

LITURGIA ANTIQUA
HISPANICA GOTHICA
ISIDORIANA MOZARABICA
TOLETANA MIXTA

ILLUSTRATA.

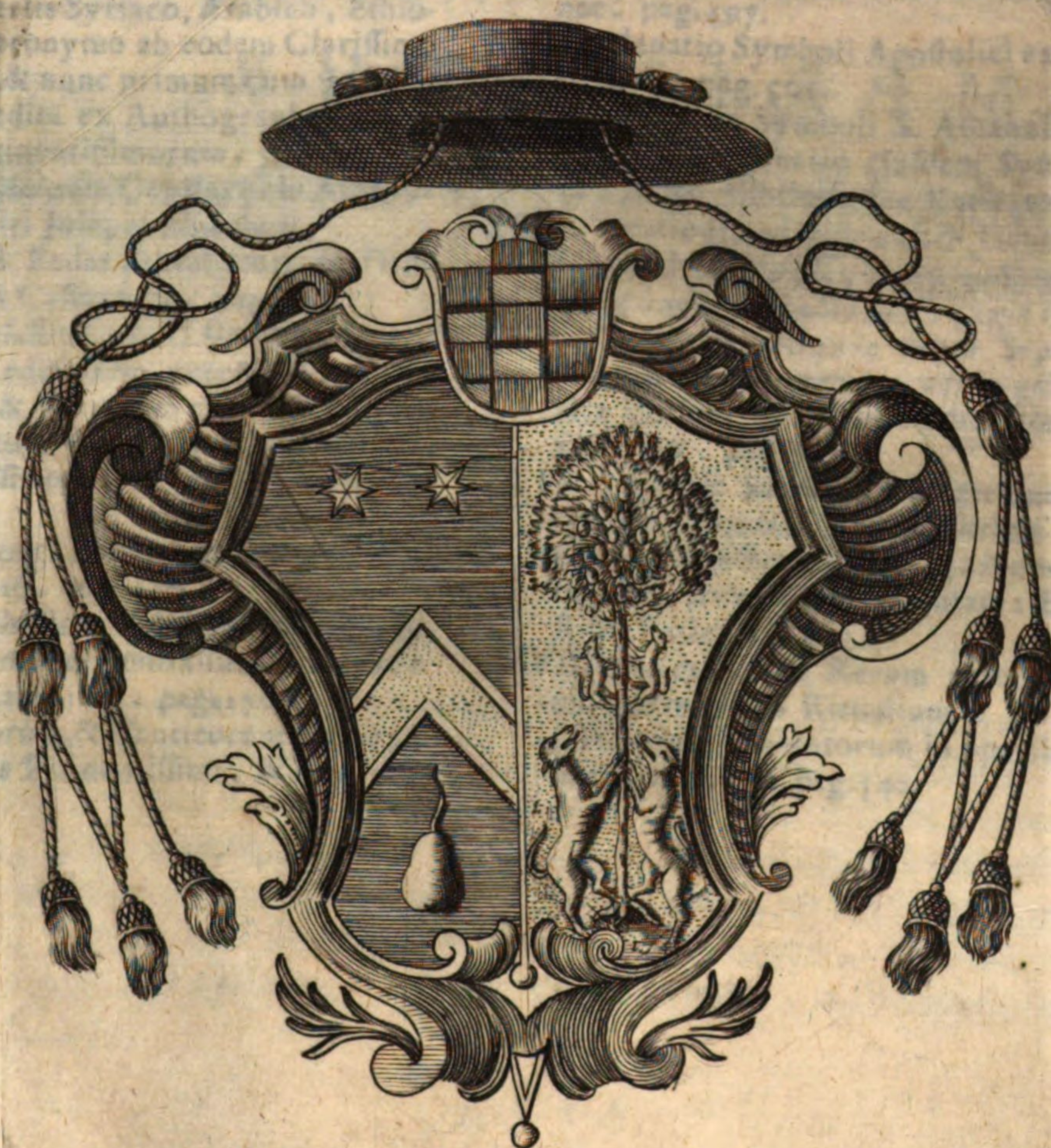
ADIECTIS VETUSTIS MONUMENTIS

*Cum additionibus, Scholiis, & variantibus
Lectiōibus.*

Ad vetustissimorum Codicum fidem exactis.

TOMUS SECUNDUS.

ET ULTIMUS.

ROMÆ MDCCXLVI.

TYPIS, ET SUMPTIBUS HIERONYMI MAINARDI.

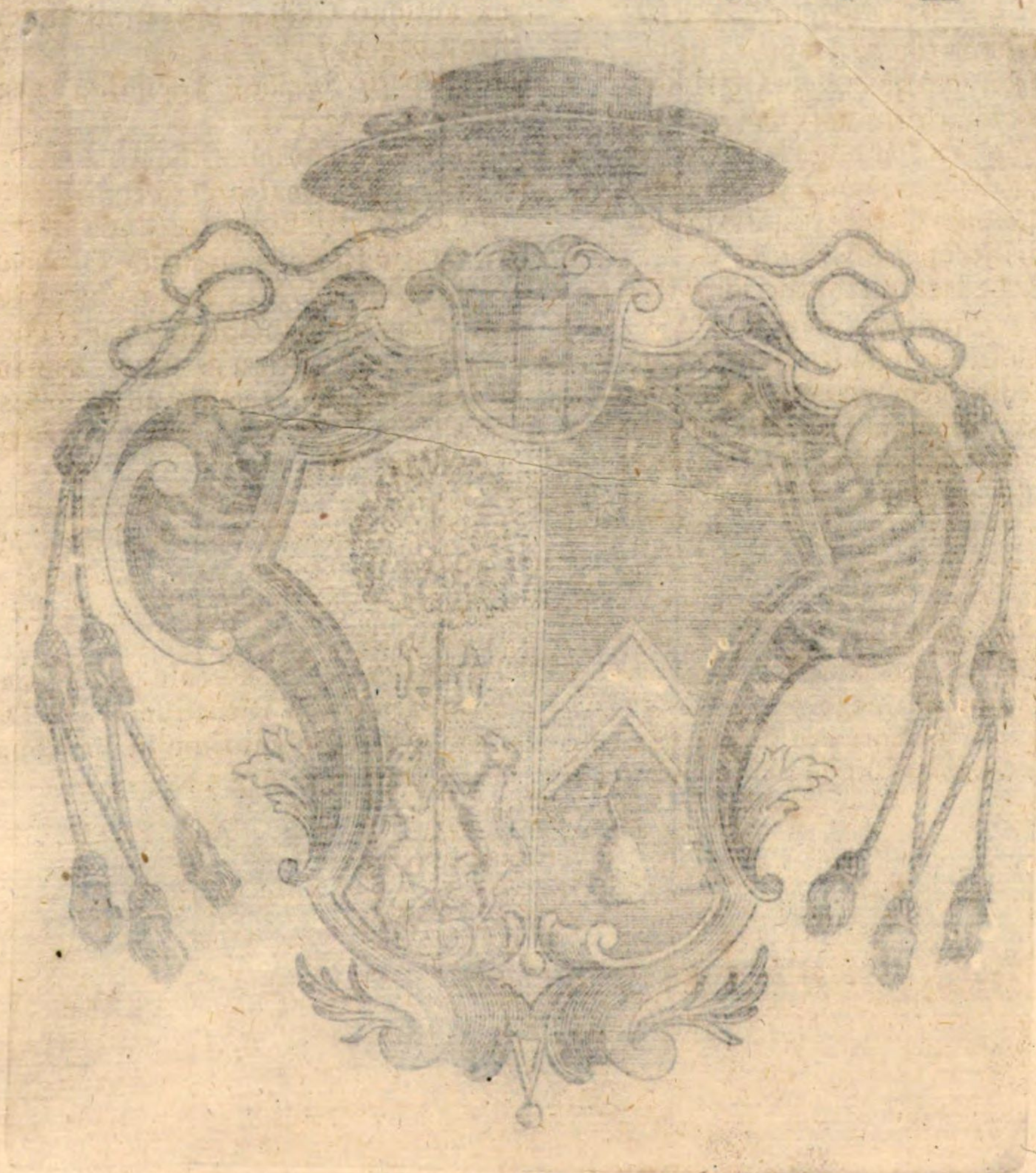
Superiorum Facultate.

LITURGIA ANTIQVA
HISPANICA GOTHICA
ISIDORIANA MOZARABICA
TOLETANA MIXTA
VOLUME II

ADIECTIS VETUSTIS MONUMENTIS
Cum additionibus, Scholiis, & variantibus
Lectioibus.

Ad accuratissimum Codicum fidem exactis.

TOMUS SECUNDUS
ET ULTIMUS.

ROMÆ MDCCXVI

Typis, et Sumptibus Hieronymi Mainardi.
Superiorum Facultate.

I N D E X

OPERUM, ET MONUMENTORUM,

Quae in secundo Volumine continentur.

- I. **L**ibellus Orationum Ecclesiasticorum Officiorum Gothico-Hispanus, adhuc ex parte obtinens in Breviario Mozarabico Antiquissimi Ritus Isidoriani. pag. 1.
- II. Praefatio in Psalterium Venerabilis Iosephi Mariae Thomae S. R. E. Cardinalis. pag. 13.
- III. Distributio Psalmorum, & Canticorum in Officia nocturna, atque diuturna juxta antiquum psallendi morem Ecclesiae Romanae. pag. 149.
- IV. Hypotesis Eusebii Pamphili in Psalmos. p. 150.
- V. Consideratio Psalmorum in Causis diversis. pag. citata.
- VI. S. Basilii Episcopi Caesariensis in Psalterium Prologus. pag. 153.
- VII. Praefatio S. Hieronymi Praesbyteri in Psalterium quod secundum Editionem LXX. Interpretum correxit. pag. 155.
- VIII. Psalterium de translatione LXX. Interpretum iterum emendatum à S. Hieronymo Praesbytero, à Venerabili Card. Iosepho Maria Thomae, versibus prisco more distinctum; argumentis, & Orationibus vetustis, novaeque Literali explicatione brevissime dilucidatum. Accedunt huic Editioni nova argumenta Psalmorum ex Psalteriis Syriaco, Arabico, Ethiopico, & ex Hieronymo ab eodem Clarissimo Auctore collata, & nunc primum cum * Asteriscis in lucem edita ex Authographo Codice Bibliothecae Eminentissimorum, & Reverendissimorum Principum Cardinalium Albanorum curâ Cl. Viri Iosephi Blanchini. Item Breviarium S. Bedae Praesbyteri de Titulis Psalmorum ex Cassiodoro. pag. 155.
- IX. Cantica, quae psallit Ecclesia Romana secundum utramque editionem veterem ex LXX. Interpretibus, & Vulgatam ex S. Hieronymo Praesbytero, cum Variantibus Lectionibus, & Literari expositione, ut supra, & Orationibus.
- X. Hymni, & Orationes Variæ ex Antiquis Codicibus excerptae. pag. 446.
- XI. Symbolorum Catholicae Fidei Collectio. p. 449.
- XII. Index Psalmorum Pœnitentialium, Gradualium, & Allelujationum. pag. 150.
- XIII. Exordia Psalmorum, & Canticorum. pag. 152.
- XIV. Epistola insignis Eminentissimi, & Reverendissimi Cardinalis Dominici Passionei ad Abates, & Visitatores Congregationis Helvetico-Benedictinae data, quo tempore erat Nuntius Apostolicus apud Helvetios de pio, atque salutari usu Psalterii. pag. 457.
- XV. Venerabilis Iosephi Mariae Thomae Cardinalis de privato Ecclesiasticorum Officiorum Breviario extra Chorum. pag. 460.
- XVI. Versus pervetusti de S. Gregorio Magno. pag. 463.
- XVII. Constitutio S. Gregorii Papae VII. de Ordine Praefationis Psalmorum in Ecclesia ex Codice MS. XI. Saeculi servato in Bibliotheca Vaticana. pag. 163.
- XVIII. Prudentis Natione Hispani Episcopi Tricassini Liber Inscriptus -- *Florus Psalmorum* cum ejus Prologo: Accedunt variantes Lectiones ex Codice MS. Vaticano. pag. 464. & seq.
- XIX. Litaniae, Preces, Hymni, Antiphonae, & Orationes, quae Floribus Psalmorum addiuntur. pag. 176.
- XX. Explanatio Orationis Dominicae inter Divina Officia, & in Sacra Liturgia recitari solita, ex antiquo Codice MS. Bibliothecae Vaticanae. pag. 497.
- XXI. Explanatio Symboli Apostolici ex eodem MS. Codice. pag. 501.
- XXII. Explanatio Symboli S. Athanasii. pag. 507.
- XXIII. Alia Explanatio ejusdem Symboli ex eodem Codice Bibliothecae Vaticanae. pag. 514.
- XXIV. Orationes ad adorandam Crucem Domini Nostri Jesu Christi, & ad poscendum suffragium omnium Sanctorum. pag. 518.
- XXV. Orationes antiquae super Septem Psalmos Pœnitentiales; itemque ad Angelos, & Sanctos Varios, & ad Dominum Nostrum Jesum Christum. pag. 521.
- XXVI. Litaniae Sacrae, & Rogationes ad honorem Dei, Sanctae Dei Genitricis Mariae, & omnium Sanctorum, pro quacumque Tribulatione, sive aliqua necessitate: Ex MS. Cod. Bibl. Vatic. pag. 533.
- XXVII. Indices, sex Rerum praecipuarum, & monumentorum Ritualium, & Divinorum Officiorum contentorum in operibus editis in hoc Volumine. pag. 540.

I N D E X
OTERUM, ET MONUMENTORUM.

Quae in secundo Volumine continentur.

XXV. Venerabilis Josephi Mariae Thomae Cardinis de pavoro Ecclesiasticorum Officiorum Breviarium extra Chorum. pag. 460.
XXVI. Versus pertractati de S. Gregorio Magno. pag. 463.
XXVII. Constitutio S. Gregorii Papae VII. de Ordine Praedicatorum Palmarum in Ecclesia ex Codicibus MS. XI. Saeculi servato in Bibliotheca Vaticana. pag. 467.

XXVIII. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.
XXIX. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.
XXX. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.

XXXI. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.
XXXII. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.
XXXIII. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.

XXXIV. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.
XXXV. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.
XXXVI. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.

XXXVII. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.
XXXVIII. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.
XXXIX. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.

XL. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.
XLI. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.
XLII. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.

XLIII. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.
XLIV. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.
XLV. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.

XLVI. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.
XLVII. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.
XLVIII. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.

I. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.
II. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.
III. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.

IV. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.
V. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.
VI. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.

VII. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.
VIII. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.
IX. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.

X. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.
XI. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.
XII. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.

XIII. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.
XIV. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.
XV. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.

XVI. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.
XVII. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.
XVIII. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.

XIX. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.
XX. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.
XXI. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.

XXII. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.
XXIII. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.
XXIV. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.

XXV. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.
XXVI. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.
XXVII. Liber Interitus -- Formae Praedicatorum Palmarum. pag. 471.

LIBELLUS ORATIONUM

A NECDOTUS ECCLESIASTICORUM OFFICIORUM

GOTICO-HISPANUS,

ADHUC EX PARTE OBTINENS
IN BREVIARIO MOZARABICO
ANTIQUISSIMI RITUS ISIDORIANI.

PRODIT EX VETUSTISSIMO CODICE AMPLISSIMI CAPITULI VERONENSIS

OPERA ET STUDIO
JOSEPHI BLANCHINI VERONENSIS
Presbyteri Congregationis Oratorii Romani.

INCIPIUNT ORATIONES DE ADVENTU DOMINI PER DIES
DOMINICOS. IDEST IN SABBATO AD VESPERUM,
QUI PRIMUM * OCCURIT IN ADVENTUM.

Aliquot hujus anecdoti Libelli Orationes extant etiam in Breviario Mozarabico, sed quae de truncatae, quae mendis scatentes immanibus. Eas in marginibus placuit adnotare summa cura, improboque labore.

Breviarium Mozarabicum editum Toleti anno Domini 1502. fol. 1. col. 4. & fol. 4. col. 3.

EXPECTANTES adventum tuum, Domine, a pusillo animo * subleba, & a tempestate periculorum conserva; ut te plebs * livatorum sua pro salute vespere sollicitet, & meridie pro libertate * conlaudent, & manè pro gloria resurrectionis concelebet.

* *Lege: occurrit in adventu.*

* *Lege: subleba.*

* *Lege: livatorum.*

* *Lege: conlaudet.*

BENEDICTIO.

Dominus Jesus, qui ad redemptionem vestram venit non mutatione loci, sed veritate hominis adsumpti, * clarificando vos adtollat * in gloria regni; adque idem ad redimendum veniens, redemptos suos a malis omnibus servet; & quoniam ipse humiliatus iniquitatem vestram abstulit, ipse gloriosus beatitudinis vobis praemia donet.

* *Fortè legendum: clarificandos... in gloriam.*

ITEM AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 373. col. 2.

DEUS omnipotens, qui Unigenito Filio tuo in carne nascituro viam in humanorum cordibus praeparans, Johannem utique praecursores ante ejus faciem mittis, quem utique Angelum praecedentem esse testaris: praesta supplicibus nobis, ut in adnuntiatione te praedicantium * reviviscant semper animae perditorum: ut viam in cordibus nostris ipse tibi praepares. Ipse quoque, in quibus inhabites, dignam tibi in nobis habitationem exornes. Qui ad hoc primum venisti, ut perditos liberares, ad hoc iterum venias, ut liberatorum animas a suppliciis liberes.

* *Lege: reviviscant.*

ALIA.

Br. Moz. fol. 15. col. 3.

DEUS Pater, qui Filium tuum missurus ad terras, legatos tuos, voces utique praedicantium, ad gentes destinasti, vel insulas, qui Incarnationis ejus mysterium praedicantes longè ad eos, qui non audierunt * verbi tui fidem praedicando porrigerent, dona nobis, & te audientes a vitiis * respiscere, & te credentes supernam promereri hereditatem: ut Christum tuum sermonibus praedicantes, operibus non efficiamur ante tuae gloriae majestatem damnabiles.

Ant. Ecce ego mittam ad gentes.

* *Lege: verbi.*

* *Lege: respiscere.*

A

ALIA

Br. Moz. fol. 14.
col. 3.

ECce, o Domine Deus noster, satis pulcri sunt pedes euangelizantium pacem, & adnunciantium bona; fac* nos ergo, ut calciati pedes nostri in praeparatione euangelii pacis de peracto cursu gaudeant consumatae virtutis: ut Christum tuum, quem os nostrum plena fide adnunciat, vita nostra in efficientia operis non contemnat; sed annua devotione Incarnationis eius festa sollemnia celebrantes, vota nostra illi persolvamus sine fine felices.

* nos, abundat.
Ibidem lege: calceati.

ITEM COMPLETORIA AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 4.
col. 3.

PRecem nostram ne dispexeris, Domine, intende jam, & exaudi clementer: ut, qui voce inimici* turbati deicimur, Unigeniti tui adventu sacratissimo consolemur; & fide* pinnigerantes, velut columbae ad superna tendamus. Elonga nos itaque, Domine, a saeculo maligno, & a laqueis* inimihi custodi per Christum.

* Lege: turbati.
* Lege: pennigerantes.

* Hispanica pronuntiatio, illarum regionum Scriptorem incolam prodit, cum hic, tum alibi saepe.

B E N E D I C T I O.

DOminus Jesus Christus, ad cuius adventum devotissime anelatis, ipse in vobis augeat incendia sanctae devotionis; & qui ad hoc venit, ut redimat, ipse ad hoc iudicet, ne condemnet; atque ad hoc vestrum inflammet amorem, ut perducatur ad aeternam suae gloriae laudem.

ITEM ORATIO IN SECUNDO SABBATO AD VESPERUM.

Br. Moz. fol. 20.
col. 4. & fol. 248.
col. 1.

DOmine Jesu Christe, quem venisse credimus in carnis abiectione humilem, Mundum pereuntem redimere, quemque iterum praestolamur in potentia Deitatis venturum, saeculum delinquentem terribiliter iudicare, * inmensa pietatem tuam trementes famuli quaesumus, ut, dum veneris, non de peccato nos arguas, sed ineffabili bonitate succurras; & hic potius humilitatis nostrae confessionem accipias, ut illic & facinora universa indulgeas, & in dexterarum tuarum coronandos statuas.

* Lege: inmensam.

B E N E D I C T I O.

Br. Moz. fol. 21.
col. 1.

EX Syon Deus veniens ab impietatibus vestris eripiat vos. Avertat a vobis iniquitates vestras, qui* benit prorogare misericordias suas: tales etiam vos redimendo statuatur, quales iudicando non puniat.

* Lege: venit.

I T E M A D M A T U T I N U M.

Br. Moz. fol. 19.
col. 4.

Christe Dei Filius, qui a Patre sine tempore natus, per Virginem in tempore nasciturus, a patrio sinu, sicut fortis, egrederis, effice nos forciores semper esse in operibus tuis: ut, qui suscitasti zelum virtutis in populis tibi met credituris, suscites in nobis numquam finiendum amorem tuae dulcedinis, quo perducamur ad promissa tuae haereditatis.

Ant. Dominus sicut fortis egredietur.

A L I A.

Br. Moz. fol. 322.
col. 1. fol. 413. col. 3.

TE, Domine, de Sina cum Sanctorum millibus venturum, Profetarum vaticiniis audientes, exposcimus, ut, qui te* redemptionem Mundi venisse iam credimus, venturum quoque ad Iudicium purgatis cordibus praestolemur: ut, quia in manu tua Sanctorum multitudo consistit, in remedio pietatis tuae reditus ad te peccantium cumuletur; qualiter adpropinquantes pedibus tuis, satiemur semper de doctrina intimae visionis.

Ant. Dominus de Sina veniet, & cum eo Sanctorum millia.
* Supple ad; vel lege Redemptorem.

A L I A.

DEUS, qui manifeste ad Iudicium es venturus, * esse nostris cordibus donorum* gratiam manifestus: ut, qui primo redempturus Mundum veniens filii, tunc nos exuas a totius sorde criminis nostri, quum ultra non silens, non iudicandus, * sed iudicaturus Mundum adveneris in gloria maiestatis.

Ant. Deus manifeste veniet.
* Lege: esto.
* Lege: gratia.
* Lege: sed.

ITEM COMPLETORIA AD MATUTINUM.

QUI regis Israhel, intende: excita potentiam tuam, & veni; ut plantatae fidei vineae tuae non maceriam destruas, * sed, sicut bonus agricola, culturam dilectionis exerces.

* Lege: sed, sicut bonus.

BENE-

BENEDICTIO.

Br. Moz. fol. 23.
col. 4.

DEUS, qui venit, ut liberet, tales vos faciat, quales liberandos efficiat. Libertas, quam redimens contulit, redemptionis conservatione defendat: Ut, qui Redemptor venit ad mundum, * proveniat redemptos in caelum.

* Lege: provehat.

ITEM ORATIO IN TERTIO SABBATO
AD VESPERUM.

Br. Moz. fol. 138.
col. 3. & fol. 147.
col. 4.

Christe Jesu Dei Filius admirabilis, cui nullus inter filios Dei, vel aequalis extat, vel similis, excita potentiam tuam, & veni, & salvos facias nos. Ad te Dominum precem nostram dirigimus, ut misericordiam, quam pollicitus es servare Sanctis, digneris prorogare conversis; ac sic nos, quaesumus, moderamine disciplinae * arrigas, ne profanetur testamentum tuum ob admitta facinora, sed temperetur ultio miseratione superna; & ipse totum, quod displicet, abluas, qui peccatores ad te revertentes * iustificate glorificas; quique nos esse voluisti ex nicilo id, quod sumus, ipse concede, ut caelestibus regnis apti, tecum sine fine vivamus.

* Supple, corrigas, ut clementiam in ira non auferas, nec profanetur.

* Lege: iustificando.

BENEDICTIO.

Dominus Jesus Christus, qui venit de incorruptae matris carne corporis veritatem adsumere, eruat vos ab humanae passionibus corruptelae.

Qui veritatem hominis sine peccato hominis suscipere venit, vos ab omni delicto humanae * conlubionis emundet. Ut quidquid humiliatus Deus in natura hominis pro vobis sustulit, totum in naturae vestrae salvatione miseratus accumulet.

* Lege: conlutionis, vel colluvionis.

ITEM AD MATUTINUM.

Christe Deus, qui grati roris resperione Israhel tuum visitaturum te esse polliceris, fac nos in domo tua germinare, ut lilium, qualiter radix nostra erumpat in emolumento virtutum; quo desiderio dulcedinis tuae accensi, immaculatis cordibus praesentemur tibi in diem Judicii.

Ant. Erit Dominus sicut ros Israhel.

A L I A.

Br. Moz. fol. 10.
col. 2. & fol. 22. col. 1.

Esto * novis, Domine, corona gloriae in die, quo veneris saeculum judicare per ignem, ut hic nos prius vestias indumento iustitiae, & post perfecta gloriae libertate.

Ant. Erit Dominus corona gloriae.

* Lege: nobis.

A L I A.

Christe Deus noster, qui firmamentum factus es terrae, scilicet Ecclesiae tuae, quam in tuis Apostolis, tamquam in summis montibus fundare dignatus es, esto in nobis fundamentum pacis, & effector bonae operationis; ut, qui in nostris iniquitatibus cotidie * lavimur, fundamenti merito in fine * salvemur.

Ant. Erit firmamentum in terra.

* Lege: labimur.

* Lege: salvemur

ITEM COMPLETORIA AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 14.
col. 1.

Adventus tui, Domine, gloriam devotione promptissima praestolantes, rogamus, atque exposcimus, ut praesentiae tuae luce tenebras nostras inradies, qualiter nunc ad perfectum nos usquequaque sanctificans, tuis nos * in postmodum muneribus dignos efficias.

* Lege: postmodum.

BENEDICTIO.

Br. Moz. fol. 12.
col. 4.

Dominus Jesus Christus, qui adventu suo subenire dignatus est Mundo, animas nostras, corporaque purificet a delicto. Det vobis legis suae praecepta virtute spiritus adpraehendere; ut possitis adventum ejus amabiliter praestolare: sicque vos ab omni reatu immunes efficiat, ut adventus ejus non * reprobandos expellat, sed redemptos, adque glorificandos adsumat.

* Lege: reprobandos.

ITEM ORATIO IN QUARTO SABBATO
AD VESPERUM.

* Br. Moz. fol. 24.
col. 4.

Domine, cujus regnum est potentia terribile, & * praecinctum virtute, quem flumina doctorum elevatis vocibus * laudent, & mirabiles elationes maris concelebrant: excita potentiam tuam, & brachii tui terribilem emitte fortitudinem

* Lege: praecinctum.

* Lege: laudent.

nem, quæ conterat jugum nostrae servitutis miserorum colla prementem, nostrasque fatigatas confortet manus, * debile roboret genua, convalescere pusillanimes faciat; nec ultra sit, quod timeamus ex inimico, * qui propter salvationem nostram venire credimus Redemptorem.

* Lege: debilia.

* Br. Moz. habet, quia.

B E N E D I C T I O.

Dominus Jesus Christus, cujus adventum desiderabiliter expectastis, ipse vos participes faciat regni caelestis.

Ejus vos gloriosa Nativitas proveat in caelo, cujus Divinitas pro nobis incarnari venit in Mundo; talesque vos dies sui adventus inveniat, ut dexteræ suae laetabundos * participio jungat.

* Lege, si placet: participio, vel, participatione conjungat.

I T E M A D M A T U T I N U M.

Br. Moz. fol. 16.
col. 2.

Christe Dei Filius, qui Mundo per Virginem natus, Nativitatis tuae terrore, & regna concutis, & reges admirare compellis, praebe nobis initium sapientiae, quod est timor tuus: ut in eo fructificemur; in eo etiam proficientes fructum tibi pacatissimum * afferamus: ut, qui ad gentium vocationem, quasi fluvius violentus, accessisti, nasciturus in terris ad conversionem peccantium manifesta tuae gratiae dona ostendas: quò repulso terrore formidinis, casto te semper sequamur amore intimae caritatis.

Ant. Timebunt, qui ad occidentem sunt.

* Br. Moz. efferamus.

A L I A.

DEUS Pater, ex quo genitum justum per Virginem utique natum Filium, & gentes viderunt, & reges mirati sunt: concede nobis, ut in ejus visionem, quum ad Judicium venerit, cor nostrum refloreat, & consolationis donum de visionis ejus gaudiis adipiscat: ut in hoc nunc, & in aeternum, sic in manu ejus corona gloriae simus, ut, nec hic, nec in aeternum in aliquo confutemur.

Ant. Videbunt gentes.

A L I A.

Christe Deus, cujus nomen gentibus in terrore est, da * novis & timoris tui initium, & amoris tui per omnia complementum: ut, qui in * idificatione Syon agnosceris gloriosus, in reparatione lapsorum clemens reperiaris, & pius, quum in adventu tuo Judex cunctis effulseris manifestus.

Ant. Timebunt gentes nomen tuum Domine.

* Lege: nobis.

* Lege: aedificatione.

I T E M C O M P L E T O R I A A D M A T U T I N U M.

Br. Moz. fol. 17. col. 1.

Excita potentiam tuam, & veni ad liberandum nos, Domine: ut quia opprimimur turvinibus temptationum, virtutis tuae auxilio defendamur: nec praevaleant nobis legiones hostium, quum tua majestate tuemur: ut semper nobis opitulationem, & adversariis inferas ultionem.

B E N E D I C T I O.

Br. Moz. fol. 16.
col. 1.

Unicus Filius Dei, qui genitus de utero Patris incarnari venit ex utero Virginis, eluat vos ab omni corruptione humanae conditionis; adque idem, qui incomprehensibilis venit ad veritatem humani corporis, tollat a * bovis omnem inmunditiam humanae corruptionis; &, qui vita venit mortem perferre, tribuat vobis nil de mortis damnatione sentire.

* Lege: vobis.

I T E M O R A T I O I N Q U I N T O S A B B A T O
A D V E S P E R U M.

Averte, Domine, captivitatem fortis tuae, quam praedo vorator deceptiosis artibus a tuarum viarum tramite discedere fecit. Veniat, rogamus, super nos misericordia tua, & salutare tuum da * novis, atque de sancto auxilium mitte; ut te intelligentes desideremus, teque inquirentes ad te protinus redire festinemus: ut & cordibus conversis peccatorum donetur remissio, & a captivitate miseriae reducamur ad libertatem laetitiae; quique lamentamur pro admissione facinorum, consolemur de adventu Regis caelorum.

* Lege: nobis.

B E N E D I C T I O.

Christus Dominus, ob cujus adventus proximitatem ilarescitis, exultare vos faciat de praemiis sempiternis; Et qui illum sustinetis, ut veniat ad faciendum Judicium

Judicium, emulatores vos efficiat judiciorum justorum: ut quum venerit, non de peccato vos arguat, sed aeterna muneris conlatione reficiat.

ITEM AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 6. col. 1.
C. 4. Item fol. 22.
col. 1.

FAc nos, bone Domine, justè, sobriè, & piè in hoc saeculo * vibere, ut expectantes beatam illam spem, & adventum claritatis magnificentiae tuae, sic per semitas curramus justitiae, ut meritò accedere possimus ad aeternam haereditatem.

Ant. Justè,
& piè vivamus
in hoc saeculo.

* Lege vivere.

A L I A.

Ant. Gaudete
in Domino semper.

Br. Moz. fol. 11.
col. 1.

DA nobis, Domine, gaudia felicitatis aeternae; ut in te semper gaudere possimus, ne desperabili tristitia obruamur; ut in nullo de temporalibus solliciti simus; &, qui te prope esse jam credimus, mitissimum te, cum veneris, sentiamus.

A L I A.

Ant. Crescite in
gratia, & in co-
gnitione Domi-
ni.

Br. Moz. fol. 10.
col. 4.

FAc nos, Deus Pater, in gratia, & in agnitione Jesu Christi Filii tui Domini nostri dilatatis sensibus crescere: ut expectantes adventum ejus, immaculatis vestigiis ad diem Judicii properemus, quo ejus gratia sic hic reos absolvat, ut in futuro, culpa interveniente, non puniat.

ITEM COMPLETORIA AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 9. col. 3.

Christe Deus, qui nasciturus in carne, complementum factus es legis, perfectionem in nobis tribue sanctitatis; & qui olim adventu tuo redimere dignatus es Mundum, Judicii tui tempore a suppliciis erue animas redemptorum.

B E N E D I C T I O.

Christus Dei Filius, quem venturum in proximo sustinetis, proximitate sui adventus emundet corda vestra a cunctis mundanae vitae inlecebris. Ipsum quoque, quem Judicem venturum metuitis, liberatorem indulgentissimum sentiat; quò omnes, qui hic primi adventus sui gaudia devotè * inquolitis, secundi adventus sui praemia capiat. * Lege: incolitis.

INCIPIUNT ORATIONES DE ADVENTU DOMINI,

Quae per singulos Matutinos juxta Antifonas congruentes usque ad Nativitatem Domini sunt dicendae. In primis in die sancti Aciseli, quod est quintodecimo kalendas Decembres ad Matutinum. Ista Orationes dicendae sunt juxta Antifonas, quae tunc cantantur.

Br. Moz. fol. 1. col. 2.
Item fol. 413. col. 4.

AUdivimus, Christe, confitemur, & credimus, quod è sinu Patris egrediens veneris, ut carnis nostrae vestibulo cingereris: liberaturus scilicet susceptae Incarnationis mysterio, quod perierat naturae vitatae contagio. Fac ergo nos praenuntiata adventus tui gaudia promptissimâ susceptionis devotione excipere: & quia tu e * loquo patrio, secretoque progrediens, albaturus homines, humanum, * Lege: loco. properasti ad publicum, nos e loco criminis exeuntes mundatiores concitum Divinitatis tuae prospectemus occursum: ut extrema * bitae nostrae nullius discriminis * Lege: vitae. conculcatione involvens, sic provoces terrore justitiae, ut solita justifies pietate.

A L I A.

Adnuntiatum te Deum, Christe Dei Filius, in universis terrae finibus profetali vaticinio credimus, & gaudemus. Proinde te quaesumus, te rogamus, ut in * veatae Syon habitatione perenni dilatemur in gaudio, in cujus te medio habitatu- * Lege: beatæ. rum, profetali praedixisti oraculo.

A L I A.

Br. Moz. fol. 5. col. 2.

Nuntiatam ecce vocem jucunditatis, & laetitiae, quam de tua, Christe, Incarnatione audivimus; ut in nobis dulciori efficiatur caritate ferventior, inploramus. Id tuae magnitudinis expetentes potentiam, ut ita in nobis vocis hujus affectus usquequaque praepolleat, ut non confundamur in ea, quum manifestata nobis fuerit gloria tua.

Ant. Adnunciate vocem jucunditatis.

Er. Moz. fol. 414.
col. 2.

Fragrat, Christe, tuus pretio fior in gentibus odor, quo terrena appetis, & caelestia non relinquis; quo in regionibus abdicatos longinquis ad nuntium bonum in odore unguentorum tuorum post te currere facis. Praesta ergo, ut quod in odoris hujus percepimus fide, aeterno capiamus in munere: ut ob hoc, quod te consonis concinimus effectibus vocum, plenissime laetemur in retributione Justorum.

ORATIO DECIMO KALENDAS DECEMBRES. QUANDO ET
SANCTI ROMANI FESTUM INCURRIT.

ORATIO COMPLETURA AD VESPERUM
DE SOLEMNITATE IPSIUS SANCTI ROMANI.

Er. Moz. fol. 414.
col. 3.

Amabilis servi beatissimi Romani tui, Christe Deus noster, victorias celebrantes, quibus inimicum fidei Christianae templi tui limina intrare non passus est, te quaesumus, & rogamus, ut per eum nobis aperias Paradisum, per quem infidelibus, Ecclesiae tuae obsestasti introitum: ut per quem incredulorum est repulsa perfidia, per eum fides nostra perveniat ad coronam.

B E N E D I C T I O.

Er. Moz. fol. 414.
col. 3.

Christus Dominus, qui elinguem Romanum suum martyrem fecit mirabiliter eloquentem, os vestrum faciat sibi semper fructificare; Et qui post illam abscisionem linguae * formabit verva flammantia, in vobis post confessionem oris virtutum conferat dona: ut disciplinati oris habentes semper officium, in ea lingua, qua confitemini Deo peccata, in ea etiam mereamini inpetrare peccatorum omnium indulgentiam.

Lege: formavit
verba.

ITEM COMPLETORIA ORATIO DE EADEM FESTIVITATE.

Er. Moz. fol. 415.
col. 1.

Deus, qui beatissimo Romano martyri tuo hoc specialiter in donis gratiae praestitisti, ut post obscisionem carnalis linguae melius te verborum datorem, & affluentius praedicaret: te supplices quaesumus, ut organum linguae nostrae tuis semper facias legibus deservire: ut sanctis tantum officiis mancipatum, beneplacita tibi semper devotione famuletur.

B E N E D I C T I O.

Er. Moz. fol. 414.
col. 3.

Omnipotens Deus, qui per beatissimum Romanum fores Ecclesiae infidelibus clausit, claustra vobis credentibus aperiat regni sui; & qui elinguis oris ejus officium sua declaravit in laude, suffragia ejus suscipiat pro vestrorum criminum emundatione: ut in quo parvuli teudole fides rovorata peregit martyrium, in eo etiam vos habeatis praemium sempiternum.

ITEM ORATIONES IN EODEM DIE AD MATUTINUM.

DE ANTIFONIS DE ADVENTU DOMINI IN ORDINEM SECUNTUR.

Er. Moz. fol. 13.
col. 1.

Venisse nomen tuum, Deus, de longinquo condita a te creatura laetatur, & ideo fac nos, ut, qui adventum Incarnationis tuae suscepimus, ab is pinis peccatorum nostrorum ardentis linguae tuae spiritu expiemur.

Ant. Ecce nomen Domini venit de longinquo.

A L I A.

Er. Moz. fol. 17.
col. 2.

De longe Incarnationis tuae adventum, Christe Dei Filius, Beatorum numerositas praestolando beatificata fore cognoscitur, quaesumus, ut expectatione secundi adventus tui ita beatificemur, ut pium te in Judicio sentiamus.

Ant. Ecce nomen Domini venit de longe.

A L I A.

Er. Moz. fol. 23.
col. 1.

Ecce tu, Deus noster, & Domine, qui olim redempturus Mundum in virtute brachii tui perditos liberaisti, ab his, quos redemisti, magnopere invocaris: ut, qui infirmari pro nobis dignatus es homo, Divinitatis tuae homines digneris praemunire praesidio.

Ant. Ecce Deus noster: ecce Dominus.

TERTIODECIMO KALENDAS DECEMBRES
AD MATUTINUM.Br. Moz. fol. 25.
col. 3.

EX radice Jesse progrediens Virga, credentem tibi populum salva, ut, qui in salute venisti nasciturus in terram, gloriosum nomen tuum in is, qui te deprecantur, ostendas.

Ant. Exiet virga Gesse.

A L I A.

Br. Moz. fol. 20.
col. 1.

Domine Deus fortis, qui de patrio secreto egrederis, &, ut vir * praeliatur gentes tibi credituras adquiris, fuscita in nobis zelum veneplacitum tibi: ut, qui te venisse jam credimus, ardentius te iterum venturum innocui praestolemur.

Ant. Dominus fortis egredietur.

* Leg: praeliator.

A L I A.

Concede * novis, Domine, ut adnuntiatum in Syon nomen tuum, & veraciter diligamus, & veris operum effectibus conlaudemus: ut, qui in Jerusalem praedicatus agnosceris, in universo Mundo Deitatis potentiâ dilateris.

Ant. Adnuntietur in Syon.

* Leg: nobis

XII. K A L. D E C E M B R E S
A D M A T U T I N U M.

Br. Moz. fol. 2. col. 3.

Christe Dei filius, qui veniens ad * loquum uteri virginalis, verus Angelus testamenti agnosceris: concede nobis, ut fides, qua Incarnationis tuae gaudia * obando concinimus, ab omni culpae nostrae nos * devito expiet: quum te iterum ad Judicium viderimus.

Ant. Veniet ad locum suum Dominus.

* Leg: locum.

* Leg: ovando.

* Leg: debito.

A L I A.

Br. Moz. fol. 2. col. 3.

Desiderate cunctis gentibus, Christe, adveniens, salva populos tibimet confidentes: ut, qui ad hoc primum venisti, ut Mundum redimeres, ad hoc iterum venias, ut credentes tibi pro meritis non condemnes.

Ant. Veniet desideratus cunctis gentibus.

A L I A.

Br. Moz. fol. 12.
col. 1.

Venisse te Dominum in Syon cum laude & laetitia, omnis Catholica praeconatur Ecclesia: & ideo petimus, ut, qui adventum tuum gloriosum in populis nuntiamus, a nostris facinoribus, te expiante, purgemur.

Ant. Veniet Dominus in Syon cum laude & laetitia.

XI. K A L. D E C E M B R E S
A D M A T U T I N U M.Br. Moz. fol. 1.
col. 4. & fol. 18.
col. 1.

Deus Dei Filius, cujus aeternum permanet nomen, quique unum te esse * innocens Deum, * hac Dominum per susceptae Incarnationis mysterium venisti in regem, ut redimeres saeculum: da in * novis ita fervere hujus mysteria pietatis, ut per haec evadamus mulpula deceptoris: ut, qui adventus tui gaudia diffuso ore praecinimus, salvatos nos, quum ad Judicium veneris, te Judice, gratulemur.

Ant. Veniet Dominus in regem.

* Leg: innuens.

* Leg: ac.

* Leg: nobis.

A L I A.

Br. Moz. fol. 6. col. 4.

Christe Dei Filius, qui & olim venisti nasciturus in carne, & iterum venies cum senibus, & principibus populi tui ad faciendum Judicium in gloriae maiestate: praesta nobis, ut, quum veneris, non peccati nobis restituas vicem, sed pro fide, qua te credimus, aeternam nos * provenias ad mercedem.

Ant. Veniet Dominus cum senibus & principibus.

* Leg: provehas.

A L I A.

Avertere *, Domine, impietates a domo Jacob, ut, qui * a hoc venisti de Syon, ut praedam de manu fortis eriperes: ad hoc iterum venias, ut ereptam massam Fidelium solita pietate corones.

* Leg: Averte.

* Leg: ad hoc.

X. K A L. D E C E M B R E S
ORATIONES IN DIE SANCTAE CELIE
A D V E S P E R U M.Br. Moz. fol. 417.
col. 2.

Christe Dei Filius, quem cum Sanctis omnibus ad faciendum Judicium sustinemus, te quaesumus, te rogamus, ut antequam venias, nostrorum criminum maculas abluas, illisque nos consortes efficias, quibus pro merito jam tribuisti coronas: ut, qui tunc Iudices tecum venturi sunt, nobis patroni per te ad * evadenda supplicia praeparentur.

* Leg: evadenda.

BENE-

B E N E D I C T I O .

U Nigenitus Dei Patris Filius, qui in adventu suo aeternas Iudicii sedes *datus est Sanctis, det vobis suae evadere Iudicium ultionis; &, qui tunc electos per gratiam formaturus est Iudices, vos per misericordiam *ubimet efficiat complacentes; ut cum adventus sui refulserit gloria, * i medio Sanctorum clarificetur conversatio vestra.

* Lege: daturus.

* Lege: sibimet.

* Lege: in.

I T E M I N E O D E M D I E
A D M A T U T I N U M .

Ant. Veniet dies Domini magnus.

Br. Moz. fol. 18. col. 4.

C Hriste Dei Filius, qui in monte Syon, & in Jherusalem Salvator magnus in carne apparendo adveniens, salvatio pro his, qui tibi credituri essent, vocatus es, esto nobis Salvator ad votum, & *ducatur ad praemium: ut, qui Sanctis factus es salvationis ostensio, & peccatoribus efficiaris & hic, & in aeternum optabilis liberator.

* Lege: ducator.

A L I A .

Br. Moz. fol. 13. col. 1.

L Ex tua, verbumque, Deus Pater, de Syon prodiens, non iudicet, sed protegat populos sibimet confitentes, nec arguat de peccato, quos Incarnationis suae venit liberare mysterio; ut, qui in electis agnoscitur gloriosus, in peccatoribus & clemens semper inveniatur, & pius.

Ant. De Syon exiet lex; & *verbum Domini de Jherusalem.

* Lege: verbum.

A L I A .

P Raepone nos, Domine, in principio laetitiae tuae, qui olim particeps factus es infirmitatis nostrae: ut, qui Jherusalem non oblivisci te umquam testatus es, non obliviscaris Fidelium, qui te sincera cordis devotione secuntur: ut, qui Beatorum corda pacis visione glorificas, delinquentium animas a peccatorum lapsibus efficias alienas.

Ant. Non obliviscar tui Jherusalem.

A L I A .

J Herusalem illa, Domine, quae in sanctis *cibibus suis rutilo *glarefcit ex fidere, fulgefcit in nobis de *vonorum operum dignitate; &, quae te sibi in carne appa-
rente, ultra sole non indiget, nos in statu sui luminis permanfuros sine fine refo-
met.

Resp. Jherusalem civitas sancta.

* Lege: civibus.

* Lege: clarefcit.

* Lege: bonorum.

C O M P L E T U R I A I N E A D E M D I E A D M A T U T I N U M .

Br. Moz. fol. 417. col. 2.

C Hriste lux vera Sanctorum, qui inlustratione adventus tui faevientem in electis tuis destruis inimicum, veni ad nos, & inlumina cor nostrum luce illa, qua Sanctorum tuorum perlustrare dignatus es corda: ut a nostrorum criminum *honore sublevati, diem adventus tui praestolemur inlaesi.

* Lege: onere.

B E N E D I C T I O .

Br. Moz. fol. 417. col. 2.

C Hriste Dei Filius, cum quo Sanctorum millia ad Iudicium venient, Sanctorum vos caetibus coronandos adsociet; &, qui *electos daturus est Iudicii sessionem, peccatoribus ultionis pro merito non restituat vicem. Quò gaudio adventus sui sic remuneret Justos, ut fide, qua illi creditur, a suppliciis eripiat miseros.

* Lege: electis.

* VIII. KAL. DEC.

A L I A .

* Secunda manu.

Br. Moz. fol. 25. col. 4.

Q Uis poterit, Deus Dei Filius, *scrutare vias tuas, vel quibus aditibus nasciturus ad Virginem veneris, vel quibus semitis ad superna regressus es? Et ideo, quia tu solus cuncta considerans es, cujus nomen supra terrae terminos permanet, da nobis, illa de te semper considerare, *quatenus culpae careant lege: ut, qui excelsus in fortitudine veniens humilia respicis, dignos nos efficias muneribus tuis.

Ant. Ecce Deus excelsus in fortitudine veniet.

* Br. Moz. scrutari.

* Br. Moz. considerare, & dicere, quae culpae careant lege.

A L I A .

Br. Moz. fol. 25. col. 4.

P Rcedens de trono Dei Patris unicum Verbum, salva filios hominum: ut confitentes tibi, laudemque dicentes, quum magna dies illa adventus tui advenerit, per hoc, quod de te modò credimus, ab aeternis tunc suppliciis eruamur.

Ant. Ecce procedet *verbum.

* Lege: verbum.

A L I A

A L I A .

Er. Moz. fol. 11.
col. 1.

Dominus * Deus retributionis, qui in carne natus humilis ad iudium * es venturus terribilis, salva nos credentes in te; ut caecitatis nostrae tenebrae a te inluminatae luminis tui claritate praefulgeant, qualiter auditus mentis nostrae de operum semper tibi dignitate conplaceat.

Ant. Ecce Dominus retributionis.

* Lege: Domine.
* Lege: iudicium.

* VII. KAL. DEC.
A L I A .

Er. Moz. fol. 22.
col. 3.

Expectamus te, Domine, quoniam veniens venies: nunc tamen, quia regnum tuum supra terminos terrae agnoscitur, non te mentitum fuisse infirmitas nostra conqueritur: & ideo * expectemus te desiderio humiles, ut, quum veneris, efficias nos tibi sine fine consortes.

Ant. Ecce veniet Dominus, & non mentietur.

* Br. Moz. expectamus.

A L I A .

Tempus fortitudinis regni tui, Christe Domine, advenisse credentes, te quaesumus, ut, qui unctus orbis terrae pius liberator agnosceris, Deitatis tuae visione nos, cum apparueris, consolaberis.

Ant. Ecce venit tempus fortitudinis.

A L I A .

Er. Moz. fol. 5. col. 1.
& fol. 25. col. 3.

Deus Dei Filius, qui auditum faciens ab extremis terrae, Mundo apparuisti in carne, restitue te ipsum mercedem fidei nostrae: ut, qui opus tuum mirabile praedicamus, mercede illa, quae coram te est, opulentiùs muneremur.

Ant. Ecce Dominus auditum fecit.

A L I A .

Novimus, Domine, quod festinus velociter ad Iudicium venias: & ideo, qui humano more non es deficiens, neque * laborans, defectum nostrum virtute tua corrobora, & * labores nostros tuis semper obtutibus placituros adsigna.

Ant. Ecce festinus velociter Dominus.

* Lege: laborans,
& labores.

V. KAL. DEC.
A L I A .

Christe, unicum Patris Verbum, germenque Divinum, fac nos in magnificentia, & in gloria maiestatis tuae opulentiùs jucundari: ut, qui terrae viginalis sublimis fructus esse * dinosceris, fructificare nos semper facias in operibus sanctitatis.

Ant. Erit germen Domini in die illa.

* Lege: dinosceris.

A L I A .

Er. Moz. fol. 15.
col. 1.

Unigenite Dei filius, qui de tenebris, & caligine oculos caecorum videre fecisti, quum Mundo per susceptae Incarnationis mysterium claruisti: da nobis, ut caligo ignorantiae a nobis, te inlustrante, diffugiat: ut, qui adventus tui desiderio anelamus, Divinitatis tuae muneribus consolemur.

Ant. In illa * de tenebris lumen.

* Supple: die.

A L I A .

Er. Moz. fol. 51.
col. 1.

Deus, qui * alligari venturus es vulnus populi sui, percussuram plagae nostrae sanaturus, adesto: ut ita quidquid in * novis est vitiosum, bel lubricum, divinitatis tuae luce inluminetur, ut nec per noctem huius saeculi Luna nos concremet, nec per diem futuri examinis Sol veritatis exurendos tristificet.

Ant. In illa die erit lux lunae sicut lux solis.

* Er. Moz. ligare....
vulnus populi tui.
* Lege: nobis.... vel.
* Secunda manu.

* III. KAL. DEC.
A L I A .

Br. Moz. fol. 10. col. 1.

Donator * Domine, qui in signum aeternum * liberator Mundo adveniens, montes, & colles coram te laudem clamare fecisti, quum tota in te ventura * approbasti: concede nobis, ut laudes, quas glorioso nomini tuo offerimus, acceptas * ti semper ipse efficias: ut, qui Mundum redempturus in salutis signo ostensus es, Mundum iterum iudicaturus, non ultorem, sed * liberatorem te nostris oculis manifestes.

Ant. Montes & colles clamabunt coram Deo laudem.

* Lege: Dominator.
* Lege: liberator.
* Lege: approbasti.
* Lege: tibi.
* Lege: liberatorem.

A L I A .

Deus, ante cuius faciem montes exultant, consolare nos jube de visionis tuae * potentiam: ut, qui venturus ad Iudicium sustineris, nos a suppliciis, quum veneris, eripias universis.

Ant. Montes exultabunt ante faciem Domini.

* Lege: potentia.

A L I A.

Br. Moz. fol. 14.
col. 4.

Gaudent, Domine, campi adventus tui utique jucunditate perfusi: & ideo, quaesumus, ut, qui insensibilia adventus tui * gaudio in te viventia comprobas, sensibiles nos * in adventum tui Judicii coronandos adtollas.

Ant. Gaudebunt campi, alleluja.

* Br. Moz. gaudia.
* Br. Moz. in adventu.

* Secunda manu.

* III. K A L. D E C.
ORATIONES IN DIE SANCTI SATURNINI.
COMPLETURIA AD VESPERUM.

Br. Moz. fol. 419.
col. 3.

Magnum, Domine, pietatis est Sacramentum, quod ostensum est in carne, justificatum est in spiritu, apparuit Angelis, praedicatum est Gentibus, creditum est in Mundo, adsumtum est in gloria; quo justus ex fide vivit, quo impius ad te recurrit: quaesumus ergo, ut qui inlustratione adventus tui praesentis martyris Saturnini Episcopi sancti cor perlustrare dignatus es, quod extortam poenis vitam te in munere * praecepturus amitteret, nostrum quoque cor digneris dono tuae gratiae emollire, quod tibi peccata nostra devota fide pandamus; a te etiam postulatum remedium impetremus: ut te, quem ille * noviscum olim venisse jam credidit pro Mundi salvatione, nos quoque per eum te venturum mereamur liberatorem nostrum excipere.

* Lege, si placet: percepturus.

* Lege: nobiscum.

B E N E D I C T I O.

Br. Moz. fol. 208.

Christus Dei filius, cujus fides justificat impium, Justi hujus precibus vestrorum solvat vincula peccatorum; & qui venturus ad Judicium sustinetur, ejus, cujus festum colitis, faciat vos obtinere consortium: ut, cum * hec martyre adventus Christi gloria, & futuris gaudiis societ, & aeternitatis praemio ditet.

* Lege: hoc.

I T E M I N E O D E M D I E
A D M A T U T I N U M.

Prope, Deus Pater, Justus tuus, Redemptor utique noster per Incarnationis suae mysterium factus est nobis, verus utique Salvator apparendo in * novis; proinde quaesumus, ut cujus * bracia populos sustinuerunt, in finem ejus gratia peccatores solita justificet pietate.

Ant. Prope est Justus meus.

* Lege: nobis.

* Lege: brachia.

A L I A.

Br. Moz. fol. 16.
col. 4. & fol. 25. col. 2.

Deus Pater omnipotens, qui ab oriente Justum exuscitas, da * novis, ut in ejus amplexu, quem ad redemptionem nostram misisti, nostrae animae revivescat *: ut, qui Justi hujus, & Martyris festum concinimus, illius utique Justi, qui sine alterius justitiae participatione est justus, participes esse, te propitio, mereamur.

Ant. Suscitavit Dominus ab oriente justum.

* Lege: nobis.

* Lege: reviviscant.

A L I A.

Omnipotens Deus, qui captivitatem tuo populo dimissurus, Unigenitum tuum Deum nostrum ad justitiam suscitasti; ut per eum, & justus viveret ex fide, & incredulus in sua remaneret * nihilominus caecitate, fac nos ex Justo tui merito a captivitate Diaboli non teneri, & de beneplacitis operibus tibi sine fine conjungi: ut quo justus vita dirigitur, in eo etiam peccatorum semitae corrigantur.

Ant. Suscitabo eum ad justitiam.

* Lege: nihilominus.

A L I A.

Dulcis satis est Domine * si non illa speculatio, & Jherusalem illius suavissima visio, propter quam, nec tacere nos convenit, nec quiescere libet; & ideo dona nobis, ut tu, qui, & de ea progredieris, & in ea, humaniter natus, verus Deus & homo ostenderis, tuis nos indefinenter facias inhaerere praeceptis.

Ant. Propter Syon non tacebo.

* Credo legendum: Syon.

COMPLETURIA IN EODEM DIE AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 420.
col. 1.

Christe Dei filius, qu * justus Judex ad Judicium sustineris: da nobis Justo hujus precibus emundari ab * injustis nostris; ut, qui adventus tui gaudia tritum sis * ejus celebranda * admiscimus, celebritatis hujus * exceptionis, dona perennis muneris censequamur.

* Br. Moz. justis.

* Lege: injustis.

* Lege: triumphis.

* Lege: admiscimus.

* Lege, si lubet: exceptione.

BENE-

BENEDICTIO.

Unigenitus Dei Patris filius, qui * Incarnatione suae potentiam ostendit in Mundo, iustificet dono; &, qui ex fide sua Justum vivere facit, ex pietate peccatores ab omni solvat contagione delicti: ut inlustrati, & suffragio Martyris, & gaudio Redemptoris, futurum diem adventus Christi intrepidi expectetis.

* *Lege: Incarnationis.*

ORATIONES IN DIEM SANCTI ANDREAE APOS.
COMPLETURIA AD VESPERUM.

*Br. Moz. fol. 420.
col. 2.*

Christe Deus noster, qui beatissimum Andream, & Apostolatûs gratiâ, & martyrii decorasti coronâ, hoc illi specialiter in munere praestans, * ut Crucis mereretur perbenire patibulum: da nobis, ut sanctae Crucis tuae verissimi amatores effecti, abnegantes nosmetipsos tollamus Crucem nostram, & sequamur te: ut passionibus tuis in hac vita communicantes, ad aeternam vitam mereamur pervenire.

* *Br. Moz. ut crucis praedicando mysterium, ad crucis mereretur pervenire patibulum.*

BENEDICTIO.

*Br. Moz. fol. 420.
col. 2.*

Omnipotens Dominus, qui animam Andreae Apostoli suscepit in Cruce, ab omni cruciatu vos liberet damnationis aeternae; &, quo praedicante, adquisivit sibi populos credituros, eo precante, credentes efficiat gloriosos: ut exemplo Apostoli sui Crucis Christi amatores effecti, & hic vitiorum superetis incendia, & post ad aeternitatis mereamini pervenire promissa.

ITEM AD MATUTINUM.

PER legem legi mortuos, Euangelii tui gratia, Christe, tibi vivituros adsignet; ut exemplo atque suffragio Andreae Apostoli tui, ita tuae * configamus Cruci, ut, te solo in nobis vivente, poenas evadamus inferni.

Ant. per legem.

* *Lege: configamur.*

ALIA.

*Br. Moz. fol. 420.
col. 3.*

FAC nos, Deus Pater, in Jesu Christi filii tui Domini nostri, Cruce plenissime gloriari, ut confessio oris cum efficientia operis * sic cordet in nobis, qualiter verissime crucifigentes nos Mundo, aeternitatis mereamur satiari de praemio.

*Ant. Mici*absit gloriari.*

* *Lege: mihi.*

* *Lege: sic concordet.*

ALIA.

Christe Deus noster, cujus veneranda stigmata beatissimus Andreas Apostolus tuus in suo corpore portans, dum gloriam Crucis pertulit corpori, in ipso corpore Cruci affigi promeruit: da nobis, ut è veritate, qua ille amator factus est Crucis, ea etiam nos efficiamur operarii veritatis.

Ant. Ego stigmata Jesu.

ALIA.

Oris Apostolici desiderabile votum, sancte Deus noster, magno opere cognoscentes, quo * secretis Christi servum esse declamat, & Crucis * tropeum obtare se potius, quam timere pronuntiat: rogamus te, ut quibus dedisti fidem talia cognoscendi, des etiam adiutorium talia operandi.

Resp. Justè locutus est.

* *Lege: se & regis.*

* *Lege: tropeum.*

ALIA.

*Br. Moz. fol. 420.
col. 4.*

Crucis tuae, Domine, amore Apostolus tuus, & martyr Andreas mirifice flagrans, per eam se tibi Domino suo reddi exoptat, per quam se redemptum esse non dubitat: quaesumus ergo, ut obtentu ejus, qui in eadem Cruce pependit, feliciter nos a cunctis potenter digneris futurae ultionis cruciatibus liberare.

*Ant. Salve Crux * accipe.*

* *Lege: accipe.*

ALIA.

*Br. Moz. fol. 420.
col. 3.*

Sancte Dei Apostole, qui, diu * fatigatam, Crucem in tua expectatione, tandem * requievisse in tua perventione, piis affectibus clamas: concede plenum nobis gaudium in tua passione habere, ut suffragio tuo nobis futurum praepares regnum, quibus non tam verbo, sed & sanguine reliquisti exemplorum utilium documentum.

*Ant. * Salve Crux diu.*

* *Lege: Salve.*

* *Lege: fatigatum.*

* *Lege: requievisse.*

A L I A.

Salve Crux, quam & Dominici corporis passio, & Apostoli Andreae consecra-
vit appensio, quae terrenum licet timorem in * preteris habueris, modò ta-
men amorem caelestem lucidiùs retinere probaris, cum per te membra suo capiti
conjugenda * remittis: quaesumus ergo, ut, quae in membris Christi effecta es glo-
riosa, in nobis digneris esse conspicua: ut, sicut in discipulo peregisti martyrium, ita
in nobis opereris extirpationem carnalium * voluptatum.

Ant. * Salve
crux.

* *Lege*: Salve.
* *Lege*: praeteritis.
* *Lege*: conjugen-
da.
* *Lege*: volupta-
tum.

A L I A.

*Br. Moz. fol. 420.
col. 2.*

Vir Dei sanctus Andreas, Christe, tuus ille Apostolus, qui te vidisse illa visio-
ne paucis * notissima protestatur, dum secreta sanctae Crucis se agnovisse
fatetur, sit pro nobis aput te intercessor assiduus: ut, qui te * praedicabit voce si-
mul, & sanguine, nobis aput te opituletur, & doctrina simul, & * precem.

Resp. Vir iste
sanctus.

* *Br. Moz.* novissi-
ma.
* *Lege*: praedicavit.
* *Lege*: prece.

COMPLETORIA AD MATUTINUM.

*Br. Moz. fol. 421.
col. 1.*

In tuo, Christe, corpore Crucis tuae venerantes arcanum, quae, & te Domi-
num redemptionem inferentem Mundo suscepit, & Discipulum morientem me-
lius victurum tibi restituit: rogamus te, atque exposcimus, ut nos illi jungas in
munere, cujus * hi venerantes incolimus passionem.

* *Lege*: hic.

B E N E D I C T I O.

Jesu Dei Filius, qui ea Crucis appensione, qua se pati voluit, discipulum quo-
que Andream affigi permisit, det vobis in omnibus, quae praecepit, suae * vo-
luntatis vestigia sequi; &, qui illius animam suscepit in Cruce, corda vestra ab
omni mundana conlutione depurget: ut veritas, quae illum fecit pro se constan-
ter passionem excipere, ea vos faciat ad Christum sine confusione venire.

* *Voluntatis*, & ita
lege ubique.

KALENDIS DECEMBRIS ALIA.

*Br. Moz. fol. 18.
col. 2.*

Deus, qui * non a principio in abscondito locutus es, fac nos in principio
Verbi tui, quod manifestum est in carne, inconcusso fidei amore persi-
stere: ut, qui tecum ante tempora erat, nobis in tempore natus, sine fine succurrat.

Ant. Non a
principio in ab-
scondito locu-
tus sum.

* *Br. Moz.* nos. Et
in antiphona.

A L I A.

*Br. Moz. fol. 23.
col. 2.*

Ad te, Domine, tribus tua, * ecce te populus adtendentes petimus, & roga-
mus, ut Judicium tuum, quod in populorum apparuit luce, in redempto-
rum clarificetur salvatione: ut quod, * dum venit redimere per fidem, veniat ite-
rum a se redemptos de aeternis suppliciis liberare.

* *Br. Moz.* ecce &
populus accenden-
tes, mendose.
* *Lege*: dudum.

A L I A.

Domine Deus, qui * nobissimum ab exordio nuntias, effice nos pacis tuae nun-
tios semper esse; &, qui olim virum voluntatis tuae Dominum nostrum Jesum
Christum misisti ad gentium salutem, redemptorem quoque eum destines in fu-
turo salvationem.

Ant. Ego sum
Dominus ad
* *Lege*: novissi-
mum.

III. NON. DEC. ALIA.

Veni Domine, & esto salvator * plebis tuae, qui Redemptor Mundo apparui-
sti, ut protegas, eripias, & sine fine liberes a suppliciis, quos praestolare
inspicias tuae gloriam majestatis.

Ant. Salvator
veniet Deus ple-
vi suae.

* *Lege*: plebis.

A L I A.

*Br. Moz. fol. 7.
col. 2. & col. 4.*

Salvator Domine, qui in monte Syon ascendens Redemptor Mundi per su-
sceptam carnem offensus es, libera populum tuum Israhel ab omni inquina-
mento nequitiae: ut, cujus nomen in Mundo innotuit gloriosum, ejus misericor-
dia non patiatur perire animas redemptorum.

Ant. Ascendet
Salvator Do-
minus.

A L I A.

Domine Deus, qui olim benedictionem tuam ostendisti in saeculo manifestam,
quum terra virginalis fructum produxit nostrae salvationis: da * novis, ut
in ejus semper Ecclesia tua fructificet fide, cujus redempta est sanguine, quò ab
eo * immortalitate ditetur muneris, cujus socia effecta est passionis.

Ant. Dominus
Deus dabit be-
nedictionem.

* *Leg*: nobis.
* *Lege*: immorta-
litas ... munere.

III. NO-

* III. NON. DEC. ALIA.

Br. Moz. fol. 24.
col. 3.

Veni Domine, & salvos nos facito, & desiderium cordis nostri non reprobis tempore Judicii tui: ut, qui oculos caecorum aperiens, auditum surdis mentibus reddidisti, * induratis cordibus nostris manifestum semper donum * illud tuae pietatis * ostendas, per quod nos ad praemia sempiterna perducas.

ALIA.

Christus * Deus noster, qui veniens ad templum sanctum tuum, magnum redemptionis humanae ostendisti mysterium: da nobis, in ea *, quae te credimus, fide, ad te sine confusione venire: ut, qui Angelus Testamenti agnosceris, liberator in futuro Fidelium * conproveris.

ALIA.

Br. Moz. fol. 23.
col. 3.

Deus, * qui de Syon perfectam te apparere profetali vaticinio praedixisti, concede nobis in speculatione Ecclesiae tuae, & devotos semper manere, & iniaesos usquequaque persistere: ut in ea semper nobis gloriosus appareas, in qua Incarnationis tuae mysteria manifestas.

* PRID. NON. DEC. ALIA.

Br. Moz. fol. 24.
col. 1.

Solare, Domine, expectantium te corda Fidelium; ut fatigatae manus nostrae, tuae confortationis suscipiant opem, qualiter * debilia genua, dum in mandatorum tuorum itineribus infatigabili vestigio currunt, * aeternae a te promissionis gaudio munerentur.

ALIA.

Gratulamur, Domine, quod confortare pusillanimes praecipis; sed, conscientiam remordente, pavefcimus pro commissis: quaesumus ergo, ut, qui ultionem adducens, ad Judicium es venturus, * liberator novis appareas manifestus: ut, quia in voce promissionis tuae illarescimus, in adventu gloriae tuae nullo modo confundamur.

ALIA.

Br. Moz. fol. 28.
col. 1.

Deus Pater, qui Profetam magnum Jesum Christum filium tuum suscitasti, ostendendo eum in carne, fac nos semper illius sequi, & fide, & opere vocem: ut, eum * auditu cordis sine intermissione audientes, gloriae suae mereamur esse participes.

* NON. DEC. ALIA.

Br. Moz. fol. 15.
col. 3.

Deus omnipotens, * qui Angelum tuum ad Gentium redemptionem misisti, qui testificaret hominibus, & viam salutis, & plenitudinem sanitatis, da familiae tuae, ut adnuntiatione adventus tui in caelesti gaudio hilarescat; &, quia merces tua tecum ad Judicium veniet, * pietas consueta tunc nobis occurrat in munere; * quoniam nostrum solita est semper sanare languorem.

ALIA.

Br. Moz. fol. 14.
col. 2.

Deus Pater, qui viam Unigeniti Filii tui dirigens, participem eum nostrae mortalitatis esse voluisti, fac nos esse participes regni sui; * &, qui locutus vocasti eum, ut redemptor adesset hominibus, * particeps cum illo ostenda nobis in Judicio gloriosus.

ALIA.

Br. Moz. fol. 29.
col. 1.

TE, Christe Domine, catulum leonis domui Juda adfuisse cognovimus, quem totis praecordiis postulamus, ut, qui apparuisti in carne, de manu fortis capiens, & eripiens praedam, ad Judicium veniens, misericordiam * proroges Fidelibus repromissam.

* Sec. curis.

Ant. Veniet Dominus, & salvos nos faciet.
* Lege: induratis.
* Lege: illud.
* Mis. Moz. infunde.

Ant. Veniet Dominus, ad templum sanctum suum.
* Lege: Christe.
* Lege: qua.
* Lege: conproberis.

Ant. De Syon perfecta decorare.
* Br. Moz. Deus qui Hierusalem perfecta.

* Sec. cur.

Ant. Confortamini manus fatigatae.
* Lege: debilia.
* Lege, si placet: aeterno.

Ant. Confortamini pusillanimes.
* Lege: liberator nobis.

Ant. Suscitabit Dominus Deus Prophetam vobis.
* Br. Moz. eam, nempe vocem.

* Sec. cur.

Ant. Ego illis mitto Angelum meum.
* Lege, ut Br. Moz. qui Angelum tuum ante adventum Redemptoris misisti.
* Br. Moz. addit, tua.

* Br. Moz. quae.
Ant. Ego loquutus sum, dicit Dominus.
* Lege: ut, cum Br. Moz.

* Br. Moz. parcens cum illo ostendaris nobis gaudens: forte legendum, parcens cum illo ostendatur nobis in judicio gloriosus.
Resp. Ego quasi * catulus leonis.

* Lege: catulus.
* Lege: praeroges,

*VIII. I D. D E C. A L I A.

Br. Moz. fol. 15.
col. 2.

QUàm pulcri sunt, Domine, super montes pedes euangelizantium pacem: praesta ergo nobis, ut, per te praedicantes salutem, in te habeamus salvationem: * quod adventus tui praedicantes insignia, donorum tuorum in nobis redundet gratia copiosa.

Ant. Quàm pulcri super montes.
* Lr. Moz. quò.

A L I A.

Br. Moz. fol. 7. col. 4.

Super montem excelsum Adventus tui gaudia euangelizantes ascendimus, dum in altitudine tua, Christe Dei filius, fundati, ea, quae vera sunt de te, & credimus, & fatemur: quaesumus ergo, ut, qui ad faciendum Iudicium expectaris, ante Iudicium nos expies a criminibus nostris.

Ant. Super montem excelsum.

A L I A.

Super Syon, Domine, montem sanctum tuum, praecepti tui * fundamenta jacentes, te oramus, & petimus, ut, qui te, ad redemptionem nostram in carne Mundo apparuisse cognoscimus, a cunctis nostris contagiis absolvamur.

Ant. Super Syon, alleluja.
* Lege: fundamenta.

*VI. I D. D E C. A L I A.

* Sec. cur.

TE Dominum regem in claritatem videre, anxi a devotione cordium, praestolamur: unde exposcimus, ut ita nunc cor nostrum meditetur sapientiae laudem, ut in die adventus tui optabilem perveniat ad mercedem.

Ant. Regem quum claritate videbitis.

A L I A.

Br. Moz. fol. 17.
col. 2.

Mortifica, quaesumus Domine, membra nostra, quae sunt super terram, ab omni concupiscentia; &, quum tu ipse nostra apparueris vita, appareamus & nos tecum transformati in gloriam sempiternam.

Ant. Mortificate nunc membra vestra.

A L I A.

Glorificamus te, Christe Domine, in doctrinis, qui particeps factus es mortalitatis nostrae, non criminis; & ideo quaesumus, ut a finibus terrae gloriae sanctorum laus * a vobis audita, & imitationem in nobis virtutum generet, & aeternorum praemiorum nobis gaudia sine fine adcumulet.

Ant. In doctrinis glorificate Dominum.
* Lege: a nobis.

QUINTO ID. DECEMBRES,
QUANDO ET SANCTAE LEOCADIAE FESTUM INCURRIT.

Magna est, Domine, claritas, quam illi sanctae Jherusalem civitati condonare dignatus es: fac ergo filios ejus ab Oriente, & Occidente collectos, ita in regno tuo de plena fidei cognitione gaudere, ut, & hic eos fides * proveniat ad laudem, & post consummatum opus justitiae, aeternam perducatur ad requiem.

Ant. Jherusalem, vide claritatem, quae tibi a Deo superveniet.
* Lege: provehat.

A L I A.

Br. Moz. fol. 19.
col. 3. & fol. 414.
col. 1.

Aspicimus, Domine, & purgato fidei oculo jam videmus, quod inenarrabilis sit laetitia illa, quae Jherusalem civitati tuae ad orientem [prospicientem] prospicienti a te Domino in muneris conlatione refulsit; & ideo quaesumus, ut, qui eam incarnationis tuae gaudiis pertulisti, nos in sinu ejus inlaesos conserves a contagione totius piaculi: quò in illa, & operum nos dignitas salvet, & praestolatio adventus tui sine fine justificet.

Ant. Jherusalem, aspice ad Orientem.
* Br. Moz. ad orientem prospicienti de Domino in muneris conlatione refulsit.

A L I A.

Omnipotens Deus, qui Jherusalem illam nullo modo te oblivisci testatus es, quaesumus, ut nostros jubeas oblivisci errores: ut praeponens * nos in principio laetitiae tuae, & hic nos florere facias fide, & in adventu tuo aeterna gloriae libertate.

Ant. Si oblitus fuero tui, Jherusalem.
* Fortè, hos.

INCIPIUNT ORATIONES IN DIE SANCTAE LEOCADIAE.
AD VESPERUM COMPLETURIA.

Br. Moz. fol. 422.
col. 2.

Domine Jesu Christe, qui es Sponsus Virginum, & munere caelesti remunerator Confessorum, qui sanctam Leocadium, & permanere virginem praestas, & confessorem glorificas; te adclines, rogamus, ut interventu ejus, sicut

sicut illa confitendo * caelestem promeruit regnum, ita nos perpetuum evadamus supplicium.

* Lege: caelesto.

B E N E D I C T I O .

Br. Moz. fol. 60d.
col. 2.

Christus Dominus, qui beatissimam Leocadium se dignè confiteri coram hominibus fecit in terris, confiteatur vos coram Patre suo, qui est in caelis; & qui in ore ejus accepta sibi confessionis contulit cantica, ipse * confessionem vestram remunerandam suscipiat: ut, exemplo beatae Virginis Leocadiae, confitendo, & laudando nomen Jesu Christi in saeculo, participes ejus, quem confessi estis, mereamini esse in caelo.

* Br. Moz. devotionem; male.

I T E M A D M A T U T I N U M .

Br. Moz. fol. 378.
col. 3. & fol. 422.
col. 3. & fol. 426.
col. 4.

Beata Dei Virgo, quae in Syon speculatione gloriosa * consistit, quam Deus ipse se dilexisse testatur, & ex * quo tibi non recessura ultra misericordia pollicetur, da nobis meritis tuis, ut amore divino flagrantibus, in futuro Judicio inveniamur indemnes.

Ant. Filia Sion, ego dilexi te.

* Lege: consistis.

* Lege: ex qua (vel omisso conjunctione), & quae praecedit, ex quo tibi non recessuram ultra misericordiam pollicetur.

Ant. Laetare filia Syon.

* Br. Moz. exulta.

Br. Moz. fol. 422.
col. 3.

A L I A .

LAetare filia Sion, quia gaudet Unigenitus Dei filius super te, & * exultat in laude, dum te, & incorruptam esse virginem praestat, & confessionis honore glorificat: quaesumus proinde, ut per te, qui utroque munere clares, vita nostra, quae dono virginitatis caret, confessionis saltem virtute fructificet.

Ecce filia Sion, ad te usque Dominator veniens Israel potestas illa prima, cujus egressio a diebus aeternitatis, & occurso adventus sui per uterum Virginis facta est temporalis, dedit tibi in ore devotissime confiteri, vel quod ex Patre intemporaliter natus, vel quod ex Matre sit temporaliter genitus: quaesumus ergo, ut clarescat suffragiis tuis donum pietatis ejus in * novis, sicut nunc claret in meritis tuis: ut, qui tibi occurrit in saeculo gratissimus coronator, nobis occurrat in futuro Judicio clementissimus liberator.

Ant. Filia Syon, usque ad te veniet.

* Lege: nobis.

Br. Moz. fol. 422.
col. 4.

Exulta satis, filia Syon, quia ecce Rex tuus veniet tibi mitis, * cujus virtutibus, & integritas Virginum fulgescit in laudibus. Praesta ergo nobis, ut inter frumentum electorum mereamur * laetificari quandoque admitti, qui nunc nostrorum operum manemus flagitiis cooperti: ut, quae aput Deum meruisti de confessione coronam, nobis confitentibus obtineas aput ipsum peccatorum nostrorum omnium indulgentiam.

Resp. Exulta satis filia Syon, quia ecce Rex tuus veniet.

* Br. Moz. cujus dono, & frumentum Confessorum, clarescit virtutibus & integritas &c.

* Lege: laetificati.

Br. Moz. justificati.

Ant. Confitebor tibi Domine in toto corde meo.

* Lege: probatur.

Br. Moz. fol. 326.
col. 2. & fol. 384.
col. 2. & fol. 398.
col. 3. Item fol. 399.
c. 1. & fol. 406. c. 4.

A L I A .

Beatam satis, Domine, Leocadium virginem, & confessorem tuam esse fecisti, quae in toto corde suo tibi confessa in concilio justorum, & congregatione * provatur esse conspicua: da ergo nobis meritis ejus, ut confessione simplici oris mundati a crimine, Sanctorum mereamur, & congregationi, & coetibus interesse.

A L I A .

Br. Moz. fol. 398.
col. 4. & fol. 411.
col. 4.

Ecce, Domine, in toto corde suo te solum virgo Leocadia confitetur, dum, & conceptum amorem tuae fidei narrat, & mirabilia tua devoto ore pronuntiat. Laetare * ergo, & exultare nos fac in te, & jugiter, & evidenter; ut in te habeamus post discrimina requiem, in quo illa post confessionem meruit invenire mercedem.

Ant. Confitebor tibi Domine in toto corde meo, narro.

* Lege: narrabo.

* Lege: laetari.

A L I A .

Br. Moz. fol. 398.
col. 3. & fol. 406.
col. 4.

Deus, qui confessorem Leocadium in saecula saeculorum gaudere, & exultare fecisti, ut tibi soli sine fine psallens, laudis deferat ymnum, cujus ex confessione meruit obtinere consortium; te devotis cordibus poscimus, ut meritis ejus vita nostra refloreat, & a malis actibus emendata nitescat: ut, quae jam meretur pro criminibus poenam, pro confessione & cultu fidei Christianae futuram mereatur pervenire ad gloriam.

Ant. Ego in saecula gaudebo.

ALIA.

A L I A.

Br. Moz. fol. 407.
col. 1. & fol. 398.
col. 3. Item fol. 384.
col. 2. & fol. 326.
col. 1.

DEus Dei filius, quem Leocadia virgo in toto corde confessa, nomen tuum honorificando perducta est ad coronam, da in ore nostro confessionem, quae nos expurget a crimine: ut quidquid in tuae laudis honore depromimus, in lucro nobis prodesse aeterni muneris sentiamus.

Resp. Confitebor tibi, Domine Deus meus.

A L I A.

Br. Moz. fol. 384.
col. 1. & fol. 407.
col. 1. Item fol. 326.
col. 2.

DEus, qui beatissimae Leocadiae confessionem acceptans, ita omnia* verva oris ejus plenissime exaudisti, ut participem, eam efficeres regni tui, quo in conspectu Angelorum psalleret tibi; accipe nunc per eam confessionis nostrae votum, qui illam perduxisti ad praemium: & qui illam confessorem fieri voluisti beatam, nos post lapsus, quibus in hoc Mundo decidimus, ad aeternam coronandos pertraas patriam.

Ant. Confitebor tibi Domine in toto corde meo, quoniam exaudisti me.

* *Lege:* verba.

A L I A.

Br. Moz. fol. 398.
col. 4. & fol. 407.
col. 2.

DEus, quem Fidelium lingua confitendo conlaudat, & Confessorum devotio copiose exaltat, praebe nobis, obtentu virginis tuae Leocadiae, obtinere, quae poscimus, evadere, quae timemus. Deus enim noster es tu, & * confitevi-
mur tibi; te quoque Deum in nostris cordibus exaltemus devoti. Fac nos ergo tibi indefinenter, & * opere simul..... erere, qui nos fecisti veritatem fidei Christianae cognoscere.

Ant. Deus meus es tu, & confitebor tibi.
* *Lege:* confitebimur.
* *Lege:* opere simul & verbo haerere.

A L I A.

OMnipotens Domine, cujus magna sunt opera exquisita in omnes voluntates tuas, dum tuis omne, quod creasti, deservit praeceptis, & ut jubentur cuncta creata, & condita, famulantur; qui Virginem hanc, & pro confessione, claritatis munere ditas, & pro virginitate, gloriae dono remuneras; dum, & virgo persistit, & confessor adfuit: intercessu ejus te quaesumus, nostris pacem largire temporibus, nostrisque veniam dona criminibus: tuisque animas supplicantium reple muneribus; ut, quos indulgentiae favore tueris, beatitudinis munere indefinenter adornes.

Ant. Magna opera Domini.

A L I A.

Multiplicasti, Domine, misericordiam tuam in vasis psalmorum, dum beatam Leocadium, & in coetibus Virginum, & in numero voluisti confitere Confessorum; psallimus proinde tibi in cithara fidei Christianae, & dona creantis, & merita Confessoris: quaesumus ergo, ut, qui pium, & coronatorem * in illam voluisti monstrare, clementissimum te jubeas Judicem in futura * novis examinatione ostendere.

Resp. Multiplicasti.

* *Lege:* in illa.
* *Lege:* nobis.

A L I A.

Br. Moz. fol. 423.
col. 1. & fol. 425.
col. 3.

Gloriosa facta est virgo tua, Christe, Leocadia, quae consurgenti aurorae comparata, pulcra, atque electa, ut sol, probatur, & luna, dum clariori rutilans lumine, & ut luna plena, clarescit in confessione, & ut sol flagrans, atque * inmunitionem sui nesciens, sanctitatis persistit in opere: da ergo nobis, ut per eam aput te pro votis obtinere indulgentiam mereamur, qui nunc pro delictis, vel lacrimas fundimus, vel gemitus exhibemus.

Ant. Egredere quasi aurora.

* *Lege:* inminutionem.

A L I A.

DEus, qui Sanctae Leocadiae, virgini & confessori tuae, consurgere mirabiliter praestas, & gloriae tuae vestimentis eam exornas, concede * novis precibus ejus, ut confessionis * veridici vestiti decore, justitiâ induti, & sanctitate, futurâ tibi praesentemur in requie.

Ant. Syon, consurge.

* *Lege:* nobis.
* *Lege:* veridicae.

A L I A.

Br. Moz. fol. 425.
col. 3. in festo S. Eulaliae.

Speciosa, Christe Dei filius, in oculis Fidelium virgo Leocadia annuis recursibus quodammodo pervidetur, dum honor sepulcri ejus humanis obtutibus * praestantur, obsequendus honorifice aperitur. Bonus ergo odor vestimentorum ejus super omnia aromata flagrat, quia indicia virtutum illius * exundati

Ant. Speciosa facta es, alleluja.

* *Lege:* praesentantur.
cla. * *Lege:* exundanti.

claritate fructificant. Concede ergo nobis, ut odor virtutum ejus sopitum cordis * nostrae sensum ad poenitentiam excitet: ut, qui nunc percipimus ex odore laetitiam, post percipiamus ex * poenitentiam gloriam indefessam.

* Lege: nostri.

* Lege: poenitentia.

A L I A.

O Mnipotens Deus, Princeps omnium Sanctorum, qui glorificas Martyres, & remuneras Confessores: quia Sanctam Leocadium, & integritate virginem, & confessione praestas esse beatam, adstiat tibi haec ipsa pro nobis: ut, quae gloriam obtinuit confitendo, supplicibus largiatur veniam miserando; &, quae virginitatis decore tibi adstiat gloriosa, nobis indignis beatitudinis munera tribuat copiosa.

A L I A.

Christe rex, Unigenite Patris, qui tuis praemia gloriae tribuis sanctis, & confessorem Leocadium perennibus praemiis ditas pro incorruptione virginitatis; ad te, supplicamus, vocis nostrae perveniat clamor: atque interventu ejus, sicut illa obtinuit merito claritatem aeternam, nobis concedas dono promereri indulgentiam sempiternam.

A L I A.

Br. Moz. fol. 387.
col. 1.

Deus misericors, & pie, qui decore virtutis glorificas Justos, & sine opere justificas peccatores, qui confitentes in Mundo beatificas, & Confessores in caelo clarificas: tribue nobis, interventu Confessoris tuae Leocadiae, cujus solemnia celebrantur, tibi, Domine, confiteri pio cordis affectu; ut propria pandentes piacula, invenire mereamur, pro quibus gemimus, veniam copiosam.

A L I A.

Magnificus es, Domine, veementer cunctis in tuis operibus, & mirabiliter exaltatus in omnibus creaturis, dum tibi offerunt tuae * devitam potentiae laudem, non suam * vonitatem dignam: sed per te tuae potentiae placitum: non merito * vonitatis abtam, sed tuae indulgentiae * labore perfectam; tribue ergo nobis, rogamus, interventu sanctae hujus Leocadiae confessoris & virginis, dignum tibi deserviendo exhibere * famulatum, opera dignum justitiae actum, & copiosum promereri tuae indulgentiae donum.

* Lege: debitam.

* Lege: bonitate.

* Lege: bonitatis.

* Lege: favore.

* Hic cubat error.

A L I A.

Br. Moz. fol. 415.
col. 3.

Exurge, gloria nostra, Deus: & eripe ab hoste captivos, atque pro quibus es magnificatus usque ad caelos, hos in te confitentes intueri placatus; & ipse da in tribulatione auxilium, qui nostrae salutis es complementum. Confessoris itaque & virginis tuae Leocadiae sic nos tuere subsidio, ne, nostra exigente merito, tradamur Inferno; sicque remunera praemio, ut confitentes perducas in caelo.

A L I A.

Br. Moz. fol. 423.
col. 1.

Domine, qui navem Ecclesiae tuae, per Mundi istius pericula fluctuantem, obtinuit nauta * gubernas: & ne infidelitatis procella obruatur, vigilantissimus * custos sollicitas: omnibus ejus * labacro renatis tribue, per intercessum gloriosae confessoris & virginis tuae Leocadiae, persecutionum tempestates in tui nominis confessione * debincere: tibi que placitum sacrificium nosmetipsos offerre: quique mirabiliter prospiciunt in profundo, remigio dexterarum tuarum perducantur in caelo.

* Lege: gubernas.

* Lege: custos.

* Lege: lavacro.

* Lege: devincere.

A L I A.

Br. Moz. fol. 387.
col. 2.

Domine Jesu Christe, laudabilis nimis, & * mane, te implorantes exquirimus, & exquirentes exposcimus, interventu gloriosae virginis & confessoris tuae Leocadiae fac nobiscum misericordiam propter nomen tuum; & in quibus a te peccando recessimus, confessione humili redeamus; & pietate, qua redemisti captivos, & * misericordiam, qua adjuvisti oppressos, ipsa nunc, quae gessimus, dilue: atque in parte dexterarum tuarum, quos redemisti, statue.

* Lege: magne.

* Lege: misericordia.

A L I A.

Br. Moz. fol. 386.
col. 4. & fol. 422.
col. 3.

Domine, qui es magnus, & gloriosus, da nobis famulis tuis, ut, dum operum tuorum magnitudinem admiramur, magnificentiam tuam debita confessione laudemus; atque intercessione gloriosae virginis & confessoris tuae Leocadiae tribue nobis, perfectum intelligentiae decus timoris obedientiam agere, & mandata tua fidelia omni custodia * carnis diligenter explere.

* Br. Moz. cordis.

A L I A.

Omnipotens Deus, qui perpetuum lumen es, indeficiens claritas, exalta cor nostrum humilitatis in gloria, gratiarumque distributione tuos pauperes ciba; & qui rectus corde ortus tui lumine claruisti, quaesumus potentiam tuam, interventu gloriosae virginis, & confessoris tuae Leocadiae, ipsius luminis vigore delictorum caliginem de cordibus nostris excludere, & puritatis luce, ne in tenebris ambulemus, corda nostra succendere.

A L I A.

Br. Moz. fol. 48.
col. 4. & fol. 387.
col. 1.

Domine, qui es supra omnes gentes excelsus, & in caelestibus habitas gloriosus, humilitatem nostram ab excelso intende placatus; ac sicut Ecclesia tua, quae erat sterilitatis vitis impedita, nunc est, in te credens, virtutum meritis plena, & filiis numerosa: ita, te tribuente, * interventum gloriosae virginis & confessoris tuae Leocadiae mens nostra, ab * esterilitate operum infocunda, * posse & semen * bervi suscipere, & copiosis fructibus redundare; nomenque tuum ubique praecclarum, cordis ambiat unanimitate diligere, & fidei adfensione laudare.

* Lege: interventu.

* Lege: sterilitate.

* Lege: possit.

* Lege: verbi.

ITEM COMPLETORIA AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 325.
col. 4. & fol. 387.
col. 2. Item fol. 398.
col. 2. Item fol. 415.
col. 4. Item fol. 423.
col. 2.

Gloriose, ac misericors Domine, qui beatæ Leocadiae tibi nimis in ore suo confiteri dedisti, teque in medio iustorum ejus confessione * laudari voluisti, ut eam, & in terris confitentem, & in consilio Sanctorum glorificans faceres exultantem: exposcimus * tuis muneris donum, ut ejus precibus tribuas nobis, a peccati contagione purgari, ab ardoribusque perpetuis erui, & gloriae tuae beatitudinem consequi.

* Lege: si placet: laudare.

* Lege: tui.

B E N E D I C T I O.

Br. Moz. fol. 423.
col. 2.

Deus, qui confessione * indutus Leocadiae, ad Confessorum eam fecit pervenire decorem, iustificet vos ab omni contagio culpae; & qui illam confessionis ubertate fecit esse conspicuam, vos evidentia verae poenitentiae gloriosos efficiat: ut, sicut dulcis fuit in ore hujus Virginis confessio Christi, ita dulcescat in vestris cordibus amor regni perpetui.

* Br. Moz. incl. tam Leocadiam.

QUARTO ID. DECEMBRES,
QUANDO ET FESTUM SANCTAE LEOCADIAE INCURRIT.

Br. Moz. fol. 22.
col. 4.

Veni, Domine, sicut promisisti, in Syon, & habita in Jherusalem; ut, qui jam olim apparuisti per fidem gloriosus, illic declareris in nostrorum operum * dignitate: ut, & visio pacis pacatum in nos honorem nominis tui * retinet, & desiderium adventus tui novae lucis nobis in ea syduS accumulet.

Ant. Veniam in Syon, dicit Dominus.

* Br. Moz. dignitatem.

* Lege: retinet.

Ant. Ego Dominus, primus, & nobilissimus.

* Br. Moz. addit, nec tamen ipse concluderis.

* Br. Moz. pertrata sunt: mendose.

Ant. Ego sum Dominus.

Br. Moz. fol. 20.
col. 2.

Deus, Dei filius, qui primus, & novissimus, omnia a te creata infra te concludis; * quem extrema terrae per Incarnationis tuae mysterium agnoverunt, dum a te fidei vocatione * pertracta sunt: da nobis, ut agnitione hujus fidei sanctae ita in te radicemur & cultu justitiae, & operum dignitate, ut ex hoc aeternam mereamur pervenire ad requiem.

A L I A.

Br. Moz. fol. 36.
col. 1.

Tu es, Domine Deus, & non est alius praeter te: ab ore * egressum verbum, non regreditur; quia utique natus Filius, non ipse, qui Pater est, creditur; dum tamen * ipse esse, quod Pater est, * fateatur: dona ei go nobis, ut qui verbum

* Lege: egressum verbum.

* Lege: ipsum.

* Br. Moz. fateamur,

a te genitum, nasciturum misisti in carne*; non, in te renatos, sic nunc a criminum exuas, ut tibi soli, cum veneris, sine fine conjungas.

* *Lege*: nos (vel nostras;) in te renatos sic nunc a criminibus exuas.

INCIPIUNT ORATIONES IN DIEM SANCTÆ EULALIAE.
COMPLETURA AD VESPERUM.

Er. Moz. fol. 427.
col. 2.

Domine Jesu Christe, cui beata Eulalia, & virgo placuit, & martyr* adhaesit, dum tibi & virgo permanet casta, & pro te extenditur in catasta; dum tibi proprium corpus servat integrum, & pro te gaudet unguis exaratum: ejus pudicitiae, atque victoriae* fabens, nobis propitius esse dignare; ut & immunditiae nostrae, ejus oratione, abluantur, & tormenta, ejus fortitudine, * exsolvantur.

* *Lege*: adhaesit.

* *Lege*: favens.

* Er. Moz. resolvantur.

B E N E D I C T I O .

Er. Moz. fol. 424.
col. 4.

DEUS virtutum, qui Sanctam Eulalam, dum ad passionem vocat, ad gloriam proveit, det vobis, nec vitiorum passionibus* adtingi, & a passionum vitiis liberari. Quae sua membra non vitiis, sed pro Deo passionibus subdidit, optineat vos numquam temptationum certaminibus vinci: ut, sicut illa post passionem obtinuit coronam, ita vos per poenitentiam veniatis ad veniam.

* *Lege*: adstringi.

I T E M A D M A T U T I N U M .

Er. Moz. fol. 425.
col. 4.

Sponsa Christi Virgo Eulalia, quae a Libano, a candore utique Baptismatis^s venis; dum ex labacro fidem percipis, per quam inter filias Jherusalem mirifice coronaris: per te, quaesumus, candorem castitatis mereamur adtingere, quae Christo de Virginitate meruisti placere: ut per te profectum obtineamus virtutum, per quam devicta est crudelitas persequentium.

Ant. Veni de Libano sponsa mea.

* *Lege*: Libano.

A L I A .

Er. Moz. fol. 425.
col. 1.

Virgo Christi Eulalia, quae ad vocem vocantis Sponsi surrexisti ad fidem, properasti ad requiem, sponsata de sanguine, formosa Baptismate, ecce jam jens* transiit, imber habuit; quia omnis temporalis tribulatio a te devicta recessit: recedat ergo a nostris mentibus, te orante, impugnatio vitiorum: ut, qui credulitatis dono pleni consistimus, sanctitatis ope* plenissime fulciamur.

Ant. Surge, propera, sponsa mea.

* *Lege*: hyems.

* Er. Moz. plenissima fulgeamus.

A L I A .

Er. Moz. fol. 426.
col. 1.

Gaude, & laetare filia Syon, quia abstulit Dominus inimicos tuos, dum te, & in passione victricem, & ab omni contagione haereseum* reddidit innocentem; quaesumus ergo, ut meritis tuis ab omni temptatione* salbemur, qui diem tuum venerantes incolimus; &, qui in te vicisse credimus Christum, nos* per eam vicisse laetemur impulsiones carnalium.

Ant. Gaude filia Syon.

* *Lege*: reddidit.

* *Lege*: salvemur.

* *Lege*: per eum vicisse laetemur impulsiones carnalium passionum.

A L I A .

DEUS, qui beatissimam Eulalam Virginem ab excubiis Apostolicis, quasi a custodibus civitatis inventam, amictu veteris hominis exsuis, & Evangelicae doctrinae cor ejus praedicatione transfigis, quo tanto amore ad passionem laeta concurreret, tantoque desiderio vulneratam se caritatis eisdem custodibus nuntiaret; da nobis, ut cor nostrum vulneretur amore tuo, quod torpenti vitiorum camino consistit in saeculo; ut per te caritatis tuae nos ignis adsumat exestuans, per quem martyr Eulalia victricem emisit animam inter flammās.

Resp. Invocavi proximum.

* mici.

* *Lege*: mini.

A L I A .

Er. Moz. fol. 425.
col. 2.

Christe Dei filius, ad quem beata Eulalia desiderabili voto pervenire desiderans, surrexit credens, * properabit proficiens, ut, quae formosa facta fuerat, primum per* labacrum, excellentior redderetur stigmate passionum, & quae virtutum fuerat floribus decorata, florecentem redderet exemplo suo Ecclesiam; da nobis, meritis ejus, ut labores nostri in saeculo tibi placituri, semper* adsistent: ut temporali cursu, quasi iemalium tribulationum peracto* studio, ad fructus* laborum nostrorum aeterno potituri mereamur pervenire solatio.

Ant. Surge, & propera, formosa.

* *Lege*: properavit.

* *Lege*: lavacrum.

* *Lege*: adsistent.

* *Lege*: studio.

* *Lege*: laborum.

A L I A.

Br. Moz. fol. 378.
col. 4. & fol. 424.
col. 4.

Jesu, Dei filius, qui ortum Electorum ingrediens, inter lilia pascaris, quando in corpore tuo, quod est Ecclesia, Sanctarum Virginum coetibus decoraris, ubi beatissimam Eulalam mirabiliter introducens, ita mirificis eam floribus maulisti fulcire, ut odor virtutum ejus tanquam floscula aromatum * in nos usque ascenderent: te supplici intentione rogamus, ut, amotis figuris veteris testamenti, quae, velut umbrae, in typicis observationibus praecesserunt, dies illa, Euangelica utique traditio, in nobis adspirando proficiat, qualiter ita exemplo virginis Eulaliae Euangelii lucem tota devotione sequamur, ut umbras praeteriti, & erroris, & criminis nesciamus.

Ant. Filia Jherusalē, intra in ortum meum.
* Lege: in nos usque descenderet.

A L I A.

Br. Moz. fol. 62.
col. 1. & fol. 360.
col. 1.

Mira satis, Domine, * arbor, & radix tuae Ecclesiae, quae proficit, & crescit usque ad perfectum diem, cujus rami Martyres, cujus * praependicula effecti sunt Confessores, inter quos beatissima Martyr Eulalia, quasi vitis vera fructificans, dum odorem gratiae fidelibus propinat in saeculo, aeterno promeretur consolari de praemio: quaesumus ergo, ut suffragiis ejus odore virtutum odores criminum fugiamus; ut caelesti * ille spiramine recreati, a cunctorum vitiorum foetoribus exules reperiamur, & sobrii.

Ant. Rami mei rami odoris &.
* Lege: arbor.
* Br. Moz. praependicula, sed pag. 62. col. 2. praependicula.
* Lege: illo spiramine.

A L I A.

Br. Moz. fol. 426.
col. 2.

Audi, & suscipe precantium vota, * delecta Dei Virgo Eulalia, quae sponsa Christi de fide, soror monstraris esse de sanguine: effluent in nobis flores virtutum, effugiat umbra temptationum: exemplo tuo proficiamus in melius; ne, in deterius consistentes, vitae dona perdamus: ut, quum tempus putationis advenerit, & fides, qua Christum credimus, nos liberet a suppliciis, & affectus, * qua illi propinquare nitetur, nos daret muneribus sempiternis.

Resp. Audi * delecta mea.
* Lege: dilecta.

* Lege: quo illi propinquare nititur.

A L I A.

Br. Moz. fol. 382.
col. 2.

Domine Jesu Christe, qui beatissimam Eulalam tibi, & testem, & virginem consecrasti, dum te & incorrupta sequitur, & pro te gloriosa mactatur; annue nobis, ut, eadem suffragante, quamvis indigni, & castitatis donum, & confessionis mereamur obtinere triumphum.

A L I A.

Br. Moz. fol. 348.
col. 2. & fol. 382.
col. 2.

Domine Jesu Christe, cui virgo, & martyr Eulalia, & integritate jungitur, & sanguine sociatur, dum tibi & castimoniam vovit, & pro te sanguinem fudit; praesta famulis supplicantibus, ut, expiati * peccatis, tibi ita adaereamus, ne a te ulterius recedamus.

* Br. Moz. peccatis &: sed sec. loco. a peccatis, ita tibi pareamus.

A L I A.

Domine Jesu Christe, rex aeternae, qui pulcritudinem sanctarum animarum * omnis modis concupiscis, & perficis, ut a te speciosae diligantur, a quo pulchrae redduntur; dignatione solita, qua Martyres, ac Virgines singulariter diligis, salutis nostrae non desis: ut, si in nobis vitae decorem non praelegis, timorem, quem tribuis, benignus acceptes.

* Lege: omnimodis.

A L I A.

Br. Moz. fol. 378.
col. 2. & fol. 382.
col. 1.

Domine Jesu Christe, qui specie, & pulcritudine tua beatissimas Virgines, & Martyres tuas speciosas * pulcraque, dum diligis, facis, & ingenti amore * dispondis, quas munere perenni disponis, adesto nobis, beatissimae martyris tuae * patronis indefessis; ut tanta pietas, quae triumphantes provexit ad laudem, perducatur supplices ad salutem.

* Lege: pulcraeque.
* Despondes, sed Br. Moz. sec. loco. despondis.
* Lege: patrocinis.

A L I A.

Domine Jesu Christe, a quo sanctae immaculae animae ingenti caritate, & * disponantur, & coronantur, sanctae * martyres tuae Eulaliae precibus annue, * hac nos mundanis exemptos contagiis poenitentiae emunda remediis: ut, si contaminati, ineffabile conjugium non meremur, confessi, veniabile remedium consequamur.

* Lege: desponsatur.
* Lege: martyris.
* Lege: ac.

ALIA

A L I A.

Domine Jesu Christe, * per quam sanctorum animarum puritas tamquam sy-
derum claritas nitet, dum & pulchritudo earum in nocte Mundi istius, ut
luna, resplendet: & electio, ut sol, ubique refulget; beatissimam Martyrem,
sponsamque tuam, quam tibi adsociasti tot virtutibus coruscantem, pro nobis
exaudi jugiter deprecantem.

* Lege: per quem

A L I A.

Domine Jesu Christe, qui Sanctam Eulalam pro nomine tuo ita * in pabi-
dam reddidisti, ut persecutionem sequentium impiorum non fugeret, sed
magis adpeteret: nec declinaret, sed potius excitaret; praesta ejus patrocinio,
ut fides nostra ita per te firma reddatur, ne aliquando ab adversario superetur.

* Lege: in pavidam.

A L I A.

Br. Moz. fol. 347.
col. 4. & fol. 349.
col. 4.

Domine Jesu Christe, qui ita spiritu tuo Sanctam Eulalam martyrem inflam-
masti, * ut & lasciviam superaret, & flammam, ut eam ignis exterior non
consumeret, quam interior non ureret, eadem interveniente, misericordiae tuae
nobis rorem infunde: ut * naturale incendium extinguamus, dum salutare reme-
dium obtinemus.

* Br. Moz. ut & lasci-
via superaret flam-
mam, ut eam ignis
exterior non ure-
ret, eadem inter-
veniente &c.

* Lege: naturale.

A L I A.

Br. Moz. fol. 425.
col. 1.

Domine Jesu Christe, qui beatam Eulalam virginem * in tenero aetatis nec
Mundi inlecebris, nec persecutoris permisisti superari tormentis, * in qua
munere, cujus constantiam nec saevia terruit, nec paena edomuit, nec ungula
minuit, nec flamma conpescuit: hujus ergo deprecatio pro nobis ita aput te
praevaleat, ut mala a nobis praesentia, * futura removeas.

* Br. Moz. in tenero
aetatis statu.* Lege: in qua mu-
nere tuo nec sexus
vincitur, nec affe-
ctus; cujus constan-
tiam, nec saevitia
terrui.* Lege: futuraque
removeas.

A L I A.

Domine Jesu Christe, qui ita Spiritu Sancto tuo beatissimam Eulalam virgi-
nem, & martyrem perarmasti, ut pro nominis tui * ut confessionem esset
terrori tortoribus, quae fari parentibus vix audiret; eamque tribunalia cruenta
tremerent, quam blanda secreta confoverant; ut contra aetatem hujus, & sexum,
& adiberet publicum, & vinceret inimicum; inperterrita quoque subiret ecu-
leum, nec pertimesceret rogam: precibus ejus flammam in nobis peccatorum ex-
tingue, & nos ab aeterno igne * eruiendo defende.

* Lege: in confes-
sione.

* Lege: eruiendo.

A L I A.

Br. Moz. fol. 426.
col. 1.

Domine Jesu Christe, qui animam beatissimae famulae tuae Eulaliae marty-
ris pro te feliciter triumphantem examinas per flammam, suscipis per colum-
bam, & tibimetipsi copulas * in gloriam sempiternam: adesto nobis, ut spiritus
Martyris non desit supplicantibus in suffragio, qui etiam persequentibus refulsit *
insigni miraculo; nec aliquando recedat * beneficiis ab Ecclesia, qui aput te caelesti
requiescit in aula.

* Lege: in gloria
sempiterna.* Br. Moz. in fine
miraculo, mendoz.

* Lege: beneficiis.

A L I A.

Br. Moz. fol. 426.
col. 1.

Domine Jesu Christe, qui beatissimae martyris tuae Eulaliae corpusculum in Cru-
ce pendente superna * adspersione vestisti, ut & candor virginem, & refri-
gerium indueret martyrem: assiste nobis * propius, & tantis in martyre semper
ostendere * beneficiis; dum per illam, & superna dona * prorogas, & humilium
vota multiplicas, dum, & martyris excubias * miraculis prorogas, & Ecclesiae
festa, eadem visitante, dignanter inradias.

* Lege: adspersione.

* Lege: propius.

* Br. Moz. ostende.

* Lege: praerogas.

* Lege: miraculis
propagas, & Ec-
clesiae festa, eadem
visitando &c.

A L I A.

Adeclines mente, & corpore, te Dominum deprecamur: ut ea virtute nos mu-
nias, qua contra libidinem, & crudelitatem * martyram tuam probasti Eu-
lalam, parique patientiam generales Ecclesia * protestat hostes; quia illa speciales
persequentium conteruit passiones: nos quoque spiritali vigore ita succinge, ut,
quam veneramur pro victoriae * coronam, imitemur & confessione, & toleran-
tia Christiana.

* Lege: martyrem.

* Lege: proterat.

* Lege: corona.

A L I A.

Br. Moz. fol. 426.
col. 4.

Auxilio tuo, Domine, defendendam, tuendamque nostram committimus * in-
vecillitatem, * tuum sit, nos evadere de muscipulis impiorum, cujus fuit, ve-
nerandam Eulalam non cedere terroribus persequentium; ac sicut illam atrocitas
non terruit saevientis, ita non queant * inlicere nos decipula oblatrantis; ut ipse
unus per nos vincatur * suis cum vitiis, & haeresibus cunctis, qui expugnatus est
per Eulalam, passionibus superatis.

* *Lege*: imbecillita-
tem.
* *Lege*: ut tuum
sit, nos &c.
* *Br. Moz.* inducere
nos decipula.
* *Br. Moz.* Suis con-
viciis & erroribus
cunctis.

A L I A.

Domine, qui electos tuos, quos praedestinas ad gloriam, illos tuam vis esse
Ecclesiam; flectat aurem tuam Eulalia martyr ad precem nostram; & sicut eam
casti effusio sanguinis provexit ad gloriam, ita nos saltim ereptos sibi poena sentiat, &
felicitas vitae aeternae haeredes obtineat.

A L I A.

Br. Moz. fol. 382.
col. 2.

Domine, cujus munere * gemina coexultat martyr Eulalia praemio, dum
vel ad pudicitiam ortamento, & cunctorum sit ad martyrium documento,
praesta nobis in Ecclesia tua * illis uernare florum, qui aeternis digni sunt fru-
ctibus: & ita vel voto, vel * affecto tantae vestigia martyris prosequamur, ut nec
libido * nos suos, set castitas teneat proprios, confessio probet liberos, & perfe-
ctio ambiat * munerandos.

* *Lege*: gemino.

* *Lege*: illius ver-
nare floribus
* vel affectu.
* *Lege*: nos subruat,
sed.
* *Br. Moz.* nume-
randos: male.

A L I A.

Te nostris, quaesumus Domine, precibus exorantes, ut * laborem nostrum
intuens, contra nos vitia insistentia usquequaque mortifices, vel, quae ti-
bi in hac festa Eulaliae virginis famulamur, acceptes. Idcirco hanc velut sacram
hostiam ad te mater praemisit Ecclesia; ut, de cujus nunc gaudet triumpho, de
ejus semper secura sit interventu.

* *Lege*: laborem.

A L I A.

Domine, qui non spernis tuorum preces servorum, accipe obsequellam fi-
delium per martyrem Eulalam populorum: ut in nullo tuum teneat obnoxios
Judicium, quos tripudiare cernis de ejus virginali triumpho; ejusque sanctitas
in nostrum proficiat remedium, quod incorruptam ad instar credimus tibi famu-
lantium Angelorum.

COMPLETORIA AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 427.
col. 3.

Domine Jesu Christe, qui sanctae Eulaliae tuae arcana possidens, ei & virgini-
tatis pudorem, & passionis tribuisti * roborem, dum & pudica in secreto, & * in-
victa in foro, & illic manet, ut te promereatur, & hic vincit, ut a te coronetur: annue
precibus ejus, ut conscientiam nostram ita pudor possideat, ne deserat forti-
tudo, illic tranquilla maneat, ne contaminetur: hic vincere studeat, ut probetur.

* *Br. Moz.* robo-
rem.
* *Br. Moz.* invita:
male.

B E N E D I C T I O.

Br. Moz. fol. 427.
col. 3.

Dominus Jesus Christus, qui Sanctam Eulalam constantia roborabit, vos
in temptatione robustos statuatur; qui eam * passionem glorificabit, a vobis pas-
sionum * ignominia tergat; qui illam inter tormenta victricem tortorum fecit, vos
inter turbines Mundi eruat ab omni eventu periculi.

* *Lege*: passione glo-
rificavit.
* *Lege*: ignomi-
niam.

* III. ID. DEC. ALIA.

* *Secundis curis*.Br. Moz. fol. 14.
col. 4.

Adice Domine manum tuam, & posside desiderium populum tuum: ut, Incar-
nationis tuae fide incredulis patefcente, nihil residuum sit, quod vacuum
remaneat a mercede; quo, dum in filios infidelitatis Incarnationis tuae mysterium
manifestas, in cordibus fidelium desiderii tui vota placita tibi semper efficias.

Ant. * Adicet
Dominus ma-
num suam.
* *Lege*: Adjiciet:
in Orat. adjice.

A L I A.

Deus, Dei filius, ante quem omnes montes, & colles humiliati sunt, dum
Incarnationis tuae mysterium, & magni, & humiles agnoverunt; da no-
bis, ut agnitione sanctae fidei a pravis itineribus correcti, in directis semitis
ambule-

Ant. Omnes
montes & col-
les humiliabun-
tur.

ambulemus in laesi: ut, aspera offensionum relinquentes itinera, in planis * vitiis, te praestolantes, * convertamur studia nostra.

* Lege: viis.
* Lege: convertantur.

ALIA.

Deus, cujus ante lucem praeparatus est egressus, * egressionis tuae, qua de Patre prodiens per Virginem nasceris, cognitione nos salva: ut, qui Incarnationis tuae imbre * terrarum humani cordis foecundare dignatus es, nos illis semper pluviis inriges, quibus & de te, quae vera sunt, credere: & ad te credentes sine confusione venire.

Ant. Ante lucem praeparatus est.

* Cod. egressionum.
* Lege: terram.
* Subaudi: possumus.

* II. ID. DEC. ALIA.

Veni ad liberandum nos, virtutum Domine Deus; converte nos, & ostende faciem tuam, ut salvi simus; quod, praeventi dignae poenitentiae dono, purificati in tuo mereamur adesse Iudicio.

* Secundis curis.
Ant. Veni ad liberandum nos, Domine Deus.

ALIA.

Veni Domine, & noli tardare, relaxa jam facinora * plebis tuae; ut dispersionem nostram internis gaudiis conlocans, dum expectaris ad votum, occurras nobis in Iudicium ad subventionis omnimodae complementum.

Ant. Veni, Domine, & noli tardare.
* Lege: plebis.

ALIA.

Veniat super nos, Domine, donum misericordiae tuae: ut, qui faciei tuae praestolamur praesentiam, meritorum nostrorum evadamus tormenta.

Ant. Veniat super nos, Domine, alleluja.

* ID. DEC. ALIA.

Qui regis Israhel, intende, qui * educit velut ovem Iosep, excita potentiam tuam, & salvos facito, pro quibus nasciturus advenisti in terram; & qui porrecto fidei cultu, multitudines gentium lucrare dignatus es, compendio pietatis infidelium animas, a perfidiae baratro erutas, tibi aliquando * placitas, crediturasque restituas.

* Secundis curis.
Ant. Qui regis Israhel, intende.
* Lege: educis velut ovem Iosep.
* Lege, si lubet, placituras.

ALIA.

Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam: ut salutare tuum, quod nobis olim effulsit in carne, nobis ad Iudicium aeterno declaretur in munere; & quod redempturis olim apparuit pium, redemptis jam appareat gloriosum.

Ant. Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam.

ALIA.

Deus virtutum converte nos, & * offensionem faciei tuae solare inoffensas cordis nostri: ut, qui adventum tuum devotis mentibus sustinemus, * de bono tibi conscientiae placeamus.

Ant. Deus virtutum converte nos, & ostende.

* XVIII. KAL. JAN.

AD MATUTINUM.

Illuculo egressum tuum, Christe Domine, praeparatum fuisse cognovimus: ideo te rogamus, ut, qui imber temporaneus, & serotinus * hortus es terris, & * terram cordis nostri indeficientibus inriges pluviis tuae benedictionis: ut, qui primi adventus tui * festas devote suscepimus, secundi adventus tui manifestatione * salvemur.

* Lege: ostensione.
* Lege: de bono.
* Sec. curis.
Ant. Quasi diluculo praeparatus est.
* Lege: ortus.
* Et: abundare videtur.
* Br. Moz. festum.
* Lege: salvemur.

ALIA.

Immane satis facinus Iudaeorum coram tuis, Deus Pater, oculis * adprobatur, qui, dum Filium tuum * praedicatum in lege contemnunt, in incredulitatis suae voragine manserunt; dum * hii, quibus non erat de eo nuntiatum, viderunt eum; & qui non audierunt, intellegentia contemplati sunt. Amove ergo, quaesumus, quidquid nostro tibi resistit in opere: ut credulo pectore sic in nobis virgulta donorum praevalleant, ut radix verae humilitatis nunquam arescat.

Ant. Quibus non est nuntiatum de eo.
* Nescio an legendum sit: adoperatur.
* Lege: praedictum.
* Lege: hi.

ALIA.

Deus Pater, qui auditam fecisti gloriam vocis tuae, dum verbi tui in universo Mundo dilatas fidem: da nobis, aeternae lucis claritate fulgescere, ut, faciet Domina-

Ant. Auditum faciet Domina-

sanatis luminibus cordium, videamus praeceptorem nostrum, quo in visione gratiae suae mereamur adipiscere regnum beatitudinis infinitum.

* XVII. K A L. J A N. A L I A.

* Sec. curis.

Ant. Sileat omni caro a facie Domini.

* Lege: hora.
* Lege: omnis.

Br. Moz. fol. 4. c. 3.

Juxta est, Domine, dies adventus tui, & jam in januis est terribilis * ora illa Judicii: fileat ergo * omnes caro a facie tua, & prolapsionis suae culpas fletibus diluat. Interea, quia nos ista per nos facere non valemus, per te id nos agere posse confidimus; & ideo poscimus, ut, qui electos ad te vocando sanctificas, peccatores coronandos beatitudine aeterna sustollas,

A L I A.

Br. Moz. fol. 18. c. 2.

Deus, qui nos ante tempus judicare * proibens, magna nos cautela patientiae vis esse contentos; da nobis, & verae patientiae vota, & verae subportationis habere exempla: ut, ante quam tu venias, qui inluminaturus es cordium occulta, ita in nobis verae patientiae exempla praepolleant, ut, te ad Judicium veniente, caritatis nos subportatio a tormentis absolvat.

Ant. Nolite ante tempus judicare.

* Lege: prohibens.

A L I A.

Deus, qui nivem ut lanam tribuis, quique mortalium corda & praedicatione Unigeniti Filii tui infundis, & dealbatione gratiae caelestis aspargis; emitte in nobis * pluvias benedictionis tuae: ut, qui Incarnationis suae imbris arenaria refecit corda, per * labacrum, pietatis suae donis, ab aeternorum nos eripiat supplicio tormentorum.

Ant. Qui dat nivem * sicut lanam.

* Lege: nivem.
* Lege: pluvias.
* Lege: lavacrum.

XVI. K A L. J A N. A L I A.

Br. Moz. fol. 27. col. 1.

Unigenite * Filius Dei Patris, qui aspiciente Propheta, in caeli nubibus hominis filius declararis, cui Pater utique principatum, & regnum adtribuit, dum omnia potestati tuae subjecit; fac, nos esse regnum tuum, tribuens nobis municipatum perpetuum, quo aeternis semper desideriis anelantes, futuri regni mereamur existere cohaeredes.

Ant. Aspiciebam, & ecce in nubibus caeli.

* Lege: Fili.

A L I A.

Br. Moz. fol. 16. col. 3.

Nova, & inaudita sunt, Domine, quae profeticus Mundo sermo intonuit, quod novo Virginis partu salvatio * exoriretur creaturarum, cujus admirabile Incarnationis mysterium, quia devota cordium susceptione Ecclesia suscipit laetabunda, quaesumus, ut in laudem ejus & nova illi semper cantica deferat, & accepta: ut, cujus laus ab extremis terrae concinitur, ejus voluntas in toto Mundo * fidelibus impleatur.

Ant. Ecce venerunt nova.

* Lege: exorietur.

* Br. Moz. a fidelibus.

A L I A.

Aspicientes ad te Deum, expectamus te Dominum * Salvatorem nostrum, poscentes, ut, qui nos jam eduxisti in lucem, per fidem justitiae facias nos tibi * placiviles de bonorum operum dignitate: ut incarnata justitia, quae nos dudum visitavit in tenebris, ad judicium veniens, liberet a tormentis.

* Lege: Salvatorem.

* Lege: placibiles.

* XV. K A L. J A N.

INCIPIUNT ORATIONES DE FESTIVITATE
GLORIOSAE SANCTAE MARIAE VIRGINIS.
ORATIO AD VESPERUM.

Br. Moz. fol. 61. col. 4. & fol. 359. col. 2.

Virgo Christi genetrix, & humani generis reparatrix, implorantium preces auribus * offers divinis: ut tuo gaudeamus intercessu, peccaminum * apud Dominum obtinere remissionem, cujus sexus absque pudoris corruptione omnium genuit Salvatorem.

* Lege: offer.

* Lege: apud.

B E N E D I C T I O.

Br. Moz. fol. 359. col. 2. & fol. 61. c. 4.

Dominus Jesus Christus, qui olim ex Virgine dignatus est nasci, suae vos Genitricis intercessu sanctificet; quique matrem * servabit a corruptelae contagio, sinum cordis vestri emaculet a delicto; & , qui eam fecit Virginem * anere post partum, caelum vobis tribuat possidere post transitum.

* Lege: servavit.

* Lege: manere.

ITEM

ITEM IN EADEM DIE

AD MATUTINUM.

* DE III. PSALMO.

* Sec. curis.

* Lege: clamamus.

VOce nostra ad te * clamanus, Jesu redemptor, & Domine, qui susceptor factus es noster, adsumendo carnem ex Virgine, quam tibi dignam ante saecula praescieras genetricem. Descendat igitur, quaesumus, super populum tuum ita benedictionis tuae profusio manifesta, sicut mater tua Maria ab Angelo inter mulieres praedicata est benedicta: ut, sicut illa exultavit concipiens Verbum, ita nos laetemur vicisse per te milia adversantium; qualiter qui Matris tuae, & Virginis gloriosum partum concinimus, a te, qui es nostrum caput & gloria, copiosius exaltemur.

A L I A.

DEus, qui domui David profetali vaticinio praedixisti, novum fieri signum, atque miraculum inauditum, quod Virgo Verbum conciperet, quod insolito virginitas parturiret; praebe auditui nostro gaudium & laetitiam, ut exultent in nobis ossa humiliata: quod, quidquid & e vera fide praedicatorum adnuntiatione cognovimus, & tenemus, in emolumento nobis prodesse futuri iudicii gratulemur.

Ant. Audite,
domus Davit.

A L I A.

EMmanuel, nobiscum Deus, Christe Dei filius, qui admirabile signum David domui donas, quum ex Virgine te nasciturum pronuntias: qui Mariam matrem creasti ut Dominus, de qua postea natus es filius; da nobis, ut, qui cum illa a te vel per te creati sumus ex nicilo, simili, ut ea, credulitate remuneremur * ex praemio.

Ant. * Davit
vobis Dominus.

* Magis placet, et.

A L I A.

Br. Moz. fol. 361.
col. 1.

DEcantet tibi, Domine, omnis creatura canticum * nobum, qui in Virginem Mariam ostendisti novae parturitionis miraculum: ut * foemina circumdaret virum, ut Virgo sine virili coitu virilem pareret sexum. Praesta igitur nobis ejus suffragio tueri in saeculo, quae te partu edidit incorrupto: ut mens nostra fulgore Sancti Spiritus vegetata, ita amorem dilectionis tuae concipiat, ut bonorum semper actuum parturiat incrementa.

Ant. Alleluja,
creavit Domi-
nus novum su.

* Lege: novum,
qui in Virgine Ma-
ria.

* Cod. primis curis,
femia.

A L I A.

SAlbator * omnium, Jesu Christe, qui novae operationis efficacia Virginem per Angelum visitas, verbo foecundas habituram sine corruptionis injuria prolem, & permansuram cum integritate virginea matrem; per hujus * haetionis inenarrabile Sacramentum te quaesumus piissimum Dominum, ut infundas in nos benedictionis omnimodae donum, qui operaris in Virgine insigne generationis tuae miraculum; & tanto nobis copiam gratiae caelestis impendas, quanto genetricem tuam gloria conceptionis exornas.

Resp. Missus
est Angelus *
Gabriel.

* Lege: Gabrihel.

* Lege: Salvator.

* Lege: actionis.

A L I A.

Br. Moz. fol. 361.
col. 3.

SAncta Dei genetrix, quae salutata ab Angelo, aure * concepis verbum, fi- de maturas obsequium, carne generas filium, * du numine expavescens, de gratia praeveniente confidens; supplicum vota efficax accipe plebium, & preces opulenter remunera singulorum, ut materno cunctos gremio solaturos accipiens, quos in hac peregrinatione ad te concurrentes respicis cernuos, Jesu Christo filio tuo Domino nostro repraesentantes inlaesos.

Ant. Missus est
Gabriel.

* Lege: concipis.

* Lege: de lumine.

A L I A.

Br. Moz. fol. 360.
col. 4.

INeffabile genitum Patris ingeniti Verbum, quo nascente pudor matris virginis claruit, & claritas novae generationis inluxit; te enim faciente, facta sunt cuncta, quae in Incarnationis tuae mysterio credimus operata: scilicet quod Angelus * Joesep viro Genetricis tuae apparuit, quod te * ia natum de Spiritu Sancto esse praedixit; praesta proinde nobis, quaesumus, meritis Sanctae Matris tuae, & Virginis, ut, * qui conceptione Sancti Spiritus foecundati, sic te

Ant. Angelus
Domini.

* Lege: Joeseph.

* Lege: in ea na-
tum.

* Qui, abundat.

concipiamus in corde, ut non * aliut, quam te semper parturiamus in opere. * *Lege*: aliud.

A L I A.

*Br. Moz. fol. 361.
col.3.*

Magnificat ecce te, Domine, redemptorem nostrum, beatæ genetricis voce
omnis conventus Ecclesiæ, quia respexisti humilitatem ancillæ tuæ;
quum te, & Virgo Sancta concepit, & Ecclesia credendo cognovit: quum de
illa prodires, ut istam redimeres: quum illam beatam dicunt omnes gentes, in
istam beatificentur populorum omnium nationes; suscipe ergo, Domine, Israhel
populum tuum, memor misericordiæ tuæ, quæ loquutus es Patribus nostris: ut
complementum sit divinæ promissionis totius Mundi redemptio singularis.

*Ant. Respexit
Dominus.*

A L I A.

*Br. Moz. fol. 361.
col.1.*

Jesu Dei filius, qui beatissimam Mariam sic virginem adprobas, ut matrem
ostendas: sic matrem honoras, ut virginem admirabili conceptu efficias, dum
tua Deitas ad eam Angelum destinat, a quo se inter mulieres audiat benedi-
ctam; concede supplici familiæ tuæ, ut ad instar ejus cor nostrum castitate
fructificet, & jussis tuis obsequi non recuset: quò cum ea mereamur ultimo Ju-
dicii tempore a dextris tuis adistere, quam nunc credimus virginem te vera-
citer generasse.

*Ref. Angelus
Domini venit
ad Mariam.*

A L I A.

*Br. Moz. fol. 358.
col.4.*

Verbum *, virtus & sapientia Patris, qui materni uteri portam, nec ingre-
diens violas, nec egrediens dissipas: quum nec conceptus corrumpere
virginem, nec parturitio matrem * virginitatem privaret; præsta nobis, ut
obtentu suo, quæ te genuit filium, nobis præroget, quod rogatur; &, quæ
te meruit sine coitu parere, nos conceptu tuo faciat parturire: ut, in portis Syon
dilatantes os nostrum, salutis concipiamus spiritum: & sic novæ nationis tuæ
praedicemus miraculum, ut cor nostrum Fides semper possideat incorruptum.

*Ant. Vidi por-
tam.*

* *Lege*: Verbum.
* *Lege*: virginitate.

A L I A.

*Br. Moz. fol. 360.
col.4.*

Jesu Domine, qui nasciturus ex Virgine, & caput Serpentis antiqui, & totius
delicti contagia proculcasti, dum te oblationem novam virgo mater parturi-
ret in terris, quam exulare cupiebat serpens e sedibus suis; largire nobis, ita
serpentis hujus instinctum, omniumque peccaminum odire * contractum, ut te
solum anima nostra diligat, quem & in muneris retributione percipiat, & in
aeternitatis delectatione possideat.

*Ant. Virgo Is-
rahel, reverte-
re ad civitates
tuas.*

* *Lege*: contractum.

A L I A.

Cognoscentibus nobis miseriam nostram, ostende, Domine, misericordiam
tuam: nil carne nostra praevaleat turpis concupiscentia, quorum in terra
tuæ divinitatis inabit gloria; in Christo enim tuo Misericordia & Veritas * sibi-
met occurrerunt, in quo etiam Justitia & Pax se complexae sunt, quum in utero
Virginis, suæ Incarnationis mysterium operatur, qui nos justificat impios, & re-
conciliat inimicos; concede, ut ipsum habeamus misericordissimum Dominum
protectorem, quem terribilem praestolamur & Judicem.

*Ant. Misericor-
dia & veritas.*

* *Lege*: sibi met.

A L I A.

*Br. Moz. fol. 360.
col.2.*

Jesu, virtutum omnium Deus, qui per beatæ Genetricis tuæ mysterium conse-
cras tibi multitudines populorum, dum novo miraculo Virginem conceptione
mirabili ditas, & matrem virginitatis honore non privas, ut Incarnationis tuæ
mysterium, & singulare citra similitudinis * exempla maneret, & admirabile sine
aliqua dissertatione rationis existeret; dona nobis, hujus arcana mysterii & plena
fide cognoscere, & pleniori caritatis ardore diligere: ut per hoc, quod de te,
quæ vera sunt credimus, ad hoc, quod te diligentibus tribuis, ardentius veniamus.

*Resp. Filia Syon
* consecravis
Dominum.*

* *Lege*: consecrabis.
* *Br. Moz. exem-
plar.*

A L I A.

TE caelestem Principem, Jesu Domine, adoramus, quem in civitate Betlem
vaticinio profetali nasciturum esse cognovimus; etenim ita eam Incarnatio-
nis tuæ * mysteria praeminere praenuntias, ut minimam in Principibus Juda non
facias, dum ex ea proditurus ostenderis, & in ea natus apertissime declararis,
quum

*Ant. Betlem,
domus eufrata.*
* *Lege*: mysterio.

quum ad nos per Virginem veniens, virginitatis portam, nec adiens referasti, nec prodiens; Proinde totis te visceribus deprecamur, omnipotens, ut, qui Genitrici tuae praestitisti, ut esset mater & virgo, ejus orationibus Ecclesia tua Catholica fide sit incorrupta, & caritate fecunda: ut, & in te credentes, copiosa parturiat, & a culparum labe purgata, ad te sine macula & ruga perveniat.

A L I A.

Br. Moz. fol. 360.
col. 3.

Jesu Domine, qui nativitate Divina praecedis omnia, & * in fines saeculorum nasceris, ut redimas universa, dans in omnipotentia initium rebus, & in humilitate justificationem reddens hominibus, cum * nebulosae turris ospitium ingrederis, & ad eam potestas prima regnaturus accedis; tribue nobis, illo te spiritu confiteri, quo per uterum Virginis humanae voluisti mortalitati * conjugi: ut ita te cum Patre, & Spiritu Sancto, solum Dominum veneremur, & unum, sicut te sancta Genitrix, & Dominum * generabit, & Filium.

Ant. Tu curris
regis.

* Lege: in fine.

* Lege: nebulosae.

* Lege: conjungi.

* Lege: generavit.

A L I A.

Br. Moz. fol. eod.

Magnus * est, Domine, Betlem civitas illa Incarnationis tuae alitrix, Professorum inlustrata praeconiis; dum ex ea proditurus adnuntiarius, * & in eo gloriosus ostenderis, quum illic specie & pulchritudine beatissimam matrem tuam ac virginem decorasti Mariam, quae te merito incorrupta edidit, sicut incorrupta concepit. Adesto proinde miseris nobis precibus ejus assiduis: ut, sicut illam generatio tua provexit ad laudem, ita nos ejus merita proveant ad salutem.

Ant. Tu Betlem.

* Lege: magna.

* Lege: & in ea.

A L I A.

Christe, filius Dei Patris, qui Bethlem civitatem Dei summi, Incarnationis tuae gloria consecras: dum te ex ea verum dominatorem Israhel nasciturum insinuas: & inauditum a saeculis * in eam Incarnationis tuae miraculum manifestas: dum intra ejusdem urbis Betlemitcae saepta genitricem Mariam & materno honore sublimas, & virginitatis honore glorificas, cujus uterum nec ingrediens referas, nec egrediens violas; quaesumus, ut penetralia nostrae animae sic tuo candore perlustres, quatenus suffragio sanctae Matris tuae, a serpentina persuasionem servati, virginitatem mentis obtineamus inlaesi.

Resp. Bethlem
civitas Dei summi.

* Lege: in ea.

A L I A.

Domine Jesu Christe, qui sanctae Mariae arcana possidens, sic virginum eam coris istipias, ut omnem gloriam, utpote filiae regis, in ejus * intimis manifestè aperias: dum & virginitatem * in eam dedicas inlivatam, & matrem illam ostendis in publico manifestam; annue pro nobis precibus ejus, ut conscientiam nostram ita pudor possideat, ne cupiditatis turbo corrumpat, ut, & tranquilli maneamus in saeculo, & inviolati perveniamus ad caelum.

Ant. Ego filia
fortissimi.

* Lege: intimis.

* Lege: in ea.

illibatam.

A L I A.

Audi filia, & vide, quae meruisti effici filia filii, ancilla geniti, mater Domini, gestatrix Salvatoris altissimi; quia concupivit rex speciei tuae decorem, & conplacuit ei, in terram tuam habitaculum sibi met mundissimum * praepararet. Proinde praesta nobis, ut, qui te concupiscens * sibi advocabit in matrem, nobis concupiscentiae suae opulentiam largiatur dulcedinem; atque ita tuis, sancta mater, obsequiis mancipemur, dum vivimus, ut ad eum, quem genuisti, sine confusione post transitum veniamus.

Ant. Audi filia.

* Lege: praeparare.

* Lege: sibi advocavit in matrem.

A L I A.

Deus, qui fontem signatum Mariae Virginis efficis uterum, in qua ipse sic conclusum ortum matris ingressus regrederis, ut virginitatem non violes genitricis; quaesumus, ut, in Paradisum bonae voluntatis tuae nos praeparans, virtutum fructibus opulentos habitator solus ipse possideas: ut emissiones nostrae sint laudes tuae; & quidquid ob honorem genitricis tuae mortalitatis ore depromimus, immortalitatis proemio consequamur.

Ant. Alleluia:
ortus conclusus.

A L I A.

Domine Jesu Christe, qui magnum in mundo per matrem tuam miraculum praebuisti, dum in ejus medio te abitaturum promittis, ex cujus incorrupto utero nasceris, dum eam, & concipiendo & pariendo, matrem efficis, & decus virginitatis non adimis; da, quaesumus, petitionibus nostris, ut ipsa tibi pro nobis dignas deferat preces, quae, te parturiendo, nomen promeruit accipere genetricis.

Resp. Filia Syon habitabo.

A L I A.

Domine Jesu Christe, gloria terrae nostrae, qui magnum Incarnationis tuae mysterium in alterna sibimet occursione Veritatis atque Misericordiae perfecisti, quique beatissimam Mariam tibi & matrem & virginem consecrasti, dum te & incorrupta edidit, & ad te gloriosa perrexit; parce, quaesumus, nobis, ut, eadem suffragante, quamlibet simus indigni, & castitatis donum, & beatitudinis mereamur obtinere triumphum.

Ant. Ut inhabitet gloria.

A L I A.

*Br. Moz. fol. 320.
col. 1. & fol. 361.
col. 2.*

Christe, Deus, Sapientia summi Patris, & Verbum, qui aedificasti tibi comptissimam domum, Mariae Virginis uterum, in qua ipse caelestis justitia prospicis, & de qua fructum benignitatis tuae producis, dum in ea & absque veste corporea Deus ingrederis, & de qua vestitus carne procedis; praesta nobis supplicibus tuis, * ut sanctificatam nos tibi in domum efficias, de qua, ut sponsus procedens, operum nostrorum dignitate circumfultus appareas.

Ant. Justitia de caelo prospexit

* *Br. Moz.* ut sanctificatos nos tibi in domo.

A L I A.

Christe, salutis nostrae admirabile pretium, qui terram materni uteri fructu Incarnationis tuae ditificas, dum & conceptum tuum mirabiliter operaris, & conceptionis tuae fructum ex terra, quam ipse fueras operatus, producis; sicut maternae virginis claustra, & conceptu servas, & partoritione glorificas, esto servator cordis & corporis populi tui, pro quibus Incarnationis mysterium adsumisti: ut, qui te natum veraciter confitemur ex Virgine, te nos post transitum gratulemur in munere invenisse.

Ant. Terra nostra * dabit.

* *Lege:* dabit.

A L I A.

Domine Jesu Christe, qui ideo verus dies fidei nobis lumen adspiras, ut infidelitatis umbras a nostris cordibus arceas, quique ob hoc ingrederis uterum Virginis humilis Deus, ut egrediaris ex Virgine homo glorificatus in Deum; da nobis, tam promptè implere, quod jubes, quam pro certo dedisti nosse, quod redimis: ut, sicut nos in praesenti redemptio nostra laetificat, ita etiam in futuro sententia judicantis absolvat.

Resp. Jam adspirat dies.

A L I A.

Domine Jesu omnipotens & immense, cujus virtus inconprehensibilis, & operatio extat mirabilis, qui gloriam tuam, dum ad Virginem venis, humilias, & naturam humani generis, exiens virginalia claustra, sublimas; pone nos sicut signaculum supra cor tuum, & quasi * munile in bracio dexteræ tuae, dans nobis, & modestè praesentibus uti, & futuris feliciter frui: ut, qua veritate Virgo te genuit hominem simul ac Deum, eadem te habeamus propitium semper ac pium.

Ant. Haec est, quae ascendit.

* *Lege:* monile in brachio.

A L I A.

Deus, qui hominem ad tuae similitudinis imaginem formas, & gloriosius in carnis adsumptione clarificas, dum aliter eum in primordio lutea massa producit, aliter * in fines saeculi virginalis incorruptio parturit; tribue nobis, & servare, quod sumus a te * potentialiter conditi, & copiosius amare, quod existimus ex miseratione redempti: ut & Lunae comparati, Ecclesiae fulgeamus in gremio, & electi ut sol, caritatis * emitemur exemplo.

Ant. Haec est, quae ingreditur.

* *Lege:* in fine.

* *Lege:* potentialiter.

* *Fortè,* emicemus; vel, enitamus.

ALIA.

Br. Moz. fol. 103.
col. 3. & fol. 132.
col. 1.

E Mitte lucem tuam, & veritatem tuam, Domine Deus noster, quae influxit in utero Virginis, & in veritate nobis apparuit carnis: ut sicut Cedrus in Livano*, spiritualibus exaltemur in gaudiis, & in te fructificemur, ut* oliba speciosa in campis; quatenus splendor* Divinitatis tuae caliginem nostrae mentis enubilet, & vera humanitatis adsumptio humani generis sit manifesta redemptio: ut dum verus Deus verusque homo in nobis atque pro nobis ostenderis, opus tuum omnipotentia eripiat ab hoste captivum, & enutriet misericordia jam redemptum.

Ant. Sicut cedrus exaltata sum.

* Lege: Libano.
* Lege: oliva:
* Lege: divinitatis.

ALIA.

Br. Moz. fol. 24.
col. 2.

N OS omnes ambulantes in nomine tuo, Unigenite filius Dei Patris, petimus, & rogamus, atque exposcimus, ut, qui te incarnatum credimus in uterum Virginis, fidei remuneremur ex praemiis: & , qui te in montem Syon regnaturum pronuntias, in nostris cordibus habitaturum te sine fine ostendas.

Ref. Nos omnes.

CONPLETURA.

Br. Moz. fol. 62.
col. 3. & fol. 362.
col. 1.

O Sacratissima Verbi ancilla, & mater, quam ostendit generatio virginem, & virginitas conprobat genetricem; patulo pietatis sinu concurrentem ad te populum suscipe; tu profusis pietatum visceribus pascito gregem, quem suo filius ex te progrediens mercatus est sanguine: * tu praeve ubera creandis, qua nutritrix facta es Creatoris: tu obsequio servitutis tuae glorifica, * quod tibi deferri inspicias ob sequellam. Simus tuo praemunitioni suffragio, qui suavi servitutis tuae delectamur perfrui jugo: & omnes, qui * ab honorem Conceptionis tuae hoc in loco tuis decantamus in laudibus, in tua perpetim servitute vivamus, venientes ad eum, explosa criminum labe, cujus te * votibus excolimus officiis Genetricem: ut & hic nos tu multiplici affectu tuearis in saeculum, & post ex te genitus regnatos possideat in aeternum.

* Lege: An praebe ubera creandis, quae.

* Br. Moz. quos tibi dari inspicias obsequella.

* Lege: ob honorem.

* Lege: votivis.

BENEDICTIO.

Christus Dominus, qui sic matrem potentialiter foecundavit, ut virginitatis gloriam non auferret, suam vos gratiam foecundos efficiat, & bono virginitatis adtollat; Quique pro nobis homo fieri in Virginis utero voluit, incentiva libidinum in carne vestra mortificet; ac sicut salutem nostram mirabiliter Altissimi virtus effecit, ita copia benedictionis ejus in vobis afluenter exuberet.

ORATIO AD VESPERUM DICENDA IN EODEM DIE,
QUO MISSA SANCTAE MARIAE CELEBRATUR.

Br. Moz. fol. 362.
col. 2.

Beata est, Christe, gloriosa saeculi dominatrix, Maria virgo, tua & genetrix, quae salutata ab Angelo credidit, quod perficerentur ea, quae a Domino dicta sunt illi; praesta ergo nobis, exposcimus, ut, qui conceptum Virginis celebrantes peregrinamus, ad festum Nativitatis tuae immaculatis cordibus veniamus.

ITEM BENEDICTIO.

Br. Moz. fol. 404.

Verbum, quod matrem fecit, ut virgo maneret,
Et qui vobis adtribuat virginitatis opem:
Intacta ejus* servabit viscera ventris,
Custos dignetur vester adesse* lucis.
Ut qui conceptum matris celebrastis* obando,
Lux sitis in mundo, justificante Deo.

* Lege: servavit.

* Lege: jugis.

* Lege: ovando.

ITEM ALIO DIE POST SANCTAE MARIAE
ORATIONES DE ANTIPHONIS, ET DE ADVENTU DOMINI,
QUAE IN ORDINE SECUNTUR.

* XIII. KAL. JAN. ALIA.

LAetetur, Domine, deserta terra, & invia, gentilitas utique, quae olim fuit a legis* partibus aliena, sed post multiplicius Incarnationis tuae est* pluviiis inrigata. Praeve ergo, ut quotquot per fidem intra sinum Ecclesiae matris colligimur

Ant. * Laetatur deserta, & invia.

* Sec. curis.

* Lege: laetabitur.

* Lege: partibus.

* Lege: pluviiis inrigata. Praeve.

ligimur, a totius infidelitatis turbine liberemur; quod * duorum tuorum inbribus foecundati, in die adventus tui praesentemur tibi fructibus iustitiae opulenti.

* Lege: uberum, vel donorum.

A L I A.

IN adventu tuo, Domine Jesu Christe, germinent campi heremi, ut tua gratia ubertentur humiles, & fide foecundentur steriles a lumine maiestatis tuae, quod est a te ipso: quia ipse es verum lumen, quod inluminas omnem hominem venientem * hunc Mundum.

Ant. * Germinaberunt campi eremi.

* Lege: germinaverunt.

* Lege: in hunc mundum.

Ant. Floruerunt sicut lilia deserta terrae.

A L I A.

Incarnationis tuae, Christe Domine, mysterio revelato, ut liliū deserta terrae florescens, dum amentia Gentilium corda imbre tuae gratiae inrorantur, ut flores pariant meritum; Te ergo proinde quaesumus, ut, qui steriles facis esse foecundos, nos peccatores efficias semper esse beatos: ut, quum adventus tui paruerit gloria, non confundamur videntes faciem tuam.

* X I I I. K A L. J A N. A L I A.

* Sec. curis.

Deus Pater, qui per mysterium Incarnationis * Unigeni filii tui audire fecisti surdos, verba libri sacri; dona nobis, ut dum adhuc modicum, & in * brevis peregrinationis nostrae tempus extenditur, conversionis nobis ad Deum reditus non fraudetur: ut in lumine fidei ambulantes, claritatis tuae faciem videre mereamur sine fine felices.

Ant. Adhuc modicum, & in brevi convertetur Libanus.

* Lege: unigeniti.

* Lege: in brevi.

A L I A.

Jesu, Salvator noster, & Domine, qui jugum legis a collo nostro praedicamento gratiae sustulisti, & honus nostri humeri in tuis humeris excepisti; concede precibus Ecclesiae tuae, ut, quae consummata indignatione in fidei tuae praecepto refulsit, de consummata iustitia mereatur * te ad Iudicium veniente adtolli: ut, & hic feliciter * vibat, & post feliciori prospectu faciem Divinitatis tuae laetabunda aspiciat.

Ant. Adhuc modicum, & consummabitur indignatio.

* Br. Moz. a te.

* Lege: vivat.

A L I A.

Domine Jesu Christe, qui es mons altissimus, ad quem, & super quem praedicantium * ascent corda, quum populis verba tuae gratiae euangelizant; da in ore nostro & sapientiae verbum, & intelligentiae documentum: ut, qui transacti adventus tui gaudia celebramus, venturi regni proemiis consolemur.

Ant. Super montem altissimum.

* Lege: ascendant.

* X I. K A L. J A N. A L I A.

* Sec. curis.

Prope est, Domine, ut venias ad Iudicium, qui olim venisti salvare, non perdere Mundum; & ideo, quia dies tui non elongabuntur, dies nostri in tuae servitutis * obsequia evolbantur: ut, dum veneris Iudicium facere, misericordiae tuae nobis proroges largitatem.

Ant. Prope est, ut veniat, & dies ejus non elongabuntur.

* Lege: obsequio evolvantur.

A L I A.

Dies tuus, Domine, ecce in prope est, ad quem necesse est nos purgatis conscientis properare; & ideo, quia de nobis ista habere non possumus, a te, qui potens es, haec ipsa nobis tribui postulamus, poscentes, ut, ita gaudium tuum sit fortitudo nostra, qualiter tribulatio nos non obruat sempiterno.

Ant. Prope est dies Domini: nolite tribulari.

A L I A.

Ecce jam prope es, Domine, fac nos tibi proximos semper esse: ut in nullo de negligenti cura solliciti, diem adventus tui praestolemur inlaesi.

Ant. Prope est Dominus, nihil solliciti fueritis.

* Sec. curis.

X. K A L. J A N. A L I A.

Prope es, ut venias, Deus noster, atque Salvator; ideo te rogamus, ut, antequam venias, a nostris nos iniquitatibus propitiatus absolvas; &, qui dierum tuorum propinquatione nos terres, pietatis tuae ubertate nos subleves.

Ant. Prope est, ut veniat Salvator vester.

ALIA

A L I A.

Laudant te, Domine, caeli & terra, quia ad hoc venisti, ut redimeres universa; & ideo, quia jam prope est dies adventus tui, ita nuntiorum pauperum miserere, ut cum adveneris, redempti omnes per te ulticem evadant ultionem.

Ant. Laudant te caeli, Domine, & terra.

A L I A.

Deus, cujus iustitiam adnuntiant *, fac nos videre salutare tuum in gloriam: ut quum majestatis tuae cunctis inluxerit regnum, debitum pro meritis evadamus supplicium.

Ant. * Adnuntiaberunt caeli iustitiam ejus.

* *Lege*: adnuntiaverunt.

* *Deest*: Caeli.

* *Sec. curis*.

* VIII. KAL. JAN. A L I A.

Deus, qui multiplicem praedixisti esse scientiam nuntiorum, dum per incrementa temporum aucta est gratia praedicantium; fac nos * clusi sermonis, signatique libri ita mysteria credere, & credita retinere, ut in die adventus tui mereamur tuis coram oculis sine confusione adfistere.

Ant. * Clude sermonem: dicit Dominus.

* *Lege*: claude.

* *Lege*: clausi

A L I A.

Deus, qui Danielo illi sancto, atque Prophetae, in peregrinationis recessibus constituto, futurae pietatis Sacramentum * rebelans, & sermonem * cludere praecipis, & signatum librum usque ad Christum ducem manere instituis; aperi nobis mysteria pietatis tuae, quò quidquid in nobis obclusum * obserabit iniquitas, verborum tuorum aperiat veritas: qualiter ad ducis nostri Jesu Christi filii tui in crastinum accedentes praesepe, ab omni mereamur expiari criminis labe.

Ant. Audi Daniel * verva, quae loquor ad te.

* *Lege*: verba.

* *Lege*: revelas.

* *Lege*: claudere.

* *Lege*: obseravit.

A L I A.

Deus, qui in loco sanctificationis tuae ungi Sanctum Sanctorum prophetali vaticinio praedixisti; conlata in nos unctionis tuae mysteria inviolata conserva, atque, iniquitate deleta, ita finem peccatum nostrum accipiat, ut merito perveniamus ad iustitiam sempiternam.

Ant. Ungeatur Sanctus Sanctorum.

ITEM ORATIONES COMPLETURIAE DE ADVENTU,

Vespertinae, vel Matutinae, quae de una ebdomada collectae per singulas ebdomadas usque ad Nativitatem Domini cum suis benedictionibus iterabuntur.

Die Dominico ad Vesperum.

Domine, cujus aeternitas * temporum & praescit, & ordinat, qui in plenitudine temporum Dominum nostrum Jesum Christum filium tuum nasciturum ex Virgine destinas, ut aeternus ex te sine tempore prodiens, pro nobis conditor nasceretur in tempore: ut, & nostra scilicet tempora visitet, & temporales suae immortalitatis participes reddat; adfistat tibi pro nobis, ut quos adventu suo mirabiliter * redimit, munere suo habundantissime ditet.

* *Lege*: tempora.

B E N E D I C T I O.

Christus Dominus, qui per susceptae mysterium carnis notam fecit Mundo gloriam suae divinitatis, adventu suo vos iustificet a delictis: quique in se suscepit infirmitatem vestram, ipse in vobis conferat misericordiam suam: & qui primum veniens humilis, redemit Mundum a crimine, secundo adveniens, ab omni * vos reatu vestro iustificet.

* *Fortè legendum, cum Br. Moz. redemit.*

* *Lege*: vos.

ITEM SECUNDA FERIA AD MATUTINUM.

Emitte, omnipotens Pater, de summis caelorum claritatis tuae lumen, Dominum nostrum Jesum Christum, & nostrorum arcana inradia pectorum; ostende veritatem tuam, quae nos a falsis inimici seductionibus eruat: & plebem, quam repuleras, * ipsa tibi restituat.

* *Br. Moz. ipse.*

DEus, Patris filius, qui adventu Incarnationis suae perlustravit constitutos in tenebris, extinguat in vobis omnes tenebras caecitatis; & qui incarnatus, humanis cordibus Divinitatis suae ostendere dignatus est lucem, ipse in vobis accendat fitim dilectionis suae; ut in adventu suo det vobis se ipsum in munere, cujus hic munus effecti estis per fidem.

ORATIO DE SEC. FER. AD VESPERUM.

Br. Moz. fol. 6. col. 2.
 & fol. 46. col. 3.

EXurge Deus, qui judicas terram, & * bracio fortitudinis rege, quos mirabili condere dignatus es opere; quosque facinora adgravant vitiorum, tuarum * subleba habundantia miserationum: ut justitiam tuam, quam caeli adnuntiant, agnoscamus; & gloriam tuam cum omnibus populis videamus: ut inhabitet gloria * in terram nostram; & sit nobis redemptio, quam alacres fide credimus esse venturam.

* *Lege: bracio.*

* *Lege: subleba.*

* *Lege: in terra nostra.*

B E N E D I C T I O .

Br. Moz. fol. 6. col. 2.

CHristus Dominus, qui ad hoc venit, ut impietates a domo Jacob * abeteret, ad hoc * beniat, ut credentes sibi a mortis liberet potestate: & qui dudum veniens reconciliari dignatus est Mundo, ad Judicium veniens, ab omni vos poenarum liberet cruciatu; ut cum illo gaudeatis in gloria, quem hic pura * fide incolitis conscientia.

* *Lege: averteret*
 * *Veniat. Br. Moz. iterum veniet.*

* *Lege: fidei.*

ORATIO DE TERT. FER. AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 7. col. 1.

DEus, cui omnis terra praeconans jubilat laudem, cujus gloriam canora psalmi conclamat voce, cujusque terribilem in tuis operibus fatetur virtutem, notum facito salutare tuum in conspectu omnium nostrorum: revela justitiam tuam, quò possimus te nostrum agnoscere creatorem; & esto memor misericordiae tuae, quò nostrorum criminum mereamur invenire remissionem: ut, videntes salutare tuum, jubilemus tibi hymnum, cantemus in exultatione psalmum, & perfrui mereamur tuae beatitudinis praemium.

B E N E D I C T I O .

Br. Moz. fol. 8. col. 3.

DEus, Dei Patris filius, qui olim prophetali vaticinio in carne praedictus est nasciturus, nascentia in vobis virtutum dona corroboret; quosque mysterio Incarnationis suae adoptavit sibi in filios, non patiatur quandoque a se effici alienos: ut gaudium, quod de ejus fide sumfistis, per exhibitionem bonorum operum multiplicius cumuletis.

ITEM DE TERTIA FER. AD VESPERUM.

Br. Moz. fol. 7. col. 3.

DEus, cujus faciem videre fidelis * hominis intendit, & ad quem venire toto cordis desiderio concupiscit; praesta nobis, ut quum visio humanitatis tuae paruerit cunctis, visio Divinitatis tuae nos eripiat a tormentis: ut, * glorificata in corpore, majestatis tuae praesentiam contuentes, tartareos supplicii evadamus ardores.

* *Lege: omnis: vel, hominis.*

* *Lege: glorificato:*

B E N E D I C T I O .

Br. Moz. fol. 7. col. 3.

Redemptor noster, & Dominus, qui, nascendo in carne, jugum a vobis sustulit legis, compleat in * vos beneficia pietatis; & qui de vobis suscepit, quod Divinitati suae uniret, de suo conferat, quod in vos * praestolatur munificet: ut omnes, qui hic priora gaudia adventus ejus hilari devotione excipitis, secundi adventus sui tempore cum Sanctis omnibus exultetis.

* *Br. Moz. in vobis.*

* *Lege, si lubet: praestolatus.*

ORATIO DE QUARTA FER. AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 73.
 col. 1.

QUI regis Israhel, intende per misericordiam: & qui deducis velut ovem Joseph, pastoris gubernacula, & protectoris impende remedia; converte nos, & ostende faciem tuam, & salvi erimus, qui excelsus humilia respicis, qui orantium preces propitiatus exaudis.

BENEDICTIO.

Verbum Patris altissimi, quod incarnari venit * in Mundo, Incarnationis suae vos, & hic & in futuro, tueatur mysterio; & quos nascendo voluit renasci ad vitam, apparendo * in Judicium, perducatur ad gloriam: ut expectantium se vota & hic pietatis conlatione accumulet, & aeternis post muneribus ditet.

* *Lege: in mundum.** *Lege: in Judicio.*

ITEM DE QUARTA FER. AD VESPERUM.

Br. Moz. fol. 8. col. 2.
 & fol. 252. col. 3.
 & fol. 266. c. 2.

Domine virtutum, orationes fervorum tuorum placatus accipe, & quid nos orare oporteat, dignare monstrare: eosque aeternitatis cibo conforta, quos panis lacrimarum conturbat: & tam mensurabili flectu flumina lacrimarum oculi fluant, ut miserationum tuarum copiam, criminibus elisis, inflectant; quique redemptoris nostri adventum tremantes * pabemus, ejus gloriosum conspectum, te tribuente, pacatissimum contemplemur.

* *Lege: pavemus.*

BENEDICTIO.

Jesus, Dei Filius, quem devotis cordibus venturum ad Judicium sustinetis, de bono patientiae conferat lucra aeternae beatitudinis; & qui in visionis ejus concupiscentiam anelatis, venturam sui regni dulcedinem copiosius auriatis: ut in ejus amplexu anima vestra refloreat, in cujus nunc fide inconvulsa persistit devotio vestra.

ORATIO DE QUINTA FER. AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 10. col. 3.

Memor esto, Domine, Ecclesiae tuae ex gentium diversitate collectae, eique misericordiae tuae, ac veritatis tuae thesauros * pandere: ut & venisse te pro sua redemptione laetetur, & pro sua remuneratione venturum in exultationis jubilo praestoleatur.

* *Lege: pande.*

BENEDICTIO.

Salvator noster, & Dominus, qui saucium venit salvare saeculum in delictis, emundet vos ab omnibus iniquitatibus vestris; & qui in se suscepit infirmitatem vestram, ipse humilitatem vestram miseratus aspiciat: ut adventus sui gaudio & hic vota vestra sanctificet, & in futuro animas ab omni criminum reatu expurget.

ITEM DE QUINTA FER. AD VESPERUM.

Br. Moz. fol. 10. col. 3.

Te expectantes, quaesumus, Domine, salva nos sperantes in te: tuoque nos redemptos sanguine, sicut es pollicitus, consolare; ac, remoto gemitu, expulsoque dolore, sempiternum gaudium, aeternamque laetitiam nos facito obtinere.

BENEDICTIO.

Br. Moz. fol. 10. col. 4.

Agnus Dei, qui olim venit peccata tollere Mundi, auferat * a vobis omnem conluvionem delicti; & qui venit redimere, quod perierat, ad hoc veniat, ut redempta non puniat: quod cum illo, in quo fidem vestram dirigitis, gaudium perpetuum, quum venerit, habeatis.

* *Lege: a vobis.*

ITEM SEXTA FER. AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 11. col. 2.

Dominator desiderabilis, Domine Jesu Christe, quasi ignis conflans, ab scoriis peccaminum nos absterge; & quasi aurum purum, argentumque purgatum nos effice, tuoque spiramine ad quaerendum te jugiter corda nostra succende: ut ad te ardenter nostra desideria anelent, tibi que conjungi tota aviditate festinent.

BENEDICTIO.

Christus Dominus, qui terribilis ad Judicium praestolatur, cordis vestri formidinem gaudio adventus sui laetificet; & qui * dejecturi animis venturum illum pro merito expavescitis, per eum pacem, quum venerit, habeatis: ut, quia vos meritorum vestrorum hic obscenitas deicit, illic pietatis ejus miseratio * salvificandos oblectet.

* *Lege: dejecturis, vel, dejectis.** *Lege: salvificandos.*

ITEM SEXTA FERIA AD VESPERUM.

Er. Moz. fol. 11.
col. 3.

Domine Jesu Christe, qui, in adsumto homine hominum susceptor effectus, in lucem gentium datus es; aperi oculos cordium in te credentium populorum, atque abstrae misericors de conclusione * religatis aduc vinculis diffidentiae; & quos in domo carceris * detinere conspicias in tenebris ignorantiae, * te, quaesumus, scientiae inradia splendore.

* *Lege, si placet:*
religatos.* *Lege:* detineri.* *Fortasse:* tuae.

B E N E D I C T I O.

Er. Moz. fol. 11.
col. 4.

Gaudio adventus sui vos Christus laetificet, & corda vestra Divinitatis suae semper luce inluminet: desideria vestra praesentiae suae exhibitione gratificet: & devotionem vestram veniens propitiatus acceptet: ut accensione sui amoris ita cor vestrum semper * efferbeat, ut, beniente illo ad Judicium, pro meritis non tabeat.

* *Lege:* efferbeat,
ut veniente.

DIE SABBATO AD MATUTINUM.

Er. Moz. fol. 12.
col. 2. Et fol. 9. col. 1.

Deus, qui manifestè venturus ad Judicium crederis, manifestam potentiam in nobis ostende tuae salvationis: ut, qui terribilis sustineris, mitissimus, quum adveneris, sentiaris.

B E N E D I C T I O.

Augeatur in vobis spes divinae beatitudinis, qua diem adventus Christi fideliter sustinetis: vestiamini quoque claritate justitiae, qua possitis ejus adventum intrepidi praestolare: ut, hilares de effectu bonorum operum, occurratis illi in virum perfectum, quum ad Judicium venerit faciendum.

* VIII. KAL. JAN.

* *Ses. auris.*ORATIONES IN DIE NATIVITATIS DOMINI.
AD VESPERUM.

Benedictus, qui venit in nomine Domini, Deus Dominus, & inluxit nobis: cujus nos adventus redemit, & nativitas inlustravit: qui veniens requisivit perditos, & inluminavit in tenebris constitutos; Tribue ergo, omnipotens Pater, ut diem Nativitatis ejus ita devotione piissima celebremus, ut Judicii diem mitissimam sentiamus: ut, cujus benignitatem in redemptione cognovimus, ejus pietatem in Judicio sentiamus.

B E N E D I C T I O.

Er. Moz. fol. 26.
col. 4.

Benedicat vobis Dominus Jesus Christus, qui olim in * ac die Pastoribus in praesepio apparuit gloriosus. Ipse vos in omnibus protegat ac defendat, qui pro vobis misericors humanam suscepit infantiam; quique vester est conditor & redemptor, ipse vos in aeternum propitius conservare dignetur a malo.

* *Lege:* in hac die.

ITEM AD MATUTINUM DE PSALMO III.

Tibi * semper gloria, cujus gloriam in adsumto homine vidimus quasi gloriam Unigeniti a Patre, plenum gratia & veritate; praesta ergo nobis, quaesumus, abundantiam pietatis, te pro nobis humilem fide agnoscere veritatis, & coaeternum Patri credere permanentem in gloria Deitatis.

* *Lege:* Tibi.

A L I A.

Er. Moz. fol. 27.
col. 1.

TE, Domine, * favente, adnuntiatur nobis sancto Angelicoque ministerio gaudium magnum, quod populo sit Christiano in toto jam Mundo; Christus enim Dominus * odie natus est, omnium salus, adque Salvator aeternus, in civitate David, quae est Ecclesia; in ea quoque sine fine regnabit, dum eam usque ad finem custodit ac regit; Praesta ergo, ut eam regnum suum ex toto efficiat, dum in toto Mundo dilatat, & caelestium aeternitate adsociat.

Ant. Ecce adnuntio.

* *Lege:* favente.* *Lege:* hodie.

A L I A.

Domine omnipotens Pater, ecce Agnus tuus, ecce qui tollit peccatum Mundi, ut, sacrificium singulare tibi oblatum, ipse expiaret Mundum, qui esset solus utique mundus; Sit ergo protector assiduus, pro quibus mediator extitit

Ant. Ecce Agnus Dei.

tit gloriosus : ut in eo sit gaudium * liberatorium , qui factus est pretium capti-
vorum . * *Lege: liberatorum.*

A L I A .

Br. Moz. fol. 244.
col. 3.

Christe Jesu , terribilis Deus noster , & Rex noster , cujus in nativitate cum *Ant. Gloria in excelsis Deo .*
pastoribus Angeli gloriam detulerunt , cui , devicto mortis autore , omnes
gentes manibus cordibusque plauserunt ; fac , nos redemptionis nostrae & gloriae
tuae mysteria , Fidei jubilatione , cantare : & cum Principibus populi , Deo Abraham , fi-
deli famulatu placere .

A L I A .

O Verbum , quod fuisti in principio aput Deum , & ipsum Verbum * utique *Resp. In princi-
pio erat * ver-
vum .*
Deum ; a te facti , per te redempti , adoramus , amamus , excolimus sanctae
tuae gloriam majestatis , qui * verbum es caro factum pro nobis : sperantes , ut
impleas in nobis beneficia divina , pro quibus naturam suscipere non es dedignatus
humanam . * *Codex, utque
* Lege: Verbum,
utrobique .*

A L I A .

Br. Moz. fol. 51.
col. 3.

Gloriose Deus , Pater & Domine , qui Unigenito & coaeterno Filio tuo
gentes in possessionem dedisti ; simus , ita poscimus , tua ipsi possessio , ut
ab ejusdem Filii tui non deviemus praecepto : ut ei nos indivise * quonectas , quem
ex te genitum gloriosè pronuntias . * *Lege: connectas .*

A L I A .

Br. Moz. fol. 38.
col. 1.

Coaeterna Dei Sapiencia Patris , quae te cum Patre fuisse testaris , prius
quàm terram faceret , vel excelsa montium stabiliret , dum te ante om-
nium creationem collium generaret ; te quaesumus , te rogamus , ut , qui hujus
incorruptae nativitatis tuae gaudia celebramus ovando , ad te remuneraturi per-
veniamus credendo : ut , qui ante montium conditionem ex Patre nasceris , nunc
in plenitudine temporis natus de utero Virginis sic te credentes sanctifices , ut
sanctificatos gloriâ aeternitatis remuneres .

*Ant. Dominus
possedit me pri-
us quàm .*

A L I A .

Ecce coaeterna Dei Sapiencia Patris , quando firmos Pater montes ponebat ,
jam tu cum Patre eras , jam cuncta haec creata praecesseras : ac sic de crea-
to perfecto Orbe te gratulasse pronuntias ; Adclines ergo , famuli quaesumus ,
ut , qui in horum te conditione mirificum credimus , pro nostra te redemptio-
ne natum fideliter praedicemus : ut illud semper ori nostro in praedicatione oc-
currat , quod ad aeternam semper gloriam pertraat : ut omnes , qui te natum
confitemur ex Virgine , cum ea , quae te genuit , mereamur exultare in pace .

*Ant. Quando
firmos pone-
bant .*

A L I A .

Inveniamus te , Domine Jesu Christe , animalia tua , in praesepio positum , *Resp. Angelus
Domini loquu-
tus est Pastori-
bus .*
quem confitemur & credimus , aput Patrem , Deum inmensum : ut sis cibus
noster in tempore oportuno , & aeterna satietas in futuro : ut & hic a te non
recedamus , & illic tecum permaneamus ; dum angelica voce & praesepi tuum
ostenditur , & tantae nativitatis gaudium profuturum populis nuntiatur .

A L I A .

Br. Moz. fol. 28.
col. 1.

Domine Jesu Christe , qui , ante omnem creaturam ex ore Altissimi prodiens , *Ant. Ante om-
nem creatu-
ram .*
Mundi * macinam dispositione mirabili condidisti ; adesto Ecclesiae tuae ,
quam ex toto Orbe congregare dignatus es , ut sicut Mundi conditor esse di-
nosceris , ita & Ecclesiae Salvator in omnibus ac per omnia cognoscaris . * *Lege: machinam .*

A L I A .

Domine Deus omnipotens , creator collium aeternorum , qui * Bervo tuo *Ant. Ante col-
les ego partu-
riebam .*
omnia condidisti , quò cuncta te jubente fierent , teque mandante con-
fuerent ; adesto ineffabili pietate , ut per eundem Verbum , caro factum pro no-
bis , ad aeternam salutem dirigas in aequitate credentium corda , per quod ab
initio disposuisti universam perficiens creaturam . * *Lege: Verbo .*

A L I A.

Domine Jesu Christe, perface in nos misericordias tuas; ut sicut cum Patre cuncta creando disponis, ita redimendo universa sanctifices: ut, non solum de conditis, sed etiam de inventis sit gaudium aeternum in caelis: ut ipse in nobis exultes, dum nos in gaudia sempiterna perducis.

Al. Alleluja,
cum Patre meo
eram.

A L I A.

Venisse te, Domine, tua copiosius creatura laetatur, ante cujus faciem montes fluent; praesta proinde nobis miseris tuis, ut, qui in loco humilitatis consistimus, nativitatis tuae gaudiis muneremur: ut, quod de tua Incarnatione inauditum saeculis extitit, in nobis fidei foecunditate fructificet: quò, te cum in terris positi natum confitemur ex Virgine, & ditiores sentiamus in munere, & nostris te semper iniquitatibus indulgentem.

Resp. Venisti,
Domine, & a
facie tua.

A L I A.

*Br. Moz. fol. 29.
col. 2.*

Domine Jesu Christe, qui ex Patre Deus magnus, pro nobis dignatus es nasci ex homine parvus, ut per te factus, per te salvaretur sine dubio Mundus; propitius esto, & miserere nobis: nosque a mundanis contagiis munda, & in hoc Mundo mundos nos esse constitue, * quem non judicare, sed salvare venisti: ut nobis parvulus natus, nobisque filius datus, in te regenerationis ortum, & * adoptionis mereamur consequi donum.

Ant. Parvulus
natus est nobis.

* *Br. Moz. qui.*

* *Lege: adoptionis.*

A L I A.

Domine Deus, qui nullis naturarum temporumque legibus circumscriberis, sed * in prompto ex subditis, quod volueris, operaris; sicut hoc in corpore aliter praecipuum effecisti, ut Unigenitus tibi * coaeternum, vir de Virgine sine viro prodiret, & ante tempus conjugii, partum mater incorrupta proferret; tribue invicta pietate hanc vicissitudinem inimicis, ut in hoc tibi mysterio reconcilientur, * pro quod inaudito gentes a saeculis miraculo inlustrantur.

Ant. Vox Do-
mini reddentis
retributionem.

* *Lege: in promptu.*

* *Lege: coaeternus.*

* *Lege: pro quo.*

A L I A.

TU Domine Jesu, verè es α & ω , initium & finis, ante saecula cum Patre, & in saeculum ex Virgine: cujus potestatis, immo & pacis, non erit finis; super tronium David sedens, ut corrigas illut potenter, & domineris sine fine veraciter; Largire igitur * domum gratiae, qui cognosceris esse rex gloriae; quique in carnis abiectione venisti in Mundo, quos redimisti, futuro effice participes regno.

Al. Potestatis
ejus, & pacis
ejus.

* *Lege: donum.*

A L I A.

*Br. Moz. fol. 18.
col. 2.*

Domine Jesu Christe, qui es ineffabile gaudium Christianis, cujus potestatis & pacis non erit finis, maneat in nobis imperii tui dominatio jugis, magnitudo perennis: ut omne non tuum in nobis reperiens, auferas, nosque tuos in omnibus ac per omnia facias: ut nec potestati tuae in nobis quicquam * obficiat, nec paci resistat; sed ipse solus non possideas, qui Rex regum & Dominus dominorum, nunc & per omnia saecula regnas.

Resp. Gaudete,
& exultate omnes
populi.

* *Lege: officiat.*

A L I A.

Domine Jesu Christe, ante quem nullus est formatus Deus, & post quem alter non erit: qui salutem populo tuo praestitisti, quam jam ante pronuntiasti fidelis in verbis tuis, & sanctus in omnibus operibus tuis; incredulitatem a nobis dubiae mentis averte, & cor nostrum gratiae tuae muneribus reple: ut tu Deus verus credaris & cognoscaris, qui Salvator omnium, miraculis & virtutibus adprobaris.

Ant. Ante me
non est forma-
tus Deus.

A L I A.

Domine Jesu Christe, quem Dominus misit * spiritus ejus, quum hic, ubi erat, utique veneris: nec ab eo prodieras, de quo aliquando recesseris; respice clementer populum tuum, ut te misericordem Judicem verum suscipiat, quem jam venisse pium Salvatorem exultat.

Ant. Ego sum
primus; & ego
in aeternum.

* *Fortè: Spiritu oris*
ejus.

ALIA

A L I A.

Veritas Deus, qui semper in caelo & in terra prodire dignatus es, non ut caelum relinqueres, sed ut caelestibus terrena conjungeres; aufer a nobis opera falsitatis, ut dies nostri non in vanitate deficiant, set per te ad tempora aeterna perveniant: ut, quod falsitas miseriae subdidit, veritas felicitati restauret.

All. Veritas de terra orta est. alleluja.

A L I A.

Br. Moz. fol. 36. col. 3.

Domine Jesu Christe, qui es redemptio nostra, esto & salus nostra. Sana plagam contritionis nostrae, qui suscepisti carnem fragilitatis humanae; &, qui veniens honora nostra sublevare dignatus es, quaesumus, ut a malis operibus nostros labores evacues, nostraque studia pius * in bono confirmes.

Resp. Iste, qui natus est, redemptio nostra.

* *Lege:* in bono.

A L I A.

Christe, Salvator noster & Domine, qui non ex voluntate vel coitu virili formaris, set plenus gratia & veritate ex Virginali utero nasceris, qui * verbum caro factum pro nobis, gloriosus appares universis; annue precibus nostris, ut, qui te plenum gratia & veritate fatemur, te sine intermissione sequamur, & sicut haec nativitatis tuae promissa, figuris praeerantibus, in veritate completa sunt, ita gratia tua mortificationem criminum in nobis protinus operetur: ut, qui veritate credidimus, per gratiam coronemur: &, quos veritas se fecit cognoscere, gratia non sinat usquequaque perire.

Ant. Non ex voluntate viri, set ex Deo.

* *Lege:* verbum.

A L I A.

Br. Moz. fol. 28. col. 2.

Inmensa Dei Sapientia Patris, qui filius Dominusque, Davit Prophetae vaticinio adprobaris; tu in trono Patris consistens, adque domum Jacob, idest Ecclesiam regens, sic nobis omnibus in ea consistentibus protectionis tuae gubernacula porrige, ut tecum mereamur vivere sine fine: ut in tuo regno sine fine vivamus, cuius regni finem nullum esse pavesimus.

Ant. Dedit ei Dominus tronium.

A L I A.

Domine Jesu Christe, qui sine manibus complectentis de inviolata Virgine * hortus, quasi lapis de monte sine manibus praecedentis venisse cognosceris, atque universam terram incircumscripta virtute implere probaris; in omni jam terra in te salva credentes, qui omnes per totum Mundum tuo subdidisti imperio nationes: ut a te repleti universa cognoscantur, dum per te sanctificari omnia sentiuntur; dita Ecclesiam tuam munere sanctitatis, & orna nitore praespicio pietatis: ut, perveniens ad promissa tua, fruatur gloria tua.

Ant. Vidi lapidem.

* *Lege:* ortus.

A L I A.

Ecce natum te, Christe, filium confitemur, cuius principatus super humeros ponitur, dum illic principium salutis nostrae constituis, quò in tuis * muneris patibulum pro nobis suscipere dignatus es Crucis; Magnificetur ergo in Ecclesia tua regnum tuum, nomen etiam dilatetur, multiplicetur imperium: &, quum plenitudines gentium in pace possederis, paci tuae nullus sit finis.

* *Fortè,* humeris:

ITEM ORATIONES RELIQUAE
DE EODEM DIE.

Jesu Domine, qui es aeterni Patris filius * quo aeternus, cuius Divinitas ex Patre prolata, * hortum ostendit, initium nescit; tu pro nobis ante * aliquod tempus homo ex homine in tempore natus, affluentem tuae pietatis gratiam & pacem nostris concede temporibus: ut nos salvando conquiras, & dilatando possideas.

* *Lege:* coaeternus.

* *Lege:* ortum.

* *Lege:* aliquot.

A L I A.

Homo verus, & omnipotens Deus, cuius admirabile semper est nomen in universa terra, vel dum de Virgine in abiectione carnis mirabiliter nasceris, & Caelicolum officiis conlaudaris, vel dum ab Angelis nuntiaris, & Pastoribus intueris; rogamus te, Domine, ut, quos mirabilia haec fecisti cognoscere, hos feliciter facias ad vitam perpetuam introire: &, dum inimicum destruxeris saevientem, inlaesos ad te perducas tuâ nos dexterâ.

ALIA

A L I A.

A Eterni Patris Sapientia * quoaeterna, qui, cum illo permanens ante saecula, ab illo venisti in saeculo; exclude, quaesumus, omnem stultitiae torporem a nobis, ut inluminati, tuique per gratiam tuam participes facti, comprehendere valeamus, quid proprium tibi * servaberis, quid pro nobis susceperis alienum: qui non ideo haec voluisti, ut propria amitteres; sed, ut nostra corrigens, misericors ampliaret.

* *Lege: coaeterna.** *Lege: servaveris*

A L I A.

TU Domine, cujus Verbum Caeli inhabitat ambitu, & Terra inradiat, caro factum; da nobis Verbi ipsius obsequiis inherere, quod sancta praedicatione in progenies generationum dedisti cognoscere: ut, sicut tecum cuncta creando disponit, ita redimendo universa sanctificet.

A L I A.

Omnipotens Deus, qui fabricam Mundi, Verbo tuo cooperante, tibi adgaudente, disposuisti; praesta, ut, qui nos ad gaudium condidisti, ne ad aeternum luctum criminibus involvamus, virtutis tuae subsidio muniamur: ut in te maneat exultantium laus, per quem liberatorum restituta est salus.

A L I A.

Domine Jesu Christe, qui es pax, cujus imperium nec fine concluditur, nec tempore terminatur; maneat in nobis imperii tui dominatio jugis, magnitudo perennis, ut omne donum tuum in nobis reperias, nosque adhaerere tibi in omnibus ac per omnia facias: ut indulgentiam reddas pacificos, & potestate tutos, conserves inlaesos.

A L I A.

Domine Jesu Christe, qui ex Virgine matre sine ulla corruptione prodiens, integritatis amator esse cognosceris, dum conceptio matrem adsignat, & partus virginem profert; * mentis nostrae, carnisque misericorditer sana, utriusque tibi speciem exhibe castam: quò tibi anima subdita castum corpus possideat, atque sincera ad te remuneratura perveniat.

* *Lege, si placet: mentem nostram, carnemque.*

A L I A.

Domine Jesu, quem omnipotens misit Pater ad redemptionem * in Mundo, quum, ubi eras, utique veneris: nec ab eo, de quo prodieras, aliquando recesseris; respice clementer populum tuum, tuaeque virtutis ei dona subsidium: ut te misericordem Judicem venturum suscipiat, quem jam * benisse pium Salvatorem esse non dubitat.

* *Lege: in Mundum.** *Lege: venisse.*

ITEM COMPLETURIA AD MATUTINUM.

Requies Angelorum, omniumque Sanctorum, Domine Jesu Christe, da * odie in hoc recurrenti Nativitatis tuae sacratissimo festo requiem populo tuo: ut in te a delictis & * honoribus pessimis requiescat, teque cum universa creatura benedicens, tuam in omnibus ac per omnia benedictionem accipiat: * ut, qui a maledicto liberare venisti, numquam patiaris tuae benedictionis munere defraudari; sed, te jugiter benedicendo, benedictus permaneat in aeternum.

* *Lege: hodie.** *Lege: oneribus.** *Br. Moz. ut, quem.*

BENEDICTIONES NATIVITATIS DOMINI. AD MATUTINUM.

Unigenitus filius Dei, qui se humanitati miserando permiscuit, vos remunerando suae Divinitati conectat: & qui propter vos, ut virginea partitudine nasceretur, humanae naturae sustinuit leges; Ideo vos & humanitatis vestrae periculis privet, & Divinitatis suae muneribus ditet: * adque ita vos in plenitudine miserationum adsumat, sicut in veritate humilitatis propter vos semetipsum inclinat.

* *Lege: atque.*

ITEM

ITEM ORATIO AD VESPERUM DICENDA IN EODEM
DIE, QUO MISSA NATIVITATIS DOMINI CELEBRATUR.Br. Moz. fol. 36.
col. 3. & fol. 346.
col. 2.

Vidimus gloriam tuam, Domine, gloriam quasi Unigeniti a Patre, Unigeni-
tum Deitate, * promogenitum munere: illic unicum Patris, hic praecipuum
inter fratres: ibi cum Patre unum, hic in fratribus primum: illic aequaliter
subsistentem, & in sinu Patris manentem, hic socios non derelinentem: ibi
creantem, hic * sublevantem; Largire igitur, tuo fieri participes regno, quibus
es propitiatus in Mundo: quibusque pius advenisti redemptor, existe in futuro
munerator.

* Lege: primogeni-
tum.* Lege: sublevan-
tem.

B E N E D I C T I O .

Dominus Jesus Christus, qui sua vos nativitate redemit, ipse vos in fide con-
firmet, & in temptatione gubernet, in virtute multiplicet, in infirmitate
relevet, & in anxietate laetificet: infundat in vobis suae pietatis gratiam, tempe-
ret disciplinam, remittat offensam.

* VII. KAL. JAN.

INCIPIUNT ORATIONES IN DIEM SANCTI STEPHANI.
COMPLETORIA AD VESPERUM.

* Sec. curis.

Br. Moz. fol. 30.
col. 1.

Deus, cui Ecclesia tua sanctum Stefanum martyrem, primum messis suae
manipulum dedit, & primitivam oblationem novellae confessionis osten-
dit, * ac praeco, quem fructum fidei maturentis exhibuit; praesta universo cae-
tui intercessione Martyris memorati, ut Ecclesiam tuam * jubet suffragio, quam
ornavit ministerio: * fabeat patrocinio, quam aedificavit exemplo.

* Br. Moz. ac praeco-
nium. Lege, si placet:
ac praecorem.* Lege: juvet.
* Lege: faveat. Br.
Moz. foveat.

B E N E D I C T I O .

Br. Moz. fol. 30.
col. 2.

Dominus Jesus Christus, qui primum suae passionis sequacem Stefanum
martyrem fecit, det vobis suae passionis exemplo victoriam ferre de Mun-
do; sui quoque Martyris prece similem, vobis tribuat, vim suae dilectionis habere,
& adversitates aequali tolerantia superare: ut, instructi exemplo redemptoris, * &
imitamento martyris, percipiat plenitudinem vestrae redemptionis.

* Br. Moz. & invita-
mento.

I T E M A D M A T U T I N U M .

Adest, Domine, illa tui martyris Stefani gloriosa sollemnitas, in qua prin-
cipum synagogae persecutio insolens, dum in discipulo veritatis veritatem ni-
titur interire, veritatis illum fecit utique testem, dum ex passione protulit mar-
tyrem, quem utique * lapidabatur innocentem; Quaesumus ergo, ut, qui invo-
cantem eum pro inimicis dignatus es exaudire, pro nostris facinoribus ad aures
tuas ejus suffragia digneris admittere.

Ant. Sederunt
principes.

* Lege: lapidaverat.

A L I A .

Br. Moz. fol. 30.
col. 4.

Domine Jesu Christe, qui in concilio lapidantium beatissimi martyris tui Ste-
fani ita * glorificas vultum, ut ab his, qui eum lapidabant, lapidati aspe-
ctus intueretur Angelicus, dum praeminens in illo monstraretur magistra pa-
tientiae virtus; da nobis, * meritis ejus ita bono patientiae exornari, ut ex hoc
mereamur praemio aeternitatis adtolli.

Ant. * Lapidabunt
Stefanum.* Lege: lapidabant.
* Prim. & glorificas.
* Cod. meris.

A L I A .

Conportaberunt *, Domine, Stefanum testem tuum viri timorati; &, qui
eum in timore tuo perseverasse cognoverant, propter timorem tuum eidem
obsequia deferabant, ut dignas obsequentium haberet exequias, qui tot hostium
reportasset triumphando manubias; & quum * nihil, ad te jam veniens, indigeret,
officia terrena libenter susciperet, ut aeterna beneficia fidelibus impetraret; ad-
sistat ergo nunc, omnipotens Pater, tantus Martyr, & faveat credentium votis,
ut ea, quae sibi propter te inpendi cognoscit, famulantibus tibi ex te uberius
recompenset.

All. Compor-
taverunt Stefa-
num.* Lege: Comporta-
verunt.* Ita sermo ubique pro
nihil.

A L I A.

E Lectum, Christe Domine, de * pleve tua virum cognoscimus primitivum esse Stefanum, quem dum primum voluisti decorari gloriâ passionis, primaevâ eum ditasti coronâ inter discipulos veritatis; Concede ergo nobis, ut veritas in ore nostro semper speciosa præpolleat, & a nostris cordibus ejus efficientia non recedat: ut, dum prædicatores veritatis existimus, veritati sine * fine jungamur.

Resp. Elegi virum de * pleve mea.

* *Lege*: plebe.

* *Supplevimus*, sine.

A L I A.

Christe, Deus noster & Domine, per quem Stefanus Martyr tuus, plenus gratia & veritate, signa & virtutes fecit in populis; da nobis meritis ejus, a nostris emundari contagiis: ut, qui in infidelibus signa operatus est sanitatis, in credentibus operetur virtutes sanctæ professionis.

Ant. Stefanus plenus gratia & veritate.

A L I A.

Domine Jesu Christe, qui ita munere tuo beati Stefani animam muneraſti, ut non solum passionis tuæ sequeretur exemplum, set etiam patientia caperet documentum: ut supplicaret pro hostibus, qui non * cederet saevientibus: fortis ad perferenda vulnera, fortis ad non reddenda convicia: fortis dum * ab impiis lapidatur, fortior dum pro lapidantibus deprecatur; qui ergo in memor ultionis pro lapidantibus exoravit, memor caritatis in nullo supplicantibus desit.

Ant. Cum lapidaretur Stefanus.

* *Codex*, crederit.
* *Codex*, ad.

A L I A.

Impetu facto, persequentium turba non potuit, Christe Domine, Stefani tui martyris * turbare constantiam, cum & falsorum testium crudelitate carnis vestimenta deposuit, ovis tamen confessionem, qua te credidit, * non asit, quum lapidatus etiam te Deum, ut ejus spiritum exciperes, exoravit; te ergo quaesumus, & rogamus, ut illâ nos gratiâ tuæ pietatis remuneres, qua illum coronasti post lapides: & qui ejus spiritum suscepisti in gloriam, aeterna, quaesumus, a nobis propitiatus remove supplicia.

All. Impetum fecerunt unanimis.

* *Lege*: turbare.
* *Lege*: non amisit.

A L I A.

Domine Jesu Christe, qui animam beatissimi martyris tui Stefani tantâ munerum gratiâ decorasti, ut super acervum lapidum exultaret, & pro inimicis te, ut illis parceretur, exposceret; reple corda nostra munere gratiarum, & inmarcescibili dono virtutum: ut interventu tui Martyris ita ministremus semper in conspectu tuo de bonis, * quæ præstitisti nobis, qualiter & hic dilatemur sanctitatis in opere, & post vindemiemus fructus nostros in pace.

Resp. Super acervum lapidum laetata est.

* *Moz.* quæ præstiteris.

A L I A.

Gratias tibi agimus, Domine Jesu Christe, qui in beatissimum martyrem tuum Stefanum ita primum ostendisti totius patientiæ documentum, ut veritatis pro certo eum adprobares esse discipulum: qualiter ad exemplum eorum, qui tibi crederent, novus bellator ac * primitibus exurgens, animam, quam tibi sacraverat fide, passione etiam consecraret; * fave ergo precibus nostris, qui * favorem ejus meritis tribuisti, ut, sicut ille lapidari pro veritate promeruit, ita nos pro fide, qua te credimus, coronandi ad te mereamur admitti.

Ant. Gratias ago Deo, qui me confortavit.

* *Lege*: primitivus.
* *Lege*: fave. & *moz*: favorem.

A L I A.

Jesu, Dei Filius, ad quem martyr Stefanus, dum passionis dirigit votum, in suis passionibus conlaetatur, dum ea, quæ desunt passionis Christi, in carne sua impleſse dinoscitur; libera nos a passionibus spiritualium nequitiarum, ut credulitas Fidei Christianæ sic nos virtutum ubertate remuneret, ut coronandos tibi post transitum, & placituros adsignet.

Ant. Gaudeo in passionibus meis.

A L I A.

Christe, Filius Dei Patris, qui beatissimum martyrem tuum Stefanum in multis laboribus constitutum de duorum lapidantium generibus victorem esse fecisti, dum & multipliciter linguis infidelibus, & semel reperitur infidelibus manibus la-

All. Asseluvia, in * laboribus multis fui.

* *Lege*: laboribus.

pidatus; libera nos suffragiis ejus a linguis iniquè loquentium, & ab inpugnatione carnalium vitiorum: ut munitione Fidei Christianae, & externa bella superantes, & intima, aeternam mereamur pertrahere ad coronam.

A L I A.

Domine Jesu Christe, qui Martyrum tuorum triumphos propria passione primitus adquisisti, ut illis vinceretur, quos pro te vincere praestitisses, inter quos Stefanum testem tuum elegisti, tempore & munere primum; quaesumus tuae majestatis potentiam, ut interventu tanti Martyris nos digneris a malis omnibus liberare, quem pro inimicis orantem clementer dignatus es exaudire: ut, qui te apertis caelis videns pro inimicis * exorabit, ut parceres; publicatis confessionibus nostris, te deprecetur, ut nostra vulnera sanes.

Resp. Stefanus vidit caelos apertos.

* *Lege:* exoravit.

A L I A.

Domine Jesu Christe, qui beatissimum Stefanum tuum in medio fratrum, primum & diaconi stolâ, & coronâ martyrii decorasti, ut sanctificatus inter collegas, coronatus inter caelicolas refulgeret; sit nunc, te adnuente, * plebi tuae praecipuus in patrociniiis, qui primus extitit in electis: ut, cujus virtute multitudo devicta est infidelium, ejus suffragio firmetur spes aucta credentium.

* *Lege:* plebi.

A L I A.

Domine Jesu Christe, qui piissimum Stefanum testem tuum impiorum testium fallaciâ coronasti, ut * per se testimonio falsitatis * egredius ille testis fieret veritatis, inextimabili praemio, * inerrabili quo judicio bonum illius infestationi providens iniquorum, quum & illi malitiae suae fructum caperent, & beatus Martyr patientiae gloriam reportaret; praesta igitur, omnipotens Deus, ut interventu tanti Martyris, a nobis famulis tuis falsitatis * commendata recedant, & veritatis praeconia in tuo honore assiduâ confessione persistant.

* *Lege:* perverso.
* *Lege:* egregius.
* *Lege:* inerrabilique.

* *Lege:* commenta.

A L I A.

Domine Jesu Christe, ecce insanientium Judeorum odia, quae in tua passione dudum extincta non fuerant, in martyris tui Stefani denuo invidiâ recrudescunt; persequuntur denique veritatis discipulum, qui proditores ipsius extiterunt veritatis: metuentes, ne, si ille vera dicendo praevaleret, veraciter ipsi perirent: quibus melius fuisset, ut, re convicti, commissae rei paenitudinem gererent, quàm sic saeviendo malorum cumulum adderent; Praesta igitur, omnipotens Deus, ut nobis famulis tuis ita sit amor veritatis, ne omnino subripiat falsitas: ac si aliquo errore mortalium deviamus, intercessione Martyris tui satisfactionis munere corrigamur.

A L I A.

Adjuba * nos, Domine, patrocinio beati Stefani testis tui: cujus fides jam annam confessionis aperuit: cujus devotio martyrii viam sacravit: cujus triumphus principium remunerationis emeruit; & dignanter adtribue, ut omnis Ecclesia, quae nunc veneratur agonem Martyris gloriosum, mereatur exoratum, suffragantis auxilium.

* *Lege:* Adjuva.

A L I A.

*Br. Moz. fol. 32.
col. 1.*

Memores praeceptorum tuorum, Domine Jesu Christe, quibus memoriis Sanctorum communicare praecepisti, beatissimi Martyris tui sparsos per Orbem meritorum titulos celebramus, qui coronam, quam nominis sui interpretatione promeruit, privilegio sanctitatis obtinuit; praesta igitur, eodem interveniente, ut, qui praeconia ipsius, religionis cultu veneramus, patrocinia impensius consequamur.

ITEM COMPLETORIA AD MATUTINUM.

*Br. Moz. fol. 31.
col. 1.*

Beatissime Stefane protomartyr, vocabitur tibi nomen novum, quod os Domini nominavit: ut, qui mortem pro illo sumeres, coronam per illum & nomine & virtute susciperes: primus in martyrio, primus in praemio: primus

F

mus

mus in aula mundi, primus in aula Caeli: ut hic pro Christo lapidatus, illic ab ipso coronatus, exultes; ut pro quo hic crudelissimam sustinueris penam, illic preciosissimam * suscipies diademam; ergo, qui exstitisti Ecclesiae primitivus, nunc esto patronus assiduus: ut sit Christus nobis te precante propitius, pro quo tu Martyr exstitisti mirificus.

* *Lege: susciperes.*

B E N E D I C T I O.

Omnipotens Jesus Christus, qui Stefano principatum martyrii contulit, conferat vobis sua dulcedine renovari; quique eum lapidari permisit ab impiis, non patiatur vos lacerari ullo modo ab iniquis: ut ab eo vestrum accipiat votum, a quo idem Martyr suscipi suum rogavit spiritum.

* V I. K A L. J A N.

* *Sec. curis.*

INCIPIT ORATIO, VEL BENEDICTIO DE FESTIVITATE SANCTAE EUGENIAE DICENDA TAM AD VESPERUM, QUAM AD MATUTINUM. COMPLETORIA.

Domine Jesu Christe, qui beatissimam Eugeniam virginem amoris tui desiderio aestuantem, dum viam pergeret saeculi, ad te, qui es via veritas & vita, eam divertere fecisti: quò, mundialium studiorum fasce deposito, virili habitu subcincta, foemina viris praeesset, viriliter vincens per te & Fidei hostem, & Melantiam deceptricem; da nobis hujus Virginis tuae suffragio, ut vita nostra, a saeculi honoribus libera, flagranti te semper desiderio quaerat: & mortificata in vitiis, dum amore visionis tuae exaestuât, ad te post transitum remuneranda perveniat.

B E N E D I C T I O.

Christus Dominus, qui pergenti Eugeniae salutaris adfuit via, viarum vestrarum studia in bono convertat; & qui per illam suadentis Melantiae depulit libidinosa consilia, per eam in vos formet donorum spiritualium incrementa: quò exemplo ejus, vigore castitatis adcincti, nec hic deterreamini insidiis adversantium, nec post contristemini de dolorum suppliciis futurorum.

* I V. K A L. J A N.

* *Sec. curis.*

INCIPIUNT ORATIONES IN DIEM SANCTI JOHANNIS APOSTOLI ET EUANGELISTAE. COMPLETURIA AD VESPERUM.

Br. Moz. fol. 31.
col. 3.

Ineffabilia sunt, Domine, fluentia uteri tui, quibus prae caeteris * delectus ille a te Discipulus, recubans * in sinu tuo, satiari promeruit; quaesumus ergo, ut, mortificatis membris nostris, tuis semper mereamur haerere vestigiis: ut intercessu hujus sancti Johannis ita nos ignis amoris tui concremet & adsumat, qualiter beneplacitum nos tibi in toto olocaustum efficiat.

* *Lege: dilectus.** *Lege in sinu tuo.*

B E N E D I C T I O.

Br. Moz. fol. 31.
col. 3.

Christus Dominus, qui dilectum a se Discipulum suo fecit recubare in pectore, inlaesos vos custodiat in sinu matris Ecclesiae; & qui fluentis gratiae ex sinu suo * pronantibus recubantis animam abluit, dono vos sempiterni muneris jubeat consolari: ut, per quem discipulus hic dilectus effectus est virgo, per eum peccatores in Angelorum, transmutati, evocentur consortio.

* *Lege: promanantibus; vel cum Br. Moz. praemanantibus.*

I T E M A D M A T U T I N U M.

Br. Moz. fol. 31.
col. 4.

Christe, Dei Filius, qui virgini Discipulo virginitatis proemia etiam in hac vita posito contulisti, ut de sorte mortis * possit suscitare morientia membra, qui in membris suis mortiferae lividinis dominari non passus est incentiva; adesto nobis precibus ejus, ut post lapsus, quibus lascivè in hac vita decidimus, mundatis ad te cordibus & corporibus accedamus.

Ant. Vir iste sustulit mortuos ab inferis.
* *Lege: posset.*

A L I A.

Br. Moz. fol. 32.
col. 1.

Domine Jesu Christe, qui beatissimum Johannem Apostolum tuum nec in vinculis exilii deseris, nec in effossa fovea derelinquis; annue nobis precibus ejus, ut ita nos tua semper pietas foveat, qualiter hic & in aeternum, te protegente, sceptrum nos sempiterni regni usquequaque possideat.

Ant. Justum in vinculis.

ALIA.

A L I A.

Br. Moz. fol. cod.

Dilectus a te, Domine Jesu Christe, ineffabile tibi testimonium Discipulus peribuit, dum quod admiranter tuo de pectore sumsit, mirificè * ructare promeruit; principium ergo quod ille * & misca fide cognovit, & vervis mysticis exaravit, esto in ore nostro ad complementum virtutis, ad effectum pie operationis: ut tibi sine fine jungamur, cujus potentiam magnificè confitemur.

Ant. Dilectus a Domino testimonium peribuit.

* *Lege:* cructare.
* *Lege:* & mystica fide, & verbis.

ITEM COMPLETORIA AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 32. col. 3.

Christe, Dei Filius, qui te principium, quod ipse es, in ore a te dilecti Discipuli ita confiteri dedisti, ut illuc cor ejus ascenderet, quò nullus alius valisset; fac, * tui muneris gratiâ cor semper in supernis habere: ut, exinde capientes veritatis omnimodae disciplinam, quod hic professi fuerimus ex ore, futuro consequamur in munere.

* Br. Moz. fac nos.

B E N E D I C T I O.

Unigenitus Dei Patris Filius, qui virtute dilecti Discipuli confractos lapides, gemmasque ad suam fecit redire naturam, ab omni peccatorum fracmine vos immunes efficiat: Et qui, per illum mortuos suscitavit ab inferis, eodem suffragante, vos suscitet & ab omni conluvione fetoris: ut dilectio & gratia, qua illum praeftitit virginem esse, faciat vos de aeternis muneribus exultare.

* II. KAL. JAN.

* *Sec. curis.*I N C I P I U N T O R A T I O N E S
I N D I E M S A N C T A E C O L U M B A E .

C O M P L E T O R I A A D V E S P E R U M .

Br. Moz. fol. 430. col. 4.

Deus, qui beatissimam Columbam columbarum simplicitate fecisti esse mirificam, ut innocentia fidei Christianae te & virgo sequeretur, & martyr: dum tibi & corpus intactum servavit, & victrix Martyr adest: dum a te ad te, formatâ caelis voce, vocatur, & per te in caelis mirificè coronatur; optata nostris mentibus gaudia praesta, ut ejus meritis nostrorum criminum victores effecti, in caelestibus mereamur sedibus conlocari.

* Br. Moz. mendosè, dum data a te formata &c.

B E N E D I C T I O.

Br. Moz. fol. cod.

Deus, qui beatissimam Columbam virginem victricem esse voluit flammae, extinguat in vobis omnem carnis titillationis ardorem: &, per quem illa caelesti voce meruit * evocari ad praemium, per eum vos mereamini sanctitatis optinere propositum: ut exemplo ejus, sicut illa pro Deo cervices suas materiali subdidit gladio, ita animas vestras divino semper * subjuget imperio.

* Br. Moz. vocari.

* *Lege:* subjugetis.

I T E M A D M A T U T I N U M .

Br. Moz. fol. 431. col. 1.

Una, & perfecta es virgo Christi Columba, quae & unitate fidei clara, & perfectione operum monstraris esse conspicua; fac, nos ergo precibus tuis intra sinum matris Ecclesiae ita * inculpaviliter degere, ut coronandi ad promissa mereamur caelestia pervenire.

* *Lege:* inculpabiliter.

A L I A.

Br. Moz. fol. cod.

Una, nec divisa proxima tua, Christe, Ecclesia, una est ecce Columba, quae * nen in fide habens rugam, nec in opere maculam; interpellet te, quaesumus, pro criminibus nostris, ut, in ejus corpore felicitate perpetua consistentes, aeternorum civium mereamur esse participes.

* *Lege:* nec.

A L I A.

Br. Moz. fol. 431. col. 2. & fol. 378. c. 3.

Bona est, Domine, proxima tua virgo Columba, quae, dum proxima tibi efficitur, soror tuo de sanguine speciosa monstratur per * priam passionem; ejus ergo interventu passionum a nobis maculas terge, ut speciosi a te & votis & operibus redditi, portas aeternae Jherusalem mereamur introire beati.

* *Lege:* propriam.

Br. Moz. fol. 431.
col. 2.

Domine Jesu Christe, qui sermonibus Columbae beatissimae virginis * evertit sensum juvenis petulantis: & qui, nomen Christi blasphematurus, ad virginis prostitutionem ingreditur, praedicator Christi esse, egrediens monstraretur; da nobis meritis virginis tuae, ut de malis actibus vitam in melius commutemus, quò incentivis carentes libidinum, aeternorum mereamur percipere praemia gaudiorum.

* Lege: evertis.
* Lege: ut qui.

B E N E D I C T I O .

Br. Moz. fol. 421.
col. 3.

Deus, qui unitate & perfectione Columbae virginis gaudet, innocentiam vos columbarum remuneret: & qui fidereis vocibus intonans apertos ejus meritis nuntiat caelos, vos in caelestibus conlocet sedibus munerandos: ut, quo illa oblectatur post gloriam passionis, illic muneranda semper nostrae * digatur acies mentis.

Lege: dirigatur.

ORATIONES DE OCTABAS NATIVITATIS DOMINI.

AD VESPERUM. * KAL. JAN.

* Sec. curis.

Br. Moz. fol. 35.
col. 4.

Jesu Domine, cujus admirabile nomen Angelus praedixit, Mater inposuit, Simeon cognovit, Anna laudavit; salva populum tuum in universo mundo, cujus est magnificum nomen in caelo: ut, qui solus es potentia gloriosus, sis etiam * praepeditis miserationis indulgentiam pius.

* Br. Moz. perdistis.

BENEDICTIO DE CIRCUMCISIONE DOMINI

AD VESPERUM.

Br. Moz. fol. 35.
col. 4.

Dominus Jesus Christus, qui ad confirmandas promissiones Patrum minister circumcisionis voluit esse, ipse cordium vestrorum inmunditias dignetur auferre. Idem, qui praecepto legis suae signum defectae carnis accepit, omnes a vobis sordes, sui amoris connexione, depurget; & qui vos filios Abraae in se ipso, qui est semen ejus, benedicere repromisit, haereditatis beatae vos conlatione munificet.

I T E M A D M A T U T I N U M
D E P S A L M O I I I .

Tibi semper gloria, cujus gloriam in adsumto homine vidimus, quasi gloriam Unigeniti a Patre, plenum gratia & veritate; praesta ergo nobis, quaesumus, habundantia pietatis te pro nobis humilem fide agnoscere veritatis, & coaeternum Patri credere permanentem in gloria Deitatis.

A L I A .

Br. Moz. fol. 36.
col. 4.

Christe, Dei Filius, qui factus ex muliere, factus sub lege, ad confirmandas promissiones Patrum minister circumcisionis es factus; ut, qui promissus fueras ex lege, plenitudo legis esses in tempore, dum octavi diei mysterium consecras in gloriosa carne tua, * & circumcisionis verae signaculum excipis; largire nobis indignis, ut, qui haec mysteria tuae Incarnationis plena credulitate suscipimus, pleniori te affectu mentium diligamus: ut te, in quo secundum legem Domini salutis nostrae mysteria universa perfecta sunt, sic credamus, sic amemus, sic operum efficientia placeamus; ut de perfectione tuorum mandatorum & in hac peregrinatione consistamus indemnes, & ad te post transitum mereamur pervenire felices.

Ant. Postquam consummati sunt dies octo.

* Br. Moz. & circumcisione veterem signaculum; sed lege, ut in nostro Cod.

A L I A .

Br. Moz. fol. 346.
col. 2.

Beatam, Domine, illam justi tui Simeonis vocem fac in nobis, quaesumus, pari diligentia personare: ut, quia vidimus & credimus salutare tuum, in pace, quum jusseris, dimittamur; non quò a te dimissos finis vitae accipiat, sed per te absolutos debito, in fine pax sempiterna possideat.

Ant. Simeon in templo.

A L I A .

Christe, Dei Filius, qui aliis in ruinam, aliis in resurrectionem es positus, dum infidelibus efficeris lapis offensionis, & petra scandali: fidelibus autem ostensio

Al. Alleluja, positus est hic * in ruina.

* Leg. in ruinam.

sio lucis, & gloria resurrectionis; annue praecibus nostris, ut, qui de ruina conquerimur criminum, fidei gratia expiemur: ut per te resurgamus a vitiis, qui in resurrectionem es positus credituris.

A L I A.

Br. Moz. fol. 36.
col. 1.

OMnipotens Deus Pater & Domine, largire credenti tuo populo pacem, ut, qui salutare tuum vidimus, visionis tuae gratia muneremur: ut, qui lumen ad revelationem exstitit gentium, indultor criminum sibi met credentium sentiat.

Resp. Nunc, Domine, dabis populo tuo pacem.

A L I A.

Br. Moz. fol. 346.
col. 3.

Fac nos, Domine, ut salutare tuum, quem oculo fidei vidimus, placabilem in Iudicio sentiamus: ut, qui ad revelationem praeparatus est gentium, non ad punitionem, sed ad salvationem se Iudicem ingerat redemptorum.

Ant. Viderunt oculi mei.

A L I A.

Br. Moz. fol. 36.
col. 1.

Ad praesepe tuum, Domine, devotis cordibus accedentes, invenimus te, de quo scripsit Moyses, & quem praedixerunt Prophetarum omnium voces; da ergo nobis, ut, qui notitiam nominis & maiestatis tuae cognovimus, ad plenam notionem tuae dulcedinis veniamus: ut tu liverator in futuro nobis sis omnibus, qui, verus Deus & homo, unus crederis Christus.

Ant. Quem scripsit Moyses.

A L I A.

Br. Moz. fol. 37.
col. 1.

Deus, qui notum fecisti in populis salutare tuum ante * conspectu gentium, tuam revelando iustitiam, miserationum tuarum nobis copiam manifesta, ut, qui salutaris tui notitia * relebamur, revelatione iustitiae consolemur.

Ant. Notum fecit.

* *Lege:* conspectum.
* *Lege:* relevamur.

A L I A.

Domine Jesu Christe, qui solus nominis tui scientiam habes, & magnificae virtutis potentiam obtines, quem nemo novit nisi Pater, cujusque revelatione cognoscitur Pater; revela nobis tanti mysterii maiestatem, & ita te unum cum Patre & sancto Spiritu credentes inseparabilem cognoscamus, ut fidei merito semper propitium mitemque in confessione praeveniamus.

Ant. Hic, qui advenit.

A L I A.

Cognovimus, Salvator noster & Domine, nomen tuum in isto die, teque ipsum, qui dudum es in Prophetis loquutus, adesse; * praeve ergo nobis beneficio pietatis, ut, calciati pedes nostri in praeparatione euangelii pacis, fructum conquirant aeternae possessionis: ut, & nunc pulcri efficiantur praedicando pacem, & post gloriosiores perveniendo ad requiem.

Ant. Cognosce popule meus.

* *Lege:* praebe.

A L I A.

Br. Moz. fol. 35.
col. 3. & fol. 345.
col. 3.

Domine, quem * Johanne natum homines conspexerunt, & praedictum fines terrae viderunt, qui * ante aliquod tempora praedictus es vocibus Prophetarum, & in tempore visus glorificatus es modulis populorum; concede propitius, vasa nos tua tibi permanere purissima, ut lucis auctor nos & jugiter inlustres, & indefinenter inhabites.

Ant. Viderunt omnes fines terrae salutare Dei nostri.

* *Lege:* hominem natum. Br. Moz. fol. 35. ex homine.

* *Lege:* ante aliquot. Br. Moz. ante aliqua.

A L I A.

Br. Moz. fol. 231.
col. 4.

Jubilet te, Domine, omnis terra, psalmum cantet nomini tuo, cujus nomen ab oriente & occasu admirabile est & praeclarum, dum redemptor agnosceris populorum; concede ergo Ecclesiae tuae precibus, ut, quos in fide vocas, in temptatione non deseras: & qui tibi jubileum personant laudis in saeculo, praemium mereantur aeternae beatitudinis in futuro.

Ant. Jubilate Deo omnis terra.

A L I A.

Br. Moz. fol. 231.
col. 4.

Mirabilia sunt testimonia tua, Domine Deus, quibus Unigenitus Filius tuus revelatur in gentibus; praesta ergo nobis, ut, qui revelata facie gloriam ejus speculamur, a dextris ejus in Iudicio conlocemur.

Resp. Videbitis odie mirabilia.

ALIA

A L I A.

Br. Moz. fol. 36.
col. 2.

Domine Jesu Christe, qui, figuris crebrescentibus in lege veteri nuntiatus, in te impleta omnia ostendisti, dum in te vero Deo & homine & circumcilio secundum legem exprimitur, & veritas nominis adprobatur; adesto plebi tuae, ad te ex circumcisione & praeputio venienti: & praesta, ut incremento muneris, & gratia benedictionis multiplicetur in habundantia pacis,

Ant. Quum circumcideretur puer.

A L I A.

Br. Moz. fol. 346.
col. 3.

Domine Deus, qui omne masculinum, adaperiens vulbam, sanctum esse testaris; fac, nos tibi in sanctitate & iustitia deservire, ut, qui vulbam materni uteri incorruptione sanctificas, aeternae sanctificationis praemio credentes attollas, & qui gloriosum nomen tuum in gentibus nuntiant, remuneratorem te suum in futuro cognoscant,

Ant. Tulerunt Jesum in Jerusalem,

A L I A.

Br. Moz. fol. eod.

Deus, qui in expiatione parentum, par turturum, vel duos pullos tibi offerri praecipis columbarum, in vivam nos tibi * praepera hostiam, qui pro nobis ipse factus es hostia: ut, qui legem adimplere venisti, non solvere, in nobis evangelii gratiam digneris opulentiùs propagare,

Ant. Dederunt hostia pro Jesu.
* *Lege:* praepara.

A L I A.

Tribue, Domine, nobis, scire & intellegere, quoniam tu verè es, qui semper es, & praeter te nullus alius est; tu ergo, Domine, adnuntians bona, fac nos in te bonos, quos sine te adprobas utique malos: ut, qui ad non esse ex proprio tendimus, ad semper esse tuo munere perducamur,

Resp. Cognosce, plebs mea.

COMPLETURA AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 37.
col. 2.

Notum factum est salutare * Domini virtutum, praedictum Prophetarum praeconio, visumque populorum aspectu, dum Simeon * ulni gestavit senes, quod vates cecinerunt priores: pro quo & promissa, & in quo adimpleta cognoscitur prophetia, ut requiesceret in pace, dum aspiceret pacem; & Jesus Dominus, lumen * in revelatione gentium, & gloriam plebis suae Israel, & promissus prodiret, & prodiens appareret: lucemque ejus praevenirent in saeculo, quos caecitas oppresserat tenebrarum in mundo; Praesta proinde, Domine, precibus Ecclesiae tuae, ut, quos mirabilia haec fecisti cognoscere, ad te facias pervenire in pace,

* *Br. Moz.* Domine virtutum.
* *Lege:* ulnis gestavit senex.

* *Lege:* in revelationem.

BENEDICTIO AD MATUTINUM.

Dominus Jesus Christus, qui se pro nobis circumcidi permisit, ipse in vobis mundi voluptates divini Verbi gladio defecet: &, qui ritum veteris legis, ut legem adimpleret, suscipere voluit, ipse vos novi testamenti gratia renovet: ut vetusta quaeque reicentes ex corde, nova, quae Domino placent opera, & mente perficiatis, & corpore.

ITEM COMPLETORIA IN EODEM DIE DICENDA, QUO MISSA CIRCUMCISIONIS DOMINI CELEBRATUR, AD VESPERUM.

Christe, Filius Dei Patris, qui minister factus es circumcisionis, & patrum promissionum es omnimoda plenitudo, & adumbratae legis * rebelata perfectio; da nobis, horum mysteriorum gaudiis propensius gratulari: &, qui factus sub lege, praecepta legalia non solvere, sed adimplere venisti, de peracto Nativitatis tuae festo nos jubeas jucundari.

* *Lege:* revelata.

B E N E D I C T I O.

Christus, Dei Filius, qui olim ad complementum legis signum accepit circumcisionis, purificet vos ab omnibus iniquitatibus vestris: Abscidat quoque vestri cordis praeputia, qui est * dedignatus suscipere circumcisionem corpoream: ut, absclis omnium vitiorum inlecebris, de peracto gaudio tantae festivitatis & hic & in aeternum perenniter exultetis.

* *Idem hic, de dignatus.*

* IV. K. JAN.

INCIPIUNT ORATIONES DE INITIO ANNI.
AD MATUTINUM.

* Sec. curis.

Br. Moz. fol. 26.
col. 4. & fol. 410.
col. 1.

Benedic, Domine, coronam anni benignitatis tuae, ut & * montes copiâ doctrinae refulgeant, & campi donorum tuorum ubertate pinguescant: quò ita nobis substantia cum tua gratia largiatur, ut & caro frugibus, & anima Divinis pasta conlaetetur virtutibus.

Ant. Benedic,
Domine, coronam anni.

* Br. Moz. primo loco montes; secundò verd, mentes, quae lectio magis placet.

A L I A.

Praebe nobis, Domine, annum placabilem, ut salvationis dies nos sine intermissione praeveniat, dum totius anni cursus optatae prosperitatis nobis exhibuerit incrementa.

Ant. Consolare, Domine, contritos corde.

A L I A.

Deus aeternae, qui idem ipse es, cujusque anni non deficient; renova annos nostros dono gratiae tuae, ut, sicut a principio promissisti patribus nostris, & terra optatos pariat fructus, & animae nostrae salutarium doctrinarum mereantur invenire proventus.

Ant. Renova, Domine, annos nostros.

COMPLETORIA AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 37.
col. 4.

Deus sine initio, sine fine, a quo est totius mundanae creaturae initium; da nobis, ut extrema, vel media anni hujus * cum placita tibi prosperitate ducamus, qui initia ejus tibi dedicanda porrigimus, ut & substantiis habundemus, & sanctitatis operibus fulgeamus.

* Br. Moz. complacita.

B E N E D I C T I O.

Br. Moz. fol. eod.
col. 4.

Dominus Jesus Christus, qui est corona totius a se formatae Ecclesiae, det vobis hunc annum placabilem ducere. Consoletur vos frugibus, & dignetur munerare virtutibus: ut, prosperitate sibi placita laetabundi, totius anni spatia mereamini pertransire inlaesi.

* VIII. ID. JANUARIAS.

ORATIONES IN DIE APPARITIONIS DOMINI.
AD VESPERUM.

* Secundis curis.

Br. Moz. fol. 49.
col. 3.

A & principium * Deitatis, & ultimum sentitur humanitas: excedens omnia, vivificans cuncta, & continens universa; miserere nobis, qui dignatus es nasci pro nobis, dum in te permanes, & nobis appares; dum in te subsistis, & nobis subvenis: dum nusquam a Patre potentialiter dees, & ad salvandos miseros clementialiter ades: dum caelestia reple, & terrena non deseris; perfice in nobis, quaesumus, beneficium piissimi Redemptoris, dum conservas gloriam ineffabilis Conditoris: ut pietate, qua redemptor adsis, indultor quoque criminum sentiaris.

* Lege: Deitas.

B E N E D I C T I O.

Br. Moz. fol. eod.
col. 3.

Benedicat vobis A. & Ω. cognominatus, omnipotentis Dei Patris unigenitus Filius: Qui est initium & finis, ipse vos secum victuros adtollat temporibus infinitis; atque, ereptos a malis, ita inlustret lumine claritatis, ut vos & gloriae praemiis, & donis ditet aeternitatis.

ITEM AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 50.
col. 1.

Rex omnium saeculorum, Christe Deus altissime, qui in diebus Erodis regis de Virgine natus, Magis, te quaerentibus, novo es in sydere declaratus; appareat in nobis virtutis tuae praesidium ad depellendas omnes perniciēs tenebrarum, quò sic Majestatis tuae sydes in nobis resplendeat, * & ad te quaerendum nulli se nobis errorum obices interponant, quò & ad te videndum curamus alacriter, & te viso jucundemur instanter.

Ant. In diebus Herodis regis.

* Lege: ut ad te.

ALIA

A L I A.

DEus, qui Magos, errorum principes, stellae fulgentis indicio subsequen-
tes ad agnitionem veritatis per viam recti itineris adduxisti, & de manu
persecutoris ut princeps pacificus liberaisti: * quo utique Erodes occultè vo-
cans, ut ad te accederent, instruebat, dum fraudem in obsequium simulat: sicque
evadunt simulantis * decipula, dum te reperiunt viam; te quaesumus, ut in Ecclesia
tua pacis jura conserves, & nos ab omnibus scandalis, & tentatoribus liberes: ut,
qui in fide Catholica Sacramentorum tuorum sumus usquequaque custodes, cum
omnibus Sanctis aeternae beatitudinis haberi meramur participes.

*Ant. Erodes
occulte.*

* *Fortè legendum,
quos.*
* *Lege: decipulam.*

A L I A.

*Br. Moz. fol. 52.
col. 2.*

CHriste, Filius Dei, qui * praecessione radiantis stellae te ipsum in praese-
pio positum Magis te quaerentibus voluisti ostendere; praecedente nos,
vel subsequente gratia tua, aeternum fac nobis sydus refulgeat, quò te cotidie
inveniamus edendum, qui cibis factus es redemptorum.

*Ant. Praece-
dens.*

* *Br. Moz. proces-
sione.*

A L I A.

*Br. Moz. fol. 50.
col. 2.*

DEus, Dei Filius, Patris summi ineffabilis Virtus, qui novo sydere in genti-
bus rex regum hostenderis magnus, & in civitate illa beata appares glo-
riosus: quem insulae tremunt: cui principes & nationes gentium obsequuntur,
dum tibi omnia regna cedunt, tibi que regum diademata substernuntur; dignare
jam per gratiam, nostris te ostendere in sensibus pium, & in conversationibus
manifestum: ut primitias spiritus habentes, ea tibi semper munera dedicemus, per quae
introire beatam illam Jherusalem * pacatis cordibus mereamur, ubi tibi mundif-
simum aurum nostrorum operum deferentes, regni tui mereamur esse participes.

*Resp. Jherusa-
lem, ecce appa-
ruit.*

* *Br. Moz. placitis.*

A L I A.

Domine Jesu Christe, qui Jordanis alveum & baptizandus & sanctificatu-
rus intraisti, quo documento justitiae, & humilitatis monstres exemplum,
& sanctificationis perficeres beneficium; purifica conscientiam nostram inexausto
tui muneris dono, quo, in baptismi sacramento & Patris vocem, & Filii pro-
prietatem, & Spiritus sancti manifestam probamus hostensionem, dum * in mi-
nisterio beatæ Trinitatis perficitur plenitudo nostrae salutis.

*Ant. Venit Je-
sus a Gallilea.*

* *Fortè etiam, in
mysterio: sed prima
lectio magis placet.*

A L I A.

CHriste, rex noster & Domine, super quo baptizato, peribentis Johannis
testimonio, credimus Spiritum sanctum in columbae speciem descendisse;
praebe nobis, ita mysteriorum tuorum arcana cognoscere, quatenus id virtu-
tibus proficiat, non ruinae: ut, qui de te visionem percipimus gloriae, nulla
inflemur superviae vanitate; quò alta nos sic semper miraculorum cognitio ad
ethera pertraat, ut nullus vanitatis turbo corrumpat: ut, qui aquis Jordanis per
ministerium humilem tingneris, nos in te jam renatos elevas a peccatis.

*Ant. Johannes
testimonium.*

A L I A.

*Br. Moz. fol. 52.
col. 1.*

DEus omnipotens, cùjus continuò filii efficimur, dum tinctione salutaris
aquae purgamur; fac, nos ita benedictionis tuae percipere donum, ut me-
ritò supernae illius Jherusalem filii appellemur: ut, qui gentibus es manifestatus
in sydere, credentibus appareas in salute; &, qui nos renobasti benedictionis
aqua per labacrum, renobes in futuro per indultae gratiae repromissum.

*Ant. Jherusalem
descenderint.*

A L I A.

*Br. Moz. fol. 27.
col. 2. & fol. 49.
col. 4.*

FAC nos, Domine, beatæ illius Jherusalem visione laetari, & in gremio ejus
perpetua jucunditate adtolli, in qua te, lux aeterna, radiare promittis, &
cujus honor esse polliceris; largire ergo nobis, ejus desiderio carnalibus exui pec-
catis, & vestiri virtutibus copiosis: ut eam, cui tu apparendo factus es indefi-
ciens lumen, nos amplectamur semper meritis Genetricem.

A L I A.

Br. Moz. fol. 50.
col. 3.

Domine Jesu Christe, qui ad interrogationem Erodís ita Magorum ora *Ant. Interro-*
praeconio veritatis tuae irradias, ut te regem regum per eos nuntiatum, *gavit.*
ostendas: dum se vidisse ajunt stellae refulgentis inditium, quod Mundum illu-
minet universum; te quaesumus, te precamur, ut des in Ecclesia tua visionis
tuae lumen optatum: appareas etiam in ea sydes omnibus pretiosum, quò, nul-
la adversarii interrogatione deterriti, sic magnalia tua praedicemus ore diffuso,
ut aeternae lucis radiemur usquequaque praesidio.

A L I A.

Br. Moz. fol. 50.
col. 2.

Domine Jesu Christe, cui reges & insulae munera offerunt, qui invicta *Ant. Reges*
virtute liberare venisti pauperem a potente, & ex hostis antiqui poten- *Tarsis.*
tia fragile humanum genus eripere miseratione superna: cum nos, a te prolon-
gati, tuarumque miserationum inopes facti, illius *nequitati subditi, vinculisque
peccaminum teneremur *adducti; sic tua nos jam nunc pietas & ab ejus fae-
vitia eruat, & restitutos tibi tecum permansuros commendet, ut qui nos te mi-
serante redemptos fatemur, remuneraturi te donante postmodum gloriemur.

*Er. Moz. iniquitati.

*Lege, filubet: ad-
dici.

A L I A.

Br. Moz. fol. 50.
col. 4.

Adorabunt te, Domine Jesu Christe, omnes viri sublimes atque excelsi ter- *Ant. Viri *sub-*
rae, quoniam ipse, ut salves homines, humilis nasci es dignatus in ter- *limis.*
ris; in te enim verè Deus est, quia tu Verbum in carne absconditum, non
mutatum, unum cum Patre possides regnum; Confundantur proinde omnes,
qui adversantur tibi: dum aut sic erubescunt, ut ad te redeant: aut in te con-
funduntur, si ad te minimè convertantur; Noster ergo Salvator salvandis no-
bis appareas, dum nos & in te credere, & ad te transire, & te toto corde
diligere praestas.

*Lege: sublimes.

A L I A.

Br. Moz. fol. 51.
col. 3.

Fulget, Domine, Caelum rutila serenitate astrorum, Terraque ipsa refulgen- *Resp. Fulget*
ti lumine serenatur, quia apparere dignatus es Mundo de habitaculo fan- *caelum.*
cto tuo; sana ergo cordis nostri moestitiam, qui ad hoc venisti, ut redimas
universa: illutque nostris oculis lumen adtribue, quo te purificati semper me-
reamur aspicere: ut, qui apparitionis tuae gaudia laetabunda nuntiamus in gen-
tibus, infinita tecum laetitia gaudeamus.

A L I A.

Br. Moz. fol. 43.
col. 4. & fol. 51.
col. 3.

TU es, Domine, stella veritatis oriens ex Jacob, homoque consurgens ex *Ant. Dixit au-*
Israhel: & in novo sydere ostenderis Deus, & in praesepio positus Deus *ditor.*
& homo, unus crederis Christus; propter magnam ergo misericordiam tuam,
visionis tuae nobis *proroga gratiam: appareat in nobis lucis tuae radiabile fi-
gnum, quod expellat omnes tenebras vitiorum: ut, qui visionis tuae desiderio
anelamus, visionis tuae praemio consolemur.

*Fortè, praeroga.

A L I A.

Br. Moz. fol. 51.
col. 4.

Alfa & Omega. principium & finis, radix, genus, filius, dominusque David, *Ant. Ego sum*
Christus, Deus & Homo, per quem utique est ille, ex quo esse digna- *alfa, & omega.*
tus es; esto nobis propitius, dum nos & ut David Dominus regis, & ut hu-
milis misericors redimis: ut sceptro tuo subiciens devotionem nostram, solus
nos possideas in aeternum, qui solus victor factus es infernorum.

A L I A.

Domine Jesu Christe, quo oriente, visitati sumus ex alto, ambulantes in *Ant. Visitavit*
tenebris lux magna resplende, & sedentibus in regione umbrae mortis *nos.*
vitale lumen appare, ut dum fulgore tuo peccatorum tenebras effugaveris, vir-
tute tua mortis potestatem evacues: quò sic te nunc apparente inlustremur,
ut te regnante a mortis imperio liberemur.

A L I A.

FAc nos, Domine, tuis praeceptis obedientiam exhibendo, felices: ut per portas sanctissimae veritatis introeamus in interiora aeternae & gloriosissimae civitatis; sicque hic per Crucis lignum salvemur, ut illic lignum Vitae possideamus: quò ita nobis hic apparitionis tuae mirabile refulgeat sydus, ut illic aeternitatis tuae resplendeat gloriosus aspectus.

Ant. Felices.

A L I A.

OMnis terra, Domine, laetatur, exultatque multitudo *redentium, quia nova lux prodidisti omnium saeculorum; da ergo nobis, hujus apparitionis tuae festum ita promptissimâ devotione excolere, ut quidquid prompta credimus fide, aeternâ mereamur consequi in mercede: ut te videamus in jubilo, qui olim es agnitus in sydere declarato.

Ant. Omnis terra.

* Lege: credentium.

A L I A.

Br. Moz. fol. 51.
col. 2.

DEus sanctificator diei odiernae, qui sanctae hujus festivitatis nomen de mirabilibus indidisti; * ad Ecclesiae tuae, ut sicut Epyfania, idest odierna sollemnitas, & declaratio & apparitio nuncupantur, ita in populo claritas Majestatis tuae fulgeat, & sanctitatis lumen appareat, ut plebs haec, in tuo nomine consecrata, hoc habeat jugiter in conversatione, quod haec festivitas appellatur ex nomine.

Ant. Dies sanctificatus.

* Lege: da Ecclesiae.

A L I A.

Adest, Domine, dies illa, in qua olim refulsisti in gloria super terram, exalta ergo, & clarifica credentium plebem, quam de tenebris evocasti ad lucem; & solus nobis stella matutina resplendeas, dum nos in te sine fine exaltas.

Ant. In isto die.

A L I A.

Br. Moz. fol. 51.
col. 1.

STella illa, Domine, quae natum te in terris regem Magis stupentibus nuntiavit, non sydereas in caelum vias tenuit, quum novo Virginis partu novum sydus apparuit, sed ad demonstrandum te hominibus Christum usque ad ipsum nativitatis tuae loculum praecucurrit; unde profusis te precibus imploramus, ut, qui ejus inditio absque errore Magorum direxisti itinera, nostra te apparente sanctifices corda: ut in aequitate coram te gradientes atque justitia, pervenire mereamur ad gaudia repromissa.

Resp. Stella, quam viderant.

A L I A.

Br. Moz. fol. 50.
col. 1.

DEus, Dei Filius, cujus inter homines & forma & aspectus est gloriosus, glorificandos nos tibi adsume, & in partis dexteræ coronandos conlocatione statue, ut qui ora nostra in tuis laudibus aperimus, carnis sensibus non grabemur: & qui gloriosi aspectus tui solamen exquirimus, visionis tuae consolatione omnimoda potiamur.

Ant. Gloriosus est.

A L I A.

Br. Moz. fol. 50.
col. 3.

Domine, quem inclinato in terram plebes vultu adorant, dum tuo subiciuntur imperio universa; largire indefessam populis Christianis laetitiam, & odiernae apparitionis tuae gaudia protende in gentibus dedicanda; Nobis quoque ita esto semper placabilis, ut propitius in Judicio sentiaris, quò vitae nostrae ex vultu tuo tam indefinens solamen existat, ut a te nostrorum nullus depereat, qui te unum & verum Deum expectat.

Ant. Domine, qui nutriunt.

A L I A.

Br. Moz. fol. 51.
col. 2.

HAbundet, quaesumus Domine, in diebus nostris justitia & multitudo pacis: ut, quos apparitionis tuae luce inradias, abundantiam pacis usquequaque suffundas: ut, dum deputatis officiis obsequii dependimus votum, etherae lucis luminosum capiamus effectum.

Ant. Orietur in diebus.

A L I A.

Br. Moz. fol. 13.
col. 2.

Deus Pater omnipotens, qui nobis Filium tuum suscitasti in regem, quo ap-
parente Mundo, Ecclesia tua, ut Fison, scientiâ inundatur: &, velut
Eufrates, foecundatur intellectu carismatum; da nobis, in te habere & scientiae
lumen, & virtutum omnium plenitudinem: ut, dum scientiae dona perquirimus,
* inlaesi ad te, qui es fons scientiae, veniamus.

* Br. Moz. iterum
ad te.

A L I A.

Br. Moz. fol. 50.
col. 4.

Deus, qui brevissimum sydus voluisti gratiâ * repentinâ vestire fulgoris; ho-
stende, quaesumus, faciem tuam populis Christianis: ut, sicut Magis errantibus
tandem tramitem veri demonstraisti itineris, ita nobis delinquentibus tribuas portum
aeternae salutis.

Ant. In excel-
sis apparuit.

* Br. Moz. repentinâ.

A L I A.

Br. Moz. fol. 49.
col. 2.

Domine Jesu Christe, qui Magorum munera, in mysterio oblata, Deum te,
regemque, hominemque declarant: ut, primitias gentium in his acceptans,
plenitudinem gentium in salute perficias; adesto nobis per ea, quae in te * indi-
visa inconfusa constare veraciter credimus: dum pro nobis & ut homo innocens
pateris, & ut rex * potens vinctus, & ut Deus omnipotens incorruptibilis
* permanens; cujus utique & Passioni mirra, & Regno aurum, & Deitati de-
betur incensum,

Ant. Rex ma-
gnus natus est.* Br. Moz. divisa,
in confusa.

* L. potens vinctus.

* Lege: permanens.

A L I A.

Ecce in Jherusalem, Domine, apparet gaudium, in Ecclesia tua fides enitet
populorum; inlumina ergo eam, quaesumus, bonorum operum fructu, &
vias ejus renova in pensione caelestium gaudiorum.

Ant. Ecce in
Jherusalem.

A L I A.

Rex regum inmensè, qui in trono Patris sedens, patriumque solium re-
tinens, non ad judicandum, sed ad salvandum Mundum venisti; da re-
quiem populo tuo ab omnibus honoribus, quibus honorati consistimus: ut, qui
apparuisti rex gloriosus in terra, mitis existas, quum manifestata nobis fuerit
gloria tua.

Resp. Sedet
rex.

ITEM COMPLETORIA AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 51.
col. 4.

Gloriosè, sancte, omnipotens, aeternè Deus, qui varios humani generis
miseratus semper errores, propterea sine dubio etiam Magis, in tenebrosa
superstitionis suae caligine constitutis, praevidens sydus lumen usque ad tua sancta
cubilia ministraisti: ut omnibus generaliter, in suo errore degentibus, desiderium
tuae agnitionis accenderes; * ecce nos etiam, precamur, salutifero tui amoris ar-
dore: ut, qui te jam dono tuae inluminationis agnovimus, tuae quoque dilectionis
ardore flagrantés, tibi adaerere in perpetuum mereamur.

* Lege: accende nos
etiam.

B E N E D I C T I O.

Dominus Jesus Christus, qui odie apparitionis suae mirabile signum osten-
dit in caelo, majestatis suae praesidio vos gubernet in saeculo. Acceptor
credulitatis vestrae vota fidelia, sicut Magorum suscepit munera praetiosa. Jubeat
peccatorum vestrorum * sordes abstergere, qui, ut omnem justitiam adimpleret,
non est dedignatus a famulo baptizari.

* Primis curis, cor-
des.ITEM COMPLETURA IN EO DIE QUA MISSA CELEBRATUR
AD VESPERUM.

Christe, Dei Filius, qui * ostensione novi syderis gloriosus in gentibus de-
monstraris; fac nos, ut, qui hodiernae solemnitatis festum laetantes ovan-
tesque peregrinamus, refulgentis tuae scientiae lumine inlustremur.

* Lege: ostensione.

B E N E D I C T I O.

Christus, Dei Filius, qui novo est ostensus in sydere, sui vos amoris inno-
vet ubertate; Quisque Magos admonuit, ne per viam, qua venerant, re-
ver-

verterentur, nunquam vos patiat iter repedare iniquum: ut illi semper cor vestrum fructificet, cujus odie apparitionis peregristis sollempnitatem.

* V I I. I D. J A N.

* Sec. curis.

INCIPIT ORATIO, VEL BENEDICTIO DE FESTIVITATE
SANCTI JULIANI, DICENDA TAM AD VESPERUM,
QUAM AD MATUTINUM. COMPLETURIA.

Br. Moz. fol. 332.
col. 1.

Domine Jesu Christe, qui beatis Juliano & Basilissae, fida sibi caritate conjugibus, caelestis conubii consortia tribuisti, dans illis, & corruptionis nescire contagia, & sanctitatis perficere vota: dum in utroque sexu, & per Julianum virorum tibi multiplex numerus adgregatur, & per Basilissam sanctarum virginum multitudo conquiratur: dum & illa per confessionem suscipitur, & hic per passionem glorificatur: dum & illa in virginibus floret, & hic in passionibus gaudet, dans utrisque ad te glorioso transitu evocari: dum & illa ad te post insultationem criminum evocatur, & hic post decisam cutem sui capitis glorioso passionis fine concluditur; horum precibus atque suffragiis junge nos tibi indisrupto foedere caritatis: ut, qui per eos tunc tibi consecrasti vasa mundissima, per te nos sanctificatos corpore & spiritu perducas ad caelestia regna.

B E N E D I C T I O.

Br. Moz. fol. 332.
col. 1.

Christus Dominus, qui inter Julianum & Basilissam spiritale sanxit esse conubium, spiritali vos faciat florere dono virtutum: ut, qui beatum Celsium a latere Martyris non passus est dividi, in nullo vos patiat a suo corpore segregari; atque per eos capiat aeternae vitae praesidium, per quos sibi Christus multiplicia sacrauit vasa mundissima.

ORATIONES IN DIE ALLISIONIS INFANTUM.
A D V E S P E R U M.

Br. Moz. fol. 33.
col. 1.

Christe, inenarrabile lumen mundi, qui, aduc in ipsis cunabulis constitutus, nondum effectus martyr, martyrii palmâ catervas Infantium dedicasti: qui, nec dum loqui valentes, sub munere saevientium varios fecisti mugitus emittere: quorum animas de abditis inferorum, te spontaneè pro nobis omnibus moriente, maluisti eripere; inspira eis, sine intermissione orare pro servulis: ut, qui propriis non valemus supplicationibus emundari a crimine, eorum, qui te, quocumque ieris, cum hymnis & canticis adsecuntur, & hic & in aeternum postulationibus abluamur.

ANTIQUA.

B E N E D I C T I O.

Br. Moz. fol. 33.
col. 2.

Unigenitus Dei Filius, quo nascente in terris, Bethlemitica rura occisorum pro se infantium cruore infecta sunt, det vobis habere semper pro se optabile votum, & remunerationis parile proemium; Quique illos non ex aetate, sed ex sanguine victores effecit, ipse vos victores efficiat criminis vestri: ut cum his, quorum vox sanguinis ad Deum clamat de terra, remuneratura quandoque admittatur ad Christum confessio vestra.

ITEM ORATIONES AD MATUTINUM.

Turba Parvulorum, in Syon albis vestibus decorata praefulgens, emitte ad Deum pro salvatione Ecclesiae preces: ut nivei candoris actu renovata resplendeat; qualiter Christus Dominus, qui inter vos eminens creditur singulis vobis pro martyrio tribuisse coronas, a nobis pro merito, quas meremur, arceat poenas.

Ant. Vidi in Syon.

A L I A.

Sub ara tua, Domine, pro Vervo tuo Parvulorum animae interemtae, quibus aetas defuit eloquendi, adsit pro nobis studium deprecandi: ut, quorum vita lactea interemta est gladio, eorum vox te * inpetrare non cesset pro populo Christiano.

Ant. Sub Ara Dei.

* Fortè: implorare, vel interpellare.

A L I A.

Vindica, Deus, effusum pro te sanguinem Parvulorum, qui, dum ipse ad necem quaereris, pro te patenter effusus est. Intret in conspectu tuo gemitus

Al. Alleluja, Vindica Deus.

mitus eorum, quò pro utroque, eorum supplicatio in conspectu Majestatis tuae admissa, & credentibus pacem, & persequentibus impetret ultionem.

A L I A.

Confolatur ecce jam, Domine, mater Ecclesia de interemtis filiis lacrimosa; quia illic apud te post excessum vitae ineffabile capiunt quietis arcanum, pro quibus hic, inauditum * infaniâ, celebrandum suscepit luctum; da ergo nobis, ut in ejus gremio numquam deploranda se actio nostra effundat, sed de bonis actibus nostris semper gaudium habeat, quae in horum Parvulorum suorum sic laetatur victoria.

Resp. Vox in Rama.

* *Fortè, in rama.*

A L I A.

Br. Moz. fol. 33. col. 3.

Memorare, Domine, mortes invictissimas Parvulorum tuorum pro tuo nomine occisorum; & praesta, ut vocem sanguinis eorum, pro nobis ad te clamantis, sic clementer exaudias, ut nobis omnibus peccata dimittas.

Ant. Vocem sanguinis.

A L I A.

Br. Moz. fol. 391. col. 1.

Magno te, Domine, clamore Sancti omnes mirabiliter inpetunt, dum ultionem persequentium non vocibus corporeis, sed desideriis praestolantur; & ideo petimus, ut, qui illorum voces vel desideria exaudis, ad votum consentium te animas non patiaris aeternum pertrahi ad tormentum.

Ant. Sancti omnes.

A L I A.

Br. Moz. fol. 391. col. 3.

O Filiorum Dei beatissime sanguis, qui Judicii tempore vindicaberis; ante Judicium succurre populis Christianis: ut, quia pro te ultio restituatur a Domino inimicis, per te peccatorum remissio donetur omnibus Christianis.

Ant. Sanguis filiorum Dei.

A L I A.

Ocurre nobis, Salvator, ad liberationem, qui condolentis filiae Syon propter interfectos suos exaudire dignatus es vocem: ut, quia nullus virorum liberator humanitatis nostrae inventus est, tu, qui & infirmitatis nostrae particeps, & captivitatis redemptor es, illic nos in supernae illius Jherusalem sinu numquam ulterius casuros, sed perpetim laetabundos perducito, ubi summa & videns est gaudii plenitudo.

Resp. Vox filiae Syon.

A L I A.

Vox funeris in excelsis de interemtis Parvulis lugubri ululatu viscera materni foetus intercipit, dum * Rachel illa, deplorans filios, noluit consolari; conolare ergo tu, Domine, sinum pietatis Ecclesiae tuae: ut, quae in interemtis vel cadentibus temporalem sustinet luctum, in resurgentibus nobis obtineat gaudium infinitum.

Ant. Vox in Rama.
* *Legè: Rachel.*

A L I A.

FAC nos, Domine, sub ara tua, occisione vitiorum, immaculatos adstiterè: ut illic tibi deferamus purgatae conscientiae hymnum, ubi pro te consistere creduntur animae occisorum.

Ant. Vidi sub ara Dei.

A L I A.

Br. Moz. fol. 391. col. 1.

Indue nos, Domine, candore justitiae, qui pro te occisis Parvulis perpetuam donasti muneris claritatem: ut, qui illos per martyrium candidatos supra nivem pulciores constituis, nos per confessionem purifices a delictis.

Al. Candidati sunt.

A L I A.

Br. Moz. fol. 391. col. 3.

Vide, Domine, & audi gementis Ecclesiae vocem, quae suorum deflet Infantium necem; esto ergo illi consolator de filiis, qui filiorum ejus pater agnosceris, ut in te & de interemtorum numero gaudeat, & de adversariorum reditu ilarescat.

Resp. Vide, Domine.

A L I A.

COncede nobis, Domine, verae innocentiae tramitem perpetuò retinere, quò, Innocentibus juncti, atque inter Innocentes per manuum munditiam consecrasti *, altare tuum circumdemus inlaesi.

*Ant. * Lababo.*

** Lege: lavabo.*

** Lege: consecrati.*

A L I A.

*Br. Moz. fol. 391.
col. 2.*

FAC nos, Domine, innocentes & rectos tibi semper adfistere, quò, tuae rectitudini conpage indissolubili adhaerentes, pro te occisorum Parvulorum mereamur esse participes.

Ant. Innocentes.

A L I A.

STi * sunt, Christe Domine, qui non * inquinaverunt vestem suam; quos utique nulla peccati faedaverat macula, quia nec aetas talium mali bonive dinoscentiam secernebat; quaesumus ergo, ut, qui non per aetatem, sed per sanguinem a te effecti sunt digni, nobis efficiantur sine * intromissione patroni; & qui non viribus suis, sed gratiâ tui vicerunt, non nostro merito, sed tuo dono nobis perpetim famulentur.

Al. Hi sunt, qui non inquinaverunt.

** Lege: Isti sunt.*

** Lege: intermissione.*

A L I A.

*Br. Moz. fol. 391.
col. 2.*

Sanguis innocens & justus innocentium animarum indefesso vocis clamore te postulet pro nobis, Unigenite Filius Dei Patris: quò illic numerositas fidelium coronanda perveniat, ubi ipsorum innocentia coronata * perveniat.

Resp. Sanguis innocens.

** Lege: pervenit.*

A L I A.

*Br. Moz. fol. 33.
col. 3.*

Christe, Dei Filius, qui parvulos ad te venire caelestis magisterii doctrina invitas; fac nos semper malitia parvulos, & mandatorum tuorum observatione perfectos; & qui talium esse regnum caelorum praenuntias, nos illis, quos bonos apud te approbas, sine fine conjungas.

Ant. Sinite parvulos.

A L I A.

*Br. Moz. fol. 33.
col. 3.*

Vera Dei Sapientia Patris, os mutorum aperiens, & linguas infantium differtas efficiens; da ori nostro perfectam legis tuae custodiam: ut, te immaculato corde sequentes, illud semper labiis praedicemus, & opere inpleamus, unde & te, qui es vera Sapientia, sine fine laudemus.

*Ant. Sapientia aperuit * hos.*

** Lege: os.*

A L I A.

Magnus es, Domine, & admirabilis valdè, qui ex ore infantium & lactantium perficis laudem; da ergo nobis in te * pro excessibus requiem, qui Parvulis his pro te morientibus aeternam crederis contulisse mercedem.

Ant. Ex ore infantium.

** Hic cubat error.*

A L I A.

*Br. Moz. fol. 33.
col. 4.*

Isti sunt, Domine, qui non polluerunt vestimenta sua, quibus nulla utique potuit peccandi suboriri inlecebra; concede ergo, nos per indulgentiae donum illis esse participes, quos apud te pro meritis adprobas esse felices.

Resp. Isti sunt, qui non polluerunt.

ITEM COMPLETURIA AD MATUTINUM.

*Br. Moz. fol. 34.
col. 1.*

Turba innocentium Parvulorum, quae pro tui Redemptoris nomine proprio es * delibata cruore, non cesses Dominum pro serbulis exorare: quò, te * inpretrante, licet inmeriti, post hujus vitae excursum Sanctorum queamus adunari cohortibus, qualiter cum eis perhenniter hymnum decantare in jubilo mereamur, concedente clementia pietatis ejus, quo jubente, dicimus.

** Br. Moz. delibata.*

** Lege: impetrante.*

B E N E D I C T I O.

Christus Dominus, qui pro se morientium Infantium animas aeterna conlocavit in requie, det vobis de bono innocentiae perfecta sibi cordium vestrorum puritate placere; & qui inter Innocentes quaesitus est a nocentibus peremtorius, ipse vos post transitum eisdem Innocentium adsociet animabus: ut, quum illis remuneratura vox vestra admittatur ad concinenda divinae laudationis praeconia, quorum melius vox sanguinis, quam aetatis, Creatoris sui potentiam laudat.

XII. K. FE.

INCIPIUNT ORATIONES * IN DIEM SANCTI
FRUCTUOSI, AGURII, ET ULOGII,
COMPLETURA AD VESPERUM.

Br. Moz. fol. 350.
col. 3.

Probata satis, Domine, tuorum trium est vita Sanctorum, * ut qui auri fulgidum radiantis metallum, quorum fidem dum probabili camino examinas, laudabili iudicio tibi placituras adsignas; Habes ergo in tribus * hi manipulis Sacerdotum, quos ad te mater nostra Ecclesia misit, discreta quidem ordinum, sed veneranda officia: in Fructuoso siquidem Pontificalis gratia fulgens, * in Augurium, & Eulogium Leviticae dignitatis ministerium clarens; nostra ergo vota * hii tuis obtutibus sanctificanda insinuent: ille, * ut postremo sacerdotii consecranda peroret: horum ministerio calicem salutaris sumamus ad vitam: illius invocatione sanctificati perducamur ad gloriam.

* *Fortè, utque. Fr. Moz. ut auri &c.*

* *Lege: his.*

* *Leg. in Augurio, & Eulogio.*

* *Lege: ii.*

* *Fr. Moz. ut pro te more Sacerdotii consecranda peroraret.*

B E N E D I C T I O.

Br. Moz. fol. 350.
col. 4.

Christus, Dei Filius, qui tribus Pueris in camino positus quartum se dignatus est demonstrare, gratia vos suae visionis inluminet; & qui Fructuosum cum suis Diaconibus sacerdotem inter crepantes ignes calore amoris sui non est passus extinguere, nullo vos temptationum igne patiaturs aduri: ut refectionem, quam illi post ignes saeculi percipere meruerunt, vos post vitae huius excursus capiat in regione viventium.

I T E M A D M A T U T I N U M.

Br. Moz. fol. 351.
col. 1.

Mira satis, Domine, tuorum trium est constantia Sacerdotum, Fructuosi videlicet Episcopi, Augurii & Eulogii Levitarum, quorum unita nec divisa * devotio in succensione fornacis: praeparantur ad comburendum constanter, persistunt in combustione viriliter, plus calentes amore tuo, quam devicti incendio alieno: quum etsi corpora cedunt flammis, victrices animae rapiuntur * in aetheris; Da ergo nobis, eorum meritis a temptationum igne non tangi, ab aeternis ardoribus erui, & post excursus saeculi ignitis tibi desideriis copulari.

Ant. Dum succenderetur fornax.

* *Subandi, est.*

* *Br. Moz. in aethera.*

A L I A.

Br. Moz. fol. 351.
col. 1.

Hii tres pro tuo nomine in fornacis medio constituti, quaesumus Domine, mereantur pro nobis in camino saeculi consistentibus exaudiri, ut odor missi sunt in ignis, quo vitiorum fomenta nutriuntur, nullo modo se nos adtigisse laetetur: medium fornacis qualiter aspectus tui gloria inter flammis saeculi recreati, a lapsu criminum & absoluti repperiamur, & liberi.

Ant. Hii tres missi sunt in ignis.

A L I A.

Br. Moz. fol. 351.
col. 2.

Tres Pueri, Babylonico camino probati, laudis tibi hostiam, Christe Domine, inter ignes positi cecinerunt, quibus plus virtute tua calentibus non potuit nocere ignis admotus; erue ergo nos de ignibus vitiorum, & succende vaporem virtutum: ut, praecalidi caritatis tuae incendio, victoriam mereamur ferre de mundo.

All. Tres Pueri iussu regis.

A L I A.

Br. Moz. fol. 351.
col. 2. & fol. 405.
col. 1.

Domine Jesu Christe, qui Sanctos tuos in medio ignis visitare dignatus es, dum de medio flammae eos coronandos adsumis, quos viriliter pro te certantes martyrium peregrisse cognoscis; erue vitam nostram a camino facinororum, & visita nos conlationibus gratiarum: ut cum his tribus Martyribus mereamur habere in caelestibus partem, quibus non passione, sed fide dinoscimur consortes existere.

Resp. Haec dicit Dominus: Vivificabo Sanctos meos.

A L I A.

Br. Moz. fol. 351.
col. 3. & fol. 405.
col. 2.

Anania, Azarias, & Misael, tres illi pueri * babyloni quo igne probati, magnum specimen his tuis, Domine, Martyribus praebuerunt, quibus exemplum praebuit eorum veneranda victoria; In illis quidem ignis fugiit, ne morerentur: in istis admissus est, ut coronarentur; dum & in illis, necdum tempore passionis * abto, poenalis ignis non potuit corpora sacra contingere: & in his

Ant. Anania, Azarias, Misael benedicite Domino.

* *Lege: Babylonico.*
* *Lege: apto. Fr. Moz. alto.*

hitis, tempore accepto, quo Christo moriente via jam Paradysi aperta confisteret, adplicitus ignis tunc corpora extingueret, quando jam Beatis aperta Paradisi janua esset; Benedicimus ergo te Deum, qui & illos liberaſti a flammis, & istos coronaſti poſt flammis: qui & pro liberaſtis illis ignes ſpargis, & pro adſumendis iſtis ignes admittis; da ergo nobis utrorumque exemplis atque ſuſfragiis, ut ſic liberaſtur a vitiorum carnalium igne, ut ignita eloquiorum tuorum concremati dulcedine, ad te mereamur pervenire in pace,

A L I A.

Br. Moz. fol. 351.
col. 3.

O Beatiffimi Martyres Chriſti, ſervi Dei excelfi, magnus eſt Dominus, qui de igne non vos ad hoc liberaſſe voluit, ut vita in vobis ſaeculi permaneret, ſed * hoc, ut infelicioſi vitae felicior vita ſuccederet; qui ergo inter calores ignium * vitas meruiſtiſtis perpetuam, nos inter vapores ſaeculi prece operite continuâ.

Ant. Ananias, Azarias, & Miſahel, ſervi Dei excelfi.

* *Lege:* ad hoc.
* *Lege:* vitam.

A L I A.

Br. Moz. fol. 351.
col. 4. & fol. 405.
col. 2.

Ecce, ad inſtar trium illorum Puerorum, hii quoque Martyres tui, in igne ſaeculi poſiti, & in camino pro tuo nomine conſtituti, ſimili te, Domine, devotionis more conlaudant; & illi quidem, timentes te Dominum, canticum tibi concinunt gloriae, qui erueras eos de medio ardentis flammae: hii verò, non ut ab igne non * tingantur, concinentes * laudem offerunt precem, ſed ut a te per ignis ſupplicia coronentur, innum tibi deferunt conſcientiae libertate; da ergo nobis, ut curſum vitae noſtrae in pace ducentes, & ab ardoribus libidinum liberi, & a futuris mereamur ſuppliciis liberaſſi.

All. Ananias, Azarias, & Miſahel, timentes Dominum.

* *Lege:* tangantur;
vel cum Br. Moz. contingantur.
* Br. Moz. laudis offerunt precem.

A L I A.

Br. Moz. fol. 351.
col. 4.

Admirabile ſatis eſt, Domine, Chriſtianae Fidei ſacramentum, per quod Martyres tui regna vicerunt, juſtitiam operati ſunt, ignisque impetum extinxerunt; fac nos ergo, ad inſtar illorum ſimili fidei calore fervescere: ut, dum fortes extiterimus mundano in bello, aeterno mereamur munerari de praemio.

Reſp. Sancti, qui per fidem vicerunt regna.

A L I A.

Br. Moz. fol. 352.
col. 1.

Domine Jeſu Chriſte, quem Martyres tui in Caelis ſe habere Deum profeſſi ſunt, qui de manibus perſequentoris eos poſſes eripere, dum falſorum deorum ſimulacra contemnerent adorare; fac, nos te ſemper in veritate diligere, teque etiam fideliter adorare, ut omnimodâ ſimulacrorum * ſupreſtitione devictâ, placita tibi Martyrum tuorum imitantes ſequamur veſtigia.

Ant. Notum facimus rex.

* Ita & Br. Moz.

A L I A.

Br. Moz. fol. 352.
col. 1. & fol. 405.
col. 3.

Ignis, qui Sanctis tuis, Domine, a perſequentibus non ſolum minatus, ſed & praeparatus eſt ad comburendum, mirabile illis adtulit vincendi compendium: dum ipſa acceleratio poenae citatiſſime eos dirigit ad conſummationem victoriae: & per hoc, quod cito flammis aduſti ſunt, * promerentur; quaefumus, ut meritis Martyrum tuorum futurus ille ignis, impiorum cruciatibus praeparatus, in nullo nos adtingere audeat; ſed, Deitatis tuae ex illo potentiâ liberaſti, ſceptum mereamur caeleſtis percipere regni.

Ant. Ignem, quem tu, rex, minaris nobis.

* *Peſt,* ſunt, adde per hoc quantocius gradum coronae ſcandere promerentur &c.

A L I A.

Br. Moz. fol. 352.
col. 2. & fol. 417.
col. 1.

Unigenitus Dei Filius, qui Juſtos tuos tamquam aurum fornacis igne examinabas; cordium noſtrorum, quaefumus, vires inſpicias, & juxta poſſe noſtrum, ſi placet tibi, ita nos igne tribulationum temptari permite, ut de bono patientiae hereditatem mereamur in caeleſtibus obtinere.

Ant. Tamquam aurum in fornacem.

A L I A.

Br. Moz. fol. 352.
col. 2.

Domine Jeſu Chriſte, pro cujus teſtamento Sancti tui ad mortem ſuas animas tradiderunt, temti catenis, macerati carceribus, peruſti incendiis; eorum meritis, juſtitiae nos limâ compone, & velut aurum puriſſimum in omni ſanctitatis opere effice, ut qui tibi devotis cordibus famulamur, nullo modo in perpetuum a Deitatis tuae conſortio ſegregemur.

Reſp. Iſti ſunt ſancti, qui pro teſtamento.

ALIA

A L I A.

Br. Moz. fol. 352.
col. 2.

Christe, Filius Dei, qui Martyres tuos, ut aurum probatum igni, ita tibi in
olocausti hostiam acceptos esse fecisti; annue precibus nostris, ut ignitis re-
sultantes voluptatibus carnis, proventum mereamur obtinere aeternae felicitatis.

Ant. Ut au-
rum igni pro-
vati sunt.

A L I A.

Br. Moz. fol. 352.
col. 3.

Deus, qui ministerio descendens de caelo Angeli tui trium Puerorum flam-
mas mirifice dispersisti, ut vim naturae suae in illis urens ignis amitteret,
qui tuis obtutibus placuissent; redde nos a concrematione vitiorum extraneos, a
diaboli laqueis liberos, & tuis nos Martyribus post transitum ad socia coronandos.

Ant. Descendit
Angelus de
caelo.

A L I A.

Br. Moz. fol. 352.
col. 3. Et fol. 405.
col. 1.

Magna, Domine, Sanctis tuis est lux, dum te in nocte huius saeculi *igne
ardentem columnam habere merentur, qua & inluminantur, quid fa-
ciant: & adjuvantur, ut intellecta perficiant; praesta ergo nobis obtentu Mar-
tyrum tuorum, ut luminis tui ducatu tenebrosam saeculi huius iter agentes, ad
aethereas mansiones perveniamus felices.

All. Sanctis
tuis, Domine,
magna erat lux.
* Br. Moz. ignem.

A L I A.

Br. Moz. fol. 352.
col. 3. Et fol. 339.
col. 4. Et fol. 392.
col. 4. Et fol. 405.
col. 3.

Deus, qui probatione solita pietatis probari Sanctos tuos voluisti in terris,
nec plus eos tentari permittis, quam quod in eis donum tolerantiae adesse
conlatum tuo munere praespicias; erue nos ab omni temptatione, quae nostram
possit obruere mentem: ut placito tibi famulatu fideliter servientes, sic nos tentari
permittas, ut temptatio ipsa non nos in confusionem erroris, sed in amplexu ve-
ritatis valenter adstringat.

Resp. Probasti
nos, Deus.

A L I A.

Br. Moz. fol. 352.
col. 4.

Deus, qui Sanctos tuos multiplicibus tormentis hominum subdere volui-
sti, ut haberent de patientia lucrum, de passione * tropeum; erue nos a
suppliciis inferorum, ut & hic nos devotio tibi beneplacita jungat, & in futuro
fides, qua te credimus, in aeternis sedibus introducat.

Ant. Sancti
ab hominibus
tormenta passi
sunt.

* Leg. tropheum.

A L I A.

Br. Moz. fol. 352.
col. 4. Et fol. 405.
col. 1.

Domine Jesu Christe, cujus potentia sancti Martyres tui rotantem ignis im-
petum extinxerunt, & iustitiam operati sunt; peccatoribus nobis fabo-
rem tuae pietatis indulge: ut per fidem, qua Sancti regna vicerunt, per eam nos
peccatores caeleste mereamur obtinere consortium.

Ant. Sancti
omnes per fi-
dem vicerunt
regna.

A L I A.

Br. Moz. fol. 353.
col. 1.

Deus, qui ineffabili splendore pia tuorum Martyrum pectora replevisti, ut coro-
nas tuo munere refulgentes, quas hic ex passione spei gratia mercave-
runt, illic a te percipere in munere mererentur; fac, nos splendere & lucere
de beneplacita tibi dulcedine proximorum, & dignitate operum perfectorum:
ut, si effusione sanguinis coronas non meremur accipere, ex fructu dilectionis
verae * perpetuum mereamur apud te hereditatem.

* Leg. perpetuam.

ITEM COMPLETORIA AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 354.
col. 2.

Christe, Dei Filius, qui & tribus in camino positus Pueris liberator mirifi-
cus adfuisti, & tribus his martyribus Fruetuofo, Augurio, & Eulogio, pro-
batis ignibus claruisti: dum & illis paratam camino mortem ebadere, & istis
coronas invenire, flammis corpora extinguentibus, concessisti: praebens in utrif-
que discreta gratiarum officia, dum & illos ignis non tangeret, & istos adtin-
gens facilius coronaret: suspendens ab illis mortem, consumans in istis lau-
dabilem passionem; utrorumque votis obsequenti famulatu ignis ipse deserviens,
dum & ab illis, ne morerentur, recederet: & ad istos, ut coronarentur * praeop-
tatus veniret; da nobis, ut in utrorumque sanctitate laetantes, sic victorias Mar-
tyrum celebremus, ut infinita cum eis laetitia gaudeamus.

* Primis curis,
praeoptata.

Br. Moz. fol. 354.
col. 2.

Christus Dominus, qui Fructuosum Episcopum cum suis Diaconibus examinatos igne perduxit ad regnum, liberatos vos a camino libidinum heredes efficiat regni caelorum; Et qui corporum illorum cineres, usurpatos a fratribus, uno in illo loco tumultuosos veluit congregare, ab unitate vos non dividat sanctae matris Ecclesiae: ut eum inter flammam concupiscentiae liberatorem mereamini invenire, in quo illi post esuriem meruerunt invenire refectorem.

* X I. K. F E B R S

INCIPIUNT ORATIONES IN DIE SANCTI * VINCENTI.
COMPLETORIA AD VESPERUM.

* Secundis curis.

* Lege: VINCENTII, & ita plerumque.

* Leg. famosissimum

Br. Moz. fol. 339.
col. 1.

Adest, Domine, testis tui sollemne illud, atque * famosissimum festum, quod annuis recursibus mortalium obtutibus praesentatur, in quo hic Vincentius martyr tuus mirabiliter vincens, & solo provatus & pelago, nec terrenis suppliciis vincitur, nec marinis gurgitibus conpeditur, vincens & tenebras pariter & catenas: dum praedicator luminis nec vinculorum vincitur poenis, nec tenebrosis remoti carceris superatur angustiis; sed potius, qui verè confessus nomen fuerat veritatis, in veritate famulancia sibi videret caelestis obsequia lucis; Qui ergo devoti annua devotione tanti Martyris sollemne festum suscipimus, quaesumus, ut susceptionis hujus aput te praemio muneremur, quò memorati Martyris interventu remobeas a nostris finibus plagam, & totius nocivilitatis incommoda: quò & proventus frugum placidos terra parturiat, & animae nostrae divinis * fonte virtutibus concalescant: ut * exemplis tenebrarum operibus, in tuo Christe lumine cuncta superantes adversa, & hic & in futuro gaudia nobis in commune exoptata proveniant.

* Leg. si placet, fotae. Br. Moz. fonte, ut in editione.

* Fortè, exemptis; Br. Moz. expulsi.

B E N E D I C T I O .

Br. Moz. fol. 339.
col. 1.

Christus Dominus, qui viriliter * vincendi Vincentio, tenebroso adfidenti in carcere, & lumine est infusus & munere, sic luce sua vos visitet, ut aeterni muneris conlatione lactificet; quique illi refulsit inter tenebras carceris, inlucescat in cordibus vestris ad evadenda futurae supplicia ultionis: ut, qui ipso vocabulo sui nominis victor conprobatum est * passionis, suis vos precibus confortes efficiat in caelestibus regnis.

* Leg. vincenti

* Br. Moz. passionis suae.

I T E M A D M A T U T I N U M .

Br. Moz. fol. 338.
col. 3.

Deus, qui multis passionum generibus mirifice vincentem Vincentium coronasti, liberans illum ab omni exitio tormentorum, ut vestigia ejus, quae luto non inefcerant vitiorum, mirifice calcarent omne crudelitatis supplicium: nec aquarum obsorberetur profundo, qui mente saeculum calcans, jam heres esset proximus caelo; praebe nobis precibus tanti Martyris, nec luto vitiorum adtingi, nec profunda desperationis voragine operiri: sed candida conscientiae libertate decori tibi praesentemur in diem Judicii.

Ant. Libera me, Domine, de luto.

A L I A .

Christe, Dei Filius, qui beatissimum Vincentium martyrem tuum geminis aquarum ponderibus circumdatum, victorem facis esse conspicuum: dum & in morem aquae, confluentes in se persecutorum impetus vinceret, & marinorum fluctuum gurgites superaret, habens de utroque victoriam: dum & persequentes plebes superaret, & maria; annue nobis precibus ejus, ut, qui vitiorum aquis circumdati obruimur, ereptionis tuae dextera sublevemur: ac, ne pelagus criminum caput nostrum operiat, oratio nos tui Martyris Vincenti semper ad alta sustollat.

Ant. Circumdederunt me aquae.

A L I A .

Br. Moz. fol. 418.
col. 1.

Deus, qui consecratum tibi corpus Vincenti martyris tui, infixum limo profundi, ad superos * revocasti, ut cujus mens tibi placita devotione inefcerat, ejus corpori marina famularentur obsequia; te quaesumus, te rogamus, ut meritis hujus Martyris nulla nos temptationum aqua operiat, nulla etiam tempestas

Ant. Infixus sum in limo profundi.

* Leg. revocasti.

pestas criminum in peccatorum profundo dimerget; sed, * leni manus tuae remigio sustentati, ad litus mereamur pervenire iustitiae liberi.

* Br. Moz. levi.

A L I A.

Christe, Deus omnipotens, qui multis in laboribus constitutum beatissimum testem tuum Vincentium coronasti stigmatibus passionum, ut verberibus caesus, carceribus deditus, profundum maris triumphator adiret: teque Deum ac Dominum, liberatorem suum in his omnibus sibi provenisse laetabundus agnosceret; porrige nobis subsidium pietatis tuae, ut obtentu Martyris memorati discrimina huius saeculi feliciter transeuntes, regni tui mereamur existere coheredes.

Resp. Ego in laboribus multis fui.

A L I A.

Br. Moz. fol. 340.
col. 3. & fol. 327.
col. 4.

Domine Jesu Christe, qui mirabiliter Vincenti huic martyri tuo & coronam de victoria praestas, & columnam in templo tuo, quasi decorem aedificii, futurum esse adsignas: dum ei & coronanda vincendi studia suggeris, & invictam perseverantiae voluntatem in passionibus praelargiris; da nobis exemplo ejus, & diligendi te votum * aequalem, & vincendi similem voluntatem: ut ita nomen civitatis illius novae Jherusalem nostris in pectoribus sit adscriptum, qualiter, dum indefinenter obtutum mentis nostrae in illius visione designamus, in ejus pace perenniter jucundemur.

Ant. Vincenti dabo coronam.

* Leg. aequale.

A L I A.

Br. Moz. fol. 340.
col. 2.

Deus, qui * vincendi Vincentio potentialiter semper * in cunctis ejus & operibus & passionibus claruisti, dum pro his omnibus * & coronam illum vitae ditificas, &, ut a morte non laederetur, matutinae stellae pro missione conroboras; quae utique resurrectionis lucem insinuans, matutina proinde vocata, quia noctem fugat, & lucem adnuntiat: dum, depulsa nocte saeculi, promittitur Vincenti sydus muneris sempiterni; huius ergo stellae matutinae nos, Domine Jesu Christe, facito compotes esse: ut promissionis tuae consolatione laetantes, ad fructum iustitiae mereamur pervenire indemnes.

Ant. Vincenti dabo coronam vitae.

* Leg. vincenti.

* Leg. in cunctis.

* Leg. & corona.

A L I A.

Magnus satis, Domine, atque ineffabile donum est, quod a te Vincenti tribuitur, sedere scilicet tecum in trono claritatis, quum dederis Judicium Sanctis; rovera ergo cor nostrum adversus insurgentia vitia, ut vincentes quidquid nobis de carnali conversatione adludit, sedes illas percipere mereamur Judicii sempiterni.

Al. Vincenti dabo, alleluja.

A L I A.

Br. Moz. fol. 418.
col. 3.

Deus, qui corpus beatissimi martyris tui Vincenti infixum limo profundi nulla marinorum fluctuum fecisti lege terreri, ut altitudo illum nullo modo maris dimergeret, qui insurgentes contra se pro tuo nomine catervas hostium devicisset; interventu Martyris tui a cunctis nos temptationibus libera, & a profundo flagitiorum ereptos in tibi placita conversationis luce exalta: ut, te opitulante, & vitiis careamus, & virtutibus habundemus.

Resp. Infixus sum in limo profundi.

A L I A.

Br. Moz. fol. 340.
col. 1.

Domine Jesu Christe, qui beatissimo martyri tuo Vincentio obedientiae aurem tribuere dignatus es, qua salubri cordis intellectu agnosceret, quid sibi Spiritus diceret; da nobis meritis ejus, edere de ligno vitae, & fructum capere hereditatis perpetuae: ut cives Paradisi tui mereamur existere, qui nunc tui Martyris incolimus devotissime passionem.

Ant. Qui habet aurem audiendi.

A L I A.

Br. Moz. fol. 340.
col. 2.

Unigenite Dei Filius, qui beatissimum Vincentium martyrem tuum, dum insuperabilem & invictum in suis passionibus reddidisti, aeternae illum claritati donasti, ut qui innumera vicisset passionis supplicia, fieret in templo tuo columna, quae utique mirificum in tuo aedificio decus existeret, dum sequuturis exempla tolerantiae demonstraret; quaesumus Divinitatis tuae potentiam, ut imitamento ejus & vota nostra pro tuo nomine sint * accensa, & nostrorum

Ant. Qui vicerit, faciam illum columnam.

* Br. Moz. accepta.

operum efficientia tibi maneat in omnibus placitura : ut, vincentes mundi discrimina, mereamur effici perennis aedificii constructura,

A L I A.

OMnipotens unigenite Filius Dei, qui * vencendi Vincentio martyri sedere in trono Patris tui mirabiliter praestitisti, ut gloriosae sessionis mereretur fatigium, qui Christianae Fidei devicerat inimicum, precibus ejus atque suffragiis, qui eum sedere apud te promissisti pro meritis, nos salubriter facito stare in operibus sanctis : ut pedes nostri in atriis tuis sine offensione criminum persistentes, & hic a peccati lege absoluti, & in futuro mereantur inveniri a suppliciis liberi,

Al. Alleluja, omnis, qui vicerit.

* *Leg.* vincenti.

A L I A.

Domine Deus, qui salutem regibus donas, & martyrem tuum Vincentium de malignorum gladio liberas, eruens illum de aquis multis, & victorem efficiens in passionibus universis; libera nos de manu filiorum alienorum, ut insidiantibus inimicis vita nostra laedendo non pateat: nec illorum procacitas saeva de ruinae nostrae casibus ilarescat; sed gladio verbi tui accinti, & hic adversa superemus intrepidi, & post ad te mereamur perbenire beati.

Resp. Domine, qui das salutem regibus.

A L I A.

Br. Moz. fol. 339. col. 3.

Christe Filius Dei, protector beatissimi Vincenti martyris gloriosi, qui ejus manum mirabiliter auxilii vice sustentans, nec flammis aduri, nec aquis passus es superari; da nobis, ut nec ignes libidinum nos in quocumque contaminent, nec flumina odiorum in quocumque conturbent: sed protectionis tuae dextera, qua testis tuus adjutus est, ut * marinas superaret discrimina, nos quoque adjuvemur, ne futuram veniamus in poenam.

Ant. Protector tuus ego sum.

* *Leg.* marina.

A L I A.

Br. Moz. fol. 339. col. 2.

Deus, qui mirabiliter * vincendi Vincentio daturum te manna absconditum promissisti, ut qui mortalium devicerat genera tormentorum, significatione mannae * immortalitati utique munere ditaretur; concede nobis meritis ejus, qui te fide nomine & passione sequutus est, ut nomen novum, quod nobis in Christianitatis titulo est conlatum, & in hac vita possessionem bonorum operum nobis adcumulet, & in futura aeternum nobis regnum praeparet sine fine.

Ant. Vincenti dabo manna.

* *Leg.* vincenti.

* *Leg.* immortalitas.

A L I A.

Deus, qui beatissimum martyrem tuum Vincentium plevi tuae murum aereum praestitisti, ut bellantes contra se mirabiliter nominis tui virtute devinceret; da nobis, illo te semper * adore fidei sequi, quo & hic adversa per tolerantiam superemus, & futura a te praemia consequamur.

Al. Dedi te plevi murum aereum, fortis.

* *Leg.* ardore.

A L I A.

Br. Moz. fol. 339. col. 4.

Domine Jesu Christe, qui tuum esse Vincentium martyrem ex nomine ipso pronuntias, dum tibi utique vicit, pro tuo nomine militans, * ut in transfretatione aquarum, & combustionem ignium: dum illi adesse dignaris, insuperabilem illum in ipsis passionibus reddis; auxilium, quaesumus, pietatis tuae porrige supplicationibus nostris, ut qui in illo vicisti pondus aquae, & flammam, a nobis aeternorum ignium poenas extinguas.

Resp. Haec dicit: Dominus meus es tu.

* *Leg.* & in.

A L I A.

Br. Moz. fol. 339. col. 4. & fol. 318. col. 2. & fol. 418. col. 4.

Christe Domine, qui es Ecclesiae tuae Caput, praesta, ut Vincentius beatissimus martyr tuus in corpore Ecclesiae constitutus, qui tunc membra pro Capite dedit, nunc Caput pro membris adire non cesset; Capiti proximus regat totum, & protegat corpus: id inpendens uberius, quod se exultat obtinuisse felicius.

A L I A.

OMnipotens Pater, qui beatissimo Vincentio martyri praecipuo munere praestitisti, ut per te fieret de fragili fortis, de minimo grandis, de milite

lite dux, de seruo amicus, de supplici mirificus advocatus; praesta placatus, ut interventu sedulo, hisdem nunc, de quibus ipse electus est membris, adibeat fragilitati potentiam, humilitati gloriam, militiae disciplinam, servituti libertatem, necessitati advocationem * inpendat.

* Td inpendat,
abundare videtur.

A L I A.

Br. Moz. fol. 340.
col. 2. & fol. 318.
col. 3.

Domine Deus, praesta propitius, ut beatissimus * Vincentium martyr tuus vincat suis meritis nostra flagitia, qui non suis, sed divinis viribus saevientium potuit superare supplicia: & qui dudum in illis vicit impietatis atrocitatem, in nobis malae cupiditatis superet voluptatem.

* Leg. Vincentius.

A L I A.

Famulo tuo, Domine, praestitisti honorem magnum, dum per eundem dignaris vincere mundum: ut qui te coram hominibus confessus est in hoc saeculo, tu illum coram Patre, & Sanctis Angelis confitearis in regno; ejus ergo precibus nobis infirmis famulis tuis bonae confessionis gloriam praesta, ut scandalum Crucis in nobis fiat plenitudo virtutis, & praedicatio Dominicae passionis nobis adquirat munus aeternae salutis.

A L I A.

Br. Moz. fol. 332.
col. 3.

Omnipotens Deus, qui Martyrem tuum aeterno nomine muneraisti, ut, qui causam nominis tui blasphemantium sustinisset invidiam, in tuo nomine laudantium sumeret obsequellam; tribue ergo exultantibus famulis indefessum suffragium triumphantis, ut intercessione sedula reformet male scissa indumenta baptismatis, quem pro te dimicantem martyrii cruore respersam stolam induisti decoris.

A L I A.

Br. Moz. fol. 340.
col. 1. & fol. 397.
col. 3. & fol. 418.
col. 1.

Omnipotens Deus, qui beatissimum Vincentium martyrem tuum passionum stimulis, quasi minantium fluctuum cumulis, probari, non obrui, perimitti: quum eum dimicantem nec poena superaret, nec immersum unda subprimeret: quia ei & illic adfuit, ne cruciatibus vinceretur, & hic praestitisti, ut contra naturam fluctibus portaretur; miraculis tantis fidem omnibus praesta, * ut quod a celebrantibus impensissime conferatur.

* Br. Moz. ut vota celebrantibus impensissime conferatur. Sed rectius ex eodem pag. 418. col. 1. ut quod a celebrantibus devotissime creditur, credentibus impensissime conferatur.

* Lege: adhibita.

A L I A.

Br. Moz. fol. 339.
col. 2.

Benedicimus te, omnipotens Deus, qui beatissimum Vincentium martyrem tuum, sicut quondam tres pueros, ab ignis incendio liberaisti: cum ejus utique membris * adivita flamma, etsi esset quae exureret, non tamen esset quae vinceret; ejus ergo precibus rorem misericordiae tuae nostris infunde visceribus, ut madefacto igne carnalis incendii, flamma in nobis tepescat peccati: quae etsi a nobis naturaliter non desistat, quaesumus, ne fragilitatem nostram materialiter succensa comburat; sed ita gratia naturae subveniat, * & quod origine non caremus, munere restringere valeamus.

* Leg. ut quod origine.

ITEM COMPLETURIA AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 342.
col. 1.

Domine clementissime Deus, tribue, ut fortissimus Vincentius martyr tuus, qui, pro te viriliter dimicans, tuo munere vicit, ita nobis in tuo nomine jugiter adsit, ut * victor existat peccati: cottidianas abluat culpas, qui tot tantasque supergressus est poenas; ut, qui pro Domino mirificus * existit triumfator, pro servis existat magnificus intercessor.

* Br. Moz. victor equlei, victor &c.
* Br. Moz. existit.

B E N E D I C T I O.

Br. Moz. fol. 342.
col. 1.

Domine Jesus Christus, qui potenter vincenti martyri suo Vincentio matutinam stellam donavit in munere, & primae resurrectionis * ut futurae vos gaudiis ditet; Et qui eidem vincenti manna dedit absconditum, obtentu ejus glorioso vos immortalitatis vestiatur indumento: ut exemplo memorati martyris & * carcere vincentes, & flammam, educti a carcere saeculi, flammam evadatis aeterni supplicii.

Br. Moz. & futurae.

* Leg. carceres, vel carcerem.

INCIPIUNT ORATIONES DE CATHEDRA SANCTI PETRI,
COMPLETURIA AD VESPERUM.Br. Moz. fol. 354.
col. 4.

Christe, Dei Filius, qui, supra petram aedificaturus Ecclesiam tuam, beatissimo Petro Apostolorum omnium principi claves regni caelorum dedisti: ut in illo primum aedificata Ecclesia surgeret, qui te non solum diligere, sed & confiteri prius caeteris meruisset; da nobis, ut in hac die, qua ille rector Ecclesiam, suscepit pontificalis gratiae culmen, suscipiamus nos perfectionis omnimodae sanctitatem: ut per eum, cui ligandi & solvendi concessisti in Ecclesia potestatem, * per eum nostra jubeas peccata dimittere, & ad regnum nos vitae perpetuae introire.

* Per eum, abundat.

B E N E D I C T I O.

Br. Moz. fol. 354.
col. 4.

Christus, Dei Filius, qui in beatissimo Petro Apostolo suam primum fundavit Ecclesiam, fundatos vos in se sine macula & ruga possideat; & qui illum elegit primum sui clavicularem regni, vos conservatores efficiat sui praecepti: ut per quem patescit iustis janua caeli, per eum peccatores evadatis portas inferni.

I T E M A D M A T U T I N U M.

Br. Moz. fol. 355.
col. 1.

Jesu, Salvator noster & Domine, qui Primatum apostolicae dignitatis in beatissimo Petro Apostolo tuo conferre dignatus es, cujus prima vocatio nominis Barjona legis dilectam generationem significat, Petrique vocabulum in Christo firmamentum Ecclesiae sonat; largire nobis, eo suffragante, ut doctrinis ejus votorum obsequia dependentes, perpetuae hereditatis mereamur esse confortes: ut caro & sanguis, quae rebelationem tui ignorant, in nobis dominatum non habeant: sed Spiritus tuus, quo ille plenus te confessus est Filium Dei, nos impleat ad promerendum praemium Judicii post futuri.

Ant. Beatus es,
Simon Barjona.

A L I A.

Br. Moz. fol. 354.
col. 4.

Christe, Dei Filius, qui oves tuas sub testimonio dilectionis tuae Apostolorum omnium principi Petro * commendans, quò, & te interrogante, & illo respondente, dignus probaretur Pastor esse Ecclesiae; fac, nos veridicè amatores tuos semper existere: ut per eum, cui claves datae sunt regni, * per eum nos intrare mereamur januas Paradyfi.

Ant. Si diligis
me, Simon Petre.

* Leg. commendasti.

* Per eum, replicatum.

A L I A.

Domine Jesu Christe, qui sancto Apostolo tuo Petro, cui navem Ecclesiae tuae gubernandam primitus commisisti, qua te morte clarificaturus esset, significas, quum illum senem, futurum extensis manibus quò nollet ire, alio praecingente, praenuntias; notum facito nobis finem vitae nostrae, ut sicut illi per passionem praeparatum est regnum, ita nos per poenitentiam perducamur ad praemium.

Al. Tu Petre,
cum esses juvenior.

A L I A.

Br. Moz. fol. 355.
col. 2.

Christe, Filius Dei vivi, quem Petrus supra petram solidatus verè confessus est, quia & utique non petra a Petro, sed Petrus est vocatus a petra, in qua tua est fundata Ecclesia; te supplices deprecamur, ut idem, qui accepit claves regni caelorum, peccatoribus pandat caelestis viae introitum: ut per quem doctrinae sublimis exempla suscipimus, per eum aeternae vitae nos suscepisse commoda sentiamus.

Resp. Tu es Petrus, & super hanc petram aedificabo.

A L I A.

Benedictus es Domine Jesu Christe, qui beatissimum Petrum Apostolorum omnium Principem constituisti super domum Ecclesiae tuae; & ideo petimus, ut qui illi adfuit, usque dum perficeret omne opus ministerii domus tuae, nobis semper adsis, usque dum ad te perveniamus in pace: ut aedificationis illius exemplum & votis & actibus exequentes, non solum tui nominis confessores, sed & regni tui mereamur esse participes.

Ant. Benedictus Dominus Deus, qui te constituit Principem.

A L I A.

Br. Moz. fol. 355.
col. 1.

DEus, Dei Filius, qui in te solidissimâ petrâ exaltasti Petrum, & per Petrum Ecclesiam, effectus illi in tribulatione fiducia, quò possit adversa cuncta superare praesentia; porrige nobis auxilium dexteræ tuæ, ut per eum, qui in te post negationem * reditu salutare meruit solidari, per eum nos digneris a vitiorum temptationibus erui: ut fides nostra in nullo coram te apparens nutabunda, & animas & corpora pertraat ad superna.

Ant. In petra exaltasti me, Domine.

Br. Moz. redditus saluti.

A L I A.

IN te, Christe Domine, qui es firmissima petra, solidatum primum Apostolum tuum Petrum esse gaudemus: qui, dum te Caput omnium nostrorum super inimicos * suos exaltatum fuisse laetatur, immolasse in tabernaculo tuo hostiam jubilationis agnoscitur; perfectionis ergo illius nos, quaesumus, facito adire vestigia, ut etsi humanitus in quocumque lapsi fuerimus errore, resipiscentes tamen post lapsum, ad gloriosum salutaris viae redeamus triumphum.

All. In petra exaltavit me Dominus, alleluja.

* *Leg.* tuos.

COMPLETORIA AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 355.
col. 3.

A Postole Dei beatissime Petre, petra Ecclesiae, pastor caelestis aulae, qui ob hoc, quod primus, Filium Dei esse, confessus es, Christum, claves meruisti percipere regni caelorum; perceptae hujus privilegio potestatis nostrorum omnium vincla dissolve, ut illic, ubi gloriosus janitor adstas, nos peccatores feliciter introducas.

B E N E D I C T I O.

UNigenitus Dei Filius, qui beatissimum Petrum Caput voluit esse Ecclesiae suae, membra vos efficiat sibi semper placabilia esse; & qui illi commisit Cathedrae pontificalis fastigium, vos a dominatu eripiat peccatorum: ut idem, qui potestatem accepit peccata dimittere, suis vos precibus & a peccatorum lapsibus purget, & regni, de quo claves accepit, faciat participes esse.

ORATIO IN CARNES TOLLENDAS.

Br. Moz. fol. 80.
col. 2.

Alleluja in caelo, & in terra: in caelo perpetuatur, in terra cantatur: ibi * sonans jugiter, hic fideliter: illic perenniter, hic suabiter: illic feliciter, hic concorditer: illic ineffabiliter, hic instanter: illic sine defectu, hic ex affectu: illic sine sillabis, hic modulis: illic ab Angelis, hic a populis; quam, Christo Domino nascente, in laude & confessione nominis ejus non solum in caelo, sed & in terra Caelicolae cecinerunt; dum gloriam in excelsis Deo, & pacem in terra bonae voluntatis hominibus nuntiaverunt; Quaesumus ergo, Domine, ut quorum ministerium nitimur imitari laudando, eorum mereamur consortium beatè vivendo, te praestante, * quo jubente, * dicimus & terris.

* *Br. Moz.* sonat.

* *Deest* in caelis.

* *Leg.* in terris.

ITEM BENEDICTIO AD VESPERUM.

Br. Moz. fol. 80.
col. 2.

Alleluja, quae ineffabiliter concinitur caelis, efficacius declaretur in laudibus vestris; & quae illic sine intermissione decantatur ab Angelis, hic per momenta affectius concinatur a populis universis: ut haec ipsa, quae laus dicitur Dei, in ea, qua nunc laude initiari populos facit, aeternae vos adscribat socios mansioni.

ITEM AD MATUTINUM.

DEus, cujus laus semper inmensa est, fac nos cum laetitia ingredi semper in sancta tua, & cum exultatione reverti ad te de hac peregrinationis aerumna: ut tibi semper, dum vivimus, devotis mentibus decantantes, ad te quandoque mereamur pervenire felices.

A L I A.

Concede nobis, Domine, tua imitari vestigia, tuaque indefinenter sequi praecepta: ut te desiderantes sincero ex corde, vita nostra in perpetuum coronata tripudiet, quo * tem, quem nunc in laudibus canimus, post in praemio capiamus.

* *Leg.* te.

ALIA

A L I A.

Deus omnipotens atque sanctissime, cujus laus usque in consummationem permanet jugis, & sapientia extat mirabilis; concede nobis, ut vita nostra auro comparata resplendeat: & laus tibi ex ore nostro probata sic placeat, ut nos tibi haec obsequia sine fine jungant.

Al. Usque in consummatione.

A L I A.

Ad te, Domine, diem festum celebrantes, concurrimus, & annuis recursibus votiva tibi gaudia dedicamus; proinde pietatem tuam exposcimus, ut qui nos tuis fecisti officiis obsequentes, tui nos regni efficias eredes.

Resp. Univer-
sus populus.

A L I A.

Dulce nobis, Domine, quum tibi psallimus, satis est, cujus laus immensa, cujus odor ineffabili potentia flagrat; non ergo, quaesumus, deficiat de ore nostro tua laudatio, ut sine intermissione tuae in nos dulcedinis fructificet plenitudo.

Ant. Quam dulcis est.

A L I A.

O quam suavis est sonus, quum confono te, Christe, fideles cuncti ore laudamus; magnificetur ergo in nobis tuae laudationis amplitudo perennis, ut bonis actibus ornati per tempora, cum exhibitione debita laudum perveniamus ad gaudia repromissa.

Ant. Quam suavis sonus est.

A L I A.

Alleluja, nomen magnum, suave, inclitum, ac jucundum, quod in animas timentes Deum inenarrabile gaudium feris, & in caelestium officiis declararis; dilata in nobis, concedente Deo nostro, amabilitatis tuae gaudia infinita, praeconia clara, ceptra perennia: ut, qui te in laudem Redemptoris nostri diffuso ore concinimus, te in praemio post transitum capiamus.

Al. Alleluja, sonus suavis est.

A L I A.

In Domo tua, Deus, orantes, in oratione nostra sapientiae tuae lucem exquirimus, & laudationis tuae jubilum exhibemus; quaesumus proinde, ut donec florens vitae nostrae fructus incorruptionis maturitate ditescat, sine intermissione laetetur cor nostrum in Ecclesia tua.

Resp. Quaesivi in oratione mea

A L I A.

In caelo & in terra mirabile nomen est Alleluja: haec in caelis ab Angelis continua modulatione concinitur, haec in terris obsequentibus fidelibus declaratur; quaesumus ergo, Deus, ut qui supernorum civium nitimur imitari concentum, eorum mereamur beatae vivendo promereri consortium.

Al. Alleluja, in caelo & terra.

A L I A.

Deus, cujus ab initio sunt testimonia gloriosa, testimoniis legis tuae cor nostrum inradia, ut qui gloriosum nomen tuum * devota laudum exhibitione attollimus, laudis perpetuae munera capiamus.

Al. Ab initio.
* Leg. debita.

A L I A.

Largire nobis, Domine, ut sermo tuus bonus, qui ut mellis est favus, sit nobis perpetuus civus, quo inradiati adque compuncti ad intellegenda mirabilia tua efficiamur idonei: ut & corda nostra sint libera, & oris expedita officia: sicque pulcritudo linguae medicina sit animae nostrae, ut odiernae laudationis mysterium aeterno nobis in munere praeparetur.

Al. Favum mellis.

A L I A.

Deus, qui nos elemosinam facere praecipis, ut quod gurges humanae prolapsionis * pectorum squalore sordificat, haec velut porrectum boni operis tegmen operiat; fac, nos dignas nobis ipsis primum elemosinas erogare, & sic indigentibus compatientes existere, ut primum vitae nostrae parcamus,

Resp. Elemosina, & fides.
* Ita & Br. Moz. sed legendum cum diptongo, paedopiam.

piamque nobis bonorum operum substantiam ministremus, dum mores nostros a male actis corrigimus: & sic, de bono conscientiae ditiores effecti, proximorum corda & instructione inlustremus doctrinae, & inopiam reficiamus subsidio gratiae,

ITEM COMPLETURIA AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 81.
col. 3.

Alleluja, nomen, * quod inprecatione tui laudem resonas Dei, esto consummatrix matutini officii; praebe quoque tu Deus nobis hanc tibi, dum vivimus, diffuso ore concinere, hanc etiam tibi post transitum, peracto mundi termino, decantare: ut, cujus hic * revoatione dulcescimus, in ejus te concentu post nostrum obitum copiosius amplectamur.

* Leg. si placet,
quod interpretatione
sui laudem,
resonat Dei,

* Leg. reboatione.
Br. Moz: ut in cu-
jus hic renovatio-
nem dulcescimus,

B E N E D I C T I O.

Alleluja, quae nominis interpretatione laus Dei significatur, se se in vestro ore vel corde ad laudandum Deum diffundat omnimodâ diffusionem carissimum: & quae jucundior declaratur in Angelorum obsequiis, efficacior existat in his officiis vestris, ut qui laudem Deo vota persolvistis, aeternum jubulum in praemio capiat.

ITEM COMPLETURIA POST EXPLICITAS LAUDES,
QUAS PSALLENDU VADUNT USQUE AD, SANCTA JHERUSALEM,
QUAE IN SANCTO FRUCTUOSO DICENDA EST.

LAetare Jherusalem, quoniam * filii tui collecti numerosae collectionis tibi personant laudes; quaesumus proinde, Deus, ut in hujus sanctae Matris gremio constituti, perpetuum tibi alleluja & spiritu & mente psallamus: sicque, quod nunc in peractione matutini officii per multiplicationem laudum devotè consummantes persolvimus, post nostrum obitum cum Sanctis tuis omnibus tibi uberius decantemus.

* Leg. filii.

ITEM COMPLETURIA DOMINICO AD VESPERUM.

Br. Moz. fol. 81.
col. 4.

Ecce laus tua, Deus, quae est Alleluja, & caelos implet & terram: cum & supernorum inefabili concentu exprimitur, & terrenorum officiis declaratur; quaesumus ergo, Deus, ut quum te in illa die viderint oculi nostri in gloria, laetetur cor nostrum super alleluja: ut per laudis hujus exhibitionem devotam, & hic promereamur criminum veniam, & post, aeternam perducamur ad gloriam, quum manifestata nobis fuerit facies tua.

I T E M B E N E D I C T I O.

Br. Moz. fol. 81.
col. 4.

Alleluja, nomen pium atque jucundum, dilatetur in laudem Dei in ora omnium populorum: sit in vocibus credentium clara, quae in Angelorum ostenditur concentibus gloriosa: ut quae in aeternis civibus sine sonorum strepitu enitet, in vestris cordibus affectu pleniori fructificet.

COMPLETORIA AD * SANCTO PETRO.

* Leg. SANCTUM
PETRUM.

Multimoda in laudum consummatione, tua Christe odierni diei sollemnia peragentes, quaesumus, ut in ore nostro perfecta laus tua sine intermissione fructificet, & cum effectum mentium nostro se dilatet in pectore: ut quam nunc concinendo peregrimus, ad gloriosum resurrectionis tuae festum devotis cordibus concinamus.

B E N E D I C T I O.

Deus, in cujus laudibus haec sollemnia peregistis, gloriosos vos efficiat dono suae laudationis; Laus quoque ejus in ore nostro semper speciosa appareat, cujus gloriosa laudum odierni festi peregistis officia: ut laus, quae nunc in consummatione officii in vestris vocibus declarata est dulcis, suavior resultet in vestris cordibus tempore resurrectionis.

ORATIO IN PRIMA EBDOMADA QUADRAGESIME,
DIE SABABTO AD VESPERUM.Br. Moz. fol. 105.
col. 2.

Christe Deus, luminis perenne principium, qui * septimi diei curriculum * Br. Moz. septimum.
sanctificatione potius, quam operatione voluisti esse * contentum; quae- * Br. Moz. confiten-
rimus ecce faciem tuam, sed impedimur conscientiae nostrae tenebrâ consuetâ; tium, mendosè.
conamur adfurgere, sed relavimur in errore; Non ergo abicias te quaeren-
tes, qui non quaerentibus apparere dignatus es. Ecce dierum nostrorum deci-
mas sancto tuo nomini annuis recursibus persolventes, septimum nunc ex ipsis
decimis peregrimus diem; Da ergo nobis adiutorium in hujus laboriosi itineris
* viam, quò inlibata tibi nostra dedicentur obsequia; ut labores nostros amoris * Leg. via.
tui desiderio relebes, & fœcordiam sensûs nostri fervida dilectionis tuae uber-
tate exfuscites; ut in te vita nostra non habeat casum, sed fides inveniat prae-
mium.

B E N E D I C T I O.

Br. Moz. fol. 105.
col. 2.

Omnipotens Deus per observantiam horum dierum purificet corda vestra
ab omni contagione peccaminum: sic vos in servitute sua timoris sui le-
ge constringat, ut amoris praemio foveat: quò desiderio aeternitatis labores
vestros copiosè reficiens, regni sui vos efficiat coheredes.

ITEM DIE DOMINICO AD MATUTINUM.

Exurge, Domine, & corda nostra tibi praeparentur in requiem: sitque in
singulis arca tuae sanctificationis, meditatio sanctitatis: ut operum nostro-
rum lucernam Christo tuo, Deo nostro ac Domino, praeparantes, & fructu
justitiae repleamur ad gratiam, & verbum vitae contineamus ad gloriam.

Ant. Exurge,
Domine, in re-
quiem tuam.

A L I A.

Br. Moz. fol. 117.
col. 3. & fol. 143. c.
4. & fol. 129. col. 1.

Exurge, Domine, qui judicas terram: & qui fidem omnium gentium pius
possessor * hereditas, ne patiaris nos in tenebris remanere; sed fac nos
lumen tuae veritatis aspicere, ut fundamenta fidei nostrae numquam temtatio-
nis turbo deiciat; sed supra petram, cujus tu es firmitas, conlocata permaneant.

Ant. Exurge,
Deus, judica
terram.
* Br. Moz. inhabi-
tas.

A L I A.

Br. Moz. fol. 89.
col. 4. & fol. 135.
col. 2. & fol. 254.
col. 2.

Exurge, Domine, adiuba nos contra omnem malitiam persequentium, &
libera a contractu spirituum immundorum: ut, qui nos in loco humilia-
sti afflictionis, exaltes * item in remuneratione virtutis.

Ant. Exurge,
Domine, exur-
ge.
* Br. Moz. iterum.

ITEM COMPLETORIA AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 107.
col. 1.

Expectatio salutis nostrae Domine, verba, supplicum precibus ad te dire-
cta, sacris auribus percipe, & occultum cordis clamorem occultus scruta-
tor intellege: ut ea, quae non timemus admittere, & erubescimus pandere, tu
Rex noster miseratus dimittas, & placatus indulgeas: ut oratio confitentium
manè ad te perveniat, & tuae clementiae pietas a te nobis donata succurrat.

B E N E D I C T I O.

Manè Christus Dominus clamores vestros exaudiat, & miserationis suae lu-
men vobis clementer ostendat; Visione vos interni luminis foveat, &
cor vestrum ad se diligendum sine intermissione accendat: ut ardore suae dul-
cedinis & flamma vitiorum a vobis diffugiat, & dona virtutum in * vos copio- * Leg. in vobis.
sius inardescant.

ITEM IN SECUNDA EBDOMADA.
DIE SABBATO AD VESPERUM.Br. Moz. fol. 128.
col. 3.

Quarti nunc, & decimi diei de nostrorum dierum decimis curriculo jam
peracto, ad te levamus oculos nostros, Domine, qui habitas in caelis;
inpende jam & misericordiam miseris, & medellam porrige vulneratis;
Tu nobis ad gressum iter placidum effice: tu cor nostrum in mandatorum
tuorum semitis dirige: per te lucis inveniamus viam: per te luminosa amoris
tui capiamus incendia: tu laboribus requiem, tu laborantibus tribue mansionem; ut
horum

horum dierum observatione tibi placentes, gloriae tuae mereamur esse participes.

B E N E D I C T I O .

Br. Moz. fol. 128.
col. 3.

Christus Dei Filius labores vestros propitiatus aspiciat, & cordis vestri tenebras inluminando submobeat; In mandatis quoque illius ita viae vestrae feliciter dirigantur, ut justificationum ejus mereantur semper optinere proveniunt: quò & cursum vestri laboris propitius * adibet, & caecitatis vestrae tenebras miseratus inlustrat.

* Leg. adjuvet.

ITEM DIE DOMINICO AD MATUTINUM.

Exsurge, Domine Deus, in praecepto quod mandasti, & fac nos mandati ipsius observatione consurgere: ut, quum tu significatione non tuae, sed nostrae elevationis exurgis; dum nostro, non tuo, profectui proficit, quod affectu humanae eloquutionis tu ipse erigi protestaris, stare nos jugiter facias; atque erectionis titulum, dum ipse praeparas, ipse suscipias.

Ant. Exsurge, Domine Deus meus, in praecepto quod mandasti.

A L I A .

Exsurge, Domine, non praevaleat contra nos adversans nostrae fidei homo, atque malignantium multitudo: peccatorum quoque sic contere bracia, ut peccandi eos delectatio nulla subripiat; ut inimicus obsistens humano generi funditus conteratur, quum tu solus in nobis tuum auctâ possessione * dilataberis regnum.

Ant. Exurge, Domine, non praevaleat homo.

* Leg. dilataveris.

A L I A .

Exsurge, Domine, exaltetur manus tua in signo nostrae salutis, & ne pauperis, idest redemptae a te plevis, aliquando obliviscaris: ut, dum hic redemptos sanctificas, sine fine, quos redemisti, possideas.

Ant. Exurge, Domine Deus, & exaltetur manus tua.

COMPLETURIA AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 56.
col. 4.

Auribus tuis, Domine, percipe verba oris nostri, clamoremque matutinum pius scrutator intellige: ut orandi ad te nobis sit fida devotio, tuaque donetur nobis diluculo contemplatio.

B E N E D I C T I O .

Redemptor noster, & Dominus, discussa noctis caligine, in rectis vos faciat semitis ambulare; Det quoque vobis exultare in lumine, qui caecato homini reddidit visionem: ut & * lucis ejus vestra semper claritate resplendeat, & donorum illius ubertate corda vestra sine fine praepolleant.

* Leg. lux.

ITEM IN VICESIMA DIE SABATO AD VESPERUM.

Br. Moz. fol. 153.
col. 1.

Passionis tuae festum, Christe Dei Filius, devotis cordis officiis recursum temporis incoantes, quo pro nobis & * lingua fuisti persequentium passus, & tradentium te vulneribus crucifixus; rogamus atque exposcimus, ne te elonges a nobis: ut, qui aproximante tribulatione non est qui adjuvet; * ne tradas ergo nos inimicis nostris in malum; sed excipe servos tuos in bonum: ut calumniantes supervi, inimici scilicet animarum nostrarum, virtutis tuae potentiam proterantur; Tu es enim Divinitatis lucerna per humanitatem super candelabrum Crucis inposita: ideo te rogamus, ut nos accendas, ne veniamus * in poena. Quos ergo perspicis initium passionis tuae festum devotis cordibus excepisse, facito eos passionis tuae communicare: ut tenebrarum nostrarum orrore discusso, lucis tuae muniamur praesidio * quo juvente dicimus.

* Leg. linguas.

* Supple, tu solus passionis tuae nos subleves ope.

* Br. Moz. in poenam.

* Sec. curis; leg. jubente.

B E N E D I C T I O .

Br. Moz. fol. 153.
col. 1.

Christe * Dominus, cujus passionis vulnera gratissima devotione praecincta suscipitis, liberos vos efficiat a passionibus vestris; Et qui per adsumptam carnem voluit crucifigi, per Divinitatis suae potentiam participes vos efficiat regni sui: ut * in cujus passionem amarescitis, in ejus resurrectione plenissime gaudeatis.

* Leg. Christus.

* Leg. in cujus passionem.

ITEM AD MATUTINUM IN VIGESIMA.

EXsurge Domine, praeveni inimicos tuos sanctae fidei dono, & * subvertere illos rectae conversationis studio, dum infidelem cordis eorum terram manifestâ praeveniundo subverteris gratiâ: quò nec status Ecclesiae tuae in illorum infidelitate ullo modo concidat, nec ipsi perpetuae incredulitatis errore tabescant: ut passionis tuae vulneribus, non tam solentur credentes, sed etiam veritatis viam percipiant infideles.

Ant. Exurge, Domine, praeveni inimicos meos.

* Leg. subverte.

A L I A.

EXsurge, Domine Jesu, qui pro nobis occisus es, & dormisti in passionem, exsurge, quaesumus in cordibus infidelium, qui te a mortuis surrexisse non credunt, ut & redemptae Ecclesiae obtata beneficia tribuas, & in corda eorum, qui te non credunt, manifestus exurgas: quò per tuam passionem & redempti gaudia aeterna possideant, & inimici tui reducantur ad viam.

Ant. Exurge, qui obdormis. Domine.

A L I A.

Br. Moz. fol. 415. col. 3.

EXsurge gloria nostra Deus, exsurge, & libera ab hoste captivos, ut parato corde diluculo surgentes psallamus, & fidei psalmum in populis decantemus. Tu itaque, Domine, pro quibus es magnificatus usque ad caelos, hos in te confidentes intuere placatus: & ipse da nobis in tribulatione auxilium, qui nostrae salutis es complementum: & ipse tribulantes ad nicilum redige, ipseque ad protegendum potentiam tuae virtutis in nobis ostende.

ORATIO DE QUINQUAGESIMO PSALMO.

Br. Moz. fol. 208. col. 3.

Christe Deus nostrae salutis, qui passionibus tuis nostrorum criminum passionibus nostris, ut facta carnis * & sanguinum praecipitio interiri, sed placentium tibi mereamur numero adgregari.

Hæc oratio totiens dicenda, quotiens & verba hujus antiphonae fuerint decantata, idest sive in dominica de Lazaro, sive in caena Domini, seu etiam quando in cujuslibet martyris festum occurrit.

* Leg. & sanguinum declinantes, non virorum sanguinum praecipitio interire.

* Leg. decipulam.

Br. Moz. fol. 156. col. 2.

Deus, Dei Filius, qui voluntariè * decipula venantium passus, voluntariè utique crederis crucifixus; concede nobis & passionis tuae exceptione singulariter jucundari, & resurrectionis tuae gaudio fidenter adtolli: ut qui passionis tuae sollempnia devotis praecinenda canticis incoamus, respectu lucis tuae copiosius * inlustremus.

* Br. Moz. inlustremur.

B E N E D I C T I O.

Br. Moz. fol. 156. col. 2.

Christus, Dei Filius, qui olim, mediante hujus diei festi tempore, detrahentium se pertulit linguas, vestrorum omnium faciat esse disertas; & qui pro impiis passus est innocens, vos sibi efficiat sine fine consortes: ut, cujus nunc passionem * maestificati excipitis, ad resurrectionis ejus diem laetificatis cordibus accedatis.

* Br. Moz. iustificati.

INCIPIUNT ORATIONES DE RESPONSURIIS, SIVE DE ANTIFONIS
PSALMOGRAPHIS DE * TRADITIONE, QUAE DECANTANTUR
COTIDIE EXTRA DIES DOMINICOS A DIE SECUNDA
FERIA POST VICESIMAM, USQUE IN SABBATTO
DE RAMOS PALMARUM.

* Leg. de traditione.

Br. Moz. fol. 153. col. 4.

Christe, Dei Patris ineffabile Verbum, contra quem & Reges terrae atrociter fremuerunt, & populi inania meditati sunt; da Ecclesiae tuae membris, obtabilem de adversis potestatibus ferre triumphum, quò & persequentium mucro, obsistente * sibi veritate, vanescat, & credentium te fides super inimicos suos invicta praepolleat.

Ant. Quare fremuerunt gentes?

* Leg. sibi; mox Br. Moz. vanitate vanescat: mendosè.

A L I A.

IN tribulatione nostra, Deus noster, citus consolator occurre: ut, qui pro impiis tribulationum es perpeffus injuriam, supplicantibus nobis dones indulgentiam copiosam.

Ant. In tribulatione mea, Deus meus.

A L I A.

Br. Moz. fol. 156.
col. 4.

DEus, qui hodie habes omnes, qui operantur iniquitatem; caritatis nos munimine reple, ut aliquando ad te *conversuri, doloris nostri sentiant cumulum, qui contra te loquuntur mendacium. *Resp.* Susceperunt me, sicut Leo.

I T E M A D T E R T I A M.

DEus, Dei Filius, qui in carnis constitutus abiectione, virum impium, gradientem ore perverso, ut te in dolo deciperet, libentissime sustinuisti: dumque ab eo solus Homo putaris, in praenoscendis tamen scandalorum ejus decipulis verus Deus agnosceris; te fufis piisque precibus flagitamus, ut sic nos, qui te Deum pariter & Hominem veraciter confitentes, unum credimus Christum, Divinitatis tuae custodiâ protegamur, qualiter & hic passioni tuae communicantes, ab omni cordis pravitate purgemur, & in futuro sanctorum coetibus adgregemur.

A L I A.

DEus Pater unigeniti Filii tui, qui habitans in caelis, inridendos atque subfannandos omnes reges terrae & principes, adversus Christum tuum convenientes, ostendis; da in nobis speciale munus hoc gratiae, ut adversis nesciamus ullo modo cedere: quò sic in furore tuo infidelitas conturbetur, ut ex tuo adjutorio nostra credulitas coronetur.

A L I A.

Br. Moz. fol. 156.
col. 4.

IN ore inimicorum tuorum, Domine, veritas non est: quia dum a te in inimicis avertuntur, cor eorum vanitate destruitur; da ergo nobis, ut sic lingua nostra cum puritate conscientiae acceptum tibi deferat ymnum, ut patens malignitatis non efficiatur sepulcrum.

A L I A.

Br. Moz. fol. 158.
col. 4.

DEus *Patris Unigenite Filius Christe, cujus Divinitatis oculum sic passionis injuria *non turbat, ut tamen passionem *ipsam in solo homine adsumto excipiat; nos famulos tuos, quorum via amaritudinis, & oculus caligavit, & vita inter inimicos posita veterescit, sic a nobis accessum exclude totius malitiae, ut compotes habeamur felicitatis aeternae.

I T E M A D S E X T A M.

Br. Moz. fol. 158.
col. 4.

Christe, Dei Patris individua Proles, qui adsumto homine laqueos iniquae linguae perpeffus es; tu Ecclesiam tuam ab omnium passionum inlecebris libera, & a nocibilitate labiorum detrahentium inlaesam conserva: quatenus istic a rugientibus, ministris scilicet diabolicae potestatis, exempta, tibimet caelesti *in curia perenniter inaereat gloriosa.

A L I A.

Br. Moz. fol. 158.
col. 4.

Christe, Dei Filius, cujus ossa & anima in passione turbata sunt, sana plagam cordis nostri: ut, confirmatis virtutum ossibus, sic passionis tuae concinamus praeconia, ut resurrectionis conlaetemur inpenfius gloriâ post futurâ.

A L I A.

Br. Moz. fol. 149.
col. 2.

TE Jesum pro nobis impiis laborasse in gemitu credimus passionis; ideo petimus, ut singulare exemplum patientiae tuae proficiat ad emolumentum animae nostrae, quò per singulas noctes sic lectum stratumque nostrum rigemus in lacrimis, ut continua capiamus praesidia sanctitatis.

A L I A.

Br. Moz. fol. 153.
col. 4.

Domine Deus, *spirantem in te Ecclesiam tuam a persequentibus omnibus libera: ut potentia passionis tuae, qua eam primum liberafisti a captivitate diaboli, liberes etiam ab ardoribus supplicii sempiterni.

Ant. Odisti, Domine, omnes, qui operantur iniquitatem.

Br. Moz. conversi, doloris sui.

Resp. Ecce vir impius gradientur ore perverso.

Ant. Adstiterunt reges terrae. mal.

Ant. Quia non est in ore inimicorum veritas.

Ant. Caligavit.
* Lege: Dei Patris.... Fili.
* Fortè legendum, conturbat.
* Br. Moz. ipsa, mox mendosè, assumpta.

Resp. A laqueo linguae.

* Primis curis, injuria, mendosè.

Ant. Sana me, Domine.

Ant. *Lavoravi in gemitu meo.

Ant. Domine Deus meus, in te speravi: libera me.

* Leg. sperantem,

ITEM

ITEM AD NONAM,

Br. Moz. fol. 162.
col. 4.

IN pace in idipsum, in te, Domine, quietis nostrae fiducia conlocetur; ut
cujus mortis gloria nobis facta est requies, nos in spe tua constituendo exaltes.

Ant. In pace,
in idipsum.

A L I A.

Br. Moz. fol. 162.
col. 4.

Discendant * a te, Domine, omnes maligni, quos utique infidelitatis suae vo-
rargo a te discedere fecit; non, quò ipsi poenali ultione a te perituri rece-
dant, sed ut infidelitatis eorum discedente proterviâ, mitissima leni jugo tuo
sua colla submittant.

Ant. Discedi-
te a me mali-
gni.
* Leg. Discedant.

A L I A.

Br. Moz. fol. 162.
col. 4.

Domine Deus, sperantem in te Ecclesiam salva: quò per te, qui pro ea pas-
sus es, & omnibus persequentibus liberetur, & cum omnibus, qui te di-
ligunt, perpetim jucundetur.

Ant. Domine
Deus meus, in
te sperabi: sal-
va me ab om-
nibus, qui me
persequuntur.

ITEM AD MATUTINUM.

ERubescant & confundantur omnes inimici tui, Domine, qui & inrises
sunt Crucis tuae, & captatores orationis nostrae; Suscipe ergo orationem fi-
delium, & castra abice externorum: ut dum oratio Ecclesiae ad te dirigitur, om-
nes per te * infidelitas confundantur.

Ant. Domi-
nus orationem
meam suscepit.
* Leg. infideles.

A L I A.

Vide hic supra. Et
fol. 187. col. 4.

Domine Deus, sperantem in te Ecclesiam a persequentibus omnibus salva,
& de manu persequentium potentialiter libera: ac ne quando rapiat ut
Leo * anima ejus, tuis semper inroretur affectibus: ut cujus primum passio-
nis * conpluta est sanguine, ejus invictâ liberetur a malis omnibus potestate.

Ant. Domine
Deus meus, in
te speravi, sal-
va me, & libe-
ra me, ne quan-
do rapiat.* Leg. animam.
* Leg. completa.

A L I A.

Destruere, Domine, inimicum & defensorem, qui dum fictè defensionis
tuae oraculo callet, inimicum veneni poculum obtegit melle; quia ergo ad-
mirabile semper est nomen tuum, sic dentes contra te insanientium contere, ut
ex ore infantium & lactantium perficias laudem.

Ant. Destruere
inimicum.

ITEM AD TERTIAM.

Br. Moz. fol. 178.
col. 1.

Christe, Dei Filius, cujus vitam viri impii & opprimendam definiunt, & de-
clutendam ut inferi statuerunt, nitentes memoriam tuam auferre de terra,
qui creaveras & caelos & terram; te petimus & rogamus, ut qui in spoliis
vestis tuae missam sortem * patenter perferre dignatus es, lapsus fragilitatis no-
strae benignissimè tolere, & a cunctorum nos elogio criminum expiatis con-
serves: quatenus, dum nos malae consuetudinis ligamine reddideris absolutos,
Sanctorum catervis in futuro consocios laureandos.

Resp. Viri im-
pii dixerunt.* Br. Moz. patien-
ter.

A L I A.

Br. Moz. fol. 177.
col. 4.

Psallat semper Ecclesia tua nomini tuo, altissime Deus, qui per passionis tuae
triumphum convertisti inimicum animae nostrae retrorsum; quaesumus proin-
de, ut eodem cum suis satellitibus infirmatis & perditis a facie tua, nos semper
tua protegat passio gloriosa.

Ant. Psallam
nomini tuo, Al-
tissime.

A L I A.

Br. Moz. fol. 177.
col. 4.

Adversus te, Christe Domine, peccatores malignitatis praetendentes arcum,
dolositatis suae nihilominus sagittis transfixi sunt: quia igitur te in obscuro
nequitiae jaculis linguae suae, ut * quonati sunt, transfigere nequiverunt, nos,
quaesumus, ab eorum dentibus tuae passionis munimine extraamur: ut te, quem
rectum corde persequuti sunt impiè, sentiant nostrum in omnibus protectorem.

Ant. Peccato-
res tenderunt
arcum.

* Leg. conati.

A L I A.

Br. Moz. fol. 160.
col. 3.

Salvum fac, Domine, populum tuum, qui gloriosâ passionis tuae exceptione
lactatur, ut lava dolosa non habeamus in corde, sed ore simplici & vana
loquentibus finem ponere, & in te credentium possimus accendere caritatem.

Ant. Salvum
me fac, Domi-
ne, quoniam
defecit sanctus.

ALIA.

ITEM AD SEXTAM.

DEus, cujus quaedam membra inimicorum vulnerantur sagittâ; tu Ecclesiam tuam ab omni haereticae pravitatis sagittâ intemeratam conserva, & a simulatione * horis pacifici libera; quò non occultas insidias perversorum incurrat, nec dolos forinsecus * sive praeparatos laceranda excipiat.

Resp. Sagitta vulnerans.

* Leg. oris.

* Fortè, sibi.

A L I A.

Br. Moz. fol. 159. col. 1.

Domine Deus, saluum fac populum tuum secundum acceptum a te iustitiae donum, in quo sanctae fidei nobis tribuisti mysterium: ut porrecto titulo Crucis sic consumatur nequitia peccatoris, ut dirigatur iustus per semitas aequitatis.

Ant. Domine Deus, saluum me fac secundum iustitiam meam.

A L I A.

Br. Moz. fol. 179. col. 3.

Miserere nostri, Domine, & vide humilitatem nostram de inimicis nostris: ut qui nullis teneri potuisti dolorum infernalium vinculis, nos a portis mortis potentialiter exaltare digneris.

Ant. Miserere mei, Domine, & vide humilitatem meam.

A L I A.

Br. Moz. fol. 160. col. 2.

DEus, cujus oculi in pauperem respiciunt, in te confidenti animae nostrae dona auxilium: ut, qui sanari nos passionis tuae vulneribus inprecamur, te auxiliante a nostris passionibus liberemur.

Ant. In Domino confidet anima mea.

ITEM AD NONAM.

Br. Moz. fol. 162. col. 2.

Vana satis, Domine, de te loquuntur, qui te Dei Filium confiteri nefariis vocibus dedignantur; disperse ergo labia dolosa a coetu Ecclesiae tuae: ut destructâ vanitate superviae, candor in nos rutillet humilis disciplinae.

Ant. Vana loquuti sunt unusquisque ad proximum suum.

A L I A.

Usquequò, Domine, oblivisceris nos in finem? Jam tandem aspice gemitum precis nostrae; & qui in passione positus Petrum respexisti post lacrimas, nos, quaesumus, respicias post inmanissimas culpas.

Ant. Usquequò Domine, oblivisceris me in finem?

A L I A.

Christe Dei Filius, qui deceptoris discipuli fraude innocens traderis ad supplicium Crucis, & super quem innocentem munera accepta sunt captionis; da nobis, ut nec jurando decipere proximos, nec noxiis moribus studeamus perdere nosmetipsos: quin potius, patientiae doctrinam sequentes, internos externosque valeamus evincere hostes.

Ant. Qui jurat proximos suo, & non decipit eum.

ITEM AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 160. col. 4.

Usquequò, Domine, exaltatur inimicus animae nostrae, qui nos cotidiana vitiorum abrodit rubigine? Respice jam, & exaudi nos: * hac, ne quando inimicus noster adversum nos praebaluisse se jactet, victoriâ Crucis tuae semper ad superna nos erige: & eum, qui nos quonatur capere, sub nostris pedibus conterendum inmerge.

Ant. Usquequò Domine, exaltatur inimicus meus.

* Leg. ac.

A L I A.

Br. Moz. fol. 179. col. 4.

Jesu, Dei Patris ineffabile Verbum, * qui insipientium corda ideo verum Deum esse non credunt, quia in ipso corde suo corrupti & abominabiles facti sunt; te petimus, & rogamus, ut cognoscant te & ipsi, sicut & nos cognovimus: ut sic * fideliter per veram fidei cognitionem laetabundi jungantur, qualiter plenissime gaudeant se ipsos additos ad numerum redemptorum.

Ant. Dixit insipiens in corde suo: non est Deus.

* Leg. quem, vel quod.

* Br. Moz. fidelibus hi per Ec.

A L I A.

Br. Moz. fol. 179. col. 4.

Christe Filius Dei, cujus animam circumdantes insatiabiles inimici, adipe suae malitiae obcaecati, loquebantur superviam; eripe ab impiis animam nostram: & sic passio tua passiones nostras extinguat, ut numquam oculos nostros statuamus declinare in terram. *Resp. Ne elonges a me, Domine.*

Ant. Inimici mei animam meam circumdederunt.

ITEM

ITEM AD TERTIAM.

Praevaricatos in te, Christe, mortalitatis nostrae vera redemptio, inimicos tuos agnovimus: eosque contra te loquutos mendacium, pia oris nostri confessione fatemur; idcirco supplices quaesumus, ut Ecclesiam tuam in hujus vasti gurgitis fluctibus volutantem ita virtutis tuae excubiis praemunire digneris, ut & hic * dolosorum arcus, ac jacula perversorum dogmatum inconcusso fidei calle pertranseat, & post ad te, nos omnes in sinus sui gremio retinens, laetabunda perveniat.

Resp. Haec dicit Dns: praevaricati sunt.

* *Leg.* dolosorum.

ALIA.

Br. Moz. fol. 178. col. 1.

Disperde, Domine, universa labia dolosa, & linguam magniloquam: ut qui in Salutare tuum fidenter agere nolunt, labiorum suorum malitiam confundantur: sicque illis in Christo Domino nostro vocatis per poenitentiam, * unaque nobiscum illis fidei linguam effectam, labia dolosa in utrumque a nobis usquequaque dispareant.

Ant. Disperdat Dominus universa labia iniqua.

* *Br. Moz.* unaque nobiscum fidei linguam effectam, ut labia dolosa utrumque.

* *Leg.* unaque nobiscum illis linguam fidei effectam. *mox*, in utrisque.

Ant. Caro mea requiescet in spe.

ALIA.

Domine Jesu, cujus caro Crucis patibulo affixa pertulit sepulturam, ejusque in infernum non derelicta est anima; tu carnes nostras Crucis tuae clavis affige, & de manu inferni potentiam virtutis tuae nos exime: ut tu, cuius sanctum corpus non vidit corruptionem, ab aeterna nos mortis liberares potestate.

ALIA.

Deus adjutor & protector noster, qui es invictissimum cornu salutis nostrae; redime nos ab omni corruptione, qui olim nos lavisti per sanguinem: ut passionis tuae gloriam contuentes, felicitatis aeternae mereamur effici coheredes.

Ant. Deus meus, adjutor meus, sperabo in eum.

ITEM AD SEXTAM.

Br. Moz. fol. 113. col. 3.

Christe, Dei Virtus, & Dei Sapientia, cujus vias dum antiquus hostis persequendo concludere nititur, a te, qui via es, mirifice conculcatur; ita nos, quaesumus, tuae gratiae usquequaque munimine circumvalla, ut nec in via peccatorum antiqui hostis obice concludamur, & iterum te * jubante per vias voluntatis tuae dilatata corde curramus.

Resp. Conclufit inimicus viam meam.

* *Leg.* jubante; *Br. Moz.* jubente.

ALIA.

Br. Moz. fol. 164. col. 2.

In tribulatione sua te Deum liberatorem suum invocat Ecclesia tua; Petimus proinde, ut eam salves ab inimicis, qui eam redemisti pretio tui crucioris: quod ita vias tuas in hac peregrinatione custodiat, ut obans ad tua mereatur pervenire promissa.

Ant. In tribulatione mea invocabi Dominum.

ALIA.

Br. Moz. fol. 160. col. 2.

Christe, Deus noster, qui contumacis populi contradictionibus es contentus, & ob hoc in capite gentium constitutus; nos, quibus per passionem & resurrectionem tuam Caput te fieri voluisti, non patiaris a te aliquando praecidi: ut te duce de aeris potestatibus * triumphemus, quem pro nobis in Crucis patibulo credimus exaltatum.

Ant. Domine, salva me a contradictionibus populi.

* *Leg.* triumphemus.

ALIA.

Br. Moz. fol. 162. col. 3.

Fructum inimicorum, Domine, de terra disperde, & semen eorum a filiis hominum, qui te, unum Christum, Dei & hominis filium confiteri refugiunt: ut Crux tua, quae Judaeis est scandalum, Gentibus autem stultitia, utrosque populos ad fidei regulam dirigat, tibi que connectendos ac coronandos sine fine conjungat.

Ant. Fructum inimicorum, Domine, de terra perdes.

ITEM AD NONAM.

Br. Moz. fol. 162. col. 2.

Auxiliare, Domine, & adjuva Ecclesiam tuam, quam adversarius noster nititur suscipere devorandam, sicut leo paratus ad praedam; Exsurge jam, Domine, & nostros praeveni inimicos, subvertens eos & passionis gloriam, & resur-

Ant. Susceperunt me, sicut leo paratus ad praedam.

resurrectionis tuae potentiâ: ut conversis illis, & passio tua victoriae nobis in commune praeparet titulum, & resurrectio praemium conferat sempiternum.

A L I A.

Br. Moz. fol. 162.
col. 2.

DA nobis, Domine, clipeum salutis tuae, ut dextera tua nos ad alta semper provehendo confortet, quò accincti fortitudine tua ad praelium per insigne Crucis tuae * tropeum deiciamus adversantem nobis humani generis inimicum.

Ant. Da mici, Domine, clipeum salutis tuae.

* Leg. tropheum.

A L I A.

Br. Moz. fol. 164.
col. 2.

DEus noster, salva nos ab insurgentibus inimicis, & a resistentibus victoriae Crucis libera nos potentiâ Deitatis: ut nomini tuo cantantes, te semper gloriosum confiteamur in gentibus, cujus sanguine redemptus est mundus.

Ant. Deus meus salva me ab inimicis meis.

ITEM AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 165.
col. 4.

EXaudi, Domine, de templo sancto tuo vocem Ecclesiae tuae: ut qui in passione positus rivulos sanguinis patiendo exudas, nos mortis * gentibus circumdati solaturus aspicias: ut torrentes iniquitatis in nullo nos noceant, cum inperturbatos reddiderit adjutrix gratia tua.

Ant. Exaudi, Domine, de Templo sancto tuo vocem meam.

* Leg. gemitibus circumdatos.

Br. Moz. fol. 181.
col. 4.

INveniat manus tua, Domine, omnibus inimicis tuis in vindictam, qui nolunt Cruci tuae sua subdere colla: inveniatur quoque & in eis, qui te oderunt, dextera tua parcens, cum eos ipsos dexteræ tuæ feceris esse participes: ut in tempore vultus tui, quum manifestata fuerit nobis facies tua, non ponantur * ut in clibanum ignis, sed transferantur nobiscum coronandi in caelestibus regnis.

Ant. Inveniat manus tua Domine.

* Br. Moz. ut clibanum.

A L I A.

Br. Moz. fol. 183.
col. 4.

AD defensionem familiae tuae adtende, Domine, & jam eripe animam ejus a framea persequentis, & manu canis: qui solus animam tuam ponere dignatus es pro omnibus nobis. Resp. Sicut bonus.

Ant. Ad defensionem meam adtende, Domine.

ITEM AD TERTIAM.

O Dei Patris Verbum, adversus quem falsiloquus suscitatus erigitur, & per quem lumborum tuorum pars lanceis inpetitur; concede membris Ecclesiae tuae, ut nec inimici lanceis circumsaepa, ad inclita voluptatum opera dilabantur, nec convulnatione lumborum ad incentiva libidinis excitentur: sed tu, qui es Judex noster in caelo, & conscius in excelsis, & a praesenti nos libera malo, & futuro nobis requiem dona in saeculo.

Resp. Caligavit ab indignatione oculus meus.

A L I A.

CHriste, Dei Filius, respice nos, & ne nos derelinquas, currentes in stadio hujus mundi, qui de Cruce Patrem, ut quid te derelinqueret, adclamasti: * ut quia tribulatio proxima est, & non est qui adjuvet, tu oportunitatem nobis e caelo auxilium mitte.

Ant. Deus, Deus meus, respice in me; & ne derelinquas me.

* Leg. & quia.

A L I A.

CHriste Domine, qui pro nobis carnem suscipiens * in circumdatus concilium perpeffus es malignorum; concede nobis, ut manus & pedes tui, quae effossae clavis affixerunt Crucis, praesidia nobis, praeparent (praesidia) sanitatis: ut insignia passionis tuae vexilla ad consequenda nobis emolumenta proficiant sempiterna.

Ant. In pulvere mortis deduxerunt me, Domine.

* Fortè legendum, te circumdantium.

* Leg. quae effossae (vel qui effossi) clavis affixerunt Cruci: & dele, praesidia.

Br. Moz. fol. 209.
col. 4.

Libera nos, Domine, de ore leonis, qui injuriam perpeffus es Crucis: ut in medio Ecclesiae te laudantes, narremus nomen tuum fratribus nostris, qui solus victor factus es mortis.

Ant. Libera me, Domine, de ore leonis.

ITEM AD SEXTAM.

OMnes, tuam, Christe, persequentes Ecclesiam, sub ejus vestigiis convertendos humilia: quique te in membris tuis persecuntur ac detrahunt, salutari confusione & verecundia perfundantur: ut Ecclesiae tuae animam, non ad poenam, sed ad emulationem boni semper exquirant.

Resp. Omnes persequentes me confundere, Domine.

A L I A.

*Br. Moz. fol. 126.
col. 3. & vide fol.
184. col. 4.*

AD defensionem Ecclesiae tuae respice, pastor animarum, Domine Jesu Christe, liberans misericorditer animam nostram de ore leonis, cujus anima a framea & manu liberata est canis.

Ant. Ad defensionem meam respice.

A L I A.

Christe, Filius Dei, cujus virtus igne passionis decocta, velut testa, firmior fuit, cujus lingua faucibus * esit, dum per illos etiam loqueris, linguaque in illis gloriosa efficeris, qui tuis inerent usquequaque mandatis; da nobis, ut igne tribulationis decocti, non frangamur in camino hujus saeculi constituti: sed in hoc nos veritas linguae tuae possideat, ut, infatigabili cursu tua servantes praecepta, patienter adversa cuncta toleremus praesentia.

Ant. Lingua mea adaesit faucibus meis.

* Leg. haesit, & sit accomode similia.

A L I A.

*Br. Moz. fol. 166.
col. 3.*

Christe, Dei Filius, quem hominem purum, non Deum credentes, vitulorum multitudo circumdat, & taurorum pinguium persequens crassitudo dilaniat; da nobis, ita invicto Crucis tuae signaculo frui, ut omnis * per hanc a nobis congregatio dispareat inimici.

Ant. Circumdederunt me vituli multi.

* Br. Moz. per hoc.

ITEM AD NONAM.

*Br. Moz. fol. 181.
col. 4. & fol. 208.
col. 2.*

ERipe animam nostram a framea potentissimi inimici, Christe Filius Dei, ut tu noster sis semper liberator de ore leonis, qui animam tuam potenter eduxisti ab inferis.

Ant. Eripe a framea animam meam, Domine.

A L I A.

Christe, Deus noster, qui impiorum crucifixus es linguis; ne perdas animas nostras cum impiis, nec cum viris sanguinum mortis deducamur in lacum, qui te pro nobis Dominum credimus crucifixum.

Ant. Ne perdas cum impiis animam meam.

A L I A.

*Br. Moz. fol. 204.
col. 2.*

NE tradideris, Domine, Ecclesiam tuam in persequentium se manu cruenta: ut insurgentes, ab ea testes falsi resileant, cum in ea Crucis vexilla fuerint elevata.

Ant. Ne tradideris me, Domine.

ITEM AD MATUTINUM.

*Br. Moz. fol. 187.
col. 4.*

NE tradas, Domine, in persequentium manu animas tibi confitentium populorum: ut qui falsorum pertulisti mendacium, colentium te glorificeris vocibus redemptorum.

Ant. Ne tradas me, Domine, in manus persequentium me.

A L I A.

*Br. Moz. fol. 177.
col. 1.*

Christe, Deus noster, qui inter peccatores, cum latronibus scilicet, Crucis te supplicio tradi perpeffus es; quaesumus, ne nos simul cum peccatoribus tradas, neque cum operantibus iniquitatem pariter punias: ut, quos passione tua a diaboli potestate liberare dignatus es, hic & in aeternum ab infernali peccatorum forte dissocias.

Ant. Ne simul tradas me cum peccatoribus.

A L I A.

ESto nobis, Domine, in Deum protectorem, qui solus pro nobis pertulisti supplicii Crucem: ut in loco passionis tuae munito altius conlocati, cruentum mare saeculi transeamus inlaesi.

Ant. Esto mihi in Deum protectorem.

ITEM AD TERTIAM.

INgeniti Dei Patris unigenite Filius, qui in verae carnis mortalitate redempturus hominem veniens, non solum * infidi es Judeae populis in proverbium veteris, sed etiam & ab his, quos diligebas, passionis procella intercurrente, longè factus agnosceris; tu nos tuae caritatis ubertate refertos in odore unguentorum tuorum post te facito excurrere expeditos.

A L I A.

Ant. In hoc cognovi.

Resp. Ecce factus sum omnibus.

* *Leg.* infidae Judeae populis in proverbium verteris.

Br. Moz. fol. 194. col. 2.

Cum operantibus iniquitatem ne perdas nos, Domine: & qui passionis tuae tempore loquentes foris pacem, mala autem in cordibus meditantes, singulari patientia perferre dignatus es, nos famulos tuos & a totius simultatis vitio libera, & a talium conventu & hic & in futuro reddas extorres.

Ant. Quum operantibus iniquitatem.

A L I A.

Br. Moz. fol. 163. col. 4.

Erubescant, Domine, impii, & deducantur in infernum, qui te Christum Dei Filium negaverunt: ut ora te loquentium * aucto praedicationis culmine polleant, dum adversus justum iniquitatem loquentia destruxeris labia.

Ant. Erubescant impii, & deducantur in infernum.

* *Br. Moz. alto.*

Br. Moz. fol. 166. col. 1.

Domine Jesu Christe, non infirmetur, quaesumus, in peregrinationis hujus paupertate vigor Ecclesiae tuae: ac si contigerit in nobis virtutum ossa pro tempore conturbari, exemplo passionis tuae erecti, non incidamus usquequaque in laqueos inimihi.

Ant. Infirmitus est in paupertate vigor meus.

ITEM AD SEXTAM.

Domine, qui nos consoletur, non est in terris, nisi tu de sancto auxilium miseris; tu ergo, qui olim in nostro corpore & adversantem tibi discipulum, & extensam contra te pertulisti adversarii manum, manus nostras ab omnibus illicitis actibus coibe: ut pro nullis operibus nostris, dum judicaturus vivos & mortuos veneris, confundamur, sed ostensa nobis vultus tui gloriâ consolemur.

Resp. Domine, qui consoletur, non est.

A L I A.

Br. Moz. fol. 199. col. 1.

Ineffabili, Domine Jesu, enituiti patientiâ, dum congregata omnis simul adversum te infidelium turba, ut acciperent animam tuam, nitebantur conciliis, quò in verbo te caperent, quem utique Verbum Dei esse nescirent; & ideo, qui tam potentialiter mundum vicisti * in dilectoribus suis, glorificare te dignare in confessionibus nostris.

Ant. Dum congregaretur omnes simul adversum me.

* *Br. Moz. in delicto, viribus tuis.*

A L I A.

Br. Moz. fol. 170. col. 4.

Tu nobis es, Domine, refugium a pressura, quae circumdedit nos; & ideo, qui patiendo pro nobis, exultatio factus es nostra, redime nos a circumdantium inimicorum muscipula.

Ant. Tu, Domine, es refugium a pressura.

A L I A.

Br. Moz. fol. 163. col. 4.

Judica, Domine, nocentes nos, & impugnantes nos ipse expugna: ut qui primum es impugnatus in corpore nostro, nunc nos inexpugnabiles reddas, permanentes in corpore tuo.

Ant. Judica, Domine, nocentes me. mal.

ITEM AD NONAM.

Confundantur & reveantur, Domine, omnes inimihi Ecclesiae tuae, qui te in eam nituntur evincere: ut dum tu, qui pro ea passus, auxilia ei exoptata porrexeris, erubescant omnes, qui cogitant adversus eam mala in cordibus suis.

Ant. Confundantur, & reveantur inimihi mei.

A L I A.

Br. Moz. fol. 189. col. 4.

Surgentes in te, Domine, testes iniqui, quae ignorabas, interrogabant te: quid enim ignorabas, qui eorum, qui te oderant, dolos ante praespexeras, & futurorum praescius omnia praesciebas? Qui ergo interrogantium blasphemias alto pietatis * mysterio te ignorasse designas, scire nos veraciter, & amplectere facito, & redemptionis

Ant. Surgentes in me testes iniqui.

* *Primis curis, misterio.*

tionis nostrae mysteria plena fide cognoscere, & ea ipsa interrogantibus inimicis * cognota declarare.

* Leg. cognita.

ALIA.

Br. Moz. fol. 170.
col. 4.

DA nobis, Domine, ut mortificationem tuam circumferamus in corpore nostro, qui nos vivificasti in corpore tuo: ut quum molesti nobis fuerint inimichi, non eamus contra illos reddituri vindictam: sed induti cilicio, nostramque humiliantes in jejuniis animam, tibi Domine in sinu nostro refusam orationem deferamus acceptam.

Ant. Ego, Domine, cum * inimici molesti essent.

* Leg. mihi.

ITEM AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 309.
col. 4.

DEus, Dei Filius, super quem exsurgentes testes iniqui, dum ignoranda interrogant, se ipsos caecitatis ignorantiam jugulant, reddentes tibi pro bonis mala praesentia; da nobis sic in tuis passionibus conlaetari, ut in caelesti gloria mereamur coronandi admitti.

Ant. Exsurgentes testes iniqui, quae ignorabam.

ALIA.

Br. Moz. fol. 160.
col. 2.

INimichi tui, Domine, adversus te convenerunt, non ut compungerentur poenitentiam salutari, sed ut dissoluti tentandum te adirent inrisione crudeli; qui ergo innocens perpeffus es inimicorum & inrisiones & vulnera, nostra in his abluc propitiatus peccata.

Ant. Inimichi mei adversum me convenerunt.

ALIA.

Br. Moz. fol. 166.
col. 4.

CHriste, Salvator noster & Domine, quem inimichi tui gratis oderunt, cuique annuentes oculis pacifice loquebantur; da nobis, ut & amicos in te, & inimicos propter te veraciter diligere mereamur: ut, quum tu Dominus fueris solus in causa, simplex ad omnes procedat conscientia nostra.

Ant. Qui oderunt me gratis, annuebant oculis.

ITEM AD TERTIAM.

Jesu, fons & origo nostrae salutis, qui sine tempore aeternus de aeterno Patre Filius nasceris, & in fine temporis natus homo ex Virgine declararis, propter quod & derelictum te super terram a Patre testaris; non nos, dum terra hujus corporis circumdamur, derelinquas: neque a facie tua proicias; sed praesta nobis, propter hoc quod passionum tuarum * stigmatam fidei ulnis amplectimur, ut tecum post transitum infinito jubilo jucundemur.

Resp. Quare tristis es anima mea?

Resp. Omnes adversarii mei.

* Pro, stigmata.

ALIA.

Jesu, Deus noster & Domine, qui verba inimichi, iniquitatem & dolum redolentia, supportasti; fac nos ut, nequaquam meditantes iniquitatem in cubili cordis nostri abscondito, impleri mereamur tuae gratiae dono.

Ant. Verba inimichi, iniquitas & dolus.

ALIA.

Br. Moz. fol. 163.
col. 4.

CHriste, Dei Filius, qui stridentium inimicorum dentibus non es commotus, sed singulari patientiam, & ferinis stridoribus spicula, & humanis languoribus porrigis medicinam; restitue tibi per veram poenitentiam animas nostras: ut a te respecti non feramur * praecipiti iram damnabiles, set exemplo tuae passionis reddamur ad omnia mites.

Ant. Stridebant in me dentibus suis.

* Br. Moz. praecipites in ira; sed &c.

ALIA.

Br. Moz. fol. 169.
col. 3.

Observat, Domine, peccator justum, insidians fidelissimum gregem tuum ad perdendum eum, viventem ex fide, & de tua misericordia praesumentem; non ergo nos perituros derelinquas in manibus ejus, qui propter nos * ligno es crucifixus.

Ant. Observavit peccator justum.

* Br. Moz. ligno crucis affixus es.

ITEM IN EBDOMADA SECUNDA POST VIGESIMA.

Br. Moz. fol. 171.
col. 1.

DEus noster & Domine, Jesu Christe, tu semper esto in causa Ecclesiae tuae, * per quem eam semper patienter discernas a caeteris, qui solus pro ea pertulisti vulnera passionis.

Ant. Deus meus, & Dominus meus in causam meam.

* Nescio, an legendum sit, partemque meam.

ALIA

A L I A.

Br. Moz. fol. 195.
col. 2.

I Nimici tui, Domine, vivent in poenis, quos destruxisti potentiâ Crucis; non ergo super Ecclesiam tuam ulterius confortentur, qui semel gloriâ passionis tuae evicti sunt: ut membra tua, vexillo Crucis erecto, de hoste victoriam capiant, & exobtata de spoliis hostium lucra conquirant.

Ant. Inimici mei vivent, & confortati sunt.

A L I A.

Br. Moz. fol. 185.
col. 3.

Ecce, Domine, veteres sunt positi dies nostri, quia in veterem adhuc hominem ambulamus, dum novitatem vitae usquequaque non capimus; operum ergo dignorum exhibitione nos amplia, qui fidei tuae nobis contulisti vexilla: ut non veterescamus in haetibus pravitatis, qui tuae nos credimus innovatos gloriâ passionis.

Ant. Ecce veteres posuisti dies meos.

I T E M A D T E R T I A M.

Br. Moz. fol. 204.
col. 2.

Jesu, Salvator noster & Domine, adversus quem omnes *Juda principes congregati, inmane facinus perpetrantes, sanguinem innocentem effundunt: quod & mundus veteris criminis *elogio mundatur, & cuncta, quae in caelo & quae in terra sunt, unione pacis sociata noscuntur; nos ejusdem tui cruoris perceptione a cunctis sordibus delictorum emacula, & innocentiae bono exorna: quatenus vinculo alternae pacis innexi, tempore Judicii tui tibi ut verae pacis filii praesentemur, & ex tuae visionis intuitu nullatenus confundamur.

Resp. Ab homine iniquo & doloso libera me, Domine.

Resp. Congregati sunt adversus justum.

* Fortè Judeae.
* Leg. elogio emundatur.

A L I A.

Consistenti peccatori adversum nos, Domine, tu pro nobis obfiste: ac, ne nos vitio loquacitatis inquinet, salutari ori nostro silentium pone: ut tu, qui in passione productus ante Judicem siluisti a bonis, & loqui & tacere nos facias temporibus opportunis.

Ant. Dum confistit peccator adversum me.

A L I A.

Christe, Dei Patris ineffabile *Vervum, qui susurrantem contra te catervam sustines perfidorum, dona Ecclesiae tuae, nec susurris malignantium deici, nec detraentium linguis adtingi: ut qui patienter sustinuisti eos, qui adversus te *inicum verbum deponentes jurgati sunt, nos paulisper sustinens in coeno merfos peccaminum, ad obtabilem perducas poenitentiae fructum.

Ant. Susurrabant omnes inimici mei adversum me.

* Leg. Verbum.
* Leg. iniquum.

A L I A.

Christe, Dei Filius, qui unum ex duodecim malum pateris, magister bone discipulum, qui, accepto a te pane, proditoris consilium agit, quod te Dominum plebi traderet persequentem; da nobis, ut panes tuos edamus ad gratiam, & non sumamus ad poenam: ut, passionis hujus recreati dulcedine, & levantes contra te calcaneum valeamus comprimere, & tibi soli mereamur in sanctitate & justitia deservire.

Ant. Qui edebat panes meos mecum.

I T E M A D S E X T A M.

Br. Moz. fol. 167.
col. 3.

Deus, cujus animam leonum rugientium voracitas nequivit absumere in eo, quod justitia in te inventa eorum videbatur rabiem effugare; emitte sanctum Angelum tuum, qui os leonis illius, qui per mundum rugiens currit, quaerens quem *deboret, concludat: atque animas nostras de ejus persuasionem atque dominatu eripiat.

Ant. Misit Dominus Angelum suum.

* Leg. devoret.

A L I A.

Br. Moz. fol. 169.
col. 1.

Christe Deus noster, qui in corpore nostro & inludi, & *verberari te passus es; tu animam nostram, inlusionibus repletam, ab omni pollutionum sorde depurga: ut, verâ sanitate habitante in carne nostrâ, ad coronam mereamur pertingere destinatam.

Ant. Anima mea completa est inlusionibus.

* Leg. verberari.

A L I A.

Br. Moz. fol. 193.
col. 2.

Inimici tui, Domine, cupientes de terra perdere nomen tuum, mala de te loquuti sunt, dicentes: quando morietur? nomen videlicet volentes perdere

Ant. Inimici mei dixerunt mala mihi.

Christianum; sed tu, Domine, cujus promissum tenemus, quod permaneat nobiscum usque in consumationem saeculi, miserere nostri, & resuscita nos propter innocentiam fidei, qua in te credimus: ut non gaudeat de nobis insatiabilis inimicus.

A L I A.

Br. Moz. fol. 199.
col. 2.

DEi Patris unigenite Filius, qui passione tuâ discernis causam populi tui a grege insatiabilis inimihi, discerne causam nostram a gente non sancta per passionis tuae manifestam potentiam: ut tu solus in causa Ecclesiae agnoscaris, qui te voluisti fieri pretium nostrae redemptionis.

Ant. Discerne causam meam, Domine.

I T E M A D N O N A M.

Br. Moz. fol. 185.
col. 2.

CHriste, Dei Filius, adversus quem & susurrantia inimicorum labia mota sunt, & contra quem verbum *inicum falsis functionibus formaberunt; tu nos ab omni temptationum genere protectionis tuae munimine tege: ut per te susurris non cedamus adversis, qui semper *vicis in nos patientiâ Deitatis.

Ant. Susurrabant adversum me omnes inimici mei.

* Leg. iniquum.
* Leg. vincis in nos potentia &c.

A L I A.

Br. Moz. fol. 165.
col. 1.

TU, Deus noster, & fortitudo nostra, qui pro nobis Crucis subisti injuriam, ne repellas Ecclesiam tuam: ut quae contristata affligente inimico incedit, te sibi parcente, gratuletur se in persecutionibus dilatarî.

Ant. Tu Deus meus, & fortitudo mea.

A L I A.

Br. Moz. fol. 169.
col. 2.

INgeniti Patris unigenitum Verbum, qui gloriantem contra te in malitia populum sustines supervorum, consistentem tibi gregem salva fidelium: ut, dum turba *multorum tota die in lingua sua injustitias cogitat, plbs nomini tuo credula, cantica tibi deferat sine fine accepta.

Ant. Quid gloriaris in malitia?

* Br. Moz. malorum.
* Leg. plebs.

I T E M A D M A T U T I N U M.

Br. Moz. fol. 169.
col. 4.

DEus, qui gloriantem contra te in malitia discipulum pateris; da nobis sublimiter gloriarî in passionibus tuis: ut, in quem malitia porrecto arcu doloris emisit spiculum vulneris, in eo credulitas defigat vota suae confessionis.

Ant. Quid gloriaris in malitia qui potens es in iniquitate?

A L I A.

Br. Moz. fol. 184.
col. 1.

DEus, qui in exercitatione nostra contristari nos inspicis; da nobis potentissimum auxilium in victoria sanctae Crucis: ut qui exemplo tuo mundum decertamus evincere, Caelos mereamur post transitum possidere.

Ant. Contristatus sum in exercitatione mea.

A L I A.

Miserere nostri, Domine, ne conculcans inimicus homo nos usquequaque deiciat, quos sanguinis tui redemisti potentia: neque nos totius diei debellatione humiliet, quos tuâ redemptos inspicit passione; ut auxilium Crucis tuae valeat in nobis & ad evincendam ejus insidiam, & ad consequendam gratiam tuam. Resp. De manu inferni.

I T E M A D T E R T I A M.

CHriste Dei, hominisque admirabilis Filius, qui non compulsionem infidelium, sed potestatis propriae *vote dilectam animam tuam tradidisti in manibus inimicorum: dum hereditas tua, plebes scilicet Judaica, facta est tibi quasi leo in silva, crudeli contra te *ritu, ut crucifigaris, exclamans; ita nos infusione sancti Spiritus reple, ut caritatis igne ferventes, & innocuae vocis clamorem ad *auditus tuae omnipotentiae dirigamus, & animas nostras pro fratribus ponere totis nisibus insistamus.

Resp. Animam meam dilectam.

* Lege, si placet, voce.
* Fortè: nifu.
* Leg. auditum.

A L I A.

Br. Moz. fol. 208.
col. 1.

Contristamur ecce, Domine, *a voce, dum feralia super nos cadunt jacula odii; sed tu, qui acerva pro nobis sustulisti obprobria, nos famulos tuos & a tribulatione peccatoris elonga, & declinantes in nos iniquitates virtutis tuae disperde potentiâ.

Ant. Contristatus sum a voce inimici.

* Br. Moz. a voce inimici.

ALIA.

TOta die, Domine, inimicorum lingua contra te meditata est injustitiam, quum te mundi Dominum non solum suppliciis, sed & linguis acriter crucifigunt; *dextrae ergo eos, Deus, in finem, qui converti ad te noluerint ante finem: ut te Finem suum plebs liberatorum agnoscat, qui & malitiam destruis, & benignitatem ad alta sustollis.

Ant. Tota die injustitiam cogitavit lingua inimicorum.
* Leg. destrue.

ALIA.

Deus, vitam nostram adnuntiamus tibi, qui inferna moriens devicisti: tu enim firma infirmaque nostra agnoscis, qui solus inspector es cordis; pone, quaesumus, in conspectu tuo lacrimas nostras: ut repromissionis percipiant donum, dum per eas comparaverimus indulgentiae fructum.

Ant. Deus, vitam meam adnuntiabi tibi.

ITEM AD SEXTAM.

UNigenite Dei Filius, qui subeundae passionis in tempore non solum ab his, qui tibi adversabantur, inlusionum sustines probra, sed & viri pacis tuae, traditoris utique discipuli, fraudulentia perpeffus es oscula; votis fidelibus quaesumus, ut te protegente sic benignitatis moribus decoremur, quò & inludentes nobis amicos per caritatem vincamus, & *os, qui nobiscum fraudulento esu communicant benignissimè toleremus.

Resp. Omnes amici mei.

* Leg. eos.

ALIA.

ECce, Domine, positi in perturbatione mundanâ, quietem solitudinis eligentes, elongari fugiendo a terrenis actibus cupimus, ut a pusillo animo, & tempestate salvemur; quia ergo non in loco, sed in te, qui locorum es conditor, praeparatam requiem expectamus, praebe nobis, ut exploso omni humano strepitu, in sola dulcedinis tuae contemplatione laetemur.

Ant. Ecce elongavi fugiens.

ALIA.

Contristatur ecce, Domine, Ecclesia tua in exercitatione sua, dum externorum hostium nititur spiculis contraire, & internorum simultates molitur conpescere; ab utroque ergo eam discrimine libera, qui solus pro ea pertulisti Crucis injuriam: ut & exercitatio ejus habeat fructum, & vota illius ad aeternum perveniant gaudium.

Ant. Contristatus sum in exercitatione mea.

ALIA.

Miserere nostri, Domine, nec conculcari nos ab inimico homine patiaris, qui redemisti nos pretio Crucis: ut infesto adversario nostro tu solus pro nobis obsistas, qui praestrepentis mundi evicisti procellas.

Ant. Miserere mei, Domine, quoniam conculcavit me homo.

ITEM AD NONAM.

IN te Deum, Verbum Patris, sermonem laudamus, a quo id ipsut accepimus, ut te sine fine laudemus; & ideo te poscimus, ut invicto Crucis tuae nos munias signo, ne quando timeamus, quid nobis faciat homo.

Ant. In Deo
* laudavo verbum.
* Leg. laudabo.

ALIA.

Pone, Domine, in conspectu tuo contra eos, qui nos oderunt, nostrarum obices lacrimarum: ut jam tandem inimici nostri convertantur retrorsum, qui nos infano odio persequuntur; sicque rogemus nostri criminis ubertas lacrimarum extinguat, ut passionis tuae celebritas per artam gradientes viam ad gaudia nos pertrahat infinita.

Ant. Pone, Domine, lacrimas meas in conspectu tuo.

ALIA.

Deus juste, qui justum gregem fidelium in hoc proficere facis, quum vindictam illi peccatoris ostendis: ut in eo justi semper manus *labentur, in quo visâ peccatoris poenâ opera ejus ad melius diriguntur; tu, qui solus sine alterius participatione es justus, per tuam passionem nos effice justos: ut in poenis, quas pro nobis innocens pertulisti, & decoctionem criminum adsumamus, & conplatione virtutum opulentiùs triumphemus.

Ant. Lactus erit justus.
* Leg. laventur.

ITEM AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 169.
col. 4.

Inruentes * in te fortes, Christe Domine, virtutis tuae valore compesce; quique tuam in passione animam occuparunt, iugo servitutis tuae eorum * gemina occupentur: ut tu solus Dominus redemptor saeculi agnoscaris, quum in occursum Ecclesiae tuae surrexeris.

Ant. Irruerunt
in me fortes.* Br. Moz. in me.
* Br. Moz. genimi.
na.

A L I A.

Br. Moz. fol. 187.
col. 3.

ERipe nos, Domine, de inimicis nostris; & qui tuam pro nobis dignatus es exponere animam, ab insurgentium nos libera usquequaque procella.

Ant. Eripe
me de inimicis
meis, Deus.

A L I A.

EXaudi, Deus, orationem Ecclesiae tuae, quò, in sanctae fidei rectitudine gradens, nec timore inimihi frangatur, nec adversantium jaculis supplantetur, credens te unum Christum, hominem simul & Deum, quem pro se fatetur piis vocibus crucifixum.

Ant. Exaudi,
Deus, oratio-
nem meam,
quum tribulor.

ITEM AD TERTIAM.

Br. Moz. fol. 212.
col. 2.

OMnipotens Dei Filius, Christe, cujus verba stilo ferreo, forti scilicet sententiâ, Patrum scripta dinoscuntur in petrâ, in praedurissima videlicet gentiliū * corda universa membrorum Ecclesiae tuae corda emolians; nomina eorum in pagina libri vitae digiti tui sancti * stola conscribe: quò & naturali turgedine careant, & verae humilitatis gratiâ enitescant.

Resp. Quid glo-
riaris?Resp. Quare
persequimini
me?* Ita scribitur in
in Codice.

* Leg. stylo.

A L I A.

Br. Moz. fol. 174.
col. 1.

DEus, qui admirabilis responsionis objectu dentes conteris inimicorum, molasque frangis leonum, dum & interrogationibus eorum inexpugnabile praeparas telum, & eorum clamoribus insultans, viventem te ostendis post vulnera crucifixum; frange & nunc, quaesumus, saevientium contra te inimicorum audaciam, * quod ad nihil, velut decurrens aqua, * devenient, qui malitiae suae gestiunt intra tuam Ecclesiam spargere documenta.

Ant. Deus con-
teret dentes ini-
micorum.* Leg. quò ad nihi-
lum.

* Leg. deveniant.

A L I A.

Br. Moz. fol. 174.
col. 1.

Occupantes animam tuam, Christe Domine, fortes super te acriter inruerunt, quum tempore passionis cuneus super te inruit supervorum; & ideo, quaesumus, ad precem Ecclesiae tuae jam respice, & cruentum saevientis hostis de manu gladium tolle: & mucrone suo decisum se sentiat, dum per eos, quos tenuerat, fidei tuae cognoverit praedicari doctrinam.

Ant. Occupa-
verunt animam
meam inimici
mei, Domine.

A L I A.

Improperium & miseriam, Domine, expectasti, eorum scilicet, quos perfectes singularem patientia pertulisti; da ergo nobis, & mundanorum lapsum miseris ex toto carere, & opprobria huius vitae usquequaque contemneri; quique in ea pro illis, qui te persequiebantur, tristitiâ arebaris, * non invenisti condolendi participes, nobis dona, ut & * fides hic tristitiae comites, & gaudii post futuri mereamur * invenire consortes.

Ant. Inprope-
rium & mise-
riam expecta-
bit anima mea.* Hic aliquid deesse
videtur.

* Leg. fideles.

* Leg. inveniri.

ITEM AD SEXTAM.

DEi Patris unigenite Filius, loquere Deo Patri sine intermissione pro nobis, qui tempore passionis interrogatus a iudice, studium tacendi adsumis: sit vox tua interpellans Patrem pro populo Christiano, quia nescimus, quid loquamur in defensionis nostrae suffragio: quò per salutaris silentii cultum iustitiae muneribus praepollentes, nec gressus nostri in amaritudine currant, nec accusantis linguae nos noceant falsa commenta.

Resp. Loquere
pro me.

A L I A.

Br. Moz. fol. 190.
col. 4.

A Timore inimihi, Domine, libera animam nostram, & a conventu malignantium eripe eam: ut quae vulnere passionis tuaeeducta est de lacu miseriae, in te credens perducatur ad aeternae gloriae libertatem.

Ant. A timore
inimici, Domi-
ne, libera ani-
mam meam.

A L I A.

A L I A.

Protege nos, Domine, a conventu malignantium inimicorum, qui Crucis pertulisti opprobrium: ut, qui contra te linguas suas exacuerunt ut gladium, saluberrimo conquisiti devorentur Ecclesiae morfu.

Ant. Protege me, Domine, a conventu malignantium.

A L I A.

Br. Moz. fol. 206. col. 3.

Christe Dei Filius, qui ultimo passionis exitu felle & aceto potatus es Judeorum; praesta nobis, ut per hoc, quod tu amaritudine propinatus es, amaritudinum tuarum nos potione deebries: ut & amaritudo mortis tuae dilectionis in nos augeat flammam, & resurrectionis potentia perfectam faciei tuae nobis repraesentet gloriam repromissam.

Ant. Dederunt in escam ei fel.

I T E M A D N O N A M.

Br. Moz. fol. 198. col. 4.

Effunde, Domine, super inimicos* tuos iram tuam; ut habitatione eorum permanente destructa, tandem aliquando agnoscant locum quietis suae, qui perdiderunt locum furoris & iniustitiae suae: ut conversionis ad te illis aditus in Ecclesia pateat, qui terrenae civitatis Iherusalem perdiderunt auxilia.

Ant. Effunde, Domine, super inimicos meos iram tuam.

* *Br. Moz.* meos.

A L I A.

Jesu Deus noster, qui, facto de resticulis flagello, vendentes, & eementes è tuo eximis templo; da nobis, in Ecclesia tua nec quaestu posse rerum temporalium capi, nec intra eam sordidis moribus conversari: sed ita zelus domus tuae nos* commendat, ut placita tibi fratribus de nobis praebeamus exempla.

* *Leg.* comedat.

A L I A.

Br. Moz. fol. 174. col. 1.

Deus in adiutorium nostrum intende: ut qui passionibus tuis* communicari votis sincerissimis anelamus, adiutorem te nostrum in ipsis nostris conatibus sentiamus.

Ant. Deus in adiutorium meum intende.

* *Br. Moz.* communicare.

I T E M A D M A T U T I N U M.

Br. Moz. fol. 173. col. 2. & fol. 186. col. 2.

Non erubescant in nobis, Domine Deus virtutum, qui te expectant de humanis haecibus iudicium esse facturum: ut Crucis tuae potentia & placitos nos tibi* operaris salutis exhibeat, & caelestis militiae curiam de nostris actibus contristari non sinat.

* *Leg.* operarios.

A L I A.

Firmamentum nostrum, Christe Deus noster, esto refugium Ecclesiae tuae: * & in virtute Crucis tuae de manu peccatoris eam eripiens, sine macula & ruga eam tibi in futuro adsignes.

Ant. Firmamentum meum & refugium meum es tu.

* *Leg.* ut.

A L I A.

Br. Moz. fol. 201. col. 3.

Deus noster, * ne elonges a nobis, qui longe factus es a persecutoribus tuis: ut tu solus in adiutorium nostrum respicias, qui in Cruce tua potestates hujus mundi triumphas. *Resp.* Eripe me de inimicis meis, Domine.

* *Br. Moz.* ne elongeris.

I T E M A D T E R T I A M.

Deus, cujus* medibus caterbae infidelium populorum muscipulam paraberunt, cujusque animam de caelis deponere, & ad infirma conati sunt incurbare; pedes nostros in pacis itinere dirige, & animas nostras de dominatu potestatis daemonicae redime: quatenus & fobeam in nostri perniciem praeparatam possimus evadere, & ad te coronandi feliciter valeamus post nostrum obitum pervenire.

*Ref.** Muscipula paraberunt.

* *Leg.* Muscipulam paraverunt.

* *Leg.* pedibus.

A L I A.

Br. Moz. fol. 176. col. 3.

Firmamentum nostrum atque refugium te Dominum poscimus crucifixum: ut, de manu peccatoris nos liberans, in locum munitum coronandos statuas.

Ant. Firmamentum meum & refugium meum, Deus meus.

A L I A.

Br. Moz. fol. 189. col. 4.

In excelsso, Domine, contra te peccatores loquuti sunt, quum latentem cordis sui superviam altis vocibus clamaberunt; qui ergo contra te in caelum

Ant. Peccatores iniquitatem in excelsso loquuti sunt.

sua nituntur ponere ora, redeant in terram, confisuri per poenitentiam: ut, nobiscum te Dei Filium humilem agnoscentes, non supervia sapiant, sed tuis semper monitis adquiescant.

A L I A.

Vide Br. Moz.
fol. 190. col. 2.

Christe Deus, ingeniti Patris unigenite Fili, salva nos de manu impii: de manu etiam iniqui nos libera, & nocentis, qui noxium denotasti osculum traditoris: ut, quia tu es expectatio nostra, expectatum te in munere capiamus in gloria sempiterna.

Ant. Deus meus, salva me de manu impii.

I T E M A D S E X T A M.

Deus virtutum, qui dum esses dives, spontaneè humiliari dignatus es: super quem passionis illo in tempore fortes inruerunt * quum ei supervorum, cuiusque animam malignis tentamentis occupare moliti sunt; libera nos a propriae confidentiae voto, & a noxiae fortitudinis malo: quò humilitatis bono praediti, & oculos nostros ad te solùm dirigamus efficaciter humiles, & de tua tantum simus misericordia confidentes.

Resp. Ecce occupaberunt animam meam.
* Leg. si placet, cu-
nei.

A L I A.

Br. Moz. fol. 170.
col. 3.

Deus noster, eripe nos de manu peccatoris, qui pro nobis poenam perferre dignatus es Crucis: ut tu solus sis patientia nostra, qui pro nobis passus es sepulturam.

Ant. Deus meus, eripe me de manu peccatoris.

A L I A.

Br. Moz. fol. 173.
col. 2.

Lingua nostra, Domine, meditetur iustitias tuas: ut laus tota die ex ore nostro procedat in eo, quod passionis tuae a nobis praedicata fuerit gloria: ut in ea iustitia, qua ex fide vivimus, te nunc & semper sine fine laudemus.

Ant. Lingua mea meditabitur iustitiam tuam, Domine.

A L I A.

Christe Deus noster, fac nos semper ad eripiendum egenum & pauperem promptiores existere, qui pro nobis pauper egenusque effectus, perferre dignatus es Crucem: ut misericordiae operibus affluentes, aeternorum civium mereamur esse consortes.

Ant. Eripite pauperem & egenum.

I T E M A D N O N A M.

Christe, Dei Patris ineffabile Verbum, supra quem peccatores iniquitatem in excelsis loquuti sunt, quum te crucifigendum verbis supervivissimis clamaverunt; blasphemantium te linguas ad nicilum redige: ut, te * imagine illorum de tua disperdente nicilominus civitate, nos, qui imaginis tuae decorem per passionem tuam in nobis reformare optamus, in caelesti illa Jherusalem obantes intremus.

Ant. Peccatores iniquitatem in excelsis loquuti sunt.
* Leg. imaginem.

A L I A.

Unigenite Christe Filius Dei, quis similis tibi, qui & mortem moriens superasti, & caelos post resurrectionem potentialiter ascendisti? ne ergo taceas ultra: * ut, quia inimici tui odientes te lehaberunt caput, tu es caput nostrum, & vicissitudinem jam restitue inimicis, & credentibus in te ostende tuae gloriam visionis.

Ant. Deus, quis similis tibi? ne taceas.
* Fortè interrogandi modo legendum, ut quid? vel hinc lege Et, & mon, Tu, qui es Caput &c.

A L I A.

Domine Deus noster, pone inimicos Ecclesiae tuae * ut rota, ut stabiles non sint in eo, quod cogitant: sicque, dum eos in ipsa cogitatione destruxeris, etiam fidem in illorum cordibus opereris: quò, unum nobiscum effecti, in caelestibus mereamur pariter sacrariis introduci.

Ant. Deus meus, pone inimicos meos * ut rota.
* Leg. ut rotam.

I T E M A D M A T U T I N U M.

Br. Moz. fol. 207.
col. 4.

Salvator noster, & Domine, quem & injusta super te insurgentium malitia perculit, & synagoga impiorum linguis saeviens crucifixit; da nobis alto pietatis te semper mysterio sequi: ut in eo, quod tu pro nobis & Crucem passus es & sepulcrum, nos devicto saeculo victores transeamus ad caelum.

Ant. Deus, iniusti insurgunt super me.

ALIA

A L I A.

Br. Moz. fol. 187.
col. 4.

Redemptor noster, & Domine, pone inimicos tuos, ut rotam, quibus mysterium Crucis tuae est stultitia: ut illis sicut stipula ante faciem venti dispersis, credentibus in te, vel credituris, donetur aetherae receptaculum mansionis.

Ant. Deus, meus, pone illos ut rotam.

A L I A.

NE repellas, quaesumus Domine, orationem tuae Ecclesiae, quae in laboribus a sua prima iubentute: ut, quae te in passionibus adsequi delectatur, te etiam se * capuisse in muneribus gratuletur. *Resp.* Propter te, Domine, sustinui.

Ant. Quare, Domine, repellis orationem meam?

* *Barbare, pro coepisse.*

ITEM AD TERTIAM.

Br. Moz. fol. 169.
col. 1.

Deus Dei Filius Christe, qui tempore passionis tuae, dum multiplicantur super capillos capitis tui, qui oderunt te gratis, exolvīs ea, quae non rapuisse probaris; tu nos a numerositate peccaminum libera, quò & super numerum capillorum nostrorum copia virtutum excrescat, & * devita nobis poenalis exolutio in pensione tuae miserationis effugiat.

* *Leg. devita.*

A L I A.

Br. Moz. fol. 207.
col. 4.

EGenti, & in laboribus consistenti Ecclesiae tuae, Christe, citus liberator occurre: ut, tu qui pro ea egens & pauper effectus es, donis caelestibus eam in futuro munifices.

Ant. *Eges sum ego.

* *Leg. Egens.*

A L I A.

Br. Moz. fol. 176.
col. 3.

Indigentiae nostrae inopiam, bone Christe pastor, considera: ne quando avertens a nobis faciem tuam, abicias animam nostram; ut, qui pauperes & erumnosi ab adulescentia sumus, delitiis aliquando recreati caelestibus, aeternam nos vestitos immortalitate laetemur.

Ant. Quare, Domine, abicis animam meam.

A L I A.

Br. Moz. fol. 190.
col. 3.

DA nobis, Domine, possibilitatis obtabilem facultatem, quò valeamus & adversus malignantes consurgere, & malignantium * sermonum contrariare: ac, sicut operantibus contra te iniquitatem parata est fobea, ita credentibus nobis praeparetur in caelestibus mansio gloriosa.

Ant. Quis consurget mecum?

* *Leg. sermonibus.*

ITEM AD SEXTAM.

Br. Moz. fol. 193.
col. 3.

Christe Rex noster, qui dura pro impiis subportasti obprobria, dum adversum te vino malitiae crapulata, turba omnis infidelium * exercetur in porta; tu nos miseratione assiduâ & omnium * pectorum contagione emunda, & pia actionis efficacia * opimando glorifica: quò in termino vitae nostrae non confundamur loqui inimicis nostris in porta, sed sanctorum Angelorum occurrione adtollamur laetitiam infinitam.

Resp. Adversum me exercebantur.

* *Br. Moz. exercebatur.*

* *Br. Moz. & ab omnium peccatorum*

* *Leg. pectorum.*

* *Br. Moz. operando.*

A L I A.

Br. Moz. fol. 218.
col. 1.

Christe, Filius Dei Patris, qui notis tuis, longè adstantibus in passione, discipulis * visu bigeris Crucis; ne elongari te, quaesumus, patiaris a nobis, sed notas nobis effice vias tuae dulcedinis: quique traditus, non egrederis, scilicet * dum occultus interioribus tuis, Deum te hominibus monstrare non poteris, veram cognitionem nos satia tuae Divinitatis: ut in eam te post transitum visuri potiamur substantiam, qua cum Deo Patre & sancto Spiritu unus permanes in gloria sempiterna.

Ant. Longè fecisti notos meos.

* *Leg. visum ingeris, Br. Moz. visionem ingeris.*

* *Br. Moz. dum in oculis interioribus Deum etc.*

A L I A.

Br. Moz. fol. 218.
col. 4.

Multiplex nos, Domine, turba circumdat iniquitatis: & ideo, nisi tu redemptor adiuberis, paulo minus * animas nostras in lacum proruet mortis; libera ergo nos & de operibus, quae inferorum * militant poenis, & de poenalibus tartarorum suppliciis: qui, devictis confractisque infernalibus portis, creptam praedam reportasti in caelestibus regnis.

Ant. Nisi Dominus adjubisset me.

* *Br. Moz. anima nostra.*

* *Br. Moz. invitans.*

A L I A.

A L I A.

DEus Pater omnipotens, qui * bera laude glorificas Filium tuum in eo, *Ant. Deus, quod tuus Unigenitus praedicatur; da nobis, ad laudem nominis ejus, & laudem meam.* ora donis fidei habere flagrantia, & pectora praecalidis amoris ejus ignibus con- ** Leg. vera.* cremanda: ut tu, super quem est os peccatoris apertum, sis in ore nostro ad conquirendum animarum multiplex lucrum, & consequendum aeternae beatitudinis praemium.

ITEM AD NONAM.

*Ir. Moz. fol. 193.
col. 3.*

LOquuti sunt adversum te, Domine, inimici tui lingua dolosa: tunc utique, *Ant. Loquuti sunt adversum me linguâ dolosa,* quando te magistrum bonum captiosa adulatione laudabant; Qui ergo odio-
sis eorum sermonibus circumdari & expugnari te passus es, confessionis no-
strae supplices, jam quaesumus, suscipe preces.

A L I A.

*Ir. Moz. fol. 206.
col. 2.*

UNigenite Filius Dei, cujus genua prae jejuniis in tuo corpore infirmata sunt, *Ant. Genua mea,* cujusque caro inmutata est propter oleum; fac nos post te efficaciter cur-
rere in odore unguentorum tuorum: ut, qui factus es in opprobrium inimi-
cis, nobis efficiaris protectio salutaris.

A L I A.

Domine Jesu Christe, quem moventes capita sua inimici viderunt, non re- *Ant. Viderunt me, & moverunt capita sua.* surgentem de sepulcro, sed pendentem in Crucis patibulo; fac nos vide-
re faciem tuam in jubilo, ut majestatem tuam, quam impii * obtenebranti ma-
litia sua videre non possunt, nos videamus ad praemium adunati cum coetibus
Angelorum. ** Leg. obtenebrati.*

ITEM AD MATUTINUM.

Qui insurgunt in nos, Domine, confundantur: ut, quum fideles passionis *Ant. Qui insurgunt in me, confundantur.* tuae ornaberit gloria, infideles confusio possideat sempiterna.

A L I A.

SAepe expugnatam a juventute sua Ecclesiam tuam dexterâ virtutis, Christe, *Ant. Saepe expugnaberunt me,* exalta: ut, qui in illa cotidie pateris, tecum eam facias conlaetari in caelesti-
bus regnis.

A L I A.

*Br. Moz. fol. 170.
col. 3.*

ECce, Domine, supra Ecclesiae tuae dorsum iniquitas honerosa peccantium *Ant. Supra dor- fabricata est supervorum, quum incorrigibiles moribus membra tua atroci- sum meum fa- ter premunt; da ergo, quaesumus, nobis, ita tolerantiae virtute * fulcire, ut eos, bricaberunt.* quos in dorso animae nostrae sanandos portamus, salubriter nobiscum ad cae- ** Leg. fulciri.* leste stabulum reportemus: quò uno ac singulari denario cum illis accepto, & nos * de praedicatione mereamur percipere lucrum, & ipsi de obedientia capiant ** Br. Moz. dedica- nobiscum praemium sempiternum.* tione.

ITEM AD TERTIAM.

*Br. Moz. fol. 200.
col. 1. & fol. 193.
col. 2.*

CHriste Dei Filius, quem zelus domus Dei, Ecclesiae videlicet Patris tui, co- *Resp. Eu me,* medit, dum iniqua gerentes de ea funiculo audacter expellis; ab omnium quod peregrinatio mea. nos funiculo iniquitatum absolbe, atque in medio domus tuae dignè habitare *Resp. Deus Isra- hel, propter te sustinui inpro- concede: quò, & ipsi domus tibimet spiritualis effecti, a te mereamur caelitus perium.* laureari.

A L I A.

CHriste Dei Filius, cui & inferna & caelestia patent: quique inferna pe- *Ant. Si ascende- ro in caelum, Domine.* netrans in hominem moriens descendisti, eundemque hominem ad caelos remeans reportasti; da nobis, pretio sanguinis tui sic mundari a crimine, ut nec pro meritis inferna nos teneant, & pro bene gestis in Caelum ascendere possimus cum gloria, ubi tibi * sedis est praeparata. ** Leg. sedes.*

ALIA.

A L I A.

Br. Moz. fol. 168.
col. 1. & fol. 399.
col. 4.

Educ, Domine, de tribulatione animam nostram, qui sputa pro nobis per-
pessus es, & flagella: ut Mundi uis educti de carcere, triumphos Crucis
tuae *devita post nostrum obitum praecinamus cum laude.

Ant. Educ, Do-
mine, de tribu-
latione animam
meam.

* Leg. debita.

A L I A.

EMitte manum tuam, Domine, de alto, & libera nos de inferiori inferno:
ut, qui illic volens dignatus es pro liberatione multorum descendere, nos
illic nolentes non patiaris cruciandos abire.

Ant. Emitte ma-
num tuam, Do-
mine, de alto.

* Leg. PSALMO-
GRAPHAE.

INCIPIUNT ORATIONES *PSALMOGRAVAE, QUAE RELIQUAE SUNT
DE ANTIFONIS, QUAE IN TRADITIONE DICUNTUR.

DE PSALMO
XXI.

Deus, Dei Filius, qui passione tuâ mundum reconcilias Patri; da nobis, ut
nec circumdantium nos luxurians vitiorum multitudo deludat, nec tauro-
rum scelerata auctoritas ad erroris nebulas pertraat: quò, crucis tuae praedi-
cando insignia, malorum semper evadamus *decipula.

Ant. Circumde-
derunt me,
Domine, vituli
multi.

* Leg. decipulas,
vel decipulam.

DE PSALMO
LXVIII.

NON erubescant in nostrorum operum lapsu, qui te expectant, Domine Deus
virtutum: nec sic malorum perturbemur scandalis, ut confundatur plebs
liberatorum de excessionibus nostris; ut qui te Deum Israhel in nobis jam re-
surrexisse gaudemus, per hujus passionis tuae excursus ethereis sociari civibus
mereamur.

Ant. Non eru-
bescant in me.

A L I A.

Br. Moz. fol. 177.
col. 1.

ERipe nos, Domine, ab *omine malo, qui traditus es pro scelere alieno: ut
passio tua futuris nos eripiat a tormentis, quae *in derisu facta est impiis.

DE PSALMO
CXXXVIII.

Ant. Eripe me,
Domine, ab ho-
mine malo.

* Leg. homine.

* Leg. in derisum.

DE EODEM
PSALMO.

Ant. Eripe me,
Domine, ab ho-
mine malo.

* Leg. pertimescat.

Br. Moz. fol. 201.
col. 3.

ERipe, Domine, gregem populi tui a laqueis viri iniqui: ut passionis tuae
circumsulta praesidio, nec hominem iniquum simplicitas Christiana incur-
rat, nec linguae dolosae in causis fidei jacula *pertimescant.

DE EODEM
PSALMO.

Ant. Acuerunt
linguas suas, si-
cut serpentis.

A L I A.

Acuert, Domine, contra te linguas suas venenosa multitudo serpentium,
quum tibi in Cruce posito suorum operum aceto conditum poculum por-
rexerunt; qui ergo a talibus tentari & inludi te voluisti, nobis dona, ut nec
captantium nos possimus inlusionibus falli, nec serpentinei dogmatis veneno contingi.

A L I A.

Christe, Filius Dei Patris, qui nostris vulneratus es pro peccatis; ne tradas
nos in desiderium peccatoris: ut derelictos nos a te usquequaque non sen-
tiant, qui adversum nos cogitant mala.

ITEM DE EO-
DEM PSAL-
MO.

Ant. Ne tradas
me, Domine,
a desiderio meo
peccatori.

A L I A.

EMitte manum tuam, Domine, & libera nos de manu filiorum alienorum,
qui vicisti mundum per Crucis tuae invictissimum signum: ut per te ab
aetheriis hujus mundi potestatibus insigniter liberati, triumphantes & ovantes pe-
tamus intimum Caeli.

DE PSALMO
CXLIII.

Ant. Emitte
manu tuam Do-
mine, de alto.

A L I A.

Br. Moz. fol. 399.
col. 4.

Deus, qui in Cruce salutem regibus praestas, tempera jam tandem miseria-
rum nostrarum erumnas: ac, ne gladio maligno nostrae feriantur cervices,
gladio vervi tui nos reddito efficaces.

ITEM DE EO-
DEM PSAL-
MO.

Ant. Qui das sa-
lutem regibus.

INCIPIUNT ORATIONES, ET BENEDICTIONES COMPLETURIAE
DE TRADITIONE PER SINGULOS DIES.
SECUNDA FERIA AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 157.
col. 4.

Libera nos, Domine, a labiis iniquis, & a lingua magniloqua, qui in Crucis adpensus es statera; & praesta, ut nec accusatori accusandi aditus pateat, nec plebs tua ejus decipulis adquiescat, nec iram tuam fugessio fallax commo- beat; sed tu, Domine, ipsum humani generis callidum insidiatorem framea di- vina concide, & pro miseris pauperum inclita bonitate exsurge.

B E N E D I C T I O.

Christus Dominus, qui passione sua mundum redemit, liberet vos ab om- nibus insidiis inimihi; Quique in vestro corpore Crucis sustulit vulnera, mem- bra vos sua semper efficiat gloriosa: ut corpori suo vos perpetim laetabundos adsociet, qui voluntariam perferre pro vobis dignatus est passionem.

ITEM IN EODEM DIE AD TERTIAM.

Br. Moz. fol. 164.
col. 1. & fol. 182.
col. 1.

Bellantium mucrones, quaesumus Domine, victricis semper potestatis tuae vir- tute retunde, & contra sortem tuam meditantes inania veritatis tuae corrige disciplinâ: quique adversus Christum tuum blasphemiam dec lamant, ad praedica- tionem verae fidei sua corda convertant: ut & vincla peccatorum, quibus vin- cti detinentur, miseratus disrumpas, & cunctos justificados * digitus tui calamo in libro vitae conscribas.

* Leg. digiti.

B E N E D I C T I O.

Christus Dominus, qui se ipsum nostrae salutis pretium fieri voluit, lucrum nos efficiat sanguinis sui; & qui peccata vestra in corpore suo transfixit in ligno, det vobis hereditariam possessionem in Caelo: ut sicut ille in se ipso prin- cipatus & potestates triumphavit confidenter in gloria, ita vos per illum evin- catis omnia mundana decipula.

ITEM IN EODEM DIE AD SEXTAM.

Br. Moz. fol. 55.
col. 4. & fol. 160.
col. 3. & fol. 182.
col. 3.

Gloriose, potens, ac misericors Deus, erue nos ab incidiis inimici; & ne anima nostra rugientis leonis raptu rabido rapiatur, protectio dexteræ tuæ in nostri custodiam deputetur: ne dum non est qui redimat, ille saevus occi- dat: aut, si non est qui salvum faciat, ille subertat; sed tu, Leo de tribu Ju- da in ira tua exsurge, & severitate judicii insidiosi hostis catervas interime: nosque in praecepto, quod mandasti, credere & permanere concede.

B E N E D I C T I O.

Fides vestra Deo fructificet, cujus redempti estis inclita passione; spesque ve- stra, in Cruce ejus defixa, provideat vobis munera sempiterna; eoque ca- ritatis ardore traamini in Caelum, quo ille pro vobis in terra & mortem per- tulit, & sepulcrum.

ITEM TERTIA FERIA AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 184.
col. 4.

Ad defensionem nostram, Domine, respice; & ne doctrinae pateamur laetali, tu nos tua in aeternum rege virtute: simul, & de ore leonis, rapere nos cupientis, libera: & ab oblatrantis perfidia canis sollicita nos protege cura.

B E N E D I C T I O.

Statera Crucis Christi, quae ruituro mundo subvenit ad vitam, operetur in vobis salutis obtabilem medicinam; & quae mundi hujus devicit auctorem, evincat in vobis libidinis hostem: ut, in qua exaltata est Sapientia * Patri, in ea fit redemptio omnibus miseris.

* Leg. Patris.

ITEM IN EODEM DIE AD TERTIAM.

Br. Moz. fol. 185.
col. 4.

Educ, Domine, animam nostram ab inferis: & a descendantibus * in lacu nos erue; & qui virtute inenarrabili mundum redempturus, descendens a supernis, inferni confregisti recessus, ne peccato duce illic deducamur, cu- stodi

* Leg. in lacum.

stodi propitius: & praesta, ut quum his, qui ad vitam aeternam * praescripti * Br. Moz. perscrip-
sunt, tibi modulo pietatis psallamus, atque in delectationibus tuis consortium bea-
titudinis mereamur.

B E N E D I C T I O .

Humilitas passionis Dominicae omnem tumorem mentis vestrae sanando
humiliet; medeatque vobis Crux ejus ad vitam, quae a Gentibus putata
est stultitia: ut, quae naufrago vitale munus exhibuit mundo, ethereas mansio-
nes * proroget populo Christiano. * Leg. praeoget

ITEM IN EODEM DIE AD SEXTAM.

Br. Moz. fol. 186.
col. 3.

Salva, Domine, de necessitatibus animas famulorum tuorum: & in tua ju-
stitia sperantes ne concludas in manibus adversantis; sed respice humilita-
tem nostram, & in loco nos munito salvifica, qui moriens devicisti inferna: ut,
confusis consiliis persequentium, sine pavore in civitate sanctissima tua feliciori
proventu caelestem gloriam consequamur.

B E N E D I C T I O .

Sanguis Christi, qui pro vobis est effusus clementer, ornet vos virtutum ge-
nerositate foecunditer: ut quod pro vobis datum est pretium, hoc etiam
vobis efficiatur in praemium: quò in eo careatis omnibus vitiis, in quo pri-
dem liverati estis de manu praedonis.

ITEM QUARTA FERIA AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 165.
col. 2.

Domine, qui olim in corpore nostro pati dignatus es, quando ad nos res-
picias, & ad solitudinem, atque inplorationem nostram? quando propi-
tius convertes obtutum? nec moreris, nec tardes; jam intende, jam converte-
re, jam respice: ut oratio nostra, quae nunc in sinum nostrum pro secreto-
rum suorum compunctione convertitur, ante conspectum tuum purgato cordis
sui gemitu dirigatur.

B E N E D I C T I O .

Christus Dominus, qui detraentis sibi linguae sustulit jacula, linguas vestras
faciat semper meditare justitiam suam; & qui, Verbum Patris, verba su-
stinuit detraentium, victores vos efficiat omnium carnalium perturbationum: ut,
tranquillo Crucis Christi vexillo praebalidi, vincatis omnes insidias inimihi.

ITEM IN EODEM DIE AD TERTIAM.

Br. Moz. fol. 190.
col. 1.

Ad defendendam hereditatem tuam, tui sanguinis pretio emtam, Domine
Jesu Christe, adpraehende arma victricia: & exurgens in adjutorium no-
strum, fidei nos * munera scutu: ut mentem nostram non queant inimici ja-
cula penetrare; sed ipsum inimicum tu, Rex noster, framea divina concide;
& quia tu es animae nostrae salus, id nobis, petimus, tribuas munus, ut men-
tis vigiliantia te sequamur, & honore peccati deposito, ad promissorum tuo-
rum bona perveniamus.

* Cod. primis curis,
munere; Leg. mune-
ra scudo. Br. Moz.
mendose, munere
scutum corrige, ut
Ecce.
* Leg. onere.

B E N E D I C T I O .

Christus Dominus, qui animam suam pro obibus posuit, interna inspiratio-
ne vos doceat, & fratres diligere, & Christum in fratribus plus amare;
detque vobis exundantem suavitatis suae dulcedinem, qui amaritudinis propinatus
est potione: ut in vestris actibus dulce poculum sumat, qui pro vestris meritis
amaram mortis * subuit poenam.

* Leg. subiit, vel
subivit.

ITEM IN EODEM DIE AD SEXTAM.

Br. Moz. fol. 190.
col. 2. Et. vide fol.
302. col. 2.

Dic animae nostrae, Domine: Salus tua ego sum; nec deseras nostra intima,
dum se iniquitas prodiderit violenta; sed nocentes nos tu judica, tuâque
potestate nos inpugnantes expugna.

B E N E D I C T I O .

*Br. Moz. fol. 302.
col. 2.*

Christus Dominus, qui innocens expansis manibus pependit in ligno, Crucis suae vos salvificet sacramento; Appensione quoque sua sursum vos * allebet, qui pro vobis dignatus est exaltari in Cruce, ut verè lucrum sanguinis ejus sitis, * quique in illo confidentiam cordis vestri dirigitis.

** Leg. allevet.*** Leg. qui.*

ITEM QUINTA FERIA AD MATUTINUM.

*Br. Moz. fol. 192.
col. 2.*

Intende, & exaudi nos, Domine, quos vox frendentis inimihi conturbat, & tribulatio persequentis exagitat: ut, dum * cernis mentes in nos defaevire rebelles, magnanimos nos efficias, & invicta virtute succingas.

** Cod. primisuris,
carnis.*

B E N E D I C T I O .

De trono Crucis vos respiciat Christus, qui pro vobis est innocens crucifixus; Det postulantibus veniam, qui passionem sustulit voluntariam; & qui in Cruce positus Patrem pro persequentibus orat, ipse credentes sibi dignos efficiat.

ITEM IN EODEM DIE AD SEXTAM.

*Br. Moz. fol. 193.
col. 3. & fol. 300.
col. 1.*

Miserere nobis, Deus, miserere nobis, & in te confidentes exaudi: averfantium arma confringe, & laqueos nobis destrue praeparatos: ut circumdati claritate caelesti, non * incedamus in foveam mortis: sed, parati corde, tuam in populis exaltemus misericordiam veritatis, qui pro nobis sustulisti obprobrium Crucis.

** Ita & Br. Moz.
sed Leg. incidamus
in foveam.*

B E N E D I C T I O .

Christus Dominus, cujus caput gloriosum in sublime Crucis eminebat, eminare vos faciat in sorte caelesti; & qui exaltatus est in Cruce suspensus omnia trahit ad seipsum, in omnibus regnaturus; ut cum Cruce sua ad Judicium veniens, per eam vos efficiat sine fine felices.

ITEM IN EODEM DIE AD SEXTAM.

*Br. Moz. fol. 193.
col. 4. & fol. 208.
col. 3. & fol. 239.
col. 4.*

Salvum fac populum tuum, Domine, dexterâ tua; & qui dedisti timentibus te Crucis significationem, da plenissimam fidei dignitatem: ut, quos peccantes repuleras, convertentes suscipias; & tu da in tribulatione auxilium necessarium, qui pro peccatoribus factus es pretium; & ipse tribulantem inimicum ad nihilum redigas, ipse redemptos in civitatem circumstantiae introducas.

B E N E D I C T I O .

DEi Filius, qui in Cruce positus Patrem pro persequentibus exoravit, pro supplicibus quoque Patrem interpellare non cesset; quique oblatum sibi amaritudinis gustando respuit poculum, ipse vobis ineffabile suae dulcedinis porrigat alimentum: ut, palato mentis vestrae ex omni parte sanato, possitis comprehendere cum omnibus Sanctis, quae sit Crucis Christi altitudo, & latitudo, sublimitas, & profundum.

ITEM SEXTA FERIA AD MATUTINUM.

*Br. Moz. fol. 172.
col. 1.*

In die tribulationis nostrae, Domine, precem, quam effundimus, suscipe: & extensis in nocte manibus, quae desideramus intellige; occurre animabus nostris optimus consolator, & indulgentiali favore existe redemptor: & qui nos adquisisti passione voluntaria, erue nos de laqueo venantis invicta potentia.

B E N E D I C T I O .

*Br. Moz. fol. 300.
col. 1.*

Mortis Christi admirabile sacramentum depellat a vobis omnium conlubiones facinorum: Sanguinis ejus ineffabile pretium extinguat in vobis omnem fomitem vitiorum: Crucis ejus insigne vexillum consortes vos efficiat Angelorum.

ITEM

ITEM IN EODEM DIE AD TERTIAM.

Br. Moz. fol. 199.
col. 1.

Surge, Deus, & judica terram : ut qui cunctis dominaris in gentibus, jam resurrexisse credaris, a quibus es crucifixus : quò sibi uterque populus caritate consentiat, dum circumcisio & praeputium nexu fidei christianae adglomerat.

B E N E D I C T I O .

Verbum Patris, quod in suscepto homine pertulit mortem, sua vos justificet passione ; Ipsutque Dei Verbum, quod exors fuit ab injuria Crucis, alienos vos efficiat ab omni actu mortiferae voluntatis ; quique inclinato in Cruce capite tradidit spiritum, sine intermissione inclinet vobis pietatis suae auditum.

ITEM IN EODEM DIE AD SEXTAM.

Br. Moz. fol. 199.
col. 3.

Respice, Domine, in populum tuum, & super odientes te exaltare magnificus ; & eos, qui adversum te fideles tuos declinare festinant, in praecipitem converte ruinam : ut confusi & turbati, te solum altissimum in omni terra Dominum recognoscant.

B E N E D I C T I O .

Christus Dominus, qui triduo diebus noctiumque spatio mortis pertulit sepulturam, a somno facinorum excitet corda vestra ; & qui surrecturus tribus diebus in monumento latuit, quietus infinitis temporibus se vestris fruendum ingerat sensibus : ut cum illo sit in caelo vita vestra abscondita, qui manifestam in terris passus est sepulturam.

ITEM DIE SABBATO AD MATUTINUM .

Br. Moz. fol. 41.
col. 3. & fol. 97.
col. 4. & fol. 144.
col. 1. & fol. 200.
col. 4.

Cognoscant gentes, Christe, quòd nomen tibi sit Dominus, pro quibus es patibulo Crucis appensus ; quosque * ignavia ignorantiae dedit, scientia restituat conditori ; ut fidei convertantur constantiam, & spe laetentur in gloria.

* Leg. ignavia.

B E N E D I C T I O .

Christus Dominus, qui tenet clavem David, clave Crucis suae absconditos vobis thesauros revelet sapientiae : solidumque cibum exhibeat sensibus vestris, qui Verbum creditur Patris : ut in quo mortis aculeum devictum est, & contritum, in eo passionis aeternae vobis praeparetur edulium.

ITEM IN EODEM DIE AD TERTIAM .

Br. Moz. fol. 201.
col. 4.

Exaltare, Domine, qui judicas terram ; & qui ultionem reddis supervis, pietatis medellam * inerti redemptis ; & ipse praeroga misericordiam reis, qui pro nobis es Cruci adjudicatus ab impiis.

* Br. Moz. impertire.

B E N E D I C T I O .

Christus Dominus, qui morfu suo * debellabit inferna, potentiam suam devincat in vobis omnium libidinum incentiva : ut, qui morte sua vitam reddidit mundo, ipse vos vitae suae reddat heredes in caelo : quique, adjudicatus Cruci, voluit mori pro impiis, donet fidelibus beatae receptacula mansionis.

* Leg. debellavit.

ITEM IN SABBATO DE LAZARO AD VESPERUM.

Br. Moz. fol. 177.
col. 2.

Christe, Deus noster, qui pro nobis omnibus passionis sustulisti injuriam, quum inter odientes pacem pacificus * inveneris, & innocens a nocentibus crucifigeris : sicque quadriduanam mortem humani generis morte tua transfigis ; da nobis, ut multiplicata super nos supervorum iniquitas non praebaleat, quò a meditatione legis tuae cordis nostri studium non recedat : ut, quia tu solus pro nobis omnibus & mortem passus es & sepulcrum, credentibus tibi & lumen aeternae vitae dones, & praemium.

* Leg. inveniris.

B E N E D I C T I O .

Christus Dominus , qui morte sua quadriduanam humanitatis nostrae mortem devicit , victores vos efficiat criminis vestri ; & qui tradi se permisit ab impiis , ab aeternorum vos suppliciorum eripiat poenis ; ut quum eo sine fine vivatis , qui victor factus est mortis .

ITEM DE LAZARO AD MATUTINUM .

Exsurge , Domine , & intende iudicio Ecclesiae tuae , ut qui te in eam blasphemis persequuntur , per te ad eam conversi spiritu revertantur : quò in causa ejus tu solus Dominus agnoscaris , qui solus pro ea sustinuisti vulnera passionis . *Ant. Exsurge, Domine, & intende.*

A L I A .

Exsurge , Domine , in occursum Ecclesiae tuae , ut eam videndo placatus respicias , & respiciendo praeurae ejus pius semper occurras : ut qui in singulis collectis ejus cotidie pateris , mysterio Crucis tuae liberes eam ab insurgentibus inimicis . *Ant. Exsurge in occursum, mici.*

A L I A .

Exsurge , Domine , dispargantur inimici tui , & spirituales nequitiæ vultus tui inluminatione diffugiant . Repellat David * frequenter in Ecclesia, quod adstans fugabat in cithara ; & reddat suavitatem modulatione Psalmorum , quam olim reddebat pulsatione cordarum : ut doctrinâ ipsius te benedicentes , atque ejus suffragiis te precantes , exulemus in conspectu tuo , & delectemur in laetitia , quæ Sanctis tuis est perhenniter præparata . *Ant. Exsurge Deus, & perant inimici tui. * Leg. frequentatus.*

COMPLETURA AD MATUTINUM .

Br. Moz. fol. 179. col. 1.

Unigenite Dei Filius , qui passiones mortalitatis nostrae in te * suscipiens , passionis tuae nos boluisti esse participes ; effice nos & sectatores lucis , & operarios veritatis : ut , quadriduanæ mortis nostrae naufragia evadentes , quadri- fluo euangeliorum tuorum amne uberius inlustrati , passionis tuae exemplo mereamur esse idonei . ** Cod. primis curis, suspiciens.*

B E N E D I C T I O .

Br. Moz. fol. 179. col. 2.

Unigenitus Dei Filius , qui adsumtum hominem passus est appendi in ligno , Crucis suae vos dignetur salvare mysterio ; & qui persequentium vulneratus est linguis , os vestrum removeat ab omni casu temptationis ; quique singulari morte suâ quadriduanum morsum vestrae mortis devicit , a cruciatu vos eripiat sempiterni supplicii .

ORATIO DIE SABBATO IN RAMOS PALMARUM,
AD VESPERUM .

Br. Moz. fol. 202. col. 3.

Deus , qui manifestus ad Judicium cum Sanctis omnibus venies , & tamen nunc in gremio matris Ecclesiae facis per fidem populos habitare unanimes ; suscipe precem tuae familiae , & benedic hereditati tuae in pace : ut & renatis jam nobis omnibus per aquam & Spiritum sit remissio peccatorum , & his , qui sacramentis fidei initiantur , perfectæ credulitatis imprimatur mysterium : quò & in nobis & in illis ita verae fidei sacramenta fructificent , ut tu , solus sacramentorum ipsorum auctor , in nobis nunc & in aeternum solus exultes .

I T E M B E N E D I C T I O .

Br. Moz. fol. 202. col. 3.

Deus , qui Ecclesiam suam ditat multiplici foecunditate credentium , & regeneratis suam praebeat gratiam , & regeneraturis concedat ad consummatam sanctae fidei pervenire mysteria . Sit utrorumque plena salvatio , qui Christianorum est vera redemptio : ut in illo & credentes habeatis vitam , & cum credituris gaudia possideatis caelestia .

ITEM ORATIONES IN EODEM DIE IN RAMOS PALMARUM,
AD MATUTINUM DE PSALMO III.

Br. Moz. fol. 26. col. 4. & fol. 346. col. 1.

TU es , Domine , salus , & tua est salus : hanc gaudemus nobis largitam , hanc etiam usque in finem a te petimus largiendam ; effunde , quaesumus , super popu-

populum tuum benedictionem tuam , ut pribetur maledictio paenae , & ditescat in nobis fructus iustitiae .

A L I A .

Hii sunt, Domine , filii , quos tibi parit vera mater Ecclesia , velut nobella plantationis stabilita ; introduc ergo eos , quaesumus , ad regnum gloriae tuae, quos per adnotationem officii suscepimus in gremio matris Ecclesiae : ut in regno vel patria , in qua eos curamus adscribere , mereamur cum illis perenniter exsultare .

Ant. Hii sunt filii .

** Fortè , novellae plantationes stabilitae .*

A L I A .

Christe, Dei Filius , Dux verus de Juda , qui expectatio factus es gentium , dum non solum ex circumcissione , sed etiam ex praepotio multitudines ad fidem tuam adgregas populorum ; praesta , ut , qui ad tuae fidei signaculum veniunt , labent stolam suam , idest carnem suam , in vino illo sanguinis tui , qui pro multis effunditur in remissione peccatorum : ut * regenerati cum regeneratis per labacrum aeternae salvationis mereantur obtinere solacium .

Ant. Expectatio gentium .

** Pro, regeneraturi .*

A L I A .

Br. Moz. fol. 203. col. 4.

HAec est, Domine , novellae generationis inclita fides,* quae & exquirat , ut videat , quae te concupiscit , ut in te feliciter vivat ; aperi ergo eis , quaesumus , sanctae fidei sacramentum : ut in qua nos fidei perfectione conscendisse cognoscimus , in ea etiam & hos inlustres existere gratulemur : ut & illi ad redemptionis suae perveniant gaudia , & nos perceptae redemptionis inlibata in nobis conservemus mysteria .

Ant. Haec est generatio quaerentium .

** Br. Moz. quae te .*

A L I A .

Br. Moz. fol. 203. col. 2.

Christe, Filius Dei Patris , qui ad obes , quae perierant domus Israhel , te missum esse testaris ; ut verus pastor super obes tuas invigila , & gubernacula in eis praetende pastoria : quò tuae custodiae defensione vallati , & credentes & credituri morsum evadant infatigabilis inimici .

Resp. Oves meae .

A L I A .

Br. Moz. fol. 203. col. 1.

Christe , qui propter incredulitatem relinquens populum sinagogae , innumeram tibi plebem Ecclesiae ex omnibus gentibus ampliasti ; imple , quod prophetali vaticinio praedixisti , ut reminiscantur & convertantur ad te Deum universi fines terrae , adorentque te omnes patriae gentium , qui solus salvas utique mundum ; suscita ergo tibi filios credulitatis , ex circumcissione & praepotio venientes : ut & quotquot veniunt , proveantur ad fidei regnum : & quotquot venerint , nullis meritorum fordibus a tua hereditate priventur .

A L I A .

Br. Moz. fol. 203. col. 1.

ECce , Domine , venturam , quam praedixit olim generationem Profeta , quae utique per fidem currit , ut ad te veniat ; suscipe ergo eam , ut perfectione salutaris labacri tincta , aeternae Jherusalem nobiscum possideat gaudia infinita .

ITEM COMPLETURIA IN EODEM DIE AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 203. col. 3.

NE obliviscaris , Domine , vocem quaerentium te , ut supervia eorum , qui te oderunt , ascendente in sempiternum , hii , qui per adnotationem officii gremio Ecclesiae matris suscepti sunt , ad sacri baptismi accedere gratiam mereantur : quò & illis , talia * optantes , perceptum , in nos labacri non * denegemus mysterium , & ipsi nobiscum possideant gaudium infinitum .

** Leg. optantibus .
* Mex, denegemus .*

ITEM BENEDICTIO IN RAMOS PALMARUM.

Br. Moz. fol. 203. col. 4.

Christus Dominus , qui salutis suae signo , humano generi dat salutem , det vobis cum his , qui nunc ad ejus veniunt fidem , pervenire ad aeternam hereditatem ; donet quoque vobis , inlibatum redemptionis vestrae capere fructum ,

& illis feliciter ad salutaris labacri pervenire mysterium : ut & regeneratis & regeneraturis sic divinae protectionis gratia * fabeat ut nullum ex his ab aeterna possessione excludat.

ITEM SECUNDA FERIA IN EBDOMADA MAJORE
AD MATUTINUM,

Br. Moz. fol. 160.
col. 4.

NE obdures, Domine, aurem tuam ad orationem Ecclesiae tuae ; in auxilium ejus accede : ut, qui pro ea passus es passionum dura supplicia, * innocentem eam tua Deitas non spernat ; * ut quae tuis passionibus conformatur, tuis quoque muneribus consoletur,

A L I A,

DE lacu inferni vocem nostram, Christe Deus, exaudi : ut, qui pro nobis infernum moriens descendisti, a cruciatu nos eripias sempiterni supplicii.

A L I A,

Br. Moz. fol. 212.
col. 2.

ADmirabile satis est, Domine, quod pro noxiis innocens, piusque pro impiis animam posuisti, dorsum utique ad flagella ponens, maxillas verò ad palmas constituens, faciem quoque tuam a confusione sputorum non retraens ; Qui ergo tanta & talia in suscepto * a nobis passus * es corpore, fac nos perenniter in tuae Deitatis visione laetari,

COMPETURIA AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 205.
col. 4.

EXaudi, Domine, lamentabilem Ecclesiae tuae gemitum, qui pro ea sustulisti injurias passionum ; da ei, quaesumus, ut passionum ignominia careat, * quae se salvatam tuis passionibus non ignorat : ut aeternitatis tuae iudicio & a praesurarum eam tribulationibus relebes, & tibi coronandam sine fine adfocies,

B E N E D I C T I O.

UNigenitus Dei Filius, qui patienter suum pertulit traditorem, patientiae bono vos sibi faciat conplacere ; Et, qui mansuetudinem usque ad mortem * servabit, ipse vos dono mansuetudinis suae munificet : ut, qui nec contumeliorum nec vulnorum persecutoribus suis reddidit vicem, nullam in vobis, qui in eum creditis, nec pro male gestis, nec pro male cogitatis respondeat ultionem.

ITEM IN EODEM DIE AD TERTIAM.

Christe, Dei Filius, cujus vias obcludere inimicus humani generis cupiens, incredulas persecutorum suscitavit mentes, quò te moriendum impeterent ; te suppliciter postulamus, ut qui pro nobis inebriatus es amaritudine, nos liberares a nostrorum criminum passione ; ut, quia in te vita humanae conditionis usque ad lacum deducta est mortis, vita nostra per mortem tuam & hic exuatur a vitiis, & in futuro te judicante liberetur a poenis.

A L I A,

DEus & homo, unigenite Dei Patris Filius, Christe, quem Israhel non meruit reprobatus agnoscere, nec populus fide alienus intelligere ; da nobis, & verà te fide cognoscere, & idoneam operum tibi exhibitione placere : ut cum sceleratorum filiis non puniamur ut blasfemi ; sed, te Sanctum Israhel cognoscentes, remuneremur ut filii.

A L I A,

Br. Moz. fol. 213.
col. 4.

ADversus tuam, Christe, animam mala cogitantes patienter equidem sustines, utpote bonum tuis pastor exemplum gregibus praeuens : dum & persecutorum jacula toleras, & pro persecutoribus Patrem efflagitas ; da ergo nobis, passionis tuae sacramento a nostris passionibus elui : ut, qui blasphemantes te patientissime tolerasti, credentes tibi ab aeterna eruas damnatione iudicii.

Ant. Ne obdu-
raveris aurem
tuam ad oratio-
nem meam.

* Br. Moz. invo-
cantem.

* Codex prim. curis,
ut qui tui.

Ant. De lacu in-
ferni exaudi,
Domine, vo-
cem meam.

Ant. Dorsum
meum posuit
ad flagella.

* Br. Moz. pro no-
bis.

* Cod. primis curis,
est, mendose.

* Cod. primis curis,
qui,

* Leg. servavit.

Resp. Conclufit
vias meas ini-
micus.

Ant. Israhel
me non cogno-
vit.

Ant. Cogitave-
runt mala ad-
versus animam
meam.

ITEM COMPLETORIA AD TERTIAM.

Br. Moz. fol. 206.
col. 2.

Deus, Dei Filius, qui in suscepta hominis carne passionum injurias pro nobis dignatus es tolerare; tu nos passionis tuae mysterio a morte perpetua liberos redde: ut quos moriens & resurgens liberaisti de tenebris, judicans & regnans eruas a tormentis,

B E N E D I C T I O.

Salvator noster, & Dominus, qui voluntariam mortem suscepit injuriam, ipse a vobis aeternam mortis arceat poenam; ut qui incredulorum blasphematus est linguis, ipse in vobis sensum remuneret credulitatis; ut per eum a passionibus vestris liberi sitis, qui se sponte pro nostris tradidit malis,

I T E M A D S E X T A M.

Br. Moz. fol. 157.
col. 1.

Domine Jesu Christe, qui traditurum te morti, ante mortem praescius praedixisti: & illic, ubi constituta est domus omnis viventis, ad inferna utique moriens descendisti; da nobis, ut quum tempus vocationis nostrae advenit, illic non deveniamus retenturi in poenam, quò tu moriens liberator accessisti * per gratiam; sed emittens manum tuam * tunc nos de profundo inferni manifestâ potentiâ libera, qui solus pro impiis tuam ponere dignatus es animam,

Resp. Scio, Domine, quia morti me traditurus es.

* Br. Moz. per veniam.

* In Br. Moz. deest, tunc nos.

A L I A.

Br. Moz. fol. 212.
col. 2.

Congrega, Domine, inimicos tuos, quasi gregem ad victimam, quò aut resipiscentes ad veniam redeant, aut in malis perdurantes aeternitatis Judicio contabescant: ut tu solus, qui victima pro nobis munda oblatus es Patri, victores nos efficias criminis nostri,

Ant. Congrega, Domine, inimicos meos,

A L I A.

Br. Moz. fol. 215.
col. 1.

Deus, probator justi, qui rebelatam tibi causam Filii tui, passionis utique suae injuriam * infidelibus puniturus agnoscis; videamus, quaesumus, ultionem de inimicis ejus, itaut aut resipiscentes ab infidelitate ipsi se poenitendo * ulciscant, aut perdurantes in perfidiam, per ejus puniantur justitiam, cujus nunc contemnunt misericordiam manifestam,

Ant. Domine, probator justi.

Br. Moz. in infidelibus.

* Br. Moz. ulciscantur.

COMPLETURIA AD SEXTAM.

Br. Moz. fol. 206.
col. 4.

Deus, qui pro impiis passus es innocens; placita tibi nos innocentiae dignitate perlustra, & passionis tuae nos ignominiis salva: ut per indevota supplicia mortis tuae, debita ebadamus tormenta iniquitatis nostrae,

B E N E D I C T I O.

Christus Dominus, qui sustulit pro nobis injurias passionis, a cunctis vos eripiat in commune flagitiis; & qui amaritudinis austu est potatus in Cruce, dulcedinis suae vos dignetur enutrire sapore: Ut gustantes, quàm suavis sit, qui pro vobis posuit animam, perfectionem dulcedinis illius capiat, quum manifestata vobis fuerit gloria sua.

ITEM TERTIA FERIA AD MATUTINUM.

Christe, Dei Filius, qui ab omnibus amicis passionis tempore derelictus es, dum Synagogae, ex qua natus fueras, jaculis moriturus inpeteris, & a Discipulis imminentis persecutionis turbine desolaris; da nobis, ut gloriosae passionis tuae injuria non ad timorem, sed ad victoriam nos vitiorum semper accendat: ut in eo, quod tu pro nobis eum, quem diligebas, traditorem sustulisti patienter discipulum, nos beneplacitum tibi sine intermissione persolvamus nostrorum operum famulatum.

Ant. Omnes amici mei dereliquerunt me.

A L I A.

Br. Moz. fol. 157.
col. 2.

Confundantur omnes, Domine, qui persequuntur in nos sanctum nomen tuum, & non confundamur nos, qui veneramur & credimus, & passionis tuae injuriam, & resurrectionis tuae potentiam; praevaleat ergo virtus gloriae tuae, quae & persequentes te a pravitate deterreat, & credentes in aeternum tibi laetabundos conjungat.

Ant. Confundantur omnes, qui me persequuntur.

ALIA

A L I A.

Br. Moz. fol. 275.
col. 3.

MUltis te pro nobis vulneribus, bone Christe, * confessum credimus, & fatemur: cum exceptis suppliciis carnis, & loquens & tacens dolores sustines passionis: te etenim loquente, blasphemasse te clamant, qui converti debuerant: & te tacente, in furoris copiam exardescunt, qui humilitatis tuae mansuetudinem non verentur; da ergo nobis, ut qui passionis tuae dolores concinimus, nostris doloribus liberemur: ut magno discretionis articulo praediti, & loquentes de te, & praedicantes quae vera sunt, & tacere nostrum sit utile, & loqui aeternam nobis proficiat ad mercedem.

Ant. Si loquutus fuero, non quiescam.

* Leg. confossum.

COMPLETURIA AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 209.
col. 2.

DEus, Dei Filius, qui diligens oderis, & parcens * occidus in peteris, dum in persecutoribus tuis & benignus ostenderis, & misericors inveniris; da nobis, ut per passionis tuae vulnera, nostra expientur delicta: ut qui humilis pro nobis passus es mortem, gloriosus aeternam nobis tribuas claritatem.

* Leg. occidendus.
Br. Moz. occidendos, mendosè.

B E N E D I C T I O.

Christus Dominus, cujus latus vulneratum est lanceâ, vulnere suo vestra piacula tergat; & qui in tenebrosis conlocatus est patiens, ipse vos a tenebris eripiat parcens: ut illius passio vitiorum vestrorum passiones exsuperet, qui dolores vestros in sua sustulit carne.

I T E M A D T E R T I A M.

Br. Moz. fol. 167.
col. 1.

TU, Domine, in cithara & in cantico inimicorum dignatus es verti, dum linguas tibi derogantium pertulisti: te utique infideles in fabula obtrepta-berunt, a quo * cedentes abominati sunt, & in cujus faciem expuere non percerunt; Salus proinde nostra, atque Salvator, salvandis nobis inlabere: ut, qui persequentium te fuisti doloribus cruciatus, credentium te & confessionibus placeris, & actibus.

Resp.

....

* Leg. recedentes

A L I A.

DEus, qui dies saeculi creans, diem hominis non concupisti; erue nos a concupiscentiis nostris: sicque confundantur omnes, qui in tuis membris acrius persequuntur, ut ultra non confundantur membra tua, qui in tuis passionibus gloriantur: ut tu, qui solus * mortem voluntariam ab impiis sustulisti injuriam, nostris devitam meritis arceas poenam.

Ant.

* Leg. morte voluntaria.

A L I A.

Br. Moz. fol. 171.
col. 1.

Quid tibi, Domine, a te formata creatura restituet, pro qua exprobandium opprobria sustinens, solus sedens conminatione repletus es? Pro quibus ergo tanta passionum vulnera sustulisti, quaesumus, ut eos, nec carnis passionibus deici, nec Inferni patiaris baratro dimergi.

Ant. Tu scis Domine, quia sustinui pro te.

COMPLETURIA AD TERTIAM.

Br. Moz. fol. 210.
col. 1.

Christe, Dei Filius, quem atrox persequentium turba caeco furore persequitur, & persequens obcaecatur: dum Hominem in te passionibus punit, & Deitatis in te substantiam non agnoscit; concede nobis, ut te verum Deum, & Hominem, unum Christum esse fatentes, ab aeternis suppliciis haberi mereamur * extorres.

* Br. Moz. exortes

B E N E D I C T I O.

Christe * Deus noster, qui in humilitate iudicium sustulit passionis, humiles vos efficiat in cunctis actibus vestris; & qui injustè iudicatus est ab iniquis, iudicium remobeat a vobis suae damnationis: ut qui pro persecutoribus precem obtulit Patri, pro credentibus in se intercessor sibi ipse existat in die Iudicii sui.

* Leg. Christus.

ITEM

ITEM AD SEXTAM.

Br. Moz. fol. 171.
col. 2.

Domine Jesu, qui dolorem Ecclesiae tuae, quò ad nicilum redacta sunt ossa ejus, pius gubernator intelligis, dum alios extra eam infidelitatis vorago praecipitat, alios intra eam temptationum foeditas necat; concede nobis, ut quia tu solus pro nobis & temptatus & passus es, tu nos & a temptationibus & a passionibus nostris solus ipse eripias: quò testimonium nostrum intra tuam Ecclesiam ita sit utile, ut mereamur tibi sine fine placere.

Resp. Ecce nunc venit in me dolor.

A L I A.

Br. Moz. fol. 190.
col. 4.

Recordare, Domine Jesu, absintii & fellis, quibus pro impiis amaro poculo propinatus es; & ideo amaritudo tua sit, quaesumus, dulcedo nostra perpetua: ut in quo tu pro nobis amaricatus es volens, in eo nos & hic & in aeternum gratulemur felices.

Ant. Recordare Domine.

A L I A.

Vide, Domine, quoniam tribulatur corpus tuum in eo, quod tu pro nobis tribulatus es Caput nostrum; da ergo nobis, ita in tuis passionibus amarefcere, ut plenitudinem gaudii ex hoc in futuro mereamur perenniter obtinere.

Ant. Vide, Domine, quoniam tribulor.

COMPLETURIA AD SEXTAM.

Br. Moz. fol. 210.
col. 3.

Christe Deus, qui injuriam mortis & crucis pro nobis omnibus sustulisti; da nobis, ut per te victores efficiamur nostri piaculi: ut ideo quod tu post mortem resurgis in gloriam, nos a morte vitiorum, nunquam ulterius caturi, resurgamus per gratiam.

B E N E D I C T I O.

Jesu, Dei Filius, qui inlatae mortis passionem sustinuit aequanimiter, vos sustinere adversa quaeque faciat mundi. Det vobis exemplo suo persequentes patientiâ superare, & de patientia fructum aeternitatis percipere: ut communicantes passionibus ejus, participes quoque possitis esse gloriae illius.

ITEM QUARTA FERIA AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 214.
col. 4.

Unigenite Dei Filius, qui in carne moriturus apparens, in concilio ludentium non sedisti, sed solus sedens amaritudine pro nobis ipse repletus es; concede nobis, ut de passionibus tuis nullo modo erubescerent, gloriae tuae mereamur sine fine esse participes.

Ant. Non sedi in concilio.

A L I A.

Jesu, Dei Filius, qui passionis tuae tempore dorsum ad flagella, maxillas ad palmas ponens, nec contumax nec contradicens inventus es; da nobis, ut vestigia tua sequentes, ita tibi fructum bonorum operum in patientia deferamus, ut ad te per hoc coronaturi post transitum accedamus.

Ant. Non fui contumax.

A L I A.

Br. Moz. fol. 212.
col. 3.

Redemptor humani generis, Domine Deus, bellator fortis, qui torcular sustinens passionis, ipsut quoque torcular, in quo calcatus es, conculcare dinosceris, dum & a morte resurgis, & eos, qui te persequuti sunt, corruentes infirmantesque ostendis; praebe nobis, in tuis passionibus & ilariter amarefcere, & opulentiùs conlaetari: ut dum infideles perfidia cruciat, fideles confessio ab iniquitate absolvat.

Ant. Dominus

COMPLETURIA AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 213.
col. 1.

Justus es, Domine, qui pro nobis injustè judicatus es innocens; & ideo quaesumus, ut qui punitus es sine crimine tuo, absolvas nos a facinore nostro.

B E N E D I C T I O.

Christus, Dei Filius, qui ductus est velut ovis ad victimam, mundet ab omnibus iniquitatibus corda vestra. Temporalibus quoque doloribus suis resol-

solvat in vos dolores aeternae damnationis; ut passionum ejus sequentes exempla, ad promissionis illius mercamini pervenire promissa.

ITEM IN EODEM DIE AD TERTIAM.

Br. Moz. fol. 153.
col. 4.

Christe Deus, cujus locus in Syon magnus est, converte ad te corda nostra: ut in speculatione ejus constituti, te pro nobis flagellis alapisque caesum, morti quoque adjudicatum, fideliter fateamur: & qui secundum tempus es passus pro impiis, perenniter a fidelibus conlauderis.

Resp. Facta est
Syon.

A L I A.

Br. Moz. fol. 216.
col. 3.

Christe, Dei Filius, qui adversum te cogitantes iniqua, cruentaque malignorum consilia in te patiens tolerasti; da nobis, exemplo tuo habere cor patiens, & adversos aequali tolerantia superare: ut qui te habere Deum Patrem cognoscimus, & cognitionis hujus fide salvemur: & qui passionis tuae dies * incolimus, a nostrarum passionum sordibus expiemur.

Ant. Dixerunt
apud se.

* Br. Moz. recolimus.

A L I A.

Br. Moz. fol. 218.
col. 2.

Jesu, Deus noster, qui maxillam prae buisti percussoribus tuis, saturatus pro nobis ipse opprobriis; concede nobis miseris servis tuis, ut passionis tuae exemplo instructi, jugum suave tuum portemus semper idonei: quò a te discentes, quam mitis sis & humilis corde, & passionis tuae communicemus exemplo, & beatitudinis aeternae potiamur subsidio.

Ant. Sedebit
singularis.

ITEM COMPLETURIA AD TERTIAM. ANTIQUA.

Br. Moz. fol. 213.
col. 4.

Exurge Deus, & misericorditer judica terram, qui es pro nobis judicatus in terra, qui condemnatus absolvis reos, qui moriens vivificas mortuos, qui resurgens confirmas dubios, & confundis iniquos. In tuam namque hereditatem gentes credendo laetentur, quem resurrexisse pro salute confitentur.

B E N E D I C T I O.

Christus Dominus, qui pro totius mundi salute voluit pati, ab omni vos passionum ignovilitate depurget; & qui ad hoc venit, ut passurus mundum redimeret, ad hoc iterum veniat, ut quod redemit, justificet: ut ligno Crucis ejus & mare transeatis saeculi, & cruciatus evadatis Inferni.

ITEM IN EODEM DIE AD SEXTAM. ANTIQUA.

Fac nobiscum, Domine, signum in bono, ut Crux tua, quae a pereuntibus stultitia creditur, in te credentibus virtus indeficiens demonstretur: videant & confundantur in offensione gloriae, qui tua dedignantur redimi passione; tu es enim Dominus Deus noster, qui nos adjuvas in labore, & consolaris in munere.

Resp. Habitato
res Hierusalem.

A L I A.

Br. Moz. fol. 219.
col. 2.

Christe, Dei Filius, cujus facies pro nobis sputis patuit infidelium; da nobis, ut quod in te infidelitas habuit abjectum, nos ad nostrae habeamus fidei tutamentum: & in quo illa offensa est, ut te Dominum crucifigeret gloriae, nos tibi stabiliamur, te nostrum semper & liberatorem expectantes, & judicem.

Ant. Faciem
meam.

A L I A.

Christe Deus, qui mundum veniens liberaturus, in canticum es infidelium versus: dum te non agnoscerent Deum, & ideo quasi hominem lacerandum conviciis appetunt; erige nos passionis tuae exemplo, & Crucis circumballa praesidio: ut & infidelitas per te confusa dispereat, & sursum fidelitas ad te coronatura perveniat.

Ant. Versus
sum in eorum
canticum.

C O M P L E T U R I A.

Jesu, redemptor noster omnipotens, qui humanitatis nostrae factus particeps, mortem pro impiis passus es, ut vulnere tuo redimeres reportatum ad vitam, quod malignus arsurum retinebat in poena; annue precibus nostris, ut qui te non solum traditum pro nobis, sed & passum confitemur & mortuum, a dextris tuis tempore Judicii conlocemur.

BENE-

B E N E D I C T I O .

Christus Dominus, qui pro vobis infidelium suscepit sputa, infidelitatis a vobis nubila pellat; & qui pro vobis est judicatus in mundum, vos ad suum prae-
paret regnum: ut cum eo perpeti in gloria maneatis, cujus hic celebritatem pas-
sionis accipitis.

ITEM COMPLETURIA IN EODEM DIE MERCORIS AD VESPERAM:
QUANDO CENA DOMINI INGREDITUR.

Br. Moz. fol. 214.
col. 3.

Propinqua passionis tuae sollempnia, Christe Deus, plebs devota suscipiens,
praeparari tibi in hostiam vivam desiderat; proinde quaesumus, ut qui in cra-
stino ad tuum accessuri sumus convivium, in susceptione hujus venerandae noctis
& culparum tenebris careamus, & tui amoris ignibus inflammemur.

In hac oratione oratio
paterna non dicitur,
sed tantum benedictio,
& dicit Diaconus: *humi-
liare vos * benedictiones.*
* Leg. benedictioni.

B E N E D I C T I O .

Br. Moz. fol. 214.
col. 3.

Passio vos Christi conservet jure perenni;
Crimine vos odie labet, & cras munere ditet:
Quò, pulsus vitiis, Pascha cum illo celebretis.

ITEM IN CENA DOMINI AD MATUTINUM
DE PSALMO III.

Br. Moz. fol. 38.
col. 4. & fol. 74.
col. 4.

Quamvis, Domine, plurima malignantium multitudo abneget, salutem nostram
esse in te Domino Deo nostro; nobis tamen * in hoc robur spei multum * au-
getur, quia tu susceptor noster esse dignatus es; obstruatur itaque os lo-
quentium iniqua, quum sperantes in te misericordia circumdat assidua.

* Br. Moz. ob hoc.
* Leg. augetur.

A L I A .

Christe Deus, qui humanitatis nostrae particeps factus, passionum nostra-
rum tristitias in te suscepisti passiurus; da nobis, ut tristitiam illam, quae se-
cundum Deum poenitentiam in salutem stabilem operatur, continuâ sedulitate in
nostris cordibus habeamus: quò, in ea compuncti, & passionibus tuis, ut veri di-
lectores tui, in aliquo communicemur, & ob hoc tuis in futuro muneribus re-
pleamur.

Ant. Quare tri-
stis es, anima,
mea?

A L I A .

Br. Moz. fol. 195.
col. 4.

Jesu Dei Filius, quem impia malignorum turba inaniter persequens, dum
consilium contra te agit conpraehensionis, fugat potius a se beneficium pietatis:
dum * nisa est, delendo vitam, conpraehendere, quem utique nesciebat vitae esse
auctorem; praebe nobis, ut te, quem illi maligna voluntate persequuti sunt,
nos pia devotione in bonis actibus adsequamur: ut in quo inimicis erit * per-
petuum luctum, in eo sit nobis perpetuum gaudium.

Ant. Consilium
fecerunt.

* Br. Moz. visa est
volendo, mendose.

* Leg. perpetuus lu-
ctus.

A L I A .

Christe Dei Filius, in cujus conpraehensione verbum iniquum malignae co-
hortes infidelium tractaverunt; praesta nobis orantibus, ut inimici Eccle-
siae, qui te in tuis membris cotidie persequuntur, per te ad verae fidei myste-
rium convertantur: quò nobiscum plena fide cognoscant, & traditum te esse
pro impiis, & impios justificasse tuae gloriae passionis.

Ant. Tractave-
runt.

A L I A .

Br. Moz. fol. 156.
col. 2.

Novimus, Domine, quòd traditoris tui perpeffus injuriam, usque ad mor-
tem non reliqueris patientiam: & quum infatigabilis homicida te magistrum
tradiderit occidendum, tu tamen ne ipsum quidem volueris moriturum; da
ergo, quaesumus, nobis, ut patiendi malos habeamus constantiam, * patientiae
tuae teneamus exempla: non nos * vorago praecipitet, nec per noctem hujus
saeculi tentator malignus, quasi fur * in quocumque contaminet: quò passio-
nis tuae stigmata sint nobis ad custodiam indefessam.

Resp. Mane *
conspurgit.

* Leg. consurgit.

* Supple: et.

* Br. Moz. vorago
irac.

* Br. Moz. in hora
quocumque.

A L I A.

Maledictus est utique, Domine, omnis homo, qui in corde suo fabricat malum, scilicet qui te vel hominem negat esse, vel Deum; da ergo nobis, ut temptatione incredulitatis nullâ tangamur, qui te plenâ credulitate agnovimus: ut qui dudum venisti innocens pati pro impiis, ad hoc in futurum venias, ut cum his, qui te credunt, sine fine laeteris.

Ant. Maledictus homo.

A L I A.

Salvator noster, & Domine, qui gloriantes in malitiam, & potentes in iniquitate ineffabili patientia tolerasti, dum in conpraehensione passionis tuae probrosa contra te Judaeorum infidelium turba, & ut crucifigaris clamat, & ut moriaris expectat; sustenta nos munere patientiae tuae, actusque nostros in bono converte: ut non cum odientibus nomen tuum crucifigamus te in actibus nostris, sed cum dilectoribus tuis inlibata conservemus in nos tuae praemia caritatis.

Ant. Quid gloriaris?

A L I A.

Christe Dei Filius, qui sine causa delicti & morti es traditus, & venantium laqueis inretitus; facito, ut per indebitam mortem tuam mors nobis debita devincatur, ut qui pro nobis es traditus innocens, pro innocentiae bono ad te nos facias quandoque pervenire felices.

Ant. Venantes coeperunt me.

I T E M C O M P L E T U R I A.

Er. Moz. fol. 215. col. 4.

Christe Deus, Dei Filius, quem Deus Pater pro nobis omnibus tradidit, quum veram te pro nobis hostiam ipse suscepit; suscipe desiderium populi tui: quos redemisti, conserva: quos liberaisti, vivifica: non sinas in perpetuum luctum ire, quos, ne perpetualiter perirent, venisti redimere; clavis timoris tui confige cor nostrum, qui pro nobis omnibus & Crucem passus es, & sepulcrum: ut per te & hic nobis sit remissio criminum, & in futuro perpetuum gaudium, quem pro omnibus credimus crucifixum.

B E N E D I C T I O.

Christus, qui se ab impiis tradi permisit, nulla vos a se patiaturs occasione divelli; & qui pro *bovis multiplicem pertulit passionum injuriam, ipse in vos peccati passiones extinguat: ut & focii passionum ejus sitis, & consolationis ejus munera capiatis.

* Leg. vobis.

I T E M I N E O D E M D I E A D T E R T I A M.

Er. Moz. fol. 215. col. 1.

Christe Dei Filius, qui transiturus ex hoc mundo ad Patrem, speciali signo tuum praedicis traditorem: quò non solum *ut non lateret in coeteris, sed ut potius discerneret a coeteris: te quaesumus, te rogamus, ut non *praecidamus ab Ecclesiae membro, qui redempti sumus tuo Sanguine pretioso: necve illius, qui te tradidit, quisquam in Ecclesia tua constitutus *incurrat; sed gloriosis patientiae tuae exemplis *provocentur ad gloriam: quò, proditoris tui in nullo imitantes studia, bonorum discipulorum & doctrinam capiamus, & praemia.

* Ut, abundat.

* Leg. praecidamur.

* Supple, torporem.

* Leg. provocetur.

A L I A.

Domine Jesu Christe, qui traditionis tuae praescius orae, aput quem, quove in loco celebraturus sis sollemnia Pascae, discipuli missione voluisti significare; te quaesumus, ut ad nos venias, aput nos etiam Pasca facias, nec ullo modo a corde nostro recedas: quò in hac praesenti traditionis tuae sollemnitate tu noster sis cibus, tu etiam suavissimus potus, qui pro nobis factus es advocatus.

Ant. Ite ad civitatem.

A L I A.

O Bone magister Jesu, Deus noster & Domine, quem ter negando Petrus dilavitur, a quo respectus fletibus reparatur; praesta nobis, ut incussa fide passionis tuae gloriam praedicantes, nulla infidelitatis macula continguamur, nullisque occasionibus a tua caritate privemur: sed passionis tuae communicantes exemplis, dum praedicamus gloriam Crucis, coronaturi perducamur ad gaudia redimentis.

Ant. Magister bone.

C O M P L E T U R I A A N T I Q U A.

*Br. Moz. fol. 59.
col. 4. & fol. 216.
col. 4. & fol. 263.
col. 2.*

Christe, qui de patibulo ad Patrem, ut quid te dereliquerit, adclamasti: qui Cruce tua * hominum peccati perditum redemisti, illumque peccati auctorem aeternis arsurum ignibus tradidisti; postulamus sanctam clementiam tuam, ut nos, qui in te credimus, numquam derelinquas: nec confidentiam nostram a tua Deitate repellas; sed propitius clamorem nostrum suscipe, & tibimet placito famulatu servire concede.

* *Leg. hominem peccato.*

I T E M B E N E D I C T I O.

Christus Dominus, qui pro vobis Crucis suscepit injuriam, ab omni futura cruciacione vos eruat; & qui suam pro vobis tradidit animam, animabus vestris donet requiem sempiternam: ut in cujus mortem conscripti estis, cum eo sine fine vivatis.

O R A T I O D I C E N D A I N P A R A S C E B E N P O S T I N D U L G E N T I A S E X P L I C I T A S.

*Br. Moz. fol. 119.
col. 2.*

Ingeniti Patris unigenite Christe, qui pro nobis impiis odie occideris innocens; tui sanguinis reminiscere pretium, & totius populi dele peccata; Quique pro nobis perferre dignatus es sputa, probra, vincla, calafos, alapas, & flagella, crucem, clabos, amaritudinem, mortem, lanceam, ac nobissimè sepulturam; nobis miseris, pro quibus haec passus es, caelestis regni tribue beatitudinem infinitam: ut qui passionem tuam venerando prosternimur, resurrectionis tuae gaudiis ad caelestia sublevemur.

I T E M O R A T I O I N E O D E M D I E D I C E N D A A D P E N I T E N T E S

Exaudi, Domine, supplicum preces, & tibi confitentium parce peccatis: ut, quos conscientiae reatus accusat, indulgentia tuae miserationis absolbat.

O R A T I O, Q U A E D I E S A B B A T O A D V E N E D I C E N D A M L U C E R N A M I N S A C R A R I O D I C I T U R.

Exaudi nos, lumen indeficiens, Domine Deus noster, unci luminis lumen, fons luminis, lumen auctor luminum, quae creasti & inluminasti, lumen angelorum tuorum, sedium, dominationum, principatum, potestatum, & omnium intelligibilium, quae creasti: lumen sanctorum tuorum. Sint lucernae tuae animae nostrae; accedant ad te, & inluminentur abs te. Luceant veritate, ardeant caritate; luceant & non tenebrescant; ardeant & non cinerescant. Benedic hoc lumen o lumen; quia & hoc, quod portamus in manibus, tu creasti, tu donasti. Per haec lumina, quae accendimus, de hoc loco expellimus noctem: sic & tu expelle tenebras de cordibus nostris. Simus domus tua lucens de te, lucens in te; sine defectu luceamus, & te semper colamus; in te accendamus, & non extinguamur.

I T E M O R A T I O, Q U A E I N E O D E M D I E A D B E N E D I C E N D U M C E R E U M I N S A C R A R I O S I M I L I T E R D I C I T U R.

Offerimus tibi, Domine, cerei hujus rutilantis speciem divino igne succensam, quem per * multimodo materia nutu tuo * prodici jussisti, a quibus. Eum indignis manibus nostris oblatum accendimus, precantes bonitatem tuam, ut emissionem Spiritus sancti tui, qui condam in similitudinem ignis, divisionemque linguarum, in Apostolorum tuorum corda praespicius fulgensque apparuit, eum benedicere & sanctificare digneris: & sicut hic cereus exuberans largâ

* *Leg. multimodam materiam.*

* *Leg. produci.*

* *Hic cubat error, quem corrigerem legendo, apibus, loco, a quibus.*

visione, noctis hujus jugulat caecitatem, & devotissimae plebis tuae resplendet obtutibus: ita & nos, Domini nostri Jesu Christi Filii tui splendore repleti, internis mentibus fulgeamus: ut, peccatorum caecitate deterfa, lux in nobis sempiternae fidei perseveret.

ITEM ORATIO, QUAE IN EODEM DIE POST LUMEN
LEBATUM * ANTE ALTARE DICITUR.

* Leg. LEVATUM.

Prima tibi & principalia, Deus Pater omnipotens, haec luminum munera in exordio venerandae hujus noctis obtulimus, quae unigenitus Filius tuus Dominus noster adventus sui faciat mysteriis * luminata, per quem te, Deus, supplices exoramus, ut hoc sanctum munus libens accipiens, hiis famulis tuis, quos ad enarrandam laudem * destinabimus luminis, propitius ac benignus adspires, efficiasque tibi placita, quae in * hore tuo, eorum fuerint sermone * probata: in nobis quoque pervigilem devotionem * flagrantia spiritalis uccendens, omnes terrae noctis insidias lucis tuae candore discutias.

* Leg. illuminata.

* Leg. destinavi-
mus.

* Leg. honore.

* Fortè, prolata.

* Lege, si placet,
flagrantiae spirita-
lis accendens.

ITEM ORATIO, QUAE POST BENEDICTIONEM LUCERNAE
ANTE ALTARE SIMILITER DICITUR.

Deus, qui filios Israhel educis ex Egypto, palpabiles Egypti tenebras relinquendo. Deus, qui, duce luminis gratia, pondus orrendae noctis exterminas. Deus, qui, praecedente Angelo tuo in columna nubis in diem, eodemque in columna ignis in noctem posteriora * servantem, curam nostrae salutis exequeris: teque nobis in eo praestas, in quo lucere nos in lumine scientiae tuae jubes; fac nos Divinitatis tuae fieri consortes, & largâ tuâ pietate ex invisibilibus bonis visibilia dona concede, quae nos & offerri doceant, & tuam in omnibus conpleri faciant voluntatem, Christe Domine Deus noster, qui cum Deo Patre, & Spiritu sancto gloriosa Divinitate * vibis, & dominaris per infinita semper saecula saeculorum.

* Leg. servante.

* Leg. vivis.

ITEM ORATIO, QUAE POST BENEDICTIONEM CEREI
ANTE ALTARE DICITUR.

Expectati temporis, dilectissimi fratres, festa sollemnitas, & annum per saecula sacrae Resurrectionis arcanum votivae noctis advenit. Hoc illud est, quod in perennem memoriam consecratum credentibus populis altissima de caelis gratia spiritalis adtribuit. Hylares vigilias gloriosis laudibus perferamus, diemque vincentes, qua * funalibus crebris Ecclesia sancta resplendens coruscat in lumine. Praeconie * Dominicae passionis indefessis precibus celebremus, intendentes auditu lectionibus sanctis, ac sedulis obsecrationibus patientiam non negantes: ut ille regalis solii habitator altissimus a sede arcis etheriae populo suo, qui sollemnia redditurus ad haec festa convenit, per Spiritum suum Sanctum, clementer inlapsus, placabilis ac propitiatus adspiret.

* Fortè, fanalibus.

* Lege, Praeconia.

INCIPIUNT ORATIONES, QUAE PER SINGULAS LECTIONES
IN VIGILIA * PASCE DICUNTUR.

* Leg. PASCHAE.

IDEST, EXPLICITA PRIMA LECTIONE, DICITUR HAEC ORATIO.

Aniversalia, fratres dilectissimi, festa votis sollemnibus incoantes, auxilium Domini poscamus e caelis, ut digni * habeamus Ecclesiasticae functionis officii; (Inminet enim cura pro cunctis.) Illi pro omnibus supplicemus, qui mori pro omnium salute dignatus est; cui est honor & gloria. DEINDE CLAMAT DIACONUS.
Pro sollemnitate Paschali precemur Dominum.

* Leg. abeamus.

COLLECTIO EJUSDEM.

Sanctifica, Domine, famulos tuos, ut sanctificatae noctis hujus dignis obsequiis serviamus; quia Deus es benedictus. SIMILITER PER CETERAS LECTIONES ISTA ORDO TENEBITUR.

ITEM SECUNDA ORATIO.

Eccllesiastica unitate connexi, Deum Patrem petamus, ut eandem Ecclesiam, concordiae vinculo cohaerentem, individuae caritatis nunc studiis, post praemiis muneretur; quia multae miserationis est Dominus. DEINDE Dicit DIACONUS.
Pro pace Ecclesiarum, & quiete populi precemur Dominum.

COL-

COLLECTIO EJUSDEM.

Deus, qui Ecclesiae tuae fide & utilitate laetaris, dona ei perfectae religionis affectum, quam sanctae congregationis honore donasti; quia Deus es gloriosus.

ITEM TERTIA ORATIO.

Omnipotentem Deum, qui Sacerdotes suos in suam Ecclesiam praefules *ordinabit, supplici oratione poscimus, ut fidei nostrae *devotiones obsequio suo quaeramus respondere iudicio; cui est honor. * Leg. ordinavit. * Leg. devotionis DEINDE DICT DIACONUS.

Pro Sacerdotibus & Ministris precemur Dominum.

COLLECTIO EJUSDEM.

Dona, Domine, Sacerdotibus tuis, ut convenire facias fructum operum cum eminentia dignitatum; ut mercedem potius habeant de labore, quam iudicium de honore; quia Deus es benedictus.

ITEM QUARTA ORATIO.

Pacem dominicam, pacem quoque nostram, Deum Patrem omnipotentem, qui pacis auctor est, postulemus, ut adsit in ordinatione sua catholicis Ducibus, & barbaras gentes refrenet; quatenus, rebus omnibus sua lege compositis, ejus solummodo imperiis serviamus; cujus regnum. DEINDE DICT DIACONUS.

Pro prosperitate Principum, & tranquillitate temporum precemur Dominum.

COLLECTIO EJUSDEM.

Deus, qui fidelium pace laetaris, dona servientibus tibi pacem, omnesque eorum actus, qui tibi servire cupiunt, placibili miseratione compone; quia Deus es pius in saecula saeculorum.

ITEM QUINTA ORATIO.

Deum Patrem omnipotentem, agentes ipsi gratias, postulemus pro his, quos saeculi necessitas, aut inquietudo detentat: vel pro his, qui secundum carnis infirmitatem diversis aegritudinum generibus affliguntur: ut in hac sollemnitate Pascali, quia corporibus absunt, animis & utilitatibus misceantur, condonante Deo nostro; qui regnat in saecula saeculorum. DEINDE DICT DIACONUS.

Pro his, qui huic sanctae festivitati interesse non possunt, precemur Dominum.

COLLECTIO EJUSDEM.

Deus, cui ea, quae nobis sunt absentia, deesse non possunt, & quae putantur longè, sunt proxima; praesta, ut famuli tui, quorum necessitates vel infirmitates Ecclesiae sollicitudo commendat, pietatis tuae muneribus vel remediis perfruantur; quia tibi soli est omnis honor & gloria in saecula saeculorum.

ITEM SEXTA ORATIO.

Deum, fructuum largitorem, aurarum moderatorem, qui in supplementum humani usus terras *foecundabit, creabit fruges, area temperavit, fratres karissimi, deprecemur, ut omnia haec, quae sponte nostris usibus tribuit, nostris quoque obsecrationibus largiatur; quia Deus *es pius in saecula saeculorum. * Leg. foecundavit, creavit. * Fortè, est. DEINDE DICT DIACONUS.

Pro habundantia frugum, & tranquillitate aerum precemur Dominum.

COLLECTIO EJUSDEM.

Deus, creator omnium bonorum, rogamus inmensam misericordiam tuam, ut non tam peccatorum, quam precum considerator, munera tua, quibus & vivimus * & vibamus, non quia non meremur, neges; sed, quia precamur amplifies; quia tibi soli est regnum in saecula saeculorum. * Leg. & vivemus.

ITEM SEPTIMA ORATIO.

Deum Patrem omnipotentem pro sacris virginibus & continentibus deprecemur, ut infirmitati corporum adsit robur animarum, quò vitam valeant custod-

custodire virtutum mortificatione omnium vitiorum, adjuvante * te Deo nostro; * Te, abundat.
qui gloriatur in saecula saeculorum. DEINDE DICIT DIACONUS.

Pro virginibus, & continentibus precemur Dominum.

COLLECTIO EJUSDEM.

Tribue his, Domine Pater sancte, pervenire ad sexagesimi fructus coronam, quibus integritatem vovere tu dedisti. Nulla ex is stultis virginibus misceatur, sed sint in numerum sapientium puellarum, quarum vasis oleum, quo lampades suae inluminentur, exuberet; quia Deus es clemens in saecula saeculorum.

ITEM OCTAVA ORATIO.

Piae voluntatis retributori Domino supplicemus, ut Ecclesiam suam bono largitatis accinctam, per studium misericordiae ad suam misericordiam * abeat * Lege, si placet, faciat.
pervenire; quia Deus est benedictus in saecula saeculorum. DEINDE DICIT DIACONUS.

Pro his, qui elemosinas faciunt, precemur Dominum.

COLLECTIO EJUSDEM.

Deus, qui elemosinis extingui peccata docuisti, dona famulis tuis sanctam largiendi devotionem: neque enim non habere poterunt possibilitatem, quibus tu dederis voluntatem; quia solus cum Deo Patre, & Spiritu sancto vivis & gloriaris Deus in saecula saeculorum.

ITEM NONA ORATIO.

Certi de promissione divina, quae ingentia peccata desistentibus indulgendum a se esse promisit, supplices Deum rogemus, ut confitentes nomini suo suo judicio judicari non in his, quae ante commissa sunt, sed in his, quae fuerint correctae, mereantur; quia Deus est misericors, & regnat in saecula saeculorum. DEINDE DICIT DIACONUS.

Pro Poenitentibus, & Confitentibus precemur Dominum.

COLLECTIO EJUSDEM.

Deus, qui mutare sententiam per misericordiam tuam nosti, quum se peccator emendatione mutaberit; dona his poenitentiae fructum, qui ad tuam misericordiam convolantes, recipiendos se in locum revertentis filii crediderunt; quia multae miserationis es, Domine, & regnas in saecula saeculorum.

ITEM DECIMA ORATIO.

CAelestium & terrestrium Deum, fratres dilectissimi, deprecemur, ut in fratribus nostris, quicumque peregrinationis necessitatibus subjacent, potenti auxilio suo consolator & redux esse dignetur: neque ab eo peregrinentur, qui uni Deo & nati sunt, & renati; concedente clementia pietatis ejus, cujus regnum manet in saecula saeculorum. DEINDE DICIT DIACONUS.

Pro peregrinantibus, & nabigantibus precemur Dominum.

COLLECTIO EJUSDEM.

Supplices tibi, Domine, fundimus preces: ut qui per omnia Deus es, nos ubique non deseras.

ITEM UNDECIMA ORATIO.

Deum judicii aeterni, fratres karissimi, pro spiritibus pausantium deprecemur, ut eos Dominus aeternae quietis placabilitate receptos, in illa felici beatorum sede constituat: qui sicut ob hoc se renatos esse, ut resurgerent, crediderunt, ita beatificatos se, quia resurrexerint, gratulentur, per Dominum nostrum Jesum Christum, qui cum Deo Patre, & sancto Spiritu in unitate gloriatur in saecula saeculorum. DEINDE DICIT DIACONUS.

Pro defunctorum requie & quiete precemur Dominum.

COLLECTIO EJUSDEM.

Br. Moz. fol. 315.
col. 2.

PRecamur te, Deus, ut defunctorum animae in te credentes, ac de tua pietate sperantes, sic a delictis omnibus obsoleantur, ut nulla in aeternum confusione obnoxiae teneantur; quia multae miserationis es Domine, & regnas in saecula saeculorum.

INCIPIUNT ORATIONES DE RESURRECTIONE DOMINI.
AD MATUTINUM.Br. Moz. fol. 224.
col. 1.

Incomparabili, Christe, Deus noster & Domine, gaudiorum serenatur ex luce conventus omnis Ecclesiae, quod te ab inferis excipit resurgentem. Qui ergo tam potenter & mortis aculeum vincis, & ultra non moreris, nos, quos potenter redemisti, in aeternam mortem ire nullo modo patiaris.

Ant. Christus surgens ex mortuis.

A L I A.

Br. Moz. fol. 223.
col. 4.

Christe, qui olim gloriosae noctis hujus diluculum Resurrectionis tuae mysterio consecrasti, dum primus ipse numquam moriturus, ut verae primitiae dormientium surrexisti; da nobis, ut in te resurgamus a vitiis, & vires reparemus perditae sanitatis: ut in te vivificemur ad statum verae salutis, qui pro nobis es mortificatus usque ad supplicium Crucis.

Ant. Resurrexit Dominus Jesus Christus.

A L I A.

Quantum, Christe Domine, beatae Mariae tuae fervidae devotionis incaluerit votum, dum te in loculo sepulchri sollicita inspectione perquirens, angelico promeruit oraculo commoneri, ne te ut mortuum fleret, quem illico resurgentem agnosceret; da nobis, parem devotionis hujus fervorem habere, & similiter sollicitos in te quaerendo existere: quod tu, qui in proprietate susceptae carnis resurrexisti a mortuis, in manifestatione verae Divinitatis resurgendo semper elucescas in cordibus nostris.

Ant. Noli flere Maria.

INCIPIUNT ORATIONES MATUTINAE, VEL VESPERTINAE COMPLETURIAE DE RESURRECTIONE DOMINI, QUAE PER SEPTEM DIES UNIUSCUIUSQUE EBDOMADAE DICENDAE ET REPLICANDAE SUNT, USQUE IN ASCENSIONEM DOMINI.

COMPLETURIA AD MATUTINUM IN DOMENICO DIE.

Br. Moz. fol. 223.
col. 2.

Christe Dei Filius, qui venerabilis diei hujus excursus, & prius a te conditae *luci, & post tuae resurrectionis mysterio consecrasti, dum singularis triumphator inferni, olim in hoc die, devicto diabolo, triumphasti; da nobis, ut de sepulchris vitiorum exeamus ad te lumen verum, qui es resurrectionis nostrae principium: ut, quia in te mors ultra nullo modo dominabitur, per veram Resurrectionis tuae potentiam, quam verissime profiteamur, peccata nostra amodo nobis nullatenus dominantur, ut qui matutinum sacrificium pro nobis ipse oblatus es, in hoc Resurrectionis tuae tempore matutino ab omni nos jubeas *purificare piaculo.

Haec completuria in Pascha & usque in ascensione Domini per omnes dies Dominicos ad matutinum dicenda est excepto in octavas Paschae, ubi specialis completuria habetur ad matutinum.

* Leg. lucis.

* Leg. purificari.

B E N E D I C T I O.

Christus Dominus, qui odierni diei cursum, & in creationis principio *lucini, & nunc Resurrectionis suae mysterio dedicavit, ipse in vobis, & quod *creabit, inluminet, & quod redemit, sine fine sanctificet; quique Resurrectione sua justificationem exhibuit mundo, ab omni vos expurget humanae *conlubionis contagio: ut per eum vobis mors vitiorum occurrat, per quem resurrecturi cupitis pervenire ad gloriam.

* Leg. lumine.

* Leg. creavit.

ITEM COMPLETURIA AD VESPERUM.

Br. Moz. fol. 223.
col. 3.

Deus, cujus unum hunc ex omnibus duximus diem, in quo creatis rebus omnibus voluisti esse & praesentis lucis indicem, & aeterni luminis testem, ut in eo surgeret inluminatio temporum, atque in eo surgeret inluminatio animarum: quique dominicae & operationis primus, & resurrectionis idoneus re-volutus in circulo, & reductus in calculo, Paschalis sollemnitatis inciperet mysterium,

Haec completuria in pascha die Dominico, & usque in diem Dominicum in octavas pasche ad vesperum dicenda.

Ascensionem Domini.

sterium, & concluderet sacramentum; respice in hoc tempore acceptabili, & in hac die salutis super servos tuos, Domine, quos redemisti de captivitate nequitiae spiritali * trophæo dominicae passionis: quò Agni tui sanguine * tinctis, ne vastator laederet, liberaisti; esto nobis praevis in solitudine vitae hujus, quò & * in diem calorem temptationis nostrae quasi nubs protegens obumbrēs, & in nocte a tenebris peccatorum nos quasi columna ignis inlumes; ut dum ades ad salutem, perducas ad requiem.

* Leg. trophæo.
* Leg. tinctos.
* Leg. in die.

B E N E D I C T I O .

Br. Moz. fol. 223.
col. 4.

Christus, qui diem istum resurrectionis suae consecravit mysterio, resurgendis vobis praebeat efficaciam a delicto; & qui olim odierna die a mortuis resurrexit, mortificationis omnimodae vobis conferens donum, resurgere vos faciat caelestium dono virtutum: ut in eo semper vitam habeatis, in cujus mortem conspultos vos esse gaudetis.

S E C U N D A F E R I A
C O M P L E T U R I A A D M A T U T I N U M .

Br. Moz. fol. 224.
col. 3.

Adest, Domine, secundi illius diei luminosa species, in qua matutina lux, Christus videlicet noster, in firmamento * legis a se condito se indice agnoscendum. Praesta ergo nobis, ut, qui luce resurrectionis coruscavit in mundo, habundantiâ pietatis redundet in saeculo: qualiter ita firmamento legis suae corda nostra praemuniat, ut inlaesos nos ad aeternam pertrahat vitam.

* Br. Moz. legis a se conditae se indicit agnoscendum.

B E N E D I C T I O .

Christus, Dei Filius, cujus resurrectionem ex mortuis omnis confitetur Ecclesia, ab omni labe facinorum resuscitet corda vestra; & qui pro vobis voluit sacrificium se Deo Patri * offerri, ipse carnes vestras suae dignetur affigere Cruci: ut in eo mortem criminum perpetuam habeatis, quem fideliter resurrexisse nunc creditis.

* Magis placet, offerre.

I T E M I N E O D E M D I E
A D V E S P E R U M C O M P L E T U R I A .

Br. Moz. fol. 224.
col. 4.

Christe Deus noster, qui secundo die firmamentum, * quasi solidamentum scripturarum in Ecclesia praeparas, quo caelestes populos Angelorum ab infirmitate inferiorum hominum, quasi aquas ab aquis, discernere voluisti: quique dua testamenta constituens, figuram veteris sacrificii per testamentum novum in immolatione tui corporis complevisi; da nobis, ut intellectu prudentiae angelicis potestatibus, quasi aquis superioribus, sociemur, & semper ad superna tendamus: qualiter ita solidamentum utriusque legis in corde nostro praepolleat, ut resurrectionis tuae potentiâ ad gaudia nos pertraat infinita.

* Br. Moz. addit, formans.

B E N E D I C T I O .

Br. Moz. fol. 224.
col. 4.

Christus Dei Filius, qui in corpore nostrae mortalitatis sustulit obprobrium Crucis, ab omni vos cruciatu nocibilis eripiat passionis; & qui in vera corporis nostri carne surrexit ab inferis, in omnimoda veritate sanctificationis exsuscitet corda vestra ab omni lapsu facinoris: ut fides, qua illum & mortuum fuisse, & resurrexisse agnoscitis, aeternae vobis praeparet receptaculum mansionis.

I T E M C O M P L E T U R I A I I I . F E R . A D M A T U T I N U M .

Br. Moz. fol. 225.
col. 3.

Lucidum diei tertii * spiculum agnoscences, in quo * post conditum firmamentum legis divisae sunt aquae ab aquis, fideles utique ab infidelibus segregati; te Deum rogamus & petimus, ut verâ fide nos instruas, * ab infidelitate disjungas: ut qui tertia die te suscitatum ab inferis credimus, lucis aeternae praesidio muniamur.

* Br. Moz. speculum.
* Br. Moz. per.
* Supple, &.

B E N E D I C T I O .

Dei Patris Filius, qui tertio ab inferis suscitatus est die, ab omni vos delictorum conlubione mortificet; & qui veraciter ea, qua est mortuus, resurrexit in carne, tempore Judicii sui non ad poenam, sed ad gloriam vos coronatu-

natueros exsuscitet: ut cum eo sine fine vivatis, cuius hinc resurrectionem promissimâ devotione incolitis.

ITEM IN EODEM DIE
COMPLETURIA AD VESPERUM.

Br. Moz. fol. 225.
col. 2.

Omnipotens Deus Pater, qui die tertio ab infidelium cordibus, quasi ab inferioribus falsis aquis aridam, idest populum fontem fidei sitientem, segregare dignatus es; da nobis, ut ab infidelium laqueis segregati, resurrectionem Filii tui praedicemus indubii: ut qui tertio ab inferis suscitatus est die, trina nos virtutum copulatione resuscitet: quò fide spe & caritate robusti, de aeterno resurrectionis mereamur munere consolari.

BENEDICTIO.

Br. Moz. fol. 225.
col. 4.

Deus, Dei Filius, qui resurrectionis suae gloriam toto dilatavit in mundo, credulitatis hujus vos justificet sacramento; & qui resurgens ultra non moritur, ab infinitae vos mortis eripiat dominatu: quò in eo nobis sit perpetuum gaudium, in quo nobis praecessit verae resurrectionis exemplum.

ITEM COMPLETURIA III. FER. AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 226.
col. 4.

Luminosa diei quarti lux matutina refulget, in qua tu, Deus omnipotens, magna luminaria in firmamento caeli constituens, quadrifluo Evangelii amne mundum visitans inrigasti, quum eum pretioso tuo Sanguine redemisti; da ergo nobis, ita lucere in firmamento Ecclesiae, ut aeternam mereamur pervenire ad requiem: ut qui primogenitus ex mortuis crederis, indultor quoque criminum in Iudicio sentiaris.

BENEDICTIO.

Redemptor noster, & Dominus, qui suam pro nobis ad mortem tradidit animam, redimat de interitu vitam vestram: ut qui ad hoc mortuus est, ut mortem extingueret, a perpetuae mortis vos liberet potestate; Quique post mortem resurrexit in gloriam, det vobis post crimina resurgere ad vitam aeternam.

ITEM IN EODEM DIE
COMPLETURIA AD VESPERUM.

Br. Moz. fol. 226.
col. 4.

Ecce, Domine, vesperum quarti hujus diei officiosis luminaribus frequentamus, in quo luminaria in firmamento caeli, quasi in solidamento legis infigens, quattuor videlicet Evangelistarum * una voce canentium cor da inlustrare dignatus es: quò te in quatuor mundi partibus, & mortem pro nobis gustasse, & a mortuis surrexisse, unitis vocibus nunciarent. Te ergo petimus, te rogamus, ut in hujus vitae obscuritate ita resurrectionis tuae in nobis praefulgeat gratia, ut resurrecturi mereamur pertingere ad coronam.

* Br. Moz. unâ te voce.

BENEDICTIO.

Br. Moz. fol. 226.
col. 4.

Verus Dei Agnus, qui pro nobis est immolatus in Cruce, ab omni vos conlubionis macula purget; & qui occisus, ex infirmitate surrexit potenter, potentialiter devincat omnes libitus carnis vestrae; Quique, devicta morte, mortis devicit auctorem, devictis criminibus vestris, in se vos faciat vivere sine fine.

ITEM COMPLETURIA V. FER. AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 227.
col. 3.

Lucidi exortus diei quinti primordium contuentes, in quo vivarum reptilia animarum, & volatilia tu, Deus noster, formare dignatus es, te poscimus, te rogamus, ut quos vivificans renobasti Baptismatis undâ, hos resuscitando a vitiis pertraas ad superna; & qui te valde diluculo a mortuis surrexisse gaudemus, nos semper ad caelestia evolasse resurrectionis tuae munere gratulemur.

BENEDICTIO.

Christus, Dei Filius, qui devicta morte triumphavit ab inferis, triumphare vos faciat de libidinum incentivis; & qui resurrectionis suae gloriam * declarabit in mundo, ipse vos aeternae caritatis munificet dono: ut in eo & nunc resurgatis a vitiis, & post perveniatis ad aeterna praemia libertatis.

* Leg. declaravit.

ITEM IN EODEM DIE
COMPLETURIA AD VESPERUM.Er. Moz. fol. 227.
col. 4.

Deus, qui in operatione quinti diei reptilia animarum vivarum, homines scilicet renobatos per Sacramentum Bap̃tismatis, condidisti: & volatilia caeli, animas videlicet Sanctorum ad superna volantes manifesta virtutum luce, formasti; * praeve animabus nostris invictum de tua resurrectione solacium: ut per te renovati resurgamus ad gloriam, per quem regenerati sumus ad vitam.

* Leg. praebe.

BENEDICTIO.

Er. Moz. fol. 227.
col. 4.

Gratia, qua vos per fidem Christo consepultos esse gaudetis, mortificet vos ab omni contagio iniquitatis; * & quae resurrectionis illius gaudia dilatavit in mundo, sanctificationem omnimodam exhibeat cordi vestro: ut qui illum suscitavit a mortuis, vos quoque resuscitet ad gloriam aeternae remunerationis.

* Br. Moz. & qui, male.

ITEM COMPLETURIA VI. FER. AD MATUTINUM.

Er. Moz. fol. 228.
col. 3.

Adest fulgidum diei sexti curriculum, sextae aetatis continens sacramentum. In illo formatur homo ex nicilo, in isto reparatur ex aliquo: in quo tu, Dei Filius, dum pro nobis indebitam suscipis mortem, mortis devicisti auctorem; da ergo nobis, ut quos de manu tanti hostis tuo sanguine redemisti, non patiaris aeternis doloribus cruciari: ut qui triumpho resurrectionis tuae ea, quae sursum sunt, nos quaerere praecipis, modificatione pietatis corda nostra mortifices a delictis.

BENEDICTIO.

Unigenitus Filius Dei Patris, qui venit salvare mundum in sanguine testamenti aeterni, ab aeterna vos liberet damnatione Judicii; quique pro vobis mortem pertulit & sepulcrum, ab omni vos eripiat dominatu flagitiorum: ut resurrectionis ejus gaudium, quod vobis hinc dulcescit in fide, post efficacius declaretur in munere.

ITEM IN EODEM DIE
COMPLETURIA AD VESPERUM.Br. Moz. fol. 228.
col. 4.

Deus, Dei Filius, qui hominem, quem sexto die formasti ex nicilo, sexta aetate saeculi redemisti sanguine tuo, * quum qui tunc bene conditus male cecidit, nunc in melius reformatus surrexit; da nobis, ut ita veraciter redemptionis nostrae mysterium perpendamus, qualiter in morte & resurrectione tua perenniter gloriemur: ut qui tempore salutis, mundo occurrens, mortem nostram moriens devicisti, ab aeterna nos liberes damnatione Judicii.

* Br. Moz. ut qui tunc.

BENEDICTIO.

Br. Moz. fol. 228.
col. 4.

Deus, Dei Filius, qui patibulo pro impiis affixus est Crucis, suae vos salvificet gloria passionis; & qui mortem moriendo devicit, ipse a vobis omnes cruciatus avertat inferni: * & in eo resurgatis ad gloriam, cujus nunc resurrectionis suscipitis gaudia.

* Br. Moz. ut in eo, quae magis placet.

ITEM DIE SABBATO AD MATUTINUM COMPLETURIA.

Er. Moz. fol. 229.
col. 3.

Christe, Dei Filius, qui exortum diei septimi * ita requie consecrasti, quum otium sabbati in sepulcro positus complebisti; da requiem cordi nostro beneplacitam tibi, ut ab operibus nostris ita in te veraciter quiescamus, ne in otio sabbati peccatorum nostrorum honeribus adgrabemur: ut qui te e sepulcri quiete surrexisse fideliter credimus, e caelis item ad Judicium venientem mitissimum sentiamus.

* Leg. in tua requie.

BENEDICTIO.

Unigenitus Dei Filius, qui injuriam pro vobis sustulit Crucis, cor vestrum mortificet a delictis; quique sanguine suo * labit mundum a crimine, ab omni vos corruptionis contagione expurget: ut idem, qui resurgens redemptor esse voluit captivorum, sit liberator futuro in Judicio redemptorum.

* Leg. lavit.

ITEM

ITEM IN EODEM DIE
COMPLETURIA AD VESPERUM.Br. Moz. fol. 230.
col. 1.

Christe, Dei Filius, nostrarum requies animarum, qui otium sabbati requiescens in tumulo conplevisti: ut in quo olim requieveras ab omni opere faciendo, in eo etiam requiesceres in sepulcro, hunc * vobis veraciter sanctificans diem, cujus vesperum in prima nobis sabbati, quae & octava * est, die luceat: ut, qui dixeras de tenebris lumen splendescere, manifestè a mortuis resurgens appareres in carne; dirige cursum vitae nostrae in viam sanctificationis omnimodae, qualiter ita in his septem diebus, quibus mundus iste peragitur, & in quibus cotidie nobis Agnus occiditur, & Pasca cotidie celebratur, salubriori vitae curriculo * conversemus: ut absque fermento malitiae verum Pasca mereamur cotidie celebrare: & ita ab omnibus operibus nostris in hoc die sanctificatione tibi placitè quiescamus, ut octavi illius aeterni diei de resurrectionis gloria consolemur.

* Leg. nobis.

* Est, in Br. Moz. non legitur.

* Br. Moz. conversemur.

B E N E D I C T I O.

Br. Moz. fol. 230.
col. 2.

Christus, Dei Filius, qui in hoc die moriens requievit in tumulo, det oblatam requiem cordi vestro; tribuatque vobis cessare ab omni opere criminis, qui in sepulcro sustulit injuriam mortis: ut obtabile vos resurrectionis ejus gaudium & hic devotos efficiat, & in futuro de munere aeternitatis sustollat.

ORATIONES DE OCTABAS PASCAE AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 232.
col. 1.

Christe, vera redemptio mundi, qui, revoluta per Angelum lapide ab ostio monumenti, mira resurrectionis potentiâ triumphasti, cum sexus mulierum infirmior, * quae te ardenti desiderio perquisivit, prior caeteris te resurgentem, Angelo nuntiante, audire promeruit; da nobis, ut fragilitatis nostrae * torpore secluso, indefinente fervitutis tuae potiamur solacio, ut, te ardentius diligentes, oris nostri ostium nulla in confitendo tibi immoti lapidis duritiâ obstruente, aeterno mereamur consolari de munere.

Ant. Angelus Domini descendit de caelo.

* Leg. qui.

* Br. Moz. corpore recluso, malè.

A L I A.

Christe, Dei Filius, cujus resurrectionem ex mortuis quaerentibus te mulieribus vox angelica nuntiavit, ac ne te viventem cum mortuis quaererent, interdixit; praesta nobis, ut virtutum omnium aromatibus pleni, in perquirendo te semper habeamur idonei: & tam fructuosa in nobis sit ipsa tui quaesitio, ut aeterna nos ex hoc sequatur gloriae plenitudo.

Ant. Angelus Domini dixit mulieribus.

A L I A.

Christe Deus, ingeniti luminis lumen, fac nos semper fructuoso in otio quaesitionis tuae persistere: ut ad te venientes sic resurrectionis tuae potentiam cernant, ut se a malis actibus surrexisse agnoscant: qualiter ad tua venientes promissa, te Dominum nostrum, quem nunc surrexisse certa credimus fide, post in aeterna te videre mereamur gloriae maiestate.

Ant. Venite, & videte, ubi positus erat Dominus.

COMPLETURIA AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 231.
col. 1.

Decurso, Christe Domine, Paschalis sollemnitatis officio, & tuae resurrectionis gaudio consumato, quo verum lumen mundo de tenebris effulxisti, quo coecis mentibus coruscasti; adoramus, ecce prosternimur ante te Deum, qui veteris fermenti malitiam azimis sinceritatis & veritatis excludens, omnem corruptionem adulterinae permixtionis intra puritatem ac simplicitatem fidei non relinquis, & azimorum diem nobis ipse absque humani seminis fermento * azimus dedicasti: petentes, ut publica fidei vota arbiter devotionis aspicias: ut completum passionis ac resurrectionis tuae * cultu pius propitiator intendas; & quoniam per te gratia & veritas facta est, veritate tua instruas ad intellectum, quos gratia perduxit ad cultum.

Hæc completuria oratio, vel benedictio sollemmodo in octabas Pascae dicenda est.

* Br. Moz. azimos, malè.

* Leg. cultum.

B E N E D I C T I O.

Christus Dominus, qui clausis ad discipulos ingressus est januis, omnem obclusionem a vestris cordibus removeat coecitatis; quique manibus illorum palpa-

palpabile * se voluit demonstrare, invisibilis gratiae in vobis dona multiplicet; & qui, corda illorum confirmando, verum Pasca peregit in saeculo, ipse vos perfectione spiritalis laetitiae sustollat in caelo.

* Leg. palpabilem.

ORATIONES DE RESURRECTIONE DOMINI, QUAE IN PRIMO
DOMINICO POST OCTABAS AD MATUTINUM JUXTA
ANTIFONAS CONGRUENTES DICENDAE SUNT.

Er. Moz. fol. 230.
col. 2.

OMnipotens Deus Pater, qui nos Domini nostri Jesu Christi Filii tui pretioso sanguine redemisti, non patiaris in te credentes aeterni supplicii barbaro dimergi: ut per eum confessiones nostrorum criminum ad te mereantur admitti, in quo iniquitates nostrorum omnium posuisti: ut ejus, cujus libore sanati sumus, indefinente praesidio protegamur.

Ant. Libore
ejus sanati sumus.

ALIA.

CHriste, Dei Filius, qui inter * inimicos deputatus, * tuam usque ad mortem tradidisti; cura nos indefinenter vulneribus Crucis tuae, ut a peccatorum nostrorum cruciatibus liberati te semper habeamus in praemium, quem pro nobis credimus crucifixum.

Ant. Tradidit
in morte animam suam.

* Fortè legendum, iniquos.

* Supple, animam.

ALIA.

Er. Moz. fol. 230.
col. 3. & fol. 366.
col. 3.

Juste quidem, Domine, judicans, peccata nostra in corpore tuo super lignum portasti, quum diabolus non potestate, sed justitiâ devicisti: ut qui * per devictam mortem nostram servituti ejus subjugati eramus, per * indevictam mortem tuam ad libertatis gratiam rediremus; fac nos ergo, ut in te semper liberi esse possimus, qualiter tecum & hic & in aeternum sine fine vivamus.

Ant. Justè judicans * praecepta nostra.

* Leg. peccata.

* Leg. per debitam.

* Leg. indebitam.

ITEM ORATIONES IN SECUNDO DOMINICO POST OCTABAS.
AD MATUTINUM.

Er. Moz. fol. 225.
col. 1.

Mortuum te peccato fuisse non tuo, set nostro, Jesu Domine, confitemur; & ideo, quia semel pro impiis mortuus, Deo vivis, fac nos, ut sic semel moriamur in vitiis, qualiter coronaturi resurgentes laetemur semper de muneribus sempiternis.

Ant. Quod Jesus mortuus est peccato.

ALIA.

Er. Moz. fol. 225.
col. 1.

CHriste, Dei Filius, qui mortuus es propter peccata nostra, & resurrexisti propter justificationem nostram; da nobis, & mortem * abere vitiorum, & resurrectionem obtinere virtutum: ut ita mortis & resurrectionis tuae * in novis vigeat sacramentum, qualiter ad te sine confusione post nostrum transitum accedere mereamur.

Ant. Mortuus est Christus propter peccata nostra.

* Leg. habere.

* Leg. in nobis.

ALIA.

Jesu redemptor inclite, qui resurgens a mortuis sedes in gloriam Patris, fidelibus tuis praeparans mansiones aeternae salutis; porrige fragilitati nostrae invictum protectionis tuae auxilium, ut qui de nobis habemus proprium ut cadamus, de te semper obtinere mereamur ut ad virtutes post vitia resurgamus.

Ant. Resurrexit Christus a mortuis.

ITEM ORATIONES IN TERTIO DOMINICO POST OCTABAS.
AD MATUTINUM.

Er. Moz. fol. 229.
col. 1.

Gratias tibi agimus, Deus Pater, qui eripuisti nos de potestate tenebrarum, transferens in regnum Filii tui; da ergo, quaesumus nobis, ut quos per mortem revocavit ad vitam, per pietatem resuscitet ad gaudia sempiterna.

Ant. Gratias agamus Deo Patri.

ALIA.

Er. Moz. fol. 229.
col. 1.

Quas tibi, Domine, gratias referre poterimus pro eo, quia nobis victoriam per * effusum Filii tui sanguinem praestitisti? & ideo, quia defectum nostrum inspicias, supplementum tuae porrige pietatis: ut quicquid mens in conceptione laudis tuae suggererit enarrandum, fideli relatione * hos proferat ad aeternitatis emolumentum.

Ant. Gratias Deo, qui dedit nobis victoriam.

* Leg. effusum.

* Lege. os; Br. Moz. fidei relaxatione eos, malè.

A L I A.

Br. Moz. fol. 229.
col. 2.

Domine Deus noster, qui es & qui eras & qui venturus es, gratias tibi *Ant. Gratias*
creatura a te condita refert, quia factum est regnum hujus mundi Domi- *tibi agimus,*
ni nostri Jesu Christi; quaesumus ergo, ut quos regnum ejus voluisti esse, aeterno *Deus noster.*
eos consoleris in munere.

ITEM ORATIONES IN QUARTO DOMINICO POST OCTABAS.
AD MATUTINUM.

Ecce venimus ad te Dominum * reverentes, qui pretium factus es nostrae *Ant. Venite,*
salutis; tu ergo, qui coepisti, perfice * in nos beneficia sanitatis; & qui *revertamur ad*
in corpore nostro percussus es vulnere Crucis, cura nos medicaminibus tuae Di- *Dominum.*
vinitatis; quique nos post duos dies vivificans, tertia utique die corpus mortali- ** Fortè, reverten-*
tatis nostrae a mortuis dignatus es suscitare, praesta nobis, ut per te suscitati, *tes.*
per te etiam vivificati, in aeternum quoque tecum sine fine victuri, poenas eva- ** Leg. in nobis.*
damus aeterni supplicii.

A L I A.

Concede nobis, Domine, per fidem resurrectionis tuae gaudium beatitudinis *Ant. Beati, qui*
infinite: ut in hac prima resurrectione partem habentes, illius secundae *ad coenam nu-*
resurrectionis gaudia mereamur invenire felices. *ptiarum Agni*
vocati sunt.

A L I A.

Psalimus tibi, Domine, in voce psalmi, qui nos morte tua a mortis imperio *Ant. Psallite*
redemisti: petentes a te, ut qui nos resurgens suscitasti ad vitam, tempore *Domino in vo-*
Judicii tui non ad poenam, sed ad aeternam nos resuscites gloriam. *ce psalmi.*

ITEM ORATIONES DE RESURRECTIONE DOMINI JUXTA QUOD
ANTIFONAE IN ORDINE POSITAE SUNT; QUAE AD MATUTI-
NUM USQUE IN ASCENSIONEM DOMINI DICENDAE ET REPLI-
CANDAE SUNT.Br. Moz. fol. 229.
col. 1.

Christe, Dei Filius, quo moriente, optata mundo vita salusque donata est; *Ant. Si mortui*
dona nobis, in hac resurrectionis tuae festo, copiose laetari: ut qui tecum *sumus cum*
nos fuisse mortuos credimus, simul etiam tecum sine fine vivamus; & qui tibi *Christo.*
mortem ulterius dominari non credimus, a dominatu mortis perpetuae liberemur.

A L I A.

Br. Moz. fol. 227.
col. 1.

Tecum nos, Christe, jam per fidem consurrexisse * exundati ilaritate lae- *Ant. Si consur-*
tamur; & ideo fac, nos semper ea, quae sursum sunt, quaerere: ut a fla- *rexistis cum*
gitiorum nostrorum nequitia resurgentes, illuc, ubi tu in dextera Patris sedes, *Christo.*
mereamur aliquando pervenire felices. ** Br. Moz. exun-*
danti.

A L I A.

Br. Moz. fol. 225.
col. 2. & fol. 228.
col. 2.

Credimus te, Domine, * indebita pro nobis morte damnatum, & virtute *Ant. Pro justi-*
propria suscitatum; & ideo profluenti lacrimarum exundatione deposcimus, *ficationibus.*
ut qui te resurrexisse pro justificatione nostra nunc credimus, placabilem te ac ** Leg. indebita.*
mitem in Judicio sentiamus.

A L I A.

Br. Moz. fol. 226.
col. 1.

Concede nobis, Domine, ut mortis opera non agamus, qui resurrectionis *Ant. Ubi est*
tua triumphos plena fide incolimus: ut insultantes morti perpetuae per bonam *mors.*
vitam, novae hereditatis capiamus praesidia.

A L I A.

Br. Moz. fol. 226.
col. 1.

Deus, Dei Filius, cujus mors mortem oborbuit, & maledictum abstulit mundi; *Ant. Absorta-*
fac nos ita semper in tuae resurrectionis victoriâ conlaetari, ut dum prae- *est mors.*
dicamus gloriam Crucis, indefinenter potiamur praemio veritatis.

A L I A.

IN te nos, Christe Domine, & surgere & quiescere sine fine concede; & quia tu virtute Patris es ab inferis suscitatus, Divinitatis tuae potentiâ corda nostra, flagitiorum consuetudine consépulta, a sepulcris vitiorum exsuscita. *Ant. Alleluja: quievi, & resurrexi.*

A L I A.

Redemptor noster, & Domine, cujus vestimentum passionis cruore rubrum ostenditur; da nobis, ut vestimentum Baptismatis, quod peccando polluimus, te in nobis resurgente, efficacius * innobemus. *Ant. Quis est iste, qui venit? * Leg. innovemus.*

A L I A.

Christe Deus noster, qui virtute Patris tui de morte, quasi e somno, es suscitatus; praesta nobis, ita opulentia virtutum adtolli, ut somnus mortis corporeae non ad poenam nobis eveniat, sed ad fructum aeternitatis nobis sine fine dulcescat. *Ant. Ego quasi de somno suscitatus sum.*

A L I A.

Deus, Dei Filius, qui a Deo Patre & probatus crederis esse, & cognitus; ad te optutum cordis nostri dirigimus, poscentes, ut qui te pro nobis humiliari voluisti usque ad mortem, nos * perpetuum sanguinem perducas ad aeternam hereditatem. *Ant. Domine, probasti me. * Leg. per tuum.*

A L I A.

Deus Pater, qui eduxisti pastorem magnum * obium, Dominum nostrum Jesum Christum a mortuis, educ nos de nostrorum vitiorum sepulcris: ut in illo & per illum futuro nobis requies donetur in saeculo, qui virtute propria suscitatus est e sepulcro. *Ant. Deus Pater eduxit pastorem magnum a mortuis. * Leg. ovium.*

A L I A.

Br. Moz. fol. 235.
col. 1.

Omnipotens Deus Pater, qui Dominum nostrum Jesum Christum suscitasti a mortuis, suscita in nos studia omnimodae sanctitatis: ut illi soli religatae sint primitiae spiritus nostri, qui a mortuis resurgens, mortis principem propria virtute devicit. *Ant. Deus Pater, qui Dominum Jesum Christum suscitavit a mortuis.*

A L I A.

Jesu, Dei Filius, qui vino illo passionis, sanguine utique Crucis, stolam tuam & * palleum labare dignatus es, dum adsumptae carnis nostrae mortalitatem Cruci moriendam voluisti affigere; da nobis, ut sanguis tuus, qui pro multis effusus est * in remissione peccatorum, * labet nos cotidie ab omni conlubione scelerum: ut qui per fidem resurrectionis tuae stamus, stolam nostrae fidei nullis malae cogitationis vel operationis impulsibus maculemus. *Ant. Lavavit vino stolam suam. * Leg. pallium lavare. * Leg. in remissionem. * Leg. lavet. conlubione.*

A L I A.

Br. Moz. fol. 222.
col. 1. & fol. 384.
col. 3. & fol. 410.
col. 2.

Sublatus te, Domine, e sepulcro fructuosa Mariae illius inquisitio fletuum effusione conqueritur, quae utique igni tui desiderii cremabatur; quaesumus ergo, ut desiderium amoris tui similiter in nobis accendas: ut & in perquirendo te valentiores, & in inveniando te mereamur sine fine esse felices. *Ant. Tulerunt Dominum meum; & ubi posuerunt eum nescio.*

A L I A.

Br. Moz. fol. 227.
col. 2.

Christe, qui surgens a mortuis jam non moreris; concede, ut nulla in nobis ulterius mors praevaleat criminis: ut qui resurrectionis tuae mysterium fide promptissimâ veneramur, a nocibili mortis dominio liberemur.

A L I A.

Spiritu tuo adnuntiante, Christe, cognovimus, quod tanquam potans a vino crapulatus surrexeris, ultionem tuis restituens inimicis; quaesumus ergo, ut ita resurrectionis tuae gaudia in toto mundo dilates, ut & potantes tui sanguinis auctum, aeternum habeant praemium, & contemptores tui ad verae credulitatis mereantur accedere sacramentum. *Ant. Alleluja: resurrexit Dominus.*

ALIA.

A L I A.

Br. Moz. fol. 228.
col. 2.

L AEtatur ecce, Domine, Jherusalem, fidelis in victoriam Crucis, & potentiam Salvatoris; fac ergo, ut & diligentes eam in ejus pace consistant, & recedentes ab ea ad ejus amplexum quandoque perveniant: ut, ablato luctu, de resurrectionis aeternae gaudiis recreati, in ejus pace mereamur sine fine constitui.

Ant. Laetare, laetare Jherusalem.

A L I A.

R Epletum est, Domine, gaudio os nostrum, & lingua nostra exultatione, dum Jesu Christi Filii tui Domini nostri & mortem carnis, & gloriam resurrectionis fide integra praedicamus; da igitur nobis, ut gaudium praedicationis hujus ita in corde nostro fructificet, ut numquam * permittamus diaboli laqueis inretiri.

Ant. Repletum est gaudio.

* Leg. permittamur.

A L I A.

G Audemus, Domine, & laetamur devotione fideli, quia venerunt nuptiae Agni; quaesumus proinde, ut quum ad Judicium veneris, ita nos idoneos facias futuris nuptiis interesse, ut quidquid nunc de gloria resurrectionis tuae credimus, totum post in remuneratione vel cultu nobis profuisse aeterni muneris sentiamus.

Ant. Gaudeamus, & laetemur: alleluja.

A L I A.

C Onvivifica nos, Deus Pater, unigenito Christo tuo per indulgentiae donum, qui olim nos illi convivificasti per mortis & resurrectionis ejus ineffabile sacramentum: ut, quia tu solus dives es in misericordiam, ita nos per eum tuae dilectionis confocias, ut aeterna nos per eum in futuro remuneratione coronas.

Ant. Deus, qui dives es in misericordia.

A L I A.

A D te, Christe, revertentes venimus; in nobis ergo, quaesumus, tua pietatis beneficia perface, qui nos in tuo corpore tertia suscitare dignatus es die: ut qui mortis vel resurrectionis tuae mysteria veneramur, a nostris in futuro piaculis absolvamur.

Ant. Venite, revertamur ad Dominum.

A L I A.

D Omine Jesu Christe, qui es testis fidelis, primogenitus mortuorum, * laba nos a conlubionibus universis: ut, qui dudum nos labisti a peccatis nostris in sanguine tuo, nunc quoque nos interminabili justifies indulgentiae dono: ut per te habeamus vitam, per quem vocati sumus ad gratiam.

Ant. Dominus Jesus Christus, qui es testis fidelis.

* Leg. lava.

A L I A.

D eus Pater, qui in populis mira per Filium virtute coruscas; libera in brachio tuo, quos ejus redemisti sanguine sacro: ut * quodquod in mortem Filii tui conscripti sumus, infinita cum eo laetitia exultemus.

Ant. Ostendisti in populis.

* Leg. quotquot.

A L I A.

Br. Moz. fol. 226.
col. 1.

C hriste Deus, a quo mors in victoriam absorta est, qui mortis victoriam simul & aculeum destruens, magnum mundo redemptionis praesidium contulisti; da nobis, ut, vitiorum morti virtutum profectibus insultantes, ad aeterna gaudia mereamur perducere quandoque beatiores.

Ant. Absorta est mors.

A L I A.

C hriste, Dei Filius, cujus morte & resurrectione redempti sumus, benedicito nobis, & confirma corda nostra resurrectionis tuae potentia: ut in te & resurrectionis nostrae mysterium agnoscamus, & futurae beatitudinis gaudia capiamus.

Ant. Alleluja: redemit nos.

A L I A.

Br. Moz. fol. 228.
col. 1.

F Ac nos, Deus Pater, ita fructificare tibi, ut ejus tantum simus, quem ex mortuis suscitasti, Christi scilicet Filii tui: quod, suscitando nos tandem de vitiis ad virtutem, pervenire nos facias ad aeternam hereditatem.

Ant. Fructificemus Deo.

ALIA.

A L I A.

Nos omnes, qui tuo, Christe, redempti sumus sanguine pretioso, quaesumus, ut tantae pietatis pretio liberati, non repedemus noxam criminis consueti: ut qui suscitati sumus a te per fidem, per te quoque suscitemur, vel potius transferamur de labiis ad virtutem,

Ant. Nos omnes redempti sumus pretioso sanguine.

A L I A.

Br. Moz. fol. 230. col. 3.

Christe, Dei Filius, qui voluntarie pro nobis carnis subiens mortem, disciplina factus es pacis nostrae; fac nos tuis semper disciplinis subiectos existere: ut qui libore tuo sanati sumus, voluntatis tuae semper iudiciis obsequamur.

Ant. Disciplina pacis nostrae super eum.

A L I A.

Tu in nobis es, Domine, & testis Christus tuus, qui veram in nobis resurrectionis suae potentiam manifestat; praesta ergo, ut idem testis tuus, qui mortuus est, & resurrexit pro nobis, & nunc & in aeternum liberet nos a doloribus sempiternis.

Ant. Dominus in nobis est.

A L I A.

Domine Deus noster, qui pro nobis usque ad mortem decertans, admirabili resurrectionis triumpho vicisti; tu pro nobis usque ad nostrum obitum* pugnatus, esto nostra victoria: ut qui redemptor voluisti esse mortuis, efficiaris credentibus causa salutis.

Ant. Dominus Deus noster, ipse pro nobis pugnabit.

* Leg. pugnaturus.

A L I A.

Esto, Domine, memor nostri per indulgentiae donum, qui olim memor fuisti nobis per resurrectionis tuae mysterium: ut benedictio & sanctificatio tua semper subsequatur eos, quos festum resurrectionis tuae facit esse devotos.

Ant. Dominus memor fuit nostri.

A L I A.

Deus Pater Domini nostri Jesu Christi, quem suscitasti a mortuis in sanguine testamenti aeterni; suscita in nobis desiderium beneplacitum tibi: sicque nos abta in omni bono, ut sancta desideria in bonorum operum efficaciam transferentes, aeternis illis civibus aliquando mereamur esse participes.

Ant. Deus pacis, qui eduxit.

A L I A.

Fac nos, Christe Domine, laudes tuas diffuso oris officio narrare, & mirabilia tua patulâ devotionis relatione concinere: ut qui resurrectionis tuae gaudia plenâ fide concinimus, resurgere te propitio a mortis actibus mereamur.

Ant. Narrate laudes Domini.

A L I A.

Br. Moz. fol. 224. col. 1. & fol. 222. col. 2. Christe.

Jesu, Dei Filius, quem vox angelica a mortuis surrexisse praedixit,* & ut euntes discipuli, quod te in Galileam visuri essent, innotuit; da nobis plenum gaudium de tua semper resurrectione habere: ut qui in Galileam, in transmigratione scilicet incorruptionis, manifestum te in carne voluisti ostendere discipulorum aspectibus, digneris etiam in nobis apparere virtutibus manifestus: ut a corruptione in incorruptionem transitum facientes, aeternae illius & verae transmigrationis possidere gaudia mereamur.

Ant. Surrexit, sicut dixit Dominus: alleluja.

* Et, deest in Br. Moz.

A L I A.

Br. Moz. fol. 228. col. 1.

Christe, cui conssepulti sumus in mortem, ut resurgeremus tibi per fidem resurrectionis tuae; * laba nos a peccatis nostris in sanguine tuo: ut quos dudum mundasti aqua baptismatis, indefinenter purifices indulgentia pietatis.

Ant. Conssepulti estis Christo.

* Leg. lava.

A L I A.

Salvator noster, & Domine, qui nos redemisti de maledicto praevaricationis; libera nos ab omnibus criminibus nostris: ut qui resurrectionis tuae festa concinimus, tempore resurrectionis non punituri, sed coronaturi tibi jungamur.

Ant. Redemit nos Deus de maledicto.

ALIA.

Convivificati, Chrifte, tibi facti sumus per fidem; dona ergo nobis, ut fi- *Ant.* Convivifi-
dei dono aboleantur delicta nostra, quibus pro merito aeterna debentur cati estis Chri-
supplicia: ut qui nostro vicisti in corpore, remunerator nobis efficiaris ad aeter- sto.
nam salutem.

ALIA.

TE, Chrifte Domine, pro totius mundi salvatione occisum Agnum, septem *Ant.* Vidi agnū
cornibus, septemque oculis refulgentem, tota coors fidelis fatetur Ecclesiae; quasi occisum,
ideo poscimus & rogamus, ut qui verè imolatus Agnus pro delictis nostris agno- habentem cor-
sceris, delicta nostra solvas * carnibus potestatis: quò ita septiformi illo Spiritu, nua septem.
cujus missio per orbem terrarum notitiam tui nominis indidit, impleamur, ut * Leg. cornibus.
per te Dominum in futuro non ad poenam, sed ad gloriam suscitetur.

ALIA.

Br. Moz. fol. 233.
col. 2.

Chrifte, Dei Filius, qui occisus Agnus, resurgis in gloriam, & habens pote- *Ant.* Vidi agnū
statem magnam, humani generis inluminare dignatus es terram, quò, pas- quasi occisum,
sionis & resurrectionis tuae plubiis inrigata, te solum sequeretur ad vitam, quae habentem po-
se olim mortis eliserat in ruinam; nostris, quæsumus, precibus fabens, dona testatem.
nobis & resurgendi copiam in actibus bonis, & moriendi efficaciam in ope-
ribus pravitate.

ALIA.

* Hic deest
pagina in Co-
dice.

Br. Moz. fol. 366.
col. 2.

Unigenite Filius Dei Patris, cujus deitas, atque humanitas unius personae co- *Ant.* Ego vidi
pulatione conexa in medio candelabrorum, tanquam in medio in medio can-
delabrorum.

*

ALIA.

Chrifte, Dei Filius, in cujus nomine per Crucis mysterium omne flectitur genua; *Ant.* In nomi-
da nobis in Cruce tua copiosius* exultari, ut in ejus victoria, & in laesi mare sae- ne Domini om-
culi transeamus, & ad te coronaturi post nostrum transitum accedamus. ne genu.
* Leg. exultare.

ALIA.

Redemptor noster, & Domine, qui nos olim redemisti per sanguinem Crucis *Ant.* Redemi-
tua; redime nos a perpetuae mortis conditione, ut in Cruce tua, & vi- sti nos Domine.
ctoriam de vitiis capiamus, & aeterno post mortem de munere consolemur.

ALIA.

Jesu, Dei Filius, testis fidelis, primogenitus mortuorum, praesta, ut testimo- *Ant.* Gentis
nium Crucis sit nobis ad emolumentum aeternae salvationis: ut qui sangui- fidelis primo-
ne tuo labasti miseros a peccatis, misericordia consueta confitentes tibi liberes ab genitus mor-
aeternis suppliciis. tuorum.

ALIA.

Jesu Deus noster, qui offensam ligni praevaricationis ligno tuae destruis Crucis, *Resp.* Alleluja:
quum fructus vitae ligni in tempore suo producis; praebe supplicantibus nobis, erit tanquam
ut * ambule signum Crucis fructus in nobis operetur tuae dulcedinis, & ita horum lignum.
fructuum ubertas in corde nostro fructificet, ut tuam * in resurrectionem laeta- * Fortè, amabile.
bundi mereamur faciem contuere. * Leg. in resurre-
ctione.

COMPLETURA AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 366.
col. 4.

Ineffabile satis est, Domine, mysterium Crucis tuae, quo & mortis pote-
statem evacuas, & resurrectionis luce coruscas; Da ergo nobis & initia, &
perfectionem sanctae virtutis: ut dum praedicamus gloriam Crucis, ad prae-
mium mereamur pertingere immortalitatis.

CRux Domini nostri Jesu Christi sit sublimitas vestra . Sanguis ejus maneat in vos redemptio vera . Resurrectio ipsius sit vobis claritas sempiterna .

ORATIONES IN DIE ASCENSIONIS DOMINI
AD VESPERUM .

Er. Moz. fol. 235.
col. 2.

Ascensionis tuae, Christe Domine, festa susipientibus adesto propitius, & * fave placatus; quique carnis nostrae fragilitatem tecum glorificandam in caelestibus devexisti, culparum veterum tolle putredinem, & vitae nobis pristinae reddito dignitatem: ut illic te credendo conscendere mereamur, quò te veraciter conscendisse nunc credimus. * Leg. fave.

B E N E D I C T I O .

Er. Moz. fol. 235.
col. 3.

Christus Dominus, qui adsumtum hominem paternam ascendendo perduxit ad sedem, perducatur vos ad aeternae gloriae libertatem; Quique, si exaltatus esset a terra, promisit omnia trahere ad se ipsum, nullum ex vobis patiatur a suo esse corpore separatum; sed sibi vos * in fine coronandos statuatur, qui solus in vestro corpore ascendendo caelorum penetravit secreta. * Br. Moz. sine fine.

AD MATUTINUM DE PSALMO III.

Christe, gloria nostra, gloriam summam tibi soli debitam per nostram dignanter suscipe, quaesumus, obsequellam; atque illic, quò ipse glorificatus ascendisti post mortem, cordis nostri caput erige post soporem: ut & in monte sancto tuo Sanctorum consortiis connectamur, & cum eis caelestis regni * janua solventes intremus. * Fortè: januas ovantes.

A L I A .

Er. Moz. fol. 237.
col. 4.

Domine, qui ascendisti in altum, captivam ducens captivitatem, nos a captivitate diaboli victoriae tuae conquerere triumphis: ut dona tua dum hominibus tribuis, ipsos homines donorum tuorum reddas ex toto participes. Ant. Ascendit in altum.

A L I A .

Domine, qui in Cruce pro nobis humilis pependisti, & ad caelum triumphali jubilo conscendisti; fac, nos & Crucem tuam te sequendo portare, & ascensione tua semper ad excelsa pertendere: illa nos tibi societ, ista glorificet: ut & passioni tuae corporis mortificatione jungamur, & gloriae cordis ascensione participemus. Ant. Ascendit Deus in jubilatione.

A L I A .

Er. Moz. fol. 237.
col. 1.

Domine Jesu, qui ascendisti super caelos caelorum ad orientem, occasum nostrum tuo occasu devincens, quos in te suscepisti redimendos; in te perfice ad excelsa tollendos, ut ubi Caput praecessisti glorificatum, illic totum corpus adtraas honorandum: nec in occiduum mundi relinquas, quos ad orientem prope tuum verus triumphator exaltas. Ant. Regna terrae cantate Deo: alleluja.

A L I A .

Er. Moz. fol. 237.
col. 4.

Domine Jesu Christe, qui sublebatis in ethera, exaltasti tronum tuum in Jherusalem civitatem tuam, quae est utique Ecclesia sancta tua, dum eam gloriose conquiris, & ab ea triumphaliter ad Patrem ascendis, dilatans videlicet in * eam imperium Evangelii tui, & tronum potestatis tuae, glorificandum in adsumto homine, ascensionis tuae gloriam * manifestas; praesta, ut in te sit nobis laetitia magna in hereditate tua, dum hoc, quod nunc credimus in spe, te donante meruerimus contemplari in specie; sint ergo in nobis, & tota tibi placita, & operatio ipsa accepta: ut continuo tecum possideamus regnum in gloria sempiterna. Resp. Jherusalem civitas sancta, exaltavitur tronus. * Leg. in ea. * Leg. manifestans.

A L I A .

Er. Moz. fol. 235.
col. 4.

Salvator noster, & Domine, qui ascendens * in caelis, intuitum clarificatus apparere dignatus es oculis: dum ita, ut ascenderas, te venturum ad Judicium polliceris; fac nos odiernae ascensionis tuae festum pura cordium devotio- Ant. Viri Galilei. * Leg. in caelos.

votione suscipere: ut ita in te semper ad melius vita nostra ascendendo proficiat, qualiter, te ad Iudicium veniente, inconfusibili contuitu te semper visionis aspiciat.

A L I A.

Br. Moz. fol. 236.
col. 1.

Christe, Dei Filius, qui & in nube gloriosus aspiceris, & in caelis gloriosus triumphator ascendis; da nobis, ut te semper in veritate videntes, visionis tuae semper lucro fruamur: ut qui devicta morte paternam ascendendo repetis sedem, peracto mundi termino placabilis nobis jubeas apparere in aeternitatis illius tuae gloriae maiestate.

Ant. Vidi nubem candidam.

A L I A.

Br. Moz. fol. 235.
col. 4.

Unigenite Dei Filius, qui devicta morte de terrenis ad caelestia transitum faciens, quasi a corde maris ascendens elevatus in nubibus exaltaris; praeve nobis, ut nullis flagitiorum vinculis in corde hujus saeculi inligemur, qui te ad Patrem ascendisse gloriosa fidei devotione concinimus: ut illic indefinenter cordis nostri dirigatur obtutus, quò tu ascendisti post vulnera gloriosus.

Ant. Vidi virum ascendentem.

A L I A.

Br. Moz. fol. 236.
col. 1.

Domine Jesu Christe, creator astrorum, qui inclinasti capita nubium, dum te humiliasti in conversatione mortalium: ut in eo corpore, quo pro nobis probra sustinuisti impiorum, in ipso ascenderes super omnes caelos caelorum, & laudes sumeres Angelorum; exaudi nos propitius, & hoc nobis concede placatus, ut, absoluti criminibus, illic te nunc praeivum sequamur corde, quò tu ascendisti glorificatus in homine: ut te etiam tunc contemplari possimus conditorem & dominum aeternum in maiestate, quem nunc verum Deum praestolamur & Iudicem.

*Resp.** Curbati sunt caeli.
** Leg.* curvati.

A L I A.

Gaudemus, Domine, qui mundum vicisti, & ad Patrem triumphaliter ascendisti; nobis ergo, in civitate Domini virtutum, idest in complexu Ecclesiae tuae catholicae residentibus, ab alto infunde virtutem, qui in altis habitans virtus Patris agnosceris, & cum ipso in unitate Spiritus Sancti dominaris.

Ant. Gaudete, quia vici mundum.

A L I A.

Jesu, Dei Patris Filius, qui te post vulnera Crucis ascensurum ad Patrem esse testaris; dignare in nostris cordibus ascensus beneplacitos tibi disponere: ut qui nostro solus ascendendo es glorificatus in corpore, ad eum, qui tibi natura nobis * adoptione est Pater, facias nos quandoque placituros ascendere.

Ant. Ascendo ad Patrem meum.
** Leg.* adoptione.

A L I A.

Salvator Christe Domine, Dei Filius, qui * consolationem Paraclitus missurum te Discipulis, si ad Patrem ascenderes, promisisti; da nobis, illud de perfectione tuae dulcedinis obtinere, ut qui ascensu fidei Christianae te verum Deum & verum hominem caelos ascendisse fatemur, spiritali semper desiderio praesentemur: ut te non corporaliter, sed spiritaliter perquirentes, ad promissa tua mereamur pertrahi beatiores.

Ant. Si abiero, Paraclitus veniet ad vos.
** Leg.* consolationem Paraclitum.

A L I A.

Domine, qui & in caelo ascensum tuum aedificas, & pollicitationem tuam in terra confirmas; praesta nobis, ita in terra hujus saeculi radices operum bonorum extendere, ut glorioso ascensu ad te in caelis mereamur post nostrum obitum evolare: qualiter a corruptionis nostrae miseria absoluti, ad te coronaturi perveniamus jam liberi.

Resp. Aedificabit Dominus in caelo.

ITEM COMPLETURA AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 236.
col. 2.

Domine Rex gloriae, qui patefactis & impletis Prophetarum oraculis, tamquam elevatis aeternalibus portis paternam repetis sedem, quia * tua Deitas eò, quò nunquam discessit, regreditur, humano generi caelorum aditus aperitur; dona, ut illic extendatur nostra intentio, quò praecessit tua redemptio: nec inhaereamus captivâ delectatione terrenis, quum jam nostri corporis Caput tecum regnet in caelis.

** Supple ex Br. Moz.* dum.

B E N E D I C T I O .

Br. Moz. fol. 237.
col. 1.

Christus, Dei Filius, qui triumphali jubilo ascendit ad Patrem, caelesti vos cordium ascensione glorificet; & qui in forma vestri corporis * exaltatus a terra, Divinitatis beneficiis vos pertraat ad superna: ut illic vestrorum omnium remunerandam pertraat fidem, quò ipse glorificatus ascendit in homine.

* Adde, est, ex Br. Moz.

ITEM COMPLETURIA IN DIE, QUO MISSA DICITUR AD VESPERUM.

Br. Moz. fol. 236.
col. 3.

Christe, Dei virtus, & Dei sapientia, qui propter nos & nostram salutem descendens e caelis, humani generis carne vestiri dignatus es, ut dignantissima societate nos tua Deitate vestires, & quod mortale descendendo suscepas, immortalitati ascendendo donares; tribue nobis interventu sollemnitatis odierinae, qua te caelos ascendentem & sequi cupimus & gaudemus, ut benignissimae dispensationis hujusce munera cognoscentes, reddamus pietati, quod solum possumus, vota laudum: expectantes secundi adventus tui aeternorum solacia gaudiorum.

B E N E D I C T I O .

Br. Moz. fol. 236.
col. 4.

Jesus Christus Dominus pacem, quam ad caelos remeans discipulis suis tradidit, integram in vobis inlibatamque conservet; Angelos quoque sanctos, quos caelos ascensurus suo delegit obsequio, vobis deputet in praesidio: ut ipso auctore illic erigamini fide, quò vos adsumendos speratis in requiem.

ORATIONES IN DIEM SANCTUM PENTECOSTEN
A D V E S P E R U M .Br. Moz. fol. 248.
col. 4.

Fiat super nos, Domine, misericordia tua, & fulgor Spiritus tui interiora nostra inradiet: ut ipse accendat frigidos, & inlustret obscuros, qui semper tecum permanet praeclarus & gloriosus.

B E N E D I C T I O .

Br. Moz. fol. 248.
col. 4.

Spiritus Paraclitus, qui olim in Discipulos manifesto ignis est declaratus in munere, ignis sui calore a cunctis vos peccatis emaculet; & qui moestificationis eorum cordibus clemens Consolator occurrit, * magno vos sui instruat gratia sacramenti; quique tunc Apostolos docuit veritatem, vos & nunc enutriet fide, & post aeternam perducet ad requiem.

* Leg. magna.

I T E M A D M A T U T I N U M .

Br. Moz. fol. 250.
col. 4. & fol. 410.
col. 3.

Deus Pater omnipotens, qui in principio, idest in Filio tuo Jesu Christo Domino nostro, caelum terramque fecisti; da nobis, ut Spiritus ille tuus, qui super aquas, idest super cor nostrum tenebrosum ac fluvidum fertur, fructus tibi in nobis beneplacitos operetur: ut in corde nostro copiosa virtutum exundatione fructificans, indefinenter nos igne amoris tui accendat.

Ant. In principio erat.

A L I A .

Br. Moz. fol. 250.
col. 4.

Tuo, Domine, Verbo caeli sunt facti, & Spiritu oris ornati: quia aput beatam Trinitatem nihil discretum in opere, nihil reperitur sequestratum in munere, quando ea quae Pater facit & Filius, ea etiam indivisè operatur & Spiritus sanctus: caelestis ergo fabrica spiritu oris perficitur; tribue proinde nobis, ut opera tua cognoscamus in fide, dum te Deum Trinitatis & essentialem credimus & aequalem.

Ant. Verbo Domini caeli facti sunt.

A L I A .

Br. Moz. fol. 248.
col. 4.

O Spiritus sancte, qui a Patre Filioque procedis, doce nos facere veritatem: ut, qui de Patre Filioque accepisti processionem, indivisibili nos his, a quibus tam ineffabiliter procedis, adsocias caritate.

Ant. Spiritus, qui a Patre meo procedet.

A L I A .

Disciplinâ & sapientiâ reple nos omnipotens Deus, ut sanctus Spiritus disciplinae fictos non effugiat, dum bonos ac sinceros efficiat: ut cor nostrum intellectu prudentiae dilet, dum gratiam nobis affluentem clementer infundit.

Resp. Disciplina & sapientia.

ALIA

A L I A.

Br. Moz. fol. 249.
col. 2.

Deus, qui in virtute Spiritus sancti, & doemonia eici, & infirmos posse sanari in tuo nomine discipulos docuisti; da nobis, ita repleti hujus sancti Spiritus dono, ut ab omnimodo doemoniorum mereamur eripi tentamento; quatenus per eum a nostris infirmitatibus relevati, bene per illum possimus habere, quum pro bonis operibus bonum perenne perceperimus in munere.

Ant. Dominus loquutus est Discipulis suis.

A L I A.

Br. Moz. fol. 249.
col. 2.

Christe, Dei Filius, qui per Spiritum sanctum dimitti intra Ecclesiam peccata tibi confitentibus promissisti, quum ligandi & solvendi potestatem tuis, Magister bone, contulisti Discipulis; da nobis, hujus * bono copiosius afflui, quò igne ejus & condensa in nobis exurantur facinora, & pacis tuae donentur comoda manifesta.

Ant. Accipite Spiritum sanctum.

* Br. Moz. dorò.

A L I A.

Domine Jesu Christe, qui Spiritu sancto repletos Apostolos personare fecisti variis linguis; praeista Ecclesiae tuae, ut in ea & linguarum & pectorum tibi armonia concinatur: & ita te laudet concorditer diversitas gentium, ut te unanimiter adtollat universitas populorum.

Ant. Alleluja: Repleti sunt omnes.

A L I A.

Adtendimus, Domine, & desiderantes audire cupimus mandata vitae; quae sumus ergo, ut Spiritus a te procedens impleat nos munere suo, qualiter verba tua non recedant de ore nostro: quò ejus plenitudine satiati, sic praedicatione spiritus fulgeamus, ut dicta factis conprobare possimus.

Resp. Adtende Israhel, & audi mandata vitae.

A L I A.

Br. Moz. fol. 249.
col. 2. & fol. 410.
col. 2.

Omnium rerum Creator & Dominus docuit sapientiam, in qua est sanctus Spiritus, unicus, simplex, multimodus, subtilis: * & unus Pater, unus Filius, unus Spiritus sanctus, non pluralitate deitatis ostensi, sed unitate virtutis innexi: & unione personae careant, & in unitate naturae permaneant: nec sit illic aliquid diversum, ubi in singulis resonat unum. * Haec igitur te, sancta Trinitas, fidei cognitione credentes, poscimus & rogamus, ut manifestatione Spiritus tui ita cor nostrum inradies, ut & carnis opera declinemus, & perfectionem sanctitatis omnimodae consecutemur.

Ant. Omnium rerum Creator & Dominus.

* Leg. ut.

* Leg. Hac.

A L I A.

Br. Moz. fol. 250.
col. 3.

Deus Spiritus sancte, a quo creata sunt omnia, & restaurata sunt universa, qui animas amas, quas inhabitando sanctificas: bonus enim Spiritus es in omnibus, dum infunderis cunctis individuus, & in singulis permanes unus; qui ergo mirabiliter dona gratiarum partiris in singulis, singulariter te manifestum ostende in remittendis iniquitatibus nostris.

Ant. A te creata sunt, Domine.

A L I A.

Spiritum Paraclitum desolatis, Christe Domine, cordibus mitte, qui a Patre tuo procedens fulgore suo & nescientiam doceat, & peccata extinguat: quò per illum & peccati laqueos caveamus, & aeterna munera inpetremus.

Ant. Spiritum Paraclitum, quem mittam vobis a Patre meo.

Resp. Alleluja: Spiritum meum dedi in te Jacob

* Proroga, pro, praeroga, & se ubique.

Ant. Spiritum Paraclitum quem mittet Pater in nomine meo.

* Br. Moz. destitutas.

A L I A.

Br. Moz. fol. 248.
col. 3.

Consolare, Jesu, per donum sancti Spiritus * destinatas bonis studiis fidelium mentes, ut affluentiam donorum Spiritus ille Paraclitus, quem Patrem in tuo nomine missurum esse testatus es, nobis exhibeat, qui tecum & cum Patre indi-

indi-

118 LIBELLUS ORATIONUM

indivisa potestatis substantia regnat: ut omnia nos, illo docente, & pacem tuam sequamur idonei, & affectum tuum nunquam relinquamus instructi.

ALIA.

DA nobis, Domine, Spiritum tuum bonum, qui nos doceat bonitatem, & auferat a nobis iniquitatem: ut qui tecum est essentialiter bonus, nos misericordialiter faciat bonos: ut participes aeternae bonitatis effecti, mali esse cessemus, dum per summum bonum benigni reddimur, bonique perpetuamur.

Ant. Spiritum tuum bonum dedisti eis, Domine, qui doceret eos.

ALIA.

Pone, Domine, Spiritum tuum in medio nostri, qui mundis nos aquis poenitentiae labans, praeparet nos tibi semper in hostiam bibam: quò nec libido templum cordis nostri contaminet, nec flamma ignis aeterni terram nostri corporis poenaliter in quocumque contristet.

Ant. Spiritum meum ponam in medio vestri: alleluja.

ALIA.

Domine Deus, fuscita Spiritum Ducis Juda, quo tua foecundetur Ecclesia: ut Spiritus dona idem Spiritus nos in medio nostri positus doceat, replens domum tuam inenarrabili gloria: qualiter in loco isto & ubertas pacis redundet, & habundantia gratiarum exuberet.

Resp. Haec dicit Dominus: nolite timere.

ALIA.

Deus, cujus gloria ineffabiliter non localiter benedicta est de loco suo; da nobis Spiritum vitae, ut eo vivificante, te in omni loco & benedicere gloriosum, & laudare mereamur immensum.

Ant. Spiritus Domini, Spiritus in te, Ester benedicta.

ALIA.

DA nobis, Deus omnipotens, Spiritum veritatis, per quem & te diligere, & mandata tua valeamus implere: ut, ipso nobiscum in aeternum manente, nullis poenis cruciemur in futuro examine.

Ant. Si diligitis me, mandata mea servate.

ALIA.

Effunde, Domine, de Spiritu tuo super omnem carnem, ut ejus munere non jam carnalia sapiamus, sed spiritualia sentiamus: ut idem Spiritus, qui in patribus extitit praesentia divinus, in filiis appareat intelligentia manifestus.

Ant. Effundam de Spiritu meo super omnem carnem.

ALIA.

Accede ad nos, Spiritus veritatis, & imple domum cordis nostri igne amoris tui, qui olim domum illam, ubi Discipuli confedebant, ineffabili dono tuae magnitudinis replevisti; & qui illos linguis variis fecisti loqui magnalia Dei, nos diversitate virtutum introducas ad atria caeli.

Resp. Spiritus sanctus de caelo descendit, & implevit domum illam.

ALIA.

Effunde caritatem tuam, Domine, in cordibus nostris per Spiritum sanctum tuum: ut in eo te copiosius diligamus, in quo & habundantiùs auriamus.

ALIA.

Spiritu & intellectu reple cor nostrum omnipotens Deus, ut inspirati donum tuum intellegamus, & intellegendo uberius auriamus; ejusque capaciores effecti, tanto impleamur munere, quanto dilatamur ex fide.

ALIA.

Reple nos, Domine, virtute Spiritus sancti tui, ut idem infirmitatem nostram sanet, qui in se potens * hac fortissimus permanet.

* Lege, ac.

COMPLETURA AD MATUTINUM.

Domine Jesu Christe, infunde Spiritum sanctum promissum Patris in nos, qui vivificet & doceat nos plenitudinem veritatis in mysterio beatæ & individuae Trinitatis: ut in ejus dono sit perfectio nostrae salutis, in quo omnis consistit summa virtutis.

BENE-

B E N E D I C T I O .

Br. Moz. fol. 250.
col. 3.

Spiritus sanctus, qui repenti sonitu de caelo igneis super Discipulos apparuit linguis, plenitudinem in vobis operetur suae sanctificationis; & quo docente, Discipuli sunt praelocuti Dei magnalia, eodem vos inspirante, confiteamini peccata vestra ad consequendam misericordiam opportunam: ut per quem illi omnium gentium eloqui linguis edocti sunt, per eum sit vobis remissio peccatorum.

ITEM COMPLETURIA, EXPLICITO IPSO DIE DOMINICO,
AD VESPERUM.Br. Moz. fol. 250.
col. 2.

Spiritus tuus bonus, Domine, deducat nos in viam rectam: ut in nobis * malitiam superet, & in cunctis Divinitate redundet.

* Br. Moz. malitiam. Leg. (malitia) non superet.

B E N E D I C T I O .

Br. Moz. fol. 250.
col. 2.

Spiritus Dei bonus deducat vos in viam rectam, & a lapsu peccaminum itinera vestra disjungat; sitque dux itineris vestri, qui olim in Discipulos manifestus apparuit: ut eodem repleti, & mare hujus saeculi transeatis inlaesi, & aeterno mereamini de munere consolari.

INCIPIUNT ORATIONES IN DIEM SANCTORUM ADRIANI ATQUE NATALIAE. COMPLETURIA AD VESPERUM XVI. KAL. JULIAS.

Br. Moz. fol. 370.
col. 2.

Christe, qui multiplici diversitate virtutum, & copioso certamine passionum beatos martyres Adrianum, atque Nataliam provexisti ad regnum: dum & illum robore patiendi, & istam praevenis gratia obsequendi: quum & per illum subternis fidei hostes, & per hanc * victos pro te * efficis martyres; da nobis, utraque virtute posse discere quod optamus, evadere quod pavefcimus: ut, vitiorum & carnalium victores effecti, bonorum exhibitione obsequiorum coram te efficiamur idonei: & qui corporei sanguinis effusione non meremur coronam, votorum inpenfione perducamur ad gloriam.

* Leg. victos.
* Leg. reficis.

B E N E D I C T I O .

Br. Moz. fol. 370.
col. 2.

Christus Dominus, qui sanctos suos Adrianum, atque Nataliam alterna decertandi decoravit virtute, devotionem vestram unione caritatis exornet; quique potentiali obsequio famulae suae Nataliae Martyres refrigeravit in poenis, corda vestra justificet a delictis, & vota remuneret pro susceptione festivitatis: ut * per quam Sanctis ministravit solacii verbum, per eam vobis * praeoget petitionis effectum.

* Br. Moz. per quem... per eum.
* Leg. praeoget.

I T E M A D M A T U T I N U M .

Br. Moz. fol. 370.
col. 2.

Christe, qui diversis beatorum certaminibus, Adriani scilicet, atque Nataliae, & Martyrum mederis discrimini, & exemplum sequuturae * prorogas plebi: dum & in illo corpus ad agones corroboras, & hujus os beneficentiae satisfactione inflammas; esto inluminatio nostra, & salus: valeat corpus nostrum servitutis tuae ducere jugum: * hos salutis meditare praeconium: nihil possit caro, quod tibi displiceat: nil os praedicet, quod a tua praeceptione dissentiat; exaltet ergo cor, & caro nostra in te Deum vivum, ut te opitulante illis jungamur post transitum, quibus hic viventes dependimus famulatum.

* Leg. praerogas.

* Leg. os.

A L I A .

Br. Moz. fol. 370.
col. 3.

Deus, qui gaudio Beatorum atque certamini votum Adriani tui martyris miscuisti, dum aeterna promissa sollicitat, dum se adnotari cum Martyribus condemnatis exoptat; concede nobis ejus meritis, elui funditus a delictis: ut eraso nostrorum cirografo criminum, nomen nostrum adnotetur in catalogo electorum.

A L I A .

Br. Moz. fol. 370.
col. 3.

Omnipotens sempiternae atque ineffabilis Deus, praesta nobis, ut optentu beatae famulae tuae Nataliae salvemur in mundo, quae repausatio Sanctis tuis extitit in ergastulo: & quae plagis Beatorum exhibuit diligentiam, peccantibus curam praeroget indefessam.

ALIA.

A L I A.

Magna est, Christe Domine, Adriani tui martyris constantia passionis, qua Conjugis ortatu * provocitus; plus voto durat, quàm corpore; ob hoc te quaesumus, Domine, ut nos, quos carnis inbecillitate respicis fragiles, & opere iustifices, & gratiâ votorum exornes: ut qui non habemus bonorum operum fiduciam, susceptione hujus festivitatis remissionem criminum capiamus optatam.

A L I A.

Gloriosa est, Christe, memoria famulae tuae Nataliae, quae virile decus adepta, pudorem faemineum foenore multiplicato nobilitat, dum & Martyres sustentat in poenis, & se dono perlustrat gratiae obsequentis; praesta ergo nobis ejus suffragiis, ut conpatienti virtute praediti, sic triumphis conlaetemur certantium, ut futuris conferamur gaudiis Electorum.

A L I A.

Christe Domine, & Sanctorum meritis gloriose, quitantam martyri Adriano dedisti constantiam, ut linguis pessimis caesus, usque in supremo te confessus duraret * increpidus; porrige nobis victricis tuae dextrae solatium, quò immobiles inter mundialium curarum turbines perdurantes, illic conscendamus post transitum, quò idem ascendit post stigmata passionum.

A L I A.

Non sinas, Domine, plebem tuam errare, nec devios calles itinerum pavore contingere: ut sicut famulae tuae Nataliae, viro apparente in mari, salutis patefacta est via, ita nobis eisdem in te credentibus portus indulgentiae donetur ad veniam.

A L I A.

Rex Deus gloriose atque sanctissime, absterge nostri criminis labem; quique decertanti Adriano martyri Conjugem vincendi praeparas in suffectum, nobis porrige ex tua pietate solacium: ut qui in illius voto martyrium perficis, nos fide & voto iustifices a delictis.

COMPLETURIA AD MATUTINUM.

Ingeniti Dei Patris Filius alme, qui alternantem viri vel conjugis fidem, Adriani videlicet atque Nataliae, alternanti fervore corroboras, alternoque voto coronas: dum contra sexum virum faemina fingens, & ultra * natura vir per faeminam valens, alter in alterius virtute tripudiat, alterque in altero victor exultat; da nobis, ut, alternis amicitiae profectibus gratulantes, proficiamus in melius: habeamus socios ad virtutem, quos innexos tenemus in foedere: per hos provocati * ad gratiam, quibus similes consistimus in natura: ut, alterutro exemplo accensi, habeamus meritis alternis post transitum veniam, qui singulari bonorum operum efficaciam non meremur promereri coronam.

B E N E D I C T I O.

Rex Deus inmensus, cui Adrianus atque Natalia conjugalis munditiae talamum in suis cordibus paraverunt, dignetur creare in vobis cor mundum, & spiritum rectum; & qui in Natalia Sanctorum remuneravit obsequium, ipse votum vestrum suscipiat munerandum; quique & in illius decertatione, & hujus magnanimitate laudabilis celebratur, ipse in hac devotione vestra conlaetari dignetur.

INCIPIUNT ORATIONES DE NATIVITATE SANCTI JOHANNIS BAPTISTAE, AD VESPERUM COMPLETURIA VIII. KAL. JUL.

Adsunt, Domine, principia Christianae laetitiae, quibus olim, nasciturum in carne, Verbum Vox sanctificata praecessit, & Luminis ortum Lucis protestator insigniter * nuntiabit: ex quo & Christianae fidei sacramenta, & salutaris labacri prodierunt insignia: cujus conceptus miraculum, cujus nativitas gaudium adprovatur; quaesumus ergo, ut qui natale nunc Praecursoris tui ovantes suscipimus,

Br. Moz. fol. 371.
col. 1.

Br. Moz. fol. 373.
col. 2.

* Leg. provocatus.

* Leg. intrepidus.

* Leg. naturam.

* Br. Moz. ad gloriam.

* Leg. nuntiavit.

mus, ad festum quoque natalis tui purgatis cordibus accedamus: ut Vox, quæ te prædicavit in eremo, nos purget in sæculo; & * quæ viam venturo Domino præparans, corpora viventium suo lavit baptismo, nostra nunc corda suis precibus a vitiis & errore depurget; qualiter Vocis sequendo vestigia ad Verbi mereamur pervenire promissa.

B E N E D I C T I O.

Omnipotens Deus Pater, qui Unigenito suo nascituro * in carnem Johannem voluit fieri præcursores, angelicis vos custodiis munitos a malis omnibus dignetur eripere; & qui in nativitate ejus multis tribuit gaudium, in prece quoque illius vota supplicantium munificet populorum: ut per eum, quem voluit lucernam fieri Luminis, inreprehensibiles vos efficiat discipulos Veritatis.

I T E M A D M A T U T I N U M.

Deus, qui os Zaccariae sacerdotis tui repleti sancto Spiritu voluisti, ut os ejus, quod damna silentii pro incredulitate sustinuit, referatur ad veritatem repletur vaticinio profetali: ut veritas, quæ incredulum interceptae vocis, silentio jussit arguere, ipsa etiam post credentem profetalis gratiae muneribus adimpleret; resera os nostrum ad enarranda magnalia tua, ut quem ille nuntiavit ex nomine, nos sequamur devotione: qualiter fructus nostrae fidei sic * hora nostra in tua referet laude, ut aeternae salutis mereamur compotes esse.

A L I A.

Magnum, Christe, nomen est præcursoris tui Johannis, quod, patris dignitas in pugillaris serie exaratum, paterno ori loquutionis restaurat officium, per quod & infidelitas damnatur silentio, & credulitas obsequens remunerata est præmio; quaesumus ergo, ut qui vinculatum os Zaccariae publicato nomine prolis aperire dignatus es, publicatis confessionibus nostris, aditum nobis aperias vitae caelestis: ut, quod nostro nobis merito clauditur, tuo munere referatur.

A L I A.

Vox Verbi, amicus sponsi, qui, Christum in eremo venturum esse pronuncians, viam illi in infidelium cordibus paras; esto cordium nostrorum & mentium præparator pariter & purgator: ut quod in illis olim egisti prædicatione vocis, in nobis nunc exeras cotidianis suffragiis: quod, sicut per te Domino in Israhel præparata est via, ita per te nobis præparetur post transitum mansio in caelestibus laetabunda.

A L I A.

Christe, Dei Filius, quem Deus Pater ad terras misit sanare contritos corde, & caecis reddere lumen: dum præeuntis lucernæ lumine adventum tuum in carne caecata corda cognoscerent, & suspirantia contritorum vota desiderabiliter præstolarent; precibus hujus præcursoris tui Johannis sana contritiones vulneris nostri: qualiter, totius caecitatis depulsa caligine, tuis semper vestigiis inerentes, dum vocis festum incolimus, ipsius vocis precibus ad Verbi munera veniamus.

A L I A.

Christe, Dei Filius, qui, verbum salutationis formans in matre, præcursores tuum Johannem fecisti in suae matris utero exultare: ut ad vocem verbi lætaretur amicus sponsi, & te, pro quo nasciturus susceperet passionem, antequam nasceretur, præmissis gaudiis prædicaret; adesto nobis meritis ejus, qualiter dum auditum nostrum aeternae vitae adnuntiationibus repleas, sempiterni muneris nos conlatione munifices.

A L I A.

Deus, qui sterili Elisabeth, senioque infructuosae, Johannem promissionis filium condonasti, qui dum aduc inclusus ejus utero portaretur, Deum in ospitium Virginis habitantem sua salutatione profetavit; te petimus, & rogamus, ut,

ut qui praedicatione ejus regni caelestis aperuisti credentibus januam, suffragio ejus in regno tuo nos perducas ad gloriam.

A L I A.

Br. Moz. fol. 373.
col. 4.

Christe, Dei Filius, qui Praecursores tuos, & ante * hortum suo nomine vocas, & post * hortum nomine ipso glorificas: dum & ab Angelo ex nomine nasciturus praedicatur, & natus in ipso nomine a populis admiratur; te quaesumus, ut per eum, quem praedicare pacem populis voluisti, per eum tergas fordes nostri piaculi: ut, qui plebem tibi perfectam paraturus advenit, credentium populos tuae inlustrandos restituat claritati.

Ant. Ex utero matris.

* Leg. ortum.

A L I A.

Br. Moz. fol. 373.
col. 3.

Plena sunt, Domine, & redundantia beneficia tua, quibus sacerdotis Zaccariae pectus, Angelo apparente, dignatus es perlustrare: dum illi, & precationis suae fructum, & sterili uxoris concessisse insinuas partum, dignè tibi servientem remunerans: scilicet, ut qui ordines vicis suae placito tibi famulatu perageret, Angelicae visionis & visu foveretur pariter, & sermone: quo munere ditatus agnosceret, vel quid in praeteritis figuris typicis tenuisset, vel quid in ostensa sibi * nobilitatis gratia appareret. His ergo exemplis instructi, te quaesumus, sanctissime Deus, ut credula semper arcana pectoris nostri te capiant, & in tuis nuntiis praefixam fidem adponant: ut Praecursoris tui suffragio ita tibi via in nostris cordibus praeparetur, quò aeternum, te in nobis permanente, evadamus supplicium.

Resp. Zaccarias sacerdos dum in ordine.

* Leg. novitatis.

A L I A.

Omnipotens Deus noster, & Domine, qui missum a te Johannem, dum praecursores vis fieri luminis, amicum efficis veritatis: ut, testimonium peribendo, dulce ipse quoque maneret in lumine; fac nos ejus suffragio tutos permanere in saeculo, cujus nos instruxit testimonii plenitudo: ut per te, quem ille testificatus est voce, nos quoque perducamus ad requiem.

Ant. Fuit homo missus a Deo.

A L I A.

Br. Moz. fol. 373.
col. 1.

Deus, qui nos in nativitate praecursoris tui Johannis voluisti gaudere; fac nos plenum gaudium a te in futura examinatione percipere: ut meritis ejus, qui adventum tuum in spiritu & virtute Eliae praecessisse agnoscitur, & hic & in aeternum copiosis gaudiis conlaetemur.

Ant. Multi in nativitate ejus gaudebunt.

A L I A.

Br. Moz. fol. 374.
col. 2.

Christe, Dei Filius, qui, ab utero sanctificatum tibi Johannem puerum formans, in principio viarum tuarum, utpote praecursores, illum ante te boni nuntii destinans; concede nobis sursum semper cor habere, ut Verbum, quod vox adhuc temta praedicavit in utero, peccatores indulgentiae & pietatis munificet dono.

Ant. Dominus ab utero formavit me.

A L I A.

Br. Moz. fol. 372.
col. 3.

Deus Pater, qui unctionis tuae Spiritum super Johannem puerum contulisti, quo praecursor effectus Unigeniti Redemptoris pacem praedicaret in populis, & lugentium daret gaudia votis, qui plenus esset Spiritu veritatis; praebe nobis, tanti Vatis munimine annum placabilem ducere, & in sanctitate & justitia tibi usque ad nostrum obitum deservire: quò & in hac vita tuae dulcedinis fructum, & in aeterna capiamus gaudium sempiternum.

Resp. Spiritus Domini super me.

A L I A.

Christe, Dei Filius, qui praecursores tuos Johannem, non solum gratia profetandi, sed & munere demonstrandi facis esse mirificum: dum te, quem longè venturum praecinens Profetae in spiritu praedixerunt, iste digito adesse te * ostendere Dominum manifestum; adesto nostris in oculis, ut, per ostensionem tanti Vatis te praesentem habentes, liberemur a lapsibus nostris: ut per te, quem ille Agnum Dei tollentem peccata mundi praedixit, nos & peccatis ablui, & futuris mereamur suppliciis liberari.

Ant. Johannes digito ostendens Dominum.

* Leg. ostenderet.

ALIA.

A L I A.

ECce, Domine Jesu Christe, quem Johannes in carne venturum praedicans, *Ant.* Johannes praedicabat, dicens. dicit, quod post illum venires, qui ante illum factus existeres: ante illum utique factus, quia illi praelatus: nam post illum veniens nasciturus de Virgine, ante illum factus es non tempore, sed honore; Te suppliciter imploramus, ut, in domo tua dignitate operum decorati, non sit in * productioribus annis vel mensibus nostrae dignitas vitae, sed in adeptione virtutum finem nostrum justo consumemus in opere: ut pro cuius deportandis calciamentis Praecursor tuus indignum se ministrum esse pronuntiat, pro eo nos animam ponamus transeuntes ad gloriam.

* Leg. productioribus.

A L I A.

DEus, Dei Filius, qui, extendens manum tuam, os Praecursoris tui Johannis tangere voluisti, dans verba tua in ore ejus, quod te, & in utero adhuc matris positus profetaret, & post natus valenter in deserto adfuturum praediceret; imple os nostrum laude tua, * ut ora praeceptis tuis & judiciis famulantes, dum te auctorem praedicant luminis, ad fructum perveniant veritatis.

Ant. Extendit Dominus manum suam.

* Leg. ut ore.

A L I A.

Br. Moz. fol. 372.
col. 3.

HOmo missus a te, Christe, Johannes, tibi redditurus testimonium in mundo advenit, quia utique effectus initium gratiae testaretur * dulce, convertens corda patrum ad filios, & corda filiorum ad patres eorum; da ergo nobis meritis ejus, ut conversis cordibus te sequamur: ut, etsi vitae nostrae testimonium propriis lapsibus impeditur, tuis tamen muneribus decoretur: ut quum tuam fecerimus in omnibus voluntatem, tibi soli videatur vita nostra testimonium reddidisse.

Resp. Fuit homo missus a Deo.

* Br. Moz. de luce convertente.

A L I A.

Br. Moz. fol. 372.
col. 2.

Domine Jesu Christe, qui non solum in nativitate praecursoris tui Johannis multos gaudere & exultare denuntias, sed ipsum quoque Johannem gaudium & exultationem futurum esse significas: ut qui te in mundo magnificis vocibus nuntiaret, ab ipso matris utero sanctificatus procederet; sanctificationis tuae nos indue libertate, ut Spiritu sancto repleti, mundalium curarum fasce deposito, Angelorum mereamur adunari consortio.

Ant. Johannes erit gaudium, & exultatio.

A L I A.

Br. Moz. fol. 374.
col. 1.

DEus, qui Johannem praecursorem tuum ardentem lucernam atque lucentem in templo tuo constituisti: ut ardore fidei, quo calebat, aliis quoque inlucesceret suorum operum flammâ; da nobis meritis ejus, & ardorem tuae dulcedinis habere, & lucem aeternitatis tuae attingere, concedens fragilitati nostrae, ut sic lucernae tuae sint animae nostrae, qualiter dum illis oleum suavitatis infundis, futuris * ea gaudiis consolers.

Ant. Johannes erat lucerna.

* Leg. eas.

A L I A.

Domine Deus omnipotens, qui inter natos mulierum neminem esse majorem Johanne Baptista pronuntians, non illum * praeferre caelestis; da nobis, ut a quibus merito disjungimur, devotionis obsequio sociemur: & eorum, quibus pares non possumus esse in opere, societatem mereamur obtinere per fidem.

Ant. Amen dico vobis, quia inter natos.

* Emendet felicior aliquis.

A L I A.

Christe, Dei Filius, qui, nasciturus per carnem in mundo, Johannem fecisti matris exultare in utero: dum & Elisabeth profetico repleta spiritu venientem ad se Mariam gestatricem utique Verbi cognosceret, & in salutatione Verbi gaudium Vox utero aduc conclusa sentiret; da nobis, ut, vocis tuae audiendo praeconium, ad Verbi munera perducamur: ac dum devotionis vota persolvimus, aeternitatis gaudia inpetremus.

Resp. Unde mihi adfuit.

A L I A.

Mirabilis, Domine, Johannes praecursor tuus effectus est Nazareus . . .

Ant. Nazareus
vocabitur puer
iste.

* *Hic in Co-
dice desideratur
una; vel, ut po-
tius crediderim,
duae paginae,
immo tres.*

*

A L I A.

Domine Jesu Christe, qui Petrum & Paulum duo magna luminaria Ecclesiae tuae contulisti, per quos & dies ejus prosperitate fulgeret, & nox adversitate nihil demeret; adsisse nobis respectu clementiae, ut sic in te proficiamus in prosperis, ne frangamur adversis: sic laetis adtollamur, ne tristibus obruamur. Splendeat ergo dies noster Apostolorum gloriâ, temperetur nox eorum patientiâ, ut & fides clarescat eorum praedicatione, & virtus consummetur in munere.

A L I A.

Domine Jesu Christe, qui beatissimi Petri Apostoli confessione Ecclesiam tuam super firmissimam petram aedificare dignatus es; promissionis tuae imple sollemnia, ut adversus eam portae inferi non praebaleant, quam in te fundatam Apostolorum tuorum excubiae circumvallant.

A L I A.

Domine Jesu Christe, qui claves regni caelorum beatissimo Petro tradidisti, summo Apostolorum; praesta nobis quoque indignis, ut pietate ejus referretur caelum, & potestate claudatur infernum: illic nos, te praesule, benignus intromittat, hic fortissimus eruat: dum & illic suggerit ut recipias, & hic intervenit ne relinquant.

A L I A.

Domine Jesu Christe, qui in tantum peccatoribus prospexisti, ut beato Petro Apostolo ligandi solvendiue potestatem tribueres peccatorum: ut illi hanc dares licentiam, cui * necanti concesseras veniam; eodem interveniente, succurre miseris, cujus placatus es lacrimis: ut dum idem compatitur fragilitati peccantium, peccatores absolvat potius, quam adstringat.

* *Leg. neganti.*

A L I A.

Domine Jesu Christe, qui ligandi solvendiue peccata beatissimo Apostolo tuo Petro dedisti*; confugiendi ad te per eum peccatoribus tuis aditum pande, ut idem, qui reos alligat, confitentes absolvat: & donet magis, quam imputet culpas: solvatque nodos potius, quam adstringat: ut hoc sit maximum pietatis effugium, dum idem censor intercessor existit, & idem, qui examinat, intervenit, ut ignoscat.

* *Supple, si lubet,
potestatem.*

A L I A.

Domine Jesu Christe, qui Apostoli tui Petri trina confessione trinam expiare voluisti negationem: ut in illo ostenderes, & quid sine te non possit humana infirmitas, & quantum per te valeat humana credulitas, dum idem, & de se praesumens te negaverit, & in te confidens animam posuerit pro te: ut qui prius timebat exprobrantem, crucifigentem postmodum non metueret; praesta nobis, ut pro te nunquam de nobis praesumendo vincamur, sed semper in te confidendo vincamus.

A L I A.

Domine Jesu Christe, qui * ingenti pietate Apostolum Paulum de blasfemo & injurioso vas effecisti sanctificum interminabili bonitate; nos quoque indignos, non vasa irae apta in interitum, sed vasa misericordiae ad bonum opus praepara, forma, imple, sanctifica, ita ut in nobis redundes ad propriam fraternamque salutem, faciasque nomen tuum non solum in nobis honorabile, sed etiam in populis praediacabile: ut, tanti magistri & praeceptis & praesidiis fulti, cum ipso misericordiae tuae consortes aeterni Sacramenti mereamur esse participes.

* *Leg. ingenti.*

ALIA.

A L I A.

Domine Jesu Christe, exemplo vel suffragio beatissimi Pauli tui Apostoli assiste nobis in omni loco, vel tempore prospero vel adverso, & conforta nos in te propter te: vel si persecutor ingruat, seu vel si deserat frater ignavus, in te nobis & contra persecutorem infirmitas, & in desertore oportuna sit longanimitas: in cunctis liberemur ab omni opere malo, dum adversis per te non cedimus, & in te proximos sustinemus.

A L I A.

Domine Jesu Christe, qui beatissimum Paulum Apostolum tuum liberaisti ab ore leonis, & salvum in regnum tuum caeleste fecisti; interventu ejus omnem *saevitiam contra nos, crudelitatemque *daemonum, hominumque conpescce: ut nos in hoc mundo liberes a malo, & Sanctis tuis inaeſtimabili pietate conjugas in regno superno.

* Prim. cur. servitium.

* Prim. cur. demonum.

A L I A.

Domine Jesu Christe, qui Apostolo tuo Paulo legitimè decertanti coronam justitiae praeparasti, quem idem quoque non solum sibi, sed & omnibus adventum tuum diligentibus repromisit; adesto nobis exoratus *professore tanto, vel teste: & tribue, ut & praeceptis ejus exhibere *parentiam, & praemiorum mereamur quantulamcumque habere particulam.

* Leg. professore.

* Leg. parentiam, nempe, obedientiam.

ITEM COMPLETURIA AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 377.
col. 3.

Domine Jesu Christe, qui adversas potestates per summos Apostolos tuos Petrum ac Paulum destruis & disturbas, ut praedicationi veritatis, apostolico ore depromptae, nec nequitia malorum, nec versutia possit obviare magorum: dum & Simonem magum Petrus deicit, & Elimam Paulus caecitate percussit; adesto nobis, ut in Ecclesia tua omnes corruant, qui conturbant: & orbentur, qui venientes ad fidem praepedire conantur; quin potius tendentes ad regna caelorum, quos Pauli docentis adduxerit pietas, intromittat Petri potestas.

B E N E D I C T I O.

Christus, Dei Filius, quem & Petrus per passionem crucis, & Paulus per gladii defectionem sequuti sunt, imitatores vos efficiat suorum vestigiorum. Per *Petrus vos Christus suae Cruci triumphandos adsociet, & per Paulum spiritualis gladii doctrina perornet: ut, & per Petrum crucifixi in vitiis, & per Paulum mereamini evadere *muscipula adversantis.

* Leg. Petrum.

* Leg. muscipulam.

INCIPIUNT ORATIONES IN DIEM SANCTARUM JUSTAE ET RUFINAE
XVI. KAL. AUG. AD VESPERUM COMPLETURIA:

Br. Moz. fol. 302.
col. 3.

Domine Jesu Christe, qui beatissimas virgines Justam & Rufinam vasa misericordiae tibi effecisti, ut, quaestu fistilium vasculorum contemtae, regnum mererentur futurae vitae intrare; da nobis earum meritis, ut valeat unusquisque nostrum vas suum possidere: *quod, devictis voluntatum carnalium incentivis, ad coronam mereamur pertinere sanctitatis.

* Leg. quod.

B E N E D I C T I O.

Br. Moz. fol. 382.
col. 4.

Omnipotens Dominus, qui Justam & Rufinam vasa sibi consecravit mundissima, vos in vasibus virtutum coronandos statuatur; & qui illas fragmine vasculorum non passus est deici, vos de adversis faciat semper victoriam promereri: ut earum suffragio, quas fecit esse vas virtutum, lutei corporis in vobis fragmen solidare dignetur: qualiter sanctificatione praediti animarum & corporum, regna mereamini introire caelorum.

A D M A T U T I N U M.

Admirabilis Christe, & inaeſtimabilis Rex Regum es, cui post formationem Ecclesiae adducantur virgines placiturae in laetitia & exultatione: quae utique proximae memorantur, quia non alienae, sed tuae sunt, quae in templo Regis per unitatem fidei intromitterentur; quaesumus ergo, ut incorruptae fidei dono

Ant. Offerrentur regi virgines.

dono muniti, in filiarum, quarum sollemnia celebramus, mereamur laetitia introduci.

A L I A.

IN honore tuo, Domine, filiae regum, filiae utique Apostolorum, te laetificasse feruntur; quia semen in illis defuncti fratris, non illis, sed tibi per illos est suscitatum; & ideo, qui has filias regum unam & solam voluisti Reginam in membris nominare Sanctorum, quaesumus, ut a dextris tuis, quibus illa tibi coronata adfuit, nos coronandi quandoque mereamur admitti.

Ant. Lactificaberunt te, Domine.

A L I A.

DEus, in cuius iudiciis filiae Judae, filiae utique confessionis, exultare merentur, quum inter angustias passionis in tuis conlaetari promerentur acquisitis iussis; praebe nobis, ut in iudiciis tuis animae nostrae semper exultent: ut dum iudiciorum tuorum aequitatem pia devotione veneramur, a nostra iniustitia expiemur.

All. Alleluja: exultaverunt filiae Judae.

A L I A.

FAc nos, Domine Jesu Christe, ut oleum prudentiae in vasis conscientiae puram mentis integritate servemus: quod, dum clamor factus fuerit, ut tibi sponso venienti ad iudicium *obiam exeamus, non cum fatuis, sed cum prudentibus Virginibus coronandi adnumeremur.

Resp. Acceperunt prudentes.

* Leg. obviam.

A L I A.

Domine Jesu Christe, quem filiae Tyri in muneribus, filiae utique gentium, adorare praedictae sunt: dum una ex omnibus gentibus Ecclesia tibi copulata dinoscitur, in muneribus utique, non quaestu pecuniae conquistis, sed in actionibus sanctitatis, quibus tibi omnis pia anima jungitur, & a quo sincerè inerentibus munera tribuuntur; *quod, iustitiam & misericordiam facientes, non ea voto placendi hominibus, sed, ut soli Deo innotescat, & votis & operibus exequamur.

Ant. Adorabunt te, Domine, filiae Tyri.

* Deest verbum.

A L I A.

DEus, qui omnem Virginum gloriam, filiarum utique Regis, intrinsecus effevis, ut testimonium alienae laudis non apellant, quas virtus in aeterna laetificat; annue nobis harum Virginum precibus, & humanas laudes effugere, & boni operis intra nos testimonium reportare: quod & virgines persistamus in fide, & incorruptam ex hoc capiamus hereditatem.

Ant. Omnis gloria filiae regis ab intus.

A L I A.

Domine Deus, qui profetali vaticinio filias Jherusalem in latere surgere praedixisti; fac nos in Sacramentis, profluentibus ex latere Filii Domini nostri, operum adsurgere dignitate: ut dum his fide jungimur, caelorum *haec gaudiis potiamur.

All. Filiae tuae, Jherusalem, in latere surgent.
* Vel barbara locutio, vel legendum, et.

A L I A.

Domine Deus, qui Virginibus tuis glorioso amore flagrantibus concessisti, & quaerere, & invenire dilectum; concede nobis, ita te ferventiori voto exquirere, ut fructuosi laboris mereamur reportare mercedem.

Resp. Filiae Jherusalem, si inveneritis dilectum meum.

A L I A.

DEus, qui, in cordibus harum Virginum inlucescens, fecisti de tenebris lumen splendescere: ut quae vitiatae fuerant per naturam, essent *luminatae per gratiam; inlucesce in cordibus nostris ad emolumentum aeternae salutis, ut caligine nostrorum vitiorum detersa, sola nos lucis tuae claritas sempiterna possideat.

Ant. Illuxit in cordibus nostris Dominus.

* Br. Moz. illuminatae.

A L I A.

Revelata facie tuam, Christe Domine, gloriam speculantes, rogamus, atque exposcimus, ut claritate spei *in claritate illius perfectae, rei mereamur perfecte

Ant. Nos omnes revelata facie.

* Leg. in claritatem, & ita infra.

Br. Moz. fol. 337.
col. 2. & fol. 380.
col. 4.

Br. Moz. fol. 380.
col. 3.

Br. Moz. fol. 380.
col. 4.

Br. Moz. fol. 425.
col. 4.

Br. Moz. fol. 380.
col. 3.

Br. Moz. fol. 380.
col. 4. & fol. 337.
col. 1.

Br. Moz. fol. 337.
col. 2.

perfectius transformari: ut sicut hae Virgines tuae, de virtute passionis in virtutem aeternitatis proficientes, tanquam a claritate * in claritate translatae sunt, ita nos & in hac spe, qua consistimus, beatè vivamus, & dum de hac vita ad illam pervenerimus, tecum sine fine regnemus.

* Leg. in claritatem.

A L I A.

DEus, qui has Virgines tuas non terrenos, sed divinos esse fructus enuntias; fac nos harum optentu non terrena sapere, sed mundato corde caelestia praestolare: ut qui harum Virginum devotè incolimus festum, a nostrorum criminum sordibus expiemur.

All. Audite me, divini fructus.

ITEM COMPLETORIA AD MATUTINUM.

Domine Jesu Christe, qui beatissimas virgines Justam & Rufinam de vasis irae fecisti vasa esse misericordiae: dum, originalis peccati traduce conligatae, sacrosanctae regenerationis meruerunt dealbari baptismo: quae etiam dum mercimonio fictilium vasculorum ad misericordiam utuntur, inter vasa virtutum per martyrium coronantur; da nobis eisdem suffragantibus, ut in nostris corporibus, quasi in vasis fictilibus thesaurum vitae perpetuae reportemus: ut in eo spe gustantes quàm suavis est Dominus, & mundana gaudia respuamus, & ad caelestia intentis mentibus accedere festinemus.

B E N E D I C T I O.

Sanctae Dei virgines Justa & Rufina, quae quaestu vasculorum fictilium inopum indigentiam satiaverunt, suis precibus satient in bonis desiderium vestrum; & quae vasa sui corporis in hujus mundi vasorum commercio exercebant, preces suas in liberatione animarum vestrarum semper obiciant: ut per quas decoctum igne lutum subsidium effectum est salutare, per eas quoque vos decocti igne, expurgati a crimine, regna mereamini caelestia introire.

ORATIO DE FESTIVITATE SANCTI CUCUFATIS,
AD VESPERUM, ET AD MATUTINUM COMPLETORIA.

Adest, Domine, famosi tui Martyris expectata illa sollemnitas, * quo, pro tuo nomine decertans usque ad sanguinem, & flammam vicit & hostem, & vinculis mancipatus & * carcere; qui ergo illi de inlatis poenis dedisti ferre victoriam, da nobis non merentibus ejus suffragatione coronam: ut eo intercedente luceat in nobis flamma justitiae, quo supplicante truces persequentium evictae sunt flammæ.

* Leg. qui.

* Leg. carceri.

B E N E D I C T I O.

Christus, Dei Filius, pro cujus nomine Cucufas martyr duodeno milite tortus est, ab omni vos tormentorum futurorum supplicio reddat immunes; quique adpositas erga eum fecit emori flammæ, ipse in vobis perimat totius carnae titillationis inlaebras: ut pro quo carnificum ignitis sunt depasta membra supplicii, per eum donetur obtabilis laetitia populis Christianis.

INCIPIUNT ORATIONES IN DIEM SANCTI FELICIS,
AD VESPERUM COMPLETORIA. KAL. AUG.

Felix, Martyr tuus, Domine, & nomine probatus, & munere, dum eum & ex nomine vocas, & munere consecras: ut eum & nuncupares * praescitus, & glorificares electum; confessionis ergo hujus nos participes effice, * & beatitudini conpotes redde: ut te adnuente infelices eruat de ergastulis inferorum, cum ipse felix permanet in aeternum.

Ant. Felix, qui pronus est ad misericordiam, benedicetur.

* Leg. praescitum, scilicet, praecognitum.

* Leg. beatitudinis.

All. Beatus vir: alleluja: qui implebit: alleluja.

B E N E D I C T I O.

Christus Dominus, qui beatissimum hunc Martyrem, & merito Felicem fecit esse, & nomine, ab omni vos infelicitatis labe expurget; & qui per illum feliciter temporales infideles felicitates devicit, felicitate vos aeterna jubeat munerari: ut per hunc Martyrem, qui indultae felicitatis privilegio gaudet, aeterna vos felicitas sine fine laetabundos oblectet.

ITEM

ITEM AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 364.
col. 4. & fol. 64.
col. 4.

Felix tuus, Domine, quem utique felicem esse & nomine voluisti, & merito, suo nos suffragio tueatur in saeculo: ut cui tristitia animi, etsi fuit temporaliter quae accideret, non tamen extitit quae noceret, tristitiam nocituram a nostris cordibus sua submoveat prece: ut qui illum nomine hereditasti aeterno, nos per eum a supplicio digneris liberare perpetuo.

Ant. Felix, qui non habuit animi sui tristitiam.

A L I A.

Br. Moz. fol. 365.
col. 1.

Omnipotens Christe, Filius Dei Patris altissimi, qui in * sensus Felicis martyris tui circumspeditiones tuas dedisti, adimplens illum spiritu sapientiae, & vestiens stola gloriae sempiternae: quò infelicitatem saeculi feliciter vincens, felicitatis illius sanctae Jherusalem mereretur effici heres; da nobis felici ejus merito triumphare, ut infelicitates nostrae felici ejus suffragio propellantur, & vita ipsa in melius commutetur.

Ant. Felix, qui in sensu suo cogitavit circumspeditionem.

* Leg. sensu.

A L I A.

Br. Moz. fol. 365.
col. 1.

Felix est, Domine, quem ita tuo munere facis esse felicem, ut transgressionis nesciat voluntates: ut quum possit transgredi, transgressum se esse non noverit: non mala facere, quum utique possit a rectis semitis deviare; qui ergo non suo sed tuo munere felicitatis hujus promeruit donum, nostrae infelicitatis suis precibus detergat opprobrium: quò, tanti Martyris ducatu in saeculo gubernati, & voluntatem peccandi nesciamus habere, & transgressionis culpas ignoremus perficere.

All. Felix, qui potuit transgredi.

A L I A.

Felix ecce Martyr tuus est, Domine, in quo felicitas, quae sonat ex nomine, monstratur in opere: dum tuo felix munere a se deiecit saeculi ignem, qui utique de consummato passionis fine meruit triumphare; adsistat ergo nobis precibus suis, ut quibus ejus est memoria speciosa in saeculo, sit subventio in futuro: ut qui illum non corporis sed mentis oculo intuemur, & nunc & in aeternum in ejus amicitia decoreremur.

Resp. Felix, quia deiecasti a te ignem aeternum.

A L I A.

Felix satis ille est, Domine, & felicitate aeterna felicior, qui nec lapsu verbi, nec tristitia foedatur delicti; fac ergo nos Felicis tui merito, nec lapsum habere in linguam, nec corruptelae corporalis sustinere incendia: ut felicitas operum ad gaudiorum nos felicitatem dirigat aeternorum.

Ant. Beatus vir qui non est lapsus.

A L I A.

Br. Moz. fol. 389.
col. 4.

Felix, Domine, martyr tuus iste est Felix, qui abs te justificatus, & per te in omni certamine apparuit gloriosus; annue ergo nobis, ut illius felicitatis in futuro compotes simus, de cujus nunc felici martyrio conlaetamur.

Ant. Felix vir iste, qui justificatur.

A L I A.

Br. Moz. fol. 365.
col. 2.

Deus, auctor felicitatis aeternae, qui in tantum fecisti Felicem martyrem tuum esse felicem, ut nec post aurum abiret, nec in thesauros & pecunias speraret: quum sine avaritiae contagio margaritum fulgens praedicando seminaret in populo; da nobis, ut totius avaritiae retinacula perorrentes, justitiae verbum in ore portemus: quò legem & misericordiam in lingua habentes, & infelicitatem saeculi Felicis tui merito superemus, & felicitatem vitae aeternae felicio-ri ejus suffragio capiamus.

All. Felix vir, qui inventus est sine macula.

A L I A.

Br. Moz. fol. 389.
col. 3.

Felix martyr tuus, Domine, in mandatis tuis floret nimis, & fructu justitiae dilatatur in praemiis, qui tuis paruit omnino praeceptis, & cui felicitas erat ex nomine, perennitas proveniret ex opere: ut quod vocaretur, hoc esse dinosceretur: dum & * miseriam caret patiendo, & felicitatem obtinet triumphando; interventu ergo tanti Martyris proficiat nobis aeterna benignitas, ut dum Felicem felicitate perpetuat, miseratione solita nos infelices absolvat.

Resp. Felix vir, qui inventus est sine macula, & qui post aurum.

* Leg. miseriam.

ALIA

A L I A.

Felix Martyr tuus, Domine, potens in terra semine praedicationis, potens in caelo virtute confessionis: hic Christianitatis progenie benedictus, illic martyrii stigmate gloriosus; ejus ergo suffragiis, & semen uerbi tui *incremento percipiat, & progenies sancta gratiae ubertate *succrescat.

* Leg. inerementa.
* Col. prim. cur. succrescat, mendoz.

Br. Moz. fol. 389.
col. 4.

Felix Martyr tuus, Domine, quem elegisti & adsumpsisti, dum eum, & electio testem, & adsumptio probat esse felicem; ejus intercessio habitare nos faciat in tabernaculis tuis, in quibus perpetuus munerator & suscipis decertantes, & perpetuas triumphantes.

A L I A.

Br. Moz. fol. 389.
col. 4.

Felix Martyr tuus, Domine, qui testificatus re & spe, a te susceptus est: in te manet sine fine felix, qui pro te occidi meruit felix; in hoc quoque sit felix, ut nos tuo *muneri obtineat fieri participes, & tibimet seruiendo faciat esse felices.

* Leg. munere.

A L I A.

Felix homo, quem tu erudisti, Domine, & in lege tua docuisti eum: ut non ab homine neque per hominem, sed a te vero magistro doceretur, pro quo & animam ponere mereretur; quaesumus, ut mitiges eum in diebus malis, quem adimplesti bonis aeternis: obtineatque ipse intercessione sua nostrae quietis statum, qui fide sua obtinuit caelestis apicis regnum.

I T E M A L I A E C U M M A C C A B E I S.

Deus, qui Ecclesiam tuam, & Maccabeorum victoriis, & Felicis sancti triumphis reddidisti mirabilem, ut eos unius diei frequentaret sollemnitas, quos similis perpetuaret aeternitas: nec honore descernerentur, qui munere jungerentur: & par eis deferretur obsequella, quorum una moriendi extitit causa; adsisse nobis, Domine; eorum precibus indefessis, ut & legalibus in tuis praeceptis, & Euangelicis mereamur perfici Sacramentis.

A L I A.

Deus, qui dum una festiuitate jungis Maccabeis martyrem Felicem, Maccabeos ostendis esse felices, ut manifesta gratia redderet clariores, quos habebat occulta victores: & eadem fides dedicaret martyres, quae similiter devicerat hostes; adesto nobis, Domine Jesu Christe, nosque eisdem intercedentibus salva, qui & finis legis es ad iustitiam, & plenitudo gratiae ostenderis per victoriam.

A L I A.

Domine Jesu Christe, qui veteribus nova praenuntias, & novis vetusta confirmas, ut Ecclesia tua & auctoritate veteri vigeat, & novitate gratiae fulgeat: dum & Martyres ex lege venerabiliter suscipit, & ex Euangelio singulariter excolit; habeat in te, quaesumus, *in multimodam remunerationis indulgentiam, quae tam copiosam membris tuis exhibet reverentiam.

* Praepositio, in, videtur abundare.

I T E M C O M P L E T O R I A A D M A T U T I N U M.

Vera est, Domine, felicitas, in qua est vera aeternitas: idcirco martyr tuus verè Felix, quia perpetim immortalis: propter te feliciter moriens, & tecum perenniter vivens, qui & mortem moriendo triumphavit, & vitam vincendo obtinuit; ejus ergo precibus nos & de morte secunda libera, & vitae aeternae consortes effici, praesta.

B E N E D I C T I O.

Br. Moz. fol. 389.
col. 3.

Deus summus, qui illos vocat esse felices, quos in beatae illius Jherusalem affectu cernit esse gaudentes, Felicis sui prece in ejusdem civitatis amore faciat vos feliciter permanere. Infelicitates quoque actuum vestrorum feliciter tergat,
R & fe-

130 LIBELLUS ORATIONUM

& felicitatis perpetuae dona felicioribus votis vestris propitiatus adtribuat : ut felicis hujus Martyris interventu, felicitatem hujus saeculi feliciter fugiendo, ab infelicitatis perpetuae mereamini * liberari supplicio.

* Cod. prim. cur. li-
veri.

Incipit Oratio, vel Benedictio de festivitate sanctorum Justi, & Pastoris, tam ad Vesperum, quàm ad Matutinum dicenda. Caeterae tamen orationes de Matutino, de Antifonis, idest: Sinite parvulos: &: Sapientia aperuit os mutorum: Sive de * Al-
lelujatico: Ex ore infantium: vel de Responsorio, qui in ordine sequitur, superiùs in Missa quarta de Infantum factae sunt, quae in isto die dicendae sunt.

* Primis Curis,
ALLATCO.

VIII. ID. AUG.

Br. Moz. fol. 390.
col. 4.

Adest, Domine, oculis praesentata mortalium clara illa & enitens sollemni-
tas Innocentum, in qua pignus geminum, & geminatum dulcedinis fercu-
lum caelum intrare meretur: dum cara sibimet societate germanitas, & in Justo
justissima, & in Pastore agnoscitur pia, dum carorum ora infantium invicem se
ad passionis gloriam exortantur. Da ergo nobis Justi tui precibus justitiam ser-
vare dum vivimus, & Pastoris protectione evadere quod timemus: ut, & Ju-
stus justitiam, quam in nomine portat, in supplicantium meritis clariorem osten-
dat, & Pastor benignitatis gubernaculo nos protecturus excipiat: ut & per Ju-
stum justi, & per Pastorem tabernacula Pastoris egregii mereamur introire beati.

BENEDICTIO.

Br. Moz. fol. 390.
col. 4.

Deus, qui justus coronator justorum, & pastor pius est animarum, & per
Justum vos ab injustitia liberet, & per Pastorem pastorem Christi vos pro-
tectione sanctificet. Per Justum vos efficiat amatores justitiae, & per Pastorem
pastu vos foveat gloriae infinitae: ut dum justitia Justi commendabiles vos fecerit
Deo, Pastoris gubernaculo heredes mereamini esse in caelo.

III. ID. AUG.

INCIPIUNT ORATIONES IN DIEM SANCTI LAURENTI.
AD VESPERUM COMPLETURIA.

Br. Moz. fol. 391.
col. 4.

Domine Jesu Christe, qui beatum Laurentium, igne caritatis tuae ardentem,
& cupiditatum & passionum incendia fecisti evincere: dum & aurum cal-
cat & flammam: dum & in pauperum erogatione munificus, & in combustione
sui corporis reperitur devotus; da nobis optentu suffragii illius, ut vapore Spiritus
sancti accensi, flammis superemus libidinis, & igne concrememur omnimodae
sanctitatis: quò inter Sanctos illos fors nostra inveniatur post transitum, pro qui-
bus nunc tibi dependimus famulatum.

BENEDICTIO.

Br. Moz. fol. 392.
col. 1.

Dominus Jesus Christus, cui beatus Laurentius decoctum sui corporis prae-
buit olocaustum, mentes vestras concremet caelestium incensione virtutum; &
quem ille assatus in craticula confiteri non destitit, confessionis sanctae vos digne-
tur praemiis consolari: ut inter flammis saeculi constituti, ipsi soli flammescatis
per studia sanctitatis, cui hic Martyr inest post incendia passionis.

ITEM AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 392.
col. 1.

Domine Jesu Christe, qui beatissimum Laurentium martyrem tuum amplius
refulgere meritis, quàm flammis affici praestitisti: ut fortissimus martyr
plus tuo amore, quàm incendii vapore ferveret; tribue, ut scintillâ fidei ejus ita
flammemur, ne ab igne saeculi consumamur.

ALIA.

Br. Moz. fol. 392.
col. 2.

Domine Jesu Christe, qui beatissimum Laurentium martyrem tuum susce-
pisti pro tuo nomine in more olocausti decoctum, ut totus tibi integer mem-
bris offerretur & animis; meritis ejus adnuendo concede, ut sacrificium con-
triti cordis in nobis clementer acceptes, quos Martyris tui supplices cultores
agnoscis.

ALIA.

A L I A.

Domine Jesu Christe, qui beatissimum Laurentium martyrem tuum, respicientem vilissimum mundum, aurum ostendisti purissimum, quod ignis utique non consumeret, sed probaret: & quanto plus * proarderet, tanto amplius rutilaret; tribue nobis, ut cupiditatis incendia non consumant, quos tam praefulgenda Martyris tui exempla clarificant. * *Leg. perarderet.*

ITEM COMPLETURIA AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 393.
col. 1.

Domine Jesu Christe, qui corpus beatissimi Laurenti ignis combustionem decoctum, purissimum tibi * efficis olocaustum: dum idem Martyr, ministerii sui non inmemor, in offerendo semetipsum placitus tibi & Sacerdos extitit, & minister; adsistat tibi rogaturus pro salvatione fidelium, qui inter flammis membris liquefcentibus te confitendo spiritu laetabatur: ut, qui humana superavit devotione incendia, prece sua debita a nobis repellat supplicia. * *Cod. prim. eur. officis; mendose.*

B E N E D I C T I O.

Omnipotens Dominus, qui mentem beatissimi Martyris sui Laurentii insuperabilem & flammis fecit esse, & nummis, amobeat omnem petulantiae concupiscentiam de cordibus vestris; & qui illum plus votis urentem fecit esse, quam flammis, ipse vos & voto justificet, & operibus sanctitatis: ut illo caloris igne, quo ille mundana superavit incendia, eo vos restinguatis libidinum incentiva.

INCIPIUNT ORATIONES IN DIEM SANCTI YPPOLITI

III. ID. AUG. AD VESPERUM COMPLETURIA.

Br. Moz. fol. 393.
col. 3.

Lux Angelorum, & hominum splendor, dierum & temporum candor, animarum & corporum Christe Domine Deus ob reverentiam tui martyris Yppoliti flammicomae claritudinis munus oblatum, lucifluo sancti Spiritus respergens in lapsum, tuis effice nutibus placitum, nobis redde prodificum: ut & visibili fulgore nigroris noctivagi furva coerceat, & invisibili munere maleducium scabra peccaminum errata consumat.

I T E M A D M A T U T I N U M.

Br. Moz. fol. 393.
col. 4.

Domine Christe Jesu, qui tantam Yppolito testi tuo virtutem animi contulisti, ut ferre is praecisus aculeis, te Deum esse proclamaret in caelis; aculeos deceptoriae voluptatis obtunde, nomenque sanctum tuum nobis jugiter confiteri permitte: ut, carnulentae faecis inlecebras * evicentes, Sanctorum mereamur consortia gloriantes. * *Leg. evincentes*

A L I A.

Br. Moz. fol. 393.
col. 4.

Per arma, Domine, os nostrum ad praedicandae veritatis officium, qui os Yppoliti tui caesum lapide, reddidisti non victum: & sicut illius meruit confessio gloriam, ita nostra supplicatio exaudiri mereatur ad veniam.

A L I A.

Br. Moz. fol. 394.
col. 1.

Christe Domine Deus omnipotens, qui sanctum martyrem tuum Yppolitum, dum equinâ ferociâ per spinarum traheretur acumina, Angelicis evectum manibus in regna conlocasti sydereâ; naturae nostrae substantiam, quam * luxuria petulans diffrenatorum more cornipedum per noxarum aculeos distrahendo dilacerat, gratiae subvenientis evectu caelestem reduc ad patriam: ut, qui a mole criminum * ad gratiam sursum adurgere non valemus, pietatis tuae favoribus. * *Leg. luxuria.*

A L I A.

Br. Moz. fol. 394.
col. 1.

Sanctae Martyr Yppolite, virtutum titulis inclite, ac laudum copia gloriose, assiste nobis orantibus, precesque nostras divinis offer auditibus: ut tua nobis passio quaesitum praestet remedium, quae certandi praebuit mirabile documentum. * *Br. Moz. adgravati, sursum &c. Supple ex Br. Moz. erigamur.*

Br. Moz. fol. 394.
col. 1.

Post picēum fuscae noctis atra caligine cahos * luci pura phoebi praevia jam surgit aurora, quae * plo lacteo palliata, monstriferae quietis extrema conterminat, & redivivi luminis initia repraesentat; ob hoc celsi Numinis inmensa potestas omnimodo te nifu poscit nostra fragilitas, ut sacri memor Yppoliti pro te quondam odie trucidati, nobis placidus & benignus adsistas: ac sicut illi tolerantiam tribuisti discriminis subeundi, ita nobis adtribuas fortitudinem squalentem labem criminis evincendi.

* Leg. luce.

* Leg. peplo.

B E N E D I C T I O.

Br. Moz. fol. 393.
col. 4.

Martyris Yppoliti det vobis gaudia Christus: Prospera contribuat, & vitae dura repellat: Concedat veniam culpis, & praemia votis.

XVIII. KAL. OCTOB. INCIPIT ORATIO, VEL BENEDICTIO
DE FESTIVITATE SANCTI CYPRIANI
TAM AD VESPERUM, QUAM AD MATUTINUM DICENDA.

Br. Moz. fol. 401.
col. 1.

O decus orbis, o doctor unice veritatis, magister catholice, catholicorum ducator egregie, Cypriane, martyr sanctissime, qui Christum & voce praedicando & sanguine, & lingua amēnus, & passione monstraris esse conspicuus: dum quae doces agis, & quae agis, posteris docenda relinquis: in utroque admirabilis & praeclarus, dum & doctor mirificus, & Martyr cognosceris gloriosus: dum & doctrina clares in saeculo, & de effuso sanguine laetaris in caelo; te quaesumus, te rogamus, rege, fove, instrue nos tuis semper suffragiis pariter & doctrinis: inbue ore nescios, precibus tuere infirmos, verbis doce quid agere, meritis optine quò possimus intrare: illinc riga ignorantiam verbis, hinc continuis fragilitatem nostram foveto suffragiis: ut per Deum unum in Trinitate * perfectum, quem tu & doctrina praedicasti & sanguine, nos & dictorum, tuorum fructus libentius auriamus, & meritorum tuorum gaudiis post transitum * sociemur.

* Br. Moz. perfecta.

* Br. Moz. faciemur.

B E N E D I C T I O.

Br. Moz. fol. 401.
col. 2.

Christus Dominus, qui Cyprianum beatissimum Ecclesiae suae Praesulem, & doctrinae magisterio clarum, & Martyrem fecit esse conspicuum, impleat vos & gratia sanctae doctrinae, & amoris sui opulenta dulcedine: ut & in verbis Martyris correctionem vitae integram adsumatis, & in exemplis ejus adipiscatis, quod vos heredes efficiat in caelestibus regnis: quò & per ejus doctrinam peccatorum a vobis rubigo effugiat, & per ejus suffragia vita vobis concedatur aeterna.

INCIPIUNT ORATIONES DE DECOLLATIONE SANCTI JOHANNIS
BAPTISTAE AD VESPERUM COMPLETURIA. VIII. KAL. OCTOB.

Br. Moz. fol. 399.
col. 3.

Domine Jesu Christe, qui beatissimum Johannem Baptistam tuum & Martyrem, & tuae nativitatis & tuae mortis praecursores dignatus es facere: ut fax luminis veritatis lumine ardens, & stuprum verbis conjugalis criminis proibens, gladio interemtus te moriendo praeciret, quem nascendo in carne vivus fuerat praecessisse: ut quem nuntiaverat voce, praedicaret & sanguine: dum pro eo, quem in deserto praeconatur, in carcere decollatur; obtentu ejus da in ore nostro tuae dignationis oraculum; da etiam * in ore justitiae fructum: ut, utroque munere clariores effecti, sicut ille est pro veritate & carcerem perpessus & gladium, ita nos in veritate & carceres aeternos evadamus & tartarum.

* Leg. in opere.

B E N E D I C T I O.

Christus Dominus, qui beatissimum Johannem mortis suae voluit praecursores efficere, praeivum se dignetur vestris precibus demonstrare; & qui illum permisit pro veritate decollari in carcere, ipse vos in veritate sine fine conservet: ut sicut ille moriendo praecursor factus est Dominicae mortis, ita vos beate vivendo sequaces sitis unici Redemptoris.

ITEM AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 400.
col. 1.

Christe, Dei Filius, de quo Johannes, praecursor nativitatis tuae & mortis existens, profeziae suae vaticinio protestatus est, quod & te crescere, & illum minui oporteret, quum & Dominus sublimatus sis Cruce, & famulus comminutus sit capite; dona nobis, ut ea fide, qua tantae pietatis mysteria veneramur, eâ etiam gaudia patriae caelestis intremus.

A L I A.

Br. Moz. fol. 399.
col. 4.

Pretiosa est, Domine, in conspectu tuo mors beatissimi * Johanni Baptistae, qui dum petulantis principis facinus arguit, justitiam exequendo promeruit in carcere decollari: ut qui haberet vigorem in verbo, non perferret paborem ex gladio, quum sanguis ejus meretriciae saltationis compensatione taxatus, eò tibi pretiosior esset, quò effundi pro justitiâ meruisset; concede ergo nobis, ut sanguis illius, qui pro veritate effusus est, pro nobis te in supplicatione adire non cesset: voxque illa, quae pro stupri crimine percussit adulterum regem, pro fideli populo te exorare non cesset.

* Leg. Johannis.

A L I A.

Br. Moz. fol. 400.
col. 1.

Christe, Filius Dei, quem Johannes filium hominis, & nascendo praecessit, & moriens praecucurrit; annue precibus tanti vatis, * ad justitiam, pro qua ille meruit decollari in carcere, nos semper retentemus in opere: ut sicut ille eam praedicando pro veritate est mortuus, ita nos eam servando in veritate vivamus.

* Br. Moz. ut justitiam.

COMPLETURIA AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 400.
col. 3.

Deus, qui beatissimum Johannem multiplicium palmarum floribus coronasti: dedisti enim ei, ut esset sanctus ante * hortum, Propheta post hortum, Baptista in Jordane, Euangelista in solitudine, Martyr in morte; dona nobis supplicibus servis tuis, ut sicut ille sequutus est vestigia unigeniti Filii tui Domini Salvatoris, sic nos vias sequamur Dominici praecursoris, & sicut illi donare dignatus es, ut pro veritate moreretur, sic nobis tribue, ut in veritate vivamus.

* Leg. ortum.

B E N E D I C T I O.

Christe, Dei Filius, quem Johannes, & nascendo praeciit, & moriendo praecessit, consortes vos efficiat regni sui; & qui mystica praenuntiatione, & Dominum crescere, & se praedixit minui oporteret, ad formam humilitatis suae vos dignetur perducere: ut exemplo ejus de vobis semper humilia sentientes, ut veri amici sponsi mereamini felicitatis ejus esse consortes.

INCIPIT ORATIO, VEL BENEDICTIO

DE FESTIVITATE SANCTORUM COSMAE ET DAMIANI,
TAM AD VESPERUM QUAM AD MATUTINUM DICENDA.

Br. Moz. fol. 403.
col. 4.

Deus, medicina languentium, sanitas infirmorum, curator corporum, sanator providus animarum, qui beatissimos viros Cosmam, & Damianum gemina medendi arte fecisti esse industrios: quò & verbo & opere humanis langoribus subvenirent, qui curatores & animarum & corporum eodem genere medendi gemino extitissent: dum & signis utraque curant, & in utrumque artificio manuum mirabiles extant: dum & mundiali arte corporibus, & caelesti medentur medicamine animabus; te quaesumus, te rogamus, ut eisdem patrocinantibus, vulneribus nostris providam medendi curam impertias; internas externasque passiones remobeas, quò sanatis cordibus atque corporibus, dum in hac peregrinatione beneplacitam tibi * persolvamus servitutem, consummatae salutis mereamur in futuro pervenire ad requiem.

* Leg. persolvimus.

B E N E D I C T I O.

Br. Moz. fol. 403.
col. 4.

Christus Dominus, qui sanctos suos Cosmam, & Damianum gloriosâ medendi arte fecit esse conspicuos, a cunctis vos langoribus efficiat alienos, & per quos voluit infirmantibus curationes impendere, per eos precantibus sanitatum * proroget ubertatem: ut eorum curatione atque suffragio latens patensque in vobis

* Leg. praeroget.

vobis peccatorum langor effugiat, quibus a Deo curandi potestas concessa est manifesta.

Br. Moz. fol. 180.
col. 1. & fol. 138.
col. 4.

Deus, qui scelera nostra * figmen opertis denudas, qui incerta dubiis, & occulta consciis * consulta pietate traducis: ut noxietate prodita aspargas nos rore misericordiae tuae; velut nivem dealbes, vitae correctione; averte quaesumus faciem tuam a peccatis nostris, & omnes iniquitates nostras delens, in nova viscera nostra Spiritus tui sancti infusione: quò tali habitatore gaudentes, aperiamus jugiter labia nostra ad adnuntiandam laudem tuam.

* Leg. figmento operta.
* Br. Moz. consueta pietate transducis.

Br. Moz. fol. 320.
col. 1. & fol. 388.
col. 2.

Redde nobis laetitiam salutaris tui, Domine, quam amisimus iniquè gerendo, & praetermisimus neglegendo. Tu nos ad eam revoca, & eam nobis restaura: ut, peccato expulso, succedat iustitia: & moestitiâ repulsâ, aeterna adsit laetitia; da quaesumus hanc jucunditatem, ut pervenire mereamur ad aeternam salutem.

Aedifica, Domine, muros Jherusalem non in structura lapidum, sed ornameto virtutum, neque ut auro vel gemmis compta resplendeat, sed sanctitate praefulgeat: ut, qui aulam tuam pro confitendis delictis, & sacrificio laudis iustitiaeque deferendo ingredimur, ab omni purgati contagio vitiorum, te adnuente, consortes effici mereamur omnium beatorum.

DE SANCTIS.

Br. Moz. fol. 56.
col. 2. & fol. 87.
col. 3.

Secundum multitudinem miserationum tuarum dele iniquitates nostras, Domine: ut, quia illae nos adgrabant, istae nos erigant. Cor contritum & humiliatum ne spernas in nobis, sed per ineffabilem potentiam Trinitatis habitet in nobis Spiritus sanctus, innobet Spiritus rectus, confirmet Spiritus Paracletus, * atque unitatis testimonio sit virtutis, ut confirmatos nos per Patrem, & innobatos per Filium, custoditos nos gaudeamus per Spiritum sanctum.

* Br. Moz. atque unius testimonii sit virtus.

Libera nos, Domine, de viris sanguinum, & a telis hostium defende clipeo tuo: ut ad tuum venientes Altare, veniae percipiamus remedium; mitte nobis de caelo magnum auxilium, & eripe nos a conculcatione inimicorum: ut * amotum a nobis turpissimum somnum, labia nostra tibi castissimè persolvantur in iubilo.

DE UNIUS JUSTI-

* Leg. amoto a nobis turpissimo somno.

Br. Moz. fol. 222.
col. 1. & fol. 252.
col. 2. & fol. 366.
col. 3.

Domine, qui pro nobis soporem mortis ideo suscepisti, ne nos amplius obdormiremus in morte; dona nobis, ut qui te moriente renascimur, te etiam resuscitante atque vivificante a peccatorum lecto surgamus; nec ultra jam subruamur poena peccati, qui redemptos nos congaudemus pretio sacri Sanguinis tui.

Br. Moz. fol. 141.
col. 3. & fol. 156.
col. 4.

Exurge, Domine Deus noster, in auxilium humilium, & in exterminium persequentium: contere adversarios nostros, qui nos a praeceptis tuis, dolosis promissionibus * aptisque terroribus, avertere moluntur; in nullo enim eorum proficiunt insidiae, si tuo muniamur adiutorio gratiae.

* Leg. apertisque.

Br. Moz. fol. 77.
col. 2.

Miserere nobis, Domine, miserere nobis: & ne nobis peccatorum infirmitas sempiternam afferat mortem, sana nos, Domine: ut anima turbata pro culpa, sit tranquilla pro gratia: infunde medicinam aegrotis, * beniam praestando delictis.

* Leg. veniam.

Br. Moz. fol. 164.
col. 1.

Gloria nostra, Deus noster, da nobis, ut in te sine fine gloriemur: quosque fecisti de capitis exaltatione sublimes, quaesumus, ut efficias de totius corporis consummata salute securos; elebet abjectionem nostram tua magnifica celsitudo, ut qui humilitate tua a terrenis erigimur, exaltatione quoque tua ad caelestia provei mereamur.

TU es, Domine, salus, & tua est salus: hanc gaudemus nobis largitam, hanc etiam usque in finem a te petimus largiendam; effunde, quaesumus, super populum tuum benedictionem tuam, ut privetur maledictio poenae, & ditescat in nobis fructus iustitiae.

Vide supra in Ramis Palmarum pag. 90. hanc ipsam orationem.

INCI-

INCIPIUNT ORATIONES IN DIE SANCTI MARTINI
III. ID. NOVEMB. COMPLETORIA AD VESPERUM.Br. Moz. fol. 411.
col. 2.

Beatus est, Domine, Martinus ille tuus Confessor mirificus, qui cogitando de paupere, ultimam pervenire meruit ad mercedem: & ideo in die mala salvatus, quia a te, Domine, adjutus; da ergo nobis ejus suffragiis, ut nuditatem nostram aspicientes ad tui tegminis umbraculum convolemus: & ita vestiamur dono virtutum, ut participes ejus fieri, cujus festum incolimus, mereamur.

B E N E D I C T I O.

Br. Moz. fol. 411.
col. 3.

Christus Dominus, qui beatissimum Martinum confessionis decoravit honore, illam in vobis confessionem adtribuat, qua extinguat peccata; & qui per eum inopiam satiavit egentium, ipse per illum remuneranda vota suscipiat populorum: ut eodem intercedente remunerentur vota fidelium, quo largiente debilitas resecta est egenorum.

I T E M A D M A T U T I N U M.

Br. Moz. fol. 411.
col. 3.

Jucundus satis est homo, qui te, Christe, inspirante * miseretur, & commodat, quod Martinum Confessorem tuum implese mirabiliter credimus, dum * gemino elemosinae officiosus, & corpora dato, & corda pascit eloquio; unde flebiles te quaesumus & rogamus, ut utroque dono in hac vita muniti, ad te quandoque perveniamus post transitum coronandi.

* *Primis curis,*
Cod. mendosè, me-
*retur.** *Leg. geminae.*

A L I A.

Br. Moz. fol. 411.
col. 3.

Illius, Domine, justitia manet in saeculum saeculi, cujus misericordia in pauperum se conlatione diffuderit; fac nos ergo Confessoris tui Martini imitatores existere: ut primum miseratores nostri effecti dignas nobis elemosinas * prorogantes, & nobis a male gestis parcamus, & in proximis bona, quae possumus, inpendamus.

* *Leg. praerogantes.*

A L I A.

Br. Moz. fol. 392.
col. 3. & fol. 411.
col. 3.

Tota die, Domine, Justus tuus miseretur & commodat, qui in toto hujus mortalis vitae curriculo * tempora donat, ut aeterna recipiat; semen ergo ejus super nos in benedictione fructificet, ut meritorum ejus partes abentes, praemiorum quoque illius mereamur esse participes.

* *Leg. temporalia.*

A L I A.

Br. Moz. fol. 392.
col. 2.

Christe, Deus noster, qui manus beatissimi Martini Confessoris tui, & palmas pauperibus voluisti largitionis jure esse porrectas; da nobis de laboribus manuum ejus fructum utilitatis in aliquo reportare, ut labor manuum ejus non solum illi, sed & nobis proficiat: dum & illi de perfectione operis dederis gloriam, & nos imitamento ejus * & precem perduxeris ad coronam; sicque, dum justum consummati operis * perfectio laudabilem Syon ostendit in portis, peccatores exemplo ejus meritum obtineant sanctitatis.

* *Leg. & prece.** *Leg. perfectio.*

A L I A.

Br. Moz. fol. 392.
col. 3. & fol. 411.
col. 4.

Jesu, Deus noster & Domine, qui inlustrem meritis Martinum Confessorem atque Pontificem ita fecisti sapientiam custodire, ut in * gloriam mereretur & jucunditate consistere; da nobis verae sapientiae intellectum, & sanctae operationis studium: ut pauperibus * prorogantes substantiam, facinorum nostrorum evadamus vindictam.

* *Leg. gloria.** *Leg. praerogantes.*

A L I A.

Salvator noster; & Domine, qui jubes nos super egenum & pauperem pietatis intellectum habere; fac nos, ut illo semper intellectu mens nostra fructificet, quo dum opera perficimus pietatis, ad fructum transeamus aeternae beatitudinis.

A L I A.

Br. Moz. fol. 411.
col. 4.

FAc nos, Domine, intentis cordibus die ac nocte in legis tuae meditatione versari, ut meditantes eloquia tua intento cordis studio, fructum tibi reportemus in tempore oportuno: * quod beatissimi Martini Confessoris tui adjuvati suffragiis, caelum, quod ille mercatus est meritis, nos facias intrare tuae gratiae donis.

* Leg. quod.

A L I A.

Br. Moz. fol. 401.
col. 3.

DEus, qui os beatissimi Martini tui ita sapientiae ubertate replesti, ut diversitate virtutum circumsaepus * apparens, jucunditate & decore illum caelesti gloriosum ostenderes; porrige ori nostro & scientiae lucem, & sapientiae verae perfectionem: ut in eo nos jubeas perenniter jucundari.

* Cod. apperens.

COMPLETURIA AD MATUTINUM.

Br. Moz. fol. 412.
col. 1.

ADspirat ecce, Domine, dies illa multiplici gaudiorum decore vestita, quam beatissima Confessoris tui Martini inlustrat * excessio: in qua dum praescius futurae mortis caelum lactus vellet intrare, obsistentem sibi diabolus mira verborum potentia visus est terruisse; unde tuam praeconi quaesumus pietatem, ut obtentu ejus adversarius idem a nobis semper effugiat, qualiter nec viventes nos in quoquumque supplantet, nec morientes quilibet modo contaminet.

* Cod. prim. cur. excessio.

B E N E D I C T I O .

DOminus Jesus Christus, qui linguam beatissimi Martini, & in sui nominis confessione victricem, & in adversarii invectione potentior fecit existere, os nostrum aperiat in confessionibus laudis suae; & qui illum abstinenciae fecit legibus gloriosum, vos efficiat poenitentiae fructibus opulentos: ut eam pacem, quam ille continuo moriturus * tenendam praedicavit discipulis, vos & nunc spe, & post in re plenissime capiat.

* Prim. cur. Cod. tenendam.

O R A T I O M A T U T I N A .

SUrgentibus nobis e cubilibus nostris, omnipotens Deus, protectio dexterarum tuae invocata adsistat, illutque per otium coactus sopor occupata in oblivione vigor sui membra dissolbat, primam se tibi operam repraesentet. Te ante omnia sensus sapiant, a quo ordinantur, & vigeant. Te aspiciant oculi, a quo aperiuntur, & videant. In Christi tui nomine oris referatam custodiam, lingua sonum vocis emittat. Crucis tuae signum fronti manus ponat. Tibi in orationem genua melius corrigenda flectantur; totumque hoc tibi homo deputet, quod aget, a quo cotidie recipit * per quo agit; & hoc sit sui operis, ut te laudet, in quo tui est munus, quod refurgit.

* Leg. per quem.

O R A T I O N E S D E D E F U N C T I S .

Br. Moz. fol. 315.
col. 4.

NOn intres in iudicio, Domine, quum servis tuis illi, quoniam nullus aput te per se justificabitur homo, si nulla per te hominibus peccatorum tribuatur remissio; non ergo eos tua, quaesumus, judicialis sententia premat, quos tibi vera supplicatio fidei Christianae commendat; sed gratia tua illis occurrente, mereantur evadere iudicium ultionis, qui, dum adviverent, insigniti sunt signaculo Trinitatis.

A L I A .

Br. Moz. fol. 314.
col. 3.

DEus, qui humanarum animarum aeternus amator es, animas famulorum tuorum illi, quas vera, dum in corporibus manerent, univit fides, ab omni cruciatu inferorum redde extorres: ut segregatae ab infernalibus claustris, sanctarum mereantur animarum consortio

HIC DEFICIT, ET EXPLICIT CODEX.

PSAL-

PSALTERIUM CUM CANTICIS

VERSIBUS PRISCO MORE DISTINCTUM,
ARGUMENTIS ET ORATIONIBUS
VETUSTIS

Novaque litterali explanatione brevissima dilucidatum,

STUDIO CURAQUE
VEN. JOSEPHI MARIÆ

S. R. E. PRESB. CARD. THOMASII

EX CONGREGATIONE CLERICORUM REGULARIUM.

*Accedunt nova argumenta Psalmorum ex Psalteriis, Syriaco, Arabico, Æthiopico, atque ex S. Hieronymo, ab eodem Cl. Auctore collecta; sed nunc primum cum asteriscis * in lucem edita, ope autographi Codicis manuscripti Eminentissimorum ac Reverendissimorum Cardinalium Albanorum, quibus & reliqua nostra Rerum Liturgicarum volumina, hacce Psalterium proximè sequutura, locupletissimum debent Thomasianorum Opusculorum auctuarium.*

Psalmodiæ & lacrymis horas vitæ
frequentius impende.

*S. Gregorius Papa lib. X. Registri epist. xiv.
ad Opportunum.*

Ex Epistola I. B. Pauli Apostoli ad Corinthios.

Orabo spiritu; orabo & mente: psallam spiritu; psallam & mente.

Ex Epistola ad Ephesios.

Implemini Spiritu Sancto, loquentes vobismetipsis in Psalmis, & Hymnis, & Canticis spiritualibus: cantantes & psallentes in cordibus vestris Domino: gratias agentes semper pro omnibus, in nomine Domini nostri Jesu Christi, Deo Patri.

Ex Epistola ad Colossenses.

Verbum Christi habitet in vobis abundanter in omni sapientia: docentes & commonentes vosmetipsos Psalmis, Hymnis, & Canticis spiritualibus; in gratia cantantes in cordibus vestris Deo.

Ex Epistola Catholica B. Jacobi Apostoli.

Tristatur aliquis vestrum? oret. Aequo animo est? psallat.

MERITO *Psalms à Beato Ambrosio dicitur*, * Sermo universorum, vox Ecclesiæ: quia, ut *S. Iohannis Chrysostomus dicebat*, in Ecclesiis pernoctantibus, & primus & medius & novissimus est David. (Si) diluculò quærentur hymnorum modulationes, & primus & medius & novissimus est David. Si pompa in funeralibus defunctorum, & primus & medius & novissimus est. Si tela in virginum domibus agitur, & primus & medius & novissimus est David. O rem inauditam! multi, qui litterarum experimenta minùs sumpsere, neque ipsis edocti principiis, totum David in pectore conservant: neque in urbibus solùm atque Ecclesiis (sic per omne tempus, per omnem ætatem fulget) sed in foro medio, atque ipsa in solitudine, & inhabitabili terra certatim Deo sacras stationes excitat. In Monasteriis sanctis choris Angelicarum acierum, & primus & medius & novissimus David. In coenobiis virginum [ubi] greges Mariam imitantium, & primus & medius & novissimus est. In desertis (ubi) viri crucifixi colloquentes Deo, & primus & medius & novissimus David. Et omnes quidem homines naturali noctis somno altè premuntur: solusque David instat, atque ipsos Dei fervos, in Angelicas turmas congregans, excitat tota mente: & terram in caelum vertit, & Angelos homines facit. *Id quod meritissimo fit. Psalmi namque fortitudinem & majestatem Dei prædicant, & ejus semper vel beneficia vel facta mirantur: & hominum adeo demonstrant infirmitatem, ut* * *divini adjutorii in singulis actibus eos indigere doceant: scelera nostra redarguunt; vulnera detegunt; medicum ostendunt; & curationis viam aperiunt, cum humanos actus informant quemadmodum orandus sit Deus, atque expectorandi sint nostri animi sensus in precando. Cujus utriusque rei, nempe & Divinæ Laudis, & humanæ Orationis formulas non humano sed divino magisterio Psalmi tradunt; ne in utroque humana ignorantia aberremus. Ob eam certè causam antiqua est Patrum sententia, ex Divinis maximè Scripturis Deum esse laudandum atque precandum; unde S. Augustinus* *: Ut laus, inquit, quam illi dicimus, habeat ordinem suum, ne fortè aliquo excessu, quem laudat, offendat; melius iter laudis in Scriptura Dei quærimus; ne ab ipsa via nec in dexteram nec in sinistram digrediamur. Audeo enim dicere charitati vestræ: ut benè ab homine laudetur Deus, laudavit se ipse Deus: & quia dignatus est laudare se, ideo invenit homo quemadmodum laudet eum..... Ut enim se homo laudet, arrogantia est: ut Deus se laudet, misericordia est. Prodest amare quem laudamus: bonum amando, nos meliores efficimur. Itaque quoniam hoc nobis prodesse novit ut amemus eum, laudando se; amabilem se fecit, & in eo nobis consulit, quia se amabilem facit. *S. Jo: Chrysostomus* *, aut alius Pater, dicit; Quoniam fieri non potest, ut qui sunt homines, non difficultates sentiant, & atterantur afflictionibus, & in necessitates tam externas, quàm quæ a nobis in nos cooriantur, incidant: utilissimum medicamentum agnoscunt animæ eorum, qui sunt cum Deo locuturi * in vanitates, promptissimam in Psalmis enunciationem ipsius S. Spiritus, qui res quidem omnes humanas præelegit; per beatissimum autem Prophetam David exposuit voces malis convenientes, per quas curari possint, qui in ea inciderunt. Ità ergo quæ priùs fortè canentes percurrimus, & leviter tantùm & in superficie attingimus; cum in necessitates & afflictiones inciderimus, tunc scimus & cognoscimus, ipsa re, quæ est in nobis, conveniens medicamentum naturaliter attrahente, & ipso etiam me-

* Prefat. in Psalm. n. 9.

* Homilia VI. de Pœnitentia T. V. edition. Niveliana.

* Vide S. Hieronymum, lib. I. Dialogi contra Pelagium post initium.

* In Psalm. CXLIV.

* In proemio Psalm. ex variis fortè ejusdem Sancti dictis composito Tomo I. col. 613. edit. Niveliana. * for. in veritate.

* In Psalm.
XXX. enar-
rat. 4.

dicamento convenientem affectionem tamquam propriam sibi assumente & amplectente. Hinc & beatus Augustinus ita nos hortatur: * Si orat Psalmus, orate: & si gemit, gemite: & si gratulatur, gaudete: & si sperat, sperate: & si timet, timete. Omnia enim, quæ hîc conscripta sunt, SPECULUM nostrum sunt.

Ob eas maxime causas, cum Psalmorum liber sit diurna nocturnaue manu versandus, diu in optatis mihi fuit, ut aliqua Psalmorum adornaretur editio, qua facilis via rudioribus aperiretur ad Psalmos intelligendos brevi commentariolo: & ad eos piè sanctèque recitandos, accessione veterum precum ad singulos Psalmos pertinentium, nova præberentur incitamenta. Intelligebam enim, quod ad intelligentiam attinet, immò experientia ipse mea cognoscebam, complura contineri difficiliora in Psalmis, quæ intelligentiam retardent, minusque propterea voluntatem accendant, quò flagrantius oret. Legisse SS. Patrum aliorumque commentarios, haud multum admodum juvabat: cum præterita & penè oblitterata ex mente lectio atque explicatio in mentem non veniret inter psallendum. Accedebat, nec omnibus præsto esse istiusmodi commentarios; nec omnes fortasse satis intelligere: cum in illis plerumque bene multa, quæ ad pietatem, vel mysteriorum scientiam, & linguarum eruditionem, aliarumque rerum ab Ecclesiasticis tractatoribus copiosius differantur; quæ mentem potius obruant legentium, quàm ex iis promptè expediant difficultatibus, quibus obvolvuntur. Itaque animum adjeci ad breviores explanatores Psalmorum, ut qui ad institutum meum aptior fuisset, hunc in opellam hanc integrum transferrem. Plures clari nominis istiusmodi auctores expertus sum: quorum doctrinam pietatemque, ut summis laudibus effero, ita minus congruere operi nostro animadverti; querebam enim explanatorem, qui stylo simplici pressè verba ipsa Psalmorum explanaret, & verba obscuriora clarioribus verbis, sed paucissimis, exprimeret; quæ abstrusiora essent, diceret quidem apertius; sed tamen amplissimos sinus variorum sensuum quoquo versus non explicaret: expetebam, ut unico verbo dicam, explanationem brevissimam xatà wo'da, litteralem, & quodammodo grammaticalem; qua scilicet tropi atque figuræ tum orationis tum verborum, quæ modo communi linguarum vulgarium minus usitatæ minusque intellectæ, haud exiguum negotium psallentibus facessunt; itemque idiotismi sive proprietates peculiare lingue Hebraicæ vel Græcæ redderentur apertis visitatisque vocabulis, & locutionibus latinis: ut vis sub schemate vel idiotismo latens, remotis involucris & integumentis, illicò conspiceretur: tum etiam historicæ veteris Testamenti narrationes [ad quas sæpe refertur quod dicitur] & status & intentio Psalmistæ explanarentur apertius. Cum itaque nullus mihi occurreret, qui quaqua versus votis meis satisfaceret: & è regione putarem, hanc provinciam vires meas longè superare; velut in angustum deductus, diu hæsi, quousque tandem tentata fuit à me mea ex aliis, nova ex veteribus, & rudis ex doctissimis aliorum commentariis explanatio in gratiam cum simplicium fratrum Christianorum, tum minus peritorum Clericorum, quorum commodis utilitatique inservire gestiebam. Hinc aliquos Psalmos experiendi gratia primum explicui auxiliante Deo, tum aliquos, exinde alios, & paulatim omnes: quos demum cum animadverterem non prorsus alijsmodi esse, quàm instituta ratio mea postulabat, nec ab alijs improbari, in hoc opusculo exhibendos statui. Hæc de instituto meo causisquæ novæ hujus explanationis nostræ.

Porro ratio, quam tenui in ea elaboranda, hæc fuit. Primum omnium Græcum exemplar LXX. Interpretum, unde est editio nostra Vulgata, ob oculos proposui; quò significantius ex Græco Latina vocabula, locutionesque exprimerem: qua in re quantum claritatis orationi accedat, exactior explicatio aoristorum temporum Græcæ grammatices vel sola probaret: cum enim tempus aoristum per varia tempora, maxime præterita, sive imperfecta, sive perfecta, sive plusquam ut dicunt perfecta, indefinitè vagetur: si Latine reddatur propriis temporibus, quæ locus exposcit, lucidiorem

totius

totius narrationis seriem ordinemque demonstrat. Post Græcum exemplar expensum, unde nostra (ut dicebam) Editio immediatè manavit, in aliam B. Hieronymi interpretationem ex Hebræo animum semper intendi, si qua modo novam inde lucem acciperem, quò clariùs uberiùsve LXX. Seniorum textum inlustrarem quidem, sed in sensus alios remotiores non extenderem; tum quia prolixos commentarios non scribimus, tum etiam quia non ignoramus, quanta sit obscuritas linguæ sanctæ, arctissimæ pariter ac fecundissimæ, maxime si vocalia puncta dempseris: tum etiam præter alias diversæ lectionis causas illud animadverteris, non habere nos vocabularia Hebraica ante adventum Christi conscripta, quæ vim vocabulorum ejusdem linguæ declarent, dicantque vocabulum unum, exempli gratia, tria tantum significare, & non adhuc aliam quartam habere significantiam, quam expresserunt LXX. viri Hebræi doctissimi: in quorum interpretatione (ut nihil dicam de Hebræis Hellenistis sive ante sive post adventum Christi) tota retro antiquitas Christiana ab Apostolis usque semper acquievit ubique locorum. Consultis itaque duobus illis fontibus, alios quoque auctores adhibui, sed in primis Cornelium Jansenium Episcopum Gandavensem, & Gilbertum Genebrardum, quorum sæpè & verba ipsa usurpavi, dolens, tantis viris hoc in opusculo non dari totum locum, propterea quòd ille paulò latius, alter verò paulò intricatius ob varias explicationes sacri contextus, frequentesque allegationes Patrum vel Rabbinorum, minùs apti essent ad rationem operis nostri.

Porro noster hic commentariolus interpretatione continua, non sola locorum difficilium explicatione confectus est, quia in Psalmis visum est id penè necessarium; cum enim metro sive rythmo scripti fuerint, ut in omnium linguarum poemate numeris adstricto contingit, necesse est multa vocabula suppressi, maxime quæ ad causales, continuativas, vel expletivas &c. particulas attinent: quæ nisi suppleantur in soluta oratione, disjunctus hiansque sermo decurret, totaque series orationis interfecabitur in animis legentium. Qui integram hanc Psalmorum explicationem identidem legerint, hi certè utilitatem haud exigua fortassis capient ex ea: qui & ut promptius etiam inter psallendum possint ea tantum loca inspicere, in quibus aliquod obscurum occurrit, quod licet antea intellectum, memoria tunc temporis non retinetur, tota interpretationis series numeris est distincta, qui respondeant versuum psalmorum numeris: ut quotum Psalmi versum quasi veris, sub eodem numero illum explicatum reperias in expositione: ob hanc enim solam causam numeri appositi sunt in singulis versibus Psalmorum præter morem codicum mss. tum Græcorum tum Latinorum; quos sanè numeros prætermissem, si purum Psalmorum contextum sine explicatione exhiberem.

Cur autem hoc imum genus litteralis sive historici sensus aggressus fuerim, in causa fuit, quòd is sit veluti basis ac fundamentum, supra quod ceteri sublimiores sensus consurgunt; & veluti rudimenta prima discientium, quibus præmissis ad profundiora Divine Sapientiæ mysteria penetrant; & sanè, ut vetusti cujusdam Auctoris* verbis utar:

Promptum esset ventis dare libera vela secundis:

Sed quoniam rudibus metus est intrare profundum,

In tenui primùm discant procurrare rivo.

Sic tamen istiusmodi explanationem temperare conatus sum, ut facili negotio possit aptari ad sensum mysticum & moralem. Quosdam tamen Psalmos aperte explicavi de Christo, quia tam evidentè apparebat in eis, ut qui Psalmistæ personam illi opponere velit, non Psalmum inlustrare, sed obscurare magis videatur; lucernaque lucem quærere rutilante sole meridie. Porro ne aliqua saltem deesset vel brevis manu ductio ad secretiora mysteria, sensaque Psalmorum tum de Christo, & ipsius corpore

* In Opusculo de providentia Divina, inter opera S. Prosperi.

*Luc. XXIV.
44. 45.

corpore Ecclesia universa, & particularibus hujus corporis sive collegii membris, id est fidelibus, tum etiam de cælesti Patria: quos sensus rectè appellaveris Sensus Christianos, patefactos nobis tamquam scisso Templi velo morte Christi, qui Apostolis aperuit sensum, ut intelligerent Scripturas, & quæ scripta sunt in Lege Moyfi & Prophetis & PSALMIS de ipso: ne istiusmodi, inquam, manu ductio deesset, qua summam saltem, et si non particulatim, mysticè explanarentur Psalmi, præposui singulis Psalmis argumenta & divisiones textus cujusque Psalmi, quæ venerabilis Beda ex Cassiodoro aliisque Auctoribus collegit; quæ & collata cum ms. codice Palatino num. 39. in Vaticana Bibliotheca, nunc emendatiora & auctiora prodeunt. Hæc certè Argumenta ad hanc rem haud parum juvabunt lectorem: maxime si regulas illas generales Triconii, quas B. Augustinus abbreviavit in lib. De Doctrina Christiana, ob oculos habuerit; vel ita ejusmodi sensus mysticos exquirat, ut non scrupulosius singula dicta Psalmistæ attribuantur Christo, vel Ecclesie, sive animæ fidei; sed paulò generalius res rebus potiùs attribuantur: cum semper imago & simulacrum, ut est sensus litteralis & historicus Psalmorum, aliqua propria retineat, quæ minùs conveniunt personæ, vel rei significatæ per imaginem: sic picti colores in tela imaginem hominis figurant; qui viventi homini aliter insunt, cujus, cum illa (ut verbis utar S. Augustini) est similitudo in magna disparilitate. Hinc via expeditior ad intelligendos Psalmos minus exercitatis dabitur; quemadmodum interpretes faciendum docent in explicatione Evangelicarum parabolarum: in quibus plura ad solum pertinent illarum ornatum, quò tenaciùs ex illis circumstantiis memoriæ infigantur. Quare satis fuerit persecutiones Psalmistæ, verbi gratia, ad persecutiones Christi ejusque membrorum generatim aptare, liberationes ad liberationes, orationes ad orationes &c. ut aliqua interim propria relinquantur Psalmistæ, qui imago & simulacrum Christi fuit, & Ecclesie.

* In expositione Psalmi. XC. tomo V. S. Jo. Chrysostomi edit. Nivellianæ.

I. 2.

Præter argumenta Bedæ, pro iis, quibus inter psallendum ea legere fortè non vacaverit, aliæ duæ brevissimæ appositæ sunt Periochæ Eusebii Cæsariensis ex Bibliis polyglottis, & duobus mss. codd. Vaticanis num. 341. & 342. & S. Athanasii ex epistola ad Marcellinum, addita tertia epigrapha, ad quam materiam potissimum spectet Psalmus, an ad meditandum, an ad precandum, an ad laudandum vel gratias agendas: * ut omnis, qui eum psallit, sciat, cui psallit, quare psallit, & quid psallit. Ut autem hæsitatio omnis in Periochis hisce, præsertim S. Athanasii auferatur, quidnam scilicet sit discriminis inter ἐντεῦξιν Interpellationem, δέσιν Deprecationem, & προσευχήν Orationem: sciendum est, hæc distingui secundum B. Paulum Apostolum scribentem ad Timotheum, ubi totum precandi officium in quatuor partes distinguit: Obsecro igitur, inquit, primùm omnium fieri δέσιν Obsecrationes sive Deprecationes, προσευχάς Orationes, ἐντεῦξιν Postulationes sive Interpellationes, ἁγιασµάτα Gratiarum actiones. In quem Apostoli locum scribens Theodoretus Episcopus Cyri, hæc ita discriminat. δέσιν Obsecratio quidem sive Deprecatio est ad malorum quorumpiam depulsionem oblata supplicatio. προσευχή Oratio autem est bonarum rerum petitio. ἐντεῦξιν Postulatio autem sive Interpellatio, accusatio injuriam inferentium. Est autem nobis colluctatio non adversus carnem & sanguinem, sed adversus principatus, adversus potestates, adversus principes hujus sæculi, adversus spiritualia nequitie in cælestibus: adversus hos justum Judicem adimus interpellantes, & justum auxilium petimus. ἁγιασµάτα, Gratiarum autem actio Deo offertur pro bonis, quæ nobis jam obtigerunt.

Quod ad sensum moralem sanctosque animæ Christianæ affectus attinet, præterquamquod sæpe id illustretur argumentis laudatis, Orationes, quæ singulis Psalmis subjunguntur, ad idipsum maxime conducunt: quæ quod piis affectibus accom-

modum

modum, per longam Psalmi narrationem erat diffusum, breviter contrahunt: quò ferventiùs ex intimo corde, haustus ex Psalmo spiritus se effundat in preces, ut vitia exstirpentur, inferanturque virtutes, divina implorata manu omnipotentis Dei. Antiquissimi sanè moris est, post singulos Psalmos humi strato corpore (exciperem dies Dominicos tempusque Paschale) adorare Deum, precarique brevissimè: quo de ritu sic legitur in tractatu de Virginitate, sive S. Athanasii, sive alius cujuscumque antiqui Patris: Tot Psalmos dices, Virginem alloquitur, quot poteris: & ad quemlibet Psalmum preces & genuum inflectio cum lacrymis addatur, pronuntiando Domino peccata tua, orandoque, ut tibi remittantur: & post tres Psalmos absolutos, dices Alleluja. Quòd si virgines tecum fuerint, & illæ quoque psallant; & singulæ singulas preces effundant. Apud Cassianum totus hic ritus, ut apud Ægyptios Monachos servabatur, Angelo etiam eum morem comprobante, sic traditur. Cum sedentibus cunctis (ut est moris nunc usque in Ægypti partibus) & in psallentis verba omni cordis intentione defixis, undecim Psalmos, orationum interjectione distinctos, contiguis versibus parili pronuntiatione cantasset, duodecimum sub Alleluja responsione consummans, ab universorum oculis repente substractus, quæstioni pariter & cæremoniis finem imposuit. Et cap. VII. Has igitur prædictas Orationes hoc modo incipiunt atque consummant, ut finito Psalmo non statim ad incurvationem genuum corruant, quemadmodum facimus in hac regione nonnulli, qui nedum bene finito Psalmo in orationem procumbere festinamus, ad celeritatem missæ quanto-cius properantes. . . . Apud illos ergo non ita est; sed antequam flectant genua, paulisper orant: & stantes in supplicatione majorem temporis partem expendunt. Itaque post hæc puncto brevissimo procidentes humi, veluti adorantes tantùm Divinam clementiam, summa velocitate confurgunt: ac rursus erecti expansis manibus eodem modo, quo prius stantes oraverant, suis precibus intentiùs immorantur; humi namque diutiùs procumbentem non solum cogitationibus, aiunt, verùm etiam somno gravius impugnari. . . Cum autem is, qui orationem collecturus est, è terra surrexit, omnes pariter eriguntur: itaut nullus nec antequam inclinetur ille, genuflectere; nec cum à terra surrexerit, remorari præsumat: ne non tam secutus fuisse illius conclusionem, qui precem colligit, quàm suam celebraffe, credatur. Hæc porrò collectio & conclusio precis à Sacerdote fiebat: unde cap. X. Nulla, inquit, vox absque Sacerdotis, precem concludentis, auditur. Hæc paulo latiùs retulimus, ut morem nostris temporibus obsoletum cuncti noverint explicatiùs; quique voluerint, privatim etiam imitentur. Cæterum, num istiusmodi collectio sive conclusio Sacerdotis fuerit aliqua precatio ex Psalmo decantato excerpta, sive ex tempore dicta, sive ex aliquo libro recitata, aut generalis tantùm aliqua conclusio precationum, verbi gratia, Per Dominum nostrum Jesum Christum, vel quid aliquid aliud simile: arbitror, quantum in re tam obscura conjectare possum, hoc postremo potiùs modo voce clara Sacerdotis fuisse collectas atque conclusas secretas cunctorum adstantium preces: cùm nuncusque nullum vestigium deprehenderim orationum ex Psalmis confectarum apud Græcorum vel Orientalium rituales libros, vel tractatus Patrum. Itaque istiusmodi Orationes de Psalmis, quales sunt quæ ad præsens edimus, primùm institutæ fuere in Occidente. In Concilio Agathensi anno DVI. canone 30. præscribitur, ut post Antiphonas, Collectiones per ordinem ab Episcopis vel Presbyteris dicantur. Id quod numquam intelliges, nisi ritum psallendi Galliarum antiquum pernoveris, quem in præsentis (aliquibus tamen immutatis) repræsentat Breviarium Mozarabum, Hispaniarum scilicet ritus antiqui, consimilis omnino prisco illi Gallicano veteri. Eo in Breviario antiphonæ habentur cum accessione plurium versuum, post quos re-

* Lib. II.
de Institu-
tis Cœno-
biorum c. V.

peta-

latinae deditus, summis laudibus extollebat: tum etiam illud, quod ex vocabulis Psalmorum Editionis Romanae compositae sint; cuius profecto Editionis longè antè defierat in Gallia atque Germania generalis usus, teste V. Valfrido Strabone; accedit, quamplures ex his Orationibus haberi apud Alcuinum in suis Officiis per Ferias: quae sanè omnia ostendunt, auctorem harum precum antiquiorem fuisse saeculo saltem VIII. Post eas Orationes saepe ultimo loco adjungitur alia Oratio vel Benedictio, deprompta ex Commentario in Psalmos, qui si non est B. Hieronymi, Auctoris certè est, cuius aetas in Hieronymi tempora incidit: ut elucet ex iis, quae diversis in locis dicuntur in eodem Commentario.

* Lib. de rebus Ecclesiasticis.

Restat, ut quid factum sit in contextu ipso Psalmorum, (id quod fortè primo loco dicendum erat) hoc loco exponamus. Cum haec nostra Vulgata Editio, jussu Sixti V. & Clementis VIII. emendata, secundam beati Hieronymi emendationem representet, visum est eundem sequi S. Doctorem in ea, quam ipse ad illam emendandam adhibuit, diligentia: nam praeterquam quod multa librariorum menda in Psalmis translatis ex LXX. Interpretibus correxit; aliqua praeterea ex Theodotione addidit, quae deerant in illorum editione; quae ne confuse commixta manerent cum interpretatione LXX. Interpretum, intra asteriscum* & duo crassiora puncta conclusit. Rursus, quae in LXX. Interpretibus redundabant, utpotè quae in exemplaribus Hebraicis suae saltem aetatis non exstabant, ea istiusmodi obelo ÷ & duobus item punctis connotavit: ut ipsemet scribit ad Paulam & Eustochium in epistola praefixa à se emendato Psalterio, quam & infra habes ante primum Psalmum. Unde discimus in exemplaribus Latinorum usque ad Beati Hieronymi tempora, vel in tota Scriptura veteris Testamenti, aut saltem in Psalterio perdurasse puram editionem Latinam, factam ex LXX. Interpretibus, (si menda scriptorum, & variarum versionum Latinarum exceperis); alioqui quid novi fecisset Hieronymus, si quod jam in usu erat Latinorum, additamentis ex Theodotione Psalterium illustrasset? Eiusmodi obelos ÷ & asteriscos* Hieronymianos hoc in opere exhibemus: qui tamen jam editi erant in commentario B. Brunonis Episcopi Herbipolensis, curante Johanne Cochleao anno MDXXI. ut in alia quoque editione Romana Psalterii, quam, sub alio licet, meo cognomine vulgavi anno MDCLXXXII. ubi illos ex aliquibus mss. Urbis exhibui. Ex qua editione, ut ex primo item tomo B. Hieronymi, impresso Parisiis anno MDCXCIII. cura doctissimorum virorum, quos cum honore nomino, domnorum Johannis Martianay, & Antonii Pouget, Monachorum è Congregatione S. Mauri (quorum eruditissimis laboribus, in tam grandi opere impensis, multum adjuti sumus) eosdem rursus hic representamus.

Praeter eam distinctionem ex obelis & asteriscis, commodum visum fuit & aliud discrimen usurpare in forma modoque characteris; nam cum plura eloquantur Psalmi aliorum dicta, vel etiam propria Psalmistae, quae se asserit dixisse, aut dicere; quò evidentius ea à psallentibus primo statim conspectu internoscerentur, impressa sunt caractere diverso, inclinato scilicet, haud rotundo. Cum autem commutantur ex abrupto interlocutores in Psalmo, novae tum periochae exordium majoribus litteris expressum est, addito in margine nomine personae, quae interloquitur, quae majoris perspicuitatis gratia ad commoditatem utilitatemque psallentium sunt adhibita.

Ceterum vetus distinctio versuum, quam sequuti sumus in Psalmis, cum ob suam antiquitatem, tum utilitatem magnam, praetermittenda non fuit. Et sane, quod ad utilitatem attinet, ea tanta est, ut B. Hieronymus* quod in Demosthene & Tullio solebat fieri, ut per cola scriberentur & commata; ipse novo scribendi genere faceret, ut Prophetae quoque versibus describerentur, providens utilitati legentium: * nam per cola scripti & commata, manifestiorem legentibus sensum tribuunt. Certè experientia ipsa docet, ex huiusmodi distinctione quam dilu-

* Praefat. in Esaiam.

* Praefat. in Ezechielem.

* Lib. II. de
doctrina
Christiana.
cap. vii. n. 11.

* Hujus He-
braicae di-
stinctionis si-
gnum est ac-
centus *Ath-*
nach in toto
corpore He-
braicorum Bi-
bliorum cum
Masoretica
interpunctio-
ne.

*cidior percurrat oratio; maxime si usu prisco pronuncietur, ut veteres Grammatici, Donatus, Sergius, Fortunatianus, Diomedes, alique docent: nimirum ut juxta varias posituras sive distinctiones orationis, quae inter legendum dant copiam spiritus reficiendi, ne continuatione deficiat, ita respiretur à legentibus, ut simul ipsa vocis suspensione in ultimis syllabis colorum & commatum, sententiam sive periodum adhuc pendere monstretur: cujus membra, ut * scribit S. Augustinus, suspenduntur voce dicentis, donec ultimò finiatur; nam, ut idem docet, suspensa pronuntiatione distinguendum est. Porro quantum obscuratur in Ecclesiis sacram lectionum intelligentia imperitià lectorum ejusmodi pronuntiationis neglectu, tantum inlustratur recta pronuntiatione recitantium; qui varietate vocis, tamquam diversis coloribus, expressiorem imaginem rerum, quae dicuntur, sub mentis oculos ponunt tam sibi, quam toti coetui audientium. Ob eam causam nos quoque, utilitati legentium providentes, interpretationem hanc veterem Psalmorum veteri scribendi modo distinximus; veteri, inquam, modo, nam antiquissimus est mos scribendi Psalmos per versus tum apud Græcos tum apud Latinos. Ex sacris Bibliis libri septem, nempe Psalterium, Proverbia, Canticum canticorum, Ecclesiastes, Job, Sapientia, & Ecclesiasticus, per versus scribebantur antiquitus: & nullus dubito, quin à LXX. Interpretibus ipsis juxta vetustissimos suos codices * Hebraicos id factum fuerit in quinque libris prioribus: & in duobus posterioribus à suis Auctoribus; id quod propterea factum puto, quia vel metri alicujus genere, vel admodum sententiarum brevium & apophthegmatum, styloque cæso membratim fuerint conscripti. Ad Origenem Presbyterum certè id rei minimè referri potest: cum is non septem modò, sed reliquos etiam veteris Scripturæ libros non quidem in versus, sed in cola, hoc est in membra grandiuscula distinxerit: qua de veteri distinctione versuum, cum pluribus egerint laudati DD. Jo: Martianay, & Ant: Pouget, (qui etiam indicant haberi in Bibliotheca Regis Christianissimi volumina Hebraica Job & Psalmorum hujusmodi antiquis versibus brevioribus interpuncta) in præsentia contenti erimus huc tantum afferre vetera aliqua Testimonia Græcorum & Latinorum de antiqua hac distinctione versuum in Psalmis: quæ maxime in cantu Responsorio, olim frequentissimo in Ecclesia, retinebatur, ut ex S. Augustino mox videbimus.*

Sanctus Gregorius Nazianzenus Carmine de Scripturæ libris. Libri verò, per versus scripti, sunt quinque: quorum quidem primus Job, deinde David, mox tres Salomonici, Ecclesiastes, Canticum, & Proverbia.

Sive idem, sive S. Amphilochius Iconii Episc. in Carmine Jambico ad Seleucum. Tum per versus scriptos libros enumerabo: coronatum certaminibus variarum afflictionum Job; librum Psalmorum, convenientem animarum medicinam; & tres sapientis Salomonis, Proverbia, Ecclesiastem, & Canticum canticorum.

S. Epiphanius libro de Ponderibus & Mensuris num. 4. Quinque per versus scripti: liber Job, deinde Psalterium, Proverbia Salomonis, Ecclesiastes, Canticum canticorum. Quibus paulo post & alios duos libros item scriptos per versus conjungit, nempe Sapientiam Salomonis, & Sapientiam Jesu filii Sirach.

S. Cyrillus Episcopus Hierosolymitanus Catechesi IV. Illuminatorum. (Libri) scripti versibus, sunt quinque: Job, liber Psalmorum, Proverbia, Ecclesiastes, & Canticum canticorum.

S. Johannes Damascenus lib. IV. de Fide orthodoxa cap. 18. Tertius porro librorum quinquernio versibus constat: nempe liber Job, Psalterium, Proverbia Salomonis, ejusdem Ecclesiastes, & Cantica canticorum.

Porro versus, de quibus hi Patres loquuntur, non alios esse, quam hosce breviuscu-

versiculos, quos hoc in opere exhibemus, paraphrasis Apollinarij in Psalmos, & codd. vetustissimi Vaticanus & Alexandrinus, consentientibus versionibus Syriacis & Arabicis in argumentis Psalmorum, quæ prostant in Bibliis polyglottis, apertissime demonstrant: & horum quoque Latinorum Patrum auctoritas comprobat.

S. Hieronymus in præfatione in Esaiam ad Paulam & Eustochium: Nemo, cum Prophetas versibus viderit esse descriptos, metro eos existimet apud Hebræos ligari; & aliquid simile habere de Psalmis & operibus Salomonis. Idem in epistola ad Suniam & Fretelam: Decimo septimo Psalmo, Grando & carbones ignis: & quæritis, cur Græci istum versiculum secundo non habeant, interpositis duobus versibus. Unde evidenter apparet, in Latinis etiam codicibus locum hunc Psalmi quatuor versibus fuisse distinctum: quorum primus erat, Grando & carbones ignis: secundus, Et intonuit de cælo Dominus: tertius, Et altissimus dedit vocem suam: quartus verò iterum, Grando & carbones ignis. Et infra: In eodem (Psalm. LXVIII.) Regna terræ cantate Deo, psallite Domino: & dicitis hoc in isto versiculo non esse scriptum, Psallite Domino, quoniam statim sequitur post diapsalma: Psallite Deo, qui ascendit super cælum cæli ad orientem: cum iste versiculus magis habere debeat juxta Hebraicam veritatem, Cantate Deo, & psallite Domino: & illud, quod sequitur in principio versûs alterius, Psallite Deo, non sit in libris authenticis, sed obelo prænotatum. Hic duo versus interjecto Diapsalmate numerantur, qui unum constituunt versum in codicibus posterioris ætatis. Idem in proemio libri XVI. in Esaiam: Mihi non parvam quæstiunculam detulisti, quod scilicet octo versus, qui leguntur in Ecclesiis, & in Hebraico non habentur, tertii decimi Psalmi, Apostolus usurparit scribens ad Romanos: Sepulchrum patens est guttur eorum: Linguis suis dolosè agebant &c. Nam duo primi versus, Sepulchrum patens est guttur eorum: Linguis suis dolosè agebant; quinti psalmi sunt; Tres autem versiculi, qui sequuntur, Veloces pedes eorum ad effundendum sanguinem: Contritio & infelicitas in viis eorum: Et viam pacis non cognoverunt, in Esaiâ Prophetâ reperi.... Ultimus autem versus idest octavus, Non est timor Dei ante oculos eorum, in trigesimi quinti Psalmi principio est.

Idem, si ve quispiam alius cum eo ætate conjunctus, Auctor Commentarii in Psalmos, quatuor versus numerat Psalmi CXVI. quos nos binis tantum versibus complectimur. Iste Psalmus, inquit, parvus habetur numero versuum, sed magnus est in spiritualis mysterii sacramento. Vocem tamen Apostolicam tenet: qui juxta normam Evangelicam in quatuor versuum numero continetur.

S. Augustinus in enarratione secunda in Psalm. XXI. de Donatistis loquens. Putas ibi ponunt aures, quando Lector ipforum dicit: Commemorabuntur & convertentur ad Dominum universi fines terræ? Eja fortè unus versus est: aliunde cogitabas, cum fratre tuo fabulabaris, quando illud dixit: attende quia repetit, & surdos pulsat: Et adorabunt in conspectu ejus universæ patriæ gentium. Adhuc surdus est, non audit, pulsetur iterum: Quoniam Domini est regnum, & ipse dominabitur gentium. Tres istos versus tenete fratres &c. Ex quo loco [ut id non prætermittamus] apparet in cantu Psalmi Responsorii, olim tum in Oriente tum in Occidente usitatior, in quo Lector præcinebat versus, & populus eosdem ipsos respondendo repetebat, usurpatam fuisse antiquam illam versuum distinctionem, qui breviores erant, non alteram sequentis ævi versuum paulò prolixiorum: quod minimè animadverteram, cum agerem de ejusmodi Psalmi Responsorio in præfatione ad Responsorialia & Antiphonaria antiqua Ecclesiæ Romanæ, à me sub alio meo cognomine, ut in aliis quoque libris feci, edita in hac Urbe anno MDCLXXXVI. nam præterquam quod id postulabat ratio ejusmodi institutionis, nempe ut rudis populus Psalmos caneret, quos nec de libro legeret, nec memoriâ teneret; unde & necesse erat, verba ei pauca præberi repetenda,

tenda, ut membratim cœsimque totum Psalmum percurreret: locus iste laudatus S. Augustini id satis indicat: Ex quo S. Doctore tractat. XXII. num. 5. in Johannem item discimus, unum eundemque versum, brevem licet, fuisse aliquando membratim divisum ad populi faciliorem responsionem, posito versu (ut ipse loquitur) in Diapsalmate: ejus hæc sunt verba. Audit fortè aliquis dicentem, *Judica me Deus*, & miratur: solet enim homo dicere, Ignoscat mihi Deus; Parce mihi Deus: quis est qui dicat, *Judica me Deus*? & aliquando in Psalmo versus ipse in Diapsalmate ponitur, qui præbeatur à Lectore, & respondeatur à populo: non fortè alicui cor percutitur, & timet cantare Deo, & dicere, *Judica me Deus*? & tamen cantat populus credens; nec putat se malè optare, quod didicit à Divina lectione: etsi parum intelligit, credit aliquid boni esse quod cantat; & tamen & ipse Psalmus non dimisit hominem sine intellectu: sequutus enim verbis posterioribus ostendit, quale judicium diceret, quia non est damnationis, sed discretionis. Ait enim, *Judica me Deus*. Quid est, *Judica me Deus*, & discerne causam meam à gente non sancta? Hæc ille. Cæterum quando cœptum fuerit, plures istiusmodi concisè distinctos versus conglutinari, puto hoc per id temporis factum, quod intercessit ab ætate S. Augustini ad Cassiodorum: cum hic in suo in Psalmos commentario longiusculos versus ex duobus vel pluribus angustis illis priscis versibus coactos enumeret; ut præsertim videri potest in proemio Psalmi XIV. & Psalmi CXVI. & CXVII. Invaluerat scilicet per ea interstitia temporis mos cantandi Psalmos antiphonatim, hoc est, alternis choris Clericorum vel Monachorum; ad quod institutum aptiores sunt versus minus angusti: cum jam desuesceret paulatim cantus responsorius Psalmi; quem præcinente uno Lectore populus totus in Ecclesia respondebat. Itaque, cum tam authentica sit ejusmodi distinctio versuum in Psalmis ab antiquissimis usque temporibus, tamque utilis ad intelligentiam quoquo tempore, meritò eam & nos sequuti sumus in hoc opere juxta antiquissimum cod. Græcum* Vaticanum, cum jam ex cod. Alexandrino consimilis distinctio prodierit, ut collata utriusque cod. distinctione, ex utroque possit agnoscī prisca distinctio, & horum uterque alterum emendare. Haud tamen ignoramus, Latine per versus editos jam Psalmos à Jacobo Fabro Stabulensi: sed cum in sua præfatione aperte non dicat ex fide mss. codd. distinxisse versus: immò potiùs, prout distinctio requirebat, & ut majores nostri facere consuevere; longè melius arbitrati sumus vetustissimum codicem Græcum, cujus distinctio nondum lucem aspexit, quàm excusum sequi Fabri Psalterium.

* Continet hic cod. Psalmos, Proverbia, Ecclesiastem, Canticum, Job, Sapientiam Salomonis, & Sapientiam Sirach, descripta per versus.

Et hæc quidem satis de causis rationibusque Editionis hujus Psalmorum: quorum instar & Cantica, aliæque, sunt hic item excusa: in quibus quidquid notandum occurrit, suis id locis factum est. Porro explicationes Canticorum, cum mihi non vacaret, consimiles explanationibus Psalmorum facere nequi-vi: sed ne sine ulla prorsus interpretatione prodirent, scholia illis subjunxi brevissima Emanuelis Sà Societatis Jesu.

Restat, ut mihi Lector ignoscat in erratis meis, si in hac opella nec mihi planè placeo: quid mirum si aliis doctis eruditisque viris id multo magis futurum existimem? Dedi ex tenuitate mea, quantum mihi Dominus sua sibi placita mensura contulit: si ex meo labore alii, vel pauci rudiores ad intelligentiam, vel spiritu ferventiores ad pietatem profecerint, id mihi fuerit satis. Hi, si cum hoc opus viderint, glorificaverint Patrem nostrum, qui in cælis est, ego satis contentus ero.

*Distributio Psalmorum & Canticorum in Officia nocturna, atque diurna,
juxta antiquum psallendi morem Ecclesiae Romanae.*

Dominica.

AD VIGILIAS. Psalmus Invitatorius 94. qui quotidie præmittitur ad Vigiliis; nisi aliter propriis locis adnotetur. In Primo nocturno Psalmi duodecim 1. 2. 3. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. In secundo Nocturno Psalmi tres. 15. 16. 17. In tertio Nocturno Psalmi tres. 18. 19. 20. **AD MATUTINUM** Psal. 92. 99. 62. cum Psalmo 66. conjunctim. Benedictiones trium puerorum. Laudes, idest Psalmi tres. 148. 149. & 150. conjunctim. Canticum Evangelicum Zachariae. **AD HORAM DIEI PRIMAM** Psal. 21. 22. 23. 24. 25. 53. 117. Ex Psalmo 118. capitula 1. & 2. item 3. & 4. Fides Catholica S. Athanasii. **AD HORAM DIEI TERTIAM** Ex Psalmo 118. capitula 5. & 6. item 7. & 8. item 9. & 10. **AD HORAM DIEI SEXTAM** Ex Psalmo 118. capitula 11. & 12. item 13. & 14. item 15. & 16. **AD HORAM DIEI NONAM** Ex Psalmo 118. capitula 17. & 18. item 19. & 20. item 21. & 22. **Ad Tertiam, Sextam, & Nonam** horam five festis five quotidianis diebus, ita semper psallitur, ut in die Dominico. **AD VESPERUM** Psalmi 109. 110. 111. 112. 113. Canticum Evangelicum S. Mariae. **AD COMPLETORIUM** Psal. 4. 30. usque *Redemisti me Domine Deus veritatis* inclusive, 90. 133. Canticum Evangelicum Simeonis. Ita semper psallitur ad Completorium, five festis, five quotidianis diebus.

Feria secunda.

AD VIGILIAS. In Nocturno Psalmi duodecim 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. **AD MATUTINUM** Psal. 50. 5. 62. cum 66. conjunctim. Canticum Esaiæ *Confitebor tibi*. Laudes, idest Psalmi 148. 149. & 150. conjunctim. Canticum Evangelicum Zachariae. **AD HORAM DIEI PRIMAM** Psal. 52. Ex Psalmo 118. capitula 1. & 2. item 3. & 4. Ita semper psallitur ad horam Primam, quotidianis, festisque diebus per hebdomadam; nisi aliter suis locis adnotetur. **AD VESPERUM** Psal. 114. 115. 116. 119. 120. Cant. Euang. S. Mariae.

Feria tertia.

AD VIGILIAS. In Nocturno Psalmi duodecim 38. 39. 40. 41. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 51. **AD MATUTINUM** Psal. 50. 42. 62. cum 66. conjunctim. Canticum Ezechiae Regis Juda. Laudes, idest Psalmi 148. 149. & 150. conjunctim. Canticum Euang. Zachariae. **AD VESPERUM** Psal. 121. 122. 123. 124. 135. Cant. Euang. S. Mariae.

Feria quarta.

AD VIGILIAS. In Nocturno Psalmi duodecim 52. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 63. 65. 67. **AD MATUTINUM** Psal. 50. 64. 62. cum 66. conjunctim. Canticum Annæ. Laudes, idest Psalmi 148. 149. & 150. conjunctim. Canticum Euang. Zachariae. **AD VESPERUM** Psal. 126. 127. 128. 129. 130. Canticum Euang. S. Mariae.

Feria quinta.

AD VIGILIAS. In Nocturno Psalmi duodecim 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. **AD MATUTINUM** Psal. 50. 89. 62. cum 66. conjunctim. Canticum Exodi. Laudes, idest Psalmi 148. 149. & 150. conjunctim. Cant. Euang. Zachariae. **AD VESPERUM** Psal. 131. 132. 134. 135. 136. Cant. Euang. S. Mariae.

Feria sexta.

AD VIGILIAS. In Nocturno Psalmi duodecim 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 93. 95. 96. **AD MATUTINUM** Psal. 50. 142. 62. cum 66. conjunctim. Canticum Habacuc. Laudes, idest Psalmi 148. 149. & 150. conjunctim. Cant. Euang. Zachariae. **AD VESPERUM** Psal. 137. 138. 139. 140. 141. Cant. Euang. S. Mariae.

Sabbato.

AD VIGILIAS. In Nocturno Psalmi duodecim 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. **AD MATUTINUM** Psal. 50. 91. 62. cum 66. conjunctim. Canticum Deuteronomii. Laudes, idest Psalmi 148. 149. & 150. conjunctim. Cant. Zachariae. **AD VESPERUM** Psal. 143. 144. 145. 146. 147. Cant. S. Mariae.

In Natali Domini.

Ad Vigiliam in initio, five crepusculo noctis non dicitur Psalmus invitatorius. In primo Nocturno Psalmi 2. 18. 23. In secundo Nocturno 44. 86. 95. In tertio Nocturno 96. 97. 98. *Eadem nocte sancta.* **Ad Vigiliam** in primo galli cantu. Psalmus invitatorius 94. In primo Nocturno

Psal. 18. 44. In secundo Nocturno 47. 71. 84. In tertio Nocturno 88. 95. 97. **Ad Vesperum** in die sancto. Psal. 109. 110. 111. 129. 131. Canticum Euang. S. Mariae.

In Epiphania Domini.

Ad Vigiliam. Non dicitur Psalmus invitatorius. In primo Nocturno Psal. 28. 46. 65. In secundo Nocturno 71. 85. 94. In tertio Nocturno 45. 95. 99.

Diebus Dominicis à Septuagesima ad Sanctum Pascha.

Ad Matutinum Psal. 50. 117. 62. cum 66. conjunctim. Benedictiones trium Puerorum. Laudes, idest Psalmi 148. 149. & 150. conjunctim. Cant. Evangelicum Zachariae.

Feria quinta in Cena Domini.

Ad Vigiliam. Non dicitur Psalmus invitatorius. In primo Nocturno Psal. 68. 69. 70. In secundo Nocturno 71. 72. 73. In tertio Nocturno 74. 75. 76. **Ad Matutinum** ut in Feria V. quotidianis diebus. **Ad Vesperum** Psal. 115. 119. 139. 141. 143. Cant. Euang. S. Mariae.

Feria sexta Parasceve in Passione Domini.

Ad Vigiliam. Non dicitur Psalmus invitatorius. In primo Nocturno Psal. 2. 21. 26. In secundo Nocturno 37. 39. 52. In tertio Nocturno 58. 87. 93. **Ad Matutinum** ut in Feria VI. quotidianis diebus. **Ad Vesperum** ut in Cena Domini.

Sabbato Sancto.

Ad Vigiliam. Non dicitur Psalmus invitatorius. In primo Nocturno Psal. 4. 14. 15. In secundo Nocturno 23. 26. 29. In tertio Nocturno 53. 75. 87. **Ad Matutinum** ut in Feria III. quotidianis diebus.

Dominica Pascha.

Ad Vigiliam. In Nocturno Psalmi tres 1. 2. 3. **Ad Matutinum**, ut in diebus Dominicis. **Ad Horam diei Primam** Psalmi 53. 117. & ex Psalmo 118. capitula 1. & 2. 3. & 4. de more. **Ad Vesperum** in die sancto Psalmi 109. 110. & 111. Canticum Euang. S. Mariae. *Ad Fontes* Psal. 112. *Laudate Pueri.* Cant. Euang. S. Mariae. *Ad S. Andream* (alias *ad Crucem*) Psal. 113. In exitu Israel. Cant. Euang. S. Mariae. In albis Paschalibus **ad Matutinum**, horam primam, & **Vesperum**, ut in die sancto Paschæ.

Feria secunda in Albis.

Ad Vigiliam. In Nocturno Psalmi tres 4. 5. 6.

Feria tertia in Albis.

Ad Vigiliam. In Nocturno Psalmi tres 7. 8. 9.

Feria quarta in Albis.

Ad Vigiliam. In nocturno Psalmi tres 11. 12. 13.

Feria quinta in Albis.

Ad Vigiliam. In Nocturno Psalmi tres 14. 15. 16.

Feria sexta in Albis.

Ad Vigiliam. In Nocturno Psalmi tres 18. 19. 20.

Sabbato in Albis.

Ad Vigiliam. In Nocturno Psalmi tres 22. 23. 25. *Aliter* 23. 24. 25.

In Ascensione Domini.

Ad Vigiliam. In primo Nocturno Psalmi 8. 10. 18. In secundo Nocturno 20. 29. 46. In tertio Nocturno 96. 98. 103. **Ad Matutinum & Vesperum** ut in diebus Dominicis.

In Vigiliis Pentecostes.

Ad Vigiliam priorem. Omisso Psalmo invitatorio, in Nocturno Psalmi tres 47. 67. 101. *Eadem nocte.* **Ad Vigiliam post galli cantum.** Psalmus invitatorius 94. In tribus Nocturnis & **ad Matutinum & Vesperum**, ut in cæteris diebus Dominicis.

In Natali SS. Apostolorum Petri & Pauli.

Ad Vigiliam in initio five crepusculo noctis. Non dicitur Psalmus invitatorius. In primo Nocturno Psal. 18. 33. 44. In secundo Nocturno 46. 60. 63. In tertio Nocturno 74. 96. 98. *Eadem nocte.* **Ad Vigiliam post galli cantum.** Psalmus invitatorius 94. In primo Nocturno Psal. 1. 2. 3. In secundo Nocturno 4. 8. 10. In tertio Nocturno 14. 15. 19. **Ad Vesperum** Psal. 109. 112. 115. 125. 138. Canticum Euang. S. Mariae.

In Vigiliis Defunctorum.

In primo Nocturno. Omisso Psalmo invitatorio, Psalmi 3. 4. 6. In secundo Nocturno 22. 24. 26. In tertio Nocturno 39. 40. 41. *aliter* 34. 39. 41. **Ad Matutinum** Psal. 50. 64. 62. cum 66. conjunctim. Canticum Ezechiae. Laudes, idest Psalmi tres 148. 149. & 150. Cant. Euang. Zachariae. **Ad Vesperum** Psal. 114. 119. 120. 129. 137. Cant. Euang. S. Mariae.

Hypo-

Ex cod. Alexandrino in Bibliis palyglottis tomo 6. p. 137. & cod. Græco Vaticano 342.

Libri Psalmorum hæc quidem sit divisio; sicut accurata continent exemplaria; ipsumque Hebraicum. Non omnes Psalmi, ut quis fortè suspicari posset, sunt Davidis. Verum & aliorum quoque prophetarum in psallendo (al. in psalmis) prophetantium: Quapropter tota hæc scriptura apud Hebræos nequaquam inscribitur nomine Davidis: sed indefinitè appellatur, Liber Psalmorum. In partes quinque totum hunc Psalmorum librum dividunt Hebræi: primam in eos, qui sunt à primo usque ad quadragesimum. secundam; in eos, qui sunt à quadragesimo primo usque ad septuagesimum primum. tertiam; in eos, qui sunt à septuagesimo secundo usque ad octuagesimum octavum. quartam; in eos, qui sunt ab octuagesimo nono usque ad centesimum quintum. quintam; in eos, qui sunt à centesimo sexto usque ad finem libri. Psalmi sine inscriptione, XIX. Psalmi cum inscriptione, CXXXI. *Eorum, qui inscriptionem habent, divisio.* Ipsius quidem David LXXII. Filiorum verò Core XI. Ipsius Asaph XII. Aetam Israelitæ I. Salomonis II. Moyfis I. Sine nomine XVII. (Vat. XV.) (Vatic. addit: Cum inscriptione XXXVII. statimque ponit Periochas Psalmorum, omittis quæ hinc deinceps habentur.) In Alleluja XV. Sine Inscriptione XIX. Sunt autem sine nomine, quotquot inscriptionem quidem habent; sed cujus sint, non indicant. Psalmi sine inscriptione XIX. Omnes simul CL. LVIII. Quando misit Saul, ut interficeret eum. XXXIII. Quando David venit in Nomba ad Abimelec. LVII. In speluncam Odollam. LI. Dohec prodit Davidem. LXII. David fugit in eremum Judææ.

LIII. Ziphæi produnt Davidem in spelunca. LV. Allophyli in Geth. LIX. Post mortem Saulis. L. Quando venit ad eum Nathan Propheta. III. Quando fugiebat à facie Abessalon filii sui. VII. Super Verba Chusi filii Jemini. Psalmorum historia hanc habet seriem; immutata verò fuit inventionis tempore.

* Periocha Psalmorum.

I. Exhortatio ad pietatem in Deum, & dehortatio à contrario.

(Alia subsequentes Periocha suis Psalmis sunt præpositæ.)

* Canones Diurni Psalmorum.

[Psalmi] Matutini. III. LXII. CXL. GXXI.

[Horæ diei.]

- I. Psalmus
- II. Psalmus XXIX.
- III. Psalmus
- IV. Psalmus XLI. (aut XLIV.)
- V. Psalmus L.
- VI. Psalmus
- VII. Psalmus LXIX.
- VIII. Psalmus LXXXIV.
- IX. Psalmus CXI.
- X. Psalmus CXL.
- XI. Psalmus C...
- XII. Psalmus C...

Canones Nocturni Psalmorum.

(Psalmi) Lucernales. III. CXXIX. CXL. XII.

(Horæ noctis.)

- I. Psalmus LXXIV.
- II. Psalmus XXIX.
- III. Psalmus LIV.
- IV. Psalmus
- V. Psalmus
- VI. Psalmus XL.
- VII. Psalmus
- VIII. Psalmus
- IX. Psalmus LXXXVII.
- X. Psalmus XCV.
- XI. Psalmus
- XII. Psalmus LVI.

* In cod. Græco Vat. 341. hæc sole Perioche habentur cum hoc titulo Hypotheses Eusebii Casar. . . . Anacephalosis Psalmorum. * Hi Canones diurni & nocturni non existant in cod. Vaticanis.

* Codd. Vatic. 32. & 34.

* Consideratio Psalmorum in causis diversis: ita convenienter aptantur.

In orationem sunt hi subsequenter notati.

XVI. Exaudi Domine iustitiam meam. LXVII. Exurgat Deus, & dissipentur inimici ejus, & fugiant qui oderunt. LXXXIX. Domine refugium factus es. CI. Domine exaudi orationem. CXXXI. Memento Domine David & omnis mansuetudinis ejus. CXXI. Lætatus sum in his, quæ dicta sunt mihi.

In oratione prece & interpellatione.

V. Verba mea auribus percipe Domine. VI. Domine ne in ira tua arguas me. VII. Domine Deus meus in te speravi. XI. Salva me Domine, quoniam defecit. XII. Usquequò Domine oblivisceris. XV. Conserva me Domine, quoniam speravi. XXIV. Ad te Domine levavi animam meam, Deus meus. XXVI. Dominus illuminatio mea & salus mea. XXX. In te Domine speravi non confundar. XXXIV. Judica Domine nocentes me. XXXVII. Domine ne in ira tua. XLII. Judica me Deus, & discerne. LIII. Deus in nomine tuo saluum me fac. LIV. Exaudi Deus orationem meam, & ne despexeris. LV. Miserere mei Deus, quoniam conculcavit, (LVI.) Miserere mei Deus, miserere mei. LVIII. Eripe me Domine de inimicis meis. LX. Exaudi Deus deprecationem meam. LXIII. Exaudi Deus vocem meam cum. LXXXII. Deus, quis similis erit tibi? LXXXV. Inclina Domine aurem tuam. LXXXVII. Domine Deus salutis. CXXXIX. Eripe (me Domine ab homine malo.) CXL. Domine clamavi ad te, exaudi me. CXLII. Domine exaudi orationem meam: auribus percipe obsecrationem meam.

In interpellatione, & gratiarum actione.

Simul omnes XXV. supra, & CXXXVIII. Domine probasti me, & cognovisti.

(In) Interpellatione sola.

III. Domine quid multiplicati sunt &c. XXV. Judica me Domine, quoniam ego. LXVIII. Salva me Deus, quoniam. LXIX. Deus in adiutorium meum intende. LXX. Deus in te speravi, non confundar. LXXIII. Ut quid Deus repulisti in finem? LXXVIII. Deus venerunt gentes in hereditatem. LXXIX. Qui regis Israel, intende. CXXII. Ad te levavi oculos meos, qui habitas. CXXIX. De profundis clamavi. CXXX. Domine non est exaltatum cor meum.

In confessione peccatorum.

L. Miserere mei Deus secundum (magnam) misericordiam.

In confessione narratio & laudatio.

CX. Confitebor tibi Domine in toto corde meo, in consilio.

In relatione.

XVII. Celi enarrant gloriam Dei. XLIII. Deus auribus nostris audivimus. XLVIII. Audite hæc omnes gentes. XLIX. Deus deorum Dominus locutus est. LXXII. Quam bonus Deus Israel his. LXXVII. Attendite popule meus legem meam. LXXXVI. Fundamenta ejus in montibus sanctis. LXXXVIII. Misericordias tuas Domine. CXIII. In exitu Israel de Aegypto. CXXVI. Nisi Dominus edificaverit domum. CXXXVI. Super flumina Babylonis.

In admonitione.

Simul XI. & XXXVI. Noli æmulari malignantibus.

In prophetia.

XX. Domine in virtute tua lætabitur rex. XXI. Deus, Deus meus, respice in me. XLIV. Eructavit cor meum verbum. XLVI. Omnes gentes plaudite manibus. LXXI. Deus judicium tuum.

In pro-

Hi loci communes Psalmorum fere omnes desumpti ex epistola S. Athanasii ad Marcellinum.

In prophetia & religione.

CVIII. Deus laudem meam ne tacueris. CIX. Dixit Dominus Domino meo, Sede.

In exhortatione, & preceptis.

XXVII. Afferte Domino filii Dei. XXXII. Gaudete iusti in Domino. LXXX. Exultate Deo adiutori nostro: jubilate. XCIV. Venite exultemus Domino. XCV. Cantate Domino canticum novum; cantate Domino omnis terra. XCVI. Dominus regnavit, exultet terra. CII. Benedic anima mea Domino. CIII. Benedic anima mea Domino: Domine Deus meus magnificatus.

In exhortatione cum cantico.

XCVII. Cantate Domino canticum novum; quia mirabilia fecit.

In demonstratione vite perfectae.

CIV. Confitemini Domino, & invocate. CXI. Beatus vir qui timet Dominum. CXVIII. Beati immaculati in via. CXXIV. Qui confidunt in Domino, sicut mons. CXXXII. Ecce quam bonum & quam jucundum, habitare fratres in unum.

In declaranda beatitudine.

I. Beatus vir qui non abiit in consilio. XXXI. Beati quorum remissa sunt. XL. Beatus qui intelligit super egenum. CXXVII. Beati omnes qui timent Dominum.

In referenda laude.

XC. Qui habitat in adiutorio Altissimi. CXII. Laudate pueri Dominum. CXVI. Laudate Dominum omnes gentes. CXXXIV. Laudate nomen Domini, laudate servi Domini. CXLIV. Exaltabo te Deus meus Rex. CXLV. Lauda anima mea Dominum. CXLVI. Laudate Dominum, quoniam bonus est. CXLVII. Lauda Jerusalem Dominum. CXLVIII. Laudate Dominum de caelis. CL. Laudate Dominum in sanctis eius.

In agendo gratias Deo.

VIII. Domine Dominus noster. XVII. Diligam te Domine. XXVIII. Afferte Domino. XXXIII. Benedicam Dominum. XLV. Deus noster refugium. LXII. Deus Deus meus ad te de luce. LXXVI. Voce mea ad Dominum clamavi; voce mea ad Deum. LXXXIV. Benedixisti Domine terram tuam. CXIV. Dilexi quia exaudiet Dominus. CXV. Credidi propter quod locutus sum. CXX. Levavi oculos meos in montes. CXXI. Letatus sum in his quae dicta. CXXIII. Nisi (quod) Dominus erat in nobis. CXXV. In convertendo (Dominus) captivitatem Sion. CXXVIII. Saepe expugnaverunt. CXLIII. Benedictus Dominus Deus meus, qui docet manus meas.

In demonstratione cum cantico.

CVII. Paratum cor meum Deus.

In exhortatione fortitudinis.

X. In Domino confido, quomodo dicitis.

In accusatione impiorum & iniquorum.

II. Quare fremuerunt gentes? XIII. Dixit insipiens. XXXV. Dixit iniustus ut delinquat. LI. Quid gloriaris in malitia? LII. Dixit insipiens in corde suo.

(In) invocatione.

IV. Cum invocarem, & exaudivit.

In reverentia,

LVI. Miserere mei Deus, miserere mei. LXXXI. Deus stetit in synagoga.

In hymnis, & in Dedicatione Ecclesiae.

XLVII. Magnus Dominus, & laudabilis nimis. LXIV. Te decet hymnus Deus in Sion.

In exultatione.

XXII. Dominus regit me. XXVI. Dominus illuminatio mea. XXVIII. Dixi, Custodiam vias meas: XXIX. Expectans expectavi Dominum, & intendit. XLI. Sicut desiderat cervus ad fontes aquarum. LXI. Nonne Deo subiecta erit anima mea. LXXXIII. Quam amabilia tabernacula. XCVI. Dominus regnavit, exultet terra. XCVIII. Dominus regnavit, irascantur.

In jubilatione letitiae.

LXV. Jubilate Deo omnis terra, psalmum. XCIX. Jubilate Deo omnis terra, servite.

Singulis autem affectibus anima ita consonant Psalmi.

Si à propriis persecutionem pateris.

III. Domine quid multiplicati sunt qui.

Si ab inimicis & notis odium & persecutionem pateris.

XXX. In te Domine speravi.

Si quos credebas amicos, tribulant & impropereant.

LIV. Exaudi (Deus) orationem meam, & ne. (XXIV.)

Ad te Domine levavi animam meam Deus meus.

Si insidias pateris ab inimicis.

V. Verba mea auribus percipe.

Si aliquis cogitat (al. concitat) contra te malum.

VII. Domine Deus meus in te speravi; salvum me fac.

Si aliquis conturbare te vult.

X. In Domino confido, quomodo.

Si inimicorum (al. iniquorum) controversia permanet.

XII. Usquequò Domine oblivisceris me?

Si contra resistentes inimicos oraveris.

XVI. Exaudi Domine justitiam. LXXXV. Inclina Domine aurem tuam, & exaudi me. LXXXVII. Domine Deus salutis meae in die. CXL. Domine clamavi ad te, exaudi me.

Si ab inimicis salvatus es.

XVII. Diligam te Domine.

Si inimici contra te sunt.

XXIV. Ad te Domine levavi animam meam; Deus meus in te.

Si contra inimicos Dei iudicium imploras.

XXV. Judica me Domine quoniam ego. XXXIV. Judica Domine nocentes me. XLI. Judica me Deus, & discerne.

Si necdum visto tibi asperius inimici incumbunt.

XXVI. Dominus illuminatio mea.

Si in his tribulationibus futuram beatitudinem desideras.

XLI. Sicut cervus desiderat.

*Si futuram requiem * desideras, de societate malorum vis eripi.*

LXXXVII. Quam amabilia tabernacula.

Si infirmitatem tuam vis adjuvari, ut non commiscearis malis.

XXVII. Ad te Domine clamabo.

*Si nihil * religiosum inter homines fieri videris.*

XI. Salva me Domine quoniam.

Si blasphemat quispiam providentiam Dei.

II. Quare fremuerunt gentes? XIII. Dixit insipiens in corde suo, Non est Deus. (LII.) Dixit insipiens in corde suo.

Si pertinaciam iniquorum in malo videris.

XXXVI. Noli amulari in malignantibus. LXXVII. Quam bonus Israel Deus his qui.

Si fingit aliquis, & in persona gloriatur.

LVII. Si verè utique justitiam loquimini.

** Si conversatione humana fugieris in solitudinem.*

LXIII. Exaudi Deus deprecationem meam. LXII. Deus Deus meus ad te.

Si postulationem prebatus gratias vis agere Deo.

CXXXVIII. Domine probasti me.

Si de superato diabolo exultas in Deo.

IX. Confitebor tibi Domine in toto corde meo.

Si te per singulos alius proficere videris.

XV. Graduum Psalmi.

Si te à Domino regi gaudes.

XXII. Dominus regit me, & nihil.

Si cum iustis gaudere desideras.

XXXII. Gaudete iusti in Domino.

Si comminatione Domini fueris conturbatus.

VI. Domine ne in ira tua arguas me. XXXVII. Domine, ne in ira tua arguas me.

Si captivitate peccati destructa est domus anima,

& iterum reaedificata.

(XCV.) Cantate Domino canticum novum, cantate Domino omnis terra.

Si cessante captivitatis ira, gratias vis agere Deo.

LXXXIV. Benedixisti Domine terram tuam. CXXV. In convertendo Dominus captivitatem.

Si pacificata fuerit terra, & Dominus regnat in ea.

XCVI. Dominus regnavit, exultet terra.

Si captivatus cogitationibus poenitere (vis) volens

de reliquo rectè vivere.

CXXXVI. Super flumina Babylonis.

Si miserationes expectas à Deo.

LXVI. Deus misereatur nobis.

Si poenitere vis pro peccatis.

L. Miserere mei Deus secundum [magnam.]

Si innovata fuerit anima tua.

XXIX. Exaltabo te Domine, quoniam. CXXV. In convertendo Dominus captivitatem.

Si a peccatis aliquem videris surrexisse.

XXXI. Beati quorum remissa sunt.

Si beneficia Dei vis in patribus recordari.

XLIII. Deus auribus nostris audivimus. LXXXVIII. Misericordias tuas Domine in aeternum. LXXXIX. Domine refugium factus.

CVII. Confitemini Domino, & invocate. CV. Confitemini Domino quoniam bonus. CVI. Confitemini Domino quoniam bonus. CXIII. In exitu Israel de Aegypto.

Si in

* Cod. 84. ini-
micos.

* for. deside-
rans.

* C. 82. inrelli-
giosum.

* C. 84. Si con-
versationem,
humanam fu-
gere in solitu-
dinem vis.

Si in multis mirabilibus, vel perfecto opere bono gratias vis agere Deo.

VIII. Domine Dominus noster quàm admirabile est. LXXX. Exultate Deo adjutori nostro.

Si laudem Deo offerre vis.

XXVIII. Afferte Domino filii Dei.

Si in hymno vis Domino canere.

LXIV. Te decet hymnus, Deus.

Si scire vis, quomodo in quibus rebus Deum laudant.

CXII. Laudate pueri Dominum. CXVI. Laudate Dominum omnes gentes. CXXIV. Laudate nomen Domini, laudate. CXLV. Lauda anima mea Dominum. CXLVI. Laudate Dominum quoniam bonus est. CXLVII. Lauda Jerusalem Dominum. CXLVIII. Laudate Dominum de cælis. CL. Laudate Dominum in sanctis ejus.

Si ad benedicendum Deum vis animam exhortari.

CII. Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt. CIII. Benedic anima mea Domino: Domine Deus meus magnificatus es.

Si confiteri vis Deo.

XCI. Bonum est confiteri Domino. CIV. Confitemini Domino, & invocate nomen ejus. CVI. Confitemini Domino quoniam bonus. (CV.) Confitemini Domino &c. quis loquetur? CVI. Paratum cor meum Deus. CX. Confitebor tibi Domine in toto corde meo, in consilio &c. CXXXV. Confitemini Domino quoniam bonus, quoniam in æternum misericordia ejus. CXXXVII. Confitebor tibi Domine in toto corde meo, quoniam audisti.

Si cantare vis Deo.

XCII. Dominus regnavit, decorem indutus est, indutus est &c. XCVII. Cantate Domino canticum novum quia mirabilia fecit.

Si orare vis & rogare Deum.

CXVIII. Beati immaculati in via. * CI. Domine exaudi orationem meam, & clamor meus.

Si misericordiam & justitiam Dei vis reminisci.

C. Misericordiam & judicium cantabo.

Si aliquos ad fidem & obedientiam vis adhortari.

XL. Beatus qui intelligit super egenum.

Si vis ostendere aliis qualis sit civis Regni cælorum.

XIV. Domine quis habitabit in tabernaculo tuo?

XXIII. Domini est terra.

Si hæreticos aut gentiles inrides.

LXXV. Notus in Judæa Deus.

Si hæreticos adversus domum Dei videris communicantes.

LXXXII. Deus, quis similis erit tibi?

Si hæreticos vis arguere.

LXXXVI. Fundamenta ejus in montibus.

Si recordari vis beneficia in redemptione hominis.

VIII. Domine Dominus noster. LXXXVI. Fundamenta ejus in montibus. CXV. Credidi propter quod locutus sum.

Si admirari vis prædicationes, gratiam prædicationis, & sacra præcepta.

XVIII. Cæli enarrant.

Si de Incarnatione Domini recordari vis.

XLIV. Eructavit cor meum. CIX. Dixit Dominus Domino.

Si de Cruce Domini vis reminisci.

XXI. Deus Deus meus respice in me. LXVIII. Salva me Deus &c.

Si de Resurrectione Deo psallere vis.

XV. Conserva me Domine, LXV. Jubilate Deo omnis terra, psalmum dicite.

Si de Ascensione Domini reminisci vis.

XXIII. Domini est terra. XLVI. Omnes gentes plaudite manibus.

Si judicium futurum memorari vis.

XLIX. Deus deorum Dominus locutus est. LXXI. Deus judicium tuum Regi da.

Si de Martyribus exquirere vis.

LXXVIII. Deus venerunt gentes in hereditatem.

*Si in festivitatis * Deum laudare vis.*

LXXX. Exultate Deo adjutori nostro. XCIV. Venite exultemus Domino.

Si in Parasceve vis cantare.

XCII. Dominus regnavit decorem indutus est.

Si Sabbato vis psallere.

XCI. Bonum est confiteri Domino.

Si die Dominico vis gratias agere.

XXXIII. Benedicam Dominum in omni tempore. CXVII. Confitemini Domino quoniam bonus. dicat nunc Israel quoniam bonus.

* C. 84. Domine exaudi orationem, auribus.

* C. 84. festivitatem.

S. B A S I L I I
E P I S C O P I C Æ S A R I E N S I S
I N P S A L T E R I U M
P R O L O G U S.

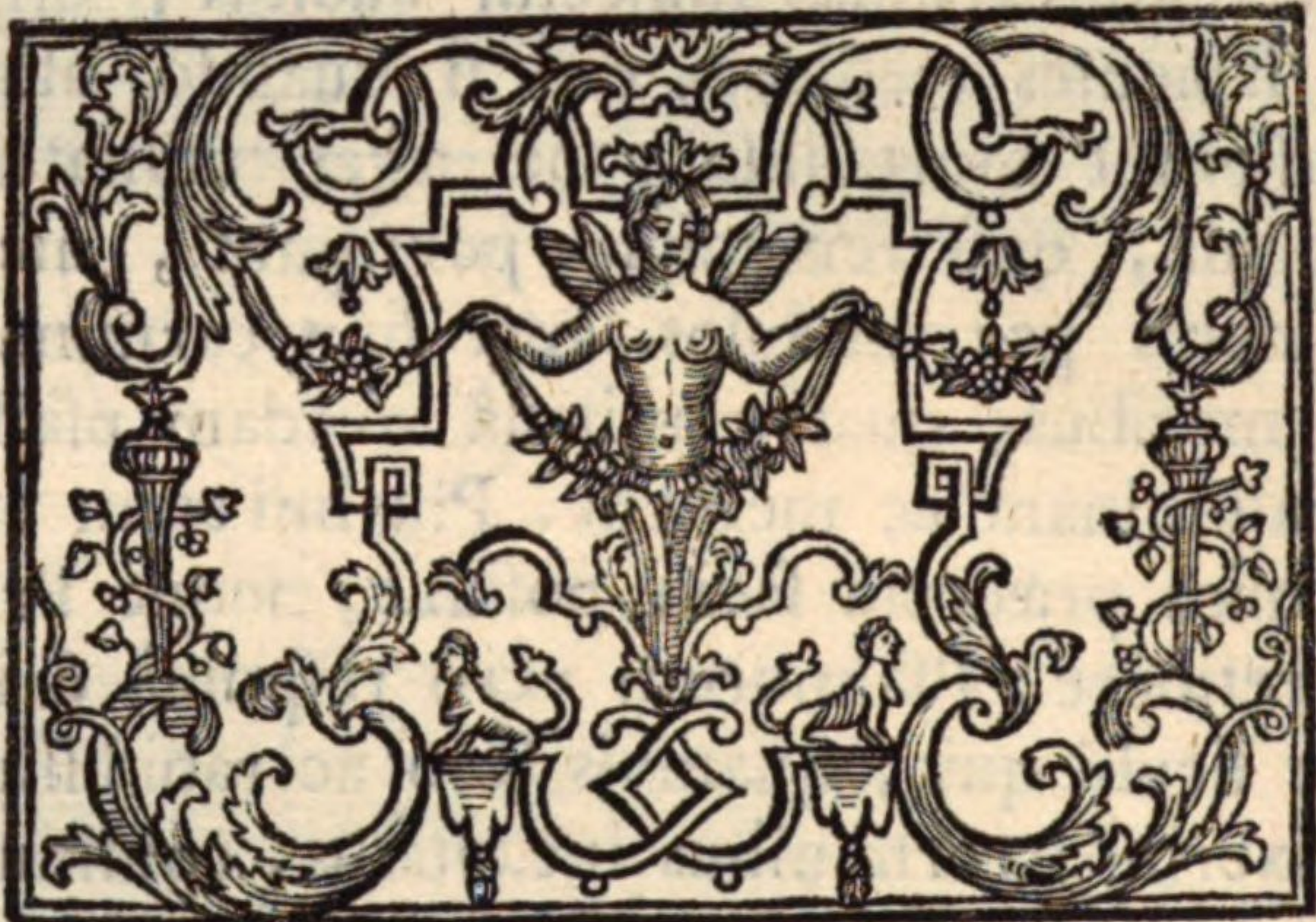
Ex interpre-
tatione Ru-
fini.

OMNIS *Scriptura, divinitus inspirata, utilis est ad docendum*. Hac ipsa de causa à Spī-
ritu Sancto conscripta est, idest, ut veluti ex communi quodam sanitatis fonte,
omnes nobis ex hac remedia propriis passionibus assumamus; * *Sanitas* enim,
inquit, *compefcit peccata magna*. Alia namque sunt, quæ Prophetæ tradunt; alia,
quæ Historici; Lex quoque, alia; Proverbiorum etiam admonitio, alia: Psalmodum verò
liber quæcumque utilia sunt ex omnibus continet. Futura prædicit: veterum gesta com-
memorat: legem viventibus tribuit: gerendorum statuit modum: & (ut breviter dicam)
communis quidam bonæ doctrinæ thesaurus est, aptè singulis necessaria subministrans. Ve-
teribus namque animarum vulneribus novit mederi; sed & recentibus velocissimum scit
adhibere remedium; atque intactis perseverantiam salutis adhibere; sed & universis
pariter passionibus subvenire, quæ dominationibus variis humanas animas angunt. Et
hoc sub modulatione quadam & delectabili canore, humanum animum ad pudicitiam
provocante. Quoniam quidem Spiritus Sanctus, videns obluētantem ac resistentem à
virtutis via humani generis animum, & ad delectationes vitæ hujus magis inclinari,
quàm ad virtutis rectum iter erigi, delectabilibus modulis cantilenæ vim suæ doctrinæ
permiscuit: ut dum suavitate carminis mulcetur auditus, divini sermonis pariter utilitas
inferatur, secundum sapientes medicos, qui si quando usus poposcerit, ut austeriora
medicamenta ægris offerant mortalibus, ne æger utilitatem præ austeritate refugiat,
ora ac summitates poculi, quo remedium porrigunt, melle circumlinunt. Propter-
ea ergò Psalmodum nobis per modulos apta sunt carmina, ut qui vel ætate puerili,
vel adolescentes sunt moribus, quasi cantilenâ quadam psallentes, delectari videantur:
revera enim animas inluminant ac mentem. Plurimi enim ex his, qui in Ecclesiam com-
meant, neque Apostolica præcepta facile possunt, neque Prophetica vel liquidò discere;
vel cum dedicerint, retinere: Psalmodum verò responsa & intra domos, interdum etiam
in publico canunt; & sicubi quis, quamvis fero ac rabidissimo furore raptetur, si fortè
fuerit Psalmi (ut ita dixerim) carminibus incantatus, continuò omnis rabies ferocitatis ejus
abscedit. Psalmus tranquillitas animorum est; signifer pacis: perturbationes vel fluctus co-
gitationum cohibens; iracundiam reprimens; luxum repellens; sobrietatem suggerens;
amicitiam congregans; adducens in concordiam discrepantes; reconcilians inimicos. Quis
enim ultra inimicum dicat eum, cum quo unam ad Deum Psalmi emisit vocem? Ex
quo intelligitur, quia (quod omnium bonorum maximum est) charitatem Psalmus in-
flaurat, conjunctionem quamdam per consonantiam vocis efficiens; & diversum populum,
unius chori per concordiam consonâ modulatione consocians. Psalmus demones fugat:
Angelos ad adiutorium iuvitat: scutum enim in nocturnis terroribus, diurnorumque re-
quies est laborum: tutela pueris; juvenibus ornamentum; solamen senibus; mulieribus
aptissimus decor: desertas habitare facit urbes: sobrietatem docet: incipientibus primum
efficitur elementum; proficientibus incrementum; perfectis stabile firmamentum; totius
Ecclesiæ vox una. Psalmus solennitates decorat: Psalmus tristitiam, quæ propter Deum
est, mollit: Psalmus etiam ex corde lapideo lacrymas movet: Psalmus Angelorum opus
est; exercituum cælestium spiritale thymiam. O verè admirandi magistri sapiens institu-
tum, ut simul & cantare videamur, & quod ad utilitatem animæ pertinet, doceamur!
Per quod magis necessaria doctrina nostris mentibus informatur: pro eo quod siqua per
vim & difficultatem aliquam animis nostris fuerint inserta, continuò dilabuntur: ea verò,
quæ cum gratia & dilectione suscepimus, nescio quo pacto magis residere in mentibus,
ac memoriæ videntur inhærere. Quid autem est quod non discatur in Psalmis? Non
omnis magnitudo virtutis, non norma justitiæ, non pudicitæ decor, non prudentiæ con-
summatio, non patientiæ regula, non omne quidquid potest dici bonum, procedit ex
ipsis? Dei scientia perfecta; prænuntiatio Christi in carne venturi; & communis resurre-

II. Timoth.
II. 16.

* Eccl. X. 4.

tionis spes; suppliciorum metus; gloriæ pollicitatio; myfteriorum revelatio. Omnia prorsus in his, velut magno quodam & communi thesauro, recondita atque conferta sunt bona. Quem librum Propheta, cum multa sint organa musicorum, huic tamen organo, quod Psalterium appellatur, aptavit, de superioribus (ut mihi videtur) inspiratam Dei gratiam per Spiritum Sanctum docens. Quoniam quidem hoc solum organum musicorum sonos de superioribus habere fertur: cythara namque vel lyra, ex inferiori parte æs vel tympanum habens, resultat ac resonat ad plectrum. Psalterium verò harmonias de superioribus habere refertur aptatas; & sonorum causas desuper dare. Quò scilicet etiam per hoc nos doceamur, quæ sursum sunt, & quæ superiora, attendere; & quæ infima, idest vitia carnalia declinare. Sed illud arbitror profundius nobis Prophetica hac indicari ratione, ac per formam nos organi istius edoceri, quòd hi, qui diligentes & apti moderatique sunt moribus, facile pervium ad superiora iter habeant. Sed videamus tandem, quid etiam ipsa Psalmorum indicent initia.

INCIPIT PRÆFATIO¹⁵⁵
B. HIERONYMI PRESBYTERI

MSS. Post
annum 384.

AD PAULAM MATRONAM, ET EUSTOCHIUM VIRGINEM

IN PSALTERIUM,

Quod secundum Septuaginta editionem correxit.

Psalterium Romæ dudum positus emendaram; & juxta septuaginta Interpretes, licet cursim, magna illud ex parte correxeram. Quod quia rursum videtis, o Paula & Eustochium, scriptorum vitio depravatum, plusque antiquum errorem quàm novam emendationem valere: cogitis, ut veluti quodam novali scissum jam arvum exerceam; & obliquis fulcis nascentes spinas eradicem: æquum esse dicentes, ut quod crebro malè pullulat, crebrius succidatur. Unde consueta Præfatione commoneo tam vos, quibus fortè labor iste defudat, quàm eos, qui exemplaria istiusmodi habere voluerint, ut quæ diligenter emendavi, cum cura & diligentia transcribantur. Notet sibi unusquisque vel jacentem lineam, vel signa radiantia, id est obelos ÷, vel asteriscos ∗; & ubicumque viderit virgulam ÷ præcedentem, ab ea usque ad duo puncta: quæ impressimus, sciat in septuaginta Translatoribus plus haberi; Ubi autem stellæ similitudinem: perspexerit, de Hebræis voluminibus additum noverit, æquè usque ad duo puncta: juxta *Theodotionis* dumtaxat editionem, qui simplicitate sermonis à septuaginta Interpretibus non discordat. Hæc ergo & vobis, & studioso cuique, fecisse me sciens, non ambigo multos fore, qui vel invidia vel supercilio malint contemnere videri præclara, quàm discere; & de turbulento magis rivo, quàm de purissimo fonte potare.

Circa annum
382.

Explicit Præfatio S. Hieronymi ad Paulam & Eustochium.

Ita in Psal-
terio Hadria-
ni Papæ, mis-
so ad Caro-
lum Magnū
apud Labec-
cium tom. 2.
Bibliothec.
Cæsar. p. 287.
& in Cod.
Colbertino
ex præfatio-
ne tom. 4.
S. Augustini
editi à Con-
gregatione
S. Mauri.

IN CHRISTI NOMINE
I N C I P I T
PSALTERIUM
DE TRANSLATIONE
SEPTUAGINTA INTERPRETUM
EMENDATUM
A S. HIERONYMO PRESBYTERO

* de nove.

* I N N O V O.

I.

* Incipit Breviarium Bedæ Presbyteri
de Titulis Psalmorum,
quod de Cassiodoro fumpfit.

* Cod. Palat.
n. 59. in Bi-
bliotheca
Vaticana.

Sensus spiri-
tualis.

Primus Psalmus ideo non habet Titulum, quia capiti nostro Domino Salvatori (de quo absolute dicturus est) nihil debuit preponi: nam licet & alii Psalmi de ipso multa dicant; nemo tamen de ejus, quæ fuit in terris, conversatione sic loquitur. Et quoniam ad hunc, quæ dicenda sunt, cuncta respiciunt, merito caput sancti operis preponitur: nam quidam, Tituli & Præfationis locum, eum tenere dixerunt.

Totus Psalmi hujus, Prophetâ referente, narratur textus. In prima parte vitam sanctæ Incarnationis ejus exponit: Beatus vir qui non abiit in consilio impiorum & reliqua. Secunda verd, peccatorum nequitas in futuro judicio debitas recipere commemorat ultiones: Non sic impii non sic, & reliqua.

Eusebius Casariensis. Exhortatio ad pietatem in Deum, & dehortatio a contrario.

S. Athanasius. Psalmus beatitudinem aperte palamque pronuntians.

* *Ex Card. Thomasio. Omnes generaliter ad studia virtutum incitat; simul adjungens, quæ merces bona, quæ mala gesta sequantur. Tertullianus in Libro de Spectaculis asserit, hunc Psalmum & de Joseph posse intelligi, qui Corpus Domini sepe-
liuit: & de his, qui ad spectacula gentium non conveniunt.*

*Psalm. Syriac. Narratio concionis, quæ de bonis moribus (habetur) in Canone novem Beatitudinum apud Mat-
thæum, continens vers. 14.*

Psalm. Arab. Decus pietatis, & spes alterius sæculi, & numerus vers. 15.

Psalm. Æthiopic. Præmium timoris Domini, & quod aufert illud ab Adversario.

*S. Hieron. Quidam dicunt hunc Psalmum quasi Præfationem esse Spiritus Sancti, & ideo titulum non habere. .
aliter Tertullianus in libro de spectaculis asserit hunc Psalmum de Joseph posse intelligi, qui Corpus Domini sepe-
liuit: & de his, qui ad spectacula gentium non conveniunt.*

Dominica ad
Vigilias.

PSALMUS DOCTRINA MORUM AD MEDITANDUM.

Propheta .
Y. 1.

Proverb. X.

15. & IV. 14.

15.

Y. 3.

Jerem. XV. †

17.

Y. 5.

Deut. XVII. †

18. Josue I. 8.

Y. 6.

Jerem. XVII. †

8. Ezechiel. †

XLVII. 12.

Y. 12.

Job. XXI. 18.

Psalm. XXIV. 5.

Isaia XVII. †

13. & XXIX. †

5. Osee XIII. 5.

5.

1 **B**EATUS VIR qui non abiit in con-
silio impiorum;

2 & in via peccatorum non stetit;

3 & in cathedra pestilentie non sedit:

4 sed in lege Domini voluntas ejus;

5 & in lege ejus meditabitur die ac nocte.

6 Et erit tamquam lignum ÷ quod: plan-

tatum ÷ est: secus decursus aquarum;

7 quod fructum suum dabit in tēpore suo;

8 & folium ejus non defluet.

9 & omnia quæcumque faciet prospera-

buntur.

† 10 Non sic impii ÷ non sic:

11 sed tamquam pulvis, quem projicit
ventus ÷ à facie terræ:

† 12 Ideo non resurgent impii in judicio;

13 neque peccatores in concilio justorum:

† 14 quoniam novit Dominus viam justorum;

15 & iter impiorum peribit.

PROPHETA. 1. Felix & beatus erit vir ille, qui vitam non duxerit secundum consilium impiorum; 2. & non perstiterit in via modoque vivendi hominum peccatorum; 3. & non sederit in confesso pestilentium hominum, derisorum divinæ legis, & insidatorum: 4. sed è contrario voluntas ejus & amor fuerit erga legem Domini; 5. & de ejusdem Domini lege meditatatus fuerit assidue die ac nocte. 6. Nam vir talis erit tamquam arbor illa, quæ transplantata est juxta rivulos decurrentium aquarum; 7. quæ quidem arbor dabit fructum suum suo tempore debito; 8. & cujus folium semper viride numquam decidet ab ipsa frondosa semper. 9. & ad hunc modum, omnia quæcumque fecerit ejusmodi vir, bene dirigentur prospero successu. 10. Contra verd impii non sic erunt, non sic erunt ut arbor virens atque fructifera 11: sed erunt sicut aridus & inutilis pulvis, quem ventus expellit à superficie terræ. 12. propterea impii in judicio extremo non se erigent in aerem in nubibus una cum Justis, 13. neque peccatores tunc exsurgent ad gloriam cum beata congregatione Justorum: 14. quia Dominus agnoscit & approbat viam rationemque vivendi Justorum: 15. & vivendi genus impiorum male peribit à Deo.

O R A T I O N E S.

MSS.

1 **E**ffice nos, Domine, tamquam fructuosissimum lignum ante conspectum tuum: ut tuis imbris inrigati, mereamur tibi suavium fructuum ubertate placere. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: qui tecum vivit & regnat Deus in unitate Spiritus Sancti per omnia sæcula sæculorum. *Rx. Amen.*

Ex Breviario
Mozarabico
fol. 82.

2 **D**omine, apud quem est salus plena justitiæ, & perfectio beatitudinis incorruptæ; da nobis, ut in legis tuæ meditatione die ac nocte tempora transeamus, & ab impiorum consilio, atque à peccatorum via, vel à pestilentie cathedra declinemus: quò velut lignum fructiferum, aquarum decursibus enutritum, & fructibus repleamur, & gratia decoremur. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus, & vivis, & omnia regis in secula sæculorum. *Rx. Amen.*

fol. 54. 108.

3 **C**oncede nobis, Domine, ob amorem beatitudinis consilia declinare iniquitatis; cathedram itaque pestilentie procul à nobis seponere: ut pestifera doctrinæ tabes non adhæreat conviventie nostræ; sed voluntatem nostram à malitiæ * sessione tu remove: & meditatione legis tuæ, jugi nos tibi amore conjunge. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

al. assensio-
ne. for. con-
fessione.

Fac

4 **F**Ac nos Domine intentos cordibus die ac nocte in legis tuae meditatione versari: ut meditantes eloquia tua intento cordis studio fructum tibi reportemus in tempore opportuno: quò beatissimi (Martini) Confessoris tui adjuvati suffragiis, caelum, quod ille mercatus est meritis, non facias intrare tuae gratiae donis. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

II.

(*Psalmus iste in editione Romana hunc habet titulum: Psalmus David.*)

B E D A.

Sensus Spiritu-
alis.

David interpretatur Manu fortis, sive Desiderabilis: quod nulli aptius convenire potest quam omnipotenti Christo, qui est veraciter fortissimus, & summo desiderio requirendus, de cujus passione loquitur Propheta: & ipse Dominus sua verba dicturus est. Verum apud Hebraeos nec iste Psalmus habet titulum: sed priori adjunctus, unum Psalmum facit: qui & a beatitudine incipit; & in beatitudine consummatur.

* Cassiodo-
rus. demen-
tium Judaeo-
rum.

Quatuor membris Psalmus iste dividitur. In primo loquitur Propheta de Judaeis propter passionem Christi: Quare fremuerunt gentes? & populi meditati sunt inania? Secundo, verba sunt * de mendacio Judicum: Disrumpamus vincula eorum & reliqua. Tertio, dicta sunt Domini Salvatoris de omnipotenti regno, & de inenarrabili generatione sua: quantum potest parvas humana recipere; Dominus dixit ad me, Filius meus es tu: ego hodie genui te. Quarto, Propheta loquitur, monens populos, ut ad fidem Christianam (agnita Domini maiestate) conveniant: Et nunc reges intelligite.

Eusebius Caesariensis. Prophetia de Christo, & vocatio Gentium.

S. Athanasius. Psalmus accusatorius impiorum & iniquorum.

* Ex Card. Thomaf. Generalem David querimoniam facit ad Deum, quod Regno sibi desuper dato & gentes, & populi Israel inviderint, communem ad omnium correctionem dirigens. Aliter Christus de passione, & potestate sua dicit, lege ad Lucam.

Pfalt. Syriac. De vocatione gentium. Innuit prophetiam de passione Christi, vers. 28.

Pfalt. Amb. Davidis Prophetia de Christo Domino, & vocatione gentium, vers. 27.

Pfalt. Aethiop. Prophetia Davidis de Deo, & de Messia eius, eo quod conjurarent gentes ascendere in Sionem, eamque captivam ducere.

Dominica ad
Vigilias.

S. Hieronymus nihil de hoc Psalmo.

PSALMUS AD MEDITANDUM.

Propheta.
v. 1.
Act. Apost.
IV. 25.

1 **Q**UARE fremuerunt Gentes;
2 & populi meditati sunt inania?
† 3 Astiterunt reges terrae, & principes convenerunt in unum,
4 adversus Dominum, & adversus Christum ejus:

÷ DIAPSALMA:

† 5 Dirumpamus vincula eorum:
6 & projiciamus ÷ a nobis jugum ipsorum:

v. 7.
Pfal. XXXVI.
13. & LVIII.
9.

† 7 Qui habitat in caelis, irridebit ÷ eos:
8 & Dominus subsannabit eos.
† 9 tunc loquetur ad eos in ira sua:
10 & in furore suo conturbabit eos.

Christus.

† 11 EGO AUTEM constitutus sum Rex ab eo

12 super Sion montem sanctum ejus,

13 praedicans praeceptum ejus.

v. 14.
Ag. XIII. 33.
Hebr. I. 5. &
V.

† 14 Dominus dixit ad me: *Filius meus es tu:*

15 ego hodie genui te.

† 16 Postula a me: & dabo tibi Gentes hereditatem tuam;

17 & possessionem tuam, terminos terrae.

v. 17.
Pfal. XXI. 28.
LXXI. 8.

† 18 reges eos in virga ferrea:

19 ÷ & : tamquam vas figuli confringes eos.

v. 18.
Apocal. II.
27. XIX. 15.
Propheta.

† 20 ET NUNC reges intelligite:

21 erudimini ÷ qui: judicatis terram.

† 22 servite Domino in timore:

23 & exultate ÷ ei: cum tremore.

appre-

PROPHETA. 1 Ad quid turbatae sunt & perstreperunt Gentilium nationes? 2 & quare Israelitici populi meditati sunt vana consilia? 3 Reges terrae, Herodes, Pilatus, aliique post eos, consurrexerunt adstiteruntque parati; ac principes populi Hebraeorum congregati sunt pariter atque tractaverunt, 4 contra Dominum Deum Patrem, & contra Regem unctum ab eo, dicentes: * 5 Disrumpamus vincula legum eorum Domini & Christi ejus, ad quas alligare nos volunt; 6 & a nobis abiciamus jugum imperii eorum, cui nolumus subjugari. 7 Verum is, qui in caelis gloriosum habet domicilium, contemnet primum & veluti deridebit eos haec frustra iactantes: 8 & aspernabitur eos Dominus, dignosque sannis demonstrabit. 9 & tunc postea in extremo judicio implacabiliter veluti cum ira sua contra eos sententiam dicet sempiterni supplicii; 10 & veluti furorem suum justum spirans, eos concutiet terrebitque in aeternum. CHRISTUS. 11 Et ego, quem super vos regnare non vultis, constitutus sum a Domino Patre meo, ut sim rex 12 in Sion (Ecclesia nempe) monte illo suo sancto; 13 annuncians ejusdem Domini jussu, quo data est mihi omnis potestas in caelo & in terra. 14 nam Dominus Deus Pater ad me dixit; Tu es filius meus unigenitus: 15 & ego in hac die resurrectionis tuae, a morte in vitam immortalem iterum te genui. 16 pete a me, ut sis heres mundi: & ego tibi dabo gentes omnes, ut tuae sint tamquam propria tibi hereditas: 17 omnesque fines terrae tibi dabo, ut sint possessio tuo: 18 pasce & rege eosdem totius terrae populos sceptro tuo ferro insuperabilis potentiae: 19 eosque, si tibi fuerint rebelles, conteres facillime, ac si fragile vas figlinum ferrea virga confringeres. PROPHETA 20 Nunc ergo reges mortalium estote intelligentes, & sapite prudenter: 21 vosque, qui iudices estis hominum in terra, discite, & corrigimini: 22 servite & obedite Domino cum metu, ne illum offendatis; 23 & exultate gaudio erga eum, sed cum tremore ob tremendam

* Pausatio
aut immuta-
tio musicae
cantilena in-
ter psallen-
dum.

† 24 apprehendite disciplinam :
25 ne quando irascatur ÷ Dominus :
26 & pereatis de via ÷ iusta :
† 27 cum exarserit in brevi ira ejus:
28 beati omnes , qui confidunt in eo .

dam ejus majestatem . 24 apprehendite & complecti-
mini instructionem & doctrinam Filii Dei : 25 ne tan-
dem aliquando irascatur vobis Dominus ; 26 vosque ,
non apprehensa ejusmodi Dominica disciplina via iusta
& bona , pereatis ; 27 cum post paululum exarserit
velut ignis ejusdem Domini ira atque punitio : 28 quan-
do felices & beati erunt omnes , quotquot confisi ferint
in eodem Deo .

O R A T I O N E S .

† 28.
Pf. XXXIII.
9. Prov. XVI.
20. Isaia.
XXX. 18. Je-
rem. XVII. 7.

- MSS. 1 **D**isrumpe Domine nostrorum vincula peccatorum : ut iugo tuae servitutis innexi , va-
leamus tibi cum timore & reverentia famulari . Per Dominum nostrum Jesum Chri-
stum Filium tuum : qui tecum vivit & regnat Deus in unitate Spiritus Sancti per omnia sae-
cula saeculorum . *Rx. Amen.*
- Brev. Moza- 2 **D**isciplina tua , Domine , nos tibi & sancto timori jungat , & ad exultationem
rab. fol. 77.
& 82. tuam timore nos attrahat : ac ne à via iusta recedamus , nos contine : & ut in te fidere
possimus , beatos esse concede . *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster : qui es be-
nedictus , & vivis & omnia regis in saecula saeculorum . *Rx. Amen.*
- fol. 54. 108. 3 **S**ervientes tibi Domine in timore ob metum judicii , (&) exultantes cum tremore ob
fiduciam spei , doce nos apprehendere disciplinam , quâ judicantes terram , veteris ho-
minis corporis nostri * figulum confringatur ; & exterioris terrae purgamenta calceamus :
ac secundum Caelestis imaginem Homini reformati , in hereditatem tuam servitute humili,
& in possessionem tuam cultu perpeti transferamur . *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam
Deus noster &c.
- fol. 153. 4 **C**hriste Dei Patris ineffabile Verbum , contra quem & reges terrae atrociter fremue-
runt , & populi inania meditati sunt ; da Ecclesiae tuae membris optabilem de ad-
versis potestatibus efferre triumphum : quò & persequentium mucro , obstitente sibi vani-
tate , vanescat : & credentium te fides super inimicos invicta praepolleat . *Rx. Amen.* Per
misericordiam tuam Deus &c.
- fol. 156. 5 **D**eus Pater unigeniti Filii tui , qui habitas in caelis , qui irridendos atque subsannandos
omnes reges terrae & principes , adversum Christum tuum convenientes , ostendis ;
da nobis speciale munus hoc gratiae tuae , ut adversis nesciamus ullo modo cedere : quò sic in
furore tuo infidelitas conturbetur , ut ex tuo adiutorio nostra credulitas coronetur .
Rx. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.
- fol. 206. 6 **C**hriste Deus , apud quem reges terrae assiterunt meditantes inania , & principes con-
venerunt ; da nobis speciale munus hoc gratiae , ut adversis nesciamus ullo modo ce-
dere : quò sic in furore tuo infidelitas conturbetur , ut ex tuo adiutorio nostra creduli-
tas coronetur . *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.
- fol. 53. 7 **S**ervientes tibi Domine in timore , disciplina tua nos erudiendo possideat ; & exultan-
tes cum tremore jocunditas modesta sustollat : nec nos efficiamur à via iusta rece-
dendo perdit ; sed in te confidendo mereamur esse beati . *Rx. Amen.* Per misericordiam
tuam Deus &c.
- fol. 182. 8 **B**ellantium mucrones , quaesumus Domine , victricis semper potestatis tuae virtute re-
tunde ; & contra sortem tuam meditantes insania , veritatis tuae corrige disciplinam :
quique adversus Christum tuum blasphemias declamant , ad praedicationem verae fidei
sua corda convertant : ut & vincula peccatorum , quibus vincti detinentur , miseratione dif-
rumpas ; & cunctos justificados , digiti tui calamo in libro vitae conscribas . *Rx. Amen.* Per
misericordiam tuam Deus noster &c.
- Ex Albino 9 **S**ervientes tibi Domine ob metum in timore judicii , exultantes cum tremore propter
Flacco col. 245. fiduciam spei , doce nos apprehendere disciplinam , qui judicas terram : ut , te propi-
tiantem , veteris hominis figulum confringentes , exterioris terrae purgamenta calceamus .

I I I.

Psalmus David cum fugeret à facie Absalon filii sui .

B E D A .

David Christum accipe ; Absalon Judam Scariothen : à cujus facie Christus fugit , vel corporaliter , in montem Oli-
veti recedendo : vel spiritualiter , suae cognitionis & dilectionis abscondendo lumen . & bene propter sacramenti concordiam
uterque persecutor uno suspendii tormento periit . Notandum autem hunc Psalmum post quinquagesimum , & multos alios ,
qui ad Saulis insidias pertinent , fuisse cantatum ; sed certi mysterii gratia praepositum : quia & hic , qui de triduaana Resur-
rectione memorat , tertius poni ; & ille quinquagesimus debuit , qui remissionis & poenitentiae fructus ostendit .

Totus

II. Regum.
XV. 14.

Sensus spiri-
tualis .

Totus hic Psalmus ad personam Christi aptatur. Primo modo ad Patrem loquitur, persecutoribus exprobrans, qui in religiosa contra ipsum verba loquebantur: Domine quid multiplicati sunt qui tribulant me? & reliqua. Secundo loco fidelis populus, ne formidet mortem, instruit: quando cum exemplo auctoris sui spe resurrectionis certissima consolatur: Ego dormivi &c.

Eusebius Cæsariensis. Prophetia bonorum, quæ ventura erant Davidi.

S. Athanasius. Psalmus in sola interpellatione.

* Cardin. Thom. Potest Exco. convenire, qui circumdatus Assyrio exercitu Dominum invocaverit. Aliter vox Christi ad Patrem de Judæis.

Pfalt. Syr. Scriptus a Davide de bonis futuris, vers. 17.

Pfalt. Arab. Davidis, dictus est ab eo, cum fugit ab Absalon filio suo, vers. 15.

Pfalt. Æthiop. (S. Hieronymus desideratur.) Iste Psalmus posterior est sequentibus plurimis, qui ad Saulis videntur historiam pertinere; ante siquidem David a Saul est passus insidias, quam Absalon adversus eum arma corripere; sed quia propositum ei erat, ut non tantum de se referret, quæ passus est, quam ut per exemplum sui omnes homines institueret, ideo primis secunda præposuit, ut tentationum ordinem doceat; siquidem ante propter peccata corripimur, & postea propter virtutem probamur; in David vero tentationum ordo mutatus est, sub Saul persecutione innocens fuit, sub Absalon manifestissime criminis reus tenetur, Uriâ interfecto. Lege quinquagesimi Psalmi titulum, & intelliges, eum juxta ordinem, priorem esse, quam tertium.

Dominica ad Vigiliis.

P S A L M U S A D P R E C A N D U M.

Propheta.

1 **D**OMINE quid multiplicati sunt
qui tribulant me?

2 multi insurgunt adversum me:

† 3 multi dicunt animæ meæ;

4 Non est salus ipsi in Deo & ejus:

DIAPSALMA.

† 5 Tu autem Domine susceptor meus & es:

6 gloria mea, & exaltans caput meum.

† 7 Voce meâ ad Dominum clamavi:

8 & exaudivit me de monte sancto suo.

DIAPSALMA.

† 9 Ego dormivi & soporatus sum:

10 & exurrexi; quia Dominus suscepit me.

† 11 Non timebo millia populi circumdantis me.

12 exsurge Dñe; saluum me fac Deus meus:

† 13 quoniam & tu: percussisti omnes adversantes mihi sine causa:

14 dentes peccatorum contrivisti.

† 15 Domini est salus.

16 & super populū tuum benedictio tua.

& DIAPSALMA:

PROPHETA. 1 O Domine quid est quoddam multi facti sint hostes mei qui me affligunt? 2 bene multi namque insurgunt adversum me: 3 & multi quoque dicunt de anima & vita mea: 4 Non est amplius huic homini expectanda salus a Deo suo. * 5. Verum tu vicissim Domine susceptor meus es atque defensor; 6 tu causa es gloriæ meæ; & is qui sublevas caput meum mœrore depressum, atque letificas. 7 In aliis calamitatibus meis voce mea validoque affectu in clamavi Dominum ut me adjuvaret; 8 & ipse de medio Cherubim Arcæ Testamenti, collocatæ in monte suo sancto Sion, exaudivit me, se invocantem. * 9 propterea pccato ego animo inter calamitates ipsas in cubitum atque dormitum, & in pavidè somnum cæpi: 10 & tum evigilavi latus; quia Dominus suis me veluti brachiis sustentandum exceperat. 11 Igitur neque posthac timebo mihi a decem millibus populi, circumquaque irrudentis in me. 12 tantum tu Domine exsurge ad defensionem mei; & salva me ab istis oppressoribus meis Deus meus: 13 nam & tu aliàs eos, qui sine justa causa inimicitias in me exercebant, percussisti ignominiosè velut in maxilla; 14 ac istiusmodi peccatorum dentes ac rabiem contrivisti. 15 In Domini est potestate salvatio nostra a malo; 16 & tua est Domine benedictio & beneficentia, quæ venit in populum tuum. *

* Pausatio aut immutatio musica cantilenæ inter psallendum.

* Pausatio & psallendo.

O R A T I O N E S.

MSS.

1 **E**ffunde Domine benedictionem tuam super populum tuum: ut, tuâ Resurrectione muniti, non timeamus ab adversantium vitiorum millibus circumdari. Qui cum Patre & Spiritu Sancto vivis & regnas Deus in sæcula sæculorum. Amen.

Prev. Mozarab. fol. 38. 74. 82.

2 **Q**uamvis Domine plurima malignantium multitudo abneget, salutem nostram esse in te Domino Deo nostro: nobis tamen ob hoc robur spei multum augeatur, quia tu susceptor noster esse dignatus es. obstruatur itaque os loquentium iniqua; cum sperantes in te misericordia circumdat assidua. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus, & vivis, & omnia regis in sæcula sæculorum R. Amen.

fol. 87.

3 **A**d te Domine propriæ vocis clamore directo, non verba iagenti sono perstringimus: sed te ad propitiandum toto cordis affectu deposcimus; exaudi nos quaesumus de monte sancto tuo Jesu Christo Domino nostro: cujus nos altitudo erigit: cujus dilatat fortitudo: cujusque amplitudo confirmat. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 14. 112. 170. 187.

* al. qua.

* al. ruis.

fol. 141. 156.

* al. a tuo

præcepto.

4 **M**ultiplicati sunt, Domine, qui tribulant nos: sed tu multus es in misericordia * qui * eruas nos: in nullo enim formidabimus ab imminente pressura, si tantum tuâ muniamur, Omnipotens, gratiâ. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

5 **E**xsurge Domine Deus noster in auxilium humilium, & in exterminium persequentium nos: contere adversarios nostros, qui nos * a præceptis tuis, dolosis promissio-

missionibus, & apertis terroribus avertere moliuntur: in nullo enim proficient eorum insidiae, si tuo muniamur semper adjutorio gratiae. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

fol. 166. 6 **E**Xaudi nos Domine de monte sancto tuo, clamantes ad te de peccati profundo: ut qui in mundo citra opera carnis prodiendo, mons factus es magnus, praebe solido nobis tuo haerere fundamento: à quo & instantium nos non convellat genus tempestatum; & insurgentium feritas te erga nostrum quiescat perseverante praesidium. *R. Amen.* Per misericordiam tuam *Ec.*

fol. 91. 164. 7 **G**Loria nostra, Deus noster, da nobis, ut in te sine fine gloriemur: quosque fecisti de capitis * ab exaltatione sublimes, quaesumus, ut efficias de totius corporis consummatâ salute securos. eleve abjectionem nostram tua magna celsitudo: ut qui humilitate tuâ à terrenis erigimur, exaltatione quoque tuâ ad caelestia provehi mereamur. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus *Ec.*

fol. 204. 8 **E**Xsurge Domine, non à somno, non à loco, non è tempore, immense pervigil sempiternae: ut quia pusillum gregem tuum multi persequuntur, multi lacerant; tu propitiator atque defensor adesto spes à turbine, umbraculum ab aestu: & insurgentium feritatem, nos quaesumus, & consilia iniqua despicias; & saevientium in nos dentes ac pedes conteras; & circumdantium nos millia collecta disperdas. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

fol. 212. 9 **C**onfessionem nostram Domine post quietem, dignam tuis conspectibus effice: ut sicut resurrectio nostra in te sumpsit exordium, ita vita nostra à te habeat praemium: nostraque fragilitas tuo muniatur auxilio: ut hostium millia rabido nos circumstantium fremitu, tuo dispargantur iudicio, tuoque conterantur respectu, tuisque jaculis vulnerentur: & plebs ad te condita, a te redempta, ex te suscepta, fidei merito sanctoque semper famulatu semper ad te concurrat; tuisque in atriis te crebro laudatura confurgat. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

fol. 214. 10 **D**omine, gloria nostra, caput nostrum, ne vitiorum gurgite mergamur, exalta; & ne nos multiplex curvet tribulatio, subleva: te verò nobis auxiliante, nec multitudo nocebit tribulantium, & superbia in nos frangetur insurgentium; tuis ergo unionem infunde in populis, qui author es & defensor nostrae salutis. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

fol. 222. 252. 367. 11 **D**omine Jesu Christe, qui pro nobis soporem mortis ideo suscepisti, ne nos amplius obdormiremus in mortem; dona, ut qui te moriente renascimur, te etiam vivificante a peccatorum lecto surgamus: nec ultra jam obruamur poenâ peccati, qui nos redemptos congaudemus pretio sacri sanguinis tui. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

fol. 186. 245. 12 **D**omine contra multiplicationem * tribulantium nos fortis propugnator occurre; & adversus multitudinem insurgentium in nos pius defensor assiste; sitque benedictio tua super populum tuum: ut qui salute animae nostrae in te esse denegant, te Salvatorem nostrum ipsi sibi suâ expugnatione cognoscant. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

fol. 26. 346. 13 **T**U es Domine salus, & tua est salus: hanc gaudemus in nobis largitam, hanc etiam usque in finem à te petimus largiendam. effunde, quaesumus, super populum tuum benedictionem tuam: ut privetur maledictio poenae, & dite scat in nobis fructus justitiae atque laetitiae. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

IV.

In finem in carminibus Psalmus David.

(In editione Romana: *In finem psalmus cantici David.*)

B E D A .

Finis legis est Christus ad justitiam omni credenti; qui est omnium bonorum & gloriae perfectio: sive, ut quibusdam placet, pro nobis dictum est, in quos finis saeculorum advenit. Psalmus autem est organum musicum, capite sanctorum: quo divina praeconia canebantur. Canticum, quod supernas laudes humanis vocibus personabat. Sed haec idem videntur esse sociata, quia & instrumentis musicis & choris psallentium sacrificiis caelestibus consona recitatione canebantur. Sic istis verbis omnibus commonemur, de Domino Christo Canticum istud esse dicturum.

Per totum psalmum verba sunt sanctae matris Ecclesiae. In parte prima rogat, ut ejus audiat oratio: increpans infideles, qui colentes falsos deos, cultum veri Domini negligebant. Cum invocarem, exaudivit me Deus justitiae meae: in tribulatione dilatasti mihi. Secundâ, commonet generalitatem, ut relicta superstitione fallaci, sacrificium justitiae debeat immolare, & ut Gentilium mentes sacra promissione converteret; ingentia commemorat Dominum praestitisse Christianis beneficia. Filii hominum usquequò gravi corde? ut quid diligitis vanitatem, & quaeritis mendacium?

Eusebius Caesariensis. Prophetia Davidis de iis, quae passus est.

S. Athanasius. Psalmus invocationis.

* Card. Thomasius Ezechias contra Emulos suos de auxilio Domini gloriatur, corripit eosdem ne in mendacio confidant, sed desinentes a malis cogitationibus semper Deo serviant. Aliter Propheta increpat Judaeos. Aliter Arnobius exponit, quia Deus iustitiae exaudivit in cruce positum Filium suum, contra quem irascentes Judaei peccant usque hodie.

Quotidie ad
Completorium.

Pfalt. Syr. Davidis, de iis, quae perpassus est, vers. 20.

Pfalt. Arab. Davidis, vers. 15.

S. Hier. Totus Psalmus ad Christum, & per Christum ad justos referendum est.

P S A L M U S A D P R E C A N D U M.

Propheta.

- 1 **C**UM INVOCAREM exaudivit me Deus iustitiae meae
- 2 in tribulatione dilatasti mihi.
- † 3 miserere mei: & exaudi orationem meam.
- † 4 Filii hominum, usquequò gravi corde?
- 5 ÷ ut quid: diligitis vanitatem; & quaeritis mendacium?

DIAPSALMA.

- † 6 ÷ Et: scitote quoniam mirificavit Dominus Sanctum suum:
- 7 dominus exaudiet ÷ me: cum clamaverō ad eum.
- † 8 irascimini; & nolite peccare:
- 9 quae dicitis in cordibus vestris, in cubilibus vestris compungimini.

DIAPSALMA.

- † 10 sacrificate sacrificium iustitiae; & sperate in Domino.
- 11 Multi dicunt; *Quis ostendit nobis bona?*
- † 12 Signatum est super nos lumen vultus tui Domine:
- 13 dedisti laetitiam in corde meo.
- † 14 A fructu frumenti, vini ÷ & olei: sui, multiplicati sunt:
- † 15 in pace in idipsum dormiam & requiescam:
- † 16 quoniam tu Domine singulariter in spe constituisti me.

† 8.
Ephes. IV. 26.

† 15.
Psal. III. 6.

PROPHETA. 1 Cum saepenumero injustè oppressus Deum invocarem in defensionem meam; semper me exaudivit Deus Judex & testis iustitiae & innocentiae meae. 2 Quoniam autem Domine in quacumque tribulatione mea tu mihi cor angustiatum dilatasti & exhilarasti: 3 nunc quoque miserere mei; & exaudi orationem hanc meam. 4 Vos autem filii hominum persecutores mei, quousque tandem eritis gravi & obstinato in malis corde contra me? 5 ad quid vanam spem me perdendi amatis; & queritis contra me fictam falsamque calumniam. * 6 Et nunc saltem agnoscite, quod Dominus me sibi sacratum ac devotum admirabilem fecerit mirabili protectione sua: 7 & quod idem Dominus me semper exaudiet, cum ad eum clamavero, ut me defendat. 8 si irati estis mihi animo vestro; vel saltem opere ipso ne peccetis: 9 quinimo de iis malis, quae cogitando dicitis in animis vestris, tunc saltem compungimini aculeo poenitentiae, cum quieti eritis in lectis vestris. * 10 tum Deo offerte cœn sacrificium, iustitiam probitatemque vitae: & spem vestram in Domino collocate; & ut vos quoque consequamini bona. 11 At multi amatores mundi dicunt; Ecquis nobis monstrat & exhibet bona mundi, quae optantius & quaerimus? 12 Sed super nos, o Domine, qui in te spem totam posuimus, lux illa & favor benignae faciei tuae sursum erecta manet, tamquam signum quoddam & vexillum, ad ostendendum nobis vera atque perennia bona: 13 quorum quoque bonorum letam spem immisisti in cor meum. 14 Et illi quidem amatores mundi præ copioso fructu frumenti, vini, & olei sui, multis divitiis fallacibus curisque aucti sunt. 15 at ego mea sorte contentus, cum pace & tranquillitate animi simul obdormiturus cubabo, & in somno quiescam: 16 propterea quod seorsum ab illis mundi amatoribus tu me Domine habitare fecisti in supernorum bonorum spe bona.

In perpetuū decantandus cum instrumentis musicis carminum, Psalmus Davidi inspiratus.

* Pausatio aut immutatio musicae cantilenae inter psallendum.

* Pausatio aut immutatio musicae cantilenae inter psallendum.

O R A T I O N E S.

MSS.

- 1 **E**Xaudi nos, quaesumus, Domine; & in tribulationibus nostris miserere nobis: & qui solus magnificaris in populis, spiritualem laetitiam tribue, in spe futurorum munerum constitutis. Per Dominum nostrum &c.

Brev. Mozarab. fol. 77.

- 2 **D**UM te, omnipotens Deus, nostrae delinquentiae reddunt adversum, tuā inspiratione, quaesumus, nostra te invocatio propitium, & confessio faciat esse placatum: ut te miserante, nec tribulatio saecularis nostram mentem dejiciat, nec persuasio nociva possideat, nec infidelitas tenebrosa concludat: sed vultus tui super nos signato lumine fulgeamus; semperque in eodem splendore, stabilitate verae fidei gradiamur. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus, & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum R. Amen.

fol. 82.

- 3 **S**ingulariter in spe tua constitue (nos Domine:) ut quia hic per fidem ambulamus & non per speciem, spes ipsa nos ad rem promissionis adducat: quae desiderium nostrum tolerantiae expectatione sustentet, & charitate consummet. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 159.
De Passione Domini.

- 4 **C**UM invocamus te, exaudi nos Christe, qui es iustitia nostra: ut qui pro impijs tribulationum es perpassus injuriam, supplicantibus nobis dones indulgentiam. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 177.

- 5 **D**eus iustitiae nostrae, invocantibus te nobis propitius appare; ut & sacrificium vespertinum sacrificemus; (&) ad praemia caelestia te auxiliante perveniamus. R. Amen.

R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum R. Amen.

fol. 53. 54.

6 **D**omine, qui semper invocantibus ades, & in tribulatione constitutis opem ferre misericordiae delectaris: dona, ut odientes saeculi vanitatem, refutantesque mendacium, Christum tuum, (quem à te magnificatum agnoscimus) nostrum esse summum aeternumque praemium gaudeamus. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

V.

In finem: pro ea quae hereditatem consequitur: Psalmus David.

B E D A.

Sensus spiri-
tualis.

(Pro ea quae hereditatem consequitur,) id est, pro Ecclesia, quae Christo resurgente bonorum spiritualium dona percepit: quae & ipsa nonnumquam Domini vocatur Hereditas, cujus pretioso est sanguine comparata; unde dictum est: Portula a me, & dabo tibi gentes hereditatem tuam.

Totus hic psalmus à persona catholica profertur Ecclesiae, quae prima sectione orationem suam poscit audiri; haereticos & schismaticos praedicans à Domini muneribus excludendos: Verba mea auribus percipe Domine; intellige clamorem meum. Secunda sectione per intellectum Scripturarum divinarum recto tramite dirigi se ad illam felicem patriam divino munere deprecatur; perfidos inde asserens fieri funditus alienos: ad postremum commemorans praemia Beatorum: ut una praedicatione & malas praedicta pena converteret; & justos promissa praemia concitarent: Domine deduc me in iustitia tua.

Eusebius Caesariensis. Oratio ex persona Ecclesiae.

S. Athanasius. Psalmus in interpellatione & oratione & deprecatione.

* Cardin. Thomae. Ezechias post infirmitatem gratias agit Domino, & adorat in Templo. Aliter vox Christi ad Patrem.

Pfalt. Syr. Davidis oratio ex persona Ecclesiae, cum mane adiret Domum Domini, vers. 27.

Pfalt. Arab. Davidis dictus est ab eo de hereditate, vers. 13.

Feria II. ad
Matutinum.

S. Hier. De Ecclesia, quae in fine, & consummatione mundi hereditatem consequutura est universis nationibus Christo credentibus, Psalmus iste continetur; denique & ex persona ejus oratio ad Dominum dirigitur.

P S A L M U S A D P R E C A N D U M.

Propheta.

- 1 **V**ERBA mea auribus percipe Dñe;
- 2 intellige clamorem meum:
- † 3 intende voci orationis meae,
- 4 rex meus, & Deus meus:
- † 5 quoniam ad te orabo Domine.
- 6 Manè exaudies vocem meam:
- † 7 manè astabo tibi; & videbo
- 8 quoniam non Deus volens iniquitatem
+ tu es:
- † 9 neque habitabit juxta te malignus:
- 10 neque permanebunt injusti ante oculos
tuos.
- † 11 odisti omnes qui operantur iniquitatem:
- 12 perdes + omnes: qui loquuntur mendacium:
- † 13 virum sanguinum & dolosum abominabitur Dominus.
- † 14 Ego autem in multitudine misericordiae tuae introibo in domum tuam:
- 15 adorabo ad templum sanctum tuum in timore tuo.
- † 16 Domine deduc me in iustitia tua propter inimicos meos:
- 17 dirige in conspectu tuo viam meam.
- † 18 quoniam non est in ore eorum veritas:
- 19 cor eorum vanum est:
- † 20 sepulchrum patens + est: guttur eorum:
- 21 linguis suis dolose agebant.
- 22 Judica illos Deus:
- † 23 decidant à cogitationibus suis:
- 24 secundum multitudinem impietatum eorum expelle eos:

In perpetuum decantandus pro Ecclesia, quae hereditatem consequitur regni caelestis, Psalmus Davidi inspiratus. **PROPHETA.** 1 Benignam aurem praebere Domine verbis precum mearum; 2 percipe validum clamorem cordis mei; 3 attende voci deprecationis meae, 4 o Rex meus cui servio; & Deus meus quem colo: 5 quia ad te Domine precabor. 6 Domine hoc manè atque citissime exaudi supplicem vocem meam: 7 nam hoc manè ante alia opera mea coram te stabo, & animo prospiciam & contemplabor 8 quod tu non sis Deus qui bene velis & ames iniquitatem: 9 & quod apud te non sit habitaturus in caelo malignus ullus: 10 & neque iniqui sint coram oculis tuis permansuri aspectu tuo beati. 11 odisti enim Domine omnes qui operantur id quod est iniquum: 12 eosque omnes perire facies, qui mendaciter loquuntur ad proximi perniciem: 13 & abominabitur Dominus meus virum sanguinarium humani sanguinis effusorem atque fraudulentum. 14 Ceterum ego fretus multa misericordia tua Domine, precaturus introibo in domum tuam: 15 ibique me prosternam versus sanctuarium templi sancti tui cum timore ac reverentia tui: teque ita precabor. 16 Domine deduc per viam justam, qua itur ad te, propter inimicos meos insidiatores viae meae: 17 tu directum coram te facito iter vitae meae. 18 in eorum namque inimicorum meorum ore ac sermone nihil veri dicitur & recti: 19 eorumque animus vanus est, rebus inanibus occupatus, & insidiosus: 20 fauces eorum, exhalantes foetida verba, sunt velut apertum sepulchrum corrupti cadaveris: 21 suisque linguis jam pridem utebantur ad dolum, blandè sed fide loquentes. 22 Tu Deus juste ejusmodi mendaces vanos atque dolosos judica atque condemna: 23 à malis consiliis suis, quae excogitaverant, excidant re infecta: 24 & prout suarum impietatum multitudo postulat, longè eos ex-

ψ. 20.
Psalm. XIII.
5. Rom. III.
13.

quo-

X 2

pelle

- quoniam irritaverunt te + Domine :
 † 26 Et laetentur omnes qui sperant in te :
 27 in aeternum exsultabunt; & habitabis in
 eis .
 † 28 Et gloriabuntur in te + omnes : qui di-
 ligunt nomen tuum :
 29 quoniam tu benedices iusto .
 † 30 Domine ut scuto bonae voluntatis tuae
 coronasti nos .

pelle, & ejice ex conspectu tuo : 25 quia te Domine
 exarcebaverunt, & ad iram vindictamque provoca-
 verunt . 26 Contra vero, laetentur omnes, qui in te
 sperant : 27 hi in aeternum exsultabunt, teque lauda-
 bunt, & tu habitabis cum eis, ab omni malo protegens
 eos . 28 Et hic interim gloriabuntur de te omnes, qui
 majestatem tuam diligunt, 29 propterea quod tu be-
 nefaciendo benedices homini iusto . 30 Domine ut scu-
 to quodam bonae tuae erga nos voluntatis undique nos
 circumcinxisti ac defendisti, ne nos laderent inimici .

O R A T I O N E S.

MSS.

- 1 **P**IE Domine, qui adtriti cordis gemitum, priusquam proferatur, intelligis; effice
 nos, quaesumus, templum Paracliti: ut mereamur scuto caelestis benevolentiae co-
 ronari. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: qui tecum vivit & regnat
 Deus in unitate ejusdem Spiritus Sancti per omnia saecula saeculorum. *Amen.*

Br.Mozarab.
 fol.83.
 De resurre-
 ctione Domi-
 ni.

- 2 **R**EX noster & Deus noster, depelle à cordibus nostris erroris & ignorantiae no-
 xam: ut renovando nos in novum hominem, manè nostras exaudias voces. fac
 nos in bonis operibus tibi adstare diluculo; & ad contemplandum te nobis resurrectionis
 tuae tribue sacramentum. (*R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es
 benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*)

fol.55.95.

- 3 **D**Educ nos Domine in bonis; ac dirige in conspectu tuo viam nostram: ut fides
 nostra, salutaris tui vocatione, te, qui es Rex noster & Deus noster, & vestigio
 comitetur innoxio, & cursu occupet expedito. (*R. Amen.* Per misericordiam tuam
 Deus noster &c.)

fol.130.

- 4 **C**Lamorisi nostri intelligens orationem, clarifica lucis aeternae praesentia, manè tibi
 adstantium vota: dieique perennis ita praecipe in nobis candorem effulgere, ut
 tetrae noctis lassitudo, & erroris amicta caligo aufugiat; Sol quoque verus suo nos radio
 lustrando custodiat. (*R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.)

fol.156.

- 5 **D**Eus, qui odio habes omnes, qui operantur iniquitatem, charitatis munimine nos
 reple: ut aliquando ad te conversi, doloris sui sentiant cumulum, qui contra
 te loquuntur mendacium. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol.156.

- 6 **I**N ore inimicorum tuorum, Domine, veritas non est: quia dum à te in intimis
 avertuntur, cor eorum vanitate destruitur. da ergo nobis, ut sic lingua nostra cum
 puritate conscientiae acceptum tibi deferat hymnum, ut patens malignitatis non efficiatur
 sepulchrum. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol.56.

- 7 **A**Uribus tuis, omnipotens Deus, percipe verba oris nostri; & tuorum diluculo cla-
 morem pie scrutator intellige: ac tuae voluntatis scuto ita nos praemuniri concede,
 ut vitiosa suggestio mentis nostrae non valeat inrepere: sit quoque orandi ad te jugis ac
 fida devotio, ut contemplatio tua nobis tribuatur in matutino. *R. Amen.* Per miseri-
 cordiam tuam Deus noster, qui es benedictus, & vivis, & omnia regis in saecula
 saeculorum. *R. Amen.*

fol.107.

- 8 **E**Xspectatio salutis nostrae, Domine, verba supplicum precibus ad te directa sacris
 auribus percipe; & occultum cordis clamorem, occultorum scrutator intellige: ut
 ea, quae non timemus admittere, & erubescimus pandere, tu Rex noster miseratus di-
 mittas, & placatus indulgeas: ut oratio confitentium manè ad te perveniat, & tuae ele-
 mentia pietatis à te donata succurrat. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus &c.

fol.335.

De Sancto
 Martyre.

- 9 **E**Cce laetatur in te, Domine, Martyr tuus Sebastianus, & in te gloriatur, qui à
 te coronatur: petimus ergo te, Domine Deus, quantis possumus precibus: ut quia
 ejus hodiernâ die festa solemnia celebramus, nostrorum veniam delictorum consequi
 mereamur. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

V I.

*In finem, in carminibus: Psalmus David: * pro octavâ.*

(In editione Romana. In finem in hymnis: Psalmus David: pro octava.)

B E D A.

* I. Paralip-
 pom. XV.21.

Sensus spiri-
 tualis.

In finem jam notum est. Hymnus est laus Divinitatis, metri alicujus lege composita. Pro Octava, Domini significat
 adventum; quando, finita saeculi hebdomada, ad judicandum veniet mundum; unde psalmus iste cum tremore maximo facit
 initium. Qua-

Quatuor modis in hoc psalmo confitens exorat. In exordio benevolum sibi iudicem facit, animum ejus demulcens a potestate iudicii, ab infirmitate sua, a consuetudine parcendi: Domine ne in furore tuo arguas me; neque in ira tua corripas me. Secunda divisione narrat ærumnas proprias, quibus afflictus & contristatus ingemiscit. Laboravi in gemitu meo &c. Tertia sequestrat se a malis; quod bono iudici noverat esse gratissimum: ut ab illis mens redderetur aliena, quibus & ipsa iustitia probatur adversa: Discedite a me omnes qui operamini iniquitatem. Ad extremum conturbat & repudiat omnes iniquos, quoniam cum ipsis nolebat habere ullatenus portionem: Erubescant & conturbentur vehementer omnes inimici mei.

Eusebius Cæsariensis. Documentum confessionis.

S. Athanasius. Psalmus in interpellatione & oratione & deprecatione.

* Card. Thom. Ezechias infirmatus invocat Dominum, causans fragilitatem humanæ naturæ. Aliter vox Christi ad Patrem. Lege ad Lazari resurrectionem. Nota ordinem dispositionis mysticæ, quia quinto psalmo mane hæreditas danda promittitur, in sexto resurrectio iudicii pertimescitur.

Pfalt. Syr. Documentum & communitio, simulque de gratia, vers. 27.

Pfalt. Arab. Davidis in supplicationem pro peccato suo, vers. 21.

S. Hier. Penitentia Psalmus est, & non emendari refutat & corripit; sed in furore & in ira, quia infirmus sit, & turbata sint ossa ejus.

Dominica ad Vigiliis.

PSALMUS I. POENITENTIALIS AD SUPPLICANDUM.

Propheta.
V. I.
Psalmus
XXXVII. I.

- 1 DOMINE ne in furore tuo arguas me:
- 2 neque in ira tua corripas me.
- † 3 Miserere mei Domine; quoniam infirmus sum:
- 4 sana me Domine; quoniam conturbata sunt ossa mea;
- † 5 & anima mea turbata est valde.
- 6 Sed tu Domine usquequò?
- † 7 convertere Domine & eripe animam meam:
- 8 saluum me fac propter misericordiam tuam:
- † 9 quoniam non est in morte qui memor sit tui:
- 10 in inferno & autem: quis confitebitur tibi?
- † 11 Laboravi in gemitu meo:
- 12 lavabo per singulas noctes lectum meum:
- 13 lacrymis meis stratum meum rigabo:
- † 14 turbatus est à furore oculus meus:
- 15 inveteravi inter omnes inimicos meos.
- † 16 Discedite à me omnes qui operamini iniquitatem:
- 17 quoniam exaudivit Dominus vocem fletus mei:
- † 18 exaudivit Dñs deprecationem meam:
- 19 dominus orationem meam suscepit.
- † 20 Erubescant & conturbentur: vehementer: omnes inimici mei:
- 21 convertantur & erubescant & valde: velociter.

In perpetuum decantandus cum instrumentis musicis carminum, Psalmus Davidi inspiratus. super cithara octo chordarum, aut super octavo sono. PROPHETA. 1 Domine ne me redarguas scelerum meorum cum tuo (ut humano more loquar) furore, sed cum misericordia: 2 neque velut iratus graviore tua punitione me castiges atque emendes. 3 Miserere mei Domine, quia viribus imbecillus sum & languidus: 4 sana me Domine, quia omnia ossa, robora, & membra mea conturbata sunt & conterrita: 5 quin & anima ipsa mea vehementer turbata est & terrefacta. 6 Verum tu Domine quousque differes mei misereri, meque sanare? 7 verte te benignum ad me Domine; animamque meam libera à conturbationibus tantis: 8 & ob tuam misericordiam à tot infirmitatibus atque terroribus salva me, antequam moriar: 9 quia in morte illa æterna non est amplius aliquis, qui piè recordetur tui, seque convertat ad te: 10 porro in inferno quis tibi tuas amplius profitebitur laudes? 11 Ecce Domine ego multum laboravi & defatigatus sum ob continuum gemitum meum: 12 & adhuc insuper per noctes singulas lavabo, & quasi natare faciam in lachrymis lectum meum: 13 totumque stratum meum lachrymis meis uberrimis madefaciam: 14 etiam oculus ipse meus turbatus est, & caligavit præ grandi amaritudine, qua me furor tuus implevit: 15 jamque consenui & consumptus sum viribus inter omnes inimicos meos, mihi jugiter insidiantes. 16 Recedite à me inimici mei omnes, qui quod est iniquum facitis: 17 quia Dominus jam exaudivit vocem hanc & precem fuscum cum fletu meo: 18 exaudivit, inquam, Dominus deprecationem hanc meam, ut me liberet à malo: 19 & orationem hanc meam Dominus acceptavit, ut me adjuvet ad bonum. 20 Itaque pudore suffundantur, & terrefacti turbentur valde omnes inimici mei ob insperatam illis salvationem meam: 21 frustratique spe sua, valde subitoque avertantur retrorsum, ac in fugam versi verecundia profundantur.

O R A T I O N E S.

- 1 EXAUDITOR omnium Deus, exaudi nostrorum fletuum supplicem vocem; & tribue infirmitatibus nostris perpetem fospitatem: ut dum dignanter gemitum nostri laboris suscipis, tuâ nos semper misericordiâ consoleris. Per Dominum.
- 2 MISERERE nobis Domine, miserere; ne nobis peccatorum infirmitas afferat mortem. sana nos Domine, ut anima turbata per culpam, sit tranquilla per gratiam: * infunde medicinam præstare delictis. R. Amen. (Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia regis in sæcula sæculorum. R. Amen.)
- 3 ERUBEScant & confundantur omnes inimici mei, Domine, & qui inrisores sunt crucis tuæ, & captores orationis nostræ. suscipe ergo orationem fidelium; & castra abjice exterorum: ut dum oratio Ecclesiæ ad te dirigitur, omnis per te infidelitas confundatur. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus &c.

Chri-

MSS.

Brev. Mozarab.
fol. 77.
* for. indulge.
fol. 153.

fol. 158.
De Passione
Domini.

4 **C**hriste Dei Filius, cujus ossa & anima in passione turbata est; sana plagam cordis nostri: ut confirmatis virtutum ossibus, sic passionis tuae concinamus praeconia, ut resurrectionis conlaetemur inpenitus gloriâ post futurâ. *R. Amen.* Per misericordiam tuam &c.

fol. 158.

Item de Pas-
sione.

5 **D**EI Patris unigenite Fili Christe, cujus divinitatis oculos sic passionis injuria non turbat, ut tamen passione ipsâ in solo homine assumptâ, excipiat nos famulos tuos; in quorum viâ amaritudinis, & oculus caligavit, & vita inter inimicos posita veterascit; sic à nobis accessum exclude totius malitiae, ut compotes habeamur felicitatis aeternae. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 159.

Item de Pas-
sione.

6 **T**E, Jesu, pro impiis laborasse in gemitu credimus passionis; ideo petimus, ut singulare exemplum patientiae tuae proficiat ad emolumentum animae nostrae: quò per singulas noctes sic lectum stratumque nostrum rigemus in lachrymis, ut continua capiamus praesidia sanctitatis. *R. Amen.* Per misericordiam tuam &c.

fol. 159.

7 **S**Alva nos Domine propter misericordiam tuam, quos scis infirmari propter iniquitatem propriam; & quoniam turbata est anima nostra ob metum tuorum justorum judiciorum, requiescat propter jucundissimum indulgentiae tuae donum; & eam percipiat ad sanitatis praemium, qui suorum confitetur vulnera peccatorum: ut purgatus per gratiam, veniam suscipiat; & ad te sine confusione perveniat. (*R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.)

fol. 162.

8 **D**iscedant à te Domine omnes maligni; quos utique infidelitatis suae vorago à te discedere fecit: non quò ipsi poenali ultione à te perituri recedant; sed ut infidelitatis eorum discedente proterviâ, mitissima levi jugo tuo sua colla submittant. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 53. 55.

9 **D**omine ne in ira tua nos arguas; neque in tuo nos furore corripas: sed ab asperitate verberis unge clementiâ lenitatis: ut non perditionem poena; sed eruditionem nobis tua conferat disciplina. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 60.

10 **P**Recamur Domine, ut nos in ira tua non arguas; & furorem tuum in nos desaeuire non sinas: sed placidus corrector tolle peccandi usum; ne nos arguendo durius, propellat ad nihilum. miserere ergo infirmitati nostrae: & famulorum tuorum omnium fidelium infirmorum tuam imperti medelam: & quos cernis proprio turbari peccato, quietos deputa, misericorditer indulgendo. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus &c.

fol. 60.

11 **A**desto, quaesumus, Domine supplicibus nostris: & quibus austeritatem justae correctionis infligis, propitius adhibe auxilium misericordissimae consolationis. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus &c.

Ex Albino
Flacco col.
229.

12 **U**T, ne in furore & ira tua animas famulorum tuorum Domine arguas, deprecamur: sed cuncta peccaminum labe mundatis, tuae pietatis dono refrigerii locum concede. Per Dominum.

V I I.

Psalmus David, quem cantavit Domino pro verbis Chusi filii Jemini.

B E D A.

I. Reg. IX. 1.
* In com-
ment. Psalm.
Tom. 7.

Chusi interpretatur Æthiops: quo nomine Saul propter sanguinarios & crudeles mores exprimitur: & appellatur Filius Jemini; quia de illius stirpe descendit, ut * Regum historia narrat. Allegoricè autem David, Christum; Æthiopem verò, persequentem populum Judaeorum intellige. Hujus tituli sensum, * Hieronymum secutus exposui: quia sunt (ut ipse est testis) qui hunc psalmum contra Absalon putant esse cantatum: quando Chusi amicus David destruxit consilium Achitophel: quos sciendum est vehementer errare: primò quia nomen Chusai per samech litteram scriptum est: hic verò per sin. deinde quòd numquam David, qui ducibus exercitus sui praeceperat, Parcite puero Absalon, de morte illius loqueretur; Conceptit dolorem, & peperit iniquitatem, lacum aperuit & cetera: maximè qui hunc mortuum operto capite flevit. ad extremum quòd ille amicus David, filius Arachi; hic verò Filius Jemini scribitur.

Sensus spiri-
tualis.

Causam ergo suam Propheta trahens in futurum mysterium Domini Salvatoris; in prima divisione, ex sua persona Dominum deprecatur, ut ab omnibus persecutoribus, ejus virtute liberetur: Domine Deus meus in te speravi. Secunda sectione idem Propheta rogat, ut resurrectionis ejus gloria manifestata subveniat: Exurge Domine in ira tua & reliqua. Tertia (ipsum) introducit loquentem per id quòd satius est humilis, ut secundum justitiam suam veritatemque judicetur; malos ultione deterrens, bonis gratuita praeemia compromittens: Judica me Domine secundum justitiam meam. In quarta parte iterum Propheta loquitur, commonens Judaeos, ut metu futuri judicii a proposita iniquitate discedant; ne meritis lae- re debeant ultiones: Deus judex justus & fortis & patiens: nunquid irascitur per singulos dies? Potest iste Psalmus etiam in persona * Dominici hominis intelligi: si modò ea, quae ibi humiliter dicta sunt, ad nostram * infirmitatem referantur, quam ille gestabat.

* S. August.
in hunc Psalm.
& Retractat.
l. 19. num. 8.
* al. humilitatem.

Eusebius Caesariensis. Davidis confessio, & prophetia vocationis Gentium.
S. Athanasius. Psalmus in interpellatione & oratione & deprecatione.

Ex Brev.

* Card. Thomafius. Ezechias ab hostibus calumniatus, & a suis proditus, Domino supplicat, imprecatus ejus
Judicium in eos, qui mendaciter innocentem accusabant.
Dominica ad Vigilias. Pfalt. Syr. Conversio gentium ad fidem, & confessionem Trinitatis, vers. 27.
Pfalt. Arab. vers. 35.

PSALMUS AD PRECANDUM.

Propheta.

- 1 DOMINE Deus meus in te speravi:
2 saluum me fac ex omnibus persequentibus me; & libera me:
† 3 ne quando rapiat ut leo animam meam;
4 dum non est qui redimat, neque qui saluum faciat.
† 5 Domine Deus meus si feci istud;
6 si est iniquitas in manibus meis;
† 7 si reddidi retribuuntibus mihi mala:
8 decidam meritò ab inimicis meis inanis;
† 9 persequatur inimicus animam meam & comprehendat;
10 & conculcet in terra vitam meam;
11 & gloriam meam in pulverem deducat.
: DIAPSALMA.
† 12 Exsurge Domine in ira tua:
13 & exaltare in finibus inimicorum meorum.
† 14 :Et: exsurge ÷ Domine Deus meus:
in praecepto quod mandasti:
15 & synagoga populorum circumdabit te.
† 16 & propter hanc, in altum regredere:
17 Dominus judicat populos.
† 18 Judica me Domine secundum justitiam meam:
19 & secundum innocentiam meam super me.
† 20 consumetur nequitia peccatorum:
21 & diriges justum,
22 scrutans corda & renes Deus.
† 23 justum, adjutorium meum à Domino,
24 qui salvos facit rectos corde.
† 25 Deus, judex justus fortis ÷ & patiens:
26 numquid irascitur per singulos dies?
† 27 Nisi conversi fueritis, gladium suum vibrabit:
28 arcum suum tetendit, & paravit illum;
† 29 & in eo paravit vasa mortis:
30 sagittas suas ardentibus effecit.
† 31 Ecce parturit injustitiam; concepit dolorem; & peperit iniquitatem.
† 32 lacum aperuit, & effodit eum:
33 & incidit in foveam quam fecit.
† 34 convertetur dolor ejus in caput ejus:
35 & in verticem ipsius iniquitas ejus descendet.
† 36 Confitebor Domino secundum justitiam ejus:
37 & psallam nomini Domini Altissimi.

PROPHETA. 1 Domine Deus meus ego in te speravi semper: 2 salva me ergo, & libera me ab omnibus persequentibus me: 3 ne fortè aliquando Aethiops iste filius femini prædabundus ut leo rapiat ferociter animam & vitam meam; 4 cum præter te nemo sit qui me jamjam captivandum redimat; neque qui me ab ejus manibus salvet. 5 Domine Deus meus, si feci hoc criminis quod ille mihi imputat; 6 si est iniquum aliquod adversum eum in operationibus meis; 7 si ego vicissim mala rependi iis, qui mihi e contrario mala reddebant pro bonis: 8 si hæc, inquam, feci; meritò sanè decidam ex inimicis illis meis vacuus, & omni spe mea frustratus; 9 meritò Aethiops inimicus hic meus persequatur & apprehendat animam vitamque meam; 10 & meritò me adhuc viventem sternat in terram, & suis pedibus conculcet; 11 honoremque meum in pulverem collocet sepulchri. * 12 Exsurge (ut ita dicam) Domine cum ira tua ad vindictionem, qua me defendas: 13 ac te excelsum esse demonstra in finibus ac regionibus ejusmodi inimicorum meorum: 14 & expergiscere (ut ita dicam) Domine Deus meus ad ulciscendum præceptum de non inferenda injuria, quod tu mandasti, & isti violaverunt: 15 & horum populorum congregatio a te judicanda, circumstet tribunal tuum: 16 & ob hanc rem tu judicaturus reddi (ut ita loquar) ad altitudinem solii tui. 17 jure namque populos omnes judicaturus est Dominus omnium. 18 itaque judicium pro me facito Domine, prout postulat justitia hæc mea erga inimicos illos meos quos non lasi: 19 & pro me judica, prout exigit innocentia hæc mea, quæ in me est; quia numquam illis nocui. 20 finiatur, quæso, malitia hominum peccatorum; & ita hominem justum & innoxium rectè ac prosperè se habere facies, 21 ò Deus, qui cordium affectiones, intimasque sensuum cupiditates examinas atque cognoscis. 22 Justum est auxilium hoc quod mihi in hac justa causa peto & exspecto a Domino; 23 qui Dominus salvat innocentes, qui rectum animum habent. 24 Deus judex est justus & fortis & lenis, iram differens: 25 numquid enim diebus singulis iram punitionemque adducit in eos, qui singulis diebus peccant? 26 Attamen, nisi vos persecutores mei conversi fueritis ab nequitia ad penitentiam, ipse Deus gladium vindictæ suæ acuet, & micantem movebit in vos minabundus: 27 immò justitiæ suæ arcum jam tetendit; eumque præparavit ad vos sagittandos: 28 & in eo arcu jam præparavit jacula iumenta mortifera: 29 suasque sagittas jam perfecit infigendas vobis ardentibus odio mei. 30 Ecce Aethiops hostis hic meus instar mulieris parturientis nisus est ut pareret quid injustum contra me: 31 concepitque occultè in animo suo laborem ac dolorem, quem mihi faceret; & peperit tandem ac propalavit rem iniquam, quam in me machinabatur. 32 Ipse quidem foveam excidit, eamque profundè refodit, in quam suis ego insidiis caderem: 33 verum & ipsemet justo Dei judicio casurus est in foveam ipsam, quam fecerat in ruinam meam. 34 dolor ille, quem mihi faciendum conceperat, in ipsiusmet caput & perniciem revertetur: 35 & res illa iniqua adversum me jam parta & in lucem edita, in ejusdem ipsius verticem & ruinam inopinatò recidet. 36 Igitur profitebor Domino debitas laudes, prout meritò exigit justitia ejus, qua noxios punit, & innoxios salvat: 37 semperque psalmos canam in honorem majestatis Domini altissimi atque supremi.

Psalmus David inspiratus: quem ipse Domino cecinit pro negotiis illis Chusi (quo nomine significatur Aethiops) de stirpe Jemini ex tribu Beniamin.

* Pausatio aut immutatio musica cantilenæ inter psallendum.

ψ. 12.
I. Paral.
XXVIII. 9.
Jerem. XI.
20. XVII. 10.
XX. 12. Apoc.
cal. II. 23.
ψ. 27.
Deuteron.
XXXII. 41.

ψ. 30.
Deuteron.
XXXII. 42.
ψ. 31.
Job XV. 18.
35. Isai. LIX.
4.

ψ. 33.
Psal. IX. 16.
LVI. 7.
ψ. 35.
Proverb. V.
22. XXII 8.

MSS.

1 **S**crutator cordium Deus libera nos à persequentibus nos: & da nobis in tui expectatione iudicii firmam custodiam mentis; ut non retribuamus inimicis mala pro malis. Per Dominum nostrum Jesum &c.

Brev. Mozarab. fol. 153.
De Passione Domini.

2 **D**omine Deus sperantem in te Ecclesiam tuam à persequentibus hominibus libera: ut potentiā passionis tuae, quā eam primū liberaſti à captivitate diaboli, liberaſ etiam ab ardoribus supplicii ſempiterni. R. Amen. Per miſericordiam tuam Deus noſter: qui eſ benedictus & vivis & omnia regis in ſaecula ſaeculorum. R. Amen.

fol. 159.

3 **D**omine Deus ſalvum fac populum tuum ſecundū acceptum à te juſtitiae donum, in quo ſanctae fidei nobis tribuiſti myſterium: ut porrecto titulo Crucis, ſic conſumatur nequitia peccatoris, ut dirigatur juſtus per ſemitas aequitatis. (R. Amen. Per miſericordiam tuam Deus noſter &c.

fol. 55. 160.
182.

4 **G**lorioſe, potens, ac miſericors Deus, erue nos ab inſidiis inimici: & ne anima noſtra à rugientis leonis raptu rapido rapiatur, protectio dexteræ tuæ in noſtri cuſtodiam deputetur: ne dum non eſt qui redimat, ille ſævus occidat: aut ſi non eſt qui ſalvum faciat, ille ſubvertat. Sed tu Leo de tribu Juda in ira tua exurge; & * ſeveritate iudicii, inſidioſi hoſtis catervas interime: noſque in præcepto, quod mandaviſti, credere & permanere concede. (R. Amen. Per miſericordiam tuam Deus noſter &c.)

* al. veritate.

fol. 162.
De Paſſione Domini.

5 **D**omine Deus ſperantem in te tuam Eccleſiam ſalva: quæ per te, qui pro ea paſſus eſ, & ab omnibus perſequentibus liberetur, & cum omnibus qui te diligunt perpetim jucundetur. R. Amen. Per miſericordiam tuam Deus noſter &c.

fol. 187.
Item de Paſſione.

6 **D**omine Deus ſperantem in te tuam Eccleſiam à perſequentibus omnibus ſalva; & de manu perſequentium potentialiter libera: ac ne quando rapiat vel leo animam ejus, tuis ſemper inroretur virtutibus: ut cujus primū paſſionis completa eſt ſanguine, ejus invicta liberetur à malis omnibus poteſtate. R. Amen. Per miſericordiam tuam Deus noſter &c.

VIII.

In finem: pro torcularibus: Psalmus David.

BEDA.

Sensus spiri-
tualis,

Pro torcularibus, pro Eccleſie membris dicit: quia ſicut in torcularibus preſſæ uvæ, duriffimis gigartibus comminutis, ſollibusque vacuatis, dulciſſima vina profundunt, ſic in Eccleſia de obſtinatis moribus tumidaque ſuperbia, preſſura penitentie ſuaves lachrymæ ſalutariter exprimuntur.

Eccleſia ergo priſci temporis, in qua reſvera torcular quidem corporum eſt, ſed fructus ſalutaris animarum, primo ingreſſu laudes Domini Chriſti læta decantat, majestatem ejus prædicans & operationis excelsa: Domine Dominus noſter & reliqua. Secundo apertius venit ad hominis naturam, quam de conditione parviſſima, quæ Adam fuerat peccante vitata, ad magnarum dicit rerum creviſſe faſigia, ſc. Domini Chriſti ex duabus & in duabus naturis inconſuſis atque diſtinctis, una perſona ſalutariter & indubitante agnoſcitur: (Quid eſt homo quod memor eſ ejus?)

Eusebius Caſarienſis. Prophetia de vocatione Gentium.

S. Athanaſius. Psalmus gratiarum actionis.

* Cardin. Thom. Admiratur Prophetæ Dei potentiam, per quam gubernat cunctam mundi molem: gratiasque agit, quod tantus Creator hominis memoriam ſit habere dignatus. Aliter, Eccleſia laudem dicit Chriſto de fide omnium credentium. Lege ad Euangelium Marci.

Dominica ad
Vigilias.

Pſalt. Syr. Prophetia, quod laudem Oſannis dicturi eſſent infantes & pueri, atque adoleſcentes, Domino, verſ. 18.
Pſalt. Arab. verſ. 17.

PSALMUS AD LAUDANDUM DEUM.

Propheta.

1 **D**OMINE Dominus noſter, quā admirabile eſt nomen tuum in univerſa terra!

ψ. 2.
Pſ. CXII. 4.

† 2 quoniam elevata eſt magnificentia tua ſuper caelos:

ψ. 3.
Matth. XXI.
16.

† 3 ex ore infantium & lactentium perfecit laudem

4 propter inimicos tuos,

5 ut deſtruas inimicum & ultorem.

† 6 Quoniam videbo caelos: tuos: opera digitorum tuorum,

lunam

PROPHETA. 1 Domine Dominator noſtri, d quā grande eſt & mirabile nomen & regnum majestatis tuæ intota terra! 2 nam licet tua magnitudo & gloria longè ſupra caelos ipſos nedum terram ſublimior ſit, & alta reſplendeat: 3 tamen laudem quoque perfectam tibi paraſti vel ex ore ipſo puerorum penè infantium & penè ſugentium adhuc ubera, clamentium Hoſanna Hieroſolymis in Templo; 4 idque perfecit propter inimicos & adverſarios tuos, principes ſacerdotum & ſcribas; 5 ut hoc modo ſaltem à malitia diſſolveres ac ceſſare feceres inimicum tuum tibi adverſantem, & ſuæ gloriæ inanis deſenſorem ac vindictorem, ne ſuum locum perderet & Judaicam gentem. 6 Cæterum, quoniam ego attentius videbo

In perpetuum decantandus melodia ſuper torcularibus uſitata. Psalmus Davidi inspiratus.

7 lunam & stellas, quae tu: fundasti:

† 8 quid est homo quod memor es ejus?

9 aut filius hominis quoniam visitas eum?

† 10 minuísti eum paulò minùs ab Angelis:

11 glorià & honore coronasti eum:

12 & constituísti eum super opera manuum tuarum.

† 13 omnia subiecisti sub pedibus ejus,

14 oves & boves universas,

15 insuper & pecora campi,

† 16 volucres caeli & pisces maris,

17 qui perambulant semitas maris.

† 18 Domine Dominus noster, quàm admirabile est nomen tuum in universa terra!

tuos celos, quae sunt opera pulcherrima tuis (ut ita dicam) digitis elaborata; 7 & lunam videbo ac stellas, quas tu in caelestibus orbibus fundasti & stabilivisti: 8 idcirco exclamabo mirator, Quantula res est homo de luto formatus, ut tam beneficè tu recorderis ejus? 9 aut quid est humana natura illius filii de humano semine Davidis, ut tam dignanter eam visites unione ineffabili Verbi tui? 10 fecisti quidem ipsum filium hominis Christum paulo inferiore Angelis secundum humanitatem: 11 sed propter passionem mortis, gloria resurrectionis, & honore sessionis ad dexteram tuam ornasti eum veluti corona: 12 eumque constituísti dominum in omnia opera manuum tuarum. 13 omnia namque creata subdidisti pedibus & dominatui ejus, nihil dimittendo non subjectum ei, præter te Deum, qui subiecisti ei omnia; 14 & minimas etiam creaturas ditioni ejus subiecisti, nempe oves & boves omnes, 15 ac pecora ipsa, præterea & animalia campestris & agrestia, 16 & aves per aereum caelum volitantes, & pisces ipsos maris, 17 qui per varia ejusdem maris itinera discurrent, & quaecumque moventur in aquis. 18 Domine dominator nostri o quam grande est & mirabile nomen & regnum majestatis tuae in tota terra!

ORATIONES.

MSS. 1 **A**dmirabile nomen tuum, omnipotens Domine, supplices exoramus: ut qui omnem creaturam mundi ad usus hominis subiecisti, nos ad tuae servitutis officium dignos digneris efficere. Per Dominum.

Brev. Mozarab. fol. 232. 2 **A**dmirabilis Domine, tuum nomen laudabile (est) in universis finibus terrae. praesta ergo nobis vanam mundi celsitudinem declinare: ut ex ore nostro tua perficiatur laudatio, & verae fidei nutrimentis crescat in nos scientiae plenitudo. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.

fol. 234. 3 **D**omine admirabilis & immense, humiles nos propitius tam effice quàm intende: ut quia nomen tuum admirabile est in omni terra, veritatis in nos solidius cumules disciplinam. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

IX.

In finem: * pro occultis filii: Psalmus David.

BEDA.

Nomen Filii personam significat Domini Salvatoris: nam cum nomen aliquod, ad quem pertineat non ponitur, necesse est, ut hoc dictum de summitate aliqua sentiat. Pro occultis autem, quod plurali numero posuit, non unum, sed utrumque ejus demonstrat adventum. Verum sciendum est, in Hebræo haberi; Pro morte filii: sed LXX. Interpretes Christi passionem & resurrectionem, quae ignota prius mundo fuit, per verbum absconsionis celare maluisse; ne a gentibus illo tempore facile nosceretur. * Deinde & Symmachus ita translulit, Pro victoria de morte filii: hanc habens consuetudinem, ut verbum Hebraicum Lamnazzeach, quod LXX. Interpretes, In finem; Aquila translulit, Τὸ τέλος τοῦ, hoc est, Ei qui præbet victoriam; ipse verteret, Επὶ νίκῃ, quod proprie triumphum palmarumque significat.

Totus hic psalmus a persona Prophetæ deponitur. Prima professione latum se dicit Domino psalliturum quoniam confudit diabolum; cujus culturam adventus sui pia dispensatione destruxit: Confitebor tibi Domine in toto corde meo &c. Secunda commonet fideles, ut psallant Domino; qui vindicat sanguinem pauperum; & exaltat eos de portis mortis: Psallite Domino qui habitat in Sion. Tertia peccatoribus cum Antichristo malorum finem dicit esse venturum: Convertantur peccatores. Quarta malorum ipsorum nimietate permotus, conversus ad Dominum, quasi recessisse illum dicit a defensione pauperum; cum malis datur licentia presumptionis suae: Ut quid Domine recessisti longè? Quinta deprecatur, ut tremendi illius iudicii tempus adveniat; quatenus hæc omnia sine celeri transigantur; ne cujuslibet hominis iniquitas ultra pravealeat: Exsurge Domine Deus, exaltetur manus tua & reliqua.

Eusebius Cæsariensis. Mors Christi & resurrectio, & regni acceptio, inimicorumque omnium destructio.

S. Athanasius. Psalmus cum confessione.

* Cardin. Thomaf. Orat Dominum David pro dolosis cogitationibus Filii sui, gratias agens, quod eos non sequeretur effectus: potest & Ezechiae congruere, gratias agenti post Assyrii exercitus interitum. Aliter, Ecclesia laudem dicit Christo de Judæis & de Principe Dæmoniorum.

Pfalt. Syr. De Christo solum ac regnum suscipiente, hostemque profligante, ver. 42.

Item de incurfu hostis in Adam, ejusque generationem, & quomodo depresso Christus ejus arrogantiam, vers. 38.

Pfalt. Arab. Davidis, de mysteriis filii quoad gloriam Christi ejusque resurrectionem, ac regnum; atque interitum omnium inobedientium, vers. 82.

S. Hier. Ille Psalmus totus in Persona Ecclesiæ per Prophetam de Antichristo cantatur. Totus Psalmus per Tropologiam ad Christi pertinet Sacramentum.

PSALMUS AD GRATIAS AGENDAS ET AD PRECANDUM.

Propheta.

- 1 **C**ONFITEBOR ÷ tibi: Domine
 in toto corde meo:
 2 narrabo omnia mirabilia tua:
 † 3 laetabor & exultabo in te:
 4 psallam nomini tuo, Altissime:
 † 5 in convertendo inimicum meum retrorsum;
 6 infirmabuntur & peribunt a facie tua.
 † 7 quoniam fecisti iudicium meum & cau-
 sam meam:
 8 sedisti super thronum, qui iudicas iustitiam.
 † 9 Increpasti gentes; ÷ & : periit impius:
 10 nomen eorum delesti in aeternum & in
 saeculum ÷ saeculi:
 † 11 inimici defecerunt frameae in finem: &
 civitates ÷ eorum: destruxisti.
 † 12 periit memoria eorum cum sonitu:
 13 & Dominus in aeternum permanet.
 † 14 Paravit in iudicio thronum suum:
 15 & ipse iudicabit orbem ÷ terrae: in
 aequitate:
 16 iudicabit populos in iustitia.
 † 17 & factus est Dominus refugium pauperi,
 18 adiutor in opportunitatibus, in tribula-
 tione.
 † 19 Et sperent in te qui noverunt nomen
 tuum:
 20 quoniam non dereliquisti quaerentes te
 Domine.
 † 21 Psallite Domino qui habitat ÷ in: Sion:
 22 annuntiate inter gentes studia ejus:
 † 23 quoniam requirens sanguinem eorum,
 recordatus est:
 24 non est oblitus clamorem pauperum.
 † 25 Miserere mei Domine: vide humilita-
 tem meam de inimicis meis,
 † 26 qui exaltas me de portis mortis;
 27 ut annuntiem omnes laudationes tuas
 28 in portis filiae Sion:
 † 29 Exultabo in salutari tuo:
 30 infixae sunt Gentes in interitu, quem fe-
 cerunt.
 † 31 in laqueo ÷ isto: quem asconderunt,
 comprehensus est pes eorum.
 † 32 Cognoscetur Dominus, iudicia faciens:
 33 in operibus manuum suarum compre-
 hensus est peccator.

CANTICUM DIAPSALMATIS.

- † 34 Convertantur peccatores in infernum;
 35 omnes gentes quae obliviscuntur Deum:
 † 36 quoniam non in finem oblivio erit pauperis:
 37 patientia pauperum non peribit in finem.
 † 38 Exsurge Domine: non confortetur homo:
 39 iudicentur gentes in conspectu tuo.
 † 40 constitue Domine legislatorem super eos:
 41 ut sciant gentes quoniam homines sunt.

: D I A P S A L M A :

- † 42 **UT QUID** Domine recessisti longè?
 despi-

In perpetuum decantandus super occultis ju-
 diciis Dei in morte filii, Psalmus Davidi inspiratus.

PROPHETA. 1 Profitebor & celebrabo debi-
 tas tibi Domine laudes toto meo cordis affectu: 2 &
 cuncta tua enarrabo opera admiranda erga me gesta: 3
 laetabor & exultans gloriabor de te ejusmodi mirabi-
 lium effectore: 4 ac majestati tuae psalmos canam &
 Deus altissime: 5 eo quod inimicus ille meus a te aver-
 sus fuerit retrorsum atque fugatus; 6 & eo quod re-
 liqui quoque sequaces ejus corruentes debilitandi sint
 atque perituri coram te, ipsorum a me injurias propul-
 sante. 7 tu enim iudicium hoc meum causamque meam
 istam fecisti, pro me iudicando contra adversarios
 meos: 8 & in hoc meo negotio veluti pro tribunali
 sedisti tu, qui iudicas iuste. 9 Tu minis ac penis ob-
 jurgasti ejusmodi gentes iniquas; statimque periit im-
 pius ille inimicus meus: 10 eorumque omnium nomi-
 nis memoriam obolevisisti in sempiternum & in omnia
 saecula. 11 & ita enses illi & arma strepentia ini-
 mici illius mei jam desierunt in perpetuum; eorumque
 civitates evertisti: 12 periitque eorum memoria &
 recordatio una cum toto armorum suorum sono atque
 strepitu: 13 & Dominus aeternum manet in solio re-
 gni sui. 14 Hic Dominus stabilivit ac paravit tri-
 bunal suum ad iudicium faciendum pro me vendican-
 do ab oppressoribus: 15 & idem iudicaturus est cum
 iustitia habitatores terrae: 16 iudicaturus est, inquam,
 cum rectitudine omnes populos. 17 & ita Dominus se
 mihi pauperi oppresso praeiit veluti tutum locum re-
 fugii: 18 & mihi adfuit adiutor temporibus oppor-
 tunis, cum epus erat, nempe in tribulatione & angus-
 tia. 19 Omnes igitur, qui majestatem tuam agnoscunt,
 spem suam in te collocent, 20 Domine, quia numquam
 ope tua deseruisti eos, qui te exquirebant & invoca-
 bant ad adiutorium sui. 21 Canite psalmos Domino,
 qui domicilium sanctum constructum habet in monte
 Sion: 22 ejusque cogitationes, voluntates, & consi-
 lia mirabilia annuntiate inter gentes omnes: 23 quia,
 cum eorumdem quarentium se sanguinem effusum vin-
 dicaturus requirit de manu homicidae, illorum se sem-
 per memorem fuisse demonstrat; 24 seque ostendit
 numquam fuisse oblitum deprecationis & clamoris pau-
 perum; quo ego clamore eum olim ita precabar: 25
 Miserere mei Domine; & humiliationem hanc meam
 & afflictionem, quae mihi fit ab inimicis meis, commi-
 serationis oculo vide tu, 26 qui me semper erigere
 soles & eripere de portis extremisque periculis mor-
 tis; 27 quod omnia tua erga me facta laudanda possim
 annuntiare palam 28 in portis & compitis frequen-
 tissimis urbis Sion. & haec olim precabar. 29 Nunc
 verò exultabo ob tuam Domine mihi allatam salva-
 tionem: 30 cum gentes adversariae meae demersae sint
 ac defixae in ea perditionis fovea, quam mihi fecerant
 ac pararant: 31 & cum pes eorum, ea ipsa pedicula
 captus sit, quam mihi comprehendendo occulte teten-
 derant. 32 Agnoscetur planè Dominus, cum sua ma-
 nifeste ultionum iudicia fecerit: 33 veluti cum pec-
 cator suarum ipse operibus manuum captus fuerit at-
 que corruerit. * 34 Revolvantur in infernum pecca-
 tores; 25 eoque revolvantur gentes omnes quae obli-
 viscuntur Dei: 36 quia non in perpetuum oblivioni
 erit pauper; 37 & patiens expectatio pauperum non
 in perpetuum frustrata peribit. 38 Exsurge (ut ita
 dicam) a longa patientia tua Domine; ne, quæso, se
 homo fortificet ac praevalcat: 39 iudicentur, quæso,
 punianturque gentes impiae in tuo conspectu ac tribu-
 nali. 40 & tu Domine providentiae permisso consti-
 tue super eos terrificum magistrum aliquem vel tyran-
 num; 41 ut istiusmodi gentes discant & agnoscant
 se homines esse miseros & invalidos. 42 * QUARE
 Domine ita te exhibes, ut videaris veluti a nobis ab-

* Canticum
 interquiescē-
 te psalterio
 sive musico
 instrumento.

* Pausatio
 aut immuta-
 tio musica
 cantilenæ in-
 ter psalle-
 dum.

Psalmus X.
 secundum He-
 braeos.

scessis-

43 despicias in opportunitatibus, in tribulatione?

† 44 Dū superbit impius, incenditur pauper.

45 comprehenduntur in consiliis, quibus cogitant.

† 46 Quoniam laudatur peccator in desideriis animae suae;

47 & iniquus benedicitur:

† 48 exacerbat Dominum peccator;

49 secundum multitudinem irae suae non quaeret.

† 50 non est Deus in conspectu ejus:

51 inquinatae sunt viae illius in omni tempore.

† 52 Auferuntur judicia tua à facie ejus:

53 omnium inimicorum suorum dominabitur.

† 54 dixit enim: in corde suo; *Non movebor à generatione in generationem sine malo.*

† 55 Cujus maledictione os plenum est & amaritudine & dolo:

56 sub lingua ejus, labor & dolor.

† 57 sedet in insidiis cum divitibus,

58 in occultis ut interficiat innocentem.

† 59 oculi ejus in pauperem respiciunt:

60 insidiatur in abscondito, quasi leo in spelunca sua:

† 61 insidiatur ut rapiat pauperem,

62 rapere pauperem dum attrahit eum.

† 63 in laqueo suo humiliabit eum:

64 inclinabit se & cadet, cum dominatus fuerit pauperum.

† 65 dixit enim: in corde suo; *Oblitus est Deus:*

66 *avertit faciem suam ne videat in finem.*

† 67 Exsurge Domine Deus: exaltetur manus tua: ne obliviscaris pauperum.

† 68 propter quid irritavit impius Deum?

69 dixit enim in corde suo; *Non requireret.*

† 70 vides; quoniam tu laborem & dolorem consideras;

71 ut tradas eos in manus tuas.

† 72 Tibi derelictus est pauper:

73 orphano tu eris adjutor.

† 74 contere brachium peccatoris & maligni:

75 quaeretur peccatum illius; & non invenietur.

† 76 Dominus regnabit in aeternum, & in saeculum ÷ saeculi:

77 peribitis gentes de terra illius.

† 78 Desiderium pauperum exaudivit Dñus:

79 praeparationem cordis eorum audivit auris tua

† 80 judicare pupillo & humili:

81 ut non apponat ultra magnificare se homo super terram.

scelisse atque stetit à longè? 43 ut quid nos dissimulas in temporibus opportunis, nempe in tribulatione & angustia? 44 Cum impius superbit, pauper persecutionis ignibus ardet & cruciatur: 45 sed impii capiuntur indubiè ad interitum sui per ea ipsa consilia scelestà, quae excogitaverant ad perniciem aliorum. 46 Quoniam autem se peccator laudat de concupiscentiis satiatis animi sui; 47 & sibi benedicit & applaudit avarus & iniquus: 48 idcirco peccator ejusmodi Dominum blasphemavit & concitavit ad iram; 49 & per multam iracundiam & fastuosam arrogantiam suam Deum non exquiret, eique placere non curabit. 50 Deus non est coram eo peccatore & in cogitationibus ejus; 51 cujus actiones, quibus vitam transigit, contaminantur omni tempore. 52 E regione faciei ejus tolluntur, longeque fiunt tua Domine jura servanda, & tua judicia terribilia in eum exercenda. 53 unde & in omnes inimicos suos dominari conabitur: 54 locutus est namque in animo suo ita; Ego à felicitate hac mea numquam dimovebor in omnia futura tempora: eroque semper sine malo & afflictione. 55 Sermo oris ejus plenus est execrationis & amarulentiae & fraudis: 56 & lingua ejus verba sunt aliis laborifera ac facientia dolorem. 57 is und cum sibi similibus divitibus rapacibus sedet in insidiis, 58 sedet, inquam, in locis absconditis, ad occidendum aliquem innocentem. 59 & inde oculi ejus circumspiciunt in pauperem praterirentem: 60 insidiatur enim in loco abscondito, quemadmodum leo in sua spelunca insidiaretur oviculae; 61 insidiatur autem ad rapiendum aliquem a pauperem; 62 ad rapiendum, inquam, pauperem, cum ad paratam decipulam attraxerit eum. 63 in qua decipula sua captum, deprimet eum atque subjiciet: 64 & irruens incurvabit se, totusque procumbet quasi super praedam vorandam, cum scilicet in ejusmodi pauperes insidiosè captos fuerit dominatus. 65 Nec id mirum, existimavit enim & dixit in animo suo: Oblitus est Deus rerum humanarum, quae hic fiunt; 66 faciemque suam avertit in perpetuum, ne videat quae hic fiunt bona vel mala. 67 Surge Domine Deus meus ad tantam impietatem; elevetur & excelsa monstretur in ulciscendo manus & potentia tua: ne videaris velut oblitus pauperum. 68 ob quam enim causam impius te Deum concitavit ad iram? 69 nempe quia in animo suo existimavit & dixit: Deus rationem factorum nostrorum non est requisiturus. 70 at tu Deus omnia vides; nam tu consideras laborem ac dolorem, quibus improbi probos laborare faciunt & dolere; 71 ut eosdem improbos tandem tradas in ultrices manus tuas, aeterno supplicio cruciandos. 72 Tibi Domine tuaeque tutelae dimissus est pauper: 73 & tu pupillo humana ope destituto aderis adjutor. 74 itaque peccatoris & maligni pauperes opprimentis brachium roburque centere: 75 & ita confracto brachio peccatoris, si ejusdem peccatum & facinus requireretur, non invenietur amplius, & non exstabit, quia patrari non poterit. 76 Dominus regnabit in aeternum & in omnia saecula: 77 vos autem gentes impiae de terra illius expulsae peribitis. 78 Dominus exaudivit desiderium pauperum: 79 & certè auxis tua Domine audivit attenta praeparationem, propositum, ac desiderium cordis eorum, 80 ut faceres judicium pupillo & humili oppresso; 81 quò nequaquam ultra adderet in terra se magnum existimare atque jactare superbe homo de terra.

O R A T I O N E S.

MSS.

1 **C**onfessionem nostrae piam aurem tuam Deus clemens aperi, qui sperantes in te nunquam consuevisti relinquere: ut exaltati de portis mortis perpetuae, possimus salvi, tentatoris occultas insidias effugere. Per.

Brev. Moza-
rab. fol. 56.
63. 77. 111.
* al. tu amo-
rem.
* al. intelli-
gat.
* al. tribuas.
fol. 84.

2 **D**esiderium tuorum Domine pauperum sic intende propitius, ut & donorum caelestium nobis copiam tribuas; & * tumorem praetereuntium rerum à nobis avertas. auris quoque tua nostram ita orationem * intendat, ut dum pupillo humilique iudicium feceris, paternam nobis indulgentiam blandiaris; & pro humiliatione praesentium gaudia * retribuas aeternorum. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

fol. 108.

3 **E**xalta nos Domine de portis mortis, ut laudes tuas in portis filiae Sion adnunciare possimus. illuc nos pertrahe; & inde nos remove: ut ad supernam voluntatem, mentis nostrae se tendat erectio; & tenebrarum opera, conversionis nostrae relinquat intentio. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

fol. 177.

De Passione
Domini.

4 **D**eus, cui humanae fragilitatis cura relicta est; tu pauperibus in tribulatione praesta suffragium: tu egenis adesto pius (adjutor); ut brachia malignantium, qui nos evertere nituntur, fortitudine tua prosternantur: ne dum voluntatis suae proterviam implent, magnificare se de hereditate tua jactanter aggrediantur. sic clemens clientes erudi & protege, qualiter praesentis vitae solatio foveas, & post ad aeterna praemia introducas. *R. Amen.* Per misericordiam tuam *Ec.*

fol. 179.

5 **P**allat semper Ecclesia tua nomini tuo altissime Deus; qui per passionis tuae triumphum convertisti inimicum animae nostrae retrorsum: quaesumus proinde, ut eodem cum suis satellitibus infirmatis & perditis, affatim tua nos semper protegat passio gloriosa. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

fol. 56.

De Passione
Domini.

6 **M**iserere nostri Domine; & vide humilitatem nostram de inimicis nostris: ut qui nullis teneri potuisti dolorum infernalium vinculis, nos à portis mortis potentialiter exaltare digneris. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

fol. 56.

7 **I**n toto corde nostro confitebimur nomini tuo Domine, quod inimicum nostrum retrorsum redire fecisti; dum eum potentialiter igneam catenam vinxisti; & nos de portis mortis, passionis tuae victoriam liberaisti. esto nunc, quaesumus, custos redemptorum, qui pretium factus es peccatorum. esto refugium pauperum, defensio viduarum, & protectio pupillorum: ut dum singulorum necessitatibus singulari favore subveniris, singulari fide à cunctis incessabiliter collauderis. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

fol. 411.

De Sancto
Confessore.

8 **A**verte Domine inimicos nostros retrorsum; ut, dum aspicias, infirmentur: atque ipse adjutor in opportunitatibus in tribulatione, opportunitatum nobis gratiam praesta; & tribulationum pondus attenua: ut nec prosperitas nos revocet ad negligentiam, nec angustia pertrahat ad ruinam: sed miseratio tua nos perducatur ad veniam. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus *Ec.*

Comment.
hujus Psalm.
T. 7. S. Hieronymi.

9 **E**cce Domine, in toto corde suo te solum confessor tuus Martinus confitetur & credit; dum conceptum amorem tuae fidei confitendo narrat, & mirabilia tua devoto ore pronunciat. laetari ergo & exultare nos fac in te & jugiter & evidenter: ut in te habeamus post discrimina requiem, in quo ille post confessionem meruit invenire mercedem. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

10 **O**ramus te Domine, ut nos ab operibus Antichristi custodire digneris illaesos: ut ab eo pupilli facti, patrem (te) Christum Dominum cognoscentes, te sequamur fide, te retineamus corde, te glorificemus in opere. quia tibi est cum aeterno Patre & Spiritu Sancto honor & gloria in saecula saeculorum. *R. Amen.*

X.

In finem: Psalmus David.

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Finis semper ad Christum tendit; sed modò passionem illius, modò resurrectionem designat: nunc autem sanctam fidem declarat; in qua haeretici digladiantur contra fidelissimos Christianos. sciendum igitur hunc psalmum ad destruendos haeticos esse prolatum.

Psalmus hic totus ad personam Prophetæ referendus est; Primo capite de insidiatoribus haeticis dicit, qui nituntur, Catholicos in suam convertere pravitatem: In Domino confido. Secundo, Domini comminatur iudicium; & quid in illa retributione sustinere possint, evidenter ostendit; ut justitiam Domini metuentes, superstitiosas deserant falsitates: Dominus in templo sancto suo.

Eusebius Caesariensis. Triumphalis hymnus ejus, qui secundum Deum decertat.

S. Athanasius. Psalmus in narratione. Item: Hortatorius ad fortitudinem.

* Cardin. Thomaf. Verba David, quando, Saulem fugiens, in desertis est habitare compulsus. Aliter, non Christi est. Lege ad Genesim perditio Sodomæ.

Psalt.

Pfalt. Syr. Davidis, cum contristatus esset populus, quod captivus ductus esset ipse cum filiis suis. Nobis autem modò triumphus de adversario nostro, vers. 18.
 Dominica ad Vigiliis. Pfalt. Arab. De victoria ejus, qui pugnât cum Oeō, vers. 17.
 S. Hieron. Decimus Psalmus contra hæreticos, & malè credentes canitur. Vox Ecclesiæ contra hæreticos: sive Christi contra Dæmones.

P S A L M U S A D M E D I T A N D U M.

Propheta.

ψ. 3. &c.
 Pfal. LXIII.
 4. 5.

ψ. 8.
 Habac. II. 20.

ψ. 10.
 Pfal. XXXII.
 13. XXXIII.
 16. 17. LXV.
 7.

ψ. 15.
 Ezechiel.
 XXXVIII.
 22.

- 1 **I**N DOMINO confido: quomodo dicitis animae meae;
 2 Transmigra in montem sicut passer?
 † 3 quoniam ecce peccatores intenderunt arcum;
 4 paraverunt sagittas suas in pharetra,
 5 ut sagittent in obscuro rectos corde:
 † 6 quoniam quae perfecisti, destruxerunt.
 7 justus ÷ autem: quid fecit?
 † 8 Dominus in templo sancto suo:
 9 Dominus, in caelo sedes ejus.
 † 10 oculi ejus ÷ in pauperem: respiciunt:
 11 palpebrae ejus interrogant filios hominum.
 † 12 Dominus interrogat justum & impium.
 13 Qui autem diligit iniquitatem, odit animam suam.
 † 14 pluet super peccatores laqueos:
 15 ignis: & sulphur: & spiritus procellarum, pars calicis eorum.
 † 16 quoniam justus Dominus ÷ & justitias dilexit:
 17 aequitatem vidit vultus ejus.

In perpetuum decantandus Psalmus, Davidi inspiratus. PROPHETA. 1 Ego in Domino confisus sum; quomodo ergo vos amici mei haec animae meae verba dicitis? 2 Transfuge hinc, & citissime ut passerulus transvola in montem? 3 quia ecce peccatores isti persecutores tui jam arcum suum tederunt: 4 suasque sagittas præparaverunt in pharetra: ut proditoriè noctu cum obscura fuerit luna, emissis arcu sagittis configant eos, qui rectum & innoxium animum habent: 6 tum etiam, quia ipsi jam destruxerunt ea fundamenta ac stabilimenta, quæ tibi tuæque familiæ aptaveras atque perfeceras. 7 porro justus hic & innocuus quid illis umquam mali fecit? 8 At Dominus est in templo suo sancto, quod ego confugiam: 9 ejusdemque Domini thronus est in caelo super mortales omnes. 10 oculi ejus in pauperem prospiciunt oppressum injustè: 11 ejus obtutus examinant filios hominum: 12 omnemque hominem tum justum tum impium examinat Dominus, quid agant & quemadmodum vivant. 13 Caeterum qui id, quod iniquum est, amat, is odio habet suam ipsius animam: 14 instar pluviae namque Deus laqueos immittet in peccatores, quibus capiantur ad supplicium: 15 eorumque peccatorum, veluti quotidiana victus & potus portio, erit ignis & sulphur & ventus procellosus. 16 nam justus est Dominus; & quæ justa sunt, dilexit semper, ut odivit semper injusta: 17 ejusque facies benigno semper aspexit oculo, & approbavit id, quod æquum est & rectum, ut aversatus est semper omne pravum.

O R A T I O N E S.

MSS. 1 **D**irige oculos pietatis tuae super humilem paupertatis nostrae personam omnipotens Domine; & circumda nos fidei armis, ut ab iniquitatum sagittis eruti, valeamus aequitatem & justitiam custodire. Per D.

Brev. Mozarab. fol. 57.
 84. III.

2 **J**ustus es Domine, & justitiam diligis, atque aspicias aequitatem: da nobis ante oculos (tuos) tibi placita & placitura perficere; & semper digna tuae justitiae atque aequitatis opera consummare. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.

fol. 160.
 De Passione Domini.

3 **D**eus, cujus oculi in pauperem respiciunt, in te confidenti animae nostrae dona auxilium: ut qui sanari nos passionis tuae vulneribus imprecamur, te auxiliante à nostris passionibus liberemur. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 177.
 Item de Passione.

4 **A**dversus te Christe Domine peccatores malignantes praetendentes arcum dolositatis suae, nihilominus sagittis transfixi sunt. quia igitur te in obscuro nequitiae in jaculis linguae suae, ut conati sunt, transfigere nequiverunt; nos, quæsumus, ab eorum dentibus tuae passionis munimine extrahamur: ut te, quem rectum corde persecuti sunt impiè, sentiant nostrum in omnibus protectorem. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus &c.

B E N E D I C T I O.

* Comment.
 hujus Psalm.
 T. 7. S. Hieronymi.

5 (**C**hristus Dominus) nos vocatione suâ dignetur dignos efficere: & non secundum peccata nostra nobis supplicia inferat; sed secundum magnam misericordiam suam veniam largiatur. Quia ipsi est cum aeterno Patre & Spiritu Sancto honor & gloria in saecula saeculorum. Amen.

X I.

In finem : pro octavâ : Psalmus David.

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Octava, ut in sexto Psalmo jam dictum est, ad aeternam pertinet requiem: nam octavum diem mundus iste non recipit; sed finito septimo redit semper ad primum. petit itaque Propheta, iniquitatem istius mundi destrui, ut ad illam veritatem futurae promissionis debeat perveniri, meritumque huic psalmo octavus dies aptatur: ubi saeculi istius consuetudo vitiosa deseritur; & illius venire innocentia postulat.

Prima parte Propheta ab istius mundi perversitate salvari se petit; quoniam dolosi atque superbi potentiam Domini sceleratis oblocutionibus abnegabant: Salvum me fac Domine. Secundo, promissionem Patris per omnipotentem Filium praedicat esse faciendam, eloquia Domini sub brevitate collaudans, sicut prius sermones impios arguebat: (Propter miseriam inopum &c.)

Eusebius Casariensis. Accusatio malignorum: & prophetia de Christi adventu.

S. Athanasius. Psalmus in interpellatione & oratione & deprecatione.

* Cardin. Thomae. Ex persona David canitur, quod in tempore ejus omnis defecerit sanctus, & diminutae sint veritates a filiis hominum. Aliter, Christus pro passione suorum dicit de Judaeis. Lege ad Lucam. Aliter, Psalmus iste pro octava scribitur idest Dominica die resurrectionis Christi, quando defecit credens, & diminutae sunt veritates, ita ut etiam custodibus corporis pecunias efferrent, quorum labia dolosa Dominus disperdidit.

Psalt. Syr. Pugna maligni, & prophetia de adventu Christi, vers. 19.

Psalt. Arab. De fine Mundi, qui continget in die octava, & prophetia de adventu Christi, vers. 17.

S. Hier. Iste Psalmus de passione Christi cantatur.

Dominica ad
Vigilias.

PSALMUS AD PRECANDUM CUM LAMENTATIONE.

Propheta.

1 **S**ALVUM ÷ ME: FAC DOMINE;
QUONIAM DEFECIT SAN-
CTUS:

2 quoniam diminutae sunt veritates à filiis hominum.

† 3 vana locuti sunt unusquisque ad proximum suum:

4 labia dolosa, in corde & corde locuti sunt.

† 5 Disperdat Dominus universa labia dolosa & linguam magniloquam:

† 6 qui dixerunt; *Linguam nostram magnificabimus:*

7 labia nostra à nobis sunt:

8 quis noster Dominus est?

† 9 **PROPTER MISERIAM** inopum, & gemitum pauperum

10 nunc exsurgam: (dicit Dominus)

† 11 ponam in salutare: fiducialiter ÷ agam: in eo.

† 12 **ELOQUIA DOMINI**, eloquia casta:

13 argentum igne examinatum, probatum terrae,

14 purgatum septuplum.

† 15 Tu Domine servabis nos;

16 & custodies nos a generatione hac in aeternum.

† 17 in circuitu impii ambulant:

18 secundum altitudinem tuam multiplicasti filios hominum.

In perpetuum decantandus super cithara octo chordarum, vel super octavo sono, Psalmus, Davidi inspiratus. **PROPHETA.** 1 *Salva me Domine: quia penè defuit esse homo pius & sanctus: 2 & quia ad paucum numerum redactae sunt & penè defecerunt veritates & fidelitates inter filios hominum: 3 nam ferè quisque hominum solitus est inania & mendacia verba loqui cum proximo suo: 4 & per labia sermonesque blandos & fraudulentos, duplici corde & animo aliud dicendo & aliud sentiendo, mala loqui consueverunt. 5 Exscindat Dominus ac perdat omnia hujusmodi labia fraudulenta, & linguam omnem & de se magnificè, & de aliis superbè loquentem: 6 eosque Dominus disperdat, qui soliti sunt dicere: Linguam nostram superbiloquentia roborabimus; grandia & arrogantia verba loquimur: 7 labia nostra a nostro sunt arbitrato movenda; & prout libuerit, nostra sunt verba promenda. 8 ecquis nostri est dominus, qui nos coerceat, ne loquamur? DEUS. 9 Propter calamitatem, quam patiuntur pauperes, & propter lamentationem & gemitum inopum, 10 nunc exsurgam opem illis laturus (dicit Dominus.) 11 eosque pauperes liberabo ab oppressoribus, & ponam in salute & in tuto: & liberè fidenterque agam in ea salute praestanda, nullo me impediante. **PROPHETA.** 12 *Verba haec & promissa Domini, verba sunt ab omni falsitate ac dolo pura: 13 pura, inquam, sunt velut argentum purissimum igne examinatum, & peritis terrae aurificibus probum, 14 & velut argentum septies ac saepius repurgatum. 15 Tu nos ergo Domine custodi, 16 nosque conserva ab hoc genere pravo hominum in aeternum usque: 17 nam circumquaque & ubique impii obambulant, & undique nos cingunt: 18 cum tu secundum imperscrutabilem altitudinem iudiciorum tuorum multiplicaveris filios Adae, multum illis semper prospiciens & consulens sive bonis sive malis.**

O R A T I O N E S.

MSS.

1 **M**iserere fragilitatis nostrae sanctissime Pater; & concede nobis, eloquia tua pundo dico corde continere; ut possimus à multiloqua dolositate insanientium declinare. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Brev. Mozarab.
fol. 63. 77.
* al. conditionis.

2 **D**eus, qui superbis resistis, & linguam magniloquam labiaque dolosa disperdis; fac nos casta eloquia tua, quae velut argentum igne probatum sunt examinata, percipere: ut omni arrogantiae tumore dejecto, expositoque * corruptionis nostrae contagio,

* al. sancti-
tate inditū.

fol. 157.
De Passione
Domini.

fol. 160.
Item de Pas-
sione.

fol. 162.

fol. 278.

fol. 57.

tagio, geminae dignitatis splendorem, * sicut à te inditum in nostra conditione suscepi-
mus, ita per te renovatum per omnia retineamus. *R. Amen.* Per misericordiam tuam
Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

3 **L**ibera nos Domine à labiis iniquis & à lingua magniloqua, qui in Crucis appen-
sus es staterà: & praeſta, ut nec accusatori accusandi aditus pateat, nec plebs tua
ejus decipulis acquiescat, nec iram tuam suggestio fallax commoveat. sed tu Domine
ipsum humani generis callidum insidiatorem frameà divinà concide: & pro miseriis pau-
perum inclytà bonitate exsurge. (*R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*)

4 **S**alvum fac populum tuum Domine, qui gloriosà passionis tuae exceptione laetamur:
ut labia dolosa non habeamus in corde: sed ore simplici, & vanè loquentibus fi-
nem ponere, & in te credentium possimus accendere charitatem. *R. Amen.* Per mi-
sericordiam tuam Deus noster *Ec.*

5 **V**ana satis, Domine, de te loquuntur, qui te Dei Filium confiteri nefariis vocibus
dedignantur: disperde ergo labia dolosa à coetu Ecclesiae tuae, ut destructà va-
nitate superbiae, candor in nos rutillet humilis disciplinae. *R. Amen.* Per misericor-
diam tuam *Ec.*

6 **D**isperde Domine universa labia dolosa & linguam magniloquam; ut qui in Salu-
tare tuum fidenter agere nolunt, labiorum suorum malitià confundantur: sicque
illis in Christo Domino nostro vocatis per poenitentiam, unàque nobiscum fidei linguà
effectis; labia dolosa utcumque à nobis usquequaque dispereant. *R. Amen.* Per miseri-
cordiam tuam Deus noster *Ec.*

7 **C**ustodi nos Domine in generatione & progenie; nec cum praesenti volvamur fac-
culo, qui tuo jam inhaesimus fundamento: sed miseriarum nostrarum consolator
exsurge, & proventu laetitiae moerore nos absterge. *R. Amen.* Per misericordiam
tuam *Ec.*

XII.

In finem: Psalmus David.

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Totus psalmus de charitate loquitur Domini Christi. Respiciens Propheta totum penè mundum idololatrie mancipatum,
prima parte credulitatem suam adventu sanctae Incarnationis deposcit expleri, ut vel sic confusa Gentilitas, suum posset agno-
scere Creatorem: Usquequo Domine oblivisceris me? Secunda, ad nostras petitiones efficaciter instruendas illuminari faciem
suam vehementer expostulat; ne inimici aliqua fraude succumberet, qui semper se in ejus dicit misericordia fuisse consilium:
Respice & exaudi me Domine Deus meus.

Eusebius Caesariensis. Inimicorum insurrectio, & expectatio Christi.

S. Athanasius. Psalmus in interpellatione & oratione & deprecatione.

* Cardin. Thomaf. Ezechiae preces ab Assyriis obsessi. Aliter, vox Christi ad Patrem de Diabolo dicit in Marco.

Pfalt. Syr. Insultatio Adversarii & Domini, ejusque subsidii expectatio, vers. 12.

Pfalt. Arab. De fine, & in eo fit mentio de insultatione inimicorum, & prophetia de praesentia Christi, vers. 13.

S. Hier. Duodecimus Psalmus vocem continet animae fidelis requirentis Deum.

Dominica ud
Vigilias.

PSALMUS AD PRECANDUM CUM LAMENTATIONE.

Propheta.

- 1 **U**SQUEQUO Domine oblivisceris
me, in finem?
- 2 usquequò avertis faciem tuam à me?
- † 3 quamdiu ponam consilia in anima mea;
- 4 dolorem in corde meo per diem?
- † 5 usquequo exaltabitur inimicus meus su-
per me?
- 6 Respice & exaudi me Dñe Deus meus.
- † 7 illumina oculos meos: ne unquam ob-
dormiam in morte:
- 8 ne quando dicat inimicus meus; Prae-
valui adversus eum.
- † 9 Qui tribulant me exsultabunt, si motus
fuero:
- 10 ego autem in misericordia tua speravi.
- † 11 Exsultabit cor meum in salutari tuo.
- 12 cantabo Dño qui ÷ bona: tribuit mihi:
- 13 ÷ & psallam nomini Domini altissimi:

In perpetuum decantandus Psalmus, Davidi
inspiratus. PROPHETA. 1 Usque ad quod tempus
videberis mei oblitus ò Domine, perpetuo ne? 2 usque
ad quod tempus ut iratus aversurus es à me benignam
faciem tuam? 3 quousque anceps recogitando ponam
varia & nova consilia in anima mea ad evadendum
pericula? 4 quousque novum dolorem ponam in corde
meo omni die ac nocte? 5 usque ad quod tempus inimi-
cus ille meus elevabitur contra me, meque deprimet?
6 Aspice, quaso, benignus in me: & exaudi me, te
implorantem Domine Deus meus. 7 illumina oculos
meos interiores praestititia dormitantes; ne aliquando
obdormiam in perpetuum mortis somnum: 8 & ne
aliquando inimicus hic meus dicat de me; praevalidior
illo fui ego. 9 Qui me opprimunt, triumphantes ex-
sultabunt, si eorum ego violentia concussus, dimotus
fuero à spe mea in te: 10 verum ego in tua semper mi-
sericordia firmus speravi atque sperabo. 11 Igitur
posthac cor meum gaudio exsultabit de salute & libe-
ratione, à te mihi praestanda: 12 & laudes canam Do-
mino, qui mihi benefecerit: 13 psalmosque cantabo in
honorem majestatis Domini altissimi atque supremi.

ORA-

MSS.

1 **N**E avertas faciem tuam à nobis omnipotens Deus, ne inimici nostri exaltentur adversum nos: sed ita cor nostrum Salutaris tui exultatione perfunde, ut facias nos somnum secundae mortis evadere. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum &c.

Brev. Mozarab. fol. 160.

2 **U**Squequò Domine exaltabitur inimicus animae nostrae, qui nos quotidianâ vitiorum abrodit rubigine? respice jam & exaudi nos: ac ne quando inimicus noster adversum nos praevaluisse se jactet, victoriâ Crucis tuae semper ad superna nos erige; & eum, qui nos conatur rapere, sub nostris pedibus conterendum immerge. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

fol. 64.

3 **R**espice & exaudi nos Domine Deus noster ad placandum: timidos conatus nostros adjuva: da finem operis, qui dedisti principium voluntatis: da, ut possimus implere, qui dedisti, ut velimus incipere. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 65.

4 **I**llumina oculos nostros Domine: ut in te fidei nostrae defixo obtutû, & consilium anima nostra amoris tui dulcedine capiat, & dolorem in corde nostro timoris tui recordatione concludat. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

G L O R I F I C A T I O.

Comment. hujus Psalm. Tom. 7. S. Hieronymi.

Merito Domine Jesu Christe nomini tuo psallitur: qui dives pietate, & justis victoriam praestas; & peccatores, ut ad te convertantur, invitas. Tibi gloria & honor cum aeterno Patre & Spiritu Sancto in saecula saeculorum. *Amen.*

XIII.

In finem: Psalmus David.

BEDA.

Sensus mysticus.

Ecclesia Christi vesaniam condemnat Judaeorum. facies illa Domini, quae in XII. psalmo querebatur, hic jam advenisse narratur. Et ideo primo modo, increpat Ecclesia Judaeos, qui viso Christo minime crediderunt: Dixit insipiens. Secundo modo, dicit inani eos trepidatione confundi, qui fructuosum timorem Domini cognoscere noluerunt: Non cognoscent omnes qui operantur iniquitatem. Ad postremum, eorum in fine saeculi praedicitur evenire conversio: Cum averterit Dominus.

Eusebius Caesariensis. Accusatio malignorum: & prophetia (al. expectatio) adventus Christi.

S. Athanasius. Psalmus accusatorius impiorum & iniquorum.

* *Cardin. Thomas. Pro eo, quod est insipiens in Hebræo, Nabal positum est, unde & Abigail de viro suo Nabal dixit: Verè secundum nomen suum insipiens est. Hac Ezechias contra Rapsacen loquitur. Item verba Christi ad Divitem, se interrogantem in Matthæo, & de populo Judaico.*

Psalm. Syr. Expectatio Christi, vers. 14.

Psalm. Arab. De mysteriis: item continetur in eo interminatio adversus improbos, vers. 24.

Dominica ad Vigiliis.

S. Hier. Tertius decimus Psalmus non habet inscriptionem, sed redemptionem nostram ex Syon processuram esse pronuntiat: & primò quidem contra impios loquitur, qui confidentes in divitiis saeculi, Deum, qui has largitur, ignorant.

PSALMUS AD MEDITANDUM.

Propheta.

v. 1. Psal. LII. 1.

1 **D**IXIT insipiens in corde suo; Non est Deus.

† 2 Corrupti sunt & abominabiles facti sunt in studiis suis:

3 non est qui faciat bonum & non est usque ad unum:

† 4 Dominus de caelo prospexit super filios hominum;

5 ut videat, si est intelligens & aut: requirens Deum.

v. 6. Rom. III. 12.

† 6 Omnes declinaverunt: simul inutiles facti sunt:

7 non est qui faciat bonum; non est usque ad unum.

† 8 & Sepulchrum patens est guttur eorum:

9 & linguis suis dolosè agebant:

10 & venenum aspidum sub labiis eorum:

† 11 & quorum os maledictione & amaritudine plenum est:

In perpetuum decantandus Psalmus, Davidi inspiratus. **PROPHETA.** 1 Stultus & amens homo sensit, & dixit in animo suo, quod non sit Deus. 2 Omnes homines in Adam peccaverunt, seque & vias suas corruerunt, & abominabiles Deo facti sunt in voluntatibus & affectionibus suis, intenti ad malum omni tempore. 3 non est inter nos ex se justus quisquam, nec est qui suis viribus exerceat bonitatem secundum Deum; non est, inquam, ne unus quidem. 4 Dominus de caelo perspexit in filios hominum, 5 ut videret, num esset aliquis, qui sana mente Deum intelligeret, aut saltem exquireret, eum cognoscere eique obedire. 6 Et ecce omnes filii hominum deflexerant & recesserant à Deo, pariterque omnes fatuerant, & inutiles & inepti effecti fuerant ad opus bonum, Deo dignum. 7 & coram oculis Dei non erat, qui bonitatem, sicut illi placet, exerceret; non erat, inquam, ne unus quidem. 8 Eorum planè guttur, fetidos sermones exhalans, est veluti apertum sepulchrum putrefacti cadaveris: 9 suisque linguis usi sunt ad dolum faciendum per verba blanda: 10 cum interim velut insanabile venenum aspidum lateat sub verbis eorum. 11 ex eorum ore sermo prolatus, execrationis & amaritudinis.

12 ÷ veloces pedes eorum ad effundendum sanguinem :
† 13 ÷ contritio & infelicitas in viis eorum :
14 ÷ & viam pacis non cognoverunt :
† 15 ÷ non est timor Dei ante oculos eorum :
16 Nonne cognoscent omnes qui operantur iniquitatem ?
17 Qui devorant plebem meam sicut escā panis, * Dominum non invocaverunt :
† 18 illic trepidaverunt timore ÷ ubi non erat timor :
† 19 quoniam Dñs in generatione iusta est .
20 Consilium inopis confudistis ;
21 quoniam Dominus spes ejus est .
† 22 Quis dabit ex Sion salutare Israel ?
23 Cum averterit Dominus captivitatem plebis suae,
24 exultabit Jacob; ÷ & : laetabitur Israel.

rulentia plenus est: 12 eorumque pedes veloces sunt in currendo, ut humanum sanguinem fundant. 13 in eorum viis modisque vivendi fit aliorum contritio atque calamitas: 14 & vitam pacatam agere non novērunt: 15 & non est timor aliquis de Deo coram oculis mentis eorum. 16 Verum nonne tandem Deum intelligent & agnoscent omnes, qui id quod est iniquum faciunt? 17 Qui iniquitate sua populum meum pauperem, qui mecum est, depradantes devorant, ac si famelici devorarent panem; hi Dominum non invocaverunt, ut ipsis adesset adiutor. 18 quapropter vano ibi timore formidaverunt, ubi iusti timoris causa non erat: 19 nam Dominus cum genere iustorum hominum est, ut illis adsit & opem ferat. 20 Sed vos impii pudore perfudistis & derisistis consilium ac propositum probi pauperis; 21 nempe quod in solo Domino esset posita spes ejus. 22 O utinam quis det de monte Sion Salvatorem illum Israelis? 23 Cum Dominus captivum populum suum reduxerit à captivitate & servitute miserrima: 24 tunc Jacobi patriarchæ progenies exultabit; æternūque lætabitur Israeliticus populus.

O R A T I O N E S.

MSS.

1 **D**ignare Domine de caelo sancto tuo respicere super filios hominum: & da nobis agnoscere viam pacis, ut adversa vitiorum captivitate depulsa, caelestis Jerusalem habitaculis perfruamur. Per Dominum.

Brev. Mozarab. fol. 86.

2 **N**omen tuum Domine credere semper & invocare nos facito: nec cum corde insipientium sentiamus, qui infideli voce adclamant, Non est Deus. corruptionem mentis eorum ad veritatem converte fidelium: ut fideles, eorum pravitas non subvertat; & fideles, illos doctrinā pietatis acquirant: ut infideles sectam abominabilem respuant; & cum fidelibus, Trinitatis essentiam corde integro fateantur & credant: & cum iustis generationibus deputentur; & cum Sanctis tuis beatitudinis gloriā potiantur. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus, & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.

Pro Arrianis.

fol. 179.

3 **J**esu Dei Patris ineffabile Verbum, quem insipientium corda ideò verum Deum esse non credunt, quia in ipso corde suo corrupti & abominabiles facti sunt; te petimus & rogamus, ut cognoscant te & ipsi, sicut & nos cognovimus: ut sic fidelibus ii per veram fidei cognitionem laetabundi jungantur, qualiter plenissimè gaudeant se ipsos additos ad numerum redemptorum. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

Pro Judæis.

B E N E D I C T I O.

Comment. hujus Psalm. tom. 7. S. Hieronymi.

Dominus nobis tribuere dignetur, ut nos actu Jacob effecti supplantatis vitiis, & verè Israëlitae, ipsum mente videre, ipsum corde tenere mereamur. Cui est cum aeterno Patre & Spiritu Sancto, honor & gloria in saecula saeculorum. R. Amen.

X I V.

Psalmus David.

B E D A.

Propheticae interrogationi respondet Dominus, in Decalogi exemplum, decem virtutibus ad suā beatitudinis atria perveniri. Diviso hujus psalmi tota interrogatione & responsione continetur: sed interrogatio uno versiculo; responsio vero sex versibus complexatur.

Eusebius Caesariensis. Restitutio in pristinum statum (vel Representatio) ejus, qui secundum Deum perfectus est.

* Cardin. Thomaf. Verba populi in captivitate Babiloniae optantis reditum ad patriam, enumerantisque quibus meritis quis ad hanc pervenire queat. Aliter, quia Lex tota Decalogo concluditur, decem exempli Christi formas expressit, quibus ea docuisse quae fecisse monstrantur.

Dominica ad Vigiliis.

Psalt. Syr. Conversio perfecta ad Deum, vers. 13.

Psalt. Arab. De fine, & in eum qui non est in Deo perfectus Davidis gloria, vers. 13.

PSALMUS AD MEDITANDUM.

Propheta.

1 **D**OMINE, quis habitabit in tabernaculo tuo?

2 ÷ aut: quis requiescet in monte sancto tuo. **QUI**

Psalmus Davidi inspiratus. PROPHETA.

1 Domine, quis dignè habitabit ut peregrinus in hoc temporario tentorio tuo? 2 aut quis tandem perpetuò requietus habitabit in aeterno isto sancto monte tuo? **Z** **DEUS**

Psalt. XXIII. 3.

DEUS.
v. 3. & c.
Isai. XXXIII
15.

- † 3 QUI INGREDITUR sine macula;
& operatur iustitiam:
† 4 ÷ qui: loquitur veritatem in corde suo:
5 qui non egit dolum in lingua sua:
† 6 nec fecit proximo suo malum:
7 & opprobrium non accepit adversus
proximos suos:
† 8 ad nihilum deductus est in conspectu
ejus malignus:
9 timentes autem Dominum, glorificat:
† 10 ÷ qui: jurat ÷ proximo suo: & non
decipit:
11 ÷ qui: pecuniā suā non dedit ad usuram:
12 & munera super innocentem non ac-
cepit.
† 13 Qui facit haec, non movebitur in aeter-
num.

v. 11.
Exod. XXII.
25. Levit.
XXV. 36.
Deuteron.
XXIII. 19.
v. 12.
Exod. XXIII
8. Deuter.
XVI. 19.

DEUS. 3 Is peregrinabitur in tentorio meo, & re-
quiescet in monte meo, qui via vita suae incedit sine
macula criminis, & opera iusta facit: 4 nempe is, qui
ex animo suo sincerè dixerit veritatem: 5 qui non
usus fuerit sua lingua ad faciendam fraudem proximo
suo: 6 neque aliquid mali eidem proximo suo fecerit:
7 & probrum adversus proximos suos nec ipse acce-
perit ad exprobandum, nec a criminatore dici susti-
nuerit: 8 & is, coram quo aspernandus & pro nihi-
lo reputatus fuerit homo malignus, quamvis potens
ille fuerit & dives: 9 contra verò magnificerit &
gloria dignos reputaverit timentes Dominum, quam-
vis pauperes & imbecillos: 10 & is, qui cum aliquid
juramento promiserit proximo suo, postea irritum ei
non fecerit quod juraverat: 11 quique suam pecu-
niam aliis fœneri non dederit: 12 & munera non ac-
ceperit ad innocentem aliquem ledendum. 13 Qui haec,
inquam, fecerit, is non dimovebitur in aeternum; sed
stabilis perpetuusque habitator erit in monte sancto
meo.

O R A T I O N E S.

- MSS. 1 **C** Oncede nobis piissime Deus, sine macula ingredi Ecclesiam tuam; & averte nos à
dolus proximi vel usuris: ut dum haec secundum tuum observamus praeceptum,
non commoveamur ab aemulis suppliciis in aeternum. Per Dominum Jesum Christum.
2 **C** Hriste Dei Filius aspice humilitatem nostram in jejuniis; qui deceptoris discipuli
fraude innocens traderis ad supplicium Crucis: & super quem innocentem mu-
nera accepta sunt captionis: da nobis, ut nec jurando decipere proximos, nec noxiis mo-
ribus studeamus perdere nosmetipsos: quin potius patientiae tuae doctrinam sequentes,
internos externosque valeamus evincere hostes. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus
noster: qui es benedictus, & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.

Brev. Moza-
rab. fol. 170.
De Passione
Domini in
jejuniis Qua-
dragesimae.

X V.

Tituli inscriptio: ipsi David.

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Dum omnes dicantur Inscriptiones titulorum, qui in Psalmorum frontibus affiguntur; nescio quid mysticum iste desi-
gnans, hoc specialiter primus continet. quia enim Domino crucifixo scriptus est Titulus, Hic est Rex Judaeorum: non in-
convenienter in psalmo, quo idem Rex de sua passione & resurrectione locuturus est, hujus Inscriptionis commemoratio pra-
cedit. nam & hoc quod additur, Ipsi David, non ad quamlibet aliam personam, sed ad ipsum Dominum Salvatorem, quod
canitur, pertinere monstratur.

Per totum psalmum introducit persona Domini Salvatoris. Prima positione, ex humanitate suscepta loquitur ad Pa-
trem, conservari se petens; quia spem suam posuerit semper in eo: subjungit etiam quemadmodum Sancti ejus non carnali-
bus desideriis, sed spiritualibus virtutibus eligantur: omnia, quae pertulit, ad hereditatis suae gloriam asserens fuisse perdu-
cta: Conserva me Domine. Secunda positione eidem Patri gratias refert, qui illi a dextris apparendo, iniquitatem hu-
jus saeculi, omnipotentia suae virtute superavit: unde animam suam de inferno asserit esse liberatam; & post resurrectionis
gloriam in delectationibus dexterae ipsius se memorat collocatum: Benedicam Dominum, qui tribuit mihi intellectum.

Eusebius Caesariensis. Electio Ecclesiae, & Resurrectio Christi.

S. Athanasius. * Psalmus in interpellatione & oratione & deprecatione.

* Cardin. Thomaf. Ezechias in agitudine Dominum deprecatur, & in vitae suae reparatione gratulatur, & quod
humanarum rerum non sit egens, exponitur. Item, vox Christi ad Patrem.

Pfalt. Syr. Electio Ecclesiae, & resurrectio Christi, vers. 23.

Pfalt. Arab. Agitur in eo de electione Ecclesiae, & de resurrectione Christi, scriptura de fœdere, vers. 23.

Pfalt. Æthiop. Fœdus David, quod ut maxime sibi peculiare proposuit.

* Hoc potius
pertinet ad
Pf. sequen-
tem.
Dominica ad
Vigilias.

PSALMUS AD PRECANDUM ET MEDITANDUM.

CHRISTUS.

- 1 **C** ONSERVA me Domine; quo-
niam speravi in te.
2 Dixi Domino; Deus meus es tu:
3 quoniam bonorum meorum non eges.
† 4 Sanctis qui sunt in terra ÷ ejus:
5 mirificavit: omnes: voluntates meas in
eis.

v. 3.
Job. XXII.
3. XXXV. 7.
Pfal. LIX. 9.

Ad perpetuam memoriam recondendus, perinde
ac si esset inscriptio inculpta in titulo vel columna
Psalmus, Davidi inspiratus. CHRISTUS. 1 Custodi
me hominem a morte, donec venerit tempus a te pra-
finitum Domine Deus Pater; nam in te speravi. 2
Ego dixi Domino; Deus meus es tu: quo tota mea
indiget humanitas. 3 cum tu non indigeas bonis
humanæ naturæ meae operibus, ut sis beatus. 4 Ipse
Deus non sibi sed sanctis hominibus, qui in hac ejus
terra versantur, 5 mirabiliter prodesse fecit omnes
meas

mul-

† 6 multiplicatae sunt infirmitates eorum :
7 postea acceleraverunt .

† 8 non congregabo conventicula eorum ,
de sanguinibus :

9 nec memor ero nominum eorum per
labia mea .

ψ. 10.
Psal. LXXII.
25. CXVIII.
57. CXLI. 7.
Thren. III.
24.

† 10 Dominus pars hereditatis meae & cali-
cis mei .

† 11 Tu es qui restitues hereditatem meam
mihi .

† 12 funes ceciderunt mihi in praeclaris :

13 ÷ & : enim hereditas mea praeclara est
mihi .

† 14 Benedicam Dominum , qui tribuit mihi
intellectum :

15 insuper & usque ad noctem increpue-
runt me renes mei .

ψ. 16.
Aclor. II. 25.

† 16 providebam Dominum in conspectu
meo semper :

ψ. 17.
Psal. LXII.
24. CIX. 5.
CXX. 5.

17 quoniam à dextris est mihi , ne commo-
vear .

† 18 Propter hoc laetatum est cor meum ;

19 & exsultavit lingua mea ;

20 ÷ insuper : & caro mea requiescet in
spe :

ψ. 21.
Aclor. II. 31.
XIII. 35.

† 21 quoniam non derelinques animam
meam in inferno ;

22 nec dabis Sanctum tuum videre cor-
ruptionem .

† 23 Notas mihi fecisti vias vitae :

ψ. 24.
Psal. X. 7.

24 adimplebis me laetitia cum vultu
tuo .

25 delectationes in dextera tua ÷ usque : in
finem .

meas voluntates , quas pro eis redimendis habui in
vita mea . 6 quorum quidem sanctorum multae prius
fuerant imbecillitates ex vitiis , erroribus , & idolo-
latria quammaxime : 7 sed postea per opus redem-
ptionis meae ad me redemptorem velociter properave-
runt . 8 eorum autem ego congregabo ecclesias & con-
gregationes non cruentas de libatis sanguinibus peco-
rum ut in veteri Lege : 9 & ne nomina quidem sive
priorum infirmitatum , sive cruentarum victimarum
commemorabo amplius labiis meis , vel ad damnan-
dum vel ad exigendum : 10 Dominus Deus est ipse mi-
hi homini tamquam tota portio mea hereditaria , &
tamquam tota portio victus & potus mei ; unde vivo ,
unde beor . 11 Sed & tu Domine es is , qui mihi prae-
terea restitues ac redintegrabis a me possidendam heredi-
tatem illam humani generis in primo parente colla-
psam atque deperditam . 12 in cuiusmodi hereditatis
adeptione quodammodo funiculi mensorii ac sortes mi-
hi obvenisse videntur , veluti in locis pulcherrimis ac
praestantissimis : 13 hereditas namque haec mea est spe-
ciosissima mihi & praestantissima . 14 Itaque benedi-
cam Domino , quod me istiusmodi praeclarae hereditatis
intelligentem reddiderit ; 15 & quod etiam ad no-
ctem usque semper me erudierint ac admoverint inter-
ni affectus mei , ut opus redemptionis perficerem , quod
ille mihi commiserat : 16 Ego jugiter providebam
ac proponebam coram me Dominum tamquam scopum ,
ut illius nutu cuncta perficerem : 17 quia adest ille
mihi auxiliator velut ad latus meum dexterum , ne
inter passiones acerbissimas dimovear a peragendo ope-
re illo meo . 18 Ob hanc autem causam laetatum est ,
seque oblectavit cor meum ; 19 meaque lingua exsul-
tavit in laudibus ; 20 & ipsa praeterea corporis mei
caro in sepulchro habitabit & quiescet cum spe resur-
gendi tertia die : 21 nempe quia tu Domine animam
meam non longo tempore derelinques in inferis sinus
Abrahae : 22 nec permittes , ut ego Sanctus ille tuus
Filius experimento sentiam putrefactionem insepulto
corpore meo . 23 Tu notas fecisti mihi vias , quibus
in vitam immortalem post passionem essem intraturus :
24 & tunc me aeterna letitia implebis ac satiabis und-
cum jucundissimo aspectu faciei tuae . 25 eruntque tunc
in perpetuum duratura delectationes in dextera illa tua
summae felicitatis , in qua me collocabis .

O R A T I O N E S .

MSS.

1 **C**onserva Domine sperantes in te ; & effice voluntates tuas in nobis : ut clarificati
laetitia Resurrectionis tuae , mereamur à dextris tuis cum Sanctis omnibus dele-
ctari . Qui cum Patre & Spiritu Sancto vivis & regnas Deus per omnia saecula saecu-
lorum . *Amen* .

fol. 86. 252.
De Passione
Domini .

2 **P**ars hereditatis nostrae , Domine Deus , in tua consistit aeternitate . unde precamur te
Domine , pietate solita hereditatem tuam conserva ; & calicem passionis , quem po-
tasti pro ea , semper ei propinando praesta : ut sicut redemptionis praeclara sunt mu-
nera , ita redemptorum sit acquisitio copiosa : quique redempti sumus cruce tua , simus
perpetim hereditas tua : ut nec in inferno animam nostram relinquo ; sed incorrupte
tecum semper victuram attollas . *R. Amen* . Per misericordiam tuam Deus noster : qui
es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum . *R. Amen* .

fol. 91.

3 **C**onserva nos Domine in timore , quos diligis ; & à peccati contagione nos separa :
ut qui bonorum nostrorum non indiges , tuorum nos donorum adsocias . *R. Amen* .
Per misericordiam tuam Deus noster &c .

fol. 160.

4 **R**ogamus te Domine Pater omnipotens Deus : ut quemadmodum nobis intellectum
tribuere dignatus (es) ; ita & aeternae vitae notas vias ostende : ut adimpleti lae-
titia cum vultu tuo , in regno tuo jocundemur à dextris . *R. Amen* . Per misericor-
diam tuam &c .

fol. 57.

5 **N**otas fac nobis Domine vias vitae ; atque imple nos delectatione dexterarum tuarum : &
jugum , quod suave est , ipsa super nos manus tuae moderatione constitue . *R. Amen* .
Per misericordiam tuam Deus &c .

fol. 323.
De Sancto
Confessore .

6 **D**omine , Deus qui beatissimo confessori tuo atque Pontifici N. dedisti , ut caro ejus
requiesceret , & pro nominis confessione coronam iustitiae consequi posset : da no-
bis

bis miseris, ut qui confessionis meritum non habemus, ejus precibus & meritis vindictam scelerum evadamus: ut sicut caro ejus in inferno non est derelicta, sed à corruptione criminum libera, spiritui post sociata, cum Sanctis erit in gloria; ita nos peccatores, ut ad te veniamus, redemptor criminum jube. *R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.*

XVI.

Oratio David.

B E D A .

Sensus my-
sticus .

Cum multi Psalmorum in textu suo habeant Orationes, movere potest, cur hic talem posuerit inscriptionem: sed quamvis alii cum rebus diversis breviter mixtas contineant deprecationes; iste tamen pend tota sui contextione supplicatio est. David vero, ut notum est, significat Dominum Christum, ex cujus persona ad institutionem humani generis totus est psalmus iste prolatus.

Trifaria oratio ab humanitate Christi in hoc psalmo depromitur. Prima est, ubi secundum justitiam suam sibi petit debere restitui: Exaudi Domine justitiam meam & reliqua. Secunda, ut a Judaeorum insidiis ejus puritas liberetur: Ego clamavi, quoniam exaudisti me Deus. In tertia resurrectionem velocissimam deprecatur; ne diutius insultare liceat per-
verso populo Judaeorum: & ne aliquid de ejus maiestate turba fidelium haberet ambiguum, proficitur se in aeterna beatitudine esse mansurum: Exurge Domine, praeveni eum & supplantam eum & reliqua.

Eusebius Caesariensis. Viri perfecti, vel ipsiusmet Christi oratio pro iis, qui per ipsum salvandi sunt.

S. Athanasius. Psalmus in oratione. (for. in interpellatione & oratione & deprecatione.)

* Card. Thomas. Deprecatur Dominum David, ut se devotum cor habentem auditu dignum faciat, quem inimici gratis impugnabant. Aliter, Christus de Judaeis dicit ad Patrem.

Dominica ad
Vigilias .

Pfalt. Syr. Scriptus a Davide oratio, vers. 34.

Pfalt. Arab. Oratio ex persona viri perfecti, & Christimet ipsius, & cujuslibet ab eo redempti. Oratio Davidis, vers. 33.

S. Hieronymus. Iste Psalmus cantatur ex persona Christi contra Judaeos, & ex persona Ecclesiae contra haereticos.

P S A L M U S A D P R E C A N D U M .

Propheta .

1 **E**XAUDI Domine justitiam ÷
meam:

2 intende deprecationem meam:

† 3 auribus percipe orationem meam non
in labiis dolosis.

† 4 De vultu tuo iudicium meum pro-
deat:

5 oculi tui videant aequitates.

† 6 probasti cor meum ÷ & : visitasti nocte:

7 igne me examinasti: & non est inventa
in me iniquitas;

† 8 ut non loquatur os meum opera homi-
num.

9 propter verba labiorum tuorum ego cu-
stodivi vias duras.

† 10 Perfice gressus meos in femitis tuis,

11 ut non moveantur vestigia mea.

† 12 Ego clamavi, quoniam exaudisti me
Deus:

13 inclina aurem tuam mihi ÷ & : exaudi
verba mea.

† 14 mirifica misericordias tuas,

15 qui salvos facis sperantes ÷ in te:

† 16 à resistentibus dexteræ tuæ

17 custodi me ut pupillam oculi.

† 18 sub umbra alarum tuarum protege me,

19 à facie impiorum qui me affligerunt.

† 20 Inimici mei animam meam circumde-
derunt:

21 adipem suum conculserunt:

22 os eorum locutum est superbiam.

† 23 projicientes me, nunc circumdederunt
me:

PROPHETA. 1 Domine exaudi justam petitio-
nem meam in presenti causa justa cum injustis persecu-
toribus meis: 2 attende deprecationi huic meae: 3 au-
remque benignam præbe huic orationi meae, quam non
tibi fictis labiis & sine intimo cordis affectu fundam.
4 Proferatur, quæso, de tuo conspectu iudicatio at-
que sententia causa mea: 5 oculi tui videant atque
defendant rectitudines meas erga persecutores illos
meos, quibus numquam nocui. 6 tu sanè examinasti
animum meum, eumque noctu quoque secretissime co-
gitantem inspexisti; 7 meque velut igni, ut metalla
examinari solent, penitus explorasti: & tamen in
me non est inventum iniquum aliquid contra hostes istos
meos: 8 & aded nihil operis contra illos inventum
est in me, ut ne quidem sermo meus loquatur ea opera
noxia, per quæ mundani homines hominibus nocere
solent. 9 nam propter servanda præcepta, quæ tunc
nobis edixisti, ego observavi vias rationesque viven-
di, etiam humane infirmitati asperas & laboriosas. 10
Perge, quæso, sustentare, perfectosque adhuc facere in-
cessus actusque vitæ meae in angustis viis mandatorum
tuarum, quæ ducunt ad vitam: 11 ne in itinere hoc ar-
cto dimoveantur, vacillantesque collabantur iidem gres-
sus mei. 12 Ego valido affectu modò clamavi ad te,
Deus, quia aliis quoque tu me clamantem exaudisti.
13 præbe igitur nunc etiam aurem tuam mihi inclina-
to atque jacenti, meaque precum verba atque voto-
rum exaudi. 14 mirabiles facito misericordias tuas
erga me, mirabiliter me salvando, 15 tu, qui a ma-
lis salvas eos, qui in te collocant spem suam. 16 ab
iis qui hactenus, quantum in se erat, audaciter obstite-
runt dexteræ potentiæ tuæ, 17 me custodi illasum, ac
si quis oculi sui pupillam custodiret. 18 & quem-
admodum gallina protegit sub alis pullos suos, ita
tuarum, ut ita dicam, alarum tegumento contege me
atque defende 19 a conspectu impiorum istorum, qui
me jam aliquandiu miseriis & ærumnis affligerunt.
20 Inimici hi mei circumcinxerunt animam, ut mihi
auferant eam: 21 pinguetudinem & viscera commise-
rationis sibi conculserunt & mihi denegarunt: 22 eo-
rumque os contra me locutum est superbe: 23 & cum
me prius a suo consorcio eiecissent inique, iniquis
nunc

ocu-

† 7.
Job XXIII.
10. Pf. XXV.
3. LXV. 10.
Zach. XIII.
9. Malach.
III. 2. 3. I.
Petr. 1. 7.

† 14.
Pfal. XXX.
22.

† 17.
Deuteron.
XXXII. 10.
Zachar. II. 8.

† 21.
Deuteron.
XXXII. 15.
Job XV. 27.
Pf. CXVIII.
70.

- 24 oculos suos statuerunt declinare in terram.
 † 25 susceperunt me, sicut leo paratus ad praedam;
 26 & sicut catulus leonis habitans in abditis.
 † 27 Exsurge Domine; praeveni eum; & sup-
 planta eum:
 28 eripe animam meam ab impio:
 29 frameam tuam ab inimicis manus tuae.
 † 30 Domine à paucis de terra
 31 divide eos in vita eorum.
 32 de absconditis tuis adimpletus est venter
 eorum:
 † 33 saturati sunt filii:
 34 & dimiserunt reliquias suas parvulis suis.
 † 35 Ego + autem: in iustitia apparebo con-
 spectui tuo:
 36 satiabor cum apparuerit gloria tua.

Ps. 36.
 Psal. XV. 11.

nunc me circumdederunt: 24 statueruntque deflectere in terram oculos suos, ut mihi tendiculas pararent. 25 jamque me, quantum in se est, parati suspexerunt suscipiendum, tamquam leo paratus ad rapiendam praedam: 26 & quemadmodum leonis catulus ferocissimus habitans in latibulis suis stat paratus ad praedam 37 Exsurge Domine ad defensionem mei; illiusque praecipue primarii persecutoris mei conatus praecupa & impedi; illumque veluti pede supposito subverte, in terramque sterne: 28 ab eoque impio hoste animam vitamque meam libera: 29 ac per gladium tuum eam libera ab inimicis manus potentiae tuae. 30 Domine a paucis istis, quae de terra proveniunt, bonis mundi 31 in praesenti hac ipsorum vita eos divide ac separa, ne iis abutantur: 32 nam & eorum venter & appetitus expletus est pretiosioribus & veluti sepositis ac reconditis bonis mundi, quae tua sunt. 33 filiis quoque magno numero abundarunt ad satietatem: 34 dimiseruntque parvulis nepotibus suis ac posteris reliqua divitiarum, quae supersuere sibi ipsis. 35 Caterum, quantum ad me, cum iustitia & probitate vitae comparebo conspectui tuo: 36 & tunc verè plenèque satiabor, cum mihi comparuerit gloria tua.

O R A T I O N E S.

MSS.

- 1 **C**onverte Domine oculos cordis nostri ad cernendam tui iudicii veritatem: ut dum hic igne spiritali probamur, de tuis in aeternum conspectibus cum fructu iustitiae satiemur. Per Dominum.

Brev. Moza-
 rab. fol. 162.

- 2 **A**uxiliare Domine, & adjuva Ecclesiam tuam, quam adversarius noster nititur suscipere devorandam, sicut leo paratus ad praedam: exsurge jam Domine, & nostros praeveni inimicos, subvertens eos & passionis gloriâ & resurrectionis tuae potentia: ut converfis illis, & passio tua victoriae nobis in commune praeparet titulum; & resurrectio praemium conferat sempiternum. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. *Rx. Amen.*

fol. 179.
 De Passione
 Domini.

- 3 **C**hriste Dei Filius, cujus animam circumdantes insatiabiles adipe suae malitiae obcaecati, loquenbantur superbiam; eripe ab impiis animam nostram: & sic passio tua passiones nostras extinguat, ut numquam oculos nostros statuamus declinare in terram. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 57.

- 4 **E**xaudi nos Deus clamantes ad te Domine; gressus nostros in tuis semitis perfice: ut dum legis tuae angustam gradimur viam, charitatis latitudine portam introire mereamur iustitiae. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 57.

- 5 **C**ustodi nos Domine ut pupillam oculi, ne innocentiae nostrae lumina carnis concupiscentiae turbo conrumpat: protege nos sub umbra alarum tuarum, ne insidiantium capiamur illecebris voluptatum: ut qui adjuti gratiâ durante subsistimus, satiari nos, cum apparuerit tua gloria, mereamur. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 214.

- 6 **G**ressus nostros Domine in semitis tuis confirma, ut in via tua gradientes, misericordiae tuae nobis auxilientur, & in tentationibus tueantur: ut cum apparuerit iustitia tua, appareamus in conspectu tuo sine confusione, & satiemur gloriâ tuâ sine confusione. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 393.
 De Sancto
 Laurentio
 M.

- 7 **D**eus, qui in veri holocausti hostiam, igne examinatum, Levitam suscepisti Laurentium; quò more holocausti decoctus, ad te perveniret integer pro miseris rogaturus: ejus, quaesumus, suffragiis in nobis omnibus ignis caelestis faces accende, ut purgatâ conscientia ad te mereamur proclamare & dicere; Pater noster qui es in caelis, sanctificetur nomen tuum &c.

* Comment.
 hujus Psalmi.
 T. 7. S. Hieronymi.

- 8 **N**OS, à te redempti Domine Jesu (qui es salus & vita, & Sanctorum omnium gloria,) tantam potentiam pietatemque cernentes, supplices exoramus, ut examinati divino igne, non simus humanorum operum detractores: sed in te stabiles fixique, tuam gloriam jugiter extollamus in opere, proferamus in fide, laudemus in voce. *Amen.*

P S A L M U S X V I I .

X V I I .

In finem: puero Domino David: qui locutus est Domino verba cantici hujus, in die quâ eripuit eum Dominus de manu omnium inimicorum ejus & de manu Saul, & dixit.

B E D A .

Sensus my-
sticus.

* Isai. IX. 6.

Puero Domini Christo Salvatore significat; de quo dicitur, quia * Puer natus est nobis. Narrat autem historia, quomodo David ab inimicorum omnium fuerit insidiis ereptus: ad cujus similitudinem resurrectio Domini, & membrorum ejus absoluto de potestate diabolica declaratur.

Psalms hic uni tantum non potest convenire personæ. Nam primo ordine Prophetæ loquitur, gratias agens, quod eum de gravibus periculis divina pietas liberare dignata est: (Diligam te.) Secundo, Ecclesia loquitur, quæ ante adventum Domini innumeras pertulit calamitates; posteaque misertus ei medicinam sanctæ Incarnationis indulsit; & baptismatis beneficio Christianum populum de orbis universitate collegit: Circumdederunt me dolores mortis & cætera. Tertio, in rorem misericordie vox Christi Salvatoris illabitur; ubi pulcherrimis allusionibus virtus ejus potestasque describitur: Deus qui præcinxit me virtute. Quarto, iterum Ecclesiæ Catholicæ dicta proferuntur; & cum magna exultatione, Divinitatis concessa munera laudantur: Vivit Dominus, & benedictus Deus meus.

Eusebius Cæsariensis. Gratiarum actio Davidis; & Prophetia de Christi adventu & ascensione.

S. Athanasius. Psalmus eucharisticus (id est, gratiarum actionis.)

* Cardin. Thom. Hunc Psalmum David prope ultimum vitæ suæ tempus, ut ipse titulus indicat, pro gratiarum actione cantavit. Aliter, David dicit in similitudinem Christi in passione in inferno constituti ad Patrem in Johanne.

Pfalt. Syr. Davidis gratiarum actio, & de ascensione Christi, vers. 106.

Pfalt. Arab. vers. 111.

Dominica ad
Vigilias.

S. Hieronymus. Totus hic Psalmus sub persona David ad Christum pertinet: & David secundum historiam cantavit istud canticum, cum persequeretur ab inimicis: & Christus, qui est caput nostrum ad Patrem, cantavit in passione: Ecclesia in persecutione.

PSALMUS AD LAUDANDUM DEUM OB LIBERATIONEM MALORUM.

Propheta.

ψ. 1.

II. Reg.
XXII. 2.

ψ. 3.

Hebr. II. 13.

ψ. 6.

Ps. CXIV. 3.

ψ. 14.

Pœtica hy-
potyposis ire
Dei, quasi
pugnantis
contra ho-
stes Davidis
usque ad ψ.
39.

ψ. 20.

Ps. CXLIII.
5.

ψ. 23.

Ps. CIII. 3.

- 1 **D**ILIGAM te Domine fortitudo mea.
- 2 Dominus firmamentum meum, & refugium meum, & liberator meus.
- † 3 Deus meus, adjutor meus: & sperabo in eum.
- † 4 protector meus, & cornu salutis meae & : susceptor meus.
- † 5 Laudans invocabo Dominum: & ab inimicis meis salvus ero.
- † 6 Circumdederunt me dolores mortis:
- 7 & torrentes iniquitatis conturbaverunt me.
- † 8 dolores inferni circumdederunt me:
- 9 praeoccupaverunt me laquei mortis.
- † 10 In tribulatione mea invocavi Dominum:
- 11 & ad Deum meum clamavi.
- † 12 & : exaudivit de templo & sancto: suo vocem meam:
- 13 & clamor meus in conspectu ejus, introivit in aures ejus.
- † 14 Commota est & contremuit terra:
- 15 fundamenta montium conturbata sunt
- 16 & commota sunt; quoniam iratus est & eis:
- † 17 ascendit fumus in ira ejus;
- 18 & ignis à facie ejus exarsit:
- 19 carbones succensi sunt ab eo.
- † 20 Inclinavit caelos; & descendit:
- 21 & caligo sub pedibus ejus.
- † 22 & ascendit super Cherubim: & volavit;
- 23 volavit super pennas ventorum.
- † 24 & : posuit tenebras, latibulum suum:
- 25 in circuitu ejus tabernaculum ejus,
- 26 tenebrosa aqua in nubibus aeris.
- † 27 prae fulgore in conspectu ejus, nubes transierunt:

In perpetuum decantandus Psalmus, inspiratus Davidi servo Domini: qui locutus est Domino verba hujus cantici eo tempore, quo liberaverat eum Dominus de manu omnium inimicorum ejus, & præsertim de manu Saulis regis, & dixit ad hunc modum. **PROPHETA.** 1 Ex toto corde meo amo & diligam te Domine, qui fortificas me. 2 Dominus est, qui me firmum facit, & ad quem ego confugio; & qui me liberat a malo. 3 Deus meus erit mihi custos & adjutor meus: semperque ero confidens in eo. 4 Tu Deus instar scuti es propugnator meus, & velut cornu meum salutiferum ad propulsandos hostes; & vice versa exceptor meus & refugium salutis meae, de iniquo salvabis me. 5 Laudabilem Dominum laudans invocabo: & ita de inimicis meis salvabor. 6 Olim sanè mortiferi me dolores & contusiones circumcinxerant: 7 ac torrentes iniquorum hominum, agmine magno irruentes, me conturbaverant & exterruerant: 8 doloresque gravissimi, quales sunt qui ad mortem trahunt & sepulchrum, me circumcinxerant: 9 ac tendiculæ & insidiæ mortiferæ me antequam possem evadere occupaverant. 10 At ego in ejusmodi tribulatione mea Dominum invocavi: 11 & ad Deum meum, ut mihi succurreret, clamavi. 12 & confestim Deus de templo sancto suo illo caelesti exaudivit vocem meam: 13 & clamor ille meus, coram eo emissus, pervenit ad aures ejus, ut quod petieram, auxilium obtinerem celerrimè. 14 Statim namque Deo pugnante pro me, concussa est quodammodò terra atque contremuit: 15 & ipsa quoque fundamenta montium sunt conturbata, 16 & sunt concussa atque quassata; quia illis hostibus meis iratus est Deus. 17 præ ejusdem Dei ira ascendit a terra, ceu fumus, tenebrosa caligo: 18 ignisque vorans de ejus ore flagravat: 19 flammæque sunt ab eo carbones; qui in terra disjecti suis ignibus exurerent eam. 20 Quin etiam Deus ipse demissis ad terram usque caloribus nubibus, descendit: 21 fuitque atra caligo sub pedibus ejus, ne agnosceretur: 22 & in eo descensu celerrimè ascendit, & insedit super velocissimos spiritus Cherubim; & volavit, 23 volavitque celerrimè veluti delatus in alis ventorum. 24 apposuit sibi tamen tenebrosas circumquaque nubes veluti latebram suam; ne in sua majestate conspiceretur: 25 fuitque circum eum tentorium suum, 26 tenebrosa scilicet aqua condensata in atris nubibus aeris. 27 tunc a promicante splendore aspectus

Ad hunc mo-
dum scri-
buntur Titu-
li Psalmorū
in cod. Vatic.
sinè distin-
ctione ver-
sum.

In hac para-
phrasi uti-
sumus pluri-
mum textu
lib. II. Re-
gum cap. 32.
juxta LXX.
Interpretes

gran-

ejus

- 28 grando & carbones ignis .
† 29 & intonuit de caelo Dominus :
30 & Altissimus dedit vocem suam :
31 : grando & carbones ignis :
† 32 & misit sagittas suas; & dissipavit eos :
33 fulgura multiplicavit; & conturbavit eos.
† 34 Et apparuerunt fontes aquarum;
35 & revelata sunt fundamenta orbis ÷ ter-
rarum :
† 36 ab increpatione tua Domine ,
37 ab inspiratione spiritus irae tuae .
† 38 Misit de summo , & accepit me .
39 & assumpsit me de aquis multis .
† 40 eripuit me de inimicis meis fortissimis ,
41 & ab iis qui oderunt me :
42 quoniam confortati sunt super me .
† 43 Praevenerunt me in die afflictionis meae:
44 & factus est Dominus protector meus :
† 45 & eduxit me in latitudinem :
46 saluum me fecit quoniam voluit me .
† 47 ÷ Et: retribuet mihi Dominus secundum
justitiam meam :
48 ÷ & : secundum puritatem manuum
mearum retribuet mihi .
† 49 quia custodivi vias Domini :
50 nec impiè gessi , à Deo meo :
† 51 quoniam omnia judicia ejus, in conspectu
meo :
52 & justitias ejus non repuli à me .
† 53 & erò immaculatus cum eo :
54 & observabo me ab iniquitate mea .
† 55 & retribuet mihi Dominus secundum
justitiam meam ,
56 ÷ & : secundum puritatem manuum
mearum
57 in conspectu oculorum ejus .
† 58 Cum sancto sanctus eris :
59 & cum viro innocente innocens eris :
† 60 ÷ & : cum electo electus eris :
61 & cum perverso perverteris .
† 62 quoniam tu populum humilem saluum
facies :
63 & oculos superbiorum humiliabis .
† 64 Quoniam tu illuminas lucernam meam
Domine :
65 deus meus illumina tenebras meas .
† 66 quoniam in te eripiar à tentatione :
67 & in Deo meo transgrediar murum .
† 68 Deus ÷ meus : impolluta via ejus :
69 eloquia Domini , igne examinata .
70 Protector est omnium sperantium in se :
† 71 quoniam quis deus , praeter Dominum ?
72 aut quis deus praeter Deum nostrum ?
† 73 Deus qui praecinxit me virtute :
74 & posuit immaculatam viam meam :
† 75 qui perfecit pedes meos tamquam cer-
vorum :
76 & super excelsa statuens me :
† 77 qui docet manus meas ad praelium .
78 Et posuisti ut arcum aereū brachia mea :
÷ & : de-

ejus nubes illae in pluviam conversa pertranserunt:
28 decideruntque grando & fulmina cum carbones
igniti . 29 & Dominus tonuit de aereo caelo : 30 emi-
sitque Altissimus vocem terrefacientem tonitruum sui : 31
decidebantque adhuc grando , ignitique carbones ar-
dentium fulminum . 32 & sagittas suas & fulmina
Deus emisit in persecutores meos ; illosque disper-
sit : 33 multiplicatisque fulgoribus & coruscationibus eos
perturbavit & exterruit . 34 Tunc Domine quassata
terra comparuerunt fontes & scaturigines aquarum ,
in profundo latentes : 35 & discooperta sunt profun-
dissima loca , & veluti fundamenta terrae habitabilis :
36 id quod evenit per increpationem & jussum tuum
Domine , 37 & per vehementem spirationem & fla-
tum venti & turbinis excitati ira tua . 38 Tunc por-
ro de excelsa caelo misit mihi opem Deus ; meque as-
sumpsit : 39 & attraxit ad se me de tribulationibus
illis , cum aquis multis me obruentibus undique . 40 &
ita istiusmodi quasi prodigiis admirabiliter me Deus
liberavit de inimicis meis potentissimis , 41 & ab iis,
qui me oderant , eripuit ; 42 quia robustiores illi erant
quam ego . 43 Tempore illo afflictionis meae me illi
anticipaverant incautum & imparatum : 44 sed &
contra Dominus se mihi praeiit firmamentum , meum-
que protectorem : 45 & ex angustiis ac meroribus
eduxit me in latitudinem amplamque securitatem : 46
meque eripuit ac liberavit : quia bene voluit mihi ; &
ita illi bene complacitum fuit in me . 47 Et reddidit ,
ac in posterum reddet mihi Dominus defensionem secun-
dum justitiam erga inimicos meos a me servatam illae-
sam : 48 semperque mihi reddet secundum puritatem
& innocentiam operationum mearum erga illos . 49
nam ego observavi vias rationesque vivendi praeceptas
à Domino : 50 & propter Deum meum nihil impium
feci : 51 quia iura omnia legis ejus coram me sunt
semper : 52 & iusta praecepta ejus a me non rejeci , &
ab eis non discessi : 53 & in posterum quoque ero sine
macula criminis apud eum : 54 meque diligenter cu-
stodiam ac praecavebo ab huiusmodi iniquitate in me
admittenda . 55 & ita reddet mihi Dominus secun-
dum justitiam meam , 56 & secundum puritatem &
innocentiam operationum mearum , 57 quae est coram
oculis suis . 58 Tu Domine cum viro pio & sancto
ut pius ac sanctus te item geres : 59 & cum viro in-
noxio & perfecto ut innocuus & perfectus te item ge-
res : 60 & cum viro electo & bono ut electus ac bo-
nus te item geres : 61 & cum homine pravo atque di-
storto velut adversus & oblique te item geres . 62 nam
tu populum humilem inopem & afflictum salvabis : 63
& elatos superbiorum oculos animosque deprimes . 64
Quoniam autem tu es Domine , qui lucere facis , ut accen-
sam lucernam , animam meam omnesque res meas luce
laetitia & prosperitatis : 65 idcirco Deus meus tu nunc
illumina & verte in lucem tenebras has meas mero-
rum atque calamitatum . 66 nam per te , tuo auxilio
adjutus velut accinctus curram , & a tentatione libe-
rabor : 67 & per te Deum meum roboratus , & mu-
rum etiam altissimum , si obstiterit , saltu transiliam ,
& liberabor . 68 Dei mei via ratioque gubernandi
sine macula est iniustitia : 69 verba Domini atque pro-
missa , pura sunt ab omni falsitate veluti metalla a
scoiis expurgata per ignem . 70 Ipse instar clypei pro-
pugnator est omnium , qui in ipso sperant atque confi-
dunt . 71 equis namque alius deus fortis fuerit prae-
ter unum hunc Dominum nostrum ? 72 quisve alius
deus creator omnium fuerit , praeter hunc nostrum
Deum , qui creavit omnia pariter ? 73 Hic Deus est , qui
me corroborans accinxit fortitudine : 74 quique re-
motis offendiculis explanataque via , inculpatum fe-
cit iter cursumque vitam meam . 75 is est , qui pedes meos
ad fugiendum persecutores , effecit velocissimos instar
pedum cervorum : 76 & in locis excelsis atque securis
tutum me constituit : 77 quique manus meas praeliari
docet , ut ingruente praelio sint instructae . 78 Equidem
Domine tu mea brachia ad praelium effecisti robusta quasi

arcum

ψ. 39.
Finis poëti-
cae Hypoty-
poeos.

ψ. 45.
Psal. CXVII.
3.

ψ. 61.
Lev. XXVI.
24. Proverb.
XXI. 8. jux-
ta LXX.

ψ. 69.
Psal. XI. 7.
CXVIII. 140.
Prov. XXX.
5.

ψ. 71.
I. Reg. II. 2.
Psal. LXXVI.
14. LXXXV.
8. Isai. XLV.
5.

ψ. 77.
Psal. CXLIII.
1.

† 79 ÷ & : dedisti mihi protectionem salutis
tuae .

80 & dextera tua suscepit me :

† 81 & disciplina tua correxit me ÷ in finem :

82 ÷ & disciplina tua , ipsa me docebit :

† 83 dilatasti gressus meos subtus me :

84 & non sunt infirmata vestigia mea .

† 85 Persequar inimicos meos ; & com-
prehendam illos :

86 & non convertar donec deficiant .

† 87 confringam illos ; nec poterunt stare :

88 cadent subtus pedes meos .

† 89 Et praecinxisti me virtute ad bellum :

90 & supplantasti insurgentes in me , subtus
me .

† 91 ÷ & : inimicos meos dedisti mihi dor-
sum :

92 & odientes me , disperdisti .

† 93 clamaverunt, nec erat qui salvos faceret;

94 ad Dominum ; nec exaudivit eos .

† 95 ÷ Et : comminam eos ut pulverem
ante faciem venti :

96 ut lutum platearum delebo eos .

† 97 ERIPIES ME de contradictionibus po-
puli :

98 constitues me in caput Gentium .

99 Populus , quem non cognovi , servivit
mihi :

100 ÷ in : auditu auris , obedivit mihi .

† 101 filii alieni mentiti sunt mihi :

102 filii alieni inveterati sunt :

103 & claudicaverunt à semitis suis .

† 104 VIVIT DOMINUS : & benedictus ,
Deus meus :

105 & exaltetur Deus salutis meae .

† 106 Deus , qui das vindictas mihi :

107 & subdis populos sub me :

108 liberator meus de inimicis meis ÷ ira-
cundis :

† 109 ÷ & : ab insurgentibus in me , exaltabis
me :

110 à viro iniquo eripies me .

† 111 Propterea confitebor tibi in Nationibus
Domine ;

112 & nomini tuo psalmum dicam .

† 113 Magnificans salutes Regis ejus :

114 & faciens misericordiam Christo suo

115 David & semini ejus , usque in saeculum .

arcum ex arc confectum ; confringens alienum quoque
arcum æneum brachio meo : 79 mihiue dedisti cly-
peum me protegentem, quòtu me salvares : 80 tuaque
vicissim dextera me labentem excepit ac confortavit, ne
corruerim . 81 & tua me eruditio & instructio perpe-
tuo direxit ad rectè bellandum : 82 & eruditio & in-
structio ipsa tua me posthac quoque docebit artem bel-
landi . 83 tu in quocumque loco, qui subtus pedes meos
esset, latos amplosque effecisti gressus meos, ut non in-
cederent angustè : 84 & per te nec mea crura vacilla-
runt, nec sunt debilitati defeceruntvè in incessu pedes
ac tali mei . 85 Tuo ergo auxilio munitus pergam per-
sequi inimicos meos ; eosque apprehendam atque dele-
bo : 86 nec revertar donec eos consumem, ac penitus
deficiant . 87 cadam eos atque conteram ; nec amplius
poterunt surgere ac contra me stare : 88 cadentque
devicti atque confracti sub pedibus meis . 89 Tu ita-
que me accinxisti & confortasti fortitudine ad decer-
tandum praelio : 90 eosque, qui mihi resistebant & con-
tra me insurgabant curvast, compeditos subtus me : 91
& fecisti, ut inimici mei conjicientes se in fugam, ter-
ga mihi darent : 92 eosque, qui me odio habebant,
morti tradidisti ac funditus perdidisti . 93 Inclamave-
runt tunc & ipsi inimici mei, neque enim erat adjutor
aliquis qui eos salvaret ; 94 clamaverunt, inquam,
ad Dominum præ sola formidine pœnæ, ut ab interitu
salvarentur : sed Dominus non exaudivit eos . 95 Eos
itaque comminam, ut minutum pulverem terræ, hac
illacque præsentè ingenti vento dissipatum : 96 & ut
latarum publicarumque viarum lutum eos proteram
atque delebo . CHRISTUS . 97 Tu me liberabis a
contradictionibus populi Israelitici mihi non credentis :
98 meque constitues caput & principem Gentilium,
qui in me sunt credituri . 99 Gentilis hic populus, quem
præsentia mea corporali non novi, mihi servivit : 100
& ad solum auditum auris de fama mea, mihi obedi-
vit . 101 verum Israelitæ, cùm filii exteri & spurii,
mentiti sunt mihi, promissam fidem suam mihi ne-
gantes : 102 qui filii exteri & spurii inveterati re-
manserunt in veteri statu Legis antiquæ : 103 & clau-
dicantes deviaverunt a semitis sibi præscriptis a Lege
& Prophetis, per quas veniendum erat ad me . PRO-
PHETA . 104 Vivit in æternum Dominus ; & be-
nedictione laudeque, dignus est Deus custos meus : 105
& propterea agnoscatur & prædicetur excelsus Deus
meus, custos ille salutis meæ . 106 Deus qui mihi das
potestatem ulciscendi injurias tibi factas ; 107 popu-
losque reluctantes castigas & subicis sub me . 108
quique mei liberator es de iracundis inimicis meis : 109
tu & ab iis, qui mihi resistunt & contra me insurgunt,
elevabis me ; eisque superiorem facies : 110 & a vi-
ro iniquo me liberabis . 111 Propter hoc laudes tibi
Domine debitas profitebor in Gentibus vocatis, teque
pro tua misericordia glorificantibus : 112 psalmosque
cantabo majestati tuæ . 113 Ipse profectò Deus est, qui
magnas salvationes facit a se constituti Regis : 114 &
qui magnam fecit misericordiam eidem servo suo uncto
in regem, 115 nempe Davidi, ejusque prognato Messia,
totique progeniei Christianæ in æternum usque .

O R A T I O N E S.

MSS.

1 **F**irmamentum spei, & refugium pressuræ nostræ piissime Deus, salva nos ab ini-
micis & à laqueis mortis : ut assumpti de multitudine circumstantium tribulationum,
devotissimè sancto nomini tuo cum innocentiae puritate psallamus . Per Dominum .

Brev. Moza-
rab. fol. 58.
86,
* al. elida-
mur .

2 **R**efugium nostrum, Domine, in tuum semper conlocemus arbitrium : ut nec sco-
pulis * allidamur, nec tumentium mundanorum fluctuum tempestatibus obruamur ;
sed in cunctis adversis, dexterae tuae fortitudine protegi mereamur ; disciplinâ tuâ do-
ceamur ; doctrinâ tuâ dirigamur ; & incrementis spiritualibus dilatemur . famulatum fi-
dei tibi Domino impendamus : ut à te gloriae coronam in remuneratione percipere
mereamur . (R. Amen . Per misericordiam tuam Deus noster : qui es benedictus, &
vivid & omnia regis in saecula saeculorum . R. Amen .)

Chri-

fol. 160.
De Passione
Domini.

3 **C**hriste Deus noster, qui contumacis populi contradictionibus es contemptus: & ob hoc in capite Gentium constitutus; nos, quibus per passionem & resurrectionem tuam caput fieri voluisti, non patiaris à te aliquando praecidi: ut te duce de adversis potestatibus triumphemus; quem pro nobis in Crucis patibulo exaltatum credimus. (*R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.*)

fol. 163.

4 **L**iberator noster & Domine, da nobis amorem diligendi te; ut laudantes invocemus te: & tu mittas sagittas tuas, & dissipes inimicos nostros; & eripias nos ab his qui oderunt nos: sicque & illi confundantur dum conteruntur; & nos jocundemur, & cum tua protectione salvemur. (*R. Amen. Per misericordiam tuam &c.*)

fol. 164.
De Passione
Domini.

5 **I**n tribulatione sua te Deum liberatorem suum invocat Ecclesia tua: petimus proinde, ut eam salves ab inimicis; quia eam redemisti pretio tui cruoris: quò ita vias tuas in hac peregrinatione custodiat, ut ovans ad tua mereatur pervenire promissa. *R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.*

fol. 164.

6 **D**a nobis Domine clypeum salutis tuae: & dextera tua nos ad alta semper provehendo confortet: quò accincti fortitudine tuâ ad praelium, per insigne Crucis tuae tropheum dejiciamus adversantem nobis humani generis inimicum. *R. Amen. Per misericordiam tuam &c.*

fol. 164.
De Passione
Domini.

7 **D**eus noster salva nos ab insurgentibus inimicis; & à resistentibus victoriae Crucis libera nos potentiâ Deitatis: ut nomini tuo cantantes, te semper gloriosum confiteamur in gentibus, cujus sanguine redemptus est mundus. *R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.*

fol. 165.
De Passione
Domini.

8 **E**xaudi Domine de templo sancto tuo vocem Ecclesiae tuae: ut qui in passione positus, rivulos sanguinis patiundo tolerasti, nos mortis gemitibus circumdatos solaturus aspicias; ut torrentes iniquitatis in nullo nos noceant: cum imperturbatos nos reddiderit adjutrix gratia tua. *R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.*

fol. 39. 58.

9 **F**ortitudo nostra Domine dona nobis, dilectionem tui nominis perpetim possidere: dignare esse nostra contra adversantes virtus; firmamentum contra impugnantes; liberator * à captivantibus: ut tuis ex toto defensoribus circumcincti, sic adversa mundi mens nostra non metuat, ut & blanda (non) requirat: tuâque semper gratiâ contenta, muneribus gaudeat. *R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.*

* al. contra
captivantes.

fol. 58.

10 **D**omine firmamentum nostrum & refugium nostrum, de tentatione nos eripe: da protectionem salutis tuae; & dexterâ tuâ nos suscipe; & disciplinâ tuâ nos edoce, & immaculatam viam nostram vitamque constitue: & quia tu Sanctus in Sanctis es; nos quoque tibi collatione sanctitatis associa. *R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.*

* Comment.
hujus Psalm.
T. 7. S. Hieronymi.

B E N E D I C T I O .

Ipse mediator Jesus Dominus, fortissimus liberator, nos ab hoc mundo dignetur eruere: & in fide stabilire per Evangelium. quia ipsi gloria & imperium cum aeterno Patre & Spiritu Sancto in cuncta saecula saeculorum. *Amen.*

XVIII.

In finem: Psalmus David.

B E D A .

Sensus my-
sticus.

Inscriptio ista notissima est, dicta psalmi referens ad Christum Dominum: de cujus primo adventu Propheta dicturus est. de qua re hic primus est psalmus: sequuntur autem alii quatuor, id est, septuagesimus nonus, & octuagesimus quartus, & nonagesimus sextus, & nonagesimus septimus.

Per totum Psalmum Propheta verba sunt. Prima narratio ejus laudat Domini praedicatores; ipse quoque de ejus incarnatione speciosissimis comparationibus verba subjungens insit: Caeli enarrant gloriam Dei. Secunda, laudat praecepta novi ac veteris Testamenti: Lex Domini immaculata & cetera. Tertia, ab occultis vitiis purgari se a Domino deprecatur; ut eum sibi esse faciat dignum psalmistam: Delicta quis intelligit? ab occultis meis munda me & reliqua.

Eusebius Caesariensis. Theologia (hoc est, doctrina de Deo) cum instructione ethica (id est, de moribus.)

S. Athanasius. Psalmus in narratione.

* Cardin. Thomaf. Adprobatur in hoc Psalmo providentia Dei, qui ex hoc ipso multam hominum curam se habere monstravit, cum ita elementa a se creata componit, ut post ipsa possit agnosci. Item, Propheta de adventu Christi dicit in Matthaeum.

Psalt. Syr. Liberatio populi ex Aegypto; nobis autem theologia, vers. 32.

Psalt. Arab. Davidis dictus est ab eo de fine die Sabbathi, vers. 31.

Dominica ad
Vigilias.

S. Hier. Psalmus vocem continet Prophetae de Christo loquentis. Iste psalmus in persona Christi cantatur per Prophetam, & in persona Ecclesiae.

PSALMUS AD MEDITANDUM.

Propheta.

1 CAELI enarrant gloriam Dei :

2 & opera manuum ejus annunciat
firmamentum .

† 3 dies diei, eructat verbum :

4 & nox nocti, indicat scientiam .

† 5 non sunt loquela neque sermones,
quorum non audiantur voces eorum.

ψ. 6.

Rom. X. 18.

† 6 in omnem terram exivit sonus eorum :

7 & in fines orbis ÷ terrae: verba eorum .

† 8 ÷ In: sole posuit tabernaculum suum :

ψ. 9.

Luc. XXIV.

46.

9 & ipse, tamquam sponsus procedens de
thalamo suo ,

† 10 exultavit ut gigas, ad currendam viam:

11 à summo caelo egressio ejus;

† 12 & occurfus ejus usque ad summum ejus:

13 nec est qui se abscondat à calore ejus .

† 14 Lex Dñi, immaculata; convertens ani-
mas :15 testimonium Domini, fidele; sapientiam
praestans parvulis .† 16 iustitiae Domini, rectae; laetificantes
corda :17 praeceptum Domini, lucidum; illumi-
nans oculos .† 18 timor Domini, sanctus; permanens in
saeculum ÷ saeculi :

ψ. 19.

Psalm. CX. 8.

19 judicia Domini, vera; justificata in se-
metipsa :

ψ. 20.

Ps. CXVIII.

72. 127.

Prov. VIII.

11.

† 20 desiderabilia super aurum & lapidem,
pretiosum multum :

21 & dulciora super mel & favum .

† 22 & ÷ enim: servus tuus custodit ea :

ψ. 21.

Ps. CXVIII.

103.

23 in custodiendis illis retributio multa .

† 24 Delicta quis intelligit ab occultis ÷ meis:
munda me :

ψ. 24.

Ps. XXXIX.

13.

25 & ab alienis parce servo tuo .

ψ. 26.

Ps. CXVIII.

133.

† 26 si mei non fuerint dominati, tunc imma-
culatus ero :

27 & emundabor a delicto maximo .

ψ. 28.

Ps. CIII. 34.

† 28 ÷ & : erunt ut complacent eloquia oris
mei :29 & meditatio cordis mei in conspectu
tuo ÷ semper :† 30 Domine adjutor meus & redemptor
meus .

In perpetuum decantandus Psalmus, Davidi inspiratus. PROPHETA. 1 Caeli suo aspectu enarrant gloriam Dei, qui ipsos creavit: 2 & firmamentum caeli stellatum sua pulchritudine annunciat, quam miranda sint opera potentiae & sapientiae Dei. 3 dies unus diei alteri ordinatissima lege succedens, eloquitur quodammodo sermonem evidentissimum de Deo, quod cuncta gubernet: 4 & nox una nocti alteri ordinate succedens, eandem denunciat cognitionem Dei. 5 Non sunt idiomata, nec genera sermonum, sive nationes in mundo, a quibus cujusvis linguae hominibus non audiantur istiusmodi voces eorundem calorum, & dierum ac noctium. 6 in universam namque terram pervagatus est tacitus ille sonus, & vox eorundem calorum enarrans gloriam Dei: 7 & ad terminos usque orbis terrae pervenerunt ejusmodi verba calorum. 8 Soli autem suum tabernaculum in iisdem caelis Deus posuit: 9 & ipse Sol manè prodit pulcherrimus, veluti sponsus pulcherrime ornatus exiens de nuptiali cubili suo. 10 qui Sol statim ac ortus est, ut fortissimus gigas exsilivit ad currendam viam suam: 11 ejusque egressus est ab uno extremo caeli in Oriente: 12 & motus ac recursus ejus est usque ad aliud ejusdem caeli extremum in Occidente: 13 nec quisquam est, qui se subtrahat ab ejusdem Solis calore, eumque non sentiat. 14 Lex Domini est sine macula, animasque convertit a malo in bonum: 15 praeceptum divinum, quod testatur nobis, quid Deus velit aut vetet, fide dignum est cui credatur; sapientesque facit eos, qui parvuli sunt propter errorem & insipientiam. 16 jura, a Domino constituta, recta sunt; animosque letificant observantium ipsa. 17 mandatum Domini lucidum est, oculisque in erroris & inscientiae tenebris clarissimum lumen praefert. 18 praeceptum, quod timorem Domini docet, mundum est & sanctum; permanetque in omnia saecula. 19 judicata & decreta Domini vera sunt, & omnia ad minimum usque aequa pariter & iusta. 20 haec Domini praecepta desiderabilia sunt quam aurum & copiosus lapis pretiosus & gemmae: 21 suntque animae dulciora, quam palato mel favusque redundans atque distillans. 22 nam & servus tuus Domine ea observat, experiturque dulcissima: 23 & pro illorum observatione magna a te merces retribuetur mihi. 24 At quis penitus noverit delicta erroresque, quibus in Dei Legem peccat? ab erroribus igitur & delictis meis, quae mihi nunc sunt occulta, tu Domine munda me: 25 & a superbis alienigenis, & iis, quorum mores alieni sunt a lege tua, libera illasumque serva me servum tuum. 26 si hi in me dominati non fuerint, tunc ero sine macula criminis: 27 & ero tunc mundus a quovis magno peccato. 28 tunc quoque erunt in conspectu tuo semper bene complacita verba laudum & precum, ore meo prolata: 29 eritque coram te bene complacita & grata semper meditatio animi mei, 30 o Domine, adjutor meus in bonis, & redemptor meus a malis, ne tradar in servitutem.

O R A T I O N E S.

MSS.

1 P lissime Deus, qui Virginali thalamo egressus processisti ad liberandum nos; sicque demum ad Patris dexteram conscendisti: immensam misericordiam tuam exposcimus, ut lege tuâ conversi, praeceptis illuminati, testimoniis eruditi, mereamur & ab alienis & ab occultis vitiis emundari. Qui cum Patre & Spiritu sancto vivis & regnas Deus &c.

Brev. Moza.

rab. fol. 39.

59. 65. 87.

92. 131.

* al. qui in

propriis infi-

cimur.

2 A b occultis nostris munda nos Domine purgardo conscientiam, * quae internis ac propriis inficitur maculis: ab alienis quoque parce servis tuis, ut ea indulgeas, quae vel malorum exemplis addiscimus, vel pravis inlecti persuasionibus perpetramus:

ut

ut qui te proprium agnoscimus Dominum, peccatorum nequaquam sentiamus ulterius dominatum. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus, & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

fol. 58. 139.
202.

3 **L**EX tua indeficiens ac irreprehensibilis convertat animas nostras: & testimonium tuum fidele praestet parvulis sapientiam: tuaeque justitiae corda nostra laetificent, non contristent: tuumque praeceptum oculos mentium nostrarum illuminet. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster. *Ec.*

Comment.
hujus Psalm.
T. 7. S. Hieronymi.

4 **A**djuutor in tribulatione & in necessitatibus, & redemptor meus: quia tu me redemisti sanguine tuo pretioso. tu es adjutor humani generis, cum nos ad te accedere facis: tu es redemptor, quia nos tua passione ac resurrectione ab interitu redemisti: qui nos jugiter in lege tua gradientes custodire digneris quia tibi est cum aeterno Patre & Spiritu Sancto honor & gloria in saecula saeculorum. *Amen.*

Ex Albino
col. 275.

5 **D**omine, ante quem nullus absconditur: a cujus inquisitione, quod latitat, non celatur; ab occultis nostris munda nos, & ab alienis parce servis tuis; & praesta, ut examinationis tuae calore puritas a te concessa non aestuet.

XIX.

In finem: Psalmus David.

B E D A.

Jam, quia Tituli verba nota sunt, de textu psalmi aliquid differamus. Futurorum igitur illuminatione Propheta completus, evenire prospera sanctae deprecatur Ecclesiae; quae illi per adventum Domini pro certo noverat esse ventura. Primo ingressus, Propheta, rogat, ut Ecclesia diverso mundi turbine fatigata, Christum Dominum exaudita suscipiat: Exaudiat te Dominus in die tribulationis & cetera. Secunda, deprecatur, ut omne consilium ejus rectamque fidem Dominus sua pietate confirmet; promittens fidelem populum non potestate mundana, sed divina potentia magnificandum: Tribuat tibi secundum cor tuum.

Eusebius Caesariensis. Oratio collegarum, qui adjutores sunt homini iusto.

S. Athanasius. Psalmus denuncias obventura. (al.) Imprecatorius pollicetur.

* Cardin. Thomas. Pro Ezechia Rege suo populus, pariter ab Assyriis obsessus erat. Aliter, Propheta operantem hortatur. Item, Christo eunti ad Crucem dicit Ecclesia, ut Arnobio placet.

Dominica ad
Vigilias.

Psalm. Syr. Davidis, cum rogaret, ut salvaretur a bello Ammonitarum. Nobis autem modo precatio utilis, vers. 10.

Psalm. Arab., vers. 20.

S. Hier. Istum Psalmum Propheta in persona Ecclesiae canit de Christo.

PSALMUS AD IMPRECANDUM FAUSTA AC FELICIA.

Propheta.

1 **E**XAUDIAT te Dominus in die tribulationis:

2 protegat te nomen Dei Jacob.

† 3 mittat tibi auxilium, de sancto:

4 & de Sion, tueatur te.

† 5 memor sit omnis sacrificii tui:

6 & holocaustum tuum pingue fiat.

D I A P S A L M A.

† 7 Tribuat tibi secundum cor tuum:

8 & omne consilium tuum confirmet.

† 9 laetabimur in salutari tuo:

10 & in nomine Dei nostri magnificabimur.

† 11 impleat Dominus omnes petitiones tuas.

12 Nunc cognovi quoniam salvum fecit Dominus Christum suum:

† 13 exaudiet illum de caelo sancto suo:

14 in potentatibus, salus dexteræ ejus.

† 15 Hi in curribus; & hi in equis:

16 nos autem, in nomine Domini Dei nostri invocabimus.

† 17 ipsi, obligati sunt, & ceciderunt:

18 nos autem, surreximus, & erecti sumus.

† 19 Domine salvum fac Regem:

20 & exaudi nos in die quâ invocaverimus te:

In perpetuum decantandus Psalmus, Davidi inspiratus. **PROPHETA.** 1 Dominus te sibi supplicentem exaudiat in tempore tribulationis tuæ: 2 teque instar clypei protegat majestas Dei, in quem Jacob Patriarcha credidit. 3 de sancto habitaculo suo emittat adjutorium tibi: 4 & de medio Cherubim Arcae collocata in monte Sion tibi succurrat, teque roborat. 5 demonstret Dominus se memorem esse omnium sacrificiorum tuorum, quæ olim ei obtulisti: 6 & victima ista tua, quæ ex animantibus a te offertur, totaque igni consumitur, tamquam pinguis & grata oblatio habeatur illi. * 7 Det tibi Dominus secundum quod desiderat cor tuum: 8 & omne consilium tuum & voluntatem impleat, & implendo confirmet. 9 & ita nos quoque collatibimur de salvatione tua distributis facta: 10 nosque omnes cum auxilio Domini Dei nostri triumphantes, majores erimus hostibus nostris. 11 impleat igitur Dominus omnia, quacumque tu petieris eum. 12 Nunc certâ spe cognovi, quod Dominus, ita invocatus a nobis, salvaverit illum a se unctum regem: 13 quodque de suo caelo sancto eum exaudiet: 14 & quod ab ejusdem Dei dextera cum potentiis & fortitudinibus magnis, illius salvatio fiet. 15 Alii quidem confidunt in curribus armatis; alii vero in equis bellatoribus: 16 sed nos nomen Domini Dei nostri invocabimus; & invocato eo, armatis militibus cum suis curribus & equis majores erimus. 17 ipsi bellatores ligati sunt compedibus, curvatique corruerunt victi: 18 nos vero a consternatione animi nostri consurreximus; & victores erecti sumus in pedes. 19 Itaque Domine tu regem hunc nostrum salva: 20 nosque quacumque te die invocaverimus, exaudi clementer.

* Pausatio
aut immutatio
musica
cantilenæ
inter psallendum.

A a 2

ORA.

Ps. 15.
Psalm. XXXII.
15. Proverb.
XXI. 31. Isai.
XXXI. 1.

MSS.

1 **I** Mple Domine petitiones nostras; & tamquam pinguiſſimum nos holocauſtum aſſume: ut inimicorum curribus obligatis, Salutaris tui opitulatione laetemur. Per eundem Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum.

Brev. Moza-
rab. fol. 59.
78. 87. 131.

2 **I** Mple Domine omnes petitiones noſtras; ac mitte nobis auxilium de ſancto: memor eſto omnis ſacrificii noſtri, quod tibi non ſolum oblatione, ſed etiam oratione atque afflictione dicamus: ut nos tibi humiles ſemper facias, & contritos attendas. *R. Amen.* Per miſericordiam tuam Deus noſter: qui eſ benedictus & vivis, & omnia regis in ſaecula ſaeculorum. *R. Amen.*

fol. 39.
* ibi, Judi-
cium pandit.

3 **T** Ribulationes cordis noſtri, quas poenitendo facinorum ob metum * judiciſſi pandimus, per miſericordiam tuam Domine ad indulgentiae laetitiam adtrahe. mitte itaque nobis auxilium de ſancto; & noſtrorum moeſtitiis cordium pingue tibi facito holocauſtum: ut mentibus noſtris & conſilium, quo delecteris, inſpires; & opus, quo placeris, inſinues: petitiones noſtras ita ſuppleas, ut peccata deleas: & ad illam regionem, ubi ſine termino vivitur, propitius intromittas. *R. Amen.* Per miſericordiam tuam Deus noſter *Ec.*

Ex Albino.
col. 238.

4 **I** Mple Domine petitiones noſtras; & mitte nobis auxilium de ſancto: memor eſto ſacrificii noſtri, quod tibi non ſolum oblatione; (ſed) & oratione offertur: ac preces noſtras, quas in quacumque die tibi tam manu linguae, quam genu cordis offerimus, propitius audire dignare. Per *Ec.*

X X.

In ſinem: *Psalmus David.*

B E D A.

Sensus my-
ſticus.

Hic *Psalmus Domini Salvatoris primò incarnationem, poſtea Deitatis ſacta decantat: ut patenter agnoſcas, eundem tam Virginis matrſis, quam Dei Patris eſſe Filium.*

In prima narratione *psalmi* huius *Propheta* loquitur ad Patrem de Incarnatione Dominica: Domine in virtute tua laetabitur Rex. Secundà, diuerſas virtutes ejus gloriamque deſcribit, declarans a parte, qua poſſus eſt, ad quam ſummam rerum apicemque pervenerit: Quoniam praevenisti eum in benedictionibus. Tertià, converſus ad Dominum, more deſiderantium optat illa in iudicio ejus fieri, quae novit eſſe ventura: Inveniatur manus tua omnibus inimicis tuis.

Eusebius Caſarienſis. Interpellatio collegarum, qui adjutores erant Davidi. (al. qui adjutores ſunt homini juſto.)

S. Athanaſius. *Psalmus in prophetia.*

Dominica ad
Vigilias.

* Cardin. Thomaf. De *Ezechia canitur caſis Aſſyriis, & infirmitate curata.*

Psalm. Syr. Ietitia eorum, quae adjumento ſunt viro juſto, verſ. 27.

Psalm. Arab. verſ. 27.

PSALMUS GRATIARUM ACTIONIS RESPONDENTIS PSALM. XIX.

Propheta.

1 **D** OMINE, in virtute tua laetabitur Rex:

2 & ſuper ſalutare tuum exſultabit vehementer.

† 3 deſiderium cordis ejus tribuiſti ei:

4 & volūtate labiorū ejus non fraudaviſti eū.

D I A P S A L M A,

† 5 quoniam praevenisti eum in benedictionibus dulcedinis:

6 poſuiſti in capite ejus coronam de lapide pretioſo.

† 7 vitam petiit à te; & tribuiſti ei

8 longitudinem dierum in ſaeculum & in ſaeculum ÷ ſaeculi:

† 9 Magna eſt gloria ejus in ſalutari tuo:

10 gloriam & ÷ magnum: decorem impones ſuper eum.

† 11 quoniam dabis eum in benedictionem in ſaeculum ÷ ſaeculi:

12 laetificabis eum in gaudio, cum vultu tuo.

quo-

In perpetuum decantandus *Psalmus*, Davidi inspiratus. **PROPHETA.** 1 Domine de tua fortitudine laetabitur iſte rex noſter: 2 & in ſalute à te ſibi allata nimium exſultabit. 3 tu enim dediſti ei quidquid animus ejus deſiderabat: 4 eiſque non denegaſti quod volebat, ſuiſque labiis petebat. * 5 in te, inquam, rex exſultabit, quia anticipaſti eum tu benedictionibus ac beſeficientiis tuis benignis & ſuaviſſimis: 6 & in capite ejus auream poſuiſti coronam ex vario lapide pretioſo contextam. 7 vitam petiit à te; & dediſti ei 8 longitudinem dierum, duraturam in ſaeculum & in aeternum. 9 Magna effecta eſt ejusdem regis gloria ob ſalutem à te ſibi collatam: 10 & novam adhuc in dies gloriam, majoremque honorem conferes in eum. 11 nam donabis eum benedictione ac beſeficientià tua in ſecula omnia: 12 eumque exhilarabis gaudio per aſpectum faciei tuae.

* Pauſatio
aut immuta-
tio muſica
cantilena in-
ter *psallendu-*
um.

† 8.
II. Reg. VII.
19.

- † 13 quoniam Rex sperat in Domino :
 14 & in misericordia Altissimi non commovebitur .
 † 15 Inveniat manus tua omnibus inimicis tuis :
 16 dextera tua inveniat ÷ omnes : qui te oderunt .
 † 17 pones eos ut clibanum ignis , in tempore vultus tui .
 18 Dominus in ira sua conturbabit eos ; & devorabit eos ignis .
 † 19 fructum eorum de terra perdes ;
 20 & semen eorum à filiis hominum .
 † 21 quoniam declinaverunt in te mala :
 22 cogitaverunt consilia , quae non poterunt ÷ stabilire :
 † 23 quoniam pones eos , dorsum :
 24 in reliquiis tuis praeparabis vultum eorum .
 † 25 Exaltare Domine in virtute tua :
 26 cantabimus & psallemus virtutes tuas .

13 Quoniam autem rex iste in Domino sperat & non in se; 14 idcirco & per altissimi Dei misericordiam firmatus, in gradu suo non dimovebitur; neque spe sua decipietur. 15 Inveniat ergo Domine manus tua punitrix ab omnibus inimicis tuis, qui huic regi servo tuo rebellant: 16 tuaque ultrix dextera inveniat & apprehendat omnes istiusmodi hostes te odientes: 17 eosque in tempore, quo iratus apparebit aspectus tuus, ardere facies instar furni ignescentis. 18 Dominus prae iusta ira sua terrefaciens conturbabit eos ac precipitabit: ignisque devorabit eos. 19 fructum ventris, hoc est, filios eorum iusto iudicio tuo perire facies a terra ob peccata parentum: 20 eorumque progeniem perdes ac delebis de numero filiorum hominum: 21 quia ad te admove-runt mala, & injurias tibi faciendas sunt aggressi: 22 excogitaveruntque contra te consilia scelestia, quae tamen nequaquam perficere effectuque firmare poterunt. 23 eos tu namque fugabis, ac mihi dare terga coges: 24 eorumque praeterea faciem firmabis ac parabis ad reliqua tua excipienda flagella. 25 Monstra te Domine excelsum esse in fortitudine tua: 26 sicque nos cantabimus psalmisque celebrabimus fortitudines tuas.

O R A T I O N E S.

- 1 **B**enedic nos Domine benedictione dulcedinis; & comple tibi placitum desiderium nostrum: ut dum jugiter virtutes tuas suavi modulatione concinimus, longitudinem vitae perpetuae consequamur. Per Dominum.
 2 **F**ructum inimicorum (tuorum) Domine de terra disperde, & semen eorum à filiis hominum; qui te unum Christum, Dei & hominis Filium confiteri refugiant: ut Crux tua, quae Judaeis est scandalum, Gentilibus autem stultitia, utrosque populos ad fidei regulam dirigat; tibi que connectendos ac coronandos sine fine conjungat. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*
 3 **I**nveniat manus tua, Domine, omnibus inimicis tuis in vindictam; qui nolunt Cruci tuae sua subdere colla: inveniat quoque & in eis, qui te oderunt, dextera tua parcens; cum eos dexteræ tuæ fecerit esse participes: ut in tempore vultus tui, cum manifesta nobis fuerit facies tua, non ponantur ut clibanum ignis: sed transferantur nobiscum coronandi in caelestibus regnis. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.
 4 **D**omine, qui nos praevenire dignatus es gratiâ redemptionis, praeveni item in benedictione dulcedinis: & qui vitam temporalem cunctis mortalibus tribuis, vitam penitus aeternam nobis omnibus largiaris. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus &c.

X X I.

In finem: pro susceptione matutina Psalmus David.

B E D A.

Sive In finem, sive David, quod ad Christum pertineat, notum est. Susceptio autem matutina tempus resurrectionis ostendit, quando ipse mortale corpus, veteris hominis conditione deposita, in magnam gloriam clarificatus assumpsit. In Hebraeo autem scriptum est, Pro cervo matutino: quo eundem Dominum significari non dubium est; qui interfecerit serpentes & venena consumpsit; Judaeisque caninâ rabie se persequentibus, caloribus alta petierit.

Per totum quidem psalmum loquitur Dominus Christus: Sed primo capite derelictum se clamat a Patre, ut dispensatam scilicet susceperit passionem; potentissimam humilitatem suam hominum abiectione commendans: Deus Deus meus respice in me. Secundo loco, passionem sacram diversis comparationibus prophetavit; deprecans, ut a savientibus inimicis suis divina protectione liberetur: Circumdederunt me vituli multi & reliqua. Tertio, commonet, laudare Dominum, Christianos; quia in resurrectione sua Catholicam respexerit Ecclesiam: ne passione tantum audita, mortalium corda paverent: Qui timetis Dominum laudate eum &c.

Eusebius Caesariensis. Prophetia de passionibus Christi, & vocatio (al. & de vocatione) Gentium.

S. Athanasius. Psalmus in prophetia.

* Card. Thomaf. Regat Dominum David, factione Absalon laborans. Aliter, Judaei de Hefler hunc Psalmum putant esse cantatum, quod videlicet ipsius periculo, & intercessione apud Regem, sit populus Israel a morte laxatus.

Psalt

Y. 20.
Job. XVIII.
39.

Y. 45.
Psalm. CXVII.
5.

MSS.

Brev. Moza-
rab. fol. 162.
Pro infidelibus.

fol. 181.

fol. 59. 65.

Sensus my-
sticus.

*Dominica
(olim, nunc
Feria VI.)
ad horam
primam.*

*Pfalt. Syr. Davidis, cum illuderetur a persecutoribus suis, & de passione Christi, & vocatione Gentium, vers. 67.
Pfalt. Arab. Dicitur ab eo, quando superavit inimicos suos, & prophetia de crucifixione, vers. 64.
S. Hier. Christum totius Psalmi contextus ostendit.*

PSALMUS AD PRECANDUM.

CHRISTUS.

*ψ. 1.
Mat. XXVII.
46. Marc. XV.
34.*

*ψ. 3.
Pf. LXVIII.
4.*

*ψ. 5.
Exod. XV. 2.
11.*

*ψ. 9.
Pf. XXIV. 3.
XXX. 2. Isai.
XLIX. 23.*

*ψ. 11.
Isai. LIII. 3.*

*ψ. 12.
Mat. XXVII.
39. Marc. XV.
29.*

*ψ. 14.
Mat. XXVII.
41.*

*ψ. 34.
Mat. XXVII.
15. Marc. XV.
24. Luc.
XXIII. 33.
Johan. XIX.
23. 37. XX.
25.*

*ψ. 37.
Mat. XXVII.
35. Marc. XV.
24. Luc.
XXIII. 34.
Johan. XIX.
23.*

- 1 **D**EUS, Deus meus ÷ respice in me:
quare me dereliquisti?
2 longè à salute mea, verba delictorum
meorum.
† 3 Deus meus, clamabo per diem; & non
exaudies:
4 & nocte; & non ad insipientiam mihi.
† 5 Tu autem in sancto habitas, Laus Is-
rael.
† 6 In te speraverunt patres nostri:
7 speraverunt; & liberaſti eos.
† 8 ad te clamaverunt; & salvi facti sunt:
9 in te speraverunt; & non sunt con-
fusi.
† 10 Ego autem sum vermis, & non homo;
11 opprobrium hominum, & abjecto ple-
bis.
† 12 omnes videntes me, deriserunt me:
13 locuti sunt labiis (÷ & : moverunt ca-
put:)
† 14 *Speravit in Domino; eripiat eum:*
15 *salvum faciat eum; quoniam vult eum.*
† 16 Quoniam tu es qui extraxisti me de ven-
tre;
17 spes mea ab uberibus matris meae:
18 in te projectus sum ex utero:
† 19 de ventre matris meae, Deus meus es
tu:
† 20 ne discesseris: à me: * quoniam tribu-
latio proxima est:
21 quoniam non est qui adjuvet.
† 22 Circumdederunt me vituli multi:
23 tauri pingues obsederunt me:
† 24 aperuerunt super me os suum,
25 sicut leo rapiens & rugiens.
† 26 Sicut aqua effusus sum:
27 & dispersa sunt omnia ossa mea.
† 28 factum est cor meum tamquam cera li-
quescens, in medio ventris mei.
† 29 aruit tamquam testa virtus mea:
30 & lingua mea adhaesit faucibus meis:
31 & in pulverem mortis deduxisti me.
† 32 Quoniam circumdederunt me canes
÷ multi:
33 concilium malignantium obsedit me.
† 34 foderunt manus meas & pedes meos:
35 dinumeraverunt omnia ossa mea.
† 36 ipsi verò consideraverunt; & inspexe-
runt me.
37 diviserunt sibi vestimenta mea:
38 & super vestem meam miserunt for-
tem.
† 39 Tu autem Domine nè elongaveris auxi-
lium tuum à me:
40 ad defensionem meam conspice.

cruc

In perpetuum decantandus, super obtinenda
a Christo post passionem matutina illa assumptione,
ad gloriam resurrectionis, Psalmus, Davidi inspi-
ratus. CHRISTUS. 1 Deus meus, Deus meus at-
tende mihi cruci affixo: ut quid dereliquisti me mani-
bus savientium Judaeorum? 2 nimirum a me salvan-
do a morte longè te abesse faciunt & impediunt nego-
tia illa expiandorum delictorum mundi, quæ tamquam
mea in meo corpore perfero super hoc lignum. 3 Deus
meus ad te clamabo die; & tu me precantem non con-
festim exaudies: 4 ad te noctu quoque clamabo; nec
erit silentium mihi: idque non imputabitur mihi ad
inscitiam & imprudentiam; quia post tres dies exau-
dies, à morte me resuscitando. 5 Profectò in sanctua-
rio tuo gloriosus inhabitas ÷ tu, quem cunctus Israeliti-
cus populus laudat. 6 Progenitores nostri Abraham,
David, ceterique in te speraverunt: 7 speraverunt,
inquam, in te; & tu eos liberaſti a tribulationibus
suis: 8 ad te illi clamaverunt; & à te salvati sunt,
9 in te iidem speraverunt; & pudore non sunt suffu-
si, ceu delusi à spe in te sua. 10 Ceterum ego ut ver-
mis potius, quam ut homo nunc reputor à Judæis: 11
& sum is, quem homines probis ac vituperiis afficiunt,
& quem populus iste rejicit, & pro re nihili despicit.
12 omnes pratercuntes, spectantes me cruci affixum,
aspernantes subsannabant me: 13 locuti sunt labiis suis
blasphemantes me; & insultantes movebant caput
suum, de me cum joco dicentes: 14 Confusus est iste
in Domino; is ergo nunc liberet eum de cruce: 15
eumque salvet à morte, quippè bene vult ei, dixit
enim hic, quòd Filius Dei esset. 16 Quoniam au-
tem tu Deus es is, qui me de ventre matris meae extra-
xisti, nascique fecisti in mundum: 17 & tu es is, in
quem spero jam usque ab infantia mea, cum adhuc
sugerem lac à mammis matris: 18 & tu es is, in
cujus curam & providentiam projectus sum ex utero
genitricis meae: 19 & quia ab eo usque tempore, quo
eram in ventre matris meae, Deus meus es tu: 20 id-
circo ne à me absceſſeris, tuum subtrahendo adjutorium:
quia valde proxima est, adheretque mihi arctissime
tribulatio: 21 & quia præter te nemo est, qui me
adjuvet. 22 Ecce circumdederunt me bene multi Ju-
dæi petulantes ut vituli: 23 meque circumcinxerunt
ac vallaverunt efferati ut tauri pingues: 24 aperue-
runtque os suum contra me instantes vocibus magnis;
25 quemadmodum leo os suum aperit, cum rapturus
prædam, rugit. 26 Unde cum viribus sanguis meus
effluxit tamquam aqua effusa: 27 & omnia ossa mea
divulsa sunt, & ab invicem separata vi tormentorum:
28 cor meum intra viscera mea præ metu & acerbita-
te dolorum resolutum est velut cera liquefacta ab ignis
ardore: 29 vigor & fortitudo mea jam exaruit ut
arida testa: 30 & lingua mea præ siccitate aggluti-
nata est ad guttur meum: 31 jamque me hodie detra-
xisti in pulverem sepulchri, in quo mortuus sepeliar.
32 Nam quam multi Judæi & milites Gentiles me
circumdederunt oblatrantes, ceu rabidi canes: 33 me-
que vallavit cæcus malignorum. 34 perfoderunt ii
clavis manus meas ac pedes meos, crucique fixerunt:
35 potueruntque enumerare omnia ossa corporis mei
extenti in ligno. 36 ipsi autem consideraverunt me in
cruce, ac deridentes me despexerunt. 37 & quatuor
milites partiti sunt sibi vestimenta illa mea superiora,
faciis quatuor partibus: 38 & jecerunt sortem super
tunicam illam meam inconsutilem, ne scinderetur, quia
à summo erat tota pertexta. 39 Ceterum tu Domine
ne in longum à me differas auxilium tuum: 40 sed è
contrario attende citius ad defensionem ac susceptionem
illam mei matutinam, ut tertià me die suscites à mor-
te.

41 erue à framea ÷ Deus : animam meam :

42 ÷ & : de manu canis unicam meam .

† 43 salva me ex ore leonis :

44 & à cornibus unicornium humilitatem meam .

† 45 Narrabo nomen tuum fratribus meis :

46 in medio Ecclesiae laudabo te .

† 47 Qui timetis Dominum , laudate eum :

48 universum semen Jacob , glorificate eum .

† 49 timeat eum omne semen Israel :

50 quoniam non sprexit neque despexit deprecationem pauperis :

† 51 nec avertit faciem suam à me :

52 & cum clamarem ad eum , exaudivit ÷ me :

† 53 Apud te laus mea in Ecclesia magnâ :

54 Vota mea reddam in conspectu timen-
tium eum .

† 55 edent pauperes ; & saturabuntur :

56 ÷ & : laudabunt Dominum , qui requi-
runt eum :

57 vivent corda eorum in saeculum ÷ sae-
culi :

† 58 Reminiscantur & convertentur ad Do-
minum universi fines terrae :

† 59 & adorabunt in conspectu ejus universae
familiae gentium .

† 60 quoniam Domini est Regnum :

61 & ÷ ipse : dominabitur gentium .

† 62 Manducaverunt & adoraverunt omnes
pingues terrae :

63 in conspectu ejus cadent omnes qui de-
scendunt in terram .

† 64 Et anima mea illi vivet :

65 ÷ & : semen ÷ meum : serviet ipsi .

† 66 Annuntiabitur Domino generatio ven-
tura :

67 & annuntiabunt caeli justitiam ejus

68 populo qui nascetur , quem fecit ÷ Do-
minus .

te . 41 Libera Deus vitam meam à morte violenta per
gladium , ut egomet ponam animam meam , & nemo
eam tollat à me invito : 42 & de potestate istiusmodi
canis libera animam meam , quæ unica est & sola re-
licta ab ope humana . 43 salva me ab ore ejusmodi
leonis , ne me devoret : 44 & à cornibus & impetiti-
onibus talium superbiorum unicornium me humilem &
afflictum salva . 45 Liberatus ego & suscitatus à
morte , enarrabo & predicabo notitiam tui fratribus
meis hominibus , quos fratres vocare non erubesco ,
factus homo : 46 teque laudabo in media congregatio-
ne credentium populorum . 47 Vos omnes , qui Domi-
num timetis , eum laudate : 48 eumque glorificate
universa progenies Jacobi patriarchæ . 49 ipsumque
timeat ac revereatur universa Israelitica progenies :
50 propterea quod ipse Deus non pro nihilo duxerit ,
nec fuerit aversatus , sive contempserit deprecationem
istam meam , qua ego , pauper factus propter homines ,
precatus sum eum : 51 & propterea quod non aver-
terit faciem suam benignam à me , preces supplicatio-
nesque offerente illi , ut me salvum faceret à morte :
52 & propterea quod cum ad eum cum lacrymis &
clamore valido clamarem , exaudierit me pro mea re-
verentia , me suscitaturus à morte , non amplius mo-
riturum . 53 Laus hæc mea , ô Deus , à te & apud te
mihi erit in congregatione numerosa fidelium . 54 Igi-
tur oblationes & laudes , quæ ego Domino vovens pro-
misi , palam ei reddam coram omnibus timentibus il-
lum . 55 comedentque pauperes spiritu de iisdem obla-
tionibus meis , ac satiabuntur , ne esuriant in æternum :
56 & Dominum laudabunt quicumque illi placere re-
quirunt ex corde : 57 eorumque corda beatam vitam
vivunt in omnia secula . 58 Ex universis quoque na-
tionibus omnium finium terræ innumerabiles homines
per me recordabuntur Domini , cujus videbantur obli-
ta ; & ex infidelitate ad eum convertentur per fidem :
59 & ex universis cognationibus Gentium innumerum
coram eodem Deo vero procident adoraturi . 60 nimi-
rum quia unius Domini est regnum & imperium in
universum mundum ; 61 & ipse solus supremus do-
minator erit omnium gentium . 62 Comederunt quoque
de oblationibus meis , Deumque adoraverunt omnes
pingues ac divites terræ ad fidem conversi : 63 deni-
que mortales omnes , qui descendunt in terram ac pul-
verem sepulchri , coram eodem Deo procident , cui cur-
vabitur omne genu . 64 & anima humana mea eidem
Deo vivet ad illius semper se nutum movens & glo-
riam : 65 meaque progenies Christiana ipsi obtempe-
rans serviet per meritum passionis meæ . 66 Proge-
nies ista Christianorum ventura post incarnationem
meam , denunciabitur & adnumerabitur Domino celi
populus peculiaris : 67 & regni celorum nuntii justi-
tiam ejusdem Dei , quæ gratis justos ex injustis facit ,
tunc annuntiabunt 68 populo illi nascituro , quem
jam Dominus sua predestinatione creavit in bonis ope-
ribus , quæ illi præparavit , ut ambulet in eis .

O R A T I O N E S .

MSS.

1 **C** Aput misericordiae Deus , qui propter nos descendens in uterum Virginis , ad-
dictus ligno , perfossus clavo , vestimentis insuper forte divisis , surrexisti liber ab
inferis : precamur , ut hujus commercii non immemor , sis populi ab ore leonis ere-
ptor , qui fuisti quondam patribus in te sperantibus liberator . Qui vivis & regnas cum
Deo Patre in unitate Spiritus Sancti Deus per omnia saecula saeculorum . Amen .

Cod. 39. Pa-
lat. in Vatic.

2 **D** Omine Deus , qui patres nostros clamantes ad te liberaisti , & in te sperantes sal-
vastis : te quaesumus ac precamur , ne longe facias auxilium tuum à nobis : ad
defensionem nostram respice ; & salva nos de ore leonis , fortis & potens . Per Do-
minum nostrum &c .

Brev. Mozar-
rab. fol. 59.
163.

De Passione
Domini.

3 **C** Hriste , qui de patibulo ad Patrem , ut quid te dereliquerit , adclamaisti ; qui Cruce
tuâ hominem peccato perditum redemisti ; illumque peccati authorem aeternis
arborum ignibus tradidisti : postulamus sanctam clementiam tuam , ut nos , qui in te
credi-

credimus, numquam derelinquas; nec confidentiam nostram à tuâ deitate repellas: sed per diem clamorem nostrum suscipe, & in nocte placito tibi famulatu servire concede: semperque corda nostra in amorem tui flagrantia spirituali succende; & gratiam tuam, quam peccando amisimus, convertendo restitue. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

fol. 165.
De Passione.

4 **T**U Deus noster & fortitudo nostra, pro quibus nobis Crucis sustinuisti injuriam, ne repellas Ecclesiam tuam: ut quae constrieta formidine, affligente inimico incedit, te sibi parcente, gratuletur se in persecutionibus dilatari. *R. Amen.* Per misericordiam tuam *Ec.*

fol. 166.
Item de Passione.

5 **C**hriste Dei Filius, quem hominem purum, non Deum credentes, vitulorum multitudo circumdat, & taurorum pinguum persequens crassitudo dilaniat: da nobis invicto Crucis tuae signaculo frui; ut omnis per hoc à nobis congregatio dispereat inimici. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

fol. 209.
Item de Passione.

6 **L**ibera nos Domine de ore leonis; quia injuriam perpeffus es Crucis; ut in medio Ecclesiae laudantes narremus nomen tuum fratribus nostris: qui solus victor factus es mortis. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

fol. 60. 87.
131. 184.
** al. doctrina pascamur lethali.*

7 **A**D defensionem nostram Domine Deus noster dignanter respice; eripe à framea animas nostras: & ne ** doctrinae* pateamus lethali, tuo nos tutamine rege; simulque de ore leonis, rapere nos cupientis, libera: & ab ** oblatrantis* perfidia canis, pervigili contuitu, sollicitâ nos protege curâ. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

** al. oblatrantis. al. ob latrantis perfidiam.*
fol. 59. 67.
70. 111. 133.
264.
** al. hereditario. al. hereditarie.*
fol. 176.

8 **R**espice in nos Domine Deus noster; nec avertendo faciem tuam à nobis, nos aliquatenus derelinquas: verè enim salvi erimus, si vultus tui in nos aspectum converteris, & hilariter nostris te animabus conjunxerit: ut quia in te speraverunt patres nostri, & salvi facti sunt, nos ** hereditarios* fac eorum spei succedere; & parilitate horum, aeternâ cum eis exultatione gaudere. *R. Amen.* Per misericordiam tuam *Ec.*

9 **A**D defensionem Ecclesiae respice pastor animarum, Domine Jesu Christe, liberans misericorditer animas nostras de ore leonis: cujus anima à framea & manu liberata est canis. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

fol. 181.

10 **E**Ripe animam nostram à framea potentissimi inimici Christe Fili Dei: ut noster sis liberator de ore leonis, qui animam tuam potenter eduxisti ab inferis. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

fol. 183.

11 **A**D defensionem familiae tuae attende Domine: & jam eripe animam ejus à framea persequentis, & de manu canis; qui solus animam tuam ponere dignatus es pro omnibus nobis. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

fol. 208.

12 **C**hriste Fili Dei eripe animam nostram à framea inimici potentissimi: ut tu noster sis semper liberator de ore leonis; qui animam tuam potenter eduxisti ab inferis. *R. Amen.* Per misericordiam tuam *Ec.*

fol. 202.
Pro Cathecumenis.

13 **E**Cce, Domine, venturam quam praedixit olim generationem Propheta; quae utique per fidem cucurrit, ut ad te veniat: suscipe ergo eam: ut perfectione salutaris Lavacri tincta, aeternae Hierusalem nobiscum possideat gaudia infinita. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

fol. 202.
Pro infidelibus.
** forte gentibus.*

14 **C**hriste, qui propter incredulitatem relinquens populum Synagogae, innumeram tibi plebem Ecclesiae ex omnibus ** generibus* ampliasti: imple quod Propheta vaticinio praedixisti; ut reminiscantur (& convertantur) ad te Deum universi fines terrae; adorentque te omnes patriae gentium; qui solus salvasti utique mundum. suscita ergo tibi filios credulitatis, ex Circumcisione & Praeputio venientes: ut & quot veniunt, provehantur ad fidei regnum; & quot venerunt vel venerint, nullis meritorum sordibus à tua hereditate priventur. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

B E N E D I C T I O.

Comment.
hujus Psalmi.
T. 7. S. Hieronymi.

(**D**ominus) Christus nobis praestare dignetur, in conspectu nostro habere vulnera ejus: ut cum Thomâ palpantes fixuram clavorum illius; vel de omni humilitate passionis ejus jugem memoriam facientes; cum suspirio etiam, eum pro peccatis nostris inferna penetrasse, recolentes: ea semper agamus in hoc corpore terreno, ut ipsi copulari mereamur in regno. *Amen.*

XXII

Psalmus David.

B E D A.

Sensus my-
sticus.

* Psal. XIV.

*Lequitur per totum psalmum renatus in baptismo Christianus; gratias agens, quia de ariditate peccati ad loca pascuae, & ad aquam sit refectiois inductus. Et notandum, quia sicut * antea Decalogum Legis accepit, ita hic beneficiis decem se gaudet esse dicatum. Hic psalmus, quia divisionem in personis non habet, sed in rebus, non divisiones ut in aliis psalmis, sed aeras numeri per singulas quasque partes affiximus.*

Eusebius Casariensis. Doctrina & prima populi novelli institutio. (al. Doctrina primae institutionis populi novelli.)

S. Athanasius. Psalmus gloriationis in Domino.

*Dominica
(olim, nunc
Jeria V.) ad
heram pri-
mam.*

** Cardin. Thomaf. Reditum populi de Babilone praedicat, enumerans quantis redeuntes in itinere solatiis usi sunt Dei, quanta post reversionem rerum ubertate donati. Item, vox Ecclesiae post Baptismum ad Hesper. Aliter, quia in vigesimo primo Psalmo habuimus tribulationem passionis, in vigesimo secundo latitiam resurrectionis accepimus.*

Pfalt. Syr. Davidis, de sua mensa regia; nobis autem nunc spiritualiter ingressus populi Christianorum recens, vers. 17. Pfalt. Arab. Oratio, & documentum, vers. 12.

P S A L M U S A D M E D I T A N D U M.

Propheta.

Y. 1.

Isai. XL. 11.

Jer. XXIII.

3. Ezechiel.

XXXIV. 12.

23. I. Petr. II.

25. V. 4.

Y. 5.

Pfal. V. 9.

XXX. 4.

DOMINUS REGIT ME
+ ET : NIHIL MIHI
DEERIT:

- I. 2 in loco pascuae + ibi : me collo-
cavit :
- † II. 3 super aquam refectiois educa-
vit me.
- III. 4 animam meam convertit :
- † IV. 5 deduxit me super semitas justitiae,
6 propter nomen suum.
- † 7 Nam etsi ambulavero in medio
umbrae mortis;
- V. 8 non timebo mala : quoniam tu
mecum es.
- † VI. 9 Virga tua & baculus tuus, ipsa
me consolata sunt :
- † VII. 10 parasti in conspectu meo mensam
adversus eos qui tribulant me :
- † VIII. 11 impinguasti in oleo caput meum :
- IX. 12 + & : calix meus inebrians + quā:
praeclarus + est :
- † X. 13 & misericordia + tua : subsequen-
tur me omnibus diebus vitae
meae :
- 14 + & : + ut : inhabitem in Domo
Domini in longitudine dierum.

Psalmus Davidi inspiratus. PROPHETA.

1 Dominus tamquam pastor me ovem suam pascit ac regit ; & ideo nihil mihi deerit ad bene vivendum. 2 nam in loco, ubi pascuum herbarum est, me pascendum collocavit : 3 meque enutrivit juxta aquam non turbide sed quiete fluentem, unde lassus reficeret ac recrearet. 4 animam meam, si forte errabunda per devia vagaretur, ipse ad caulam suam semper redire fecit : 5 meque conduxit per semitas justas ac rectas ; 6 idque totum mihi fecit propter immensam bonitatem suam. 7 Quare, etiamsi ambulavero in mediis periculis mortis, tam proxime instantis, ut sua me quasi umbra cooperiat ; 8 nec timere mala timebo : quia tu mecum es Domine. 9 Pastoralis illa virga tua, & pastoritius baculus ille tuus (regimen scilicet illud mei tuum) ipsa me in periculis cunctis sunt consolata : 10 tu coram me mensam parasti spiritualium escarum, ex adverso eorum, qui me affligunt, eaque mensa privantur : 11 tu suave olenti oleo pinguius unxisti caput meum, spiritualem latitiam profundens in mentem meam : 12 & o quam optimum est poculum illud a te mihi propinatum, quod supernis me deliciis inebriat & extra me rapit ! 13 quare reliquis etiam diebus omnibus vitae meae tua me perpetuo misericordia subsequetur & non derelinquet : 14 & ita fiet, ut inhabitarem in domo tua Domine per tempora longa in eternum usque.

O R A T I O N E S.

MSS.

1 **R**Ege nos Domine suavis tuae praeceptionis habenis : ut aeterni tabernaculi habitatione percepta, plenitudine perennis poculi repleamur. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Brev. Mozarab. fol. 203.

2 **H**ymnum novum, & dulce canticum, ac tuae laudis praeconium, Domine, crebro nos tibi facito adclamare : ut in pascua vitae, id est, super aquam refectiois educando convertas : ut non esuriamus neque sitiamus in aeternum ; dum pedes nostros in semitis tuis gratia tua feceris esse firmissimos. (R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster : qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.)

fol. 207. 209.
* al. Aedifica.
for. Educa.

3 **E**doce Domine super aquam refectiois plebem, quam formasti per aquam baptismatis : ut legalibus inebriata doctrinis, illuc nostrum rapias desiderium, ubi te dare aeternum promittis praemium Beatorum. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 265.

4 **H**ymnum novum, & dulce canticum, ac tuae laudis praeconium, Domine, crebro nos tibi facito adclamare : ut tibi nos officii merito regas ; & super aquam refectiois educando convertas : ut te miserante, & regimine tuae gratiae sustentemur ; &

B b

aqua

aquâ refectionis à contagione peccati lavemur: tuaque deductione ad te protinus exultantes perveniamus; tibi que acceptabili famulatu infatigabiliter serviamus. *R. Amen.*
Per misericordiam tuam Deus noster &c.

XXIII.

÷ *Primâ Sabbati: Psalmus David.*

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Prima Sabbati significat diem Dominicam, quæ prima est post Sabbatum: quo die resurrexit Dominus a mortuis. Et quia totus psalmus post resurrectionem canitur, ideo ei Titulus iste præmissus est: ut corda fidelium congruo merneret indicio.

Post resurrectionem Domini Propheta laetior effectus, humanum genus, quod varia * superstitione laborabat, alloquitur, prima parte definiens, Domini universum orbem esse terrarum: ut sicut se nullus ab ejus imperio probaret exceptum, ita nec a fide crederet alienum: Domini est terra. Secundo loco determinans, quibus virtutibus præditi sint, in ejus Ecclesia, constituti: Quis ascendet in montem Domini? Tertio, clementissimos supersticiosos alloquitur, ut vero Domino famulantes, a noxia sibi perversitate discedant: Tollite portas, Principes, vestras & reliquâ.

Dominica
(olim, nunc
Feria II.) ad
horam pri-
mam.

Eusebius Cæsariensis. Prophetia de vocatione Gentilium: & consummatio (sive perfectio) eorum, qui salvantur.
* Card. Thomas. Prædicatur populo, immo præcipitur, quibus vitæ suffragiis valeat de captivitate Babylonica laxari.
Pfalt. Syr. De prima die, qua cepit Deus condere creaturas, vers. 24.
Pfalt. Arab. Prophetia de vocatione gentium, & incarnatione, vers. 24.

*MSS. & edit.
Resurrectio-
ne. quod me-
dum corre-
ctum est ex
Cassiodoro.

PSALMUS AD MEDITANDUM PROPHEPICUS.

Propheta.

Y. 1.
Exod. IX. 29.
XIX. 5. Deu-
ter. XIX. 15.
Job. XLI. 2.
Psal. XLIX.
12. I. Corint.
X. 26.

Interrogatio.

Responsio.

Y. 3.
Ps. CXXXV.
6. II. Petr. III.
5.

Y. 5.
Psal. XIV. 1.

Propheta.

Principes.

Propheta.

Principes.

Propheta.

1 **D**OMINI est terra & plenitudo ejus,
2 orbis terrarum, & ÷ universi:
qui habitant in eo.
† 3 : quia: ipse super maria fundavit eum:
4 & super flumina præparavit eum.
† 5 Quis ascendet in montem Domini?
6 aut quis stabit in loco sancto ejus?
† 7 Innocens manibus & mundo corde:
8 qui non accepit in vano animam suam:
9 nec juravit in dolo ÷ proximo suo:
† 10 ÷ hic accipiet benedictionem à Domino;
11 & misericordiam à Deo salutari suo.
† 12 Haec est generatio quaerentium eum,
13 quaerentium faciem Dei Jacob.

D I A P S A L M A.

† 14 Attollite portas, Principes, vestras:
15 & elevamini portae aeternales:
16 & introibit Rex gloriae.
† 17 **Q**UIS EST iste Rex gloriae?
18 **D**OMINUS fortis & potens:
19 dominus potens in praelio:
† 20 Attollite portas, Principes, vestras:
21 & elevamini portae aeternales:
22 & introibit Rex gloriae.
† 23 **Q**UIS EST iste Rex gloriae?
24 **D**OMINUS virtutum, ipse est Rex
gloriae.

: D I A P S A L M A.

In prima septimanæ die post Sabbatum decan-
tandus Psalmus, Davidi inspiratus. **PROPHETA.**
1 Domini est terra & quidquid continetur in ea, 2 totus-
que habitatus orbis, & omnes, qui inhabitant in eo. 3
ipse namque Deus eum orbem terræ mirabiliter juxta
mobilia & fluitantia maria fundavit immobilem: 4
eumque juxta interfluentia flumina, à quibus
alluitur, paravit atque stabilivit. 5 **INTERROGA-**
TIO. At quis de terra hac ascendet in montem illum
Domini caelestem? 6 quisve consistet in loco sancto ejus?
7 **RESPONSIO.** Is ed ascendet, ibique stabit, qui in-
noxias habuerit operationes & animum purum: 8 qui-
que animam suam non acceperit frustra, ut eam occupa-
ret in re vana: 9 & is, qui non juraverit dolose proxi-
mo suo. 10 Talis homo accipiet gratiarum benedictio-
nem à Domino; 11 & misericordiae atque justitiae fru-
ctus accipiet à Deo salvatore suo. 12 Hujusmodi est ge-
nus illud hominum, qui Deum querunt; 13 qui querunt,
inquam, videre faciem Dei, ÷ fidelis posteritas patriar-
chæ Jacobi. * 14 O Principes caelestes, tollite portas ve-
stræ civitatis; 15 & aperitote vos altè latèque, o janua
cæli, æternum duratura: 16 & ingredietur istuc præcur-
sor pro hominibus Rex ille noster gloriosus. 17 **PRIN-**
CIPES. Ecquis est Rex iste vester gloriosus? 18. **PRO-**
PHETA. Rex hic noster, est Dominus fortis & po-
tens; 19 Dominus, inquam, potens & triumphans per
passionem carnis suæ in praelio contra principem hujus
mundi diabolum. 20 Igitur ÷ principes caelestes tollite
portas vestrae civitatis; 21 & aperitote vos altè latè-
que, ÷ janua cæli, æternum duratura; 22 & istuc in-
gredietur Rex ille noster gloriosus. 23 **PRINCIPES.**
Ecquis est Rex iste vester gloriosus? 24 **PROPHETA.**
Dominus exercituum omnium caelestium atque terre-
strium, is est Rex ille noster gloriosus.

* Pausatio
aut immuta-
tio musica
cantilenæ in-
ter psallen-
dum.

O R A T I O N E S.

MSS.

1 **S**tabilitor terræ Deus, cui cuncta mundi plenitudo deservit, restitue nos in innocen-
tiam vitæ, ut possimus, te praevio, montem sanctificationis ascendere. Per Dominum
nostrum Jesum Christum.

Brev. Mōza-
rab. fol. 61.
312.

2 **D**omine fortis & potens, Domine virtutum, ipse es Rex gloriae: ab omni peccato cor
nostrum munda, & manus nostras innoxias serva; & animas nostras a vanitate disso-
cia: ut in loco sancto tuo stare, & a te Domino Deo nostro benedictionem mereamur per-
cipere. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & om-
nia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

fol. 236.
De Ascensione
Domini.

3 **D**omine Rex gloriae, qui patefactis & adimpletis Prophetarum oraculis, tamquam elevatis aeternalibus portis, Paternam repetis sedem: quia dum Deitas eò, quò numquam discessit, regreditur, humano generi caelorum aditus aperitur: dona, ut illuc extendatur nostra intentio, quò praeceffit vera nostra redemptio: nec inhaereamus captivâ delectatione terrenis, cum jam nostri corporis caput tecum regnet in caelis. (R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.)

XXIV.

✠ In finem: Psalmus David.

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Quoniam tituli verba jam nota sunt: & psalmus iste Hebraeorum primus Alphabetodes est; noverimus, hunc sextam & nonamdecimam litteram non habere.

Per totum psalmum deprecatur Ecclesia, ne ante conspectum Domini contemptibilis appareat inimicis. Primo membro deposcit, ut instituta Domini viasque cognoscat: Ad te Domine levavi animam meam & cetera. Secundo, beneficia ejus postulat, quae sanctis patribus a saeculo condonavit: Reminiscere miserationum tuarum Domine. Tertio loco dicit, custodientes praecepta Domini aeterna praemia promereri: * protestans se in eadem voluntate jugiter permanere: (Quis est homo, qui timet Dominum?) Prima ergo portio continet litteras quinque: secunda sex: tertia novem.

Eusebius Caesariensis. Doctrina confessionis.

S. Athanasius. Psalmus in interpellatione & oratione & deprecatione.

Cardin. Thomas. Ex persona populi in Babylone degentis oratio formatur.

Pfalt. Syr. Documentum gratiarum actionis, vers. 45.

Pfalt. Arab. Documentum, & confessio, & numerus, vers. 42.

S. Hier. Vigessimus quartus Psalmus Mediatoris nostri missam ad Patrem continet vocem: interdum habet Ecclesia suppli-

Dominica
(olim, nunc
feria III.)
ad horam
primam.

cantis clamorem.

LXX. Inter-
pretes huic
Psalmo lit-
teras Alpha-
beti Hebrai-
ci non appo-
suerunt. Vi-
de Origenem
in principio
Ps. CXVIII.
in Catena,
edita à Cor-
derio: & Com-
ment. in Psal.
CX. tom. 7. S.
Hieronymi.

PSALMUS AD PRECANDUM.

Propheta.

1 **A**D TE DOMINE levavi animam
meam Deus meus

2 in te confido non erubescam;

3 neque irideant me inimici mei:

4 etenim universi qui sustinent te, non
confundentur.

† 5 confundantur & omnes: iniqua agentes
supervacue.

† 6 Vias tuas, Domine, demonstra mihi:

7 & semitas tuas edoce me:

† 8 dirige me in veritate tua:

9 & doce me, quia tu es Deus salvator
meus:

10 & te sustinui rota die.

† 11 Reminiscere miserationum tuarum Do-
mine,

12 & misericordiarum tuarum, quae à sae-
culo sunt.

† 13 delicta juventutis meae & ignorantias
meas ne memineris:

† 14 secundum misericordiam tuam me-
mento mei & tu:

15 propter bonitatem tuam Domine.

† 16 Dulcis & rectus Dominus:

17 propter hoc legem dabit delinquenti-
bus in via:

† 18 diriget mansuetos in iudicio:

19 docebit mites vias suas.

† 20 Universae viae Domini, misericordia &
veritas

21 requirentibus testamentum ejus & te-
stimonia ejus.

† 22 Propter nomen tuum Domine,

propi-

In perpetuum decantandus Psalmus, Davidi inspiratus. PROPHETA. 1 Domine ad te nunc jam elevavi cogitationes affectusque omnes animae meae: 2 Deus meus in te solo confisus sum; ne ergò erubescam, quasi in te frustra speraverim: 3 neque me deferendo, sinas, ut inimici mei de me latentur ac rideant: 4 nam omnes, qui te sibi adiutorem patienter expectant, numquam rubore suffundentur, suâ expectatione frustrati. 5 quinimodò omnes ii pudore suffundantur, qui vanè & sine causa iniquè se gerunt erga proximum suum. 6 Rectè vivendi vias modosque tu mihi notifica Domine: 7 tuasque me doce angustas vias, quae ducunt ad vitam. 8 esto tu mihi dux viae in exsequenda vera doctrina legis tuae: 9 eamque me doce persuasionem secretâ atque victrice; quia tu es Deus salvator meus; 10 & quia te adiutorem expectavi patienter tota die & omni tempore. 11 Recordare Domine tot tantarumque operationum miserationis tuae, 12 & operum misericordiae tuae, quae a saeculi origine, & mundi exordio sunt a te exhibita mortalibus. 13 ne, quâso, memineris peccatorum, quae in adolescentia mea, & quae imprudenter stultèque commisi: 14 sed prout exigit misericordia tua, recordare mei tu, oblitus scelerum meorum; 15 idque propter benignitatem tuam Domine, cum aliud omnino postulent mala merita mea. 16 Benignus & rectus simul & justus est Dominus: 17 propterea eos, qui peccant in via vitae hujus, legem suam docebit, ut resipiscant: 18 eosque mansuetos effectos, ipse tamquam viae dux deducet in divino suo jure servando: 19 & ejusmodi mansuetos modestosque homines docebit semper amplius vias modosque perveniendi ad ipsum. 20 Omnes hujusmodi vias mandatorum Domini, misericordiam ejusdem conciliant, & veracia ipsius promissa praestant 21 his, qui requirunt & custodiunt patetum illius ac praecepta testificantia voluntatem ejus. 22 Propter temetipsum Domine, qui misericors merito nominaris.

† 2.
Psalm. XXI.
6. XXX. 1.
XXXIII. 6.

† 6.
Psalm. CXLIII.
3.

† 13.
Job. XIII. 26.
XX. 12.

ψ. 26.
Psal. XXXVI.
11. 19.

ψ. 27.
Psal. XXXVI.
29.

ψ. 29.
Proverb. III.
32.

- 23 propitiaberis peccato meo, multum est enim.
† 24 Quis est homo qui timet Dominum?
25 legem statuit ei in via, quam elegit.
† 26 Anima ejus in bonis demorabitur:
27 & semen ejus hereditabit terram.
† 28 firmamentum est Dñs timentibus eum:
29 & testamentū ipsius ut manifestetur illis.
† 30 Oculi mei, semper ad Dominum:
31 quoniam ipse evellet de laqueo pedes meos.
† 32 Respice in me; & miserere mei:
33 quia unicus & pauper sum ego.
† 34 tribulationes cordis mei multiplicatae sunt:
35 de necessitatibus meis erue me.
† 36 vide humilitatem meam & laborem meum:
37 & dimitte universa delicta mea.
† 38 respice inimicos meos: quoniam multiplicati sunt;
39 & odio iniquo oderunt me.
† 40 custodi animam meam; & erue me:
41 non erubescam, quoniam speravi in te.
† 42 innocentes & recti adhaeserunt mihi, quia sustinui te.
† 43 Libera Deus Israel ex omnibus tribulationibus suis.

ψ. 39.
Joh. XV. 25.

23 esto propitius atque placatus peccato meo; est enim magnum & multiplex. 24 Quis & qualis est homo, qui Dominum timeat ac revereatur? 25 & quem legem suam docuerit Deus in ea vivendi via ac ratione, quam servandam elegerit? 26 Hujusmodi hominis anima in bonis venturi saeculi commorabitur: 27 ejusque, si quae fuerit, progenies in probitate imitatrix, velut haereditaria in perpetuum possidebit terram, cum fuerint caeli novi & terra nova post ultimum saeculi diem. 28 Firmitatem & constantiam Dominus praestat ejusmodi hominibus timentibus ipsum: 29 efficitque, ut lex, a se disposita atque ordinata, plenius atque perfectius declaretur illis. 30 Oculi mentis meae in Dominum jugiter suspiciunt: 31 quia ipse est qui extrahet e reti atque tendicula pedes meos, atque affectus, quibus movetur anima mea. 32 Respice ergo in me, in te semper aspicientem; & miserere mei Domine: 33 quia ego sum solus, omni-que ope destitutus, & pauper atque afflictus. 34 Tribulationes, quas patitur cor meum, multae lataeque factae sunt: 35 de coarctationibus hisce meis educ me tu Domine. 36 Vide, quaeso, humiliationem & afflictionem meam, ac laborem meum: 37 & remitte mihi, ac tolle omnia peccata mea. 38 Vide quoque inimicos meos, quia nimium valde multiplicati sunt: 39 meque citra meam culpam injusto odio oderunt. 40 ab his inimicis meis custodi illasam animam meam; & libera me: 41 & ne rubore suffundar, quod in te speraverim, & expectatam opem non obtinuerim. 42 nam innoxii homines, & id, quod directum & justum est, amantes, sese mihi adjunxerunt foederati, propterea quod te mihi Domine patienter expectaverim adfuturum. 43 Redime Deus Israeliticum tuum populum ex omnibus tribulationibus & angustiis suis.

O R A T I O N E S.

MSS.

1 **L**ibera nos ab omnibus angustiis nostris mitissime Deus; quia ad te animas nostras erigimus: obliviscere, quaesumus, delicta juventutis & ignorantiae prioris; & si quid negligenter deliquimus, clementer ignosce. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Brev. Moza-
rab. fol. 61.

312.
* al. sed spi-
ritualis gra-
tia pertrahat.

2 **A**d te Domine formam animae nostrae, spei adminiculo erigentes, praecamur; sic eam desideriiis spiritualibus imbuas, ut carnaliter conversari desistat: ne inimici derideant promittendo terrena, * quam spiritualis gratia pertrahit ad superna. Tu itaque Deus omnipotens id sapere concede, ut veritati potius quam mendacio ambiat inhaerere; sic libeat humilitati insistere, ut per id & morbum superbiae caveat, & tuorum praemia bonorum cum Sanctis participare suescat. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.

fol. 61. 312.

3 **A**d te Domine levantes animas nostras precamur, ut eas spiritali sustollas desiderio, quae carnali saepius demerguntur voto: dona humilitatem, quam ipse videas, & perfice fructuosum laborem, ut peccata dimittas: simplicitas & aequitas nostris inhaereant animis; dolus & injustitia procul recedant a nobis. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 205.
De Passione
Domini.

4 **E**Xaudi Domine lamentabilem Ecclesiae tuae gemitum; qui pro ea sustulisti iniuriam passionum: ignominiis careat, quae se salvatam tuis passionibus non ignorat: ut aeternitatis tuae judicio, & pressurarum eam tribulationibus relevet, & tibi coronandam sine fine affociet. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus &c.

* Comment.
hujus Psalmi.
T. 7. S. Hieronymi.

5 **T**E Domine deprecamur, ut viventes immaculati, ab infernalibus angustiis liberari mereamur.

XXV.

In finem, Psalmus: David.

BEDA.

Totus Psalmi textus ad perfectum aptandus est Christianum: qui diversorum laude meritorum in Ecclesia perseverans, divinis se beneficiis consolatur.

Santus iste, quem diximus, primo modo psalmi, innocentiam suam respici deprecatur; quia cum iniquis hominibus non habuit portionem: Judica me Domine & reliqua. Secundo supplicat, ne haereticis aut schismaticis in iudicio Domini misceatur; quoniam domum ejus se dilexisse testatus est: Domine dilexi decorem domus tuae & reliqua.

Eusebius Caesariensis. Interpellatio ejus, qui secundum Deum proficit.

S. Athanasius. Psalmus in sola interpellatione.

Cardin. Thomas. Ex persona Captivorum in Babylone verum Sanctorum prophetia carmen componitur, qui pro conscientia bono captivitatis resolutionem confidentius postularent. Aliter, Propheta de se testatur.

Psalm. Syr. Davidis, cum recesserunt ab eo familiares illius, dum esset profugus; nobis autem preces ejus, viri qui proficit apud Deum virtute, vers. 24.

Psalm. Arab. Oratio, & numerus, vers. 20.

S. Hier. Psalmus iste de homine, & Christo testatur: & omnis Ecclesia in Christo perfecta continet vocem.

P S A L M U S A D P R E C A N D U M.

Propheta.
v. 1.
Psalm. VII. 9.

1 **J**UDICA me Domine; quoniam ego
in innocentia mea ingressus sum:

2 & in Domino sperans, non infirmabor.

† 3 Proba me Domine; & tenta me:

4 ure renes meos & cor meum.

† 5 quoniam misericordia tua ante oculos
meos est:

6 & complacui in veritate tua.

† 7 non sedi cum concilio vanitatis:

8 & cum iniqua gerentibus non introibo:

† 9 odi ecclesiam malignantium:

10 & cum impiis non sededo.

† 11 lavabo inter innocentes, manus meas:

12 & circumdabo altare tuum Domine,

† 13 ut audiam vocem laudis;

14 & enarrem universa mirabilia tua.

† 15 domine dilexi decorem domus tuae,

16 & locum habitationis gloriae tuae.

† 17 Ne perdas cum impiis Deus: animam
meam:

18 & cum viris sanguinum, vitam meam:

† 19 in quorum manibus iniquitates sunt;

20 dextera eorum repleta est muneribus.

† 21 Ego autem in innocentia mea ingressus
sum:

22 redime me; & miserere mei.

† 23 pes meus stetit in directo:

24 in Ecclesiis benedicam te: Domine.

In perpetuum decantandus Psalmus, Davidi inspiratus. PROPHETA. 1 Fac judicium Domine de hac mea interpellationis causa; quia in iudicium tuum voco adversarios meos: quia cum mea ego innocentia nocens nemini in itinere vitae meae ambulavi: 2 & propterea a te Domino sperans defensionis auxilium, animo non debilitabor neque deficiam. 3 Explora me tu Domine, & examina me, an illis ego nocuerim, nec ne: 4 & velut ignis ustione, ut solent examinari metalla, explora tu intimos affectus meos, totumque animum meum, sint vera, nec ne, quae dico. 5 nam tua misericordia semper fuit & est coram oculis mentis meae; ut misericors ego quoque sim etiam in persecutores meos: 6 semperque mihi complacui de vera & rectissima lege tua. 7 numquam ego confedi cum concilio catuque vanorum hominum atque fallacium: 8 & posthac quoque cum iis, qui inique agunt, non progrediar vel habebam commercium. 9 odi vi semper congregationem hominum malignorum: 10 & numquam consedebo cum impiis, sed ab eorum me consortio segregabo. 11 quinimodo und cum hominibus innocentibus, manuum mearum ablutiones faciam, mea tibi vota oblaturus: 12 & circum altare tuum Domine consistam, 13 ut audiam vocem tuam laudis, quam concinunt cantores; 14 & ut ego etiam meis psalmis & laudibus omnia, quantum potero, enarrem admiranda opera tua. 15 dilexi Domine decoram domum tuam, ejusque ordinem pulcherrimum atque decentiam; 16 & locum dilexi gloriosi habitaculi tui. 17 Itaque Deus meus ne animam meam perire facias und simul cum perituris impiis; 18 neque perdas, & amittere me facias vitam meam und cum viris sanguinariis & homicidis: 19 in quorum improborum hominum operationibus res semper fiunt iniquae; 20 & quorum dextera manus plena est munerum iniquorum ad opprimendos justos iniuste. 21 Caterum cum mea ego semper innocentia ambulavi & vixi, nocens nemini: 22 redime ergo me penè captivum de vi & manu istiusmodi persecutorum meorum; meique misere-re. 23 pes enim meus haecenus constitit in rectitudine viae, & non deviauit a lege tua: 24 semperque in congregationibus piorum hominum tibi Domine benedicam, teque semper laudabo.

O R A T I O N E S.

MSS.

1 **L**Argire Domine misericordiam tuam famulis supplicibus tuis; & fac nos in tua veritate devotos: ut actibus in innocentiam restitutis, liberari mereamur ab impiis. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

2 **R**edime nos Domine, & miserere nobis; ut vox nostra tibi in Ecclesiis psallat, & vita te in plebibus benedicat: ure renes nostros & cor nostrum tuae charitatis examine; atque

Brev. Mozarab. fol. 431.

atque à nobis omnes hactenus refeca voluptates: ut nec libido renum nostrorum compagem solvat; & fluxus malae cogitationis à sede nostri cordis abscedat. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster; qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

fol. 339. 391.
De Sancto
Laurentio
Martyre.

3 **D**Eus, qui probatione solitâ pietatis probari Sanctum tuum Laurentium Martyrem voluisti in terris: nec plus eum tentari permittis, quàm quod in eum donum tolerantiae adesse collatum tuo munere, perspicis: erue nos ab omni tentatione, quae nostram possit obruere mentem: ut placito tibi famulatu fideliter servientes, sic nos tentari permittas, ut tentatio ipsa non nos in confusione moeroris, sed in amplexu veritatis valenter adstringat. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 352.
De Sanctis.

4 **D**Eus, qui probatione solitâ pietatis probare Sanctos tuos voluisti in terris: nec plus eos tentari permittis, quàm quod in eis donum tolerantiae adesse conlatum tuo munere, perspicis: erue nos ab omni tentatione, quae nostram possit obruere mentem: ut placito tibi famulatu fideliter servientes, sic nos tentari permittas, ut tentatio ipsa non nos in confusione erroris, sed in amplexu veritatis valenter adstringat. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

XXVI.

+ Psalmus: David + priusquam liniretur:

B E D A.

* I. Reg. XVI.
13. II. Reg.
II. 4. V. 3.

* Ter unctus est David: semel in Bethlehem apud patrem suum per Samuelem; secundo in Hebron a tribu Juda post mortem Saul; tertio ibidem a cuncto Israel post occisionem filii Saul. Quoniam vero nullum psalmum ante primam unctionem fecisse legitur, restat intelligere secundam hac inscriptione designatam: ante cujus eventum, cum adhuc ob insidias Saulis exularet, psalmum cecinisse monstratur. Notandum, quod, Priusquam liniretur, in Hebraeis voluminibus non habetur.

Cum frequenter ante regnum liberaretur ab inimicis suis acerrimis, per totum psalmum loquitur Propheta. In prima positione Dominum se dicit metueret, & nullum alium formidare; sed inter adversa saeculi unum sibi testatur esse suffragium, ut licet periculis corporalibus jactaretur, ipse in domo Domini firmissima devotione mentis habitaret: Dominus illuminatio mea & salus mea; quem timebo? Secunda positione, multiplici clade liberatus, diversis modis gratias agit: & prophetia spiritu spem sibi futurae beatitudinis pollicetur: Exaudi Domine vocem meam quâ clamavi & reliqua.

Eusebius Caesariensis. Gratiarum actio, & petitio (al. interpellatio) bonorum.

S. Athanasius. Psalmus gloriationis in Domino.

* Cardin. Thom. Ezechias Assyriorum morte latior reddit Deo officia votaue gratiarum. Item, ad eos, qui primum ingrediuntur in Dominicum: legendus ad Esaiam: Ecce, qui serviunt tibi, bona manducabunt.

Pfalt. Syr. Davidis, ob infirmitatem, quâ ceciderat in ipsum, vers. 38.

Pfalt. Arab. Psalmus, quem David dixit, & continetur in eo gratiarum actio ob beneficia; atque, ut augeantur, petitio, & fiducia absque intermissione, vers. 35.

Feria II. ad
Vigilias.

Antequam unctus esset.

P S A L M U S A D M E D I T A N D U M.

Propheta.

ψ. 1.

Michæ. VII.
8.

ψ. 2.

Pfalt. CXVII.
6.

ψ. 5.

Pfalt. III. 7.

ψ. 11.

Pfalt. XXX. 21.

1 **D**OMINUS illuminatio mea & salus mea; quem timebo?
† 2 Dominus protector vitae meae; à quo trepidabo?
† 3 Dum appropiant super me nocentes ut edant carnes meas;
† 4 qui tribulant me inimici mei, ipsi infirmati sunt & ceciderunt.
† 5 Si consistant adversum me castra; non timebit cor meum:
† 6 si exurgat adversum me praelium; in hoc ego sperabo.
† 7 Unam petii à Domino, hanc requiram;
8 ut inhabitem in domo Domini omnibus diebus vitae meae;
† 9 ut videam voluptatem Domini;
10 & visitem templum ejus.
† 11 Quoniam abscondit me in tabernaculo suo in die malorum;
12 protexit me in abscondito tabernaculi sui;

Psalmus Davidi inspiratus, antequam solemniter ungeretur in Regem. **PROPHETA.** 1 Dominus est, qui illuminat me in tenebris afflictionum, & qui me salvat a malis; a quonam ergo timebo? 2 Dominus instar scuti protegit vitam meam; quem igitur formidabo? 3 Nam cum saepe aliis ad me appropinquarent maligni mihi nocentes, ut comederent quodammodo carnes meas, meque consumerent; 4 iidem, qui me affligebant & inimici mei erant, ipsi tunc potius impeerunt & debilitati sunt atque corruerunt. 5 Itaque si contra me constituta fuerint hostilia militum castra, non timebit cor meum: 6 si insurrexerit contra me bellum, in hac ego re sperabo, quod Dominus sit protector vitae meae. 7 Unam petii à Domino petitionem; & hanc unam perseveranter ab eo requiram, 8 nempe ut habitem apud domum Domini omnibus diebus vitae meae: 9 quod ibi contempler pulchritudinem & delectationem Domini, quàm ille pulcher sit & delectabilis: 10 & quod frequentius visitem idem templum sanctum ejus. 11 Quoniam autem aliis me Deus abscondit ac tutavit in tabernaculo suo in tempore, quo mala patiebar; 12 meque contextit in abdito secreto, quo loco tabernaculi sui, ne me apprehenderent inimici mei;

- † 13 in petra exaltavit me;
 14 & nunc exaltavit caput meum super inimicos meos:
 † 15 circuiui, & immolavi in tabernaculo ejus hostiam vociferationis:
 16 cantabo & psalmum dicam Domino.
 † 17 Exaudi Domine vocem meam, quā clamavi ÷ ad te:
 18 miserere mei; & exaudi me.
 † 19 Tibi dixit cor meum:
 20 exquisivit te facies mea:
 21 faciem tuam Domine requiram.
 † 22 Ne avertas faciem tuam à me:
 23 ne declines in ira à servo tuo.
 † 24 Adjutor meus esto; ne derelinquas me:
 25 neque despicias me Deus salutaris meus.
 † 26 quoniam pater meus & mater mea dereliquerunt me:
 27 dominus autem assumpsit me.
 † 28 Legem pone mihi Domine in via tua:
 29 & dirige me in semitam rectam, propter inimicos meos.
 † 30 Ne tradideris me in animas tribulantium me:
 31 quoniam insurrexerunt in me testes iniqui:
 32 & mentita est iniquitas ÷ sibi:
 † 33 Credo videre bona Domini in terra viventium.
 † 34 Exspecta Dominum:
 35 viriliter age: & confortetur cor tuum: & sustine Dominum.

13 ac tum postea in excelsa me rupe sublimavit tutum atque securum; 14 & nunc quoque præterea caput meum exaltavit supra eosdem inimicos meos, ut sim illis superior atque potentior: 15 ideo adisti modo circum altare; eique sacrificavi sacrificium cum iubilo in tabernaculo suo; 16 semperque cantabo & psallam Domino laudes. 17 Exaudi Domine vocem meam, quā ad te valido affectu clamavi: 18 meique miserere; meque invocantem exaudi. 19 Tibi Domine supplicavit semper cor meum: 20 te videre semper inquisivit interior vultus & oculus meus: 21 tuamque contemplari faciem Domine semper quæram. 22 Ne quæso Domine celi iratus a me vertas & ascondas faciem tuam, aspectumque in me benignum: 23 ne, quæso, præ justā ira tua faciem tuam deslektas a me servo tuo. 24 Esto tu mihi auxiliator; ne me derelinquas sine adjutorio tuo: 25 & ne me despicias, atque dimittas me mihi Deus salvator meus. 26 pater enim meus (Adam) & mater mea (Eva) me dereliquerunt in peccatis & miseriis: 27 sed Dominus me derelictum collegit & assumpsit in tutelam suam. 28 Illustratione tua Domine ostende mihi viam normamque vivendi, quā itur ad te: 29 meque tamquam dux viæ deduc per semitam rectam: propter inimicos insidiatores vig meæ. 30 Ne me tradas pravis voluntatibus ac desideriis eorum, qui tribulant me: 31 jam enim contra me surrexerunt testes falsi & injusti; 32 & ea testium iniquitas sibi confinxit aperta mendacia. 33 Ego tamen firmiter confido, me perennia bona a Domino promissa visurum atque percepturum in terra beatè viventium. 34 Interea patienter exspecta promissa Domini o homo: 35 & viriliter fortiterque te gere; & roboretur cor tuum inter adversa mundi: & iterum dico, promissa Domini patienter exspecta.

O R A T I O N E S.

- MSS. 1 **D**efende nos a castris & praeliis inimici, adjutor omnium Deus: ut in domus tuæ perpetuitate durantes, mereamur vultum tuum spirituali contemplatione suscipere. Per Dominum nostrum Jesum Christum.
- Brev. Moza- 2 **Q**ui tribulant nos, Domine, infirmantur (&) pereant, cognoscentes potentiam tuam
 rab. fol. 184. retrorsum redeant: ut Ecclesia tua, quæ est in omnibus terræ finibus dilatata, magnificet nomen tuum; cum manifestata fuerit gloria tua. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in sæcula sæculorum. *Rx. Amen.*
- fol. 204. 3 **N**e tradideris Domine Ecclesiam tuam (in) persequentium se manus cruentas: ut insurgentes in ea testes falsi, resileant; cum in ea Crucis vexilla fuerint elevata. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus &c.
- fol. 56. 4 **I**lluminatio salusque nostra Domine, amove a nobis moeroris & ignorantiae noctem; tribue veritatis & scientiæ lumen: ut in te nostra spes fixa permaneat; & omnis conventus malignantium, qui nos oppugnare nititur, contabescat. sit in petra exaltatio nostra; ut conroborati per Christum, in ipso efficiamur charitate sublimes, in quo aedificamur fide credentes. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.
- fol. 432. 5 **E**xaudi Domine vocem * meam, quā clamamus ad te; & cor nostrum quaerat faciem
 *for. nostram. tuam: ut qui te nunc conspiciamus per aenigma, facie ad faciem præsentem domus tuæ possimus beatitudinem promereri. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.
- Comment. 6 **T**e Domine deprecamur; ut te confortante, sustinendo viriliter mundalium fluctuum
 hujus Psalm. Tom. 7. S. Hieronymi. procellas, exspectemus per fidem, quoadusque venias reddere, quæ dignatus es polliceri.

XXVII.

÷ *Psalms ipsi: David.*

B E D A.

Sensus my-
sticus.

David semper in titulis Christum significare palam est, manū fortem in certamine passionis, desiderabilem in claritate resurrectionis; sed aliquando in se, aliquando in suis membris. Cum autem præmittitur Ipsi, nullam aliam personam licet intelligi, quā ipsum Mediatorem Dei & hominum: Qui per totum hunc psalmum loquitur, orans ab humilitate susceptæ carnis; persecutorum debitas indicans pœnas, non studio malevolentiae, sed contestatione vindictæ.

* el. futuro

Prima sectione orat Dominus Christus, per id quod homo est, ut ejus exaudiat oratio * futura tempore passionis: Ad te Domine clamabo Deus meus. Secunda, gratias agit, quoniam exauditus est in his, quæ postulabat: Benedictus Dominus quoniam exaudivit vocem deprecationis meae. In fine psalmi adjungens, ut sicut ipse suscitatus est potestate divinitatis suæ, ita salvus fiat & populus in ejus nomine crediturus: Salvum fac populum tuum.

Eusebius Cæsariensis. Deprecatio cum prophetia.

S. Athanasius. Psalmus in interpellatione & oratione & deprecatione.

* Cardin. Thomas. Ezechias infirmitatis suæ tempore Dominum rogat. Item, legendus ad Danielelem. Christus de Judæis dicit a Patrem. Sciendum autem, quod & iste Psalmus excepta unâ literâ, in hebraeis voluminibus scriptus est secundum ordinem literarum.

Psalt. Syr. supplicatio, & oratio, atque ut imploremus auxilium, vers. 28.

Psalt Arab. Oratio, & prophetia num. vers. 25.

S. Hier. Psalmus vocem habet ipsius Mediatoris, passionis in conspectu loquentis ad Patrem: quæ autem inimicis optantur, non malitiæ est, sed oratio prophetiæ prædicentis, quæ eis pro malis suis imminant, vel vox hominis assumpti in divinitate. clamavit Jesus in cruce, & dixit: Eli, Eli.

Feria II. ad
Vigilias.

P S A L M U S A D P R E C A N D U M.

Propheta.

1 A D TE Dñe clamabo, Deus meus:
2 ne fileas à me:

v. 3.
Ps. CXLI. 7.

3 ne: quando: taceas à me; & assimila-
bor descendentibus in lacum.

† 4 Exaudi ÷ Domine: vocem deprecationis meae dum oro ad te,

5 dum extollo manus meas ad templum sanctum tuum.

† 6 Ne ÷ simul: trahas me cum peccatoribus:

7 & cum operantibus iniquitatem ÷ ne perdas me:

v. 7.
Psal. XXV. 9.

† 8 qui loquuntur pacem cum proximo suo:

v. 8.
Psalm. XI. 3.
LIV. 22. LXI.

9 mala autem in cordibus eorum.

5. Jer. IX. 8.

† 10 Da illis secundum opera eorum,

11 & secundum nequitiam ad inventionem ipsorum:

† 12 secundum opera manuum eorum tribue illis:

13 redde retributionem eorum ipsis.

v. 14.
Job XXXIV. 27. Isai. V. 12.

† 14 Quoniam non intellexerunt opera Dñi,

15 & in opera manuum ejus:

† 16 destrues illos; & non aedificabis ÷ eos:

† 17 Benedictus Dominus; quoniam exaudivit vocem deprecationis meae.

† 18 Dominus, adjutor meus & protector meus.

19 in ipso speravit cor meum; & adjutus sum:

† 20 & re floruit caro mea:

21 & ex voluntate mea confitebor ei.

† 22 Dominus, fortitudo plebis suae;

23 & protector salvationum Christi sui est.

† 24 Salvum fac populum tuum ÷ Domine:

& benedic hereditati tuae:

25 & rege eos; & extolle illos usque in aeternum.

Psalmus Davidi inspiratus. PROPHETA. 1 Ad te Domine modò clamabo, fundamque precem meam o Deus meus: 2 ne, queso, mihi clamanti obsurdescas & fileas: 3 ne fortè, silente te mihi, votisque meis non respondente, ego & peream, & consimilis fiam descendentibus in lacum sepulchri. 4 Exaudi Domine vocem hanc deprecationis meae nunc, dum ad te mente erectus oro; 5 & dum elevo manus meas versùs templi oraculum illud sanctum tuum. 6 Ne, queso, me trahas unà cum peccatoribus ceteris in perditionem: 7 neque perire me facias unà cum iis, qui iniqua opera faciunt: 8 cum iis scilicet, qui pacatè quidem & amicè loquuntur cum proximo suo; 9 sed mala sunt & excoGITANTUR in animis eorum. 10 Da hisce peccatoribus Domine justam retributionem, prout merentur eorum opera mala; 11 & prout meretur malitia machinationum & affectionum eorum: 12 & prout facta operationibus suis patrata merentur, debitam retributionem da illis: 13 ipsisque redde talionem, quam merentur. 14 Quoniam autem non intellexerunt neque attenderunt animum ad opera tua Domine: 15 & non consideraverunt neque attenderunt animum ad opera ab ejusdem Domini mei potentia condita, ut ex creatura agnoscerent Creatorem: 16 idcirco tu Domine eos funditus destrues; eosque delapsos numquā amplius readificabis nec restaurabis. 17 Benedictione & laude dignus est Dominus, quod vocem hanc exaudierit deprecationis meae. 18 Dominus est fortis adjutor meus, & scuti instar meus protector. 19 in ipso confisus est cor meum; & habui adjutorium: 20 & caro quoque corporis mei emortua, iterum floruit ac resurrexit. 21 & ideo ex prompto & alacri animo meo debitas eidem Domino laudes profitebor cum cantico. 22 Dominus est, qui fortitudinem dat populo suo: 23 idemque instar scuti protector est multiplicis salutis, quā a multis malis servat me, quem ipse suo chrismate (hoc est unctiōe) fecit regem. 24 Salva à malo populum tuum Domine; eique, quem tibi velut hæreditatem peculiarem possides, benefac: 25 eosque de populo tuo tamquam pastor pasce ac rege; & in æternum usque illos subleva ad præmia sempiterna.

ORA.

ORATIONES.

- MSS. 1 **F**ortitudo omnium fortissime Deus salva populum tuum a descendentibus in lacum : & ita nos in templo sancto tuo unanimiter innecte , ut pacem, quam proximis ore proferimus, cordibus teneamus . Per Dominum nostrum Jesum Christum .
- Brev. Moz. 2 **C**lamantes ad te Domine precamur ; ut in consolatione nostra non fileas ; nec nos secundum desideria cordis nostri relinquendo , simul cum peccatoribus tradas ; salva plebem tuam , quam tu ipse creasti : & benedic hereditatem tuam , quam pretioso sanguine redemisti . *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster : qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum . *Rx. Amen.*
- fol. 112. 3 **A**djuutor & redemptor noster Domine adjuva nos ; & refloreat caro nostra vel virore pudicitiae , vel sanctimoniae novitate : & quia tu fortitudo plebis tuae es , populum tuum salva , & hereditatem tuam copiâ tuâ benedictionis exalta . (*Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.)
- fol. 177. De Passione Domini . 4 **C**hriste Deus noster , qui inter peccatores , cum latronibus scilicet Crucis supplicio traditus , perpassus es : quaesumus , ne nos simul cum peccatoribus tradas ; neque cum operantibus iniquitatem pariter punias : ut quos passione tuâ à diaboli potestate liberare dignatus es , & hic & in aeternum ab infernali peccatorum sorte dissocias . *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.
- fol. 204. Item de Passione . 5 **C**um operantibus iniquitatem ne perdas nos Domine : & qui passionis tempore loquentes foris pacem , mala autem in cordibus meditantes , singulari patientiâ perferre dignatus es : nos famulos tuos & à totius simulatûs vitio liberes , & à talium conventu & hic & in aeternum reddas exortes . *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.
- fol. 258. 6 **E**xaudi vocem deprecationis nostrae Domine , quam ad te humili imploratione dirigimus ; tuarumque nos , quaesumus , miserationum circumda excubiis : ut non copulemur peccantium malis ; sed sit cordibus nostris pax praefixa : atque in tuo amore floreat caro nostra ; tibi que complaceat vita nostra . quapropter te rogamus , ut plebi tuae fortissimus protector existas : tuumque populum salvum facias ; & hereditatem tuam regendo ac benedicendo sustollas . *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.
- Comment. hujus Psalmi . T. 7 S. Hieronymi . 7 **T**u Domine rege & eleva nos ; quia populus tuus sumus : ut in hac vitâ , quae tibi sunt placita facientibus : ab hac mortalitate in immortalitatem , te commutante , extollamur , id est , in caelestibus elevemur regnaturi cum Sanctis tuis .

XXVIII.

Psalmus David in consummatione tabernaculi :

B E D A .

Sensus my-
sticus. Consummatio tabernaculi perfectionem significat Ecclesiae : quae contra carnalia vitia bella gerens , merito expeditiona-
lis habitaculi nomen accepit .

Prævidens Propheta , mundi terminos ad fidem perducendos , primo ordine alloquitur universitatem ; ut ei sacrificia devota mente persolvant : Afferte Domino filii Dei &c. cat. Secundo , septenaria narratione per varias allusiones , Spiritus Sancti virtutes enumerat : Vox Domini super aquas . Sed ut Patris & Filii & Spiritus Sancti unam potentiam esse cognoscere ; Tertio loco inhabitare dicit Trinitatem sancto baptismati ; & virtutem & benedictionem dare Dominum , qui ex eo renatus fuerit , populo Christiano : Dominus diluvium inhabitare facit & reliqua .

Eusebius . Caesariensis . Prophetia enigmatica cum theologia (hoc est , cum doctrina de Deo .) .

S. Athanasius . Psalmus hortatorius & in modum jubentis .

* Cardin. Thomas . Exhortatio Ezechiae , quae ab Assyriis & morte liberatus , usus sit ad Judaeos , ut pro tantis beneficiis Deo gratiarum actio & vota reddantur . Item , ad superstitionem diei Sabbati Paschae , legendum ad Noe diluvium .

Aliter , consummatio Tabernaculi finis mundi est , in quo offerunt filii Dei filios arietum ad dexteram penandos .

Psalm. Syr. De oblatione , vers. 24 .

Psalm. Arab. Prophetia de Incarnatione , & de arca , atque tentorio num. ver. 22 .

S. Hier. Quando Arca de captivitate Philistinorum reducta est , pro qua multa mala habuerunt , dimissa est in Silo , & David edificavit ei Tabernaculum , in quo hortatur populum , ut offerant Sacrificia Deo . David optatissimè figura Christi tenet , & Arca figuram Ecclesiae ; sicut David reduxit arcam de captivitate , sic & Christus reduxit Arcam , hoc est sanctam Ecclesiam de captivitate , id est de potestate diaboli . Psalmus ergo vocem continet Prophetiae , loquentis de perfectione Ecclesiae , in hoc saeculo congregata .

Feria II. ad
Vigilias .

PSALMUS AD LAUDANDUM DEUM.

Propheta .

Psalm. CXV. 8.
Psalm. XCV. 7.

- 1 **A**FFERTE Domino ÷ filii Dei :
2 ÷ afferte Domino : filios arietum .
3 afferte Domino gloriam & honorem :

affer-

Psalmus Davidi inspiratus in perfectione Tabernaculi , ubi sacrificia erant Deo offerenda . PROPHETA . 1 Fideles omnes , in Dei filios electi atque adoptati , afferte Domino , 2 afferte , inquam , Domino immolandos agnos , arietum filios . 3 afferte Domi-

C c

no

ψ. 4.
Psal. XCV. 8.
ψ. 5.
Psal. XCV. 9.

ψ. 7.
Psal. XXXVII.
4. 5.

- 4 afferte Domino gloriam nomini ejus;
5 adore Dominum in atrio sancto
ejus;
† 6 Vox Domini, super aquas;
7 Deus majestatis intonuit;
8 dominus super aquas multas;
† 9 Vox Domini, in virtute,
10 Vox Domini, in magnificentia,
† 11 Vox Domini confringentis cedros:
12 & confringet Dominus cedros Li-
bani:
† 13 & comminuet eas, tamquam vitulum
Libani:
14 & dilectus quemadmodum filius uni-
cornium.
† 15 Vox Domini intercidentis flammam
ignis.
16 Vox Domini concutientis desertum;
17 & commovebit Dominus desertum,
Cades.
† 18 Vox Domini praeparantis cervos;
19 & revelabit condensa:
20 & in templo ejus omnes dicent glo-
riam.
† 21 Dominus diluvium inhabitare facit:
22 & sedebit Dominus rex in aeter-
num.
† 23 Dominus virtutem populo suo da-
bit.
24 Dominus benedicet populo suo in
pace.

no signa animi vestri, profitentia ejus gloriam & ho-
norem atque imperium: 4 afferte, inquam, Domino
hujusmodi gloria signa ad laudem majestatis ejus: 5
eundemque Dominum adore prostrati in atrio sancto
tabernaculi sui. 6 Quam enim adorandus atque tre-
mendus sit Dominus, ostendit ejusdem vox tonans in
aquis vel concretis in nube, vel decidentibus in imbre;
7 cum scilicet ipse Deus gloriosus tonuerit: 8 & cum
mirabiliter Dominus tonuerit in multis aquis & nu-
bium & imbrium ac marium. 9 Hec Domini vox &
tonatio est cum fortitudine, mirabiliter cuncta concu-
tiens. 10 Ea vox & tonatio Domini est cum magnitu-
dine, maria terrasque & mortales omnes tremefa-
ciens. 11 Hec vox & tonatio Domini est, per quam
fulmina jaculantem disjicit ipse atque disfringit cedros,
arbores profundissime fixas: 12 qua tonatione & ful-
minatione Dominus disfringet & cedros ipsas quoque
procerissimas montis Libani: 13 easque Libani cedros
durissimas suo tonitru fulmineo tam facile disperget
atque comminuet, quam facile comminueret tenerri-
mum vitulum in eodem monte Libano pascentem: 14 &
quemadmodum confringeretur facillime tener pullus
ab unicornibus natus, & adhuc plurimum ab eis ama-
tus. 15 Hec est vox & tonatio Domini, per quam ip-
se igneam fulgurum flammam dissecat, repetitis vici-
bus fulgurando. 16 Hec est vox & tonatio Domini,
per quam horrissono fragore quodvis condensum deser-
tum quatiet ac tremefaciet: 17 & per quam Dominus
& illud quoque vastum & horridum desertum Cades,
ubi peregrinati sunt Israelitae, quatiet ac tremefaciet.
18 Hec est vox & tonatio Domini, qua perterrefa-
ciens pregnantas cervas, praeparat eas ad partum, &
obstreticatur, alioquin sine grandi terrore difficillime
parituras. 19 & qua tonatione & fulminatione ipse
Dominus defraetis arboribus, opacas condensasque
sylvas denudabit. 20 Itaque merito in ejusdem Dei
tabernaculo omnes loquentur gloriam ejus, quam etiam
predicant voces de caelo tonantes. 21 Qui Dominus
praeter tonantes ignes ardentium fulminum, facit etiam,
cum voluerit, ut aquarum diluvium terram inundet
& inhabitet: 22 qui & toti mundo praesidebit, om-
nibus dominans, & omnia regens in aeternum. 23 Do-
minus fortitudinem dabit populo suo, timiditate depul-
sa: 24 Dominus populo suo benefaciet,tribuendo ei
pacem & tranquillitatem.

O R A T I O N E S.

MSS.

1 **D**ona Domine virtutem populo tuo; & effice nos templum Spiritus Sancti: ut tibi
de corde puro holocaustum acceptabile praeparemus. Per Dominum nostrum Jesum
Christum Filium tuum: qui tecum vivit & regnat Deus in unitate ejusdem Spiritus Sancti
per omnia saecula saeculorum. *Rx. Amen.*

Brev. Moza-
rab. fol. 243.

2 **D**eus, cujus filii, idest Angeli, gloriam offerunt; cui omnes Sancti honorem laudemque
depromunt: te adoramus subjecti; te humiles deprecamur: suscipe Domine fidelia
vota mentis; & compesce superbiam carnis: accepta preces servorum tuorum; eisque
consortium tribue Angelorum: ut cujus vox intonuit in virtute, & refulsit in magnificentia;
de cordis interioribus ignorantiae tenebras removeas: & scientiae lumen, per quod te con-
templari mereamur, propitius accendas. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster:
qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. *Rx. Amen.*

fol. 71. 87.
265.

3 **D**A Domine virtutem populo tuo contra adversitatum omnium mala; plebemque tuam
pacis conlatione locupleta: ut pro abundantia quietis omnes in templo tuo tibi glo-
riam concinant; laudemque pariter & honorem, malis vitae hujus oblitis, tuae semper de-
ferant majestati. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus &
vivis &c.

XXIX.

Psalmus cantici in dedicatione Domus: David.

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Psalmus cantici est, eum, choro ante cantante, humana cantationis hymno ars organi consonantis aptatur. quod ubi-
cumque ponitur, ostendit per cognitionis divina scientiam usum boni operis esse tractandum: quatenus optatam fidelium gesto-
rum efficientiam praeat anterior de Deo adepta cognitio. Domus autem David Dominici corporis templum; dedicatio vero
resurrectionem ejus ostendit, qua in aeternam gloriam potestatemque perductum est.

Prima narratione Dominus post resurrectionis gloriam Patri gratias agit; quia eum de mundi istius adversitate libera-
vit, Sanctis jubens laudem dicere Domino; quando universa in ejus potestate sunt posita: Exaltabo te Domine & cetera.
Secundā se dicit a sua constantia non movendum; insuper addens praecordia Divinitatis a vivis potius, non a mortuis esse sol-
venda: Ego autem dixi in abundantia mea, Non movebor in aeternum. Tertiā, redit ad resurrectionem suam, laetus exsul-
tans, quod carnis fragilitate deposita, in aeterna suae majestatis gloria perseveret: (Audivit Dominus, & misertus est mei)
& reliqua.

Eusebius Caesariensis. Gratiarum actio cum confessione.

S. Athanasius. Psalmus gratiarum actionis.

* Cardin. Thomaf. Elevatus Ezechias victoria tam gloriosa preventu, agrotatione correptus est, ut suae fragilitatis ad-
monitione deponeret arrogantiam; sub ejus proinde persona ab errore correpti, ab infirmitate salvati, & ab hostibus eruti,
gratiarum actio prae dicatur, & pro conservatione templi, tamquam pro dedicatione cantatur. Aliter, Ecclesia orat cum
laude.

Pfalt. Syr. Prophetia, & gratiarum actio, vers. 25.

Pfalt. Arab. Dixit eum de renovatione Templi, & continetur in eo gratiarum actio, atque laudatio num. vers. 27.

S. Hier. Psalmus Cantici laus cum opere; dedicatio Domus David resurrectio Salvatoris intelligitur, in qua omnia vitæ
corpora dedicantur. David figuram Christi tenet. Domus David Domus Christi, id est humanitas Domus est Divinitatis; tunc
edificavit Domum, quando humanitatem carnis assumpsit; & tunc dedicavit, quando a mortuis eum resurgere fecit; Et mox
edificatur Domus David, id est Christi, hoc est Ecclesia usque in finem edificatur; sed in resurrectione dedicatur, quando im-
mortalitatem acceptura est. Vocem Redemptoris nostri continet, qui per resurrectionem Corporis sui Ecclesiam, quæ omnium ma-
ter est, acquisitam suo nomini dedicavit.

Feria II. ad
Vigilias.

PSALMUS AD LAUDANDUM DEUM OB LIBERATIONEM MALORUM.

Propheta.

1 **E**XALTABO te Domine quoniam
suscepisti me:

2 nec delectasti inimicos meos super
me.

† 3 Domine Deus meus, clamavi ad te; &
sanasti me.

V. 4.
Pf. LXXXV.
13.

† 4 Domine eduxisti ab inferno animam
meam:

5 salvasti me à descendantibus in la-
cum.

† 6 Psallite Domino Sancti ejus;
7 & confitemini memoriae sanctitatis
ejus:

† 8 quoniam ira, in indignatione ejus;
9 & vita, in voluntate ejus:

V. 10. 11.
Isai. XXVI.
30. LIV. 7. 8.

† 10 ad vesperum demorabitur fletus:
11 & ad matutinum, laetitia.

II. Corint.
IV. 17.

† 12 Ego autem dixi in abundantia mea;
Non movebor in aeternum.

V. 12.
Job. XXIX.
18.

† 13 Domine in voluntate tua praestitisti de-
cori meo virtutem:

V. 14.
Pf. CIII. 29.

† 14 avertisti faciem tuam à me; & factus
sum conturbatus.

† 15 Ad te Domine clamabo:
16 & ad Deum meum: deprecabor.

† 17 Quae utilitas in sanguine meo dum de-
scendo in corruptionem?

V. 18.
Psal. VI. 6.

† 18 numquid confitebitur tibi pulvis?
19 aut annuntiabit veritatem tuam?

† 20 Audivit Dominus; & misertus est
mei:

Psalmus decantandus, instrumento musico in-
choante, & cantu vocis subsequente, pro dedica-
tione Domus, inspiratus Davidi. PROPHETA. 1
Excelsum te esse predicabo Domine, quod me in tuam
tutelam exceperis, & a morte salvaveris; 2 & quod
inimicos meos non latificaveris de me & super interitu
meo. 3 Domine Deus meus ego jamjam moriturus fle-
bilem clamorem ad te dedi; & tu me sanasti: 4 edu-
xisti animam meam de presentissimo mortis & inferni
periculo: 5 meque vivificasti ac salvasti, ne de eorum
numero essem, qui in inferni foveam descendunt. 6
Proinde vos, à Domino ad sanctimoniam electi, in ejus
honorem psalmos cantate; 7 sanctamque suam nostri
memoriam ac recordationem profitemini & celebrate,
quod nostri non obliviscitur in malis nostris: 8 nam
punitio quidem & castigatio ad momentum est ob justam
suam voluntatem exigenda à nobis poena propter cul-
pam; 9 sed & postea vita nobis datur & salus ob gra-
tuitam voluntatem & repropitiationem suam. 10 qua-
re etsi ad vesperam cum aliquo commoratum fuerit ac-
cidens aliquod triste ac flebile; 11 illico tamen postero
mane res ei leta succedet. 12 Caterum cum ego in pro-
peritate mea, ac bonorum animi corporisque affluentia
essem, dixi vanissime: In hoc meo bono statu stabi-
liter permanebo, & nunquam dimovabor; nec ab
eo decidam in sempiternum: 13 At tu Domine ex
bona voluntate tua illi meo statui decore & prospero
contuleras fortitudinem; non id ego meis viribus effe-
ceram & firmaveram: 14 unde castigaturus tu stulti-
tiam illius dicti mei, vertisti faciem benignam tuam
à me, meque deseruisti ope tua; & statim ego malè ha-
bui, totusque fui perturbatus. 15 Tunc malo ipse meo
edoctus dicere capi: Ad te Domine flebilem dabo
clamorem; 16 & ad Deum meum deprecationes
fundam, ita dicendo. 17 Quanam utilitas erit in
vita mea, quæ sanguine retinetur in corpore? quid
proderit vixisse, dum nunc præmatura morte de-
scensus sum in putridum sepulchrum, ut ibi putre-
scam? 18 numquid pulvis corrupti cadaveris tibi
profitebitur cantabitque laudes? 19 aut numquid
idem pulvis annuntiabit & prædicabit intra sepul-
chrum te Deum verum ac veracem in promissis? 20
Ejusmodi preces meas tunc Dominus audivit & accep-
tavit

domi-

Cc 3

Y. 22.
Isai. LXI. 2. 3.

- 21 dominus ÷ factus : est adjutor meus .
† 22 Convertisti planctum meum in gaudium mihi :
23 conscidisti faccum meum ; & circumdediti me laetitia :
† 24 ut cantet tibi gloria ÷ mea : & non compungar .
25 Domine Deus meus in aeternum confitebor tibi .

tavit ; & misertus est mei : 21 fuitque idem Dominus mihi auxiliator , statu incolumi restituto . 22 Tunc sane Domine meum planctum mihi vertisti in gaudium , ut gauderem post planctum : 23 meumque cilicium , quo me more paenitentium indueram , dirupisti ; meque accinxisti ac persudisti letitia : 24 ut te mea haec gloriatio lata cantare posset atque laudare , ac nunquam tacere ; & non ego amplius pingerer cruciatu aculeo . 25 Jure igitur meritoque Domine Deus meus debitas tibi fatebor laudes in sempiternum .

O R A T I O N E S .

MSS.

- 1 **S** Uscceptor omnium clementissime Deus , ne permittas delectari inimicos nostros super nos : sed ita nos tua virtute corrobora , ut converso planctu nostro in gaudium , sanctitatis tuae memoriam jugiter excolamus . Per Dominum nostrum Jesum Christum .

Brev. Mozarab. fol. 184.

- 2 **E** Duc Domine animam nostram ab inferis ; & a descendantibus in lacum nos erue : & qui virtute tua inenarrabili mundum redempturus , descendens a supernis , inferni confregisti recessus ; ne peccato duce illuc deducamur , custodi propitius : & praesta , ut cum his , qui ad vitam aeternam praescripti sunt , tibi modulo pietatis psallamus ; atque in delectationibus tuis consortium beatitudinis mereamur . *Rx. Amen* . Per misericordiam tuam Deus noster : qui es benedictus & vivis , & omnia regis in saecula saeculorum . *Rx. Amen* .

fol. 68.

- 3 **E** Xaltamus te Domine , magnificantes nomen tuum ; ut non avertas faciem tuam a nobis ; & ne conturbes nos in ira tua ; quia ad te Deum nostrum clamamus , & te deprecamur , ut nos exaudias , & ut nostri miserearis : converte cor nostrum ad te in bonitate ; ut laudemus nomen tuum ; & enarremus instanter mirabilia tua . *Rx. Amen* . Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 11. 179.
In jejunio .

- 4 **H** Umiliantes animas nostras in jejunio , Domine Deus educ eas ab inferis ; & a descendantibus in lacum nos erue : & qui virtute inenarrabili mundum redempturus , descendens a supernis , inferi confregisti recessus , ne peccato duce illuc deducamur , custodi propitius : & praesta , ut cum his , qui ad vitam aeternam conscripti sunt , tibi modulo pietatis psallamus ; atque in delectationibus tuis consortia beatitudinis mereamur . *Rx. Amen* . Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 68.

Ad Vesperum .

- 5 **S** Ana nos Domine , dum clamamus ad te : & ut fletus nostros vespertinos in gaudium veritas , matutina laetitia nobis , te opitulante , citius occurrat . *Rx. Amen* . Per misericordiam tuam Deus noster : qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum . *Rx. Amen* .

* Comment.
hujus Psalmi.
T. 7. S. Hieronymi .
Ex Mozarab. 248.
De Resurrectione Domini .

- 6 **T** E Domine supplices deprecamur ; ut convertas in gaudium planctum nostrum , remissa mole facinorum : ac mysterio resurrectionis tuae laetificatos , attollere digneris in caelum ; pro quibus descendere dignatus es in infernum .
7 **A** Udi Domine , & miserere nostri ; & confitentes memoriae sanctitatis tuae , laetitia confessionis accinge ; & quia in voluntate tua vita est nostra , voluntatis ipsius munus impertire : ut dum nobis vita ex voluntate tua tribuitur , voluntas tua vitae ipsius munere impleatur . *Rx. Amen* . Per misericordiam tuam Deus noster &c.

XXX.

In finem : Psalmus David . ÷ pro exstasi :

B E D A .

Sensus mysticus .

Titulus novus est , pertinet ad Dominum Christum : de cujus passione & resurrectione totus est psalmus iste cantatus . Per universum psalmum verba sunt Domini Salvatoris . Primo ingressu precatur Patrem , ut de malis imminentiis liberetur ; ac deinde exauditum se indubitanter exultat : In te Domine speravi ; non confundar in aeternum . Secundo , reddit ad passionem suam ; atque rei per allusiones varias mirabili narratione describit : Miserere mei Domine quoniam tribulor . Tertio , generaliter gratias agit pro se & populo fidei ; quoniam universae Ecclesiae misericordiae suae dona largitus est : commonens etiam Sanctos , ut in charitate Domini perseverent ; qui & honorum praemia , & malorum retributiones superius audierunt : Quam magna multitudo dulcedinis tuae . Potest hic psalmus juxta historiam de ipso (David) intelligi .

Eusebius Caesariensis . Confessio cum supplicatione .

S. Athanasius . Psalmus in interpellatione & oratione & deprecatione .

* Cardin. Thomas . Quibus verbis pro reditu suo plebs in Babilone captiva Deo supplicet , quae mala pertulerit , & quae futura sit , Deo concedente , reverso praedicatur . Aliter , confessio est credentium Deum .

Fer. II. ad Vigiliis .

Psalm. Syr. Gratiarum actio & supplicatio perpetua ad Deum ; vers. 49 .

Psalm. Arab. Dixit cum (continetque) fervens desiderium , orationem , & gratiarum actionem , & numerus ver. 45 .

S. Hieron. Psalmus ; ipsius Mediatoris initio continet vocem , deinde redempti sanguine ejus populi gratias agentis , ex ipso interponitur persona Prophetae ; ait ergo Redemptor ad Patrem .

PSAL-

P S A L M U S A D P R E C A N D U M.

Propheta.

Y. 1.
Psal. LXX. 1.1 **I**N TE DOMINE speravi: non confundar in aeternum:

2 in iustitia tua libera me.

† 3 Inclina ad me aurem tuam:

4 accelera ut eruas me.

† 5 Esto mihi in Deum protectorem,

6 & in domum refugii, ut salvum me facias.

† 7 Quoniam fortitudo mea & refugium meum es tu:

Y. 8.
Psal. V. 9.
XXII. 3. 8 & propter nomen tuum deduces me, & enutries me.

† 9 Educes me de laqueo hoc, quem absconderunt mihi:

10 quoniam tu es protector meus.

Y. 11.
Luc. XXIII. 46. † 11 In manus tuas commendo spiritum meum:

12 redemisti me Domine Deus veritatis.

Y. 13.
Jonæ II. 9. † 13 odisti observantes vanitates supervacue.

† 14 Ego autem in Domino speravi:

15 exultabo & lactabor in misericordia tua.

† 16 quoniam respexisti humilitatem meam:

17 salvasti de necessitatibus animam meam:

† 18 nec conclusisti me in manibus inimici:

Y. 19.
Psal. IV. 2. 19 statuisti in loco spatioso pedes meos.

XVII. 20. † 20 Misere mei Domine, quoniam tribulor:

21 conturbatus est in ira oculus meus,

22 anima mea, & venter meus.

† 23 quoniam defecit in dolore vita mea;

24 & anni mei, in gemitibus.

† 25 infirmata est in paupertate virtus mea:

26 & ossa mea conturbata sunt.

† 27 super omnes inimicos meos factus sum opprobrium,

28 & vicinis meis valde:

29 & timor, notis meis.

Y. 28. & 29.
Job. XIX. 13. † 30 qui videbant me, foras fugerunt à me.

Psal. XXXVII. 12. LXXXVII. 9. 19. 31 oblivioni datus sum tamquam mortuus, à corde:

† 32 factus sum tamquam vas perditum.

Y. 33.
Thren. II. 22. 33 quoniam audiavi vituperationem multorum commorantium in circuitu:

† 34 in eo: dum convenirent simul adversum me,

35 accipere animam meam confiliati sunt.

† 36 Ego autem in te speravi Domine:

37 dixi: Deus meus es tu:

38 in manibus tuis sortes meae.

† 39 Eripe me de manu inimicorum meorum,

40 & à persequentibus me.

† 41 Illustra faciem tuam super servum tuum:

42 salvum me fac in misericordia tua.

Y. 43.
Psal. XXIV. 3. 43 Domine non confundar, quoniam invocavi te.

† 44 erubescant impii, & deducantur in infernum:

muta

In perpetuum decantandus Psalmus, Davidi inspiratus in excessu mentis ejus, ob summum pavorem ingruentium malorum. **PROPHETA.**

1 Quoniam in te Domine speravi, ne, queso, remaneam pudore suffusus in aeternum, quasi hac spe in te me frustratus: 2 per tuam iustitiam ab injustis persecutoribus meis libera me, & eripe me. 3 Inclina aurem tuam ad me, te implorantem; 4 & prospera, me oppressum eximere in libertatem. 5 Esto tu mihi Deus protector fortissimus; 6 & esto mihi cœ domus munita per fugii, quod perfugiam, ut me salves. 7 Quoniam autem tu verè es is, qui mihi das fortitudinem, & ad quem ego refugio à persecutoribus meis: 8 idcirco etiam vel ob nomen tuum, quia misericors nominaris, tamquam dux via duces me, ne à recto itinere aberrem; meque viatica alimonia enutries, ne lassus deficiam in via. 9 Tu me extrahes ab hac tendicula, quam, ut me per insidias caperent, occultè tetendere inimici mei: 10 quia tu es fortissimus ille protector meus. 11 Manibus omnipotentis ac dispensationis tuæ Domine commendo, & custodiendum do spiritum meum: 12 tu namque sepius me penè captivum de inimicorum manibus redemisti Domine Deus vere, & in promissis verax: 13 quemadmodum contrà semper odio habuisti custodentes ea, quæ vana sunt, vanissimè & nullo fructu. 14 Quantum ad me, non in re vana, sed in Domino confisus sum: 15 quare & nunc quoque exultabo & lactabor in misericordia erga me tua. 16 nam sepius aliàs placidis oculis vidisti humiliationem afflictionemque meam. 17 & animam meam salvasti de tribulationibus & angustiis, quibus coarctabatur: 18 & non me conclusisti in manibus inimici, unde non possem effugere: 19 quinimò stare fecisti pedes meos in loco bene amplo & lato, ubi liberè incederent, atque securè. 20 Ergo ad præsens etiam misere mei Domine, quia tribulor: 21 & quia præ furore inimicorum meorum jam perturbatus est & caligavit oculus meus: 22 & anima ipsa mea ac viscera mea tota sunt conturbata: 23 & quia præ dolore ac mœrore penè consumpta est atque defecit vita mea; 24 & præ continuis gemitibus atque suspiriis jam defecerunt & penè finiti sunt anni vitæ meæ: 25 & præ inopia atque miseria debilitata est fortitudo mea: 26 meaque ossa ac robora horrendè turbata sunt & contabuerunt. 27 factus sum præterea opprobrium grande, plusquam unquam probrosi fuerint omnes inimici mei; 28 quin & ipsis vicinis ac propinquis meis opprobrium factus sum valde; 29 & factus sum notis meis causa timendi sibi, ne mei causa periclitarentur. 30 unde qui me prius amici visebant, mecumque familiariter versabantur, postea, sicubi essem, foras fugerunt longè à me. 31 ab eorundem amicorum corde atque memoria traditus sum oblivioni, ac si essem unus ex mortuis: 32 eisque amicis meis factus sum ac si essem vilissimum vas perditum, quod non amplius requiritur. 33 & quia jam à multis circum me commorantibus audiavi vituperium in me atque opprobrium: 34 & cum simul ipsi congregarentur inirentque consilium adversum me, 35 cogitarunt & consulerunt auferre mihi vitam, meque perdere. 36 Ego autem inter tot tantaque mala in te Domine speravi, 37 tibi que dixi: Tu es Deus meus: 38 in manibus voluntatis ac dispensationis tuæ sunt sive prosperæ sive adversæ sortes & eventus ac tempora omnia vitæ meæ. 39 Libera me de manu ac potestate inimicorum meorum, 40 & ab ijs, qui me persequuntur injustè. 41 Lucere fac faciem tuam & benevolentiam erga me, servum tuum. 42 meque salva pro misericordia tua. 43 Domine ne, queso, remaneam rubore suffusus, quod in auxilium meum te vocaverim, sed speratam opem non obtinuerim. 44 quin impii potius in rebus inanibus sperantes, pudore perfundantur; ac in infer-

ψ. 45.
I. Reg. II. 9.
Psa. XI. 4.

45 *muta fiant labia dolosa,*
† 46 *quae loquuntur adversus justum iniquita-*
tem

ψ. 47.
I. Reg. II. 3.
ψ. 48.

47 *in superbia & in abusione.*
† 48 Quam magna multitudo dulcedinis
tuae, ÷ Domine:

Hai. LXIV. 4.
I. Corinth. II.
9.

49 quam abscondisti timentibus te!
† 50 perfecisti eis qui sperant in te,
51 in conspectu filiorum hominum.

ψ. 52.
Psal. XXVI.

† 52 Abscondes eos in abscondito faciei tuae
53 à conturbatione hominum:

5.
ψ. 54.
Job. V. 21.

† 54 proteges eos in tabernaculo tuo à con-
tradictione linguarum.

ψ. 55.
Psal. XVI. 7.

55 Benedictus Dominus, quoniam mirifi-
cavit misericordiam suam mihi in ci-
vitate munita.

ψ. 56.
Psal. CXV.
11.

† 56 Ego autem dixi in excessu mentis meae:
57 *Projectus sum à facie oculorum tuorum,*

ψ. 57.
Psal. XXXVIII
11.

† 58 ideo exaudisti vocem orationis meae dū
clamarem ad te.

† 59 Diligite Dominum omnes Sancti ejus:
60 ÷ quoniam; veritatem requirit Dominus;
61 & retribuet, abundanter facientibus
superbiam.

† 62 Viriliter agite, & confortetur cor ve-
strum,

63 omnes qui speratis in Domino.

infernum detrudantur ad gloriam justitiæ tuæ:
45 & obmutescant labia illa mendacia ac fraudulentæ;
46 quæ contra hominem justum & innocentem lo-
quuntur id, quod est iniquum, 47 idque loquuntur
eum superbia atque contemptu, quo justis abutuntur
& insultant. 48 O quam magna & multa est Domine
bonitatis tuæ dulcedo illa; 49 quam reconditam con-
servas, suo tempore dandam timentibus te, 50 &
quam operatus es & exhibuisti sperantibus in te. 51
palam coram hominibus videntibus simul & admiranti-
bus tuam in illos dulcissimam largitatem! 52 Tu ejus-
modi timentes & sperantes in te in abdito & tuto loco
sub benignum aspectum tuum occultabis 53 subraētos
à tumultuatione & conturbatione hominum: 54 eos-
que conteges in habitaculo tuo; atque defendes à
jurgiis & detractionibus linguarum contra illos loquen-
tium. 55 Benedictione ac laude dignus est Dominus:
quia mirabilem fecit mihi misericordiam suam in civi-
tate murorum ambitu communita. 56 Ceterum, cum
olim ego maximis malis perculsus, in pavore ac stupo-
re magno essem, & penè jam excessissem ex mente, dixi
ita; 57 Planè de favente oculorum tuorum conspectu
projectus sum, ò Domine. 58 sed propterea misertus
tu pavoris mei, vocem exaudisti deprecationis meae,
cum tunc flebilem vocem darem ad te. 59 Itaque Do-
minum diligite & amate vos omnes Sancti cultores
ejus: 60 quia Dominus veritatem & fidelitatem ser-
vorum suorum requirit ad remunerandum; 61 & vi-
cissim condigna supplicia tribuet iis, qui satis multa
faciunt opera superbiæ. 62 Igitur facite viriliter, ani-
musque vester roboretur in rebus adversis, 63 ò vos
omnes qui in Domino speratis, eumque vobis expecta-
tis adiutorem.

O R A T I O N E S.

MSS.

1 **I**mmensam multitudinem dulcedinis tuæ piissime Domine suppliciter exoramus, ut dum
veritatem tuam requirimus, tumorem execrabilis superbiæ conteramus. Per Domi-
num nostrum Jesum Christum.

Brev. Moza-
rab. fol. 71.
266.
ibi. nec re-
cessus tenta-
tionum pe-
netrabit no-
stros.
fol. 106.

2 **E**sto nobis Domine in Deum protectorem; ne incolis obsidentibus, nostrarum integritas
mentium feriat: pro loco autem munito tuum habere mereamur auxilium. nam
te nobis obumbrante, nulla vis valebit inrumpere tentationum: nec recessus penetrabit
nostros, si tu intra extraque adfueris, & firmamentum refugiumque nostrum tuam dexte-
ram dederis. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, &
omnia regis in saecula saeculorum. *Rx. Amen.*

3 **P**rotector noster Domine, converte nos à viis nostris pravis; & habitare nos fac abs-
que pavore in terra hereditatis nostrae: ac sic nos liberatos, fidei moderamine con-
tine, ut nec prosperitate saeculi extollamur, nec invidi hostis adversitate turbemur, vel fa-
cinorum nubilo obumbremur: sed sperantes in te, quaesumus, ut nos in tuâ justitiâ liberes;
nec condigna pro admittis justè repenses. illumina itaque faciem tuam super hereditatem
tuam; & salva nos propter misericordiam tuam. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus
noster &c.

fol. 163.

4 **E**rubescant, Domine, impii; & deducantur in infernum, qui te Christum Dei Filium
negaverunt: ut ora te loquentium, alto praedicationis culmine polleant; dum adver-
sus justum iniquitatem loquentium destruxeris labia. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam
Deus &c.

fol. 166.
De i. assione
Domini.

5 **D**omine Jesu Christe, non infirmetur, quaesumus, in peregrinatione hujus paupertas
tis vigor Ecclesiae tuae: ac si contingerit in nobis virtutum ossa pro tempore contur-
bari, exemplo passionis tuae erecti, non incidamus usquequaque in laqueo inimici.
(*Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.)

fol. 186.
Item de Pas-
sione.

6 **S**alva Domine de necessitatibus animas famulorum tuorum; & in tua justitiâ sperantes
nec concludas in manibus adversantis: sed respice humilitatem nostram, & in loco nos
munito salvifica, qui moriens devinxisti inferna: ut confusis consiliis persequentium, sine
pavore in civitate sanctissimâ tuâ, feliciori proventu caelestem gloriam consequamur.
(*Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.)

- fol. 193. 7 **L**ibera nos Domine in tua iustitia; & ad precem nostram inclina aurem tuam: ut a malis erepti, & recreati caelestibus, aeternam nos esse vestitos immortalitate laetemur. *R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.*
- fol. 198. 8 **I**neffabili Domine enituiti patientiam; dum congregata omnis simul adversum te infidelium turba, ut acciperent animam tuam, nitebantur consiliis, quod in verbis te caperent; cum utique (te) Verbum Dei esse nescirent: & ideo, qui tam potentialiter vicisti in delicto, viribus tuis glorificare te dignare. *R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.*
- Comm ent. huius Psalm. T. 7. S. Hieronymi. 9 **T**E Christe supplices deprecamur, ut insinues mentibus nostris curam te diligendi; pro nobis passum jugiter confiteri: ut mereamur contra iniquam superbiam humilitatis armis viriliter repugnare.

XXXI.

† *Ipsi: David. intellectus.*

B E D A.

Sensus mysticus.

Hic cum penitentia sit psalmus, primo David meminit in titulo propter Dominum Christum: quoniam ad ipsum respicit quidquid penitens iste dicitur. deinde Intellectus ideo sequitur, quia nullus peccata, nisi qui intellexerit, plangit. Meritoque psalmus tali est inscriptione praenotatus; ubi se deterioratum peccator tardius intellexit: quia peccata, quae confestim prodi debuerant Domino, diutius se tacuisse confessus est; audiens a Domino: Intellectum tibi dabo & instruum te.

In prima parte psalmi penitens loquitur, peccatum suum evidenter agnoscens, penam sibi merito distractionis indicens; quoniam noxia facinora credidit occultanda: ubi breviter principium & narratio continetur: Beati quorum remissae sunt iniquitates. In secunda parte sola correctio est: nam cum se propria confessione damnaverit, a Domino sibi credit esse parcendum: Delictum meum cognitum tibi feci; & iniustitias meas non abscondi. Tertia parte, penitentis bona commendans, etiam Sanctos in hoc mundo asserit Domino supplicare; in quo sibi merito testatur esse refugium: Pro hac orabit ad te omnis Sanctus. Quarta, Dominus ad eius verba respondens, sperantes in se circumdare misericordia pollicetur: Intellectum tibi dabo & instruum te. Quae quatuor partes interjectis Diapsalmatibus dividuntur: quas in divisionibus sequi, nostri constat esse propositi.

Eusebius Caesariensis. Prophetia de iis, qui per Christum sunt salvandi.

S. Athanasius. Psalmus beatitudinem aperte palamque pronuntians.

* Cardin. Thomae. Oratio Ezechiae, quia in languorem ob superbiam inciderit: convenit & ceteris Sanctis simili statu degentibus.

Psalm. Syr. De culpa Adae, qui ausus est, & peccavit: & Prophetia de Christo, quod per eum liberandi essemus a gehenna, vers. 24.

Psalm. Arab. Dixit eum prophetice de redemptione, & num. vers. 23.

Feria II. ad Vigiliis.

S. Hier. Psalmus vocem continet Prophetiae, ostendentis hominem non propriis meritis, sed Dei gratia posse salvari, & confiteatur admissa.

PSALMUS II. POENITENTIALIS ET INSTRUCTIVUS.

Propheta.
 v. 1.
 Rom. IV. 7.

1 **B**EATI, quorum remissae sunt iniquitates:

2 & quorum tecta sunt peccata.

† 3 beatus vir, cui non imputavit Dominus peccatum:

4 nec est in spiritu ejus, dolus.

v. 4.
 Johan. I. 47.

† 5 Quonia tacui, inveteraverunt ossa mea, dum clamarem tota die.

† 7 & quoniam: die ac nocte gravata est super me manus tua:

8 conversus sum in aerumna: meam: dum configitur spina.

DIAPSALMA:

† 9 Delictum meum cognitum: tibi: feci: & iniustitiam meam non abscondi.

v. 9.
 Proverb. XXVIII. 13.

† 11 Dixi; Confitebor & adversum me: iniustitiam meam Domino:

v. 11.
 Isai. LXV. 24.
 I. Johan. I. 9.

12 & tu remisisti impietatem peccati mei. DIAPSALMA.

† 13 Pro hac orabit ad te omnis sanctus in tempore opportuno:

v. 13.
 Isai. LV. 6.

† 14 verumtamen in diluvio aquarum multarum, ad eum non approximabunt.

Tu

Psalmus Davidi inspiratus, intelligentiae & eruditionis plenus. PROPHETA. 1 Felices ii, quorum iniquitates sunt a Deo gratis remissae sine praecedentibus operibus & meritis; 2 & felices ii, quorum peccata oblecta sunt conspectui Dei, ut eorum non recorderetur amplius. 3 felix vir, cui Dominus non amplius imputaverit peccatum, neque ad culpam neque ad penam, sed condonaverit plene; 4 & felix ille, in cuius animo & ore nulla est fallacia, sed vera resipiscencia & sui reatus confessio. 5 Quoniam autem diu peccata mea tacui, & non sum ea confessus; idcirco omnia ossa ac robora mea quasi prae vetustate attrita sunt atque consumpta, 6 propter continuum clamorem meum atque rugitum per totam diem, ob gravissimas penas mihi divinitus inflictas: 7 nam die ac nocte ingravata est in me, & graviter me pressit punitio ultionis manus tuae Domine: 8 & assidue devolutus & versatus sum in miseria mea, cum ejusmodi cruciatuum spina, mihi infixata persisteret. * 9 Tandem vel sero agnovi, tibi que confessus sum delictum meum: 10 meumque peccatum non amplius occultavi nec reticui. 11 Tunc penitens dixi; Ipse egomet confitebor Domino contra me meam iniquitatem ac scelera mea: 12 & statim tu ineffabili pietate remisisti impietatem & culpam cordis & peccati mei. * 13 Ob honorem, quod sis facilis ad ignoscendum, ad te pro remissione peccatorum quilibet de populo tuo sancto orabit hoc tempore opportuno ad inveniendam veniam, dum spatium superest penitentiae. 14 verum etiam cum aeternum duratura calamitates diluviaverint tamquam in multarum

* Pausatio aut immutatio musicae cantilena inter psallendum.

* Pausatio &c.

Ps. IX. 19.

† 15 Tu es refugium meum à tribulatione,
quae circumdedit me:

16 exultatio mea, erue me à circumdan-
tibus me.

D I A P S A L M A.

DEUS. † 17 INTELLECTUM tibi dabo; & in-
struam te in via hac quâ gradieris:

18 firmabo super te oculos meos.

† 19 Nolite fieri sicut equus & mulus, qui-
bus non est intellectus.

Propheta. † 20 IN CAMO & fraeno maxillas eorum
constringe

Ps. 20.
Prov. XXVI.
3.

21 qui non approximant ad te.

† 22 Multa, flagella peccatoris;

23 sperantem autem in Domino misericor-
dia circumdabit.

† 24 Lactamini in Domino & exultate iusti:

25 & gloriamini, omnes recti corde.

rum aquarum diuina, ad illum ad te conuersum ex
calamitates non pertinent. 15 Tu Domine es mihi
is, ad quem ego refugio a tribulatione, quae me circum-
cludit & obsidet: 16 tu, qui es causa exultationis meae,
a circumdantibus me malis redime & salva me. *
DEUS. 17 Ego Deus eruditum & intelligentem te
faciam, teque illuminando instruam in ista nova pœ-
nitentiae via post lapsum, per quam iturus es novo mo-
do vivendi: 18 & super te obfirmabo & figam ocu-
los providentia & cura mea, ne iterum cadas. 19 sed
& vos homines cuncti ne efficiamini velut equus &
mulus, quibus obest ratio & intelligentia. PRO-
PHETA. 20 Merito Domine afflictione atque pressu-
ra ceu capistro & freno constringe maxillas eorum, 21
qui, brutè viventes, tamquam equus & mulus, ad te
non appropinquant amore, tuaque voluntati non obse-
quuntur nisi timore pœnae vel dolore. 22 Bene multa
erunt peccatoris flagella atque dolores: 23 e contra-
rio autem misericordia Domini circumdabit confiden-
tem in eo. 24 Igitur o iusti letamini & gaudio exul-
tate, quod talem Dominum habeatis: 25 vosque omnes,
qui animum directum ad Deum habetis, de eo gloria-
mini; eumque laudate jubilantes in canticis.

* Pausatio
&c.

O R A T I O N E S.

MSS. 1 S Ancte Domine, qui remissis delictis, beatitudinem te confessis adtribuis; exaudi vota
praesentis familiae; & confracto peccati aculeo, spirituali nos exultatione perfunde. Per
Dominum nostrum Jesum Christum.

Brev. Moza-
rab. fol. 87.
133.
* al-operatio-
nis.

2 R Emite Domine impietatem cordis nostri, pro qua te omnis Sanctus in tempore op-
portuno exorat; atque intellectum tribue nobis per * orationis suffragium, quod pre-
camur: & instrue nos in hujus vitae viâ, quâ gradimur. R. Amen. Per misericordiam
tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum.
R. Amen.

fol. 129. 255.
268.
* al. dese-
viunt.

3 D A nobis Domine peccatorum remissionem, qui purgatis praestas beatitudinem: esto
refugium a pressura damnationis, qui indultor es libertatis: & quia multa flagella pec-
catorum in nobis plagâ inruente * sentimus, in te confidendo circumdari nos tuâ misericor-
diâ sentiamus. R. Amen. Per misericordiam tuam &c.

fol. 170.
De Passione
Domini.

4 T U nobis es Domine refugium a pressura, quae circumdedit nos: & ideo, qui patiando
pro nobis, exaltatio facta es nostra, redime nos à circumdantium inimicorum mu-
scipula. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia
regis in saecula saeculorum. R. Amen.

fol.

5 D Eus, quem cordium occulta non latent; cui secreta conscientiae non celantur: remit-
te, quaesumus, iniquitates nostras, & dele omnia peccata nostra: ut animas nostras, &
admissa remittendo, conquiras; & tegendo delicta, possideas: & quia tu es exultatio nostra,
redime nos miserando; & a flagellis peccatorum redimendo libera. R. Amen. Per miseri-
cordiam tuam &c.

Comment.
hujus Psal.
T. 7. S. Hie-
ronymi.

6 T E Domine supplices deprecamur, ut obsecris per indulgentiam peccatis, nec reputa-
tis ultra delictis, mereamur Sanctorum exultationis perpetuae esse participes.

XXXII.

+ Psalmus David:

B E D A

Sensus my-
sticus.

Hortatur in hoc psalmo Propheta Ecclesiam fidem ad psalmodiam; enumerans potentiam, satiaque Creatoris: ut ad lau-
des ejus avidius festinet; cum virtutem ipsius pietatemque cognoscit.

Per totum quidem psalmum Propheta loquitur: sed in prima sectione monet iustos, in Domino gaudere: qui creaturas
suas mirabili potentia continet: Gaudete iusti in Domino. Secundâ, exclamat beatum esse, qui ad ejus meruit pertinere
culturam; significans tempora Christiana, in quibus erat multitudo Gentium creditura: Beata gens, cujus Dominus Deus
ejus, & reliqua.

Eusebius Caesariensis. Adhortatio ad dicendum Deo laudes cum Theologia (hoc est, cum doctrina de Deo.)

S. Athanasius. Psalmus hortatorius & in modum jubentis.

* Cardin. Thomaf. Post victoriam de Assyriis carmen triumphale componitur: in quo docetur irrita spei esse omnia, qui-
bus prater Deum mortales exultant.

Psalm.

Pfalt. Syr. Davidis, ad litteram de his, quos præfecit ministerio Domini; Nobis autem spiritualiter dicitur sermo de gloria Deitatis, vers. 45.

Pfalt. Arab. Ei, numerus vers. 44.

Feria II. ad Vigiliis.

S. Hier. Isse Psalmus vocem continet Prophetæ ad Deum hortantis populos, atque monentis iustos, in quem debeant exultare.

PSALMUS AD LAUDANDUM DEUM

Propheta.

Ps. CXVIII. 64.

Genes. II. 6. Hebr. XI. 3. II. Petr. III. 5.

Gen. II. 1. Job XXVI. 13.

Genes. I. 9. Job XXVI. 10. XXXVIII. 8.

Ps. CXLVIII. 1.

Job. XXIII. 13. XIX. 21. Isai. XLIV. 10.

Ps. LXVI. 5. CXLIII. 15.

Ps. CXLVI. 10. Proverb. XXXI. 21.

Job. XXXVI. 7. Ps. XXXIII. 16. I. Petr. III. 12.

Ps. XXXVI. 19.

- 1 **E**XSULTATE iusti in Domino:
- 2 rectos decet collaudatio:
- † 3 confitemini Domino in cithara:
- 4 in psalterio decem chordarū psallite illi:
- † 5 cantate ei canticum novum:
- 6 bene psallite ei: in vociferatione.
- † 7 quia rectum est verbum Domini:
- 8 & omnia opera ejus in fide:
- † 9 diligit misericordiam & iudicium:
- 10 misericordiā Domini plena est terra:
- † 11 verbo Domini caeli firmati sunt:
- 12 & spiritu oris ejus omnis virtus eorum:
- † 13 congregans sicut in utre aquas maris:
- 14 ponens in thesauris abyssos.
- † 15 Timeat Dominum omnis terra:
- 16 ab eo autem commoveantur omnes inhabitantes orbem:
- † 17 quoniam ipse dixit, & facta sunt:
- 18 ipse mandavit, & creata sunt.
- † 19 Dominus dissipat consilia gentium:
- 20 reprobat autem: cogitationes populorum:
- 21 & reprobat consilia principum:
- † 22 consilium autem: Domini in æternum manet:
- 23 cogitationes cordis ejus, in generatione & generationem.
- † 24 Beata gens, cuius est: Dñs Deus ejus:
- 25 populus, quem elegit in hereditatē sibi.
- † 26 De caelo respexit Dominus:
- 27 vidit omnes filios hominum.
- † 28 de præparato habitaculo suo
- 29 respexit super omnes qui habitant terrā;
- † 30 qui finxit singillatim corda eorum;
- 31 qui intelligit omnia opera eorum.
- † 32 Non salvatur rex per multam virtutem:
- 33 & gigas non salvabitur in multitudine virtutis suae:
- † 34 fallax equus ad salutem;
- 35 in abundantia autem virtutis suae non salvabitur.
- † 36 Ecce oculi Domini super metuentes eum;
- 37 & in eis qui sperant super misericordiam ejus;
- † 38 ut eruat a morte animas eorum;
- 39 & alat eos in fame.
- † 40 Anima nostra sustinet Dominum:
- 41 & quoniam: adjutor & protector noster est:
- † 42 quia in eo laetabitur cor nostrum;
- 43 & in nomine sancto ejus speravimus.
- † 44 Fiat misericordia tua Domine super nos; quemadmodum speravimus in te.

Psalmus Davidi inspiratus. PROPHETA. 1 Vos iusti exsultate in laude Domini: 2 quia homines iustos & rectos decet laudatio Dei, quæ non est speciosa in ore peccatoris: 3 profitemini Domino debitas laudes cum cithara sono: 4 & cum instrumento musico decem chordis tenso psalmos canite ei. 5 nova semper cantica in illius honorem cantate: 6 & bene decenterque in ejus laudem canite cum iubilo & clangore. 7 quia verbum Domini sive in præcipiendo sive in promittendo rectum est & æquum: 8 & cuncta opera, quæ ipse facit, fideliter sunt correspondentia dictis ejus atque promissis. 9 ipse namque misericordiam, & id, quod iustum est, amat: 10 & effectibus misericordiæ Domini plena est terra. 11 Verbo & jussu Domini caeli firmiter stabiliterque conditi sunt: 12 & solo flatu & imperio oris ejus factus est totus ille astrorum exercitus & ornatus in iisdem caelis. 13 ipse est qui congregavit in locum unum, & congregatas simul retinet aquas maris tamquam in quodam utre conclusas, ut appareat aridas: 14 & qui immensas aquarum profunditates repositas tenet occultis receptaculis terræ tamquam in occultis thesauris. 15 Timeant Dominum omnes terrigenæ; 16 & præ ejus formidine concutiantur & tremant universi habitatores orbis: 17 nam ipse Deus jussit; & solo suo jussu facta sunt omnia in caelo & in terra: 18 ipse præcepit tantum, et universa creata sunt et exsisterunt. 19 Dominus, cum vult, dissolvit, et a suo effectu impedit consilia quarumcumque nationum: 20 et irrita facit, cum vult, excogitata quorumvis populorum: 21 ac irrita facit, cum vult, consilia principum quantumvis potentissimorum. 22 contra verò, consilium et voluntas Domini in æternum stabiliter permanet: 23 et quæcumque voluntas ejus disposuerit facere vel permittere, infallibilia permanent in omnia futura tempora. 24 Proinde felix est gens illa, quæ ut Deum suum agnoscit et colit Dominum ipsum cæli et terræ: 25 et felix est populus, quem ex omnibus gentibus sibi Dominus peculiariter elegit veluti in possessionem suam hereditariam. 26 Dominus de cælo prospexit semper in terram; 27 viditque semper omnes filios Adam, et quid cogitent, velint, faciantve. 28 de habitaculo suo cælesti firmissimè preparato 29 prospexit ad universos habitatores terræ; 30 prospexit, inquam, ille, qui eorum singillatim omnia pariter corda animasque formavit; 31 quique intelligit et perspicit omnia opera eorum, abdita licet et occulta. 32 Nisi Deus salvet, quivis rex non evadet salvus a morte per solam multitudinem et fortitudinem exercitus sui: 33 nec fortis gigas salvus et incolumis erit in sola multitudine et multiplicatione fortitudinis suæ. 34 equus licet sit bellator, res est fallax ad præstandam equiti salutem in prælio: 35 immò nec sese equus a morte servabit per totam multitudinem roboris sui. 36 Sed ecce oculi Domini benignè prospiciunt ad timentes offendere eum; 37 et ad eos, qui spem suam collocant non in viribus proprijs, sed in misericordia ejus; 38 ut scilicet liberet a morte animas eorum; 39 eosque nutriet tempore famis. 40 Bene igitur anima nostra auxilium Domini patienter expectat: 41 quia ipse auxiliator noster est, et instar clypei protector: 42 in ipso enim letabitur cor nostrum; 43 quia et nos in maiestate sua sancta speravimus. 44 Itaque Domine fiat super nos misericordiæ tuæ jugis effusio, quemadmodum in te nos speravimus, non in nobis.

- MSS. 1 **P**asce Domine plebem tuam in fame verbi tui; & eripe animas nostras de morte peccati; ut repleti misericordiâ tuâ, adgregari justorum gaudiis impertiente te mereamur. Per Dominum nostrum Jesum Christum &c.
- Brev. Moza- 2 **G**audium justorum, quod est in te Domine, famulorum tuorum infunde visceribus; ut rab. fol. 87. conlaudatio tua, quae rectos decet, omnem à sensibus nostris pravitatem expurget. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster; qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*
- fol. 89. 133. 3 **T**ibi Domino * patiens est anima nostra; à quo & virtutem tolerantiae, & prae mium. 240. concupiscit accipere: tua ergo super nos misericordia, sicut speravimus, fiat: tua- * al. placens quenos gratia consueta praeveniat. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c. sit.
- fol. 68. 112. 4 **F**iat misericordia tua Domine super nos: ut qui singillatim corda hominum fingis; * spe- 133. 238. ciatim ea sanctifices; & quia oculi tui super eos sunt, qui te metuunt; timoris tui da nobis plenitudinem: ut & agnitionis tuae nobis conferas largitatem. *R. Amen.* Per miseri- * al. specia- cordiam tuam Deus noster &c. lius.
- fol. 135. 239. 5 **D**omine, qui justorum gaudium, tuum facis esse praeceptum; quorum tibi laudatio & * al. tuam. obsequitur diligendo, & diligit conlaudando; qui tibi per Legis citharam novum can- tieum cantant; & per psalterium piis vocibus sacro fragore persultant; eorum nos Domine vestigijs inhaerere concede; & laudem * tui cum eisdem tribue conclamare. & quia rectus est sermo tuus, tuaque fidelia opera; praesta, ut te corde fideli credamus; & misericordiam tuam impensius consequi mereamur. *R. Amen.* Per misericordiam tuam &c.
- fol. 231. 6 **C**antemus tibi Domine canticum novum; quia rectus est sermo tuus, & opera tua fi- delia; ut qui caelorum regna in Prophetiae jubilatione, & Evangelicae tubae clangore conscendere facis; illuc nos attrahas, quò ipse praecedis. *R. Amen.* Per misericordiâ- tuam Deus noster &c.
- fol. 250. 7 **T**uo Domine Verbo caeli sunt facti, & Spiritu ornati; quia apud beatam Trinitatem. nihil discretum in opere, nihil reperitur sequestratum in munere; quando ea, quae Pater facit & Filius, ea etiam indivisè operatur Spiritus Sanctus, caelestis ergo fabrica Pa- tris Verbo conferitur, & ornatus Spiritu oris perficitur: tribue proinde nobis, ut opera tua cognoscamus in fide; dum te Dominum Trinitatis essentialem credimus & aequalem. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus &c.
- fol. 383. 388. 8 **G**audium nostrum & salus nostra, virtus atque iustitia, Domine Deus omnipotens; De Sanctis. fac nos, quaesumus, placitâ tibi sanctorum Martyrum sorte gaudere: & illic tuas Rectorum munere perpetim decantare. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus no- ster &c.
- Comment. 9 **F**iat Domine misericordia tua super nos, sicut speravimus in te; ut qui nos per Baptis- huius Psalm. mum abluisi, Spiritus Sancti infusione confirmes: sicut in Actibus Apostolorum cer- Tom. 7. S. nimus esse factum. Qui nunc in nobis venire digneris; ut per tuum lumen effici mereamur Hieronymi. heredes gloriae sempiternae. *Amen.*
- Moza. fol. 10 **F**iat misericordia tua Domine super nos; & animabus nostris patientiam ad omnia tole- 276. randa adiutorio tuae protectionis insinua: & qui sigillatim corda hominum fingis, spe tua sanctifices; & quia oculi tui super eos sunt, qui te (timent,) timoris tui da nobis plenu- dinem, ut etiam aspectu conferas dignitatem. *R. Amen.* Per misericordiam &c.

XXXIII.

*In edit. Rom.
Abimelech.

Davidi: cum immutavit vultum suum coram * Achimelech: & dimisit eum, & abiit.

B E D A.

I. Reg. XXI.
12.
Sensus my-
sticus.

Cum Saul persequeretur David, tunc fugit ad Achis Regem; ubi dum esset, invidia faciente, suspectus, industrisè mu-
tavit vultum suum, itaut salivis ora compleret: quatenus energumenus aestimatus, miseratione faciente dimitteretur ille-
sus. David ergo Christus est, Achis populus Judaeorum: in quo ille incarnatus, sed invidentibus non agnoscendus appa-
ruit. unde & Achis interpretari dicitur, Quomodo est! quod est verbum mirantis & non agnoscentis: quia Judaei vir-
tutes Christi admirantes, ipsum Deum minime esse agnoverunt. Et bene David vultu mutatus salivas dimisit in barbam:
saliva quippe infirmitatem, barba virtutem designat; quia Christus, cum in forma Dei esset, seipsum exinanivit, formam
servi accipiens. Nec in nomine Regis error est; cum ex patre rege natus potuerit etiam Abimelech dici; qui interpreta-
tur, Pater meus rex, sive Patris mei regnum; sed & mysterii sensus arridet: quia Judaei patrem regem habuerunt;
de quibus dicitur, Filii autem regni ejicientur in tenebras exteriores. Dimisit autem eum, & abiit: dimisit Judaeos; &
Abiit credendus a Gentibus. Potest & ita dici, quia coram Abimelech Sacerdote mutaverit vultum: quando, ut arma pa-
resque sibi & sociis perciperet, a Saule se missum simulavit.

I. Reg. XXI.
1.

* Vide Com-
ment. Ps. CX.
To. 7. S. Hie-
ronymi.

Per totum psalmum verba Prophetæ, sunt Alphabeti Hebræi litteras, excepta sexta, * in capitibus versuum per ordi-
nem ponens. In prima parte benedicere se Dominum compromittit; admonens mansuetos, ut cum ipso in ejus laude perseverent:
Benedicam Dominum in omni tempore. Secundâ, ad conversionem fidelium, quæ sunt benemeritorum præmia non tace-
tur: Accedite ad eum & illuminamini. Tertiâ, quasi filios admonet, a quibus se delictis debeant abstinere: Venite filii audite
me. Quartâ, justos dicit ex omnibus tribulationibus eruendos; & impios debitas pœnas esse passuros: (Oculi Domini super
justos.) Quarum prima pars comprehendit litteras quatuor: secunda sex: tertia quatuor: quarta residuas septem.

Eusebius Casariensis. Doctrina gratiarum actionis.

S. Athanasius. Psalmus gratiarum actionis.

* Cardin. Thomaf. Eccebas, vultu Assyrio, semper Dominum benedicere promittit, & Angelum adiutorem sibi precatur
immittere; moxque ad exemplum sui cunctos in Dei laudem provocat. Item, vox fidei per jejunium. Item, Arnobius, nisi, in-
quis, mutaveris vultum tuum coram principe vitiorum, & dimiseris eum, ac virtutum Domino omne, quod tibi superest vitæ,
mancipaveris tempus, non verè dicis: Benedicam Dominum in omni tempore.

Feria II. ad
Vigilias.

Pfalt. Syr. Davidis, cum pergeret ad domum Domini, daretque primitias Sacerdotibus, vers. 43.

Pfalt. Arab. Numerus, vers. 40.

PSALMUS AD LAUDANDUM DEUM OB LIBERATIONEM MALORUM

Propheta.

Ps. CXVIII.
74.

Y. 13.
Zachar. IX.
8.

Y. 14.
I. Petr. II. 3.

Y. 18.
Lucæ I. 53.

Y. 23.
I. Petr. III.
10.

Y. 26.
Ps. XXXVI.
27.

Y. 28.
Job XXXVI.
7. Ps. XXXII.
18. Eccl. XV.
20. I. Petr.
III. 12.

Y. 30.
Levit. XVII.
10. Jerem.
XLIV. 11.
Amos IX. 4.
Hebr. IV. 13.

- 1 **B**ENEDICAM DOMINUM in
omni tempore:
2 semper laus ejus in ore meo:
† 3 in Domino laudabitur anima mea.
4 Audiant mansueti & lætentur.
† 5 Magnificate Dominum mecum:
6 & exaltemus nomen ejus in idipsum.
† 7 exquisivi Dominum, & exaudivit me:
8 & ex omnibus tribulationibus meis eri-
puit me.
† 9 Accedite ad eum, & illuminamini:
10 & facies vestrae non confundentur.
† 11 Iste pauper clamavit; & Dominus exau-
divit eum:
12 & de omnibus tribulationibus ejus sal-
vavit eum.
† 13 immittet Angelus Domini in circuitu ti-
mentium eum, & eripiet eos.
† 14 Gustate & videte quoniam suavis est:
Dominus:
15 beatus vir qui sperat in eo.
† 16 Timete Dominum omnes sancti ejus:
17 quoniam non est inopia timentibus eum.
† 18 Divites eguerunt & esurierunt:
19 inquirentes autem Dominum non mi-
nuentur omni bono.

DIAPYSA L M A:

- † 20 Venite filii audite me:
21 timorem Domini docebo vos.
† 22 Quis est homo qui vult vitam;
23 diligit dies videre bonos?
† 24 Prohibe linguam tuam à malo:
25 & labia tu ne loquantur dolum:
† 26 diverte à malo; & fac bonum:
27 inquire pacem & persequere eam.
† 28 Oculi Domini super justos;
29 & aures ejus in preces eorum.
† 30 vultus autem: Domini super facien-
tes mala;
31 ut perdat de terra memoriam eorum.
† 32 Clamaverunt justi: & Dominus
exaudivit eos:
33 & ex omnibus tribulationibus eorum
liberavit eos.
† 34 Juxta est Dominus iis qui tribulati sunt
corde:
35 & humiles spiritu salvabit.

Psalmus Davidi inspiratus, quando is, cum fu-
gisset Saulem, & divertisset ad Achi-melech, id est,
Achis Regem Geth Philisthinorum, agnitus ab eo
rege, valde timuit: & mutavit faciem suam, &
finxit se arreptitium & insanum: & Rex ille dimisit
eum a se, & abiit inde David & salvatus est. PRO-
PHETA. 1 Toto vita mea tempore benedicam & gra-
tias agam Domino, quod me liberaverit a Rege Philis-
thinorum: 2 ejusdemque laus in corde & ore meo ju-
giter erit: 3 & de Domini erga me bonitate sese lau-
dabit & gloriabitur semper anima mea. 4 Audiant
hanc mei liberationem omnes, qui mansueti sunt in re-
bus adversis, et una mecum collatenur. 5 Mecum
igitur & mansueti prædicare magnum esse Dominum: 6
et majestatem ejus laudibus extollamus pariter: 7 quia
ego in tribulationibus constitutus quæsi & imploravi
Dominum, & exaudivit me: 8 & ex omnibus angus-
tiis meis me liberavit. 9 Proinde vos, qui in afflictio-
ne estis, respicite & accedite ad Deum; & ab eo læ-
titia lucem accipite: 10 sicque vultus vestri non pu-
descent ob frustratam vestram ab eo expectationem. 11
Quemadmodum pauper hic David tribulatione sua Do-
minum inclamavit, & ille exaudivit eum; 12 & ab
omnibus pressuris suis eum liberavit: 13 ita quoque
Angelus Domini circum timentes eum sese immittet, &
castra militiæ Angelicæ disponet in gyro illorum, eos-
que liberabit a tribulationibus suis. 14 Experientia
discite & agnoscite, quod benignus sit Dominus: 15
quodque felix sit vir qui sperat in eo. 16 Itaque
filiali timore timete offendere Dominum & vos omnes
qui sanctimoniam profitemini: 17 quia nihil deest
veri boni iis, qui ex amore timent displicere ei. 18 Di-
vites quidem mundani rapaces, ceu leones, sæpe postea
ad inopiam redacti, indiguerunt, & famem passi sunt in
hac vita vel saltem in altera vita: 19 at exquirenti-
bus placere Domino, non deerit omne bonum, ut seriùs,
in æterna vita. * 20 Venite ergo filii & auscultate
mibi: 21 vosque docebo quemadmodum sit timendus a
vobis Dominus. 22 Quis est homo qui velit veram
vitam diligere; 23 quique diligat videre & percipe-
re dies bonos? 24 Quisquis talis es, custodi primum
& fac cessare linguam tuam a maledictiis: 25 & la-
bia tua cohibe, ne loquantur dolum aliquid proximo
tuo: 26 tum recede ab omni opere malo; & facito
semper id quod est bonum: 27 denique quære, ut cum
omnibus hominibus (si fieri potest) pacem habeas;
eamque affectare, ut assequaris. 28 Oculi Domini be-
nignè respiciunt ad justos, ut illis prospiciat; 29 &
aures ejus intentæ sunt semper ad deprecationes eorum,
ut postulata concedat. 30 contra verò, facies Domi-
ni irarum plena est erga facientes mala, 31 ut abo-
leat & perire faciat à terra & famam & memoriam
eorum. 32 Inclamaverunt justi in tribulationibus po-
siti; & Dominus exaudivit eos: 33 & ex omnibus
afflictionibus suis eos liberavit. 34 Adjutorio suo
Dominus proximè adest iis, qui afflicti sunt corde atque
contrito: 35 & de malis salvabit eos, qui humili et

* Pausatio
aut immuta-
tio musica
cantilenæ in-
ter psallen-
dum.

Mul-

Dd 2

confr-

- † 36 Multae tribulationes iustorum :
 37 & de omnibus his liberabit eos Domi-
 nus.
 † 38 custodit ÷ Dominus: omnia ossa eorum:
 39 unum ex his non conteretur .
 † 40 Mors peccatorum pessima :
 41 & qui oderunt iustum, delinquent.
 † 42 redimet Dominus animas servorum
 suorum :
 43 & non delinquent omnes qui sperant in
 eo .

confractio sunt animo. 36 Multae quidem sunt iusto-
 rum tribulationes in hoc mundo: 37 sed de his omni-
 bus tribulationibus tandem eos Dominus liberabit, 38
 custoditque Dominus omnia & singula ossa eorumdem
 iustorum: 39 & ne unum quidem ex his iustorum ossi-
 bus confringetur ab eorum inimicis, nisi Deo ipsa per-
 mittente ad maiorem eternamque gloriam servorum
 suorum. 40 Ceterum peccatorum hominum iusto iudicio
 Dei mala mors erit & interfectio: 41 & odientes sive id
 quod iustum est, sive hominem iustum, culpabuntur, &
 eterni delicti rei erunt. 42 animas autem servorum suo-
 rum Dominus liberabit a mala morte: 43 & omnes, qui
 in Deo spem suam & amorem collocant, non culpabun-
 tur, omni culpa reatu in aeternum soluti.

O R A T I O N E S.

MSS.

- 1 **A**ngelorum & totius creaturae dispositor Deus, emitte Angelum tuum in circuitu no-
 stro: cujus ambitione muniti, mereamur a peccatorum morte pessima liberari. Per
 Dominum nostrum Jesum Christum.

Brev. Moza-
 rab. fol. 68.
 89. 133. 202.
 206. 241.
 *al. gaudeat.

- 2 **I**nquirentes te, Domine, dignanter exaudi; atque ut in te * laudetur anima nostra pro-
 pitius indultor imperti: & quia juxta es his, qui tribulato sunt corde, aurem tuam ad con-
 tritionem nostri spiritus pande: & ad pacem tuam, quae exsuperat omnem sensum, cor-
 pora nostra & corda converte. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es
 benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. *Rx. Amen.*

fol. 112. 135.
 264.
 * al. quia in
 famulis tuis.
 al. in flagel-
 lis tuis.

- 3 **B**enedicat te Domine in omni tempore anima nostra: * quia & in flagellis nostris sem-
 per adest misericordia tua: dum nos & disciplinam corrigis, & indulgentiam foves: dum
 percutiendo sanas, & sanando corroboras. dona igitur nobis, ut qui tuam in fide gustavimus
 suavitatem, plenissimam percipiamus in retributione dulcedinem. *Rx. Amen.* Per miseri-
 cordiam tuam Deus noster &c.

fol. 241.

- 4 **I**n omni tempore te Dominum benedicat anima nostra; & laudem tuam oris confessio
 perfonet: magnificet te omnis conventus Ecclesiae; & in unitate fidei collecta te re-
 demptorem nostrum inquirendo non desistat; sed potentiam tuam multiplici famulatu su-
 stollat: ut talibus frequentando obsequiis, & a praesentibus angustiis liberetur, & futurae
 beatitudinis gloriae jungatur. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus &c.

fol. 13.

- 5 **I**nquirentes te Domine exaudi propitius, & ab incurvantibus angustiis defende precatus:
 ut Ecclesiae tuae te per omnes gentes magnificent; exaltent nomen tuum unitatis vin-
 culo; discant a te quoque ut illuminentur; & attendant ut praeceptorum tuorum tenacita-
 te, vultu conscientiae nullatenus erubescant. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus no-
 ster &c.

fol. 322.
 De Sanctis.

- 6 **R**edime Domine in te sperantium animas nostras: & quia servos tuos nos esse confidi-
 mus, Amicorum tuorum suffragiis commendamur: nec unquam eorum auxilio de-
 feramur; quorum nunc te precibus annuere feliciter gratulemur. *Rx. Amen.* Per miseri-
 cordiam tuam Deus noster &c.

B E N E D I C T I O.

Comment.
 huius Psalm.
 Tom. 7. S. Hie-
 ronymi.
 Ex Alcuino
 col. 233.

- 7 **(D**eus) nobis praestare dignetur, ut sit jugiter laus ejus in ore nostro; ejusque do-
 ctrina mediocriter utentes, nec exstollere prospera, nec incommoda valeant incli-
 nare.

- 8 **I**nquirentes te Domine dignanter exaudi; & ut benedicamur tam in adversis quam & in
 prosperis, benignus indulge: atque ut in te laudetur anima nostra, propitius indultor
 imperti. & quia juxta es his qui tribulato sunt corde, aurem tuam ad contritionis nostrae
 spiritus aperi: & pax tua, quae exsuperat omnem sensum, & corpora nostra & corda purifi-
 cet. Per.

XXXIV.

÷ *Ipsi: David.*

B E D A.

Sensus my-
 sticus.

Totus psalmus ex persona Christi est; qui se petit ab inimicorum persecutione liberari: nam & David recte Christus ac-
 cipitur: & cum praenititur Ipsi, non quilibet membrorum ejus, sed ipse Mediator ostenditur.

Per totum hunc psalmum verba sunt Christi Domini a dispensatione, qua passus est. & primo membra persecutoribus retri-
 butionem postulat debere restituti, optans illis contraria; quae tamen ad conversionem eorum sint nihilominus profutura: In-
 dica

dicat Domine nocentes me. Secundo, de resurrectione sua gaudet: & Judaeorum iniquitates exprobat, propriae passionis exponit altum: Anima autem mea exultabit in Domino. Tertio, promittit se per universum orbem terrarum in membris suis Paternae potentiae confiteri; qui eum ab inimicis suis resurrectionis beneficio liberavit: deprecans, ut confundantur persecutores, & exultent in magna gloria fideles: Confitebor tibi in ecclesia magna.

Eusebius Caesariensis. Supplicatio iusti, & prophetia de Christo.

S. Athanasius. Psalmus in interpellatione & oratione & deprecatione.

** Cardin. Thomaf. Occasione arumnarum suarum David Psalmum in tempore Hieremiae componit, quaeque pertulerit, qualiterve oraverit exponit. Aliter, totus Psalmus ex persona Christi est, & per Christum ad omnes Psalmos referri potest.*

Pfalt. Syr. Davidis ad literam, cum insectaretur Idumaeis; & supplicatio iustorum, vers. 60.

Pfalt. Arab. Prophetia de Incarnatione; & de iis, quae perpetravit populus in Hieremiam, & numerus vers. 39.

S. Hier. Passiois Dominicae Psalmus continet Sacramentum, in quo notandum est, quod quae in humilitate, sletu, & lamentatione dicuntur, non divinitati, sed assumptae carni conveniunt. Erat ergo Dominum Patrem dicens.

PSALMUS AD PRECANDUM.

Propheta.

Y. 1.

Pfal. XLII.

1. CXIII. 154

1 **J**UDICA DOMINE nocentes me:
2 expugna impugnantes me:

† 3 Apprehende arma & scutum; & exsurge
in adjutorium mihi.

† 4 Effunde frameam & conclude adversus
eos qui persequuntur me.

5 dic animae meae, *Salus tua ego sum.*

Y. 6.

Pf. XXXIX.

15. LXIX. 3.

† 6 Confundantur & revereantur quaerentes
animam meam:

† 7 avertantur retrorsum & confundantur
cogitantes mihi mala:

Y. 8.

Iob XXI. 18.

Pfal. I. 4. I. I. I.

XVII. 13.

XXIX. 5.

Osee XIII. 3.

Y. 10.

Jer. XXIII.

32.

† 8 fiant tamquam pulvis ante faciem venti:

9 & Angelus Domini coarctans eos:

† 10 fiat via illorum tenebrae & lubricum:

11 & Angelus Domini persequens eos.

† 12 quoniam gratis absconderunt mihi in-
teritum laquei sui:

13 supervacue exprobraverunt animam
meam.

† 14 Veniat illi laqueus quem ignorat:

15 & captio, quam abscondit, apprehendat
eum:

Y. 15.

Pfal. IX.

16. LVII. 7.

Prover. v. 21.

16 & in laqueum cadat in ipsum:

† 17 Anima autem mea exultabit in Domino:

18 & delectabitur super salutari suo:

† 19 omnia ossa mea dicent; *Domine, quis
similis tibi?*

† 20 eripiens inopem de manu fortiorum ejus;

21 egenum & pauperem a diripientibus eum.

Y. 22.

Pf. LXVIII.

5.

Y. 23.

Pf. XXXVIII.

21. CVIII. 54.

† 22 Surgentes testes iniqui, quae ignorabam
interrogabant me:

† 23 retribuebant mihi mala pro bonis;

24 sterilitatem, animae meae.

† 25 Ego autem cum mihi molesti essent, in-
duebar cilicio:

† 26 humiliabam in jejunio animam meam:

27 & oratio mea in sinu meo convertetur.

Y. 27.

Pfal. CVIII. 4.

† 28 quasi proximum, & quasi fratrem no-
strum, sic complacebam:

29 quasi lugens & contristatus, sic humi-
liabar.

Y. 29.

Job. XXX. 25

† 30 Et adversum me laetati sunt & convence-
runt:

31 congregata sunt super me flagella; &
ignoravi.

† 32 dissipati sunt, nec compuncti:

33 tentaverunt me; subsannaverunt me
subsannatione;

Y. 33.

Job. XXX. I.

9.

Psalmus Davidi inspiratus. PROPHETA. 1

*Fac mihi iudicium Domine de adversariis meis, injuste mihi nocentibus: 2 pugna contra impugnantes me: 3 apprehende contra eos arma & scutum potentiae tuae; & consurge ad auxilium meum: 4 evagina gladium tuum, & praecupa & interclude viam ex adverso persequentium me, ne me possint assequi: 5 & arcand inspiratione fiducia in te dicito animae meae; Ego Deus salvator sum tuus. 6 Te pro me pugnante, quotquot quaerunt perdere animam vitamque meam, erubescant & pudeant, spe sua frustrati: 7 a te vertantur retrorsum, & in fugam versi pudore suffundantur quotquot mala mihi inferre cogitant: 8 huc illucque dispersi, efficiantur sicut pulvis dispersus ad praesentiam venti vehementis: 9 & Angelus a Domino missus impellat & opprimat eos: 10 fiat via illorum tenebrosa & lubrica: 11 & Angelus missus a Domino persequatur eos. 12 & hac iusto Dei iudicio patiantur, quia sine iusta causa occultaverunt mihi laqueum & rete suum, ut per eorum insidias caperer & interirem: 13 & vane & sine causa opprobriis me affecerunt. 14 Obveni-
at ergo iusto Dei iudicio ceteri illi adversariorum meorum calamitatis pedica, quam ignorat & non praevidet: 15 & rete illud quod mihi comprehendendo occulte tetenderat, illum potius comprehendat: 16 & in eum ipsum laqueum & rete incidat, prius mihi illaqueando paratum. 17 Porro anima mea exultabit de Domino iudice iusto causa mea: 18 seseque obletabit in salute sua, quam ab eo expectat: 19 et omnia interiora robora mea dicent ei; Domine quis alius est similis tui? 20 qui pauperem liberas de manu & potestate validiorum eo; 21 & pauperem & mendicum liberas a violentis diripientibus eum. 22 Consur-
gentes adversum me testes iniqui et mendaces, de iis me criminibus interrogabant, quorum ego conscius non eram: 23 mihi que reddebant mala loco rerum bonarum, quas feceram eis: 24 & orbitatem retribuebant mihi, ut vita pariter & filiis orbatum essem. 25 Ego vero tum, cum mihi molesti erant adversarii mei, indu-
ebam me sacco vilissimo, ex pilis hircorum atque capra-
rum texto: 26 & animam meam humiliabam & as-
fligebam jejunio: 27 & oratio mea pro eis tunc fusa, si nihil illis profuit, revertetur saltem in pectus meum fructuosa, mihi que proderit. 28 quasi sodali, quasi fratri & cognato nostro, ita eis complacere studebam: 29 & quasi lugerem matrem, & mærerem, ita me as-
fligebam & incurvabam ob eorum malitiam. 30 Et nihilominus ipsi adversarii mei in rebus tristibus adver-
sum me accidentibus latati sunt; & simul sunt congre-
gati: 31 & ab ipsis percutientibus collecta sunt super me flagella; & ego iustam causam, cur me flagellarent, nescivi. 32 dissoluti ac dissipati sunt in varias partes, ut me perderent; nec mei commiseratione sunt compun-
cti: 33 variis me modis tentaverunt: & interdum derisu me deriserunt;*

- 34 frenduerunt super me dentibus suis.
† 35 Domine, quando respicies?
36 restitue animam meam à malignitate eorum:
37 à leonibus, unicam meam.
† 38 confitebor tibi in ecclesia magna:
39 in populo gravi laudabo te.
† 40 Non supergaudeant mihi qui adversantur mihi iniquè;
41 qui oderunt me gratis, & annuunt oculis:
† 42 quoniam mihi quidem pacificè loquebantur;
43 & in iracundia: terrae: loquentes, dolos cogitabant:
† 44 & dilataverunt super me os suum:
45 dixerunt; *Euge euge: viderunt oculi nostri.*
† 46 Vidisti Domine, ne fileas:
47 domine ne discedas à me.
† 48 Exsurge, & intende iudicio meo,
49 Deus meus & Dominus meus in causam meam.
† 50 Judica me secundum iustitiam tuam Domine Deus meus: & non supergaudeant mihi:
† 51 non dicant in cordibus suis; *Euge euge animae nostrae:*
52 nec dicant; *Devoravimus eum.*
† 53 Erubescant & revereantur simul qui gratulantur malis meis:
† 54 induantur confusione & reverentiâ qui magna loquuntur super me:
† 55 Exsultent & laetentur qui volunt iustitiam meam:
56 & dicant semper; *Magnificetur Dominus,*
57 qui volunt pacem servi ejus.
† 58 Et lingua mea meditabitur iustitiam tuâ:
59 totâ die, laudem tuam.

34 interdum vero præ iracundiâ stridentibus dentibus suis stridebant & persprepebant savientes contra me.
35 Domine, quando demum effectu monstrabis inspicere hæc omnia? 36 in pristinam, quæso, securitatem restitue animam meam, ab eorum maleficientia liberatam: 37 & ab istiusmodi leonibus liberatam, in securitatem restitue unicam solitariam & desertam ab omnibus animam meam. 38 qua de re & ego tibi Domine debitas laudes profitebor palam in magna hominum congregatione: 39 teque publicè laudabo in consertissima populi turba. 40 Ne, quæso, gaudeant super malo meo ii, qui iniquè inimicitias mecum habent. 41 quique me frustra & sine causa oderunt; & interim nutibus oculorum pacem simulant: 42 nam mihi quidem pacata & amica verba loquebantur; 43 sed cum ira occulta terrenorum hominum, fraudolenta verba loquentes, mente sua excogitabant dolos mihi tendendos; 44 qui & latissime aperuerunt os suum cachinnantes contra me jamjam opprimendum: 45 dixeruntque; Vah Vah; optimè optimè: viderunt jam tandem oculi nostri quæ optabamus in eo. 46 Vidisti & tu quoque eos Domine: ne ergo diutius fileas, sceleratanta dissimulans: 47 Domine ne, quæso, à me adjuvando abscedas; meque deseras. 48 Expergisce re quodammodo à somno patientiæ tuæ Domine; & attende ad jus mihi dicendum: 49 in causam hanc meam attende Deus meus & Dominus meus. 50 fac pro me iudicium, prout postulat iustitia & magna misericordia tua Domine Deus meus: & ne, quæso, super malo meo illi gaudeant insultantes mihi: 51 & ne dicant de me in cordibus suis; Vah Vah; bene bene est animo nostro; res successit secundum desideria nostra: 52 & ne de me dicant; Jam absorbuimus sanguinem ejus à nobis fustum. 53 Eiusmodi spe sua frustrati, erubescant & pudefiant pariter ii qui gaudent de malis meis: 54 induanturque pudore & verecundia, qui magna & fastuosa verba loquuntur contra me. 55 E contrario autem, exsultent & laetentur, qui amant justam hanc causam meam, eique favent: 56 dicantque semper ita; Magnus agnoscatur & prædicetur Dominus, 57 ita, inquam, dicant quotquot volunt & desiderant pacem & salutem mihi servo Dei. 58 Et nunc maxime, cum me liberaveris ab adversariis meis, lingua mea ex meditatione corde loquetur & prædicabit iustitiam tuam Domine: 59 totaque die eadem lingua mea ex cordis meditatione loquetur laudem tuam.

O R A T I O N E S.

MSS.

- 1 **P**rotectio salutis animae nostrae Deus, operi nos galeâ spei, & scuto inexpugnabilis munimenti: ut a te in causis nostrae necessitatis adjuti, mereamur cum diligentibus te laetitiam & exultatione perfundi. Per Dominum nostrum Jesum Christum.
2 **N**e obdures Domine aurem tuam ad orationem Ecclesiae tuae; in auxilium ejus accede: ut qui pro ea passus es passionum dura supplicia, invocantem eam tua Deitas non spernat: ut qui tuis passionibus conformatur, tuis quoque muneribus consoletur. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*
3 **J**udica Domine nocentes nos; & impugnantes nos ipse expugna: ut qui proprio es impugnatus in corpore nostro; nunc nos (in) expugnabiles reddas, permanentes in corpore tuo. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.
4 **C**hriste Dei Filius, qui stridentium inimicorum dentibus non es commotus, sed singulari patientiâ, & effraenis stridoribus spicula, & humanis languoribus porrigis medicinam: restitue tibi per veram poenitentiam animas nostras: ut a te respecti, non feramur praecipites in irâ damnabiles; sed exemplo tuae passionis reddamur ad omnia mites. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.)
5 **C**hriste Salvator noster & Domine, quem inimici tui gratis oderunt; cuique, & annuentes oculis, pacificè loquebantur: da nobis, ut & amicos in te, inimicosque propter

Brev. Mozarab. fol. 160.
De Passione Domini.

fol. 163.
Item de Passione.

fol. 163.
Item de Passione.

fol. 166.
Item de Passione.

ter te veraciter diligere valeamus ; ut cum tu Dominus fueris solus in causa nostra , simplex ad omnes procedat nostra conscientia . *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

fol. 170.
Item de Pas-
sione .

* ibi. dono .

6 **D**A nobis Domine, ut mortificationem tuam circumferamus in corpore nostro ; qui nos vivificasti in corpore tuo : ut cum molesti nobis fuerint inimici , non eamus contra illos reddituri vindictam ; sed induti cilicio , nostramque humiliantes in jejunio animam , tibi * Domino in sinu nostro effusam orationem deferamus acceptam . *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam *Ec.*

fol. 171.
Item de Pas-
sione .

7 **D**Eus noster & Domine Jesu Christe , tu semper adesto in causa Ecclesiae tuae ; per quam eam patienter discernas à caeteris ; qui solus pro ea pertulisti vulnera passionis . *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam *Ec.*

fol. 183.

8 **L**ibera nos Domine de contristatione & de flagellis peccatorum nostrorum : ut non humiliemur ab inimicis Ecclesiae tuae : sed praesta nobis , ut tecum post transitum infinito jubilo jocundemur . *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

fol. 188.
Item de Pas-
sione .

* al. aliquan-
do .

* al. conver-
tere .

fol. 189.

Item de Pas-
sione .

9 **D**omine, qui olim in corpore nostro pati dignatus es ; quando ad nos respicies ? & ad solitudinem atque implorationem nostram * quando propitius * convertes obtutum ? non moreris ; nec tardes ; jam intende ; jam convertere ; jam respice : ut oratio nostra , quae nunc in sinum nostrum pro secretorum suorum compunctione convertitur ; ante conspectum tuum purgato cordis sui gemitu dirigatur . (*Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

* ibi. ample-
ctere .

10 **S**urgentes in te Domine testes iniqui , quae ignorabas , interrogabant ; quid enim ignorabas , qui eorum , qui te oderant , dolos ante prospexeras ; & futurorum praescius omnia praesciebas ? qui ergo interrogantium blasphemias alto pietatis mysterio te ignorasse designas ; scire nos veraciter , & * amplecti te facito ; & redemptionis nostrae mysteria plenâ fide cognoscere ; & ea ipsa interrogantibus inimicis cognita declarare . *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

fol. 190.

11 **D**ic animae nostrae Domine , *Salus tua ego sum.* ne deferas nostra intima , dum se iniquitas prodiderit violenta : sed nocentes nos , tu judica ; tuâque potestate nos impugnantes expugna . (*Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*)

fol. 190.
Item de Pas-
sione .

* forte , con-
tege .

12 **A**d defendendam hereditatem tuam tui sanguinis pretio emptam , Domine Jesu Christe , apprehende arma victricia : & exurgens in adiutorium nostrum , fidei nos munere scuto * corrige : ut mentem nostram non queant inimici jacula penetrare ; sed ipsum inimicum tu Rex noster frameâ divinâ concide . & quia tu es animae nostrae salus ; id nobis petimus tribuas munus , ut mentis vigilantia te sequamur ; & onere peccati deposito , ad promissorum tuorum bona perveniamus . *Rx. Amen.* Per misericordiam *Ec.*

fol. 209.
Item de Pas-
sione .

13 **D**Eus Dei Fili , adversus quem exsurgentes iniqui , dum ignoranda interrogant , se ipsos * ignorantia caecitatis , reddentes tibi pro bonis mala : da nobis , sic in tuis passionibus conlaetari , ut in caelestis gloriae curia mereamur coronandi admitti . *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

fol. 183.
Item de Pas-
sione .

14 **D**ic animae nostrae Domine . *Salus tua ego sum.* inimici quoque tui , qui adversus te convenerunt , erubescant : & qui cogitant adversus fidem tuam , per poenitentiam corrigantur . qui ergo innocens perpeffus es inimicorum irrisiones & vulnera ; nostra in his ablue propitiatus peccata . *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster : qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum . *Rx. Amen.*

fol. 160.
Item de Pas-
sione .

15 **I**nimici tui , Domine , adversus te convenerunt ; non ut compungerentur poenitentia salvari ; sed ut soliti tentandum te adirent irrisione crudeli . qui ergo innocens perpeffus es inimicorum & inrisiones & vulnera ; nostra in his ablue propitiatus peccata . *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

fol. 300.
Item de Pas-
sione .

16 **M**iserere nobis Domine , miserere nobis : & in te confidentes exaudi : adversantium arma confringe ; & laqueos nobis destrue praeparatos : ut circumdati claritate caelesti , non incidamus in foveam mortis : sed parato corde tuam in populis exaltemus misericordiam veritatis ; qui pro nobis sustulisti opprobrium Crucis . *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus *Ec.*

fol. 301. 302.

17 **D**ic animae nostrae Domine , *Salus tua ego sum.* quamque cernis imbecillitatis suae turbari contuitu , non sinas in aeterno * eloquio : nec deferas nostra intima , dum se iniquitas prodiderit virulenta . sed nocentes nos , tu judica testantes : nos impugnantes , expugna . *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

Ex Mozar.
fol. 247.

18 **D**omine quando respicies dicesque nobis : *Salus vestra ego sum ;* & ad solitudinem atque implorationem nostram quando propitius convertes ? ad quam jam convertere Domine , & intende iudicium nostrum : & ipse judicantes nos , fortis propugnator expugna : ut oratio nostra , quae nunc in sinum nostrum pro secretorum tuorum compunctione convertitur ; ante conspectum tuum purgata cordis gemitu dirigatur . *Rx. Amen.* Per misericordiam .

GLO-

G L O R I F I C A T I O .

* Comment.
hujus Psalm.
T. 7. S. Hieronymi.

Lingua mea meditabitur justitiam tuam (Christe;) quia pro vita populi murtuus, non es in tartaro derelictus: totâ die laudem tuam, quia devictâ triumphans morte, in caelis es susceptus à Patre. Cum quo tibi & Spiritu Sancto est honor & gloria. Amen.

XXXV.

In finem: sermo Domini, ipsi David.

B E D A .

Sensus my-
sticus.

Servo Domini non alteri accipe quàm ei, qui cum in forma Dei esset, formam servi accepit, factus obediens usque ad mortem.

Totus psalmus a persona Prophetæ dicitur. In primo membro contemptores legis vehementer accusat: eosque dicit non habere portionem cum Domino, commemorans eorum impias voluntates: Dixit iniustus ut delinquat in semetipso. Secundo, sub laude Domini collata præmiorum dona describit: eosque Domus Domini dicit ubertate compleri: breviterque in ruina malorum psalmus iste concluditur: Domine in caelo misericordia tua, & veritas tua usque ad nubes.

Eusebius Cæsariensis. Redargutio impiorum cum Theologia (hoc est, cum doctrina de Deo.)

S. Athanasius. Psalmus accusatorius impiorum & iniquorum.

* Cardin. Thomas. Cum Saulis insidiis urgeretur, hunc Psalmum cecinit, eo præcipue tempore, cum eum necare volens scyphum tantum pro signo fidei, hastamque proripuit. Aliter, Prophetam cum laude opera ipsius Judææ dicitur.

Psalm. Syr. Davidis, cum insectaretur eum Saul. Nobis autem objurgatio inimicorum nostrorum, ac præterea sermo de Deitate, vers. 24.

Fer. II. ad
Vigilias.

Psalm. Arab. Petente eum Saule, & quando inierit eum eo fœdera. Præterea continetur in eo objurgatio in scelestos & mentio Divinitatis, & num. ver. 26.

S. Hier. Iste Psalmus persona peccatoris designat, superbiam notat, fontem æterni luminis monstrat.

P S A L M U S A D P R E C A N D U M .

Propheta.

1 DIXIT INJUSTUS ut delinquat in semetipso;

2 non est timor Dei ante oculos ejus:

† **3** quoniam dolosè egit in conspectu ejus;

4 ut inveniatur iniquitas ejus ad odium.

† **5** Verba oris ejus, iniquitas & dolus:

6 noluit intelligere ut benè ageret:

† **7** iniquitatem meditatus est in cubili suo:

8 afflitit ÷ omni: viae non bonae:

9 malitiam ÷ autem: non odivit.

† **10** Domine, in caelo misericordia tua;

11 ÷ &: veritas tua, usque ad nubes.

† **12** justitia tua, sicut montes Dei:

13 judicia tua, abyssus multa.

† **14** Homines & jumenta salvabis Domine.

15 quemadmodum multiplicasti misericordiam tuam Deus!

† **16** filii autem hominum in tegmine alarum tuarum sperabunt:

† **17** inebriabuntur ab ubertate domus tuæ:

18 & torrente voluptatis tuæ potabis eos.

† **19** quoniam apud te est fons vitæ:

20 ÷ &: in lumine tuo videbimus lumen.

† **21** Praetende misericordiam tuam scientibus te;

22 & justitiam tuam, his qui recto sunt corde.

† **23** Non veniat mihi pes superbiae:

24 & manus peccatoris non moveat me.

† **25** Ibi ceciderunt qui operantur iniquitatem:

26 expulsi sunt, nec potuerunt stare.

In perpetuum decantandus Psalmus, inspiratus Davidi sermo Domini. PROPHETA. **1** Iniquus homo intra semetipsum & in corde suo cogitavit peccare: **2** quia non est ullus Dei timor coram oculis mentis ejus: **3** & quia coram eodem Deo omnia vidente veritus non est agere dolosè; **4** & eò usque progreditur ut ejus iniquitas veniat in odium execrabile omnium. **5** Sermones oris ejusdem iniqui hominis sunt iniqui atque dolosi: **6** & noluit mente recogitare, ut beneficeret: **7** noctu quoque in suo lecto vigilans iniquum aliquid cogitavit: **8** adfuitque paratus & promptus ad capessendum quodvis genus vitæ non bonæ: **9** malitiam porro nec animo saltem est averfatus. **10** Domine in celum usque immensa pertingit tua misericordia erga peccatores: **11** sed & fidelitas tua in dictis atque promissis altissima extenditur usque ad nubes. **12** nam justitia tua magna est & incomprehensibilis, cœu inaccessibleibus montes procerissimi, a te Deo creati: **13** & justa decreta tua inscrutabilia sunt, cœu multa profunditas aquarum impenetrabilis. **14** Providentia tua Domine tum homines tum pecora ab interitu servabis, dans vitam & escam omnibus viventibus. **15** o quantum multiplicasti dona misericordiæ tuæ Deus erga animantia cuncta! **16** sed filii Adam præterea sperabunt in tegumento & umbra alarum tuarum & tuitione tua: **17** qui velut inebriabuntur a pinguedine ineffabili bonorum domus tuæ: **18** eosque plenè potabis deliciis tuis in modum torrentis copiosè fluentibus. **19** nam apud te est fons & scaturigo vitæ: **20** & per lumen a te datum veram nos videbimus lucem. **21** Extende itaque dona misericordiæ tuæ in eos, qui te agnoscunt & colunt: **22** tuæque justitiæ effectus extende ad defendendos eos, qui rectum animum habent. **23** Ne, quæso, contra me veniat pes alicujus superbi, ne me supplantet: **24** neque manus & operatio alicujus peccatoris me concutiat & fluctuare faciat. **25** Ibi apud te scilicet & coram oculis tuis corruerunt in perpetuam ruinam operantes id quod iniquum est: **26** expulsi sunt ab uberrima domo tua, nec potuerunt amplius ad eam surgere, in eaque stare.

ORA-

O R A T I O N E S.

MSS.

1 **C**larifica nos caelestis misericordiâ, fons & origo luminis sempiterni Deus: ut ubertate domus tuae repleti, omnem iniquitatem & dolum cum procacitate ferocis superbiae renuamus. Per Dominum nostrum.

Brev. Moza-

rab. fol. 16.

49. 69. 88.

250.

* al. superni

luminis.

fol. 89. 134.

259.

* al. regimi-

ne.

fol. 167.

2 **D**omine Deus, apud quem est fons vitae, & in cujus lumine aspiciamus lumen; enutri in nos tuae scientiae splendorem: ut sitientibus nobis vitalem impertias potum; & caligantibus animabus * superno lumine restituas intellectum. (R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.)

3 **I**n protectione alarum tuarum Domine filios hominum sperantes, nequaquam detegas; sed tamquam pullos, quò possimus supernis volatibus praeparari, fovendo enutrias: nec diripi nos laceratione insidiantium sinas; nec a nido Ecclesiae tuae avolare permittas: sed dum nos * tegmine regis paterno, ad ubertatem domus tuae adjuti tuo veniamus auxilio. (R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.)

4 **N**on veniat nobis, Domine, pes superbiae; nec manus peccatorum peccato praevalente nos moveat: sed sperantes in protectione alarum tuarum, circumvolantium insidiarum rapinis erepti, ab ubertate domus tuae sancto eloquio repleamur; & torrente deliciarum tuarum, distributâ per Spiritum exundantis gratiae varietate, potemur. R. Amen. Per misericordiam tuam &c.

fol. 282.

De Passione

Domini.

fol. 248.

5 **N**on veniat nobis pes superbiae, neque manus peccatoris moveat nos; ut qui passionem tuam veneranter accipimus; animam nostram non ad poenam, sed ad vitam facias pervenire perpetuam. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

6 **D**eus, apud quem est fons vitae; & in cujus lumine aspiciamus lumen; enutri, quaesumus, in nos tuae scientiae splendorem: quò valeamus ad tui fontis accedere ubertatem. locos quoque diversarum doctrinarum, contentos fluentis tuis, nobis collige propinandos: ut sitientibus nobis vitalem impertias potum; & caligantibus animabus supernè lumen restituas. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

Comment.

hujus Psalm.

T. 7. S. Hieronymi.

ronymi.

7 **O**ramus te Domine, ut nobis nominis tui timorem insinues; misericordiam de caelo solitè largiaris; superbiam a nobis, bonis tuis inimicam, auferas; atque omnem dolum avertas; nosque, sacrosancti luminis tui cognitione illuminatos, regno tuo dignos efficias. Amen.

XXXVI.

÷ Psalmus: ipsi David.

BEDA.

Quoniam plerique mortalium pro effluvis bonorum, & impiorum prosperitate turbantur adeo, ut non remuneratas in hac vita virtutes (non) desiderant, & vitia consueverunt: ad huiusmodi repellendum errorem Psalmus iste compositus; qui finem magis utrorumque considerandum crebra repetitione moneret.

* Vide Com-

men. Pl. CX.

T. 7. S. Hieronymi.

ronymi.

Per totum psalmum Ecclesiae vox introducit, * alphabeti Hebraei ordine digestum, ita tamen ut sextamdecimam litteram minus habeat. Prima positione commonet, ne malignantes quispiam debeat imitari: sed quidquid boni sperandum est, a Domino postuletur; qui novit & profutura concedere, & perenniter mansura prestare: Noli aemulari in malignantibus & cetera. Secundâ, dicit peccatores maxima hinc invidia cruciacione torqueri; quoniam in suis actibus nil simile boni se habere cognoscunt. Observabit peccator iustum & reliqua. Tertâ, profitetur se iustum nunquam vidisse derelictum; malorum penas & premia bonorum utili jam commutatione permiscens: Junior fui, etenim senui, & non vidi iustum derelictum. Prima positione continet litteras sex: secunda septem: tertia octo.

* Cardin. Thomaf. Edificatur hoc Psalmo fides earum, qui pravaram temporali felicitate turbati suas virtutes intermittunt. Lege ad Sapientiam Salomonis.

Psalt. Syr. De iis, qui dicunt, quia de re non sumit Deus vindictam de insolentibus, vers. 49.

Psalt. Arab. Admonitio, & documentum, & numerus vers. 27.

Feria II. ad

Vigilias.

S. Hier. Trigesimus sextus Psalmus personam iusti glorificat, iniusti notat, mores instruit, bonitatem Dei docet, pravitatem exellit.

P S A L M U S EXHORTATORIUS.

Propheta.

v. 1.

Prov. XXIII.

17. XXIV. 1.

19.

v. 2.

Pl. LXXII. 3.

1 **N**OLI AEMULARI in malignantibus;

2 neque zelaveris facientes iniquitatem.

† 3 quoniam tamquam foenum velociter arescent:

4 & quemadmodum olera herbarum, citò decident.

Spe-

Psalmus Davidi inspiratus. PROPHETA. 1 Ne provoceris ad iram ob malignos homines honoribus atque divitiis florentes: 2 nec invidias aut imiteris ejusmodi facientes id quod est iniquum. 3 quia tales homines citò exarescent & conterentur, sicut citò arescit herba: 4 & citò marcescent, & a sua felicitate excident, sicut citò marcescunt olera virentia.

Ee

5 sed

† 5 Spera in Domino, & fac bonitatem:
 6 & inhabita terram;
 7 & pascēris in divitiis ejus.
 † 8 Delectare in Domino; & dabit tibi petitiones cordis tui.
 † 9 Revela Domino viam tuam,
 10 & spera in eo; & ipse faciet:
 † 11 & educet quasi lumen justitiam tuam:
 12 & judicium tuum tamquam meridiem.
 13 subditus esto Domino, & ora eum.
 † 14 Noli aemulari in eo qui prosperatur in viâ suâ;
 15 in homine faciente injustitias.
 † 16 define ab ira; & derelinque furorem:
 17 noli aemulari ut maligneris.
 † 18 quoniam qui malignantur, exterminabuntur:
 19 sustinentes autem Dominum, ipsi hereditabunt terram.
 † 20 Et adhuc pusillum, & non erit peccator:
 21 & quaeres locum ejus; & non inveniens.
 † 22 mansueti autem hereditabunt terram:
 23 & delastabuntur in multitudine pacis.
 † 24 Observabit peccator justum:
 25 & stridebit super eum dentibus suis.
 † 26 dominus & autem: irridebit eum:
 27 quoniam prospicit quod veniet dies ejus.
 † 28 Gladium evaginaverunt peccatores;
 29 intenderunt arcum suum;
 † 30 ut dejiciant pauperem & inopem;
 31 ut trucident rectos corde.
 † 32 gladius eorum intret in corda ipsorum:
 33 & arcus eorum confringatur.
 † 34 Melius est modicum justo, super divitias peccatorum multas:
 † 35 quoniam brachia peccatorum conterentur;
 36 confirmat autem justos Dominus.
 † 37 Novit Dominus dies immaculorum:
 38 & hereditas eorum in aeternum erit.
 † 39 non confundentur in tempore malo:
 40 & in diebus famis saturabuntur.
 41 Quia peccatores peribunt:
 † 42 inimici verò Domini mox ut honorificati fuerint & exaltati,
 43 deficientes quemadmodum fumus deficient.
 † 44 Mutuabitur peccator, & non solvet:
 45 justus autem miseretur, & tribuet.
 † 46 quia benedicentes ei, hereditabunt terram:
 47 maledicentes autem ei, disperibunt.
 † 48 Apud Dominum gressus hominis dirigentur:
 49 & viam ejus volet.
 † 50 cum ceciderit, non collidetur:
 51 quia Dominus supponit manum suam.
 † 52 Junior fui, etenim senui;
 53 & non vidi justum derelictum,
 54 nec semen ejus quaerens panem.

5 sed spem tuâ felicitatis colloca in Domino; & id quod bonum est facito: 6 & bono animo ut peregrinus habita in terra, 7 & sufficienter ad alendam vitam pascēris copiosis fructibus ejusdem terræ. 8 pone tu oblectamentum tuum in solo Domino; & dabit ipse tibi quacumque petierit ab eo cor tuum. 9 fidenter detege & expone Domino negotia necessitatesque vitæ tuæ; 10 & committens ei te, in eo confide; nam & ipse faciet, quod tibi utilius erit: 11 & suo tempore in apertum profert, ceu claram lucem, justitiam innocentiamque tuam, si forte per calumniam fuerit denigrata: 12 & profert palam, ceu meridianum solem, justitiam causæ tuæ, & justam pro ea sententiam. 13 interim subde te Domino; ne obmurmures, sed tace ad ejus judicia: eique supplica. 14 Itaque ne provoceris ad iram ob eum, qui prosperos successus habet in hac temporaria vita sua; 15 ob hominem, inquam, vitæ prosperæ, qui res facit iniquas. 16 cessa ab ejusmodi ira; conceptumque furorem derelinque: 17 ne provoceris ad æmulationem cum istiusmodi hominibus malis, felicibus licet; ne tu quoque eos imitando malus efficiaris, & malefacias. 18 quia ii, qui malefaciunt, citò interibunt morte perpetua: 19 qui verò patienter expectant sibi opitulatorem Dominum, ipsi hereditariò perpetuè possidebunt terram, ut seriùs, cum regnabunt in caelo & super terram novam post diem judicii. 20 Et certè adhuc modicum tempus transibit, & postea non erit amplius in sua felicitate peccator: 21 & cogitatione tua illius locum opulentum statumque felicem quaeres; nec opulentiam illam invenies nec felicitatem. 22 e contrario mites probique homines hereditariò possidebunt terram, ei regnantes eternum: 23 seseque oblectabunt multâ pace ac felicitate perpetua. 24 Peccator attentè cogitabit & observabit hominem justum, ut illi noceat: 25 & dentibus suis frendet adversus eum. 26 sed Dominus peccatorem illum deridebit: 27 quia prævidet, quod citò veniet dies ultima ejusdem peccatoris, in qua supplicio destinabitur æterno. 28 Peccatores eduxerunt gladium e vagina furentes; 29 in suoque arcu nervum intenderunt; 30 ut emissis arcu sagittis percussos in terram sternant egenum & pauperem; 31 & ut evaginato illo gladio suo interficiant eos, qui recto sunt animo modoque vivendi. 32 sed gladius ipse eorum, adversus justos evaginatus, ingrediatur in corda ipsorum: met peccatorum justo judicio Dei. 33 & arcus ipse, ab eis contra pauperes tensus, infringatur. 34 Melius utiliusque est homini justo parum quid & modicum alimentorum, quàm divitiæ multæ peccatorum. 35 nam brachia & robora peccatorum confringentur: 36 corroborat autem & sublevat justos Dominus. 37 Dominus agnoscit & approbat probum cursum dierum hominum, sine macula flagitii & facinoris viventium: 38 eorumque hereditas incontaminata & immarcescibilis erit æterna. 39 ipsi immaculati homines tempore adversitatis non confundentur pudore ceu derelicti à Domino: 40 & in diebus, in quibus caritas & annonæ penuria fuerit, ipsi satiabuntur. 41 Caterùm peccatores omnes peribunt: 42 & inimici Domini statim ac fuerint gloriosi effecti & excelsi in hac vita, 43 consumpti mox, cum tota illa gloria sua consumerentur, sicut fumus consumitur & evanescit. 44 Peccator ab aliis mutuum accipiet, & non reddet debitum: 45 justus verò aliis misericorditer dat, & benignè semper largietur. 46 nam qui Domino benedicunt & deservunt, hereditariò possidebunt terram: 47 qui verò eidem Domino maledicunt blasphemii operibusque malis, interibunt. 48 Gressus actionesque hominis justi à Domino benè dirigentur & firmabuntur: 49 ejusque justitineri vitæ benè volet Dominus, illudque vehementer amabit. 50 quare, cum justus ceciderit, non perfractus collabescit: 51 quia vicissim Dominus veluti sua manu suppositâ sustentat & firmat manum illius, ne penitus allidatur. 52 Fui ego olim puer & junior; siquidem nunc jam factus sum senex: 53 & nunquam ego David vidi hominem justum & eleemosynarium penitus derelictum à Deo; 54 nec umquam ego vidi ejusmodi hominis proge-

† 55 tota die miseretur & commodat :
 56 & semen illius in benedictione ÷ erit :
 † 57 Declina à malo ; & fac bonum : & in-
 habita in saeculum ÷ saeculi :
 † 58 quia Dominus amat iudicium :
 59 & non derelinquet sanctos suos :
 60 in aeternum conservabuntur .
 † 61 ÷ Injusti punientur :
 62 & semen impiorum peribit .
 † 63 iusti ÷ autem : hereditabunt terram :
 64 & inhabitabunt in saeculum ÷ saeculi :
 super eam .
 † 65 Os iusti meditabitur sapientiam :
 66 & lingua ejus loquetur iudicium :
 † 67 lex Dei ejus in corde ipsius :
 68 ÷ & : non supplantabuntur gressus ejus .
 † 69 Considerat peccator justum : & quaerit
 mortificare eum :
 † 70 dominus ÷ autem : non derelinquet
 eum in manibus ejus :
 71 nec damnabit eum cum iudicabitur
 ÷ illi :
 † 72 Especta Dominum ; & custodi viam
 ejus :
 73 & exaltabit te ut hereditate capias ter-
 ram ,
 74 cum perierint peccatores , videbis .
 † 75 Vidi impium superexaltatum ,
 76 & elevatum sicut cedros Libani :
 † 77 & transivi , & ecce non erat :
 78 & quaesivi eum : & non est inventus
 ÷ locus ejus :
 † 79 Custodi innocentiam ; & vide aequita-
 tem
 80 quoniam sunt reliquiae homini paci-
 fico .
 † 81 injusti autem disperibunt simul :
 82 reliquiae impiorum interibunt .
 † 83 salus autem iustorum , à Domino :
 84 ÷ & : protector eorum in tempore tri-
 bulationis .
 † 85 & adjuvabit eos Dominus ; & liberabit
 eos ,
 86 ÷ & : eruet eos à peccatoribus :
 87 & salvabit eos , quia speraverunt in
 eo .

progeniem emendicantem alimenta necessaria , eisque
 indigentem . 55 ejusmodi justus eleemosynarum erogator
 omni die misericorditer aliis donat , & commodat
 vel dat mutuum : 56 & nihilominus progenies ejus
 semper in benedictione erit & abundantia rerum . 57
 Itaque cessa & recede à re mala facienda ; & id quod
 bonum est facito : & ita inhabita terram , regnaturus
 super eam in saecula sempiterna . 58 nam Dominus di-
 ligit id quod est justum & rectum : 59 suosque sanctos
 misericordes homines non derelinquet in suis necessita-
 tibus : 60 qui sancti ab eo custodientur in aeternum
 sine malo . 61 Injusti quidem à terra expellentur &
 punientur ; 62 impiorumque mala posteritas , imitatrix
 malorum parentum , ab eadem terra exterminabitur
 & peribit . 63 at iusti tamquam haeredes perpetuo pos-
 sidebunt terram in caelo regnantes : 64 & super eam
 inhabitabunt in saecula sempiterna . 65 Os iusti ex ju-
 gi cordis meditatione loquetur non stulta & vana , sed
 caelestis sapientiae verba : 66 ejusque lingua id , quod
 justum est & equum , & cum iudicio semper & pru-
 dentia loquetur : 67 nam in ipsius iusti mente & cordis
 affectu est lex Dei sui . 68 & ideo gressus actionesque
 ejusdem iusti non impediuntur , ut deficiant & prolaba-
 tur à recta via . 69 Peccator callide attendit & ani-
 madvertit hominem justum : & quaerit , ut occidat eum .
 70 sed Dominus non derelinquet justum in peccatoris
 manibus & potestate : 71 nec justum illum condemna-
 bit , cum contra illum tamquam reum fiet à peccatore
 iudicium , & sententia proferetur . 72 Igitur patienter
 expecta , quae tibi daturus est Dominus ; & interim cu-
 stodi viam rationemque vivendi , quam tibi servandam
 praecepit : 73 & ipse te exaltabit , ut hereditario per-
 petuoque terram possideas . 74 cum peccatores inter-
 ibunt , tunc experimento videbis & peccatorum suppli-
 cia & praemia iustorum . 75 Vidi ego impium robustum
 supra modum exaltatum , 76 eumque fortissimum &
 in altum elevatum instar altissimarum cedrorum montis
 Libani . 77 & paulò post per eam viam transivi , quae
 illum videram ; & ecce (mirum dictu !) non erat il-
 lo amplius in sublimitate sua pristina & altitudine : 78
 illumque diligentius perquisivi ; & non est repertus ne-
 quidem locus & vestigium excellentissimae claritudinis
 ejus . 79 Custodi ergo morum innocentiam & simplici-
 tatem ; & aspice semper in id quod rectum est & equum ,
 ut id tantum cogites & facias : 80 quia homini , qui cum
 omnibus pacem habere curat , supererunt post hanc vi-
 tam virtutis suae reliquiae splendidae , pax & felicitas
 sempiterna . 81 injusti autem omnes pariter interibunt :
 82 sed & impiorum reliquiae , decus scilicet & gloria ,
 proles ac reliqua omnia , pariter peribunt . 83 Caeterum
 iustorum salus à Domino venit : 84 qui Dominus & eo-
 rum est fortissimus instar clypei protector opportunus
 tempore quo tribulantur : 85 & eis auxiliabitur Do-
 minus ; eosque liberabit , 86 liberabit , inquam , eos ,
 & eximet à peccatorum manibus ac potestate : 87 &
 eosdem justos ab omni malo salvabit , eo quod non in
 se ipsis , sed in Deo omnipotente speraverint .

ORATIONES.

MSS. 1 **B**eatitudo omnium non incerta iustorum Deus , qui Sanctos tuos non derelinquis in fa-
 me , nec in stadio tribulationum superari permittis : precamur , ut eam nos munias dex-
 tera , quam illis , ne corruant , velociter porrigis praeparatam . Per Dominum nostrum &c.
 Brev. Moza- 2 **O**bservat , Domine , peccator justum , insidians fidelissimum gregem tuum ad per-
 rab. fol. 169. dendum eum viventem ex fide , & de tua misericordia praesumentem . non ergo nos
 perituros derelinquas in manibus ejus ; qui propter nos ligno Crucis affixus es . R. Amen .
 fol. 392. 411. 3 **T**ota die , Domine , justus tuus miseretur & commodat : qui in toto hujus mortalis vitae
 De S. Lau- curriculo temporalia donat , ut aeterna recipiat . semen ergo ejus super nos in benedi-
 rentio M. ctione fructificet : ut meritorum ejus partem habentes , praemiorum quoque illius merea-
 mur esse participes . R. Amen . Per misericordiam tuam &c.

B E N E D I C T I O .

Comment.
hujus Psalm.
T. 7. S. Hie-
ronymi .

Sanct (Deus) omnes infirmitates mentium nostrarum : nobisque praeestet toto corde eri-
gere spem nostram , & in se tribuat collocari : ut à peccatis liberati , mereamur , ipso di-
stribuente , etiam aeternitatis praemium adipisci .

XXXVII.

*Psalmus David. * in rememorationem ÷ de Sabbato :*

*Ps.LXIX.1.

Serfus my-
sticus .

* Comment.
hujus Psalm.
Tom. 5. S. Hie-
ronymi .

B E D A .

*Dicendo In commemorationem , hoc nobis titulus iste pronunciat , ut quia peccatum omnimodis effugere non valemus ,
certè ut ab ejus frequentia temperemus , semper hoc ante oculos mentis habeamus ; ut alibi dicit , Et delictum meum coram
me est semper . Quod autem De Sabbato exponitur , quia penitens quilibet inter suorum vulnera peccatorum , aeterna sem-
per quietis debet habere memoriam . Quidam hunc psalmum ad beati Job historiam aptant : sed * Hieronymo videtur illum
ex penitentis alicujus , vel mystice ex Domini Salvatoris persona , passionis tempore cantatum .*

*Psalmus iste Penitentis quadrifaria distinctione dividitur . In prima misericordiam movet arguentis Domini & beni-
gni Judicis vita penalis : Domine ne in furore tuo arguas me . In secunda , suum & corpus verberare sulcatum , & animum
dicit amicorum exprobratione sauciatur : Quoniam sagittae tuae infixae sunt mihi . In tertia , medicina Salvatoris adjungi-
tur : cum totam inter adversa spem Domino se commississe testatur , peratunquæ se ad flagella , & plus mereri quàm patitur ,
astruit : Quoniam in te Domine speravi & cetera . In quarta , periculis omnibus exemptus , salutis suæ Deum propter au-
thorem : Ne derelinquas me Domine Deus meus & cetera .*

Eusebius Caesariensis . Doctrina confessionis .

S. Athanasius . Psalmus in interpellatione & oratione & deprecatione .

* Cardin. Thomaf. Ezechias egrotans Domino supplicat . Aliter , confessio patientiæ , & virtus ad salutem . Lege Job.
Psalm. Syr. Davidis , cum dixerunt Philistaei Regi Achis : Iste est David , qui interfecit Goliath ; nolumus , eat nobiscum
contra Saul . Præterea nobis modò institutio confessionis , vers. 42 .

Feria II ad
Vigilias .

Psalm. Arab. Mentio fit in eo Sabbathi . Præterea est gratiarum actio , atque prophetia , & numerus vers. 44 .

S. Hier. Iste Psalmus ostendit , ut si accidat infirmitas corporeæ fragilitati , non desistat requiri medicina celestis .

III. PSALMUS POENITENTIALIS AD PRECANDUM.

Propheta .
Psalm. VI. 2.

Job VI. 4.

Psalm. VI. 3.

Job XXX. 28.
Psalm. XXXIV.
14. XLI. 10.

Job III. 24.
Isai. LIX. 11.

Job XVII. 7.
Psalm. VI. 8.
XXX. 10.
LXXXVII.
10. Thren.
V. 17.

Job XIX. 13.
14. Psalm. XXX.
12. LXXXVII.
19.

- D**OMINE ne in furore tuo arguas
me :
2 neque in ira tua corripas me .
† 3 Quoniam sagittae tuae infixae sunt mihi :
4 & confirmasti super me manum tuam .
† 5 non est sanitas in carne mea à facie irae
tuae :
6 non est pax ossibus meis à facie peccato-
rum meorum .
† 7 quoniam iniquitates meae supergressae
sunt caput meum :
8 & sicut onus grave gravatae sunt super
me .
† 9 putruerunt & corruptae sunt cicatrices
meae
10 à facie insipientiae meae .
† 11 miser factus sum & curvatus sum usque
in finem :
12 tota die contristatus ingrediebar .
† 13 quoniam lumbi mei impleti sunt illusio-
nibus :
14 & non est sanitas in carne mea .
† 15 afflictus sum & humiliatus sum nimis :
16 rugiebam à gemitu cordis mei .
† 17 Domine ante te omne desiderium meum :
18 & gemitus meus à te non est absconditus .
† 19 cor meum conturbatum est :
20 dereliquit me virtus mea :
21 & lumen oculorum meorum & ipsum
non est mecum .
† 22 amici mei & proximi mei adversum me
appropinquaverunt , & steterunt :

& qui

Psalmus Davidi inspiratus ad commemoratio-
nem suorum peccatorum . In Sabbato decantandus .
PROPHETA . 1 Domine ne , quaeso , in tuo veluti
furore & severitate coarguas & convincas me de pec-
catis meis : 2 & ne ex tua velut ira , nimis magna
pœna me castiges . 3 Nam dolores pungentes , a te mihi
infligti , quasi sagittae me penetrarunt : 4 & punitri-
cem manum tuam gravi ictu & mora obfirmasti super
me . 5 Non inest sanitas ulla carni corporis mei cau-
sa tua erga me indignationis justissima : 6 & nulla est
pax & quies interioribus meis causa peccatorum meo-
rum , quæ plagas tantas commeruerunt justissime . 7
nam iniquitates meae præ magno numero transcende-
runt caput meum , instar excrescentium aquarum , me
submergentes : 8 & gravis oneris instar , nimio pon-
dere pœnarum aggravatæ sunt super me . 9 livores &
ulcera mea fœtuerunt , & tabifica sanie putrefacta
sunt : 10 idque factum est causa amentiae illius meae ,
qua te Deum contempsi . 11 miseriis afflictus sum , &
pœnarum pondere incurvatus sum nimis & nunc usque
perpetuo : 12 totaque die mœrens ambulabam . 13 nam
interiora anima meae repleta sunt ardore fœdisque lu-
dibriis & ignominia : 14 & nulla superest sanitas
carni corporis mei : 15 nimisque afflictus sum & de-
pressus sum : 16 ac instar leonis rugiebam præ grandi
gemitu cordis mei . 17 Domine non te latet sed in con-
spectu tuo est omne desiderium meum , & quid deside-
rem : 18 nec est tibi occultus , sed bene notus , continuus
gemitus meus . 19 cor meum sic perturbatum est , ut
fluctuet conscientia culpa & formidine pœna : 20 me-
que destituit fortitudo mea : 21 & nec lux ipsa oculo-
rum meorum mecum est præ fletu atque mœrore . 22 qui
olim mihi erant chari & sodales mei , e regione mei
a longè tantum appropinquaverunt mihi , & eminus
confiterunt :

et pro-

- † 23 & qui juxta me erant, de longè steterunt:
 24 & vim faciebant qui quaerebant animam meam:
 † 25 & qui inquirebant mala mihi, locuti sunt vanitates:
 26 & dolos totâ die meditabantur.
 † 27 Ego autem tamquam surdus non audiebam:
 28 & sicut mutus non aperiens os suum:
 † 29 & factus sum sicut homo non audiens;
 30 & non habens in ore suo redargutiones.
 † 31 quoniam in te Domine speravi.
 32 Tu exaudies ÷ me: Dominus Deus meus.
 † 33 quia dixi: Ne quando supergaudeant mihi ÷ inimici mei:
 34 & dum commoventur pedes mei, super me magna locuti sunt.
 † 35 quoniam ego in flagella paratus sum:
 36 & dolor meus in conspectu meo semper.
 † 37 quoniam iniquitatem meâ annuntiabo:
 38 ÷ & : cogitabo pro peccato meo.
 † 39 Inimici autem mei vivunt, & confirmati sunt ÷ super me:
 40 & multiplicati sunt qui oderunt me iniquè.
 † 41 qui retribuunt mala pro bonis,
 42 detrahebant mihi quoniam sequebar bonitatem.
 † 43 Ne derelinquas me Domine:
 44 deus meus ne discesseris à me:
 45 intende in adjutorium meum Domine ÷ Deus: salutis meae.

† 35.
 Pf. XXXIV.
 15.

† 41.
 Pf. XXXIV.
 12. CVIII. j.

23 & propinqui & amici mei à longè steterunt, seque a me elongaverunt. 24 & interim qui querebant mihi auferre animam & vitam, irruentes magnam mihi vim inferebant: 25 & qui investigabant mala, quae mihi facerent, locuti sunt contra me vana & mendacia verba: 26 totaque die dolos excogitabant quibus me caperent ac perderent. 27 Ego verò ita me gessi, quasi essem surdus, & eorum mendacia non audirem: 28 & tacui, quasi mutus qui non aperit os suum ad loquendum: 29 & dissimulando factus sum ut homo qui non audiat; 30 & qui non habeat in lingua sua redargutionis verba, quibus objecta sibi crimina confutet. 31 fui autem ut surdus & mutus, quia in te Domine totam spem meam & expectationem posui. 32 Exaudies ergo me Domine: 33 quia in te sperando, tibi dixi inter orandum: Ne, quæso, aliquando gaudeant super malis meis inimici mei: & mihi insultent. 34 ipsi etenim cum vacillarent pedes mei, & res mea nutarent, adversum me magna & superba locuti sunt verba. 35 & quia ego ad nova, semper excipienda flagella & plagas paratus sum, & ad hoc natus & destinatus sum, dum in commotione continua versor: 36 meusque dolor jugiter coram me perseverat, & numquam a me discedit. 37 & quia semper tibi confitebor iniquitatem meam: 38 & anxius atque sollicitus cogitabo & contristabor de peccato meo, & pro eo abolendo & sanando curam geram. 39 Caterum inimici mei vivunt & bene valent, & robustiores facti sunt, quam ego: 40 & qui iniquè & sine causa me oderunt, magno numero sunt multiplicati. 41 qui reddunt mala pro beneficiis acceptis, 42 mihi adversabantur & detrahebant, eo quod ego sectarer id quod bonum est & justum. 43 Ne, quæso, derelinquas me Domine: 44 Deus meus ne abscesseris & elongeris a me: 45 attende atque festina ad ferendum mihi auxilium Domine Deus salvator meus.

O R A T I O N E S.

MSS.

1 **E** Mitte salutare tuum infirmitatibus nostris, vulnerum cicatricumque mortalium potentissime Medicator; ut omnem gemitum doloremque nostrum coram te deplorantes, valeamus evincere insultationes adversantium vitiorum. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Brev. Mozarab. fol. 167.

2 **D**eus, ante cujus conspectum nullius desideria vel gemitus abscondita sunt; intende in adjutorium nostrum, & amove à nobis furorem indignationis tuae: ut qui in te confidimus, non decidamus in laqueos inimici. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus, & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. *Rx. Amen.*

fol. 168.
 De Passione Domini.

3 **C**hriste Deus noster, qui in corpore tuo & inludi & verberari te passus es; tu animam nostram inlusionibus repletam ab omni pollutionum sorde depurga: ut, verâ sanitate habitante in carne nostrâ, ad coronam mereamur pertingere destinatam. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 195.
 Item de Passione.

4 **I**nimici tui, Domine, vivent in poenis; quos destruxisti potentiâ Crucis. non ergo super Ecclesiam tuam ulterius confortentur, qui semel gloriâ tuae passionis evicti sunt: ut membra tua vexillo Crucis erepta, & de hoste victoriam capiant, & exoptata de spoliis hostium lucra conquirant. (*Rx. Amen.* Per misericordiam tuam &c.)

fol. 253, 267.

5 **D**omine ante te omne desiderium nostrum; & gemitus noster non est absconditus à te: praesta ergo, quae desideramus; & parce, quae gessimus: simulque & fructum nostris tribue desideriis; & veniam concede peccatis. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam &c.

Comment.
 hujus Psalmi.
 T. 7. S. Hieronymi.

6 **Q**uia graves sunt pugnae carnis; tu Domine intende in adjutorium nostrum; & esto nobis salus in tempore tribulationis.

XXXVIII.

In finem: ipsi Idithun: Canticum David.

B E D A .

* I. Paralip.
XXV. 3.
Sensus my-
sticus.

*Nomen Idithum significat, quod canticum hoc * chorus ipsius caneret. Et quia Idithum interpretatur Transiliens eos; significat eum, qui mente terrena transcendit, transilitque eos, qui inherentes humo, & curvati in terra, ea, quæ ima sunt, cogitant; atque in excelso mentis habitans, de vanitate sæculi libero carmine philosophatur. Et ne putares hunc quoque, quia pressurarum meminit, esse penitentia psalmum, subiunxit Canticum David: cantare enim letantis est, interdum & dolentis, numquam verò penitentis. Notandumque, quia psalmi, qui canticum in titulo habent, victoria semper gaudia inter adversa decantant. Canticum autem est, quantum ad musicas artes pertinet, cum chorus libertate sua utens, neque in consonum organi cstruitur obsequium; (sed) hymno sanore tantum vocis exultat: Psalmus verò est, cum cessante voce humana, pulsus tantum organi auditur continentis: & ideo mysticè psalmus otium operationis; canticum verò latitiam mentis ostendit.*

Idithum iste, vitiorum Transilitor formam nobis iusti hominis præbens; in Prima parte psalmi contra insidiantes inimicos utilissimè se tacuisse testatur; petens vitæ suæ finem cognoscere, si forte incarnationem Domini etiam carnis oculis mereatur intueri: Dixi; custodiam vias meas. Secundà, vanum probat esse timorem mortalium; quoniam sunt omnia in potestate Domini constituta: Verumtamen (in imagine pertransit homo.) Tertià, rogat ut ejus delicta noxia dimittantur; quatenus vitæ ejus prospero fine claudatur: Exaudi orationem meam Domine & deprecationem meam.

Eusebius Casariensis. Interpellatio cum confessione.

* Cardin. Thomaf. *Argentibus sub Saule meroribus hunc Psalmum cecinit, qui plus exhortationis pro audientium profectu, quam pro se deprecationis haberet. Aliter, Propheta increpat eos, qui divitias habent, & nesciunt cui dimittant eas.*

Psalt. Syr. *Oratio, & adhortatio ad cohibendam linguam a sermone turpi, & visum cæterosque sensus, vers. 32.*

Psalt. Arab. *Documentum, & gratiarum actio pro Idithum, & num., vers. 29.*

Feria II. ad
Vigilias.

S. Hier. *Iste Psalmus patientiam docet, ut refrenans homo os suum, observet ne per fatuitatem verborum incidat in peccatum, quia scit Propheta etiam de verbis otiosis rationem esse reddendam; docet etiam, ut ea thesaurizemus in sæculo, quæ ad profectum pertineant animarum.*

P S A L M U S A D P R E C A N D U M.

Propheta.

ψ. 2.
Psalm. CXL. 3.

† 1 **D**IXI; CUSTODIAM vias meas
ut non delinquam in lingua mea.

† 2 posui ori meo custodiam,

† 3 dum confisteret peccator adversum me.

† 4 obmutui & humiliatus sum & : filii
a bonis:

† 5 & dolor meus renovatus est:

† 6 concaluit cor meum intra me:

† 7 & : in meditatione mea exardescet
ignis.

† 8 Locutus sum in lingua mea; Notum fac
mihi Domine finem meum;

ψ. 9.
Psalm. CXVIII.
34.

† 9 & numerum dierum meorum, quis est;
† 10 ut sciam quid desit mihi.

† 11 Ecce mensurabiles posuisti dies meos:

† 12 & substantia mea, tamquam nihilum
ante te:

ψ. 13.
Psalm. CXLIII.
4.

† 13 verumtamen universa, vanitas; omnis
homo vivens.

D I A P S A L M A.

ψ. 14.
Psalm. LXXII.
20. I. Corinth
VII. 31.

† 14 Verumtamen in imagine pertransit
homo.

† 15 sed & frustra conturbatur:

ψ. 16.
Job XXVII.
17. Psalm.
XLVIII. 11.

† 16 thesaurizat, & ignorat cui congregabit
ea.

Proverbior.
XXVIII. 8.
Eccl. II. 18.
21. 26. V. 14.

† 17 Et nunc quæ est expectatio mea? nonne
Dominus?

† 18 & : substantia mea apud te est:

† 19 Ab omnibus iniquitatibus meis erue me:
† 20 opprobrium insipienti dedisti me:

ψ. 21.
Job XXXIX
34.

† 21 obmutui & : non aperui os meum,
quoniam tu fecisti.

ψ. 22.
Job IX. 34.

† 22 amove à me plagas tuas:

† 23 à fortitudine manûs tuæ ego defeci.

† 24 In increpationibus propter iniquitatem
corripuisti hominem:

& ta-

In perpetuum decantandum, primum traditum ad canendum Levitæ & Cantori Idithun, Canticum Davidi inspiratus. PROPHETA. 1 Statui apud me ita dicens; Observabo omnes vias gressusque actionum mearum, ne peccem linguâ meâ. 2 idcirco apposui ori meo custodiam silentii, 3 dum peccator ex adverso mei staret contra me. 4 obmutui tunc, meque humiliavi & compressi, ac filii etiam a bonis verbis defensionis meæ, ne forte præterlaberer linguâ meâ: 5 & interim dolor meus interior innovatus est magisque recrudit: 6 incaluitque magis cor meum in medio pectoris mei: 7 & cum mea ego mala recogito, novus semper intestinus ignis exardescet, meque peruret. 8 Tunc locutus sum quidem linguâ meâ, sed ad Deum, ita dicens radio vitæ hujus: Ostende mihi Domine terminum vitæ hujus meæ miserrimæ; 9 & notifica mihi, quis sit numerus, quantaque mensura dierum vitæ meæ; 10 ad hoc ut sciam quid quantumque adhuc mihi supersit vitæ. 11 Ecce tu brevi mensurâ comprehensibiles & breves decrevisisti dies vitæ meæ: 12 totaque mea substantia & firmitas vitæ meæ est velut nihil, & quasi non sit, coram te. 13 & certè omnia, quæ sunt in hoc mundo, vanitas sunt & res instabiles atque fugaces; & inter cetera maximè vana res est omnis homo vivens & subsistens in mutabili hac & instabili vitâ. * Pausatio aut immutatio musæ cantilenæ inter psallendum. Ad similitudinem tantum inanæ imaginis & umbræ cito evanescentis, vitam hanc homo pertransit: 15 sed & in hac ipsa momentanea vitâ, variarum præterea cupiditatum atque curarum tumultu continuo conturbatur inutiliter & inaniter. 16 congregat homo multarum opum thesauros: & nihilominus nescit, cui hæredi eos thesauros congregabit; & quis illos sit possessorus. 17 Nunc ergo in tanta vanitate rerum, quid ego patienter expecto? nonne Dominum? 18 & sanè tota vitæ meæ substantia firmitas atque spes apud te Domine reposta manent. 19 Ab omnibus, quæso, iniquitatibus meis libera me Domine. 20 jam enim ob iniquitates meas permisti me ab homine stulto haberi dignum opprobrio & affici probris. 21 obmutui inter hæc probra, nec aperui os meum submurmurando, quia tu es qui fecisti me, meque talia nunciusque pati decrevisisti. 22 sed tolle à me flagella hæc tua: 23 præforti enim manus tuæ percussione ego totus defeci, jamque sum consumptus. 24 Severius tu increpationibus ca-

stiga-

† 25 & tabescere fecisti sicut araneam animam ejus.

26 verumtamen vanè conturbatur: omnis homo.

DIAPYALMA.

† 27 Exaudi orationem meam Domine & deprecationem meam:

28 auribus percipe lacrymas meas.

† 29 ne sileas quoniam advena ego sum apud te;

30 & peregrinus, sicut omnes patres mei.

† 31 remitte mihi ut refrigerer;

22 priusquam abeam, & amplius non ero.

stigasti hominem propter propriam iniquitatem: 25 ejusque anima desiderium habendi res caducas contabescere fecisti, sicut araneus tabescit, & humorem suum exhaurit in texenda sua tela labore inutili. 26 & nihilominus adhuc vanè inutiliterque turbatur omnis homo. * 27 Audi, quæso, Domine orationem meam & supplicationem meam atque clamorem: 28 meisque lachrymosis precibus benignam aurem præbe. 29 ne videaris mihi obsurdere atque silere, nullum dando benignum responsum: quia coram te advena ego sum super terram; 30 sumque hic peregrinus, & nulla est mihi mora; sicut advena quoque & peregrini fuerunt omnes progenitores mei, qui jam transierunt ex hoc mundo. 31 parce ergo mihi: meque relaxa a nimia perpeffione dolorum atque terrorum conscientie, ut paululum refrigerer ab hoc aestu; & quietus respirer; 32 antequam hinc morte discedam, & non subsistam amplius inter vivos.

* Pausatio aut immutatio musice cantilene inter psallendum.

ORATIONES.

1 **C**ustodi Domine viam nostram, ne delinquamus in lingua: ut in meditationibus nostris, spiritualis igniculo ardescante, ea thesaurizemus in saeculo, quae te tribuente capiamus in caelo. Per Dominum nostrum,

2 **C**hriste Dei Filius, qui opprobrium insipientium factus es, amove à nobis flagella tua; & languoribus nostris porrige medicinam: ut a te respecti non feramur praecipiti iræ damnabiles; sed exemplo tuae passionis reddamur ad omnia mites. (R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus, & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.)

3 **E**cce, Domine, veteres sunt positi dies nostri; quia in vetere adhuc homine ambulamus, dum novitatem vitae non capiamus: operum ergo dignorum exhibitione nos amplia; qui fidei tuae nobis contulisti vexilla: ut non veteres simus in actibus pravitate, qui tuae nos credidimus (ut) viveremus gloriâ passionis. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus &c.

4 **H**ic remitte Domine, si quid deliqui; quia in inferno nulla est remissio; quia nec confessio valet. qui nos ab hujus saeculi ereptos peregrinatione, facere digneris cives Sanctorum, & domesticos Dei Patris: ut aedificati super firmissimum fundamentum in templum sanctum, mereamur effici conformes corpori gloriae tuae. Amen.

XXXIX.

In finem. Psalmus ipsi David.

BEDA

Sapè tritum est David & Finem significare Christum: cujus membra psalmum incipiunt; caput ipse consummat. Prima narratione gratias agit Ecclesia Gentium, quia de veteris mundi carcere liberata, ad novi Testamenti merita gaudia pervenire: Expectans expectavi Dominum; & intendit mihi. Secunda, ipse Dominus loquitur, sanctam incarnationem & justitiam suae praedicationis exponens: ob hoc Patris auxilium deprecatur, ut pericula possit a Judæis illata deingere; confundi postulant inimicos, & latari omnes qui sperant in eum: (Annunciavi & locutus sum: multiplicati sunt super numerum.)

Eusebius Caesariensis. Gratiarum actio ejus, qui per Deum salvatus fuerit; & mentio de Ecclesia.

S. Athanasius. Psalmus gloriationis in Domino.

* Cardin. Thomas. Populus de Babylone reversus Domino gratias agit. Aliter, qui in trigésimo octavo Psalmo dicit: Quae est expectatio mea, nonne Deus? nunc in trigésimo nono dicit: Expectans expectavi Dominum, & respexit me; It qui ibi dixerat: Exaudi orationem meam: hic dicit. Exaudivit preces meas. Et Semel nomina eorum, qui ministrabant. Item, de patientia Pauli, ubi Christum prior annunciat. Lege in actis Apostolorum.

Pfalt. Syr. Davidis ad litteram, cum attulit in Domo Domini, Sp. rituali verò sensu gratiarum actio Deo a cultoribus, & Ecclesia, vers. 45.

Pfalt. Arab. De fine, & agitur de Ecclesia, & numerus vers. 37.

S. Hier. Hic Psalmus in exordio vocem habet populi ex gentibus in hereditatem vocati: inde ipsius Mediatoris ad Patrem.

PSALMUS AD GRATIAS AGENDAS, ET AD PRECANDUM.

1 **E**XSPECTANS EXSPECTAVI Dominum; & intendit mihi:

† 2 & exaudivit preces meas:

3 & eduxit me de lacu miseriae,

+ & :

In perpetuum decantandus Psalmus, Davidi inspiratus. PROPHETA. 1 Valde expectans expectavi Dominum mihi subventurum; & ipse inclinatus est atque attendit ad me, se expectantem: 2 & precem meam atque clamorem benignus audivit: 3 & extraxit me de miseria & calamitatibus, quasi de lacu quodam perstreptentium aquarum, me obvoluentium:

† 19. I. Paralip. XXIX. 15. Pf. CVIII. 19. II. Corinth. V. 6. Hebr. XI. 13. I. Petri I. 17. II. 11. † 32. Job VII. 16. X. 20. XIV. 6.

MSS.

Brev. Moza. rab. fol. 183. De Passione Domini.

fol. 184. Item de Passione.

Comment. hujus Psalm. T. 7. S. Hieronymi.

Sensus mysticus.

Feria III. ad Vigiliis.

Propheta.

4 ÷ & : de luto faecis :
 Ps. LXVIII. 3. † 5 & statuit super petram pedes meos :
 6 ÷ & : direxit gressus meos .
 Ps. XXVI. 5. † 7 & immisit in os meum canticum novum,
 LX. 3. 8 carmen Deo nostro .
 9 Videbunt multi ; & timebunt & spera-
 bunt in Domino .
 Ps. XXXIII. 3. † 10 Beatus vir cuius est nomen Dñi spes ejus;
 LXIII. 10. 11 & non respexit in vanitates & infanias
 CXVIII. 74. falsas .
 CHRISTUS. † 12 MULTA FECISTI tu Domine Deus
 13 & cogitationibus tuis non est qui similis
 14 annunciaui & locutus sum ; multiplicati
 sunt super numerum .
 15 Sacrificium & oblationem noluisti :
 16 aures ÷ autem : perfecisti mihi .
 17 holocaustum & pro peccato non postu-
 lasti :
 18 tunc dixi ; *Ecce venio* ;
 19 (*in capite libri scriptum est de me*)
 20 ut facerem voluntatem tuam Deus meus
 volui ,
 21 & legem tuam , in medio cordis mei .
 22 Annunciaui iustitiam ÷ tuam : in eccle-
 sia magnâ :
 23 ecce labia mea non prohibebo :
 24 Domine tu scisti .
 25 iustitiam tuâ non abscondi in corde meo :
 26 veritatem tuam & salutare tuum dixi .
 27 non abscondi misericordiam tuam & ve-
 ritatem tuam à concilio multo .
 28 Tu ÷ autem : Domine ne longè facias
 miserationes tuas à me :
 29 misericordia tua & veritas tua semper
 susceperunt me .
 30 Quoniam circumdederunt me mala ,
 quorum non est numerus ;
 31 comprehenderunt me iniquitates meae ;
 & non potui ut viderem :
 32 multiplicatae sunt super capillos capitis
 mei :
 33 & cor meum dereliquit me .
 34 complaceat tibi Domine ut eruas me :
 35 domine ad adjuvandum me respice .
 36 Confundantur & reveantur simul qui
 quaerunt animâ meâ ut auferant eam :
 37 convertantur retrorsum & reveantur
 qui volunt mihi mala .
 38 ferant confestim confusionem suam , qui
 dicunt mihi ; *Euge , euge* .
 39 Exsultent & laetentur super te omnes
 quaerentes te :
 40 ÷ & dicant semper ; *Magnificetur Dñus* ,
 41 qui diligunt salutare tuum .
 42 Ego autem mendicus sum & pauper ;
 Dominus sollicitus est mei .
 43 Adjutor meus & protector meus tu es
 Deus meus ; ne tardaveris .

tium : 4 & quasi de luto limoso , in quo fixus hærens
 emergere non poteram , sic à meâ me miseria eduxit : 5
 meque inde eduotum veluti in alta rupe pedes meos
 constituit , ut tutus essem : 6 meosque gressus stabilivit ,
 ut rectè confisterem , & inoffensè ambularer . 7 & no-
 vo hoc beneficio novum canticum dedit in ore meo , 8
 hymnum scilicet novo hoc argumento cantandum sibi
 Deo nostro . 9 Hanc mei divinitus factam liberationem
 videbunt multi , & hinc magis timebunt Dominum &
 in eo sperabunt . 10 Felix certè vir , cuius spes &
 confidentia est in Domino posita ; 11 quique non aspexit
 ad sectandas vanitates & superbias atque vesanias
 pompæque mendaces . CHRISTUS . 12 Multa & co-
 piose esse fecisti opera tua admirabilia Domine Deus
 meus : 13 & non est quisquam , qui similis sit Tui in
 mirabilibus cogitationibus & dispositionibus tuis . 14
 admirandos istos cogitatus tuos enarravi & locutus sum
 numerando ; & nihilominus multiplicati sunt supra
 humanum numerum , & plures sunt quàm ut narrari
 queant . 15 Tu Domine noluisti amplius sacrificium sa-
 lutare ex animantibus , & oblationem ex rebus inani-
 matis secundum veterem legem , quæ per se placita non
 sunt tibi : 16 sed corpus integrum ex auribus cæterisque
 membris aptasti mihi , tibi offerendum pro sanctifican-
 dis hominibus . 17 holocaustum ex integra victima
 combusta , & hostiam pro peccato non amplius petivisti ,
 nec tibi placuerunt ; impossibile est enim sanguine tan-
 rorum & bircorum auferri peccata : 18 & tunc præ-
 finito tempore abroganda legis veteris dixi : Ecce in
 conceptione mea ingrediens mundum venio ; 19
 (quemadmodum in summa & volumine libri sacra-
 rum Scripturarum scriptum est de me :) 20 venio ,
 inquam , ut faciam , Deus meus , voluntatem tuam &
 placitum tibi ; id quod volui libentissimè : 21 & le-
 gem tuam atque mandatum servare volui ex intimo
 cordis mei . 22 In frequenti hominum congregatione
 bonum ego nuncium prædicavi iustitiæ tuæ , tum quâ
 iustus es , tum quâ iustificas impium : 23 ecce labia
 mea à tua laude & prædicatione numquam cohibebo : 24
 id quod tu Domine benè nosti . 25 in animo meo non ce-
 lavi iustitiam tuam , quâ malis supplicia decernis , &
 præmia bonis : 26 sed palam dixi & prædicavi fide-
 litatem tuam in minis atque promissis ; & eam , quam tu
 hominibus exhibes salutem : 27 nec à quovis magno
 hominum cætu tuam ego reticendo abscondi misERICOR-
 diam , tuamque veritatem , quâ verax es in omnibus di-
 ctis atque promissis . 28 Tu igitur Domine ne prohibeas
 & ne longe abesse facias misericordias tuas à me hoc
 temporis : 29 nam semper hætenus misericordia tua &
 promissionum tuarum veritas suâ me subventionem ser-
 vandam exceperunt . 30 Quoniam circumquamque me
 nunc occupaverunt mala , quorum numerum computare
 nequit homo : 31 meque comprehenderunt pæne ini-
 quitatum , quas veluti meas expiandas porto ; & quas
 [ut ita dicam] non potui perspicere ac enumerare ; 32
 nam multò plures facta sunt quàm capilli capitis mei ; 33
 jamque defecit me vigor animi mei : 34 placeat idcirco
 tibi Domine , ut me à tantis malis liberes : 35 Domine
 attende atque festina ad adjuvandum me tempestivè . 36
 Pudeant & erubescant spe sua frustrati omnes pariter ,
 qui animam vitamque meam auferre mihi querunt : 37
 à me avertantur in fugam & terga mihi dent & eru-
 bescant , qui cogitant ac volunt inferre mihi mala : 38
 reportent illico debitum sibi pudorem , qui mihi insultan-
 tes dicunt ; Vah Vah . 39 Exsultent contra ac
 latentur in te tuoque favore omnes , qui te Domine qua-
 runt & invocant : 40 dicantque jugiter ; Magnus agno-
 scatur & prædicetur Dominus , 41 ita , inquam , di-
 cant omnes , qui semper diligunt salutem à te obtinendam
 desiderantque à te salvari . 42 Cæterum ego sum egenus
 & pauper : sed Dominus curam habet de me : 43 Au-
 riliator meus & instar scuti protector meus atque sal-
 vator tu es Deus meus ; ne ergo tardes auxilium mihi
 ferre atque salutem .

ORATIONES.

MSS. **1** **E**Xspectatio tuorum unica famulorum Deus, quem venturum in mundum, caput libri principalis edocuit; insere, precamur, legem tuam in medio cordis nostri: ut tuas iustitias nunciantes, ab imminentibus periculis eruamur. Qui cum Patre & Spiritu Sancto vivis & regnas Deus per omnia saecula saeculorum. *Amen.*

Brev. Moza. fol. 169. De Passione Domini. **2** **D**eus Dei Filius Christe, qui tempore passionis tuae, dum multiplicantur super capillos capitis tui qui oderunt te gratis, exsolvis ea quae non rapuisse probaris; tu nos a numero sitate peccaminum libera, quod & super numerum capillorum nostrorum copia virtutum excrescat, & debita nobis poenalis exsolutio impensione tuae miserationis effugiat. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus, & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

fol. 195. Item de Passione. **3** **P**laceat tibi Domine liberare nos de manu hostium; & confundantur & reveantur quaerentes deglutire nos: in auxilium nobis occurre, qui factus es noster adiutor: ut non erubescamus in actibus pravitatis, qui tua nos credimus innovatos gloriae passionis. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ecce.*

XL.

In finem: Psalmus ipsi David.

B E D A.

Sensus mysticus.

Verba ista frequenti usu nobis jam debent notissima esse: sed ut breviter dicta tangamus, omnia diriguntur ad Dominum Christum. Magnificat autem hunc psalmum, quod in quadragenario numero nescitur conlocatus: qui calculus emundationis & purificationis frequenter aptatur.

Primo ingressu Propheta loquitur, beatum esse praedicans eleemosynae largitorem; multiplici eum benedictione concelebans: Beatus qui intelligit & reliqua. Secundo, gloriosam Dominus suam memorat passionem: Inimici mei dixerunt mala mihi. Tercio, ad confirmandam spem fidelium, suam nihilominus resurrectionem praedicat: Tu autem Domine miserere mei, & resuscita me &c.

Eusebius Caesariensis. Prophetia de Christo, & de Proditoribus (Juda.)

S. Athanasius. Psalmus beatitudinem proclamans.

* Cardin. Thomas. Infirmitas, & curatio praedicatur Ezechiae, & quod occasione languoris latentes inimici detecti sunt, insultando: quodque ipsa agrotatio in devotionem ejus praesecrit. Item, vox Christi de passione sua, & de Juda traditore. Legendus ad Esaiam. Aliter, quilibet Christianus contra immundum spiritum, & hominem facis suae, id est carnis, profatur.

Pfalt. Syr. Davidis, quando statuit provisores ad curandos pauperes: & prophetia de Christo, deque Iscariota. vers. 28.

Pfalt. Arab. Prophetia de Incarnatione, & salutatione Juda, num. vers. 26.

S. Hier. Isum Psalmum Propheta per Spiritum Sanctum in persona Christi cantavit. Psalmus vocem continet Prophetiae de Christo pronuntiantis in initio: deinde ipsius Mediatoris loquentis ad Patrem, quae maxime sunt in Evangeliiis impleta.

PSALMUS LAMENTATIONIS.

Propheta.

1 **B**EATUS QUI INTELLIGIT super egenum & pauperum:

2 in die mala liberabit eum Dominus.

† **3** Dominus conservet eum, & vivificet eum, & beatum faciat eum in terra:

4 & non tradat eum in animam inimicorum ejus.

† **5** Dominus opem ferat illi super lectum doloris ejus:

6 universum stratum ejus versasti in infirmitate ejus.

† **7** Ego dixi; Domine miserere mei:

8 sana animam meam, quia peccavi tibi.

CHRISTUS.

† **9** INIMICI MEI dixerunt mala mihi;

† **10** Quando morietur, & peribit nomen ejus? **11** & si ingrediebatur ut videret, vana loquebatur:

12 cor ejus congregavit iniquitatem sibi:

† **13** egrediebatur foras, & loquebatur in idipsum

† **14** adversum me.

15 susurrabant omnes inimici mei adversum me:

16 cogitabant mala mihi:

ver-

In perpetuum decantandus Psalmus, Davidi inspiratus. PROPHETA. **1** Felix, qui cogitat de egeno & paupere, ut misereatur eorum: **2** in tempore malorum liberabit eum Dominus a malis. **3** Dominus meus, quaeso, custodiat ejusmodi eleemosynae largitorem; & vivum & incolumem reddat eum; & feliciem eum faciat in terra: **4** eumque non tradat animo & voluntati ac manibus inimicorum suorum. **5** Dominus meus, quaeso, auxilietur illi in lecto, ubi jacuerit praesuo dolore & infirmitate: **6** in egritudine enim hominis ejusmodi tu Domine consuevisi totum stratum ejus vertere & commutare in sanitatem, vel certe sternere, ut mollius quiesceret. **7** Ego autem cum egrotarem dixi; Domine miserere mei: **8** sana animam meam agrotantem, eo quod in te Deum peccaverim. **9** Inimici vero mei tunc mihi egrotanti locuti & imprecati sunt mala, dicentes de me; **10** Quando tandem iste morietur, & simul cum morte abolebitur nomen ejus? **11** & si in cubiculum meum eorum, aliquis intrabat, ut me agrotum inviseret, vana & conficta commiserationis verba loquebatur: **12** simulque ipsius animus sibi ipsi introrsum congregavit iniquum aliquid contra me. **13** tum exibat foras ex cubiculo meo, & una simul cum aliis adversum me loquebatur & detrahebat. **14** clam murmurabant adversum me omnes inimici mei: **15** & cogitabant mala contra me:

Ff

16ca

† 16 verbum iniquum constituerunt adversum me.

17 ÷ numquid : qui dormit, non adjiciet ut resurgat ?

ψ. 18. 19.
Job XIX. 19.
Psal. LIV. 14.
15. Jerem.
XX. 10. Jo-
han. XIII.
18.

† 18 Etenim homo pacis meae in quo speravi,
19 qui edebat panes meos, magnificavit super me supplantationem.

† 20 Tu autem Domine miserere mei; & resuscita me: & retribuam eis.

† 21 in hoc cognovi quoniam voluisti me;

ψ. 22.
Act. I. 26.

22 quoniam non gaudebit inimicus meus super me.

† 23 me autem propter innocentiam suscepisti;

24 & confirmaisti me in conspectu tuo in aeternum.

† 25 Benedictus Dominus Deus Israel,

26 à saeculo & usque in saeculum. Fiat, fiat.

16 ac rem tandem iniquam ac diabolicam disposuerunt contra me. 17 At numquid, qui decumbit in lecto egrotus, non addet ut è suo lecto iterum surgat incolumis? 18 Sed & homo pacificus meus & amicus, de quo confidebam, 19 quique manducabat panes meos, levato contra me calcaneo suo, magnam in me fecit conculcationem & prodicionem. 20 Tu autem Domine miserere mei; & iterum me surgere facito; & inimicis illis ego reddam quod merentur. 21 in ea ego recognovi, quod mihi bene volueris meque dilexeris; 22 quod inimicus meus gavisurus non erit de me, nec mihi insultaturus. 23 porro propter innocentiam meam me tuam veluti manu excepisti & adjuvisti: 24 meque firmiter statuisti ante faciem tuam in aeternum. 25 Benedictione & laude dignus est Dominus Deus, in quem credit Israeliticus populus; 26 laudabili semper ab hoc saeculo usque in aeternum. Ita fiat: ita fiat.

O R A T I O N E S.

MSS.

1 **N**ostrorum peccaminum mitis indultor aeterne Deus, qui dignanter insinuas effugere diem malum, si misericordia subsequatur egenum: fer opem, quaesumus, doloribus nostris: ut dum carnalia delicta clementer arguis, medicinam animae placabiliter largiaris. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Brev. Mozarab. fol. 184.
De Passione Domini.

2 **C**hriste Dei Fili, adversus quem & insusurrantium inimicorum labia mota sunt, & contra quem verbum iniquum falsis fictionibus formaverunt; tu nos ab omni tentationum genere, protectionis tuae munimine tege: ut per te susurris non cedamus adversis; qui semper vincis in nos potentiâ Deitatis. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

ol. 193.

3 **I**nimici tui, Domine, cupientes de terra perdere nomen tuum, mala de te locuti sunt, dicentes; *Quando morietur?* nomen videlicet volentes perdere Christianum. sed tu Domine, cujus promissum fidele tenemus, quod permanear nobiscum usque ad consummationem saeculi, miserere nobis; & resuscita nos propter innocentiam fidei, quâ in te credimus; ut non gaudeat de nobis insatiabilis inimicus. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

XLI.

In finem: intellectus: filiis Core.

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Filii Core, sicut Eman, Ethan, Afaph, & Idithum, non Psalmigraphi, sed Cantores fuerunt: a David quidem ad psalmodiam electi; sed ob significantiam nominum Titulis congruenter affixi. Core ergo dicitur Calvaria; in cujus nominis loco Dominus est crucifixus, & ideo Filii Core merito dicuntur, qui passionis illius vexillo tota devotione famulantur. Psalmusque hic omni convenit Christiano, qui flamma Dominicae charitatis accenditur. Meminisse enim debemus, quod * beatus Hieronymus ait; Omne Psalterium sagaci mente perlustrans, nusquam invenio, quod filii Core aliquid triste cantaverint; semper enim in psalmis eorum laeta sunt & jucunda: secularibusque contemptis, celestia & aeterna desiderant, congruentes interpretationi nominis sui.

* In expositione Ps. XLI.
Epist. 26. T.
9. S. Hieron.

Filius Core, quem diximus Crucis honore signatum, prima professione psalmi hujus omne desiderium mentis suae ad Dominum dicit esse translatus: Sicut cervus desiderat ad fontes aquarum. In secunda loquitur anima suae, dicens eam in hoc saeculo solo non debere turbari; quia Deus est ipsius fixa deliberatione suffugium: Quare tristis es anima mea? & quare conturbas me? & reliqua.

Eusebius Caesariensis. Supplicatio Prophetarum super rejectione gentis Judaeorum.

S. Athanasius. Psalmus gloriationis in Domino.

* Card. Thomas. Populus in Babylone captivus Patriae memor erat. Aliter, ante Baptismum vox Christi ad eos, qui fidem sunt consecuturi. Lege ad Esaiam.

Pfalt. Syr. Supplicatio Prophetarum: estque Psalmus, quem David canebat, dum exularet, cupiens redire Hierosolymam, vers. 28.

Feria III. ad
Vigilias.

Pfalt. Arab. Pro Judaeis, qui lapsi sunt, & numerus vers. 22.

S. Hier. Psalmus vocem continet Ecclesiae, sive fidelis viri Deum desiderantis.

PSALMUS DESIDERII CUM LAMENTATIONE.

Propheta.

Ps. LXXXIII.

Ps. LXII. 2.

Ps. LXXIX. 6. Cl. 10.

Ps. LXXVIII. 10. CXIII. *

Ps. LXXVI. 7. CXLI. 5.

Isai. XXX. 29.

Ps. XLII. 5.

Ps. CXIV. 7.

Jerem. IV. 20. Ezechiel. VII. 25.

Ps. LXXXVII. 8.

Ps. CXXXII. 3. Job XXXV. 10. Ps. LXII. 7. CXVIII. 55.

Cod. Vatic. In die mandavit Dominus misericordiam suam: & nocte declarabit.

Ps. XXXVII. 7.

1 **Q**UEMADMODUM DESIDERAT cervus ad fontes aquarum:

2 ita desiderat anima mea ad te Deus.

† 3 Sitivit anima mea ad Deum: fortem: vivum:

4 quando veniam & apparebo ante faciem Dei?

† 5 Fuerunt mihi lacrymae meae, panes die ac nocte,

6 dum dicitur mihi quotidie; *Ubi est Deus tuus?*

† 7 Haec recordatus sum, & effudi in me animam meam;

8 quoniam transibo in locum tabernaculi admirabilis usque ad domum Dei,

† 9 in voce exultationis & confessionis, sonus epulantis.

† 10 Quare tristis es anima mea? & quare conturbas me?

† 11 spera in Deo quoniam: adhuc: confitebor illi:

12 salutare vultus mei: & Deus meus.

† 13 Ad me ipsum anima mea conturbata est:

14 propterea memor ero tui de terra Jordanis, & Hermonium à monte modico.

† 15 abyssus: abyssum: invocat in voce cataractarum tuarum:

† 16 omnia excelsa tua & fluctus tui super me transierunt.

† 17 In die mandavit Dominus misericordiam suam: & nocte canticum ejus.

† 18 Apud me oratio Deo vitae meae:

† 19 dicam Deo; *Susceptor meus es: quare oblitus es mei?*

† 20 & quare contristatus incedo dum affligit me inimicus?

† 21 Dum confringuntur ossa mea, exprobraverunt mihi qui tribulant me, inimici mei;

† 22 dum dicunt mihi per singulos dies; *Ubi est Deus tuus?*

23 Quare tristis es anima mea? & quare conturbas me?

† 24 spera in Deo quoniam: adhuc: confitebor illi:

25 salutare vultus mei: & Deus meus.

LIBER SECUNDUS PSALMORUM

secundum Hebraeos.

In perpetuum decantandus Psalmus, plenus intelligentiae, datus olim concinendus Levitis Cantoribus de progenie Core. PROPHETA. 1 Sicut cervus, cursu & aestu fatigatus, desiderat & anhelat ad fontes aquarum: 2 sic anima mea perturbationum aestu fatigata desiderat & anhelat ad te Deum. 3 Anima mea flagrans sitiivit ac desideravit ardentem Deum, fortem ac viventem: 4 & quando demum ibo & comparebo conspectui Dei? 5 Fuerunt mihi quotidie per diem & noctem lacryma mea ut quotidianus cibus, 6 cum mihi quotidie ab inimicis diceretur; Ubinam est jam Deus tuus, à quo sperabas auxilium? 7 Horum ego verborum haec mihi exprobrantium recordatus sum: & in pectus meum effudi animi mei vota, suspiria ac sensa bonae spei; 8 quod aliquando tandem transibo & vadam ad locum habitaculi, admirando opere constructi, & ad domum ipsam usque Dei; 9 transibo, inquam, illuc cum voce exultante & profitente laudes Dei, ubi sonus resonat populi festa celebrantis. 10 Quare ergo maesta incurvaris anima mea? & cur me maerore perturbas? 11 exspectans spera in Deo, quod etiam denuo sim illi professurus laudes in domo ipsius: 12 qui salvator est & liberator faciei meae à lacrymis & maestitia, & Deus est meus, qui ad sui cultum me vocavit. 13 In me ipso anima mea turbata est: 14 ob quam contristationis meae causam, saltem tui Domine recordabor ex hac regione circa Jordanem, ubi exul ago, & ex hoc parvo monte Hermonium in extremis sinibus terrae sanctae. 15 calamitas namque una calamitatem aliam in me nunc attrahit, sicut immensitas una profunda aquarum, profundam aliam aquarum immensitatem advocat ad strepitum praeceptorum imbrium, ex alto caelo tuo ruentium in tumidos torrentes: 16 omnesque alti gurgites illi tui & undae illae tuae tribulationum, quae tua voluntate fiunt, ad me transierunt, meque submerserunt. 17 Sed ecce mandavit Dominus de misericordia sua, mihi aliquo tandem die conferenda, ut in domum ipsius redeam: & tunc noctu quoque erit in ore meo canticum ejus. 18 Interim in hoc exilio mecum jugiter erit oratio ad Deum authorem vitae meae: 19 dicamque Deo; Tu es, qui me labentem excipis; quare ergo nunciusque videris velut oblitus mei? 20 & quare tristis incedo affligente me jugiter inimico? 21 Cum confringerentur ossa mea, probris quoque me afficiebant affligentes me inimici mei; 22 cum nimirum ad me quotidie dicebant; Ubi est, in quem confidebas, Deus tuus; qui de istis te malis eripiat? 23 Quare maesta incurvaris anima mea? & cur me maerore perturbas? 24 exspectans spera in Deo, quod etiam denuo sim illi professurus laudes in domo ipsius; 25 qui salvator est & liberator faciei meae à lacrymis & maestitia & Deus est meus, qui me condidit atque gubernat.

ORATIONES.

Mss.

1 **V**ultus nostri mirificum salutare Deus; quem animae fidelium ardentem sitiunt servulorum; tribue quaesumus, ut dum te visibili lacrymarum imbre paffi requirimus, invisibiliter te intra pectoris nostri tabernaculum collocemus. Per Dominum nostrum.

Brev. Mozarab. fol. 166.

2 **D**irige nos in via tua; & sitientibus nobis sapientiae fontem benignus ostende: ut nimiam tristitiam careamus; & aeternae vitae dulcedinem hauriamus. (R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.)

fol. 187.

3 **C**hrifte susceptor noster non obliviscaris nostri; neque in tristitiam vertas animas nostras; & qui conturbant nos, convertantur; & quaerant nomen sanctum tuum: ut cum in utrisque fueris glorificatus, demus gloriam nomini sancto tuo. *R.* Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 63. 236.
371.

4 **D**eus, qui tuam in die mandas misericordiam, & in nocte declaras: quaesumus, ut in die nos protegas ad salutem; & in nocte defendas ad requiem. *R.* Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

B E N E D I C T I O.

Comment.
huius Psalm.
Tom. 7. S.
Hieronymi.

IN Deo nostra sit spes semper attentata. Ipse omnes fluctus mitiget; ipse nos in tentationibus conservet: ipse sitim nostram suâ contemplatione satiet; nosque vultus sui salutaris vivificet.

XLII.

+ Psalmus David:

B E D A.

Sensus my-
sticus.

David indicat Christum, ad quem ex persona fidelissimi Christiani psalmus iste dirigitur; nam sicut superior (Psalmus) ob amorem Domini docet omnia debere contemni; ita & hic, ne mundi tribulatio deprimat, in atriis Domini praeconet esse gaudendum.

Psalmus iste cuique fidelium congruit: qui in primo capite Dominum deprecatur, ut in adventu novissimi examinis ab infidelium consortio liberetur: Judica me Deus & cetera. Secundo, introitum se confidit ad Domini altare habiturum; ubi beatis solum accessus est: & ideo molestiis huius mundi animam suam dicit non esse turbendam; quia (spe) superni jam muneris gloriatur: Introibo ad altare Dei, ad Deum, qui laetificat juventutem meam.

Eusebius Caesariensis. De eodem. (hoc est, Supplicatio Prophetarum super rejectione gentis Judaeorum.)

S. Athanasius. Psalmus in interpellatione & oratione & deprecatione.

* Cardin. Thomas. Populus, ut supra. Aliter, ad eos, qui fidem sunt consecuti a Christo: vox Ecclesiae.

Psalt. Syr. Davidis, cum indicavit illi Jonathan, velle Saulem occidere eum; Et supplicatio Prophetarum; contemnit etiam Judaeos, vers. 14.

Psalt. Arab. Precatio pro Judaeis, qui lapsi sunt; & numerus vers. 12.

Feria III. ad
Matutinum.

S. Hier. Iste Psalmus, licet in aliquibus versiculis passionem Dominicam signet; tamen vocem habet animae fidelis, lucem huius mundi, id est Christum desiderantis.

P S A L M U S A D P R E C A N D U M.

Propheta.

- 1 **J**UDICA ME DEUS; & discerne causam meam de gente non sancta:
- 2 ab homine iniquo & dolofo erue me:
- † 3 quia tu es: Deus fortitudo mea.
- 4 Quare me repulisti?
- 5 & quare tristis incedo dum affligit me inimicus?
- † 6 Emitte lucem tuam & veritatem tuam:
- 7 ipsa me deduxerunt, & adduxerunt in montem sanctum tuum,
- 8 & in tabernacula tua.
- † 9 & introibo ad altare Dei;
- 10 ad Deum qui laetificat juventutem meam:
- † 11 confitebor tibi in cithara Deus Deus meus.
- 12 Quare tristis es anima mea? & quare conturbas me?
- † 13 spera in Deo quoniam adhuc: confitebor illi:
- 14 salutare vultus mei: & Deus meus.

v. 5.
Ps. XXXVII.
7. XLII. 10.v. 9.
Ps. XXV. 6.v. 12.
Ps. XLI. 12.

Psalmus inspiratus Davidi. PROPHETA. 1 **J**udex esto mihi Deus; & expende causam & disceptionem hanc meam de gente non sancta, & sine misericordia me persequente: 2 meque libera ab homine iniquo atque dolofo: 3 tu enim Deus es is, qui me corroboras. 4 Quare ergo ita mecum agis, ac si a te me repulisses? 5 & quare mœrens incedo, cum me jugiter affligat inimicus? 6 Emitte jam tandem lumen illud tuum exhilarans, & fidelitatis illius tuae in promissis præstandis effectum: 7 hæc enim lux tua atque fidelitas recto me itinere ducent, & introducent ad montem sanctum tuum Sion, 8 & ad habitacula illa tua sanctae domus tue. 9 & ibi ingrediar ad altare Dei, sacrificia mea oblaturus; 10 & introibo & accedam ad Deum, qui lætificat juventutem meam nunc mœrentem. 11 ac tum citharæ sono debitas tibi laudes profitebor Deus Deus meus. 12 Quare ergo mœsta incurvaris anima mea? & cur me mœrore perturbas? 13 exspectans spera in Deo, quod etiam denuo sim illi professurus laudes in domo ipsius: 14 qui salvator est & liberator faciei meae a lachrymis & mœrore, & Deus est meus, in quo confido.

O R A T I O N E S.

MSS.

1 **T**E fontem perpetui luminis, omnipotens Deus, invocamus, & quaesumus: ut emissâ veritate tuâ cordibus nostris, novae non lucis tuae claritate perfundas. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Brev. Moza-
rab. fol. 103.
132.

2 **E**Mitte lucem tuam & veritatem tuam Domine Deus noster; ut splendor divinitatis tuae caliginem mentis nostrae enubilet; & vera humanitatis assumptio, humani generis sit manifesta redemptio: ut dum verus Deus verusque homo in nobis atque pro nobis ostenderis, opus

opus tuum omnipotentia eripiat ab hoste captivos; & enutriet misericordia jam redemptos. (R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.)

fol. 182. 3 **S**perantes in te Domine non contristemur: ut nec animam nostram conturbes, nec a tuo grege separe: sed sperantes in te, tibi confiteamur, & tibi corde puro psallamus. R. Amen. Per misericordiam tuam Ec.

fol. 184. 4 **T**u Deus noster libera nos ab omnibus iniquis & dolosis: (ut) plenâ sanitate habitante in carne nostra, ad coronam mereamur pertingere destinatam. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster Ec.

fol. 199. De Passione Domini. 5 **D**Ei Patris Unigenite Fili, qui passione tuâ discernis causam populi tui à grege insatiabilis inimici; discerne causam nostram à gente non sanctâ per passionis tuae potentiam: ut tu solus in causâ Ecclesiae tuae agnoscaris; qui te voluisti fieri pretium nostrae redemptionis. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus Ec.

fol. 199. Item de Passione. fol. 67. 6 **C**hriste Dei Filius discerne causam nostram de gente non sanctâ per passionem tuam: ut solus sis in causâ nostra defensor; qui pro nobis passus es sepulturam. R. Amen. Per misericordiam tuam Ec.

7 **E**mitte Domine lucem tuam & veritatem tuam in reditu dierum, & in corda credentium; in ordine temporum, & in devotione populorum; in munere gratiae, & in ministerio creaturae: ut lux tua aperiat aspectum, & veritas intellectum: ut lux tua illuminet, & veritas informet: ut lux tua discutiat tenebras, & veritas errorem: ac per utriusque rei efficientiam, nec interior homo noster vacillet lubrico fluctuandi; nec exterior sordeat contagione peccati; sed sint opera in nos lucis, atque opera veritatis: ut lux tua procuret (nos) in tempore, & veritas confirmet in munere. (R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster Ec.)

Comment. hujus Psalm. T. 7. S. Hieronymi. 8 **T**E Deus confitentes exposcimus, ut mereamur tuâ luce illuminari; viâ dirigi; veritate corrigi; vitâ locupletari.

XLIII.

* Ps. XLI. 1.

In finem: * Filiis Core. ÷ ad: intellectum.

BEDA.

Sensus mysticus.

Filii Core, ut prædictum est, Filii Crucis sunt, id est Martyres sive Confessores; qui in hoc psalmo Domino conqueruntur, veteres sanctos inimicis suis facillimè dominatos; se autem gravissimis Martyrum pœnis adquisisse victorias. Et bene additur, Ad intellectum: quia intellectum altiori est opus, ut discernatur, qua dispensatione unius ejusdemque Creatoris, & tunc rudes populi terrenis muneribus provocarentur ad fidem; quibus etiam terra Chanaan est hereditate donata: & nunc crescente fide, caelestisque regni janua reseat, majori certamine essent Christi milites approbandi; ne in hac vita diutius subsistere, & caelestia bona tepidiùs inquirere vellent.

Sive Martyrum sive Confessorum verba suscipias; in Prima parte dicunt, se audisse, patres suos multarum gentium fuisse viatores: se autem in iudicio futuro de inimicis viatores esse vindictam, non arcu aut gladio, sed sola Domini Dei disceptatione vincendis: Deus auribus nostris audivimus & reliqua. Secunda, diversarum necessitatum, quæ in saeculo patiuntur, tormenta dinumerant; & se inter hæc Dei memores perseverare: Nunc autem repulisti nos, & reliqua. In tertiâ, precantur auxilium; ut hæc graviter afflictis, resurrectionis tempore debeant subveniri: Exsurge, quare obdormis Domine? & reliqua.

Eusebius Casariensis. De eodem. (hoc est, supplicatio Prophetarum super rejectione gentis Judæorum.)

S. Athanasius. Psalmus in narratione.

* Cardin. Thomas. Machabæorum pressuras Propheta supplicationesque commemorat. Item in Exomologesi, legendus ad Epistolam Pauli ad Romanos.

Psalm. Syr. Filiorum Corah quem canebat populus in Hurib unâ cum Moise. Præterea supplicatio Prophetarum Davidis & reliquorum. Nobis verd tropheum & victoria adversus bellum inferentes, vers. 35.

Psalm. Arab. vers. 50.

Feria III. ad Vigiliam.

S. Hier. Psalmus non anteriora facta docet, sed Ecclesiam in Christo renasci pronunciat; ac fideles in ea provocat ad agonem, ostendens neminem posse, nisi qui legitimè certaverit, coronari: in qua etiam plerumque voces Martyrum profertur.

P S A L M U S AD PRECANDUM.

Propheta.

1 **D**EUS, AURIBUS NOSTRIS audivimus,

2 patres nostri annuntiaverunt nobis

† 3 opus, quod operatus es in diebus eorum ÷ & in diebus antiquis.

† 4 Manus tua gentes disperdidit: & plantasti eos:

afflixisti

In perpetuum decantandus Psalmus, datus olim concinendus Levitis Cantoribus de progenie Core, ad magnam intelligentiam & eruditionem. PROPHETA. 1 Deus a nostris majoribus opus audivimus auribus nostris; 2 Moyses enim & Josue alique progenitores nostri per posteros suos suæque scripta nobis narraverunt: 3 opus, inquam, illud audivimus mirandum, quod effecisti diebus eorum, sequentibusque temporibus priscis; 4 quando manus omnipotentia tua nationes Chananæas perdidit e terra, quam

† 4. Exod. XV. 17. Psalm. LXXVII. 54. 55. LXXIX. 9.

† 6.
Deuter. VIII
17. Ps. XLI. 9.

† 6 afflixisti populos; & expulisti eos,
nec enim in gladio suo possederunt ter-
ram;

7 & brachium eorum non salvavit eos;

† 8 sed dextera tua & brachium tuum & il-
luminatio vultus tui;

† 9 quoniam complacuiſti in eis.

† 9.
Deuter. IV.
37.

† 10 Tu es ipse Rex meus & Deus meus:

† 10.

11 qui mandas salutes Jacob.

† 10.
Ps. LXXIII.
12.

† 12 In te inimicos nostros ventilabimus
in cornu:

13 & in nomine tuo spernemus insur-
gentes in nobis.

† 14.
Ps. XXXII.
16.

† 14 non enim in arcu meo sperabo:

15 & gladius meus non salvabit me.

† 16 salvasti enim nos de affligentibus nos:

17 & odientes nos, confudisti.

† 18.

† 18 in Deo laudabimur tota die:

† 18.
Ps. XIX. 6.

19 & in nomine tuo confitebimur in
saeculum.

D I A P S A L M A.

† 20.
Ps. LIX. 3.
12.

† 20 Nunc autem repulisti & confudisti nos:

21 & non egredieris Deus: in virtutibus
nostris.

† 22 avertisti nos retrorsum post inimicos
nostros:

23 & qui oderunt nos, diripiebant sibi.

† 24.
Rom. VIII.
36.

† 24 dedisti nos tamquam oves escarum:

25 & in gentibus dispersisti nos.

† 26.
Isaia LII. 3.
Jer. XV. 13.

† 26 vendidisti populum tuum sine pretio:

27 & non fuit multitudo in commutatio-
nibus eorum.

† 28.
Deuter. XXVIII. 37.
Ps. LXXVIII
4. Jer. XXIV.
9.

† 28 posuisti nos opprobrium vicinis nostris;

29 subsannationem & derisum his qui sunt
in circuitu nostro.

† 30 posuisti nos in similitudinem gentibus;

31 commotionem capitis in populis.

† 32 Totā die verecundia mea contra me
est:

33 & confusio faciei meae cooperuit me;

† 34 à voce exprobrantis & obloquentis;

35 à facie inimici & persequentis.

† 36 Haec omnia venerunt super nos: nec
obliti sumus te;

37 & iniquè non egimus in testamento tuo:

† 38 & non recessit retro cor nostrum.

39 & declinasti semitas nostras à viā tuā.

† 40 quoniam humiliasti nos in loco afflictionis:

41 & cooperuit nos umbra mortis.

† 41.
Isaia LIX. 10.

† 42 Si obliti sumus nomen Dei nostri;

43 & si expandimus manus nostras ad
deum alienum:

† 44.

† 44 nonne Deus requireret ista?

† 44.
Job XXXI.
14.

45 ipse enim novit abscondita cordis.

† 46.

† 46 quoniam propter te mortificamur totā
die:

† 46.
Rom. VIII.
36. I. Corint.
IV. 11.

47 aestimati sumus sicut oves occisionis.

† 48 Exsurge, quare obdormis Domine?

49 exsurge & ne repellas in finem.

† 50 Quare faciem tuam avertis?

oblivi-

quam habitabant: & in eorum locum illos patres no-
stros firmiter statuisti. 5 Tu infideles illos populos
Chananæos afflixisti, eosque ejecisti de terra sua: 6
non enim patres nostri vi gladii sui possederunt heredi-
tariā terram illam: 7 neque brachium eorum & ro-
bur salvos eos fecit in periculis bellorum: 8 sed eos
salvavit dextera tua & brachium tuum, & serena lux
benigni aspectus tui: 9 idque operatus es, quia ita be-
neplacitum fuit tibi in eis. 10 Tu idem ipse es Rex
meus & Deus meus: 11 qui precipis fieri salvatio-
nes populi Israelitici, quotiescumque is a malis qui-
busvis salvatur. 12 Te juvante, hostes nostros armis
veluti cornibus agitabimus: 13 & in potestate tua
pro nihilo reputabimus & conculcabitur adversarios
nostros insurgentes in nos. 14 non enim in arcu meo
confidam: 15 neque meus me ensis salvabit in praelio.
16 tu enim fuisti, qui nos salvasti ab hostibus nostris,
qui nos tribulant: 17 & tu eos, qui nos oderant, pudore
confudisti. 18 unde & in te Deo gaudebimus & gloria-
bimur tota die: 19 & tuo nomini ac majestati dignas
quantum poterimus, laudes profitebimur in aeternum.
* 20 At nunc post tot opera miranda, patribus nostris
a te facta, tu nos a te (ut videris) abjecisti, nosque
deserendo pudescisti: 21 & non videris amplius tu
Deus egressurus cum exercitibus nostris, ut protegas
sicut solebas, nos bellantes: 22 immo vertisti terga
nostra inimicis nostris nos insequentibus atque fugan-
tibus: 23 & qui nos oderunt, nos nostraque in suum
commodum diripiebant. 24 fecisti nos tamquam oves
macello destinatas & esui: 25 & inter varias & ex-
traneas nationes nos dispersisti. 26 vendidisti genti-
bus illis populum tuum nullo vel vilissimo pretio: 27
& in ejusdem populi tui alienationibus, cum venderen-
tur, non multum fuit pretii vel pecuniae. 28 expo-
sisti nos probro ac vituperationi vicinorum nostrorum;
29 & nos exposuisti subsannationi & irrisui eorum,
qui sunt in circuitu nostro. 30 exposuisti nos gentibus
tamquam in parabolam & proverbium magnæ calami-
tatis atque miseriae; 31 & inter populos exposuisti
nos tales, quibus illi ad ludibrium caput deridendo mo-
verent. 32 Totā die verecundia mea ex adverso mei
est, & ante oculos meos versatur; 33 meque tota die
cooperuit ignominia & pudor faciei meae, 34 propter
vocem ejus, qui me improbat, ac detrabit mihi, 35 &
ob praesentiam inimici & me persequentis. 36 Omnia
haec mala venerunt super nos; nec tamen obliti sumus
tui; 37 & contra testamentum legis tuae iniquè non
egimus, pactumque tuum non violavimus; 38 nec
conversus est retrō a te deficiens animus noster: 39 &
declinare non permisisti semitas gressusque actionum
nostrarum a via recta legis tuae. 40 & tamen nos de-
jecisti in loco teterrimo draconum, ubi affligeremur: 41
& nos operuit obscuritas magna calamitatis & mæro-
ris, tamquam umbra vicine mortis. 42 Si obliti su-
mus majestatis Dei nostri; 43 & si expandimus ma-
nus nostras ad orandum aliquem ex falsis diis extera-
rum nationum & gentium: 44 numquid non Deus in-
vestigabit haec scelera, ut puniat? 45 nam ipse optime
cognoscit non externa modò opera, sed & occulta cogi-
tata cordis. 46 sed enim tui causā tradimur morti to-
ta die: 47 ac reputari sumus tamquam viles oves oc-
cisioni destinatae. 48 Expergiscere tandem, ut ita di-
cam; cur quodammodo dormis nobis Domine, in no-
stris nos malis dissimulans? 49 consurge, queso, in
adjutorium nostrum; & ne nos a te proicias in per-
petuum; 50 Cur faciem tuam a nobis quasi iratus
avertis?

* Pausatio
aut immuta-
tio musica
cantilenae in-
ter psallen-
dum.

Ps. CXVIII.
25.

- 51 oblivisceris inopiae nostrae & tribulationis nostrae?
† 52 quoniam humiliata est in pulvere anima nostra:
53 cōglutinator est in terra vēr noster.
† 54 Exsurge ÷ Domine: adjuva nos;
55 & redime nos propter nomen tuum.

51 & quare viaceris oblivisci inopie nostrae ac tribulationis nostrae? 52 nam incurvata & depressa est ad pulverem usque anima & vita nostra: 53 adhaesitque in terra pectus nostrum, prosternente nos inimico. 54 Surge ergo Domine; auxiliare nobis: 55 & nos penē venditos inimicis nostris, redime ab eis propter misericordiam tuam.

ORATIONES.

Brev. Moza-
rab. fol. 39.
335. 244.
* al. contra-
ctu.
* al. ut in
loco affli-
ctionis, ubi
nos humi-
liasti.
fol. 264.

fol. 267.

* Comment.
hujus Psalm.
T. 7. S. Hiero-
nymus.

- MSS. 1 **E**xsurge Domine in auxilium nostrum; & erue nos ab opprobriis vitiorum: & qui coram patribus nostris inimicarum gentium regna vicisti; à persequentibus inimicis vultus tui in laminatione nos eripe. Per.
2 **E**xsurge Domine, adjuva nos contra omnem malitiam persequentium; & libera nos propter nomen tuum à * contrarietate spirituum immundorum: * ut qui nos in loco humiliasti afflictionis, exaltes iterum in remuneratione virtutis. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster; qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.
3 **D**omine Jesu Christe, quem saeculorum & regem fatemur & dominum; qui salutem mentibus nostris, delendo peccati offensam de nostris conscientis: ut mens nostra te lumen veritatis inradiata aspiciat; & in splendore tuo, firmo fidei gressu permaneat. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.
4 **R**ex Deus noster, qui mandas salutem Jacob, insurgentium in nos tentationum impetus, tui nominis maiestate devince; & insidiantium inimicorum laqueos brachii tui virtute confringe: ut qui cordis secreta cognoscis; conscientiae maculas abluas; fidem nostram in te firmam efficias; humilitatem placatus intendas; & in defensione nostri semper exurgas. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.
5 **J**am tuum (Domine) in tribulationibus auxilium mereamur: ut liberemur ab his pressuris non propter meritum nostrum, sed propter nomen tuum.

XLIV.

In finem: pro iis qui commutabuntur. Filiis Core: ad intellectum. Canticum pro Dilecto.

B E D A.

In finem Dominum Salvatorem designat, Pro iis qui commutabuntur de errore ad fidem, de Gentilitate ad Ecclesiam, de certamine martyrii ad palmam vitoriae, ac de tristitia saeculi ad gaudium sempiternum. Filiis Core ad intellectum: filiis Crucis ad intelligendum spiritualiter psalmum; ne de Salomone interpretandum putes; quamvis & ipse * Dilectus sit appellatus. Canticum pro Dilecto, pro Filio, cui dicitur: Hic est Filius meus Dilectus.

* II. Reg.
XII. 25.
* for. pasce-
rentur.

Celestibus epulis Propheta saginatus, praecōnia se Dominica incarnationis eructare promittit: ut unde ipse satietus (fuerat,) inde * parteciparentur & alii. Prima pars hujus epithalamii, Sponsi continet laudes, idest Domini Salvatoris, quatuor modis: Eructavit cor meum verbum bonum. In secunda, simili mysticarum virtutum numero, quatuor modis Sponsa praedicatur Ecclesia: Audi Filia & vide; & cetera.

Eusebius Caesariensis. Apparitio Christi, & regnum.

S. Athanasius. Psalmus in prophetia.

* Card. Thom. Propheta de Christo ad Ecclesiam dicit; Legendum ad Evangelium Matthaei de Regina Austri. Psalt. Syr. Scriptus a filiis Corab tempore Moysi. Apparitio Christi, & de Ecclesia, deque virtute gloriosa Domini.

vers. 41.

Psalt. Arab. Et numerus vers. 47.

S. Hier. Totus Psalmus refertur ad Christum, de quo Pater loquitur in Evangelio: Hic est filius meus dilectus, in quo mihi complacui; vel Psalmus spiritualium nuptiarum continet Sacramentum, idest conjunctionem Christi cum Ecclesia; ini-
tiatur ergo a voce Paterna.

Fer. III. ad
Vigilias.

CANTICUM NUPTIALE DE CHRISTO ET ECCLESIA.

Propheta.

- 1 **E**RUCAVIT COR MEUM verbum bonum:
2 dico ego opera mea Regi:
† 3 lingua mea, calamus scribae velociter
÷ scribentis:

Canticum nuptiale pro amatissimo sponso Christo Domino, in perpetuum decantandum pro iis, qui ab infidelitate convertentur ad fidem: datum olim Levitis Cantoribus de progenie Core; pertinens ad magnam intelligentiam & eruditionem. PROPHETA. 1 Cor meum Spiritu Sancto repletum, bonum praecellentemque sermonem effudit: 2 eloquor nunc igitur ego opera haec mea & carmina in dilecti Sponsi ac Regis honorem: 3 eritque mea lingua ad di-
cend.

SPE-

Ad CHRI-
STUM.

- † 4 SPECIOSUS formâ, prae filiis hominū:
5 diffusa est gratia in labiis tuis:
6 propterea benedixit te Deus in aeternū.
† 7 Accingere gladio tuo super femur
+ tuum: Potentissime,
† 8 specie tuâ & pulchritudine tua.
9 intende, prosperè procede ÷ & : regna,
† 10 propter veritatem & mansuetudinem
÷ & : justitiam:
11 ÷ & : deducet te mirabiliter dextera tua.
† 12 sagittae tuae acutae,
13 (populi sub te cadent)
14 in corda inimicorum Regis.
† 15 Sedes tua Deus, in saeculum saeculi:
16 virga directionis, virga regni tui.
† 17 Dilexisti justitiam, & odisti iniquitatem:
18 propterea unxit te Deus, Deus tuus
19 oleo laetitiae prae confortibus tuis.
† 20 Myrrha & gutta & casia à vestimētis tuis
21 à domibus eburneis; ÷ ex: quibus de-
lectaverunt te.
22 Filiae regum in honore tuo:
† 23 astitit Regina à dextris tuis in vestitu de-
aurato,
24 ÷ circumdata varietate:
† 25 AUDI FILIA & vide & inclina aurē tuā:
26 & obliviscere populum tuum & domum
patris tui:
† 27 & concupiscet Rex decorem tuum:
28 quoniam ipse ÷ est: Dñs ÷ Deus tuus;
† 29 ÷ & : adorabunt eum * ÷ & : filiae Tyri
in muneribus.
30 vultum tuum deprecabuntur ÷ omnes:
divites plebis.
† 31 Omnis gloria ÷ ejus: filiae regis, ab intus,
32 in fimbriis aureis, circumamicta arie-
tatibus.
† 33 ADDUCENTUR regi virgines post eā:
34 proximae ejus afferentur tibi;
† 35 afferentur in laetitia & exultatione:
36 adducentur in templum Regis.
† 37 Pro patribus tuis nati sunt tibi filii:
38 constitues eos principes super omnem
terram.
† 39 memores erunt nominis tui in omni ge-
neratione & generationem.
† 40 propterea populi confitebuntur tibi,
41 in aeternum & in saeculum ÷ saeculi:

Psal. XCII. 1.
Hebr. I. 8.Ad Eccle-
siam.

Psal. LIV. 5.

Psal. XLIX.
23.Ad CHRI-
STUM.

endum prompta: velut calamus scribae quamcittissime
scribentis. 4 TV MESSIA Rex Sponse dilecte, decore,
pulchrior es filiis hominum: 5 in tuisque labiis atque
sermonibus gratia effusa est mirè loquendi: 6 propterea
quod tibi beneficentia sua Deus benedixerit in aeternum.
7 Accinge te ense tuo super latus tuum ÷ Fortissime,
Princeps: 8 & decore isto tuo ac pulchritudine ista
tuâ te accinge. 9 arcum tuum intende ad sagittandum,
& prosperè procede ad debellandum inimicos tuos; &
super gentes omnes regna; 10 regna, inquam, propter
regias tuas virtutes, fidelitatem scilicet, & mansue-
tudinem atque justitiam: 11 tuaque te dextera & po-
tentia mirabiliter deducet in bello isto tuo. 12 sagittae
tuae acuminatae, ÷ potentissime Rex, 13 [quibus populi
rebeldes sub te cadent, seque tibi subjicient] 14 sagittae
istae tuae in tuorum corda inimicorum insiguntur ÷ Rex.
15 Thronus regni tui, Deus, stabilis erit in omnia sacu-
la: 16 sceptrum regni tui sceptrum est rectissimum &
aequissimum. 17 Tu dilexisti id quod justum est; & id
quod est iniquum odisti: 18 propterea quod te, ÷ Deus
Christe, unxerit Deus Pater tuus, 19 unxerit, inquam,
te ceu oleo & unguento laetificante, Spiritus Sancti gra-
tia, plusquam alios omnes, qui participes sunt & con-
sortes siue naturae siue gratiae tuae. 20 Myrrhæ, & la-
crymæ myrrhæ, & cinnamomi odores spirant & redo-
lent à vestimentis tuis, 21 de promptis ex aburneis
amplisque vestium repositoriis; quibus odoribus ea te
vestimenta laetificaverunt. 22 Filiae multorum regum tibi
adstiterunt in honorem & obsequium tui: 23 sed &
tua conjux Regina astitit tibi proxima ad dexteram in
vestitu aureo; 24 circumamicta veste variegata, va-
rioque omnis generis ornatu. 25 TV AUTEM ju-
nior filia, electa Sponsa atque Regina, audi verba Mes-
siae Regis & Sponsi tui; & mentis oculis ea intueere;
ac aurem tuam ad obediendum illi humiliter porrige:
26 & adhesura novo Sponso, obliviscere idololatriam
morumque pravorum veteris populi tui, ac paternae do-
mus tuae: 27 & si hæc feceris, diliget Rex sponsus
tuus pulchritudinem tuam: 28 obliviscere ergo majo-
rum tuorum, & ausculta tuo Sponso; quia ipse est Do-
minus Deus tuus: 29 & quem adorabunt allatis mu-
neribus & filiae quoque alienigenae, ut sunt mulieres
Tyriae. 30 propter quem Sponsum tuum tibi quoque,
supplicabunt venerabundi ditiissimi quique populorum,
ac principes. 31 Universa præcipue gloria ejusdem
Sponsae filiae regis intrinsecus est: 32 quæ Sponsa extrin-
secus quoque limbis & fasciis est aureis circumamicta
& variegata. 33 ABDUCENTUR ad te Regem
Sponsum virgines aliæ post sponsam eam tuam: 34 ejus-
que propinque & amicae abducentur ad te; 35 addu-
centur, inquam, ad te cum letitia & exultatione: 36
ducenturque in templum usque ac thalamum tuum, ÷
Sponse Rex. 37 Loco patrum tuorum, ex quibus homo
nasci voluisti, ex ista tuâ Sponsa nati sunt tibi filii: 38
quos facies atque constitues in universa terrâ principes.
39 qui filii tui tuæ semper majestatis recordabuntur in
generationibus cunctis. 40 Propter quod omnes popu-
li terræ debitas tibi laudes profitebuntur, 41 in eter-
num & in omnia secula.

O R A T I O N E S.

MSS.

- 1 **C**hriste Domine Verbum Patris, per quem cuncta creata sunt & creantur; custodi,
quaesumus, Ecclesiam tuam varietate Gentium congregatam: ut dum te ex ipsâ credu-
litate justitiâ corde puro diligimus, principatum aeterni saeculi cum patribus mereamur.
Qui cum Patre & Spiritu Sancto vivis & regnas Deus per omnia saecula saeculorum. Amen.
2 **F**ac nos Domine diligere justitiam & odire iniquitatem: * ac per te, speciemque tuam &
pulchritudinem currentes, deducat nos mirabiliter dextera tua: & mortificatâ in nobis
incentivâ fornicationis libidine, accinge lumbos nostros gladio castitatis. R. Amen. Per
misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus, & vivis & omnia regis in saecula sae-
culorum. R. Amen.

Br. Moz. fol.
89. 113. 135.
* al. ac per
speciem, tuâ
pulchritudi-
nem quae-
rentes.

fol. 137. 259.
330.
al. quodque
ejus orna-
mentis affi-
gitur.
fol. 329.

3 **D**eus, cujus sedes manet in saeculum saeculi; fulgeat Ecclesia tua varietate virtutum; & sceptrum tuum perornetur disciplinâ officiorum: quosque ejus ornamentis afficis, separari ab ea nullatenus patiaris. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

4 **V**irga aequitatis, virga regni tui Domine: ipsa nos corrigens à plagaque eruat; atque eadem correptionem & ingerat poenâ, & instruat disciplinâ. sit ergo nobis haec virginitas non perditio, sed doctrina: fac & nos diligere justitiam; & odire iniquitatem: ac per speciem tuam pulchritudinemque currentes, deducat nos mirabiliter dextera tua; & mortificato in nobis incentivae libidinis ardore, accinge lumbos nostros custodiâ castitatis. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 380.
De SS. Vir-
ginibus.

5 **D**eus, qui omnem Virginum gloriam, filiarum utique Regis, intrinsecus esse vis; ut testimonium alienae laudis non appetant, quas virtus in aeterna laetificat; annue nobis earum Virginum precibus, & ut humanas laudes effugere, & boni operis intra nos testimonium deportare: quò & virgines persistamus in fide; & incorruptam ex hoc capiamus hereditatem. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

XLV.

In finem: filiis Core: pro arcanis, Psalmus.

B E D A.

Sensus my-
sticus.

In finem Christum significat, Filii Core Christianos, ex quorum persona psalmus iste cantatur. Pro arcanis vero adventum Domini significat Salvatoris; quem divinitatis sua mirabili secreto pro hominum salute disposuit.

Filii Core, qui fideles debent intelligi Christiani, Primo membro psalmi non se timere praesentur conturbaciones saeculi; quia Deus refugium eorum probatur & virtus: Deus noster refugium. Secundo, Christus dicunt apparere in medio Ecclesiae; qui eam in seipso tamquam in solidissima petra edificavit: (Fluminis impetus laetificat.) Tertio, credentium turba generaliter invitatur ad divina miracula contuenda, dicentes omnipotentem Deum arma nequitiae confringere, bella remove-
re, & tristitiam fidelium in aeterna gaudia commutare: (Venite & videte opera Domini &c.)

Eusebius Caesariensis. Apostolorum predicatio.

S. Athanasius. Psalmus gratiarum actionis.

* Cardin. Thomas. Ex persona canitur duorum Tribuum, pro liberatione sua gratias agentium, quando Pharias filius Romeliae, & Rasin Rex Syriae, Ahas Regem & Hierosolyma volentes expugnare, non valuerunt; sed ipsi potius sunt ab Assyriorum Rege conquesti. Item, legendus ad lectionem Actus Apostolorum

Psalm. Syr. Filiorum Corah, quem David canebat de afflictione, quae evenerat populo: quod ad Prophetiam dicitur mystice predicatio Apostolorum, vers. 23.

Psalm. Arab. Prophetia de Secretis filii, & de gente Ezechiae, quando erepti fuerunt a Damascenis, & numerus v. 20.

Feria III. ad
Vigilias.

S. Hier. Pro arcanis, idest pro occultis, de vocatione gentium, & de reprobatione Judaeorum. Psalmus docet nos spem nostram in illum debere ponere, qui solus potest de tribulationibus liberare.

PSALMUS AD LAUDANDUM DEUM.

Propheta.

1 **D**EUS NOSTER refugium & vir-
tus;

2 adjutor in tribulationibus quae invene-
runt nos nimis.

† 3 Propterea non timebimus dum turba-
bitur terra;

4 & transferentur montes in cor maris;

5 sonuerunt & turbatae sunt aquae eorū:

6 conturbati sunt montes in fortitudine
ejus.

D I A P S A L M A.

† 7 Fluminis impetus laetificat civitatē Dei:
8 sanctificavit tabernaculū suū Altissimus.

† 9 Deus in medio ejus, non commovebitur:
10 adjuvabit eam Deus manē diluculo.

† 11 Conturbatae sunt gentes & : inclina-
ta sunt regna:

12 dedit vocem suam, mota est terra.

† 13 Dominus virtutum, nobiscum:

14 susceptor noster, Deus Jacob.

D I A P S A L M A.

† 15 Venite & videte opera Domini,

16 quae posuit prodigia super terram.

17 auferens bella usque ad finem terrae:

arcum

In perpetuum decantandus, olim datus concinendus Levitis Cantoribus de progenie Core, Psalmus super arcanis & admirabilibus operibus Dei. PROPHETA. Deus noster nostrum est refugium & fortitudo nostra; ipse auxiliator est nostri in tribulationibus, quae invaserunt nos valde. 3 Ideo, Deo nos adjuvante, non timebimus, etiamsi conturbabitur & concutietur terra; 4 ac etiamsi montes transferentur in medium maris; 5 etiamsi personuerint & perturbatae fuerint aquae tumentes ejusdem maris; 6 & etiamsi agitati fuerint & tremuerint montes per fortitudinem Dei, non timebimus, ipso nos adjuvante.

* 7 Dulces impetus aquarum leniter decurrentium fluminis Siloe nostram hanc Dei Civitatem Jerusalem laetificant: 8 in qua civitate tabernaculum illud suum sibi consecravit Altissimus. 9 Deus est in medio ejusdem civitatis; quae propterea non concutietur hostium incurso: 10 quam civitatem Deus adjuvabit multo manē & in ipso ortu aurorae, hora tempestiva ac maturatē. 11 Deo pro nobis stante, & gentes inimicae sunt conturbatae, & adversaria regna inclinata sunt ad ruinam: 12 deditque Altissimus vocem suam tonantem; & timore concussi sunt habitatores terrae. 13 Dominus exercituum & Angelorum nobiscum adest: 14 Deus Israelitarum filiorum Jacobi, protector est nostri. * 15 Huc venite, & hac in civitate videte opera illa Domini, 16 quae stupenda prodigiose fecit super hanc terram. 17 ipse, contra quam sinat in aliis gentibus, bella hinc auferet ad extremos usque terminos hujus sanctae terrae;

* Pausatio
aut immuta-
tio musicae
cantilenae in-
ter psalle-
dum.

* Pausatio
aut immuta-
tio musicae
cantilenae in-
ter psalle-
dum.

Gg

18 arcum

† 5.
Psalm. XCII.
4.

† 15.
Psalm. LXV. 5.

234 P S A L M U S XLVI.

† 18.
Psal. LXXV.
4. DEUS.

† 18 arcum conteret; & confringet arma:
19 ÷ & : scuta comburet igni.
† 20 VACATE & videte quoniam ego ÷ sum:
Deus:
21 exaltabor in gentibus ÷ & : exaltabor in
terra.
† 22 DOMINUS virtutum, nobiscum:
23 susceptor noster, Deus Jacob.
‡ D I A P S A L M A :

Propheta.

18 arcum omnem sagittarum hic centeret; & ar-
maturam omnem confringet: 19 & scuta omnia &
plaustra bellica igne comburet; quia bellum non erit
amplius, sed pax atque securitas. DEUS. 20 Cessa-
te a curis superfluis, & agnoscite, quod ego sum Deus:
21 quia altum & excelsum me ostendam in gentibus
puniendis; & altum & excelsum quoque me ostendam
in terræ istius habitatoribus adjuvandis. PROPHE-
TA. 22 Dominus exercituum & Angelorum nobis-
cum adest. 23 Deus Israelitarum filiorum Jacobi, pro-
tectus est n. stri. *

* Cessatio ma-
fica cantile-
na & a sono
psalterii.

O R A T I O N E S.

MSS.

1 **P**erspiciuum in imminente tribulatione refugium, misericors Deus, sanctifica impetu
aeterni fluminis habitaculum cordis nostri: ut, te Deo virtutum nobis cooperante, ter-
rena praelia confutemus. Per Dominum.

Frev. Moza-
rab. fol. 90.
263.
* for. judi-
cante.

2 **D**eus noster esto nobis in adversis refugium; & in certaminibus hujus mundi virtutis
tuae praebe solatium: & dum te * adventante moerens turbata fuerit terra, tibi adjun-
gantur in gaudio, qui ob metum judicii admissa deflent in saeculo: ut tu virtutum Dominus sis
nobiscum; quem & timemus judicem; & cognoscimus redemptorem. R. Amen. Per mi-
sericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus, & vivis & omnia regis in saecula saeculo-
rum. R. Amen.

fol. 63. 113.
* al. nullo
modo.
* al. in ea.

3 **D**eus, virtus & refugium nostrum, esto nobis adjutor in tribulationibus: ut in * nullo
nostra metuat conscientia, cum te judicante conturbata fuerit terra. fluminis tui im-
petus, tamquam in sanctis tuis habitans, laetificat Civitatem: atque * in eo sumat ex vultu tuo
adjutorium; cum Sancti Spiritus, te largiente, perceperit donum. R. Amen. Per miseri-
cordiam tuam Deus &c.

fol. 135. 137.
* ibi, omnem
gladium in
sua vagina
reductum.

4 **D**eus, refugium nostrum & virtus, tu in pressuris omnibus assiste: ut * omni gladio in
suam vaginam reducto, & omne cor pacis tranquillitate ditatum, te videre ambiat; te-
que in tuis semper muneribus recognoscat. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus &c.

XLVI.

In finem: pro filiis Core: Psalmus.

B E D A.

Serfus my-
ficus.

Titulus notus est, Christum & Christianos insinuans.
Quamvis ex Persona filiorum Core totus sit hymnus cantatus; Diapsalmatis tamen est interpositione divisus. Primo
membro commemorantur gentes Domino laudes personae; quia populo acquisitionis cuncta subiecit, & in sua hereditate col-
leccvit: Omnes gentes plaudite manibus. Secundo, Ascensio Domini & regnum describitur; quo Sancti ipsius sunt sine fine
fruituri: Ascendit Deus in jubilo, & Dominus in voce tubae.
Eusebius Caesariensis. Vocatio Gentium.
S. Athanasius. Psalmus in prophetia. (&) laudem denuncians.
* Cardin. Thomas. Machabaeorum persona carmen hoc quasi triumphale praecinitur; quoniam, victis gentibus, vel ju-
deis praevaricatoribus, templum est cum sacris ritibus insauratum. Item, legendus ad lectionem Actus Apostolorum, post-
quam ascendit Christus ad Patrem.

Feria III. ad
Vigilias.

Psal. Syr. Filiorum Corab de gloria Dei in Monte Sinai; refertur etiam ad vocationem gentium, vers. 10.

Psal. Arab. & numerus vers. 17.

S. Hier. Psalmus vocem continet Apostolicam admoventem, ut in ipso solo latemur, cujus sumus sanguine liberati.

PSALMUS TRIUMPHALIS DE REGNO CHRISTI.

Propheta.

† 2.
Psal. XCVII.
4.

1 **O**MNES GENTES plaudite mani-
bus;
2 jubilate Deo in voce exultationis:
† 3 quoniam Dominus excelsus terribilis,
4 rex magnus super omnem terram.
† 5 Subiecit populos nobis, & gentes sub
pedibus nostris:
† 6 elegit nobis hereditatem suam;
7 speciem Jacob quam dilexit.
‡ D I A P S A L M A :.
† 8 Ascendit Deus in jubilo:
9 ÷ & : Dominus in voce tubae.

In perpetuum decantandus Psalmus, composi-
tus pro Levitis Cantoribus de progenie Core. PRO-
PHETA. 1 Populi omnes praelatitid plaudite mani-
bus; 2 & jubilate cum voce exultationis & laudis
ad honorem Dei: 3 quia ipse est Dominus altissimus &
terribilis, 4 & rex magnus super totam terram &
habitatores ejus. 5 Ipse nobis externos populos subje-
cit; ac exteris gentes subdidit pedibus nostris & pote-
stati nostrae: 6 ipse gratuito elegit terram illam, quam
nobis daret in hereditariam possessionem: 7 ipse pro-
geniei Jacobi dedit pulchritudinem illam & gloriam,
quam in ea progenie dilexit. * 8 Ascendit Arca Dei
in civitatem sanctam cum jubilo: 9 & cum clangore
tubae Arca Domini ascendit illuc.

* Pausatio
aut immuta-
tio muscae
cantilena in-
ter psallen-
dum.

Psal-

10 Omnes

- † 10 Psallite Deo & nostro : psallite :
 11 psallite Regi nostro , psallite :
 † 12 quoniam rex omnis terrae Deus .
 † 13 Psallite sapienter ; * regnabit Deus super
 gentes ;
 14 deus sedet super sedem sanctam suam .
 † 15 Principes populorum congregati sunt
 cum Deo Abraham :
 16 quoniam dii fortes terrae vehementer
 elevati sunt .

10 Omnes itaque canite Deo nostro , canite : 11 ca-
 nite , iterum dico , Regi nostro , canite : 12 quoniam
 Deus rex est universa terra , 13 Canite erudite &
 intelligenter ; quia regnabit Deus super gentes omnes :
 14 & Deus sedet super thronum sanctum suum . 15
 Principes externorum populorum congregati sunt cum
 Deo vero , quem coluit Abrahamus : 16 nam principes
 fortes , & quasi dii terrae , sese aggregantes atque
 subdentes cultui veri Dei , nimis valde elevati
 sunt .

O R A T I O N E S .

- MSS. 1 **R** Ex omnium saeculorum Deus , cujus regnum super omnes populos dilatatur , subjice ;
 quaesumus , gentes vitiorum sub pedibus nostris : ut dum tibi sapienter Deo nostro
 psallimus , tuo eas auxilio superemus . Per Dominum nostrum Jesum Christum .
 Brev. Moza- 2 **R** Ex magne & terribilis Domine , tibi in omnibus Gentibus vera jubilet fides ; & prae-
 rab. fol. 231. sta , ut non solum voce , sed & mente tibi psallamus , qui es Rex noster : ut tecum sine
 fine vivamus . *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster : qui es benedictus & vivis
 & omnia regis in saecula saeculorum . *Rx. Amen.*
 fol. 234. 3 **D** A nobis Domine non solum voce , sed & mente tibi psallere sapienter : ut juxta magni-
 tudinis tuae nomen tuam à nostris vocibus magnifices laudem . *Rx. Amen.* Per mise-
 ricordiam tuam Deus noster &c.
 fol. 244. 4 **C** Hriste Jesu , terribilis Deus noster , & rex noster , cujus in nativitate cum pastoribus An-
 De Ascensione geli gloriam detulerunt ; cui , devicto mortis authore , omnes Gentes manibus cordi-
 Domini. busque plauserunt * ; quem trophaea victricia reportantem ad aethera , Apostolorum est fi-
 * ibi tui . . . des prosecuta : fac nos redemptionis nostrae & Ascensionis tuae mysteria , fidei jubilatione
 reportantia. cantare ; & cum principibus populi , Deo Abraham fideli famulatu placere . *Rx. Amen.* Per
 misericordiam tuam Deus noster &c.
 Comment. 5 **O** Ramus te Domine , ut deposito omni tumore superbiae , ita tibi conjugamur in hoc
 hujus Psalm. saeculo , ut in judicio à sinistra parte disjuncti , non inveniatur in nobis , quod damnes
 T. 7. S. Hie- in poenam ; sed quod pietate multiplici provehas ad coronam .
 ronymi .

XLVII.

Psalmus cantici : filiis Core . - Secunda Sabbati :

B E D A .

Sensus my- Secunda Sabbati est secunda dies à Sabbato ; quae nunc feria secunda vocatur : in qua die , sicut Genesis narrat , fecit
 sticus . Deus firmamentum in medio aquarum ; & vocavit illud Caelum : ubi sanctae Ecclesiae celsitudo praefiguratur : quae velut inter
 inferiores & superiores aquas suspensa , inferior quidem Angelicam sublimitatem ; sed mundana est conversationis sublimior . sic
 ut ergo in xxiii. psalmo prima Sabbati , qua facta est lux , Domini demonstrat resurrectionem esse praecinendam ; sic & in
 praesenti secunda Sabbati , qua factum est firmamentum in medio aquarum , Ecclesiae culmen ostendit : cui filii Core , idest
 Dominicae Passionis , hujus cantici psalmum resonant .

In prima positione laudes Domino dicunt , quod Ecclesiam suam dilatans , cunctis terrarum regibus potentiam suam osten-
 derit : Magnus Dominus & laudabilis nimis . In secunda gratias agunt de adventu Domini Salvatoris , commanentes
 Antisites futuros , ut * Gradus in Ecclesia distribuant , per quos Salvator possit agnosci ; qui famulos suos aeterna protectione
 custodit : Suscepimus Deus misericordiam tuam .

* y. 26. juxta Eusebius Caesariensis . Hymnus in Deum de Ecclesia , & destructio persecutionum .
 editionem S. Athanasius . Psalmus cum hymnis . (al. Hymnum dicens .)
 Romanam .

* Cardin. Thomaf. Estimatione . . . hominum ignorantium Deum ; ex his , quae in civitate operatus est , magnus appe-
 ruit . Item , legendus ad Apocalypsim Johannis figura Ecclesiae Hierusalem futurae .

Psalt. Syr. A filiis Corab composuit contra superbiam gentium . Tum laus Ecclesiae ad Deum , & destructio persecuto-
 rum , vers. 28 .

Feria III. ad Pf. lt. Arab. Et numerus vers. 29 .
 Vigiliis . S. Hier. Psalmus totus circa Sanctam I lehem : totus circa Ecclesiastica mysteria commemoratur .

PSALMUS AD LAUDANDUM DEUM .

- Propheta . 1 **M** AGNUS DOMINUS & lauda-
 bilis nimis
 2 in civitate Dei nostri , in monte sancto
 ejus :
 funda-

Psalmus cantici datus concinendus Cantoribus
 Levitis de progenie Core : decantandus autem se-
 cunda die post Sabbatum . PROPHETA . 1 Magnus
 est Dominus & laudandus valde , 2 laudandus ubique ,
 sed maxime in Jerusalem civitate Dei nostri & in suo
 mon-

Y. 3.
Matth. V. 35.

- † 3 fundatur exultatione universae terrae
4 mons Sion, latera Aquilonis,
5 civitas Regis magni.
† 6 Deus in domibus ejus cognoscetur,
7 cum suscipiet eam.
† 8 Quoniam ecce reges terrae congregati
sunt, convenerunt in unum:
† 9 ipsi videntes, sic admirati sunt;
10 conturbati sunt, commoti sunt: tremor
apprehendit eos:
† 11 ibi dolores ut parturientis.
12 in spiritu vehementi conteres naves
tharxis.
† 13 Sicut audivimus, sic vidimus
14 in civitate Domini virtutum,
15 in civitate Dei nostri:
16 Deus fundavit eam in aeternum.

D I A P S A L M A.

- † 17 Suscepimus Deus misericordiam tuam
in medio templi tui.
† 18 secundum nomen tuum Deus, sic ÷ &:
laus tua in fines terrae.
19 Justitiā plena est dextera tua:
† 20 laetetur mons Sion,
21 ÷ &: exsultent filiae Judae,
22 propter judicia tua ÷ Domine:
† 23 Circumdate Sion; & complectimini eam;
24 narrate in turribus ejus:
† 25 ponite corda vestra in virtute ejus;
26 ÷ &: distribuite domos ejus:
27 ut enarretis in progenie alterā
† 28 quoniam hic est Deus Deus noster,
29 in aeternum & in saeculum ÷ saeculi:
30 ipse reget nos in saecula.

Y. 30.
Ita Cod. Alex-
andr. & A-
pollinarius.

monte sancto Sion, 3 quia cum exultatione ac gaudio
universa terra a fundamentis edificatur 4 tum urbs ip-
sius montis Sion versus meridiem, tum latera alia ur-
bis Jerusalem versus Aquilonem: 5 quae duae urbes
conjunctim sunt civitas Regis magni Dei. 6 Deus in
ejusdem civitatis domibus habitare agnoscetur ab exte-
ris nationibus; 7 cum eam defendendam susceperit con-
tra hostes illius. 8 Nam ecce reges terrae congregati
sunt, & venerunt simul adversus illam: 9 at ipsi
reges videntes eam civitatem inhabitari a Deo atque
defendi, sic demum mirabundi obstupuerunt; 10 tur-
bati sunt & concussi sunt pavore; eosque horror ap-
prehendit ac tremefecit: 11 ibique ad conspectum ejus-
dem civitatis eosdem reges invaserunt dolores maximi,
tales, quales sunt mulieris parturientis. 12 quos re-
ges tu Domine tam faciliter conteres, quam facile
valido vento conteres, cum volueris, naves maris. 13
Sicut audivimus protectorem fore Deum urbis hujus,
ita re ipsa vidimus: 14 ita, inquam, vidimus adfuisse
divinam protectionem in civitate hac Domini exer-
cituum, 15 in hac civitate Dei nostri: 16 quam Deus
fundavit duraturam in aeternum. * 17 Opem miseri-
cordiae tuae Deus consecuti sumus in medio templi tui
in hac tua civitate constructi, ubi eam imploravimus.
18 prout ergo decet majestatem tuam Deus, ita & laus
tua celebratur ad extremos usque fines terrae. 19 De-
xtera manus tua Domine plena est justitiā, justissime
faciens quicquid facit: 20 proinde latentur habita-
tores montis Sion, 21 & civitates, quae sunt in Judaea,
exsultent, 22 propter aequitatem judiciorum tuorum.
Domine, quibus ulcisceris hostes populi tui. 23 Cir-
cumdate urbem Sion; eamque circuite o Dei cultores:
24 narrate de turribus urbis hujus, quam numerosae
sunt & fortes; 25 apponite corda vestra ad cognoscen-
dam fortitudinem mœnium ejus, quam sint valida; 26
ac domos ejus & palatia sigillatim dinumerate: 27 ut
his consideratis, possitis enarrare aliis posteris vestris,
28 quod iste, qui hanc civitatem edificavit atque de-
fendit, sit Deus verus & Deus noster, 29 in aeternum
usque & in omnia saecula; 30 & quod ipse nos ceu
pastor reget in aeterna saecula.

* Pausatio
aut immuta-
tio musica
cantilena in-
ter psallen-
dum.

O R A T I O N E S.

MSS.

1 **L** Audabilis atque terribilis Deus, qui in caelesti Jerusalem Princeps magnificus inveniris;
dilata mentem nostram spirituali intelligentiā: ut misericordiā tuā in nostri pectoris
templo susceptā, digni narratione tui nominis habeamur. Per Dominum.

Brev. Moza-
rab. fol. 244.

2 **M** Agnifice Domine dilata exultationes universae terrae: ut diffusa in omnibus fides
mundum repleat; & juxta magnitudinis tuae nomen, tuam nostris vocibus magnifi-
ces laudem. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis &
omnia regis in saecula saeculorum. *Rx. Amen.*

fol. 43.

3 **M** Agne Domine valdeque laudabilis, dilata in omnes fidem Ecclesiae tuae: ut in cujus
gradibus Deus agnosceris; in ea etiam plenā fidelium devotione lauderis: ejusque
preces propitius suscipe; & inter saeculi procellas sollicitos gubernator custodi: ut Civitatem,
quam fundasti in saecula, misericordiā tuā introeuntes, suscipiamur in illa, narrantes in tur-
ribus mirabilia tua. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam &c.

XLVIII.

In finem, filiis Core, Psalmus.

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Tituli hujus verba cuncta trahunt ad Dominum, illiusque cruore redemptos.
Per totum Psalmum verba sunt omnipotentis Filii. In prima sectione narrat, qualia dicturus vel daturus sit fidelibus
tempore incarnationis suae: Audite haec omnes gentes, & cetera. In secunda, quae sunt sultis ventura: Cum viderit (sa-
pientes morientes.) In tertia, quae justos impiosque sequutura sunt: Sicut oves in illo feno positi sunt. In quarta commo-
net suos, ne timeant divites saeculi, qui omnia bona sua cum luce relinquunt: Ne timueris, cum dives factus fuerit homo, &
cetera.

Esebius

Eusebius Caesariensis. Divini iudicii doctrina.

S. Athanasius. Psalmus in narratione.

* Cardin. Thomaf. Communis exhortatio ad omnes homines dirigitur, ne saeculi divitias magni pendant; sed pro his potius, si forte adfluant, Deo gratias referant, easque pro aeterna requie dispensent. Item, vox Ecclesiae super Lazaro, & divite purpurato.

Pfalt. Syr. Fillorum Corab, Prophetia de fortitudine gentium, & documentum iudicii divini, vers. 46.

Pfalt. Arab. Et numerus vers. 40.

Feria. III ad Vigiliis.

S. Hier. Istum Psalmum Spiritus Sanctus per Prophetam in persona praedicatorum cantavit; vel ideo iste Psalmus eo quod doceat mundi divitias cum vanis honoribus spernendas; cavendas etiam serpentis astutias; & omnem orbem ad audiendum Dei verbum instanter admonet, dicens;

P S A L M U S A D M E D I T A N D U M.

Propheta.

1 AUDITE HAEC omnes gentes;
2 auribus percipite omnes qui habitatis orbem,

† 3 quique terrigenae & filii hominum,
4 simul in unum dives & pauper.
† 5 os meum loquetur sapientiam;
6 & meditatio cordis mei prudentiam;
† 7 inclinabo in parabolam aurem meam;
8 aperiam in psalterio propositionem meam.

† 9 Cur timebo in die malae?
10 Iniquitas calcanei mei circumdabit me.
† 11 Qui confidunt in virtute sua;
12 & in multitudine divitiarum suarum gloriantur;

† 13 frater non redimit, redimet homo;
14 non dabit Deo placationem suam,
† 15 & pretium redemptionis animae suae.
16 Et laborabit in aeternum; & vivet adhuc: in finem?

† 17 non videbit interitum, cum viderit sapientes morientes?

† 18 Simul insipiens & stultus peribunt;
† 19 & relinquent alienis divitias suas:
20 & sepulchra eorum, domus illorum in aeternum,

† 21 tabernacula eorum in progenie & progenie:
22 vocaverunt nomina sua in terris suis:

† 23 Et homo cum in honore esset, non intellexit:
24 comparatus est jumentis & insipientibus; & similis factus est illis:

† 25 Haec via illorum, scandalum ipsis:
26 & postea in ore suo complacebunt.
D I A P S A L M A.

† 27 Sicut oves, in inferno positi sunt; mors depascet eos;

† 28 & dominabuntur eorum iusti in matutino;
29 & auxilium eorum veterascet in inferno, à gloria eorum.

† 30 Verumtamen Deus redimet animam meam de manu inferi cum acceperit me.
D I A P S A L M A.

† 31 Ne timueris cum dives factus fuerit homo;

32 & cum multiplicata fuerit gloria eius:

† 33 quoniam cum interierit, non sumet omnia;

† 34 quoniam cum interierit, non sumet omnia;

neque

In perpetuum decantandus Psalmus, datus olim concinendus Levitis Cantoribus de progenie Corab.

PROPHETA. 1 Populi omnes audite hec quae dicturus sum; 2 auribus ea percipite omnes habitatores orbis terrae; 3 audite, inquam, tam vos ignobiles terrae filii, quam vos nobilem filii hominum; 4 pariterque & dives & pauper audite. 5 os enim meum, modò loquetur verba sapientiae; 6 & diuturna cordis mei meditatio per os erumpens eloquetur documenta prudentiae: 7 inclinabo & ego quoque aurem meam ad audiendum parabolicum gravissimumque sermonem: 8 & cum psalterii sono musicisque modis depromam hoc problema meum & quaesitum. * 9 Quare timebo in die calamitosa iudicii novissimi? 10 Quia paena iniquorum gressuum & actuum vitae meae me reum tunc circumstabit, ut effugere nequeam tribunal Dei. 11 Qui fiduciam habent in fortitudine sua; 12 & superbiunt & gloriantur in multitudine divitiarum suarum: 13 eos in illa die mala a calamitate non liberat frater & propinquus, multoque minus alius quilibet homo liberabit eos; 14 nec quisquam illorum sive fortium sive divitum dabit pro se quidquam, quo Deum sibi ipse placatum reddat: 15 neque pretium aliquod dare poterit, quo a morte redimat animam suam. 16 Quòd & si laboraverit homo in saeculum, an vel sic & vivet adhuc in perpetuum? 17 an non experietur mortem etiam dives, cum videat etiam sapientes homines mori? 18 Verum pariter cum sapientibus insipiens quoque ac stultus morte peribunt: 19 & ejusmodi insipientes relinquent divitias suas extraneis: 20 & sepulchra eorum erunt eis domicilia usque ad consummationem saeculi. 21 & ipsa sepulchra erunt eis habitacula in omnes subsequendas aetates usque ad finem mundi: 22 licet appellaverint inaniter nominibus suis terras suas, ut sua nomina & titulos redderent immortalia. 23 Et ita homo cum in honore esset ad imaginem & similitudinem Dei creatus, non intellexit divina, & quae sibi futura essent post mortem: 24 praesentibus tantum belluino more intendens, comparavit se brutis pecudibus, & assimilatus est illis. 25 Talis vivendi ratio offendiculum ipsis est, & causa ruinae: 26 & nihilominus post haec facta stultissime, de iisdem rebus ore suo sibi complacebunt & benedicent, quasi bene prudenterque se gesserint. * 27 Verum ejusmodi stulti homines, sicut stolidae oves mactandae ponuntur in macello, ita & ipsi positi sunt in inferno; ubi mors perpetua eos depascet ac vorabit in saecula: 28 & dominabuntur eis iusti, cum clarum manet illuxerit saeculi futuri. 29 & adjutorium & robur eorum mundanum, quo nitebantur, antiquabitur & deficiet in inferno; & a gloria illa sua temporaria expulsi sunt tandem. 30 At de illius inferni potestate Deus animam meam redimet & liberabit, cum ad se me assumpserit in morte mea. * 31 Noli ergo commoveri et timere tibi, cum ditatus fuerit aliquis homo; 32 et cum multum aucta fuerit gloria domus et familiae illius: 33 quia cum ipse morietur, non secum tollet quidquam ex omnibus, quae hic habet;

Proemium.

* Narratio.

* Pausatio aut immutatio musicae cantilena inter psallendum.

* Pausatio aut immutatio musicae cantilena inter psallendum.

nec

Y. 35.
Deut. XXIX.
19.

34 neque descendet cum eo gloria ejus:
† 35 quia anima ejus in vita ipsius benedicetur.
36 confitebitur tibi cum benefeceris ei:
† 37 introibit usque in progenies patrum suorum;
38 & usque in aeternū non videbit lumen.
† 39 Homo cum in honore esset, non intellexit:
40 comparatus est jumentis & insipientibus:
& similis factus est illis;

34 nec in infernum descendet cum eo gloria domus ejus:
35 nam animus ejus in hac tantum ipsius vita se bene felicem pradicabit. 36 qui dives tunc solum laudabit te o homo, cum ipsi benefeceris: 37 sed demum tandem moriens intrabit ad generationem patrum suorum jam mortuorum; 38 et in eternum usque lucem non videbit nec praesentis vitae nec futurae. 39 Homo cum in honore esset, ad imaginem et similitudinem Dei creatus, non intellexit divina, et quae sibi futura essent post mortem: 40 presentibus tantum belluino more intendens, comparavit se brutis pecudibus, et assimilatus est illis.

O R A T I O N E S.

MSS.

1 **R** Eple Domine os nostrum sapientiā tuā: ut memores te hominem factum, nosque redemisse de tartaro, mereamur vultus tui lumine decorari. Qui cum Patre & Spiritu Sancto vivis & regnas Deus per.

Brev. Mozarab. fol. 80.

2 **A** Udiant te Domine omnes gentes; & dives simul ac pauper aurem tibi cordis accomodent: neque timeamus in die mala; neque fidei honore relicto, jumentis insipientibus comparemur: ut te solum intelligentia nostra adsequens ambiat, quem aeterno in gaudio cum Sanctis omnibus laudans, praemia sempiterna suscipiat. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

fol. 91. 137.
140. 143.

3 **A** Udiant simul te Domine omnes gentes; & dives ac pauper aurem tibi cordis accomodent: ibique omnium ad fidem praeparetur auditio, quò salvandis promittitur gratiae plenitudo. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

fol. 49.

4 **A** Periat, quaesumus, Domine os nostrum sapientia; & corde meditemur, & linguā loquamur prudentiam: & ne jumentis insipientibus comparemur, disciplinis divinae legis erudiamur: ut te solummodo intelligentia nostra adsequens ambiat, quem aeterno in gaudio cum Sanctis omnibus laudans, praemia sempiterna suscipiat. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus *Ec.*

fol. 256.

5 **A** Udiant simul te Domine tuae salutis authorem & dives ac pauper; mandatis tuis aurem accomodent, simul audiant simulque concurrant: ne schismatum & haeresum errore * sejunctis, aliis sint praecepta vitalia odor vitae in vitam, & aliis odor mortis in mortem: idcirco Domine & adversos collige, & * conjunctos non finas dirimi ab unitate Ecclesiae: ibique omnium ad percipiendam fidem praeparetur auditio, * quò salvandis promittitur gratiae plenitudo. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

* ibi, sevin-
cti.
* ibi, convi-
ctos.
* ibi, quia.

Comment.
hujus Psalm.
T. 7. S. Hieronymi.

6 **T** E Domine deprecamur, ut ipse nobis tribuas intellectum: ut dum ea, quae videntur, abjicimus; illa, quae non videntur, adipisci mereamur.

XLIX.

Psalmus Asaph.

B E D A.

I. Paralip. VI.
31. 33. 39. 42.
XLVI. 41. 42.
Sensus mysticus.

Asaph filius fuit Barachiae de familia Gerson filii Levi: qui in Paralipomenon legitur electus inter quatuor Cantorum magistros, ut instrumentis musicis Domino psalmos resonaret. qui non author psalmi hujus, sicut & de aliis dictum est, sed musicus egregius existens, in hoc tamen titulo meruit ob significationem sui nominis adhiberi; interpretatur enim Synagoga: sed hic illa Synagoga fidelis loqui intelligenda est, quae & venturum Christum credidit, & venientem libentissime suscepit. Sciendum planè, quod hic psalmus utrumque Domini prophetet adventum.

In prima sectione fidelis Synagoga loquitur, quae nunc est in populis Christianis, de primo secundoque adventu Domini Christi: Deus deorum Dominus locutus est; & vocavit terram. In secunda, Dominus Deus Jesus Christus ipse commonet populos, ut victimis pecudum derelictis, sacrificium laudis immolent: Audi populus meus (& loquar) &c. In tertia, Synagoga reloquitur, imputans peccatoribus nequitias suas: Peccatori autem dixit Deus, Quare tu enarras justitias meas? & assumis testamentum meum per os tuum?

Eusebius Caesariensis. Avocatio à sacrificiis legis Moysi, & introductio ritus (al. legis) testamenti novi.

S. Athanasius. Psalmus in narratione,

* Cardin. Thomas. In priore Psalmo ad omnes homines sermonem direxit, nunc ad Judaeos loquitur, conslernare volens, & emendare peccantes, qui, virtutum negligentes, solas curarent hostias: quod totum exequitur terribiliore suggestu quasi Tribunal judiciale describens, ut sit tota compellatio Dei plena terroris. Item, legendus ad Evangelium Matthaei.

Psalt. Syr. Dicitur ab Asaph Propheta de sacrificiis legalibus Testamenti Moysi, deque cessatione eorum. Nos vero commonet, quod nisi exequamur ejus mandata, erimus ei abominandi, eo quod negligamus Libros spirituales, vers. 40.

Psalt. Arab. vers. 47.

Feria III. ad
Vigilias.

S. Hier. Psalmus discernit justos ab impiis, caelestes a terrenis, sanctos a peccatoribus; protestatur in quo non Propheta se locutum, sed ipsum Dominum pronunciat, dicens:

PSAL-

PSALMUS AD MEDITANDUM.

Propheta.

DEUS DEORUM Dominus locutus est, & vocavit terram,

† 2 à solis ortu usque ad occasum.

† 3 Ex Sion, species decoris ejus:

† 4 Deus manifestè veniet; Deus noster & non filebit.

† 5 ignis in conspectu ejus exardescet:

† 6 & in circuitu ejus, tempestas valida.

† 7 Advocabit caelum desursum

† 8 & terram, discernere populum suum.

† 9 Congregate illi Sanctos ejus,

† 10 qui ordinant testamentum ejus super sacrificia.

† 11 & annuntiabunt caeli justitiam ejus:

† 12 quoniam Deus judex est.

D I A P S A L M A.

† 13 AUDI populus meus, & loquar;

† 14 Israël, & testificabor tibi:

† 15 Deus Deus tuus ego sum.

† 16 Non in sacrificiis tuis arguam te:

† 17 holocausta autem tua in conspectu meo sunt semper.

† 18 Non accipiam de domo tuâ vitulos;

† 19 neque de gregibus tuis, hircos:

† 20 quoniam meae sunt omnes ferae silvarum,

† 21 jumenta in montibus & : boves.

† 22 cognovi omnia volatilia caeli:

† 23 & pulchritudo agri mecum est.

† 24 si esuriero, non dicam tibi:

† 25 meus est enim orbis & terrae: & plenitudo ejus.

† 26 numquid manducabo carnes taurorum? aut sanguinem hircorum potabo?

† 28 Immola Deo & sacrificium: laudis:

† 29 & redde Altissimo vota tua.

† 30 & : invoca me in die tribulationis:

† 31 eruam te; & honorificabis me.

D I A P S A L M A.

† 32 PECCATORI autem dixit Deus:

† 33 QUARE tu enarras justitias meas?

† 34 & assumis testamentum meum per os tuum?

† 35 tu verò odisti disciplinam;

† 36 & projecisti sermones meos retrorsum.

† 37 Si videbas furem, currebas cum eo:

† 38 & cum adulteris portionem tuam & ponebas:

† 39 os tuum abundavit malitiâ:

† 40 & lingua tua concinnabat dolos.

† 41 sedens, adversus fratrem tuum loquebaris:

† 42 & adversus filium matris tuae, ponebas scandalum.

† 43 Haec fecisti, & tacui.

† 44 existimasti iniquè quod ero tui similis:

† 45 arguam te; & statuam contra faciem tuam.

Psalmus inspiratus, aut ad cantandum traditus Asapho Levitæ primicerio Cantorum. PROPHE-
TA. 1 Dominus, qui est Deus omnium judicum, qui dii quidam terrestres appellantur, locutus est, & ad judicium suum vocavit habitatores terre, 2 ab oriente trahens omnes usque in occidentem. 3 Ex superna Sion apparebit species pulchritudinis ejus: 4 Deus enim manifestè cum gloria ac majestate veniet: nec diu Deus hic noster tacebit; sed citò peccata redarguet ac vindicabit. 5 ignis coram eo ardebit, mundumque exuret: 6 et circa ipsum valida tempestas erit. 7 Advocabit in testes justitiae suae celum desursum 8 ac terram, ut dijudicet populum suum. 9 Congregate ergo ad eum, o Angeli, cunctos fideles, qui sanctimoniam vitae profitentur, 10 quique disponunt & feriunt pactum cum eo super offerendis sacrificiis. 11 et tunc celites ipsi annuntiabunt ejusdem Dei justitiam: 12 nam Deus est judex, qui nec falli potest nec fallere. DEUS JUDEX. 13 Popule mi, ausculta, & ego ad te loquar; 14 audi popule Israelitice, teque contestabor: 15 Deus Deus tuus ego solus sum. 16 Non propter carnalia sacrificia tua neglecta te nunc arguam: 17 nam sacrificia illa tua, in quibus victima tota crematur, sunt coram me perpetuo. 18 Non ego suscipiam tamquam rem non meam vitulos domus tuae, quos mihi sacrificaveris; 19 nec gregum tuorum hircos, quos mihi immolaveris, suscipiam, quasi antea mei non fuissent: 20 mea sunt enim animalia omnia sylvarum: 21 meae sunt pecudes in montibus ac boves: 22 novi ego mei juris esse aves omnes in aëreo caelo volitantes: 23 & quicquid pulchrum est in quovis agro, meum est & in potestate mea. 24 si fieri posset, ut ego esurirem, non dicerem tibi, ut dares mihi aliquid ad edendum: 25 meus enim est totus orbis terrae, & mea sunt omnia, quibus ipse mundus plenus est. 26 numquid ego comesurus sum carnes taurorum, quos mihi immolas? 27 aut hircorum sanguinem bibiturus, quem in libaminibus victimarum mihi offers? 28 Ergo potius mihi offer, seu sacrificium spirituale, laudem gratiarumque actionem ex intimo corde tuo: 29 mihi quæ Altissimo tu reddes & imple vota, quæ promissisti, ut mihi cultum exhiberes & obedientiam. 30 & tunc, cum vota persolveris & laudem, me fidenter invoca in quovis tempore tribulationis tuae: 31 & ego ex ea eximam te: meque magis ac magis tu glorificabis. PROPHETA. 32 Peccatorem aurem Deus ita allocutus est, DEUS. 33 Ad quid, & ob quam utilitatem tuam tu homo peccator semper narras & prae dicas facienda justa praecepta mea? 34 & cur semper assumis in ore tuo legem meam, quam disposui populo meo, factò fœdere cum eo? 35 cum tu interim animo tuo odio habueris institutionem vitae bene moratae: 36 & mea verba ac jussa contemnendo projeceris post tergum tuum. 37 Tu si furem aliquem videbas, statim consentiens una cum eo currebas ad furandum: 38 & una cum iis, qui alienas solent uxores stuprare, partem tuam ponebas, socius eorum factus & particeps. 39 os tuum abundanter plenum erat maledicentia: 40 & lingua tua artificiosè aptabat fraudem ad decipiendum. 41 cum aliis improbis sedens detrahebas de fama fratris & cognati tui: 42 & contra ipsum quoque fratrem tuum uterinum fabricabaris opprobrium; & ita ponebas ei offendiculum, in quod impingeret inopinatè. 43 Hæc tu mala fecisti; & ego nunciusque dissimulavi tacens. 44 existimasti per summam iniquitatem futurum me similem tui, ac probaturum mala tua: 45 sed demum tandem coarguam te; tuaque peccata proponam atque constituam ante oculos tuos.

IN-

PRO-

Propheta.

† 46 INTELLIGITE haec, qui obliviscimini Deum:

47 ne quando rapiat, & non sit qui eripiat.

DEUS.

† 48 SACRIFICIUM laudis honorificabit me:

49 & illic iter, quo ostendam illi salutare Dei.

PROPHETA. 46 intelligite haec vos, qui obliviscimini Deum, & secure peccatis, ac si Deus non esset: 47 ne aliquando ille vos inopinatè a presenti vita rapiat ad mortem aeternam; cum & non sit, qui vos liberet a potenti manu Dei. DEUS. 48 Sacrificium spirituale laudis gratiarumque actionis me apud homines glorificabit: 49 & in eo genere sacrificii spiritualis est via, qua demum ejusmodi immolanti ostendam atque exhibebo salutem illam meam summam ac sempiternam in caelo.

O R A T I O N E S.

MSS.

1 **D**Eorum Domine te rogamus; uti nos suscipias in sacrificium laudis; quò sine onere peccati tuas justitias enarrantes, iter illud, quo salutare tuum ostenditur, gradiamur. Per eundem Dominum nostrum Jesum.

Erev. Moza-
rab. fol. 9. 12.
* al. veneris.

2 **D**Eus, qui manifestè ad judicium venturus esse crederis; manifestam potentiam in nobis ostende tuae salvationis: ut qui terribilis sustineris; mitissimus, cum *adveneris, sentiaris. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

fol. 254.

3 **D**omine, qui manifestus crederis in Judicio cum majestate venturus; misericordià tuà a peccatis eripias; ne nos justitia simul cum peccatoribus pertrahat. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus *Ec.*

fol. 268.

4 **I**nvocamus te Domine in die tribulationis, ut nos eripias, fideique nutrimentis & nos crescere facias: ut quod mente proficimus, tibi serviat; & usus nostrae actionis, laus sit tui perpetim nominis. (*R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*)

B E N E D I C T I O.

Comment.
hujus Psalm.
T. 7. S. Hieronymi.

5 **C**hristus Dei Patris Filius nobis praestare dignetur, ut discreti à paleis, impleti fructu sanctificationis, offeramus ei sacrificium laudis: ut ipso illuminante, intelligere mereamur viam nostrae salutis. *Amen.*

L.

* II. Reg.
XII. 1.

*In finem: Psalmus David: * Cum venit ad eum Nathan Propheta, quando intravit ad Bethsabee.*

B E D A.

Historia quidem nota est. David Regem, concupitū & raptū & constupratū Bethsabee, virum ejus Uriam gladio Ammonitarum peremisse: sed cognita per Nathan Prophetam culpa, mox penitentia lacrymis quod deliquerat obliuisse. Ubi maxime notandum est, ideo sanctissimos quosque viros in talia nonnunquam cadere permisos; eorumque & culpas & penitentiam Scriptura inditam; ut nobis infirmis & longe post eorum vestigia jacentibus, & in eorum casu, cautela timor commendetur: & in eorum correptione exemplum penitentiae & spes vitae detur. Sed quia Sanctorum gesta etiam sinistra, mysterium nostrae salutis operantur; David Christum significat; Bethsabee, quae puteus saturitatis interpretatur, Ecclesiam praefigurat; Urias, qui interpretatur Lux mea Dei, diabolum demonstrat, qui lucem sibi Deitatis usurpare querebat; sed à Domino prostratus, mundi regnum amisit, Ecclesiamque fidelium ei regendam dimisit.

Sensus mysticus.

Quinque membris est psalmus iste discretus. Prima est satisfactio perfectissima humilitatis: Miserere mei Deus. Secunda, confidentia misericordiae caelestis: Asperges me hyssopo. Tertia petit Dominum à suis peccatis aspectum avertere: Averte faciem tuam à peccatis meis. Quarta dicit omnes peccatores ad desiderium supplicandi magis ac magis animandos; si tam ingens illi remitteretur iniquitas ejus: Docebo iniquos vias tuas. Quinta parte, causa memoratur Ecclesiae, quae per ejus erat semen in adventu Domini construenda: Benigne fac Domine, & reliqua. Ubi jam latus altari ejus offerendos vitulos pollicetur. Sic & supplicatio devota concluditur; & ventura salutis gaudia nunciantur.

Eusebius Caesariensis. Doctrina confessionis.

S. Athanasius. Psalmus in confessione.

* Cardin. Thomaf. Sub occasione penitentiae, qualiter populus in Babylone captivus penitere debeat, ostendit. Item, in actus Apostolorum, ubi Paulus eligitur, & vox Pauli penitentis.

Psalt. Syr. Davidis, cum peccavit, & occidit Uriam. Nobis autem significatur documentum, & confessio. vers. 41.

Psalt. Arab. Davidi, quem dixit, cum interfecit Uriam, & venit ad eum Nathan Propheta, eumque obsequio corripuit,

In Feriis ad
Matutinum.

vers. 22.

S. Hier. Iste quinquagesimus Psalmus vocem continet penitentis personae, ostendens, ut qui ceciderit in crimine, confitendo mala sua redeat ad salutem.

PSALMUS IV. POENITENTIALIS AD SUPPLICANDUM.

Propheta.

1 **M**ISERERE MEI DEUS SECUNDUM magnam: misericordiam tuam:

V. 2.

II. Reg. XI.
4.

† 2 & : secundum multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam.

Psalmus in perpetuum decantandus, Davidi inspiratus: cum ad eum venisset Nathan Propheta; postea quam ingressus fuerat ad Bethsabee uxorem Uriae. PROPHETA. 1 Miserere mei Deus pro magna misericordia tua: 2 & juxta multitudinem illam miserationum tuarum, tot tantisque peccatoribus exhibita-

- † 3 amplius lava me ab iniquitate meâ ;
 4 & à peccato meo munda me.
 † 5 quoniam iniquitatem meam ego cognosco :
 6 & peccatum meum contra me est semper ;
 † 7 tibi soli peccavi , & malum coram te feci .
 8 ut justificeris in sermonibus tuis ;
 9 & vincas cum judicaris .
 † 10 Ecce ÷ enim : in iniquitatibus conceptus sum :
 11 & in peccatis concepit me mater mea .
 † 12 Ecce enim veritatem dilexisti :
 13 incerta & occulta sapientiae ÷ tuæ : manifestasti mihi .
 † 14 Asperges me hyssopo , & munda-
 bor :
 15 lavabis me , & super nivem dealba-
 bor .
 † 16 Auditui meo dabis gaudium & lacti-
 tiam :
 17 & exultabunt ossa humiliata .
 † 18 Averte faciem tuam à peccatis meis :
 19 & omnes iniquitates meas dele .
 † 20 Cor mundum crea in me Deus :
 21 & spiritum rectum innova in visceribus
 meis .
 † 22 Ne projicias me à facie tuâ :
 23 & spiritum sanctum tuum ne auferas
 à me .
 † 24 Redde mihi laetitiam salutaris tui :
 25 & spiritu principali confirma me .
 † 26 Docebo iniquos vias tuas :
 27 & impii ad te convertentur .
 † 28 Libera me de sanguinibus Deus Deus
 salutis meae :
 29 ÷ & : exultabit lingua mea justitiâ tuâ
 Domine .
 30 Labia mea aperies , & os meum annun-
 ciabit laudem tuam :
 † 31 quoniam si voluisses sacrificium , dedis-
 sem utique :
 32 holocaustis non delectaberis .
 † 33 sacrificium Deo , spiritus contribula-
 tus .
 34 cor contritum & humiliatum Deus non
 despicias :
 † 35 Benignè fac ÷ Domine : in ÷ bonâ :
 voluntate tua Sion ;
 36 ut aedificentur muri Jerusalem .
 † 37 tunc acceptabis sacrificium justitiae
 38 oblationes & holocausta :
 39 tunc imponent super altare tuum vitu-
 los .

† 8.
Rom. III. 4.

† 14.
Levit. XIV.
Numer. XIX.

† 15.
Isai. I. 18.

† 32.
Ps. XXXIX.
7. XLIX. 8.
14. Isai. I. 11.
Jerem. VII.
22.

† 34.
Isai. LVII.
15. LXVI. 2.

bitarum , dele iniquitatem hanc meam . 3 me plus pius-
 que lava a maculis iniquitatis meae ; 4 & a meo me
 peccato purga . 5 nam serò licet , ecce jam agnosco
 ego meam illam iniquitatem ; atque confiteor : 6 &
 peccatum illud meum jugiter est coram oculis mentis
 meae , illudque dolenter considero ; 7 scilicet quòd in-
 te Deum solum & verum peccaverim , contemnendo
 mandata tua , & quòd malum illud coram te omnia
 aspiciente fecerim , turpissimam contumelià in te . 8 sed
 miserere , queso , dele , lava , & munda me : nam inde
 fiet , ut tu justus & verax appareas in verbis tuis ; qui-
 bus veniam promissisti peccatoribus ad te conversis : 9
 & ita fiet , ut tu vincas causam , si judicium de te fie-
 ret ab hominibus , an servans esses promissi . 10 Mife-
 rere mei , nam ecce ego ab exordio ipso mei cum iniqui-
 tatum omnium prima & originali conceptus sum , fa-
 ctusque sum pronus ad peccandum : 11 & mea me ma-
 ter concepit atque peperit vitiatum & corruptum ori-
 ginali peccato , quod caput & fons est omnium pecca-
 torum : 12 nam & ecce tu solitus fuisti semper dili-
 gere veracem ex intimo corde confessionem peccatorum :
 13 qui mihi ingrato manifestaveras olim etiam inco-
 gnita illa & arcana decreta sapientiae tuae . 14 As-
 perge tu me Domine intima aspersione , ceu externo il-
 lo sacerdotali hyssopo tincto in sanguine ; & ita ego
 mundus ero : 15 lava tu me intimè ; & ego plus , quam
 sit alba nix , dealbatus efficiar . 16 Auditum mihi
 facito gaudium & laetitiam . 17 & ossa & robor
 mea depressa atque confracta , tunc ex diffuso gaudio
 exultabunt . 18 Verte faciem tuam a respiciendo pec-
 cata mea : 19 omnesque iniquitates meas funditus ab-
 sterge . 20 Crea mihi tu Deus animum mundum , remotà
 sorde peccati : 21 & intra viscera mea , ablata distortio-
 ne , spiritum directum et stabilem renova . 22 Ne me
 projicias velut iratus a praesentia tua : 23 & Spiritus
 Sancti tui inspirationes et afflatus ne auferas a me . 24
 Restitue mihi laetitiam illam , quam habueram de salva-
 tione a te mihi conferenda . 25 & Spiritus Sancti poten-
 ti dono , quod regenda anima mea regium principatum
 teneat , me infirmum fac firmum , ne rursus cadam . 26 Si
 tecum in gratiam reconciliabor , docebo ego meo exem-
 plo & scripto hoc , peccatores alios vias rationesque re-
 deundi ad te per penitentiam : 27 et ita impii , abs te alie-
 ni , revertentur ad te . 28 A reatu homicidii , quo sanguis
 Vriæ jussu meo effusus est , libera me Deus Deus salvator
 meus . 29 & cum a tanto reatu me absolveris , lingua
 mea cum exultatione laudabit justitiam tuam , qua ho-
 mines ex injustis justos facis . 30 Domine rursus aperi la-
 bia mea dando novam materiam te laudandi nova hac
 reconciliatione : et os meum animo grato annunciabit
 omnibus laudem tuam potius , quam externum tibi offe-
 ram sacrificium . 31 nam si pro expiatione peccati potissi-
 mum voluisses & exegisses sacrificium aliquod exter-
 num , obtulissem sanè illud : 32 sed sacrificia illa , etiam in
 quibus víctima tota crematur , non per se tibi placent ,
 nec iis solis tu delectaris . 33 sacrificium autem tibi Deo
 gratum principaliter est spiritus & animus hominis
 seipsum affligens & confringens præ dolore peccati . 34
 animam , sese dolore confringentem et conterentem , sese-
 que reatus sui confessione humili dejicientem , tu Deus
 nunquam es aspernaturus . 35 Tandem Domine pro bona
 tua voluntate benefac quoque civitati huic Sion , ne pro-
 pter me regem ejus peccatorem deseras eam : 36 quin si-
 cuti ceptum est , fac , ut extruantur et ad perfectionem us-
 que perducantur muri ejusdem civitatis Jerusalem . 37
 Tunc cum benefeceris et mihi et civitati huic , resque
 omnes fuerint tranquilla atque pacata , acceptum habe-
 bis sacrificium quodvis justum et rectum ; 38 et oblatio-
 nes acceptabis et holocausta : 39 et illo tunc tempore be-
 neficientiae tuae Israelitæ omnes ex fide ac pietate animi
 sui vitulos tibi immolandos imponent super istud alta-
 re tuum hujus civitatis tuae sanctae Jerusalem .

MSS.

1 **P**rofluat miserationis ineffabile nomen Trinitas Deus; qui humani pectoris antrum emundans vitiis, super candorem efficit nivis; innova, quaesumus, in visceribus nostris spiritum sanctum tuum; quò laudem tuam adnunciare possimus: ut recto principalique spiritu confirmati, mereamur aeternis sedibus in Jerusalem caelesti componi. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Brev. Moza-
rab. fol. 39.
75.94.

2 **A**verte faciem tuam à peccatis nostris Domine; & omnes iniquitates nostras dele: remove ab oculis tuis malarum nostrarum facinus voluptatum; nostraeque confessioni clementer tuum appone auditum. miserere, quaesumus, rogantibus nobis; qui propitius respicis in adversis; & qui desperatis cor poenitens tribuis, * confessionibus nostris gloriae tuae praesta subsidium. Sed quia publicanus à longe stans & percutiens pectus suum, solà confessione purgatus est; similiter & nos peccatores exaudi: ut sicut illi * meritos petitionis suae fructus donasti; ita & nobis supplicantibus indignis servis tuis veniam digneris impendere peccatis. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus, & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

* al. ad con-
fessionē glo-
riae tuae.

* al. ac con-
fessionibus
gratiam tuā.
Sed.

* al. merito.
... fructum.
fol. 80.

3 **E**xaudi orationem nostram Domine; gemitusque nostros auribus percipe: nos enim iniquitates nostras agnoscimus; & delicta nostra coram te pandimus: tibi Deus peccavimus; tibi que coſitentes veniam exposcimus. & quia recessimus à mandatis tuis; & legi tuae minime parvimus; convertere Domine super servos tuos, quos redemisti sanguine tuo. indulge, quaesumus, nobis; & peccatis nostris veniam tribue: tuaeque pietati misericordiam in nobis largiri dignare. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 82. 57.

4 **M**iserere Domine miseris: & quia nostram agnoscimus miseriam, tuam praeveniamus misericordiam. sit igitur vox confessionis prompta, venia proxima; atque de tuā propitiatione sit exauditio à te; ut nostra deleas universa peccata; & tribuas virtutem, per quam tua faciamus praecepta. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 115.

5 **M**iserator Domine, secundum magnam misericordiam tuam nobis propitius miserere: ut quorum te non latent occulta, his de te confidentibus donetur misericordia manifesta: quique pro admissis interno rugitu gemimus, & pro remissione peccatorum nostrorum criminum suspiramus; non nos à facie tua projicias: sed tibi soli debita pietate ad indulgentiae portum adducas. *R. Amen.* Per misericordiam tuam &c.

fol. 118. 141.

* al. volu-
ptatum.

6 **A**verte faciem tuam à peccatis nostris Domine; & omnes iniquitates nostras delens, remove ab oculis tuis malarum nostrarum facinus * voluntatum: nostraeque confessioni clementer tuum appone auditum. miserere, quaesumus, rogantibus nobis, qui propitius respicis in adversis: & qui desperatis cor poenitens tribuis; à confessionibus nostris nullatenus avertatur gratia tua. Sed quia publicanus à longe stans, & percutiens pectus suum, solà confessione purgatus est; similiter & nos peccatores exaudi: ut sicut illi merito petitionis suae fructum donasti; ita & nobis supplicantibus indignis servis tuis veniam digneris impendere peccatis. ergo quia cordis contriti placaris sacrificio, tribue nobis hoc tibi offerri, quod praecipis; & promereri indulgentiam, quam promittis. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 126. 313.

7 **C**ordis nostri secreta, quae quotidie curis carnalibus sordidantur, hyssopi verbi tui, omnipotens Deus, adspersione mudentur: ut recedat à nobis callidus feminator; & Christus Dominus in nobis maneat consolator. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 54. 131.

259.

8 **M**iserere nobis Domine secundum magnam misericordiam tuam: ut unde nos erubescimus, tu indulgeas: & ea, quae egisse nos peccavimus, tu clementer ignoscas. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 138. 180.

9 **D**eus, qui scelera nostra figmento operta denudas; qui incerta dubiis, & occulta consciis consueta pietate transducis; ut noxietate proditā adspargas nos rore misericordiae tuae; & velut nive dealbemur vitae correptione: averte, quaesumus, faciem tuam a peccatis nostris; & omnes iniquitates nostras delens, innova in visceribus nostris Spiritus tui Sancti infusionem: quò tali inhabitatore gaudentes, aperiāmus jugiter labia nostra ad annunciamdam laudem tuam. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 58. 157.

171. 257.

* al. cordi-
bus nostris.

10 **A**gnoscentibus nobis iniquitates nostras, & propria tibi Domino pudentes piacula, ejulantes lacrymis, pectore verberato supplices oramus: ut avertas à nostris sceleribus faciem tuam; & deleas, quae gessimus, cuncta peccata. crea itaque Deus in * corde nostro, quod ames; & propitiatione solitā dimitte, quod odis: ac si te crebrò ad irascendum no-

stra

stra iniqua exasperant vitia; tua te nobis placabilem reddat indulgentia copiosa. *R. Amen.*
Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

fol. 161.

11 **M**iserere nobis Domine secundum magnam misericordiam tuam; & ab errore respicientibus clementiae tuae aperi janua. tuarum itaque misericordiarum magnitudine non finimur malorum nostrorum obrui depressione: nos enim iniquitates nostras agnoscimus; & per moles criminum commissorum in nostris oculis premimur te precari Domine: unde nos erubescimus, tu ignosce; & ea, quae egisse nos poenitet, tu dele clementer. *R. Amen.* Per misericordiam tuam *Ec.*

fol. 167.

12 **T**ibi soli peccavimus Domine; & malum coram te fecimus: cui quidem non celantur abscondita nostra, quae cordis retinent claustra: & tamen erubescimus pandere, quod non timemus perpetrare. Sed tu Domine, qui non despicias poenitentes, suscipe preces humilium; & veniam tribue peccatorum: ac per potentiam Trinitatis, rectitudinem, quam gradiamur, doceat nos Spiritus Sanctus; & ad sanctitatis gloriam pertrahat Spiritus rectus; atque ad justificationem principalis deducat Spiritus: ut unice virtutis immensa potestas, & Pater regat quos condidit; & Filius custodiat quos redemit; & Spiritus Sanctus repleat quos creavit. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

fol. 184.

13 **C**lamamus ad te Domine; miserere nobis: sana animas nostras; quia peccavimus tibi: tuum est enim, nostri misereri (&) praerogare misericordiam: tuum est, animae vulneribus impendere curam, & in patefactis sceleribus debitam non exferere vindictam, nec condignam in posterum rependere poenam: da humilitatem, quam placatus inspicias; & accipe confessionem, ut peccata dimittas. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

fol. 195.

* ibi, poenitentiam.

14 **Q**uinquagesimum psalmum medicaminibus plenum * poenitentiae meditantes, tu Deus, qui cuncta prospicis, & nostram linguam persolvas: ut sicut David post Uriae Cethaei sanguinem fustum per cor contritum & humiliatum diluisti peccata; ita & nostrâ satisfactione digneris ablueri delicta. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

fol. 149.

15 **S**piritus Sancte, qui ex Patre Filioque procedis, locupleta nos dono tuo benedictionis: quatenus spiritu principali confirmati, caelesti emissionem mereamur quotidie liberari. Sit ergo super nos benedictio tua, eaque nos semper confirma per ineffabilem potentiam Trinitatis: ut inhabitet in nobis Spiritus sanctus; innovet Spiritus rectus; confirmet Spiritus principalis; atque unius * testimonium sit virtutis: ut confirmatos nos per Patrem, & innovatos per Filium, custoditos nos esse gaudeamus per Spiritum Sanctum. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

* ibi, testimonii.

fol. 33. 120. 387.

16 **R**edde nobis Domine laetitiam salutaris tui; quam amisimus iniquè gerendo, & praetermisimus negligendo: tu ad eam nos revoca; & eam nobis restaura: ut peccato expulso succedat iustitia; & moestitiâ repulsâ adsit laetitia. da quaesumus hanc iocunditatem, ut pervenire mereamur ad aeternam salutem. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

fol. 56. 87.

17 **S**ecundum multitudinem miserationum tuarum Domine dele iniquitates nostras: ut quia illae nos aggravant, istae nos erigant. cor contritum & humiliatum ne spernas in nobis: sed per ineffabilem potentiam Trinitatis inhabitet in nobis Spiritus sanctus; innovet Spiritus rectus; confirmet Spiritus principalis; atque unius testimonii sit virtus: ut confirmatos nos per Patrem, & innovatos per Filium, custoditos nos esse gaudeamus per Spiritum Sanctum. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

fol. 102.

18 **H**unc psalmum, medicaminibus poenitentiae plenum, vocibus tibi Domine linguâ nostrâ persolvimus: postulamusque, ut sicut David post Uriae Cethaei sanguinem fustum, per cor contritum & humiliatum diluisti commissâ; ita quoque nostra Domine simili satisfactione dignare amputare peccata. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

fol. 319. 323.

19 **L**audet te Domine lingua nostra annunciando iustitias tuas: & exsultent labia nostra praeconio veritatis: ut non dissolvantur vaniloquio falsitatis. sicque tibi confitendo, remissis criminibus in te exsultemus; ut & in congregatione iustorum sacro agmine decantantes, vitae beatae efficiamur heredes. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

fol. 47. 60. 111.

20 **N**e projicias nos Domine à facie tuâ; neque auferas misericordiam tuam à nobis: ut quos reatus facinorum tenet obnoxios, miserationis tuae clementia faciat al solutos. *R. Amen.* Per misericordiam tuam *Ec.*

fol. 30. 34. 328.

21 **E**xsultent Domine labia nostra praeconio veritatis; ut non resolvantur vaniloquio falsitatis: sicque lingua nostra iudicium veritatis loquatur, ut Christum tuum verum iudicem promptissimâ devotione laudet: atque ita praecepta tua assidue in nostro corde versentur

ut gressus nostri ab infidiolis decipulis minimè supplantentur. *R.* Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 218.
De Passione
Domini.

22 **A**gnoscentes iniquitates nostras & scelera nostra, Christe Deus nostrae salutis, qui passionibus tuis nostrorum omnium passiones extinguis; tribue nobis famulis tuis Domine Jesu Christe indulgentiam criminum, & remissionem peccatorum; & vitam aeternam à te Domine consequi mereamur. *R.* Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 319.

23 **D**eus, qui semper, quae vera sunt, diligis, & quae sunt occultata tuâ sapientiâ, manifestas; qui virginalem uterum pro mundi salvatione ingredi dignatus es: adsparge nos hyssopo verbi tui; & munda nos ab iniquitatibus nostris: ut qui tibi soli peccavimus, & malum gessimus coram te; non iratus peccatis tribuas poenam; sed propitius spiritum rectum, qui te invocet, in nostris infunde visceribus. *R.* Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

Comment.
hujus Psalmi.
Tom. 7. S.
Hieronymi.

24 **N**os famuli tui supplices deprecamur (te) Domine Jesu Christe, ut pietatis consilio magnis facinoribus nostris immensam misericordiam largiaris; nosque per contritionem cordis humiliati, maculando vitia, jugulando delicta, dignum tibi acceptabileque praepares holocaustum.

LI

* I. Reg.
XXII. 2.

*In finem, intellectus, David: * cum venit Doëg Idumaeus & nuntiavit Sauli; Venit David in domum Achimelech.*

In Editione Romana, In domum Abimelech.

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Quia titulus juxta historiam notus est, breviter de allegoria dicamus: ideo enim Intellectus titulo inseritur, ut mysterium quærere non dubites: quia & ipse David suis calamitatibus admonitus, de Christo futurum intellexisse narratur. David ergo, ut semper, Christus sit: Saul, Judaei persequentes: Doëg Idumaeus, qui interpretatur Motus sanguineus, Judas proditor: Abimelech Sacerdos, electi discipuli, apud quos Dominum & vidit tradiditque. Quidam dicunt, Doëg Antichristum esse, cujus membrum Judas exstirpavit: quia sicut ille Sacerdotes octuaginta peremit, sic & iste Martyres, qui fidem resurrectionis tenent, sit occisurus.

In prima parte psalmi Propheta in Judam vel in Antichristum invehitur, ne se in flagitiis extollat; cui finis gravissimus restat: Quid gloriaris in malitia? & reliqua. In secundâ, dicit eum periturum oculus, Sanctorum per omnia societate privandum: Propterea Deus destruet te in finem. In tertiâ, Sanctos superere dicit, quando diabolus, nunc in seculo bacchantem, conspexerint in fine damnari: Videbunt justi, & timebunt. In quartâ, ipse Propheta sperat se cum Sanctis in beata vita beatum: Ego autem sicut oliva fructifera in domo Dei, speravi in misericordia Dei, & reliqua.

Eusebius Caesariensis. Redargutio morum pravorum, & eorumdem finis.

S. Athanasius. Psalmus accusatorius impiorum & iniquorum.

* Cardin. Thomaf. Contra verba Rhapsacis potest cantatum intelligi. Aliter, vox Christi ad Judam traditorem.

Feria III. ad
Vigilias.

Psalm. Syr. Davidis, arguit in eo omnes mores praves, & docet extirpationem eorum, vers. 21.

Psalm. Arab. vers. 19.

S. Hier. Psalmus vocem continet Prophetae, peccata Judaici populi exprobrantis; ad ipsum enim loquitur dicens:

P S A L M U S A D M E D I T A N D U M.

Propheta.

1 **Q**UID GLORiaris IN MALITIA, + QUI: POTENS ES:

† 2 in iniquitate? * totâ die
3 injustitiam cogitavit lingua tua:
4 sicut novacula acuta, fecisti dolum.
† 5 dilexisti malitiam super benignitatem:
6 iniquitatem magis, quàm loqui acquitatem.

D I A P S A L M A.

† 7 Dilexisti omnia verba praecipitationis linguâ dolosâ.
† 8 Propterea Deus destruet te in finem:
9 evellet te & emigrabit te de tabernaculo tuo;
10 & radicem tuam, de terra viventium.

D I A P S A L M A.

†. 11.
Psalm. LXIII.
10.

† 11 Videbunt justi, & timebunt:

& su-

Psalmus in perpetuum decantandus, plenus intelligentiâ, inspiratus Davidi: cum venisset Doëg Idumaeus, & annuntiasset Sauli Regi, & dixisset ei: David fugiendo a te, venit in domum Achimelech Sacerdotis; & ab eo accepit panes & gladium Goliath. Ob quam Doëg prodicionem Saul iratus, occidit primum quidem 85. Sacerdotes, deinde & cunctos Sacerdotalis civitatis Nobæ viros, mulieres, parvulos, asinos, & boves. PROPHETA. 1 Quare, o proditor, Doëg gloriaris in tua animi malignitate, qui potens quidem factus es in regia Saulis, sed per iniquitatem? 2 in qua iniquitate fuisti per singulos dies. 3 lingua tua cogitatè locuta est, quod erat injustum, & insidias: 4 tamquam acuta novacula, quæ debeat radere barbam, & jugulum secet; sic tu præter expectationem fecisti dolum: 5 dilexisti malum magis quàm bonum: 6 & dilexisti magis loqui quod injustum erat, quàm quod justum & equum. * 7 Dilexisti omnia verba, quæ possent praecipitare & demergere innocentes homines in mortem per tuam linguam dolosam. 8 Ac propter hæc Deus destruet te in sempiternum; 9 teque evellet de habitaculo tuo; & inde te emigrare faciet: 10 immote tuamque stirpem radicem evellet de terra viventium. * 11 Videbunt hujus proditoris divi-

* Pausatio
aut immuta-
tio musicæ
cantilenæ in-
ter psallen-
dum.

* Pausatio
&c.

12 & super eum ridebunt & dicent:

13 Ecce homo, qui non posuit Deum, adiutorem suum:

† 14 sed speravit in multitudine divitiarum suarum:

15 & : praevaluit in vanitate sua.

† 16 Ego autem sicut oliva fructifera in domo Dei:

17 speravi in misericordia Dei in aeternum & in saeculum & saeculi:

† 18 Confitebor tibi in saeculum, quia fecisti:

19 & expectabo nomen tuum, quoniam bonum est in conspectu Sanctorum tuorum.

divinam ultionem homines iusti, & magis timebunt Dominum iudicem iustum: 12 & super illum proditorum ridebunt, & secum invicem dicent: 13 Ecce quod tandem devenit homo iste proditor, qui spem suam totam non reposuit in Deo, ut sibi ille esset adiutor; 14 sed potius spem suam posuit in multis divitiis suis: 15 seque contra innocentes validum ac potentem fecit per sua vana mendacia atque insidias. 16 At ego ab illo proditus, non ut ille eradicabor; sed firmissime radicabor in domo Dei, ceu virens olea atque fructifera: 17 quia non in divitiis & mendaciis, sed in Dei misericordia spem meam posui: ibique ero in aeternum usque & in omnia saecula. 18 Profitebor igitur tibi Domine debitas laudes usque in aeternum, quod hac iusta iudicia feceris: 19 patienterque posthac expectabo Divinum Numen tuum auxilio mihi adfuturum: quia id beneficium & benignum est coram oculis Sanctorum tuorum, non in rebus vanis atque caducis, sed in te Deo sperantium.

ORATIONES.

MSS. 1 **T**otius mundanae vanitatis destructor, omnipotens Deus, fac nos in domo tua sicut olivam florere fructiferam: ut in tua misericordia sperantes, ab iniquitatis maledicto salvemur. Per Dominum.

Brev. Mozarab. fol. 169. 2 **I**ngeniti Patris unigenitum Verbum, qui gloriantem contra te in malitia populum sustines; supernorum Regem confitentem te gregem salva fidelium: ut dum turba malorum tota die in lingua sua iniustitias cogitat, plebs nomini tuo credula, cantica tibi deferat sine fine accepta. (R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.)

fol. 169. * ibi, disciplinam. De Passione Domini. 3 **D**eus, qui gloriantem contra te in malitia * discipulum pateris; da nobis sublimiter gloriarari passionibus tuis: ut quem * malitia porrecti arcum doloris emisit; * sic spiculum vulneris in eo credulitas defigat voluntaria sua confessione. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

B E N E D I C T I O.

Comment. huius Psalmi. T. 7. S. Hieronymi. **D**eus nobis praestare dignetur, ut ab omni dolo liberi, ab omni iniquitate mundati, Filium Dei aequalem Patri Spirituique Sancto confessi, mereamur sicut oliva fructifera in Hierusalem caelesti plantari.

LII.

In finem, pro Maëleth, intelligentia, David.

In Edit. Rom. Pro Amalech, intellectus, David.

B E D A.

I. Reg. XXX.

Sensus my-
sticus.

Regum narrat historia, cum David apud Achis exsularet, & cum eo descenderet in castra ad praeliandum contra Saus; latrones Amalech vastasse civitatem Sicelech, raptisque David & sociorum eius uxores, filiis, ac substantiis, abisse: & hoc comperto, David eos persequutus est; & inter convivia repertos internecioni dedit. Intellexit ergo David Christum de suo semine nasciturum, Gentiumque persecutionem contra Ecclesiam eius, quasi Amalech contra Sicelech civitatem David, esse scaturam; sed easdem mox, ne animas, quas de Ecclesia raperant, possent occidere, Christo victore prostrandas, vel ad fidem scilicet, vel ad damnationem. & ideo recte titulus dicit In finem, Amalech, id est in Christum pro Gentibus: Intellectus David, quia ipse intellexit, quid hac, quae gesserat, mysterii salutaris tenerent. Amalech interpretatur Populus lambens; quia qui terrena nimium desiderant, ea jam ambiendo quasi lambere videntur: pro horum ergo conversione vel punitione psalmus iste formatur.

In primo membro psalmi Ecclesia loquitur, increpans eos, qui vel corde vel opere corrumpi non metuunt: Dixit insipiens in corde suo, Non est Deus. In secundo dicit eos recepturos mala, quae fecerint Christianis: Nonne cognoscent omnes, & cetera. In tertio fideles monet aequanimitate seculi ferre molestias, donec iudicium maiestatis adveniat; ubi Beati omnes iudicantur bona recipere: Quis dabit ex Sion salutare Israel?

Eusebius Caesariensis. Salvatoris (al. salutis) apparitio & atheismi amandatio.

S. Athanasius. Psalmus accusatorius impiorum & iniquorum.

* Cardin. Thomas. Et hic Psalmus Rhapsacem percutit. Aliter, increpat Judaeos incredulos, operibus negantes Deum. Legendus ad Evangelium Matthaei.

Psalm. Syr. De Asithophil, qui consilium dedit Absaloni, ut insequeretur Davidem Patrem suum, eumque interficeret; at recidit scelus eius in caput suum, ac mortuus est. Quod autem ad nos, innuit nobis revelationem Salvatoris, in libertatem a populis Atheis, vers. 16.

Feria IV. ad
Vigilias.

Psalm. Arab. Davidis prophetia de Eabel, & de Sennacherib, vers. 15.

S. Hier. Psalmus vocem continet Prophetiae, peccatores atque impios increpantis.

Propheta.
v. i.
Psal. XIII.

- D**IXIT INSIPIENS IN CORDE
SUO; *NON EST DEUS.*
† 2 Corrupti sunt & abominabiles facti sunt
in iniquitatibus:
3 non est qui faciat bonum.
† 4 Deus de caelo prospexit super filios ho-
minum,
5 ut videat si est intelligens ÷ aut: requi-
rens Deus.
† 6 Omnes declinaverunt; simul inutiles
facti sunt:
7 non est qui faciat bonum; non est, usque
ad unum.
† 8 Nonne scient ÷ omnes: qui operantur
iniquitatem?
9 Qui devorant plebē meam ut cibū panis,
† Deus non invocaverunt:
10 illic trepidaverunt timore, ubi non
erat timor.
† 11 quoniam Deus dissipavit ossa eorum,
qui hominibus placent:
12 confusi sunt; quoniam Deus sprexit eos.
† 13 Quis dabit ex Sion salutare Israel?
14 cū converterit Deus captivitatem ple-
bis suae,
15 exultabit Jacob ÷ & : laetabitur Is-
rael.

Psalms in perpetuum decantandus per chorum
sive pro chorā; plenus intelligentiæ, inspiratus
Davidi. PROPHETA. 1 Homo stultus & amens
cogitavit & dixit animo suo, quod non sit Deus. 2 Sed
et ceteri quoque homines, per Adæ peccatum vitati, se
suaque vias valde corruperunt, abominabilesque Deo
facti sunt ob iniquitates suas: 3 nec est quisquam ho-
minum, qui suis viribus faciat id quod bonum est se-
cundum Deum. 4 Deus de caelo prospexit super filios
hominum in terra, 5 ut videret, si esset aliquis homo,
qui intelligeret et agnosceret Deum, eique placere per-
quireret. 6 Et ecce vidit, quod omnes homines defle-
xerint, et averterint se ab ipso; et cuncti pariter ini-
quitatibus adhaerentes, inutiles effecti sint et inepti ad
opera bona, Deo digna; 7 et quod non sit quisquam
hominum, qui suis viribus faciat id quod bonum est
secundum ipsum Deum: et non sit talis, ne unus qui-
dem. 8 Verum numquid non aliquando tandem Deum
agnoscent omnes qui faciunt quod iniquum est? 9 Qui
populum, qui mecum est, depradantes devorant, ac si fa-
melici comederent escam panis, hi Dominum non in-
vocaverunt in necessitatibus suis: 10 quapropter &
vano quoque timore ibi timuerunt, exterriti sunt at-
que obstupuerunt; ubi vera timendi causa non erat. 11
& merito, nam consuevit Deus disperdere ac dissipare
robora viresque studentium placere sibi & hominibus,
et non Deo. 12 qui humani favoris spe tandem frustrati,
pudore ac rubore suffusi sunt, eo quod Deus nihili fece-
rit, & projecit eos. 13 O utinam quis det & emittat
de monte Sion salvatorem Israelis! 14 nam cū Do-
minus captivum populum suum Israeliticum a præda-
torum suorum captivitate in patriam reduxerit; 15
tunc Jacobi patriarchæ progenies exultabit gaudio,
populusque Israeliticus letabitur, ab omnium ereptus
servitute malorum.

O R A T I O N E S.

- 1 **R**espiciens de caelo sancto tuo Deus piissime; pone terminum insipientiæ nostræ: ut à
terroribus vanis eruti, tibi soli de puritate cordis integra placeamus. Per Dominum.
2 **S**upplices (te) deprecamur Deus, ut declinantes à loquacitate superflua, te instruyente
intelligamus omnia in tuâ dominatione consistere: qui digneris ablata captivitate vitio-
rum, erigere nos in libertatem virtutum.

MSS.
Comment.
hujus Psalm.
T. 7. S. Hier.
onymi.

LIII.

In finem, in carminibus, intellectus, David. Cū venissent Ziphæi, & dixissent
ad Saul; Nonne David absconditus est apud nos?*

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Intellectus David, accipiendus est, ut supra: quia videlicet angustibus obsessus, sed inopinatè liberatus, quid Ecclesiæ
Christi, cujus & ipse membrum erat, venturum esset, intellexit: & hunc eundem intellectum suum in carminibus, hoc est,
in maximis lætitiæ laudibus extulit. semper enim (ni fallor) Psalmi, qui in carminibus inscribuntur, exultationem ca-
nentis inter adversa denunciant. Ziphæi interpretantur Florentes; quod in hoc sæculo peccatoribus datum est: ubi ad tempus
libertate perfida prosperari sinuntur: fidelibus è contrario contemptis, & impiorum obstinatione conclusis.

À Saulis periculo Propheta liberatus, per totum psalmum Domino gratias agit, quia ei Ziphæorum non potuit noc-
ere proditio. In primā parte deprecatur, ne tum inimici fortissimi gravare prævaleant: Deus in nomine tuo saluum me fac.
Secundo loco adversarios suos spirituali pietate supplicat debere converti: (Ecce enim Deus adjuvat me.) quod omnem
convenit petere Christianum, ut à florentibus hujus mundi ita liberetur; quatenus eis conversionis gratia non negetur.

Eusebius Casariensis. Oratio ejus, qui propter Deum exagitatur. (al. qui secundum Deum decertat.)

S. Athanasius. Psalmus in interpellatione & oratione & deprecatione.

* Cardin. Thomaf. Ex persona Ezechie obsessi potest intelligi. Aliter, vox Christi ad Patrem, vel cujuslibet fidelis,
auxilium Dei contra vitia flagitantis.

Pfalt. Syr. Davidis, cū misisset Joab, & exercitum suum ad pugnandum contra Absalon. Nobis verò est tropheum, &
oratio ejus, qui a Deo custoditur, vers. 13.

S. Hier. Psalmus orationem Dominici hominis continere dignoscitur, formam servi accipientis, accedentisque ad passionem
in forma servi.

Quotidie ad
Horem Pri-
mam.

Pfalt. Arab. Persecutio laudum mentalium, vers. 14.

P S A L M U S A D P R E C A N D U M.

Propheta.

1 **D**EUS IN NOMINE TUO SAL-
VUM ME FAC:

2 & in virtute tua judica me.

† 3 Deus exaudi orationem meam;

4 auribus percipe verba oris mei:

v. 5.
Pf. LXXXV.
14.† 5 quoniam alieni insurrexerunt adver-
sum me;

6 & fortes quaesierunt animam meam;

7 & non proposuerunt Deum ante con-
spectum suum.

D I A P S A L M A.

† 8 Ecce ÷ enim: Deus adjuvat me:

9 ÷ & : Dominus susceptor est animae
meae.

† 10 Averte mala inimicis meis:

11 ÷ & : in veritate tua disperde illos.

† 12 Voluntariè sacrificabo tibi:

v. 13.
Pf. LI. 11.13 ÷ & : confitebor nomini tuo Domine,
quoniam bonum est.† 14 quoniam ex omni tribulatione eripuisti
me:15 & ÷ super: inimicos meos despexit ocu-
lus meus.

Psalmus in perpetuum decantandus cum in-
strumentis musicis carminum, plenus intelligentiæ,
inspiratus Davidi: quando, cum ipse se abscondisset
in deserto Ziph, venerunt Ziphæi, & prodiderunt
eum Sauli Regi dicentes: Nonne ecce David latitat
apud nos in locis tutissimis sylvæ in colle Hachila, quæ
est ad dexteram deserti? nunc ergo sicut desideravit
anima tua, ut descenderes, descende: nostrum autem
erit, ut tradamus eum in manus tuas. **PROPHETA.**
1 Deus in divino tuo nomine atque auxilio salva me de
manibus Saulis: 2 & in tua fortitudine fac pro me
judicium, liberando me innocentem ab hoc persecuto-
re meo. 3 Deus exaudi hanc orationem meam; 4 &
præbe benignas aures supplicibus his verbis oris mei:
5 quia Ziphæi isti a me animo suo alieni, insurrexe-
runt adversum me; 6 & viri robuisti animam vitam-
que mihi eripere quaesierunt: 7 teque justum judicem
Deum non posuerunt ante oculos mentis suæ. * 8 Sed
ecce Deus auxiliatur mihi: 9 & ex adverso illorum,
Dominus est defensor animæ & vitæ meæ, ne corruam.
10 Justo judicio tuo Domine avertes a me, & retor-
quebis in inimicos hos meos mala, quæ in me cogitave-
rant: 11 et pro tua justitia et fidelitate veracium
promissorum tuorum funditus perde illos. 12 Id cum
tu feceris, ego sponte promptoque animo tibi sacrifi-
cia offeram; 13 debitasque laudes profitebor divino
numini tuo, et eo quod bonum sit ac per se amandum;
14 & præterea eo quod a tribulatione omni quacum-
que me liberaveris; 15 & oculus meus jam ab alto se-
cure tutòque respexerit in inimicos meos, divina ultione
profligatos ac perditos.

* Pausatio
aut immuta-
tio musica
cantilenæ in-
ter psallen-
dum.

O R A T I O N E S.

MSS.

1 **S** Alvisifica Domine Ecclesiam tuam, in tui nominis protectione fidentem: ut despectis ini-
micis, voluntariè te confessione magnificet. Per Dominum nostrum.Brev. Moza-
rab. fol. 114.2 **S** Alva nos Domine in tuo nomine; & libera in virtute: educ de tribulatione; & reple
jocunditate: ne à salute nostra praesidium retrahas; & quò minus liberemur, virtutem
impendas: ut dum nobis salus tua praestatur ex munere, tibi gloria rependatur in laude, &
nobis libertas contingat in requiem. (*R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster:
qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*)

fol. 137.

3 **C** Oncede Domine, ut tuo nostra salus perficiatur in nomine; nosque in virtute tua libera,
quos propriis infirmitatibus praepeditos agnoscis: ut tuum sit omne quod sumus; qui
fecisti ex nihilo ut essemus. (*R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.)

fol. 173.

4 **A** Djuva nos Deus salutaris noster, qui susceptor es animarum nostrarum; ut in nomi-
ne sancto tuo laetemur: & qui censetur vocabulo Christi, mereamur ejus participio
perfrui: sicque aeterna consequamur gaudia, & praesentia superemus adversa; ut per om-
nia te laudemus; & te in nobis esse gaudeamus. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus
noster &c.Comment.
hujus Psalm.
T. 7. S. Hie-
ronymi.5 **S** upplices (te) deprecamur Domine Jesu Christe, ut tuo adjutorio ab inimicis salvati, à
tribulationibus mundanis erepti, (te) caput nostrum Dominum Jesum Christum,
quem in caelis suspicimus, mente & opere prosequamur.

LIV.

In finem, in carminibus, intellectus, David.

B E D A.

Sensus my-
sticus.In finem in Christum: In carminibus, in gaudiis spiritualibus: Intellectus David, quia eum intellexit incarnan-
dum, per quem se novit à tribulatione liberandum.Per totum psalmum, duobus Diapysmatibus distinctum, verba sunt Domini. In primâ parte petit, ne sua in tribula-
tione positi despiciatur oratio, deprecans liberationis celeritatem, quam ex carnis infirmitate probabatur expetere: Exau-
di Deus orationem meam. Secundo loco Judæorum destrui supplicat iniquitates; quoniam in civitate, eorum erat
con-

* Cossod. Ex-
spectabam
eum.

* Cossod. Non
est enim illis
commutatio.

contradictio veritatis : * Praecipita Domine , & divide linguas eorum , & cetera . Tertio dicit , quæ obstinatis Judæis pro
suis sceleribus noverat evenire : * Veniat mors super illos , & reliqua . Post hæc introducit pia consolatio ; ne quis fidelium ,
audita Judæis severitate , terreatur : (Jacta in Deum cogitatum tuum) & reliqua .

Eusebius Casariensis . Manifestatio eorum , quæ in Christum audaciter facta sunt .

S. Athanasius . Psalmus in interpellatione & oratione & deprecatione .

* Cardin. Thomaf. Ex persona Oniæ Sacerdotis , sponte Ægyptum petentis , Psalmus iste depromitur , quando Jason pro-
pinquus ejus , sed honoris & vitæ illius æmulus , ab Antiocho Seleuci filio Pontificatum redemit ea conditione , ut omnes
Judæos in Gentium scita traderet . Ipse verò Onias , construtto in Ægypto Altari , ritus sacros , quos Hierosolymis Jason pro-
phanaverat , cum Judæis , qui invenire potuerat , Antistes devotus instauravit . Aliter , fidelis quispiam contra vitia carnis , &
ipsam carnem deprecatur .

Pfalt. Syr. Davidis , cum deploraret Absalon filium suum , qui interfectus fuerat . Et prophetia de his , qui sciverunt
in Christum , vers. 49 .

Pfalt. Arab. Perfectio in laudibus sensatorum , vers. 43 .

Feria IV. ad
Vigilias .

S. Hier. Psalmus vocem continet Mediatoris , qui , cum Deus esset , formam servilem pro nostra libertate suscepit .

P S A L M U S A D P R E C A N D U M .

Propheta .

1 **E**XAUDI DEUS ORATIONEM
MEAM ;

2 & ne despexeris deprecationem meam :

3 intende mihi , & exaudi me .

† 4
Ps. LXXVI. 4

† 4 contristatus sum in exercitatione mea ,
& conturbatus sum

5 à voce inimici & : à tribulatione pec-
catoris :

† 6 quoniam declinaverunt in me iniquita-
tes ; & in ira molesti erant mihi .

† 7 Cor meum conturbatum est in me ; &
formido mortis cecidit super me .

† 8
Ita distinguit
codex Ale-
mandrinus .

† 8 timor & tremor venerunt super me ;

9 & contexerunt me tenebrae .

† 10 & dixi : Quis dabit mihi pennas & sicut :
columbae ; & volabo & requiescam ?

† 11 Ecce elongavi fugiens ; & mansi in soli-
tudine .

D I A P S A L M A .

12 expectabam eum qui salvum me fecit à
pusillanimitate spiritus & tempestate .

13 Praecipita Domine , divide linguas
eorum :

14 quoniam vidi iniquitatem & contradi-
ctionem in civitate ;

† 15 die ac nocte circumdabit eam super mu-
ros ejus :

† 16
Jerem. VI.
6. 7.

† 16 iniquitas & labor in medio ejus & inju-
sticia :

† 17 & non defecit de plateis ejus usura &
dolus .

† 18 Quoniam si inimicus & meus : maledi-
xisset mihi , sustinuissem & utique :

† 19 & si is qui oderat me , super me magna
locutus fuisset , abscondissem me for-
sitā ab eo .

† 20
Job XIX. 19.
Ps. XL. 10.

† 20 tu verò homo unanimis , dux meus , &
notus meus :

† 21 qui simul mecum dulces capiebas cibos ;
22 in domo Dei ambulavimus cum con-
sensu .

† 23 Veniat mors super illos & : descen-
dant in infernum viventes :

† 24 quoniam nequitiae in habitaculis eorum
in medio eorum .

† 25 Ego & autem : ad Deum clamavi ; &
Dominus salvabit me :

vespe-

Psalmus in perpetuum decantandus cum instru-
mentis musicis carminum , plenus intelligentiæ , in-
spiratus Davidi . **PROPHETA.** 1 Auribus perci-
pe Deus orationem hanc meam ; 2 & deprecationem
hanc meam ne despicias : 3 attende mihi oranti , me-
que deprecantem exaudi . 4 quia valde sum contrista-
tus & animo consternatus in assidua meditatione malo-
rum , quæ ego patior , de quibus jugiter mecum allo-
quor : & quia conturbatus , ac metu & timore persus-
sus sum 5 propter inimici vocem mihi minantem , &
propter perturbationem ac persecutionem , qua me im-
pius peccator affligit . 6 nam hi inimici mei imposue-
runt mihi iniquitates & crimina falsa : & cum ira
jampridem inveterato odio adversabantur mihi . 7 Ani-
ma mea doluit & conturbata est in intimis vitalibus
meis : & formido mortis irruit super me : 8 timor
& tremor venerunt super me ; 9 meque operuerunt
tenebrae mæstitiæ atque doloris . 10 unde & dixi : O
quis mihi dederit alas veloces , ut sunt alæ columbae ;
ut & hinc avolem in locum tutum , & ibi quiescam
securus ? 11 Ecce autem profugiendo procul abivi a
meis , & in hoc deserto sum commoratus : * 12 ubi
solum Deum expectabam , qui me salvaret a pusilla-
nimitate , & procella ac tempestate tot tentationum
atque terrorum . 13 Domine pro justitia tua demerge
in profundum hos peccatores : eorumque linguas ac
sententias divide ; ne inter se consentiant in malum
meum : 14 nam in eorum civitate iniquitatem contra
jus fieri vidi , & contradictionem contra verum ; 15
quæ die ac nocte indefinenter circumibit in muris ejus :
16 in cujus civitatis medio iniquitas & labor fiet , quo
probi vexentur ; & injustitia committetur : 17 nec de
ejusdem urbis latis viis , ubi venalia venduntur , &
commercia fiunt , usura defuit & fraus . 18 Profectò
si aliquis apertus inimicus meus probris ac maledictis
me affecisset , sustinuissem utique tolerantius : 19 & si
aliquis , qui me jampridem odisset , grandia calumnia-
rum & minarum verba contra me dixisset , potuissem
utique me abscondere ab eo . 20 at tu o homo me ma-
ledictis ac probris affecisti , & magna contra me mala
dixisti , qui paulò antè eras amicus meus unanimis , &
dux & princeps a me constitutus , & notus meus ac fa-
miliaris ; 21 qui unà mecum pariter dulcorabas escas
atque sumebas ; ac dulce secretum atque colloquium
ego & tu communiter habebamus ; 22 & simul quoque
unanimitè ambulabamus in templo Dei . 23 Dignum
sanè est , ut super ejusmodi homines veniat mors re-
pentè : & ut absorpti e terra , vivi descendant in in-
fernum : 24 quia malitia est in his temporariis hospi-
tiis & congregationibus eorum , & inter eos & in
visceribus ipsorum . 25 Ceterum ego in hac contrista-
tione & tribulatione mea clamavi ad Deum , opem
ejus implorans : & ipse Dominus (uti spero) me sal-
vabit a malo .

* Pausatio
aut immuta-
tio musæ
cantilene in-
ter psallen-
dum .

26 vespere

† 26 vespere & mane & meridiè narrabo,
27 & annuntiabo; & exaudiet vocem
meam.

† 28 redimet in pace animam meam ab his
qui appropinquant mihi;

29 quoniam inter multos erant mecum.

† 30 Exaudiet Deus: & humiliabit illos qui
est ante saecula:

D I A P S A L M A.

† 31 non enim est illis commutatio:

32 & non timuerunt Deum.

33 extendit manum suam in retribuendo,

† 34 contaminaverunt testamentum ejus:

35 divisi sunt ab ira vultus ejus; & appro-
pinquavit cor illius.

† 36 molliti sunt sermones ejus super oleum;
& ipsi sunt jacula.

† 37 Jacta super Dominum curam tuam; &
ipse te enutriet:

38 non dabit in aeternum fluctuationem
justo.

† 39 Tu verò Deus deduces eos in puteum
interitus.

† 40 viri sanguinum & dolosi non dimidia-
bunt dies suos:

41 ego autem sperabo in te ÷ Domine;

26 *Vespere & mane & meridiè totoque die pergam ei
exponere 27 atque nunciare miseras meas ac necessi-
tates: & ipse Deus (uti confido) exaudiet assiduam
hanc vocem meam, qua ipsum invoco. 28 ipse tandem
reddita mihi pace & tranquillitate, animam meam
redimet & liberabit ab istis appropinquantibus mihi, ut
me opprimant: 29 nam cum bene multis conjuratis
adversum me erant. 30 Exaudiet ergo me Deus, il-
losque humiliabit qui est ante condita saecula & manet
in aeternum. * 31 nam non est illis adversariis meis
immutatio ulla a malitia ad bonitatem; 32 nec Deum
timuerunt. 33 idcirco Deus jam tetendit manum suam
ultricem in retribuendo illis condigna supplicia: 34 eo
quod profanaverint & violaverint pactum, cum ipso
Deo initum, legem ejus praevaricando; 35 seseque
diviserint a considerata ira faciei ejusdem Dei in pec-
catores; & eo quod cor animusque uniuscujusque illo-
rum appropinquaverit mihi ad oppugnandum me inju-
ste; 36 & cujusque illorum verba fuerint mollia &
lenia plusquam oleum, cum re ipsa ea sagitta essent &
lancea cum insidiis transfigentes. 37 Tu autem, quis-
quis affligeris, projice super Dominum omnem solli-
citudinem & anxietatem animi tui: & ipse Dominus
te enutriet: 38. nec enim sinet hominem justum inter
persecutiones fluctuari semper. 39 At ipsos impios
persecutores meos tu Deus deduces in puteum perdi-
tionis & gehennae. 40 viri quidem sanguinarii &
fraudenti, ut plurimum, non pertingent ad dimidium
dierum vitae suae, quos sibi promittebant: 41 ego au-
tem spem omnem & fiduciam habebò in te Domine.*

* Pausatio
aut immu-
tatio musi-
ca &c.

O R A T I O N E S.

MSS.
*De Passione
Domini.*

1 **J**esu Domine, qui ante saecula cum Patre & Spiritu Sancto manens, conditionemque
humanam suscipiens, ab unanimo discipulo proditus, mortem subisti pro perditis; exau-
di orationem supplicum; & praesta, ut te vespere mane meridièque laudantes, mereamur
ab hujus saeculi tempestatibus defensari. Qui vivis & regnas cum eodem Deo Patre in uni-
tate ejusdem Spiritus Sancti Deus per omnia saecula saeculorum. *Amen.*

Brev. Moza-
rab. fol. 173.

2 **E**cce Domine positi in perturbatione mundana, quietem solitudinis eligentes, elonga-
ri fugiendo à terrenis actibus cupimus; ut à pusillo animo & tempestate salvemur. qui
ergo nunc locorum praeparatam requiem exspectamus; praebe nobis, ut exempto humano
strepitu, in solâ dulcedinis tuae contemplatione laetemur. *R. Amen.* Per misericordiam
tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum.
R. Amen.

fol. 184.
*De Passione
Domini.*

3 **D**eus, qui in exercitatione nostrâ contristari nos inspicis, da nobis potentissimum auxi-
lium in victoriâ sanctae Crucis: ut qui exemplo tuo mundum decertamus evincere;
caelos mereamur & post transitum possidere. *R. Amen.* Per misericordiam tuam &c.

fol. 192.

4 **I**ntende & exaudi nos Domine; quos frendentis inimici adversitas conturbat; & contri-
tio persequentis exagitat: ut dum cernis mentes in nos desaevire rebelles, magnanimes
nos efficias, & invictâ virtute succingas. (*R. Amen.* Per misericordiam tuam &c.)

fol. 208.
*De Passione
Domini.*

5 **C**ontristamur ecce Domine à voce inimici; dum feralia super nos cadunt jacula odii:
sed tu, qui pro nobis acerba sustulisti opprobria, nos famulos tuos & à tribulatione
peccatores elonga; & declinantes, virtutis tuae disperse potentiâ. (*R. Amen.* Per mise-
ricordiam tuam Deus noster &c.)

Comment.
hujus Psalmi.
T. 7. S. Hie-
ronymi.

6 **N**os supplices deprecamur, ut à te Domine exauditi; nec peccati oleo delibuti; à te
enutriti; à te ab hujus saeculi fluctibus liberati; à te mereamur longitudinem dierum
pro bonis actibus adipisci. *Amen.*

LV.

In flem: pro populo, qui à sanctis longè factus est. David, in tituli inscriptionem.
** Cum tenuerunt eum Allophyli in Geth.*

*I.Reg.XXI.
12.

Sensus my-
sticus.

B E D A.

In Hebræo ita habet; Pro columba muta longitudinem David humilis atque perfecti: cum tenuissent eum Philistiim in Geth. Columba muta, & David humilis atque perfectus, Christus monstratur in Iessione. Quod verò translatio nostra dicit Pro populo, qui à sanctis longè factus est, id est, pro comitibus David, qui in Geth exsultantes longè facti sunt à Judæa, in qua Sancta sanctorum fuerunt; significat pro Christi discipulis, qui tempore Iessionis ejus scandalizati fuerunt, Psalmum hunc esse cantatum: pro quorum fide, ne deficeret, ipse Dominus se rogasse testatur. David in tituli inscriptione, Dominus in Iessione; ubi attitulus est Rex esse Judæorum, id est omnium credentium & confitentium Deum. Cum tenuissent eum Allophyli in Geth; cum crucifixissent eum Judæi; vel milites Philati: Geth enim, quæ interpretatur Torcular, pressuram Crucis indicat. Iessunt in columba muta vel in populo qui à sanctis longè factus est, cuncti fideles intelligi, qui ab æternis Sanctis exsultantes, cum Apostolo dicunt; Dum sumus in hoc corpore, peregrinamur à Domino: pro quibus David psallere non cessat; ille videlicet, qui sedet ad dexteram Dei, qui etiam interpellat pro nobis. Potest & ex persona Ecclesiæ dictus psalmus intelligi; quæ semper in sæculo pressuram pati non desinit, diversis afflictionibus onerata. In primâ sectione psalmi, mater erat Ecclesiæ, considerans se tandem ab inimicis esse liberandam: Miserere mei Deus, quoniam conculcavit me homo. Secundâ sectione proprias enumerat passiones, gratias agens, quia de crebris sit erepta periculis; nec se (dicit) formidare mala quæ celeritè transeunt: Totâ die verba mea execrabantur. In tertio loco, in futura illa beatitudine laudes se dicit Domino jugiter cantaturam; qui eam de hujus sæculi adversitate liberavit: In me sunt Deus vota tua, & reliqua.

Eusebius Casariensis. *Iusti gratiarum actio, ab inimicis liberati.*

S. Athanasius. *Psalmus in interpellatione & oratione & deprecatione.*

* Cardin. Thomas. *Machabæorum supplicatio, quando in ultionem legis conjurantes, tam pravificatores eives, quam etiam hostes expugnare tentabant. Aliter, vult Christi ad Patrem. Item Arnebius, si tenuerint te Allophyli, & à sanctis cogitationibus te longè fecerint, clama ad Dominum dicens: Miserere mei Domine quoniam conculcavit me homo: homo utique exterior, per te enim agit contra te; per ipsum tota die pugnant contra te inimici tui.*

Fer. IV. ad
Vigilias.

vers. 24.

Psalm. Syr. Davidis: gratiarum actio iusti, quod liberatus sit ab hoste, & de manu Saulis. Tum de Judæis, & de Christo.

Psalm. Arab. Davidis: dictus ab eo de gente, quæ recesserat a sanctitate, vers. 24.

PSALMUS LAMENTATIONIS AD PRECANDUM.

Propheta.

*In Cod. Vatic.
sic distinguitur
d. 3.
(Conculcave-
runt me ini-
mici mei totâ
die ab alti-
tudine diei.)
(Quoniam
multi qui de-
bellant me,
timebunt.)
(ego vero in
te sperabo.)
(In Deo lau-
dabo sermo-
nes meos totâ
die.)*

Y. 8.
Psalm. CXVII.
6. Hebr. XIII
6.

- 1 **M**ISERERE MEI DEUS QUO-
NIAM CONCULCAVIT
ME HOMO:
2 totâ die impugnans tribulavit me:
3 conculcaverunt me inimici mei totâ die:
4 quoniam multi bellantes adversum me.
5 ab altitudine diei timebo:
6 ego verò in te sperabo.
7 In Deo laudabo sermones meos.
8 in Deo speravi: non timebo quid faciat
mihi caro.
9 Totâ die verba mea execrabantur:
10 adversum me omnes cogitationes eo-
rum in malum.
11 inhabitabunt & abscondent.
12 ipsi calcaneum meum observabunt * si-
cut sustinuerunt animam meam.
13 Pro nihilo salvos facies illos:
14 in ira populos confringes.
15 Deus vitam meam annunciavi tibi:
16 posuisti lacrymas meas in conspectu tuo:
17 sicut & in promissione tua.
18 Tunc convertentur inimici mei retror-
sum;
19 in quacumque die invocavero ÷ te:
20 Ecce cognovi quoniam Deus meus es.
21 in Deo laudabo verbum,
22 in Domino laudabo sermonem:
23 in Deo speravi; non timebo quid faciat
mihi homo.
24 In me sunt Deus vota: tua: ÷ quæ:
reddam, laudationes tibi:

quo-

In perpetuum decantandus Psalmus, composi-
tus pro populo illo exsule 400. virorum, elongato a
Sanctuario Dei; qui scilicet convenerant cum Da-
vide in persecutione Saulis: inspiratus ipsi Davidi,
stabiliterque recolendus, ac si esset titulus insculptus
in columna. id quod factum est postquam detinue-
runt Davidem Philistiæ in civitate Geth, ad cujus
regem Achis confugerat. **PROPHETA.** 1 *Mise-
rere mei Deus, quia inimicus homo me conculcavit; 2 et
omni die pugnans, me tribulavit: 3 conculcaverunt
me hi inimici mei & insidiatores tota die: 4 multi
enim sunt qui pugnant contra me. 5 in quocumque
die timero & territus fuero ab alto & medio diei,
quando fugiendo latere non possum; 6 in te tamen ego
vel tunc maxime sperabo. 7 In adjutorio Dei laudabo
veraciter fuisse verba & promissa Dei ad me facta: 8 in
Deo speravi; ac proinde non timebo quidquid mihi fa-
ciat carnis & mortalis homo. 9 Omni die hi inimi-
ci mei verba mea abominabantur; & sermones de me
sollicitè tractabant: 10 omnesque cogitationes eorum
contra me erant ad malum mihi inferendum. 11 qui et
congregabuntur etiam, & simul habitabunt, ac
se se abscondent; 12 meumque gressum diligenter ob-
servabunt, sicut desideranter expectaverunt eripere
mihi animam & vitam. 13 Sed tu Domine nullo mo-
do salvos facies eos: 14 quinimmo in ira tua justa
hos bellantes contra me populos dejicies atque confrin-
ges. 15 Deus meus arumnas & pericula vitæ meæ ex-
posui tibi; et quæ intra me sunt, enumerata sunt tibi:
16 et in tuo conspectu posuisti omnes lacrymas meas,
ut me ingemiscens respiceres et non desereres: sicut
& id a te faciendum esse jam olim fuit in promissione
tua mihi facta. 17 Itaque tunc inimici mei a te ver-
tentur retrorsum; 18 nimirum quacumque te die sup-
plex invocavero. 19 Ecce experimento agnovi, quod
Deus meus es tu. 20 itaque ob Dei gratiam ejus dictum
atque promissum laudabo; 21 per Domini gratiam ejus-
dem predicabo sermonem, quo mihi bona promisit: 22
in Deo speravi; non igitur timebo quid faciat fragilis ho-
mo mihi. 23 In memoria mea sunt vota illa o Deus,
quæ reddam tibi, laudes scilicet actionesque gratiarum*
prop-

Ps. 24.
Ps. CXIV. 8.

Ps. 26.
Job XXXIII
30.

24 quoniam eripuisti animam meam de morte;
25 & pedes meos de lapsu:
26 ut placeam coram Deo in lumine viventium.

24 propterea quod animam meam liberaveris de morte; 25 & pedes meos de casu liberaveris, ne laberentur; & oculos meos de lacrymis absterferis, ne amplius flerem pro meis acerbitatibus: 26 ut deum tandem placeam coram te Deo in serena luce beate viventium.

ORATIONES.

MSS. 1 **B**ellorum invisibilium optime propugnator aeternae Deus; qui in te fidentes ab inimicis obrui non permittis; exerge, precamur, ab oculis nostris peccati lacrymas: ut dum carnalia bella, te adjuvante, comprimimus; placere tibi in lumine viventium mereamur. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Brev. Moza-
rab. fol. 173.
De Passione
Domini.

2 **D**eus vitam nostram annunciamus tibi, quoniam inferna moriendo vicisti: tu enim infirma nostra agnoscis; qui solus inspector es cordis. pone, quaesumus, in conspectu tuo lacrymas nostras: ut repromissionis percipiant donum; dum per illud, sanctum paraverimus, indulgentiae fructum. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

fol. 186.

3 **M**iserere nostri Domine: & ne conculcari nos ab inimico luminum patiaris, qui redemisti nos pretio Crucis: ut infecto adversario nostro tu solus pro nobis obstitas, qui perstreptentis mundi devincis procellas. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus &c.

fol. 211.
De Passione
Domini.

4 **P**one Domine in conspectu tuo contra eos, qui nos oderunt, nostrarum obices lacrymarum: ut jam tandem inimici nostri convertantur retrorsum, qui nos infano odio persequuntur: sicque rogamus, nostri criminis incendia ubertas lacrymarum extinguat, ut passionis tuae celebritas per arctam gradientes viam ad gaudia nos pertrahat infinita. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

Comment.
hujus Psalm.
T. 7. S. Hieronymi.

5 **D**eprecamur Domine, ut compressis bellis corporeis, superatis saeculi tentamentis, mereamur Jesu Christo in ipso lumine complacere. *Amen.*

LVI.

* I. Reg.
XXII. 1.
XXIV. 1.

*In finem: Ne disperdas. David, in tituli inscriptionem. * Cum fugeret a facie Saul in speluncam.*

BEDA.

Sensus my-
sticus.

Per finem, Dominum significat, qui nobis omnium bonorum perfectio restat; quia cum ad ipsum venerimus, nihil ultra quærere opus habemus. Ne disperdas: David prohibetur a Saule disperdi; qui a Domino fuerat preparatus ad regnum. In tituli inscriptione; hoc non David, sed Domino convenit; ne videlicet scriptus in Passione titulus mutaretur. Sed quia David Christi personam gestat, hoc nunc de ipso dicitur, quod erat in Christi Passione faciendum; ne disperderetur David de regno deputato; sicut nec illa potuit Domini Tituli inscriptione commutari. Cum fugeret a facie Saul in speluncam. Sicut Saulem fugiens David, in spelunca se condidit: ita in Christo Divinitas est a perfidis Judæis intra templum corporis abscondita. Potest & ita dici, quod Dominus ad hoc usque passus sit a Judæis, donec monumenti speluncam intraret; maxime cum psalmus hic non Passionem tantum illius, sed & resurrectionem decantet.

Dominus Christus in primâ parte psalmi orat sollicitus secundum humanitatem, qua passus est: Misere mei Deus, misere mei, & cetera. In secundâ, resurrectionis suae gloriam commemorat: Misit Deus misericordiam suam. In tertiâ, laudes Patri per resurrectionem decantat: Paratum cor meum Deus. Quae membra Diapsalmatum quoque interpositione distinguuntur.

Eusebius Caesariensis. Gratiarum actio Davidis: & prophetia de vocatione Gentium.

S. Athanasius. Psalmus in interpellatione & oratione & deprecatione. (al.) In prophetia.

* *Cardin. Thomas. Et hic Machabæorum, verum incipiente jam victoriâ latitanda formatur oratio. Item, de Pauli post resurrectionem. Item Arnobius, cum fugiens a facie principis hujus mundi persequentis te, sicut Saul persequetur David: speluncam pete, id est ita te constitue, ut ab inimico tuo inveniri non possis; & tu quidem inimicum tuum inter manus habeas, ille vero te non videat; hoc enim eveniet, si ex toto corde dicas Deo: In umbra alarum tuarum sperabo.*

Feria IV. ad
Vigilias.

Pfalt. Syr. Davidis, cum reversus est Saul ad eum persequendum; & gratiarum actio; atque vocatio gentium ad fidem, vers. 29. Pfalt. Arab. vers. 25.

PSALMUS AD PRECANDUM.

Propheta.

1 **M**ISERERE MEI DEUS, MISERERE MEI:
2 quoniam in te confidit anima mea:
† 3 & in umbra alarum tuarum sperabo,

donec

Psalmus in perpetuum decantandus sub hac prece, Ut non disperdas, meque perire sinas Domine: Davidi inspiratus, perpetuoque recolendus, ac si esset Titulus scriptus in columna: compositus pro eo tempore, quo fugiebat a præsentiâ Saulis Regis in speluncam in deserto Engaddi; eodem rege eum ibi persequente unâ cum 3000. virorum ex omni Israel. PROPHETA. 1 Misereat te mei Deus, misereat te mei: 2 quia in te confisa est anima mea; 3 & in protectione

li 2

- 4 donec transeat iniquitas .
† 5 Clamabo ad Deum altissimum ;
6 Deum qui benefecit mihi .
† 7 misit de caelo , & liberavit me :
8 dedit in opprobrium , conculcantes me .

D I A P S A L M A .

- † 9 Misit Deus misericordiam suam & veritatem suam ;
10 ÷ & : eripuit animam meam de medio
catulorum leonum :

11 dormivi conturbatus .

- † 12 filii hominum , dentes eorum arma & sagittae :

13 & lingua eorum , gladius acutus .

- † 14 Exaltare super caelos Deus :

15 ÷ & : in omni terra , gloria tua :

- † 16 Laqueum paraverunt pedibus meis :

17 ÷ & : incurvaverunt animam meam :

- † 18 foderunt ante faciem meam foveam :

19 ÷ & : inciderunt in eam .

D I A P S A L M A .

- † 20 Paratum cor meum Deus ;

21 paratum cor meum , cantabo & psalmum dicam .

- † 22 Exsurge , gloria mea :

23 exsurge psalterium & cithara :

24 exurgam diluculo :

- † 25 confitebor tibi in populis Domine :

26 ÷ & : psalmum dicam tibi in gentibus :

- † 27 quoniam magnificata est usque ad caelos misericordia tua :

28 & usque ad nubes , veritas tua .

- † 29 Exaltare super caelos Deus :

30 ÷ & : super omnem terram , gloria tua .

tectione tua quasi in umbra alarum tuarum perseveranter sperabo ; 4 donec hec calumniatoris mei & insidiatoris iniquitas transeat omnino atque deficiat . 5 Profundam clamorem vehementis affectus ad Deum altissimum , 6 Deum , inquam , qui mihi semper aliis benefecit . 7 qui in aliis tribulationibus meis misit de caelo auxilium ; & liberavit me ab hostibus meis : 8 & opprobrio affecit eos qui me conculcabant . * 9 Misit & nunc quoque Deus effectum misericordiae suae & veracium promissionum suarum : 10 & animam meam liberavit de medio istiusmodi ferocientium leunculorum : 11 inter quos praeter grandi metu , animo conturbatus dormiebam . 12 nam dentes filiorum hominum sunt velut arma , lancea atque sagittae ; 13 eorumque lingua est quasi gladius acutus . 14 Monstra te Deus excelsiorem esse caelis : 15 & super totam terram excelsa esse monstratur gloria tua . 16 Hostes hi mei paraverunt laqueum irretiendis pedibus meis ; 17 conatque sunt animam vitamque meam incurvare atque dejicere in tendiculas suas : 18 & foderunt quidem ante faciem meam , quod iturus eram , foveam ; 19 sed iusto Dei decreto ipsimet jam ceciderunt in eam . * 20 Promptum & paratum est cor meum ad te laudandum , o Deus ; 21 promptum est , inquam , & paratum cor meum ; cantabo itaque , & psalmum dicam Domino . 22 Expergiscere ad contexendos hymnos , o prophetica gratia & gloriatio animi mei : 23 expergiscere & tu psalterium & cithara cum ceteris musicis instrumentis : 24 expergiscar & ego diluculo : 25 & profitebor tibi debitas laudes Domine inter frequentissimos populos ; 26 cantaboque tibi psalmos inter omnes gentes : 27 propterea quod magna apparuit misericordia tua ad caelos usque ; 28 & ad nubes usque magnifice se demonstravit veritas promissionum tuarum . 29 Perge Domine te monstrare excelsiorem caelis : 30 & super totam terram excelsa appareat gloria tua .

* Pausatio aut immutatio musicae cantilena inter psallendum .

* Pausatio &c.

O R A T I O N E S .

MSS.

- 1 **T**ransfer Domine iniquitatem familiae humilis , sub tuarum alarum umbram sperantis : ut missa de caelo misericordiam tuam , a nequissimis insidiarum foveis & laqueis eruamur . Per Dominum nostrum Jesum Christum .

Brev. Mozarab. fol. 193.
De Passione Domini .

- 2 **M**iserere nobis Deus , miserere nobis ; & in te confidentes exaudi : adversantium arma confringe ; & laqueos nobis destrue praeparatos : ut circumdati claritate caelesti , non incidamus in foveam mortis ; sed parato corde tuam in populis exaltemus misericordiam veritatis ; qui pro nobis sustinuisti opprobrium Crucis . (*Rx. Amen .* Per misericordiam tuam Deus noster &c.)

Comment. huius Psalmi .
T. 7. S. Hieronymi .

- 3 **N**obis praestare digneris (Domine) , ut in cunctis pressuris ac tribulationibus universis mittas Spiritum tuum Sanctum ; cujus ope ac praesidio sive munitione protecti , ad aeterna gaudia praeparari , & ad caelestia transferri praemia mereamur . *Rx. Amen .*

LVII.

In finem : Ne disperdas : David , in tituli inscriptionem .

B E D A .

Sensus mysticus .

Nomen Finis & David , in tituli inscriptione , Christum in Cruce designat : commoneturque Pilatus , ne disperdat inscriptum titulum , qui regem Dominum declarabat .

In prima narratione Dominus Judaeorum exprobrat nequitiam : Si verè utique iustitiam loquimini . In secunda , retributiones eorum aptissimis comparationibus declarat : Deus conteret dentes eorum . In tertia , qualis fiat correctio iustorum de peccatorum ultione , memoratur : Laetabitur iustus , cum viderit vindictam .

Eusebius Caesariensis . Doctrina de iusto iudicio Dei . (al.) Doctrina de iusto secundum Deum iudicio .

S. Athanasius . Psalmus pudore afficiens . (sive , reprehendens .)

Cardin.

* Cardin. Thomaf. Crescente in dies fama & victoria Machabeorum, quidam se illis inimici fraudulentè admiscebant, a quibus & Jonathas, Simonque cum filiis sunt interempti. Hos ergo Psalmus iste redarguit. Aliter, Propheta de Senioribus dicit.

Pfalt. Syr. Davidis, cum minitatus est Saul Sacerdotes, eo quod non revelaverint ei Davidem, quem noverant ubi esset: nobis autem exponit documentum iusti iudicii Dei, vers. 22.

Peria IV. ad
Vigilias.

Pfal. Arab. Et numerus vers. 22.

S. Hier. Psalmus vocem continet Prophetæ, de iudiciis atque iustitia commonentis.

PSALMUS QUERIMONIAE.

Propheta.

1 SI VERE UTIQUE JUSTITIAM
LOQUIMINI;

2 recta iudicate filii hominum.

† 3 etenim in corde iniquitates operamini
in terra:

4 iniustitias manus vestrae concinnant.

† 5 Alienati sunt peccatores à vulva:

6 erraverunt ab utero, locuti sunt falsa.

† 7 Furor illis secundum similitudinem ser-
pentis;

8 sicut aspidis surdae & obturantis aures
suas;

† 9 quae non exaudiet vocem incantan-
tium,

10 & venefici incantantis sapienter.

† 11 Deus conteret dentes eorum in ore ipso-
rum:

12 molas leonum confringet Dominus.

† 13 ad nihilum devenient tamquam aqua
decurrens:

14 intendit arcum suum donec infirmen-
tur.

† 15 sicut cera quae fluit, auferentur:

16 ÷ super: cecidit ignis, & non viderunt
solem.

† 17 priusquam intelligerent spinae vestrae
rhamnum.

18 sicut viventes, sic in ira absorbet eos.

† 19 Laetabitur iustus cum viderit vindi-
ctam:

20 manus suas lavabit in sanguine peccato-
ris.

† 21 & dicet homo: Si utique est fructus iusto:

22 utique est Deus iudicans ÷ eos: in ter-
ra.

Psalmus in perpetuum decantandus sub hac prece; Ne me disperdas ò Deus: inspiratus Davidi ad perpetuam rei memoriam, ac si esset titulus insculptus in columna. PROPHETA. 1 Si verè & ex animo loquimini quod iustum est; 2 etiam quae recta sunt & iusta iudicate in animo vestro ò filii hominum. 3 nam & vos in hac terra res iniquas machinamini, & operamini in corde vestro: 4 & manus vestrae componunt connectunt atque appendunt res iniustas ea arte, ut iusta potius videantur. 5 Eiusmodi homines peccatores animo suo à Deo & à iustitia abalienati sunt jam à vulva ipsa matris: 6 erraverunt ab utero, & à prima infantia semper locuti sunt mendacia. 7 furor & venenum eorum est sicut furor & venenum serpentis; 8 & sicut furor & venenum aspidis surdae cauda obturant aures suas: 9 quae ne venenum suum deponat, obturatis jam auribus non auscultabit postea vocem incantantium ipsam, 10 nec incantationes venefici, callidè licet & sapienter eam incantantis. 11 Sed Deus conteret & excutiet istiusmodi peccatorum, venenatos dentes in ore ipsorum: 12 & huiusmodi leonum molares dentes idem Dominus confringet. 13 qui dissolventur & ad nihilum redigentur, quasi aqua defluens atque decurrens: 14 nam Deus jam intensurus est arcum suum ad sagittandos eos, donec viribus debilitentur & conterantur. 15 sicut cera, quae admodum igni statim liquefacta est; ita hi statim hinc auferentur; 16 calitùs enim super eos cecidit ignis irae Dei, & amplius non viderunt solem & lucem vitae huius. 17 idque vobis continget, ò peccatores, priusquam tenues spinae vestrae creverint in rhamnum, spinam scilicet maiorem & veterem; antequam statum noverint (ut sperabatis) robustiorem vestra studia, atque consilia. 18 sic namque viventes atque vigentes medià vità, sic pro iusta ira sua Deus subitè tempestate de vita abripiet & absorbebit eos. 19 Laetabitur iustus, quando videbit eiusmodi iustam vindictam impiorum: 20 suasque manus & pedes more victoris securus atque triumphans lavare poterit in sanguine interempti peccatoris: 21 & quisque hominum, cum hac viderit, dicet: Utique si est (ut verè est) fructus & praeium homini iusto ab improbis oppresso: 22 utique verum quoque est, quod sit Deus, qui eosdem probos & improbos iudicet in terra; redditurus bona bonis, & mala malis.

ORATIONES.

MSS. 1 Iustissime Domine concede populo tuo sequi iustitiam, & diligere recta: ne à veritate tua auditum avertens, à venefici serpentis moribus saucietur. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Br. Moz. fol. 2 2 Domine, qui nos iustitiam loqui, & quae recta sunt, praecipis iudicare; tribue nobis, 99. 137. ut nec iniquitas in ore, nec pravitas reperiatur in mente: ut puro cordi purior quoque sermo consentiat: praecedat in operibus iustitia; nec inveniatur dolus in lingua. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.

fol. 114. 145. 3 Deus, cuius sunt eloquia casta, & iudicia recta; tribue nobis, casto ore verba tua depromere; & corde purissimo iudiciorum tuorum mandata servare. ostende itaque arcum tuum ob defensionem nostram; & ad infirmenda inimicorum consilia, spiritualia dirige tela; molasque confringe leonum, quae tuum demolire nituntur sceptrum: ut in te laetetur copia redemptorum, qui es corona iustorum; tibiue decantemus psalmum laetitiae;

tiae; cuius munere pervenitur ad fructum iustitiae. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus. *Ec.*

fol. 173.

- 4 **D**eus, qui admirabili responsionis objectu dentes conteris inimicorum; inolasque frangis leonum: dum & interrogationibus eorum inexpugnabile praeparas telum; & eorum clamoribus insultans, viventem te ostendis post vulnera crucifixum: frange nunc, quaesumus, sequentium contra te inimicorum audaciam: ut ad nihilum, velut decurrens aqua, deveniant, qui malitiae suae gestiunt intra tuam Ecclesiam spargere documenta. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam *Ec.*

LVIII.

*I. Reg. XIX.
11.

*In finem: Ne disperdas: David: in tituli inscriptionem. * Quando misit Saul, & custodivit domum ejus, ut eum interficeret.*

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Principium tituli sapius expositum est; ubi Passio Christi & regnum ejus inviolabile describitur. Quando misit Saul & custodivit domum ejus ut eum interficeret: quando miserunt Principes Sacerdotum, & custodierunt monumentum Christi; ut eum quasi in morte servarent, resurgendi januam praeclusam.

Primo ingressu psalmi orat Dominus, ne ei inimici nocere praevalcant: Eripe me de inimicis meis. Secundo prosequitur, quemadmodum in fine saeculi convertendi sint Judaei; & pro eis oratio mirabili pietate depromitur: Convertentur ad vesperam, & cetera. Tertio, quae facturi sint post conversionem; & se in Sanctis suis gaudere testatur: Convertentur ad vesperam. Quae partes Diapsalmatis termino dividuntur.

Eusebius Caesariensis. Gentium vocatio: & Judaeorum rejectio.

S. Athanasius. Psalmus in interpellatione & oratione & deprecatione.

* Cardin. Thomas. Hic etiam Psalmus in personam Machabaeorum formatur. Item Arnobius; quando Domus corporis tui a principe hujus mundi custodiri praecipitur, ut capiaris & interficiaris gladio cujuscumque peccati, ex totis viribus exclama: Eripe me de inimicis meis Deus meus.

Psalm. Syr. Edidit hunc David, cum audiret interfectos a Saule Sacerdotes; nobis vero declarat conversionem gentium ad fidem, & reprobationem Judaeorum, vers. 41.

Feria IV. ad
Vigilias.

Psalm. Arab. & numerus vers. 37.

S. Hier. Iste Psalmus Dominicae Passionis declarat mysterium, dicens:

P S A L M U S A D P R E C A N D U M.

Propheta.

- 1 **E**RIPE ME DE INIMICIS MEIS
DEUS MEUS:
2 & ab insurgentibus in me libera me:
† 3 eripe me de operantibus iniquitatem:
4 & de viris sanguinum salva me.
† 5 quia ecce ceperunt animam meam:
6 irruerunt in me fortes.
† 7 neque iniquitas mea neque peccatum
meum Domine:
8 sine iniquitate cucurri, & direxi.
† 9 Exsurge in occursum meum, & vide:
10 & tu Domine Deus virtutum, Deus
Israel,
† 11 intende ad visitandas omnes gentes:
12 non miserearis omnibus qui operantur
iniquitatem.
D I A P S A L M A.
13 Convertentur ad vesperam: & famem
patientur ut canes, & circuibunt civi-
tatem.
† 14 ecce loquentur in ore suo:
15 & : gladius in labiis eorum:
† 16 Quoniam quis audivit? Et tu Domine
deridebis eos:
17 ad nihilum deduces omnes gentes.
† 18 fortitudinem meam ad te custodiam:
19 quia Deus susceptor meus es.
20 Deus meus, misericordia ejus praeve-
niet me:

Psalmus in perpetuum decantandus sub hac prece: Ne me disperdas o Deus: inspiratus Davidi ad perpetuam rei memoriam, ac si esset titulus insculptus in columna: compositus, quando Saul misit satellites suos in domum Davidis, ut custodirent eum illa nocte, ut interficeretur postero mane. **PROPHETA.** 1 Eripe me de his inimicis meis Deus meus: 2 & ab istis contra me consurgentibus obsessum jam & captivatum redime me: 3 libera me ab his, qui quod est iniquum operantur. 4 & ab hujusmodi viris sanguinariis salva me. 5 nam ecce hi insidiosè tamquam aucupes aucupaverunt animam & vitam meam: 6 & fortes in me irruerunt, ut me capiant & interficiant. 7 neque tamen Domine id postulat ab eis ulla iniquitas mea contra eos facta, neque ullum peccatum meum, quo peccaverim in eos: 8 nam sine aliqua adversus eos iniquitate in cursu vitae meae conversatus sum; modumque meum vivendi justè direxi. 9 Evigila, quæso, Domine, (ut ita dicam) a somno patientiae tuae ad succurrendum mihi; & vide innocentiam meam: 10 & tu Domine Deus caelestium exercituum & Deus Israelis, 11 attende, ut visites & punias has omnes gentes, quae in me insurgunt: 12 nec miserearis horum omnium, qui animo obstinato, quod iniquum est, operantur. * 13 Ecce satellites isti, qui me custodiunt, incessanter ibunt & redibunt hoc vesperi serò: & interim patientur famem me devorandi, latrantes ut canes famelici: & civitatem hanc totam circumibunt, ne hinc effugiam. 14 ecce enim ore suo loquentur contra me: 15 & de gladio ad me occidendum agitur in labiis eorum: 16 & quasi nemo eos audiat, dicunt: Quis nos audivit? Tu autem Domine, qui omnia vides & audis, deridebis eos: 17 & pro nihilo habebis & veluti subsannabis has omnes gentes mihi contrarias. 18 Fortitudinem ego meam non in me reponam, sed apud te servabo: 19 quia tu Deus es is, qui me labentem excipis & elevas. 20 Ejusdem Dei mei misericordia me semper præ-

* Pausatis
aut immuta-
tio musica
&c.

deus

- † 21 deus ostendet mihi super inimicos meos.
22 Ne occidas eos, ne quando obliviscantur populi mei.
† 23 disperge illos in virtute tua:
24 & depone eos protector meus Domine;
† 25 delictum oris eorum, sermonem labiorum ipsorum:
26 & comprehendantur in superbia sua:
† 27 & de execratione & mendacio annuntiabuntur in consummatione,
28 in ira consummationis & non erunt.
† 29 & scient quia Deus dominabitur Jacob & : finium terrae.
D I A P S A L M A.
† 30 Convertentur ad vesperam: & famem patientur ut canes: & circuibunt civitatem.
† 31 ipsi dispergentur ad manducandum:
32 si verò non fuerint saturati, & murmurabunt.
† 33 Ego autem cantabo fortitudinem tuam;
34 & exultabo manè misericordiam tuam:
† 35 quia factus es susceptor meus,
36 & refugium & meum: in die tribulationis meae.
† 37 Adjutor meus tibi psallam:
38 quia Deus susceptor meus es;
39 Deus & meus: misericordia mea.

præveniet, antequam illi noceant: 21 qui Deus mihi demonstrabit & exhibebit bona inter inimicos ipsos & insidiatores meos. 22 Ne, quæso, Domine eos occidas: ne fortè utilem & fructuosam legis tue & populi huius mei memoriam penitus amittant, 23 disperge eos tantum fortitudine tua 24 eosque de superbia sua detrahe atque depone Domine, qui instar clypei protector meus es; 25 idque fac propter peccatum oris eorum, & propter perniciosum sermonem labiorum suorum. 26 & capiantur cum tota superbia sua. 27 & ob maledictionem & mendacium suum denuncientur infames ad extremum usque, 28 in ira scilicet & castigatione consummata, & extremo sommoque supplicio: & sic non sint amplius superbi, & humilem ac innocentem persequentes: 29 sed vel tunc experimento suo edocti, scient, quòd Deus dominabitur generi ex stirpe Jacobi, & omnibus finibus terræ. * 30 Ut ergo dicebam, satellites isti, qui me custodiunt, ibunt atque redibunt hoc sero vesperi: & famem mei vorandi patientur, atque latrabunt ut canes: civitatemque hanc circumibunt, ne hinc effugiam. 31 & ipsi quidem vagabuntur dispersi, ut me comedant ac devorent: 32 si autem saturati non fuerint carnibus meis, & tunc maxime murmurabunt præ dolore. 33 At ego cantabo Domine fortitudinem tuam & imperium: 34 & postero manè, quando me hi capere volunt & interficere, iam liberatus de manibus eorum, exultans laudabo misericordiam tuam; 35 propterea quòd ex adverso illorum tu me exceperis, 36 & fueris refugium meum in tempore tribulationis meae. 37 Adjutor meus tibi cantabo: 38 quia me labentem semper excipis, 39 Deus meus, qui misereris mei.

* Pausatio
&c.

O R A T I O N E S.

MSS.
* al. omni.
* al. sempiterno.
* al. fulgeamus.
Brev. Mozarab. fol. 169.
Pro Judæis.

fol. 174.
De Passione Domini.

fol. 187.
Item de Passione Domini.

fol. 210.
Item de Passione Domini.

fol. 208.
Item de Passione Domini.

Comment.
huius Psalmi.
T. 7. S. Hieronymi.

- 1 **O**mnipotens Domine, cujus virtutem atque misericordiam * matutino laudamus in tempore; te fortitudinem nostram oramus & quaesumus, ut ab omni obscuritate tenebrarum eruti, * matutino lumine * decoremur. Per Dominum nostrum.
2 **I**rruentes in me fortes, Christe Domine, virtutis tue valore compesce: quique tuam in passione animam occupaverunt, iugo servitutis tue eorum genimina occupentur: ut tu solus Dominus redemptor sæculi agnoscaris; cum in occursum Ecclesiae tue surrexeris. (R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.)
3 **O**ccupantes animam tuam, Christe Domine, fortes, super te acriter inruerunt; cum tempore passionis cuneus super te inruit superbiorum: & ideo quaesumus, ad precem Ecclesiae tuae jam respice; & cruentum hostis de manu gladium tolle: ut mucronem suum decisum sentiant; cum per eos, qui te annunciant, fidei tuae cognoverint praedicari doctrinam. (R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.)
4 **E**ripe nos Domine de inimicis nostris: & qui tuam pro nobis dignatus es ponere animam; nos ab insurgentibus in nos libera usquequaque. (R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.)
5 **C**hriste Dei Fili, qui sine causa delicti & morti es traditus, & venantium laqueis inreatus; facito, ut per indebitam mortem tuam mors nobis debita devincatur: ut qui pro nobis es traditus innocens, per bona innocentiae ad te nos facias quandoque pervenire felices. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus &c.
6 **C**hriste Deus nostrae salutis, qui passionibus tuis nostrorum criminum passiones extinguis; libera nos de sanguinum viris, & ab omnibus corruptionibus nostris: ut facta carnis & sanguinis declinantes, non virorum sanguinum praecipitio interitus, sed placentium tibi mereamur numero aggregari. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

B E N E D I C T I O.

(Dominus) nobis praestare dignetur, ut adiutorio ejus muniti, misericordiâ adjuti, resurrectione glorificati; mereamur in Ecclesiâ sanctâ laudes ejus immaculatis sensibus exaltare. Amen.

LIX.

* II. Reg.
VIII. 3. 13.
X. 7. I. Pa-
ralip. XVIII.
3. 12.

In finem, pro his, qui immutabantur, in tituli inscriptionem, ipsi David, in doctrinam.

* Cum succendit Mesopotamiam, Syriae & Sobal: & convertit Joab;
& percussit Idumaeam in valle Salinarum, duodecim millia.

Ed. Rom. In finem, pro his qui immutabuntur in tituli inscriptione, ipsi David, in doctrinam.

Cum succendit Mesopotamiam Syriae & Syriam Sobal: & convertit Joab, & percussit Edom
in valle Salinarum, duodecim millia.

B E D A.

Sensus my-
sticus.

In finem, in Christum Salvatorem dicit. His qui immutabuntur, illo utique modo, quo Apostolus dicit: Fuitis aliquando tenebrae, nunc autem lux in Domino. qui qualiter ad hunc Finem mutari valeant, consequenter exponitur. In tituli inscriptione, David, in doctrinam. Tituli inscriptione, Jesum Christum significat Regem. Sic ergo mutentur, ut deserentes diabolum, regi Christo colla submittant. addit In doctrinam, scilicet Christianam: quia non sufficit Christum regem credere, si non ejus & doctrina servetur. Cum succendit Mesopotamiam Syriae & Syriam Sobal; haec victoria David Christi triumphum de Gentibus insinuat: quas igne sua charitatis inflammando, regno antiqui hostis, quod Adarezet significat, eripuit; & sua fidei tributarias fecit: quia enim Syria, quae hebraice Aram dicitur, & interpretatur Sublimis; superbiam gentilitatis insinuat: duas Syriae gentes succendit, qui Gentilium facta & dicta pariter correxit: ut uni vero regi, fidei & operis sui tributa persolverent. Et convertit Joab, & percussit Edom in valle Salinarum, duodecim millia. Vallis Salinarum, quae hebraice Gemelach vocatur, infirmam terrenamque sapientiam designat: qua & Gentilium philosophia, & Judaeorum pertinacia contra Christum armatur. Sed utraque conversio Joab (qui interpretatur Pater est) instante diligentius fidei doctore, percutitur. Potest ergo Gemelach, quia Idumaeorum regio est, soporem scientiae Gentilium indicare; sed melius de Judaeis in finem saeculi credituris accipitur; vel propter xii. millia ad numerum tribuum Israel, vel propter nomen Edom, qui Judaeos saepe significat: unde & sub ejus persona de illis dicitur; Et major serviet minori.

Populus ergo ille, qui de praevis erroribus mutatus est ad fidem, primo capite supplicat, ut post afflictionem, quam satisfaciendo passus est, beneficii novitate reparetur: Deus repulisti nos, & cetera. Secundo, interposito Diapsalmate, regat, ut post tribulationes, quas pertulit, deducatur a Domino in munitissimam Civitatem: petens auxilium sibi de tribulatione concedi; quod soli Domino probatur esse possibile: (Ut liberentur dilecti tui.) & reliqua.

Eusebius Caesariensis. Reversio gentis Judaeorum: & vocatio Gentium.

* Card. Thomas. Per occasionem sua victoriae Machabeorum quoque triumphans praedicat. Aliter, vox Apostolorum, quando Christus passus est.

Feria IV. ad
Vigilias.

Pfalt. Syr. Quem edidit David (dicens) si devenero in manus Saulis, interiero; deditque locum fugae (ipse) & qui cum eo erant; nobis autem exprimit conversionem gentium, & abolitionem Judaismi, vers. 26.

Pfalt. Arab. vers. 24.

PSALMUS AD PRECANDUM.

Propheta.
v. 1.
Psal. XLIII.
10.

1 DEUS REPULISTI NOS + ET:
DESTRUXISTI + NOS:

2 iratus es + & : misertus es nobis.

† 3 Commovisti terram; & conturbasti
eam:

4 sana contritiones ejus; quia commota
est.

† 5 Ostendisti populo tuo dura:

6 potasti nos vino compunctionis:

v. 6.
Pf. LXXIV.
9.

† 7 dedisti metuentibus te significationem ut
fugiant a facie arcus.

D I A P S A L M A.

† 8 Ut liberentur dilecti tui;

9 salvum fac dexteram tuam: & exaudi me.

v. 8.
Pf. CVII. 7.

† 10 Deus locutus est in sancto suo.

11 laetabor + & : partabor Sichimam:

12 & convallem Tabernaculorum meti-
bor.

† 13 meus est Galaad; & meus est Manaf-
sés:

14 & Ephraim, fortitudo capitis mei.

v. 15.
Gen. XLIX.
10.

† 15 Juda, rex meus.

16 Moab, olla spei meae:

† 17 in Idumaeam extendam calceamentum
meum:

18 mihi alienigenae subditi sunt.

In perpetuum decantandus Psalmus pro iis, qui commutabuntur variis vicissitudinibus rerum: ad perpetuam memoriam recolendus, ac si esset titulus insculptus in columna: Davidi inspiratus ad aliorum doctrinam: quando scilicet pugnavit adversus Syriam Mesopotamiam; & Syriam Sobal: easque succendit, & reversus est Joab, & percussit Idumaeam in valle Salinarum, duodecim scilicet millia hominum. PROPHETA. 1 Tu nos Deus olim projecisti nosque destruxisti: 2 iratus quidem es primum nobis, sed tamen postea misertus es nostri. 3 Tu terram hanc nostram ante concussisti; eamque flagellis tuis conturbasti: 4 sed nunc sana ejusdem terrae nostrae conquassationes; quia tota commota est sursum atque deorsum. 5 Fecisti autem populum tuum videre atque experiri dura & gravia: 6 nosque potasti vinopungente ac perturbante, & in stuporem adducente praegrandi amaritudine: 7 quibus certe flagellis decisti metuentibus te signum, ut ad te fugerent a praesentia arcus & armorum hostium. * 8 Ut ergo ab illis liberentur dilecti & electi tui Domine; 9 salva me und cum omni populo dexteram potentiae tuae; & exaudi me invocantem te. 10 Deus locutus est in sanctuario tabernaculi sui, mihiq; promissa dedit. 11 laetabor ergo constitutus Rex in totum Israel; & uti dominus dividam Sichimam, quae est in Samaria: 12 & tamquam meam hereditatem dimetiar vallem Succoth, hoc est Tabernaculorum in tribu Gad. 13 Mea est terra Galaad: & mea est tribus Manasse: 14 & tribus Ephraim est robur capitis & principatus mei. 15 & tribus Juda est regia & sedes regni mei. 16 Sed gens Moabitica ita erit mihi subiecta, perinde ac olla lavacri, in qua ego sine cura & anxietate spero me loturum pedes meos: 17 & ad Idumeam quoque extendam pedem meum, ut in ea mihi subditi incedam: 18 quemadmodum & alienigena Philistaei jam mihi

Pausatio &c.

Quis

sub-

- † 19 Quis deducet me in civitatem munitam?
20 quis deducet me usque in Idumaeam?
† 21 nonne tu Deus qui repulisti nos?
22 & non egredieris Deus in virtutibus nostris?
† 23 Da nobis auxilium de tribulatione:
24 quia vana, salus hominis.
† 25 In Deo faciemus virtutem:
26 & ipse ad nihilum deducet tribulantes nos.

subditi sunt. 19 At quis me deducet ad civitatem munitam Idumaeorum? 20 quis, inquam, me deducet usque ad Idumaeam, ut subjiciam eam? 21 nonne tu Deus, qui antea nos projeceras? 22 & an forsitan non egredieris Deus cum exercitibus nostris ad praelium? 23 Da ergo nobis Domine auxilium, quod nos eruat a tribulatione & angustia praeliorum, aliorumque malorum; 24 quia salus, quae ab homine expectatur, vana est atque inanis, falsa spe hominem decipiens. 25 Igitur cum auxilio Dei fortiter faciemus in re militari: 26 & ipse conculcabit & ad nihilum rediget eos, qui nos tribulant & affligunt.

ORATIONES.

- MSS. 1 **C**lementissime Domine salva supplicem populum auxilio dexteræ tuæ: ut dum ad fructum boni operis in tribulationibus excitatur; tuâ semper gratiâ consoletur. Per Dominum nostrum Jesum Christum.
- Apud Landolphum, si-
ve Ludolphum de
Saxonia.
Brev. Mozarab. fol. 93.
2 **O**mnipotens mitissime Deus, humani generis restaurator & rector; qui fideles tuos sic deponis, ut erigas; sic humilias, ut ad caelorum regnum perducas: in te credentium corda piâ miseratione custodi: ut ad confessionis tuæ remedia fugientes, sanatis contritionibus aeternâ felicitate te largiente perfrui mereamur, Per Dominum.
- fol. 115. 137. 3 **A**uxiliare nobis Domine in tribulatione; & exaudi nos ad salutem: ut dilecti tui ipsâ, quâ formati manu sunt, reformentur: ut quo sunt contriti brachio, eodem rursus favente, cupitum perveniant ad remedium. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*
- fol. 193. 208. 239. 4 **D**a nobis Domine auxilium in tribulatione; quia vana est salus ab homine: in te enim faciemus virtutem, qui & confortas famulos, & ad nihilum redigis inimicos. *R. Amen.* Per misericordiam tuam &c.
- * al. plenissimae.
* al. conver-
tentes.
5 **S**alvum fac populum tuum Domine dexterâ tuâ: & qui dedisti timentibus te Crucis significationem, da * plenissimam fidei dignitatem: ut quos peccantes repuleras, * convertens suscipias: & tu da in tribulatione auxilium necessarium, qui pro peccatoribus factus es pretium: & ipse tribulantem inimicum ad nihilum redigas; ipse redemptos in civitatem circumstantiae introducas. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

LX.

In finem, in hymnis, David.

BEDA.

*In hymnis Graecum est, & interpretatur, In laudibus: quia totus psalmus Christi praeconia personabit. In prima parte à finibus terrae deprecatur populus fidelis, ut ejus audiat oratio; quatenus in sancta Ecclesia perseverans, alarum ejus velamine protegatur: Exaudi Deus deprecationem meam. In secunda, gratias agit, quod justis hereditatem suam dedit, & nomen suum in aeternam gloriam consecravit; ex qua re laudes se redditurum jugiter Domino pollicetur: Quoniam tu Deus meus exaudisti orationem meam. Eusebius Caesariensis. Deprecatio cum gratiarum actione. S. Athanasius. Psalmus in interpellatione & oratione & deprecatione. * Cardin. Thomas. Ex persona populi in Babylone positi, & pro sua libertate deprecantis Psalmus iste componitur, cum tamen spem nutrierat reversionis in Patriam. Psalt. Syr. Davidis, cum revelavit ei Jonathan consilium Saulis, machinantis interitum illius. Spiritualiter autem innuit orationem cum gratiarum actione, vers. 16. Psalt. Arab. In laudationibus de ultimo fine, vers. 26. S. Hier. (Psalmus) vocem continet gratulantis Prophetae de aeternitatis beatitudine.*

PSALMUS AD PRECANDUM.

- Propheta. 1 **E**XAUDI DEUS DEPRECATIONEM MEAM:
2 intende orationi meae.
† 3 à finibus terrae ad te clamavi dum anxietur cor meum.
4 In petra exaltasti me:
† 5 deduxisti me; quia factus es spes mea,
6 turris fortitudinis à facie inimici.

Inha-

Psalmus in perpetuum decantandus cum instrumentis musicis hymnorum, Davidi inspiratus. **PROPHETA.** 1 Exaudi Deus hanc cum laudatione tuâ deprecationem meam: 2 attende huic orationi meae, 3 hæc modò ad te clamavi in novissimis & extremis finibus terrae, ubi exsulo, cum præ tristitia ac tædio anxietur cor meum. 4 Tu me in rupe & arce alta & tuta collocasti, ut securus essem ab inimicis meis: 5 meque huc deduxisti, quia fuisti is, in quem ego sperarem; 6 & fuisti mihi velut turris fortissima & munitissima,

Kk

quò

† 7 Inhabitabo in tabernaculo tuo in saecula:

8 protegar in velamento alarum tuarum.

D I A P S A L M A.

† 9 quoniam tu Deus meus: exaudisti orationem meam:

10 dedisti hereditatem timentibus nomen tuum.

† 11 Dies super dies Regis adjicies annos ejus,

12 usque in diem generationis & generationis.

† 13 permanet in aeternum in conspectu Dei.

14 Misericordiam & veritatem ejus quis requirit?

† 15 Sic psalmum dicam nomini tuo in saeculum & saeculi:
16 ut reddam vota mea de die in diem.

† 15 Sic psalmum dicam nomini tuo in saeculum & saeculi:

16 ut reddam vota mea de die in diem.

quod ego confugerem a praesentia inimici me persequen-
tis. 7 Sed tandem aliquando habitabo (ut confido) apud tabernaculum sanctum domus tua; 8 ibique defendar & protegar veluti velamine alarum tuarum.

* 9 tu enim Deus meus semper exaudisti orationem meam: 10 dedisti timentibus nomen tuum suam ipsorum hereditatem possidendam. 11 Dies super dies vite adjicies ad ejusdem Regis annos, 12 idque usque in omne tempus omnium generationum: 13 unde idem Rex permansurus est & sessurus coram te Deo in eternum. 14 Porro quis eorumdem inimicorum exquiret & penitus investigabit ejusdem Dei misericordiam & fidelitatem summam in servandis promissis, dum Regem suum servat? 15 Sic igitur sperans, psalmos canam numini tuo Deus usque in omnia saecula; 16 ut reddam tibi per singulos dies mea vota; & prestem, quod tibi debeo atque promisi.

* Pausati
&c.

O R A T I O.

MSS.

A Nxietatum nostrarum misericordissime consolator Deus, protege familiam tuam à facie inimici: ut a te turre fortitudinis praemunita, inhabitare tabernacula mereatur aeterna. Per Dominum nostrum.

B E N E D I C T I O.

Comment.
hujus Psalm.
T. 7. S. Hieronymi

D Ominus) nobis praestare dignetur; ut conformes facti gloriae suae, eruti à corruptione mortis secundae, psallere mereamur nomini ejus in spiritualium oblatione votorum.

LXI.

In finem: pro Idithun: Psalmus David.

B E D A.

Sensus mysticus.

Idithun interpretatur Transiliens (eos) id est, amatores saeculi: introducitur enim persona militis Christi, qui & mundi desideria reliquerit, & in Domino spe firmissima permanserit.

Transilitor iste, quem diximus vitiorum, videns mundum erroribus miserisque plenissimum, in primo membro psalmi animam suam Deo profitetur esse subjectam: quia per Filium Dei unigenitum munus salutare suscepit; arguens eos, qui solo nomine se dici desiderant Christianos: Nonne Deo subjecta erit anima mea? Secunda parte iterum animam suam dicit subditam Deo Patri; quoniam per ejus Verbum salutarem patientiam conquisivit; confirmans plebem confessione fidei, ut toto cordis affectu sperare debeat semper in Domino: Verumtamen Deo subjecta esto anima mea. Tercio membro errantes populos monet, ut in Domino magis quam in caduca istius mundi felicitate confidant: Verumtamen vani filii hominum, mendaces filii hominum in stateris, & reliqua.

Eusebius Caesariensis. Doctrina officiosa (sive de obsequiis & officiis debitis erga Deum.)

S. Athanasius. Psalmus gloriationis in Domino.

* Cardin. Thomas. Verba Machabeorum, quando ab Antiocho sacrificare & profanari cogeantur. Aliter, vox Christi de Passione.

Pfalt. Syr. Psalmus dictus ad Idithun psalte; fertur sensus literalis esse, cum luderent pueri Abnir, & pueri David, seque trucidassent invicem; occidit enim quidam ex his, qui ad Abnir pertinebant, fratrem minimum inter natos Suria, fratrem scilicet Joab; atque hoc servavit Joab ad longum tempus, & interfecit Abnir gigantem tempore Saulis. Spiritualis vero (sensus) indicat nobis nunc documentum medens peccato, si poenitentia, & confessione utamur, vers. 21.

Feria IV. ad
Vigilias.

Pfalt. Arab. vers. 24.

S. Hier. Iste Psalmus plenum de Deo affectum Prophetæ edocet, dicens:

PSALMUS AD MEDITANDUM.

Propheta.

1 **N**ONNE DEO SUBJECTA ERIT ANIMA MEA?

2 ab ipso enim salutare meum.

† 3 nam & ipse Deus meus & salutaris meus,

4 susceptor meus; non movebor amplius.

† 5 Quo usque irrumpitis in hominem?

6 interficitis universi vos:

Psalmus in perpetuum decantandus, traditus Idithun Levitæ * uni ex tribus primariis Cantoribus; qui cum filiis suis prophetica dicta confessionum & laudum Domini in Tabernaculo canebat; inspiratus autem Davidi. **PROPHETA.** 1 An non se Deo anima mea subjicit cum silentio & sine murmure? 2 ex eo enim est salus mea. 3 nam & ipse est Deus meus & salvator meus; 4 ipse est qui me labentem excipit: unde nec plurimum commovebor in afflictionibus meis. 5 Vos autem persecutores mei usquequod insidiamini, & magno irrumpitis impetu in me hominem imbecillum? 6 nam vos omnes me vultis interficere

* I. Paralip.
XXV.

tam-

- 7 tamquam parieti inclinato, & maceriae depulsae?
† 8 Verumtamen pretium meum cogitaverunt repellere:
9 cucurri in siti:
10 ore suo benedicebant; & corde suo maledicebant.

D I A P S A L M A.

- † 11 Verumtamen Deo subiecta esto anima mea:
12 quoniam ab ipso patientia mea.
† 13 quia ipse Deus meus, & salvator meus;
14 adjutor meus; non emigrabo.
† 15 In Deo salutare meum & gloria mea:
16 Deus auxilii mei; & spes mea in Deo ÷ est:
† 17 Sperate in eo omnis cōgregatio populi:
18 effundite coram illo corda vestra:
19 Deus adjutor noster ÷ in aeternum:

D I A P S A L M A.

- † 20 Verumtamen vani filii hominum:
21 mendaces filii hominum in stateris ut decipiant:
22 ipsi de vanitate in idipsum.
† 23 Nolite sperare in iniquitate:
24 & rapinas nolite concupiscere.
25 divitiae si affluant; nolite cor apponere.
† 26 Semel locutus est Deus; duo haec audivi:
27 quia Potestas Dei est:
28 & tibi Domine Misericordia.
29 quia tu reddes unicuique juxta opera sua.

ficere: 7 quousque, inquam, irrui in me tamquam in parietem jam curvatum ad ruinam, & tamquam in maceriam jam propulsam & corruentem? 8 Certè hi cogitaverunt honorem meum, quo in pretio sum, & pretiosam partem meam a me expellere & auferre: 9 quae de causa & ego sitibundus cucurri per loca arida, ut eorum insidias evaderem: 10 & licet lingua sua mihi benedicerent; animo tamen suo mihi maledicebant. * 11 His tamen non obstantibus, adhuc subijce te Deo cum silentio & sine murmure o anima mea; 12 ab ipso enim pendet prestolatio mea; & ab eo tibi veniet id, quod ego patienter expecto: 13 ipse enim est Deus meus & salvator meus; 14 & is, qui me labentem excipit & sustentat: quare nec e loco & statu meo aliò transmigrabo. 15 In Deo sita est salus mea & gloria mea: 16 ipse Deus est mei auxiliator: & tota spes mea in Deo est, non in homine. 17 Sperate igitur in eo omnis cæus populi: 18 & coram eo exponite & effundite cogitationes omnes, curas, anxietates, ac desideria cordium vestrorum; 19 quia Deus est nostri adjutor in aeternum. 20 Attamen vani sunt, ut vapor, filii Adam: 21 mendaces sunt homines in stateris suis dolosis ad decipiendum alios: 22 ipsi omnes pariter evanescunt; & ex vanitate sunt, & fraudulenter agunt. 23 Nolite confidere in iniquitate & calumnia: 24 & nolite desiderare neque rapere res alienas. 25 quin & si vestra vobis divitiæ affluerint magna copia; ne illis apponatis cor vestrum & affectum. 26 Irrevocabiliter locutus est mihi Deus unum quiddam; & tunc duo hæc audivi, 27 primum, quod potestas & imperium Dei sit; 28 & secundum, quod misericordia adsit tibi Domine. 29 nam tu, nemine te impediente, per potentiam & misericordiam unicuique reddes bona bonis, & mala malis, secundum quod exigunt opera eorum.

* Pausatio aut immutatio musica cantilene inter psallendum.

O R A T I O N E S.

- 1 **S**ubde tibi Domine animas nostras; quoniam tu es patientia vera: ut renuentes incerta divitiarum, te solum, contemptâ omni mundanâ vanitate, sequamur. Per Dominum nostrum.
2 **E**ffudentibus nobis coram te corda nostra in oratione, tu Domine, qui spes omnium es, exaudi & miserere; tibi que nos servituros subde; & subditis peccato propitiâ benignitate occurre: fac nos iniquitatis rapinâ carere; & divitiarum tuarum ornamenta conquirere: atque te nosse, te concupiscere, teque omni vitae nostrae tempore Deum merceamur habere. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*
3 **T**ibi Domino soli subiacet anima nostra, quem omnis creatorem suum agnoscit natura: à te virtutem patientiae, ne scandalo moveamur, accipimus; cui omne, quod sumus, debere nos novimus. fac ergo nos spe numquam iniquitatis fulciri; nec fallacibus divitiis cor nostrum apponere: ut in te solo adsuescamus requiescere; & ad promerendum petita, coram te corda nostra compuncta effice. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.
4 **V**irtus immensa Domine, tibi subdatur anima & caro nostra; tibi que sincerissimè deserviat vita nostra: desiderium animae, quo ad te perveniat, supple; & labiorum deprecationem, milleformis ille ne subripiat, suscipe: occultum hostem devince virtute tuâ; nosque praeveni in benedictione; & per viam vitae perduc ad gaudia sempiterna. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

LXII.

* I. Reg.
XXII. 5.
XXIII. 14.
15. 25. 26.

Sensus my-
sticus.

*Psalmus David. * Cum esset in deserto Idumææ.*

B E D A.

Psalmus & David frequenter indicant Dominum Christum, frequenter Ecclesiam: quia Christus in membris suis est; & membra in suo Capite continentur. quapropter Ecclesia, quæ in hoc psalmo loquutura est, merito proposita sunt verba, quæ significant Dominum Salvatorem. Hæc igitur in deserto Idumææ, hoc est in huius sæculi ariditate habitat; ubi sitit & desiderat Christum; unde & Idumæa, in qua David exulabat, Terrena interpretatur.

In prima parte psalmi Ecclesia desiderat Domini virtutem, optans omnium bonorum pinguedine repleti; ut ejus digna possit laudibus inveniri: Deus Deus meus ad te de luce vigilo. In secunda gratias agit, quia sub velamine alarum Domini, mundi procellas evaserit; inimicisque suis in inferiora terræ damnandis, Regem Christum in Deo Patre cum Sanctis prædicat esse letaturum: Si memor fui tui, & reliqua.

Eusebius Cæsariensis. Gratiarum actio ejus, qui secundum Deum est perfectus.

S. Athanasius. Psalmus gratiarum actionis.

* *Cardin. Thomaf. Ex persona eorum canitur, qui mentis eminentioris in Babylone degebant.*

Pfalt. Syr. Davidis. Ad literam, eam dixit Regi Moab: Moratus est Pater meus, & Mater mea apud vos, quando fugerunt a conspectu Saulis (&) ego pariter confugi ad te. nobis autem modo præsumitur gratiarum actio viri perfecti apud Deum in spiritu. Beati sitientes iustitiam &c. vers. 25.

Pfalt. Arab. vers. 20.

Quotidie ad
Matutinum.

S. Hier. Psalmus adventus Dominici declarat mysterium, de quo se Propheta quasi illuminatum cernens exultat, & dicit:

PSALMUS MATUTINUS AD MEDITANDUM.

Propheta.

Psalm. XLI. 3.
CXLI. 6.

Job XXXV.
10. Pf. XLI.
9. CXVIII.
55. CXLIX.
9.

- D**EUS DEUS MEUS AD TE DE
LUCE VIGILO.
- † 2 sitivit + in: te anima mea;
- 3 quàm multipliciter tibi caro mea;
- † 4 in: terra: deserta & invia & inaquosa:
- 5 sic in sancto apparui tibi;
- 6 ut viderem virtutem tuam & gloriam
tuam:
- † 7 quoniam melior est misericordia tua su-
per vitas.
- 8 Labia mea laudabunt te:
- † 9 sic benedicam te in vita mea:
- 10 + & in nomine tuo levabo manus meas.
- † 11 Sicut adipe & pinguedine repleatur ani-
ma mea:
- 12 & labiis exultationis laudabit os meum.
- † 13 Si memor fui tui super stratum meum;
in matutinis meditabor in te:
- 14 quia fuisti adjutor meus:
- † 15 & in velamento alarum tuarum exultabo.
- 16 Adhaesit anima mea post te:
- 17 me suscepit dextera tua.
- † 18 Ipsi verò in vanum quaesierunt animam
meam:
- 19 introibunt in inferiora terræ:
- 20 tradentur in manus gladii:
- 21 partes vulpium erunt.
- † 22 Rex verò lactabitur in Deo:
- 23 laudabuntur omnes qui jurant in eo:
- 24 quia obstructum est os loquentium iniqua.

*Psalmus Davidi inspiratus, cum esset profu-
gus in deserto Idumææ. PROPHETA. 1 Deus Deus
meus es tu: & ad te orandum matutinus consurgo ac
vigilo ab albescente luce diei. 2 nam sitivit & desi-
deravit te contemplari anima mea: 3 & multum ad-
modum corpore quoque meo te adorare sitivi ac deside-
ravi 4 in terra hac deserta & inaccessa & sine aqua,
5 sicut si essem in Sanctuario tuo, ita sitienter in hoc
deserto ante te comparui 6 ad videndum & conside-
randum potentiam tuam & gloriam tuam: 7 melior
est enim mihi misericordia erga me tua, quàm vita
qualibet jucunda & diuturna. 8 Laudabunt te prop-
terea labia mea: 9 & sic anima sitiente, & ore
laudante benedicam tibi in vita mea; 10 & cum au-
xilium numinis tui levabo ad calum manus meas in
orando. 11 Quasi spirituali adipe & pinguedine,
quæso, impleatur a te anima mea gratia consolationis
internæ: 12 & ita labiis etiam os meum exultanter
laudabit nomen tuum. 13 idque faciam etiam si me-
moratus fuero tui, in cubili meo jacens; & quando per
singulas vigilias & matutinis præsertim horis medi-
tabor de te; 14 quia tu semper fuisti auxiliator meus.
15 semperque in posterum te laudando exultabo, te-
ctus quasi velamine alarum tuarum defensionis atque pro-
tectionis. 16 Anima mea adhæsit arctissime ad te: 17
meque vicissim retinendum excepit dextera potentie
tue. 18 At ipsi persecutores mei vanè quaesierunt in-
terficere vitam animæ meæ. 19 quin potius ipsi in-
gredientur ad inferna loca terræ; 20 tradentur in ma-
nus & eadem gladii, quo sunt occidendi; 21 eorumque
cadavera erunt partes & escæ vulpium, cæterarumque
ferarum. 22 Rex autem, quem illi persequuntur,
latabitur in Deo, ipsum protegente: 23 in quo etiam
omnes, qui per eundem Deum, & non per falsa numina,
jurant, illi credentes & servientes, se laudabunt &
gloriantur; 24 propterea quod obturatum sit os lo-
quentium res iniquas atque mendacium, ne innocentibus
amplius imponant crimina falsa.*

O R A T I O N E S.

MSS.

1 **A**D te diluculò vigilantibus lumen largire perpetuum author lucis aeternæ Deus: ut te
labia nostra laudent; te vita benedicat; te meditatio matutina glorificet. Per Domi-
num.

Brev. Moza-
rab. fol. 109.

2 **I**N matutinis meditamus te Domine; quia te illuminante, susceptor es nostrum: quod
pro nobis natus es, confitemur; & in velamento alarum tuarum, Cruce tuâ protecti,
laudamus. dona igitur nobis, ut qui munera tua in sacro mysterio prædicamus, te in sum-
mo

mo munere perfruamur. (R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.)

Col. 236.

3 **D**omine, ad quem vigilat de luce anima nostra; dona, ut semper à tenebris propereamus ad lucem: caligo depereat menti; & plenitudo tuae in nobis permaneat lucis. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

Comment.
hujus Psalm.
T. 7. S. Hieronymi.

4 **D**eprecamur te Domine, ut in tuam lucem vigilantes, te jugiter sitientes, mereamur, te largiente, bonis operibus adimpleri.

LXIII.

In finem: Psalmus David.

B E D A.

Sensus mysticus.

Tituli hujus verba Christum significant: qui per totum psalmum de sua est Passione locutus. Prima positione Dominus erat, ut à populi Judaici timore liberetur; docens, illos defecisse in insidiis; se autem resurrexisse ad gloriam: Exaudi Deus orationem (meam) cum deprecor. Secunda, sevitiam deridet Judaeorum; quia magis ipsi conturbati sunt de sceleribus suis; quando resurgente Domino, eis est annunciata fortitudo: tunc enim latititia iustorum, & recte fidei virtus apparuit: Sagittae parvulorum, & reliqua.

Eusebius Caesariensis. De cirina athletae cultoris Dei.

S. Athanasius. Psalmus in interpellatione & oratione & deprecatione.

* Cardin. Thomas. De ipso David cecinit, cum Saulis persecutionibus laboraret. Aliter, vox Martyrum Christi. Psalt. Syr. Psalmus editus a Davide, cum admonuit eum Gad Propheta (dicens): ne maneat in Masret, quoniam Saul querit necem tuam. nobis vero spiritualiter triumphus agonistarum, & instructio timentium Deum, atque victoria in certamine, vers. 24.

Psalt. Arab. Davidis, quando persecutus est eum Saul, vers. 29.

Feria IV. ad Vigiliis.

S. Hier. Psalmus vocem continet Prophetae, Deum jugiter deprecantis, ut non solum sua peccata, sed & alia malorum venena, ipso protegente, possit evadere. Sed & nos intelligere debemus id, quod in eo canitur, in credentibus posse impleri.

PSALMUS AD PRECANDUM.

Propheta.

1 **E**XAUDI DEUS ORATIONEM MEAM CUM DEPRECOR:

2 à timore inimici eripe animam meam.

† 3 Protexisti me à conventu malignantium,

4 à multitudine operantium iniquitatem:

†. 9.
Psalm. CVIII.
8.

† 5 quia exacuerunt ut gladium linguas suas:

6 intenderunt arcum, rem amaram,

7 ut sagittent in occultis immaculatum:

†. 7.
Psalm. X. 3.

† 8 subito sagittabunt eum, & non timebunt.

9 firmaverunt sibi sermonem nequam:

† 10 narraverunt ut absconderent laqueos:

11 dixerunt; Quis videbit eos?

† 12 Scrutati sunt iniquitates:

13 defecerunt scrutantes scrutinio.

† 14 Accedet homo ad cor altum:

15 & exaltabitur Deus.

† 16 sagittae parvulorum factae sunt plagae eorum:

17 & infirmatae sunt contra eos linguae eorum.

†. 18.
Psalm. LI. 8.

† 18 Conturbati sunt omnes, qui videbant eos:

19 & timuit omnis homo.

† 20 & annuntiaverunt opera Dei:

21 & facta ejus intellexerunt.

† 22 Laetabitur justus in Domino; & sperabit in eo:

23 & laudabuntur omnes recti corde.

In perpetuum decantandus Psalmus, Davidi inspiratus. PROPHETA. 1 Ausculta Domine vocem hanc & orationem meam, dum deprecor ad te; 2 & à timore, quo inimicum timeo, eripe me, ne illum timeam. 3 Quemadmodum me hactenus protexisti; ita nunc quoque me protege & absconde à concilio & conspiratione malignorum contra me, 4 & à multitudine & tumultu operantium inique: 5 quia maligni isti acuerunt quasi gladium linguas suas, parantes contra me calumnias ad interitum meum: 6 tetenderuntque arcum suum & sagittam, hoc est amarum verbum & rem; 7 ut ex absconditis locis clanculum & insidiosè sagittarent me hominem innoxium, & nullo adversus eos crimine maculatum. 8 quem & subito & de repente sagittabunt; & Deum, qui omnia videt, non timebunt. 9 qui firmiter sibi ipsis constituerunt sermonem malignum ejusmodi: 10 & inter se disputaverunt, & modos exposuerunt, ut absconderent laqueos, ut me irretirent ad mortem: 11 & dixerunt, quod ullus quisquam non visurus esset ipsos, ista tractantes ac disponentes. 12 Perscrutati sunt quidem & investigaverunt rem iniquam hanc facere modis omnibus: 13 sed irritò conatu defecerunt, tanta licet perscrutatione perscrutantes & excogitantes modos, quibus me perderent. 14 accedet quidem homo ad cor altè profundum, & ad excogitandum callidum consilium; eritque cor profundum & tectum ad machinandum malum: 15 sed Deus excelsus se demonstrabit, cum eos sagittaverit, & eorum dissipaverit prava consilia. 16 tunc apparebit, quod plagae, quas ipsi inferre volebant, fuerint veluti arundinea sagittae imbecillum parvulorum ludantium & non vulnerantium; 17 & quod eorum linguae in proprium tantummodo ipsorum malum fuerint, ad aliorum malum invalida effecta. 18 Omnes, qui eos sic à Deo punitos videbant, conturbati sunt praeter terrore; 19 & Deum timuit omnis homo: 20 qui & aliis quoque annuntiaverunt haec iusta opera justitiae Dei: 21 & eorum, quae idem fecit providentia sua in mundo, intelligentiam habuerunt. 22 Laetabitur itaque quilibet justus in Domini providentia & protectione; & in eo semper sperabit: 23 & exultando se laudabunt, & gloriabuntur in eo omnes, qui rectum erga illum habent animum suum.

ORA.

MSS.

1 **T** Utela omnium credentium Deus, custodi Ecclesiam tuam à conventu malignantium; qui eam occultis jaculis impugnare nituntur: ut te salubri rectoque retinens intellectu, justorum meritis perpetualiter conlaetetur. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Brev. Moza-
rab. fol. 173.
De Passione
Domini.

2 **P** Rotege nos Domine à conventu malignantium inimicorum; qui crucis pertulisti opprobrium: ut qui contra te linguas suas exacuerunt ut gladium; saluberrimo tuae gratiae dono conquiriti, devorentur Ecclesiae morfu. (R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.)

fol. 190.
Item de Pas-
sione Domini.

3 **A** timore inimici Domine libera animam meam; & à conventu malignantium eripe eam: ut quae vulnere passionis tuaeeducta est de lacu miseriae; in te credens perducat ad libertatem aeternae gloriae. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

B E N E D I C T I O.

Comment.
hujus Psalm.
T. 7. S. Hieronymi.

(D) **E**us) nobis praestare dignetur, ut à sagittis inimicorum liberi, ab arcu falsitatis erepti; mereamur ab eo protegi: qui Sanctis omnibus pro spe salutis gloriam tribuit immortalitatis.

LXIV.

In finem, Psalmus David: Canticum. & Jeremiae & Ezechielis,
populo transmigrationis cum inciperent exire:

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Quia principia tituli jam nota sunt, sequentia paucis exponamus verbis. Transmigrato in Chaldaeam populo Israel, Prophetæ memorati prædixerunt, eos post LXX. annos (ad) patriam redituros; eversamque ab hostibus Hierusalem, meliori statu reparaturos. Non ergo Hieremias & Ezechiel psalmum fecerunt: sed quorum tempore iuxta historiam congruit; eorum nomine prætitulatur. quod ab Esdra factum plurimi authores asseverant: dicentes, eum psalmis omnibus Titulos indidisse; eosque catenus incompósitos, & pro auctoritate ac temporis diversitate dispersos, in volumina unum collegisse. Spiritualiter autem, populus, qui Babyloniam deserens, post captivitatem ad Hierusalem festinabat, illos respicit; qui post peccata priora, mundi istius confusione damnati, ad Ecclesiam Christi venire contendunt, quibus auctoritate Patrum totus iste psalmus optandus est.

Populus ille, qui sæculi peccata deserens, reversus est ad Dominum, primo ingressu psalmi, authorem suum liberatus agnoscens, orationem suam postulat exaudiri; definiens, solum beatum esse, qui ad ejus meruerit atria pervenire: Te decet hymnus, Deus in Sion. Secunda sectio, spem dicit Dominum omnium finium esse terrarum, diversa laude ipsius potentiam allegoricâ comparatione describens; Sanctosque ejus hymnicâ in ipsum exultatione gaudere: Exaudi nos Deus salutaris noster, & reliqua.

Eusebius Cæsariensis. Vocatio Gentium.

S. Athanasius. Psalmus cum hymnis. (al. hymnum dicens.)

✱ Cardin. Thomas. Reditum populi de Babylone prædicit, ex persona revertentium loquens. Aliter, vox Ecclesiae ante Baptismum.

Psalm. Syr. Davidis ad literam, eum assumpsit arcam Dei ad Sion; & nobis proinde spiritualis (sensus) innuit in eo prædicationem Apostolorum, qui reduxerant gentes per enunciationem Evangelii, vers. 32.

Feria IV. ad
Matutinum.

Psalm. Arab. vers. 30.

S. Hier. Iste Psalmus in persona Christi cantatur, & de reversione Babyloniam in Hierusalem, & de nostra ad caelestem Hierusalem.

P S A L M U S A D L A U D A N D U M D E U M.

Propheta.

1 **T** E DECET HYMNUS, DEUS,
IN SION:

2 & tibi reddetur votum & in Ierusalem:

† 3 exaudi orationem & meam: ad te omnis
caro veniet.

† 4 Verba iniquorum praevaluerunt super
nos:

5 & impietatibus nostris tu propitiaberis.

† 6 Beatus quem elegisti & assumpsisti!

7 inhabitabit in atriis tuis.

In perpetuum decantandus Psalmus, Davidi inspiratus: Canticum. Jeremiae & Ezechielis pro populo Dei, qui transmigraverat in Babylonem: quando scilicet ab illa captivitate idem populus exiturus esset, & reversurus in Hierusalem. PROPHETA. 1 Decet te, o Deus, cantari tibi laudem in civitate Sion, ubi nunc laus tui silet; 2 & in eadem civitate Hierusalem persolvendum est tibi votum, quod olim vovi, ut redirem ad eam: 3 exaudi ergo orationem meam, ut illuc ad te laudandum veniat omnis homo nostrae gentis hic peregrinae. 4 Verba quidem & facta iniquorum Babyloniorum, qui nos captivos fecerunt ac detinuerunt hætenus, valde multum gravia, & dura fuerunt super nos & præ viribus nostris: 5 sed & tu tamen propitius eris tandem impietatibus nostris; quibus meruimus in illorum redigi servitutem. 6 Beatus & felix ille, quem tu elegeris; & in tuam protectionem & urbem sanctam assumpseris! 7 habitabit

Reple-

Ps. 8.
Psal. XXXV.
9.

† 8 Replebimur in : bonis domus tuae :
9 sanctum est templum tuum , mirabile
in aequitate .

† 10 Exaudi nos Deus salutaris noster ,
11 spes omnium finium terrae & in mari
longè .

† 12 Praeparans montes in virtute tua ,
13 accinctus potentiâ :
14 qui conturbas profundum maris , so-
num fluctuum ejus .

† 15 turbabuntur gentes & timebunt qui ha-
bitant terminos , à signis tuis :
16 exitus matutini & vespere delectabis .

Ps. 17.
Psal. LXVII.
10. CIII. 13.

† 17 Visitasti terram ; & inebriasti eam :
18 multiplicasti locupletare eam :

† 19 flumen Dei repletum est aquis .

Ps. 20.
Psal. LXVII.
11.

20 parasti cibum illorum ; quoniam ita est
praeparatio ejus .

† 21 Rivos ejus inebria :

22 multiplica genimina ejus :

23 in stillicidiis ejus laetabitur germinans .

† 24 Benedices coronae anni benignitatis
tuae :

25 & campi tui replebuntur ubertate :

† 26 pinguescent speciosa deserti :

27 & exultatione colles accingentur .

† 28 induti sunt arietes ovium :

29 & valles abundabunt frumento .

30 clamabunt , etenim hymnum dicent .

tabit enim illic in atriis templi tui . 8 Ibi replebimur bonis domus tuae : 9 nam templum tuum sanctum est & admirabile in iustitia , in vera & iusta religione cultus tui , exclusis immundis & contaminatis , ne prophane- tur . 10 Exaudi igitur nos Deus , qui nobis das salutem : 11 qui es is , in quem sperant omnes fideles tui , in om- nibus quibuslibet terrae finibus fuerint vel in mari longinquo . 12 Tu enim es , qui firmiter constituis & apparas montes fortitudine tua , 13 solo tuo veluti precinctus potentatu : 14 qui cum vis , turbas vel com- pestis fundum maris , & ejusdem fluctuum sonitum : cujus maris fremitum nemo sine terrore sufferet . 15 a cujus signis & prodigiis mirabilibus , quae facis , cum volueris , conturbabuntur gentes omnes ; & qui habi- tant etiam in extremis terrae , sibi timebunt : 16 qui e contrario delectabiles facies egressus orientis matuti- ni sideris & vespertini ; quibus delectabis gentes om- nes ad Orientem degentes & ad Occidentem . 17 Tu es , qui donis tuis invisisti quodammodo terram ; eamque imbris abundè potasti & veluti inebriasti : 18 & multiplicando dona tua , multipliciter eam ditasti uber- tate fructuum & herbarum : 19 flumenque tuum o Deus , per te repletum est jugiter aquis . 20 sic tua tu provi- dentia frumentum & cibum omnem illis omnibus ha- bitantibus in terra apparasti usque ad maturitatem : quia hoc modo per pluviales & fluviales aquas fit ter- ra instructio & apparatus , ut apta sit ad germinandum . 21 Inebria igitur Demine abundanter aquis tuis terrae sanctae sulcos : 22 ejusque germina & fruges multi- plica : 23 ut terra in germinando leta sit propter aquas , quae in ipsam stillaverint atque decurrerint . 24 Bene- faciendo benedic toti circulo anni , quem tua benignita- te nobis largiris : 25 & campi terrae tuae pinguedine repleantur uberrima : 26 pingua fiant speciosa pascua in cunctis finibus deserti olim sterilis : 27 & veluti exultanter latissimo gramine colles circumcingantur . 28 sic enim arietes ovium & greges omnes vestiti erunt velleribus optimis : 29 & valles abundanter plene erunt frumento . 30 & tunc homines pro laetitia cla- mabunt : nam & grati beneficiis tuis hymni laudem tibi canent .

O R A T I O N E S .

MSS.

1 **S**pes omnium finium terrae Deus , exaudi orationem supplicem familiae tuae : ut dum te plausu confono , hymno modulante persultat , infusione Paracliti decorata , multi- plici fructu pinguescat . Per Dominum &c. in unitate ejusdem Spiritus Sancti &c.

Apud Lan-
dol. Sax.

2 **T**ribue Rex caelestis ; ut nos erepti ab ariditate peccati , flumine misericordiae tuae co- piofius inrigati , pinguescere mereamur ; vel hymnum cum Sanctis tuis decantare possimus . Per Dominum .

Brev. Moza-
rab. fol. 91.
137. 138.
* al. charita-
te .
fol. 241.

3 **E**xaudi nos Deus salutaris noster ; ac nos tuâ virtute praecinge : dumque fidei optamus soliditatem , spei mereamur quietem ; & * charitatis perveniamus ad requiem .
R. Amen . Per misericordiam tuam Deus noster : qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum . *R. Amen .*

fol. 410.

4 **E**xaudi nos Deus salutaris noster ; qui es omnium terrae spes : & in virtute tua praepa- ra montes , quos illustres potentiâ , virtutumque sublimes * insignium : tuum est enim , nos celsiora ditare per merita ; per quae vitae beatae scandimus ardua : ut Ecclesia tua in omnibus terrae finibus dilatata , dum fidei petit sublimitatem , spei promereatur quietem ; & ad charitatis perveniat apicem . *R. Amen .* Per misericordiam tuam &c.

* for. germi-
nibus .
fol. 26.

5 **B**enedic Domine coronam anni benignitatis tuae in die insignis solemnitatis nostrae : ut & mentes copiâ doctrinae refulgeant ; & campi donorum tuorum ubertate pinguescant : quò ita nobis substantia cum tua gratia largiatur , ut & caro frugibus , & anima divinis pasta conlaetetur * virginibus . *R. Amen .* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

* for. germi-
nibus .

6 **B**enedic Domine coronam anni benignitatis tuae : ut & montes copiâ doctrinae reful- geant , & campi donorum tuorum ubertate pinguescant : quò ita nobis substantia cum tua gratia largiatur ; ut & caro frugibus , & anima divinis pasta collaetetur * virginibus .
R. Amen . Per misericordiam tuam Deus noster &c.

Comment.
hujus Psalm.
Tom. 7. S.
Hieronymi.

TE deprecantes, Deus, oramus, ut Electorum tuorum congregemur meritis: ut jungamur praemiis: ut, si non meremur honorari praemiis, vel ornari coronis, saltem veniam consecuti, poenā careamus aeterni judicii. Amen.

LXV.

In finem, Canticum psalmi ÷ resurrectionis:

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Apertus est titulus, letitiam Dominicæ Resurrectionis non solum Judæis, sed & Gentibus insinuans. Contra persuasionem Judæorum, qui se dicebant solos ad beatam vitam præ omnibus pertinere, mater Ecclesia spem generalis resurrectionis, interpositis tribus Diapalmatibus, leta decantat. Primo ordine hortans universitatem, ut de Domini resurrectione congaudeat; quæ cunctis erat fidelibus æterna præmia præstitura: Jubilate Deo omnis terra. Secundo ordine invitatur omnes, ut veniant ad Dei opera consideranda; quatenus una credulitas jungat, quos unum præmium expectat: Venite & videte opera Dei. Tertio iterum monet Gentes, ut benedicant Dominum; qui nos diversis licet probet tribulationibus, ad requiem tamen suæ miserationis adducet: Benedicite Gentes Deum nostrum. Quarto ordine iterum invitatur universitatem, ut commonita exemplo liberationis suæ, amplius confidat in Domino, benedicens eum, quoniam orationem ejus exaudire dignatus est: Venite audite, & narrabo omnes, qui timetis Deum.

Eusebius Casariensis. Vocatio Gentium; & prædicatio (al. testatio) Apostolorum.

S. Athanasius. Psalmus jubilationis, & de resurrectione.

* Cardin. Thomas. Et hic reditum populi designat, verum ex persona illorum loquens, qui inter eos merito celsiores; cum superius carmen totius populi preces, & vota contineat. Aliter, vox Apostolorum ad populum.

Psalm. Syr. Psalmus incertus de Sacrificiis, & holocaustis. deque . . . arietum. Spiritualis (sensus) innuit nobis vocationem gentium, & prædicationem, vers. 42.

Feria IV. ad
Vigilias.

Psalm. Arab. Laudatio, & de resurrectione, vers. 39.

S. Hier. Isse Psalmus ad resurrectionem Christi pertinet.

PSALMUS GRATIARUM ACTIONIS.

Propheta.

JUBILATE DEO OMNIS TERRA;

2 psalmum dicite nomini ejus;

3 date gloriam laudi ejus.

† 4 Dicite Deo: Quam terribilia sunt opera tua ÷ Domine:

5 in multitudine virtutis tuæ mentientur tibi inimici tui.

† 6 omnis terra adoret te & psallat tibi:

7 psalmum dicat nomini tuo.

D I A P S A L M A.

† 8 Venite, & videte opera Dei:

9 terribilis ÷ in: consiliis super filios hominum.

† 10 Qui: convertit mare in aridam:

11 in flumine pertransibunt pede.

12 ibi laetabitur in ipso,

† 13 qui dominatur in virtute sua ÷ in æternum:

14 oculi ejus super gentes respiciunt.

15 qui exasperant, non exaltentur in semetipsis.

D I A P S A L M A.

† 16 Benedicite gentes Deum nostrum;

17 & auditam facite vocem laudis ejus:

† 18 qui posuit animam meam ad vitam;

19 & non dedit in commotionem pedes meos.

† 20 Quoniam probasti nos Deus; igne nos examinasti sicut examinatur argentum;

† 21 induxisti nos in laqueum;

22 posuisti tribulationes in dorso nostro;

23 imposuisti homines super capita nostra;

† 24 transivimus per ignem & aquam;

25 & eduxisti nos in refrigerium:

In perpetuum decantandum canticum psalmi, in gratiarum actionem pro resurrectione a dura morte servitutis. **PROPHETA.** 1 Jubilate in honorem Dei omnes habitatores terræ; 2 psalmos cantate ad gloriam nominis ejus: 3 gloriosam facite laudem ejus. 4 Dicite Deo: O quam stupenda ac terribilia sunt opera tua Domine! 5 adeo ut præ magnitudine fortitudinis tuæ nec ipsi inimici tui ausuri sint apertè palamque te omnipotentem non fateri, etsi animo ficto & simulato. 6 omnes, qui sunt in terra, adorent te; & cantent tibi psalmos: 7 cantent psalmos ad honorem nominis tui o Deus Altissime. * 8 Venite omnes, & oculis mentis videte & considerate opera Dei; 9 quam is sit tremendus in suis consiliis ac deliberationibus super filios Adæ. 10 Qui Deus, cum vult, mare convertit in terram aridam, ut fecit in mari rubro tempore Moysi: 11 quo operante, homines in flumine sicco pede petransibunt, ut factum est in Jordane tempore Josue. 12 & ibi in siccato mari vel flumine nos quoque (si opus fuerit) laetabimur in eo ipso, 13 qui vi omnipotentis potestatis suæ dominatur sæculo ab exordio sæculi & in æternum usque: 14 cujus oculi ad gentes omnes aspiciunt; nihilque illum latet. 15 quapropter increduli, & qui suis iniquitatibus ad iram provocant illum, ne sese extollant ac superbiant in semetipsis. * 16 Benedicite Deum nostrum omnes gentes; 17 & facite audiri vocem laudis ejus: 18 qui reposuit animam meam in vitam, ut tranquille viveret, ablata continuâ morte miserrimæ servitutis; 19 quique non amplius tradidit pedes meos in commotionem & instabilitatem in loco peregrino, ubi incertis sedibus vagabar. 20 Quoniam autem prius tu nos examinasti Deus: & eo in examine igne tribulationum nos ignisti, sicut igne examinari solet argentum, ut purum sit & defæcatum; 21 & nos introduxisti in laqueum & obsidionem captivitatis, unde exire non poteramus; 22 & posuisti in dorso nostro tribulationes portatu gravissimas; 23 & imposuisti impios homines super caput nostrum, ut nobis tyrannicè dominarentur; 24 & quoniam transivimus per grandes afflictiones, ceu per ignem urentem, & per aquam submergentem; 25 sed tamen postea illinc nos eduxisti in refrigerium & quietem:

* Pausatio
aut immuta-
tio muscæ
cantilenæ in-
ter psallen-
dum.

* Pausatio
aut immuta-
tio &c.

introi-

26 idcir-

† 26 introibo in domum tuam in holocaustis;
27 reddam tibi vota mea quae distinxerunt
labia mea,

† 28 & locutū est os meū in tribulatione mea.

† 29 holocausta medullata offeram tibi cum
incenso arietum;

30 offeram ÷ tibi: boves cum hircis.

D I A P S A L M A.

† 31 Venite, audite; & narrabo, omnes qui
timetis Deum,

32 quanta fecit animae meae.

† 33 ÷ Ad: ipsum ore meo clamavi:

34 & exaltavi sub lingua mea.

† 35 iniquitatem si aspexi in corde meo; non
exaudiet Dominus:

† 36 propterea exaudivit Deus;

37 & attendit voci deprecationis meae.

† 38 Benedictus Deus; qui non amovit ora-
tionē meā, & misericordiam suā à me.

26 idcirco huic libarationis beneficio gratus & pius
ingrediar in domum tuam cum victimis, quae totae igni
combustae tibi offerantur; 27 ubi & tibi reddam vota
illa mea, quae distincte promiserant labia mea; 28 quae-
que, cum essem in tribulatione illa mea, locutum erat os
meum. 29 victimas igitur medullis & adipe pingues
totas igne comburendas tibi offeram, una cum incenso
thuris in consuetis libaminibus & victimis arietum;
30 offeram tibi quoque boves & hircos. * 31 Ve-
nite omnes, qui timetis Deum, audite me, & narrabo
vobis, 32 quanta is beneficia fecerit animae meae. 33
Ad ipsum emisi clamorem ore meo, invocando illum ad
auxilium meum: 34 ipsumque excelsum esse prae-
dica- vi laudando lingua mea. 35 si in corde meo iniquita-
tem aspexissem, Dominus me exauditorus non fuisset:
36 & ideo exaudivit me Deus; 37 & cum benigni-
tate attendit ad vocem, qua eum orabam. 38 Verè be-
nedictione & laude dignus est Dominus: qui nec a se
abiecit meam orationem; nec a me removit suam
misericordiam, qua tam multipliciter misertus est
mei.

* Pausatio
aut immuta-
tio musicae
cantilena in-
ter psallen-
dum.

O R A T I O N E S.

MSS. 1 **I**N sinua Domine menti nostrae gloriam laudis tuae: ut dum hujus saeculi incendia vita-
mus, in aeterna refrigeria, te praesule, transferamur. Per Dominum.

Brev. Moza-
rab. fol. 91.
137.
* al. inspicias. 2 **D**A nobis Domine; ut nos, qui in te credendo, domum tuam in holocaustis ingredimur,
dicatis tibi operibus, ac mortificato corpore serviamus: sicque non amoveas ora-
tionem nostram & misericordiam tuam à nobis; dum ea * inspiras petere, quae nobis prof-
picias convenire. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vi-
vis & omnia regis in saecula saeculorum. *Rx. Amen.*

fol. 45. 115.
241. 3 **O**Mnis terra adoret te Domine; & tibi psallat vitae participio incorruptae: ut sicut
sunt omnia tuo formata opificio, ita cuncta tuo pariter subdantur imperio.
Rx. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 405.
De Sanctis. 4 **D**Eus, qui probatione solita pietatis probari Sanctos tuos ... voluisti in terris; ne plus
eos tentari permitteres, quam quod in eis donum tolerantiae adesse conlatum tuo
munere perspicis: erue nos ab omni tentatione; ne nostram possit obruere mentem: ut
placito tibi famulatu fideliter servientes, sic nos tentari permittas, ut tentatio ipsa non nos
in confusionem erroris, sed valenter in amplexum adstringat veritatis. *Rx. Amen.* Per mi-
sericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 261. 5 **D**Eus, cui omnis terra praeconans jubilat laudem; cujusque gloriam canora psalmi
conclamat voce; cujusque terribilem in tuis operibus fatetur virtutem: da nostris
vocibus tibi placitum jubilum; & orationibus perfectum dicere psalmum; teque condito-
rem omnium praedicare virtutum: ut quia super gentes oculi tui aspiciunt, & cunctorum
intima insensibiliter scrutantur; quaesumus, sic nos clementer tuis visibus prospice, sicque
misericorditer corrige; ut in nobis nec facinoribus provocatus, iram effundas; nec cum
rogaris, misericordiam tuam contineas. & praesta, ut ipsa nobis sit disciplina, quod te pro
admissis metuimus; ipsumque veniae praemium, quod Deitatem tuam credimus & fate-
mur. Tu itaque Domine pone animas nostras ad vitam; ut hic defleamus quae gessimus;
& quam peccando amisimus, gratiam adquiramus. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam
Deus noster &c.

Comment.
hujus Psalm.
T. 7. S. Hie-
ronymi. 6 **S**uppliciter te Domine deprecamur, ut aperias aures tuas ad preces nostras; & ipse nos,
data peccatorum remissione, de praesentibus aerumnis eripias: tibi que holocaustum
purum effectos, mactatis vitiis, Sanctorum agminibus jungas. *Amen.*

LXVI.

In finem, in hymnis, Psalmus cantici + David:

B E D A.

Sensus my-
sticus -
videt Psalm.
LXV.

Hymnus & Canticum laudationem significant: quæ ut tantum Domino Christo data monstratur, præmittitur In finem. Post Canticum Resurrectionis * Propheta deprecatur, ut benedicti ad Divinam cognitionem deducamur; ad quam nostræ non possunt merita pervenire. Prima enim parte fidelibus loquens, supplicat, ut cum ipsis benedici mereatur à Domino; quatenus illuminati corde, in cunctis Gentibus Christum Dominum prædicandum esse cognoscant: Deus misereatur nostri. Deinde conversus ad Dominum, prophetia spiritu confitendum illi dicit à populis, quia gentes judicat in æquitate: Confiteantur tibi populi Deus, & reliqua. Tertio eundem versum repetit, quem superius dixit; hoc in mysterium adiciens, quia fructum suum terra jam protulit: & ideo frequentato verbo postulat, nos debere benedici: (Confiteantur tibi populi Deus terra dedit fructum suum.)

Eusebius Casariensis. Vocatio Gentium, & Apostolorum prædicatio. (al.) Vocationem Gentium designat, & Apostolorum prædicationem.

S. Athanasius. Psalmus enūcians ea, quæ erant obventura. (al.) Imprecatorius.

* Card. Thomas. Hoc quoque carmine redditus populi ex Babilone prædicatur; in quo iisdem verbis reversorum alacritas indicatur, quibus, ut Sacerdotes populo benedicerent, lege scriptum est.

Psalm. Syr. Incertum, quis eum ediderit: canebat illum populus, cum traderent Davidem per flumen Jordanem. nobis autem innuit in eo prophetiam de vocatione gentium, & prædicatione Apostolorum, deque iudiciis Domini, vers. 15.

Psalm. Arab. Davidis, de laudationibus, & numerus vers. 15.

Quotidie ad
Matutinum.

S. Hier. Iste Psalmus, licet parvus sit, tamen Apostolorum Prophetarumque continet vocem, qui aut venisse aut venturum Dominum gentibus nuntiaverunt.

P S A L M U S A D P R E C A N D U M.

Propheta.

Y. 3.
Psalm. IV. 7.
Y. 3.
Ita distin-
guit Codex
Alexandr.

1 **D**EUS MISEREATUR NOSTRI,
ET BENEDICAT NOBIS;

2 illuminet vultum suum super nos;

3 & misereatur nostri:

D I A P S A L M A.

† 4 ut cognoscamus in terra viam tuam;

5 in omnibus gentibus salutare tuum.

† 6 Confiteantur tibi populi Deus;

7 confiteantur tibi populi omnes;

† 8 laetentur & exsultent gentes:

9 quoniam iudicas populos in æquitate;

10 & gentes in terra dirigis.

D I A P S A L M A.

† 11 Confiteantur tibi populi Deus;

12 confiteantur tibi populi omnes:

13 terra dedit fructum suum.

† 14 Benedicat nos Deus, Deus noster; be-
nedicat nos Deus:

15 & metuant eum omnes fines terræ.

In perpetuum eum instrumentis musicis hymnorum decantandus Psalmus cantici, inspiratus Davidi. PROPHETA. 1 Deus noster, quæso, commiseretur nos; nobisque beneficentia sua benedicat; 2 super nos lucere faciat propitiam atque benignam faciem suam; 3 & misereatur nostri: * 4 ut a nobis in terra agnoscatur vera via, quæ itur ad te, nempe quid sequendum, quidve vitandum sit secundum legem tuam; 5 & ut in universis gentibus per fidem agnoscatur salus & redemptio, quæ a te omnibus exhibetur. 6 Fateantur tibi populi laudes tuas Deus; 7 fateantur tibi eas populi omnes; 8 collatentur & exsultent gaudio, te laudando gentes: 9 quia tu cum rectitudine iustitiæ iudicaturus es populos; 10 & gentes in terra ducturus es in viam directam & bonam. * 11 Fateantur ergo tibi populi laudes tuas Deus; 12 fateantur tibi eas populi omnes; 13 quia terra, olim in pietate sterilis, edidit jam fructum hunc suum veræ religionis & pietatis in te, postquam ex terreo corpore procreatum corpus protulit Christi, præstantissimum fructum suum. 14 Sua nobis beneficentia benedicat Deus, Deus noster; benedicat, inquam, nobis Deus: 15 eumque timeant & colant etiam omnes, qui habitant in cunctis extremis terræ.

* Pausatio
aut immuta-
tio musicæ
cantilenæ in-
ter psallen-
dum.

* Pausatio
aut immuta-
tio musicæ
&c.

O R A T I O N E S.

MSB.

1 **I**llumina Domine vultum tuum super nos; & misericordiam nobis uberem benedictionemque largire: ut confitentes tibi in timore sancto, fructum iustitiæ coram facie maiestatis tuæ reportare mereamur. Per.

Brev. Moz-
rab. fol. 241.

2 **C**onfiteantur tibi omnes populi, Deus, tua qui redempti sunt præmia: & quorum erant ob infidelitatem implenda supplicia; gaudeant tuâ gratuitâ salvari se gratiâ. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia regis in sæcula sæculorum. R. Amen.

fol. 15.

3 **I**llumina Domine vultum tuum super nos; & benedictionem tuam ubertim nostris infunde pectoribus: quò corda nostra lucis tuæ hilaritate perfusa, tuam in terris valeant recognoscere viam; & omnibus singulari Gentibus fidei sacrae laetentur notitiâ. (R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.)

Ex Albino
col. 239.

4 **C**ognoscentes in terra viam tuam, Domine, in omnibus gentibus salutare tuum; Christum Dominum & viam esse confitemur & patriam; per quem in directum gradimur, & ad profectum plenissimum pervenimus. Per.

LXVII.

In finem, Psalmus cantici, ipsi David.

B E D A.

Sensus my-
sticus.

David Dominum designat; quem & Finis designat. Longus psalmus & quinque diapysmatibus prænотatur; per quos divisiones impressimus. Totus psalmus per mysticas similitudines loquitur: qui sacramentis plenus Evangelicis, & Ascensionis Christi descriptione monstratur esse præcipuus.

Primo ingressu psalmi Propheta dicit, quæ inimicis Domini accidunt, vel quæ fidelibus in futura iudicatione contingant: Exsurgat Deus &c. Secundo, virtutes significat, quas contulit populo Judæorum; ac deinde dicit, quemadmodum ex his perficit Ecclesiam: (Terra mota est) Etenim caeli distillaverunt à facie Dei. Tertio, per montis speciem designat Dominum Salvatorem; commemorans, quæ beneficia præstiterit Ecclesie, quando eam resurrectionis suæ munere sublevavit: Dum discernit Caelestis. Quarto, inimicorum superbiam conquassandam esse pronunciat, & conversiones & martyria ab utroque sexu, & ex pessimis dicit esse faciendæ; cum Domini Salvatoris adventus mundo illuxerit: * Verumtamen Deus confringet capita inimicorum suorum. Quinto dicit, Dominum in Ecclesiis debere benedicere, ubi Apostoli & Christus ipse prædicavit; supplicans, ut dona, quæ dedit fidelibus suis, conservare dignetur: monet etiam, ut velociter ad Dominum veniant, qui in hoc mundo tamquam in Aegypto & Aethiopia commorantur: In Ecclesiis benedicite Domino. Sexto ingressu, universitatem monet, ut psallat Domino Christo, qui jam resurrectionis suæ miracula patescit; ac deinde psalmum Dominica laude conclusit: Psallite Deo, qui ascendit super caelum caeli.

Eusebius Casariensis. Christi humanatio, & vocatio Gentium.

S. Athanasius. Psalmus in oratione.

* Cardin. Thomas. Cum arcam Testamenti, post crebras migrationes, tandem David ad se grandi exultationis ambitu transferret, carmen hoc cecinit, memorque itineris illius, & transductionis quondam in heremo, quasi ex persona principum illius temporis Psalmum compasuit. Ipsum versum in capite ponens, quem & Moyses tunc, quoties in signum protectionis arca movebatur, decantare solebat. Aliter, Propheta resurrectionem Christi, & posteriores glorias adnunciat.

Psalm. Syr. Davidis, cum paraverunt se Reges ad bellandum contra eum. Item, Prophetia de dispensatione Christi, de qua vocatione gentium ad fidem, vers. 42.

Psalm. Arab. Davidis, laudatio, & numerus vers. 80.

Feria IV. ad
Vigilias.

S. Hier. Sexagesimus septimus Psalmus, si intelligatur spiritualiter, refertus Legis Evangeliorumque reperietur Sacramentis, qui sic inchoat ex voce prophetica:

PSALMUS AD PRECANDUM ET LAUDANDUM DEUM.

Propheta.

Y. 1.
Numer. X.

35.

1 **E**XSURGAT DEUS, ET DISSIPENTUR INIMICI EJUS:

2 & fugiant qui oderunt eum, à facie ejus.

† 3 Sicut deficit fumus, deficient:

4 sicut fluit cera à facie ignis;

5 sic: pereant peccatores à facie Dei.

† 6 & justi epulentur;

7 & exsultent in conspectu Dei; & delectentur in laetitia.

D I A P S A L M A.

† 8 Cantate Deo; psalmum dicite nomini ejus:

9 iter facite ei qui ascendit super occasum:

DOMINUS, nomen illi:

† 10 exsultate in conspectu ejus.

11 & turbabuntur à facie ejus:

12 patris orphanorum, & iudicis viduarum.

† 13 Deus in loco sancto suo;

14 Deus, qui inhabitare facit unius moris in domo:

† 15 & qui: educit vincitos in fortitudine,

16 similiter eos qui exasperant, qui habitant in sepulchris.

† 17 Deus, cum egredereris in conspectu pupuli tui;

18 cum pertransires in deserto:

D I A P S A L M A.

† 19 terra mota est, & enim: caeli distillaverunt à facie Dei Sinai,

20 & à facie Dei Israel:

† 21 pluviam voluntariam segregabis Deus hereditati tuæ:

22 & infirmata est; tu & verò: perfecisti & eam:

ani-

In perpetuum decantandus Psalmus cantici Davidi inspiratus. PROPHETA. 1 Exsurgat, quasi, Deus exerendo palam effectus omnipotentiae suae, & ejus inimici dispergantur: 2 & ab ejus conspectu fugiant, qui odio habent eum. 3 Sicut fumus cito & omnino deficit, sic deficient: 4 & sicut liquefit cera à presentia ignis; 5 sic impii & peccatores pereant à presentia potentiae Dei. 6 & è contrario justi quasi in jucundo epulo collatentur: 7 & præ gaudio exsultent in conspectu Dei, & oblectentur cum letitia. * 8 Eja ergo, justi cantate Deo; psallite ad honorem nominis ejus: 9 preparate viam, & remotis offendiculis & impedimentis, eam complanate: & date locum laudi ejus, qui veluti conscendit & insedit super obscurum occidentem & caelos omnes; latetque invisibilis & incomprehensibilis nobis: cujus nomen est Dominus, à quo sunt omnia: 10 & exsultate gaudio coram eo. 11 & è contrario peccatores illi conturbentur à conspectu ejus; 12 qui pater est pupillorum, & iudex & defensor viduarum humanae spe destitutarum. 13 Hic est Deus, qui habitaculum habet in loco sancto suo: 14 Deus, qui unius moris & unanimis homines habitare facit in domo; & solitarios sine liberis efficit fecundos cum plena familia in domo: 15 qui per fortitudinem suam vincitos educit de vinculis & carceribus; 16 & qui consimiliter incredulos, & eos, qui ipsum exacerbabant & provocabant ad iram, & propterea habitabant in sepulchris & in locis siccis & horridis, de miserrimo statu educit & liberat. 17 Cum tu Deus tamquam dux egredereris in columna ignis & nubis ante populum tuum egressum ab Aegypto; 18 & pertransires per desertum Sinai: * 19 tunc ad montem Sinai terra commota est & tremuit ob fulgura atque tonitrua: sed & nubes caeli distillaverunt aquas coram te Deo, qui legem daturus, apparebas in eo monte Sinai, 20 coram te, inquam, Deo Israelis. 21 at nunc remotis terroribus illis montis Sinai, tranquillius pluviam spontaneam & placidam ex tua benigna voluntate speciatim tribues terrae huic nostrae, quam tamquam tuam propriam & peculiam hereditatem nobis dedisti possidendam: 22 etenim terra hæc nostra, quando siccitate laboravit, & infirma facta est & debilis ad germinandum, tu consuevisti, data plu-

* Pausatio
aut immutatio &c.

* Pausatio
&c.

L 1 2

plu-

Propheta.

Y. 1.
Numer. X.

35.

Y. 9.
Isai. XL. 3.

Y. 12.
Psalm. CXLV.
9.

Y. 15.
Psalm. CVI. 10.
CXLV. 8.

Y. 19.
Judic. V. 4.

Y. 21.
Deuter. XLI.
11. 12.

- † 23 animalia tua habitabunt in ea :
 24 parasti in dulcedine tuâ pauperi Deus .
 † 25 Dominus dabit verbum euangelizanti-
 bus , virtute multâ :
 † 26 Rex virtutum dilecti
 27 : dilecti : & speciei domus , dividere spo-
 lia .
 † 28 Si dormiatis inter medios cleros ;
 29 pennae columbae , deargentatae ,
 30 & posteriora + dorsi : ejus , in pallore
 auri .

D I A P S A L M A .

- † 31 Dum discernit Caelestis reges super eam,
 32 nive dealbabuntur in Selmon .
 33 Mons Dei , mons pinguis ,
 † 34 mons coagulatus , mons pinguis .
 35 ut quid suspicamini montes coagulatos ?
 † 36 mons , in quo beneplacitum est Deo
 habitare in eo :

- 37 etenim Dominus habitabit in finem .
 † 38 Currus Dei , decem millibus multiplex :
 39 millia laetantium ;
 40 Dominus in eis in Sinâ in sancto .
 † 41 Ascendisti in altum : cepisti captivitatem :
 42 accepisti dona in hominibus :
 † 43 etenim non credentes inhabitare Domi-
 num Deum .

- † 44 Benedictus Dominus die quotidie :
 45 prosperum iter faciet nobis Deus saluta-
 rium nostrorum .

D I A P S A L M A .

- † 46 Deus noster , Deus salvos + faciendi ;
 47 & Domini : Domini : exitus mortis .
 † 48 verumtamen Deus confringet capita ini-
 micorum suorum ,
 49 verticem capilli perambulantium in de-
 lectis suis .
 † 50 Dixit Dominus : *Ex Basan convertam ,*
 51 *convertam in profundum maris :*
 † 52 *ut intingatur pes tuus in sanguine ,*
 53 *lingua canum tuorum , ex inimicis ab ipso .*
 † 54 Viderunt ingressus tuos Deus ,
 55 ingressus Dei mei , Regis mei + qui est :
 in sancto .

- † 56 praevenierunt principes , conjuncti spal-
 lentibus ,
 57 in medio invencularum tympanistria-
 rum :

D I A P S A L M A .

- † 58 *In ecclesiis benedicite Deo*
 59 *Domino , de fontibus Israel .*
 † 60 Ibi Benjamin adolescentulus , in mentis
 excessu ;
 † 61 principes Juda , duces eorum ;
 62 principes Zabulon ,
 63 principes Nephthali .
 † 64 Manda Deus virtuti tuae :
 65 confirma hoc Deus , quod operatus es in
 nobis .
 † 66 à templo tuo in Jerusalem

tibi.

pluvia , cam pericere ac confortare , & efficere frugi-
 feram : 23 ut in ea pascuosâ pingua habitarent anima-
 lia tua : 24 nam ita pro tua bonitate parasti alimen-
 ta pauperi populo tuo o Deus . 25 Dominus est , qui verbum
 de victoria ab hostibus una cum multo exercitu & forti-
 tudine dabit iis , qui afferunt nuncium hunc bonum & lae-
 tum , quod 26 Rex exercituum dilecti 27 dilecti , in-
 quam , populi sui , dederit eidem pulchrae domui & fa-
 miliae suae vim & potestatem dividendi sibi spolia hostium
 devictorum . 28 Et tunc post victoriam , vos populus
 Domini si dormieritis , & quieti degeritis inter medias
 sortes & terminos vestrarum tribuum , 29 eritis candi-
 di & laeti sicut deargentata penna alicujus columbae , 30
 cujus dorsi posteriora sint cum auri specie & virore . 31*
 Quando caelestis Rex fortissimus in terra hereditatis suae
 inimicos reges ab ipsa seceverit & dividerit ; 32 tunc
 habitatores ejus veluti nive albi & candidi fient , ut nix ,
 quae est in monte Selmon . 33 Ceterum mons hic noster
 Dei , nempe Sion , mons est pinguis & fertilis magnitu-
 dine bonorum ; 34 mons est ad modum casei coagulatus
 firmiterque solidatus ; mons , inquam , est pinguis &
 fertilis . 35 quare ergo animis vestris suspiciones habe-
 tis , esse alios quoque montes pinguedine solidatos prae-
 ter hunc montem Sion , cui nullus alius comparari po-
 test ? 36 iste mons est , in quo Deo habitare complacuit
 in constructa sua sancta domo : 37 etenim in eo Dominus
 habitabit in perpetuum . 38 Currus Dei est decies mille-
 cuplex & innumerabilis ; 39 & millia collatantium
 Angelorum assistunt ei : 40 quemadmodum olim Domi-
 nus cum iisdem assistentibus Angelis legem dedit in mon-
 te sancto Sinai . 41 Tu Domine ascendisti in excelsum ;
 captivam tibi duxisti captivitatem ; hostesque tuos sub-
 jecisti tibi & captivasti : 42 accepisti dona tua , ut ea da-
 res hominibus : 43 & quidem eos , qui antea non crede-
 bant , te Dominum Deum inhabitare in illo monte Sion ,
 tibi quoque captivasti ; ut tu Dominus Deus inhabita-
 res cum eis . 44 Benedictione ac laude dignus est Domi-
 nus per singulos dies : 45 quia iter vitae nostrae prospe-
 rum faciet idem Deus , qui dat nobis quamcumque salu-
 tem . * 46 Deus noster , Deus est ad salvandum nos ab
 exitio : 47 nam & egressus & liberationes à morte in
 Domini sunt , in Domini sunt , inquam , potestate . 48
 qui tamen Deus inimicorum suorum capita confringet &
 conquassabit : 49 & verticem capillatum & comatum
 confringet eorum , qui vitam ducunt & transigunt in
 suis erratis & delictis . 48 Dominus dixit populo suo :
 Sicut olim hominibus ex regione Basan cum suo rege
 Og feci ; sic inimicos tuos funditus evertam : 51 &
 evertam , ut olim Pharaonem cum Aegyptiis subver-
 si in profundis maris rubri : 52 & adeo illos evertam ,
 ut pes tuus possit intingi in sanguine vulneratorum ;
 53 & lingua ipsa quoque tuorum canum lambere pos-
 sit ex sanguine ipso effluente ex inimicis tuis . 54
 Viderunt fideles ejusmodi tuos gressus , expeditiones &
 gesta , o Deus ; 55 gressus , inquam , & itinera ista tua
 Dei mei Regis mei , qui es in sanctuario tuo : 56 & ob
 eam causam ad te laudandum principes nostrates praeve-
 nerunt ante alios in populi cœtu , conjuncti choris psal-
 lentium , 57 in medio puellarum tympanistiarum . *
 58 praecinentes hortantesque alios subsequentes , atque
 dicentes : In Ecclesiis publicisque conventibus Deo
 benedicite laudantes : 59 Domino benedicite vos ,
 qui de Israël estis origine , & de ejus XII. filiis , tam-
 quam de XII. fontibus profluxistis . 60 In eo cœtu tri-
 bus parvula Beniamini , junioris quondam filii Jacobi ,
 fuit cum excessu mentis , & ingenti admirationis stupore
 concinens ; 61 adfuerunt & ibi principes tribus Juda ,
 qui sunt veluti purpurati duces omnium contribulium
 suorum : 62 adfuerunt etiam principes tribus Zabulon ;
 63 & principes tribus Nephthalim . 64 Praecepit Deus
 vi & fortitudine tua , ut fiat quod petimus : 65 conforta
 Deus hoc , quod haecenus perfectè operatus es in nobis :
 66 sic enim de templo sancto tuo , quod est in Jerusalem :

* Pausatio
aut immuta-
tio musica
&c.* Pausatio
&c.* Pausatio
&c.

Ps. 67.
LXXI.
10.

- 67 tibi offerent reges munera .
† 68 Increpa feras arundinis :
69 congregatio taurorum in vaccis populorum ;
70 ÷ ut : excludant eos , qui probati sunt argento .
† 71 dissipa gentes quae bella volunt .
72 Venient legati ex Aegypto :
73 Aethiopia praeveniet manus ejus , Deo .
† 74 Regna terrae cantate Deo ; psallite Dño .
D I A P S A L M A .
† 75 ÷ Psallite Deo : qui ascendit super caelum caeli ad Orientem :
† 76 ecce dabit voci suae vocem virtutis .
77 Date gloriam Deo :
78 super Israel magnificentia ejus ;
79 & virtus ejus in nubibus .
† 80 Mirabilis Deus in sanctis suis :
81 Deus Israel ipse dabit virtutem & fortitudinem plebi ÷ suae :
82 Benedictus Deus .

67 muneratibi offerent reges omnes . 68 e contrario increpa istiusmodi gentes , quae sunt veluti ferae , in sylvestri arundine degentes ; 69 quae sunt congregatio ista populorum veluti armentum taurorum inter vacas lascivientium & ferocientium , 70 calcitrantium ad excludendum & expellendum à loco suo eos , qui examinati sunt velut argentum igne probatum . 71 disperse igitur gentes , quae bella contra nos facere volunt . 72 Id si feceris , venient ex Aegypto legati , de pace tractaturi cum populo tuo : 73 & ipsi etiam Aethiopes manus suas ad faciendam pacem Deo porrigere festini anticipabunt . 74 Regna omnia terrae cantate Deo : psallite Domino . 75 * Psallite Deo , qui conscendit & insedit gloriosus in summo caelorum ad orientalem partem , unde lumen emanat : 76 ecce ipse dabit voci laudis & praedicationis suae , ut ubique sit vox fortis & praedita vigore magno . 77 Date ergo gloriam Deo : 78 nam magnificentia potentiae ejus in Israele ostenditur : 79 & fortitudo ejus in nubibus caeli resplendet . 80 Mirabilis & terribilis est Deus in locis sanctis sanctuarii sui : 81 ipse Deus Israelis dabit fortitudinem & robur populo suo . 82 Benedictione & laude dignus est Dominus .

• Pausatio
aut immu-
tatio musi-
ca &c.

O R A T I O N E S .

MSS.

1 **D**ominator Domine , qui justis spiritale epulum tribuens , facis eos in laetitia delectari : concede gregi tuo mortem tuam intelligere ; teque triumphatorem mortis sedentem ad Patris dexteram confiteri . Qui cum eodem Patre & Spiritu Sancto vivis & regnas Deus per omnia saecula saeculorum . *Amen .*

Br. Moz. fol.
236.

2 **D**omine Jesu Christe , qui ascendisti super caelos caelorum ad Orientem , Occasum devincens ; quos in te suscepisti redimendos , in te perfice ad excelsa tollendos : ut ubi Caput praecessisti glorificatum , illuc totum corpus adtrahas honorandum : nec in Occiduum mundi relinquant , quos ad Orientem perpetuum versus triumphator exaltas . (*R. Amen .* Per misericordiam tuam Deus noster : qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum . *R. Amen .*)

fol. 237.
De Ascensio-
ne Domini .

3 **D**omine , qui ascendisti in altum , captivam ducens captivitatem ; nos à captivitate Diaboli , victoriae tuae erue triumphis : ut dona tua dum hominibus tribuis , ipsos homines donorum tuorum reddas ex toto participes . (*R. Amen .* Per misericordiam tuam Deus noster &c .

fol. 403.
De Sanctis .

4 **M**irabilem te in Sanctis tuis *N. & N.* Dominum Deum virtutum plurimum deprecamur , ut des nobis ad adversa expellenda virtutem ; qui Sanctis tuis tribuisti ad promerenda caelestia dignitatem : fortitudinem quoque plebi tuae , quaesumus , ut eisdem suffragantibus , largiaris ; quos tuae amicitiae sociare ingenita bonitate digneris . *R. Amen .* Per misericordiam tuam Deus &c .

B E N E D I C T I O .

Comment.
hujus Psalm.
T. 7. S. Hiero-
nymus .

Deus nos à morte in vitam , à corruptione in incorruptionem demutare dignetur : ut Sanctis ejus participes facti , sempiternis in eum gaudiis exsulemus . *Amen .*

LXVIII.

In finem : pro iis qui commutabuntur : David .

B E D A .

In finem ad Christum respicere nullus ignorat ; qui , attestante etiam Evangelio , suam in hoc psalmo narraturus est passionem : qua commutabuntur credentes , exuentes veterem hominem , & induentes novum .

Per totum psalmum ex forma servi loquitur Christus . Primo capite deprecatur , ut salvus fiat à Patre , quoniam gratis est à Judaeis odio habitus : Salvum me fac Deus , & reliqua . Secundo postulat à parte membrorum , ne decipiat spes fideliū in ejus resurrectione confisa ; omnia se dicens equanimiter sustinuisse , quae ingerebant iniqui : Deus tu scis insipientiam meam , & reliqua . Tertio deprecatur , ut ipse exaudiat oratio , quatenus de luto istius saeculi ejus conversatio immaculata liberetur ; scire dicens Dominum quantis inimicorum appetatur insidiis , ut usque ad Passionis exitum machinato discrimine perveniret : Ego verò orationem meam . Quarto , virtute praescientiae suae , quae contingere poterant , inimicis ventura praenunciat : Fiat mensa eorum coram ipsis in laqueum , & reliqua . Quinto , à forma servi se pauperem profectur ; unde & laudes se dicit redditurum Paternae clementiae ; hortans fideles , ut in Domino confidant , qui Ecclesiam suam de mundi istius adversitate liberavit , Sanctisque suis in ea perenni felicitate prospexit : Ego sum pauper & dolens ; salus tua Deus suscepit me .

Ense

Eusebius Caesariensis . *Passiones Christi , & rejectio Judaeorum .*

S. Athanasius . *Psalmus in sola interpellatione .*

* Cardin. Thomas . *Machabaeorum personis, causisque conveniens aptatur oratio . Aliter , legendus ad lectionem Jonae Prophetae , & ad Evangelium Johannis . vox Christi , cum pateretur .*

Psalt. Syr. *Davidis, ad literam, cum clauit Semei filius Boethri bucinā, & destitit populus ab eundo post Davidem . Dicitur prophetia de his, quae passus est Christus; & reprobatione Judaeorum .*

Feria V. ad Vigiliis .

Psalt. Arab. *De commutandis, & prophetia, & numerus vers. 75 .*

S. Hier. *Iste Psalmus de Passione Christi sonat , & ex persona membrorum suorum . Iste Psalmus vocem continet Domini hominis venientis ad Passionem .*

P S A L M U S A D P R E C A N D U M .

CHRISTUS.

1 SALVUM ME FAC DEUS;
QUONIAM INTRAVERUNT
AQUAE USQUE AD ANIMAM
MEAM.

ψ. 2.
Pf. XXXIX.
3.

† 2 Infixus sum in limo profundi; & non
est substantia .

† 3 Veni in altitudinem maris; & tempestas
demersit me .

† 4 Laboravi clamans; raucae factae sunt
fauces meae :

5 defecerunt oculi mei dum spero in De-
um meum .

ψ. 6.
Johan. XV.
25.

† 6 Multiplicati sunt super capillos capitis
mei qui oderunt me gratis :

† 7 confortati sunt qui persecuti sunt me
inimici mei injuste :

8 quae non rapui, tunc exolvebam .

† 9 Deus tu scis insipientiam meam :

10 & delicta mea à te non sunt abscondita .

† 11 Non erubescant in me qui expectant te
Domine, Domine virtutum :

† 12 non confundantur super me, qui quae-
runt te Deus Israel .

† 13 quoniam propter te sustinui opprobri-
um,

14 operuit confusio faciem meam :

ψ. 15.
Job XIX. 13.
14. 15. Psal.
XXX. 12.
XXXVII. 12.
LXXXVII.
19.

† 15 extraneus factus sum fratribus meis;

16 & peregrinus filiis matris meae .

† 17 Quoniam zelus domus tuae comedit me:

18 & opprobria exprobrantium tibi, ceci-
derunt super me .

ψ. 17.
Pf. CXVIII.
139. Johan.
II. 17.

† 19 Et operui, in jejunio, animam meam :

20 & factum est in opprobrium mihi .

ψ. 18.
Rom. XV. 3.

† 21 & posui vestimentum meum cilicium :

22 & factus sum illis in parabolam .

† 23 adversum me loquebantur qui sedebant
in porta :

ψ. 24.
Job XXX. 9.

24 & in me: psallebant qui bibebant vi-
num .

† 25 Ego verò orationem meam ad te Domi-
ne :

26 tempus beneplaciti, Deus .

ψ. 26.
Hai. XLIX.
8. II. Corin.
VI. 2.

† 27 In multitudine misericordiae tuae,

28 exaudi me in veritate salutis tuae .

† 29 Eripe me de luto ut non infigar :

30 libera me ab iis qui oderunt me, & de
profundis aquarum .

† 31 Non me demergat tempestas aquae :

32 neque absorbeat me profundum :

33 neque urgeat super me puteus os suum .

Exau-

In perpetuum decantandus Psalmus pro iis, qui mutabuntur ad fidem & imitationem Christi, inspiratus Davidi. CHRISTUS. 1 Salva me Deus; quia afflictiones magnae, velut aqua inundantes, excreverunt & pervenerunt usque ad suffocandam vitam cordis mei: 2 Mersus sum velut in voragine interminatas: & infixus sum velut in limo profundi & caenosi lacu; & non est consistentia & status, in quo possim sustinere. 3 Veni quodammodo in profunditatem maris: meque tempestas operuit & submersit. 4 Defatigatus sum clamando ad te, auxilium tuum implorans: & guttur meum pro continuo clamore exasperatum est, & factum est raucum: 5 & vigor oculorum meorum jam defecit ab suspiciendo intentè in caelum, dum spero in te Deum meum, & exspecto auxilium a te meum. 6 Qui sine causa justa me odio habent, multiplicati sunt supra numerum capillorum meorum: 7 inimici mei, qui injustè me persequabantur, corroborati sunt valde: 8 & ita (ut dicitur) reddebam, quae non rapueram: alii peccaverunt; & ego eorum peccata portavi, debitas illis penas sufferendo. 9 Deus tu benè nosti stultitiam, quam mihi imponunt, an sit in me, nec ne: 10 & haec errata & delicta, quae mihi impingunt, falsa esse, te non latet. 11 Ne quæso ii, qui te sibi adiutorem expectant, rubore suffundantur propter me a te derelictum; quasi me sefellerit spes in te mea, o Domine, Domine exercituum omnium caelestium atque terrestrium. 12 ne verecundentur, quæso, mea causa ii, qui te colere, tibi que servire quærunt, o Deus Israel. 13 quia propter te tuumque præceptum & gloriam sustinui patienter improperium mihi illatum; 14 ac turpitudine & verecundia coram hominibus coope-ruit faciem meam: 15 & effectus sum velut alienus & extraneus fratribus & cognatis meis: 16 & factus sum velut peregrinus & ignotus filiis gentis Judaeorum, quæ gens est mater mea, de qua sum natus. 17 Quoniam autem zelus & ardens studium erga domum tuam, ne veluti spelunca latronum profanaretur, me comedit atque consumpsit; 18 idcirco & probra illa ac dedecora eorum, qui tibi tuæque domui probra inferebant, & a me redarguebantur, in me reciderunt; mihi que crucem attulerunt & necem. 19 Ego una cum jejunio operui marore ac fletu animam meam pro salute illorum: 20 & effectum est, ut id mihi probro daretur. 21 & feci, ut ex sacco & vili materia esset indumentum meum: 22 & sic quoque effectus sum eis ceu diciturium & fabula ad irridendum. 23 contra me loquebantur, qui sedebant in porta urbis: 24 & de me cantilenas derisorias cantabant ii, qui bibebant vinum in tabernis. 25 Ego autem inter hæc omnia orationem meam ad te dirigo Domine: 26 adest namque tempus reconciliationis, & quo tandem mihi placheris, ut me liberes. 27 Ergo per magnam multiplicemque misericordiam tuam te rogo: 28 exaudi me per veritatem illius promissionis tuæ de salute mihi danda. 29 Erue me de luto istiusmodi miseriarum, ut non infigar in eo: 30 liberer, quæso, ab his, qui oderunt me, & de hac profunditate aquarum & oppressione ærumnarum. 31 Ne tamquam tempestas aquæ, calamitas ista me submergat: 32 neque me absorbeat profundum istud malorum: 33 neque puteus hic mortis concludat & obturet os suum super me, itaut prodire inde non possim.

34 Exau-

† 34 Exaudi me Domine; quoniam benigna est misericordia tua:

35 secundum multitudinem miserationum tuarum respice in me.

† 36 & ne avertas faciem tuam à puero tuo: 37 quoniam tribulor, velociter exaudi me.

† 38 intende animae meae ÷ & : libera eam: 39 propter inimicos meos eripe me.

40 Tu scis improperium meum & confusio- nem meam & reverentiam meam:

† 41 in conspectu tuo sunt omnes qui tribu- lant me.

42 Improperium expectavit cor meum & miseriam:

† 43 & sustinui qui ÷ simul: contristaretur; & non fuit:

44 & qui consolaretur; & non inveni.

† 45 & dederunt in escam meam fel: 46 & in siti mea potaverunt me aceto.

† 47 Fiat mensa eorū coram ipsis in laqueū 48 & in retributiones & in scandalum.

† 49 obscurantur oculi eorum ne videant: 50 & dorsum eorum semper incurva.

† 51 effunde super eos iram tuam: 52 & furor irae tuae comprehendat eos.

† 53 fiat habitatio eorum deserta: 54 ÷ & : in tabernaculis eorum non sit qui inhabitet.

† 55 quoniā quē tu percussisti, persecuti sunt: 56 & super dolorem vulnerum meorum, addiderunt.

† 57 Appone iniquitatem super iniquitatem eorum:

58 & non intrent in justitiam tuam.

† 59 deleantur de libro viventium: 60 & cum justis non scribantur.

† 61 Ego sum pauper & dolens: 62 salus tua Deus suscepit me.

† 63 Laudabo nomen Dei cum cantico: 64 & magnificabo eum in laude.

† 65 & placebit Deo super vitulum novel- lum, cornua producentem & ungulas.

† 66 Videant pauperes & laetentur.

† 67 Quaerite Deum; & vivet anima vestra: 68 quoniam exaudivit pauperes Dominus;

† 69 & vinctos suos non despexit. 70 Laudent illum caeli & terra,

† 71 mare & omnia reptilia in eis: 72 quoniam Deus salvam faciet Sion;

† 73 & aedificabuntur civitates Juda; 74 & inhabitabunt ibi; & hereditate acqui- rent eam;

† 75 & semen servorum ejus possidebit eam; 76 & qui diligunt nomen ejus, habitabunt in ea.

34 Exaudi me Domine, quia benigna & prompta est ad miserandum misericordia tua: 35 juxta magnitudinem & multitudinem solitarum miserationum tuarum respice ad me. 36 & ne velut iratus faciem tuam avertas a me servo tuo, quem hominem creasti: 37 quoniam tribulor, cito exaudi me. 38 attende animam meam patientem, & libera eam: 39 propter inimicos meos, ne me derelictum gloriantur, libera me ab eis. 40 Tu Domine bone nosti meum improperium & meum pudorem & meam ignominiam ac verecundiam, quibus me illi afficiunt: 41 nam coram te sunt omnes tribulantes me. 42 Anima mea ab eis jugiter expectavit novum improperium atque miseriam: 43 & expectavi, aliquem qui una mecum contristaretur, sed nullus adfuit qui mihi condoleret. 44 & expectavi aliquem, qui saltem me consolaretur; nec ullum inveni. 45 immo & pro cibo dederunt mihi fel & vinum cum felle mixtum: 46 & in siti mea me crucifixum potaverunt aceto, sponged mihi oblata aceto plena. 47 Sed (ut futurum praevideo) haec mensa sive esca fellis & aceti ab eis mihi apparata, efficiatur coram eis tamquam laqueus, quo irretiti capiantur ad exitium: 48 & ejusmodi eorum mensa fiat eis causa condignarum retributionum scelerum suorum; eisque vertatur in offendiculum ad corruendum. 49 contenebrentur, subtracto superno lumine, oculi mentis eorum, ne me Christum esse videant & credant: 50 & dorsum illorum gravi servitutis onere semper incurva. 51 effunde super eos dignos effectus indignationis tuae: 52 eosque puniendos comprehendat indignatio ira tua. 53 habitatio eorum fiat deserta & desolata: 54 & non sit, qui habitet in habitaculis eorum. 55 quoniam ipsi odio crudeli persecuti sunt me, quem tu justo judicio tuo multis necessitatibus & miseriis istius vitae percusseras; 56 & super dolorem vulnerum meorum addiderunt alios dolores & alias insultationes & impropria. 57 Merito igitur Domine appone iniquitatem super iniquitatem eorum, sinendo eos liberè ruere de iniquitate in iniquitatem: 58 nec intrent ad justitiam tuam consequendam, qua a te justii fiant ex injustis: 59 deleantur de libro & regesto beatè viventium: 60 & numero justorum non adscribantur. 61 Ceterum ego quidem pauper sum & dolens: 62 sed salus illa, quae a te Deo datur, me jamjam ab his malis salvandum excepit. 63 Igitur laudabo nomen Dei meum cum cantico: 64 eumque magnum fatebor cum laude. 65 & haec mea laudatio placebit Deo plusquam sacrificium vituli novelli & teneri, incipientis efferre cornua & ungulas. 66 Videant hanc mei liberationem pauperes afflicti atque mansueti, & collaentur. 67 Quaerite & invocate Dominum omnes afflicti; & sic anima vestra vivet: 68 nam Dominus semper exaudivit pauperes: 69 & suos, cum essent compedi- bus & nexibus miserrimè vincti, numquam despexit & dereliquit in miseriis. 70 Laudent Deum celi cum caelestibus, & terra cum terrestribus, 71 mare & omnia repentina, seque moventia in eis: 72 quia Deus salvabit per me Sion & Hierusalem, incredulos inde expellendo, & credentes introducendo: 73 & ab eo aedificabuntur civitates & Ecclesiae fidelium in Ju- daea. 74 & hi ibi habitabunt; & expulsis incredulis Hebraeis, hereditario jure acquirant eam terram; 75 quam terram possidebit progenies servorum ejus- dem Dei, nempe Apostolorum: 76 & horum filii, qui diligunt nomen & majestatem ejusdem Dei, habita- bunt aliquando in eadem terra sancta pacifice ac jure legitimo.

O R A T I O N E S.

MS5. I **B**enignissime Domine exaudi nos in veritate salutis tuae: ut eruti ab squalore peccati, mereamur in libro vitae digito caelesti conscribi. Per Dominum.

2 Quae-

Brev. Moza-
rab. fol. 91.

2 **Q**uaerentibus te, Domine, vitam animae nostrae temetipsum imperti; exaudi pauperes tuos, qui nihil prae sua iustitia, sed tuo replentur munere; tuā aluntur substantiā; tuā gratiā protegantur. nec despicias vinctos, quorum te suspirant desideria; quorum tibi aderunt animae; tuorumque studia jugiter prosequuntur. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. *Rx. Amen.*

fol. 173. 186.

3 **N**on erubescant in nobis Domine Deus virtutum, qui te expectant de humanis actibus iudicium esse facturum: ut Crucis tuae potentia & placitos nos tibi operarios salutis exhibeat, & caelestis militiae curiam de nostris actibus contristari non sinat. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 179.

4 **D**omine Deus, apud quem delicta nostra non sunt abscondita; cujus oculi non solum exteriora prospiciunt, sed & cordis intima insensibili intuitu penetrant; da nobis poenitentiae remedium pro cilicii indumento; da confessionis praeconium pro veniae lucro; da, ut effluant oculi pro admittis flumina lacrymarum; da voci nostrae gemitibus expetere suffragia precum. & tu Domine exaudi orationem nostram; quia benigna est misericordia tua: & ne nos inferi profundum absorbeat, aut lutulenta facinora subruant, multitudo nos tuarum miserationum respiciat. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 190.

5 **C**hriste Deus, ingeniti Patris unigenite Fili, intende animae meae; & libera eam, propter inimicos tuos, qui Ecclesiae tuae adversantur: ut quia tu es redemptio nostra, expectatum te in munere, capiamus in gloria sempiterna. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam &c.

fol. 190.

6 **J**esu Deus noster, qui, facto de resticulis flagello, vendentes & ementes ex tuo eximis templo; da nobis, in Ecclesia tua nec quaestu posse rerum temporalium capi; nec intra eam sordidis moribus conversari: sed ita zelus domus tuae nos comedat, ut placita tibi fratribus de nobis praebeas exempla. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 193. 200.

7 **C**hriste Dei Fili, quem zelus domus Dei, Ecclesiae videlicet Patris tui, comedit; dum iniqua gerentes de ea funiculo audacter expellis; ab omnium nos funiculo iniquitatum absolve; atque in medio domus tuae dignè habitare concede: quò & ipsi domus tibi met spiritualis effecti, à te mereamur caelitus laureari. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 190.
De Passione
Domini.

8 **R**ecordare Jesu absynthii & fellis, quibus pro impiis amaro poculo propinatus es: & ideo amaritudo tua sit, quaesumus, dulcedo nostra perpetua: ut in quo tu pro nobis amaricatus es volens, in eo nos & hinc & in aeternum gratulemur felices. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 193.
Item de Pas-
sione Domini.

9 **C**hriste Rex noster, qui dum pro impiis supportasti opprobria; dum adversus te vino malitiae crapulata turba omnis infidelium exerceretur in porta: tu nos miseratione assiduā & ab omnium peccatorum contagione emunda; & pia actionis efficaciam operando glorifica: quò in termino vitae nostrae non confundamur inimicis nostris loqui in porta; sed sanctorum Angelorum occurssione adtollamur laetitiam sempiternā. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 206.
Item de Pas-
sione Domini.

10 **C**hriste Dei Fili, qui ultimo passionis exitu felle & aceto potatus es Judaeorum; praesta nobis, ut per hoc, quod tu amaritudinem propinatus es, amaritudinum tuarum nos potatione inebries: ut & amaritudo mortis tuae, dilectionis in nos augeat flammam; & resurrectionis potentia perfectam faciei tuae nobis repraesentet gloriam repromissam. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 171.
Item de Pas-
sione Domini.

11 **Q**uid tibi Domine à te formata creatura restituat; pro qua exprobrantium opprobria sustinens, solus sedens comminatione repletus es? pro quibus ergo tanta passionum vulnera sustulisti, quaesumus, ut eos nec carnis passionibus dejici, nec inferni patiaris barathro demergi. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam &c.

fol. 418.
De S. Cle-
mente Papa
& Mart.

12 **D**eus, qui corpus beatissimi Martyris tui Clementis in limo profundi nulla marinorum fluctuum fecisti lege teneri; ut altitudo illum nullo modo maris demergeret; qui insurgentes contra se pro tuo nomine catervas hostium devicisset: interventu Martyris tui à cunctis nos tentationibus libera; & à profundo flagitiorum ereptos, in te placidā conversationis luce exalta: ut, te opitulante, & vitiis careamus, & virtutibus abundemus. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 339.
De S. Vin-
centis M.

13 **D**eus, qui multis passionum generibus mirificè vincentem Vincentium coronasti, liberans illum ab omni exitio tormentorum, ut vestigia ejus, quae luto non inhaeserant vitiorum, mirificè calcarent omnē crudelitatis supplicium; ne aquarum absorberetur profundo, qui mente saeculum calcans, jam heres esset proximus caelo: praebe nobis precibus tanti Martyris, nec luto vitiorum attingi; nec profundā desperationis voragine operi-

operiri; sed candida conscientiae libertate decori, tibi praesentemur in die iudicii.
(*R. Amen*. Per misericordiam tuam Deus noster &c.)

fel. 398.
Pro Judeis.

14 **E**ffunde Domine super inimicos meos iram tuam; ut habitatio eorum permaneat deserta: tandem aliquando agnoscant locum furoris & iniustitiae suae: ut conversio-
nis illorum ad te aditus pateat in Ecclesia; qui terrenae civitatis Hierusalem perdiderunt au-
xilia. *R. Amen*. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

Comment.
hujus Psalmi.
T. 7. S. Hie-
ronymi.
De Passione
Domini.

15 **O** Ramus te Domine, ut nos à Gentilitate conversos, in Judae civitates aedifices; &
à jugo diaboli absolutos, ut soboles diligas proprias: ut quos redemisti per fellis
amaritudinem, per aceti asperitatem, per crucis supplicia, per clavorum vulnera, per mor-
tis contumeliam; per gloriam resurrectionis sic custodire digneris in saeculo, ut facias par-
ticipes Sanctis tuis in regno. *R. Amen*.

LXIX.

* Psalmus
XXXVII. i.

In finem ÷ Psalmus: David: * in rememorationem ÷ quod salvum fecerit eum Dominus:

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Finis & David, ut saepe dictum est, significat Dominum Salvatorem; ad quem diriguntur haec verba fidelium: quia
tutus hic psalmus ex persona Martyrum dicitur in rememorationem vel suae liberationis, vel praemii futuri. congruum
quippe fuit, ut quoniam in superiori psalmo Passionem & Resurrectionem suam Dominus exposuerat; post Caput loquerentur
& membra, Passiones & ipsas suas, & posteriores glorias edicentes.

Martyrum Confessorumque populus, qui multiplices quidem, sed felici clade laborabat, prima positione Dominum deprecatur,
ut ipse à persequentium periculis liberetur, & irrisiones eorum irritas faciat; quatenus conversi dicta sua salubriter
erubescant: Deus in adiutorium meum intende. Secunda parte supplicat, ut magnificans Dominum exsultet turba fidelium;
quoniam ipse pauperes egenosque suos adjuvare & liberare dignatur: Exsultent & laetentur in te omnes qui quaerunt te.
Eusebius Caesariensis. Supplicatio iusti, vel etiam ipsiusmet Christi.

S. Athanasius. Psalmus in sola interpellatione.

* Cardin. Thomas. In discrimen regni salutisque deductus a filio, Psalmum huic orationis vice composuit. Aliter, vox
Christi, vel Ecclesiae ad Dominum. Item, quod titulus scriptus est In rememoratione, quod salvum fecerit eum Dominus su-
perioris Psalmi mentionem facit, ubi ait: Salvum me fac Deus.

Psalm. Syr. Davidis: Ad litteram, cum misit Joab ad capiendum Semei, qui rebellaverat: tum quoque supplicatio iusto-
rum, immo ipsius Christi, vers. 42.

Feria V. ad
Vigilias.

Psalm. Arab. & numerus vers. 10.

S. Hier. Iste Psalmus ex personam Domini incorporati canitur, deprecantis praesidium Patris.

PSALMUS AD PRECANDUM.

Propheta.
v. i.
Ps. XXXIX.
14.

- 1 **D**EUS, IN ADJUTORIUM
MEUM ÷ INTENDE:
- 2 ÷ Domine: ad adjuvandum me festina.
- † 3 Confundantur & reveantur, qui quae-
runt animam meam.
- † 4 avertantur retrorsum & erubescant, qui
volunt mihi mala.
- † 5 avertantur statim erubescences, qui di-
cunt ÷ mihi: Euge, euge.
- † 6 Exsultent & laetentur in te omnes qui
quaerunt te:
- 7 & dicant semper, Magnificetur Domi-
nus, qui diligunt salutare tuum.
- † 8 Ego verò egenus & pauper ÷ sum: Deus
adjuva me.
- † 9 Adjutor meus & liberator meus ÷ es: tu
Domine; ne moreris.

In perpetuum decantandus Psalmus, Davidi
inspiratus ad recordandum, quod salvavit eum: & in
posterum quoque salvabit eum Dominus. PROPHE-
TA. 1 Domine Deus attende ad dandum mihi promptè
adiutorium, ut liberes me: 2 Domine, ut mihi auxilie-
ris, festina. 3 Fac, ut te mihi auxiliante, illi pudore
suffundantur & erubescant, qui cupiunt & querunt
perdere animam meam. 4 à me avertantur retrorsum
& dent terga in fugam & erubescant, qui volunt mihi
inferre mala. 5 avertantur à me confestim, qui contra
me & de meis malis gaudentes, dicunt: Vah, vah,
euge. 6 Contra verò, fac ut gaudio exsultent & la-
tentur omnes, qui te amare, colere, & diligere querunt:
7 & qui diligunt salutem, quae à te expectatur, sem-
per dicant: Magnus esse credatur & praedicetur Do-
minus. 8 Caterum ego egenus sum & pauper; proin-
de adjuva me Deus. 9 Adjutor meus in bonis, & li-
berator meus à malis tu es Domine; ne ergo tardave-
ris adjuvare me ac liberare.

O R A T I O N E S.

MSS.

- 1 **I**nexhausti adjutorii Deus aeternae, ad adjuvandum familiam supplicem festinus occurre:
ut evictis malorum opprobriis, tuis semper auxiliis muniamur. Per.
- 2 **I**ntende in adiutorium nostrum Domine; & ut nos adjuves festinus aggredere: tribue
vires explendi quae novimus; & perfectum deputa quod optamus: ut dum opere tuo
tua in nobis praecepta perfeceris, tibi laudem deplaces: de effectu tuo nos exaltemur in
praemio: te nostri magnificet operis rectitudo: nos tua attollat remuneratio. *R. Amen*.
Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula
saeculorum. *R. Amen*.

Brev. Moza-
rab. fol. 91.

M m

In

P S A L M U S LXX.

fol. 115. 258. 274
3 **I**N adiutorium nostrum intende Domine; nosque ad adjuvandum festina: nihil enim in bonis operibus conatus nostri te desistente proficiunt; à quo gressus omnes diriguntur: tu es enim, per quem nostra roboratur fragilitas. (R. Amen. Per misericordiam tuam. Deus noster: quies benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.

fol. 174.
De Fessione Domini.
4 **D**Eus in adiutorium nostrum intende: ut qui passionibus tuis communicare votis sincerissimis anhelamus, adiutorem te nostrum in ipsis nostris conatibus sentiamus. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: quies benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.

fol. 297.
5 **D**Eus ad adjuvandum nos festina; ne aut praevaleat (tentatio), dum differs adiutorium; aut desperatio succedat, dum retardas auxilium: utramque tuam opitulationem opone; & piam cautionem nobis, & omnibus Christianis impende: ut qui fiduciam nostram in tua collocamus virtute, semper tua muniamur divinitate. (R. Amen. Per misericordiam tuam Deus &c.)

fol. 297.
6 **D**Eus in adiutorium nostrum intende; Domine, & ut nos adjuves, festinans aggredere: tribue itaque vires explendi quod novimus, & perfectioni deputa quod optamus. (R. Amen. Per misericordiam &c.)

B E N E D I C T I O.

Comment.
Iusus Psalm.
T. 7. S. Hieronymi.
Qui vulneratus est propter peccata nostra, & resurrexit propter justificationem nostram; ipse nobis nunc auxilium in tempore tribulationis miseratione solitâ largiatur: ut cum Sanctis ejus exultantes, eum magnificare atque extollere valeamus. Amen.

LXX.

Psalmus David filiorum Jonadab & priorum captivorum.

B E D A.

*Cap. XXXV
6. Hieremias Propheta * refert, Jonadab fuisse Dei Sacerdotem; qui filiis suis praeceperat, non bibere vinum; neque in domibus, sed in tentoriis habitare; eosque magnam obedientiae hujus apud Dominum gratiam comperisse: qui nunc pro fidelibus ac devotis ponuntur. unde & Jonadab interpretatur Domini spontaneus; qui dicere potest, Voluntarie sacrificabo tibi. Cum quibus & priores captivi simul lacrymas fundunt, id est, qui prius captivi, postea redimi meruerunt; qui peccando captivi, sed penitendo redempti, ajunt; Et de abyssis terrae iterum reduxisti me.

Introducitur persona generalis, quae peccatorum captivitate liberata, divinis mandatis inhaerebat; praedicans nobis Domini Christi eximiam charitatem, quae nullis meritis praecedentibus, gratis semper nobis impenditur. hac in prima parte psalmi ab iniquitatibus humanis jugiter se petit debere liberari; ut Domino gratias referre mereatur: Deus in te speravi. Secundo loco supplicat, ne in senectute ejus beneficiis privetur, cujus auxilio in juventute protecta est; Ne proicias me in tempore senectutis. Tertio loco, dona ejus enumerans, jugiter se agere gratias pollicetur: * Potentiam & justitiam tuam Deus, & reliqua.

* Cass. Quae fecisti magna.

Eusebius Caesariensis. Christi Passiones & Resurrectio.

S. Athanasius. Psalmus in sola interpellatione.

* Cardin. Thomas. Pradicit ea, quae erat populus in Babylone passurus, & haec ad emendationem ventura, simul etiam redditum promittens. Aliter, vox Christi ad Patrem.

Psalm. Syr. Psalmus compositus a Davide, cum Saul bellaret adversus Domum David: & prophetia de Passione ac Resurrectione Christi, vers. 50.

Psalm. Arab. Davidis filiis Jonadab primis, quos duxerunt captivos, & numerus vers. 100.

Feria VI. ad Vigiliis. S. Hier. Iste Psalmus vocem continet Prophetæ, de illa Redemptoris humilitate corporea conquerentis, ac de ejus resurrectione gloriosa canentis.

P S A L M U S A D P R E C A N D U M.

Propheta.
v. 1.
Ps. XXX. 2.

1 **I**N TE DOMINE SPERAVERAM; non confundar in aeternum;
2 in justitia tua libera me, & eripe me.
† 3 Inclina ad me aurem tuam, & salva me.
† 4 Esto mihi in deum protectorem,
5 & in locum munitum: ut salvum me facias:
† 6 quoniam firmamentum meum, & refugium meum es tu.
† 7 Deus meus eripe me de manu peccatoris;
8 & de manu contra legem agentis & iniqui:
† 9 quoniam tu es patientia mea, Domine;
10 Domine, spes mea à juventute mea:

in te

Psalmus Davidi inspiratus; qui Psalmus [fortè in frequenti usu fuit Rechabitarum] filiorum Jonadab, & eorum, qui primi captivi ducti sunt in Babylonem. **PROPHETA.** 1 In te Domine ego semper speravi: ne ergo pudore ac rubore suffundar in aeternum; quasi me fefellerit spes hac in te mea: 2 per tuam justitiam, quæ defendis injuriâ oppressos, libera me & exime me de persecutoribus meis. 3 Trabe mihi inclinato atque prostrato aurem tuam benignam; & salva me. 4 Esto mihi Deus protector scuto tuo: 5 & esto mihi ut locus munitus & tutus, quò confugiam, ut me salves: 6 quia tu es is, qui me firmum facis; & ad quem ego perfugio. 7 Deus meus libera me ex manu & potestate peccatoris, 8 & ex vi & manu contra legem tuam agentis & iniqui: 9 quia tu Domine es is, quem ego patienter exspecto auxilio mihi adfuturum: 10 & quia tu Domine es is, in quo ego jam ab adolescentiâ & pueritia

mea

ψ. 11.
Psalm. XXI.
10. 11.

- † 11 in te confirmatus sum ex utero :
12 de ventre matris meae tu es protector meus :
† 13 in te cantatio mea semper .
14 Tamquam prodigiū factus sum multis :
15 & tu adjutor fortis .
† 16 Repleatur os meum laude ;
17 ÷ ut cantem gloriam tuam :
18 totā die magnitudinem tuam .
† 19 Ne projicias me in tempore senectutis :
20 cū defecerit virtus mea , ne derelin-
quas me .
† 21 quia dixerunt inimici mei mihi ;
22 & qui custodiebant animam meam ,
† 23 consilium fecerunt in unum * dicentes ;
Deus dereliquit eum :
24 *persequimini & comprehendite eum ;*
25 *quia non est qui eripiat .*
† 26 Deus ne elongeris à me :
27 Deus meus in auxilium meum respice .
† 28 Confundantur ÷ & : deficient detra-
hentes animae meae :
29 operiantur confusione & pudore , qui
quaerunt mala mihi .
† 30 Ego autem semper sperabo :
31 & adjiciam super omnem laudem tuam :
† 32 os meum annuntiabit justitiam tuam ,
33 totā die salutare tuum .
† 34 quoniam non cognovi litteraturam , in-
troibo in potentias Domini :
35 Dñe , memorabor justitiae tuae solius .
† 36 Deus docuisti me à juventute mea :
37 & usque nunc pronūciabo mirabilia tua .
† 38 Et usque in senectam & senium , Deus ,
ne derelinquas me ,
† 39 donec annunciem brachium tuum ge-
nerationi omni , quae ventura est ,
† 40 potentiam tuam & justitiam tuam ,
41 Deus , usque in altissima quae fecisti ma-
gnalia .
42 Deus , quis similis tibi ?
† 43 Quantas ostendisti mihi tribulationes
multas & malas !
44 ÷ & : conversus , vivificasti me :
45 & de abyssis terrae iterum deduxisti me .
† 46 multiplicasti magnificentiam tuam :
47 & conversus , consolatus es me .
† 48 Nam & ego confitebor tibi in vasis psal-
mi veritatem tuam ;
49 Deus psallam tibi in cithara , Sanctus
Israel ;
† 50 exultabunt labia mea cū cantavero
tibi ;
51 & anima mea , quam redemisti ;
† 52 sed & lingua mea totā die meditabitur
justitiam tuam :
53 cū confusi & reveriti fuerint , qui
quaerunt mala mihi .

ψ. 17.
Ita cod. Ale-
xandrinus .

ψ. 19.
Ps. XXXIV.
4.

In cod. Vatic.
inter ψ. 47.
& 48. interpo-
nitur sequens
versus .
(Et de abyssis
iterum redu-
xisti me .)

mea adhuc spero . 11 per te enim sustentatus & firma-
tus sum jam ab eo tempore , quo eram in utero genitri-
cis meae ; 12 & ab eodem tempore , quo eram in ventre
matris meae , tu es meus defensor & protector : 13 &
de te tuisque laudibus jugiter fuit omnis mea cantatio .
14 Et nunc Domine ob grandia mala , quae patior , tam-
quam prodigium ac res portentosa & horribilis factus
sum multis , qui à me propterea refugiunt : 15 sed &
tu Domine es fortissimus adjutor meus , ut me ex tot
tantisque malis eripias . 16 Impleatur nunc quoque os
meum laude tua , 17 ut possim cantare gloriam tuam ;
18 & tota die cantare possim magnitudinem tuam , &
magnorum & excelsorum amplitudinem operum tuo-
rum . 19 Ne ergo à tua defensione & curā projicias me
hoc tempore senectutis meae ; quem ab infantia protexi-
sti : 20 & cū jam defecerit vigor aetatis meae , ne me
derelinquas destitutum auxilio tuo . 21 quia inimici
hi mei contra me locuti sunt : 22 & qui observabant
animam meam insidiantes ei , 23 inierunt consilium
pariter dicentes de me ; Deus dereliquit eum à pro-
tectione sua solita : 24 proinde persequimini eum
& comprehendite : 25 quia non est ullus , qui eum
eripiat ex manibus nostris . 26 Tu itaque Domine
ne te tuumque adiutorium elonges à me : 27 Deus meus
ad festinē mihi dandum auxilium attende . 28 Pude-
fiant & deficient in suis conatibus , & à te consumen-
tur hi , qui criminantur animam meam : 29 operiantur
probrosā ignominia & verecundia hi , qui querunt mi-
hi inferre mala . 30 Ego autem semper in te sperabo
Domine : 31 semperque novam laudem adjiciam super
omnem laudem tuam hactenus à me factam : 32 os meum
narrabit justitiam tuam ; 33 & totā die narrabit sa-
lutem illam , quae à te nobis datur . 34 & quoniam non
cognovi litteras humaniores , ac mundanae scientiae di-
sciplinas , & negotiationes ejusmodi vanas , animum
abstrahentes à vera solidaque sapientia rerum divina-
rum ; idcirco huic soli vacaturus , ingrediar ad con-
templandum & pradicandum potentias & fortitudines
tuas Domine in operando omnipotentissime quacumque
vis ; 35 & justitiam tui solius commemorabo Domi-
ne , quā justissime mundum gubernas ; qui solus es ju-
stus natura tua . 36 non enim humanae sapientiae libri ,
sed tu docuisti me jam ab adolescentia ipsa mea : 37 &
ideo ad hunc usque diem annuntiabo admiranda opera
tua . 38 Ne igitur à Deus etiam usque ad senectutem
& canitiem aetatis decrepita me derelinquas sine auxi-
lio tuo : 39 ut eò usque possim omnipotentiae tuae bra-
chium annunciare omni progeniei , quae post me ventura
est in mundum , 40 eique annunciare possim potentiam
tuam & justitiam tuam ; 41 & annunciare ea quoque ,
quae tu Deus fecisti magnifica , ad excelsa usque celo-
rum magnifice per totum orbem splendentia . 42 quis
enim similis est tui à Deus ? 43 O quantas mihi exhi-
buiisti sufferendas ; & experiri fecisti tribulationes be-
nè multas & graves atque molestas : 44 & tamen rur-
sus ad me benigne conversus , me vivificasti ac recrea-
sti ; 45 & veluti de inferis abyssis terrae rursus eduxisti
me in lucem hilarem atque serenam : 46 multipliciter
demonstrasti justitiam tuam & magnificentiam tuam
erga me : 47 & ad me conversus , iterum me es con-
solatus . 48 Etenim ego cū instrumentis musicis psal-
terii profitebor tibi veritatem tuam in servandis pro-
missis tuis : 49 tibi quoque à Deus cantabo laudes cū ci-
thara , à sanctificator Israelis ; 50 exultanter lauda-
bunt labia mea cū cantavero tibi hymnos : 51 & ex-
sultabit anima mea , quam de captivitate tantorum
malorum redemisti ; 52 sed & totā die lingua ipsa
mea ex cordis meditatione se exercebit in enarrando
justitiam tuam : 53 quando turpiter pudore confusi
fuerint , & debonestati erubuerint hi , qui me malis
afficere querunt & opprimere .

MSS.

1 **E**Xcelſi ſolii Regnator immenſe , qui ſperantes in te, damnari aeternâ confuſione non pateris; reple, quaefumus, labia noſtra laude tuâ : & in his nos ſemper meditationibus bonorum inſinuator exerce. Per Dominum.

Brev. Moza-
rab. fol. 170.
De Paſſione
Domini.

2 **D**eus noſter eripe nos de manu peccatoris; qui pro nobis poenam perferre dignatus es Crucis : ut tu ſolus ſis patientia noſtra; qui pro nobis paſſus es ſepulturam. *R. Amen.* Per miſericordiam tuam Deus noſter : qui es benediſtus & vivis, & omnia regis in ſaecula ſaeculorum. *R. Amen.*

fol. 173.
Item de Paſ-
ſione.

3 **L**ingua noſtra Domine meditetur juſtitias tuas : ut laus tua tota die ex ore noſtro pro- cedat in eo, quod paſſionis tuae à nobis praedicata fuerit gloria : ut in eâ juſtitia, quâ ex fide vivimus, te nunc & ſemper ſine fine laudemus. (*R. Amen.* Per miſericordiam &c.)

fol. 176.
Item de Paſ-
ſione.

4 **F**irmamentum noſtrum atque refugium, te Dominum poſcimus crucifixum : ut de manu peccatoris nos liberans, in locum munitum coronandos ſtatuas. *R. Amen.* Per miſericordiam tuam Deus noſter &c.

fol. 194.
Item de Paſ-
ſione.

5 **D**eus virtutum, qui dum eſſes Deus, ſpontaneè te comprehendi voluiſti tempore paſſionis; dum adverſum te conſilium facerent dicentes; *Liberet eum, ſi vult* : ne derelinquas nos in tribulatione noſtra; & ne à te nos elonges : ut tu ſolus in adjutorium noſtrum reſpicias, qui in Cruce tuâ poteſtates hujus mundi triumphas. *R. Amen.* Per miſericordiam tuam Deus &c.

fol. 195.
Item de Paſ-
ſione.

6 **J**eſu Dei Fili, quem ipſa malignorum turba inaniter perſequens, dum conſilium contra te agit comprehenſionis, fugat potius à ſe beneficium pietatis : dum viſa eſt volendo vitam comprehendere, quem utique nesciebat vitae eſſe authorem; praebe nobis, ut te, quem illi malignâ voluntate perſecuti ſunt, nos piâ devotione in bonis actibus aſſequamur : * ut in quo inimicis erit perpetuum gaudium. *R. Amen.* Per miſericordiam &c.

fol. 295.
Item de Paſ-
ſione.

7 **D**eus noſter ne elongeris, qui longè factus es à perſecutoribus tuis : ut tu ſolus in adjutorium noſtrum reſpicias, qui in Cruce tuâ poteſtates hujus mundi triumphas. *R. Amen.* Per miſericordiam tuam &c.

fol. 380.
De S. Johanne
Baptiſta.

8 **E**xultent in te Domine labia noſtra praekonio veritatis, ne reſolvantur vaniloquio falſitatis; & tibi ſemper gloriam dicant; ne indecenter rixarum litigiis perſtrepent : anima quoque noſtra, quam redemiſti, martyris tui Johannis Baptiſtae & Praeſursoris tui laudando triumphum, ejusdem patrocinio te mereatur habere propitium. *R. Amen.* Per miſericordiam &c.

Comment.
hujus Pſalm.
T. 7. S. Hieronymi.

9 **D**eprecamur te Domine, ut repleto laudibus tuis ore humano, ea ſemper meditemur in cordibus, quae tibi placitis vocibus proferamus.

LXXI.

+ *Pſalmus : in Salomonem.*

B E D A.

Salomon interpretatur Pacificus, ſignificans Dominum Chriſtum, de quo dicitur, Imperii ejus & pacis non erit ſinis. Per totum pſalmum Prophetæ loquens, adventum Chriſti praecinît. In prima parte verba facit ad Patrem, judicium Filio petens ad populos judicandos; quod tamen praedeſtinatum ante ſaecula noſcebat : Deus judicium tuum Regi dà. Secundâ in judicio Domini filios pauperum ſalvandos, & humiliandam diaboli dicit eſſe ſuperbiam; nam & ipſum quoque Virginis partum per ſimilitudines exponit : Judicabit pauperes populi. Tertiâ reſert, quae bona contigerint, de Spiritu Sancto, & Maria Virgine nato, Chriſto Domino : Orietur in diebus ejus juſtitia. Quartâ ab omnibus regibus dicit eum adorandum : quia humanum genus à diaboli poteſtate redemit : Et adorabunt eum omnes reges. Quintâ pronunciat, quoniam humanis oculis viſus, firmamentum fuit credentium, & proſectus ſine dubietate juſtorum : Et vivet, & dabitur ei de auro Arabiae. Sextâ aeterno Domino totius mundi conſenſu laudes perhibet eſſe ſolvendas : Ante ſolem permanet nomen ejus. Septimâ hymnum Domino Chriſto mundiffima devotione perſolvit : Benediſtus Dominus Deus Iſrael, qui facit mirabilia magna ſolus.

Eufebius Caſarienſis. Prophetia de Chriſti regno, & vocatione Gentium. (al.) Prophetia de adventu Chriſti, & vocatione Gentium.

S. Athanaſius. Pſalmus in prophetia. Hortatorius ad fortitudinem.

* Card. Thomaf. Hic Pſalmus non ſimpliciter in Salomonem, ſed propter communem populi proſperitatem, quae erat cum Regis ſeſcitute conjuncta, & in Salomonem canitur. Aliter, vox Eccleſiae de Chriſto ad Dominum.

Pſalt. Syr. Davidis, cum Regem conſtituiſſet Salomonem : & prophetia de adventu Chriſti, & vocatione gentium, v. 45.

Pſalt. Arab. & numerus verſ. 42.

Feria V. ad
Vigilias.

S. Hier. Iſte Septuageſimus primus Pſalmus, quem Prophetæ cecinit, Filium Dei in mundum venturum oſtendit, eumque poſt eſſumptae carnis injurias, liberatoſque pauperes de manu potentis, calis redditum a Patre omne ſumpſiſſe judicium.

PSALMUS PROPHETICUS DE CHRISTO.

Propheta :

DEUS JUDICIUM TUUM RE-
GI DA;

2 & justitiam tuam Filio Regis;

† 3 judicare populum tuum in justitia, &
pauperes tuos in judicio.

† 4. & 5.
Ita cod. Ale-
xandrinus.

† 4 Suscipiant montes pacem populo;

5 & colles justitiam.

† 6
In cod. Vatis. sic
verò distingui-
tur.

† 6 Judicabit pauperes populi;

7 ÷ & : salvos faciet filios pauperum:

8 & humiliabit calumniatorem.

(Suscipiant
montes pa-
cem populo
tuo & colles.)

† 9 Et permanebit cum sole

10 & ante lunam in generationem & ge-
nerationem.

(In justitia ju-
dicabit paupe-
res populi.)

† 11 Descendet sicut pluvia in vellus;

12 ÷ & : sicut stillicidia stillantia super
terram.

† 9. 10.
Psalmus

LXXXVIII.

38.

† 12.

Osee VI. 3.

† 13 Orietur in diebus ejus justitia

14 & abundantia pacis donec auferatur
luna.

† 15 Et dominabitur à mari usque ad
mare,

16 & à flumine usque ad terminos ÷ orbis:
terrarum.

† 17 Coram illo procident Aethiopes:

18 & inimici ejus terram lingent.

† 19 Reges Tharsis, & insulae munera offe-
rent:

20 reges Arabum & Sabā dona addu-
cent.

† 21.
Psalm. LXVII.

30. If. XLIX.

7.

† 23. & 24.

Ita Cod. Ale-

xandrin. &

apud A-

pollinar. In

Cod. autem

Vat. faciunt

unum ψ.

† 21 Et adorabunt eum omnes Reges ter-
rae:

22 omnes Gentes servient ei.

† 23 Quia liberabit pauperem à poten-
te,

24 & pauperem cui non erat adjutor.

† 25 parcat pauperi & inopi:

26 & animas pauperum salvas faciet.

† 27 Ex usuris & iniquitate redimet animas
eorum:

28 & honorabile nomen eorum coram
illo.

† 29 Et vivet & dabitur ei de auro Ara-
biae:

30 & adorabunt de ipso semper:

31 totā die benedicent ei.

† 32 Et erit firmamentum in terra in sum-
mis montium:

33 superextolletur super Libanum fructus
ejus:

34 & florebut de civitate sicut foenum
terrae.

† 35 Sit nomen ejus ÷ benedictum: in sae-
cula:

36 ante solem permanet Nomen ejus.

& bene-

Psalmus de Messia filio Davidis, sub typo & figura Salomonis descripto. PROPHETA. 1 Da o Deus tuam rectè judicandi scientiam ac potestatem Regi Messiae; 2 & eidem filio, nascituro ex me Davide rege Israelis, da justitiae tuae dictionem ac administrationem; 3 ad judicandum populum tuum justè; ac ad liberandum incorrupto judicio pauperes tuos, injustè a potentioribus oppressos. 4 Sub ejusdem Messiae regno montes, ubi solent esse latrones ac ferae, suscipiant celsitùs pacem ac felicitatem omnem pro populi tui tranquillitate: 5 ac colles omnes, sublata facinorum injustitia, suscipiant justitiam ubique colendam. 6 Qui Rex Messias judicabit ac defendet afflictos pauperes populi: 7 & salvabit filios pauperum, humano auxilio destitutos: 8 ac omnem deprimet eorumdem calumniatorem ac oppressorem. 9 Et permanebit in suo regno cunctis timendus, quamdiu sol fuerit; 10 & in conspectu lunae, quamdiu luna erit, in progenies omnes, immo verò in aeternum. 11 Descendet iste de cælo in uterum Virginis sine corruptione, sicuti pluvia innocuè descendit super lanam, a pecudibus detonsam & conglobatam: 12 ac sine strepitu, sed fecunditatem afferens, lenissimus descendet in terram, sicut imbrium stillicidia leniter stillant super terram sitientem, eamque fecundant. 13 In diebus regni illius exorietur ac florebit ubique justitia, quæ Deus ex peccatoribus homines justos facit: 14 eritque abundantia pacis non tam mundana, quam divina in tranquillitate conscientiae, ac gaudio spiritus, duratura in terra ad finem usque sæculi, ac donec luna removeatur a sua mutabilitate, ac non sit amplius in eo motu ac defectu, quo nunc crescit vel decrescit. 15 Porro Rex iste dominabitur a mari mediterraneo Terræ sanctæ ad mare usque, quod Atlanticum, quod Oceanum appellant, in tota scilicet terra illo mari circumfusa. 16 ac dominabitur a flumine Jordanis ad terminos usque terræ habitabilis. 17 Ante eum procumbent venerabundi etiam Aethiopes, sese illi subjicientes: 18 ac inimici ejus coram ipso in reverentia signum ac servitutis, pulverem terræ osculabuntur ac lambent. 19 Reges ultra mare mediterraneum vel in India regnantes, ac insulani quique per totius orbis insulas habitantes, munera eidem Messiae offerent tamquam suo Regi ac Domino: 20 ac Reges Arabiæ felices, ac Saba, quæ regio est Aethiopiæ, dona ac tributa sua afferent eidem. 21 ac in summa, omnes reges terræ eum adorabunt: 22 universæque nationes servient ei. 23 Rex iste Messias ex oppressione potentis eruet pauperem, 24 ac inopem, cui nullus fuerit adjutor. 25 miserebitur ac parcat pauperi ac inopi; iisque, qui se humiliant ac non exaltant: 26 ac animas pauperum ejusmodi a peccati morte salvabit: 27 eorumque animas ab usuris solvendis, ac iniquis vexationibus potestatum tenebrarum potissimum redimet, quibus veluti captivæ tenebantur: 28 & coram oculis ejus præclarum erit eorumdem pauperum nomen; ac sanguis pretiosus erit ac honorabilis. 29 Et Rex iste Messias vivet aeternum; eique dabitur & offeretur de auro Arabiæ ac Saba Aethiopiæ: 30 omnesque semper per ipsum ac pro regno ipsius orabunt semper ad Dominum: 31 totaque die suis illi laudibus benedicent. 32 Et in tempore illo magna seges tritici, spiritualis maxime, quo anima vitæque hominum firmatur ac sustentatur, erit in terra etiam in cacuminibus incultis montium, quæ solent alioqui esse infrugifera: 33 ejusque tritici fruges sese altiores elevabunt, quam altæ sint arbores montis Libani: 34 ac qui sunt de civitate istius Regis, florebut ac multiplicabuntur, ut herba multiplicatur in terra. 35 Sit igitur in secula omnia benedictum ejusdem Regis Messiae nomen: 36 quod ejus nomen semper celebre perseverabit ac permanebit coram sole

Y. 37.
Genet. XII.
3. XXII. 18.

Y. 39. & 40.
Ita Cod. Ale-
xandrin. &
apud Apoll.
In Cod. autem
Vatic. faciunt
unum Y.

- † 37 & benedicentur in ipso + omnes tribus
terrae :
38 omnes Gentes magnificabunt eum .
† 39 Benedictus Dominus Deus Israel ;
40 qui facit mirabilia solus .
† 41 & benedictum nomen maiestatis ejus in
aeternum :
42 & replebitur maiestate ejus omnis terra .
43 Fiat , Fiat .

Defecerunt laudes David filii Jesse .

sole durante , ac quamdiu sol stabit : 37 ac per ipsius
Messia meritum omnes nationes terræ a Divina bene-
ficientia benedicentur : 38 eumque gentes omnes ma-
gnū ac beatum fatebuntur ac predicabunt . 39 Bene-
dictione ac laude dignus est Dominus Deus Israelis : 40
qui solus solā vi ac potestate sua , cū vult , facit ope-
ra admiranda : 41 ac benedictione ac laude dignum est
nomen maiestatis ac gloriæ suæ in æternum usque ; 42
quare & universa terra impleatur gloria illustri , fre-
quentique fama de maiestate ejus . 43 Fiat fiat id to-
tum , ut opto .

In hoc psalmo finierunt laudes & orationes Da-
vidis filii Jesse . qui psalmus est quidem tempore ul-
timus psalmorum a Davide compositorum ; sed non
ordine hujus libri Psalmorum , in quo ordo temporis
non est servatus .

O R A T I O N E S .

MSS.

1 **N**omen tuum , omnipotens Domine , ante cuncta saecula benedictum invocantes , ora-
mus ; ut , humiliato calumniatore , pacem populo justitiamque largiri digneris . Per
Dominum nostrum Jesum Christum .

Brev. Moza-
rab. fol. 93.
138.

2 **P**arce Domine pauperibus ; & animas inopum sana : ut qui viribus nostris non fidimus ,
& spe à te misericordiam postulamus ; per spiritus paupertatem , supernae benedictio-
nis impetremus plenitudinem . *R. Amen .* Per misericordiam tuam Deus noster : qui es be-
nedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum . *R. Amen .*

fol. 244.

3 **S**uscipiant montes pacem populo tuo ; qui primordiali radio inlustrati sunt fidei : ut de
sublimitate Sanctorum descendat justitia collium ; & pusilli cum magnis culmen perfe-
ctorum subeant meritorum . *R. Amen .* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 12.

De Natali
Domini .

4 **D**eus Dei Filius , cujus in æternum permanet nomen ; quique unum te esse innotescens
Deum ac Dominum , per susceptae Incarnationis mysterium venisti in regem , ut re-
dimeres saeculum : da nobis ita fervere hujus mysterio pietatis , ut per haec evadamus mu-
scipulam deceptoris : ut qui adventus tui gaudia diffuso ore praecinimus ; salvatos nos , cū
ad judicium veneris , te iudice gratulemur . *R. Amen .* Per misericordiam tuam Deus no-
ster &c.

fol. 10.

5 **D**omine , cui reges & insulae munera offerunt ; qui invictâ virtute liberare venisti pau-
perem à potente ; & ex hostis antiqui potentiâ fragile humanum genus eripe misera-
tione supernâ : cū nos à te prolongati , tuarumque miserationum inopes facti ; illius ini-
quitati subditi , vinculisque peccaminum teneremur addicti : sic tua nos jam pietas & ab ejus
servitio eruat , & restitutos tibi , tecum permansuros commendet : & qui nos te miserante
redemptos fatemur ; remunerati te donante postmodum gloriemur . *R. Amen .* Per mi-
sericordiam tuam Deus noster &c.

B E N E D I C T I O .

Comment.
hujus Psalm.
T. 7. S. Hie-
ronymi .

(**D**ominus) nunc in nobis Paraclitum , id est , Consolatorem , dignetur infundere : ut
intelligere possimus , eum pro redemptione nostra corpus assumpsisse terrenum ; su-
scipisse mortem ; penetrasse inferos ; redisse victorem ad caelos .

LXXII.

Psalmus Asaph .

Edit. Rom. *Defecerunt laudes David filii Jesse . Psalmus Asaph .*

B E D A .

Sensus my-
sticus .

Cū in titulis superioribus David tantū videatur adscriptus , hic addidit filii Jesse , scilicet ut illum David patrem
Salomonis intelligere debeamus . Laudes ergo temporales , quæ Domino in Lege per sacrificia pecudum & instrumenta musica
reddebantur , defecerunt atque mutatae sunt : quia nunc Ecclesia Catholica immolatione Corporis & Sanguinis Christi , san-
ctam peragit psalmodiam ; Synagoga autem Dominum quidem colebat ; sed videndo florere malos , in pessimas cogitationes inci-
derat : ex cujus persona in hoc Psalmo ipse Asaph loquitur ; qui in suo nomine , Synagogæ continet significationem : de Gen-
tilibus enim populis , & de his , qui legem Domini susceperunt , multa dicitur , quæ ad emendationem nostram utiliter di-
cuntur , ne talibus cogitationibus polluemur . *ALITER .* Quod Defecerunt laudes David filii Jesse , ad finem LXXI. psal-
mi pertinet ; quod verò sequitur Psalmus , initium sequentis .

Asaph , ut diximus , ex typo Synagogæ per totum loquitur psalmum . In prima parte zelasse se dicit felicitatem mundi ,
pacem contuens peccatorum ; admirans , eum inimicis Dei & Paganis prosperitas tanta provenerit , ut os suum usque ad caelum
entollere viderentur : Quam bonus Israël Deus ! Secunda parte reverenturum dicit populum suum ad salubre consilium , & pri-
mo

hinc cogitationis erubescere pravitatem; donec ultima impiorum intelligere atque conspiciere mereatur: Iden convertetur populus meus hic, & reliqua. Tertiā propter dolos suos mala impiis provenire testatur, quia sanctos viros felicitate sua scandalizare videbantur; sed tamen beneficio Domini de his malis se asserit esse liberatum: Verumtamen propter dolos. Quartā dicit, quomodo ad perfectum intellectum Domino miserante pervenerit: Quid enim mihi est in caelo? & a te quid volui super terram?

Eusebius Casariensis. Prophetia de regno & longanimitate Dei. Confessio humana infirmitatis super impiorum prosperitate, & longanimitatis Dei.

S. Athanasius. Psalmus in narratione.

** Cardin. Thomas. Qua expostulatione populus, in Babylone captivus, adversus providentiam usus sit, indicatur; & quod pro exploratione virtutis in hac vita plerumque iusti cruciantur, necnon inopinatis aliquoties successibus attollantur. Aliter, vox Christi ad Patrem de Judæis.*

Feria V. ad Vigiliis.

Psalt. Syr. Psalmus compositus ab Asaph, memoratore de morte Absalomi. Præterea confessio infirmitatis humanae, & de prosperitate impiorum, deque longanimitate Dei, vers. 21.

Psalt. Arab. numerus vers. 50.

PSALMUS AD MEDITANDUM.

LIBER TERTIUS PSALMORUM

secundum Hebraeos.

Psalmus inspiratus Asapho Levitæ; qui erat unus ex tribus primariis Cantoribus constitutis à Davide in domo Domini: qui Asaphus tristitia ferè semper & moesta decantat. **PROPHETA.** 1 *Quam verè bonus est Deus erga Israel, eos scilicet, qui non disortum sed rectum & mundum animum habent!* 2 *mei tamen pedes, parum absuit, quin commoti fuerint, & vacillaverint in recta via;* 3 *& quin dilapsi fuerint à rectitudine gressus & actus vite meæ:* 4 *nempe quia, estuavi indignatione, vel etiam invidentiâ ob iniquos, intuens pacem ac felicitatem peccatorum hominum:* 5 *propterea quod non respectent mortem suam, & de ea non recogitent:* 6 *& quod in eorum plaga & morbo, si qui agrotaverint, non sit ulla firmitas & duratio, cum cito sanentur & convalescant:* 7 *& quod non vivant in labore, & communibus & solitis miseriis hominum;* 8 *& und cum ceteris hominibus flagella non patiantur.* 9 *Ob eas planè causas superbia eos cinxit, tenuit atque possedit:* 10 *totique cooperti sunt & involuti iniquitate & impietate suâ:* 11 *& ex ipsorum opulentiâ, quasi ex quodam adipe resudante pinguedinem, processit iniquitas eorum:* 12 *& ita transierunt ad assequendum quidquid disposuerat atque affectaverat animus ipsorum:* 13 *qui & cogitaverunt & locuti sunt malignè:* 14 *& palam ad summum usque impudentiâ locuti sunt iniquè.* 15 *& extulerunt os suum blasphemum contra cælites, & Deum ipsum creatorem cæli:* 16 *eorumque lingua maledica pervagata est per terram, licenter & impune loquens contra homines justos maxime.* 17 *Ob eam rem, quia peccatores sunt & felices, populus hic noster fidelis huc se convertet ad inquirendum, quare vita impiorum prosperatur?* 18 *cum è contrario in ipsis popularibus meis semper dies inveniantur pleni malorum & ærumnarum.* 19 *unde & ex nostratibus nonnulli infirmiores offensi dixerunt: Quomodo novit hæc Deus?* 20 *& an sit rerum, quæ hic eveniunt, notitia & providentia in Altissimo Deo?* 21 *nam ecce hi & peccatores sunt, & rebus omnibus abundant:* 22 *& in sæculo divitias obtinuerunt & multiplicaverunt.* 23 *Hinc & ego quoque differui in cogitationibus meis, dicendo: Ergone frustra mandavi ab omni injustitia cor meum?* 24 *ergone frustra cum hominibus innocentibus lavi manus meas, & conversatus sum?* 25 *ergone frustra fui afflictionibus flagellatus tota die?* 26 *& ergone frustra mihi fuit increpatio illa, qua à Deo castigatus sum quotidie ab ipso statim primo manè diei?* 27 *At si dicerem: Ad hunc modum loquar de providentia tua & judiciis tuis ò Deus:* 28 *ecce jam rejecissem nationem filiorum tuorum, quos tu castigas ac flagellas; ac rupta cum eis fœdere, noluissem jam amplius esse socius & fœderatus eorum.* 29 *Existimabam humanâ me rationatione posse cognoscere & comprehendere rerum, ejusmodi veras & arcanas causas & rationes:* 30 *sed & id rei laboriosum & difficillimum est in oculis mentis & considerationis meæ;* 31 *donec veniam & ingrediar in sanctuarium illud cælestè Dei;* 32 *& ibi ple-*

Propheta.

1 **QUAM BONUS ISRAEL DEUS, HIS QUI RECTO SUNT CORDE!**

2 mei autem penè moti sunt pedes;

† 3 penè effusi sunt gressus mei:

† 4 quia zelavi super iniquos, pacem Peccatorum videns;

† 5 quia non est respectus morti eorum;

† 6 & firmamentum in plaga eorum;

† 7 in labore hominum non sunt;

† 8 & cum hominibus non flagellabuntur.

† 9 Ideo tenuit eos superbia:

† 10 operti sunt iniquitate & impietate suâ.

† 11 prodiit ÷ quasi: ex adipe iniquitas eorum:

† 12 transierunt in affectum cordis.

† 13 cogitaverunt & locuti sunt nequitiam:

† 14 iniquitatem in excelsis locuti sunt.

† 15 posuerunt in caelum os suum:

† 16 & lingua eorum transivit in terra.

† 17 Ideo convertetur populus meus hic:

† 18 & dies pleni invenientur in eis.

† 19 & dixerunt; *Quomodo scit Deus?*

† 20 & *Si est scientia in Excelsis?*

† 21 ecce ipsi peccatores, & abundantes:

† 22 in sæculo obtinuerunt divitias.

† 23 Et dixi: *Ergo sine causa justificavi cor meum;*

† 24 & *lavi inter innocentes manus meas;*

† 25 & *fui flagellatus tota die;*

† 26 & *castigatio mea in matutinis?*

† 27 Si dicebam, *Narrabo sic;*

† 28 ecce nationem filiorum tuorum reprobavi.

† 29 Existimabam ut cognoscerem:

† 30 hoc labor est ante me,

† 31 donec intrem in sanctuarium Dei;

† 32 ÷ & : intelligam in novissimis eorum.

Verum-

† 4.
Pf. XXXVI.
1. 7. Jerem.
XII. 1. Malach.
III. 15.

† 19.
Job XXII. 13.

† 21.
Job XII. 6.
XXII. 7.

† 23.
Job XXI. 15.

† 24.
Pf. XXV. 6.
Malach. III.
14.

ψ. 35.
Job XXI. 30.

ψ. 37.
Job XX. 8.
ψ. 38.
Psalmus
XXXVIII.
7.

ψ. 52.
Psalmus
LXXII. 9.

- † 33 Verumtamen propter dolos posuisti eis.
34 dejecisti eos dum allevarentur.
† 35 Quomodo facti sunt in desolationem!
36 subito defecerunt perierunt propter iniquitatem suam.
† 37 velut somnium surgentium,
38 domine in civitate tua imaginem ipsorum ad nihilum rediges.
† 39 Quia inflammatum est cor meum, & renes mei commutati sunt,
40 & ego ad nihilum redactus sum & nescivi;
† 41 ut jumentum factus sum apud te;
42 & ego semper tecum:
† 43 tenuisti manum dexteram meam;
44 & : in voluntate tua deduxisti me;
45 & cum gloria suscepisti me.
† 46 Quid & enim : mihi est in caelo?
47 & à te quid volui super terram?
† 48 defecit caro mea & cor meum, Deus cordis mei;
49 & pars mea Deus in aeternum.
† 50 Quia ecce qui elongant se à te, peribunt:
51 perdidisti omnes qui fornicantur abs te.
† 52 mihi autem adhaerere Deo, bonum est:
53 ponere in Domino Deo spem meam;
† 54 ut annunciem omnes praedicationes tuas
55 & in portis filiae Sion:

nam apertamque intelligentiam assequar de ultimis & extremis eventibus eorumdem peccatorum. 33 Certè, etsi illi nunc felices sunt, attamen tu eis mala gravissima reposuisti in posterum ob ipsorum dolositates: 34 quos dejicere decrevisti in profundum, cum se ipsi exaltaverint ad prosperitatem summam. 35 O quomodo vastati sunt & facti sunt desolati. 36 subito defecerunt & perierunt consumpti, quasi non sint, ob iniquitates suas. 37 quasi somnium evigilantium & expergiscentium, quod confestim evanuit & nihil est amplius; 38 sic in civitate tua superna Domine ad nihilum rediges, & nullam relinques imaginariam & apparentem inanemque felicitatem ipsorum, quâ hic felices comparebant. 39 Quoniam autem ejusmodi mundanae felicitatis delectabili cupiditate inflammatum est cor meum, & renes ac interiora mea ex turbatione puncta ac alterata sunt; 40 ac ego ob eam malorum prosperitatem propemodum ad nihilum redactus sum, nesciens quò rite verterem, ac ignoravi arcana consilia tua; 41 ac coram te factus sum quasi brutum jumentum, quod nonnisi presentia videt: 42 cum interim tamen, gratia tua me adjuvante, semper fuerim tecum, ac à fide ac amore tui non discesserim: 43 idcirco tu tenuisti manum dexteram meam, ne ed tentatione caderem: 44 atque me duxisti per viam praeceptorum tuorum secundum voluntatem tuam: 45 meque ad te (ut spero) gloriose assumere praedestinasti. 46 Quid autem mihi optabilius est in caelo praeter te? 47 & in terra quid volui & desideravi praeter te? nihil sanè. 48 consumpta est atque defecit caro corporis mei & cor meum praed desiderio tui, o Deus; qui das robur cordi meo; 49 & qui es portio illa mea veluti hereditaria in aeternum usque, o Deus. 50 Etenim ecce peribunt, qui se a te colendo & diligendo elongant: 51 & perdidisti omnem fornicantem & deficientem a cultu & amore tui. 52 sed mihi bonum est atque salutare, tibi Deo appropinquare & adhaerere fide & amore toto, 53 & ponere omnem spem meam in te Domino Deo; 54 ut narrem omnes laudes tuas & opera tua laudanda & praedicanda. 55 idque aperte palamque in portis & foris civitatis sanctae Sion.

O R A T I O N E S.

MSS.

Brev. Moza-
rab. fol. 93.

fol. 115. 140.
244.

fol. 244.
i ro Lapsis.

fol. 189.
Pro Judeis.

- 1 **F** Ac nos Domine tibi jugiter adhaerere; in te totam virtutem spei nostrae defigere: ut mereamur laudes tuas in portis aeternalibus nunciare. Per Dominum.
2 **T** ibi adhaerere bonum est Domine; & à te recedere, noxium: à te elongari, perditio; & tibi conjugii, vitae est plenitudo: dona itaque nobis, ut qui spem nostram in te ponimus, perfectam vitae beatitudinem consequamur; tuasque laudes in portis filiae Sion, dum ad tuum regnum ingreditur, decantemus. (R. Amen. Per misericordiam tuam, Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.)
3 **N** Obis adhaerere tibi Domino, bonum est: sed tu desiderium boni sic in nobis accumula; ut spes, quae nos tibi associat, nullâ fidei titubatione vacillet; sed charitatis stabilitate perduret. R. Amen. Per misericordiam &c.
4 **D** omine Deus Israel, te rogamus, te petimus; ut bonitatem tuam, quam rectis corde profusiùs tribuis, peccatoribus nobis ob conversationem non deneges: ut ipsâ, quâ regis humiles, per ipsam sibi subditos efficias contumaces: & ea ipsa bonitas, per quam indefinenter justos coronas, sit jugiter interventrix pro nobis, ut peccatoribus parcas: ut de bonitate, in qua Sancti exsultant, laetantes; de eadem se tibi restitui gaudeant oberrantes: quosque saecularis inlecebra per diversarum contagia rerum à te facit recedere; eosdem sincera confessio tibi faciat adhaerere; atque in laudem tui impensione supplici, mentis unanimitate clamitantes, vota persolvere. R. Amen. Per misericordiam tuam, Deus &c.
5 **I** N excelsa Domine contra te peccatores locuti sunt; cum latentem cordis sui superbiam altis vocibus clamaverunt. qui ergo contra te in caelum sua nituntur ponere ora, redeant in terra conlisuri per poenitentiam: ut nobiscum te Dei Filium humiles agnoscentes, non superba sapiant; sed tuis semper monitis acquiescant. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

BENEDICTIO.

Comment.
hujus Psalm.
Tom. 7. S.
Hieronymi.

IN Electorum suorum nos consortium, non meritorum inspector, sed veniae largitor,
admittat Christus Dominus. Amen.

LXXIII.

* Ps. XXI. 1.

* Intellectus: Asaph.

BEDA.

Comment.
hujus Psalm.
T. 7. S. Hie-
ronymi

Ideo Intellectus in titulo prænотatur, quia duplex captivitas sequitur, spiritualis una, altera carnalis; una, quæ Tem-
plo destructo in Babyloniam duxit; altera, quæ fide, subversâ errorum confusione, subjugavit. Hunc Psalmum * Hieronymus
contra Chaldaeos cantatum putat; Cassiodorus contra Romanos; Arnobius contra Phylisibim, quando Ophni & Phinees Sa-
cerdotibus interfecit, Arca Dei capta est.

Synagoga per totum loquitur Psalmum. In prima sectione deplorat, cur traditi fuerint Gentibus, ita ut Sanctuarium Do-
mini inimicorum profanasset audacia; memorans, quorundam Judaeorum cor impænitens Domini provocasse censuram; ex qui-
bus tamen in fine seculi convertendos esse prophetat: Ut quid Deus (repulisti) in finem? Secundâ dicit, adventu Christi super-
stitiones & iniquitates hominum fuisse destruktas: enumerans diversa eum fecisse magnalia: inter quæ petit & Judæis erranti-
bus subveniri: Deus autem Rex noster. Tertiâ rogat, ut memor promissionum suarum ab interitu eripiat semen Abrahæ; &
ad ipsum ascendat superbia hostium, qui se inaniter extulerunt: Ne tradas bestiis animam contentem te.

Eusebius Cæsariensis. Proclamatio ultimæ Judaeorum obsidionis, sub Vespasiano & Tito facta.

S. Athanasius. Psalmus in sola interpellatione. (Item.) Gratiarum actionis.

* Cardin. Thomas. Machabæorum & pericula narrantur, & preces connectuntur.

Psalm. Syr. Asaphi, cum vidit David Angelum perimentem populum, & fleuit, ac dixit: in me & in progeniem meam,
non in has oves innocuas. Præterea pradiitio obsidionis Urbis Judaeorum quadraginta post ascensionem annos per Vespasianum
senem, & Titum ejus filium, qui occiderunt ex Judæis myriades, & destruxerunt Hierusalem: indeque despecti sunt Judæi, as-
que in præsentem diem. vers. 47.

Feria V. ad
Vigilias.

Psalm. Arab. numerus vers. 45.

S. Hier. Ideo intellectus in titulo prænотatur, quia duplex captivitas sequitur, carnalis videlicet, & spiritualis.

PSALMUS AD PRECANDUM.

Propheta.

Ps. XCIV. 7.

- 1 **U**T QUID DEUS REPULISTI
IN FINEM?
- 2 iratus est furor tuus super oves pascuæ
tuæ?
- † 3 Memor esto congregationis tuæ, quam
possedisti ab initio:
- † 4 redemisti virgam hereditatis tuæ:
- 5 mons Sion in quo habitasti & in eo:
- † 6 Leva manus tuas in superbias eorum in
finem.
- 7 Quanta malignatus est inimicus in san-
ctuario tuo?
- † 8 & : gloriati sunt qui oderunt te, in
medio solemnitatis tuæ.
- † 9 posuerunt signa sua, signa & non :
cognoverunt,
- 10 sicut in exitu super summum.
- † 11 & quasi: in silva lignorum, securibus
exciderunt januas ejus:
- 12 in idipsum in securi & ascia dejecerunt
& eam:
- † 13 incenderunt igni sanctuarium tuum:
- 14 in terra polluerunt tabernaculum no-
minis tui.
- † 15 dixerunt in corde suo cognatio eorum
simul;
- 16 & Quiescere: faciamus omnes dies festos
Dei à terra.
- † 17 Signa nostra non vidimus:
- 18 jam non est propheta: & nos non co-
gnoscat amplius.
- † 19 Usquequò Deus improperebit inimicus?
irritat

Psalmus intelligentiæ & eruditionis plenus, in-
spiratus Asapho Levitæ Cantori. PROPHETA. 1
Quare nos Deus in perpetuum repulisti? 2 quare tam-
diu justitia tua ceu furens irata manet contra nos, qui
sumus oves gregis tui, quas tu pascis? 3 Recordare,
quæso, hujus congregationis tuæ, quam tu possedisti ab
antiquo; 4 ac a servitute Aegyptiæ redemisti; ut es-
set virga ac sceptrum regale hereditatis tuæ; quam
tu peculiariter possideres ac regeres: 5 cujus Regia est
mons Sion; in quo habitaculum sanctum tuum jamprid-
em habuisti. 6 Leva ultrices manus tuas contra su-
perbias illorum, qui locum hunc tuum dissipaverunt;
ut vases eas in perpetuum, ne amplius resurgant. 7
O quanta malignè operatus est inimicus hic tuus in san-
ctuario tuo! 8 ac qui te oderunt, gloriati sunt tam-
quam victores in medio atrio domus tuæ ubi festa fiunt,
ac in medio ipso festo tuo. 9 ubi posuerunt hi insignia
ac vexilla sua profana, ut essent victoriæ suæ signa ac
trophæa; & te esse Dominum templi non agnoverunt:
10 posuerunt, inquam, trophæa illa super summum
domus tuæ sacrilegè, ac si ea ponerent in exitu viarum
ac portarum, ceterisque profanis locis civitatum. 11
quasi essent in silva arborum lingua cadentes, tantâ
hi audaciâ securibus suis exciderunt januas ejusdem
domus tuæ: 12 ac pariter omnes cum securi ac ascia
ac dolatoriis confregerunt eam. 13 miserunt ignem
in sanctuarium tuum, illudque incenderunt: 14 ac in
terram dejecerunt ac contaminaverunt idem taberna-
culum, ubi colebatur numen tuum: 15 & omnis eo-
rum natio simul in corde suo dixerunt: 16 Venite, &
incefo isto solemnitatum loco, faciamus cessare om-
nes dies festos Dei, ne amplius celebrentur in ter-
ra. 17 Et nos inter hæc tanta mala, huc usque non
vidimus signa ac prodigia illa, Deo olim patrata pro
defensione nostra: 18 & non est ultra nobiscum pro-
pheta aliquis Dei, qui nos consoletur: videturque,
quòd Deus non nos agnoscat amplius tamquam suos;
sed tamquam alienos a sua nos defensione repellat. 19
Usquequò o Deus nobis quasi imbecillis exprobrabit
inimicus hic noster?

N

usque-

Y. 18.
Amos VIII.
11.

† 20.
Psal. IX. * 13.

20 irrat adversarius nomen tuum, in finem?

† 21 ut quid avertis manum tuam?

22 & dexteram tuam de medio sinu tuo, in finem?

† 23.
Psal. XLIII. 5.

† 23 Deus autem rex noster ante saecula,

24 operatus est: salutem in medio terrae.

† 25.
Exod. XIV. 21. 22.

† 25 Tu confirmasti in virtute tua mare:

26 contribulasti capita draconum in aquis.

† 27 Tu confregisti capita draconis:

28 dedisti eum escam populis Aethiopum.

† 29.
Exod. XVII. 5. 6. Numer. XX. 11.

† 29 Tu dirupisti fontes & torrentes:

30 & tu siccasti fluvios Ethan:

† 31.
Ita cod. Alexandrinus, & apud Apollinarium.

† 31 Tuus est dies & tua est nox:

32 tu fabricatus es auroram & solem.

† 33.
Josue III. 15. 16.

† 33 Tu fecisti omnes terminos terrae:

34 aestatem & ver tu psalmaisti ea:

† 35.
† 34. & 35. sic distinguuntur in Cod. Alexandrin. & apud Apollinarium.

† 35 memor esto hujus.

36 Inimicus impropertavit Domino:

† 37.
† 36. & 37. sic distinguuntur in Cod. Alexandrin. & apud Apollinarium. In Cod. Vatic. autem. (Aestatem & ver tu fecisti, memor esto hujus creaturae tuae.)

37 & populus insipiens incitavit nomen tuum.

† 38 Ne tradas bestiis animas confitentes tibi:

39 & animas pauperum tuorum ne obliviscaris in finem.

† 40 Respice in testamentum tuum:

41 quia repleti sunt qui obscurati sunt terrae, domibus iniquitatum.

† 42 Ne avertatur humilis factus, confusus:

43 pauper & inops laudabunt nomen tuum.

† 44 Exsurge Deus; judica causam tuam:

45 memor esto impropertiorum tuorum & eorum quae: ab insipiente sunt: tota die.

† 46 ne obliviscaris voces inimicorum tuorum:

47 superbia eorum qui te oderunt, ascendit semper.

20 usquequod adversarius iste blasphemando provocabit ad iram numen tuum? perpetuo ne? 21 quare retrovertis quodammodo post tergum ulticem manum tuam a puniendo hostes tuos? 22 ac quare perpetuo dexteram tuam auxiliatricem non profers ac educis de medio sinu tuo, ut eam porrigas nobis, ut liberemur? 23 Sed Deus, qui noster est Rex ab initio saeculorum, 24 ipse semper in medio terrae nostrae operatus est salutem nostram, liberando nos a periculis. 25 Tu Deus vi ac potestate tua firmum solidumque fecisti mare rubrum, ut transeunte populo tuo, in modum muri staret a dextris ac a sinistris: 26 ac e contrario in ejusdem maris rubri aquis contrivisti capita illa Aegyptiorum, qui veluti dracones sequebantur ad devorandos nostros: 27 ac tu ibi confregisti capita ac principes exercitus magni illius draconis Pharaonis: 28 quem quoque Pharaonem submersum, dedisti in escam, praedam ac spoliis populis habitantibus ad littus Aethiopicum ejusdem maris rubri. 29 Tu rumpendo petram in partes, erumpere inde fecisti aquarum fontes ac torrentes: 30 ac contra tu exsiccasti flumina fortia ac rapida, veluti Jordanem, transitorio populo tuo in terram promissam. 31 Tua est dies; ac tua est nox; a te creata sunt; ac per te perseverant: 32 tu perfecisti ac ordinasti aurorae lucem & solem ac lunam in caelo. 33 Tu fecisti ac stabilivisti universos terminos terrae: 34 & aestatem & und cum hyeme ver tu fecisti. 35 memento ergo ejusmodi creaturae tuae, rerumque a te conditarum atque gestarum ad salutem nostram. 36 Caterum inimicus iste exprobravit tibi Domino: 37 ac amens hic populus blasphemavit, ac ad iracundiam provocavit numen tuum. 38 Ne ergo tradas istiusmodi ferocibus bestiis animas, quae licet instar turturis sibi voce, adhuc tibi tamen tuas laudes fatentur ac praedicant: 39 ac ne in perpetuum videaris oblivisci animarum ac vitae pauperum tuorum. 40 Respice ad pactum tuum cum populo tuo, nempe de ipso a te servando: 41 quia tenebriones isti, ac terra obtenebrati homines, repleti sunt ac ditati speciosis domibus, sed iniquis ac male sibi acquisitis atque possessis. 42 Ne, queso, Domine, populus tuus humilis jam ac abjectus factus, revertatur a conspectu tuo pudore suffusus, non impetrato auxilio, quod a te sperat: 43 nam pauper ac inops laudabunt nomen tuum. 44 Surge (ut ita dicam) a patientia tua o Deus: ac judica ac defende causam hanc, non tam nostram, quam tuam. 45 Memento opprobriorum illorum, quae tota die contra te ab insipiente hoste fiunt. 46 ne videaris veluti oblivisci eas voces, vel probrosas illorum inimicorum tuorum contra te bellantium, vel supplices famulorum tuorum te querentium atque deprecantium: 47 nam superbia, sonitus, ac tumultus eorum, qui te oderunt, ascendit jugiter, ac per omnia crescit, sitque semper major in dies.

O R A T I O N E S.

MSS.
* al. quem in ligno Crucis sanguine proprio redemisti.
Brev. Mozarab. fol. 94. 140.

1 **C**reator omnium elementorum Domine, ante saecula rex aeternae; memento gregis tui, quem effusione cruoris proprii redemisti, atque omnium te quaerentium voces propitiatus exaudi, Salvator mundi. Qui cum Patre & Spiritu Sancto vivis & regnas Deus per omnia saecula saeculorum. Amen.

fol. 187.
De Passione Domini.

2 **M**emento congregationis tuae Domine, quam creasti ab initio: tuaeque non obliviscaris Ecclesiae, quam a saeculo praedestinasti in Christo; atque ad testamentum tuum, memor tuae misericordiae, respice: & promissa nos jugiter libertate complectere. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.

fol. 43.

3 **N**e tradideris Domine in persequentium manum animas tibi confitentium populo: ut qui falsorum testium pertulisti mendacium, colentium te glorificeris vocibus redemptorum. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

4 **M**emento Domine congregationis tuae, quam ab initio creasti, quamque mirabiliter ac misericorditer tui sanguinis pretio redemisti; qui hanc ipsam in possessionem tuam

tuam de Gentibus elegisti. libera ergo virgam hereditatis tuae à supplantatoris incurfibus : ac sic eam rege justificando praesenti in saeculo, ut ipsam hereditet in saeculo post futuro : & quae regnum tuum advenire divinâ traditione exorat ; ad idem regnum, indulto piaculo, hereditariâ successione perveniat. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 203.
Pro Catho-
licis.

* for. inter
nos.

Comment.
hujus Psalm.
T. 7. S. Hie-
ronymi.

- 5 **N**E obliviscaris Domine vocem quaerentium te ; & superbiam eorum, qui te oderunt, ascendentem in sempiternum : ut hi, qui per adnotationem officii in gremio Ecclesiae matris suscepti sunt ; ad sacri Baptismatis gratiam accedere mereantur : quò & illi talia optantes, praeceptum * in nos lavacri non denegetur mysterium ; & ipsi nobiscum possideant gaudium infinitum. (*R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.)
- 6 **S**uppliques (te) Domine deprecamur, ut ereptos nos ab spinis iniquitatum, à superbiae ruinosae cothurno, post mundi contemptum attollere digneris in caelum.

LXXIV.

In finem : Ne corrumpas . Psalmus Cantici Asaph .

B E D A .

Sensus my-
sticus.

Asaph, ut saepe diximus, interpretatur Synagoga; illa, quae utique credidit, non quae obstinata permansit : nam post resurrectionem Domini confessa legimus multa millia Judaeorum ; quos Asaph iste nunc admonet, ne fidem suam corrumpant in finem, id est in Dominum Salvatorem.

Primo ingressu fideles Judaei discipulos se omnia ejus mirabilia profitentur. Secundo, Rex ipse loquitur Christus, justitiam se judicaturum promittens, cum tempus generalis resurrectionis advenerit : commonet etiam, ne quis audeat aliquid contra divina mandata praesumere ; ne cum possit aeterna poena torquere : (Cum accepero tempus, ego justitias judicabo.)

Eusebius Caesariensis. Doctrina de Christi divinitate : & commonitio (al. laus) de judiciario tribunali Dei.

S. Athanasius. Psalmus in confessione.

Feria V. ad
Vigilias.

Cardin. Thomaf. Post victoriam de Sennacherib ex totius populi persona reddunt officia, vota quoque gratiarum.

Psalm. Syr. Asaphi Prophetæ Theologia de Christo, & memoratio judicii, vers. 22.

Psalm. Arab. numerus vers. 20.

PSALMUS AD LAUDANDUM DEUM.

Propheta.

In cod. Vat. ita
scribitur Ps. 3.
(Narrabo omnia
mirabilia
tua cum ac-
cepero tem-
pus.)

DEUS.

Ita cod. Ale-
xandrin. &
apud Apolli-
narium.

1 **C**ONFITEBIMUR TIBI DEUS :

2 confitebimur & invocabimus
nomen tuum :

† 3 narrabimus mirabilia tua .

4 **CUM ACCEPERO TEMPUS**, ego
justitias judicabo .

† 5 Liquefacta est terra, & omnes qui ha-
bitant in ea :

6 ego confirmavi columnas ejus .

D I A P S A L M A .

† 7 **DIXI INIQUIS** ; Nolite iniquè agere :

8 & delinquentibus ; Nolite exaltare
cornu :

† 9 nolite extollere in altum cornu vestrum :

10 + nolite : loqui adversus Deum iniquita-
tem .

† 11 quia neque ab Oriente neque ab Occiden-
te ,

12 neque à desertis montibus ; quoniam
Deus judex est :

† 13 hunc humiliat , & hunc exaltat .

†. 13.
I. Reg. II. 7.

14 quia calix in manu Domini, vini meri
plenus mixto .

† 15 & inclinavit ex hoc ÷ in hoc : verumta-
men faex ejus non est exinanita :

16 bibent omnes peccatores terrae .

† 17 Ego autem annuntiabo in saeculum :

18 cantabo Deo Jacob .

DEUS.

† 19 **ET OMNIA CORNUA** Peccatorum
confringam :

20 ÷ & : exaltabuntur cornua justi .

In perpetuum decantandus. fortè ad modulamen illius cantilenæ, quæ incipiebat, Ne disperdas. Psalmus cantici inspiratus Asapho Levitæ Cantori.

PROPHETA. 1 Fatebimur tibi tuas laudes ò Deus :

2 fatebimur, inquam, laudes tuas ; & numen tuum invocabimus : 3 & admirabilia judicia tua & opera enarrabimus . 4 DEUS. Cum advenerit à me statu-

tum ac definitum judicii tempus, ego, quæ justa sunt & recta, judicabo . 5 Tunc in die judicii igne dissolvetur

quasi liquefacta terra, omnesque animantes, qui habitant in ea : 6 ego enim sum, qui, ut volui, firmavi

ejusdem terræ fundamenta stabilia, quasi firmas & stables columnas . * 7 PROPHETA. Dixi iniquis

transgredientibus legem Dei : Ne divinam legem transgrediamini : 8 & dixi iis, qui peccant : Ne exal-

tetis quasi cornu quoddam taurorum, vestram po-

tentiam ac superbiam : 9 ne extollatis, inquam, in altum quasi cornu, robur virium vestrarum : 10 &

ne loquamini injustum aliquid contra Deum : 11 quia de judicio & manu Dei vos erepturus nemo vobis

adveniet neque ab Oriente neque ab Occidente, 12 neque à meridionalibus his desertis montibus : nam Deus omnipotens, & non imbecillis homo, judex est

vester : 13 qui justè hunc deprimit ; & illum exaltat . 14 & quia in ejusdem Dei manu & potestate est po-

culum acerbissimæ punitionis, quasi plenum mixtio-

ne varia & turbida vini fortis & meraci, aqua non temperati . 15 & sanè inclinavit hujusmodi po-

culum ex hac parte in hanc aliam partem, diversis propinando bibendum ; attamen necdum idem pocu-

lum evacuatum est, velejus faex exhausta ; 16 quam ex eo divinæ punitionis poculo indubitanter bibent

omnes peccatores terræ . 17 Caterum ego gaudens, hanc divinæ justitiæ æquitatem narrabo in saeculum : 18 & psalmos cantabo in honorem Dei, quem colit proge-

nies patriarchæ Jacobi . 19 DEUS. Et ego Deus omnia cornua & robora superbiæ peccatorum hominum con-

fringam : 20 & à me exaltabuntur cornua & robora gloriæ ac dignitatum hominis justii .

* Pausatio
aut immuta-
tio musica
cantilenæ in-
ter psallen-
dum .

MSS.
De Passione
Domini.

Brev. Moza-
rab. fol. 94.
141.

fol. 245.

1 **P**astor bone, qui propter mortalium ovium redemptionem hausisti calicem passionis; nomen tuum supplices invocamus: ut nos super columnas sapientiae stabilitos, septiformis Spiritus sanctificatione confirmes. Qui cum Patre & Spiritu Sancto vivis & regnas Deus per omnia saecula saeculorum. *Amen.*

2 **C**onfidentes tibi Domine placabilis intueri: & quos contritos efficit timor poenae; & amor indulgentiae laetificet, & plenitudo remissionis indeptae. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

3 **C**onfitebimur tibi Deus, confitebimur tibi peccata atque facinora nostra; quae tibi potius sunt cognita, quam probantur admissa. invocamus itaque nomen tuum, ut in te patefactis tribuas veniam; qui non statim in abditis vis exercere vindictam: ut qui confessione placaris humilium, remissionem omnium tribuas delictorum. (*R. Amen.* Per misericordiam tuam &c.)

LXXV.

In finem, in laudibus: Psalmus Asaph. Canticum ÷ ad Assyrios:

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Assyrii, Dirigentes interpretantur: qui, jam fidei regulis docti, rectis semitis ambulare contendunt: hos alloquitur Asaph, laudes Domini mirabili varietate decantans. Quidam codices habent, Canticum contra Assyrium: ubi intelligitur contra diabolum, hunc psalmum sub persona Sennacherib regis Assyriorum cantatum: contra eum enim notus factus est in Judaea Deus Israel, in Christo mundum reconcilians sibi.

Asaph in prima parte, Dirigentes, idest fideles alloquitur Judaeos: designans, ubi nomen Domini factum sit, virtutum declaratione, notissimum: Notus in Judaea Deus, & reliqua. Secundâ dicit admiranda, quae gesserit: Illuminans tu mirabiliter. Tertiâ, devotos omnes admonet, ut Deo terribili munera offerre non desinant; qui spiritum principum salvari emendatione purificat: (Quia cogitatio hominis confitebitur tibi.) Quae partes Diaplasmatum sunt interpositione divisa.

Eusebius Caesariensis. Ultio judicii Dei contra impios.

S. Athanasius. Psalmus gloriationis in Domino.

* Cardin. Thomaf. *De supra.* Aliter, vox Ecclesiae ad Christum.

Pfalt. Syr. Cum vastata fuit Rabbath filiorum Ammon. Præterea indicat ultionem judicii Christi adversus impios, v. 22.

Pfalt. Arab. numerus vers. 24.

Feria V. ad
Vigilias.

PSALMUS AD PRECANDUM DEUM.

Propheta.

1 **N**OTUS IN JUDAEA, DEUS:
2 in Israel, magnum Nomen
ejus.

† 3 & factus est in Pace locus ejus:

4 & habitatio ejus, in Sion.

† 5 ibi confregit potentias arcuum

6 scutum gladium & bellum.

D I A P S A L M A.

† 7 Illuminans tu mirabiliter à montibus
aeternis,

8 turbati sunt ÷ omnes: insipientes cor-
de.

† 9 dormierunt somnum suum, & nihil in-
venerunt

10 omnes viri divitiarum in manibus
suis.

† 11 ab increpatione tuâ Deus Jacob,

12 dormitaverunt qui ascenderunt equos.

† 13 Tu terribilis es: & quis resistet
tibi?

14 ex tunc ira tua.

† 15 De caelo auditum fecisti judicium:

† 16 terra tremuit, & quievit * cum exsur-
geret in judicium Deus,

ut

In finem decantandus cum instrumentis musicis carminum, psalmus inspiratus Asapho Levitæ Cantori. Canticum de victoria contra Assyrios. PROPHETA. 1 Deus plenius perfectiusque cognosci potest in terra Judæa: 2 ejusque nomen magnum esse cognoscitur, & magnus sit in populo Israelitico: 3 factus est enim locus tabernaculi ejus in urbe pacifica * Salem. (quo nomine significatur Pax:) 4 & habitaculum ejus factum est in eadem urbe Sion. 5 illic, in Judæa, nempe, sæpe confregit potentes volitantesque sagittas arcuum: 6 & contrivit scutum, gladium, & quodvis bellicum instrumentum inimicorum nostrorum belligerantium nobiscum. * 7 Te Domino mirabiliter lucem adjutorii tui nobis afferente, quodammodo ab istis montibus ab initio sæculi conditis, ac ad finem sæculi duraturis, ubi est sancta Domus tua, 8 omnes inimici hi nostri insipientes ac superbi corde turbati sunt ac spoliati sunt: 9 ac dormierunt somnum suum nempe mortis: ac nihil potentiae, gloriæ, ac opum invenerunt 10 omnes hi viri divites, qui prius robusti erant manibus ac operibus suis. 11 propter objurgationem ac castigationem tuam severam, o Deus Jacobi, 12 dormitaverunt ac consopiti morte, vires perdiderunt viri isti bellatores, qui prius equos ac currus ascendebant ad præliandum. 13 Tutremendus es: ac quis adversum te stabit? 14 ab antiquo namque tempore semper invincibilis manet ira ac punitio tua. 15 De caelo audire fecisti judicium tuum, jaculando tonitrua ac fulmina, in caelo ac aere excitata: 16 ac ita terra nostra cum habitatoribus suis prius timuit quidem atque contremuit; sed postea pacata quievit ac tacuit, cum tu Deus quasi surrexisses

ad fa-

* idest, Jeru-
salem.

* Pausatio
aut immu-
tatio musi-
ca &c.

- 17 ut salvos faceret omnes mansuetos terrae.
D I A P S A L M A.
 † 18 Quoniam cogitatio hominis confitebitur tibi;
 19 & reliquiae cogitationis, diem festum agent tibi.
 † 20 Vovete & reddite Domino Deo vestro,
 21 omnes qui in circuitu ejus offertis munera
 † 22 terribili, & ei qui aufert spiritum principum,
 23 terribili apud reges terrae.

ad faciendum judicium ac stragem hostium nostrorum, 17 ut salvos faceres omnes, qui mites erant ac quiescentes in terra nostra. * 18 Hominis profecto cogitatio indignabunda ac irarum plena, qualis erat inimicorum nostrorum contra nos, materia ac argumentum erit nobis satendi tibi debitas laudes: 19 ac reliquiae ejusmodi humanae cogitationis ac irarum, quae supersunt in memoria nostra, materia ac occasiones erunt nobis celebrandi festa ad laudem tuam. 20 Vovete igitur ac persolvite ea, quae voveritis Domino Deo vestro, 21 o vos omnes, qui circum ipsius Dei templum consistentes, dona offertis 22 eidem Domino tremendo, ac aufertis, cum vult, spiritum, respirationem, ac animam principum, 23 eique, qui tremendus est ab omnibus regibus terrae.

* Pausatio
 aut immutatio
 musica
 &c.

O R A T I O N E S.

MSS.
 De Resurre-
 ctione Domi-
 ni.

Br. Moz. fol.
 141.
 In Quadra-
 gesima.

fol. 153.
 De Passione
 Domini.

1 **C**ogitationibus te confitentibus effectum largire terribilis Deus, ut à montibus aeternis inluminati, dum Resurrectionis tuae gloriam suscipimus, futuri judicii ignominiam careamus. Qui cum Patre & Spiritu S.

2 **T**ibi Domino Patri cogitatio confitetur Unigeniti tui; dum quod Adam per superbiam perdidit; hujus ad te humanitas humilitate reducit obedientiae. ergo nostra stude peccata exercere; quò exercitio festa tibi haec celebremus solemnia. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

Christe Dei Filius, cujus locus in Sion magnus est; converte ad te corda nostra: ut in speculatione ejus constituti, te pro nobis flagellis alapisque caesum, morti quoque adjudicatum fideliter fateamur: ut qui secundum tempus es passus pro impiis; perenniter à fidelibus conlauderis. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

LXXVI.

In finem: pro Idithun. Psalmus Asaph.

B E D A.

Sensus my-
 sticus.

* al. veteris
 (for. veteri-
 bus) exem-
 plaribus.

Feria V. ad
 Vigiliis.

Asaph, Congregatio bonorum; Idithun, Transilitor saecularium; Finis proficientium Christi intelligitur. Totus hic psalmus à fidei Congregatione canitur: quae vitia istius saeculi gloriosis passibus transiliens, ad illum Finem pervenit; cui nihil potest simile reperiri. Sed sciendum est, in Hebraeo, Per Idithun, non Pro Idithun haberi; ut significet, non pro eo sed per eum psalmum fuisse cantatum: & quod sequitur, psalmus Asaph, in * veteris exemplaribus non haberi.

Asaph iste, quem diximus vitiorum Transilitorum, in prima narratione psalmi ad Dominum se clamare testatur; & tribulationibus suis eruditum esse testatur: Voce mea ad Dominum clamavi. Secundum, cogitationes enumerat, quae solent pulsare in hoc mundo corda laborantium: Anticipaverunt vigilias oculi mei. Tertia, beneficio Divinitatis in meliorem sensum se asserit permutatum, ut opera potentiamque Dei fixa mente cogitaret; quibus rebus assiduè cognoscitur exercitatione profecisse: Et dixi, Nunc coepi, & reliqua. Quartum, prosequitur, quemadmodum per Dominum Salvatorem facta sint in populis divina mirabilia: Viderunt te aquae Deus, & cetera.

Eusebius Caesariensis. De longanimitate Dei, & mirabilibus operibus ejus.
 * Cardin. Thomae. Praedicat ea, quae erat populus in Babylone passurus, & qualiter pro his ipsis liberè querimoniam facturum, sicut & in septuagesimo secundo Psalmo. Aliter, vox Christi ad Patrem.
 Psalt. Syr. De longanimitate Dei, & miraculis ejus, & quomodo vicerit David inimicos Domini, vers. 42.
 Psalt. Arab. numerus vers. 43.

PSALMUS AD MEDITANDUM.

Propheta.

* 6.
 Psal. LIV. 3.

1 **V**OCE MEA AD DOMINUM CLAMAVI, VOCE MEA AD DEUM; ET INTENDIT MIHI.

† 2 In die tribulationis meae Deum exquisivi,
 3 manibus meis nocte contra eum; & non sum deceptus.

† 4 Renuit consolari anima mea:
 5 memor fui Dei & delectatus sum:
 6 & exercitatus sum, & defecit spiritus meus.

D I A P S A L M A.

† 7 Anticipaverunt vigilias oculi mei:
 8 turbatus sum, & non sum locutus.

Cogi-

Psalmus in perpetuum decantandus, qui datus fuit Idithun Levitae Cantori adcantandum: inspiratus autem fuit Asapho item Levitae & Cantori. **PROPHETA.** 1 Voce mea clamavi ac imploravi Dominum, voce, inquam, mea ad Deum emissà; & ipse mihi toto affectu clamanti aurem praebebat, ac benignus attendit. 2 In tempore afflictionis meae Deum exquisivi, ac ad eum confugi: 3 noctu quoque manibus meis extensis coram eo assidue: & non me fefellit spes, quam in eo ego collocaveram. 4 Anima mea noluit consolationem ullam admittere extra Deum: 5 recordatus sum misericordiae Dei; ac letatus sum: 6 ac cogitabundus memetipsum exercui, meditando grandia mala mea: & propter timiditatem animus me defecit. * 7 Oculi mei praesomnio ante omnes nocturnarum custodiarum horas vigilare ceperunt ab exordio ipso noctis: 8 turbatus sum ac obstupui in me ipso adeo,

* Pausatio
 &c.

- † 9 Cogitavi dies antiquos:
 † 10 + & : annos aeternos + in mente
 habui * & : meditatus sum :
 11 nocte cum corde meo + & : exercita-
 bar , & scopebam spiritum meum .
 † 12 Numquid in aeternum projiciet Deus ?
 13 aut non + apponet : ut complacitior sit
 adhuc ?
 † 14 aut in finem misericordiam suam abscin-
 det , à generatione in generationem ?
 † 15 aut obliviscetur misereri Deus ?
 16 aut continebit in ira + sua : misericor-
 dias suas ?

D I A P S A L M A .

- † 17 Et dixi + Nunc : coepi ;
 18 haec mutatio , dexteræ Excelsi .
 † 19 Memor fui operum Domini :
 20 quia memor ero ab initio mirabilium
 tuorum :
 † 21 & meditabor in omnibus operibus tuis :
 22 & in adinventionibus tuis exercebor .
 † 23 Deus , in sancto via tua :
 24 quis deus magnus sicut Deus + noster : ?
 25 Tu es Deus , qui facis mirabilia :
 † 26 notam fecisti in populis virtutem tuam :
 27 redemisti in brachio + tuo : populum
 tuum
 28 filios Jacob & Joseph .

D I A P S A L M A .

- † 29 Viderunt te aquae , Deus ;
 30 viderunt te aquae & timuerunt :
 † 31 & turbatae sunt abyssi , * multitudo so-
 nitûs aquarum :
 32 vocem dederunt nubes : etenim sagit-
 tae tuae transeunt ;
 33 vox tonitruui tui in rota :
 † 34 illuxerunt coruscationes tuae orbi
 + terrae :
 35 commota est & contremuit terra .
 † 36 In mari , via tua ;
 37 & semitae tuae , in aquis multis :
 38 & vestigia tua non cognoscentur .
 † 39 deduxisti sicut oves populum tuum in
 manu Moyfi & Aaron .

adeo , ut nec locum . sim cum aliis . 9 Recogitavi dies antiquos , quibus Deus eripuit suos a malis : 10 ac recordatus sum annorum per omnia retrò saecula præteritorum : ac meditatus sum beneficia Dei priscis patribus collata : 11 ac noctu in corde meo multis assidueque exercitabar cogitationibus ; ac quasi sarrirer herbas in agro , ita frequenter retractabam cogitationes spiritus mei , ac ventilabam ac investigabam hæc ; 12 nempe ita apud me dicendo : Ergone Deus nos projiciet ac deseret in æternum ? 13 aut adhuc ultra non addet , ut nobis repropitiatur , & fiat nobis complacitior ? 14 aut consuetos effectus misericordiae suae a nobis recidet in perpetuum per generationes omnes & sequentia saecula ? 15 aut obliviscetur (ut ita dicam) misereri nostri Deus ? 16 aut præ ira sua retinebit effectus misericordiae suae , ne eos effundat in nos ? * 17 Sed & post diutinas illas meditationes meas , tandem dixi : Nunc quidem ceppi sentire imbecillitatem meam , & mihi dolores adfuerunt : 18 sed erit tamen vicissitudo & commutatio afflictionis in consolationem ab omnipotente dextera Dei altissimi . 19 Recordatus sum operum tuorum Domine , quæ olim gessisti erga afflictos , mei semiles : 20 quin & memor ero admirabilium tuorum ab initio mundi factorum : 21 ac de omnibus operibus tuis meditabor : 22 ac in adinventionibus & consiliis tuis commemorandis me exercebo . 23 O Deus , via ac ratio omnis operationum tuarum cum sanctitate est , atque sanctissima : 24 ecquis ex falsis diis Gentium magnus est , sicut tu Deus noster ? 25 Tu solus verus es Deus , qui vi & natura tua facis mirabilia : 26 qui ostendisti potentiam tuam in populis Aegyptiis : 27 & veluti brachio potentiae tuae redemisti ex Aegyptiâ servitute populum tuum , 28 posteros scilicet Jacobi patriarchæ , ejusque filii Josephi . * 29 Tunc temporis viderunt (ut ita dicam) te aqua maris Rubri ; 30 viderunt te , inquam , & quodammodo timuerunt : 31 ac commotæ ac conturbatæ sunt ejusdem maris Rubri abyssi , & multitudo sonantium ac perstreptantium aquarum sese dividantium , ac murorum instar se congregantium in medio mari : 32 & jussu tuo sonituum tonitruorum dederunt nubes ; ac sagittæ fulminum tuorum undique discurrebant : 33 ac sonus tonitruui impetum fecit in rota currum Aegyptiorum , qui & ferebantur in profundum maris : 34 apparueruntque fulgura tua orbi : 35 & concussa & contremebunda facta est terra illa . 36 Fuit tunc sanè grandi miraculo a te aperta via in mari : 37 & a te factæ sunt semitae siccae in aquis multis : 38 & vestigia illa viarum tuarum non cognoscentur amplius , reducta confessim aqua ad locum suum . 39 sic mirabiliter iter fecisti populo tuo egresso ab Aegypto per ductum ac ministerium Moyfi & Aaronis .

* Pausatio
&c.* Pausatio
aut immuta-
tio musica
cantilenæ in-
ter psallen-
dum .

O R A T I O N E S .

MSS.

1 **M**irabilium omnium operator immense Deus , qui quondam aquas in aspectu tuo affistentes deinceps in vina mutasti ; te humiliter imploramus , ut susceptâ voce clamoris nostri , misericordiam nobis , quam nunquam oblivisceris , largiaris . Qui cum Patre & Spiritu sancto vivis & regnas Deus per omnia saecula .

Brev. Moza-
fab. fol. 172.
De Passione
Domini .

2 **I**n die tribulationis nostrae Domine precem , quam effundimus , suscipe ; & extensis in nocte manibus , quae desideramus , intellige : occurre animabus nostris optimus consolator ; & indulgentiali favore existe redeptor : & qui nos acquisisti passione voluntariâ ; erue nos de laqueo venantis in victâ potentiâ . (R. Amen . Per misericordiam tuam Deus noster : qui es benedictus & vivis , & omnia regis in saecula saeculorum . R. Amen .)

fol. 225.

3 **O**mnipotens ac mirabilis Domine , tu es qui facis mirabilia solus ; & tu regnas in aeternum : ne obliviscaris nostri ; nec humanis dejiciamur in laudibus ; sed in te , in quo summa est gloriatio , tui memores delectemur . R. Amen . Per misericordiam tuam &c.

fol. 227.
De Passione
Domini.

fol. 43. 141.
246.

- 4 **T**U es Deus, qui facis mirabilia solus: occurre animabus nostris optimus consolator: & indulgentiali favore existe redemptor: & qui nos acquisisti passione voluntaria, erue nos de laqueo venantis invicta potentia. *R. Amen.* Per misericordiam tuam &c.
- 5 **P**Recamur Domine, ut tua nos non repellas a propitiatione; sed obtinendae misericordiae adhuc tempus appone: ut dextera, quae fuit vindex in ultione facinorum; ipsa sit nobis contritis in remedium sempiternum. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

LXXVII.

Intellectus Asaph.

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Asaph praediximus Synagogam, idest Collectionem interpretari: sed quia Intellectum praemisit, fidelem hic Synagogam loqui posse declaravit.

In prima parte psalmi duo tantum versiculi personae Domini mancipantur; ut reverentia cresceret dictorum, quibus ipse Rex posuisset initium: Attendite popule meus legem meam. Secunda parte latius loquitur Asaph, imputans Judaeis, quod beneficiis Domini ingrati, corde pravo ejus jussa contempserint: (Quanta audivimus & cognovimus ea.) Tertia enumerat, quanta munera Deus Israel praestiterit; nec tamen ille murmurare desierit: Coram patribus eorum fecit mirabilia. Quarta dicit, qualis in eis vindicta provenerit; qualiterque sit miseratione Domini mollita sententia: Ideo audivit Dominus (& distulit.) Quinta, propter murmurationes eorum vindictam in eis est; sed iterum ad supplicationem Domini, cognoscentes ejus magnalia, redierunt: Adhuc escae eorum erant in ore ipsorum. Sexta, denuo illi loquuti dolose & errores solitos sunt sequuti; nec tamen eos misericordia Dei, ut meruere, disperdidit: Et dilexerunt eum in ore suo, & reliqua. Septima dicit, quomodo Dominum concitaverint in deserto; cum tamen propter ipsos Aegyptus fuerit afflicta: Quoties exacerbaverunt eum in deserto? & reliqua. Octava, beneficiis Domini relatis, Judaica obstinationis culpa subjungitur: Et abstulit sicut oves populum suum, & cetera. Nona, ultio gravissima subsequitur; itaut populo captivo Tabernaculum Silo abjecerit, posteaque montem Sion & David regem (de cujus semine Christus salutaris medicus adveniret) elegerit: Audivit Deus & sprexit.

Eusebius Caesariensis. Distincta narratio Christi ad Ecclesiam de prioris populi transgressione.

S. Athanasius. Psalmus in narratione.

* Card. Thomas. Virtutis studia, legisque custodiam Propheta populo commendans, hunc Psalmum composuit; in quo monet, ut Deum reverenter metuant, qui sanctiones legis suae beneficiorum largitate praevenerit; ut hi, qui jam erant obnoxii, facilius subderentur. Postremo hortatur, ut servant intentam mentem concordiam. Aliter, vox Christi de Judaeis.

V. 3. ad
Vigilias.

Psalm. Syr. Asaphi. Innuit in eo, ut servant mandata Domini, & ne sint, ut Patres eorum, vers. 161.

Psalm. Arab. Concio ad populum, & numerus vers. 157.

PSALMUS HISTORICUS AD MEDITANDUM.

Propheta.

V. 3.
Ps. XLVIII.
5. Mat. XII.
35.

V. 14.
Deuter. IV.
10. VI. 7. XI.
19.

V. 22.
Deuteron.
XXXII. 5.

- 1 **A**TTENDITE POPULE MEUS
LEGEM MEAM:
- 2 inclinate aurem vestram in verba oris
mei.
- † 3 aperiā in parabolis os meum:
- 4 loquar propositiones ab initio,
- † 5 quanta audivimus & cognovimus: ea:
- 6 & patres nostri narraverunt nobis;
- † 7 non sunt occultata a filiis eorum in ge-
neratione altera:
- † 8 narrantes laudes Domini
9 & virtutes ejus
10 & mirabilia ejus quae fecit.
- † 11 Et: suscitavit testimonium in Jacob:
- 12 & legem posuit in Israel:
- † 13 quanta mandavit patribus nostris,
- 14 nota facere ea filiis suis,
- 15 ut cognoscat generatio altera.
- † 16 Filii qui nascentur,
- 17 & exsurgent, & narrabunt filiis suis;
- † 18 ut ponant in Deo spem suam;
- 19 & non obliviscantur operum Dei;
- 20 & mandata ejus exquirant:
- † 21 ne fiant sicut patres eorum,
- 22 generatio prava & exasperans;
- † 23 generatio quae non direxit cor suum;
- 24 & non est creditus cum Deo spiritus ejus.
- filii

Psalmus plenus eruditionis, & intelligentiae rerum, quae populo Dei olim contigerunt, inspiratus Asapho Levitae & Cantori. **PROPHETA.** 1 Attendite animos ad doctrinam hanc meam a populares mei: 2 praebete aurem vestram vacuam meis his verbis audiendis: 3 aperiā enim os meum ad loquendum ea, quae parabola sunt & similitudines atque figure rerum futuri temporis: 4 & de corde meo eruclabo & eloquar, quae enigmatica erant & abscondita ab initio usque, & prima constitutione mundi: 5 & ea, quaecumque eloquar, quae nos audivimus & cognovimus: 6 & nobis narraverunt patres nostri; 7 a quibus non sunt occultata posteris suis subsecuturis in alia progenie: 8 quae nos, inquam, audivimus & cognovimus, annunciantes & enarrantes laudes Domini, 9 & potentias ejus, 10 & ejusdem mirabilia opera, quae fecit. 11 Igitur Deus surgere fecit & constituit filiis Jacobi patriarchae contestationem voluntatis suae, sive jubentis, sive prohibentis: 12 & legem ipse posuit in populo Israelitico: 13 quae omnia ita mandavit patribus nostris, 14 ut simul quoque illi ea nota facerent filiis suis, 15 ut posset etiam ea cognoscere subsequens futura progenies. 16 Filii itaque nascituri, 17 & exsurgent in locum antiquorum, ac consimiliter ea narrabunt filiis suis; 18 ut spem suam ponant in Deo; 19 & non obliviscantur admirabilium operum Dei; 20 illiusque mandata custodire sedulo quaerant: 21 ac non sint, sicut fuerunt patres eorum, 22 nempe generatio distorta ac perversa ac exacerbans, ac ad iracundiam provocans Deum: 23 generatio scilicet, quae non praeparavit ad rectitudinem cor suum, ipsumque cor suum rectum non fecit: 24 ac cujus spiritus non fuit fidelis ac firmus cum Deo, eique constanter non adhaesit.

quemad-

- † 25 filii Ephrēm intendentes & mittentes arcum,
 26 conversi sunt in die belli.
 † 27 non custodierunt testamentum Dei:
 28 & in lege ejus noluerunt ambulare:
 † 29 & obliti sunt benefactorum ejus
 30 & mirabilium ejus quae ostendit eis.
 † 31 Coram patribus eorum fecit mirabilia
 32 in terra Aegypti in campo Taneos.
 † 33 Interrupit mare, & perduxit eos:
 34 & statuit aquas quasi in utre.
 † 35 & deduxit eos in nube diei;
 36 & totā nocte in illuminatione ignis.
 † 37 interrupit petram in eremo:
 38 & adaquavit eos, velut in abyssio multā.
 † 39 & eduxit aquam de petra:
 40 & eduxit tamquam flumina aquas.
 † 41 Et apposuerunt adhuc peccare ei:
 42 in iram excitaverunt Excelsū in iniquo.
 † 43 & tentaverunt Deum in cordibus suis,
 44 ut peterent escas animabus suis:
 † 45 & malè locuti sunt de Deo:
 46 dixerunt; *Numquid poterit Deus parare mensam in deserto?*
 † 47 *quoniam percussit petram, & fluxerunt aquae;*
 48 & torrentes inundaverunt:
 † 49 *numquid & panem poterit dare?*
 50 *aut parare mensam populo suo?*
 † 51 Ideo audiuit Dominus & distulit:
 52 & ignis accensus est in Jacob;
 53 & ira ascendit in Israel.
 † 54 quia non crediderunt in Deo:
 55 nec speraverunt in salutari ejus.
 † 56 & mandavit nubibus desuper:
 57 & januas caeli aperuit:
 † 58 & pluit illis manna ad manducandum:
 59 & panem caeli dedit eis.
 † 60 panem Angelorum manducavit homo:
 61 cibaria misit eis in abundantia.
 62 Transulit Austrum de caelo;
 63 & induxit in virtute sua Africum:
 † 64 & pluit super eos sicut pulverem carnes:
 65 & sicut arenam maris, volatilia pennata.
 † 66 & ceciderunt in medio castrorum eorum
 67 circa tabernacula eorum.

& man-

25 quemadmodum fuerunt Ephraimita ex tribu Ephraim: qui licet periti essent artis bellica, ac strenui in tendendo arcum, ac in emittendo sagittas ex eo; 26 ignaviter tamen terga verterunt, ac conversi sunt in fugam in die belli: 27 eo quod non observassent pactum Dei; 28 ac secundum legem ejus incedere ac vivere nolissent; 29 ac obliti fuissent beneficiorum ejusdem Dei, 30 ac illorum mirabilium, quae ipse Deus ostenderat eis. 31 Qui Deus coram patribus eorum fecit mirabilia signa atque prodigia 32 in terra Aegyptia, in regione praesertim ac campo regiae civitatis Taneos. 33 Tunc temporis discidit mare Rubrum; ac per illud sicco vestigio traduxit eosdem antiquos patres nostros: 34 ac stare fecit aquas maris instar acervi ac muri congregatas in unum, ac quasi in aliquo utre conclusas. 35 ac inde eos conduxit per ignotam viam deserti, duce columna nubis per diem, cujus umbrā contecti non ladebantur a solis ardore, 36 & cum luce ejusdem columnae, quae per totam noctem ignea ac ardens apparebat. 37 in ipso deserto, nempe in Raphidim, duobus mensibus ab exitu de Aegypto discidit petram: 38 & ex ea aquarum potum dedit eis copiosissime velut ex magna profunditate aquarum: 39 & ita ex arida petra aquam eduxit: 40 ac inde deduxit aquas tamquam flumina copiosas. 41 Et post tot tantaque beneficia illi patres nostri addiderunt ultra peccare contra Deum: 42 & in terra illa invia & sine aqua exacerbaverunt, ac ad iram provocaverunt altissimum Deum. 43 in eo deserto, cum essent ad Sepulchra concupiscentiae post annum integrum ab egressu ex Aegypto, in cordibus suis tentaverunt & exploraverunt Deum, quantum posset facere: 44 tentaverunt autem, escas carniū petendo, ut satiarent cupiditates suas: 45 ac locuti sunt contra Deum; 46 atque dixerunt: Numquid Deus poterit nobis apparare mensam carniū in hac solitudine? 47 Quoniam autem Deus percutere fecit per Moysen petram in Raphidim, & ex ea fluxerunt aquae; 48 & inundaverunt inde torrentes aquarum: 49 num idcirco etiam poterit hoc loci panem & alium quemlibet cibum suppeditare nobis? 50 aut poterit apparare hic mensam carniū populo suo? 51 Audivit haec tentantium murmura Deus; & distulit ac procrastinavit per integrum mensem imponere illis plagam, ac poenam graviolem: 52 nam & accensus est ac exarsit ignis contra illos posteros Jacobi; 53 & punitio ex justa ira Dei ascendit in illum populum Israeliticum: 54 propterea quod non crediderint omnipotentiam Dei; 55 nec spem habuerint & fiduciam de obtinenda sibi ab eo salute. 56 quamquam ac ante id temporis, in eadem solitudine praecipisset nubibus super eos in aere pendentibus; 57 ac veluti portas in aëreo celo aperuisset; 58 & per eas pluisset super eos manna (quod erat tamquam semen coriandri album, & specie sicut crystallum) ut ipsum manna comederent contritum & coctum, suave quasi laganum ex oleo cum melle: 59 & hujusmodi triticum, unde panis fieret, non è terra productum, sed è calo aëreo decidens, praestitisset eis. 60 quo sanè tempore homo comedit panem, Angelorum ministerio paratum; & nutritus est [ut ita dicam] Angelicā escā sine labore, omne delectamentum in se habente, ac omnis saporis suavitatem: 61 quas Angelicas escas abundanter quotidie mittebat eis Deus. 62 Porro murmurante populo, & Deum tentante, ut dicebatur, abstulit Deus de aëreo calo ventum australem ad Orientem, hoc est Eurum: 63 & sortitudine sua induxit ventum Africum versus Occidentem; qui ventus obreptas trans mare Rubrum conturnices majores, detulit eas ac projecit in castra populi, constituta in deserto. 64 sicque in modum pluviae descendere fecit super eos ejusmodi conturnicum carnes, tam spissas, quam spissus est pulvis turbine sublatus in altum: 65 ac quasi arenam maris, innumerabiles descendere fecit per integrum mensem volucres pennatas: 66 quae & volando in aere duorum cubitorum altitudine super terram, deciderunt in medio castrorum illorum, 67 & in circuitu tentoriorum il-

lorum

† 33.
Exod. XIV.
21. 22.
† 34.
Exod. XV. 8.
† 35. 36.
Exod. XIII.
21.
† 37.
Exod. XVII.
6. Numer.
XX. 11.

† 43. 44.
Exod. XVI.
2. Numer.
XI. 4. 5. 6.

† 52.
Num. XI. 1.

† 58.
Exod. XVI.
14.

† 59.
Exod. XVI.
4. Ps. CIV. 40.
Johan. VI. 31
I. Corinth. X.
3.
† 62. 63.
Num. XI. 31.

Exod. XVI.
32. Num. XI.
8. secundum
LXX. Interpr.

Sapient. XVI
20.

† 68 & manducaverunt & saturati sunt nimis :

69 & desiderium eorum attulit eis :

70 non sunt fraudati à desiderio suo .

† 71.
Num. XI. 33.

† 71 Adhuc escæ eorum erant in ore ipsorum ,

72 & ira Dei ascendit super eos .

† 73 & occidit pingues eorum :

74 & electos Israël impedivit .

† 75.
Numer. XIV.
XVI. XVII.
13.

† 75 In omnibus his , peccaverunt adhuc :

76 & non crediderunt ÷ in : mirabilibus ejus .

† 77 & defecerunt in vanitate dies eorum ;

78 & anni eorum , cum festinatione .

† 79 Cum occideret eos , quaerebant eum :

80 & revertebantur & diluculo veniebant ad eum :

† 81 & memorati sunt quia Deus adiutor ÷ est : eorum ;

82 & Deus excelsus redemptor eorum est .

† 83 & dilexerunt eum in ore suo :

84 & linguâ suâ mentiti sunt ei .

† 85 cor autem eorum non erat rectum cum eo .

86 nec fideles habiti sunt in testamento ejus .

† 87 Ipse autem ÷ est : misericors :

88 ÷ & : propitius fiet peccatis ÷ eorum : & non disperdet ÷ eos :

89 & abundavit ut averteret iram suam :

† 90 & non accendit omnem iram suam .

91 & recordatus est quia caro sunt ,

† 92 spiritus vadens & non rediens .

93 Quoties exacerbaverunt eum in deserto ?

† 94 in iram concitaverunt eum in iniquo ?

† 95.
Numer. XIV.
22.

95 & conversi sunt & tentaverunt Deum :

† 96 & Sanctum Israël exacerbaverunt :

97 non sunt recordati manûs ejus ,

† 98 die quâ redemit eos de ÷ manu : tribulantis :

99 sicut posuit in Aegypto signa sua ,

† 100 & prodigia sua in campo Taneos .

† 101.
Exod. VII.
20.

101 Et convertit in sanguinem flumina eorum

† 102 & imbres eorum , ne biberent .

† 103.
Exod. VIII.
24.

103 misit in eos coenomyam , & comedit eos :

† 104 & ranam , & disperdidit eos .

† 105.
Exod. VIII.
6.

† 105 & dedit aerugini fructus eorum ;

106 & labores eorum locustæ .

† 107.
Exod. X. 13.

† 107 & occidit in grandine vineas eorum ;

108 & moros eorum in pruina .

† 109.
Exod. IX. 23.

† 109 & tradidit grandini jumenta eorum ;

110 & possessionem eorum igni .

misit

lorum , itinere quantum uno die confici potest . 68 ac ita , ut desideraverant , comederunt carnes in ea solitudine per integrum mensem : hisque saturati sunt valde usque ad nauseam & cruditatem . 69 ac sic Deus attulit eis quod desideraverant ; 70 & ipsi non fuerunt defraudati atque privati re , quam concupiverant ; quod , antequam perirent , viderent posse Deum parare mensam carniū etiam in loco deserto . 71 Cum autem adhuc ejusmodi carneæ escæ coturnicum essent in ore ipsorum , 72 & ecce mense elapso , dilata ac procrastinata punitio iræ Dei ascendit super eos : 73 & occidit plurimos ex opulentioribus , & iis , qui earum carniū efuse se bene pinguescecerant : 74 ac lætissimos precipuosque viros Israelis , quasi injectis compedibus ligavit , ne in terram promissam ascenderent , cum eos prostravit mortuos in eodem ipso deserto . 75 Post hæc omnia , sive miracula sive supplicia , peccaverunt illi adhuc ultra : 76 & fidem ac fiduciam non habuerunt in Deum post tot tantæque mirabilia opera ejus . 77 & propterea defecerunt ac consumpti sunt dies vitæ illorum vanæ , ac inutiliter vixerunt , laboreque inani , non adeptæ terræ promissæ , ad quam tendebant : 78 & anni eorum velociter defecerunt , cum intra annos XL . [exceptis Josue ac Caleb] mortuus sit in deserto totus ille exercitus sexcentorum milium peditum . 79 Quando autem Deus plures ex eis occidebat , tunc alii eum querebant & implorabant : 80 ac ad eum convertebantur ; & statim ab ipso diluculo veniebant ad ejus tabernaculum : 81 ac recordabantur quod Deus esset adiutor eorum ; 82 & quod Deus altissimus pugnasset pro ipsis , ac redemptor eorum fuisset ex Aegyptiæ servitute . 83 sed & tunc dilexerunt eum ore suo tantum , non corde & animo : 84 & linguâ suâ mentiti sunt ei , animo ficto & simulato pœnitentiæ & respicientiæ in posterum verba promentes : 85 cor autem eorum non erat rectum & sincerum erga eum : 86 nec fuerunt fideles & constantes in pacto , quod pepigerant cum illo de præceptis ejus observandis . 87 At ipse Deus est misericors ; 88 ac propitiabitur peccatis eorum , eosque penitus non perdet . 89 idcirco multus & frequens in eo fuit , ut averteret ab eis indignationem suam : 90 & non excitavit ac accendit totam iram suam : 91 sed quasi recordatus est , quod caro essent , & res infirma ac obnoxia peccatis ; 92 & quod essent ut ventus , qui transit ac non revertitur ; haberentque animum spiritualem , qui ubi hinc abiverit , vi suâ huc amplius non revertitur . 93 Quoties illi Deum provocaverunt ad iram in deserto illo ? 94 quoties irritaverunt eum in terra illa solitaria & sine aqua ? 95 nam & reversi sunt ad ingenium & ad pristinos mores ; rursumque tentaverunt Deum : 96 ac ad iracundiam concitaverunt eum , qui sanctificat Israël , limitantes potentiam ejus , quasi non omnia posset facere , quæ vult . 97 neque enim recordati sunt admirandi operis ejusdem Dei , 98 quod fecerat eo tempore , quo redemit eos de vi & potestate Pharaonis , qui eos tribulabat ; 99 ac non sunt recordati , quomodo posuit Deus signa illa admiranda sua in Aegypto ; 100 & quomodo ibi posuit prodigia ac ostenta sua in regione regalis civitatis Taneos : 101 ibi namque Deus convertit & mutavit in sanguinem fluvios Aegyptiorum : 102 ac eorum rivos & aquas vel naturâ vel arte emanantes , ac ab imo ebullientes , item mutavit in sanguinem , ut non eas biberent Aegyptii . 103 qui emisit in eos muscā caninam ac omne genus muscaram , quæ momorderunt eos : 104 ranasque immisit , quæ disperdiderunt eos . 105 qui & dedit bruchos atque rubigini , hoc est vitio nimii ac morbofi humoris , corrumpendos fructus terræ eorum : 106 atque segetes eorum , in quarum cultura laboraverant , locustæ dedit consumendas . 107 qui & perdidit grandine vineas eorum : 108 atque sycomoros eorum perdidit frigore ac glaciosa pruina . 109 qui & tradidit grandini jumenta ac pascua eorum perdenda : 110 eorumque substantiam atque pecora tradidit igni , qui mixtus grandini decidebat , exurens omnia .

O o

qui

† 111 misit in eos iram indignationis suae
 112 indignationem & iram & tribulationem,
 113 immissiones per angelos malos.
 † 114 viam fecit semitae irae suae:
 115 & non pepercit à morte animabus eorum:
 116 & jumenta eorum in morte conclusit.
 † 117 & percussit omne primogenitum in
 ÷ terra: Aegypti,
 118 primitias omnis laboris eorum in tabernaculis Cham.
 † 119 Et abstulit sicut oves populum suum:
 120 & perduxit eos tamquam gregem in deserto:
 † 121 & deduxit eos in spe; & non timuerunt:
 122 & inimicos eorum operuit mare.
 † 123 & induxit eos in montem sanctificationis suae,
 124 montem quem acquisivit dextera ejus.
 † 125 & ejecit à facie eorum gentes:
 126 & sorte divisit eis ÷ terram: in funiculo distributionis.
 † 127 & habitare fecit in tabernaculis eorum tribus Israel.
 † 128 Et tentaverunt & exacerbaverunt Deum excelsum:
 129 & testimonia ejus non custodierunt.
 † 130 & averterunt se & non servaverunt pactum, quemadmodum patres eorum,
 131 conversi sunt in arcum pravam.
 † 132 in iram concitaverunt eum in collibus suis:
 133 & in sculptilibus suis ad aemulationem eum provocaverunt.
 † 134 Audivit Deus, & sprexit
 135 & ad nihilum redegit valde Israel.
 † 136 & repulit tabernaculum Silo,
 137 tabernaculum ÷ suum: ubi habitavit in hominibus.
 † 138 & tradidit in captivitatem virtutem eorum;
 139 & pulchritudinem eorum in manus inimici.
 † 140 & conclusit in gladio populum suum:
 141 & hereditatem suam sprexit.
 † 142 juvenes eorum comedit ignis:
 143 & virgines eorum non sunt lamentatae:
 † 144 sacerdotes eorum in gladio ceciderunt:
 145 & viduae eorum non plorabantur.
 † 146 Et excitatus est tamquam dormiens Dominus,
 147 tamquam potens crapulatus à vino:
 † 148 & percussit inimicos suos in posteriora:
 149 opprobrium sempiternum dedit illis.
 † 150 Et repulit tabernaculum Joseph:
 151 & tribum Ephraim non elegit:
 † 152 sed elegit tribum Juda,
 153 montem Sion quem dilexit.

& aedi-

111 qui emisit in eosdem Aegyptios severam punitio-
 nem justī furoris sui, 112 flagella magna indignationis
 ac irae suae, omnigenam tribulationem atque angustiam,
 113 atque alia mala, quae in eos immittebat per malos
 angelos, qui eis maleficerent affigendo. 114 qui
 Deus aperuit adhuc ulterius semitam eidem irae suae: 115
 atque non abstinuit à morte inferenda animalibus illo-
 rum: 116 atque pecora eorum in morte comprehendit
 ac occidit. 117 atque percussit in terra Aegyptia omne
 primogenitum, 118 hoc est, primitias omnis doloris
 partus matrum, ac laboris patrum, qui erant in illis
 habitaculis Aegyptiorum, prognatorum ab im-
 pio Cham tertio filio Noë. 119 Et Deus tunc ex
 Aegypto abstulit velut oves populum suum:
 120 eosque minavit sicut gregem per desertum Ara-
 bia: 121 & duxit eos per viam cum bona spe ac fi-
 ducia intrandi in terram promissam; qui & non ti-
 muerunt amplius Aegyptios: 122 nam hos inimicos
 ipsorum mare cooperuerat ac absorbuerat; 123 qui Deus
 adduxit postea eundem populum suum in terram mon-
 tuosam Palestine, quam sibi peculiariter sanctificave-
 rat, 124 ac in montem Sion; quem eidem populo suo
 acquisivit possidendum omnipotens dextera ipsius Dei.
 125 qui & ejecit a presentia eorumdem patrum no-
 strorum septem gentes ac populos, Hethaeos, Gergeze-
 os, Amorrrhaeos, Chanaanæos, Pherezaeos, Hevaeos,
 & Jebusaeos: 126 ac terram illam illis patribus no-
 stris per sortem divisit per funiculum mensurarii, quo
 mensurari solet ac distribui terra: 127 ac in illorum
 priorum populorum Chanaanæorum habitaculis habita-
 re fecit duodecim tribus Israelis. 128 In terra autem
 hac sancta habitantes iidem patres nostri peccaverunt
 etiam; & provocaverunt ad iram Deum altissimum:
 129 ac praecepta, quae testantur quid ipse velit aut ve-
 tet, non observaverunt. 130 atque averterunt se a
 Deo; ac non observaverunt pactum cum eo initum, ut
 non servaverant antiquiores patres eorum: 131 sese-
 que perverterunt ad instar arcus distorti: atque non
 recte se gesserunt erga Deum: 132 ad iram eum provo-
 caverunt in collibus ac excelsis locis suis, ubi sacrificab-
 ant idolis: 133 & per sculptas statuas, quas ut Deos
 colebant, veluti ad aemulationem provocaverunt eum
 ac ad indignationem maximam. 134 Audivit Deus
 haec tam nefanda scelera; ac despexit. 135 atque
 pro nihilo habuit ac projecit vehementer Israel: 136
 & reliquit tabernaculum illud suum, quod erat pri-
 mitus in Silo; 137 tentorium illud scilicet, quod tem-
 pore Moysi veluti habitaculum suum habuerat inter
 homines. 138 ac permissu suo tradidit in captivita-
 tem Philistheorum Arcam Fœderis, quae erat velut
 fortitudo Israelitarum, unde sibi videbantur invicti:
 139 & hanc Arcam, quae erat pulchrum decus eo-
 rum, tradidit in manus hostis. 140 ac conclusit sub
 gladio ac cecidit populum suum: 141 illumque, quem
 veluti peculiarem ac hereditarium possidebat, despexit.
 142 tunc juvenes eorum devoravit, seu ignis, gladius
 ac bellum: 143 ac virgines eorum occisas nemo fune-
 brius lamentationibus luxit, cum commune esset ma-
 lum in cunctis: 144 sacerdotes eorum Ophni ac Phi-
 nees, filii Heli, gladio occisi, ceciderunt in bello:
 145 ac viduae eorum mortuae non plorabantur de mo-
 re, cum nemo esset qui suas mortuos lugeret. 146 At-
 tamen postea Dominus, quasi fuisset eo usque dormiens,
 evigilavit quodammodo contra hostes suos: 147 &
 quasi fortis aliquis, qui ante fuisset vino repletus atque
 exhilaratus, fortiter insurrexit in eos: 148 & per-
 cussit illos inimicos suos Philisthaeos in posterioribus
 ac secretioribus partibus natium: 149 atque hac pla-
 ga infami opprobrium, quod in sempiternum eluere
 non poterunt, dedit eis. 150 Et repulit quidem ta-
 bernaculum illud suum, quod erat in Silo urbe Ephrai-
 mitarum, qui erant à Josepho prognati; 151 ac tri-
 bum illam Ephraim non elegit ad Arcam Fœderis con-
 servandam; 152 sed ad id rei elegit tribum Judae,
 153 ac montem Sion, quem ipse peculiariter dilexit.

154 et in

ψ. 116.
Exod. IX. 6.
ψ. 117.
Exod. XII.
29.

ψ. 119.
Ps. LXXVI.
21.

ψ. 122.
Exod. XIV.
27. 28. XV.
10.

ψ. 124.
Ps. XLIII. 4.

ψ. 126.
Josue XIII. 7.

ψ. 136.
I. Reg. IV. 4.
Jerem. VII.
12.
ψ. 138. 139.
I. Reg. IV. 10.
11.

ψ. 144.
Reg. IV. 11.

† 154 & aedificavit sicut unicornium Sanctificium suum

155 in terra quam fundavit in saecula.

† 156 Et elegit David servum suum:

157 & sustulit eum de gregibus ovium,

158 de post foetantes accepit eum;

† 159 pascere Jacob servum suum,

160 & Israël hereditatem suam.

† 161 Et pavit eos in innocentia cordis sui:

162 & in intellectibus manuum suarum deduxit eos.

154 & in eo monte aedificavit Sanctuarium suum excelsum forte ac unicum in similitudine unici cornu unicornium, 155 in hac scilicet Juda terra Hierosolymitana, quam fecit ut esset fundamentum ejusdem Sanctuarii, ad multa saecula duraturi. 156 Et elegit Davidem servum suum; 157 & assumpsit eum de gregibus ovium quas custodiebat; 158 eumque sequentem fatas oves accepit 159 ad pascendum ac regendum populum Jacobi patriarchae servum suum; 160 ac ad pascendum Israellem, quem in hereditatem suam sibi delegerat. 161 Et David pavit & rexit eosdem Israelitas non cum malitia, sed cum simplicitate atque sinceritate cordis sui: 162 ac operationibus suis, intelligenter prudenterque gestis, dux eorum fuit in infesto ac periculoso itinere vitae hujus.

ORATIONES.

1 **R**efice nos mannae spiritualis alimento, opulentissime largitor omnipotens Deus: ut in sensum manuum tuarum directi, mereamur in monte adquisito tuâ dexterâ gloriarî. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

2 **O**mnipotens immense & misericors Domine; qui non totiens peccantes disperdis, quotiens te delinquendo exasperant peccatores; oppone irae tuae misericordiam: & quotiens te provocamus ut ferias; totiens tibi tua pietas interveniat ut ignoscas. satia nos itaque pane Angelorum; ut ejus perceptâ fortitudine, & maligni callidam versutiam devincamus; & patefactis caeli januis, ad numerum civium te adjuvante introeamus. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

3 **E**xcelse Domine esto adjutor noster: ut de abundantia tuae virtutis repleamur solatio fortitudinis; & ex redundantibus gratiae tuae donis ditemur muneribus libertatis. (*R. Amen.* Per misericordiam tuam &c.)

4 **D**eus, qui panem caeli filiis hominum tribuis, terrenumque animal Angelorum adipe pascis; * frumentationem verbi tui nobis in abundantia tribue: eoque nos spirituali refice cibo, quo patres nostros aluisti in eremo. *R. Amen.* Per misericordiam &c.

5 **P**onentes spem nostram in te Domine, non obliviscimur operum tuorum; cum per justitiam atque clementiam mirabilis in Sanctis, & terribilis ostenderis in impiis; qui opportuna remedia justis, ac debita supplicia recompensas iniquis: quaesumus itaque piissime Deus; ut quos * à terris hostibus eruis, praeceptorum luce clarifices; tentationum fluctus amovens, iter salutiferum pandas: Christi tui corpore tanquam caelesti pane in hujus saeculi deserto reficias. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

B E N E D I C T I O.

Christus Dominus, qui à Paterno consilio ad redemptionem nostram electus est; de grege mortalium carnem assumens, pascens Christianum populum, sive * *Supplantatorem* vitiorum, sive mente * *Videntem Deum*; nunc Ecclesiam suam suis voluntatibus inhaerentem, in bonitate cordis sui pascere; & in caelesti Jerusalem collocare dignetur. Ipsi gloria cum aeterno Patre & Spiritu sancto in saecula saeculorum. *Amen.*

LXXVIII.

Psalmus Asaph.

B E D A.

Psalmus iste, sicut & septuagesimus tertius, lamentatione plenus est: qui futura tempora velut praeterita deplorat; & propter duritiam cordis sui genti graviter affigenda, pietatis studio precatur Christum Dominum subvenire.

*Asaph sub figura fidelium populorum per totum loquitur psalmum; in prima parte numerans, quanta temporibus Antiochi pertulerit Jerusalem populus Judaeorum; ut Machabaeorum liber insinuat: Deus venerunt gentes, & reliqua. Secundâ Dominum rogat, supra potentes inimicos iram effundat; & peccatis servorum suorum dignetur esse propitius: Usquequo Domine irasceris in finem? & reliqua. Tertiâ, prophetiae spiritu postulat, vindicari non peremptionis voto, sed correctionis studio: Vindica Domine, & reliqua. Arnobius in hunc psalmum tale argumentum fecit: LXXVIII. Psalmus apicem antecessoris sui secutus, lamentum simul * David cum oratione effundit, cujus historia dum praeteritam Phylisthinorum caedem explanat, prophetia futuram Nabuchodonosoris commemorat.*

Eusebius Caesariensis. Prophetia de iis, quae per Antiochum contingerunt Judaeis. Historia (est) in Machabaeis.

S. Athanasius. Psalmus in sola interpellatione.

* *Cardin. Thomaf. In persona Machabaeorum canitur, qui sub Antiocho Epiphane patrias leges, mentaque, Patre Machabaei auctore, ultimis coacti malis defendere aggressi sunt. Aliter, vox Apostolorum Passionem Christi. Aliter, anima poenitens contra pessimos vicinos, idest demones, Deo supplicat.*

Pfalt. Syr. Ab Asapho dictus de destructione Hierusalem, vers. 29.

Pfalt. Arab. numerus vers. 29.

Feria V. ad
Vigilias.

S. Hier. Iste Psalmus vocem continet Prophetæ, captivitatem terrenæ Hierusalem deplorantis, quæ captivitas non tantum ad illam Civitatem, quantum ad animam, quæ sæpe civitas scribitur, referenda est.

PSALMUS LAMENTATIONIS AD PRECANDUM.

Propheta.

Pfalt. LXXIII.
7.I. Machab.
VII. 17.Jerem. XIV.
16. XVI. 4.
Pfalt. XLIII.
14.

Jerem. X. 25.

Isai. LXIV. 9.

Pfalt. XLI. 11.
CXIII. * 2.

Pfalt. XCIV. 7.

1 DEUS VENERUNT GENTES
IN HEREDITATEM TUAM:

2 polluerunt templum sanctum tuum:

3 posuerunt Jerusale in pomorū custodiā.

† 4 posuerunt morticina fervorum tuorum
escas volatilibus caeli:

5 carnes sanctorum tuorum bestiis terræ.

† 6 effuderunt sanguinem eorum tamquam
aquam in circuitu Jerusalem; & non
erat qui sepeliret.

† 7 Facti sumus opprobrium vicinis nostris;

8 subsannatio & illusio his qui in circuitu
nostro sunt.

† 9 Usquequò Domine irasceris, in finem?

10 accendetur velut ignis zelus tuus?

† 11 Effunde iram tuam in gentes quæ te
non noverunt,12 & in regna quæ nomen tuum non in-
vocaverunt:† 13 quia comederunt Jacob: & locum ejus
desolaverunt.† 14 Ne memineris iniquitatum nostrarum
antiquarum:

15 citò anticipent nos misericordiae tuæ:

16 quia pauperes facti sumus nimis.

† 17 Adjuva nos Deus salutaris noster:

18 & propter gloriam nominis tui ÷ Do-
mine: libera nos:19 & propitius esto peccatis nostris propter
nomen tuum:† 20 ne fortè dicant in Gentibus; *Ubi est
Deus eorum?*21 Et innotescat in nationibus coram oculis
nostris† 22 ultio sanguinis fervorum tuorum, qui
effusus est.23 Introeat in conspectu tuo gemitus com-
peditorum.

† 24 secundum magnitudinem brachii tui,

25 posside filios mortificatorum.

† 26 Et redde vicinis nostris septuplum in
sinu eorum27 improprium ipsorum, quod expro-
braverunt tibi Domine.† 28 Nos autem populus tuus & oves pascuæ
tuæ,

29 confitebimur tibi in saeculum:

† 30 in generationem & generationem an-
nunciabimus laudem tuam.

Psalmus inspiratus Asapho Levitæ Cantori.
PROPHETA. 1 O Deus venerunt gentes infide-
les in locum hunc, quem peculiariter velut in-
hereditatem tuam delegisti: 2 coinquinaverunt tem-
plum hoc sanctum tuum: 3 feceruntque civitatem
hanc Hierusalem desolatam, ut rusticorum tugurium
pomarii, ubi pomorum custodes excubant; eamque
redegerunt in acervos lapidum. 4 exposuerunt ca-
davera fervorum tuorum te colentium, ut essent
escæ avibus volitantibus in aere caeli: 5 dederunt
carnes fidelium tuorum, vitæ pietatem & sanctimo-
niam profitentium, devorandas bestiis terræ. 6
effuderunt sanguinem eorum abundanter quasi aquam
in circuitu Hierusalem; ac non erat, qui eorum ca-
davera sepeliret, hoste prohibente. 7 Veluti res pro-
brosa facti sumus populis vicinis nostris; 8 & sub-
sannandi ac deidendi materia facti sumus his, qui
sunt in circuitu terræ nostræ. 9 Quousquè d Domine
contra nos iratus erit? perpetuo nè? 10 usquequò
quasi ignis ardebit vehemens indignatio in nos tua?
11 Effunde potius effectus iræ tuæ super gentes, quæ
te non cognoverunt & non crediderunt, 12 ac su-
per regna, quæ non invocaverunt & imploraverunt
divinum numen tuum: 13 nam istiusmodi gentes
consumpserunt progeniem Jacobi; ac locum ejus in-
solitudinem redegerunt. 14 Ne recorderis veterum
iniquitatum nostrarum, quas ab antiquo semper com-
misimus: 15 sed citò, antequam funditus perea-
mus, præveniant nos effectus misericordiæ tuæ: 16
quia nimis jam attenuati, ac pauperes & misera-
biles effecti sumus. 17 Auxiliare nobis Deus Jesus
(hoc est Salvator) noster: 18 ac si non propter
nos peccatores, saltem propter illustrandam glorio-
sè notitiam tui numinis & potestatis, nos ab his
gentibus libera: 19 ac propitiare peccatis nostris
propter honorem ejusdem tui numinis & majestatis:
20 ne fortè dicatur inter Gentes infideles; Ubi
nunc est Deus, quem isti colunt? cum vel non
possit vel nolit eos liberare de hostibus suis? 21
Et nunc igitur Domine ante oculos nostros nota
fiat in his gentibus 22 ultio sanguinis fervorum tuo-
rum, qui ab ipsis effusus est. 23 Ingredietur coram
te ac benigne acceptetur gemitus victorum compedi-
bus, vel captivitate oppressorum. 24 prout magni-
tudinem brachii omnipotentiae tuæ facere convenit,
25 vindica tibi & conserva atque tuere nos filios su-
perstitum parentum, indigna mortè in hac strage pe-
remptorum. 26 Et populis vicinis nostris, qui
nobis improperebant & subsannabant, redde in
ipsorum gremium septuplici pæna, 27 redde,
inquam, quæ merentur in punitionem opprobrii,
quo ipsi probrii affecerunt non tam nos, quam te
Domine. 28 Ex adverso autem, nos, qui sumus po-
pulus tuus, & velut oves, quas tu pascis, 29 fate-
bimur tibi dignas, quantum poterimus, laudes in
æternum usque: 30 & hic interim in omnem gene-
rationem subsequituram narrabimus posteris nostris lau-
dem tuam.

ORATIONES.

MSS.

1 Anticipa nos Domine misericordiâ tuâ, priusquam zelus iræ tuæ desæviat; ut adju-
ti patrociniis Beatorum, quorum propter te sanguis effusus est, propitiationem tuam
cum

cum peccatorum venia consequamur. Per Dominum nostrum Jesum Christum filium tuum, qui tecum vivit & regnat Deus in unitate Spiritus Sancti per omnia saecula saeculorum. Amen.

Brev. Moza-
rab. fol. 73.
95. 125. 245.

Propitius esto peccatis nostris Domine; & propter honorem nominis tui perfectam nos recrea libertate: ne, dum nostro peccatorum elogio atterimur, in opprobrium gentium redigamur. ergo ut nos severitate non punias poenae; causam nobis scelerum ablue: atque in conspectu tuo gemitus compeditorum introeat; ut de occulto tuo in manifesto nostro gratia indulta procedat. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

fol. 94. 143.
267.

* al. gloriam
tuam.

Cito anticipet nos misericordia tua, Domine; quos nec consolatio spei, nec fiducia meriti, nec opitulatio sustentat auxilii; sed vitae reatus, vexatioque jactatos arguit, vel conscientia facinorum, vel ultio peccatorum: libera nos propter gloriam nominis tui; & propitius esto peccatis nostris propter * nomen tuum: ut cum utramque rem propter te feceris, & solita populum tuum pietate respexeris; gloria tibi detur ex liberatione, & propitiatio nobis tuo accedat ex nomine. *R. Amen.* Per misericordiam tuam *etc.*

fol. 253.

Excelse Domine esto adjutor noster; & ad tuorum liberationem properans occurre celeriter: ut de abundantia virtutis repleamur adjutorio fortitudinis; & ex redundantis gratiae donis ditemur muneribus: ac profitentes ore dilectionem, lingua mendacio non torpeat: sed puritatem mentis adsignet nostri professio oris; & organo pectoris laus tua nostris semper resonet in labiis. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus *etc.*

Ex Moz. fol.
277.

Ne memineris iniquitatum nostrarum antiquarum Domine; neque nos originalis culpa contristet, quos secunda nativitas in Christo regenerat. adprehendat nos itaque misericordia tua Domine, quia creator hominis in homine nascitur; & homo in Deo glorificando assumitur. *R. Amen.* Per misericordiam *etc.*

LXXIX.

* Pl. LIX. i.

In finem, * pro his qui commutabuntur testimonium. Asaph. Psalmus.

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Cum prima tituli verba jam nota sint, restat, ut Testimonium Asaph quid significet inquiremus. Iste Asaph ante trepidus, ante sollicitus, qui pro Synagogae peccatis psalmis prioribus exoravit; tanta nunc presumptione completur, ut jam commutatus in melius, testimonium commutationis reddat. dicit enim de primo Salvatoris adventu; qui hominem vitiatum ad salutis dona perduxit; translataque de Aegypto vineam potentiae suae radice solidavit: hoc est quod dicit; Testimonium pro his qui immutabuntur.

Asaph iste, quem titulus praecinit commutatum, in prima sectione Domini deprecatur adventum; Qui regis Israel intende, & reliqua. Secunda testatur, quemadmodum Vineam, quae est Ecclesia, toto orbe sit dilatata: Vineam de Aegypto transtulisti, & reliqua. Tertia, incarnationis ejus beneficio per similitudinem Vineae visitari deprecatur Ecclesiam; sequo Domino postulat adherere: Deus virtutum convertere, & reliqua.

Eusebius Caesariensis. Prophetia obsidionis illius, quae facta est ab Assyriis: & deprecatio pro apparitione Christi.

S. Athanasius. Psalmus in sola interpellatione.

* Cardin. Thomas. Et hae Machabaeorum preces resonant, ut Dominus consueta beneficia non subtrahat. Aliter, vox Apostolorum de Ecclesia ad Dominum.

Psalm. Syr. Psalmus editus ab Asapho, vers. 51.

Feria V. ad
Vigilias.

Psalm. Arab. numerus vers. 32.
S. Hier. Iste Psalmus vocem continet Prophetiae deprecantis, narrantisque magnalia Dei.

PSALMUS AD PRECANDUM.

Propheta.

QUI REGIS ISRAEL INTENDE:

2 qui deducis velut ovem Joseph:

† 3 qui sedes super Cherubim, manifestare:
4 coram Ephraim Benjamin & Manasse.

† 5 excita potentiam tuam; & veni ut salvos facias nos.

† 6 Deus converte nos: & ostende faciem tuam; & salvi erimus;

† 7 Domine Deus virtutum,

8 quousque irasceris super orationem servi tui?

ciba-

In perpetuum decantandus Psalmus: qui est contestatio pro iis, qui movebuntur de suo prospero statu in deteriore: inspiratus Asapho Levitae Cantori. Item contra Assyrios, qui captivos duxerunt decem tribus Israelis. **PROPHETA.** 1 Qui pascis & regis populum Israeliticum, attentus ausculta; 2 qui per viam rectam ducis, quasi ovium gregem, posteros Josephi; 3 qui * quodammodo sedes in tabula illa aurea propitiatorii, sustentata supra Arcam Foederis a duobus aureis Cherubinis; te praesentem esse ostende 4 coram tribubus Ephraim, Benjamin, & Manasse. 5 suscita, & fac apparere fortitudinem tuam; ac veni ad salvandum nos. 6 Deus converte nos ad te colendum ac diligendum, & in gratiam recipe nos: ac faciem tuam splendentem nobis ostende, atque propitiam; & ita salvi erimus. 7 Domine Deus, qui potestatem habes in omnes exercitus caelestes atque terrestres; 8 usquequod velut iratus

* praesides
caelestibus
Cherubinis,
&

- † 9 cibabis nos pane lacrymarum :
 Pf. XLI. 4. 10 & potum dabis nobis in lacrymis in-
 mensura .
 † 11 posuisti nos in contradictionem vicinis
 nostris :
 12 & inimici nostri subsannaverunt nos .
 † 13 Deus virtutum converte nos :
 14 & ostende faciem tuam , & salvi
 erimus .
 † 15 Vineam de AEgypto transtulisti .
 † 16 ejecisti gentes ; & plantasti eam .
 Pf. XLIII. 4. 17 Dux itineris fuisti in conspectu ejus :
 18 plantasti radices ejus ; & implevit ter-
 ram .
 † 19 operuit montes umbra ejus :
 20 & arbuta ejus , cedros Dei .
 † 21 extendit palmites suos usque ad
 mare ,
 22 & usque ad flumen propagines ejus .
 † 23 Ut quid destruxisti maceriam ejus :
 Pf. 23. 24 & vindemiant eam omnes qui praeter-
 grediuntur viam ?
 † 25 exterminavit eam aper de sylva :
 26 & singularis ferus depastus est eam .
 † 27 Deus virtutum convertere :
 28 respice de caelo , & vide
 29 & visita vineam istam :
 † 30 & perface eam quam plantavit dextera
 tua :
 Pf. 31. 31 & super filium hominis quem confir-
 masti tibi :
 22. † 32 incensa igni & suffossa :
 33 ab increpatione vultus tui peribunt .
 † 34 Fiat manus tua super virum dexterac
 tuae ,
 35 & super filium hominis quem confir-
 masti tibi :
 † 36 & non discedimus à te .
 37 vivificabis nos ; & nomen tuum invo-
 cabimus .
 † 38 Domine Deus virtutum converte
 nos :
 39 & : ostende faciem tuam , & salvi
 erimus .

iratus manes contra orationem populi servi tui , ut
 nos minimè exaudias ? 9 quousque nos quotidie ci-
 babis lacrymis veluti pane quotidiano ? 10 & quous-
 que dabis quotidie nobis potum lacrymarum in-
 praegrandi plenaque mensura ? 11 exposuisti enim
 nos tam abjectos populis vicinis nostris , ut nos as-
 siduè oppugnati fuerimus ab ipsis ; 12 nosque depres-
 sos deriserint inimici hi nostri . 13 Deus , qui pote-
 statem habes in omnes exercitus , converte nos ad
 te de captivitate , & in gratiam recipe nos : 14 &
 faciem tuam splendentem nobis ostende atque propi-
 tiam ; & ita salvi erimus . 15 Tu vineam hanc
 tuam , nempe gentem nostram , ex Aegypto transtu-
 listi in terram Palaestina : 16 ex qua ejecisti septem
 illas gentes , Chananaeorum scilicet & aliorum sex
 populorum ; ac in ea plantasti eam vineam tuam ,
 gentem nostram . 17 Tu ante eam fecisti viam & in
 mari rubro ac in deserto , ut huc adveniret : 18 & plan-
 tasti ac stabilivisti radices ejus : quæ & propaginibus ,
 hoc est filiis suis , replevit totam terram hanc Palaestina
 à te sibi antè promissam . 19 ubi umbra ejusdem vineae
 ubique jam dilatata cooperuit montana Judaeae ad Orien-
 tem : 20 & arbuta & rami ejus cooperuerunt cedros al-
 tissimas montis Libani ad Occidentem : 21 & extendit
 palmites suos ac comas usque ad mare mediterraneum ad
 Meridiem : 22 ac suas propagines & germina extendit
 usque ad flumen Euphratem ad Aquilonem . 23 Quare
 ergo Domine ejusdem vineae tuae , gentis nostrae , maceriam
 ac sepem destruxisti ? 24 & sic vindemiant ac vastant
 eam omnes , quicumque iter faciunt juxta eam ? 25 de-
 vastavit eam sus sylvestris : 26 eamque depastus est por-
 cus agrestis & solitarius , hostis scilicet immandus &
 ferus vastavit eam . 27 Deus , qui potestatem habes in om-
 nes exercitus , verte te , obsecro , ad nos clementissimè ,
 ac reconciliare nobis : 28 respice de caelo , & vide beni-
 gnis oculis , 29 ac visita vineam hanc tuam , ut bene sit
 ei : 30 ac integritati & firmitati pristinae eam restitue ;
 quam olim plantavit dextera tua : 31 ac visita super
 omnem hominem filium gentis nostrae ; quem tuo auxilio
 roborasti in tuum honorem ac gloriam : 32 nam vinea
 hac tua igne jam succensa est & diruta , atque inimicæ
 manu effossa est , ac à radicibus eversa : 33 & si diutius
 ira tua duraverit , ob indignationem faciei tuae contra
 nos , funditus peribunt filii gentis nostrae , qui hac vinea
 significantur . 34 Fiat ergo nunc ab omnipotenti manu
 tua adjutorium in omnem virum è gente nostra , quem
 dextera tua acquisivisti , atque defendis ; 35 ac in omnem
 hominem nostratem , quem auxilio tuo corroboraveris in
 honorem tuum & gloriam : 36 ac sic nos à te & à timore
 ac amore tui ampliùs non recedemus . 37 Tu nos penè
 mortuos vivifica atque recrea : & nos divinum numen
 tuum semper invocabimus atque colemus . 38 Domine
 Deus , qui potestatem habes in omnes exercitus , conver-
 te nos ad te colendum ac diligendum ; & in gratiam
 recipe nos : 39 & splendentem faciem tuam nobis
 ostende atque propitiam ; & sic salvi erimus .

O R A T I O N E S .

- MSS. 1 **V**isita Domine vineam istam ; quam de AEgypto tribulationum potenti dexterâ libera-
 sti : ut respectu vultus tui vivificata , bonorum in te fructuum ubertate laetetur . Per
 Dominum nostrum Jesum Christum .
 Aet. 5. Dama- 2 **D**eus omnipotens , qui misisti Filium tuum unigenitum , & ostendisti omnium Creato-
 rem ; respice super vineam istam , quam plantavit dextera tua ; & amputa ab ea spi-
 nas ; & produc palmites ejus in fortitudinem ; & dona eis fructum veritatis . Qui vivis &
 regnas in saecula saeculorum .
 Miss. Gothi- 3 **D**eus , qui evulsis superstitionum spinis , in Ecclesia tuâ plantaria fidei altâ radice posui-
 sti ; exaudi precem familiae tuae ; respice de caelo , & vide , & visita vineam istam :
 cum in die Paschæ . & praesta , ut te irrigante , fructum accipiat in ubertate ; quae te plantante , incrementum acci-
 pit in germine . Per .

Brev. Moza-
rab. fol. 75.

4 **Q**ui regis Israël, intende per misericordiam tuam Domine: qui deducis velut ovem Joseph, pastoris gubernacula & protectoris impende remedia: converte nos; & ostende faciem tuam, & salvi erimus; dum excelsus humilia respicis; & orantium preces propitiatus exaudis. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

fol. 2.

5 **V**eni clementissime Domine, veni; & praeroga libertatem oppressis: excita potentiam tuam; & plebem posside conquistam: dirige vineam, quam per virum plantasti dexteræ tuæ: & Filium hominis, quem confirmasti tibi, advocatum pro nobis exaudi: ut lacrymarum panis modum habeat in flagellis; potusque compunctionis nostræ vires non attenuet, sed & enutriet mentes. *R. Amen.* Per misericordiam tuam *Ec.*

fol. 8. 252.
266.

6 **D**omine virtutum, orationes servorum tuorum non iratus sed placatus accipe: & quid nos orare oportet, dignare monstrare: eosque aeternitatis cibo conforta, quos panis lacrymarum conturbat: & tam * mensurabili fletu flumine lacrymarum oculi fluant; ut miserationum tuarum copiam criminibus elisis inflectant; quique Redemptoris nostri adventum tremantes pavemus, ejus gloriosum conspectum ipso adveniente pacatissimum contemplemur. *R. Amen.* Per misericordiam *Ec.*

* al. misera-
bili.

fol. 9.

7 **V**eni ad liberandum nos Domine Deus virtutum: converte nos; & ostende faciem tuam, & salvi erimus: quo praebente, dignae poenitentiae dono purificati, in tuo mereamur adesse iudicio. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

fol. 17.

8 **E**xcita potentiam tuam; & veni ad liberandum nos Domine Deus: ut quoniam opprimimur turbinibus tentationum, virtutis tuæ auxilio sublevemur; nec praevalcant nobis legiones hostium, cum tua maiestate tue mur: ut semper nobis opitulationem, & adversariis inferas ultionem. (*R. Amen.* Per misericordiam tuam *Ec.*)

fol. 19.
Pro Infidelibus.

9 **Q**ui regis Israel, intende: qui deducis velut ovem Joseph, excita potentiam tuam; & salvos facito, pro quibus nasciturus venisti in terram: & qui porrecto fidei cultu multitudinem Gentium lucrari dignatus es; compendio pietatis infidelium animas, perfidiae barathro erutas, tibi aliquando placitas crediturasque restituas. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus *Ec.*

Comment.
hujus Psalm.
T. 7. S. Hieronymi.

10 **D**omine Deus virtutum converte nos: & ostende faciem tuam, & salvi erimus; ipsum, qui est Imago tua; ipsum, qui est facies tua; qui est illuminatio vultus tui; in quo manes; & qui manet in te. qui purificatis mentibus nostris dignetur illabi: seque nobis mundi salvatorem ostendere; nosque inspectione sanctâ salvare. Ipsi gloria & imperium tecum & cum Spiritu Sancto & nunc & in saecula saeculorum. *Amen.*

LXXX.

* Ps. VIII. 1.

In finem*, pro torcularibus: Psalmus ipsi Asaph.

Edit. Rom. addit: Quinta Sabbati.

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Quinta Sabbati est quinta dies à Sabbato; quæ à Gentilibus dies Jovis, à nobis Quinta feria vocatur: in qua dixit Deus: Producant aquae reptilia animarum vivarum, & volantia super firmamento caeli: mysticè significans, diversæ virtutis ex aquis Baptismatis esse nascituros. Tituli ergo hujus intentio talis est, ut In finem designet Dominum Christum; Pro torcularibus, Ecclesiam persecutionibus examinatam; Asaph Congregationem; Quintâ Sabbati Baptismum. unde colligitur psalmum in Ecclesia Domini de regenerata congregatione esse locuturum. Hinc enim & Asaph juxta historiam quidam loquitur Judæis; sed melius spiritualiter intelligitur à populo Christiano.

In prima parte psalmi loquitur Asaph fidelibus; ut per organa diversa musicorum personent laudes Domino pro perceptis saepe beneficiis: Exultate Deo adjutori nostro, & cætera. In secundâ, verba sunt Domini comminantis, ne idola colant; sed ipse solus adoretur, qui remunerare solet: Audi populus meus, & reliqua. In tertiâ, Asaph reloquitur, arguens infideles, cur fallaces existerint, quibus dona Domini sint copiosè collata: Inimici Domini mentiti sunt ei, & reliqua.

Eusebius Cæsar. Vocatio Gentium: & doctrina de iis, quæ acciderunt priori populo.

S. Athanasius. Psalmus hortatorius & quodammodo imperans.

* Card. Thom. Reditum populi de Babylone prædicens, omnes ad gratiarum provocat actionem. Torcularia autem titulo prænotavit, quibus vel ipsi afflictii, vel eorum sunt hostes attriti. Aliter, vox Apostolorum ad Pentecosten. Item Arnobius: in Septuagesimo nono Psalmo vinea reparatur, & in octuagesimo pro torcularibus agitur. Exultate Deo, quia resurrexit. Vineæ ejus; surrexit enim, quem exterminavit incredulus populus. Ipsum utique exterminavit, qui dicit: Ego sum vitis vera.

Feria VI. ad
Vigilias.

Psalm. Syr. Asaphi, cum David per eum se pararet ad solemnitates, vers. 35.

Psalm. Arab. numerus vers. 35.

Psalm. Aethiop. Psalmus, qui quinta Sabbati.

PSALMUS AD LAUDANDUM DEUM.

Propheta.

1 **E**XULTATE DEO ADJUTORI
NOSTRO;

jubi-

In perpetuum decantandus Psalmus super modulamine consueto in torcularibus; inspiratus Asapho Levitæ & Cantori: usitatus quinta die septimana. **PROPHETA.** 1 Cum exultatione laudate Deum adju-

† 7.
Levit. XXIII
24. Numer.
X. 10.

DEUS.
† 14.
Exod. II. 23.
XIV. 10.
† 16.
Exod. XVII. 5.
7. Num. XX.
13.

† 17.
Ps XLIX. 7.
In cod. Vatic.
antem.
(Audi populus
meus & lo-
quar tibi; Is-
rael & testifi-
cabo tibi.)

† 25.
Act. XIV. 15.

† 27.
Isai. XLVIII. 18

† 28.
Baruch III.
13.

† 31.
Propheta.

† 34.
Deut. XXXII
13.

- 2 jubilate Deo Jacob.
† 3 Sumite psalmum; & date tympanum,
4 psalterium jucundum cum cithara;
† 5 buccinate in neomenia tubâ,
6 in insigni die solemnitatis vestrae:
† 7 quia praeceptum in Israël est;
8 & judicium Deo Jacob.
† 9 Testimonium in Joseph posuit ÷ illud:
10 cum exiret de terra Aegypti:
11 linguam, quam non noverat, audivit:
† 12 divertit ab oneribus dorsum ejus:
13 manus ejus in cophino servierunt.
† 14 IN TRIBULATIONE invocasti ÷ me:
& liberavi te:
† 15 exaudivi te in abscondito tempestatis:
16 probavi te apud aquam Contradictionis.

D I A P S A L M A.

- † 17 Audi populus meus; & contestabor te Israël.
18 Si audieris me, non erit in te deus recens:
19 neque adorabis deum alienum.
† 20 ego ÷ enim: sum Dominus Deus tuus;
21 qui eduxi te de terra Aegypti:
22 dilata os tuum, & implebo illud.
† 23 Et non audivit populus meus vocem meam:
24 & Israël non intendit mihi.
† 25 & dimisi eos secundum desideria cordis eorum:
26 ibunt in adinventionibus suis.
† 27 Si populus meus audisset me Israël;
28 ÷ si: in viis meis ambulasset:
† 29 pro nihilo ÷ forsitan: inimicos eorum humiliassem;
30 & super tribulantes eos, misissem manum meam.
† 31 INIMICI DOMINI mentiti sunt ei:
32 & erit tempus eorum in saecula.
† 33 & cibavit eos ex adipe frumenti:
34 & de petra, melle saturavit eos.

adjutorem nostrum: 2 jubilate in honorem Dei, quem colit populus Jacobo prognatus. 3 assumite in ore vestro carmen; & date manus in tympano, 4 ac in jucundo musico instrumento, quod appellatur psalterium, & una cum cithara ea pulsate; 5 ac canite tubâ corned in mensis septimi novilunio, hoc est in initio mensis; 6 die nimirum insigni solemnitatis vestrae. 7 quia de festo hoc sic celebrando praeceptum datum est in populo Israelitico: 8 & quia ita faciendum judicavit ac decrevit Deus Jacob. 9 Quod praeceptum atque decretum ad testimonium & memoriam beneficiorum suorum Deus posuit in populo Hebraeo, ex quo erat Joseph; 10 cum exisset ille de terra Aegyptia: 11 & praesertim ob memoriam illius beneficii, quo audivit in monte Sinai linguam, quam antea numquam noverat, nempe vocem Dei terribiliter loquentem decem praecepta legis: 12 & eo quod Deus amoverit a ferendis in Aegypto laterum oneribus dorsum ejusdem populi sui; 13 quando cogentibus Aegyptiis, manus ejus serviebant in portando cophino palarum luti & laterum. 14 DEUS. In tribulatione illa invocasti me popule mi; & ego Deus liberavi te ab ea Aegyptia servitute: 15 & exaudivi te tuasque petitiones adimplevi, cum adessem tibi, licet absconditus in tempestate & tonitru, quibus in mari Rubro interficiebam Aegyptios; & subvertebam currus eorum, ac ferebantur ulterius in mare profundum. 16 sed ac post hac fidem & fiduciam tuam in me exploravi in deserto apud aquas, quae ex murmure tuo dictae sunt aquae Contradictionis & jurgii: ut te ipse experimento probares; & inspiceres, quam citò ingratus esses beneficiis meis. * 17 Audi popule mi, ac testificabor tibi, quid a te velim; o Israël. 18 Si mihi auscultaveris & obediveris, non erit in te deus aliquis novus, humano ingenio adinventus ac excogitatus: 19 nec adorabis deum aliquem peregrinum aliarum nationum exterarum. 20 ego enim sum solus Dominus Deus ille tuus, 21 qui eduxi te de terra Aegyptia: 22 & tunc, cum me audieris, aperi & dilata ad largas multasque petitiones os tuum; & ego adimplebo atque perficiam quaecumque petieris ore tuo in oratione. 23 Et populus tamen meus non auscultavit vocem meam; 24 ac populus Israeliticus non attendit ad me loquentem; & jussa mea neglexit. 25 unde & ego in paenam peccati sui permisi eos ruere ac ferri precipites, prout eos trahabant prava desideria & affectiones cordis ipsorum: 26 & me eos deferente, ambulabunt & vivent in ejusmodi vanis consiliis ac pravis affectionibus suis. 27 Si populus meus Israeliticus mihi auscultasset; 28 ac si in viis modisque vivendi a me praescriptis incessisset & vixisset: 29 nullo labore utique, & sine ulla dilatione humiliassem ac depreffissem inimicos eorum; 30 ac extendissem ulticem manum meam ad percutiendum eos, qui ipsos tribulant. PROPHETA. Ex populo Domini plurimi odiendo eum & praecepta ejus, effecti inimici ipsius, eidem mentiti sunt, negando promissam fidem & obedientiam mandatorum: 32 sed erit tamen tempus & calamitatis & punitiois eorum in aeterna saecula sine fine: 33 cum tamen & Deus servando promissa sua, infidos illos & ingratos cibaverit medulla tritici & optimo pane in terra sancta campestri: 34 eosque satiaverit melle collecto non ex alvearibus modò, sed ex petra etiam, mellificantibus ibi apibus praecopia, aliisque mellitis & dulcibus fructibus perceptis ex locis petrosis atque saxosis ejusdem terrae sanctae.

* Pausatio
aut immuta-
tio musica
cantilenae in-
ter psallendum.

O R A T I O N E S.

MSS.
Brev. Moza-
rab. fol. 41.
97.
* al. bonitas.
* al. adfit.
* al. desiderii
ardorem.

- 1 **D**ilata Domine supplicum ora ad adnunciandam gloriam tuam; ut, aegyptiis operibus retrorsum relictis, nominis tui confessione laetemur. Per Dominum.
2 **T**ibi adjutori nostro Domino exultatione fidei & spei plaudentes oramus, ut petitio nostra in tribulatione diffusa, tuis auribus appropinquet; & necessitatum nostrarum causas insinuet: tuâ quippe * bonitate singulorum precibus semper * adsis, ut liberes: & ereptis nobis tribue * desiderio ardere ad te pertendere, & unitatem trinae majestatis devote concorditer clamitare: ut tuis semper laudibus dediti, tuarum justificationum trami-

tem

tem assecuti, in te, quaesumus, exultationis ornamenta, & spei remedia, & fidei acquiramus coronam. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. *Rx. Amen.*

Fol. 118. 143.

3 **E**Xsultemus tibi Domine, quem adiutorem nostrum cognoscimus & fatemur: propter quod etiam tibi jubila in desideriis sumimus, in doctrina psalmum, in mortificatione reddimus tympanum: te enim laudando festa peragimus, tuorumque recordatione mirabilium jocundamur. concede itaque nobis Domine, ut qui tua recolimus beneficia, tua percipiamus & praemia. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. *Rx. Amen.*

LXXXI.

Psalmus Asaph.

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Asaph indicat Synagogam, quae Dominum Salvatorem corporea quoque praesentia meruit intueri. Asaphi contra Judaeos de Christi adventu per totum loquitur psalmum: in prima parte commonens eos, Dominum in medio eorum constituisse; ideo non debere illos consortium suscipere peccatorum: Deus stetit in Synagoga deorum. In secunda admonet, ut intelligant ipsum esse Christum; qui in assumptione carnis pauper & egenus esse videbatur: Judicate egeno & pupillo. In tertia dicit eos honoratos, ut filii Dei fiant; sed ipsos in mortis laqueos suo visio corruisse: Ego dixi, Dii estis, & reliqua.

Eusebius Caesariensis. Redargutio principum gentis Judaeorum, & Prophetia de Gentibus.

S. Athanasius. Psalmus pudore afficiens (sive, reprehendens.)

* Cardin. Thomas. Culpanur hi, qui declinant in malitiam; & inter jurgantes aequi iudices esse dissimulant. Aliter, vox Ecclesiae de Judaeis.

Feria VI. ad
Vigilias.

Psalm. Syr. Inventio in Judaeos impios, vers. 16.

Psalm. Arab. vers. 16.

S. Hier. Iste Psalmus hortatur, ut si volumus Dominum habitare nobiscum, ea semper, quae illi sunt placita, faciamus.

P S A L M U S A D M E D I T A N D U M.

Propheta.
v. 1.
Eccl. V. 8.

1 **D**EUS STETIT IN SYNAGOGA
DEORUM:

2 in medio ÷ autem: deos dijudicat.

DEUS. † 3 **U**SQUEQUO JUDICATIS iniquita-
tem:

4 & facies peccatorum sumitis?

D I A P S A L M A.

† 5 Judicate egeno & pupillo:

6 humilem & pauperem justificate.

v. 7.
Prov. XXIV.
11.

† 7 eripite pauperem & egenum:

8 de manu peccatoris liberate.

† 9 Nescierunt neque intellexerunt:

10 in tenebris ambulant:

11 movebuntur omnia fundamenta ter-
rae.

v. 12.

Johan. X. 34.

† 12 Ego dixi, *Dii estis*, & filii Excelsi
omnes:

† 13 vos autem sicut homines moriemini:

14 & sicut unus de principibus cade-
tis.

Propheta.

† 15 **S**URGE DEUS judica terram:

16 quoniam tu hereditabis in omnibus
gentibus.

Psalmus inspiratus Asapho Levitae Cantori.

PROPHETA. 1 Deus, iudex supremus omnium, stetit

in caetu iudicum terrae; qui, cum sint ejusdem Dei mini-

stri, & vicem ejus gerant, terrestres quidam dii vocan-

tur in terra: 2 porro in medio caetu illo ipsos iudices &

deos terrestres, eorumque judicia ita redarguit ac diju-

dicat. 3 DEUS. Usquequo vos iudices ministri & de-

legati mei in administratione justitiae judicatis iniquè?

4 & usquequo personas potentium hominum peccatorum

accipitis considerandas; & in gratiam illorum ad cau-

sam & jus ipsum non attenditis? * 5 Reddite justum ju-

dicium egeno & pupillo sine respectu ad potentiores ad-

versarios eorum, 6 & miserum depressum & pauperem,

cum injustè fuerint accusati, justos declarate & absolvi-

te. 7 eripite pauperem & egenum: 8 & de vi &

manu peccatorum eos liberate. 9 iudices isti non cogno-

verunt bonum operari, nec intellexerunt legem: 10 ac

in tenebris vel ignorantie legis meae, vel avaritiae &

malitiae suae ambulant, & vitam suam ducunt: 11 &

propter eorum ignorantiam & malitiam movebuntur,

ac sus atque deorsum subvertentur omnia jura & leges,

quae sunt fundamenta justitiae, quibus fundatur atque

bene constituitur quavis respublica terrae. 12 Ego vobis

dixeram, quod, mea delegatione mei vicem gerentes,

essetis veluti quidam dii terrestres: ac omnes vos essetis

digniores filii Dei altissimi, communicata vobis divina

potestate judicandi alios: 13 sed vos abusi ea potestate, eo

quod malè judicaveritis, morituri tandem estis sicut ca-

teri homines abjectissimi: 14 & casuri estis unusquisque

vestrum in tormenta & supplicia eterna, ut unusquis-

que ex principibus, sive demonibus, sive tyrannis, qui

demergitur in infernum. 15 PROPHETA. Surge tu

Deus, & per te ipsum judica habitatores orbis terrae,

sublatis iudicibus iniquis: 16 tu enim totum orbem ter-

rae dum omnibus quibuscumque nationibus suis jure tuo

proprio atque supremo possidebis semper.

* Pausa-
tio aut im-
mutatio musi-
ca cantilenae
inter psallen-
dum.

MSS.

1 **D**A nobis Domine secundum praeceptum tuum ab iniquitatis iudicio declinare; pauperumque necessitatibus subvenire: ut mereamur filiorum tuorum numero copulari. Per Dominum nostrum Iesum Christum.

Brev. Mozarab. fol. 105.

2 **C**Hriste Deus fac nos semper in egenum & pauperem promptiores existere, & legem tuam custodire: ut misericordiae operibus affluentes, aeternorum civium mereamur esse consortes. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. *Rx. Amen.*

fol. 117. 129. 243.

3 **E**Xsurge Domine, qui iudicas terram: & qui fidem omnium Gentium pius possessor inhabitas, ne patiaris nos in tenebris remanere; sed fac nos lumen tuae veritatis aspicere: ut fundamenta fidei nostrae non super arenam, quam turbo dejiciat, aedificemus; sed supra petram, cuius tu es firmitas, collocemus. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

fol. 199. Pro Judaeis.

4 **S**urge Deus, & iudica terram: ut qui cunctis dominaris Gentibus, jam surrexisset credaris, à quibus es crucifixus: quò sibi uterque populus charitate consentiat; dum circumcisionem & praeputium nexu fidei Christianae adglomeret. (*Rx. Amen.* Per misericordiam.)

fol. 46.

5 **E**Xsurge Deus, qui iudicas terram; & brachio fortitudinis rege, quos trophaeo crucis dignatus es comparare: ac pro quibus fusio sacri Sanguinis extat redemptio, ab his tibi deferatur votiva confessio. & qui passionem redemptionis nostrae credimus, gloriosam resurrectionem fatemur, atque ascensum ad aethera praedicamus, reditumque tuum terribili recursum timemus; ad vocem tubae, cum praeconaverit, gaudentes in adventum tuum properemus. & tu clementissime Domine, quos conspicias ita sollennia colere, hos de gehennae ardoribus erue; & gloriosae resurrectionis fieri praesta consortes. (*Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*)

Comment. huius Psalmi. T. 7. S. Hieronymi.

6 **T**E iudicem deprecamur; quia omnibus Gentibus misertus es Benedicimus ergo te Deum: cui est gloria in saecula saeculorum. *Amen.*

LXXXII.

Canticum Psalmi Asaph.

BEDA.

Sensus mysticus.

Canticum psalmi, est cum organo praeciente, subsequente, & amula organo vox oris audiat contentis, modos psalterii modulis imitata vociferis. Quia verò Canticum mysticè divinae sapientiae contemplationem; Psalmus autem, qui manibus fit, operis perfectionem demonstrat; Canticum psalmi merito vocatur, cum bonorum operum efficientiae scientia & doctrina conjungitur juxta id, quod dictum est; * Desiderasti sapientiam? serva mandata: & Deus praebet illam tibi: cuius rei exemplum in centurione Cornelio mirifice claruit. Quid verò Psalmus cantici sit, quidve significet in undetrigesimo psalmo jam dictum est.

* Eccli. I. 33. juxta veter. edition.

Asaph, quia multa jam superius de Domini incarnatione praedixerat, nunc in primo membro de adventu ejus secundo dicturus est, expetens, ut quoniam in fine saeculi inimici ejus per Antichristum nimis erigendi sunt, ipse cito debeat venire iudicium; ne gravissimi hostis diuturna licentia cunctam vastare possit Ecclesiam; Deus quis erit similis tibi? ne taceas, & reliqua. Secundo membro, in eos per similitudines quasdam nominum supplicat vindicari, correctionis voto, non maledictionis instinctu; Fac illis sicut Madian, & reliqua.

Eusebius Caesariensis. Deprecatio pro populo tristitia passio; & Prophetia de fine inimicorum Dei.

S. Athanasius. Psalmus in interpellatione & oratione & deprecatione.

* Cardin. Thomaf. Contra gentium perfidiam deprecatur, quae Machabaeorum gloriam invidentes, religiosè caepa destruere cum totius populi interitu conabantur. Aliter, vox Ecclesiae ad Dominum de Judaeis, & de vitiis hominum.

Feria VI. ad Vigiliis.

Psalm. Syr. Precatio ad Deum pro populo, qui pertulerat afflictionem: & prophetia de dissipatione hostium Domini, v. 34.

Psalm. Arab. numerus vers. 34.

S. Hier. Iste Psalmus vocem Prophetiae continet, collaudantis Deum, ait ergo:

PSALMUS AD PRECANDUM.

Propheta.

1 **D**EUS + QUIS SIMILIS ERIT TIBI? :

2 ne taceas neque compescaris Deus.

† 3 Quoniam ecce inimici tui sonuerunt;

4 & qui oderunt te extulerunt caput.

† 5 super populum tuum malignaverunt consilium:

& co-

Psalmus decantandus cantu vocis inchoante, & instrumento musico subsequente; inspiratus Asapho Levitae & Cantori. PROPHETA. 1 O Deus, equis similis erit tui? quive tibi resistere poterit? 2 ne ergo diutius videaris quasi tacere de rebus nostris, nosque dissimulare; neque amplius mitescas, o Deus. 3 quia ecce inimici tui tumultuati sunt strepitu, clamore, & sonitu tubae ad bellum: 4 & qui te oderunt, levaverunt caput, se superbe extollentes. 5 contra populum tuum nequiter et volantes, astute cogitaverunt consilium mali-

gram:

- 6 & cogitaverunt adversus sanctos tuos:
† 7 dixerunt, *Venite & disperdamus eos de gente:*
8 & non memoretur nomen Israël ultra.
† 9 Quoniam cogitaverunt unanimiter simul,
10 adversum te testamentum disposuerunt
11 tabernacula Idumaeorum, & Ismaelitae,
† 12 Moab & Agareni;
13 Gebal & Ammon & Amalec,
14 alienigenae cum habitantibus Tyrum:
† 15 etenim Assur venit cum illis;
16 facti sunt in: adjutorium filiis Lot.

D I A P S A L M A.

- † 17 Fac illis sicut Madian & Sisarae,
18 sicut Jabin in torrente Cison:
† 19 disperierunt in Endor;
20 facti sunt ut stercus terrae.
† 21 Pone principes eorum sicut Oreb &
† Zeb & Zebec & Salmana; omnes principes eorum,
22 qui dixerunt: *Hereditate: possideamus sanctuarium Dei.*
† 23 Deus meus pone illos ut rotam;
24 & sicut stipulam ante faciem venti.
† 25 Sicut ignis qui: comburit sylvam;
26 & sicut flamma comburens montes:
† 27 ita persequeris illos in tempestate tua;
28 & in ira tua turbabis eos.
† 29 Imple facies eorum ignominia:
30 & quaerent nomen tuum Domine.
† 31 erubescant & conturbentur in saeculum & saeculi:
32 & confundantur & pereant:
† 33 cognoscant quia nomen tibi Dominus;
34 tu solus altissimus in omni terra.

gnum: 6 ac consiliati sunt adversus nos tibi sanctificatos & consecratos, ac sub tua protectione absconditos: 7 dixeruntque inter se de nobis: Venite disperdamus eos funditus, ne sit amplius ea gens: 8 & ne ultra supersit memoria nominis Israelis: 9 & quia simul tractaverunt & consiliati sunt uno animorum consensu ac conspiratione: 10 & contra te tuosque cultores foedus pepigerunt 11 Idumaei prognati ex Edom, sive Esau filio Isaaci, habitantes in tentoriis, & Arabes ex Ismaele filio Abrahae, 12 Moabites ex Lot, & Sarraceni ex Agar, 13 * Gabalites, & Ammonites ex Lot, & Amalecites ex Amalech nepote Esau, 14 Palestini ex alieno & extraneo genere huc profecti, und cum habitatoribus civitatis Tyri: 15 cum quibus & Assyrii venerunt; 16 & facti sunt adjutores illis posteris Lot. * 17 Fac tu illis Domine, sicut olim fecisti Madianitis tempore Gedeonis; & sicut antea sub ducibus Barach & Debhora feceras Sisarae principi exercitus, trucidato a femina clavo in caput infixio; 18 & Jabino ipsi regi Chananaeo, ejusque exercitui ad torrentem Cison: 19 qui perierunt in Endor prope eundem torrentem in tribu Manasse: 20 & insepulti ac putrefacti atque contriti ut stercus fuerunt eidem terrae. 21 Effice, quaso, duces & principes eorumdem federatorum hostium nostrorum, sicut olim effecisti illos Oreb ac Zeb & Zebbee ac Salmana Madianitas tempore Gedeonis; omnes, inquam, principes horum hostium nostrorum, qui dixerunt: Velut hereditatem, propriam possideamus nobis sanctum habitaculum, & altare Dei, & pulchram hanc terram Judaeam. 23 Deus meus effice eos precipites atque ruentes, sicut rotam, quae volvitur & movetur, nec consistit in loco declivi: 24 & pone eos in dispersionem quasi stipulam per aerem raptatam ad praesentiam venti. 25 Quomodo ignis, qui comburit sylvam; 26 & quomodo flamma comburens & devorans sylvas montium: 27 sic eos tu persequeris tempestate ultionis tuae; 28 & in repentino turbine ira tua eos turbabis ac terrefacies. 29 Imple facies eorum ignominia & pudore ad tempus: 30 & tunc quaerent & invocabunt sibi propitium divinum tuum numen, Domine. 31 & qui non quaesierunt te sibi habere placatum, infractis, conatibus suis, turpiter erubescant, & perpetuo terrore conturbentur in omnia saecula: 32 & verecundentur & pereant: 33 & sciant & agnoscant, quod tibi soli verè competit appellatio Domini: 34 & quod tu solus es altissimus supremus potestatem habens super totam terram.

* Forto ex Cabel nepote Esau. Genes. XXXVI. 23. juxta LXX. Interpretes.

* Pausatio aut immutatio musicae &c.

O R A T I O N E S.

- MSS. 1 **D**iscute à nobis Domine omnem superfluitatis errorem; ut, relictis gentibus vitiorum, te solum, qui super omnem terram Altissimus inhabitas, metuamus. Per Dominum nostrum Jesum Christum.
- Brev. Mozarab. fol. 41. 97. 144. 200. 2 **C**ognoscant gentes Christe, quod nomen tibi sit Dominus; pro quibus es patibulo crucis adpensus: quosque ignaviae ignorantia dedit, scientia restituat conditori: ut fide convertatur conscientia; & spe laetentur in gloria. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*
- fol. 117. 144. 3 **E**xurge, ne taceas, neque compescaris Deus; sed quia odientes te, extulerunt caput; imple facies eorum ignominia; ut nomen tuum cognita confusione perquirant: & populum tuum salva; ut testimonium tuae virtutis intelligant: esto propitius super hereditatem tuam; qui solus es altissimus super omnem terram. (*R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.)
- fol. 46. 164. 4 **D**eus, quis similis tibi tam in bonitate quam in virtute? qui Sanctos tuos & bonitate erudis, & virtute defendis: qui inimicorum ora frementia comprimis, & tuorum obsecrationes agnoscis: da nobis de tua bonitate confidentibus operum bonorum particulam, quae nos & ab inimici consilio tutos efficiat, & mundatos à crimine tibi placere ostendat: ut tu nos ad gloriam perducas aeternam, qui solus es altissimus super omnem terram. *R. Amen.* Per misericordiam tuam &c.

R Edemptor noster & Domine pone inimicos tuos ut rotam, quibus mysterium Crucis tuae est stultitia: ut illi sicut stipula ante faciem venti sint dispersi; (&) credentibus in te vel credituris donetur locus aeternae mansionis. *Rx. Amen. Per misericordiam tuam &c.*

R Espice Domine populum tuum; & super odientes te exaltare magnificus: ac eos, qui adversum fideles tuos declinare festinant, in praecipitem verte ruinam: confusi & turbati, te solum altissimum in omni terra Dominum recognoscant. (*Rx. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.*)

LXXXIII.

*In finem, * pro torcularibus: filiis Core Psalmus.*

* Ps. VIII. r.

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Tres pro torcularibus, id est sanctae Ecclesiae passionibus, psalmi titulantur, VIII. LXXX. & LXXXIII. ubi octona- rius & oblongarius numerus spem futurae resurrectionis cum denario vitae aeternae significant: quae Ecclesiam post pressuras, quasi cella vinaria post torcular, exceptura est. & hic est Finis ille beatissimus, qui cunctis, quae pro torcularibus sunt, praescrip- tionibus inseritur. Quid autem LXXXIII. extremus est psalmus, qui pro torcularibus praenotatur, hoc ostendit, in visione sanctae Trinitatis resurrectionem Ecclesiae consecrari; quando videbitur Deus deorum in Sion. Filii Corae, filii Crucis sunt, ut supra dictum est: vel sicut Arnobius exponit, cum in priore psalmo confusi fuerint, & perierint, qui occupare volentes san- ctuarium Dei, dabant fastidium, (ac) charitatis ceterarumque virtutum impedimenta gignebant; regnante in nobis Domi- no, qui eramus filii Corae praevaricatoris, hoc malo patre * a terra devorato, Dei filii efficiamur: & qui ante ignem alic- num a Deo libidinis & avaritiae ferre cogitavimus, nunc igne amoris divini succensi, dicimus: Quam amabilia sunt taber- nacula tua Domine virtutum. Hunc Arnobii sensum videtur juvare, quod primo, secundo, & tertio loco, ubi filii Core praescribuntur, Intellectus simul annuitur: sed & ipse tertio loco, quasi diligentiori examinatione correptis Corae filiis, ita scribitur, Pro his qui commutabuntur filiis Corae ad intellectum.

* Num. XVI.

Filii Corae in prima fronte psalmi inestimabile sibi desiderium demonstrant Ecclesiae: Quam amabilia sunt tabernacula tua Domine! Secundo membro, beatum esse confitentur, cui Dominus praestet auxilium; eumque ad confessionis gratiam facit pervenire: Beatus vir cuius est auxilium abs te. Tertio, multo praeslantius dicunt esse, in domo Domini abjectum habitare: quam peccatorum tabernacula cum quibuslibet mundi honoribus introire: Quia melior est dies una, & reliqua.

Eusebius Caesariensis. Prophetia de Christo (al. Incarnatio Christi,) & de Ecclesiis ejus.

S. Athanasius. Psalmus gloriationis in Domino.

* Cardin. Thomas. Reversos de Babilone praedicat quasi loca circuire, ac recordari priscae solemnitatis, desideratorum- que per multos annos locorum vix aliquando posse consideratione satiari. Aliter, vox Christi de Ecclesia.

Psalm. Syr. Psalmus filiorum Corae, quem David meditabatur, cum iret de Sion adoraturus in domo Dei. Dicitur etiam

Feria VI. ad
Vigilias.

prophetia de Christo, & de Ecclesia ejus, vers. 29.

Psalm. Arab. numerus vers. 26.

PSALMUS AD DESIDERANDUM DEUM ET PRECANDUM.

Propheta.

1 QUAM DILECTA TABERNA-
CULA TUA, DOMINE VIR-
TUTUM!

2 concupiscit & deficit anima mea in atria
Domini.

* a.
Ps. XLI. a. 3.

3 Cor meum & caro mea exultaverunt
in Deum vivum.

4 etenim passer invenit sibi: domum;
5 & turtur nidum sibi, ubi ponat pullos
suos:

6 altaria tua Domine virtutum, Rex meus
& Deus meus.

7 Beati qui habitant in domo tua Domine:

8 in saecula saeculorum: laudabunt te.

D I A P S A L M A.

9 Beatus vir, cuius est auxilium abs te:

10 ascensiones in corde suo disposuit,

11 in valle lacrymarum in loco quem po-
suit.

12 etenim benedictionem dabit legislator:

13 ibunt de virtute in virtutem;

14 videbitur Deus deorum in Sion.

15 Domine Deus virtutum exaudi oratio-
nem meam:

auri-

In perpetuum cantandus super modulamine in torcularibus usitato, Levitis Cantoribus de proge- nie Core datus ad cantandum. PROPHETA. **1** Quam amabilia sunt habitacula illa tua, Domine exercituum omnium caelestium atque terrestrium! **2** desiderat & praedestiderio deficit me animus meus, properans perve- nire ad sacra illa atria tua Domine. **3** Spiritus & ani- ma mea ac sensus omnes corporis mei exultaverunt de- siderio veniendi ad te Deum viventem. **4** passer equidem invenit sibi domum, ubi niduletur: **5** & turtur ac quae- vis avis sibi quoque invenit nidum, ubi ponat pullos suos. **6** sed ego necdum invenire potui altaria tua, ut apud ea habitarem, o Domine exercituum omnium, & Rex meus ac Deus meus. **7** Beati centes sunt illi, qui ha- bitant in domo tua Domine: **8** qui & in omnia te se- cula laudabunt. * **9** Beatus ergo ille, cui est auxi- lium & fortitudo abs te Domine collata: **10** qui & in animo suo proposuit ascendere ac professiones suas du- cere, **11** transiens per hanc vallem plorationis & mi- seriae usque ad locum quem sibi proposuit, nempe ad su- perna illa tabernacula tua. **12** nam & Dominus, qui legem dedit ascendendi in habitacula sua, ipse quo- que benedictiones & viatica subsidia dabit ejusmo- di viatoribus ascendentibus ad illa: **13** & hi, be- nedicente Domino, iter suum pergent; & proficient semper ex fortitudine in fortitudinem majorem sibi divinitus collatam: **14** ac demum tandem itinere con- secto, ab ipsis in superna illa civitate Sion in habitaculo suo videbitur Deus summus super omnes, qui ob divinam potestatem sibi communicatam dii appel- lantur in terra. **15** Domine Deus omnium imperator

* Pausatio
aut immuta-
tio &c.

exer-

- 16 auribus percipe Deus Jacob.
D I A P S A L M A.
† 17 Protector noster aspice Deus :
18 & respice ÷ in : faciem Christi tui.
† 19 Quia melior est dies ÷ una: in atriis tuis,
super millia :
† 20 elegi abjectus esse in domo Dei mei ma-
gis, quàm habitare in tabernaculis
Peccatorum.
† 21 Quia misericordiam & veritatem ÷ di-
ligit Deus:
22 gratiam & gloriam dabit.
† 23 Dominus * non privabit bonis eos qui
ambulant in innocentia.
24 Domine virtutum, beatus homo qui
sperat in te.

exercituum caelestium atque terrestrium, exaudi oratio-
nem meam: 16 auscultame precantem, ut veniam ad ha-
bitacula tua, ÷ Deus, cui servit populus, patriarcha Ja-
cobo prognatus. * 17 Tu qui instar clypei protector
nostri es, ÷ Deus, vide, 18 & respice atque intende, &c.
in faciem ejus, quem tuo chrismate unxisti & consecra-
sti Regem. 19 Quoniam melior est dies una in atriis
tuis super millia dierum extra domum tuam: 20 ideo
elegi magis potius abjectus esse in domo tua, quàm
habitare splendide in tentoriis temporariis, licet pre-
tiosissimis, hominum peccatorum. 21 Quoniam autem
Dominus Deus diligit misericordiam facere, & esse ve-
racem in suis promissis: 22 idcirco & misericorditer
gratiam, & veraciter postea gloriam dabit: 23 nec
enim donis suis Dominus privabit eos, qui iter vitæ suæ
peragunt cum innocentia morum. 24 Domine Deus
omnium imperator exercituum caelestium atque terre-
strium, beatus erit homo ille, qui spem suam in te po-
nit ad rectè beatèque vivendum.

O R A T I O N E S.

MSS.

1 **T** Abernaculorum caelestium fundator aeternæ Deus, dispone, quaesumus, ascensus in
cordibus nostris, quibus ad tua tabernacula mereamur sine lapsu peccati conscendere.
Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Apud Lan-
dolf. de Saxo-
nia.

2 **P** rotektor in te sperantium Deus, salva nos sub tuo famulatu degentes: ut segregati à
tabernaculis peccatorum, digni efficiamur habitatores domus sanctæ tuæ. Per Do-
minum nostrum Jesum Christum.

Brev. Moza-
rab. fol. 98.

3 **D** eus virtutum, cujus amabilia tabernacula, & speciosa sunt atria; in quorum ambitu
& graditur sanctitas, & congaudet divinitas; da animabus nostris illa attentius con-
cupiscere, in quibus dies una melior super millia noscitur præfulgere: & illic, quaesu-
mus, introducatur vel abjecti, dummodo non simus penitus exteri: ut innovato corpo-
re, sincera corda in te Deum vivum exultatione perpetuâ gaudeant; & laudem tuam dul-
ci modulatione, ac pio famulatu per succedentia saecula jocundantes persolvant.
(R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis & omnia re-
gis in saecula saeculorum. R. Amen.)

LXXXIV.

In finem, filiis Core, psalmus.

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Hic psalmus, de primo Salvatoris adventu locutus, illorum personæ congruit, qui sincera ei mente crediderunt. In pri-
mâ parte psalmi Propheta Domino breviter gratias agit, quoniam de illa antiquitate Judaicæ nationis pervenit populus
ad culturam Domini Salvatoris: Benedixisti Domine terram tuam. Secundâ refert, quemadmodum iram suam Dominus in
populo Judæorum mitigare dignatus est, expetens adventum Christi; in quo humana cecitas fidei lumen accepit: Mitigasti
omnem iram tuam, & reliqua. Tertiâ parte ad seipsum verba convertit; & prophetia spiritu incarnati Verbi prædicat
adventum: Audiam quid loquatur in me Dominus Deus, & reliqua.

Eusebius Cæsariensis. Prophetia in Christum, & in eos, qui per ipsum sunt redempti.

S. Athanasius. Psalmus gratiarum actionis.

Feria VI. ad
Vigilias.

* Cardin. Thomaf. Et hic quoque redditus quasi ex persona ipsius populi rogans, ut edita regalia de reversione captivorum
divinæ gratiæ accessione firmentur. Aliter, vox Apostolica ad novellum populum.

Psalt. Syr. De compensatione, & salute facta ipsis a Deo: & prophetia de Christo, vers. 25.

Psalt. Arab. vers. 27.

P S A L M U S A D P R E C A N D U M.

Propheta.

- 1 **B** ENEDIXISTI DOMINE TER-
RAM TUAM:
2 avertisti captivitatem Jacob.
† 3 remisisti iniquitatem plebis tuæ:
4 operuisti omnia peccata eorum.
D I A P S A L M A.
† 5 mitigasti omnem iram tuam:
6 avertisti ab ira indignationis tuæ.
† 7 Converte nos Deus salutaris noster:
8 & averte iram tuam a nobis.

Num-

In perpetuum decantandus, Levitis Cantoribus
ex progenie Core datus ad cantandum. PROPHE-
TA. 1 Beneficiâ tuâ Domine olim benè voluisti ha-
bitatoribus terræ tuæ Israeliticæ: 2 & revertere fecisti
à captivitate captivos posteros Jacobi. 3 remisisti po-
pulo tuo iniquitates suas: 4 & ad hunc modum operui-
sti omnia peccata eorum, ne amplius ea videres ad pu-
niendum. * 5 continuisti & sedasti omnem iram tuam
in eos: 6 teque avertisti ab ira vehemente justî furoris
tui. 7 Nunc ergo consimiliter converte nos ad te; &
reconcilia nos tibi o Deus, qui das nobis omnem salutem
ac sanitatem: 8 & averte à nobis indignationem tuam.

* Pausatio
&c.

Num

- † 9 Numquid in aeternum irasceris nobis?
 10 ÷ aut: extends iram tuam a generatione in generationem?
 † 11 ÷ Deus: tu conversus, vivificabis nos:
 12 & plebs tua laetabimur in te.
 † 13 ostende nobis Domine misericordiam tuam:
 14 & salutare tuum da nobis.
 † 15 Audiam, quid loquatur ÷ in me: Dominus Deus;
 16 quoniam loquetur pacem in plebem suam,
 † 17 & super sanctos suos, & in eos qui convertuntur ad cor.
 † 18 Verumtamen prope timentes eum salutare ipsius,
 19 ut inhabitet gloria in terra nostra.
 † 20 Misericordia & veritas obviaverunt ÷ sibi:
 21 iustitia & pax osculae sunt.
 † 22 veritas de terra orta est:
 23 & iustitia de caelo prospexit.
 † 24 etenim Dominus dabit benignitatem:
 25 & terra nostra dabit fructum suum.
 † 26 iustitia ante eum ambulabit:
 27 & ponet in via gressus suos.

Ps. LXVI. 7.

9 Num in aeternum iratus eris adversum nos? 10 aut iram tuam extends ac prolongabis a generatione una ad generationem aliam? 11 Deus tu rursus benigne conversus ad nos, nosque convertens ad te, reviviscere nos facito: 12 & ita per te ac in te latetur populus tuus. 13 ostende ac exhibe nobis Domine effectus misericordiae tuae; 14 & salutem, quae tuum est domum, da nobis. 15 Audiam quid dicat ad me Dominus Deus: 16 loquetur enim de pace ac tranquillitate ad populum suum, 17 tum ad eos, qui sanctimoniam profitentur, tum ad eos, qui cor suum convertunt ad ipsum Deum. 18 Adest enim verò prope eos, qui illum timent, salus illa, quae ab eo datur; 19 ut gloria bonitatis ejus habitet, ac gloriose resplendeat in terra nostra. 20 In ea nostri salvatione, quam decreto suo jam praestitit, Dei misericordia & veritas in servandis promissis, sibi invicem occurrerunt, seseque complexae sunt: 21 ejusque iustitia vindex peccatorum, ac pax atque placatio, quae pacificatus est nobiscum, sese conjunxerunt, ac invicem sunt deosculatae: 22 & ita vera probitas morum respondentium vere normae divinarum mandatorum, de habitatoribus terrae exorta est atque effloruit: 23 ac iustitia, quae a Deo datur, de caelo prospexit & comparuit, ut ad nos descenderet iustificandos: 24 nam & Dominus dabit benignitatem & suavitatem suam: 25 & sic habitatores terrae nostrae dabunt fructum bonorum operum suorum. 26 & sanè iustitia Dei, quae nos ex peccatoribus iustos facit coram eo, praebit ad nos: 27 ac tum ipse Deus gressus suos ponet in viam, ac veniet ad nos, ac apud nos mansionem faciet in eternum.

O R A T I O N E S.

MSS.

1 **R**emitte Domine iniquitatem plebis tuae: & ostende nobis misericordiam tuam, quae nos in viam pacis, iustitiæ praecedente, perducatur. Per Dominum.

Brev. Mozarab. fol. 66.
73. 81. 98.

2 **C**onverte nos Deus salutaris noster; & averte iram tuam à nobis: ac super populum tuum pacem praesta, quam loqueris; ut plebs tua laetetur in te; ac salutare tuum custodiā salutis intelligens, vel misericordiam tuam temporum prosperitate cognoscat, vel benignitatem tuam fructuum foecunditate suscipiat. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

fol. 107.

3 **A**verte Domine faciem tuam à peccatis nostris; & omnem iram ac furorem tuum à nobis remove: Ecclesiae tuae pacem concede; & omnes iniquitates nostras clemens dele: remove ab oculis tuis nostrarum facinus voluptatum; nostraeque confessioni tuum clementer appone auditum; & veniae da remedium. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 129.

4 **C**onverte nos Deus salutaris noster ad te: ut avertas iram tuam à nobis; quia aderit respiramen, si suspenderis furorem: sit clementia proxima, ut procul sit ira: converte nos, ut miserando vulnera nostra sanes: ne aversus justè pro peccato, plagas potius multiplices. ergo rogamus, ut praeveniat iustitiam pietas, & praecupet poenam indulgentia; nos quoque ad te converte; ut tribuas salutem, & subtrahas ultionem. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 70.

5 **O**stende nobis Domine misericordiam; teque populum praestolantem reple laetitia: quò & plebis tuae iniquitatem remittas, & peccata nostra ab ira mitigatus operias. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus &c.

fol. 63.

6 **O**stende nobis Domine misericordiam tuam, & salutare tuum da nobis: plenā gratiae ubertate demonstra; plebis tuae iniquitatem remitte; & cuncta peccata tegmine indulgentiali cooperi. converte nos itaque ad te, & conversis praecepta tua servare concede: & tamen exorabilis sit tua clementia; ut in nobis nec ira tua, in quantum merito peccati gravamur, defaeviat; nec indignatio bonitatem tuam commoveat: sed praesta, ut dum verbere pectora tundimus, & gementes occulta conscientiarum (cum te non lateant) pro palamus, meritum nostrarum evadamus culparum: ut te Dominum misericordiae, & veritatis auctorem complexione iustitiae & pacis perpetuae hereditatis fruamur. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

LXXXV.

Oratio ÷ ipsi: David.

B E D A.

Sensus my-
sticus.David significat Dominum Salvatorem: sive quia interpretatio ejus Manu fortis ac desiderabilis habetur; sive quia ex
ejus stirpe carnem sumpsit: qui est super omnia Deus, benedictus in secula.

Per totum psalmum orat Dominus Iesus Christus: in primâ sectione dicens, quæ ipsi tantum probantur aptari: Inclina Domine aurem tuam, & reliqua. Secundâ, pro membris suis, quorum ipse caput est, humiliter deprecatur: Deduc me Domine in via tua. Tertiâ, ex sua iterum persona reloquitur, quod ad eum specialiter pertinet: Deus iniqui insurrexerunt in me.

Eusebius Cæsariensis. Oratio Davidi: & Prophetia de vocatione Gentium. (al. tantum: Gentium vocatio.)

S. Athanasius. Psalmus in interpellatione & oratione & deprecatione.

* Cardin. Thomas. Ipse David in angustia positus orat. Potest & Ezechia convenire, ab Assyriis obfesso. Aliter, vox Christi ad Patrem.

Psalm. Syr. Davidis, cum edificavit Domum Domini: & prophetia de vocatione gentium. Præterea oratio peculiaris iusti, vers. 33.

Psalm. Arab. vers. 34.

Eria VI. ad
Vigilias.

S. Hier. Iste Psalmus vocem continet nostri Mediatoris venientis ad Passionem. In fine verò ipsius Prophetæ tenet orationem.

P S A L M U S A D P R E C A N D U M.

Propheta.

1 INCLINA DOMINE AUREM
TUAM ÷ ET: EXAUDI ME:

2 quoniam inops & pauper sum ego.

† 3 Custodi animam meam, quoniam sanctus sum:

4 salvum fac servum tuum Deus meus
sperantem in te.† 5 Miserere mei Domine: quoniam ad te
clamavi totâ die:

6 laetifica animam servi tui;

7 quoniam ad te Dñe animam meam levavi.

† 8 Quoniam tu Domine suavis & mitis,

9 & multae misericordiae, omnibus in-
vocantibus te:

† 10 auribus percipe Dñe orationem meam:

11 & intende voci deprecationis meae:

† 12 in die tribulationis meae clamavi ad te;
quia exaudisti me.

† 13 Non est similis tui in diis Domine:

14 & non est secundum opera tua.

† 15 Omnes gentes, quas ÷ cumque: feci-
sti, venient,

16 & adorabunt coram te Domine:

17 & glorificabunt Nomen tuum:

† 18 quoniam magnus es tu, & faciens mi-
rabilia;

19 tu ÷ es: Deus solus.

† 20 Deduc me Domine in via tua:

21 & ingrediar in veritate tua:

22 laetetur cor meum ut timeat nomen tuum.

† 23 Confitebor tibi Domine Deus meus,
in toto corde meo;

24 & glorificabo nomen tuum in aeternum:

† 25 quia misericordia tua magna ÷ est: su-
per me;26 & eruisti animam meam ex inferno in-
feriori.

† 27 Deus iniqui insurrexerunt super me:

28 & synagoga potentium quaesierunt ani-
mam meam:

29 & non proposuerunt te in conspectu suo.

† 30 Et tu Dñe Deus, miserator & misericors,
patiens

Oratio inspirata Davidi. PROPHETA. 1

Præbe Domine aurem tuam mihi acclinato ad terram, & exaudi me: 2 quia ego sum inops afflictus & pau-
per. 3 Custodi animam meam à malo; quia per fidei
ac pietatis professionem tibi sacratus sum: 4 salva me
servum tuum sperantem in te, ÷ Deus. 5 Misereatur te
mei Deus; quia ad te clamavi ac clamabo totâ die &
per singulos dies: 6 & laetifica animam meam servi tui;
7 quia ad te Domine elevavi mentem meam. 8 Quoniam
Domine es bonus & suavis, mitis & propitiabilis ac
parcens, 9 & copiosus in misericordia erga omnes, qui
te invocant & implorant: 10 ideo clementibus auri-
bus accipe Domine orationem meam: 11 & attende
voci hujus deprecationis meae: 12 in quovis tempore
afflictionis meae, & nunc potissimum, fiducia magna af-
fectuque vehementissimo clamavi ad te; propterea,
quod sæpè me aliis exaudisti. 13 Non est similis tui
in falsis diis Gentium, vel in principibus ministris vica-
riis deitatis tuæ Domine; 14 & non est opus aliquod,
quod possit equiparari ad opera miranda tua. 15
Quare omnes gentes, quascumque tu fecisti, venient
tandem ad agnitionem tui, 16 & procumbent
adorantes coram te; 17 ac palam gloriosèque
laudabunt divinum tuum numen, prædicantes, 18
quod magnus es tu, & faciens opera mirabilia; 19
ac quod tu solus es Deus verus & magnus. 20
Doctor & ductor esto mihi Domine in lege tua,
quæ est via veniendi ad te: 21 sicque ego à te
ductus, proficiscar ac proficiam in veritate veræ ac
divinæ sapientiæ tuæ: 22 & fac, ut letetur unicuique
in te solo cor meum, ut castè timeat divinum Nu-
men tuum. 23 Profitebor tibi Domine dignas,
quantum potero, laudes tuas affectu toto cordis
mei; 24 tuumque divinum numen gloriosissimè lau-
dabo in sempiternum; 25 pro eo quod magna sit
misericordia tua erga me; 26 & eo quod animam
meam ex inferno extremo & profundissimo liberave-
ris, ne ed descenderet. 27 O Deus mi, ecce ini-
qui ac superbi insurrexerunt adversum me; 28 ac
cæcus robustorum quaesierunt perdere animam meam
& vitam meam; 29 ac non posuerunt te in con-
spectu oculorum mentis suæ, ut te revererentur. 30
Tu autem Domine Deus es miserator, ac clementer
miserators,

patien-

† 13.
Exod. XV. 11.
Deut. III. 24.† 16.
Ps. XXI. 18.† 18.
Ps. LXXI. 18.
LXXVI. 15.† 20.
Psalm. V. 9.
XXIV. 4.
XXVI. 11.
EXLII. 8.† 27.
Psalm. LIII. 5.
† 30. 31.
Exo. XXXIV
6. Num. XIV.
18. II. Esdr.
IX. 17. Psalm.
CXIV. 8.

† 34.
Psalm. CXV.
* 16.

- 31 patiens & multae misericordiae & verax:
† 32 respice in me & miserere mei:
33 da imperium tuum puero tuo;
34 & salvum fac filium ancillae tuae.
† 35 Fac mecum signum in bonum; ut videant qui oderunt me, & confundantur;
36 quoniam tu Domine adjuvisti me, & consolatus es me.

31 patienter expectans ac differens poenam, atque multas misericordias, ac verax ac fidelis in tuis promissis: 32 respice ergo ad me; ac miserere mei: 33 ac fortitudinem atque robur, quod tuum est donum, da mihi servo tuo; 34 & ab illis iniquis insurgentibus in me salva me filium matris non infidelis sed fidelis, ac ancillae tuae, teque colentis. 35 Fac mecum signum aliquod ac indicium in bonum, bonae erga me voluntatis tuae testimonium: ut illud videant, qui me oderunt, et pudore suffundantur, 36 propterea quod tu mihi auxiliatus fueris, meque fueris consolatus.

O R A T I O N E S.

MSS.

- 1 **L**Aetifica Domine vultum familiae tuae: & erue animas nostras ex inferno inferiori: ut tui vultus contemplatione protecti, desideria carnis spirituali dominatione calcemus. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Apud Landol. de Saxonia.

- 2 **D**educ Domine nos in via veritatis tuae; ut exultantes timeamus te; & confiteamur nomini sancto tuo: ut simus bonis operibus signati; & confundantur inimici nostri. Per Dominum.

Brev. Mozarab. fol. 99.
255. 266.
* al. ut.
* al. videntur.
* al. ereptos.
fol. 144. 246.

- 3 **D**eus suavis ac mitis, multumque invocantibus te misericors; orationem nostram auribus percipe; ac de multitudine misericordiae tuae nostra errata remove: * & ne humi proni reptemus, ad te * & visendum nos * erectos statue. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

fol. 166.

- 4 **M**iserere Domine ad te tota die clamantibus; teque in tribulatione invocantibus exste propitius: ut in quibus maiestatem tuam adorando laudamus, digne suscipias; & pro quibus te timemus, pius ignoscas. timoris igitur tui obedientiam corda nostra laetifica; & consolationis dulcedine dubietatem nostrae mentis conforta. sed quia tu suavis ac mitis es, suavitatem ex tua indulgentia hauriamus; & in retribuendo pium te mitemque sentiamus. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 207.
De Fessione Domini.

- 5 **R**espice in nos Domine, & miserere nostri; teque in tribulatione invocantibus assiste propitius: ut in quibus maiestatem tuam adorando laudamus, digne suscipias; & pro quibus te timemus, pius ignoscas. timoris igitur tui obedientiam corda nostra laetifica; & consolationis dulcedine dubietatem nostrae mentis conforta. & quia tu suavis ac mitis es; suavitatem ex tua indulgentia hauriamus: & in retribuendo pium te mitemque sentiamus. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

fol. 268.

- 7 **S**alvos nos fac servos tuos Domine Deus noster, sperantes in te; quia suavis ac mitis multumque misericors es: respice in nos, ac miserere nostri: ut nominis tui magnitudine cor nostrum laetetur; te timeat, ut laetetur: deduc nos in via tua; & ambulantes in veritate tua consolare adiutorio, & adjuva consolando. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 384.
De S. Maria Magdalena.

- 8 **D**eus Dei Filius, quem illa beata Maria Magdalena in toto corde confessa, nomen tuum honorificando, producta est ut coronanda; da in ore nostro confessionem, quae nos expurget a crimine: ut quidquid in tuae laudis honore depromimus, in lucro prodesse aeterni muneris sentiamus. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

Comment.
huius Psalm.
T. 7. S. Hieronymi

- 9 **P**recamur te Domine, ut Crucis tuae signo tutati, atque ejus praesidio custoditi, mereamur ab omnibus diaboli insidiis liberari. quia tibi est honor & gloria cum aeterno Patre & Spiritu Sancto in saecula saeculorum. *Amen.*

LXXXVI.

Filiis Core, psalmus cantici.

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Filiis Core, fideles significant Christianos: quibus Propheta Civitatem Dei pradicat; ut eis tanta gloria major augetur affectus. *ALITER*. Omnes pene psalmi, qui Filiis Coræ titulantur, lætitia pleni sunt: non enim secuti iniquitatem patris, alienum à Deo ignem libidinosum assumunt: sed hoc amantes, quod diligit Dominus, de Civitate Dei gloriosa loquuntur. In primâ parte Propheta loquitur ad fideles, celestem prædicans Civitatem: Fundamenta ejus in montibus sanctis. Secundâ, Dominus Salvator eam diversorum nominum allusione credituram esse pronunciat; increpans Synagogam, quare ipsa non cognoverit Deum; cui fides Gentium devota crediderit? Memor ero Rahab (& Babylonis scientibus me.) ecce alienigenae, & reliquæ. Tertiâ parte, Propheta uno versu futuri sæculi beatitudinem tangit: quæ partes, Diapsalmatum sunt quoque interpositione discretæ: Sicut lætantium, omnium habitatio in te.

Eusebius Cæsariensis. Christi Incarnatio, & vocatio Gentium.

S. Athanasius. Psalmus in narratione.

Cardin. Thomaf. Præceptis decem tribubus, Assyrii, quamvis obsiderent Hierusalem, non tamen debellare potuerunt. *Aliter*, vox Apostolica de Ecclesia.

Eccles. VI. ad
Vigilias.

Psalt. Syr. De liberatione Hierusalem, vers. 13.

Psalt. Arab. numerus vers. 10.

P S A L M U S A D M E D I T A N D U M.

Propheta.

1 **F**UNDAMENTA EJUS IN MONTIBUS SANCTIS.

2 Diligit Dominus portas Sion, super omnia tabernacula Jacob.

† 3 Gloriosa dicta sunt de te Civitas Dei.
D I A P S A L M A.

DEUS.

† 4 MEMOR ERO Rahab & Babylonis scientium me.

† 5 ecce elienigenae & Tyrus & ÷ populus: Aethiopum, hi fuerunt illic.

Propheta.

† 6 NUMQUID SION dicet homo:

7 & homo natus est in ea:

8 & ipse fundavit eam Altissimus?

† 9 Dominus narrabit in scripturis populorum & principum horum qui fuerunt in ea.

D I A P S A L M A.

† 10 Sicut lætantium, omnium habitatio est in te.

Psalmus traditus Levitis Cantoribus de progenie Core, decantandus, instrumento musico inchoante, & cantu vocis subsequente. *PROPHETA*. 1 Fundamenta siue argumentum hujus Psalmi est de sanctis montibus, ubi constructa est Civitas Sion. 2 Diligit Dominus portas ac totam urbem ipsam Sion, plusquam reliqua habitacula & civitates populi ex progenie Jacobi patriarchæ. 3 Quam gloriosa dicta sunt per Prophetas de te, ÷ Sion, civitas præ ceteris Deo dicata! * *DEUS*. 4 Ego Deus memor ero superbae olim Aegypti & Babylonis, jam tandem agnoscendum atque colentium me in eadem Sione. 5 & ecce Palæstini alienigenæ, & gens civitatis Tyri, ac populus Aethiopum, hi quoque fuerunt in ea urbe Sion; & ex eisdem nationibus illic plurimi nati sunt. *PROPHETA*. 6 Nonne Sioni dicet homo, 7 quod & ex omni natione homo natus sit in ipsa; 8 ac quod Deus ipse altissimus eam fundaverit? 9 Dominus hæc tam gloriosa hujus Civitatis narrabit in Scripturis sanctis populorum suorum, & horum principum, qui fuerunt in ea. * 10 Cohabitatio omnium istiusmodi populorum intra mœnia tua, ÷ Sion, concors est atque jucunda, veluti magno gaudio collætantium.

* Pausatio
aut immuta-
tio musica
cantilenæ in-
ter psallen-
dum.* Pausatio
&c.

O R A T I O N E S.

MSS.

1 **F**undamentum fidei nostrae, Deus, qui in mentibus sanctis tamquam in excelsis montibus aeternitatis, portas justitiæ muniente, componis; concede nobis in te gloriose credere; teque ad redemptionem nostram hominem factum prædicabiliter confiteri. Qui cum Patre & Spiritu Sancto vivis & regnas Deus per omnia.Apud Lan-
dolf. de Saxo-
nia.2 **F**undator bonorum omnium, Deus, concede nobis tales fieri; ut mereamur omnium in te lætantium lucis aeternae habere consortium. Per Dominum.

LXXXVII.

* Psal. LII. 1.

*Canticum psalmi, filiis Core, in finem. * pro Mabeleth ad respondendum.*
Intellectus: Eman Ezrahita:

Edit. Rom. Canticum psalmi, filiis Core, in finem. Pro Amelech ad respondendum. Intellectus, Eman Israëlita.

B E D A.

* Mabeleth.

* Amalech, interpretatur Chorus divina verba decantans: & quod additur, Ad respondendum, significat organa musica prævenisse, & Chorum respondisse solemniter: mysticè innuens Domini Passionem, quæ hoc psalmo cantatur, Ecclesiam concorditer imitari debere. Nam & Eman Israëlita, qui Frater ejus, & vir videns Deum interpretatur, eundem fidelem populum denunciat, de quibus dicitur; Ite, nunciate fratribus meis. Est autem Eman, filius Jobel, filii Samubel, de familia Caath, filii Levi; unus de Cantoribus, quos David in collatione Arcæ præfecit reliquis ad canendum. Hieronymus hunc titulum

* I. Paralip.
VI. 13.

titulum ita exposuit: Psalmus iste refertur ad fidem; & filiis Coræ præcipientibus, omnis in eandem vocem respondit chorus; Eman Israelita vel Ezrahita sensu prudentiaque compositus. Arnobius ita: In hujus psalmi titulo nominantur quidem filii Coræ: sed Psalmus canticum (suum) pro Amalech dirigit; & dat intellectum Eman Israelita. Amalech Hebraei destitutum vocant; Eman, inopem. ergo ad destitutum & pauperem sermo est: illum credo, quem relinquentes solum discipuli, fugerunt: qui, cum dives esset, pro nobis pauper factus est.

Per totum psalmum Dominus loquitur. In prima parte deprecatur auxilium; per similitudines varias contemptum suum referens, quem a Judæis erat persequutus: Domine Deus salutis meae, & reliqua. Secundâ, quæ sit possurus enumerat; asserens mortuos à medicis non esse suscitandos, ut possint Deo confiteri: Longè fecisti notos meos à me. Tertiâ, negat misericordiam Domini sepultos edicere; aut perditos laudes Domini personare: propterea resurrectionem sibi celerrimam venire deprecatur; in qua oratione perseverans, loquitur à parte membrorum; diversas commemorans Passiones, quas tam ipse, quam plebs ejus sustinuit devota: Numquid narrabit aliquis in sepulchro misericordiam tuam? & reliqua.

Eusebius Caesariensis. Christi mortem prophetat.

S. Athanasius. Psalmus in interpellatione & oratione & deprecatione.

* Cardin. Thomas. Ut supra. Aliter, vox Christi de Passione sua ad Patrem.

Pfalt. Syr. De populo, qui erat in Babel, vers. 40.

Pfalt. Arab. vers. 38.

S. Hier. Iste Psalmus Passionis Dominicae continet Sacramenta, ea proferens usque ad consummationem, quæ idem Dominus passus pro mundi salute ad Patrem locutus est.

Feria VI. ad
Vigilias.

P S A L M U S L A M E N T A T I O N I S.

Propheta.

1 **D**OMINE, DEUS salutis meae,
2 in die clamavi + & nocte corā te.

† 3 Intret in conspectu tuo oratio mea:

4 inclina aurem tuam ad precem meam.

† 5 quia repleta est malis anima mea:

6 & vita mea inferno appropinquavit.

† 7 aestimatus sum cum descendentibus in lacum:

8 factus sum sicut homo sine adiutorio,
inter mortuos liber:

† 9 sicut vulnerati, dormientes in sepulchris,
quorum non es memor amplius;

10 & ipsi de manu tua repulsi sunt.

† 11 Posuerunt me in lacu inferiori,

12 in tenebrosis & in umbrā mortis.

† 13 Super me confirmatus est furor tuus:

14 & ones fluctus tuos induxisti super me.

D I A P S A L M A.

† 15 Longè fecisti notos meos a me:

16 posuerunt me abominationem sibi.

† 17 Traditus sum, & non egrediebar;

18 oculi mei languerunt prae inopia.

† 19 Clamavi ad te Domine totā die:

20 expandi ad te manus meas.

† 21 Numquid mortuis facies mirabilia?

22 aut medici suscitabunt, & confitebun-
tur tibi?

D I A P S A L M A.

† 23 Numquid narrabit aliquis in sepulchro
misericordiam tuam?

24 & veritatem tuam, in perditione?

† 25 numquid cognoscentur in tenebris mi-
rabilia tua?

26 & iustitia tua, in terra oblivionis?

† 27 Et ego ad te Domine clamavi:

28 & manē oratio mea praeveniet te.

† 29 Ut quid Domine repellis orationē meā?
30 avertis faciem tuam a me?

† 31 Pauper + sum: ego, & in laboribus a
juventute + mea:

32 exaltatus autem, humiliatus sum &
conturbatus.

† 33 In me transierunt irae tuae:

34 + & terrores tui conturbaverunt me:
cir-

Canticum psalmi, cantu vocis & instrumento musico subsequente cantandum, datum Levitis Cantoribus ex progenie Core; præcinendum autem per chorum, ut ab altero choro responderetur, id est repeteretur: plenum intelligentiæ & eruditionis; inspiratum Eman Ezrahita. **PROPHETA.** 1 Domine Deus salvator mei, 2 per diem ac noctem clamavi coram te. 3 Ingrediatur, obsecro, & admittatur coram te acceptabilis oratio hæc mea: 4 ac inclina aurem tuam benignam ad deprecationem hanc meam Domine: 5 quia anima mea repleta est malis; 6 ac vita mea jam appropinquavit, ut in infernum descendat. 7 immò jam sum reputatus ac annumeratus cum mortuis descendentibus in foveam sepulchri: 8 & factus sum sicut homo invalidus, ac omni auxilio destitutus; ac numeratus sum inter mortuos, ac jam liber à rebus hujus vitæ: 9 ac aestimatus sum sicut vulnerati ac interfecti, projecti ac dormientes in sepulchris, quorum non amplius recordaris, ut vitæ restituas ante finem sæculi; 10 cum ipsi & à manu tua, quæ vitam illorum conservabas, sint jam abscissi atque repulsi. 11 Positus sum in infimo lacu, 12 in tenebrosis locis ac in profunditatibus ac umbræ vicinæ mortis. 13 Super me firmiter aggravata est indignatio tua: 14 & super me induxisti altos illos fluctus tuos afflictionum grandium me submergentium. * 15 Longè fecisti à me notos ac amicos meos; 16 qui noti mei habuerunt me sibi abominandum. 17 Traditus sum manibus inimicorum, & ita undique conclusus, ut & inde egredi non possim: 18 & oculi mei lacrymas effuderunt, ac elanguerunt ob inopiam summam ac afflictionem. 19 In tantis malis clamavi ad te Domine totā die; 20 & extendi ad te palmas meas. 21 Numquid iis, qui mortui jam sunt, facies mirabilia? 22 aut medici mortuos resuscitabunt, ut hi, ubi resuscitati fuerint, fateantur tibi in hoc mundo laudes tuas? * 23 numquid aliquis mortuorum in sepulchro narrabit misericordiam tuam? 24 aut aliquis, qui jam interit, in sepulchro, interitus loco, narrabit veritatem tuam in servandis promissis tuis? 25 Numquid in tenebris sepulchri agnoscentur à cadaveribus mirabilia tua? 26 ac iustitia tua numquid agnoscetur in terra, quæ oblivioni tradita est? 27 Ego autem semper ad te Domine clamavi: 28 & à primo mane ante omnia oratio mea semper venit ad te. 29 Quare Domine abjicis, & à te expellis orationem animæ meæ, ne eam exaudias? 30 ac quare me aversaris vultu tuo velut iratus? 31 Pauper sum ego, & semper fui in laboribus ac ærumnis ab adolescentia mea: 32 elevatus autem & grandior ac provectior factus ætate, magis magisque depressus sum, ac destitutus sum atque conturbatus. 33 Super me transierunt pœna inflicta ab ira tua: 34 & terrores a te immissi me opprefferunt ac conturbaverunt.

* Pausatio
aut immuta-
tio musica
&c.

* Pausatio
&c.

que

Ps. 14.
Psalm. XLI. 3.

Ps. 15.
Job XIX. 13.

Ps. 16.
Psalm. XXX. 12.

Ps. 22.
Eccli. XVII. 26.

Ps. 23. 24.
Psalm. VI. 6.
XXIX. 10.
CXIII. * 17.
CXVII. 17.
II. XXXVIII 18.

Ps. 28.
Psalm. V. 4.

† 35 circumdederunt me sicut aqua totâ die;
36 circumdederunt me simul.
† 37 Elongasti a me amicum
38 & proximū + & : notos meos a miseria.

35 quæ pœnæ atque terrores circumdederunt me quasi
aque submergentes ac suffocantes totâ die; 36 ac circum-
dederunt me pariter eodem tempore simul omnes. 37 Lon-
gè fecisti à me amicum 38 ac sodalem ac notos meos,
qui se a me abscondunt ob extremam summamque mise-
riam meam.

† 38.
Ita cod. Ale-
xandrinus.

O R A T I O N E S.

MSS.
Ad Matutinum.

1 **R**edemptor omnium, ineffabilisque salutis nostrae Deus, qui pro nobis inferna pene-
trans, factus es inter mortuos liber; exaudi matutinam familiae tuae precem; &
erue nos ab inimici insidiantis pessimâ servitute. Qui cum Patre & Spiritu Sancto vivis & re-
gnas Deus per omnia saecula saeculorum.

Brev. Mozar.
fol. 157.
De Passione
Domini.
* ibi, reten-
turi.

2 **D**omine Jesu Christe, qui traditurum te morti, ante mortem praescius praedixisti;
& illuc, ubi constituta est domus omnis viventis, ad inferna utique, moriens de-
scendisti; da nobis, ut cum tempus vocationis nostrae advenerit, illuc non deveniamus * re-
tinendi in poenam; quô tu moriens liberator accessisti per veniam: sed emittens manum
tuam, de profundo inferni manifestâ potentiâ libera; qui solus pro impiis tuam ponere di-
gnatus es animam. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus &
vivis & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

fol. 176.

3 **I**ndigentiam nostram inopiamque, bone Christe, considera: ne quando avertens à nobis
faciem tuam, abjicias animam nostram: ut qui pauperes & aerumnosi ab adolescentia
sumus, deliciis aliquando recreati caelestibus, aeternâ nos vestitos immortalitate laetemur.
(*R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.)

fol. 207.

4 **E**genti, & in laboribus consistenti Ecclesiae tuae, Christe, citius consolator occurre: ut tu,
qui pro ea egens & pauper effectus es, donis caelestibus eam in futuro remuneres.
R. Amen. Per misericordiam &c.

fol. 218.
De Passione
Domini.
* for. fac frui.

5 **C**hriste Dei Filius Patris, qui notis longè astantibus in passione discipulis, visionem in-
geris crucis; ne elongari te, quaesumus, patiaris à nobis: sed notas nobis effice
vias tuae dulcedinis; quique traditus non egrederis, scilicet dum in oculis interioribus
Deum te hominibus monstrari non pateris; verâ cognitione nos * facie tuae divinitatis: ut
in ea te post transitum potiamur substantiâ. qui cum Deo Patre & Spiritu Sancto unus per-
manes in trinitate & in gloria sempiterna. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus no-
ster &c.

* Comment.
hujus Psalm.
T. 7. S. Hie-
ronymi.

6 **S**upplices te, Christe, deprecamur, ut plebem tuâ passione à laqueo inferni liberam, tuâ
fortitudine roborare, ac de secundae mortis nexibus digneris absolvere: ut expediti
ac liberi, regno tuo mereamur adjungi. Tibi gloria & imperium cum aeterno Patre &
Spiritu Sancto in cuncta saecula saeculorum. *Amen.*

LXXXVIII.

Intellectus, Ethan Ezrahitae.

Edit. Rom. Intellectus, Ethan Israëlitaë.

B E D A.

Sensus my-
sticus.
* I. Paralp.
VI. 44.
* III. Reg.
IV. 31.

Ethan interpretatur Robustus: & quia psalmus iste laudes erat & promissiones Domini narraturus, incommutabilis
fidelium verborum firmitas, Robusti nomine praemonstratur. ubi & Intellectus necessarid præscribitur, utpote quia thronus
David promittitur æternus; qui interim juxta historiam olim cernitur esse destructus. Ethan autem iste, sicut & Heman,
vel de cantoribus David regis est, quos * Verba dierum narrant; filius videlicet Cusi, filii Abdi, de cognatione Merari filii
Levi: vel de illis sapientibus, quibus in libro * Regum, Salomonis sapientia præfertur: Sapientior, inquit, Ethan Ezra-
hitâ & Heman. tantæ ergo scientiæ hoc carmen est, ut sapientissimi illius nomini mereatur adscribi.

Ethan iste Robustus, qui tanta mentis illuminatione completus est, ut Israelita verissimè nuncupetur; primo ingressu
psalmi dicit, se misericordias Domini cantaturum; quoniam multa promisit fideli populo profutura: Misericordias Domini in
aeternum cantabo. Secundâ parte, diversis modis laudes Domini potentiamque describit: Confitebuntur caeli mirabilia
tua Domine. Tertiâ, Paternas in Christum pollicitationes enumerat: Tunc locutus es in visione Sanctis tuis. Quartâ, ip-
se Dominus ob Passionem, quam pertulit, inimicis traditus asseritur: Tu verò repulisti. Quintâ, fragilitati humanæ posu-
lat subveniri; quia non in vanum filios hominum plasmaverat: Usquequò Domine avertis, in finem? Sextâ, rogat Domi-
num suas promissiones implere, quas David seruo suo secisse declarat; & memorari, qualia servi ejus ab impiis opprobria
sustinuerunt: Ubi sunt misericordiae tuae antiquae Domine?

Eusebius Caesariensis. Docet Regnum Christi ex semine David.

S. Athanasius. Psalmus in narratione.

* Cardin. Thomas. Prædicit, captivos in Babilone nihil quidem de meritis propriis, sed de promissionibus ad David Do-
mini convenire, ut qui genus omne Judæorum, vel Reges illius se custodire promiserat, sponsionis fidem rebus implere dignetur,
in honorem Regum populos protegendo. Vel vox Christi ad Patrem de Judæis. Aliter, de tempore illo, quo numeratus est
populus, historia canitur.

Psalt. Syr. De populo, qui erat in Babel, vers. 23.

Psalt. Arab. numerus vers. 102.

Feria VI. ad
Vigilias.

S. Hier. Isle Psalmus in multis vocibus continetur; habet enim vocem Patris ad Filium, Filii ad Patrem, Ecclesia, ipsiusque Prophetæ, vel Apostolorum: ex prophetica ergo voce sic inchoat ad Patrem:

PSALMUS AD LAUDANDUM DEUM ET MEDITANDUM.

Propheta.

1 MISERICORDIAS DOMINI IN
AETERNUM CANTABO:† 2 in generationem & generationem annu-
nunciabo veritatem tuam, in ore meo.† 3 quoniam dixisti, In aeternum miseri-
cordia aedificabitur:4 † in: caelis praeparabitur veritas tua
in eis:

† 5 Disposui testamentum electis meis:

6 juravi David servo meo;

7 Usque in aeternū praeparabo Semen tuū:

† 8 & aedificabo in generationem & gene-
rationem Sedem tuam.

D I A P S A L M A.

† 9 Confitebuntur caeli mirabilia tua Dñe:

10 & † enim: veritatem tuam in ecclesia
sanctorum.

† 11 quoniam quis in nubibus aequabitur Dño?

12 similis erit Deo in filiis Dei?

† 13 Deus, qui glorificatur in cōsilio sanctorū,

14 magnus & terribilis super omnes qui in
circuitu ejus sunt.

† 15 Domine Deus virtutum, quis similis tibi?

16 Potens es Domine; & veritas tua in
circuitu tuo.

† 17 Tu dominaris potestati maris:

18 motum autem fluctuum ejus tu mitigas.

† 19 Tu humiliasti sicut vulneratum, superbū:

20 in brachio virtutis tuae dispersisti ini-
micos tuos.

† 21 Tui sunt caeli; & tua est terra:

22 orbem † terrae: & plenitudinem ejus
tu fundasti.

23 Aquilonem & Mare tu creasti:

† 24 Thabor & Hermon † in: nomine tuo
exultabunt:

25 tuum brachium cum potentia.

† 26 Firmetur manus tua; & exaltetur de-
xtera tua.

27 Justitia & judiciū praeparatio sedis tuae:

† 28 misericordia & veritas praecedent fa-
ciem tuam.

29 Beatus populus qui scit jubilationem:

† 30 Dñe in lumine vultus tui ambulabunt:

31 † & in nomine tuo exultabūt totā die:

32 & in justitia tua exaltabuntur.

† 33 quoniam gloria virtutis eorum tu es:

34 & in beneplacito tuo exaltabitur cornu
nostrum:

† 35 quia Domini est assumptio: nostra:

36 & Sancti Israel, regis nostri.

† 37 Tunc locutus es in visione Sanctis tuis,

38 & dixisti: Posui adjutorium in potente:

39 † & exaltavi electum de plebe † mea:

inve-

Psalmus intelligentiae & eruditionis plenus, inspiratus Ethan Ezrahita. PROPHETA. 1 Multiplices ac varias misericordias tuas Domine in aeternum cantabo: 2 ac veritatem ac fidelitatem promissorum tuorum ore meo posteris annuntiabo in omnes aetates. 3 quoniam dixisti, quod tua erga nos misericordia in aeternum instar aedificij stabilis durabit: 4 ac in ipsis caelis perpetuis apparabitur ac firmabitur veritas promissorum tuorum, tamdiu duratura, quamdiu caeli ipsi: 5 dixisti enim; Percussi foedus cum iis, quos ego mihi elegi: 6 & jurando promisi servo meo David, 7 inquit; Genus stirpis tuae, o David, stabile apparabo mansurum in aeternum usque: 8 & in Messia, filio tuo aedificabo solium regni tui in omnes aetates. 9 Confiteantur caelites admirabilia consilia ac opera tua Domine: 10 quin & veritatem ac fidelitatem promissorum tuorum terrestres etiam confiteantur in congregatione sanctorum. 11 Quis enim in nubibus ac aethere equiparari poterit Domino? 12 ac quis inter Angelicos illos spiritus filios Dei assimilabitur Domino? 13 Deus, qui glorificatur in concilio sanctorum, 14 magnus atque metuendus est ultra omnes spiritus illos supernos, qui eum circumstant, eique adstant. 15 Domine Deus exercituum omnium caelestium atque terrestrium, quis similis tui? 16 Tu solus omnipotens es Domine; ac veritas atque fidelitas promissorum semper te circumstat, & abs te numquam recedit. 17 Tu dominaris potestati ac superbiae procellosi maris: 18 & motum ac elationes fluctuum ejus tu comprimis ac mitigas. 19 Tu tam facile confregisti ac humiliasti superbum illum Aegyptium Pharaonem; quam facile homo deiceret aliquem lethaliter vulneratum: 20 ac tuo forti brachio dispersisti illos Aegyptios inimicos tuos. 21 Tui sunt caeli; & terra tua est: 22 orbem terrae, ac quidquid in illo continetur, tu fundasti: 23 Aquilonem & Austrum, ubi proprie est Oceanus, tu creasti: 24 Occidens, ad quem situs est mons Thabor; ac Oriens, versus quem est mons Hermon, te creatorem suum agnoscunt; tuumque nomen tacitis suis vocibus semper cum exultatione laudari facient ab hominibus: 25 & brachium tuum est cum summa potentia ac fortitudine. 26 Firma igitur robusta atque inexpugnabilis esse ostendatur omnibus manus tua: & excelsa esse demonstratur dextera tua. 27 Solium regni tui firmiter situm est in justitia ac judicio justo: 28 misericordia tamen ac veritas promissionum tuarum semper incedent ante conspectum tuum: quia ita justus es iudex, ut sis quoque misericors pater ac verax promissor. 29 O beatum populum illum fidelem, qui novit jubilationem ejusmodi laudum tuarum, teque novit laudare cum jubilo! 30 Planè Domine tales in luce illa, ac gratia benignae faciei tuae incedent: 31 ac in tuo nomine ac protectione exultabunt tota die: 32 ac in justitia, qua tu eos justos facis, exaltabuntur. 33 tu enim est tota gloria fortitudinis eorum: tibi referenda est gloria ob fortitudinem eorum, a te ipsis datam: 34 & ob tuam bonam erga nos voluntatem elevabitur robur nostrum super hostes nostros. 35 quia assumptio nostri sub tuam defensionem, ac protectionem nostram, opus Domini est, 36 & Sancti Dei, qui Israellem sanctificant, quique noster est Rex. 37 Tunc quando promissisti David, quod in aeternum stabiliturus esses genus & thronum ejus, locutus es per visionem sanctis filiis tuis Prophetis, 38 & dixisti: Posui adjutorium meum super robustum & potentem quemdam, ad salvandum populum meum de inimicis suis; 39 & exaltavi illum, quem selegi è populo meo:

* Pausatis
&c.

nempe

† 7.
II. Reg. VII.
16.† 17.
Ps. LXIV. 8.† 19.
Exod. XIV.
28.† 21.
Genes. I. 2.† 27.
Ps. XCVI. 1.† 39.
I. Reg. XVI.
1.

† 40 *inveni David servum meum:*
 41 *oleo sancto meo unxi eum.*
 † 42 *Manus enim: mea auxiliabitur ei:*
 43 *& brachium meum confortabit eum.*
 † 44 *Nihil proficiet inimicus in eo:*
 45 *& filius iniquitatis non apponet nocere ei.*
 † 46 *& concidam a facie ipsius inimicos ejus:*
 47 *& odientes eum in fugam convertam.*
 † 48 *Et veritas mea & misericordia mea cum ipso:*
 49 *& in nomine meo exaltabitur cornu ejus.*
 † 50 *& ponam in mari manum ejus,*
 51 *& in fluminibus dexteram ejus.*
 † 51 *Ipse invocabit me; Pater meus es tu,*
 52 *Deus meus, & susceptor salutis meae.*
 † 54 *Et ego primogenitum ponam illum,*
 55 *excelsum ÷ prae: regibus terrae.*
 † 56 *In aeternū servabo illi misericordiam meā:*
 57 *& testamentum meum fidele ipsi.*
 † 58 *& ponā in saeculū ÷ saeculi, semen ejus:*
 59 *& thronum ejus sicut dies caeli.*
 † 60 *Si ÷ autem: dereliquerint filii ejus legem meam;*
 61 *& in judiciis meis non ambulaverint;*
 † 62 *si justitias meas profanaverint;*
 63 *& mandata mea non custodierint:*
 † 64 *visitabo in virga iniquitates eorum;*
 65 *& in verberibus peccata eorum.*
 † 66 *misericordiam autem meam non dispergam ab eo;*
 67 *neque nocebo in veritate mea;*
 † 68 *neque profanabo testamentum meum:*
 69 *& quae procedunt de labiis meis, non faciam irrita.*
 † 70 *Semel juravi in sancto meo, Si David mentiar.*
 71 *Semen ejus in aeternum manebit:*
 † 72 *& thronus ejus, sicut sol in conspectu meo;*
 73 *÷ &: sicut luna perfecta, in aeternum.*
 74 *& testis in caelo fidelis.*
 D I A P S A L M A.
 † 75 *Tu verò repulisti & despexisti*
 76 *distulisti Christum tuum.*
 † 77 *evertisti testamentum servi tui:*
 78 *profanasti in terra sanctuarium ejus.*
 † 79 *destruxisti omnes sepes ejus:*
 80 *posuisti firmamentū ejus, formidinem.*
 † 81 *diripuerunt eum omnes transeuntes viā:*
 82 *factus est opprobrium vicinis suis.*
 † 83 *exaltasti dexteram deprimentium eum:*
 84 *laetificasti omnes inimicos ejus.*
 † 85 *avertisti adjutorium gladii ejus:*
 86 *& non es auxiliatus ei in bello.*
 † 87 *destruxisti eum ab emundatione:*
 88 *& sedem ejus in terra collisisti.*
 † 89 *minorasti dies temporis ejus:*
 90 *persudisti eum confusione.*
 D I A P S A L M A.
 † 91 *Usquequò Domine avertis, in finem?*
 92 *exardescet sicut ignis ira tua?*

40 nempe inveni mihi Davidem servum meum: 41 & oleo meo sancto unxi eum in Regem populi mei. 42 Manus potentiae meae auxiliabitur ei, cum quo firma erit. 43 & brachium meum roborabit eum. 44 Nihil sibi proficiet inimicus in eo: 45 & quivis homo iniquus non addet nocere ei, eumque non affliget. 46 & confringam ante faciem ejus inimicos illius: 47 & odientes eum percutiam & in fugam vertam. 48 Veritas autem mearum promissionum & misericordia mea semper cum ipso erunt: 49 & in nomine & adjutorio meo exaltabitur robur ejus. 50 & ponam unam manum imperii ejus in mari, 51 & aliam manum dexteram imperii ejus ponam in fluminibus, hoc est ejus imperio & mare subjeciam & flumina. 52 Ipse invocabit me, dicens mihi: Pater meus es tu, 53 Deus meus, ac fortis defensor salutis meae contra adversarios meos. 54 Ego autem primogenitum & primum inter filios meos ponam eum, 55 & excelsum præ regibus terrae. 56 In aeternum custodiam ei misericordiam meam erga ipsum: 57 & pactum meum, cum eo initum, fidele erit ei. 58 & efficiam, ut genus stirpis ejus sit in aeternum; 59 & efficiam, ut thronus ejus sit perpetuus, sicut perpetui erunt dies, quibus caeli durabunt. 60 Porro si filii ejus legem meam dereliquerint; 61 & secundum judicata & decreta legis meae non ambulaverint, vitamque suam non duxerint; 62 si caeremonias & iusta statuta mea profanaverint; 63 & praecepta mea non custodierint: 64 iniquitates & scelera eorum visitabo & puniam virga castigationis; 65 & peccata eorum flagellis & plagis castigabo: 66 at promissionem, ipsi Davidi à me misericorditer datam, non auferam ab eo; 67 nec injuste agam, nec mentiar contra veritatem promissionum mearum: 68 neque violabo pactum meum cum eo initum; 69 & promissa, quae egrediuntur de labiis meis, non mutabo, non irritabo. 70 Semel & irrevocabiliter cum juramento per memetipsum & per sanctitatem meam promisi: Nequaquam mentiar Davidi. 71 Genus stirpis ejus in aeternum permanebit: 72 & solum regni ejus coram me erit splendendum & aeternum, sicut Sol; 73 & in aeternum erit, sicut Luna plena & perfecta, pleno lumine fulgens: 74 & horum uterque Sol scilicet & Luna, tamquam testis fidelis durationis illius regni erit in caelo, id semper testificans. * 75 Ac nunc tu Deus repulisti & nihili fecisti, 76 ac iratus projecisti regem nostrum, à te chrismate unctum; 77 & videris evertisse pactum initum cum servo tuo Davide: 78 & profanasti conculcatum in terra sanctum diadema ac regiam coronam ejus: 79 destruxisti omnes sepes, septa, & ambitus murorum regni ejus: 80 ac effecisti, ut firma munitiones ejus ac propugnacula ad nos tuendos modo destruerentur & verterentur in majorem formidinem, cum aditus pateat ad incurSIONem & impetum hostilium armorum. 81 en diripuerunt eum & regnum ejus omnes, qui transeunt viam: 82 qui & opprobrio factus est vicinis suis. 83 extulisti dexteram & potentiam omnium inimicorum, qui eum affligunt ac conterunt: 84 & latifcasti omnes inimicos ejus. 85 nam & avertisti ab eo adjutorium tuum, non adjuvando gladium ejus: 86 & non es auxiliatus ei in praelio contra hostes suos: 87 dejecisti, dissolvisti, ac cessare fecisti eum & regnum suum à consuetà emundatione, quae fiebat in templo, cum templum ipsum sit jam destructum, jamque cessaverit omnis religiosus cultus: 88 ac regale solium in terra collisisti & confregisti. 89 abbreviasti dies temporis adolescentiae ejus, ac florentis atque vigentis regii solii ejus: 90 & persudisti eum ignominia turpissima. * 91 Usquequò Domine velut iratus te avertes à nobis, nosque aversaberis? perpetuè? 92 usquequò quasi ignis exardabit contra nos indignatio tua?

* Pausatio aut immutatio musicae &c.

* Pausatio aut immutatio musicae cantilena inter psallendum.

† 93 Memorare quae mea substantia :

94 numquid enim vanè constituisti : omnes : filios hominum ?

† 95. Psal. XLIII. 11.

† 95 quis est homo qui vivet , & non videbit mortem ?

96 eruet animam suam de manu inferi ?

D I A P S A L M A .

† 97. Isai. LV. 3.

† 97 Ubi sunt misericordiae tuae antiquae Domine ;

98 sicut jurasti David in veritate tua ?

† 99 Memor esto Domine opprobrii servorum tuorum

100 (quod continui in sinu meo) multarum gentium ;

† 101 quod exprobraverunt inimici tui Dñe ,

102 quod exprobraverunt , commutationem Christi tui .

† 103 Benedictus Dominus in aeternum . Fiat , fiat .

93 Memento , quæso , quæ , & quàm fragilis sit , ac quantula sit durationis subsistentia vitæ meæ : 94 numquid enim vanè ac frustra creasti & constituisti in terra omnes filios Adam , ut tam miserè perire debeamus ? 95 quis enim homo est , qui vivat , & non inventurus sit tandem mortem ? 96 aut liberaturus sit animam suam de manu ac potestate inferni , si eò devenerit ? * 97 Ubi sunt , Domine , misericordiae tuae illæ antiquæ , 98 quas antiquitus cum juramento promisti Davidi per tuam veritatem & fidem ? 99 Memento , quæso , Domine opprobrii , quod jamdiu toleramus nos servi tui , 100 quod à multis gentibus profectum sustinui in sinu ac animo meo ; 101 quo scilicet exprobraverunt nobis inimici nostri Domine ; 102 quo exprobraverunt , inquam , nobis , nempe commutationem & lapsum de pristino statu amplissimo , tum Regis à te uncti , tum totius regni sui . 103 In ætænum benedictione ac laude dignus est Dominus . Amen , amen . Fiat , fiat . Benedicatur ac laudetur in ætænum .

* Completus est secundum Hebræos tertius etiam liber Psalmorum , qui cœpit à LXXII. Psalmo.

* Pausatio
cul immuta-
tio musica
cantilenæ in-
ter psallen-
dum .

* Scholion
Græcum in
edit. Rom.
LXX. Interp.

O R A T I O N E S .

MSS.

1 **E** Rue , Domine , animas nostras de manu inferi ; qui pro nobis inferna fortiter confregisti : ut tuas misericordias decantantes , & à confusione criminum , & à morte perpetua liberemur . Qui cum Patre & Spiritu Sancto vivis & regnas Deus per omnia sæcula sæculorum .

Brev. Mozarab. fol. 138. 147.

2 **C** Hriste Jesu , Dei Filius admirabilis , cui nullus inter filios Dei nec aequalis extat , nec similis ; ad te Domine precem nostram dirigimus ; ut misericordiam , quam pollicitus es servare Sanctis , digneris prærogare conversis : ac sic , quæsumus , nos moderamine disciplinae corrigas , ut clementiam in ira non auferas : nec profanetur testamentum tuum ob admissa facinora ; sed temperetur ultio miseratione supernâ : & ipse totum , quod displicet , abluas ; qui peccatores ad te revertentes justificando glorificas : quique nos esse voluisti ex nihilo id quod sumus ; ipse concede , ut caelestibus regnis * apti , tecum sine fine vivamus . *Rx. Amen .* Per misericordiam tuam Deus noster : qui es benedictus & vivis , & omnia regis in sæcula sæculorum . *Rx. Amen .*

* al. aucti.

fol. 385.
De S. Jacobo
Apostolo .

3 **S** Ancte & misericors Deus , qui glorificaris in concilio Sanctorum ; magnusque metuentus super omnes gentes potentialiter existens ; quem Jacobus relicto Zebedæo patre ita secutus est , ut obnixè diligendo fieret electus in vita , mundus in conscientia , probabilis in doctrina ; postremò ita scientiam commendans ex opere , ut pro te truncato interierit capite , quem pro se vel omnibus noverat animam posuisse : tu Domine precibus nostris suo obtentu fave placatus , ut veniam nostrorum mereamur apud te obtinere delictorum . *Rx. Amen .* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

B E N E D I C T I O .

Comment.
hujus Psalmi
T. 7. S. Hieronymi .

(**C** Hristus Dominus) nos à malis actibus commutare dignetur in bonos : ac suâ pietate dignos effectos , Spiritu Sancto repletos , in regno suo solitâ miseratione constituat . Quia ipsi est gloria & imperium cum æterno Patre & Spiritu Sancto in sæcula sæculorum . *Amen .*

LXXXIX.

Oratio Moysi hominis Dei .

B E D A .

Sensus mysticus .

Non est dubitandum , talia nomina titulis adhiberi , quæ textum psalmorum interpretatione sua dilucidant . unde merito ad ostendendam hujus supplicationis efficaciam , Moysi nomen apponitur , qui frequenter orando Dominum placavit iratum : qui etiam minister Testamenti Veteris , & Novi Propheta extitit . Et quia utraque psalmus iste conjunxit , ejus nomine titulatur : quod & ipsum duplici sacramento præfulget ; Moyses quippe interpretatur Adsumptus , eo quod de aquis à filia Pharaonis fuerit elevatus : quod propter mare Rubrum , Israelitas ; propter Baptisma significat Christianos . *ALITER .* Quia Psalmista ætænum antè sæcula Deum , mundi factorem & gubernatorem ; hominumque genus propter peccata morti obnoxium erat disciturus ; quæ utique omnia Moysè narrante didicerat ; non immerito , quæ ab ipso cognoverat , ipsius nomine consecra-

Moyses

Moyſes in primâ ſeſſione inchoat à laude Judicis, beneficia ejus breviter poteſtatemque commemorans: Domine refugium tu factus es nobis. Deinde infirmitati noſtræ, quam & ipſe multis modis oſtendit, poſtulat ſubveniri: Ne avertas hominem, & reliqua. Tertio rogat, adventum Salvatoris oculus apparere; quem ſciebat humano generi profutura præſtare: Dexteram tuam ſic notam fac, & reliqua.

Eufebius Caſarienſis. Judæorum reſectio.

S. Athanaſius. Pſalmus in narratione (&) In oratione.

* Cardin. Thomas. Solutio captivitatis a Domino poſtulatur, ubi tam efficaciſſima ſupplicatio funditur, ut Moyſi eſſe videatur. Von Apoſtolorum ad Patrem.

Feria V. ad Matutinum.

Pſalt. Syr. Moſis, verſ. 27.

Pſalt. Arab. verſ. 38.

S. Hier. Iſte Pſalmus de conditione hominis loquitur, qui ſit homo, & quare natus ſit?

PSALMUS AD MEDITANDUM ET PRECANDUM.

Propheta.

1 DOMINE REFUGIUM FACTUS ES NOBIS A GENERATIONE IN GENERATIONEM.

† 2 Priuſquam montes fierent, aut formaretur terra & orbis,
3 à ſæculo & uſque in ſæculum tu es Deus.

† 4 ÷ Ne: avertas hominem in humilitatem:

5 & dixiſti; Convertimini filii hominum.

† 6 quoniam mille anni ante oculos tuos, tamquam dies heſterna quæ præterit, * & cuſtodia in nocte.

† 7 Quæ pro nihilo habentur, eorum anni erunt.

† 8 manè ÷ ſicut herba: tranſeat:
9 manè floreat & tranſeat:
10 vespere decidat induret & areſcat.

† 11 Quia defecimus in ira tua:

12 & in furore tuo turbati ſumus.

† 13 poſuiſti iniquitates noſtras in conſpectu tuo:

14 ſæculum noſtrum, in illuminatione vultus tui.

† 15 quoniam omnes dies noſtri defecerunt:

16 ÷ &: in ira tua defecimus.

† 17 Anni noſtri ſicut aranea meditabuntur.

18 dies annorum noſtrum in ipſis, ſeptuaginta anni:

† 19 ſi autem in potentatibus, octoginta anni:

20 & amplius eorum labor & dolor:

† 21 quoniam ſupervenit manſuetudo, & corripiemur.

† 22 Quis novit poteſtatem iræ tuæ?

23 & præ timore tuo, iram tuam dinumerare?

† 24 Dexteram tuam ſic notam fac:
25 & eruditos corde in ſapientia.
† 26 Convertere Domine, uſquequò?
27 & deprecabilis eſto ſuper ſervos tuos.

† 28 Repleti ſumus manè miſericordiæ tuæ:

29 & exultavimus & delectati ſumus

30 omnibus diebus noſtris:

† 31 laetati ÷ ſumus:
32 pro diebus quibus nos humiliaviſti;

33 annis, quibus vidimus mala.

† 34 Reſpice in ſervos tuos & in opera tua;

35 & dirige filios eorum.

& ſit

INCIPIT LIBER QUARTUS PSALMORUM

ſecundum Hebræos.

Oratio Moſis viri Dei. PROPHETA. 1 Domine, tu velut habitaculum, quò confugeremus, fuiſti nobis per omnes ſæculorum atates. 2 Antequam fierent montes, ac formaretur terra totuſque orbis, 3 ab omni ſæculo & in omne ſæculum tu es Deus. 4 Ne, quaſo, convertas hominem in humilem abjectamque miſeriam, citius eum redigens in minutiſſimum pulverem in ſepulchro: 5 qui & dixiſti: Convertimini, & ſemper ad me confugite, ÷ filii Adam. 6 Ne ergo hominem ita deprimas ac conteras: nam mille anni coram oculis tuis ſunt ſicut dies heſterna, quæ jam pertranſiit, & ſicut una paucarum horarum nocturna vigilia, ex excubiis, quas viciſſim noctu cuſtodes vigiles agunt. 7 Sicut ea, quæ pro nihilo habentur ac nihili æſtimantur, ſic eorum anni erunt: 8 & ſicut herba, quæ manè citò tranſeat in florem; 9 ac eodem ipſo mane citò floreat, ac à florido ſtatu tranſeat; 10 & ad ejuſdem diei vespere citò cadat in terram, & obdureſcat ac arida fiat: ſic nimirum breviſſimo tempore homo ab ortu tranſit ad floridam ac vigentem ætatem; tum moritur, ejuſque cadaver obduratur, ac ſit aridum in ſepulchro. 11 Defecimus enim, ac ſic conſumpti ſumus per juſtam iram tuam propter peccata noſtra: 12 & per indignationem tuam timore illo mortis conturbati ſumus. 13 iniquitates namque noſtras ante conſpectum tuum poſuiſti, ne traderes eas oblivioni, ſed punires: 14 & ſæculum noſtrum, ac vitæ noſtræ curriculum und cum ſuis negligentis ac erroribus expoſitum eſt in lucem vultus tui, contemplantis omnia. 15 omnes enim dies vitæ noſtræ tranſierunt ac defecerunt: 16 ac nos pariter defecimus ac conſumpti ſumus per iram tuam. 17 Anni vitæ noſtræ laborioſi ac inutiles, rectè conſiderabuntur ac reputabuntur ſicut tela aranæ, quæ ſe eviſcerat, dum inutilem telam facit. 18 porro dies annorum noſtrorum, quibus vivimus, ſecundum communem naturæ curſum, anni ſunt ſeptuaginta: 19 ſi autem multum, in potentioribus ac valentioribus corporum conſtitutionibus ſunt octoginta: 20 ac quod amplius annorum eſt, immò plurimum eorum cum labore tranſigitur ac dolore. 21 nam cum nobis ſupervenerit frigens manſueta & placida ſenectus, tunc ut tardiùs & inevitabili pœnâ mortis caſtigabimur, & hinc avolabimus. 22 Quis noſcit vim & fortitudinem iræ tuæ? 23 ac quis præ timore tui, ac ſecundum quòd timendus es, noſcit metiri ac comprehendere iram tuam, ejuſque effecta enumerare? 24 Ergo in hac ſic miſera conditione noſtra oſtende nobis dexteram potentiæ tuæ: 25 & oſtende, exhibe, & fac homines eruditos animo in cæleſti ſapientia, rerumque divinarum ac humanarum verâ rectaque ſcientiâ. 26 Convertere Domine ad nos benignus: nam uſquequò iratus eris? 27 ac deprecabilis & exorabilis eſto ſuper ſervos tuos. 28 Fac, quaſo, ut tibi verè dicere poſſimus, quòd repleti ſumus manè ac citiſſimè miſericordiâ tuâ; 29 & exultanter te laudavimus atque letati ſumus 30 cunctis diebus vitæ noſtræ: 31 ac quòd e contrario letati ſumus 32 pro portione ac ratione illorum dierum, quibus nos humiliaviſti ac afflixiſti, 33 ac pro portione ac ratione illorum annorum, quibus plura mala ſumus experti. 34 Reſpice oculo benigno in ſervos tuos, qui & opera ſunt manuum tuarum. 35 & rectâ viâ dirige filios

† 36 & sit splendor Dñi Dei nostri super nos:
37 & opera manuum nostrarum dirige super nos:
38 : & opus manuum nostrarum dirige :

filios eorumdem servorum tuorum . 36 sitque splendor ac gratia tua Domini Dei nostri erga nos : 37 & in nobis opera manuum nostrarum ad certam voluntatis tuæ normam dirige : 38 opus , inquam , manuum nostrarum ad te tu dirige firmissimè .

†. 38.
Ita cod. Alexandrinus .

O R A T I O N E S .

MSS.

1 **L**uciflui sideris fator, omnipotens Deus, qui novam mundo lucem fugatâ nocte restituis; fatia nos, quaesumus, renitente misericordiâ tuâ : ut omnes peccatorum obscuritates, te inluminante, pellamus . Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Brev. Mozarab. fol. 85.

2 **C**ustodi nos Domine à generatione in progeniem : nec cum praesenti volvamur saeculo, qui tuo jam inhaesimus fundamento : sed miseriarum nostrarum consolator exsurge; & proventu laetitiae moerore nostros absterge . (*R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster : qui es benedictus & vivis & omnia regis in saecula saeculorum . *R. Amen.*)

fol. 126.

3 **S**it splendor tuus, Domine, super nos : & nostrarum opera manuum tu dirige, tu concede : atque in servos tuos propitius respice : & luce tuâ bonorum in nos operum germina dirige . *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 99. 145.

4 **E**sto refugium nostrum Domine; plebemque tuam patrio gubernaculo rege : ac sicut saecula patrum tua senserunt remedia; ita nostra in se tua intelligant beneficia . *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus &c.

Comment. hujus Psalm. T. 7. S. Hieronymi .

5 **R**ogamus te, Domine Salvator noster; ut splendor tuus luceat in cordibus nostris : ut ejicias à nobis tenebrarum impugnationes, & fordidas cogitationes; & omnia peccata propellas de cordibus nostris; ut illumines nostras tenebras : ut fugiant tenebrae; & habitet splendor lucis in cordibus nostris . Cui sit gloria in saecula saeculorum . *Amen.*

XC.

+ Laus cantici David :

B E D A .

Matth. IV. 6.

Laus Cantici, divina laudatio; David, ipse Propheta debet intelligi . Hunc hymnum demonibus piâ confidentiâ semper opponimus; ut a nobis potius inde vincantur, unde * contra Creatorem suum dolosè aliqua tentarunt .

In primâ parte Psalmista profitetur, omnem fidelissimum divina protectione vallari : Qui habitat in adjutorio . Secundâ, laudem Christo decantat : Cadent à latere tuo mille . Tertiâ, verba sunt Patris ad omnem fidelem, quem in se devotissimè sperare cognoscis; & in mundo isto defensionem, & in futuro illi præmia compromittens : Quoniam in me speravit, liberabo eum .

Eusebius Caesariensis . Victoria Christi, & omnis, qui per eum perficitur .

* Cardin. Thomaf. Iro victoria Ezechiae de Assyriis cantatur . Aliter, legendum ad Evangelium Marci, ubi tentatur Christus . vox Ecclesiae ad Dominum .

Psalm. Syr. Davidis, de Ezechia Rege, quod appellandus erat filius Davidis . Spiritualiter autem dicitur victoria Christi, & omnis, qui per eum perficitur, vers. 35.

Psalm. Arab. numerus vers. 34.

Quotidie ad Completor.

S. Hier. Iste Psalmus non habet titulum (in Hebræo) eo quod de Capite, vel membris cantatur; Caput in Caelo, membra in terra; & propriè intelligitur de jejuniis, & illa tentatione heremi . Prævidebat Propheta, quod venturus erat Christus in carne, ut tentaretur à diabolo .

P S A L M U S A D M E D I T A N D U M .

Propheta .

1 **Q**UI HABITAT IN ADJUTORIO ALTISSIMI;

2 in protectione Dei + caeli : commorabitur :

3 dicet Domino; *Susceptor meus + es tu :*

† 4 & refugium meum . Deus meus sperabo in eum :

†. 5.
Psalm. CXXIII.

† 5 quoniam ipse liberavit me de laqueo venantium,

6 & à verbo aspero .

† 7 Scapulis suis obumbrabit tibi :

8 & sub pennis ejus sperabis .

† 9 Scuto circumdabit te veritas ejus :

10 non timebis à timore nocturno,

†. 10.
Proverb. III. 24.

a sagit.

Laus Cantici inspirata Davidi . PROPHETA .

1 Qui pro sua veluti habitatione continua habuerit auxilium & tutelam Dei excelsi; 2 ac sub protectione Dei creatoris celsi fuerit commoratus; 3 hic meritò ei dicet : Tu es mei defensor, 4 meumque refugium, ad quem in omni pressura confugio : & Deus meus, in quem semper sperabo . 5 nam ipse Deus me liberavit ac liberabit de occulto laqueo inimicorum meorum, in modum venatorum, me insidiosè quærentium, ut interficiant, 6 & de omni re turbulenta & aspera & noxia . 7 O homo, qui degis sub tutela & protectione Dei, ipse Deus sub suismet veluti humeris, ac inter suas axillas te obteget . 8 & tu sub alis ejus tuto sperabis . 9 Veritas & fidelitas promissorum ejus veluti scuto quodam undique te circumdabit ac proteget : 10 ac sic non timebis à terriculo noctu,

hec

- † 11 à sagitta volante in die,
12 à negotio perambulante in tenebris,
13 ab incurfu, & daemónio meridiano.
† 14 Cadent à latere tuo mille;
15 & decem millia, à dextris tuis:
16 ad te autem non appropinquabit.
† 17 Verumtamen oculis tuis considerabis;
18 & retributionem peccatorum videbis:
† 19 Quoniam tu es Domine spes mea.
20 altissimum posuisti refugium tuum.
† 21 Non accedet ad te malum:
22 & flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo:
† 23 quoniam Angelis suis mandavit de te,
24 ut custodiant te in omnibus viis tuis.
25 in manibus portabunt te;
† 26 ne fortè offendas ad lapidem pedem tuum.
27 Super aspidem & basiliscum ambulabis:
† 28 & conculcabis leonem & draconem.
† 29 QUONIAM IN ME SPERAVIT, liberabo eum.
30 protegam eum quoniam cognovit nomen meum.
† 31 Clamabit ad me, & ego exaudiam eum:
32 cum ipso sum in tribulatione:
33 eripiam eum, & glorificabo eum.
† 34 longitudine dierum replebo eum:
35 & ostendam illi salutare meum.

11 nec à sagitta ejaculata & volante interdiu, 12 nec à quavis re terrisona ambulante in tenebris, atque terre-faciente, 13 nec à quovis occurfu malo & ruina, nec à daemónio meridiano, manifestè apertèque nocente veluti sub meridiano Sole. 14 Ex adversariis tuis cadent mille à latere tuo sinistro; 15 ac decem millia cadent à dextris tuis; 16 ad te autem ullus è tanto numero, & ulla adversitas non appropinquabit. 17 Verum etiam oculis tuis considerabis; 18 & videbis retributionem condignam peccatorum ac ultionem: 19 dixisti enim, Tu Domine es spes mea, in quo omnem posui spem meam: 20 ipsumque Deum altissimum habuisti pro tuo refugio. 21 Non accedet ad te malum, citra providentiam Dei; 22 ac quodvis flagellum non appropinquabit habitaculo tuo: 23 quia Angelis suis mandavit semperque mandabit curam tui, 24 ut te custodiant in omnibus viis tuis. 25 qui Angeli suis te manibus sustollent atque gestabunt, 26 ne fortè ad lapidem impingat pes tuus. 27 Super aspidem ac basiliscum & venenatas bestias innocuè calcabis ac ambulabis: 28 & leonem ac draconem ceterasque feras & immanes belluas conculcabis illasus. 29 DEUS. Quandoquidem iste homo in me speravit mihiq; adhaesit; etiam ego liberabo eum à malo; 30 meaque defensione tegam eum, agnovit enim divinum numen meum. 31 Me invocabit; & ego exaudiam illum: 32 eique ego adsum in quavis tribulatione: 33 ac inde eximam eum, & gloriosum reddam eum. 34 longitudine dierum, vitæque longævâ implebo eum: 35 ac tandem exhibebo ei illam, quam ego do salutem in vitâ sempiterna atque beata.

O R A T I O N E S.

MSS. 1 **P**raesta nobis Domine, per invocationem nominis tui, aspidis & basilisci lethalia venena calcare: ut ostenso nobis Salutari tuo, adversus insidias inimici, spiritualis clypei umbraculo muniamur. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum.

SERO ANTE CUBITUM.

Ex Horologio Græcorum. 1. Apodipno. 2 **D**omine Domine, qui nos liberaisti ab omni sagitta volante in die; libera nos quoque ab omni negotio perambulante in tenebris: dignare nos autem & hujus noctis curriculum sine culpa pertransire, ac sine tentatione malorum: & libera nos ab omni perturbatione atque formidine, quae ex diabolo nobis adnascitur. Beneplacito ac benignitate unigeniti Filii tui: cum quo benedictus es unâ cum sanctissimo & bono & vivifico Spiritu tuo, nunc & semper & in saecula saeculorum. Amen.

XCI.

Psalms canticum. In die Sabbati.

B E D A.

Sensus mysticus. Psalmus significat opera spiritualia, quae sursum tendunt ad Dominum: in his semper cantare, idest Domino adjutori gratias agere debemus. Dies autem Sabbati, Requies interpretatur: per quam commonemur ab omni prava actione cessare; & futuram pariter requiem certissima devotione sperare. Arnobius ita dicit: Die Sabbati inimici Domini pereunt; ut die Dominica amici Domini gratulentur: Sabbato enim jacet Dominus in sepulchro mortuus; & die Dominica adoratur inter Angelos vivus. In hac re nimis profundae factae sunt cogitationes ejus; quas vir insipiens non cognoscit.

Primo ingressu Ecclesia loquitur; bonum esse commemorans laudes Domini dicere; quod insipientem & irreligiosum proficitur ignorare: Bonum est confiteri Domino. Secundo, peccatores sicut scenum velociter offerit esse perituros: Cum exorti fuerint peccatores, & reliqua. Tertio, dicit iustos florere ut palmam; crescere autem ut cedros Libani: ut & pertinaces mentus corrigat; & devotos felix promissio sustollat: Justus ut palma florebit.

Eusebius Caesariensis. De requie illa, quae secundum Deum est.

* Cardin. Thomaf. Assyriis sub Ezechia victis multi gratias agunt. Aliter, vox Ecclesiae.

Pfalt. Syr. Anonymus de ministerio Sacerdotum, & de Sacrificiis eorum matutinis. Praedicat etiam quietem in Deo,

Sabbato ad vers. 32.
Matutinum.

Pfalt. Arab. numerus vers. 29.

PSALMUS AD LAUDANDUM DEUM.

Propheta .
v. 1.
Ps. CXLVI. 1.

- 1 **B**ONUM EST confiteri Domino,
2 & psallere nomini tuo Altissime :
† 3 ad annunciandum manè misericordiam
tuam , & veritatem tuam per noctē ,
† 4 in decachordo psalterio cum cantico in
cithara .
† 5 Quia delectasti me Dñe in factura tua :
6 + & : in operibus manuum tuarum
exultabo .
† 7 Quàm magnificata sunt opera tua Dñe !
8 nimis profundae factae sunt cogitationes
tuae .
† 9 Vir insipiens non cognoscet ;
10 & stultus non intelliget haec :
† 11 cùm exorti fuerint peccatores sicut fœ-
num , & apparuerint omnes qui ope-
rantur iniquitatem ;
† 12 ut intereant in saeculum + saeculi :
13 Tu autem altissimus in aeternum Dñe .
† 14 : Quoniam ecce inimici Domine : quo-
niam ecce inimici tui peribunt :
15 & dispergentur omnes qui operantur
iniquitatem .
† 16 & exaltabitur sicut unicornis cornu
meum :
17 & senectus mea in misericordia uberi .
† 18 Et despexit oculus meus inimicos meos :
19 + & : in insurgentibus in me
20 malignantibus audiet auris mea .
† 21 Justus ut palma florebit :
22 sicut cedrus Libani multiplicabitur .
† 23 plantati in domo Domini ,
24 in atriis domus Dei nostri florebut .
† 25 adhuc multiplicabuntur in senecta uberi :
26 & benè patientes erunt ,
† 27 ut annuncient * quoniam rectus Domi-
nus Deus noster ;
28 & non est iniquitas in eo .

v. 8.
Ps. XXXIX.
6. Rom. XI.
33.

v. 14.
Ita cod. Ale-
xandrinus .

v. 28.
Deut. XXXII
4.

O R A T I O N E S.

MSS.

Brev. Moza-
rab. fol. 118.
145.

fol. 332.
De SS. Mar-
tyribus .

Comment.
hujus Psalm.
T. 7. S. Hie-
ronymi .

- 1 **E**Xultatio aeterna Sanctorum , Deus , qui justos diversis bonorum resecos impendiis
florere in palmiferis atriis immarcescibiliter facis ; quaesumus , ut remissis molibus deli-
ctorum , eorum nobis societatem dignanter impertias . Per Dominum nostrum .
2 **B**onum est nos tibi Domino confiteri , tuoque altissimo nomini psallere : ut nos & confes-
sio à periculis eruat ; & psallendi industria coram te gratiores exhibeat . R. Amen . Per
misericordiam tuam Deus noster : qui es benedictus & vivis , & omnia regis in saecula saeculo-
rum . R. Amen .
3 **S**ancti , Domine , (Julianus & Socii ejus) ut palma in conspectu tuo florent ; plantati
radicatique assistunt tuis in atriis sanctis ; qui in martyrii certamine constituti , acqui-
sierunt de supplicio palmam victoriae ; & de morte in domo tua perpetuam gloriam . ora-
mus ergo , inclyte Deus , ut eorum inlustribus meritis , nobis ob facinora peccatorum veniam
condonare digneris . R. Amen . Per misericordiam tuam Deus noster &c .
4 **O**ramus te , Domine , ut quae audivimus , opere compleamus ; & verba vertamus in ope-
ra : ut qui hic plantati sumus in domo tua , in atrio Christi floreamus . Cui sit gloria
in saecula saeculorum . Amen .

Psalmus, instrumento musico inchoante, & can-
tu vocis subsequente decantandus . Die Sabbati di-
cendus . **PROPHETA** . 1 *Aequum & bonum ac sa-
lutare est, tibi Domine fateri laudes tuas, 2 ac canere
ad honorem nominis tui, 3 ut annunciemus
& predicemus primo mane misericordiam erga nos
tuam, ac annunciemus veritatem promissorum tuorum
etiam noctu, 4 adjuncto musico instrumento decem-
chordarum & psalterio, cum suavi cantu, & cithara
sono. 5 Quoniam tu me Domine latificasti opere ac fa-
brica mundi à te facta: 6 idcirco & ego ex operibus
manuum tuarum exultanter te laudabo. 7 O quam
magna & quam magnificè facta sunt opera tua Domine!
8 et 9 quam valde profunda & imperscrutabilia sunt
consilia providentiæ tuæ, quibus mundum gubernas!
9 Vir insipiens non cognoscet hæc tam magnifica opera,
ac profunda consilia & judicia Dei; 10 ac stultus non
intelliget hæc, 11 nempe quod cùm peccatores exorti
fuerint & germinaverint, quasi herba, quæ statim cre-
scit, ac statim arescit; & omnes, qui quod iniquum est fa-
ciunt, apparuerint florentes in mundo, brevissimo tem-
pore; 12 tum fiet, ut conterantur & intereant in omnia
saecula. 13 Tu autem excelsus es in æternum ò Domine.
14 Nam ecce inimici hi tui Domine, ecce, inquam,
inimici hi tui peribunt; 15 & dissipabuntur omnes, qui
quod iniquum est faciunt. 16 meum verò robur à te
exaltabitur ut elevatum ac forte cornu monocerotis: 17
& senectus mea exaltabitur pingui oleo uberis miseri-
cordiæ tuæ. 18 Hinc et despexit atque despiciet ocu-
lus meus inimicos meos mox perituros: 19 ac de his,
qui consurgunt adversum me, 20 malignè operantibus,
audiet tandem auris mea jam periisse. 21 Justus, non
ut fœnum, sed ut palma semper virens, ita florebit: 22
& veluti cedrus, quæ in monte Libano ad proceritatem
maximam adolescit, ita multum crescet. 23 Ejusmo-
di justii homines plantati in domo Domini, 24 ibi in
atriis Dei nostri florebut: 25 ac ibi adhuc amplius
multiplicabuntur & fructificabunt in senectute pingui
& uberi atque vegeta; 26 & benè affecti ac bene va-
lentes erunt, 27 ad annunciandum semper ac predi-
candum, quod rectus sit Dominus Deus noster, 28 &
quod in eo non sit iniquitas ulla.*

XCII.

÷ Laus cantici ipsi David. In die ante Sabbatum, quando fundata est terra:

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Canticum ad laudem Divinitatis; Ipsi David ad Christum convenienter aptatur. Queritur autem, quomodo in die ante Sabbatum, id est sexta feria terram dicat fundatam; cum legatur in Genesi, tertio die ariam apparuisse; sed hic terram, hominem debemus accipere, cui dicitur; Terra es, & in terram ibis. Qui sicut à Creatore Deo sexta die factus est, ita & sexta aetate seculi ab eodem Deo ex semine David à Creatore fundatus est: tunc enim terra fundata est, quando in eo humani generis firmata est credulitas. Et ideo Laus sanctae Incarnationis ejus, psalmi istius contextione cantatur.

al. forma-
ta.

Primus locus est à pulchritudine ipsius: Dominus regnavit, & reliqua. Deinde à fortitudine: (Induit Dominus fortitudinem.) Tertio ab operibus: (Etenim firmavit orbem terrae.) Quarto à potestate: (Parata sedes tua.) Quinta à laudibus universitatis: Elevaverunt flumina. Sexto à veritate dīctorum: (Testimonia tua.) Postremo à laude ipsius domus, quam decet eterna exultatione gaudere: (Domum tuam.) Quidam codices habent: In die ante Sabbatum, quo inhabitata est terra; quod historia magis congruere videtur: quia prius quidem terra fundata, sed sexta Sabbati est animalium gregibus, atque ipsius hominis inhabitatione perfecta: quo etiam die Dominus hominem Paradiso, (in) quo in principio constituerat, per lignum Crucis restituit: Hodie, inquit, mecum eris in Paradiso.

Eusebius Caesariensis. Hymnus regni Christi super primo ejus adventu.

* Cardin. Thomaf. Reditum de Babylone praedicens, solito narrationis schemate carmen exornat, quod divina latius commendatur, & explicentur auxilia. Quod ait in titulo: Quoniam inhabitata est terra, significat captivitate laxatā. Verum notandum, quia & iste, & praecedens psalmus apud Hebraeos anepigraphus est, id est inscriptione carens.

Psalt. Syr. Davidis, de ministerio Domini, vers. 14.

Psalt. Arab. Davidis. Dixit cum die Sabbathi pro encomio, quando quievit terra, vers. 13.

S. Hier. Iste Psalmus vocem continet Prophetæ, virtutem atque magnificentiam Domini decantantis.

Dominica ad
Matutinum.

P S A L M U S A D L A U D A N D U M D E U M.

Propheta.

ψ. 1.
Ps. XCV. 10.
XCVI. 1.
XCVIII. 1.
CIII. 1.

1 DOMINUS REGNAVIT; DE-
COREM INDUTUS EST:

2 indutus est Dominus fortitudinem, &
praecinxit se:

† 3 etenim firmavit orbem ÷ terrae: qui
non commovebitur.

† 4 Parata sedes tua ex tunc:

5 à saeculo tu es.

† 6 Elevaverunt flumina Domine:

7 elevaverunt flumina vocem suam:

† 8 : elevaverunt flumina fluctus suos:

† 9 à vocibus aquarum multarum * mirabi-
les elationes maris:

10 mirabilis in altis Dominus.

† 11 Testimonia tua credibilia facta sunt ni-
mis:

12 domum tuam decet sanctitudo, Do-
mine, in longitudinem dierum.

Laus cantici inspirata Davidi, cantanda in die ante Sabbatum, id est feria sexta; qua die stabiliter habitata fuit terra, conditis ipsa die Adamo & Eva. **PROPHETA.** 1 Dominus proprio jure in toto mundo regnavit & regnat: decoraque gloriae seu vestimento indutus est, 2 indutus est Dominus, inquam, omnipotenti fortitudine; eaque se quodammodo accinxit; 3 ipse namque totum hunc orbem terrae firmum fecit, qui numquam suo loco movebitur. 4 Firmiter apparatus est solum regni tui supra mundum totum, Domine, ab ipso exordio creationis: 5 & ab eterno tu es Deus. 6 Susculerunt flumina Domine, 7 susculerunt, inquam, flumina sonitum & strepitum suum; 8 susculerunt mirabiliter flumina sonoros fluctus suos: 9 & propter voces & strepitus multarum aquarum, grandes sunt & admirabiles tumidi illi ac elevati fluctus maris: 10 sed in mirabilibus operibus creatis admirabilis apparet Dominus Creator eorum, qui in excelsis habitat. 11 Haec omnia creata, quae praeclarum nobis dant testimonium potentiae, & divinitatis tuae, fide digna facta sunt valde: maxime valde digna facta sunt oracula tua illa, verissima, quibus revelasti & testificatus es, te esse mundi creatorem atque rectorem. 12 domum igitur tuam, Domine, decet sanctitas in longitudinem dierum, ut in ea te semper sanctè colamus.

O R A T I O N E S.

MSS.

1 Domine omnipotens, qui Paternā praecinctus virtute, caelum, mare, terramque locasti; exaudi supplices tuos: & da credulitatem in testimoniis tuis: indue nos fortitudine & decorā sanctificatione. Qui cum eodem Deo Patre & Spiritu Sancto vivis &c.

Brev. Moza-
rab. fol. 214.

2 Testimoniorum tuorum, Domine, efficiamur heredes; quae nobis facta sunt credibilia: sint nostrae meditationi assidua, ut sunt fidei veritate sincera: atque ita nostro consummentur opere, sicut proferuntur ex ore: regant consolatione moerentes; ac promptiores ad te faciant auditores. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: quies benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.

fol. 231.

3 Mirabilia sunt testimonia tua, Domine Deus; quibus unigenitus Filius tuus regnat universae terrae: praesta ergo nobis, ut qui revelata facie gloriam ejus speculamur, à dextris ejus in iudicio colocemur. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 234.

4 Testimonia tua, Domine, quae nobis facta sunt credibilia, sint nostrae meditationi assidua, ut sunt fidei veritate sincera: atque ita nostro consummentur opere, sicut proferuntur ex ore; regant consolatione moerentes, ac promptiores efficiant. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

R r. 2

Domini

fol. 236.

5 **D**omine, qui fortitudine indueris, & virtute praecingeris; paratos tuos fac ante sedem maiestatis tuae; ut ex tunc & a saeculo tuum nomen magnificemus: ac propitiare in terris digneris, qui es mirabilis in excelsis. *R. Amen. Per misericordiam tuam Deus &c.*

fol. 241.

6 **D**omine, cujus est regnum potentia terribile, & praecinctum virtute; quem flumina doctorum elevatis vocibus laudant; & mirabilia maris concelebrant: excita potentiam tuam & brachii tui terribilem fortitudinem, quae conterat jugum nostrae servitutis, miserorum colla prementi; nostrasque fatigatas confortet manus; debilia robor et genua; convalescere pusillanimes faciat: nec ultra sit, quod timeamus ex inimico; quia propter salvationem nostram venire credimus nostrum piissimum Redemptorem. (*R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.*)

Comment.
hujus Psalm.
T. 7. S. Hieronymi.

7 **I**n Ecclesia tua, Domine, quam exhibuisti tibi non habentem maculam aut rugam, nos digneris mundos ac splendidos custodire, nec polluere Baptismi gratiam; per quod in te renati sumus ad vitam. Quia tibi est cum aeterno Patre & Spiritu Sancto honor & gloria in saecula saeculorum. *Amen.*

XCIII.

÷ Psalmus ipsi David. Quartâ Sabbati:

B E D A.

Sensus mysticus.

Quarta Sabbati est à Sabbato quarta feria: qua die Dominus luminaria caeli creavit. Hoc aptandum est sanctis viris ecclesiis in terra conversatione lucentibus, de quibus est psalmus iste dicturus.

Respicens Propheta insipientium corda turbati, quasi Deo mortalia non curante, quando impios prosperari, & justos cernebat affligi; in primâ parte Dominum rogat, ut retribuat superbis, per quos mundum tali aestimatione cognoverat esse vitiatum: Deus ultionum Dominus. Secundâ, ipsos increpat, qui stultâ blasphemiam Deum putant humana non videre; dum ipse creaturis suis intelligentiam praestet & sensum; beatum deputans illum, qui mundi felicitate calcata, in divina reverentia perseverat: Intelligite insipientes, & reliqua. Tertiâ, ad eorum animos invitandos, sibi dicit Dominum fuisse refugium, & futurum vindicem fore peccantium: Quis confurget mihi adversus malignantes?

Eusebius Caesariensis. De persecutionibus contra Ecclesiam.

* Cardin. Thomas. Enumeratis malis, quae victor Chaldaeus ingessit, adjungitur oratio victi, capti & transmigrati populi. Aliter, vox Ecclesiae de Judaeis ad Dominum.

Feria VI. ad Vigiliâs.

Psalm. Syr. Davidis, de cœtu Corab, & Dathan, & Abirom. Spiritualiter verò, de persecutione adversus Ecclesiam, vers. 47. Psalm. Arab. numerus vers. 45.

P S A L M U S A D P R E C A N D U M.

Propheta.

1 **D**EUS ULTIONUM DOMINUS, DEUS ULTIONUM LIBERE EGIT.

Y. 2.
Psalm. VII. 7.
LVI. 6.

† 2 Exaltare qui judicas terram:
3 redde retributionem superbis.
† 4 Usquequò peccatores, Domine,
5 usquequò peccatores gloriabuntur?
† 6 effabuntur ÷ & loquentur iniquitatem?
7 ÷ loquentur: omnes qui operantur injuriam?

Y. 6.
Judæ 15.

† 8 Populum tuum Domine humiliaverunt:
9 & hereditatem tuam vexaverunt.
† 10 viduam & advenam interfecerunt:
11 & pupillos occiderunt.

Y. 12.
Ps. IX. * 11.
13.

† 12 & dixerunt; *Non videbit Dominus; nec intelliget Deus Jacob.*
† 13 Intelligite insipientes in populo; & stulti aliquando sapite.

Y. 14.
Exod. IV. 11.

† 14 Qui plantavit aurem, non audiet?
15 aut qui finxit oculum, non considerat?
† 16 qui corripit gentes, non arguet?
17 qui docet hominem scientiam?
† 18 Dominus scit cogitationes hominum quoniam vanae sunt.
† 19 Beatus homo quem ÷ tu: erudieris Dñe;
20 & de lege tua docueris eum:

Psalmus Davidi inspiratus: decantandus quarta feria, quae est quarta dies post Sabbatum. PROPHETA. 1 Deus, scelerum ultor, Deus scelerum ultor, inquam, liberè palamque egit in ulciscendis injuriis suorum, nemine prohibente. 2 Excelsum te esse ostende, ò Judex terræ: 3 & condignam redde retributionem superbis hisce infidelibus, qui nos conculcant. 4 Quousque peccatores, ò Domine: 5 quousque peccatores gloriabuntur exultantes de felicitate sua? 6 quousque effutient & loquentur, quod iniquum est? 7 quousque, inquam, sic loquentur omnes, qui operibus suis tuam legem transgrediuntur? 8 Ecce, Domine, populum hunc tuum in humilem contemptamque conditionem abjecerunt: 9 nosque, quos peculiari & veluti hereditario possides, multis malis afflixerunt. 10 viduam & advenam humano auxilio destitutos interfecerunt: 11 & pupillos paternâ defensione orbatos occiderunt. 12 ac dixerunt, Non videbit nos Dominus: neque nos intelliget & cognoscet Deus, in quem Jacobi natio credit. 13 Quin potius vos nunc intelligite ò insipientes in populo; & vos stulti aliquando discite ac rectè prudenterque sapite. 14 Annè qui ingenuit vobis aurem, vos non audiet? 15 an verò qui formavit vobis oculum, vos non videbit, ac non considerabit? 16 annè qui gentes omnes flagello correctionis erudit, ut peccata devitent, peccata vestra non redarguet ac non castigabit? 17 an qui docet hominem scientiam, vos vestraque ignorabit? 18 Cognoscit profectò Dominus etiam cogitationes ipsas hominum, quòd vanæ sint. 19 Felix & beatus homo ille, quem tu ipse erudieris Domine: 20 ac quem tu docueris de rebus divinis ac bonis moribus revelatis in lege tua;

ut mi-

ut ed.

† 21 ut mitiges ei à diebus malis;
22 donec fodiatur peccatori fovea.
† 23 Quia non repellet Dominus plebem suā;
24 & hereditatem suam non derelinquet:
† 25 quoadusque iustitia convertatur in iudicium:
† 26 & qui juxta illam, omnes qui recto sunt corde.

÷ D I A P S A L M A :

† 27 Quis consurget mihi adversus malignantes?
28 ÷ aut: quis stabit mecum adversus operantes iniquitatem?
† 29 Nisi quia Dominus adjuvit me;
30 paulò minùs habitasset in inferno anima mea.
† 31 si dicebam; *Motus est pes meus*: misericordia tua Domine adjuvabat me.
† 32 Secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo, consolationes tuae laetificaverunt animam meā.
† 33 numquid adhaeret tibi sedes iniquitatis,
34 qui fingis laborem in praecepto?
† 35 Captabunt in animam iusti:
36 & sanguinē innocentē condemnabunt.
† 37 & factus est mihi Dominus in refugium;
38 & Deus meus in adiutorium spei meae.
† 39 & reddet illis iniquitatem ipsorum:
40 & in malitia eorum disperdet eos:
41 & disperdet illos: Dominus Deus noster.

21 ut ea institutione edoctum, patientem facias eum ac mitem in diebus malis & afflictionis, 22 dum interim peccatori fodiatur fovea, ac demum tandem infodiatur inferno. 23 Nam profectò à sua protectione non abjiciet Dominus populum suum; 24 & quos sibi in hereditatem assumpsit, non deseret; 25 quoadusque ejusdem Dei iustitia, sepe occulta, vertatur in apertum manifestumque iudicium; 26 & quoadusque juxta illam iustitiam fuerint, eique adhaeserint omnes, qui recto sunt corde. *
27 Quis consurget pro me adversus malignantes? 28 aut quis consistet mecum adversus eos, qui operantur iniquè? 29 Nisi Dominus auxiliatus fuisset mihi, 30 parum abfuisset, quin jam habitasset in inferno anima mea. 31 Si quando dicebam, Vacillavit pes meus: misericordia tua Domine me adjuvabat & sustentabat. 32 Domine pro proportionem multorum dolorum ac anxiarum cogitationum animi mei, tuę me consolationes laetificaverunt ac delectaverunt. 33 numquid enim iniquum est tibi solum & regimen, ut jubeas omnem nos subire laborem in praecepto tuo servando sine ulla prorsus retributione atque consolatione? 35 Instar quidem aucupum capturam parabunt iniusti adversus animam ac vitam iusti, ut eum capiant & interficiant: 36 ac sanguinem innoxium condemnabunt morte, ut effundatur. 37 sed Dominus, ut semper fuit, ita semper mihi erit refugium ad quem confugio; 38 & Deus meus semper fuit, semperque adiutor erit spei meae; semperque mihi in se speranti auxiliabitur. 39 & è contrario reddet illis supplicia condigna iniquitati ipsorum; 40 eosque propter malitiam ipsorum perire faciet, 41 ipsos, inquam, Dominus Deus noster perire faciet summo aeternoque supplicio.

Pausatio &c.

O R A T I O N E S.

MSS.

Brev. Mozarab. fol. 99.
345. 247.

fol. 190.

fol. 201.
De Passione Domini.

1 **E** Rudi nos, Domine, benevolentia legis tuae: & esto nobis in tribulatione refugium; qui homini prudenter insinuas scientiam, ne delinquat. Per Dominum.

2 **N** On repellas, Domine, plebem, quam mercatus es; nec derelinquas hereditatem, pro qua in Cruce adpensus es: sed quousque iustitia, nunc occulta, manifesto clareat in iudicio, pietate porrecta nos rege: & secundum multitudinem dolorum nostrorum tua nos laetifica exhortatione: ut qui dolorem nunc fingis in praecepto, futuro requiem nobis concedas in saeculo. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: quies benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

3 **D** A nobis, Domine, possibilitatis oprabilem facultatem; quò valeamus & adversus malignantes consurgere, & malignantium sermonibus contraire: ac sicut operantibus contra (te) iniquitatem, parata est fovea; ita credentibus nobis praeparetur in caelestibus regnis mansio gloriosa. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

4 **E** Xaltare, Domine, qui iudicas terram: & qui ultionem reddis superbis, pietatis medellam impertire redemptis: & ipse praeroga misericordiam reis, qui pro nobis es cruci adjudicatus ab impiis. (*R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.)

XCIV.

÷ Laus cantici ipsi David:

B E D A.

Sensus mysticus.

• al. varietate.

Laus devotionem vocis; canticum hilaritatem mentis; Ipsi David Christo Salvatore nostro designat: ut videlicet convenientes, non in delectationibus vanis, sed in Domino exsultemus.

Providens Propheteta, Judaeos Christo posse resistere; primo ingressu populos eorum ad psalmodiam invitat; laudes Domini dulcissima veritate describens: Venite, exsultemus Domino. Secundo, ipse Dominus loquitur, ne cor suum idem populus induret; ne eis contingat, quod patribus eorum, qui non tenuerunt terram repromissionis intrare: Nolite obdurare corda vestra.

Eusebii Caesariensis. Vocatio Judaeorum, & eorumdem repudiatio.

S. Atha-

S. Athanasius. *Psalmus hortatorius, & velut imperans.*

* Cardin. Thomas. *Prædicans ea, quæ vel de Babylone exeunti, vel in Babylone posito contigerunt; In principio Psalmi omnes ad gratiarum vocat actionem. Deinde exemplo rerum præteritarum utilitatem exorationis inducit. Aliter, vox Ecclesiæ poenitentiam suadentis.*

Psalt. Syr. *Davidis ad literam, eum transiit populus per Jordanem, & innuit in eo desperationem Judæorum. Tædet me generationis hujus, sicut juravi in ira mea, vers. 26.*

Psalt. Arab. vers. 24.

S. Hier. *Iste Psalmus vocem continet Prophetæ, cohortantis homines ad Deum de toto corde transire.*

Quotidie ad
Vigilias.

PSALMUS INVITATORIUS AD LAUDANDUM DEUM.

Propheta.

1 **V**ENITE, EXULTEMUS DO-
MINO;

2 jubilemus Deo salutari nostro;

† 3 praeoccupemus faciem ejus in confessio-
ne;

4 & in psalmis jubilemus ei:

† 5 quoniam Deus magnus Dominus;

6 & rex magnus super omnes deos:

† 7 quia in manu ejus sunt omnes fines ter-
rae;

8 & altitudines montium ipsius sunt:

† 9 quoniam ipsius est mare, & ipse fecit
illud;

10 & siccam manus ejus formaverunt.

† 11 Venite adoremus & procidamus

12 & ploremus ante Dominum qui fe-
cit nos:

† 13 quia ipse est Dominus: Deus noster;

14 & nos populus pascuae ejus,

15 & oves manus ejus.

† 16 Hodie si vocem ejus audieritis;

† 17 nolite obdurare corda vestra * sicut in
Irritatione,

18 secundum diem Tentationis in deserto.

† 19 **UBI TENTAVERUNT ME** patres
vestri:

20 probaverunt me: & viderunt opera
mea.

† 21 Quadraginta annis offensus fui genera-
tioni illi:

22 & dixi; *Semper hi errant corde.*

† 23 Et isti non cognoverunt vias meas:

24 ut juravi in ira mea; *Si introibunt in
requiem meam.*

Laus cantici inspirata Davidi. **PROPHETA.**

1 Venite fideles omnes; exultemus de Domino; 2 ju-
bilemus in honorem Dei Salvatoris nostri; 3 ante omnia
veniamus in conspectum ejus cum professione beneficio-
rum, quæ ab illo accepimus, & cum actione gratiarum;
4 & cum canticis jubilemus in honorem ejus: 5 quia
Dominus est Deus verus & magnus, 6 & Rex magnus
super omnes falsos deos gentium; * & quia Dominus
non abiciet a se nos populum suum: 7 & quia in ejus
manu & potestate sunt omnes termini terre; 8 & ipsius
sunt excelsi montes: 9 & quia ipsius est mare; ipse
enim fecit illud: 10 & aridam & siccam terram ma-
nus ejus omnipotentes formaverunt. 11 Venite ergo,
adoremus eum, & flectamus genua, ac incurvi procum-
bamus ei: 12 & ploremus coram Domino, qui fecit
nos: 13 nam ipse est Dominus Deus noster: 14 nos
verò sumus populus, quem ipse pascit; 15 & sumus
oves, quas propria sua manu deducit. 16 Si hoc
die & tempore vocem ejus audieritis; 17 ne obdu-
retis corda vestra fallacia peccati & incredulitate, ut
discedatis a Deo vivo, quemadmodum in illo loco aqua-
rum Contradictionis in deserto Sin: ubi quidam ex iis,
qui profecti erant ex Aegypto, licet audivissent vocem
Domini, irritaverunt tamen & exacerbarunt Mo-
sen, eo quod non esset ibi aqua; 18 illius alterius diei
instar, in quo longè antè similiter tentaverant Domi-
num in eodem deserto in Raphidim, dicentes; Est ne,
Dominus in nobis, an non? 19 **DEUS.** In eo de-
serto tentaverunt me patres vestri, murmurantes &
dubitantes de providentia mea: 20 volueruntque
probare & explorare potentiam meam; & viderunt
etiã mirabilia opera mea quadraginta annis. 21
Propter quod quadraginta annos eis proximis quidem
ad sui protectionem meam, sed insensui fui huic generi ho-
minum qui peccaverunt: 22 & dixi, Hi de populo
meo aberrant semper corde suo. 23 ac hi certe no-
luerunt cognoscere ac tenere vias rationesque vivendi,
quas ego præceperam eis, ut pervenirent ad bonam illam
terram a me ipsis promissam: 24 quibus propterea ju-
ravi in ira mea, dicens; Hi propter incredulitatem
suam non introibunt in requiem meam, id est in
terram illam promissam, in qua requieturi, & quie-
tam tranquillamque ducturi erant vitam suam.

ORATIONES.

MSS.

1 **S**alutare eximium omnium populorum Domine, respice propitius super oves gregis tui;
eisque impertiens sal prudentiae, introducere easdem innoxias sempiternam digneris
in requiem. Qui cum Patre & Spiritu Sancto vivis & regnas Deus per omnia saecula.

Brev. Moza-
rab. fol. 74.
99. 247.

2 **P**raeoccupantes faciem tuam, Domine, in confessione, & in psalmis tibi debitâ modula-
tione jubilantes, adoramus ac procidimus ante te, ploratu interno & gemitu depre-
cantes: ut quia tu fecisti nos, & tu es Deus noster; nos populum tuum pius Dominus pro-
tegas, & oves pascuae tuae pastor sollicitus attendas: tribuasque his gratiam, pro quibus
animam posuisti. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vi-
vis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

fol. 195.

3 **D**omine, qui populo tuo in quadragenarium numerum annorum proximis fuisti;
praesta Ecclesiae tuae, quam acquisisti pretio sanguinis tui; ut corde non errent: sed
infusione Sancti Spiritus illam reple; & eam tibi adsocia in aeterna beatitudine. *R. Amen.*
Per misericordiam tuam Deus noster &c.

XCIV. ÷ Can.

XCV.

✦ *Canticum ipsi David. Quando domus aedificabatur post captivitatem:*

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Quantum ad litteram, tempus significat illud, cum Babylonia captivitate laxata, Templum Hierosolymis restauratum est. Sed spiritualiter, destructa domus aedificatur, quando post captivitatem peccati, anima viam veritatis receperit. domus enim ista, id est universalis Ecclesia, in qua Christus inhabitat, vivis lapidibus semper exstruitur; donec ad finem saeculi praedestinatorum numerus impleatur.

In prima parte psalmi commonet Propheta generalitatem cantare Domino, & in toto orbe predicare Dominicae Incarnationis adventum; quoniam super omnes Deos verus est Dominus: Cantate Domino, & reliqua. Secunda, diversas admonet gentes, ut primo semetipsos offerant; postea munera praedicationis exsolvant; Domini adventum utrumque commemorans, vel quo judicatus a mundo, vel quo judicaturus est mundum: Afferte Domino patriae gentium.

Eusebius Caesariensis. Vocatio Gentium, & Christi adventus.

S. Athanasius. Psalmus hortatorius, & velut imperans.

✦ Cardin. Thomaf. Ob reditum de Babylone gratiarum actio celebratur. Aliter, vox Ecclesiae vocantis. Item, qui in precedente Psalmo destructam domum nostram flevimus, id est regulam disciplinae; hic de reparata gratulamur.

Feria VI. ab
Vigiliis.

Pfalt. Syr. Davidis prophetia de adventu Christi, & vocatione gentium credentium in eo. vers. 29.

Pfalt. Arab. vers. 29.

PSALMUS AD LAUDANDUM DEUM.

Propheta.

Ps. XXXII. 3.
XCVII. 1.

Ps. 4.
I. Paralip.
XVI. 23.

Ps. 8.
Ps. XGIV. 5.

Ps. 14.
Ps. XXVIII.
2.

Ps. 19.
Ps. XCII. 1.

Ps. 26.
Ps. XCVII. 9.

1 CANTATE DOMINO CANTICUM NOVUM;

2 cantate Domino omnis terra:

† 3 cantate Domino & : benedicite nomini ejus:

† 4 annunciate de die in diem salutare ejus;

5 annunciate inter Gentes gloriam ejus:

6 in omnibus populis mirabilia ejus.

† 7 quoniam magnus Dominus & laudabilis nimis,

8 terribilis est super omnes deos:

† 9 quoniam omnes dii Gentium daemonia:

10 Dominus autem caelos fecit.

† 11 Confessio & pulchritudo in conspectu ejus:

12 sanctimonia & magnificentia in sanctificatione ejus.

† 13 Afferte Domino patriae Gentium,

14 afferte Domino gloriam & honorem:

15 afferte Domino gloriam nomini ejus.

† 16 Tollite hostias, & introite in atria ejus:

17 adorete Dominum in atrio sancto ejus.

† 18 Commoveatur a facie ejus universa terra.

19 dicite in Gentibus & quia: Dominus regnavit.

† 20 etenim correxit orbem terrae qui non commovebitur:

21 judicabit populos in aequitate.

† 22 Laetentur caeli, & exultet terra;

23 commoveatur mare, & plenitudo ejus;

24 gaudebunt campi & omnia quae in eis sunt;

† 25 tunc exsultabunt omnia ligna silvarum

26 a facie Domini; quia venit,

27 quoniam venit judicare terram:

† 28 judicabit orbem & terrae: in aequitate;

29 & populos in veritate sua.

Canticum inspiratum Davidi in reductione Arcæ Dominicae ex domo Obededom in Hierusalem. Quod cantari congruè jussit Esdras, quando sancta Dei Domus reaedificabatur post captivitatem Babyloniā. PROPHETA. 1 Canite novum canticum in honorem Domini; 2 canite Domino omnes, qui habitatis terram; 3 canite, inquam, in honorem Domini: & benedicite & laudate Divinum numen ejus: 4 singulis diebus evangelizate, id est bonum nuncium afferte, datam esse ab eo nobis salutem: 5 ejusdem Dei gloriam narrate inter Gentes; 6 & inter omnes populos narrate admirabilia opera ejus. 7 nam magnus est Dominus & laudabilis valde; 8 terribilis ipse prae omnibus falsis diis Gentium: 9 omnes enim dii Gentium nihil sunt nisi sculptilia receptacula demonum: 10 at Dominus est is, qui condidit celos, & quidquid eorum ambitu continetur. 11 Itaque coram ipso in Sanctuario suo sit gloria & confessio laudum ejus: 12 sanctitas quoque morum, & magnum decus, & gloriatio sit in eo loco sancto ejus. 13 Afferte Domino familiae Gentium, 14 afferte, inquam, Domino gloriam & honorem, consistentes ipsum solum esse verum Deum: 15 afferte Domino dignam gloriam nomini ejus. 16 Sumite munera, & sacrificia farinacia; & introite in atria templi ejus ad conspectum ejus: 17 & prosternite vos, & adorete Dominum in atrio sancto ejus. 18 Permoveantur & timeant sibi a conspectu ejus omnes, qui habitant in terra. 19 quare dicite inter gentes omnes, quod Dominus Christus regnavit post lignum, id est post mortem suam in cruce, soluta captivitate, qua homines devicti sub diaboli tenebantur imperio: 20 nam & ipse depravatum orbem terrae ad veram religionem firmiter correxit: qui orbis numquam amplius de eadem vera religione dimovebitur; quia numquam vera fides Christiana deficiet usque, ad consummationem saeculi: 21 & dicite etiam, quod idem ipse Dominus judicaturus est populos omnes cum aequissima retributione justitiae. 22 Latentur ergo caeli cum cœlitibus; & gaudio exsultet terra cum terrigenis; 23 permoveatur, resonet, & tonet mare cum insularis & navigantibus suis, & quidquid in eo mari continetur; 24 gaudeant & campi cum hominibus agrestibus, & omnia quae in eis sunt; 25 exsultent & tunc in laudibus omnes arbores sylvarum cum sylvestribus hominibus 26 ad conspectum scilicet Domini; quia jam jam ipse venturus est; 27 quia, inquam, ipse jam jam venturus est ad judicandam terram: 28 nam ipse judicabit totum orbem terrae cum justitia; 29 & populos omnes judicabit secundum veritatem promissionum & comminationum suarum, quibus se dixit redditurum unicuique secundum opera illius.

ORA-

MSS.

1 **F**actor caeli, terraeque creator, Deus, quem omnis terra cantici novi modulatione persultat: precamur, ut sicut te à ligno regnantem supplices confitemur, ita amisso omni gentilitatis errore, futuri adventus tui gloriam intentis sensibus praestolemur. Qui cum Patre & Spiritu Sancto vivis & regnas Deus per omnia saecula saeculorum. *Amen.*

Apud Ludolphum de Saxonia.

2 **F**actor caeli, terraeque creator, Deus, cui omnis terra cantici novi modulationem persolvit; precamur, ut obediens tibi populus, in aequitate & veritate perseveret: & qui negligenter delinquimus, misericorditer à te corrigamur. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Brev. Mozarab. fol. 101. 138.

3 **T**e Deum psallendo benedicimus; ac precamur, ut nullo obstaculo à tuo prohibeamur officio: quique vero te Dominum confitemur, ditari tuo munere indulgentiae sentiamus. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

fol. 232. De Passione Domini.

4 **C**antet tibi, Domine, omnis terra canticum novum; quia redemisti per sanguinem Filii tui Domini nostri Jesu Christi omnem mundum: ut qui in mortem ejus confepulti sumus, infinita cum eo laetitia exultemus. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 14.

5 **G**audet campi, utique adventus tui jocunditate perfusi: & ideo quaesumus, ut qui insensibilia adventus tui gaudia in te viventia comprobas; sensibiles nos in adventu tui judicii coronandos attollas. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 47.

6 **C**antet tibi novum canticum numerositas redemptorum. nova fecisti miracula: novum lumen ortum ex Virgine: quod tamen Deitati non erat novum; sed novum est insolito monstrato miraculo: novum regenerationis mysterium; in quo totum innovas mundum: nova genera virtutum in curatione aegrorum: novus humiliatis ac patientiae modus in superbia persequentium: novum stupendumque genus virtutis in gloria resurgentis: nova humanis visibus tuae ostenditur majestatis potestas; cum verum hominem ad caelorum sublimitatem deportas. concede pro quibus tam nova miracula gloriosus opifex indidisti, hos & vestigiorum tuorum sequaces, & gloriae facias coheredes; atque melodiam carminis, nec non inter Sanctorum fragores, & nostras voces admisceas perstreperantes. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

B E N E D I C T I O.

Comment. hujus Psalmi. Tom. 7. S. Hieronymi.

Dominus nobis timorem nominis sui tribuens, praestare dignetur, ut in illo tremendo Judicii tempore non collocemur in sinistro numero; qui nos redemptos ejus sanguine confitemur. Ipsi gloria cum aeterno Patre & Spiritu Sancto in saecula saeculorum. *Amen.*

XCVI.

+ Huic David; quando terra ejus restituta est:

B E D A.

Sensus mysticus.

Ipsi David ad Christum refertur: terram ejus restitutam, vel resurrectionem carnis, quam ex Virgine sumpsit, intellige; vel peccatores quoslibet ad eum post peccata reversos: sicut factum est in Judaeis, qui Dominica crucifixionis piaculum penitendo diluerunt.

In primo membro psalmi Propheta per resurrectionem Domini, virtutes ejus diversa praedicatione describens, idolorum cultores digna increpatione redarguit: Dominus regnavit; exultet terra. Secundo, ad Dominum verba convertit; gaudens Ecclesiam auctori suo credidisse: & monens fideles, in Domino letari; quia soleat eos à pravorum liberare pressuris: Audivit, & laetata est Sion.

Eusebius Caesariensis. Hymnus regni (al. adventus) Christi super secundo (al. primo) ejusdem adventu.

S. Athanasius. Psalmus hortatorius, & velut imperans. (item.) Gloriationis in Domino.

* Cardin. Thomas. Triumphus de Babylonis, & de reditu populi gratiarum actio geritur: ubi solito schemate regnantis Dei pompa describitur. Aliter, vox Ecclesiae ad Adventum Domini.

Feria VI. ad Vigilias.

Psalm. Syr. Davidis. Praedicat in eo adventum Christi: itemque innuit in ipso apparitionem ejus postremam, vers. 27.

Psalm. Arab. numerus vers. 27.

S. Hier. Psalmus David, quem cecinit Domino, quando vilitis adversariis, reddidit terra sua, hoc est Judaea pacem.

PSALMUS AD LAUDANDUM CHRISTUM.

Propheta.

v. 1. Ps. XCII. 1.

1 **D**OMINUS REGNAVIT, EX-SULTET TERRA;
2 laetentur insulae multae.

Psalmus inspiratus Davidi: quando restituta est ei terra sua. PROPHETA. 1 Dominus regnavit: proinde exsultet terra: 2 & insularum multitudine letetur.

Nubes

Nubes

Psalmus
LXXXVIII.
15.

Psalmus
LXXXVIII.
15.

Exod. XX. 4.
Levit. XXVI.
1. Deuter. V.
8.

Hebr. I. 6.

Amos V. 15.
Rom. XII. 9.

Psalmus
CXI. 4.

† 3 Nubes & caligo in circuitu ejus:
4 justitia & judicium correctio sedis ejus.
† 5 ignis ante ipsum praecedet:
6 & inflammabit in circuitu inimicos ejus.
† 7 illuxerunt fulgura ejus orbi ÷ terrae:
8 vidit & commota est terra:
† 9 montes sicut cera fluxerunt: à facie Dñi:
10 à facie Domini omnis terra:
† 11 annuntiaverunt caeli justitiam ejus:
12 & viderunt omnes populi gloriam ejus.
† 13 Confundantur omnes qui adorant scul-
ptilia,
14 & qui gloriantur in simulacris ÷ suis:
† 15 adore eum omnes Angeli ÷ ejus:
16 Audivit & laetata est Sion:
† 17 & exultaverunt filiae Judae
18 propter judicia tua Domine:
† 19 quoniam tu Dominus altissimus super
omnem terram:
20 nimis exaltatus es super omnes deos.
† 21 Qui diligitis Dominum, odite malum:
22 custodit ÷ Dominus: animas sancto-
rum suorum:
23 de manu peccatoris liberabit eos.
† 24 Lux orta est justo;
25 & rectis corde laetitia.
† 26 Laetamini justi in Domino:
27 & confitemini memoriae sanctificatio-
nis ejus.

3 Nubes & caligo circum ipsum sunt: 4 justitia
& judicium rectissimum sunt veluti firmamentum,
in quo erigitur regale solium ejus. 5 ignis ante
eum praebit; 6 & circumquaque flammis exuret ini-
micos ejus; 7 cum nimirum splendentia fulgura ejus
apparuerint orbi terrae; 8 ac ea fulgura viderit terra,
ac timore concussa fuerit atque contremuerit; 9 & cum
montes a conspectu Domini, sicut cera praesente igne,
tabefacti fuerint & colliquefacti; 10 & a conspectu
dominatoris universae terrae omnis terra tremuerit; 11
& cum caeli annuntiaverint justitiam ejus; 12 vide-
rintque omnes populi gloriam ejus. 13 Pudore ergo
perfundantur universi, qui adorant sculptilia, illisque
deserviunt; 14 & qui in idolis suis gloriantur. 15 &
vos omnes Angeli Dei ipsum adore. 16 Civitas Sion
ac Jerusalem audivit verum Dominum regnare, ac ido-
lolas confundi, & laetata est: 17 & gaudio exul-
taverunt reliquae urbes terrae Judae 18 propter justia
judicia tua Domine. 19 tu enim Dominus altissimus
& supremus es super totam terram; 20 & vehemen-
ter elevatus es super omnes falsos deos Gentium. 21
Propterea, qui Dominum diligitis, odite malum omne,
quod ille odio habet; 22 nam Dominus animas ser-
vorum suorum pie sancteque viventium custodit; 23 &
de manu & potestate peccatoris & impiorum eos libe-
rabit. 24 Lux divinae illustrationis circumfulgens un-
dique oborta est homini justo: 25 & iis, qui non pravo,
sed recto sunt corde, affulsit & effusa est vera letitia.
26 Laetamini igitur justi in Domino, qui dono suo dat
vobis omnem causam laetitiae vestrae: 27 & fatemini
ei dignas, quantum potestis, laudes in quacumque com-
memoratione sacratissimae sanctitatis ejus; & quoties-
cumque animos vestros revocatis ad memoriam ejus, qui
sanctus est, sanctosque vos facit gratia sua.

O R A T I O N E S.

MSS.

1 C Ustos animarum sanctarum Deus, cujus regnum est pars perfecta justorum: concede,
Propheticas Evangelicasque coruscationes pectoribus nostris inferi: & si quid obte-
ctum velamine prisco reperitur, Spiritu Sancto revelante pandatur. Per Dominum no-
strum Jesum Christum Filium tuum: qui tecum vivit & regnat Deus in unitate ejusdem Spi-
ritus Sancti per omnia.

Brev. Moza-
rab. fol. 101.

2 D Eus, cujus in regno credentium terra exultat; cujus justitiam caeli annunciant;
cujus dominationem Angelorum legiones adorant: custodi servorum tuorum ani-
mas; ac ne peccati authorem sequentes intereamus, tu libera; tu protege; tu conserva:
ut cum ante faciem tuam ignis comburens praecerit, non nos meritorum poena exu-
rendos accipiat; sed clementia creatoris, ut vivamus, eripiat. R. Amen. Per miseri-
cordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculo-
rum. R. Amen.

B E N E D I C T I O.

Comment.
hujus Psalmi
tom. 7. S. Hiero-
nyimi.

D Ominus nobis praestare dignetur, ut ejus lumine nostris cordibus oriente, merea-
mur ab eo de praesentibus erui; cujus sumus Baptismo à noxiis originalibus liberati.
Ipsi gloria cum aeterno Patre & Spiritu Sancto in saecula saeculorum. Amen.

XCVII.

Psalmus ÷ ipsi David:

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Titulus iste refertur ad Dominum Christum: de cujus utroque adventu psalmus hic dicturus est.
Per totum psalmum Propheta loquitur. In primâ parte commonet populum Christianum, cantici novi exultatione la-
tari; quando mirabilis est Christi concessus adventus: Cantate Domino canticum novum, & reliqua. Secundâ, deversis modis
uberius dicit esse gaudendum; quia desideratus justis sit Judex in fine venturus: Jubilate Deo omnis terra, & reliqua.
Eusebius Caesariensis. Vocatio Gentium, & Christi adventus. (al. Hymnus regni Christi.)
S. Athanasius. Psalmus hortatorius, & velut imperans.

* Cardin. Thomas. Soluta captivitate jungitur exhortatio devota in Domino observantia; solito sanè schemat. parata de Babilonis victoria pompa describitur. Aliter, vox Ecclesiae ad Dominum, & Apostolos.

Pfalt. Syr. Davidis, de libertate populi ex Aegypto, cum vicerunt, atque triumphaverunt. Spiritualiter autem prophetia de adventu Christi, & vocatione gentium ad fidem. vers. 23.

Pfalt. Arab. vers. 22.

S. Hier. Isse Psalmus vocem Prophetæ continens, potentiam narrat Domini nominis ac virtutis.

Sabbato ad
Vigilias.

PSALMUS TRIUMPHALIS AD LAUDANDUM CHRISTUM.

Propheta.

Ps. 1.

Ps. XXXII. 3.

Ps. 2. 3.

Isai. LII. 10.

LXIII. 3.

1 CANTATE DOMINO canticum novum, quia mirabilia fecit:

† 2 salvavit sibi dextera ejus

3 & brachium sanctum ejus.

† 4 Notum fecit Dominus salutare suum in conspectu Gentium:

5 revelavit justitiam suam.

† 6 recordatus est misericordiae suae;

7 & veritatis suae domui Israel.

† 8 viderunt omnes termini terrae salutare Dei nostri.

† 9 Jubilate Deo omnis terra:

10 cantate & exsultate & psallite.

† 11 psallite Domino in cithara: in cithara: & voce psalmi:

12 in tubis & ductilibus: & voce tubae corneae.

† 13 Jubilate in conspectu regis Domini;

14 moveatur mare & plenitudo ejus,

15 orbis & terrarum: & qui habitant in eo;

† 16 flumina plaudent manu simul,

17 montes exsultabunt,

18 à conspectu Domini: quoniam venit judicare terram:

† 19 judicabit orbem & terrarum: in justitia;

20 & populos in aequitate.

Psalmus Davidi inspiratus. PROPHETA. 1

Canite Domino novum canticum: nam Dominus opera fecit admiranda: 2 dum sua ipsius dextera salutem dedit mundo perduto; 3 & ipsiusmet Domini brachium & robur omnipotens hanc attulit salutem. 4 Notam fecit Dominus omnibus salutem hanc, quam ipse tribuit, coram omnibus gentibus: 5 suamque revelavit justitiam, qua justos facit peccatores ex injustis. 6 quia in re memorem se ostendit misericordiae suae, 7 & veritatis fidelium promissorum suorum, Israeliticae genti datorum. 8 & sic viderunt omnes in omnibus finibus terrae salutem hanc mundo allatam a Deo nostro. 9 Jubilate ergo in honorem Domini omnes, qui habitatis in terra; 10 canite, exsultate gaudio, & psallite: 11 psallite in honorem Domini cum cithara, cum cithara, inquam, adjuncta quoque voce vestri carminis 12 und cum tubis ex ducto fusoque metallo, & clangore bucinae corneae. 13 Jubilate coram Rege omnium Domini; 14 & pra gaudio permoveatur, resonet, ac tonet mare, & quidquid continetur in eo, 15 totusque orbis terrae, & qui eum inhabitant; 16 flumina manu plaudant pariter, 17 montesque laudibus exsultent 18 ob aspectum praesentiamque Domini: quia jam jam venturus est ad judicandum terram. 19 qui judicabit orbem terrae cum justitia; 20 & populos omnes judicabit cum equissima rectitudine.

Ps. 14.

Ps. XCV. 11.

Ps. 17. 18.

Ita cod. Alex.

xandrinus.

In Pat. autem.

(Montes exsultabunt, quoniam venit judicare terram.)

O R A T I O N E S.

Mss.

1 I Mmitte, Domine, salutare tuum mentibus nostris; qui revelasti justitiam tuam Gentibus universis: ut qui quondam judicari venisti pro perditis; misericordiam, cum judicaturus adveneris, pro quibus judicatus es, largiaris. Qui cum Patre & Spiritu Sancto vivis & regnas Deus per omnia saecula saeculorum. Amen.

Brev. Mozarab. fol. 101.

147. 247.

2 L Iberet nos, Domine, dextera tua: imperioque tuo flecte arrogantium corda: ut Gentes veritatis adventu clarescant; & offensam sibi salutem cordis humilitate suscipiant. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.

fol. 231.

3 J Ubilet te, Domine, omnis terra; psalmum cantet, exsultet, psallat nomini tuo; cujus nomen est admirabile & praeclarum: concede ergo Ecclesiae tuae precibus, ut quos in fide vocas, in tentatione non deseras: & qui tibi jubilum personant laudis, in saeculum praemium mereantur aeternae beatitudinis in futurum. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 237.

4 J Ubilat te, Domine, omnis terra, & universi, qui habitant in eo: tibi flumina plaudent manibus; invicem tibi doctorum ora non solum sermonis obsequuntur officio; sed etiam studia bonorum operum deserviunt famulatu. concede itaque Deus noster, ut utraque in nobis te authore praevaleant laude, jugis & indefessa meditatio, & sanctae conversationis sincera religio intemerata. R. Amen. Per misericordiam tuam &c.

fol. 7.

5 D eus, cui omnis terra praeconans jubilat laudem; cujus gloriam canora psalmi conclamat voce; cujusque terribilem in tuis operibus fatetur virtutem: notum facito salutare tuum: in conspectu omnium nostrorum revela justitiam tuam; quâ possimus te nostrum agnoscere creatorem: & esto memor misericordiae tuae, quâ nostrorum criminum mereamur invenire remissionem: ut videntes salutare tuum, jubilemus tibi hymnum; cante-

cantemus in exultatione psalmum; & perfrui mereamur tuae beatitudinis praemio.
(*R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.*)

fol. 35. 349.

6 **D**omine, quem ex homine natum homines conspexerunt; & praedictum fines terrae viderunt; qui ante aliqua tempora praedictus es vocibus Prophetarum; & in tempore visus, glorificatus es modulis populorum; concede propitius, vasa nos tua tibi permanere mundissima: ut lucis author nos & jugiter illustres, & indefinenter inhabites.
R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 37.

7 **D**eus, qui notum fecisti in populis salutare tuum, ante conspectum Gentium revelando justitiam tuam; miserationum tuarum nobis copiam manifesta: ut qui salutaris tui notitia relevamur, revelatione justitiae consolemur. *R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.*

fol. 361.

De S. Maria.

8 **D**ecantet tibi, Domine, omnis creatura canticum novum; qui in Virgine Maria ostendisti novae parturitionis miraculum, ut foemina circumdaret virum: & Virgo sine viri coitu virilem pareret sexum; praesta igitur nobis, ejus suffragio tueri in saeculo, qui te partu edidit incorrupto: ut mens nostra fulgore Sancti Spiritus vegetata, ita amorem dilectionis tuae concipiat, ut bonorum semper actuum parturiat incrementa. *R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.*

XCVIII.

Psalmus ipsi David:

B E D A.

Sensus my-
sticus.

David, Christum accipe: cujus honor in hoc psalmo potestasque cantatur. In prima sectione commonet Propheta universos populos Christo Domino confiteri; quia judicium & justitiam fecerit in Jacob: Dominus regnavit, irascantur populi, & cetera. Secunda commonet plebem adorare Dominum Salvatorem; qui Moysi & Aaron & Samueli propitius extiterit, ut pote praecepta ejus servantibus: unde exaltandum & adorandum dicit esse Dominum, qui fideles suos exaudire dignatus est: Exaltate Dominum Deum nostrum: (& adorate scabellum pedum ejus.)

Eusebius Caesariensis. Hymnus regni Christi.

S. Athanasius. Psalmus gloriationis in Domino.

Cardin. Thomas. Ut supra. Aliter, vox Apostolorum ad populum.

Psalm. Syr. Davidis. De caede Madianitarum, quos captivos duxit Moses ac populus Israel: & prophetia de gloria Regni Christi. vers. 24.

Sabbato ad
Vigilias.

Psalm. Arab. numerus vers. 22.

S. Hier. Iste Psalmus vocem continet Prophetarum, Sacerdotum Domini commentis ad Dei Omnipotentis gratiam referendam.

PSALMUS AD LAUDANDUM CHRISTUM.

Propheta.

Y. 1.
Ps. XCII. 1.
XCVI. 1.
Y. 2.
Ps. LXXIX. 2.

Y. 11.
Ita cod. Alexandrinus.
In Vatic. autem. (Et adorate scabellum pedum ejus.)
(Sanctus est Moyses & Aaron in Sacerdotibus ejus.)

Y. 15.
Ex. XXXIII.
9.

1 **D**OMINUS REGNAVIT, irascantur populi:
2 qui sedet super Cherubim, moveatur terra.
† 3 Dominus in Sion magnus & excelsus super omnes populos.
† 4 Confiteantur nomini tuo magno:
5 quoniam: terribile & sanctum est;
6 & honor regis judicium diligit.
† 7 tu parasti directiones:
8 judicium & justitiam in Jacob tu fecisti.
† 9 Exaltate Dominum Deum nostrum:
10 & adorate scabellum pedum ejus;
11 quoniam sanctum est.
† 12 Moyses & Aaron in Sacerdotibus ejus,
13 & Samuel inter eos qui invocant nomen ejus,
† 14 invocabant Dominum, & ipse exaudiebat eos:
15 in columna nubis loquebatur ad eos:
† 16 custodiebant testimonia ejus,
17 & praeceptum quod dedit illis.
† 18 Domine Deus noster tu exaudiebas eos:
19 Deus tu: propitius fuisti eis,

& ulcif-

Psalmus inspiratus Davidi. PROPHETA. 1 Dominus regnavit, quantumvis irascantur infideles populi: 2 qui praesidet Cherubinis in caelo, eos majestate sua in infinitum superans, & sedere videtur super figuras Cherubim Propitiatorii Arcae foederis in templo; is, inquam, regnavit; etiam si concutiantur & perturbentur habitatores terre. 3 Magnus agnoscitur in Sion Dominus, qui & excelsus est super omnes populos. 4 Universi fateantur laudes dignas nomini illi tuo magno Divinitatis tuae Domine; 5 quia tremendum est & sanctum; 6 & quia honor & imperium tuae regiae majestatis justum diligit judicium. 7 tu enim firmiter apparasti & constituisti directiones, quae aquae & recta sunt, constituens: 8 & in populo Israelitico ex stirpe Jacobi, tu condidisti jus & justitiam. 9 Excelsum esse predicate Dominum Deum nostrum: 10 & prosternite vos, & adorate ad scabellum pedum ejus, 11 quia sanctum est; sanctissimus enim est Dominus Deus noster. 12 Moyses & Aaron praeclarissimi ex Sacerdotibus ejus, 13 & Samuel praestantissimus inter eos, qui invocant nomen ejus; 14 hi, inquam, invocabant Dominum; & ipse exaudiebat eos: 15 & e nube, quae praese ferebat formam columnae erectae super Tabernaculum sanctum in deserto, alloquebatur ipsos Moysen & Aaron: 16 eo quod observarent divina mandata ejus, quae hominibus testificantur voluntatem & jussu Dei; 17 & praecepta ejus servarent, quae dederat illis. 18 Domine Deus noster tu exaudiebas eos: 19 tu Deus propitius fuisti illis;

S f 2

& fuisti

20 & ulciscens in omnes: adinventio-
nes eorum,
† 21 Exaltate Dominum Deum nostrum:
22 & adorate in monte sancto ejus:
23 quoniam sanctus Dominus Deus noster.

20 & fuisti ultor super omnibus adinventionibus
ac injuriis, quas alii excogitabant in perniciem
eorum, 21 Consimiliter ergo & vos excelsum esse
prædicate Dominum Deum nostrum: 22 eumque pro-
strati adorate ac invocate in monte sancto ejus; 23
est enim sacrosanctus Dominus Deus noster.

O R A T I O N E S.

MSS.

1 **S**ublimis throni Domine, te oramus & quaesumus: ut, columnâ nobis luminis refulgen-
te, modum Sacerdotalis ordinis, te custode, servemus. Per Dominum.

Brev. Moza-
rab. fol. 47.

2 **R**edemptor noster Domine, qui super omnem altitudinem excelsus, & in Sion agno-
sceris magnus; credulitatem Ecclesiae tuae in te amplians perfice; & populos in
ejus sinceritate fac coalescere: ut nomen tuum, quod magnum est, confitentes; ac regiae
gloriae honorem tibi, fidei servitute offerentes; tu nos miseratus de excelsis prospice: &
ab hac humilitate terrarum in mansionibus commuta caelorum. *R. Amen.* Per misericor-
diam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum.
R. Amen.

B E N E D I C T I O.

Comment.
hujus Ps. Im.
T. 7. S. Hie-
ronymi.

Dominus nobis praestare dignetur, ut modum Sacerdotalis ordinis cum sanctitate per-
fectâ tenentes, quae studemus agere de bono, ipse perducere dignetur ad effectum.

XCIX.

Psalmus in confessione.

B E D A.

Cum frequenter in psalmis posita sit pro rerum opportunitate Confessio; hic tamen in titulo singulariter adscribitur:
quia totus hic psalmus ad utrasque pertinet Confessiones, & Penitentiae videlicet, & Laudis.

In primâ parte psalmi Propheta commonet universitatem, Dominum exultando laudare: Jubilate Deo omnis terra.
Et ne semper hoc genere Confessionis utendum crederes, secundâ nos promittit, delictorum penitentes, indulgentia ipsius posse
portas intrare: Introite portas ejus, & cetera.

Eusebius Caesariensis. *Vocatio Gentium.*S. Athanasius. *Psalmus jubili.*

* Cardin. Thomaf. Tamquam reductos jam de Babilone, & in proprio habitantes solo, relatores gratias Dei, templum
hortatur intrare. Curat autem frequenti prædicatione atque exhortamento, ut illis & desperationem revertendi, & incu-
riam gratias agendi, sedulus moneatur, & Propheta certus eripiat. Aliter, vox Apostolorum ad populum,

Psalm. Syr. Anonymus de Josue filio Nun: cum quievisset bellum Ammonitarum. In Testamento autem novo de conversio-
ne gentium ad fidem. vers. 14.

Psalm. Arab. vers. 10.

S. Hier. *Isle Psalmus vocem Prophetæ continet, qui fideles provocat in laudibus Dominicis incessabiliter exercere.*Dominica ad
Matutinum:
& Sabbato
ad Vigiliis.

PSALMUS AD LAUDANDUM DEUM.

Propheta.

1 **J**UBILATE DEO omnis terra:
2 servite Domino in laetitia.
† 3 Introite in cōspectu ejus in exultatione.
† 4 scitote quoniam Dominus ipse est Deus:
5 ipse fecit nos; & non ipsi nos:
† 6 populus ejus, & oves pascuae ejus.
7 Introite portas ejus in confessione,
8 atria ejus in hymnis.
9 Confitemini illi:
† 10 laudate nomen ejus quoniam suavis
est: Dominus:
11 in aeternum misericordia ejus:
12 & usque in generationem & generatio-
nem veritas ejus.

v. 6.
Ps. LXXVIII.
13. XCIV. 7.

Psalmus in confessione divinae laudis. PRO-
PHETA. 1 Jubilate in honorem Domini Dei omnes,
qui inhabitatis terram: 2 ac servite Domino cum ve-
ra animi letitia. 3 Venite in conspectum ejus cum
laude & exultatione; 4 ac agnoscite, quod ipse summus
Dominus est ille Deus noster, qui nos peculiariter regit;
5 & quod ipse nos, cum non essemus, condidit; ac non
nos ipsi fecimus nos: 6 & quod nos sumus peculiaris
populus ejus, ac oves pascentes in terra sua nostris pa-
scuis destinata. 7 Ingredimini portas templi ejus cum
professione & actione gratiarum: 8 & intrate atria ejus
cum laudibus. 9 Profitemini illi debitas gratiarum
actiones, 10 ac nomen ejus laudate, quia benignus est
Dominus; 11 & quia in aeternum duratura est miseri-
cordia ejus; 12 ac usque ad omnes aetates & omnia
saecula duratura est veritas & constantia promissorum
ejus.

O R A T I O N E S.

MSS.

1 **J**ubilamus tibi, aeterne Domine, in laetitia & exultatione, poscentes; ut dum portae pe-
torum nostrorum in tuis laudibus referantur, semper ad misericordiam veritatemque
pandantur. Per Dominum.

Eaude.

Brev. Moza-
fab. fol. 101.

fol. 208.

Comment.
Psalm. hujus
tom. 7. 3. Hiero-
nymus.

2 **L**audemus Domine nomen tuum; quoniam suavis es: & ut os nostrum tuis impleatur
affatibus, cor nostrum instiges: tua proinde nos protegat misericordia; quâ * pro-
laetetur nos in aeternum veritas manifesta. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus no-
ster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

3 **S**ervientes tibi, Domine, in timore, intremus portas tuas in confessione, & atria tua in
hymnis confessionum: laudemus nomen tuum; quoniam suavis es: atque ut os no-
strum dilatetur in tuis laudibus, cor nostrum instiges; & in saeculum * procellet veritas
infinita. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

B E N E D I C T I O.

4 **D**ominus nobis praestare dignetur; ut ab ipso facti, ab ipso redempti, mereamur &
in laetitia sempiterna jubulum exultationis cum gratiarum actione concinere. Ipsi
gloria cum aeterno Patre & Spiritu Sancto in saecula saeculorum. *Amen.*

C.

Psalmus ÷ ipsi: David.

B E D A.

*Titulus notus est: & ipse psalmus in forma perfectae sanctitatis inclusus; qui centenarium fructum debeat expectare pra-
miorum.*

*In primâ parte psalmi Ecclesia dicit cantare se Domino misericordiam & judicium, consortiaque refugere pessimorum:
Misericordiam & judicium cantabo tibi Domine. Secundâ, se esset diligere fideles; & eorum cohabitatione gaudere: de-
mones autem cum suis immissionibus de suo corde repellere; quos novit cum Dei famulis portionem non habere: Oculi mei ad
fideles terrae, & reliqua.*

Eusebius Caesariensis. Hymnus ejus, qui secundum Deum perfectus est.

* *Cardin. Thomaf. Ex persona iustorum in Eekylone canitur, praedicanturque ea, quae singulis pro conscientia sua tri-
bulationis tempore convenirent. Aliter, vox Christi ad Patrem de reliquiis Sanctorum.*

*Psalm. Syr. Asaphi; hortatio Davidis de iis, quae requiruntur in ministerio Domus Domini: & prophetia de laude victoris
etque perfecti in Deo. vers. 17.*

S. Hier. Iste Psalmus vocem continet Prophetæ, Dei misericordias enarrantis.

EXEMPLAR SANCTÆ CONVERSATIONIS.

P S A L M U S A D M E D I T A N D U M.

Propheta.

1 **M**ISERICORDIAM ET JUDI-
CIUM cantabo tibi Domine.

† 2 *psalmi ÷ &: intelligam in via imma-
culata, quando venies ad me.*

† 3 *Perambulabam in innocentia cordis
mei in medio domus meae:*

† 4 *non proponebam ante oculos meos
rem injustam.*

5 *Facientes praevaricationes odivi.*

† 6 *non adhaesit mihi cor pravam.*

7 *declinantem à me malignum non co-
gnoscebam.*

† 8 *detrahentem secretò proximo suo,
hunc persequabar.*

† 9 *superbo oculo & insatiabili corde, cum
hoc non edebam.*

† 10 *Oculi mei ad fideles terrae,*

11 *ut fideant mecum.*

12 *ambulans in via immaculata, hic mihi
ministrabat.*

† 13 *Non habitabit in medio domus meae
qui facit superbiam:*

14 *qui loquitur iniqua, non direxit in
conspectu oculorum meorum.*

† 15 *In matutino interficebam omnes pec-
catores terrae,*

16 *ut disperderem de civitate Domini om-
nes operantes iniquitatem.*

*Psalmus Davidi inspiratus. PROPHETA. 1
De misericordia & iustitia officiis cantabo nunc in ho-
norem tuum Domine, cum ea sint dona tua. 2 Psal-
lam autem, simulque intelligam, & erudiar in via ra-
tioneque vivendi sine macula, quanam ea sit; quan-
do venies ad me erudiendum superno lumine tuo. 3 Ego
igitur in domo & familia mea ambulabam & conver-
sabar corde innocuo & simplici: 4 non proponebam
coram oculis meis rem aliquam iniquam, legi tuae con-
trariam. 5 Porro eos, qui transgrediebantur legem
tuam, odio habui. 6 non adhaesit mihi homo, qui pravo
animo esset: & istiusmodi homini interdixi de mo ac fa-
miliaritate mea. 7 hominem malignum, qui a mea piè
vivendi ratione recederet, ut amicum non agnoscebam.
8 qui occultè detrahebat de fama absentis proximi sui,
hunc ego ad meritam usque punitionem persequabar. 9
cum homine superbo & elati supercilii, & cum ho-
mine insatiabilis animi, qui nullis satiaretur honoribus
vel divitiis, cum istiusmodi, inquam, ne quidem co-
medebam. 10 E contrario autem oculi mei intenti erant
ad homines fidos & veraces, qui essent in terra mihi
subiecta, 11 ut mecum confederent & habitarent. 12
& qui ambulabat in via modoque vivendi simpliciter
& sine macula criminis, hic mihi in privatis publicis-
que rebus ministrabat. 13 Numquam habitabit domi
mea, qui superbe se gerit, ac dolum facit: 14 quique
res iniquas ac mendacium loquitur, non bene direxit
vitam suam coram oculis meis, nec mihi placebit un-
quam. 15 Matutinis confestim horis ac citissime, ante-
quam flagitia & crimina morte digna succrescerent,
interficebam peccatores omnes terrae mihi subiectae; 16
ut sic e civitate, ubi Dominus pietate ac iustitia coli-
tur, exterminarem ac exscinderem omnes, qui quod ini-
quum est faciunt.*

ORA-

MSS.

1 **I**Ncomprehensibilis virtute Deus, qui tuis famulis misericordiam atque iudicium clementer insinuas; concede nobis, fideliter te diligere; rectamque viam ingredi; & à vanitate execrabilis superbiae declinare. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Brev. Mozarab. fol. 112.

2 **M**isericordiam & iudicium cantantes tibi Domine, oramus & psallimus; ut in via immaculata intelligibiliter ambulemus: quò & misericordiae instinctu intendamus recta; & in iudicii metu corrigamus errata. (R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: quies benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.)

fol. 190.

3 **M**isericordiam & iudicium redemptori tibi Domino cantemus & iudici; illà nos quidem suscipis; hoc deterres: illic est lux miserationis; hìc modus examinis. tribue igitur Domine supplicibus tuis, ut cor pravum nobis non adhaereat; & res mala ante oculos nostros inlecebram non praetendat: sed innocentiae simplicitate gradientes, miserator & pius porrigas; & iudex verus absolvas. (R. Amen. Per misericordiam tuam &c.)

CI.

Oratio pauperis; cum anxius fuerit, & in conspectu Domini effuderit precem suam.

B E D A.

Sensus mysticus.

Quamvis aliqui presentem psalmum Domino Salvatore aptandum esse putaverint; conveniens videtur afflicti magis & gementis pauperis, sicut & titulus ipse continet, introductam esse personam: nam cum dicit, Coram Domino; intentionem orantis ostendit, qua depulsis ab animo cogitationum tumultibus, nihil prater se, & eum, cui supplicat, meminerit. Et nota, quia dum ubique in titulis nomina sunt posita, hic pauper sine nomine loquens introducit: scilicet ut cum uni datur, omnes sibi pauperes Christi cognoscerent attributum.

Pauper ille, rebus egens, sed virtutibus dives, in exordio psalmi multipliciter Dominum rogat ejus intendere precibus; quoniam iugi afflictione contritus, ossa sua veluti confixa gesserit: Domine exaudi, & reliqua. Sequitur flebilis manifestatio necessitatum: (Percussus sum ut fenum) & reliqua. Et ne post tot calamitates de castigatione sua videretur ingratus, tertià parte Domini laudes prosequitur; cuius adventu construendam dicit Ecclesiam: & cum sint omnia permutanda, ipse tamen permaneat in aeternum: (Tu autem Domine in aeternum permanes.) Insertur etiam nimis votiva Conclusio, Sanctorum semen ibi esse dirigendum, ubi habitat Dominus in gloria sempiterna. sic oratio pauperis, quae incobavit à lacrymis, perficitur in gaudium: Filii servorum tuorum habitabunt, & reliqua.

Eusebius Caesariensis. Lamentatio super populo priore, & prophetia populi novi, & vocatio Gentium.

S. Athanasius. Psalmus in oratione.

* Cardin. Thomas. Babylonica captivitatis praedictis aerumnis tribus, etiam lata, idest spem reversionis adjungit. Aliter, vox Christi, & Ecclesiae, cum ascendisset Christus ad Patrem.

Psalt. Syr. Anonymus. Dolor Judaeis, & prophetia de populo novo (nempe) gentibus per fidem. vers. 26.

Psalt. Arab. vers. 55.

Sabbato ad Vigiliis.

S. Hier. Iste psalmus in principio vocem Prophetiae continet ex persona peccatoris; dein laus in ea Domini nominis continetur.

PSALMUS V. POENITENTIALIS AD PRECANDUM.

Propheta.

1 **D**OMINE EXAUDI ORATIONEM MEAM:

2 & clamor meus ad te veniat.

† 3 Non avertas faciem tuam à me:

4 in quacumque die tribulor, inclina ad me aurem tuam:

† 5 in quacumque die invocavero ÷ te: velociter exaudi me.

† 6 quia defecerunt sicut fumus dies mei:

v. 7.

7 & ossa mea sicut cremium aruerunt.

Job XXX. 30.

† 8 percussus sum ut fenum, & aruit cor meum;

9 quia oblitus sum comedere panem meum.

v. 10.

Thren. IV. 3.

† 10 à voce gemitus mei adhaesit os meum carni meae.

† 11 similis factus sum pellicano solitudinis:

12 factus sū sicut nycticorax in domicilio.

† 13 vigilavi, & factus sum sicut passer solitarius in tecto.

† 14 tota die exprobrabant mihi inimici mei:

& : qui

Oratio pauperis populi, pro suis peccatis in Babylonia captivi, & Oratio cujuslibet pauperis, quando anxius fuerit atque sollicitus, & coram Domino voluerit effundere precem suam. PROPHETA. 1. Domine exaudi clementer orationem hanc meam: 2. ac clamor ac fletus in hac oratione mea ad te tibi acceptus adveniat. 3. Ne me averteris vultu tuo tamquam iratus: 4. sed in quocumque tempore tribulationis meae, praebe mihi depresso benignam aurem tuam: 5. in quacumque te die invocavero ad auxilium mei, cito me exaudi. 6. quoniam dies & tempora mea abierunt in fumum ac consumpta sunt, ut fumus evanescit in auras: 7. & ossa ac membra mea aruerunt veluti confixa in frixorio, ac tamquam aridum lignum facile crematu. 8. ostu afflictionum percussus sum quasi fenum, solis ardore percussus; ac arefactum est cor meum; 9. quia praemistitia oblitus sum comedere cibum necessarium mihi. 10. propter continuum clamorem gemitus ac suspirii mei, consumpto jam succo vitali, adhaeserunt ossa mea cuti carnis meae. 11. en assimilatus sum pellicano solitario in solitudine habitanti: 12. ac factus sum sicut corvus nocturnus habitans in domicilii ruinis ac parietinis, cum hominum consortia fugio, ac solitudines quero ac tenebras. 13. vigilavi tota nocte praemore: ac fui tristis, qualis est passerulus solitarie degens super tectum. 14. praeterea inimici mei

† 15 & : qui laudabant me, adversum me jurabant :

† 16 quia cinerem tamquam panem manducabam ;

† 17 & potum meum cum fletu miscebam ,

† 18 à facie irae & indignationis tuae ;

† 19 quia elevans allisisti me .

† 20 dies mei sicut umbra declinaverunt :

† 21 & ego sicut foenum arui .

† 22 Tu autem Domine in aeternum perma-
nes :

† 23 & memoriale tuum , in generationem
& generationem :

† 24 tu exurgens misereberis Sion :

† 25 quia tempus miserendi ejus , & quia ve-
nit tempus :

† 26 quoniam placuerunt servis tuis lapides
ejus ;

† 27 & terrae ejus miserebuntur .

† 28 & timebunt Gentes nomen tuum Do-
mine :

† 29 & omnes reges terrae gloriam tuam .

† 30 quia aedificavit Dominus Sion ;

† 31 & videbitur in gloria sua :

† 32 respexit in orationem humilium ;

† 33 & non sprexit precem eorum .

† 34 Scribantur haec in generatione altera .

† 35 & populus qui creabitur , laudabit Do-
minum :

† 36 quia prospexit de excelsa sancto suo ;

† 37 Dominus de caelo in terram aspexit ,

† 38 ut audiret gemitus compeditorum ,

† 39 ut solveret filios interemptorum ;

† 40 ut annuncient in Sion nomen Domini ,

† 41 & laudem ejus in Jerusalem ,

† 42 in conveniendo populos in unum &
reges , ut serviant Domino .

† 43 Respondit ei in via virtutis suae :

† 44 *Paucitatem dierum meorum nuncia mihi.*

† 45 *Ne revoces me in dimidio dierum meo-
rum :*

† 46 *in generationem & generationem , anni
tui .*

† 47 *Initio ÷ tu Domine : terram fundasti :*

† 48 *& opera manuum tuarum ÷ sunt : caeli .*

† 49 *ipsi peribunt , tu autem permanes .*

† 50 *& omnes sicut vestimentum veterascent ;*

† 51 *÷ & : sicut opertorium mutabis eos , &
mutabuntur :*

† 52 *tu autem ÷ idem : ipse es ; & anni tui
non deficient .*

† 53 *Filii servorum tuorum habitabunt :*

† 54 *& semen eorum in saeculum dirigetur .*

tota die mihi exprobrabant : 15 & qui me olim tempo-
re prospero laudabant , hoc adverso tempore conjura-
bant , adversum me conspirantes : 16 propterea quod
in pulvere lugens , cinerem etiam , ac si esset panis , ede-
rem ; 17 ac potum meum miscerem cum lacrymis , qui-
bus jugiter etiam inter bibendum flebam ; 18 nempe
propter iram illam tuam ac indignationem tuam ; 19
quod , postquam me extulisti in altum , tum me dejecisti in
hoc miseriarum profundum , in quo jaceo . 20 dies anno-
rum meorum inclinati sunt , & evanuerunt sicut umbra ,
quae cito preterit ac resolvitur : 21 ac ego totus arui ,
quasi fenum ardore solis adustum . 22 Tu autem Domi-
ne , qui immutabiliter beatus permanes in aeternum : 23
& cujus memoria gloriosa permanet in generationes
omnes omnium aetatum : 24 tu velut exurgens a lon-
ga mora & dilatione , miserere tandem civitatis Sion :
25 quia opportunum tempus ut miserearis ejus , quia ,
inquam , ecce opportunum tempus jam adest . 26 nam
sancti servi tui bonam jam voluntatem habuerunt erga
lapides dirutos & rudera ejusdem destructae civitatis
Sion : 27 & commiserabuntur pulveris hujus desolatae
urbis , ut eam reaedificent . 28 & tunc timebunt gentes
nomen tuum Domine ; 29 & universi reges gloriosam
timebunt majestatem tuam : 30 propterea quod Domi-
nus reaedificaverit urbem Sion ; 31 & in ea ipse Deus
videndus sit in manifesta gloria sua ; 32 ac eo quod res-
pexerit ad orationem humilium afflictorum ; 33 eorum-
que deprecationem non despexerit . 34 Scribantur haec
divina opera pro altera generatione novissima : 35 po-
pulus autem novus ille , qui creabitur , & regenerabitur
verbo Dei , ipsum Dominum laudabit : 36 quod prospe-
xerit de excelsa sanctuario suo , 37 quod , inquam , Do-
minus de caelo ad terram respexerit , 38 ut audiret ge-
mitum exsulum compedibus victorum ; 39 ut solveret
a captivitate filios progenitorum in captivitate interem-
ptorum : 40 ut ab illis jam a captivitate solutis nar-
raretur in restaurata Sion nomen Domini ; 41 ejusque
laus narraretur in reaedificata Jerusalem : 42 cum ni-
mirum simul congregati fuerint populi ac reges cum suis
regnis ad serviendum Domino , 43 Cui interim sic iterum
dicere exorsus est pauper hic populus adhuc in cursu vi-
gentis aetatis suae , cursuque ejusmodi suae captivitatis
adhuc fortis ac durus , 44 dicens : Denuncia mihi , quaeso ,
Deus paucitatem dierum , qui mihi supersunt ,
ut restorationem videam sanctae civitatis ; abbrevia ,
quaeso , hos dies captivitatis meae : 45 & ne me de
hoc mundo educas per mortem in mediis annis meis ;
ne in hac captivitate citius moriar , antequam vi-
deam te in gloria tua in nova Jerusalem : 46 cum in
generationes omnes & omnia saecula semper aeterni
permaneant anni tui . 47 Et sane a principio mundi
tu Domine terram stabiliter fundasti ; 48 & ipsi caeli
sunt opus manuum omnipotentiae tuae . 49 & ipsi
quidem caeli aliquando igne conflagrabit , ac peri-
bunt ab eo statu , in quo nunc sunt ; sed tu semper
idem stas & permanes . 50 & omnes caeli quasi ve-
stimentum demum tandem veterascent & antiqua-
buntur ; 51 eosdemque caelos , velut ac si amictus ali-
quis , vel pallium essent , volves alterabis ac mutabis ;
& ipsi commutabuntur & renovabuntur , eruntque
caeli novi : 52 sed tu incommutabiliter semper idem
ipse es ; & anni tui aeterni numquam deficient . 53
Filii igitur servorum tuorum cito habitent in ea no-
va Jerusalem : 54 eorumque progenies in saeculum
usque a te bene dirigatur , & recte sanctaeque prospe-
retur , ibique diu permaneat .

O R A T I O N E S .

MSS.

† **E**xorabilis Domine intende in orationem supplicum tuorum : ut qui in peccatis detenti
tamquam foenum aruimus ; respectu caelestis misericordiae sublevemur . Per Domi-
num nostrum Jesum Christum .

Exsur-

Brev. Moza-
rab. fol. 102.
121.

2 **E**Xsurge Deus, & miserere Sion; quia tempus miserendi nobis advenit: respice ad nostrae paupertatis orationem, tuorumque humilium amplectere precem. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

fol. 43. 121.
145.
* al. Domine
exaudi.

3 * **E**Xaudi Deus orationem nostram; & clamor noster ad te remoto impedimento perveniat: quacumque autem die te invocaverimus, velociter tibi nostra pateat oratio: nec avertas faciem tuam a gemitibus; nec gubernationem tuam a nostris cohibeas moribus: ut gratulemur adipisci postulata; dum ad te nostra pervenerint desideria. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 177.

4 **D**omine exaudi orationem meam; & clamor noster ad te placida benignitatis tuae aures perveniat: ne revoces nos in dimidio dierum nostrorum: sed ad certam stationem tendentes, fac nos cursum consummare virtutis; ac per studium sanctificationis acquirere aeternum gloriae regnum in hac dierum praesentium paucitate. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus &c.

fol. 210.
De Passione
Domini.

5 **T**otâ die exprobrabant te inimici tui injustè; cum te mundi Dominum non solum non agnoscerent; sed & viri pacifici adversus te jurarent. praesta ergo nobis, ut qui passionem tuam rectè credimus; in resurrectione aeternâ tecum pariter sine fine vivamus. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

Comment.
hujus Psalm.
T. 7. S. Hieronymi.

6 **D**eprecamur te Domine, ut exaudias orationes supplicum; mentibus nostris inferas lumen tuum: ut tuam magnificentiam enarrantes, mereamur Sanctis tuis consortes effici in caelestibus regnis. Cui gloria & imperium in saecula saeculorum. *Amen.*

CII.

÷ *Ipsi: David.*

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Post illas beati pauperis humillimas preces, & paenitentiae gemitus explicatos, totus hic psalmus Domini laude redundat: & praecedentes lacrymas, praecursorum gaudia sequuntur: namque Ipsi David, semper Christum, cui laus datur, insinuat.

Per totum quidem psalmum Propheta loquitur. In primâ parte praecipit animae suae benedicere Dominum; & beneficiorum ejus recordari: Benedic anima mea Domino. Secundâ dicit, qualia Moysi praestiterit & reliquis fidelibus suis; ut ipse intelligatur à saeculis semper fuisse munificus: Notas fecit vias suas Moysi, & reliqua. Tertiâ ad Angelos verba convertit, Virtutesque supernas, ac reliquas rationales creaturas invitat; ut Domini jugiter laudibus occupentur: Benedicite Domino omnes Angeli ejus.

Eusebius Caesariensis. Doctrina gratiarum actionis.

S. Athanasius. Psalmus hortatorius, & velut imperans.

* *Cardin. Thomas. Felicitas reversionis praedicatur, & agi Deo gratias imperatur, captivitate laxatâ. Aliter, vox Ecclesiae ad populum suum.*

Psalm. Syr. Davidis. De frigiditate, quae dominata est in eum tempore senectutis. Item, documentum, & gratiarum actio,

Sabbato ad
Vigilias.

a viris Deo oblata. vers. 47.

Psalm. Arab. vers. 46.

S. Hier. Iste Psalmus maximè circa pietatem atque misericordiam Dei commoratur, ait enim:

PSALMUS AD GRATIAS AGENDAS.

Propheta.

1 **B**ENEDIC anima mea Domino:

2 & omnia quae intra me sunt, nomini sancto ejus.

† 3 Benedic anima mea Domino:

4 & noli oblivisci omnes retributiones ejus:

† 5 qui propitiatur omnibus iniquitatibus tuis:

6 qui sanat omnes infirmitates tuas:

† 7 qui redimit de interitu vitam tuam:

8 qui coronat te in misericordia & miserationibus:

† 9 qui replet in bonis desiderium tuum:

10 renovabitur ut aquilae juvenus tua.

† 11 Faciens misericordias Dominus;

12 & judiciû, omnibus injuriâ patientibus.

† 13 Notas fecit vias suas Moysi;

14 filiis Israël voluntates suas.

ψ. 10.
Isai. XL. 31.

ψ. 12.
Ps. CXLV. 8.

Psalmus inspiratus Davidi. PROPHETA. 1 Benedic, & gratias age anima mea Domino; 2 ac omnia viscera & interiora mea benedicite nomini sancto ejus. 3 Benedic anima mea Domino: 4 ac ne unquam obliviscaris omnium beneficiorum ejus, quae semper tibi praestat, ac debitarum laudationum ejus. 5 Benedic, inquam, Domino, qui propitiatur cunctis iniquitatibus tuis: 6 qui sanat omnes egritudines animae ac corporis tui: 7 qui redimit de servitute corruptionis, & a gehenna vitam tuam, ut aeternum incorrupta permaneat: 8 qui ex omni parte te circumdat, ac veluti corona te sua ornat misericordia ac miserationibus: 9 qui suis bonis implet ac satiat desiderium tuum: 10 & a quo innovabitur in seculo venturo juvenus tua, sicut aquilae juvenus ac vigor renovatur, quae fortitudinem mutat, assumens novas pennas, & volat & non deficit. 11 Dominus est, qui & misericordias multas facit; 12 & simul etiam judicium facit pro cunctis, qui sustinent calumpniam. 13 Ipse est, qui notas fecit vias rationesque bene vivendi, hoc est praecepta sua Moysi: 14 ac nota fecit filiis Israelis, quae ab eis

Mise-

fieri

† 15 Misericors & misericors Dominus,
 16 longanimis & multum misericors.
 † 17 non in perpetuum irascetur:
 18 neque in aeternum comminabitur.
 † 19 Non secundum peccata nostra fecit nobis:
 20 neque secundum iniquitates nostras re-
 tribuit nobis.
 † 21 quoniam secundum altitudinem caeli à
 terra,
 22 corroboravit misericordiam suam super
 timentes se.
 † 23 quantum distat ortus ab occidente,
 24 longè fecit à nobis iniquitates nostras.
 † 25 quomodo miseretur pater filiorum;
 26 misertus est Dominus timentibus se.
 27 quoniam ipse cognovit figmentum nostrum:
 † 28 recordatus est quoniam pulvis sumus.
 29 Homo, sicut foenum dies ejus:
 30 tamquam flos agri, sic efflorescit:
 † 31 quoniam spiritus pertransibit in illo, &
 non subsistet;
 32 & non cognoscet amplius locum suum.
 † 33 Misericordia autem Domini ab aeterno & us-
 que in aeternum super timentes eum:
 † 34 & justitia illius in filios filiorum,
 35 his qui servant testamentum ejus,
 † 36 & memores sunt mandatorum ipsius ad
 faciendum ea.
 † 37 Dominus in caelo paravit sedem suam:
 38 & regnum ipsius omnibus dominabitur.
 † 39 Benedicite Domino omnes Angeli ejus,
 40 potentes virtute facientes verbum illius,
 41 ad audiendam vocem sermonum ejus.
 † 42 Benedicite Domino omnes virtutes ejus,
 43 ministri ejus qui facitis voluntatem ejus.
 † 44 Benedicite Domino omnia opera ejus,
 45 in omni loco dominationis ejus.
 46 Benedic anima mea Domino.

fieri volebat. 15 Dominus est misericors & clemens,
 16 longanimis, tardus ad irascendum ac ulciscendum,
 & multum misericors: 17 non enim in perpetuum
 irascetur, sed penitentibus facile placatur: 18 nec
 iis in aeternum succensabit ac indignabitur. 19 Non
 secundum quod postulabant peccata nostra, ipse fecit
 nobis: 20 neque secundum meritum iniquitatum no-
 strarum ipse retribuit nobis. 21 quantum enim excel-
 sus est celum terra; 22 tantum confortavit Dominus
 misericordiam suam erga timentes eum. 23 quantum
 longè est Oriens ab Occidente, 24 tantum longè fecit
 a nobis iniquitates nostras ac scelera nostra. 25 sicut
 pater miseretur filiorum suorum, 26 ita misertus est
 Dominus timentium se: 27 ipse enim novit plasma-
 tionem conditionemque nostram fragilem, ac ab ori-
 gine vitiatam: 28 & memor fuit, quod nos pulvis su-
 mus, ex pulvere conditi, ac in pulverem mox rever-
 suri. 29 Hominis quidem dies sunt quasi herba, quae
 hodie virescit, & cras exsiccata in clibanum mittitur: 30
 ac sicut flos agri, qui citò marcescit ac decidit, sic ho-
 mo florebit: 31 nam spiritus ac anima pertransibit
 in homine, & ab eo abibit; tumque non amplius sub-
 sistet homo ille: 32 nec amplius cognoscet locum
 suum, in quo prius inhabitaverat. 33 Misericordia
 autem Domini, ab aeterno praedestinata, & usque in
 aeternum duratura, firma persistet erga timentes eum:
 34 ejusque justitia in servandis iis, quae misericordi-
 ter promisit, permanebit super illorum nepotes &
 posteros: 35 si tamen observent pactum ejus de custo-
 dienda lege ipsius; 36 & si recordentur praeceptorum
 ejus, ut ea faciant & exsequantur. 37 Dominus in
 caelo stabiliter apparavit thronum gloriae suae; 38 ejus-
 que regnum omnibus dominatur, semperque domina-
 bitur. 39 Benedicite autem Domino & vos quoque om-
 nes Angeli ejus; 40 qui potentes & fortes robore
 estis, quique facitis & exsequimini jussu ejus 41 in
 obediendo voci ac mandato jussorum ejus. 42 Benedi-
 cite, inquam, Domino omnes validi ac caelestes exer-
 citus ejus, 43 qui ministri estis ejus; ac facitis, quae-
 cumque ipse vult ut a vobis fiant. 44 Immo benedi-
 cite Domino universa opera ejus, 45 exstantia in om-
 nibus locis dominationis ejus. 46 Et tu tandem anima
 mea tempore omni, noctes & dies, benedic, ac gratias
 age Domino Deo, qui major est omni laude.

O R A T I O N E S.

MSS. 1 **S**ana, Domine, languores populi tui; qui semper peccatoribus, sicut pater filiis, misereris:
 ut exempti ab interitu mortis perpetuae, te anima nostra benedicat, & vita clarificet.
 Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Brev. Moza- 2 **M**isericors Domine, & misericors, non irascaris nobis in finem: sed quantum distat
 rab. fol. 74. oriens ab occasu, iniquitatem omnem à nobis elonga; & juxta altitudinem caeli à
 102. 106. 123 terra tuam in nobis misericordiam dilata. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus no-
 ster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

fol. 102. 121. 3 **B**enedicat te, Domine, anima nostra; & omnia interiora ejus in tuis laudibus concla-
 ment: ut ad sanandos languores nostros audita oratione concurras; & vitam nostram
 de interitu redimas; in bonis desiderium nostrum saties; & votum perfectione coronas.
R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

B E N E D I C T I O.

Comment.
 hujus Psalmi.
 T. 7. S. Hie-
 ronymi.

Qui bona largitur; qui peccatis propitiatur; qui de interitu redimit; qui in bonis
 omne desiderium complet: nunc nobis misereri dignetur, ut pater filiis, delicto-
 rum molibus hic remissis. Cui est cum aeterno Patre & Spiritu Sancto honor & glo-
 ria in saecula saeculorum. *Amen.*

CIII.

† *Ipsi David:*

B E D A.

Sensus my-
sticus.

David personam loquentis indicat: ceterum omnia Domino Christo canuntur; qui creator & gubernator & redemptor est mundi.

*Propheta, volens conditione rerum divina significare misteria, primo modo per fabricam celi & terræ, Christi & Ecclesie sacramenta decantat: Benedic anima mea Domino. Secundo, opera Domini diversis figuris testis enumerat: Quam magnificata sunt opera tua Domine! Tertio, prestat in illo æterno sæculo præconio Domini jugiter se esse dicentem; quæ etiam in hac vita sua brevitate cantaverat: Cantabo Domino in vita mea; psallam Deo meo, quandiu sum.*Eusebius Casariensis. *Doctrina confessionis.*S. Athanasius. *Psalmus hortatorius, & velut imperans.** Cardin. Thomas. *Præsentis Psalmus, & centesimus quadagesimus octavus consideratione creaturarum Dei in ejus canuntur laudem. Aliter, vox Ecclesie laudantis Deum.**Psalm. S. r. Davidis, cum iret ad adorandum coram Arca Domini una cum Sacerdotibus. Quod autem ad nos, decet nos confessionem, & orationem, & innuit nobis constitutionem principii creaturarum, deque Angelis insinuat. vers. 78.**Psalm. Arab. numerus vers. 78.*Sabbato ad
Vigilias.S. Hier. *Isse Psalmus ipse creaturæ vocem continet, laudantem & benedicentem Deum; sed hoc ipsum spiritualiter intelligere debemus.*PSALMUS DE CONSTITUTIONE MUNDI AD LAUDANDUM
EJUS CREATOREM.

Propheta.

1 **B**ENEDIC ANIMA MEA DOMINO.

2 Domine Deus meus magnificatus es vehementer.

v. 3.

† 3 Confessionem & decorem induisti;

Psalm. XCII.

4 amictus lumine sicut vestimento.

1.

† 5 Extendens caelum sicut pellem:

6 qui tegis aquis superiora ejus.

† 7 Qui ponis nubem ascensum tuum.

v. 8.

Psalm. XVII. 11.

8 qui ambulas super pennas ventorum.

v. 9.

† 9 Qui facis Angelos tuos, spiritus.

Hebr. I. 7.

10 & : ministros tuos, ignem urentem.

v. 11.

Job XXVI. 7.

† 11 Qui fundasti terram super stabilitatem suam:

XXXVIII. 4.

Psalm. XXIII. 2.

12 non inclinabitur in sæculum sæculi.

CXXXV. 6.

† 13 Abyssus sicut vestimentum amictus ejus;

14 super montes stabunt aquae:

v. 15.

Genes. I. 9.

† 15 ab increpatione tuâ fugient;

VIII. 1. 2. 3.

16 à voce tonitruus tui formidabunt:

† 17 ascendunt montes & : descendunt campi

18 in locum quem fundasti eis:

v. 19.

Job XXVI.

† 19 terminum posuisti, quem non transgredientur;

10. XXXVIII

8. Psalm. XXXII.

20 neque convertentur operire terram.

7. Jerem. V.

† 21 Qui emittis fontes in convallibus:

22.

22 inter medium montium pertransibunt & aquae:

v. 20.

Genes. IX.

† 23 potabunt omnes bestiae agri:

11. 15.

24 expectabunt onagri in siti sua.

† 25 super ea volucres caeli habitabunt:

26 de medio petrarum dabunt voces.

v. 27.

Psalm. CXLVI. 8.

† 27 Rigans montes de superioribus suis:

Psalmus super Mundi constitutione, inspiratus Davidi. **PROPHETA.** 1 *Anima mea benedic nunc, & gratias age Domino, ac dic:* 2 *Domine Deus meus tu agnitus es, esse quàm valde magnus,* 3 *Tu gloriâ dignâ summâ laudis, confessione, & decore undique (ut ita dicam) indutus es;* 4 *circumamictus luce ineffabili majestatis tuæ, qua quasi vestimento in cunctis operibus tuis totus splendidus videris.* 5 *Tu es, qui extendis caelum ut pellem utris circum terram, quæ calo concluditur;* 6 *tu superiora loca ejusdem celi stellati contegis ac contignas aquis illis sublimibus, quæ sunt supra Firmamentum.* 7 *Tu sic efficis nubes, ut tamquam currus tuus videantur, dum huc illucque impelluntur celerrimè:* 8 *& tu imperator obambulas super alas ventorum; dum ventis imperas, ut, ubicumque volueris, spirent vel quiescant.* 9 *Tu efficis, ut caelestes illi nuntii tui sint spiritus, ac tam celeres ad exsequenda mandata tua, quàm sunt veloces venti:* 10 *& qui ministros tuos efficis tam mobiles ac agiles, quàm mobilis & agilis est ignis flammans ac urens.* 11 *Tu fundasti magnam hanc terræ molem non supra aliam quampiam basim, quàm supra ipsam suimetipsum stabilitatem ac centrum;* 12 *quæ terra è centro mundi non dimovebitur in omnia sæcula.* 13 *In principio mundi aquarum abyssus immensa, ceu vestimentum amiciebat & cooperiebat totam terram, aquis illis immersam;* 14 *adeo ut secundum priorem illum creationis statum, ac nunc quoque super montes stare deberent aquæ;* 15 *ad terrificum tamen jussu tuum fugerunt tunc aquæ, semperque fugient à superioribus locis illis inter Firmamentum & Terram, ubi prius erant;* 16 *ac ad tonantem vocem tuam, qua jussisti, ut congregarentur aquæ in locum unum, ut appareret arida terra, aquæ ipsæ veluti formidaverunt sese recludendo, semperque veluti formidantes reclusæ manebunt.* 17 *& tunc illico cæperunt apparere montes in altum erecti, vallesque apparuerunt in imo depresso* 18 *ad eum locum, quem eis fundasti & constituisti:* 19 *illisque aquis congregatis in locum unum, posuisti terminum, quem non pertranseant,* 20 *nec revertantur sursum ad operiendam rursus terram.* 21 *Tu emittis & scaturire facis fontes aquarum in aridis terræ convallibus:* 22 *ac jussu tuo inter medios montes aquæ decurrent,* 23 *ut eas bibant omnes bestiae agrestes:* 24 *à quibus aquis & potum expectant sitibundi sylvestres asini in siti sua:* 25 *& juxta easdem aquas commorantur aves celi;* 26 *quæ de mediis petris locisque saxosis ac nemorosis vocem edere solent, & cantillare.* 27 *Deus est, qui irrigat aridos montes pluvialibus aquis de superioribus nubibus, tamquam de canaculis suis:*

de

ac de

28 de fructu operū tuorū satiabitur terra.
 † 29 Producens foenum jumentis,
 30 & herbam servituti hominum,
 † 31 ut educas panem de terra;
 32 & vinum laetificet cor hominis;
 † 33 ut exhilaret faciem + in: oleo;
 34 & panis cor hominis confirmet.
 † 35 Saturabuntur ligna campi
 36 + & : cedri Libani, quas plantavit:
 37 illic passerēs nidificabunt:
 † 38 herodii domus, dux est eorum.
 39 Montes excelsi, cervis:
 40 petra refugium herinaciis.
 † 41 Fecit lunam in tempora:
 42 sol cognovit occasum suum.
 † 43 Posuisti tenebras, & facta est nox:
 44 in ipsa pertransibunt ōnes bestiae silvae,
 † 45 + catuli: leonum rugientes ut rapiant,
 46 & quaerant à Deo escam sibi.
 † 47 ortus est sol, & congregati sunt;
 48 & in cubilibus suis collocabuntur:
 † 49 exhibit homo ad opus suum,
 50 & ad operationē suā usque ad vespērū.
 † 51 Quā magnificata sunt opera tua Dñe!
 52 omnia in sapientia fecisti:
 53 Impleta est terra possessione tua.
 † 54 Hoc mare magnum & spatiosum: ma-
 nibus:
 55 illic reptilia quorum non est numerus,
 † 56 animalia pusilla cum magnis:
 57 illic naves pertransibunt,
 † 58 draco iste quem formasti ad illuden-
 dum ei.
 59 Omnia a te expectant ut des illis escam
 in tempore.
 † 60 dante te illis, colligent:
 61 aperiente te manum tuam, + omnia:
 implebuntur bonitate.
 † 62 avertente autem te faciem, turbabuntur:
 63 auferes spiritum eorum, & deficient;
 64 & in pulverem suum revertentur.
 † 65 emittes spiritum tuum, & creabuntur:
 66 & renovabis faciem terrae.
 † 67 Sit gloria Domini in saeculum:
 68 laetabitur Dominus in operibus suis:
 † 69 qui respicit terram, & facit + eam: tre-
 mere:
 70 qui tangit montes, & fumigant.
 † 71 Cantabo Domino in vita mea:
 72 psallam Deo meo quamdiu sum:
 † 73 jucundum sit ei eloquium meum.
 74 Ego verò delectabor in Domino:
 † 75 deficient peccatores a terra,
 76 & iniqui ita ut non sint.
 77 Benedic anima mea Domino.

28 ac de effectu ejusmodi operum tuorum Domine hume-
 etabitur, fecundabitur, & saturabitur terra. 29 Ipse
 Deus germinare facit herbam ad pabulum jumentorum;
 30 & germinare facit olus, quod deserviat usui ac vi-
 etui hominum: 31 idque facit, ut de terra proferat fruges,
 quibus panis conficitur, 32 ac vites producat, ut inde
 vinum laetificet cor hominis; 33 & ut, eductis de terra
 oleis, nitidam faciat ac exhilaret faciem hominis ex olei
 unctione; 34 & ut panis, vires subministrando, cor ho-
 minis corroboret. 35 Aquis illis fontium, rivorum, &
 pluviarum saturabuntur arbores sylvestres, 36 ac cedri
 montis Libani, quas ipse plantavit: 37 ubi in ramis ar-
 borum passeruli nidos suos facient. 38 quorum passer-
 culorum dux ad nidulandum est domus ac nidos erodii,
 qui aves omnes precedit in nidificando. 39 Montes au-
 tem celsi ex divina providentia profugium sunt cervo-
 rum: 40 ac petra in suis cavernis confugium est herina-
 ciis. 41 Idem Deus fecit lunam, ut mensium tempora di-
 stinguat; 42 ejusque jussu sol, quasi esset mente praeditus,
 quodammodo cognovit quā hora & in qua cali parte
 quotidie debeat esse occasus sui. 43 Tu induxisti tenebras
 subtrahendo lumine solis, ac facta est nox: 44 in qua dis-
 current omnes bestiae sylvestres, 45 & leones juniores
 rugientes ad praedam rapiendam, 46 ut quaerant sibi escam
 à Deo paratam, qui dat escam animantibus cunctis. 47
 cum autem ortus fuerit sol, bestiae recedent ac in suos se-
 specus congregabunt, 48 ac in cubilibus ac speluncis suis
 cubabunt: 49 ac tunc homo sine ferarum timore egredietur
 in agros ad opus suum faciendum, 50 ac ad exse-
 quendam operationem suam in cultura terrae usque ad
 vesperrum. 51 Quā multa, quā magna facta sunt ope-
 ra tua Domine! 52 omnia summa sapientia fecisti ad
 suum quaque usum: 53 & sic impleta est terra omnigenae
 creaturae, quam tu creasti ac possides. 54 Porro quod at-
 tinet ad mare ipsum magnum ac latum sinibus, quibus
 quasi brachiis amplectitur ac perfundit universam ter-
 ram; 55 ibi reptilia ac natatilia sunt innumerabilia, 56
 & animalia aquatilia tum parva tum magna: 57 ibi
 naves hominum pertransiunt, 58 ac grande quoque
 casum illud, quod formasti, ut in eodem mari ludat. 59
 Ceterum animantia omnia aquatica, terrestria, & aerea
 à tua Domine providentia expectant, ut des ipsis cibum
 suo tempore & opportune: 60 te namque dante eis cibum,
 colligent illum ac accipient; 61 & te manum tuam
 liberaliter aperiente ac largiente, animantia cuncta re-
 plebuntur ac satiabuntur bonis, bonitate tua sibi collatis.
 62 si autem vultum tuum benignum averteris ab eis, ea-
 que deserueris; statim penuria & angustia turbabuntur.
 63 ac si spiritum & flatum eis abstuleris, statim defi-
 cient, 64 & in suum pulverem revertentur. 65 si verò
 spiritum & flatum, qui tuum est donum, emiseris in ter-
 ram, alia rursus animantia creabuntur: 66 & ad hunc
 modum novis semper creaturis renovabis ac instaurabis
 superficiem terrae. 67 Sit gloria Domini in sempiternum:
 68 ac laetetur Dominus sibi que complaceat in operibus
 suis, quae videt à se facta bona valde. 69 qui si volue-
 rit, respicit in terram; ac solo suo aspectu facit eam tre-
 mere: 70 & si montes tangit, confestim illi fumant, &
 vel grandem fumum exhalant, vel abeunt in fumum.
 71 Merito itaque cantabo laudes Domini in tota vita
 mea; 72 psallamque in honorem Dei, quamdiu sum: 73
 dulcis autem ac grata sit ei istiusmodi dissertatio lauda-
 tionis meae, eique placeat. 74 Et ego quidem semper le-
 tabor in Domino: 75 deficient autem à terra peccatores
 76 & iniqui, ita ut ultra non sint in terra. 77 Et tu ani-
 ma mea noctesque diesque benedic, ac maximas atque
 uberes, quantum potes, gratias age Domino.

O R A T I O N E S.

MSS. I Nclyte omnipotens Deus, qui fructu locupleti terram aridam satiaſti; da nobis spiritua-
 li mente Ascensum tuae gloriae contueri: ut dum te in caelis suspicimus; illa semper,
 T t 2 quae

quae sunt caelestia, meditemur. Qui cum Patre & Spiritu Sancto vivis & regnas Deus per omnia.

Brev. Moza-
rab. fol. 232.

2 **Q**uam magnificata sunt opera tua Domine! omnia in sapientia fecisti: reple tamen nos directionis spiritu: ut dum tua miramur opera, te tuis in operibus laudet intelligentia nostra. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *Rx. Amen.*

fol. 229.

3 **M**agnificata sunt opera tua Domine, & humanae intelligentiae remotissima: quorum nos visibilis pulchritudo pulcherrimum omnium provocat conlaudandum Creatorem. tu nos verò discretionis imple spiritu: ut dum tua miramur opera, te tuis in operibus laudet, magnificet intelligentia nostra. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 323.

4 **D**omine Deus omnipotes, qui vespere & mane & meride unum diem vocari iussisti; & ut sol agnosceret occasum suum, imperasti; aperi, quaesumus, tenebras cordium nostrorum; ut te radiante cognoscamus te Deum verum & lumen aeternum. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 367.

5 **D**omine Deus omnipotens, qui Angelos tuos, spiritus facis; & ministros tuos, flammam ignis: accende in nobis, quaesumus, ignem illum charitatis tuae, quem sacri oris eloquio mittendum dignatus es polliceri: & sic in nos ardeat fide & opere; ut defectis vitiis, polorum civibus faciat sociari. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

CIV.

Alleluia.

B E D A.

Alleluia nomen Hebraicum est, neutro genere declinandum, ut Hieronymus ostendit: quod interpretatur, Laudate Dominum: & ubicumque positum est in titulis, docet potentiam Creatoris semper debere laudari. quod autem semel dicimus, hoc in omnibus observandum est. In quocumque psalmo primum Alleluia fuerit praenotatum; eum etiam in fine habere Alleluia subiectum: quod plerique nescientes, sequentis psalmi arbitrantur esse principium. Denique saepe reperies in uno psalmo duo Alleluia praeposita: quod significat, unum ad finem prioris; alterum ad sequentis pertinere principium.

Sciens Propheta, populos Israel spem in temporalibus beneficiis ponere solitos: primam parte monet fideles, ut eum spiritualiter semper exquirat: Confitemini Domino, & invocate nomen eius. Secundam, per patriarcharum eos exempla confirmat: quia à Domino non fuerunt derelicti, eo quod eius imperio servierint: Mementote mirabilium eius. Tertiā dinumerat, quanta patribus eorum praestiterit; & Joseph tutaverit, honoresque contulerit; ingressumque in Aegyptum commemorans Hebraeorum: Cum essent numero brevi. Quartā refert, quomodo Israel ab inimicis, diversis Aegyptiorum plagis fuit vindicatus: Convertit cor eorum. Quintā describit, quanta eis in deserto praestiterit; ut non in temporalibus bonis gauderent; sed beneficiis deliniti, justificationes eius legemque servarent: Et eduxit eos cum argento & auro.

Eusebius Caesariensis. Doctrina ad Gentes de beneficiis Dei in priorem populum.

S. Athanasius. Psalmus in confessione. (Item.) Describens vitam, virtute bona praeditam.

* Cardin. Thomas. Hic Psalmus veterum tam sanctorum, quam temporum recordatione in praesentium utilitatem decenter omnino & artificiosè formatur. Aliter, vox Christi ad Apostolos de Judaeis

Psalm. Syr. Anonymus; differit in eo de historia, ne metuas Jacob descendere in Aegyptum. simul etiam nos spiritualiter docet non esse pertimescendum, cum exit quis ad decertandum contra daemones, quia Deus est auxilium nostrum, & pugnat pro nobis. vers. 21.

Psalm. Arab. vers. 88.

Sabbato ad
Vigilias.

S. Hier. Iste Psalmus maximè Patrum replicat historiam; sed spiritualiter debet intelligi; omnia enim, quae contigebant antiquitatis, in figura, contigebant, ut nos erudiremur.

P S A L M U S A D L A U D A N D U M D E U M.

Propheta.
v. 1.
Paralip. XVI.
8. Isai. XII. 4.

1 **C**ONFITEMINI DOMINO: ET
INVOCATE NOMEN EJVS.
2 Annunciate inter Gentes opera ejus:
† 3 cantate ei, & psallite ei:
4 narrate omnia mirabilia ejus.
† 5 Laudamini in nomine sancto ejus;
6 laetetur cor quaerentium Dominum.
† 7 quaerite Dominum, & confirmamini:
8 quaerite faciem ejus semper.
† 9 Mementote mirabilium ejus quae fecit,
10 prodigia ejus, & judicia oris ejus,
† 11 semen Abraham servi ejus,
12 filii Jacob, electi ejus.
13 Ipse Dominus Deus noster,
† 14 in universa terra judicia ejus:

memor

ALLELU cum júbilo & lætitia laudate, IA Deum. PROPHETA. 1 Profitemini Domino laudes dignas, quantum potestis: ac predicate, & in auxilium vestri invocate divinum numen ejus. 2 Annunciate ac nota facite inter gentes consilia & opera ejus: 3 ore cantate laudes ei; musicisque instrumentis hymnos ei dicite: 4 & narrate omnibus universa mirabilia, quae ipse Dominus fecit. 5 Laudamini exultantes, ac gloriamini in divino numine ejus: 6 laeteturque animus quaerentium colere Dominum, atque diligere. 7 quaerite placere ac adherere Domino; & sic ab eo confortamini novo animi vigore: 8 semperque conspectum ejus quaerite, ut veniatis ad praesentiam ejus. 9 Recordamini mirabilium operum, quae ipse fecit, 10 & prodigiorum ejus ac jurium legis, ore ipsius tradita vobis, 11 o genus Abrahami, qui estis servi Dei, 12 o filii Israel, qui estis ab eo electi. 13 Ipse universorum Dominus Deus ille noster, quem colimus; 14 cujus judicia executioni mandantur in universa terra:

ipse

† 15 memor fuit in saeculum testamenti sui,
16 verbi quod mandavit in mille genera-
tiones,

† 17 quod disposuit ad Abraham,
18 & juramenti sui ad Isaac;
† 19 & statuit illud Jacob in praeceptum,
20 & Israël in testamentum aeternum;
† 21 dicens: *Tibi dabo terram Chanaan*
22 *funiculum hereditatis vestrae.*
† 23 Cum essent numero brevi,
24 paucissimi, & incolae ejus.
† 25 & pertransierunt de gente in gentem.
26 & de regno ad populum alterum.
† 27 non reliquit hominem nocere eis:
28 & corripuit pro eis reges.
† 29 *Nolite tangere Christos meos:*
30 *in: Prophetis meis nolite malignari.*
† 31 Et vocavit famem super terram.
32 & : omne firmamentum panis con-
trivit.
† 33 misit ante eos virum.
34 in servum venundatus est Joseph.
† 35 Humiliaverunt in compedibus pedes
ejus.
36 ferrum pertransiit animam ejus,
37 donec veniret verbum ejus:
† 38 eloquium Domini inflammavit eum.
39 Misit rex, & solvit eum;
40 princeps populorum & dimisit eum.
† 41 constituit eum dominum domus suae,
42 & principem omnis possessionis suae;
† 43 ut erudiret principes ejus sicut semet-
ipsum,
44 & senes ejus prudentiam doceret.
† 45 Et intravit Israël in: Aegyptum.
46 & Jacob accola fuit in terra Cham.
† 47 Et auxit populum suum vehementer:
48 & firmavit eum super inimicos ejus.
† 49 convertit cor eorum ut odirent popu-
lum ejus;
50 & dolum facerent in servos ejus.
† 51 Misit Moysen servum suum,
52 Aaron quem elegit ipsum.
† 53 posuit in eis verba signorum suorum,
54 & prodigiorum in terra Cham.
† 55 Misit tenebras & obscuravit.
56 & non exacerbavit sermones suos.
† 57 convertit aquas eorum in sanguinem.
58 & occidit pisces eorum.
† 59 Edidit terra eorum ranas
60 in penetralibus regum ipsorum.
† 61 Dixit & venit coenomyia,
62 & : ciniphes in omnibus finibus eorum.
† 63 Posuit pluvias eorum grandinem,
64 ignem comburentem in terra ipsorum.
† 65 & percussit vineas eorum & ficulneas
eorum.
66 & contrivit lignum finium eorum.
† 67 Dixit, & venit locusta & bruchus cujus
non erat numerus.

& con-

15 ipse, inquam, se in aeternum memorem esse ostendit pa-
tri sui, 16 & verbi sui, quod praecepit in perpetuum esse
ad millia generationum; 17 nempe verbi illius, quod pe-
pigit cum Abrahamo, 18 ac juramenti illius sui, quod
juravit Isaaco; 19 & quod constituit Jacobo, ut esset
firmum statutum; 20 ac idem Israeli constituit, ut esset
paetum sempiternum, 21 dicens: Tibi dabo, o Abra-
ham, o Isaac, o Jacob, terram habitata a populis ex
Kirpe Chanaan, 22 ut sit vestra haereditas, quasi
funiculo mentorio distributa vobis. 23 Itaque cum
essent ipsi patriarchae pauci numero, 24 immo paucis-
simi, & advenae & peregrini in eadem terra Chanaan-
eorum; 25 & cum transmigrarent ex una gente ad aliam
gentem, 26 ac de uno regno ad alium populum alte-
rius regni; 27 non permisit Deus homini cuiquam, ut
eis noceret; 28 ac pro eis tutandis coarguit etiam re-
ges, Pharaonem in Aegypto, & Abimelech regem Ge-
raræ, dicens regibus illis: 29 Ne attingatis hos ho-
mines, mihi invisibili chrismate, hoc est unctiōne
gratiæ meæ consecratos: 30 & contra hos servos
meos prophetico dono præditos nihil mali faciatis,
neve eos affligatis. 31 Deinde jussit Deus venire fa-
mem in terra Chanaan eorum: 32 & omnem annonam,
ac rem frumentariam, quæ firmantur vires hominum,
ibi compressit: 33 sed jam antea providentiâ suâ mise-
rat hominem in Aegyptum ante illos, Jacobum scilicet
ac filios ejus; 34 quando Josephus a suis fratribus
venditus fuit in servitutem. 35 Hujus Josephi pe-
des in compedibus deprefferunt Aegyptii: 36 ejusque
animum ferrea catenæ dolor pertransiit, 37 usque ad
tempus, quo adveniret & impleretur ipsius sermo ac
vaticinium de pincerna Pharaonis restituendo in locum
suum: 38 illud enim eloquium & oraculum Domini in
eo vaticinio illi afflatum, eum quasi igne probavit; vi-
rumque probum atque veracem esse comprobavit. 39
Tunc Pharaon Rex Aegypti nuncium misit, ac Josephum
solvit e compedibus ac ferro: 40 & princeps ille po-
pulorum Aegypti e carcere emisit eum; 41 eumque do-
minum constituit domus suæ, 42 ac principem ac gu-
bernatores in omni possessione suâ; 43 ut erudiret &
corriperet principes ejus sicut corriperet semetipsum,
secundum suam scilicet voluntatem atque arbitratum;
44 & ut senatores ipsius sapientiam doceret. 45 Sic
igitur exaltato Josepho, ingressus est Israel pater ejus
Aegyptum; 46 ac ejusdem Jacobi familia advena
fuit in terra Cham patris Mizraim, unde & genus &
nomen ducunt Mizraimite, hoc est Aegyptii. 47 Val-
de autem Deus crescere ibi fecit populum Jacobi; 48
eumque roboravit super hostes suos Aegyptios: 49 quo
beneficio suo cor illorum Aegyptiorum, sponte malum,
ac invidum, convertit, ut odio haberent populum ejus;
50 & dolose agerent contra servos ipsius. 51 Sed mi-
sit Moysen servum suum in Aegyptum ad Pharaonem;
52 ac una cum illo misit Aaron ipsum, quem sibi elegit
ad hoc munus: 53 quibus Moysi & Aaroni mandata de-
dit de mirabilibus signis, 54 atque prodigiis edendis
in eadem terra Cham. 55 Itaque emisit Deus tenebras
triduanas ex caliginosissimis ac densissimis terræ va-
poribus, totamque contenebravit Aegyptum: 56
& uterque, Moyses scilicet & Aaron, non amaro ac
acerbo animo, agrè fecit hæc jussa Dei; ejusque
verbis neuter fuit incredulus. 57 Aquas quoque Aegyp-
tiorum Deus commutavit in sanguinem; 58 & occi-
dit pisces eorum, quibus vescebantur. 59 Ejusdem Dei
jussu ebullivit terra eorum, ediditque ranas repentes
60 in ipsis etiam secretis cubiculis regum ipsorum. 61
Jussit præterea Deus, & venerunt muscia canina & om-
ne genus muscarum, 62 ac ciniphes in universis termi-
nis eorum. 63 Tum immisit in eos pluviam grandi-
num 64 cum commixto igne flammante atque combu-
rente omnia, foris reperta in terra eorum: 65 quibus
percussit Deus vires vinearum eorum & ficus; 66 &
omnem arborem confregit per fines ipsorum. 67 Qui
item jussit, & venerunt locusta, ac innumerabilis bru-
chus;

que

recto corde minime contuentes; pium tamen Dominum ab inimicis eos liberasse: Peccavimus cum patribus nostris. Tertiā refert ad peccandi studia reversos; sed Dominum Moysi precibus fuisse delinitum: Citò fecerunt, obliti sunt. Quartā, iniquitate eorum asserit iteratas; impendentemque Domini iram, Phinees supplicatione placatam: Et pro nihilo habuerunt terram. Quintā, ad aquam contradictionis eos Moysen exacerbasse; suosque post hac filios idolis immolasse commemorat: unde Dominus vehementer iratus, tradidit eos gentium servituti: ac deinde miseratus, in conspectu inimicorum eos reddidit gloriosos: Et irrataverunt eum (ad aquas contradictionis.) Sextā precatur, quod noverat esse venturum; ut de universis nationibus Ecclesia Catholica congregetur; & laudes Domino aeterna exultatione concelebrat: Salvos fac nos Domine Deus noster.

Eusebius Casariensis. Doctrina de impietate gentis Judaeorum.

S. Athanasius. Psalmus cum confessione.

* Cardin. Thomaf. Psalmus hic ex persona populi, quasi jam in Babylone positi canitur, confitentis peccata sua, ac desistentis, quod beneficiis Dei semper ingratus extiterit. Aliter, vox Ecclesiae ad Apostolos, legendus ad Exodum.

Psalt. Syr. Anonymus; excitat eos ad praecepta Domini servanda, docetque nos, ut quo magis deliquerunt Judaei, nos extimescamus, ne confabulemur in Ecclesia, neve contemnamus eum fratribus nostris ullo umquam pacto, & praesertim cum adstant tempore mysteriorum, & orationis; cum peccamus, ut poenitentiam agamus. vers. 104.

Psalt. Arab. vers. 94.

S. Hier. Iste Psalmus poenitentes roborat, negligentes arguit, misericordiam repromittit.

PSALMUS AD LAUDANDUM DEUM, ET AD CONFITENDUM PECCATA.

Propheta.

ψ. 1.
Judith XIII.

21.
ψ. 3.
Eccli. XLIII.

35. Baruch.

17. Daniel.
IX. 5.

ψ. 11.
Judith VII.

19.

ψ. 15.
Exod. XIV.

10. 11. 12.

ψ. 18.
Exo. XIV. 21.

22.

ψ. 22.
Exo. XIV. 27.

28.

ψ. 24.
Exo. XIV. 31.

ψ. 25.
Exod. XV. 1.

ψ. 26.
Exod. XV. 24.

XVII. 2.

ψ. 28.
Numer. XI. 4.

ψ. 30.
Num. XI. 31.

33.

ψ. 32.
Num. XVI. 2.

ψ. 34.
Numer. XVI.

31. 32.

1 CONFITEMINI DOMINO quoniam bonus;

2 quoniam in saeculum misericordia ejus.

† 3 Quis loquetur potentias Domini?

4 auditas faciet omnes laudes ejus?

† 5 Beati qui custodiunt judicium, & faciunt justitiam in omni tempore.

† 6 Memento nostri Domine in beneplacito populi tui:

7 visita nos in salutari tuo,

† 8 ad videndum in bonitate electorum tuorum,

9 ad laudandum in laetitia gentis tuae,

10 ut lauderis cum hereditate tua.

† 11 Peccavimus cum patribus nostris:

12 injuste egimus, iniquitatem fecimus.

† 13 Patres nostri in Aegypto non intellexerunt mirabilia tua:

14 non fuerunt memores multitudinis misericordiae tuae.

† 15 & irritaverunt ascendentes in mare: mare Rubrum.

† 16 Et salvavit eos propter nomen suum;

17 ut notam faceret potentiam suam.

† 18 & increpuit mare Rubrum, & exsiccatum est:

19 & deduxit eos in abyssis sicut in deserto.

† 20 & salvavit eos de manu odientium:

21 & redemit eos de manu inimici.

† 22 & operuit aqua tribulantes eos:

23 unus ex eis non remansit.

† 24 Et crediderunt verbis ejus:

25 & laudaverunt laudem ejus.

† 26 Citò fecerunt: obliti sunt operum ejus:

27 & non sustinuerunt consilium ejus.

† 28 & concupierunt concupiscentiam in deserto:

29 & tentaverunt Deum in inaquoso.

† 30 & dedit eis petitionem ipsorum:

31 & misit saturitatem in animas eorum.

† 32 Et irritaverunt Moysen in castris,

33 Aaron sanctum Domini.

† 34 aperta est terra, & deglutivit Dathan:

35 & operuit super congregationem Abiron.

& exar-

ALLELU Cum jubilo & laetitia laudate, IA

Deum. PROPHETA. 1 Prostemini Domino dignas,

quantum potestis, laudes; quoniam benignus est; 2 &

quoniam in aeternum durat misericordia ejus. 3 Quis

eloqui poterit ea, quae fortiter potenterque Dominus fecit?

4 aut quis enarrando satis audire faciet omnia, quibus

ipse laudabilis est? 5 Beati qui divinum jus custodiunt;

ac faciunt quod justum est omni tempore vitae suae. 6 Re-

cordare nostri Domine per illud tuum beneplacitum ac

benevolentiam antiquam erga populum tuum; 7 & vi-

sita nos cum salute quam expectamus a te, 8 ut videamus

& assequamur benignitatem tuam, quam soles impertire electis tuis;

9 ac ut laetemur laetitia, qua gaudet gens, quae tibi chara est;

10 & ut tu lauderis a nobis una cum tota gente illa,

quae veluti hereditas quadam peculiariter est tua. 11 Peccavimus & nos & patres nostri;

12 ac transgressi sumus legem tuam; & inique fecimus.

13 Et patres quidem nostri, cum essent in Aegypto, non

consideraverunt cum animis suis miracula tua ibi facta;

14 nec memores fuerunt multorum beneficiorum, sibi collatorum a misericordia tua:

15 sed ad iracundiam te provocaverunt jam jam profecturi in mare, mare, inquam,

Rubrum. 16 Salvavit tamen eos Dominus ad gloriam nominis sui;

17 ut notiore faceret potentiam suam. 18 quare imperavit mari Rubro,

& dividendibus se aquis, vento urente exsiccatum est fundum ejus:

19 ac sic transduxit illos per immensas aquarum moles,

tamquam per aridum desertum: 20 & salvavit eos de manu ac potestate

Aegyptiorum ipsos odientium: 21 & redemit eos de servitute ac de manu ac vi

Pharaonis inimici ipsorum. 22 aqua enim maris Rubri, revertens ad

pristinum locum suum, operuit Aegyptios omnes, qui eos tribulabant;

23 & ex illis ne unus quidem relictus est vivus. 24 Tunc patres nostri crediderunt verbis Dei;

25 & laudantes cecinerunt laudem ejus. 26 Verum confestim iterum male se gesserunt;

& obliti sunt tot admirabilium operum ejus: 27 & non expectaverunt patienter eventum consilii

& voluntatis ejus, ut tempore modoque ipsi placente introducerentur in terram promissam.

28 nam cupide expetiverunt carnes in deserto, celesti manna contempto:

29 & in solitudine illa inaquosa tentaverunt Deum, de ipsius dubitantes omnipotentia.

30 Dedit ergo eis Deus, quod petierant, mittendo coturnices:

31 quarum esu immisit morbum repletionis & nausae cibi in appetitus ipsorum;

unde macilentia & mors consecuta est in corporibus eorum. 32 Irritaverunt etiam ex invidia

Mosen in temporariis illis tentoriis, in quibus degebant in deserto, 33 ac Aaronem sancto oleo consecratum

Sacerdotem Domini; eo quod Moses sacerdotium Aaroni, & filiis ejus, quamvis jubente Deo,

tribuisset. 34 quamobrem aperuit se terra; & absorpsit Dathan ex filiis Ruben primogeniti

Israelis: 35 ac terra cooperuit totam congregationem & familiam Abironis ex eadem tribu Ruben una cum tabernaculo-

nacis-

† 36 & exarsit ignis in synagoga eorum :
 37 flamma combussit peccatores .
 † 38 ÷ Et : fecerunt vitulum in Horeb :
 39 & adoraverunt sculptile :
 † 40 & mutaverunt Gloriam suam
 41 in similitudinē vituli comedentis foenū .
 † 42 obliiti sunt Deum qui salvavit eos ;
 43 qui fecit magnalia in AEgypto ,
 44 mirabilia in terra Cham , terribilia in
 mari Rubro .
 † 45 & dixit ut disperderet eos :
 46 si non Moyſes electus ejus
 47 ſtetisset in confractiōe in cōſpectu ejus ,
 † 48 ut averteret irā ejus ne disperderet eos :
 49 Et pro nihilo habuerunt terram deſide-
 rabilem :
 † 50 non crediderunt verbo ejus :
 51 & murmuraverunt in tabernaculis ſuis :
 52 non exaudierunt vocem Domini .
 † 53 & elevavit manum ſuam ſuper eos ,
 54 ut proſterneret eos in deſerto ;
 † 55 & ut deiceret ſemē eorū in nationibus ;
 56 & diſpergeret eos in regionibus .
 † 57 Et initiati ſunt Beelphegor :
 58 & comederunt ſacrificia mortuorum :
 † 59 & irritaverūt eū in adinventionibus ſuis :
 60 & multiplicata eſt in eis ruina .
 † 61 & ſtetit Phinees , & placavit ;
 62 & ceſſavit quaſſatio :
 † 63 & reputatum eſt ei in juſtitiam ,
 64 in generationem & generationem uſ-
 que in ſempiternum .
 † 65 Et irritaverunt ÷ eum : ad aquas con-
 tradictionis :
 66 & vexatus eſt Moyſes propter eos :
 67 quia exacerbaverunt ſpiritum ejus ;
 † 68 & diſtinxit ÷ in : labiis ſuis .
 69 Non diſperdiderunt Gentes quas dixit
 Dominus illis :
 † 70 & commixti ſunt inter Gentes :
 71 & didicerunt opera eorum :
 72 & ſervierunt ſculptilibus eorum :
 73 & factum eſt illis in ſcandalum .
 † 74 & immolaverunt filios ſuos & filias ſuas
 daemoniis :
 † 75 & effuderunt ſanguinem innocentem ,
 76 ſanguinem filiorum ſuorum & filiarum
 ÷ ſuarum :
 77 quas ſacrificaverūt ſculptilibus Chanaā .
 † 78 & infecta eſt terra in ſanguinibus ;
 79 & contaminata eſt in operibus eorum :
 80 & fornicati ſunt in adinventionibus ſuis .
 † 81 ÷ Et : iratus eſt furore Dominus in po-
 pulum ſuum :
 82 & abominatus eſt hereditatem ſuam .
 † 83 & tradidit eos in manus gentium :
 84 & dominati ſunt eorū qui oderunt eos .
 † 85 & tribulaverunt eos inimici eorum :
 86 & humiliati ſunt ſub manibus eorum .
 87 Saepe liberavit eos ;

naculis ſuis ac univerſa ſubſtantia eorum ; deſcenderunt
 que ii vivi in infernum , aperti humo . 36 ignis etiam ſuc-
 cenſus eſt in congregatione eorum : 37 & flamma exuſſit
 iſtiusmodi ſeditioſos peccatores ; perieruntque XIV.
 millia hominum & DCC. abſque iis , qui perierant in ſe-
 ditione Corā . 38 Patres noſtri illi fecerant , & longē
 antē , vitulum apud montem Horeb : 39 ac ſculptum ſimu-
 lachrum adoraverant ; 40 & permutaverant majeſtatem
 Dei ſui 41 in brutalem imaginem ac effigiem vituli , qui
 paſcitur herba : 42 oblitique fuerant Dei , qui ſalvaverat
 eos à Pharaone ; 43 ac res magnas geſſerat in AEgypto ,
 44 & miracula fecerat in eadem ipſa terra Cham , &
 terribilia ad mare Rubrum . 45 quo tempore dixit Deus
 ſe eos exterminaturum ; 46 niſi Moyſes , vir ipſius electus ,
 47 in illa imminente confractiōe ac interniciōe , quā
 exterminandi erant , interceſſor ſtetisset coram eo , 48
 ut averteret eum ab indignatione in miſericordiam , ne
 illos exterminaret . 49 Deſpexerunt etiam & nihili eſti-
 maverunt terram deſiderabilem , fluentem lacte ac mel-
 le : 50 nec crediderunt ſermoni Dei , quōd daturus eſſet
 ipſis terram illam , quam promiſerat : 51 ac obmurmura-
 verunt in tentoriis ſuis ; 52 neque obediſerunt voci
 Domini . 53 qui idcirco elevavit manum ſuam ſuper eos :
 54 jurans ſe deſecturum eſſe ipſos in illo deſerto ; 55 &
 deſecturum etiam ſobolem eorum inter gentes , 56 ac di-
 ſperſurum eos in regionibus illis . 57 Poſt hæc confecra-
 verunt ſe etiam veluti ſub jugum Beelphegor , idolo
 Moabitarum ac Madianitarum : 58 & comederunt vi-
 ctimas immolatas diis mortuis : 59 ſuiſque inventioni-
 bus ac ſtudiis Deum provocaverunt ad indignationem :
 60 unde plaga & ruina magna facta eſt in eis . 61 ſed
 ſtetit tunc Phinees ex Sacerdotali familia , & interfe-
 ctis ſcortatoribus , viro Iſraelita & muliere Madianitide ,
 placavit iram Dei : 62 & retenta ac ſedata eſt percuffio
 illa & ruina : 63 id quod reputatum eſt eidem Phineæ
 pro re eximie juſta & præclare geſta 64 in generatio-
 nes omnes in æternum uſque . 65 Ad iram quoque pro-
 vocaverunt Deum apud aquas illas Contradictionis ,
 quando jurgati ſunt cum Moſe & Deo ; 66 & afflictuſ eſt
 Moſes propter ipſos murmurantes : 67 quoniam enim
 exacerbaverant animum ejus , 68 ideo ipſe hæſitabun-
 dus ac dubitanter & ambigüe cum diſtinctione pronun-
 ciavit labiis ſuis , num de petra educere poſſet aquas .
 69 Præterea ingreſſi terram promiſſam , non exter-
 minaverunt gentes illas Chanaanæas ibi habitantes , quas
 Dominus eis juſſerat delere : 70 quinimmo ſe miſcue-
 runt cum iſdem Gentibus ; 71 & didicerunt peſſima
 opera illarum ; 72 & coluerunt ſculpta idola earum :
 73 id quod fuit eis offenſionis cauſa , atque ruina : 74 nam
 & filios ſuos ac filias ſuas comburentes igne , ſacrifica-
 verunt daemōnibus : 75 & effuderunt ſanguinem inno-
 cium , 76 ſanguinem filiorum ſuorum ac filiarum ſua-
 rum , 77 quos ſacrificaverunt ſculptis idolis Chanaan-
 orum : 78 ſicque infecta eſt terra illa cædibus cruentis :
 79 & coinquinata eſt operibus ipſorum : 80 & , dere-
 licto Deo , ardenti affectu ſe conjunxerunt cum idolis ,
 quæ ipſimet excogitaverant ac adinvenerant . 81 Pro-
 pterea iratus eſt Dominus indignatione magnā contra
 populum ſuum ; 82 ac abominatus eſt gentem , quam ſibi
 peculiariter elegerat tamquam hereditatem pro-
 priam : 83 tradiditque eos inimicis gentibus in ma-
 nus : 84 & , qui eos oderant , dominati ſunt eis ; 85
 eoſque afflixerunt inimici ſui : 86 & in humilem ab-
 jectamque ſervitutem redacti ſunt ſub illorum mani-
 bus imperio ac poteſtate : 87 Multis certē vicibus
 liberavit eos Dominus ; tum tempore Othoniel , in
 cujus manus tradidit Deus Chusan Raſathaim regem
 Syriae , oppreſſorem eorum per octo annos ; & iterum
 tempore Deborę prophetiſſę a Siſarę armis ; tum etiam
 a Madianitis per Gedeonem ; atque a Rege Ammonita-
 rum per Jephthem , qui erat Juxda populū in Iſrael .

† 88 ipsi autem exacerbaverunt ÷ cum: in
consilio suo:
89 & humiliati sunt in iniquitatibus suis.
† 90 Et vidit cum tribularentur:
91 & audivit orationem eorum.
† 92 & memor fuit testamenti sui:
93 & poenituit eum secundum multitudi-
nem misericordiae suae:
† 94 & dedit eos in misericordias,
95 in conspectu omnium qui ceperant eos.
† 96 Salvos nos fac Domine Deus noster;
97 & congrega nos de nationibus:
† 98 ut confiteamur nomini sancto tuo;
99 & gloriemur in laude tua.
† 100 Benedictus Dominus Deus Israël;
101 à saeculo & usque in saeculum.
102 & dicet omnis populus: *Fiat ÷ Fiat:*

88 ipsi verò semper eum exercebant suo ipso-
rum consilio maligno ac perverso: 89 & in humi-
lem abjectamque conditionem devenerunt propter ini-
quitates suas. 90 sed tamen nihilominus miseri-
cordi Deus oculo vidit tribulationem eorum: 91 &
exaudivit deprecationem eorum: 92 & ostendit se
memorem esse pacti sui cum eis: 93 & secundum ma-
gnitudinem misericordiae suae revocavit sententiam de
affligendo populo suo: 94 fecitque cum eis misera-
tiones suas 95 coram iis omnibus, qui eos antè capti-
vaverant. 96 Salva igitur nos quoque Domine Deus
noster de exilio & captivitate; 97 & congrega nos ex
Gentibus: 98 ut dignas fateamur laudes nomini tuo
sanctissimo; 99 & gloriemur in laude tua. 100 Pro-
fectò benedictione & laude dignus est Dominus Deus
Israelis, 101 ab eterno & usque in eternum: 102
universus autem populus respondeat & dicat: Ita fiat,
Ita fiat: benedicatur & laudetur Dominus in æter-
num usque.

O R A T I O N E S.

- MSS. 1 **M**emento nostri, Domine, in beneplacito populi tui: & à peccati nos servitute discus-
sos, Salutaris tui visitatione salvifica. Per eundem Dominum nostrum.
- Brev. Moza-
rab. fol. 88.
125. 148. 2 **S**alvos nos fac, Domine Deus noster, & in salute tua visita: nec iniquitatis nostrae poena,
sed timoris tui nos humiliet disciplina; ut tuâ gloriemur in laude, & confiteamur in
nomine: nos quoque ad videndum laetitiam electorum tuorum excitet bonitas; & ad lau-
dandum regni tui adsciscat hereditas. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster:
qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*
- fol. 104. 148. 3 **M**emento nostri, Domine, in beneplacito populi tui; & in tuo nos visita salutare: ut qui
nostris cum patribus coram te inique gessimus; à damnationis origine & actualis pec-
cati contagione, tuâ reduce gratiâ liberemur. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus.
- fol. 104. 125. 4 **S**alva nos, Domine, qui author es nostrae salutis: & congrega nos de nationibus; qui
redemptis libertas, & redemptio factus es libertatis. concede itaque nobis, ut qui nunc
malorum permixtione gemimus, te protegente ac * te cernente, in tranquillitate, quâ
Sanctos suscipis, gaudeamus. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster.
- * al. decer-
nente. 5 **B**enedic, Domine Deus, Israel à saeculo & usque in saeculum; quem multiplex creatura
fol. 148. multiplici naturarum varietate conlaudant: memor esto testamenti sancti tui; & poe-
niteat te secundum multitudinem misericordiae tuae: ut iniquitatem, quam fecimus, & pec-
catum, quod cum patribus traduce peccati contraximus, te donante, lacrymarum flumini-
bus cordisque gemitibus abluamus. libera igitur nos, Domine, de manu spirituum odien-
tium; & redime de insidiis inimicorum: quique verbo tuo credimus, credulitatis ipsius
fortitudine muniamur; ac sic confessio humilium, caelorum alta conscendat, ut à Verbo
tuo salvatio nobis profusa subveniat. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.
- fol. 12. 6 **C**ongrega, Domine, dispersionem populi tui in misericordia; quem olim redempturus
mundum, in virtute brachii tui liberaisti: & ideo ab iis, quos redemisti, magnopere
invocaris: ut qui infirmari pro nobis dignatus es ut homo; divinitatis tuae homines dig ne-
ris praemunire praesidio. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.
- fol. 60. 7 **D**eus, qui consentium tibi corda purificas, & accusantem conscientiam ab omni vin-
culo iniquitatis absolvis: da indulgentiam famulis, & caelestis gratiae sinceram me-
dicinam eorum tribue corporibus. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

B E N E D I C T I O.

Comment.
hujus Psalm.
tom. 7. 8. Nic-
ronymi.

Merito benedictus in saecula, per quem facta sunt saecula; & non solum facta sunt, sed
etiam redempta: nunc nos recreare dignetur in Salutari, idest in Christo Jesu Do-
mino nostro. Cui est cum ipso, & Spiritu Sancto honor & gloria in saecula saeculorum.
Amen.

C V I.

Alleluia.

B E D A.

* idest Psalmo
CIV.
* idest Psalmo
CV.
* Psal. CIV.
* Psal. CV.
Sensus my-
sticus.

In primo Alleluia * commendatus est populus Iudaeorum : de quo nulla querela est . secundo , * eos commemorat , qui in eadem gente creberrimis offensionibus erraverunt ; Et ad Domini gratiam ipsius miseratione reuersi sunt . hic autem commone- tur populus Christianus , ut pro collatis sibi beneficiis Domino laudes reddat . ALITER . Alleluia primum egit , ut baptizen- tur credentes ; secundum , ut reconcilientur penitentes : ibi * suscepit plebem suam in exultatione , & electos suos in laeti- tia ; * hic * penitentes exaudit , & dat eos in misericordias in conspectu omnium qui eos ceperant . in tertio usus noster quotidianus reteritur ; Et haeresis Novatiana damnatur .

Fest Hebraei populi confessionem , de quo praecedentes psalmi locuti sunt , Propheta venit ad populum Christianum , qui per spatia totius orbis , superstitionum solitudine vagabundus errabat : In primâ sectione commonens eum , laudes Domini confiteri , ejus sanguine redemptus Ecclesias accepit ; qui per aras demonum lucosque stulto rapiebatur errore : Confitemini Domino . Secundâ , gratias dicit Domino peragendas , qui Gentilium animas , veritatis pabulo jejunas , religionis suae uber- sate satiavit ; & eorum vincula peccatorum inexsuperabili virtute dirupit : Confiteantur Domino misericordiae ejus &c. (quia satiavit animam inanem .) Tertiâ , gratias Patri praecipit esse referendas ; quia Christus adveniens , diaboli portas vetesque confregit : Confiteantur Domino &c. (quia contrivit portas aereas .) Quartâ , Domino sacrificium laudis à Sacerdotibus commouet offerendum ; qui inter saeculi fluctus Ecclesiarum gubernationi praesident : describens quemadmodum & ipsorum tentationibus Dominus subvenire dignatur : Confiteantur Domino &c. (& sacrificent sacrificium laudis .) Quintâ iterum dicit à Sacerdotibus & senioribus Dominum esse laudandum : qui squallentem mundum ariditate peccati , in amantissimam jocunditatem caelesti munere commutavit ; quod videntes recti corde , gaudebunt . quae partes à similibus versibus , quos intercalares vocant , incipiunt . Confiteantur Domino misericordiae ejus &c. (& exaltent eum in ecclesia plebis .)

Eusebius Caesariensis . Prophetia de vocatione Gentium , & petitio bonorum ; & de Verbi Dei assumptione in caelos .

S. Athanasius . Psalmus cum confessione .

* Cardin. Thomas . Reditus populi de Babylone praedicatur : primumque imperatur , ut collata beneficia devotis extol- lant vocibus gratiarum ; ac deinde quae mala in captivitate pertulerunt , varia narratione describitur . Aliter , vox Christi de Iudaeis , legendus ad lectionem Numeri , & Judicum .

Psal. Syr. Anonymus ; dicitur de Joële , & Abia , filiis Samuel , qui recitabant mandata Domini ; collegit Deus Iudaeos de captivitate , & extraxit illos ex Babel ; collegit quoque filius unigenitus Dei Iesus Christus gentes & quatuor angulis per praedicationem ad Baptismum . vers. 86.

Psal. Arab. vers. 85.

Sabbato ad
Vigilias .

S. Hier. Iste Psalmus omnem causam conditionis humanae , quam vel delinquendo sumpsit , sive poenitendo suscepit , sive mul- titudinem miserationum Dei (ut in praesenti ait : quis sapiens & custodiet haec , & tunc intelligit misericordias Domini .) narrare dignoscitur ; sed & repulsionem Iudaeorum , & vocationem Gentium evidentissime pandit .

P S A L M U S A D L A U D A N D U M D E U M .

Propheta .

1 **C**ONFITEMINI DOMINO
QUONIAM BONUS ;

2 quoniam in saeculum misericordia ejus .

† 3 dicant qui redempti sunt à Domino ;

4 quos redemit de manu inimici ;

5 & de regionibus congregavit eos ,

† 6 à solis ortu & occasu , ab aquilone & mari .

† 7 erraverunt in solitudine in inaquoso :

8 viam civitatis habitaculi non invenerunt ,

† 9 esurientes & sitientes :

10 anima eorum in ipsis defecit .

† 11 & clamaverunt ad Dñm cū tribularentur :

12 & de necessitatibus eorum eripuit eos :

† 13 & deduxit eos in viam rectam ,

14 ut irent in civitatem habitationis .

† 15 Confiteantur Dño misericordiae ejus ,

16 & mirabilia ejus filiis hominum :

† 17 quia satiavit animam inanem ;

18 & animam esurentem satiavit bonis :

† 19 sedentes in tenebris & umbrâ mortis ,

20 vinctos in mendicitate & ferro .

† 21 quia exacerbaverunt eloquia Dei ;

22 & consilium Altissimi irritaverunt ;

† 23 & humiliatū est in laboribus cor eorū .

24 infirmati sunt , nec fuit qui adjuvaret .

† 25 & clamaverunt ad Dñm cū tribularentur :

26 & de necessitatibus eorum liberavit eos :

† 27 & eduxit eos de tenebris & umbrâ mor-
tis :

& vin-

INCIPIT LIBER QUINTUS PSALMORUM
SECUNDUM HEBRAEOS .

ALLELU Cum iubilo & laetitia laudate , IA , Deum . PROPHETA . 1 Confitemini Domino , quod ipse sit bonus atque benignus ; 2 quodque in eternum duratura sit misericordia ejus . 3 dicant id aperte pa- lamque ii , qui redempti sunt a Domino ; 4 nempe quos redemit ac liberavit de manu & potestate hostis ; 5 quos- que congregavit ex variis regionibus , 6 ab Oriente & Occidente , & ab Aquilone & a Meridie , versūs quam partem est Oceanus . 7 oberrabant hi in deserto ac in loco sine aqua ; 8 & iter ad civitatem aliquam habitatum non inveniebant ; 9 ac interim esuriebant & sitiebant ; 10 jamque animo deficiebant . 11 cla- maverunt autem ad Dominum in ejusmodi tribulatione sua ; 12 & liberavit eos Dominus de tantis angustiis ipsorum ; 13 eosque deduxit in viam rectam , 14 ut pervenirent ad civitatem aliquam habitatum . 15 Con- fiteantur etiam Domino debitas laudes suae ipsius mise- ricordiae , 16 ipsiusque opera admiranda exhibita filiis Adam ; 17 propterea quod satiaverit sitientium ap- petitum vacuum , 18 & appetitum esurentium imple- verit bonis suis , datus eis escam ac potum ; 19 & eo quod salvaverit eos , qui habitabant in tenebris ac in lethali umbra vicinae mortis , 20 alligatos inopia & ferreo compede : 21 quia enim exacerbaverant Deum , transgrediendo verba ac praecepta ejus ; 22 & consilium voluntatemque excelsi Dei provocaverant ad iram & vindictam ; 23 ideo & immissis laboribus & arumnis depressus est animus eorum ; 24 debilitati sunt ; nec erat qui eos adjuvaret . 25 clamaverunt autem om- nes isti ad Dominum in ejusmodi tribulatione sua ; 26 & salvavit eos Deus de tantis ipsorum angustiis ; 27 eosque eduxit de tenebris & de lethali umbrâ vicinae mortis ;

eorum-

† 20.
Job XXXVI.
8. PSLXVII.
7. CXLV. 8.

28 & vincula eorum dirupit.

† 29 Confiteantur Dño misericordiae ejus,

30 & mirabilia ejus filiis hominum:

† 31 quia contrivit portas aereas,

32 & vectes ferreos confregit:

† 33 suscepit eos de via iniquitatis eorum:

34 propter injustitias enim suas humiliati sunt:

† 35 omnē escam abominata est anima eorū:

36 & appropinquaverunt usque ad portas mortis.

† 37 & clamaverunt ad Dñm cū tribularētur:

38 & de necessitatibus eorū liberavit eos.

† 39 misit verbum suum, & sanavit eos:

40 & eripuit eos de interitionibus eorum.

† 41 Confiteantur Dño misericordiae ejus,

42 & mirabilia ejus filiis hominum:

† 43 & sacrificent sacrificium laudis,

44 & annuncient opera ejus in exultatione

† 45 qui descendunt mare in navibus,

46 facientes operationem in aquis multis:

† 47 ipsi viderunt opera Domini,

48 & mirabilia ejus in profundo.

† 49 dixit, & stetit spiritus procellae:

50 & exaltati sunt fluctus ejus.

† 51 ascendunt & usque: ad caelos;

52 & descendunt & usque: ad abyssos;

53 anima eorum in malis tabescebat:

† 54 turbati sunt & moti sunt sicut ebrius:

55 & omnis sapientia eorum devorata est.

† 56 & clamaverunt ad Dñm cū tribularētur:

57 & de necessitatibus eorum eduxit eos.

† 58 & statuit procellam & ejus: in auram:

59 & siluerunt fluctus ejus:

† 60 & laetati sunt quia siluerunt:

61 & deduxit eos in portū voluntatis eorū.

† 62 Confiteantur Dño misericordiae ejus,

63 & mirabilia ejus filiis hominum:

† 64 & exaltent eum in ecclesia plebis;

65 & in cathedra seniorum laudent eum:

† 66 posuit flumina in desertum;

67 & exitus aquarum, in sitim;

† 68 terram fructiferam, in falsulginem,

69 à malitia inhabitantium in ea:

† 70 posuit desertum in stagna aquarum;

71 & terram sine aqua, in exitus aquarum:

† 72 & collocavit illic esurientes.

73 & constituerunt civitatem habitationis:

† 74 & seminaverunt agros; & plantave-

runt vineas:

75 & fecerunt fructum nativitatis.

† 76 & benedixit eis, & multiplicati sūt nimis:

77 & jumenta eorum non minoravit.

† 78 Et pauci facti sunt & vexati sunt

79 à tribulatione malorum & dolore:

† 80 effusa est contemptio super principes:

81 & errare fecit eos in invio, & non in via.

† 82 & adjuvit pauperem de inopia:

83 & posuit sicut oves familias.

† 84 Videbunt recti, & laetabuntur:

28 eorumque ferrea vincula dirupit. 29 Con-
teantur item Domino debitas laudes suae ipsius mi-
sericordiae, 30 ipsiusque opera admiranda exhibita
filiis Adam: 31 propterea quod contriverit ostia aerea
carcerum, quibus detinebantur inclusi; 32 eorumque
ferreos vectes & claustra confregerit: 33 ac propter
ea quod misericorditer exceperit & alios lapsos ob
viam iniquam male vitae ipsorum: 34 propter injustas
enim actiones suas humiliati & afflicti sunt variis
morbis; 35 ac omnem cibum abominata est anima
ipsorum; 36 & proximè accesserunt ad portas mor-
tis, jam jam morituri. 37 clamaverunt autem hi
ad Dominum in ejusmodi tribulatione sua: 38 & de
tantis eorum angustiis salvavit eos Dominus: 39 &
misso verbo jussuque suo sanavit eos; 40 ac libera-
vit eos ab ipsorum agrotationibus & corruptelis, ne
interirent. 41 Confiteantur item Domino debitas lau-
des suae ipsius misericordiae, 42 ac opera admiranda
exhibita filiis Adam: 43 eique tamquam sacrificium
quoddam laudem offerant gratiarumque actionem, 44
& ejusdem Dei opera exsultanter enarrent 45 ii om-
nes, qui in mare navibus descendunt, 46 quique navi-
gando rem nauticam ac negotiationem suam peragant
in multis vastissimisque aquis; 47 quia ipsi viderunt
& experti sunt opera Domini, 48 ac ipsius mirabi-
lia in profundo mari: 49 nam ubi Dominus jussit, sta-
tim & ventus tempestatis surrexit; 50 ac in altum
elevati sunt fluctus maris: 51 ipsiusque navigantes
visi sunt modò sublevari usque ad caelos, 52 & modò
quasi demergi ad imas abyssos; 53 & interim animus
ipsorum istiusmodi malis & afflictionibus dissolvebatur
ac consumebatur: 54 qui metu perturbati sunt & ob-
stupuerunt, ac concussi sunt & intremuerunt quasi
ebrius; 55 & universa nautica peritia & sapientia
eorum absorpta est. 56 clamaverunt autem hi ad Do-
minum in ejusmodi tribulatione sua: 57 qui & de
tantis angustiis ipsorum eduxit eos: 58 & imperavit
tempestati illi, eamque vertit in ventum lenem ac tran-
quillitatem: 59 & siluerunt fluctus maris: 60 ac na-
vigantes letati sunt quod fluctus siluerint; 61 & sic
Deus tranquille deduxit eos ad portum, ad quem ire
volebant. 62 Confiteantur denique Domino suae ipsius
misericordiae, 63 ac opera admiranda exhibita filiis
Adam; 64 eumque homines excelsum pradicent in
congregatione populi; 65 ipsumque laudent in con-
fessu senatorum & prudentium seniorum: 66 eo quod
flumina verterit in aridum desertum; 67 ac fontes
scaturientium aquarum verterit in loca siticulosa &
sicca; 68 & terram fructiferam verterit vel in aquam
salsam, vel in salsam sterilemque terram; 69 idque
propter malitiam eorum qui in ea terra habitabant:
70 & eo quod e contrario aridum desertum verterit
in paludes & stagna aquarum; 71 & terram, quae
prius erat sine aqua, verterit in fontes scaturientium
aquarum; 72 ibique collocaverit esurientes: 73 ubi
hi & construxerunt civitatem ad habitandum: 74 &
severunt agros; & plantaverunt vineas: 75 & agri
illi & vineae germinantes fecerunt fructum copiose
nascentem: 76 & eo quod benefaciendo benedixerit
habitoribus illis Deus, unde multiplicati sunt val-
de; 77 & jumenta & pecora eorum non diminuerit.
78 Porro cum homines defecerunt a Deo, tum dimi-
nuti sunt numero, & afflicti sunt 79 propter angus-
tiam complurium malorum atque dolorum: 80 ac ef-
fusus est a Deo contemptus & despectio in principes il-
lorum, reddiditque eos contemptibiles; 81 ac erra-
bundos vagare fecit in deserto devio, & ubi non est
via. 82 contra verò Deus adjutorio suo sublevavit
pauperem de inopia; 83 inopumque familias numero-
sas effecit quasi greges ovium. 84 Videbunt hæc ii,
qui recto sunt animo, & laetabuntur in Dei misericor-
dia atque judicio:

ψ. 85.
Job V. 16.
ψ. 86.
Osee XLV. 10

85 & omnis iniquitas oppilabit os suum.
† 86 Quis sapiens & custodiet haec?
87 & intelliget misericordias Domini?

85 omnes autem iniqui occludent os suum, ac obmutescunt. 86 Ceterum quis erit sapiens, & haec tam admiranda, quae hactenus dicta sunt, diligenter observabit? 87 & considerabit opera tam magna tam multa misericordiae Domini?

O R A T I O N E S.

MSS.

1 **C**onfitemur, Domine, misericordias tuas; quas jugiter circa nostras exerces inopias: precantes, ut qui exaltatus in Ecclesiis, resides ad dexteram Patris in throno; nobis tantae miserationis & intelligere & custodire concedas arcanum. Qui cum eo vivis & regnas Deus in unitate Spiritus Sancti per omnia.

Brev. Mozar. fol. 104.
125.

2 **D**e necessitatibus nostris libera nos Domine: & animarum nostrarum inedia verbi tui adipe pascere; sedentesque in tenebris & umbrâ mortis, lucis tuae inlustra serenitate. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

fol. 125.

3 **C**onfiteamur tibi, Domine, misericordias tuas; quibus nos de interitu redimis; & de regionibus congregatos errorum, compage charitatis, fidei assensione conjugis. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus &c.

fol. 125.

4 **M**itte Verbum tuum Domine ad sanandos nos: & de interitu, quo nostro pondere prepellimur, erue nos: ut quia nos, meminimus, Verbi tui formatos opificio; ejus rursus reformemur imperio. tu nos, dum tribulamur, clamantes exaudi; ac de infestis necessitatibus tribue libertatem: ut ad te de confessione nostra laudatio procedat; & coram filiis hominum pronuntiatio nos gratificent mirabilia tua. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 227. &
Missal. Mozar. Sabbato Santo.
De Resurrectione Domini.

5 **D**ominus noster Jesus Christus Filius tuus, qui solus verbo virtutis cuncta moderans, & omnia crucis stigmata portans, vestes ferreos comminuit; portarumque aerearum claustra perfregit; (ad) tartari profunda descendit; sedentibus in umbra mortis, ignotae lucis claritate resplenduit; & sol justitiae de tumulo, corpore suscitato, procedens, radiis suis tenebras nostras mirabiliter inlustravit. *R. Amen.* Per misericordiam tuam &c.

Comment.
hujus Psalm.
T. 7. S. Hieronymi.

B E N E D I C T I O.

Misericordias nobis Dominus pietate profluâ dignetur quaesitas indulgere; pulsatas aperire; petitas non negare. Ipsi gloria cum aeterno Patre & Spiritu Sancto in saecula saeculorum. *Amen.*

CVII

Canticum psalmi ÷ ipsi David:

B E D A.

Sensus mysticus.

Canticum ad divinarum rerum contemplationem refertur: Psalmus ad operas actuales, quae tamen divinis convenient mandatis: quod in primo versu ipse testatur: Cantabo & psalmum dicam Domino. David autem significat regem Christum, qui in hoc psalmo locuturus est.

* Ps. LVI. &
LIX.

Per totum psalmum loquitur Dominus. Primo ordine Patri gratias agit; quia post Passionis triumphum perpetuam resurrexit in gloriam: Paratum cor meum Deus. Secundo, humiliat se per humanitatem suam: ubi tamen & potentiam propriae majestatis ostendit; ut duas naturas veraciter in una Domini Christi cognoscas esse personam: Ut liberentur electi tui. Notandum autem, quod centesimus septimus psalmus ex terminalibus duorum * psalmorum partibus est compactus: in quo Dominus per Passionem & Resurrectionem suam duos sibi populos una fide conjunxit; unâ spiritus gratiâ fecundavit; eodem vitae aeternae munere sublimavit. centenarius enim numerus vitam, quae in dextris est; septenarius autem Spiritum Sanctum designat, qui bene in hoc psalmo, de duobus uno factio, copulantur; quia spirituales tantum vitam accipere promerentur aeternam.

Eusebius Caesariensis. Vocatio Gentium.

S. Athanasius. Psalmus demonstrativus providentiae cum cantico.

* Cardin. Thomas. Sub Machabeorum persona cantatur; continet autem preces de hostibus victoriae gratulatione. post & de ipso David accipi, quod pluribus gentibus imperaverit. Aliter, vox Ecclesiae ad superpositionem.

Sabbato ad
Vigilias.

Psalm. Syr. Davidis: cum esset paratus cum gloria ad ministerium, & psalmodiam domus Domini: & de vocatione Gentium. vers. 29.

Psalm. Arab. vers. 28.

P S A L M U S A D L A U D A N D U M D E U M.

Propheta.
ψ. 1.
Psalm. LVI. 8.

1 **P**ARATUM COR MEUM,
DEUS ÷ PARATUM COR
MEUM:

2 cantabo & psallam in gloria mea:

Exsur-

Psalmus decantandus, cantu vocis inchoante, & instrumento musico subsequente, inspiratus Davidi. PROPHETA. 1 Promptum & paratum est cor meum ad te laudandum o Deus; promptum est, inquam, atque paratum cor meum; 2 ut voce cantem, & ma-

- † 3 Exsurge gloria mea; exsurge psalterium & cithara:
4 exurgam diluculo.
† 5 Confitebor tibi in populis Domine:
6 & psallam tibi in nationibus:
† 7 quia magna est super caelos misericordia tua;
8 & usque ad nubes, veritas tua.
† 9 Exaltare super caelos Deus:
10 & super omnem terram, gloria tua.
† 11 Ut liberentur dilecti tui;
† 12 saluum fac dexteram tuam & exaudi me.
† 13 Deus locutus est in sancto suo:
† 14 exultabo & : dividam Sichimam;
15 & convallem Tabernaculorum dimetiar.
† 16 meus est Galaad; & meus est Manassés:
17 & Ephraim, susceptio capitis mei:
† 18 Juda, rex meus.
† 19 Moab, lebes spei meae:
† 20 in Idumaeam extendam calceamentum meum:
21 mihi Alienigenae amici facti sunt.
† 22 Quis deducet me in civitatem munitam?
23 quis deducet me usque in Idumaeam?
† 24 nonne tu Deus, qui repulisti nos?
25 & non exhibis Deus in virtutibus nostris?
† 26 Da nobis auxilium de tribulatione:
27 quia vana salus hominis.
† 28 In Deo faciemus virtutem:
29 & ipse ad nihilum deducet inimicos nostros.

Et manu psallam more meo, in quo ego soleo gloriari. 3. Expergiscere ergo caelesti institutudine carmen, in quo gloriari: Et tu quoque expergiscere atque consurge psalterium und cum cithara; 4 nam & expergiscar ego diluculo. 5. Profitebor tibi debitas laudes Domine inter populos; 6 & in honorem tui psalmos canam inter gentes; 7 propterea quod & tua erga nos misericordia tam magna sit, ut caelos superet; 8 & fidelitas tua in servandis promissis ubique clara resplendeat usque ad nubes. 9. Monstra te ergo excelsiorem esse caelis in misericordia; 10 & super totam terram demonstretur magis magisque gloria tua in praestandis promissis tuis. 11. Ut ergo liberentur ab hostibus a te dilecti atque electi; 12 salva me und cum omni populo dexteram potentiae tuae; meque te invocantem exaudi. 13. Deus locutus est in sanctuario tabernaculi sui; 14 quod exultabo & regio iure partiar Sichimam, quae est in Samaria; 15 & dimetiar vallem Sucehot, hoc est, Tabernaculorum in tribu Gad. 16. Mea est terra Galaad, & mea est tribus Manasse: 17 & tribus Ephraim est robur capitis & principatus mei; 18 tribus autem Juda est regia & sedes regni mei. 19. Itaque spero fore, ut gens Moabitica mihi subiciatur, lebetis instar, in qua pedes meos lavo: 20 & in Idumaeam quoque extendam pedem meum, eamque conculcabo & superabo: 21 Philisthaei autem, aliunde originem trahentes, huc advehi, facto nunc sedere amici facti sunt mihi. 22. At quis me deducet ad civitatem circummunitam Idumaeorum? 23 aut quis me deducet usque ad Idumaeam, ut subiciam eam? 24 an non tu Deus nos deduces illuc, qui nos antea repuleras? 25 & an forsitan non egredieris und cum exercitibus nostris ad conficiendum tua virtute bellum istud, victoriamque reportandam? 26 Da nobis, quaeso, auxilium, quo eruamur a tribulatione: 27 vana enim est & inanis salus, quae exspectatur ab homine, & non a te Deo. 28. Itaque cum adiutorio Dei forsiter faciemus in re militari: 29 & ipse conculcabit & ad nihilum rediget omnes inimicos nostros.

ORATIONES.

- MSS. 1 **P**raepara tibi, Domine, cor nostrum ad confitendum nomini tuo: ut te intelligentes surrexisse diluculo, illuc tendamus merito, quod tu victor elevatus es in regno. Qui vis & regnas cum Deo Patre.
- Brev. Mozarab. fol. 156. 2 **P**aratam cor nostrum, Domine, eo, quo placeris, munere comple: ut te cognitione verilaudemus; & reformati in melius, in tuo honore laetemur. (R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. Amen.)
- fol. 415. 3 **E**xsurge gloria nostra, Deus; & eripe ab hoste captivos; atque pro quibus magnificatus es usque ad caelos, hos in te confidentes intueri placatus: & ipse da in tribulatione auxilium, qui nostrae salutis es complementum. confessoris tui itaque B..... sic nos tuere subsidio, ne nostro exigente merito tradamur in infernum: sicque remunera praemio, ut confitentes perducas in saecula. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.
- De S.

CVIII.

In finem: Psalmus David:

B E D A.

Titulus iste notissimus psalmum refert ad Dominum Christum. Prima parte Dominus increpat Judaeos, qui mala pro bonis Creatori suo reddere maluerant: Deus laudem. Secunda, Judae traditoris, & perfidi populi narratur iniquitas; & quae illis erant pro tanto scelere ventura: Constitue super eum, peccatorem. Tertia precatur, ut liberatus a periculo Passionis, citò Resurrectionis gloriam consequatur: Et tu Domine Domine fac mecum.

Eusebius Caesariensis. Passiones Christi.

S. Athanasius. Psalmus in sola interpellatione.

* Cardin. Thomaf. Sub Machabaeorum persona canitur, deplorantium quae ab exteris, & domesticis adversa pertulerant; postulantiumque ultionem in eos, qui Antiochum vel Demetrium Reges in eorum odia falsa criminatione succenderant, quique

quique venalem fecerant Sacerdotii Dignitatem: quod non tantum ex seculo Onia factum est; sed per omne tempus deinceps, quo Judaea Machabaeis est praeliantibus liberata. Aliter, vox Christi ad Patrem de Judaeis.

Pfalt. Syr. Davidis; cum Regem creaverunt Absalom, eo in seculo; & hac de causa interfecit: nobis autem exponit Passiones Christi Dei. vers. 64.

Sabbato ad
Vigilias.

Pfalt. Arab. vers. 61.

S. Hier. Prophetia de Christo est.

P S A L M U S A D P R E C A N D U M.

Propheta.

Y. 8.
Pf. XXXIV.
12. XXXVII.
21.

Y. 13.
Prov. XXVIII.
9.

Y. 15.
Aq. I. 20.

Y. 25.
Job XVIII.
19.

- D**EUS LAUDEM MEAM NE
TACUERIS:
- 2 quia os peccatoris & os dolosi super me
apertum est:
- † 3 locuti sunt adversum me lingua dolosa:
4 & sermonibus odii circumdederunt me:
5 & expugnaverunt me gratis.
- † 6 Pro eo ut: me: diligere, detrahe-
bant mihi:
- 7 ego autem orabam.
- † 8 & posuerunt adversum me mala pro bonis;
9 & odium, pro dilectione mea.
- † 10 Constitue super eum, peccatorem:
11 & diabolus stet a dextris ejus.
- † 12 cum judicatur exeat condemnatus:
13 & oratio ejus fiat in peccatum.
- † 14 fiant dies ejus pauci:
15 & episcopatum ejus accipiat alter.
- † 16 Fiant filii ejus orphani:
17 & uxor ejus, vidua.
- † 18 nutantes transferantur filii ejus, &
mendicent:
- 19 & ejiciantur de habitationibus suis.
- † 20 Scrutetur foenerator omnem substan-
tiam ejus:
- 21 & diripiant alieni, labores ejus.
- † 22 non sit illi adjutor:
23 nec sit qui misereatur pupillis ejus.
- † 24 fiant nati ejus in interitum:
25 in generatione una deleatur nomen ejus.
- † 26 in memoriam redeat iniquitas patrum
ejus in conspectu Domini:
- 27 & peccatum matris ejus non deleatur.
- † 28 fiant contra Dominum semper:
29 & dispereat de terra memoria eorum.
- 30 Pro eo quod non est recordatus facere
misericordiam:
- † 31 & persecutus est hominem inopem & medicum
32 & compunctum corde, mortificare.
- † 33 Et dilexit maledictionem, & veniet ei:
34 & noluit benedictionem, & elongabi-
tur ab eo.
- † 35 & induit maledictionem sicut vestimentum:
36 & intravit sicut aqua in interiora ejus:
37 & sicut oleum, in ossibus ejus.
- † 38 fiat ei sicut vestimentum quo operitur;
39 & sicut zona quam semper praecingitur.
- † 40 Hoc opus eorum qui detrahunt mihi,
apud Dominum,
41 & qui loquuntur mala adversus ani-
mam meam.
- † 42 Et tu Domine Domine fac mecum,
propter nomen tuum:

quia

Psalmus in perpetuum decantandus, inspiratus Davidi. CHRISTUS. 1 Deus, ne silentio praetereas hanc cum laudatione tui deprecationem meam: 2 quia os peccatoris & os dolosi aperuerunt se se contra me: 3 qui locuti sunt adversum me lingua mendaci & ficto sermone, 4 & verbis ex odio profectis me circumdederunt: 5 impugnaveruntque me sine causa, & nulla culpa mea. 6 Cum me diligere deberent; e contrario detrahebant & adversabantur mihi: 7 ego tamen pro eis orabam. 8 qui & rependerunt mihi mala pro bonis a me acceptis; 9 & odium mihi rependerunt pro dilectione mea, quam eos diligebam. 10 Ergo ad laudem & gloriam justitiae tuae praefice doloso isti proditori peccatorem, qui illum malis premit: 11 & Satan adversarius adstet a dextris ejus ad vexandum: 12 cum adductus fuerit in judicium, inde exeat condemnatus: 13 & oratio ejus ob indignum orandi modum & animum, ipsamet sit novum peccatum. 14 sint dies vitae ipsius pauci: 15 & episcopatum & praefecturam ejus alter accipiat. 16 Filii ejus efficiantur pupilli: 17 & uxor ejus sit vidua. 18 fluctuantes commoveantur de loco in locum filii ejus, victumque mendicent: 19 & ejiciantur de ruinosis habitationibus suis. 20 Scrutetur & extorqueat foenerator universa, quae habet: 21 & extranei diripiant opes omnes laboribus ejus acquisitas: 22 & non sit vicissim qui eum adjuvet; 23 nec qui misereatur pupillorum ejus. 24 sint posteri ejus in exterminium: 25 & in una generatione deleatur nomen familiae ejus; & funditus extirpetur genus ejus. 26 redeat in memoriam apud Dominum iniquitas patrum ejus; 27 & peccatum matris ejus non deleatur oblivione. 28 sint ejusdem parentum peccata, semper coram Domino: 29 & illius suorumque memoria exterminetur de terra. 30 Quod totum eidem doloso proditori merito eveniat, quia non est recordatus facere misericordiam; 31 & persecutus est hominem inopem & pauperem, 32 merentemque animo afflicto, & dolorum stimulis compuncto, ut eum morti traderet. 33 Dilexit equidem id, quod consequitur, maledictio & infelicitas, quae & proinde obveniet ei: 34 noluitque id quod consequitur divina benedictio ac beneficentia, quae propterea longe recedet ab eo. 35 induit ergo maledictionem omni ex parte quasi vestimentum: 36 quinimmo & ipsa maledictio ingressa est quasi aqua in viscera ejus; 37 & quasi oleum intus inhaesit ossibus ac medullis ejus. 38 sit igitur ei haec maledictio quasi pallium, quo jugiter circumtegatur, 39 & quasi zona, quam semper accingatur. 40 Haec est retributio, quae a Domino fiet pro opere eorum, qui detrahunt & adversantur mihi, 41 quique loquuntur mala contra animam meam. 42 Tu autem Domine Domine fac mecum misericordiam propter gloriam nominis tui apud omnes illustrandam.

nam

43 quia suavis est misericordia tua.
 † 44 Libera me quia egenus & pauper ego sum:
 45 & cor meum conturbatum est intra me.
 P. 46. Pl. CI. 13. † 46 sicut umbra cum declinat, ablatus sum:
 CXLIII. 4. 47 & excussus sum sicut locustae:
 † 48 genua mea infirmata sunt à jejunio:
 49 & caro mea immutata est propter oleum.
 † 50 & ego factus sum opprobrium illis:
 51 viderunt me & moverunt capita sua.
 P. 51. Pl. XXI. 8. † 52 Adjuva me Domine Deus meus:
 53 saluum me fac secundum misericordiam tuam:
 † 54 & sciant quia manus tua haec;
 55 & tu Domine fecisti eam:
 † 56 Maledicent illi, & tu benedices.
 57 qui insurgunt in me confundantur;
 58 servus autem tuus laetabitur.
 † 59 Induantur qui detrahunt mihi pudore:
 60 & operiantur sicut diploide confusione suam.
 † 61 confitebor Domino nimis in ore meo;
 62 & in medio multorum laudabo eum:
 † 63 quia affuit à dextris pauperis,
 64 ut salvam faceret à persequentibus animam meam.

43 nam benigna est misericordia tua. 44 Libera me ab adversariis hisce meis; quoniam ego egenus sum & pauper; 45 & cor meum perturbatum & vulneratum est intrinsecus: 46 & penè jam abiivi & consumptus sum quasi umbra, cum inclinatur & evanescit celerrimè: 47 & undique excussus sum quasi locusta, quae facillimè discussa volat & transit: 48 & genua mea debilia facta sunt, & vacillaverunt ob jejunium: 49 & caro mea mutata est & exaruit ob omissionem unctionis olei: 50 & quia adeo factus sum illis probrosus; 51 ut viderint me, & moverint capita sua ridentes me. 52 Adjuva me Domine Deus meus: 53 & salva me ab eis, prout decet misericordiam tuam: 54 & agnoscant id salutis meae, tua esse manus atque potentia; 55 teque id totum effecisse Domine. 56 Ipsi quidem mihi maledicent; tu vero mihi benedices. 57 qui ergo insurgunt in me, pudore turpissimè perfundantur: 58 servus autem tuus in te letetur. 59 Qui mihi detrahunt & adversantur, induantur coram omnibus ignominia & verecundia; 60 operianturque turpi dedecore tamquam pallio duplici, quo aggravati toti obvolvuntur: 61 ego autem ore meo vehementer profitebor Domino debitas meas gratiarum actiones: 62 & in medio multorum populorum eum laudabo: 63 eo quod auxiliator adlitterit à dextris meis pauperis, 64 ut salvaret animam meam ab adversariis & iniquis iudicibus, me persequentibus injustè.

O R A T I O N E S.

- MSS. 1 **U** Nicae miserationis Deus, qui maledictioni subiacere dignatus es, ut nos à maledicto Legis erueres; quaesumus, ut faciens nobiscum misericordiam propter nomen tuum, digneris nos & à persequentibus vitiis, & à malorum obrectationibus liberare. Qui vivis & regnas cum Deo Patre in unitate Spiritus Sancti Deus per omnia saecula saeculorum. Amen.
- Brev. Mozarab. fol. 199. 208. 2 **A** Dversum te inimici tui, Domine, locuti sunt malum; tunc utique, quando te Magistrum bonum captiosè adulatione laudabant. qui ergo odiosis sermonibus eorum circumdari & expugnari te passus es; confessionis nostrae, supplices jam quaesumus, suscipe preces. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.
- fol. 195. De Passione Domini. 3 **C** Hriste Dei Patris ineffabile Verbum, apud quem lingua iniquorum fraudulenta est; immane facinus perpetrantes, ut sanguinem innocentem effunderent: praebe Ecclesiae tuae pacificum verbum; ut qui exemplo tuo mundum decertamus evincere, caelos mereamur post transitum videre. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.
- fol. 306. De Passione Domini. 4 **U** Nigenite Fili Dei, cujus in jejunio infirmata sunt genua; cujusque caro immutata est propter oleum: fac nos post te efficaciter currere in odorem unguentorum; ut qui factus es in opprobrium inimicis nostris, efficiaris potentia salutaris. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.
- fol. 423. De S. Leocadia M. 5 **G** Loriosè ac misericors Domine, qui beatæ Leocadiae tibi nimis in ore suo confiteri dedisti; teque in medio iustorum, ejus confessione laudari voluisti; ut eam & in terris contententem, & in consilio Sanctorum glorificans faceres exultantem: exposcimus tui muneris donum; ut ejus precibus tribuas nobis à peccati contagione purgari; ab ardoribusque perpetuis erui; & gloriae tuae beatitudinem consequi. (R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.)
- Comment. hujus Psalmi T. 7. 8. Hieronymi. 6 **G** Ratias agimus tibi omnipotens Deus (Jesu Christe: qui) in sensu tuo non habuisti peccatum: & venit princeps hujus mundi, & invenit in te nihil. Ita ergo praestes nobis; sicut in tuo sensu vicisti diabolum, & in sensu nostro vince diabolum: ut quemadmodum perfectos nos creasti, perfectos & salves nos. Tu enim es creator; tu es magister; tu es dominus; tu es & qui pro nobis passus es. Qui vivis & regnas in saecula saeculorum. Amen.

CIX.

Psalmus David.

B E D A.

*Psalmus hic de Incarnatione Domini, & de ejus Deitate plenissime breviterque decantat.**In primo versu Propheta refert, quæ Pater Filio dixerit; naturam simul Deitatis, & humanitatis ostendens: Dixit Dominus, & reliqua. In secundâ divisione Pater naturam ejus divinitatis pro modulo nostræ capacitatis aliquatenus indicat: Tecum principium. In tertiâ Propheta reloquitur usque ad finem, formam iterum ejus humanitatis ostendens: Juravit Dominus, & reliqua.**Eusebius Casariensis. Victoria Christi.**S. Athanasius. Psalmus in narratione. (item.) Psalmus enunciativus cum prophetia.*** Cardin. Thomaf. De Domino Christo canitur, sicut & ipse Phariseis exponit. Item, vox Ecclesiæ de Patre, & Filio. Psalt. Syr. De folio Domini: deque virtute ejus gloriosa; & prophetia de Christo, atque victoria contra eosdem. vers. 15. Psalt. Arab. vers. 14.**S. Hier. Iste Psalmus vocem Vatis continet de Christo loquentis; Ait ergo Propheta:**Dominica ad Vesperum.*

PSALMUS DE CHRISTO AD MEDITANDUM.

*Propheta.**ψ. 1.**Matth. XXII.**43. 44. Marc.**XII. 35. 36.**Luc. XX. 42.**Act. II. 34.**Hebr. I. 13.**ψ. 2.**I. Corint. XV.**26. Hebr. X.**13.***D**IXIT DOMINUS DOMINO
MEO; SEDE A DEXTRIS
MEIS:

† 2 donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum:

† 3 Virgam virtutis tuæ emittet Dominus ex Sion:

4 dominare in medio inimicorum tuorum.

† 5 tecum principium in die virtutis tuæ,

6 in splendoribus sanctorum:

7 Ex utero ante luciferum genui te.

*ψ. 8.**Hebr. VII. 21*

† 8 Juravit Dominus, & non poenitebit eum:

9 Tu es sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech.

*ψ. 9.**Ita apud A-**pollinarium,**& in alio Cod.**Vaticano.**ψ. 9.**Hebr. V. 6.**VII. 17. Jo-**han. XII. 34.*

† 10 Dominus à dextris tuis, confregit in die iræ suæ reges:

† 11 judicabit in nationibus; implebit ruinas:

12 conquassabit capita in terra multorum.

† 13 De torrente in via bibet:

14 propterea exaltabit caput.

*Psalmus inspiratus Davidi. PROPHETA: 1**Dominus Deus Pater æternus ad Dominum meum Messiam filium suum coæternum, hominem factum ex genere meo, dixit: Sede a dextris meis, mecumque regna in æquali super omnia potestate: 2 & nunc quoque regna etiam ante id tempus, quo demum tandem ponam omnes inimicos tuos sub pedibus tuis, ut sint tibi omnino subjecti, sicuti scabellum pedibus substratum. 3 Idem Dominus Deus Pater sceptrum tuum forte, potestatemque tuam regiam emittet in mundum ex Sion & Jerusalem, ô Messia; ubi primum regnare incipies credentibus in te, seseque tibi subicientibus: 4 sed & interim usque ad finem sæculi dominare quoque inter medios inimicos ipsos tuos, tibi quidem rebellantes, sed adversus fidem regnumque tuum non prevalentes. 5 nam in tempore potentissimi regni tui tecum semper erit unita Divinitas, quæ omnium rerum est principium & causa; tecumque proinde erit rerum omnium dominatus ac principatus: 6 qui gloriosus inter ineffabiles splendores locorum illorum sanctorum celestis sanctuarii sedes æqualis Patri; 7 qui tibi unigenito suo dicit: Ego te non ex nihilo creavi, sed ex memetipso velut ex utero & substantia mea te genui, antequam stellam matutinam & luciferam, omnesque creaturas facerem a principio mundi. 8 Idem Dominus Deus Pater juravit se te facturum Sacerdotem; nec illum poenitebit unquam ejus rei, ut in alios transferat Sacerdotium tuum: dixit enim tibi nato homini: 9 Tu es Sacerdos in sempiternum, eo quod maneat in æternum, semper vivens ad interpellandū pro hominibus; cum alii Sacerdotes morte prohibeantur Sacerdotio semper fungi: unde tu Sacerdos es secundum ritum sacrificii & similitudinem vitæ Melchisedec Sacerdotis & Regis: cujus cum vitæ finis non scribatur in Scripturis sanctis, manet is quodammodo Sacerdos in perpetuū, assimilatus in hac re tibi filio meo Dei. 10 Dominus igitur meus Messias iste, qui a dextris tuis sedet, o Pater æterne, ipse in tempore justæ iræ suæ percussurus est & confracturus reges omnes terræ, sibi rebelles: 11 qui & judicium faciet de nationibus omnibus; complebitque ruinas inimicorum suorum ad completam usque æternamque destructionem eorum: 12 & capita confringet omnium sibi rebellium super totam terram, tot populorum multitudine inhabitatam. 13 Messias hic in via & curriculo vitæ suæ de torrente multarum grandiumque afflictionum bibet, experieturque passiones & crucem: 14 & propterea super omnia suum caput & gloriam exaltabit, & a toto mundo agnoscetur & adorabitur: habebitque Nomen, quod est super omne nomen; ut in Nomine ejus omne genu flectatur, celestium terrestrium & inferorum.**Hebr. V.**Hebr. VII.*

ORA.

ORATIONES.

MSS.

Rev. Mozarab. fol. 235.

1 **A**Nte luciferum genite Deus, qui es ante principium totius creaturae; rogamus & quaesumus; ut sicut tuis inimicos pedibus, ad dexteram Patris residens, subiecisti; ita nos tuis officiis dignos habeas, ablatâ dominatione peccati. Qui cum eodem Deo Patre vivis & regnas Deus in unitate Spiritûs Sancti per.

2 **O**Mnipotens Deus Pater gloriae, qui Dominum nostrum Jesum Christum suscitasti à mortuis, conlocans illum ad dexteram tuam super omnem principatum & potestatem; suscita in nos studia omnimodae sanctitatis: ut illi soli religatae sint primitiae spiritus nostri, qui à mortuis resurgens, mortis principem propriâ virtute devicit. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.

CX.

Alleluia.

BEDA.

Sensus my-
sticus.

Comment.
hujus Psalm.
Tom. 7. S.
Hieronymi.

Laudat Dominum populus suus; quia mundi clade liberatus, vitiorum nescit sustinere servitium. Psalmus iste primus apud Hebraeos integro decurrit Alphabeto; licet multi & alios supra secundum ordinem litterarum scriptos putent: nam in illis vel desunt aliqua littera vel supersunt; & nonnumquam, cum unus versus sit brevis, alter infinita longitudine protenditur. Ex quo puto, observatione hoc legentium magis, quam studio scriptoris effectum. Denique & LXX. Interpretes, quia aliquis in eis scrupulus nascebatur, ponere in Translatione Hebraeas litteras noluerunt.

Populus beatorum diversis mundi partibus aggregatus, primo ingressu psalmi confiteri se dicit Domino in congregatione justorum; ubi est aeterna laus, & sine fine praconium: Confitebor tibi Domine. Secundo dicit fideles copioso munere satiatos; adventum Domini compromittens, ut hereditatem pollicitam avidissima intentione perquirant: Memoriam fecit mirabilium suorum. Tertio, redemptos offerit Christianos, & Testamentum Novum aeternâ gratiâ consecratum: Redemptionem misit populo suo. Prima pars continet litteras sex: secundâ, decem: tertiâ, sex: sicut autem parvuli per litteras erudiuntur, ut ad sapientiam proficiant; sic hujusmodi psalmi rudibus & incipientibus dantur; ut primordia eorum, quasi quibusdam elementis instruantur.

Eusebius Caesariensis. Gratiarum aëlio Christi.

S. Athanasius. Psalmus, confessionem commixtam habens, & narrationem cum laudatione.

* Cardin. Thomas. Gratiarum agit David pro beneficiis populo collatis, praecipue pro soluta captivitate Babylonica. Ali-
ter, vox Ecclesiae de Christo cum laude.

Psalm. Syr. Anonymus; de virtutibus gloriosis operum Dei. nos autem hortatur, ut reddamus gratias Christo, & ex per-
sona Apostolorum refertur. vers. 21.

Psalm. Arab. vers. 21.

PSALMUS AD LAUDANDUM DEUM.

Propheta.

Aleph.

Beth.

Gimel.

Daleth.

He.

Vau.

Zain.

Heth.

Theth.

Jod.

Caph.

Lamed.

Mem.

Nun.

Samech.

Ain.

Phe.

Sade.

1 **C**ONFITEBOR ÷ TIBI: DOMI-
NE IN TOTO CORDE ÷ meo:

2 in consilio justorum & congregatione.

† 3 Magna opera Domini

4 exquisita in omnes voluntates ejus.

† 5 Confessio & magnificentia, opus ejus:

6 & justitia ejus manet in saeculum ÷ saeculi:

† 7 Memoriam fecit mirabilium suorum

8 misericors & miserator Dominus:

9 escam dedit timentibus se.

† 10 Memor erit in saeculum testamenti sui:

11 virtutem operum suorum annuntiabit
populo suo,

† 12 ut det illis hereditatem gentium.

13 Opera manuum ejus, veritas & judi-
cium.

† 14 Fidelia, omnia mandata ejus;

15 confirmata in saeculum saeculi;

16 facta in veritate & aequitate.

† 17 Redemptionem misit populo suo:

18 mandavit in aeternum testamentum
suum.

ALLELUI Cum júbilo & lætitia laudate, IA

Deum. PROPHETA. 1 Ex toto corde & animo meo aperte palamque fatebor laudes tibi debitas, Domine, 2 in cœtu & congregatione justorum, qui in vita sua a recta conscientia non discedunt. 3 Magna sanè & admiranda sunt omnia opera Domini; 4 si accurate exquisita & considerata fuerint juxta omnes voluntates ejus semper justas & rectas, etsi aliquando nobis occultas. 5 Quodvis opus Dei laude dignum constendum est, & splendide magnificum & gloriosum est atque decorum: 6 & justitia illius incommutabilis semper perseverat in omnia saecula. 7 Mirabilium operum suorum sempiternam memoriam nobis reliquit 8 misericors clemens & miserator Dominus; 9 ut cum mirabilem escam, nempe manna mirabiliter decidens quadraginta annos in deserto, dedit timentibus se: 10 quo vel uno miraculo declaravit se semper memorem fore pacti sui initi cum Abrahamo & progenie ejus.

11 Qui Deus fortitudinem operum suorum semper manifestam faciet populo suo 12 ex eo quod dederit eidem populo terram promissam, quæ ante hereditaria possessio erat gentium Chanaanearum. 13 Opera manuum & potentiae Dei vera sine falsitate & simulatione sunt ac justa; 14 & omnia præcepta ejus verè talia sunt ac fide digna, ut ab eo mandata esse credantur; 15 & ab eo firmiter stabilita sunt in omnia saecula: 16 & verè rectèque ab ipso constituta aequitate summâ. 17 Redemit Dominus populum suum a servitute Egyptiæ, & a servitute peccati: 18 jussitque, ut in aeternum du-

San-

X x

raret

†. 14.
Psalm. XVIII.

†. 15.
Isai. XI. 8.
Matth. V. 18.

Coph.

Res.

Sin.

Tau.

V. 20.

Job XXVIII

28. Proverb.

I. 7. IX. 10.

Eccli. I. 16.

- † 19 Sanctum & terribile, nomen ejus:
20 initium sapientiae, timor Domini:
† 21 intellectus bonus omnibus facientibus
eum:
22 laudatio ejus manet in saeculum & sae-
culi:

raret pactum suum initum cum populo suo. 19 San-
ctum est atque tremendum divinum numen majestatis
ejus: 20 quare principium vera sapientiae est tremere
Dominum: 21 deinde doctrina & intelligentia bona
utilis & solida datur cunctis facientibus ea, qua jubet
Dei timor ac reverentia: 22 cujus Dei laudatio perpe-
tua manet in omnia saecula sempiterna.

O R A T I O N E S.

MSS.

- 1 **S**anctorum omnium gloriosa confessio Deus, tribue nobis timorem nominis tui; quem
esse initium sapientiae praedixisti: ut tuorum admixti conciliis, misericordiae tuae da-
pibus faginemur. Per Dominum Jesum Christum Filium tuum.

Brev. Moza-
rab. fol. 233.

- 2 **M**agna opera tua, Domine, exquisita in omnes voluntates tuas. da nobis famulis tuis,
ut dum operum tuorum magnitudinem admiramur, magnificentiam conditoris de-
bita confessione laudemus; tuaque mandata fidelia timorata sapientia exquiramus; atque
perfectum intelligentiae decus, timoris obedientiam faciamus. *R. Amen.* Per misericor-
diam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum.
R. Amen.

fol. 326. 384.
398.
De S. Confes-
sore.

- 3 **B**eatum fatis, Domine, Confessorem tuum N. esse fecisti: qui in toto corde suo tibi con-
fessus, in concilio justorum & congregatione probatur esse conspicuus. da ergo nobis
meritis ejus, ut confessione simplici oris mundari à crimine, & Sanctorum mereamur
congregationi & coetibus interesse. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 421.
De S. Leoca-
dia.

- 4 **D**omine, qui es magnus & gloriosus, da nobis famulis tuis; ut dum operum tuorum
magnitudinem admiramur, magnificentiam tuam debita confessione laudemus: at-
que intercessione gloriosae virginis & confessoris tuae Leocadiae, tribue nobis perfectum
intelligentiae decus, timoris obedientiam agere; & mandata tua fidelia omni custodia cordis
diligenter explere. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 398.
De S. Confes-
sore.

- 5 **D**eus Dei Filius, quem beatissimus N. in toto corde suo confessus, nomen tuum hono-
rificando, perductus est ad coronam; da in ore nostro confessionem, quae nos ex-
purgat à crimine: ut quidquid in tuae laudis honore depromimus, in lucro nobis prodesse
aeterni muneris sentiamus. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

CXI.

Alleluia ÷ Reversionis Aggae & Zachariae:

B E D A.

Aggaeus & Zacharias Prophetae, qui post transmigrationem Babylonis sub Dario Rege, multo post tempore suere, quam
ista cantata sunt; reversi in Hierusalem, cum reparari Templum viderent, laudes Domino magna cum exultatione profunde-
runt. Ad quam similitudinem & hic psalmus integerrimi Alphabeti litteris est contextus: quem post absolutionem peccato-
rum perfectissimam debet Christianus elacritate cantare.

Per totum psalmum Propheta loquitur. Prima admonitione, quid faciat beatus vir, & quae bona mereatur, ostendit:
Beatus vir, qui timet Dominum. Secunda, adventum Domini significat; per quem homines ex peccatoribus & impiis, in
aeternum beati esse promerentur: Exortum est in tenebris lumen. Tertia, impiis contraria provenire testatur: Peccator
videbit. Prima divisio continet litteras sex: secunda, tredicim: tertia, tres. Longitudinem autem versus, qui in centesimo
decimo octavo psalmo tenetur, in his duobus implent versiculi; ut quod una efficit ibi littera, hic duae diversae efficiant secundum
ordinem se sequentes.

* Cod. Ale-
xand. Novi
populi voca-
tio, & do-
ctrina Chri-
sti.

Eusebius Caesariensis. * Doctrina Christi.

S. Athanasius. Psalmus beatitudinem proclamans. (item.) Describens vitam bonam virtute pradam.

* Cardin. Thomas. Omnes in commune ad studium virtutis instituit; qui etiam fructus bona opera consequatur, adne-
ciens divitias inter alia, despectusque hostium commemorans, quod reversi a Babylone collatum est. Aliter, vox Ecclesiae de
Christo.Dominica ad
Vesperum.Psalt. Syr. Anonymus; cum Davidi in eo hortabatur Salomonem filium suum dicens: Serva mandata Domini, eumque co-
le. Praeterea vocatio gentium, & justitiae Christi. vers. 22.

Psalt. Arab. vers. 22.

S. Hier. Iste Psalmus provocat nos per timorem Dei in aeternae domus habitatione fundari.

PSALMUS MORALIS AD MEDITANDUM.

Propheta.
Aleph.

Beth.

- 1 **B**EATUS VIR QUI TIMET DO-
MINUM;
2 in mandatis ejus volet nimis.

Potens

ALLELU Cum júbilo & lætitia laudate, IA
Deum. Psalmus aptus tempori reversionis Aggae
& Zachariae Prophetarum a captivitate Babylonica.
PROPHETA. 1 Felix & beatus erit vir ille, qui
timet offendere Dominum; 2 quique valde vehemen-
ter voluerit & optaverit ejusdem Domini efficere man-
data.

Gimel. † 3 Potens in terra erit semen ejus:
Daleth. 4 generatio rectorum benedicetur.
He. † 5 gloria & divitiae, in domo ejus:
Vau. 6 & justitia ejus manet in saeculum & saeculi:
Zain. † 7 Exortum est in tenebris lumen rectis:
Heth. 8 misericors & miserator & justus.
Teth. † 9 Jucundus homo qui miseretur & commodat:
Jod. 10 disponet sermones suos in judicio:
Caph. 11 quia in aeternum non commovebitur.
Lamed. † 12 In memoria aeterna erit justus:
Mem. 13 ab auditione malâ non timebit:
Nun. † 14 paratum cor ejus sperare in Domino:
Samech. 15 confirmatum est cor ejus; non commovebitur
Ain. 16 donec despiciat inimicos suos.
Phe. † 17 Dispersit dedit pauperibus:
Sade. 18 justitia ejus manet in saeculum & saeculi:
Caph. 19 cornu ejus exaltabitur in gloria.
Res. † 20 Peccator videbit, & irascetur:
Sin. 21 dentibus suis fremet, & tabescet:
Tau. 22 desiderium peccatorum peribit.

data. 3 Ejusmodi viri progenies potens erit in terra: 4 nam gens justorum divina a Domino benificentia benedicetur. 5 in istiusmodi viri domo gloria, substantia, ac divitiae erunt: 6 ejusque justitiae misericordia atque clementia in homines, premium in caelo permanet in omnia saecula. 7 Cum tales homines, qui rectum cor & animum habent, in tenebris fuerunt adversitatum atque mœrorum, orta est eis tunc lux serena latitia: 8 nam misericors clemens & miserator, & in praestandis promissis suis justus est Dominus. 9 Bonus atque benignus est homo ille, qui pauperum miseretur, & indigentibus dat mutuo: 10 qui bene per hujusmodi largitiones dispensabit res suas recto sanoque judicio: 11 quia in aeternum non commovebitur a summa felicitate, quam sibi promeretur elargitionibus hisce suis. 12 Ad sempiternam memoriam apud Deum & homines erit vir justus: 13 & cum audierit malum nuncium, nec tum sibi timebit: 14 quia promptum & paratum est cor ejus ad sperandum in Domino sine sollicitudine & angore in cunctis rebus adversis. 15 idcirco firmum factum est cor ejus; nec terrore concutietur, 16 donec despiciat super inimicos suos divina jam ultione devictus. 17 Vir justus largamane facultates suas sparsit ac dedit pauperibus: 18 cujus justitia ac virtutis laus & premium in omnia saecula permanet: 19 illiusque robur altum erit atque excelsum cum gloria. 20 Homo peccator videbit tantam hominis justae felicitatem & gloriam, & indignabitur: 21 dentibus suis frendet, & pro invidia contabescet: 22 & desiderium similis felicitatis, quam impii cupiunt & non consequuntur, inane peribit.

†. 7.
Job XI. 17.
Psalm. XCVI.
11.

†. 9.
Ps. XXXVI.
26.

†. 17.
II. Corinth.
IX. 9.

†. 19.
Ps. LXXIV.
11.

O R A T I O N E S.

- MSS.* 1 **L**umen perpetuum rectorum cordium Deus, concede nobis te diligere; tuâ gloriâ jucundari; & sic dispergere in hoc saeculo, ut careamus auditu aspero in futuro. Per Dominum nostrum Jesum Christum.
- Brev. Mozarab. fol. 75. 127.* 2 **M**isericors Domine & juste, fac nos semper esse misericordes; & commoditati alternae totâ adesse facilitate: nec ab auditu malo nos, dum judicaveris, terreas; sed tuam ad dexteram glorificandos statuas. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*
- fol. 83.* 3 **M**isericors Domine, tu principium es (timoris &) sapientiae: in isto nos ergo instrue, & in illa statue: à timore nos inchoa, & sapientiae perfectione consumma. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus &c.
- fol. 411. 392. De S. Laurentio M. * al. ergo confessoris tui Martini. * al. poscimus. fol. 389. De S. Felice Mart.* 4 **I**llius, Domine, justitia manet in saeculum saeculi, cujus misericordia in pauperum se consolatione diffuderit. fac nos * Archidiaconi tui Laurentii imitatores existere: ut primum miserationes nostrum effecti, dignas nobis eleemosynas praerogantes, & nobis à malè gestis parcamus, & in proximis bona, quae * possumus, impendamus. *R. Amen.* Per misericordiam tuam &c.
- fol. 336. De Sancto Mart.* 5 **F**elix Martyr tuus, Domine, in mandatis tuis floret nimis; & fructus justitiae dilatatur in praemiis; quia tuis paruit omnino praeceptis: & cui felicitas erat ex nomine, perennitas proveniret ex opere; ut quod vocaretur, hoc esse dignosceretur; dum miseriam caret patiendo, & felicitatem obtinet triumphando. interventu tanti Martyris proficiat nobis aeterna benignitas; ut dum Felicem felicitate perpetuâ laetificat, miseratione solita nos ab infelicitatis jugo absolvat. (*R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.)
- fol. 411. De Sancto Martino Episcopo.* 6 **Q**uum ex lege tua, Domine, noverimus in memoria aeterna esse Justum; non pro illius, sed pro nostri commendatione hoc tibi offerimus holocaustum: petentes, ut qui ejus animam fecisti in passione, victricem eodem suffragante clamorem nostrae accipias vocis. (*R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.)
- 7 **J**ucundus satis est, Domine, homo, qui (te Christe inspirante) miseretur & commodat: quod Martinum confessorem tuum implexisse mirabiliter credimus: dum geminae eleemosynae officiosus, & corpora dono, & corda pascit eloquio. unde flebiles te quaesumus & rogamus, ut utroque dono in hac vita muniti, ad te quandoque perveniamus ad transitum coronandi. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

CXII.

Alleluia.

BEDA.

Verba tituli subsequens psalmus exponit : nam cum sit Alleluia Laudate Dominum , ita & ipse fecit initium .
 Propheta David in primâ parte commonet devotos , ut laudes Domino jugiter exsolvant , & in toto orbe prædicent :
 Laudate pueri Dominum . Secundâ , ipse facit , quod alios monet : Quis sicut Dominus Deus noster ?

Eusebius Cæsariensis . Novi populi vocatio .

S. Athanasius . Psalmus enuncians laudem .

* Cardin. Thomaf. Ad psallendi officia instituit auditores ; docens eos , majori cura oportere laudare Deum , quia sit natura magnus , & voluntate beneficus . Aliter , vox Ecclesiæ de fidelibus suis .

Psalt. Syr. Anonymus , dicitur sollicitatio circa ministerium Domini tempore matutino a Sacerdotibus peragendum . nos autem hortatur , ut populum novum ex aqua & Spiritu Sancto regeneratum , ut præmaturi simus ad ministerium , aspersis cordibus nostris , ac lotis Spiritu Sancto , menteque pura . vers. 10.

Psalt. Arab. vers. 16.

Dominica ad Vesperum .

S. Hier. Iste Psalmus docet nos , ut de politâ veteri malitiâ tamquam modò geniti infantes in Dei laudibus gloriemur ; ait enim :

PSALMUS AD LAUDANDUM DEUM.

Propheta .

1 LAUDATE PUERI DOMINUM:

2 LAUDATE nomen Domini .

Ps. 3.

Job I. 21.

† 3 Sit nomen Domini benedictum

4 ex hoc nunc & usque in sæculum .

Ps. 5.

Malach. I. 11

† 5 à solis ortu usque ad occasum

6 laudabile nomen Domini .

† 7 Excelsus super omnes gentes Dominus ;

8 & : super caelos gloria ejus .

† 9 Quis sicut Dominus Deus noster ?

Ps. 10. 11.

Psalmus

CXXXVII.

6. Isai. LVII.

15.

Ps. 13. 14. 15.

I. Reg. II. 8.

10 Qui in altis habitat ;

11 & : humilia respicit

12 in caelo & in terra .

† 13 Suscitans à terra inopem ,

14 & de stercore erigens pauperem ;

† 15 ut collocet eum cum principibus ,

16 cum principibus populi sui .

† 17 Qui habitare facit sterilem in domo

18 matrem filiorum laetantem .

ALLELU Cum júbilo & lætitia laudate , IA Deum . PROPHETA . 1 Laudate Dominum , o servi Domini : 2 laudate nomen Domini . 3 Nomen Domini sit semper benedictum 4 a modo & usque in æternum . 5 quare ab ortu solis usque ad ejus occasum 6 semper est laudandum nomen Domini . 7 Nam Dominus excelsus est super omnes gentes : 8 & excelsa est super caelos gloria ejus . 9 Ecquis est ut Dominus Deus noster ? 10 Hic in excelsis gloriosè habitat ; 11 & tamen humilia & tenuissima quæque respicit , 12 sive quæ in caelo sunt , sive quæ in terra . 13 Hic (cum vult) suscitât de terra inopem , 14 & de stercore elevat pauperem ; 15 ut eum sedere faciat cum principibus , 16 cum principibus , inquam , populi sui . 17 Hic est , qui ea , quæ prius steriles fuerat in sua domo atque familia , habitare facit 18 jam sæcundam matrem super filiis lætantem .

ORATIONES.

MSS.

1 LAudantes benedictum nomen tuum , omnipotens Deus , rogamus , ut nos in sinu matris Ecclesiæ collocatos , charitatis tuæ facias stabilitate connecti . Per Dominum nostrum Jesum Christum .

Brev. Moza-
rab. fol. 126.

2 DOMine , qui in altis habitas , & humilia respicis in caelo & in terra ; tibi nos dignanter incurva : & qui beatitudinem Angelorum in hominibus polliceris , obedientiâ nos Angelicâ informare digneris . R. Amen . Per misericordiam tuam Deus noster : qui es benedictus & vivis , & omnia regis in sæcula sæculorum . R. Amen .

fol. 387.

3 EXcelse Domine , qui humilia respicis ; humilitatem nobis tribue , per quam placeris : nec in nobis superbia maneat , quam de longinquo cognoscis , & vicino disperdis : ut te miserante , & elatio dejiciens à mente discedat , & contritio glorificans in corde permaneat . R. Amen . Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 1.

4 DEus , cujus nomen est benedictum à solis ortu usque ad occasum , reple cor nostrum scientiâ ; & ori nostro tuæ laudis officia deputa : ut sicut omne per ævum debito honore benediceris ; ita ab ortu solis usque ad occasum consono cunctorum ore lauderis . R. Amen . Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 48. 387.

5 DOMine , qui es supra omnes gentes excelsus , & in caelestibus habitas gloriosus ; humilitatem nostram ab excelsis intende placatus ; ac sicut Ecclesia tua , quæ erat sterilitatis vitio impedita , nunc est , in te credens , virtutum meritis plena , & filiis numerosa ; ita mens nostra , ab sterilitate operum infœcunda , te tribuente possit & semen verbi suscipere , & copiosis fructibus redundare : nomenque tuum , à solis ortu usque ad occasum præclarum , cordis ambiat unanimitate diligere , & fidei assensione laudare . R. Amen . Per misericordiam tuam Deus noster &c.

CXIII. AL-

CXIII.

Alleluia.

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Sicut ex diversis alibus laus divina colligitur, ita & Alleluia variis narrationibus & negotiis competentibus appli-
catur. Est enim intentio psalmi istius, ut (ab) initio Hebraici populi per magna miracula plenitudinem legis (qui est Do-
minus Christus) mundo praestitam nunciaret: per quas similitudines rerum & hodie unumquemque liberari approbat Chri-
stianum.

Per totum psalmum Propheta loquitur: primo modo commemorat, quae miracula Dominus Hebraeis praestiterit & po-
pulo Christiano: In exitu Irahel. Secundo sub interrogatione dicit, cur fugerit mare? quare cursum suum Jordanis absti-
nuerit? responsum gratissimum jungens, a facie Domini terram fuisse commotam: Quid est tibi mare quod fugisti? Tertio
simulacra Gentium inutilia demonstrat adoratoribus suis; & religio Domini, quam sit vitalis & saluberrima propriis cultor-
ibus, consequenter exponit: Simulacra gentium, argentum, & reliqua.

Eusebius Caesariensis. Novi populi instructio.

S. Athanasius. Psalmus in narratione. (item.) Hortatorius & velut imperans.

Cardin. Thomas. Recordatione priscorum gestorum ad notitiam deitatis auditores instituit; & suffragio divinorum
beneficiorum exsecrationem conciliat idolorum. Loquitur autem ex persona populi; ipsosque inducit mutuo sibi conferentes,
quibus quasi principiis divina apud eos agnitio culturaque adoleverit.

Psalm. Syr. Anonymus; ex scriptura veteri de Mose, qui laudem dixerat secus mare. nobis autem vocatio Evangelii,
per quam populus novus facti sumus; antea barbarus, nunc spiritualis Deo, qui incarnatus est, Iesu Christo, qui redemit nos
Sanguine suo a maledicto scripturae, & emundavit nos peccato per spiritum suum. vers. 52.

Psalm. Arab. 54.

S. Hier. Iste Psalmus vocem continet Prophetiae ostendentis, ut quae in eo historicè narrantur, spiritualiter dicta intelli-
gantur.

Dominica ad
Vesperum.

PSALMUS AD MEDITANDUM ET AD PRECANDUM.

Propheta.
v. 1.

Exod. XIII.
3.

v. 3.
Exod. XIX.

6. 10. 14.
Deuteron.

XXVII. 9.
v. 5.

Exod. XIV.
21. Psalm.

LXXVI. 17.
v. 6.

Josue III. 13.
16.

v. 15.
Exod. XVII.

6.
v. 16.

Numer. XX.
11.

v. 20.
Psalm. XLI. 4.

11. LXXVIII
10.

v. 21. 22.
Psalm. CXXXIV

6.
v. 23.

Deuter. IV.
28. Psalm.

CXXXIV. 15
Sapient. XV.

15.

1 IN EXITU ISRAEL DE AEGY-
PTO,

2 domus Jacob de populo barbaro;

† 3 facta est Judaea sanctificatio ejus:

4 Israë!, potestas ejus.

† 5 mare vidit, & fugit:

6 Jordanis conversus est retrorsum:

† 7 montes exultaverunt ut arietes;

8 & colles sicut agni ovium.

† 9 Quid est tibi: mare quod fugisti?

10 & tu: Jordanis quia conversus es re-
trorsum?

† 11 montes exultastis sicut arietes?

12 & colles, sicut agni ovium?

† 13 A facie Domini mota est terra,

14 à facie Dei Jacob:

† 15 qui convertit petram in stagna aqua-
rum;

16 & rupem, in fontes aquarum.

† 17 Non nobis Domine non nobis,

18 sed nomini tuo da gloriam

† 19 super misericordia tua & veritate tua:

20 ne quando: dicant Gentes, Ubi est
Deus eorum?

† 21 Deus autem noster in caelo

22 omnia quaecumque voluit, fecit.

+ D I A P S A L M A:

† 23 Simulacra Gentium, argentum & au-
rum,

24 opera manuum hominum.

† 25 os habent, & non loquentur:

26 oculos habent, & non videbunt:

† 27 aures habent, & non audient:

28 nares habent, & non odorabunt:

† 29 manus habent, & non palpabunt:

30 pedes habent, & non ambulabunt:

31 non clamabunt in gutture suo.

Simi-

ALLELU Cum lætitia & jubilo laudate, IA

Deum. PROPHETA. 1 Cum egrederetur populus

Israeliticus de Aegypto; 2 & domus & familia Ja-

cobi patriarchae exiret de populo illo Aegypto barba-

ro & inhumano: 3 tunc Judaica natio specialiter san-

ctificata & consecrata est Deo; 4 & gens Israelitica

facta est peculiare regnum sub speciali potestate ac re-

gimine ejus. 5 tunc mare Rubrum vidit populum Dei,

& sese divisit, retrocessit, ac refugit; 6 & Jordanis

flumen revolutum est retrorsum in suos fontes; ut Is-

raelitae & per mare Rubrum & per Jordanem siccis

pedibus transirent. 7 tunc mons Sinai & vicini mon-

tes, cum Deus legem daret, terre motu subsilierunt

quasi arietes saltitantes, 8 & colles moti sunt quasi

agni gregis ovium subsaltantes. 9 Quid tibi accidit,

o mare Rubrum, quod te te divisisti ac refugisti? 10 &

quid tibi accidit, o Jordanis, quod te revolvisisti retror-

sum in fontes tuos? 11 quid vobis accidit, o montes,

quod subsaltastis quasi arietes? 12 & quid vobis acci-

dit, o colles, quod subsaltastis quasi agni gregis ovium?

13 Ob aspectum utique praesentiamque Domini tunc

contremuit terra, 14 ob praesentiam, inquam, Dei,

quem coluit patriarcha Jacob: 15 illius, inquam,

Dei, qui in hac populi sui profectioe ab Aegypto con-

vertit & transmutat in deserto aridam illam & duram

petram in stagna & paludes aquarum; 16 & silicem

illum praeruptum, qui ferro non facile cedit, transmu-

tat in fontes aquarum. 17 In his admirabilibus pro-

digiis, ne des nostris meritis Domine, ne des, inquam,

nostris meritis nostrisque viribus gloriam; 18 sed to-

tam gloriam & laudem da nomini & majestati tuae: 19

nempe ob misericordiam tuam magnam tunc nobis ex-

hibitam, & ob veritatem ac fidelitatem promissorum

tuorum nobis servatam in liberando nos ab Aegypto;

20 ne quando dicerent gentes idolatrae, Ubi nunc est

Deus ipsorum Israelitarum? 21 Deus equidem no-

ster siue in caelo siue in terra, 22 universa quae vo-

luit efficere, omnipotentissima potestate effecit. * 23

Idola verò Gentilium sunt merum argentum & aurum

stupidum & insensatum; 24 & non sunt creatores,

sed opera facta manibus hominum. 25 haec enim idola

habent os, & non loquentur: 26 habent oculos, &

non videbunt: 27 habent aures, & non audient: 28

habent nasum, & non odorabunt: 29 habent manus,

& non palpabunt: 30 habent pedes, & non ambula-

bunt; 31 neque vocem & sonum edent gutture suo.

* Pausatio
aut immuta-
tio musicae
cantilenae in-
ter psallen-
dum.

Simi-

ψ. 35.
Is. XXXVIII.
15.

- † 32 Similes illis fiant qui faciunt ea ,
33 ÷ & : omnes qui confidunt in eis .
† 34 ÷ Domus : Israël speravit in Domino :
35 adjutor eorum & protector eorum est .
† 36 domus Aaron speravit in Domino :
37 adjutor eorum & protector eorum est .
† 38 qui timent Dñm , speraverunt in Dño :
39 adjutor eorum & protector eorum est .
† 40 Dominus memor ÷ fuit : nostri ÷ & :
benedixit ÷ nobis :
† 41 benedixit domui Israël :
42 benedixit domui Aaron :
† 43 benedixit ÷ omnibus : qui timent Do-
minum ,
44 pusillis cum majoribus .
† 45 Adjiciat Dominus super vos ,
46 ÷ super vos : & super filios vestros .
† 47 Benedicti vos à Domino ;
48 qui fecit caelum & terram .
† 49 caelum caeli Domino :
50 terram autem dedit filiis hominum .
† 51 Non mortui laudabunt ÷ te : Domine ;
52 neque omnes qui descendunt in infer-
num :
53 sed nos ÷ qui vivimus : benedicimus Dño
54 ex hoc nunc , & usque in saeculum .

ψ. 51. & 52.
Psalm. VI. 6.
XXIX. 10.
LXXXVII.
12. Isaia.
XXXVIII.
13. Baruch
II. 17. Eccli.
XVII. 16.
ψ. 53.
Eccli. XVII.
27.
MSS.
* el. lumen
Trinitas .

Apud Lu-
dolpium de
Saxonia .
Brev. Moza-
rab. fol. 121.

fol. 41.

32 Similes idolis illis stupidis evadant ii, qui faciunt
ea, 33 & ii omnes, qui confidunt in eis. 34 Domus
autem & populus Israelis non in idolis, sed in Domino
Deo vivo & vero speravit: 35 qui eorum auxiliator
est in bonis, & instar scuti protector atque defensor
est in malis. 36 domus & familia sacerdotalis Aaro-
nis Pontificis in Domino Deo vivo & vero speravit:
37 qui eorum auxiliator est in bonis, & instar scuti
protector atque defensor est in malis. 38 timentes Do-
minum Deum vivum & verum, in ipso Domino spera-
verunt, 39 qui eorum auxiliator est in bonis, & pro-
tector atque defensor est in malis. 40 Dominus recor-
datus nostri, sua nobis omnibus beneficentia benedixit:
41 benedixit, enim, domui & populo Israelitico: 42
benedixit domui ac familie Sacerdotali Aaronis. 43
benedixit omnibus ipsum Dominum timentibus, 44
tum parvis tum magnis. 45 Addat Dominus novas
semper benedictiones beneficentiae suae super omnes vos,
46 super vos, inquam, & super filios posterosque ve-
stros. 47 Vos omnes benedicti sitis a Domino: 48 qui
omnipotentia sua creavit caelum & terram: 49 ex qui-
bus caelum quidem supremum & empyreum, quod est
veluti teetum caeli stellati, destinatum est Domino ve-
luti aula regia atque palatium, ubi gloriam suam
beatis communicat: 50 terram autem hanc imam in-
habitandam dedit mortalibus filiis Adam. 51 In qua
terra, Domine, nec mortui suo te ore laudabunt, 52 nec
omnes, qui ad ejus inferna descendunt, ubi silentium est
perpetuum laudis tuae: 53 sed nos qui vivimus, bene-
dicimus semperque benedicemus tibi, Domine, 54 amo-
do, dum adhuc sumus in terra, & usque in eternum,
cum erimus in cetero caeli felices atque beati.

O R A T I O N E S.

- 1 **I** Neflabile * nomen Trinitatis Deus, qui fluentia Jordanis aspectu tui luminis terruisti;
praesta, ut quos ablutos sacro Baptismate renovasti, numquam patiaris, à vetitis simu-
lacrorum idolis maculari. Qui vivis & regnas Deus per omnia saecula saeculorum.
2 **E** Sto nobis, Domine, adjutor & protector in te sperantibus: & memor nos fecisse de ter-
ra; da, ut semper vivamus in laude superna. Per Dominum.
3 **M** Emor esto nostri, Domine, & benedic nos; qui ne obliviosa mente avertamur à te,
tuam nos reduc in recordationem: ac sicut Israël ex Aegypto liberaisti per aenigma-
ta; ita nos à mundana digneris segregare contagione. *R. Amen.* Per misericordiam tuam
Deus noster; qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*
4 **D** Omine, qui sursum in caelestibus habitans, terrenas potestates continet & gubernas;
da nomini tuo gloriam; da peccantibus veniam: quodque de tua misericordia prae-
sumimus; in veritate, quod quaerimus, hauriamus: ut misericordia tua de Ecclesiae coetu
simulacra excludat; & veritas ad cultus tui agnitionem dubia corda convertat. adjice, quae-
sumus Domine, benedictionem tuam super populum tuum, & (super filios) filiorum eorum:
quique timentibus te factus es salus in vitam perpetuam; quam promisisti concede coronam,
ut non peccatis mortui, à tua benedictione abjiciamur; sed vitae participes facti, nomen
tuum in saecula conlaudemus. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

CXIV.

Alleluia.

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Excitat nos de somno hujus saeculi sollemnis ac vera communitio.
Liberatus Propheta de profunda fovea peccatorum, & etiam in illa petra misericordiae constitutus; primo membro gra-
tias agit, quoniam se auditum esse cognoscit; & contra omnia pericula mortis efficaciter se profitetur invocasse Dominum: Di-
lexi quoniam exaudiet Dominus, & reliqua. (Secundo, iterum clamat ad Dominum;) ut liberatus perveniat ad illam
requiem sempiternam, quam fidelibus promittit Domini munere concedendam: (O Domine libera animam meam.)
Eusebius Casariensis. Novi populi profectus.
S. Athanasius. Psalmus gratiarum actionis. (item.) Describens vitam virtute praeitam.
* Cardin. Thomas. Gratulatio populi de Babylonia reduti. Aliter, vom Christi, vel cujuslibet fidelis de tentationibus
erepti.

Psalt. Syt. Anonymus. Progressus populi novi redeuntis ad cultum Christianum, velut puer ad intellectum: dicitur-
que

que quoad literam, cum venit Saul, atque moratus est ad janua[m] speluncae, in qua delitescbat David, & viri ejus. vers. 18.
Item Psalt. Syr. Ordinatio populi novi in græco 114. Halleluiab. versuum 18.
Psalt. Arab. vers. 16.
S. Hier. Iste Psalmus vocem continet fidelis animæ, a Deo peregrinantis, quæ post longos labores ab eo suscipitur.

Feria II. ad
Vesperum.

PSALMUS AD GRATIAS AGENDAS.

Propheta.

- 1 **D**ILEXI, QUONIAM EXAU-
DIET DOMINUS VOCEM
ORATIONIS MEAE.
† 2 quia inclinavit aurem suam mihi:
3 & in diebus meis invocabo.
† 4 Circumdederunt me dolores mortis;
5 & pericula inferni invenerunt me;
† 6 tribulationem & dolorem inveni:
7 & nomen Domini invocavi;
† 8 O Domine libera animam meam.
9 Misericors Dominus & justus;
10 & Deus noster miseretur;
† 11 custodiens parvulos Dominus:
12 humiliatus sum, & liberavit me.
† 13 Convertere anima mea in requiem
tuam:
14 quia Dominus benefecit tibi.
† 15 Quia eripuit animam meam de morte;
16 oculos meos à lacrymis;
† 17 pedes meos à lapsu:
† 18 placebo Domino in regione vivorum.

†. 4. &c.
Psal. XVII. 5.
6. 7.

†. 15. &c.
Psal. LV. 14.

†. 18.
Ps. XXVI. 13.

ALLELU Cum júbilo & lætitia laudate, IA
Deum. PROPHETA. 1 Dilexi Dominum ob hanc
etiam causam, quod exaudiet vocem deprecationis meæ.
2 Quoniam autem alias præbuit mihi acclini benignam
aurem suam; 3 idcirco reliquis item diebus vitæ meę
eum invocabo. 4 Circumdederunt enim me olim dolores
mortiferi; 5 & aperta pericula cadendi in sepulchrum
& infernum me apprehenderunt; 6 & angustiam do-
loremque reperi; 7 at ego supplex majestatem Domini
invocavi, dicens: 8 Obsecro Domine, libera & ex-
ime animam meam a tot tantisque doloribus atque
periculis. 9 Planè misericors est Dominus & justus:
10 & Deus noster, se invocantium semper miseretur:
11 & Dominus custos est parvulorum & simplicium:
12 ideo cum elanguerem, & attenuatus & humiliatus
essem, ipse me salvavit ab omni malo. 13 Solutis
ergo doloribus & angustis, o anima mea, revertere ad
requiem & optatam tranquillitatem tuam: 14 quia
Dominus bona jam tribuit tibi. 15 Quoniam autem
Deus exemit e morte animam meam; 16 & oculos
meos e lacrymis; 17 & pedes meos ex offensa & lap-
su; 18 idcirco deambulabo coram Domino, studeo ei
placere quoad ero inter vivos in terra, plenius atque
perfectius ei placiturus in regione illa superna beatè vi-
ventium.

O R A T I O N E S.

MSS.

- 1 **A**blutor peccaminum Domine, qui animam te fideliter invocantem velociter consola-
ris; rogamus, ut nos, à periculis inferni erutos, in regione vivorum, ablatâ peccati
morte, restituas. Per Dominum.
2 **M**isericors Domine & juste, libera animas nostras de morte; oculos nostros à lacrymis;
& pedes nostros à lapsu, atque utriusque rei in nos serva clementiam: & si justitiâ
tuâ corripimur, misericordiâ tuâ protegatur. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus
noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in sæcula sæculorum. R. Amen.

Brev. Moza-
rab. fol. 104.
148.

CXV.

÷ Alleluia:

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Per totum psalmum invictorum Martyrum verba referuntur. Primâ positione beneficia Domini commemorans; quibus,
cum hæstarent quid eis dignum potuisset reddi, occurrit utique gloriosus calix martyrii; qui tamen Domini largitate præsta-
tur: Credidi, & reliqua. Secundâ, chorus ipse servum se Domini, & filium Ecclesiæ Catholicæ proficitur; ne Deo placi-
tum etiam hæreticorum putares esse martyrium: O Domine (quia ego servus tuus,) & reliqua.

Eusebius Cæsariensis. Novi populi perfectio.

S. Athanasius. Psalmus gratiarum actionis.

* Cardin. Thomas. Ex persona egrotantis Ezechie canitur. Aliter, vox Pauli Apostoli. hunc Psalmum quinta &
sexta editio cum superioribus copulant. Symmachus verd, & septuaginta Interpretes dividunt.

Psalt. Syr. Perfectio populi novi. Hic desinit in græco Psalmus 114. Incipit autem Psalmus 115. Halleluiab. vers. 17.
Psalt. Arab. vers. 12.

Feria II. ad
Vesperum.

S. Hier. Hunc Psalmum quinta & sexta editio cum superioribus copulant. Symmachus verd, & septuaginta Interpre-
tes dividunt.

PSALMUS AD GRATIAS AGENDAS.

Propheta.

†. 1.
II. Corinth.
IV. 13.

†. 3.
Psal. XXX.
23. Rom. III.
4.

- 1 **C**REDIDI, PROPTER QUOD
LOCUTUS SUM;
2 ego ÷ autem: humiliatus sum nimis;
† 3 ego dixi in excessu meo: Omnis homo
mendax.

Quid

ALLELU Cum lætitia & júbilo laudate, IA
Deum. PROPHETA. 1 Ego corde credidi, Deum
esse veracem, qui mentiri non possit: propterea & ore
locutus sum liberè fideliterque hoc, quod de Deo credo:
2 de hominibus autem eo tempore, quo ego nimis humi-
liatus eram & afflictus, 3 ego in discessu ac fuga mea,
& gran-

Y. 5.
Numer. XV.
7. 10.
Y. 7.
Ita Cod. Va-
tic. 342.

Y. 10.
Ps. LXXXV.
16.

Y. 12.
Levit. VII.
12.

- † 4 Quid retribuam Domino pro omnibus
quae retribuit mihi?
† 5 Calicem salutaris accipiam:
6 & nomen Domini invocabo:
† 7 : vota mea Domino reddam coram
omni populo ejus:
8 pretiosa in conspectu Domini, mors
sanctorum ejus.
† 9 O Domine: quia: ego servus tuus,
10 ego servus tuus & : filius ancillae
tuae;
† 11 dirupisti vincula mea:
12 tibi sacrificabo hostiam laudis;
13 : & nomen Domini invocabo:
† 14 Vota mea Domino reddam
15 in conspectu omnis populi ejus,
16 in atriis domus Domini, in medio tui
Jerusalem.

Et grandi illo pavore ac stupore mentis meae ob imminentes undique persecutores, anxius dixi: Omnis homo est mendax & fallax & deficit: fallax est & mentitur auxilium, quod expectatur ab homine. 4 Quid porro reddam Domino pro tot tantisque beneficiis, quae vicissim ipse nuncusque tribuit mihi? 5 Calicem pro salute mihi divinitus allatam accipiam, in gratiarum actionem in salutari sacrificio offerendum: 6 Et maiestatem Domini semper invocabo: 7 reddamque eidem Domino coram omni populo ejus, quae ego ipsi voveram; 8 letusque tandem post tot divina beneficia moriar: quia pretiosa & gloriosa est in conspectu Domini mors servorum suorum pie sanctaeque viventium. 9 O Domine quoniam ego servus tuus sum, 10 servus, inquam, tuus sum ego, & filius matris, quae etiam ipsa erat ancilla tua; 11 ideo tu dissolvisti & rupisti vincula omnia mea: 12 Et ego tibi immolabo sacrificium gratiarum actionis & laudis: 13 Et nomen tuum Domine semper invocabo. 14 Itaque, quae voveram, reddam Domino 15 palam coram omni populo ejus, 16 in atriis sanctae domus Dei, quae intra te est, o civitas sancta Jerusalem.

O R A T I O N E S.

MSS.

1 **T** Alis sit, quaesumus Domine, vita supplicum, sicut est in conspectu tuo mors pretiosa Sanctorum: ut à vinculis peccati liberi, mereamur futurae Jerusalem gaudia prae-
libare. Per Dominum.

Brev. Moza-
rab. fol. 252.

2 **Q** uod sibi, Domine, praestitisti redemptionis tuae beneficiis, tua tibi retribuatur creatura; quae percepto calice salutaris evadere se sentit mortis dispendia? nisi ut redemptioni tuae fidelia deferat vota; & mortificata * escuritate in atriis domus Dei famula-
tum exhibeat ob sequelam? sanitatem Deus noster tribue, ut disruptis peccaminum vinculis, opus, quo placeris, agamus; atque in medio Jerusalem in laudem tuam placens tibi sacrificium offeramus: quosque nunc mendaces profert mentis excessus; illos Catholicae credulitatis veritas ad te visendum intromittat securos. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

fol. 399.
De S. Joanne
Baptista.

3 **P** retiosa est, Domine, in conspectu tuo mors beatissimi Joannis Baptistae: qui dum petulantis principis facinus arguit, iustitiam exsequendo, promeruit in carcere decollari: ut qui haberet vigorem in verbo, non perferret pavorem ex gladio: cum sanguis ejus meretriciae saltationis compensatione taxatus, eò tibi pretiosior esset, quò effundi pro iustitia me ruisset. concede ergo nobis, ut sanguis illius, qui pro veritate effusus est, pro nobis te in supplicatione adire non cesset: voxque illa, quae pro stupri crimine percussit adulterum regem, pro fidelium populorum indulgentiâ te exorare non cesset. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

B E N E D I C T I O.

Comment.
hujus Psalm.
T. 7. S. Hieronymi.

D ominus noster Jesus Christus nobis praestare dignetur; ut, compresso bello carnali, ac charitatis suae nobis pace largitâ, filiique effecti; in Jerusalem caelesti Sanctis suis mereamur adjungi pro meritis. Ipsi gloria cum aeterno Patre & Spiritu Sancto in saecula saeculorum. *Amen.*

CXVI.

Alleluia.

B E D A.

Sensus my-
sticus.
Comment.
hujus Psalm.
T. 7. S. Hieronymi.

Duobus quidem versibus, sed plenarius tituli honor apponitur; ut intelligamus, quamvis pauca (verba) in Domini laudibus semper esse plenissima. (ALITER. * Iste Psalmus juxta normam Evangelicam in quatuor versuum numero continetur.) Et istum quoque psalmum ad personam Martyrum debemus aptare: qui quasi jam gloriosa Passione perfuncti, omnes gentes ad Domini excitant laudes; qui talia praestitit servis suis, ut ipsius potius imbuerentur exemplis. Eusebius Caesariensis. Vocatio Gentium.

S. Athanasius. Psalmus, laudem denuncians.
* Cardin. Thomaf. Convalescens de infirmitate Ezethias, non solum Judaeos, sed etiam omnes gentes ad laudandum convocat Dominum: ut quae novum de recurso solis stupuerunt portentum, Dominum verum tanti miraculi venerentur auctorem. Aliter, vox Apostolorum.

Psalm. Syr. Anonymus: dicitur de cætu Ananiae, cum exirent e camino. Item, praedicat vocationem gentium per annunciationem Evangelii. vers. 4.

Psalm.

Feria II. ad
Vesperum.

Pfalt. Arab. vers. 4.
S. Hier. Iste Psalmus, parvus habetur numero versuum, sed magnus est in spiritualis mysterii Sacramento; vocem tamen
Apostolicam tenet, quae juxta normam Evangelii in quatuor versuum numero continetur.

PSALMUS AD LAUDANDUM DEUM.

Propheta.

Y. 1.

Rom. XV. 11.

Y. 3.

Rom. XV. 9.

Y. 4.

Rom. XV. 8.

- 1 LAUDATE DOMINUM OM-
NES GENTES;
- 2 laudate cum omnes populi:
- 3 quoniam confirmata est super nos mi-
sericordia ejus;
- 4 & veritas Domini — manet: in aeter-
num.

ALLELU Cum júbilo & lætitia laudate, IA
Deum. PROPHETA. 1 Laudate & honorate Deum
omnes Gentiles, a simulacris mutis ad Deum vivum
conversi; 2 & collaudate & magnificate eum universi
populi Israelitici. 3 quia adventu Messiae confortata
est & fortiter excelluit erga nos sola misericordia Dei
in vocatione Gentilium, quibus Messiam pacto suo non
promiserat; 4 & veritas Domini in præstandis pro-
missionibus de Messia mittendo, quas patribus Israeli-
tarum misericorditer fecerat, verax remanet in æternū.

ORATIONES.

MSS.

- 1 OMnipotentissime Dominator Deus, qui ab omnium Gentium ore laudaris; precamur,
ut dilates veritate tuā mentem nostram; & confirmes super nos misericordiam
tuam. Per Dominum.
- 2 CONFirma super nos misericordiam tuam Domine: ut cum omnibus Gentibus te prae-
senti laudemus in saeculo; tuāque veritate salvati, tecum semper maneamus in
regnum æternum. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus &
vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.
- 3 TE Domine supplices deprecamur, ut te laudandi tribuas efficaciam; & confirmes super
nos misericordiam tuam; mittens in nobis Spiritum Sanctum: qui exurens noxia,
illuminet profutura. Tibi gloria cum æterno Patre & Spiritu Sancto in cuncta saecula sae-
culorum. Amen.

Brev. Moza-
rab. fol. 109.

Comment.
hujus Psalm.
T. 7. S. Hier.
onymi.

CXVII.

Alleluia.

BEDA.

Sensus my-
sticus.

Hic psalmus primos IV. versus pari fine conclusit: ut Evangelico numero totum mundum uni Domino laudes debere red-
dere, adhortatione quadrifariā commoneret.

Fidelis populus peccatorum nexibus absolutus, in primā sectione generaliter hortatur, omnes Domino confiteri; quia in
tribulationibus exanditus, comperit hominem non esse timendum: Confitemini Domino. Secundā, in solo dicit Domino confi-
dendum; per quem Gentium inimicitias probatur evasisse; & ad veracissimā vitam pervenisse remedia: Bonum est confidere
in Domino. Tertiā, aperiendas sibi portas dicit justitiæ; de angulari etiam lapide, hoc est Domino Salvatore subjungens:
Aperite mihi portas justitiæ. Quartā, reliquis Christianis frequentanda Domini atria persuadet; de adventu sanctæ incar-
nationis suavi delectatione congaudens; Benedicite qui venit in nomine Domini.

Eusebius Cæsariensis. Victoria eorum, qui in Christo decertant, & prophetia de Christo.

S. Athanasius. Psalmus cum confessione. (item.) Demonstrativus prompti animi una cum cantico.

* Cardin. Thomaf. Reductum de Babilone populum, a finitimis gentibus opprimi non potuisse testatur; atque ad laudan-
dum Deum se mutuo cohortantium schema componitur. Aliter, vox Christi, de se dicentis.

Pfalt. Syr. Anonymus: dicitur ad Literam de Asapho memoratore, & de Sacerdotibus ministrantibus Domino. Item, va-
ticipatur de agonistis triumphatoribus, & de Christo. vers. 64.

Pfalt. Arab. vers. 34.

Dominica ad
Horam Pri-
mam.

S. Hier. Iste Psalmus interdum vocem continet Ecclesiæ, Christi vocatione fundatæ; vel populi interempti pro Christi no-
mine, Deum magnificantis.

PSALMUS AD LAUDANDUM DEUM.

Propheta.

Y. 1.

Pfal. CIV. 1.

CV. 1. CVI.

1. CXXXV.

1. Judit. XIII

21.

- 1 CONFITEMINI DOMINO
QUONIAM BONUS,
- 2 quoniam in saeculum misericordia ejus.
- 3 dicat nunc Israël — quoniam bonus:
- 4 quoniam in saeculum misericordia ejus.
- 5 dicat nunc domus Aaron.
- 6 quoniam in saeculum misericordia ejus.
- 7 dicant nunc qui timent Dominum,
- 8 quoniam in saeculum misericordia ejus.
- 9 de tribulatione invocavi Dominum:

& exau-

ALLELU Cum júbilo & lætitia laudate, IA
Deum. PROPHETA. 1 Fatemini Domino debitas,
quantum potestis, laudes; quoniam bonus est; 2 &
quoniam in æternum permanet misericordia ejus. 3 di-
cat ergo populus Israeliticus, quod bonus est; 4 & quod
in æternum permanet misericordia ejus. 5 dicat etiam
sacerdotalis domus & familia Aaronis, 6 quod in
æternum permanet misericordia ejus. 7 dicant item
qui timent Dominum, 8 quod in æternum permanet mi-
sericordia ejus. 9 nam cum tribularet & in angustiis
essem, invocavi Dominum;

Yy

& Do.

ψ. 10.
Ps. XVII. 20.
ψ. 11.
Ps. LV. 5. 12.
Hebr. XIII. 6
ψ. 12.
Ps. LIII. 9.

10 & exaudivit me in latitudine : Dñs:
† 11 Dominus mihi ÷ adjutor : non timebo
quid faciat mihi homo .
† 12 Dominus mihi adjutor, & ego despi-
ciam inimicos meos .

† 13 Bonum est confidere in Domino,
14 quàm confidere in homine .
† 15 bonum est sperare in Domino,
16 quàm sperare in principibus .
† 17 Omnes gentes circuierunt me :
18 & in nomine Domini : quia : ultus

† 19 circumdantes circumdederunt me :
20 & in nomine Domini ÷ quia : ultus
sum ÷ in : eos .

ψ. 21.
Deuter. I. 44.

† 21 circumdederunt me sicut apes;
22 ÷ & : exarserunt sicut ignis in spinis :
23 ÷ & : in nomine Domini : quia : ul-
tus sum ÷ in : eos .

† 24 Impulsus, everfus sum ut caderem :
25 & Dominus suscepit me .

ψ. 26.
Exod. XV. 2.
Isai. XII. 2.

† 26 Fortitudo mea & laus mea, Dominus :
27 & factus est mihi in salutem .

† 28 Vox exultationis & salutis, in taber-
naculis justorum .

† 29 dextera Domini fecit virtutem :
30 dextera Domini exaltavit ÷ me :
31 : dextera Domini fecit virtutem : .

ψ. 32.
Ita apud A-
pollinarium,
& in alio Cod.
Vaticano.

† 32 Non moriar, sed vivam :
33 & narrabo opera Domini .
† 34 castigans castigavit me Dominus;
35 & morti non tradidit me .

ψ. 36.
Isa. XXVI. 2.

† 36 Aperite mihi portas justitiae :
37 ingressus in eas, confitebor Domino .
38 haec porta Domini, justi intrabunt
in eam .

ψ. 39. 40.
Ita apud A-
pollinarium,
& infra in
Cod. Alexan.

† 39 Confitebor tibi quoniam exaudisti me ;
40 & factus es mihi in salutem .

ψ. 41. 42.
Matth. XXI.

† 41 Lapidem, quem reprobaverunt aedi-
ficantes,

42. Marc. XII

42 ÷ hic : factus est in caput anguli .
43 A Domino factum est ÷ istud :

10. Luc. XX.

44 & est mirabile in oculis nostris .

17. Act. IV.

† 45 Haec est dies quam fecit Dominus :

11. Ephes. II.

46 exultemus & laetemur in ea .

20. I. Petr.

† 47 O DOMINE salvum me fac :

II. 4. 7. Isai.

48 o Domine benè prosperare .

XXVIII. 16.

† 49 Benedictus qui venit in nomine Dñi .

Populus.

† 50 BENEDIXIMUS vobis de domo Dñi :

Propheta.

51 Deus Dominus & illuxit nobis .

ψ. 49.

† 52 Constituite ÷ diem : solemnem in con-
densus

Matt. XXIII.

53 usque ad cornu altaris .

39 Marc. XI.

† 54 Deus meus ÷ es : tu ; & confitebor tibi :

10. Luc. XIX.

55 Deus meus ÷ es tu : & exaltabo te .

38.

† 56 ÷ confitebor tibi, quoniam exaudisti
me :

57 ÷ & factus es mihi in salutem :

† 58 Confitemini Domino quoniam bonus ,
59 quoniam in saeculum misericordia ejus .

10 & Dominus me exaudivit, statuens me in la-
titudine ac libertate . 11 Cum ergo Dominus mihi
sit auxiliator, non ego timebo quid contra me fa-
ciat quisvis homo . 12 Si Dominus mihi auxiliator
erit, & ego despiciam & contemnam odientes me
inimicos meos . 13 Etenim melius est confidere in
Domino, 14 quàm confidere in homine . 15 melius
est sperare in Domino, 16 quàm sperare in prin-
cipibus . 17 Omnes gentes mihi inimica cir-
cumdederunt & obsederunt me undique oppugnan-
tes : 18 at in nomine & virtute Domini factum est,
quòd per me justè vindicatum & animadversum sit
in eis . 19 circumdederunt rursus undique & obse-
derunt me : 20 at in nomine & virtute Domini fa-
ctum est, quòd per me justè vindicatum & animad-
versum sit in eis . 21 circumdederunt me, ut apes fa-
vum circumdant ; 22 & exarserunt ira contra me, si-
cut exardet ignis in spinis : 23 at in nomine & vir-
tute Domini factum est, quòd per me justè vindica-
tum & animadversum sit in eis . 24 Impulsus ab
inimicis, pellebar & subvertebar, ut caderem ; 25 at
è contrario excepit me Dominus & sustentavit . 26 Do-
minus est, qui mihi dat fortitudinem, & quem ego
cantu meo laudo : 27 & ipse fuit mihi saluti, me-
que salvavit ab oppugnantibus me . 18 Vox jubili &
gratiarum actionis pro salvatione mei audiat in ha-
bitaculis justorum ; 29 dicaturque, quòd non humana
potentia, sed dextera & operatio omnipotentis Do-
mini fecerit fortitudinem in hac mea victoria, de ini-
micis reportata : 30 & excelsa dextera Domini exal-
taverit me post humiliationem meam ; 31 dextera,
inquam, Domini fecerit fortitudinem in hoc trium-
pho . 32 Itaque jam non moriar, sed vivam ; 33 &
narrabo semper admiranda opera Domini . 34 qui ca-
stigans suis me flagellis castigavit ; 35 attamen me
morti non tradidit . 36 Aperite mihi portas templi,
quòd justì ingrediuntur, profanis & immundis exclu-
sis ; 37 per quas portas ingressus in templum, gra-
tiarum actiones debitasque laudes profitebor Domino .
38 hac porta Domini est, per quam justì intrare de-
bent in sanctum templum ejus . 39 Ibi tibi Domine
confitebor eo quòd me exaudieris in meis tribulationi-
bus ; 40 & fueris mihi saluti, ab omnibus me per-
secutoribus salvando, & ab abjectione summa in
summam altitudinem exaltando . 41 Hinc factum est,
ut fuerim quasi lapis, ab aedificantibus quidem prius re-
probatus & rejectus, 42 sed qui tamen postea idem
ipse lapis effectus sit summus & caput anguli, in sum-
mo angulo positus, duos parietes connectens, & ex
utroque pariete unum faciens, & sustinens aedificium .
43 A Domino factum est totum istud ; 44 & est ad-
mirabile & contra humanam opinionem coram oculis
nostris . 45 Haec est lata dies illa, quam pro tanta
victoria mirabilem fecit Dominus : 46 exultemus er-
go ac laetemur in ea . Populus . 47 Obsecro Domine
(hosanna) salva me nunc . 48 Domine, bene nunc
prospera, & prosperè deduc (Messiam tuum) obsecro .
49 Sit semper benedictus atque laudatus iste (Messias,)
qui nunc venit ex nomine & authoritate Domini Dei
(Patris .) Propheta . 50 Nos autem ex hac domo
Domini, quòd jam pervenimus, benediximus ac bene
precati sumus vobis, qui estis ex eadem domo Domini :
51 nam & Dominus Deus apparuit, lucemque nobis
attulit tante latitiae . 52 Constituite igitur & frequen-
tate diem festum celebremque conventum pro tam gran-
di triumpho, allatis frondosis densisque arborum ra-
mis, 53 obumbrantibus & ornantibus templum to-
tum ad ipsa usque cornua altaris . 54 Deus meus es tu ;
& ego tibi debitas laudes fatebor : 55 Deus meus es
tu ; & excelsum te esse predicabo . 56 Confitebor tibi
condignas, quantum potero, gratiarum actiones, quòd me
exaudiveris, 57 & fueris mihi saluti, me salvando .
58 Fatemini & vos omnes Deo debitas, quantum pote-
stis, laudes, quoniam bonum est ; 59 & quoniam in eter-
num permanet manus hoc grande misericordiae ejus .
ORA-

Matt. XXI. 9.
Marc. XI. 9.
Johan. XII.
13.

O R A T I O N E S.

MSS.

1 **C**onfolatio tribulationum nostrarum, piissime Domine; qui iustorum tabernacula laetitiae & exultatione perfundis; exalta Ecclesiam tuam virtute potentis dexteræ tuæ, quò fiat porta iustitiæ: & ita se angulari stabilitate connectat, ut tuâ resurrectione clarificata refulgeat. Qui cum Deo Patre & Spiritu Sancto vivis & regnas Deus per omnia saecula saeculorum. *Amen.*

Brev. Moza-
rab. fol. 190.
De Passione
Domini.

2 **C**ircumdantes animam tuam, Christe Domine, inimici super te acriter, ut apes super favum, intruerunt; cum tempore passionis super te exarserunt in te, ut ignis in spinis. & ideo quaesumus, ad precem Ecclesiae tuæ jam respice: & cruentum saevientis hostis de manu gladium tolle: ut mucrone tuo decisum sentiat; cum per eos, quos tenuerit, fidei tuæ cognoverit praedicari doctrinam. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *Rx. Amen.*

fol. 204.
De Passione
Domini.

3 **C**ircumdantes animam tuam, Christe Domine, inimici acriter super te, ut apes super ceram, intruerunt; cum tempore passionis cuneus super te exarsit, sicut ignis in spinis. & ideo quaesumus, ad precem Ecclesiae tuæ jam respice: & cruenta saevientis hostis de manu gladium tolle: ut mucronem suum decisum sentiat; cum per hos, quos tenuerit, fidei tuæ cognoverit praedicari doctrinam. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

Comment.
hujus Psalm.
T. 7. S. Hieronymi.

B E N E D I C T I O.

(Deus noster) nobis fiduciam in se sperandi largiri dignetur. Ipsi gloria cum aeterno Patre & Filio & Spiritu Sancto in saecula saeculorum. *Amen.*

CXVIII.

÷ Alleluia:

B E D A.

Festivo psalmo, & divinarum rerum virtute plenissimo, desiderabile Alleluia praemittitur; ut meritum divini carminis honore tituli possit agnosci. Ex autem hebraeis elementis ad rudes & docibiles in schola Christi populos instruendos tali ordine depictus, ut ab unaquaque littera osteni versus incipiant: ubi mysterium puto resurrectionis & veræ circumcisionis ostensum. Josephus autem refert in libris ἀρχαιολογίας hunc psalmum, & centesimum quadagesimum quartum, & Deuteronomii Canticum, elegiacò metro esse compositos: quod scilicet prior versus sex pedibus constet, & inferior uno minus in pentametro finiatur.

Sensus my-
sticus.

Per totum psalmum universalis Sanctorum chorus loquitur; qui ab initio mundi sive fuerunt, sive sunt, sive futuri esse creduntur: inter quos reperiuntur Apostoli, Prophetae, Martyres, Confessores, Ecclesiastici Ordines, (& omnes) qui sanctam Domino integritate samulantur.

Quia ergo in singulis quibusque elementis secundum interpretationem eorum debent intelligi, quæ sequuntur; bene prima littera Aleph, Doctrina interpretatur; in qua immaculatis in via Domini beatitudo aeterna promittitur: Beati immaculati in via, & reliqua.

Ensebius Casariensis. Rudimenta primæ institutionis, quæ est secundum Deum.

S. Athanasius. Psalmus beatitudinem proclamans. (item.) Describens vitam virtute bona præditam.

Genebrardus.

In hoc psalmo tamquam synonyma pro Divina Lege, & sapientia accipiuntur hæc utroque numero; Lex, Mandata, Statuta, Via, Judicia, Testimonia, Præcepta, Iustitia, Aequitas, Justificationes, Sermones, Verbum, Eloquentium, Veritas: nam vel non differunt; vel, cum re idem sint, eandemque divinam legem & doctrinam significant; ratione & notatione dumtaxat distinguuntur: quatenus Legis Divinæ qualitates, notæ, perfectiones, proprietates, variae sunt ac multiplices.

* Cardin. Thomas. Totus iste Psalmus, qui exhortationibus, & institutionibus plenus est, sub persona canitur iustorum in Babilonica captivitate degentium, qui misceant interdum voces. populo convenientes; ut & humiliter exaquent se reis in confessione culpæ, & doceant ista ob meritum populo contigisse. Aliter, vox Christi ad Patrem de Judæis, & de Passione sua.

Psalm. Syr. Anonymus. Initium meditationis altitudinis, quæ in Deo est. vers. 345.

Psalm. Arab. vers. 170.

Quotidie ad
Horem Pri-
mam.

S. Hier. Salubres semper consilio, & sacro eloquio beatus hortatur Propheta, ut iustitiam, quam ille custodivit in opere, nos debeamus fideliter exequi, & indissolubiler retinere; quo, ut segnes & inertes animos ad hæc custodienda facilius excitet, quod meriti pro ipsius iustitiæ custodia adipiscamur, edocet, dicens:

P S A L M U S A D P R E C A N D U M.

Propheta.
Aleph.

1 **B**EATI IMMACULATI IN VIA;
qui ambulant in lege Domini.

Aleph.

2 Beati qui scrutantur testimonia ejus;
in toto corde exquirunt eum.

Aleph.

3 non enim qui operantur iniquitatem,
in viis ejus ambulaverunt.

Tu

ALLELUI Cum lætitia & jubilo laudate, IA Deum. PROPHETA. 1 Felices ac beati ii, qui sine macula criminis vivunt in via bene vivendi a Domino præscripta; nempe qui incedunt & conversantur secundum ejusdem Domini legem. 2 Felices & beati, qui investigant & perscrutantur quænam sint ea, quæ Dominus se a nobis velle est testatus; totoque animo per obedientiam mandatorum exquirunt placere ei. 3 nam qui faciunt quidpiam, quod contra divinam legem sit,

Y y 2

fit.

- Aleph.* 4 Tu mandasti mandata tua custodiri nimis.
Aleph. 5 Utinam dirigantur viae meae
ad custodiendas justificationes tuas!
Aleph. 6 Tunc non confundar,
cum perspexero in omnibus mandatis
tuis.
Aleph. 7 Confitebor tibi in directione cordis,
in eo quod didici judicia justitiae tuae.
Aleph. 8 Justificationes tuas custodiam:
non me derelinquas usquequaque.

15.

*fit, hi certe in viis a Domino praescriptis non ambula-
verunt. 4 Tu Domine mandasti mandata tua a nobis
valde vehementer summaque diligentia observari. 5
Utinam a te cursus viarum actionumque mearum diri-
gatur ad observationem justorum tuorum statutorum!
6 tunc enim minime pudeam, cum semper inspexero
omnia mandata tua, eorumque memoria numquam di-
scesserit ex animo meo. 7 Tunc cum rectitudine cordis
fatebor tibi tuas laudes, nempe cum perdidicero atque
complexus fuero jura tua justissima. 8 Justa praecep-
ta tua servabo: sed tu ne me usqueadeo deseras, ut
tentatione permissa, in eam quoque me cadere per-
mittas.*

O R A T I O N E S.

Brev. Moza-
rab. fol. 105.

- 1 **N**on nos derelinquas usquequaque Domine: quique nos in tentatione erudis, quaesu-
mus, ut invicta virtute confirmes. Per Dominum nostrum Jesum Christum.
2 **D**eus, qui beatitudinis palmam immaculatis, & legem tuam servantibus, tribuis; fac
nos justificationes tuas in directione cordis perseveranter exquirere. Per.
3 **D**irigantur viae nostrae, Domine, ad custodiendas justificationes tuas: & qui legis tuae
nitimur perscrutari secreta, tua quoque perducamur ad praemia. *R. Amen.* Per
misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculo-
rum *R. Amen.*

B E D A.

II. Beth. Domus.

Quotidie ad
Horam pri-
mam.

*Exponit fidelis populus, in sermonibus Domini quibus delectationibus perfruat; ostendens, se esse domum Domini, &
receptaculum mandatorum ejus; cujus mysterium secunda littera continet.*

- Beth.* 9 **I**n quo corrigit adolescentior via sua?
in custodiendo sermones tuos.
Beth. 10 In toto corde meo exquisivi te:
ne repellas me a mandatis tuis.
Beth: 11 In corde meo abscondi eloquia tua
ut non peccem tibi.
Beth. 12 Benedictus es Domine; doce me justifi-
cationes tuas.
Beth. 13 In labiis meis pronunciavi omnia judicia
oris tui.
Beth. 14 In via testimoniorum tuorum delectatus sum
sicut in omnibus divitiis.
Beth. 15 In mandatis tuis exercebor;
& considerabo vias tuas.
Beth. 16 In justificationibus tuis meditabor:
non obliviscar sermones tuos.

29.

*9 In qua re emendabit junior cursum vitae suae in
observando utique verba tua Domine. 10 Toto animo
meo exquisivi placere tibi; ne ergo sinas me aberrare
a mandatis tuis. 11 In abdito animi mei amanter
recondidi verba tua, ne peccarem in te Deum. 12 Be-
nedictione ac laude dignus es Domine: intus me illu-
strando suaviterque trahendo, doce & fac me facere
justa praecepta tua. 13 Labiis quoque meis assiduissime
narravi & mihi & aliis omnia jura ex edicto tuo ser-
vanda. 14 In via vivendi juxta praecepta obtestantia
nobis voluntatem tuam, delectatus sum, quasi lata-
rer in cunctis mundi divitiis. 15 In meditatione man-
datorum tuorum me exercebo: & contemplabor vias
rationesque vivendi, quas tu nobis indixisti. 16 De
tuis justis praeceptis semper meditabor ac delectabor:
& numquam obliviscar verba tua.*

✠. II.
Ita distingui-
tur apud A-
pollinarium.
✠. II.
Job XXXIII.
12. Psalmus
XXXVI. 31.
XXXIX. 9.

O R A T I O N E S.

Brev. Moz.
fol. 105. 124.

- 1 **I**n via testimoniorum tuorum, Domine, quasi in omnibus divitiis delectemur: ne quid-
quam nobis desit; cum te nobis adesse cognoscimus. Per Dominum.
2 **D**eus, qui custodiâ tuâ adolescentium vias corrigit; justitiam doces; revocas a pecca-
tis: fac nos in testimoniis tuis sicut in omnibus divitiis delectari. Per D.
3 **I**n via testimoniorum tuorum, Domine, quasi in omnibus divitiis delectamur; neque enim
quicquam nobis deesse credimus, cum te propitium adesse cognoscimus. *R. Amen.*
Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula
saeculorum. *R. Amen.*

B E D A.

III. Gimel. Retributio sive Plenitudo.

Quotidie ad
Horam pri-
mam.

*Postulat populus, Sanctis, qui in terra incolae sunt, retribui gratiam; quam in primo parente amiserant: sed & per-
secutoribus eorum restituendum dicit esse, quod agunt. Haec ergo retributio meritorum, ista examinis justae plenitudo, ter-
tia littera nomine praemonstrantur.*

Retri-

- Gimel.* 17 **R**etribue servo tuo:
vivifica me; & custodiam sermo-
nes tuos.
- Gimel.* 18 Revela oculos meos;
& considerabo mirabilia de lege tua.
- Gimel.* 19 Incola ego sum in terra:
non abscondas à me mandata tua.
- Gimel.* 20 Concupivit anima mea desiderare
justificationes tuas in omni tempore.
- Gimel.* 21 Increpasti superbos:
maledicti qui declinant à mandatis tuis.
- Gimel.* 22 Aufer à me opprobrium & contemptum:
quia testimonia tua exquisivi.
- Gimel.* 23 etenim sederunt principes ÷ &: adver-
sum me loquebantur:
servus autem tuus exercebatur in justifica-
tionibus tuis.
- Gimel.* 24 nam & testimonia tua meditatio mea est:
÷ &: consilium meum, justificationes
tuae.

17 Tribue & tu vicissim adjutorium tuum mihi
servo tuo: & fac me vivere & observare verba tua. 18
Detrahe mundanarum cogitationum velamen ab oculis
mentis meae: & considerabo arcana & admiranda
sensa & prœmia, quæ proveniunt ex intellecta atque
servata lege tua. 19 Advena ego sum in terra, citò
hinc transmigraturus: ne ergo permittas mihi abscon-
dita & ignota manere singula mandata tua. 20 nam
desideranter desideravi anima mea nosse & facere om-
nia divina jussa tua per totum tempus vitæ meæ. 21
Tu comminatus es maledictionem æternam & suppli-
cium superbis sese non subjicientibus legi tuæ: male-
dicti enim a te sunt, qui deviant & recedunt a mandatis
tuis, ea non servando. 22 Aufer a me opprobrium &
contemptum, quibus me afficiunt superbi propterea,
quod exquisivi cognoscere, & servare vel vitare, quæ
tu testatus es, te a nobis velle vel nolle. 23 ob eam
enim causam etiam principes in suis confessibus adver-
sus me abloquebantur: quibus non obstantibus, ego
servus tuus adhuc me exercebam in meditatione divi-
norum jurium tuorum. 24 nam quæ tu contestatus es
nobis jussa, sunt materies jugis meditationis meæ:
& jussa jura tua sunt consiliarius meus; ea enim ego
consulo quid mihi faciendum sit, nec ne in cunctis acti-
bus vitæ meæ.

¶ 18.
Sic distin-
guitur apud
Apollinar.

¶ 19.
I. Paralip.
XXIX. 15.
Ps. XXXVIII
13. II. Corint
V. 6. Hebr.
XI. 13.

45.

O R A T I O N E S.

- Mss. 1 **C**oncupiscat anima nostra, Domine, desiderare judicia tua in omni tempore: & hoc so-
lùm nobis vigeat in amore, quod æterno praeparetur in munere. Per Dominum.
- 2 **D**eus, qui remotâ obscuritate peccati, facis nos legis tuae mirabilia contueri; aufer à
nobis opprobria vitiorum per tuorum custodiam mandatorum. Per Dominum.
- 3 **R**evelator omnium bonorum Domine, revela mentibus nostris, ut mirabilia legis tuae
consideremus; & in praeceptis ac justificationibus tuis exerceamur: ut in ipsis con-
solationem praesentis vitae pariter & futurae percipiamus. Per Dominum.
- Br. Mozarab. fol. 126. 4 **C**oncupiscat anima nostra, Domine desiderare judicia tua in omni tempore: & hoc no-
bis solùm vigeat in amore, quod æterno tuo praeparetur in munere. *R.* Amen. Per
misericordiam tuam Deus noster, qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saecu-
lorum. *R.* Amen.
- fol. 153-
* ibi ereptio-
ne. 5 **N**ominis tui, Deus, magnitudinem dona nobis oculorum revelatione considerare: atque
incolatûs nostri humilitatem alleva mandatorum * erectione; & concupiscentiam
animae, commutatione desideriorum spiritualium in ea, perfice: auferas à nobis contem-
ptum & opprobrium: tuorumque corda fidelium renova operatione virtutum. *R.* Amen.
Per misericordiam tuam &c.

B E D A.

IV. *Daleth*. Pauper vel Tabulae vel Janua.

(Populus) fidelis corporali quidem se dicit necessitate confectum; sed solâ Domini pietate salvandum; petens, ut ab eo
vias iniquitatis amoveat, quia viam veritatis elegerit. Et ideo paupertate mundana janua in severis divitiis aperit;
Quotidie ad & frequenti meditatione quasi tabulas sua praeordia Dei mandatis exhibet: quæ velut molli cera complanata, promptissimò
horam pri- jubeantis imperium, quasi graphium scribentis acciperent; Adhaesi, inquit, testimoniis tuis Domine.

- Daleth.* 25 **A**dhaesit pavimento anima mea:
vivifica me secundum verbum
tuum.
- Daleth.* 26 Vias meas enunciaui, & exaudisti me:
doce me justificationes tuas.
- Daleth.* 27 Viam justificationum tuarum instrue me:
& exercebor in mirabilibus tuis.
- Daleth.* 28 Dormitavit anima mea prae taedio:
confirma me in verbis tuis.
- Daleth.* 29 Viam iniquitatis amove à me:
& de lege tua miserere mei.
- Daleth.* 30 Viam veritatis elegi:
judicia tua non sum oblitus,

Adhaesi

25 En consternatus animo, & stratus corpore ad-
haesi pavimento & pulveri: tu me vivere fac ad nor-
mam verbi tui. 26 Ut olim vias actionesque meas ex-
posui tibi, tuque me exaudisti: ita nunc me intus illu-
strando suaviterque trahendo, doce me cognoscere &
facere jussa tua. 27 Intelligere me fac veram
viam, quam tenere debeam in exsequendis justis præ-
ceptis tuis: & tunc me exercebo in loquendo de legi-
bus tuis, quæ mirabiles sunt & rectitudine sua, &
præmio obedientium, & supplicio inobedientium. 28
Anima mea stillavit lacrymis, & dormire capit præ
labore ac taedio difficultatis in continuo certamine isto
cum externis persecutoribus, & cum internis cupidi-
tatibus, & vitiis renitentibus legi tuæ: sed tu fac me
firmum & fortem in exsequendis verbis tuis. 29 Viam
modumque vivendi iniquum remove a me: & legis
tuæ observationem misericorditer da mihi. 30 Nam
viam

Daleth. 31 Adhaesi testimoniis tuis Domine : noli me confundere.

Daleth. 32 Viam mandatorum tuorum cucurri , cum dilatasti cor meum .

59.

viam vivendi veram & certam elegi in amplectendo legem tuam : & iusta iussa tua non sum oblitus . 31 Adhaesi Domine praeceptis tuis , voluntatem tuam testantibus : ne ergo finas me pudore suffundi ob neglectum atque contemptum voluntatis tuae . 32 Viam sanè mandatorum tuorum ego expedite cucurrero , quàm interiori lætitiâ magnum amplumque feceris animum meum ad currendam ejusmodi viâ , a te mihi præscriptâ .

O R A T I O N E S .

1 **V**iam iniquitatis amove à nobis , Domine ; & de lege tua miserere nostri ; ut peccandi consuetudinem tollas ; & rectè vivendi perseverantiam tribuas . Per Dominum .

* al. strati-
bus .

* al. mox .

Brev. Moza-
rab. fol. 253.
168.

2 **D**Eus , qui animam terrenis * actibus inhaerentem verbi tui virtute dissocias ; quaesumus ; ut , ne in nos somnus mortis incumbat , ad viam * nos excites veritatis . Per .

3 **A**B iniquitatis viâ remove Domine gressus nostros ; & in itinere mandatorum tuorum statue cursum nostrum . animam igitur pavimento inhaerentem , remedio salutifero subleva ; tuisque justificationibus edoctam , potentiâ verbi tui vivifica . *R. Amen .* Per misericordiam tuam Deus noster : qui es benedictus & vivis , & omnia regis in saecula saeculorum . *R. Amen .*

B E D A .

V. He . Ipsa vel Suscipiens .

*Quotidie ad
Horam Ter-
tiam .*

Multis modis beata plebs expetit , ut in lege Domini , ejus debeat munere custodiri : & pulcherrima ratione Suscipiens appellatur ; quæ dicit , Da mihi intellectum . Ipsaque non immerito vocatur ; quæ in eadem semper intentione persistens , à vanitate seculi oculos avertit .

He 33 **L**Egem pone mihi Domine viam justificationum tuarum : & exquiram eam semper .

He . 34 Da mihi intellectû ; & scrutabor legē tuā : & custodiam illam in toto corde : meo :

He . 35 Deduc me in semitam mandatorū tuorū : quia ipsam volui .

He . 36 Inclina cor meum in testimonia tua , & non in avaritiam .

He . 37 Averte oculos meos ne videant vanitatē : in via tua vivifica me .

He . 38 Statue servo tuo eloquium tuum in timore tuo .

He . 39 Amputa opprobrium meum quod suspicatus sum : quia judicia tua , jucunda .

He . 40 Ecce concupivi mandata tua : in aequitate tua vivifica me .

*Y. 40.
Sic distin-
guitur apud
Apollinariū .*

74

33 Tamquam legem & normam vitæ meæ , firmiter constitue mihi iustus in mente ac voluntate mea , viam illam vivendi , quam præcipiunt iusta præcepta tua , Domine : illamque ego semper exquiram , ut magis magisque proficiam . 34 Tu da mihi tuum rectæ intelligentiæ donum : & ego perscrutabor quid revera jubeat lex tua ; eamque servabo toto corde meo . 35 Divino auxilio tuo deduc me per viam vivendi juxta mandata tua : quia ipsam tenere volui . 36 Fleste cor meum ad servanda mandata tua : & ne flesti finas in aviditatem plus habendi & in avaritiam . 37 Averte oculos cum corporis tum cordis mei , ne quid vel gloriæ vel voluptatis vanum & fugax videant & concupiscant : sed in viâ , a te præceptâ & ad te ducente , fac me vivere constanter . 38 Firma stabiliter in me servo tuo eloquium tuum , ut te offendere timeam . 39 Aufer a me probrum illud mihi illatum ab aspernatoribus legis tuæ , quod reveritus sum , quia jura tua bona sunt atque jucunda iis , qui ipsis obtemperant . 40 Ecce Domine desideravi implere mandata tua : fac ergo me vivere secundum justitiæ formam , a te statutam .

O R A T I O N E S .

1 **A**verte oculos nostros , Domine , ne videant vanitatem : in via tua vivifica nos , odisse saeculum , & diligere Christum . Per ipsum redemptorem : qui tecum vivit & regnat Deus in unitate Spiritus Sancti per omnia saecula saeculorum .

2 **V**ivifica nos Domine in aequitate tua : atque inclina cor nostrum in testimonia tua , & non in avaritiam : intellectum quoque da nobis ; ut & legem tuam scire possimus ; & toto eam corde , & probabili conversatione tenere . Per Dominum nostrum Jesum Christum .

Brev. Moza-
rab. fol. 107.
119.

3 **A**verte oculos nostros , Domine , ne videant vanitatem ; & in via tua vivifica nos : fac nos odisse saeculum , & diligere Christum . *R. Amen .* Per misericordiam tuam Deus noster : qui es benedictus & vivis , & omnia regis in saecula saeculorum . *R. Amen .*

fol. 205.

4 **N**otam nobis fac , Domine , tuam justitiam ; & ut eam exquiramus , cor nostrum ardore charitatis accende : da intellectum sensui nostro , quò valeamus tuæ legis abdita perscrutari : da perfectionem fidei , ut possimus tuorum praeceptorum ordinem custodire ; ut per haec & à peccato immunes , & beatæ vitæ efficiamur heredes . *R. Amen .* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

Inclina

fol. 204. 213.
= al. à quo
intuitus.

5 **I** Nclina cor nostrum, Domine, in testimonia tua; & * à pravo intuitu vanitatis averte: ut ab amore terreno nos segreget; & supernae dilectioni consociet. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

B E D A.

VI. *Vau.* Et ipse.

Quotidie ad
Horam Ter-
tiam.

Postulat congregatio sancta salutare Domini sibi debere concedi; ut inimicos de tanta remuneratione confundat: & in lege Domini assidua meditatione proficiat: Ipse ergo Dominus atque Salvator Vau littera vocabulo designatur: Notaque, quam pulchrè quinta littera, Ipsa; sexta nuncupetur, Et Ipse: idem Ipse videlicet, cui dicitur; Tu autem idem ipse es, id est aternus: in cuius fide & jam Ecclesia ipsa esse, id est una eademque devotione, semper hic & in futuro cum eo regnare, promeruit.

Vau. 41 **E** T veniat super me misericordia tua Domine;

Vau. 42 Et respondebo exprobrantibus mihi verbum, quia speravi in sermonibus tuis.

Vau. 43 Et ne auferas de ore meo verbum veritatis usquequaque: quia in iudiciis tuis supersperavi.

Vau. 44 Et custodiam legem tuam semper in saeculum & in saeculum saeculi.

Vau. 45 Et ambulabam in latitudine: quia mandata tua exquisivi.

Vau. 46 Et loquebar in testimoniis tuis in conspectu regum, & non confundebar.

Vau. 47 Et meditabar in mandatis tuis, quae dilexi.

Vau. 48 Et levavi manus meas ad mandata tua, quae dilexi: & exercebar in justificationibus tuis.

41 Veniat in me, quæso, Domine auxilium a misericordia tua, tuaque in me salus adveniat juxta promissum tuum. 42 Etenim hoc ego responsum dabo iis, qui me probis afficiunt, nempe quod speraverim in verbis promissionum tuarum. 43 Et ne omnino permittas auferri a lingua mea hoc verbum verum; quia in iudiciis tuis, quibus reddes bona bonis, & mala malis, ego valde speravi. 44 Et custodiam legem tuam jugiter in hac vita perpetuo, ac plenius perfectiusque sine ullo prorsus peccato in altera vita per æterna secula. 45 Equidem ambulabam in cursu vite meae cum animi latitudine atque letitia, quia mandata tua servare exquisivi. 46 Et liberè coram regibus loquebar de iis veritatibus & legibus, quas tu testatus es nobis: nec me de illis loqui pudebat. 47 Et cum delectatione meditabar de mandatis tuis, quæ valde dilexi. 48 Et admovi manus & operationes meas ad mandata tua, quæ dilexi: meque exercebam in loquendo de justis præceptis tuis.

89

O R A T I O N E S.

1 **V** Eniat super nos misericordia tua, Domine; ne in nobis ira defæviat: habeamus in remedium Salvatorem; quem propitiaculum videmus & iudicem. Qui tecum vivit & regnat Deus in unitate Spiritus Sancti per omnia secula seculorum.

2 **V** Eniant nobis miserationes tuæ, & salus tua juxta eloquium tuum, Domine; ut custodiamus legem tuam jugiter: ut verbo veritatis edocti, Salutaris tui eloquio roboremur. Per eundem Dominum.

Brev. Moz-
rab. fol. 107.

3 **V** Eniat super nos, Domine, salutare tuum: ut ex ore nostro veritatis numquam decadat verbum; nec confundamur eloquii testimonio tui; sed liberè fateamur tuæ legis insignia. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in secula seculorum. *R. Amen.*

fol. 107. 113.

4 **T** Ua super nos, Domine, misericordia, te dum rogamus, adveniat: tuumque Salutare cor nostrum erudiat; & eloquii eruditio mentem nostram enutriet: ut qui in tuis speramus sermonibus, tuis per omnia consolemur virtutibus: ac dum spes nostra in te dirigitur, spei ipsius à te nobis petitio concedatur. *R. Amen.* Per misericordiam tuam &c.

B E D A.

VII. *Zain.* Oliva vel Fornicatio.

Quotidie ad
Horam Ter-
tiam.

Chorus ille Sanctorum spem promissionum Domini sensibus nostris omnino commendat; ut firmum in mente nostra permaneat, quod gloriosa veritas pollicetur; offerens propterea, fideles adversa mundi libentissime sustinere: quis enim mortem temporalem metuat, cui aterna vita premititur? Ipsa ergo vita, quæ hic in spe, illic in re percipitur, Olivæ nomine, quam Zain littera designat, exprimitur: nam & in hac peregrinatione, Sanctorum facies exhilaratur in oleo; & in illa patria perfectius Sancti Spiritus aternâ visione atque in habitatione pinguescit. & quia septiformis est ejusdem Spiritus gratia, rectè septimâ littera vocatur Oliva. Nomen autem Fornicationis congruit peccatoribus derelinquentibus legem Domini.

Zain. 49 **M** Emor esto verbi tui: servo tuo, in quo mihi spem dedisti.

Zain. 50 Haec me consolata est in humilitate mea: quia eloquium tuum vivificavit me.

Super-

49 Memento (ut humano more loquar) consicere promissum tuum datum mihi servo tuo; in quo me eternam salutem sperare fecisti. 50 Haec res, nempe ista promissio tua, me consolata est in afflictione & afflictione mea: quia istiusmodi sermo tuus a quavis adver-

- Zain.* 51 Superbi iniquè agebant usquequaque :
à lege ÷ autem : tua non declinavi ,
Zain. 52 memor fui iudiciorum tuorum à saeculo
Domine , & consolatus sum .
Zain. 53 Defectio tenuit me pro peccatoribus dere-
linquentibus legem tuam .
Zain. 54 Cantabiles mihi erant justificationes tuae
in loco peregrinationis meae .
Zain. 55 Memor fui nocte nominis tui Domine :
& custodivi legem tuam .
Zain. 56 Haec facta est mihi , quia justificationes
tuas exquisivi .

adversitate respirare me fecit , & in spem salutis re-
viviscere . 51 Me superbi contemptores legis tuae de-
ridebant ; & nimis valde se erga me iniquè gerebant :
non tamen a lege tua ego deviavi . 52 Recordatus sum
iudiciorum tuorum , quae ab initio mundi exercuisti in
flagellandis temporaliter filiis tuis , quos admissurus es
in felicitatem aeternam ; & ita me sum consolatus . 53
Defectio animi & horror me obtinuit propter peccato-
res , qui derelinquunt legem tuam . 54 Mihi iusta prae-
cepta tua veluti dulcia cantica erant in loco peregri-
nationis meae , in maroris solatium in itinere isto la-
borioso vitae huius . 55 Quia & noctu etiam recorda-
tus sum divinae tuae maiestatis Domine ; tuamque le-
gem custodivi . 56 Id quod totum mihi evenit , quia
iusta praecepta tua servare quesi .

100

O R A T I O N E S .

Brev. Moza-
rab. fol. 153.
172.

fol. 153. 175.

Comment.
hujus Psalm.
T. 7. S. Hie-
ronymi .

- 1 **S**pem quam dedisti Domine , in ipsa sit humilitatis nostrae consolatio ; quae nobis erit
exultatio , & gloriae plenitudo . Per Dominum .
2 **D**eus , qui humilitatem nostram spe vitae aeternae interim consolaris ; praesta , ut in loco
peregrinationis nostrae ita tibi jugiter serviamus , ut perennis patriae beatitudine
perfruamur . Per Dominum nostrum .
3 **S**pem quam dedisti nobis Domine , ipsa sit in humilitate nostrâ consolatio : quae nobis
erit in exultatione gloriae plenitudo . *Rx. Amen .* Per misericordiam tuam Deus noster :
qui es benedictus & vivis , & omnia regis in saecula saeculorum . *Rx. Amen .*
4 **M**emores tui in nocte Domine , legem tribue custodire : & qui de te nec in tribulatio-
nibus silent , numquam à tuis sermonibus claudicent ; sed fixâ in te stabilitate perdu-
rent . *Rx. Amen .* Per misericordiam tuam &c .
5 **T**e suppliciter exoramus , Domine , ut nobis justificationes tuas insinues ; vias referes ;
mirabilia declares : & siquid Legis umbraculum occultet , Paraceto illuminante re-
veles . ut , si beatitudinis palmam non adipiscimur , saltem vel pro delictis veniam consequa-
mur . Per Dominum nostrum Jesum Christum . Cui est cum aeterno Patre & Spiritu San-
cto honor & potestas & gloria in saecula saeculorum . *Amen .*

B E D A .

VIII. *Heth . Vita .*

Quotidie ad
Horem Ter-
tium .

*Agmen beatum ad octavam litteram venit : in qua desiderat videre faciem Domini ; quia ejus mandatis noscitur obsecu-
tum . Et quia hoc desiderium in resurrectionis gloria perficietur , octava littera , Vita vocabulo gaudet .*

- Heth.* 57 **P**ortio mea Domine ; dixi custodire
legem tuam :
Heth. 58 Deprecatus sum faciem tuam in toto cor-
de ÷ meo :
miserere mei secundum eloquium tuum .
Heth. 59 Cogitavi vias meas :
& converti pedes meos in testimonia tua .
Heth. 60 Paratus sum & non sum turbatus ,
ut custodiam mandata tua .
Heth. 61 Funes Peccatorum circumplexi sunt me :
÷ & : legem tuam non sum oblitus .
Heth. 62 Mediâ nocte surgebam ad confitendum
tibi .
super iudicia justificationis tuae .
Heth. 63 Particeps ego sum omnium timentium te ,
& custodientium mandata tua .
Heth. 64 Misericordiâ tuâ Domine plena est terra :
justificationes tuas doce me .

57 Domine tu es mihi ceu tota hereditaria por-
tio & sors mea ; & ego decrevi custodire legem tuam .
58 Deprecatus sum vultum tuum toto corde meo ; mi-
serere mei secundum promissum tuum . 59 Recogitavi
vias actusque vitae meae : & converti gressus meos ad
sequenda ea , quae te velle testatus es nobis . 60 Para-
tus fui & promptus , nec sanè sum turbatus vel retar-
datus difficultate , custodire mandata tua . 61 Tendi-
cula & insidiae hominum peccatorum implicaverunt
me : sed legem ego tuam non sum oblitus . 62 Medio
noctis surgebam ad profitendum tibi laudes , tibi debi-
tas , super justis iudiciis tuis . 63 Particeps ego sum
& socius omnium , qui te timent , tuaque mandata cu-
stodiunt . 64 Muneribus misericordiae tuae Domine ple-
na est terra , misericorditer ergo & me etiam doce
iusta praecepta tua , intus me persuadendo efficaciam tuam .

57.
Psalm. XV. 5.
LXXII. 26.

115

O R A T I O N E S .

- 1 **P**ortio nostra esto Domine : da nobis custodire legem tuam ; ut tu sis nobis hereditas ;
nosque sine fine possideas . Per Dominum nostrum .

Deus

DEus, qui mandata tua servantibus, portionem te esse voluisti; praeſta, ut, ne peccatorum funibus implicemur, justificationum tuarum vinculis illigemur. Per Dominum nostrum.

B E D A.

IX. Teth. Bonum.

Quotidie ad Horam Tertiam. Populus beatus nonam litteram cantaturus ingreditur: in qua gratias agit humiliatum se fuisse, ut ad justificationes Domini devotissimus perveniret; testimonia ejus asserens sibi supra omnes esse divitias: nomenque praesentis litterae pariter exponens, bonum suum dicit verbum Dei humiliter meditari.

Teth. 65 **B**onitatem fecisti cum servo tuo Domine secundum verbum tuum.
Teth. 66 Bonitatem & disciplinam & scientiam doce me:
quia mandatis tuis credidi.
Teth. 67 Priusquam humiliarer, ego deliqui: propterea eloquium tuum custodivi.
Teth. 68 Bonus es tu; & in bonitate tua doce me justificationes tuas.
Teth. 69 Multiplicata est super me iniquitas superborum;
ego autem in toto corde meo scrutabor mandata tua.
Teth. 70 Coagulatum est sicut lac cor eorum: ego verò legem tuam meditatus sum.
Teth. 71 Bonum mihi quia humiliasti me, ut discam justificationes tuas.
Teth. 72 Bonum mihi lex oris tui super millia auri & argenti.

65 Benigne cum servo tuo egisti Domine secundum promissum tuum. 66 Benignitatem erga proximum, eruditionem disciplinamque morum, & rectam intelligentiam mysteriorum tuorum doce me illustratione & inspiratione gratiae tuae; quia mandatis tuis, ea mihi esse necessaria dicentibus, credidi. 67 Antequam humiliarer & affligerer a te, ego erravi: propterea per humiliationem resipiscens, verba tua servavi. 68 Tu benignus es Domine atque beneficus: pro tua ergo benignitate doce me intus nosse & facere iusta praecepta tua. 69 Multiplicata est contra me iniquitas & mendacium superborum, sed ego perscrutabor toto animo meo mandata tua, ut servem ea. 70 Horum superborum animus, sicut lac coagularum & in caseum obduratum, sic incrassatus est & obtusus, ne tua verba intelligat: ego autem legem tuam cum delectatione sum meditatus. 71 Bonum mihi fuit, quod me humiliaveris atque afflixeris, ut vel sic discerem iusta praecepta tua. 72 Melior est lex tua mihi, plusquam aurorum & argentorum millia.

O R A T I O N E S.

1 **D**isciplinam & scientiam doce nos Domine; ut nec malitia asperos, nec desidia remissos, nec stultitia reddat ignaros. Per Dominum nostrum.
2 **D**Eus, qui nos manu plasmasti, misericordiam redemisti; da nobis intellectum, ut legem tuam immaculato corde meditemur; & te semper sanctam & beneplacitam confessionem sectemur. Per Dominum nostrum.
3 **B**onitatem & disciplinam & scientiam doce nos Domine: ut nec malitia asperos; nec desidia remissos; nec stultitia reddat ignavos. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *Rx. Amen.*
4 **C**hriste Deus noster, qui pro nobis omnibus passionis sustulisti injuriam; cum inter mortem humani generis morte tuam transfigis: da nobis, ut multiplicata super nos superborum iniquitas non praevaleat; atque meditatio legis tuae (à) cordis nostri studio non recedat: ut quia tu solus pro nobis omnibus & mortem passus es & sepulchrum; credentibus tibi & lumen aeternae vitae dones & praemium. (*Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *Rx. Amen.*)

B E D A.

X. Jod. Scientia vel Principium.

Ad decimam litteram coherens gloriosa progreditur; in qua petit intellectum mandatorum sibi debere concedi; ut utraque vita munere perfruatur: & petens, ut per Domini misericordiam fiat immaculata; ne possit in illa judicatione confundi. recte igitur Scientia vel Principium nuncupatur littera, in qua populus fidelis ab illo capiendi quærit intellectum, & quo vivendi sumpsit exordium: manus tuæ, inquit, fecerunt me & plasmaverunt, da mihi intellectum &c. Potest etiam Scientia vel Principium ad hoc interpretari, quod dicitur Cognovi Domine quia aequitas judicia tua: quod in Hebraica veritate ita legitur: Scio Domine quia iustum iudicium tuum: & hoc scientiae perfectioris, quæ in futuro revelanda est, esse principium: quia nunc ex parte cognoscimus, & ex parte prophetamus.

Quotidie ad Horam Tertiam.

Jod. 73 **M**anus tuæ fecerunt me, & plasmaverunt me:
da mihi intellectum; & discam mandata tua.
Jod. 74 Qui timent te, videbunt me, & laetabuntur:
quia

73 Manus omnipotentiae & misericordiae tuae fecerunt me & formaverunt me: da ergo etiam intelligentiam rectam mihi; & sic sine errore discam mandata tua. 74 Tunc me videbunt, qui te timent, & letabuntur: propterea quod in promissionibus verborum tuorum

v. 73. Job X. 8.

v. 74. Ps. XXXIII. 3.

- Jod.* quia in verba tua supersperavi.
- Jod.* 75 Cognovi Dñe quia aequitas judicia tua :
& in : veritate tua : humiliasti me .
- Jod.* 76 Fiat misericordia tua ut consoletur me ,
secundum eloquium tuum servo tuo .
- Jod.* 77 Veniant mihi miserationes tuae , & vivā :
quia lex tua meditatio mea est : .
- Jod.* 78 Confundantur superbi ,
quia injustè iniquitatem fecerunt in me :
ego autem exercebor in mandatis tuis .
- Jod.* 79 Convertantur mihi timentes te ,
& qui noverunt testimonia tua .
- Jod.* 80 Fiat cor meum immaculatum
in justificationibus tuis ut non confundar .

tuorum valde speraverim . 75 Cognovi Domine , quòd
justa sint judicia & decreta tua , & quòd verè & justè
meritoque me humiliaveris & afflixeris . 76 Verum
adveniat in me gratia & misericordia tua , ut me con-
soletur secundum promissum tuum , quod dedisti mihi
servo tuo . 77 Adveniant in me miserationes tuae ut
tibi vivam : quia lex tua est id quod ego meditor , & in
quo me oblecto . 78 Pudeant autem superbi , quia
injustè & contra tuam legem se gesserunt erga me : ego
verò me exercebo in enarrandis mandatis tuis . 79
Revertantur ad me , qui te timent , & divina mandata
sciunt , quæ tuam nobis attestantur voluntatem . 80
Fiat , queso , per gratiam tuam animus meus perfectus
& sine peccati macula in servandis justis præceptis
tuis : ne ob eorum neglectum ego coram te turpiter pu-
descam .

O R A T I O N E S .

- 1 **F** Ac cor meum immaculatum in tuis justificationibus, Domine : ut nec intelligentia prava
nos polluat ; nec dispositio sinistra confundat . Per Dominum .
- 2 **S** Cimus , Domine , quia justum est judicium tuum : sed obsecramus misericordiam tuam ;
ut veniant super nos miserationes tuae : quatenus nec cum superbis confundamur ,
neque cum iniquis condemnemur . Per Dominum .
- 3 **A** D te Domine oculos nostros erigimus ; quia manuum tuarum artificium sumus : da
nobis intellectum discendi mandata tua ; & timentes te reple laetitiâ . veniat in con-
solationem nostri misericordia tua ; quæ nos & à malis omnibus eruat , & operum dignita-
tem tibi * placitam edoceat . *R.* Amen . Per misericordiam tuam Deus noster : qui es bene-
dictus & vivis , & omnia regis in saecula saeculorum . *R.* Amen .
- 4 **P** Raesta nobis Domine intellectum discendi mandata tua ; instrue nos meditatione assi-
duâ , ut ab omni officio nos non retrahat desidia ; sed ad consolandum nos tua fiat mi-
sericordia . *R.* Amen . Per misericordiam tuam &c .
- 5 **F** lat cor nostrum Domine in tuis justificationibus immaculatum : ut nec intelligentia pra-
va nos polluat ; nec dispositio sinistra confundat . *R.* Amen . Per misericordiam tuam
Deus noster &c .

Brev. Moza-
rab. fol. 131.
130.

* al. placere .

fol. 131.

fol. 153.

B E D A .

XI. Caph . Manus .

*Undecimam litteram peregrinus in hac terra populus decantat : in qua nimium desiderium suum in adventum Domini se-
liciter conficitur : enumerat quoque quanta superbiorum insultatione pertulerit ; ad postremum petit , ut in mandatis Domini,
ipsius munere perseveret . Hac ergo mentis devotio per Caph litteram designatur : quæ ita Manus interpretatur , ut ejus-
dem Manus palmam sive volam significet ; id est , non contractam eam , sed apertam expansisque digitis insinuet . Manus ergo
significat opera vel cordis vel corporis vel ipsius amoris interni : apertio verò ejus est , quam Psalmista commendans ait : Reve-
la ad Dominum viam tuam , & spera in eum &c .*

Quotidie ad
Hiram Sex-
tam .

- Caph.* 81 **D** Efecit in salutare tuum anima mea :
& in : verbum tuū supersperavi .
- Caph.* 82 Defecerunt oculi mei in eloquium tuum ,
dicentes ; *Quando consolaberis me ?*
- Caph.* 83 Quia factus sum sicut uter in pruina :
justificationes tuas non sum oblitus .
- Caph.* 84 Quot sunt dies servi tui ?
quando facies de persequentibus me ju-
diciū ?
- Caph.* 85 Narraverunt mihi iniqui fabulationes ,
sed non ut lex tua :
- Caph.* 86 omnia mandata tua , veritas .
Iniquè persecuti sunt me ; adjuva me .
- Caph.* 87 Paulò minus consummaverunt me in ter-
ra :
ego autem non dereliqui mandata tua .
- Caph.* 88 Secundum misericordiam tuā vivifica me :
& custodiam testimonia oris tui .

Caph. 81.
Ps. LXXXIII
2.

81 Defecit me animus præ desiderio maximo ob-
tinendi salutaris auxilii tui : nam & in promisso tuo
spem magnam habui . 82 Defecerunt oculi mei inten-
tius suspiciendo in celum , expectantes premissionem
tuam : quibus oculis veluti tacitis vocibus ad te dice-
bam : Quando tu me consolaberis ? 83 Nam cala-
mitatibus & tentationibus aridus effectus sum , quasi
uter a pruina contractus & corrugatus , sed justa inte-
rim præcepta tua non sum oblitus . 84 Quot dies vita
tam misera supersunt mihi servo tuo ? quando mihi
facies judicii liberationis meæ a persequentibus me ?
85 Narraverunt mihi iniqui isti sermocinationes le-
pidas quidem , sed nugatorias , quas ipsimet commenti
sunt & excogitaverunt ; at non ut præcipit gravissima
lex tua Domine : 86 omnia enim mandata tua vera
sunt , non nugatoria & inania . Cum illi igitur injustè
me persecuti sint , tu mihi auxiliare . 87 Parum equi-
dem absuit , quin me ipsa ad exitum vite perduxerint in
terra ; ego tamen non dimisi custodiam mandatorum
tuorum . 88 Prout decet misericordiam tuam , fac ut
reviviscam & respirem a metu impendentium malo-
rum : & sic liberiore animo tutiusque custodiam jura
tua divina , contestata nobis voce tua .

ORA.

O R A T I O N E S.

- 1 **D** Efecit in salutare tuum anima mea, Domine: desiderio defectio proficiat exuberantis gratiae dono, perceptura consolationem in praemio. Per Dominum.
- 2 **D** Eus, in cuius eloquium mentis oculi concupiscunt, & Salutare deficiunt; adjuva dies nostros, ne persequente iniquitate cadamus. Per eundem Dominum.
- 3 **A** B omnibus impugnationum nequitias Ecclesiam tuam Domine dexteræ tuæ protectione defende: ut, inimicis nostris conversis, sacris à te benedictionibus repleamur. Per Dominum nostrum Jesum Christum.
- 4 **D** Efecit in salutari tuo anima nostra, Domine: desiderio indefesso proficiat exuberantis gratiae dono, perceptura consolationem in praemio. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

Brev. Moza-
rab. fol. 128.

B E D A.

XII. Lamed. Disciplina.

Quotidie ad
Horem Sax-
tam.

Ad duodecimam litteram plebs celestis advenit: in qua virtutem Domini factaque describens; dicit, omnia temporalia finem posse suscipere; mandata vero ejus nequaquam terminum reperire: quorum disciplinae libentissime subdita proclamat; In aeternum non obliviscar justificationes tuas. & ideo Lamed disciplinam sonat.

- Lamed. 89 **I**N aeternum Domine verbum tuum permanet in caelo:
- Lamed. 90 in generationem & generationem veritas tua:
fundasti terram, & permanet:
- Lamed. 91 ordinatione tuâ perseverat dies:
quoniam omnia serviunt tibi.
- Lamed. 92 Nisi quod lex tua meditatio mea ÷ est:
÷ tunc: fortè periissem in humilitate mea.
- Lamed. 93 In aeternum non obliviscar justificationes tuas:
quia in ipsis vivificasti me.
- Lamed. 94 Tuus sum ego; salvum me fac:
quoniam justificationes tuas exquisivi.
- Lamed. 95 Me expectaverunt peccatores ut perderent me.
testimonia tua intellexi.
- Lamed. 96 Omnis consummationis vidi finem:
latum mandatum tuum nimis.

7.89.
Psalmus
LXXXVIII.
3.

178.

89 Mandatum tuum Domine in aeternum permanet in caelo, a cunctis calitibus sine ulla prorsus inobedientia servatum: 90 & in generationes omnes & etates stabilis permanet veritas & firmitas decretorum tuorum: sicuti jussu tuo fundasti terram, & ipsa obedienter permanet: 91 & sicut ex tua constitutione dies perseverat, indefinenter nocti succedens, jam ab exordio mundi: quia tibi omnia creata serviunt & obediunt. 92 Nisi lex tua meditatio & delectatio mea esset, periissem jam tum, cum humiliarer & affligerer in persecutionibus meis. 93 In sempiternum non obliviscar justorum praeceptorum tuorum: quia per ipsa me reviviscere fecisti. 94 Cum tuus sim ego, tu me salva: quia iusta praecepta tua efficere ex animo quasivi. 95 Me per insidias observando prestolabantur peccatores ad perdendum me: ego tamen ea, quae te a nobis velle testatus es, interim animo agitabam. 96 Omnis cujuslibet perfectionis rerum in hac vita vidi finem esse ac terminum, & certis temporibus locisque cuncta desiniri; at mandatum illud tuum diligendi te super omnia, & proximum sicut nosmetipsos, valde latum & spatiosum est, semper & ubique ad omnia se extendens indefinitè, universam legem comprehendens.

O R A T I O N E S.

- 1 **I**N aeternum, Domine, permanet Verbum tuum in caelo; & in Ecclesiae tuae semper inhabitet templo: ut habitatoris praesentia, habitaculi sit claritas indefessa. Per eundem Dominum.
- 2 **D** Eus, cuius in caelo veritas manet & verbum; lux perseverat & dies; fac nos in tuo servitio jugiter permanere, ut filii lucis esse mereamur. Per Dominum nostrum.
- 3 **I**N aeternum Domine Verbum tuum, quod permanet in caelo, in Ecclesiae tuae semper inhabitet templo: ut inhabitatoris praesentia habitaculis sit claritas indefessa. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

Brev. Moza-
rab. fol. 131.
139.

B E D A.

XIII. Mem. Ex quo vel Ex ipsis.

Populus beatus, qui Prophetarum atque Evangelii plurima meditatione profecerat ad loquendum, super docentes se ac seniores afferit se divina intellexisse mandata. & ideo super mel & favum ori suo Scripturarum divinarum testatur provenisse dulcedinem. Quod ergo Mem interpretatur, Ex quo; hoc est quod dicitur, Quomodo dilexi legem tuam Domine! & iterum, Quam dulcia faucibus meis eloquia tua! id est ex quo effectu dulcedinis & amoris! ut significet ex intimo. Quod vero dicitur, Ex ipsis, significat, ex ipsis Domini mandatis eorumdem concipiendum amorem; unde dicit, A mandatis tuis intellexi &c.

Quotidie ad
Horem Sax-
tam.

Z z 2

Quo-

- Mem.* 97 **Q**uomodo dilexi legem tuā ÷ Dñe!
totā die meditatio mea ÷ est:
- Mem.* 98 Super inimicos meos prudentem
me fecisti mandato tuo:
quia in aeternum mihi est.
- Mem.* 99 Super omnes docentes me intellexi:
quia testimonia tua meditatio mea ÷ est:
- Mem.* 100 Super senes intellexi:
quia mandata tua quaesivi.
- Mem.* 101 Ab omni viā malā prohibui pedes meos,
ut custodiam verba tua.
- Mem.* 102 A judiciis tuis non declinavi:
quia tu legem posuisti mihi.
- Mem.* 103 Quā dulcia faucibus meis eloquia tua!
super mel ori meo.
- Mem.* 104 A mandatis tuis intellexi:
propterea odivi omnem viā iniquitatis.

ψ. 103.
Ps. XVIII 11.

194.

O R A T I O N E S.

- 1 **D**ona nobis, Domine, sic legem tuam diligere; ut eam jugiter meditemur in corde: & accepto tibi semper proficiamus in opere. Per Dominum nostrum.
- al. vitiis.* 2 **D**ignare, Domine, faucibus nostris eloquii tui inferre dulcedinem: ut valeamus a * viis pravis, pedum nostrorum subtrahere vestigia. Per Dominum nostrum.
- Brev. Mozarab. fol. 107. 131. 136.* 3 **A**b omni viā malā prohibe pedes nostros, Domine: verbumque tuum totā servemus attentione; atque a malo recedere, & tibi nos perpetim facias complacere. *R.* Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R.* Amen.
- fol. 131. 142.* 4 **D**A nobis, Domine, sic diligere legem tuam; ut eam jugiter meditemur in corde, & accepto tibi perficiamus in opere. *R.* Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.
- fol. 214.* 5 **L**Aetemur, Domine, super eloquia tua, quae super mel & favum sunt dulcia: qualiter nobis temporalem dilatationem ovando perducant. *R.* Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

B E D A.

XIV. Nun. Sempiternum vel Piscis.

Ad quartam decimam litteram cohors beata pervenit; in qua pedibus suis Dominici verbi lumen radiare congaudet; animam suam humillimā satisfactione commendans, & expetens retributiones Domini perpetuas. ob quas littera haec Sempiterni nomen accepit. Forid quiddā & Piscis interpretatur, ostendit, cum, qui saeculi fluctibus oblitus, lumen verbi requirit; dicens, Humiliatus sum usquequaque Domine &c.

Quotidie ad
Horam Sex-
tam.

- Nun.* 105 **L**ucerna pedibus meis, verbum
tuum;
& lumen semitis meis.
- Nun.* 106 Juravi & statui custodire judicia justitiae
 tuae.
- Nun.* 107 Humiliatus sum usquequaque:
Dñe vivifica me secundum verbum tuū.
- Nun.* 108 Voluntaria oris mei beneplacita fac Do-
mine:
& judicia tua doce me.
- Nun.* 109 Anima mea in manibus meis semper:
& legem tuam non sum oblitus.
- Nun.* 110 Posuerunt peccatores laqueum mihi:
& de mandatis tuis non erravi.
- Nun.* 111 Hereditate acquisivi testimonia tua in
aeternum:
quia exsultatio cordis mei sunt.
- Nun.* 112 Inclinavi cor meum ad faciendas justifi-
cationes tuas
in aeternum propter retributionem.

ψ. 111.
Deuteron.
XXXIII. 4.
209.

105 Lex tua veluti lucerna est dirigendis gressibus & actibus vitae meae: & veluti lux est ad itinera monstranda totius cursus vitae meae, ut videam quā sit mihi gradiendum, quidve mihi devitandum. 106 Cum juramento promisi & statui custodire jura tua iusta. 107 Humiliatus & afflictus sum valde Domine; sed tu fac me vivere perseveranter secundum legem tuam. 108 Spontanea hęc promissa servandę legis tuae, quę & animo meo feci, complacent tibi Domine: & jura tua extrinsecus & intrinsecus doce me semper. 109 Nam anima mea quasi in manibus meis portatur semper exposita continuis periculis; & quotidie periclitor: nec tamen oblitus sum legis tuae. 110 Peccatores posuerunt mihi laqueum & insidias: non tamen a servandis praeceptis tuis aberravi. 111 Quasi fundum meum hereditarium accepi & possidere constitui in aeternum, usque divina mandata, contestantia nobis voluntatem tuam: quia ipsa sunt, in quibus gaudio exultat cor meum. 112 Inclinavi sensum animi mei ad exsequenda iusta praecepta tua in perpetuum propter aeternam retributionem felicitatis aeternae: ut hoc solatio infirmitas mea non lassesceret; sed alacrius obtemperaret voluntati meae, quā tibi potissimum obedire volo propter maiestatem tuam, quia tu nimirum Deus es.

ORA-

O R A T I O N E S.

- 1 **S** It lucerna pedibus nostris verbum tuum, Domine; & lumen semitis nostris: ut, quod intelligamus, instruat; & quò properemus, ostendat. Per Dominum nostrum.
- 2 **D** Eus, qui verbum tuum lumen semitis nostris tribuisti; animam nostram ita regere digneris, ut in tuae retributionis hereditate confidat. Per Dominum.
- 3 **L** Umen tuum, Domine, legis tuae nobis agnitione ostende: ut à lubricis casibus tuo lumine erigamur; & alacres in tuo lumine ad destinata aeternitatis tuae gaudia festinemus. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

Brev. Mozarab. fol. 156. 158.

B E D A.

XV. Samech. Adjutorium.

Ad quintam decimam litteram catholicum venit examen: in qua dicit, iniquos, idest adversarios legis, odio sibi fuisse; legem verò Domini se dilexisse; petens, ut ab eo susceptum, mala saeculi evadat: carnemque suam timori Domini subjici, ne de ejus praevaricatione judicetur, exoptat: nomen quoque litterae pariter exponens; ubi ait, Adjuva me, & salvus ero.

- Samech. 113 **I** Niquos odio habui:
& legem tuam dilexi.
- Samech. 114 **A** djutor & susceptor meus es tu:
& in: verbum tuum supersperavi.
- Samech. 115 **D** eclinate à me maligni:
& scrutabor mandata Dei mei.
- Samech. 116 **S** uscipe me secundum eloquium tuum,
& vivam:
& non confundas me ab expectatione mea.
- Samech. 117 **A** djuva me; & salvus ero:
& meditabor in justificationibus tuis semper.
- Samech. 118 **S** prevesti ònes discedentes à judiciis tuis:
quia injusta cogitatio eorum.
- Samech. 119 **P** raevaricantes reputavi omnes peccatores terrae:
ideo dilexi testimonia tua.
- Samech. 120 **C** onfige timore tuo carnes meas:
à judiciis enim tuis timui.

113 Odivi violatores legis tuæ, pravæque cogitationes alienas a tua lege, Domine: ipsam autem legem tuam dilexi. 114 Tu es auxiliator meus & exceptor meus, qui tuo me scuto defendis adversus inimicos meos; & in verbo promissionis tuæ vehementer speravi. 115 Recedite a me maligni: & sic liberam me mente investigabo quæ sint Dei mei mandata, ut custodiam ea. 116 Excipe me tu vicissim Domine, meque corrobora secundum verbum promissionis tuæ: & fac ut tibi vivam; & ne me sinas pudore perfundi ob frustratam expectationem meam, si non impetravero ea, quæ a te fidenter expecto. 117 Auxiliare tu mihi; & salvus ero: ac de justis præceptis tuis cum delectatione semper meditabor. 118 Abiecasti & nihil duxisti omnes aberrantes a justis præceptis tuis: quia injusta est eorum cogitatio & cupiditas. 119 Existimavi omnes peccatores terræ esse reos violatæ legis tuæ; quos tu quasi scoriam computasti & abiecasti: propterea ego dilexi tua mandata, quæ nobis testantur jussum tuum. 120 Transige horrore offensæ tuæ, & casto timore tui, quasi clavis quibusdam carnales concupiscentias meas & membra corporis mei; ne moveantur & ferantur ad sua desideria prava: a decretis enim tuis puniendi aeterno supplicio peccatores, mihi valde timui.

O R A T I O N E S.

- 1 **A** uxiliare nobis Domine, & salvi erimus: te enim desistente, perditio; & te praesente, vitalis est plenitudo. Per Dominum nostrum Jesum Christum.
- 2 **D** Eus, qui inimicos nostros semper nobis jubet diligere, & legem tuam custodire; illumina oculos cordis nostri: ut te semper adjuvante, tibi obediamus; & à malis operibus eruamur. Per Dominum nostrum Jesum Christum.
- 3 **T** Ribue nobis, Domine, adjutorium declinandi odia * iniquorum, & fallaciam superare praevaricatorum. esto protector sperantium in verbo tuo; & suscipe humiles juxta eloquium tuum: quatenus possimus tua mandata servare, & judicia tua metuere, & de admissis indulgentiam promereri. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*
- 4 **A** uxiliare nobis Domine, & salvi erimus: te enim desistente perditio, & te * praesente, vitalis est plenitudo. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster.
- 5 **T** E, Domine, deprecamur, ut in timore tuo confisi, lucernâ sacri luminis praecunte, à peccati funibus absoluti, & tua portio facti; illam viam incedere valeamus, quæ nos à malorum liberatos suppliciis, Angelis faciat coheredes. Per ipsum Dominum nostrum Jesum Christum. cui est cum aeterno Patre & Spiritu Sancto honor & gloria in saecula saeculorum. *Amen.*

Brev. Mozarab. fol. 156. 161.
* al. inimicorum.

fol. 156. 165.
* al. praeservante.
Comment. hujus Psalmi.
T. 7. S. Hieronymi.

B E D A.

B E D A.

XVI. Ain. Fons sive Oculus.

Quotidie ad
Horam Sex-
tam.

Ad sextam decimam litteram in aeternum membra Domini viventia pervenerunt : in qua petunt sacrae Incarnationis ad-
ventum ; tempus esse dicentia , ut ad destruendos superbos potentia Divina monstraretur . Ille est ergo Fons vivus , qui quæri-
tur : iste oculus mundus , qui quærit ; oculi , inquit , mei defecerunt in salutari tuo .

- Ain. 121 **F**eci iudicium & justitiam :
non tradas me calumniantibus me.
Ain. 122 Suscipe servum tuum in bonum :
non calumnientur me superbi.
Ain. 123 Oculi mei defecerunt in salutare tuum ,
& in eloquium justitiae tuae .
Ain. 124 Fac cum servo tuo secundum misericor-
diam tuam :
& justificationes tuas doce me .
Ain. 125 Servus tuus ÷ sum : ego ; da mihi intel-
lectum ,
ut sciam testimonia tua .
Ain. 126 Tempus faciendi Domine :
dissipaverunt legem tuam .
Ain. 127 Ideo dilexi mandata tua ,
super aurum & topazion .
Ain. 128 Propterea ad omnia mandata tua dirige-
bar :
omnem viam iniquam odio habui .

ψ. 123.
Supra ψ. 83.
ψ. 117.
Psal. XVIII.
11.

241

O R A T I O N E S.

- 1 **D**oce nos Domine iudicium & justitiam facere : ut non tradamur adversis ; nec calum-
niantibus subdamur iniquis : sed eloquia tua intentis mentibus diligentes , ab omnibus
malignis eripiamur insidiis . Per Dominum .
2 **D**eus , qui rectum iudicium & justitiam spontè tribuis ; fac servis tuis , ut illa semper me-
ditentur , te adjuvante & miserante , quae tibi sunt placita . Per Dominum .
3 **J**udicium & justitiam doce nos facere Domine ; qualiter valeamus superborum calumnias
conculcare : excipe servos tuos in bono , qui sperant in salutare tuum : quorumque interio-
res oculi Christi tui expectant regnum , hos partem habere facito in consortio Electorum .
R. Amen . Per misericordiam tuam Deus noster : qui es benedictus & vivis , & omnia regis
in saecula saeculorum . R. Amen .

Br. Mozarab
fol. 179. 192
198.

B E D A.

XVII. Phe. Os , ab ore non ab osse .

Quotidie ad
Horam No-
nam .
* forte , ab eis .

Septimam decimam litteram sancti populi intrat oratio : offerens se aperuisse os suum , & attraxisse spiritum , ut ejus
audiat oratio ; exitusque aquarum transisse lacrymas suas ; quia non sit * à Judæis custodita lex Domini . Et recte lit-
tera vocabulum oris accipit , in qua parvulus quis & humilis introitum cordis aperit ; & spiritum divinae charitatis imbi-
bit .

- Phe. 129 **M**irabilia testimonia tua :
ideo scrutata est ea anima mea .
Phe. 130 Declaratio sermonum tuorum illumi-
nat :
÷ & : intellectum dat parvulis .
Phe. 131 Os meum aperui & attraxi spiritum :
quia mandata tua desiderabam .
Phe. 132 Aspice in me ; & miserere mei ,
secundum iudicium diligentium nomen
tuum .
Phe. 133 Gressus meos dirige secundum elo-
quium tuum :
& non dominetur mei omnis injustitia .
Redi-

129 Mandata tua , quae testimonia sunt iussionis
tuae , & numero & magnitudine & perfectione sum-
ma , admiranda sunt hominibus , ignorantia & concu-
piscencia vitiatis , pronsque ad malum ab adolescen-
tia sua : idcirco anima mea diligentius perscrutata est
ipsa mandata tua , ut observaret ea . 130 Manifestatio
& explicatio mandatorum tuorum omnes illuminat ;
& parvulos simplices & rudes intelligere facit , quae
tu jubes aut prohibes . 131 Os meum aperui & traxi
anhelitum & suspiravi , eo quod ardentius desidera-
rem nosse & implere mandata tua . 132 Quare beni-
gnis oculis respice ad me , & miserere mei juxta soli-
tum jus illud tuum aequissimum , quo uti soles erga di-
ligentes divinam maiestatem tuam . 133 Gressus actus-
que omnes vitae meae fac directos ad normam & regu-
lam mandati tui : & fac , ne ulla mihi dominetur ini-
quitas .

ψ. 130.
Sic distin-
guitur apud
Apollinar.
ψ. 130.
Psal. XVIII. 8.
ψ. 132.
I. Thessal. I. 6.
7.
ψ. 133.
Psal. XVI. 5.
XVIII. 14.

- Phe.* 134 Redime me à calumniis hominum,
ut custodiam mandata tua.
- Phe.* 135 Faciem tuam illumina super servū tuū:
& doce me justificationes tuas.
- Phe.* 136 Exitus aquarum deduxerunt oculi mei;
quia non custodierunt legem tuam.

quitas. 134 Libera me a calumniis hominum, ut ani-
mo liberiori custodiam mandata tua. 135 Vultum
tuum exhibe lucidum & propitium mihi servo tuo: &
interiore luce ac manu ductione tua doce me iusta prae-
cepta tua. 136 Rivi lacrymarum defluerunt ex
oculis meis, propterea quod non custodierint legem
tuam.

Y. 135.
Psalm. IV. 7.

Y. 136.
Jerem. IX. 1.

O R A T I O N E S.

1 **R**ivos lacrymarum deduxerunt oculi nostri, Domine; qui legem tuam, vetita concupif-
cendo, transgrediuntur: per ea, crimina abluamus, per quae, peccata commisimus.
Per Dominum nostrum Jesum Christum.

2 **D**eus, qui lucem verborum tuorum, & intellectum das parvulis; concede, ut pectora no-
stra ad recipiendum Spiritum Sanctum Paraclitum aperta sint. Per Dominum &c.
in unitate ejusdem Spiritus Sancti per omnia &c.

3 **S**crutantes, Domine, testimoniorum tuorum mirabilia, inluminationis tuae intellectum.
declara: quique aperto ore vitalem spiritum traximus; & pinguedinem sancti Sacrificii
saginati ructamus: in timore semper eloquiorum tuorum crescimus; atque gloriam aspe-
ctus tui ostensione pacificā videamus. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui
es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *Rx. Amen.*

4 **I**llumina Domine vultum tuum super nos, ut declaratio sermonum tuorum corda illumi-
net nostra; & intellectus pectora enutriet parvulorum: ut, dum mandata tua concupif-
cimus, sapientiae & intellectus Spiritum corde patefacto sumamus. *Rx. Amen.* Per mise-
ricordiam tuam Deus noster &c.

5 **D**eclaratio sermonum tuorum illuminet, Domine, corda; & intellectus pectora enutriet
parvula: ut, dum mandata tua concupiscimus, sapientiae & intellectus Spiritum cor-
de patefacto sumamus. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

B E D A.

XVIII. Sade. Justitia.

Quotidie ad
Horam No-
nam.

Triumphatrix carnis suae cohors Sanctorum ad octavam decimam litteram venit; in qua secundum ipsius litterae nomen
justitiam Domini confitetur; & eloquia ejus ignita continuā se dicit dilectione venerari: ad postremum petens intellectum
testimoniorum, unde vivificari debeat in aeternum.

Sade. 137 **J**ustus es Domine; & rectum, judi-
cium tuum.

Sade. 138 Mandasti justitiam testimonia tua,
& veritatem tuam nimis.

Sade. 139 Tabescere me fecit zelus meus:
quia oblii sunt verba tua inimici mei.

Sade. 140 Ignitum eloquium tuum vehementer;
& servus tuus dilexit illud.

Sade. 141 Adolescentulus sum ego & contemptus:
justificationes tuas non sum oblitus.

Sade. 142 Justitia tua, justitia in aeternum:
& lex tua, veritas.

Sade. 143 Tribulatio & angustia invenerunt me:
mandata tua meditatio mea ÷ est:

Sade. 144 Aequitas, testimonia tua in aeternum:
intellectum da mihi, & vivam.

137 Justus es Domine; & recta sunt singula
jura ac judicata tua. 138 Tu nimis valde mandasti
nobis, ut servaremus justitiam, nempe ea, quae testatus
es te velle; & ut servaremus veram rectamque legem
tuam. 139 Tabescit & consumpsit me zelus meus &
indignatio, eo quod inimici mei oblii fuerint prae-
ceptorum tuorum. 140 Eloquium tuum sive in prae-
cipiendo sive in promittendo purissimum est in equitate
& fidelitate, sicut metallum igne conflatum & ab omni
serpe expurgatum: illudque servus tuus dilexit. 141
Ut adolescentior quidem vel puer potius, ac contempti-
bilis ego sum; sed iusta praecepta tua non sum oblitus.
142 Justitia tua est justitia sempiterna; & lex tua est
vera recta ac fidelis in suppliciis decernendis ac prae-
miis. 143 Tribulationem & angustiam inveni; man-
data tamen tua non desinunt esse jugis meditatio mea.
144 Praecepta, testantia jussu tuum, sunt iusta &
aqua in aeternum: fac ergo ut ego ea intelligam, & ut
eadem intellecta faciendo, tibi vivam.

Y. 139.
Ps. LXVIII.
10.

Y. 140.
Psalm. IX. 7.
XVII. 31.
Prover. XXX
5.

O R A T I O N E S.

1 **I**gnitum verbum tuum, servi tui, Domine, diligamus: quod in nobis peccatorum sordes de-
coquat; & scientiae lumen accendat. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

2 **J**ustus es Domine, & rectum, judicium tuum. supplices tuos ab omni tribulatione & an-
gustia libera; ut effici mereamur mandatorum tuorum meditatione felices. Per Domi-
num nostrum Jesum Christum.

3 **A**equitatem testimoniorum tuorum, Domine, da nobis avidiori sensu capere: ut, quod
mortificat in nos stultitia, vivificet à te sapientia destinata. *Rx. Amen.* Per misericor-
diam

Brev. Moza-
rab. fol. 204.
216.

diam tuam Deus noster : qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum.
R. Amen.

fol. 213.
De Passione
Domini.

4 **J**ustus es Domine; qui pro nobis injustè judicatus es innocens : & ideo quaesumus, ut qui punitus es sine crimine tuo, absolvas nos à facinore peccatorum nostrorum. R. Amen.
Per misericordiam tuam Deus &c.

B E D A.

XIX. Coph. Vocatio.

Quotidie ad
Horam No-
nam.

Nonam decimam litteram ingreditur reverendissimus chorus : in qua juxta nomen ejus in toto corde suo clamat ad Dominum : justificationes ejus sedulus exquirens : & in verbo illius, anticipatâ confessione gavisus ; adjiciensque se cognovisse testimonia Domini in aeternum esse fundata.

Coph. 145 **C**lamavi in toto corde ÷ meo :
exaudi me Domine :
justificationes tuas requiram.
Coph. 146 Clamavi ad te ; salvum me fac, ut cu-
stodiam mandata tua.
Coph. 147 Praeveni in maturitate, & clamavi :
÷ quia : in verba tua supersperavi.
Coph. 148 Prae venerunt oculi mei ÷ ad te : diluculo
ut meditarer eloquia tua.
Coph. 149 Vocem meam audi secundum misericor-
diam tuam Domine :
& secundum judicium tuum vivifica me.
Coph. 150 Appropinquaverunt persequentes me
iniquitati :
à lege ÷ autem : tuâ longè facti sunt.
Coph. 151 Prope es tu Domine : & omnes viae tuae
veritas.
Coph. 152 Initio cognovi de testimoniis tuis
quia in aeternum fundasti ea.

145 Quoniam toto affectu animi mei ad te cla-
mavi, exaudi me Domine ; ut juxta praecepta tua per-
quiram atque custodiam. 146 Quoniam ad te emisi
clamorem, teque invocavi ; tu salva me, & fac, ut
custodiam tua praecepta, quae testimonia sunt nobis vo-
luntatis tuae. 147 Mature & nocte intempesta antelu-
canis horis anticipavi preces, & clamavi : quia in
verbis promissionum tuarum valde speravi. 148 rur-
sumque oculi mei ante negotia omnia in vigiliâ matu-
tina, cum diluculascit, tibi vigilare ceperunt ad medi-
tandum verba tua. 149 Vocem ergo precationis meae
ausculta Domine, prout decet misericordiam tuam : &
ad normam juris tui me vivere facito. 150 Qui me
persequerentur, appropinquaverunt quidem ad iniqui-
tatem : sed procul discesserunt a lege tua. 151 Sed tu
Domine, non Deus a longè, sed Deus appropinquans
es, & omnibus ades propè : & omnia mandata tua
vera sunt & recta. 152 Jam a principio & a multo
tempore novi hoc de mandatis tuis & testimoniis vo-
luntatis tuae, quod in aeternum immutabilia stabilive-
ris ea.

ψ. 147.
Supra ψ. 62.
ψ. 148.
Ps. LXII.
2. 7.

286

O R A T I O N E S.

Brev. Moza-
rab. fol. 177.
179. 180.

1 **V**ocem nostram exaudi, Domine, secundum multam misericordiam tuam : ne in judi-
cio nos condemnes ut reos ; sed pius ac misericors remuneres ut beatos. Per Do-
minum nostrum Jesum Christum.
2 **D**eus, qui ad te toto corde clamantes clementer exaudis ; ad preces humilitatis nostrae
misericordiae tuae memor intende. Per Dominum nostrum Jesum Christum.
3 **E**xclamamus ad te, Domine, ut nos exaudias ; & oculos humo acclives ad te admittas :
ut, tuâ nos inlustrante serenitate, semper maneamus in lumine. R. Amen. Per mi-
sericordiam tuam Deus noster, qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saecu-
lorum. R. Amen.

B E D A.

XX. Res. Caput.

Quotidie ad
Horam No-
nam.

Ecce jam vigesimam litteram populus, vitiorum victor, ingreditur : in qua se petit vivificari ; quoniam mandata Domini summo studio requisivit : longe à peccatoribus salutem commemorans ; quia similia non fecerunt : principium quoque verborum Domini, testatur esse veritatem. & hoc est Caput, quod littera praesens ostendit.

Res. 153 **V**ide humilitatē meam, & eripe me :
quia legē tuam non sum oblitus.
Res. 154 Judica judicium meum ; & redime me :
propter eloquium tuum vivifica me.
Res. 155 Longè à peccatoribus salus :
quia justificationes tuas non exquisie-
runt.
Res. 156 Misericordiae tuae, multae Domine :
secundum judicium tuum vivifica me.
Res. 157 Multi qui persequuntur me, & tribu-
lant me :
à te-

153 Vide abjectionem & afflictionem meam, &
exime me : quia legis tuae non sum oblitus. 144 Ju-
dica causam meam inter me & inimicos meos ; & ab eis
libera me : propter verbum promissionis tuae recrea me,
ut quasi luce libertatis reviviscam. 155 Longè abest
a peccatoribus salus ; eo quod non quaesierint & secta-
ti fuerint juxta praecepta tua. 156 Miserationes tuae
Domine multae sunt erga pios : quocirca secundum mo-
rem tuum solitum recrea me ; & fac me reviviscere
& respirare a metu malorum. 157 Nam bene multi
sunt, qui me persequuntur, meque affligunt, neque ta-
men deviavi a praeceptis tuis, testimoniis certissimis

volun-

ψ. 154.
Ps. XXXIII.
1. XLII. 1.
Threni III.
58. Miche.
VII. 9.
ψ. 155.
Job V. 4.

Res. 158 Vidi praevaricantes, & tabescebam;
quia eloquia tua non custodierunt.
Res. 159 Vide quoniam mandata tua dilexi:
Domine in misericordia tua vivifica me.
Res. 160 Principium verborum tuorum, veritas:
in aeternum omnia iudicia iustitiae tuae.

voluntatis tuae. 158 Vidi insensatos non servantes legem tuam & pactum tecum initum: & morore contabescebam; eo quod verba & praecepta tua non custodierent. 159 Vide, quod ego mandata tua custodierim. Domine: propterea pro tua misericordia recrea me, meque reviviscere fac & respirare. 160 Caput & exordium omnium verborum tuorum ac praeceptorum est veritas tua, quae nec falli potest, nec fallere: & in sempiternum vera & non fallacia; sed semper iusta sunt iura tua omnia atque iudicia.

302

ORATIONES.

Brev. Mozarab. fol. 177.
179. 184. 189

fol. 177.

1 **M**iserationes tuae multae, Domine, plurimas in nobis iniquitates deleant; & ad indulgentiam tuam nos emendando perducant. Per Dominum nostrum.
2 **D**eus, qui salutem fidelium à peccatoribus elongasti: miserationum tuarum memor, humilitatem nostram ab iniquorum infectione custodi. Per Dominum.
3 **V**ide humilitatem nostram, Domine; & eripe nos: te enim respiciente, etsi deijcitur, sublevamur: quo sustentante, ne corruamus, excipimur. *R.* Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R.* Amen.
4 **M**iserationes tuae multae, Domine, omnes iniquitates nostras deleant; & ad indulgentiam tuam nos emundandos perducant. *R.* Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

BEDA.

XXI. Sim. Dentes.

Quotidie ad
Horam No-
nam.

Vigesimal primam litteram Sanctorum catus ingreditur: in qua persecutiones sciencium, charitate Domini sibi dicit esse gratissimas; septies quoque in die laudes Domino dixisse: cui etiam suas vias notas esse profitetur. Dentes autem. quos bujus litterae nomen exprimit, vel Sanctorum intelligo, qui Dominum laudent, vel persecutorum, de quibus dicitur: Filii hominum, dentes eorum arma & sagittae.

Sim. 161 **P**rincipes persecuti sunt me gratis:
& à verbis tuis formidavit cor meum.
Sim. 162 Laetabor ego super eloquia tua,
sicut qui invenit spolia multa.
Sim. 163 Iniquitatē odio habui & abominatus sū:
legem autem tuam dilexi.
Sim. 164 Septies in die laudem dixi tibi
super iudicia iustitiae tuae.
Sim. 165 Pax multa diligentibus legem tuam:
& non est illis scandalum.
Sim. 166 Expectabam salutare tuum Domine:
& mandata tua dilexi.
Sim. 167 Custodivit anima mea testimonia tua.
& dilexit ea vehementer.
Sim. 168 Servavi mandata tua & testimonia tua:
quia omnes viae meae in conspectu tuo.

161 Principes me persecuti sunt sine iusta causa; sed a verbis iussionum tuarum trepidavit magis cor meum, quam a principibus persecutoribus meis. 162 Latitudo exultabo propter verba promissorum tuorum, tamquam is qui multa hostium devictorum spolia reperit. 163 Iniquitatem omnem & mendacium odivi & abominatus sum: tuam autem legem dilexi. 164 Septies saepiusque in die te laudavi de iudiciis tuis iustis, quibus omnia moderaris ex aequo. 165 Pax magna & animi tranquillitas est diligentibus legem tuam; & nullum est offendiculum illis amatoribus legis tuae, quo corruant & pereant. 166 Jugiter expectabam adiutorium tuum salutiferum Domine: tuaque mandata dilexi & feci. 167 Anima mea custodivit praecepta, quae testimonia sunt voluntatis tuae: quae & vehementer dilexit. 168 Custodivi mandata tua, & quae testificatus es, tibi placere, nam viae actionesque vitae meae omnes coram te sunt, nihilque te latet.

ORATIONES.

Sim. 166.
Gen. XLIX.
18.

Sim. 168.
Sic distingui,
tur apud
Apollinariū
318

Brev. Mozarab. fol. 179.

1 **P**ax multa diligentibus legem tuam, Domine; & non est in ipsis scandalum. praestata, ne ullis umquam cogitationibus perturbentur, qui amoris tuo nihil in hoc mundo praeposuerunt. Per Dominum nostrum Jesum Christum.
2 **F**ac nos, Domine, super eloquia tua laetantes, in tuis laudibus assidue gloriari: ut in pacis tuae amore servati, minas principum minime formidemus. Per Dominum.
3 **I**n dilectione tua, Deus, sit pax diligentibus te: & quia laetaris in pacis bonitate, pacis tuae superemus odium; & de charitate nostrorum cooperiamus (multitudinem) peccatorum: sicque mandata tua servemus, ut ad conspectus tui gloriam, charitatis dulcedine perducamur. *R.* Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R.* Amen.

A a a

BEDA.

XXII. Thau . Signum vel Consummatio .

Ad vigesimam secundam litteram, Domino juvante, perventum est; in qua Sanctorum chorus, quantum ad finem Psalmi vincit, tantum se Christo desiderat proximari. petit enim, ad adventum Domini Salvatoris, quem fidelium devotio ineffabili desiderio sustinebat, ut ovem perditam revocare pietatis suae munere dignaretur. Ipse ergo est nobis cunctarum Consummatio virtutum: quia quicumque eum videre meruerimus, nil ultra querere opus habemus. ipsius est Signum, quo redempti, canimus; Signatum est super nos lumen vultus tui Domine.

Thau . 169 **A**ppropinquet deprecatio mea in conspectu tuo:
Domine juxta eloquium tuum da mihi intellectum.

Thau . 170 Intret postulatio mea in conspectu tuo:
secundum eloquium tuum eripe me.

Thau . 171 Eruclabunt labia mea hymnum,
cum docueris me justificationes tuas.

Thau . 172 Pronunciabit lingua mea eloquium tuum:
quia omnia mandata tua, aequitas.

Thau . 173 Fiat manus tua ut salvet me:
quoniam mandata tua elegi.

Thau . 174 Concupivi salutare tuum Domine:
& lex tua meditatio mea est:

Thau . 175 Vivet anima mea, & laudabit te:
& judicia tua adjuvabunt me.

Thau . 176 Erravi sicut ovis quae periit:
quaere servum tuum; quia mandata
tua non sum oblitus.

334

169 Perveniat in conspectum tuum acceptabilis intenta hac deprecatio mea Domine: & da mihi intelligentiam rectam ad normam verbi tui. 170 Ingre-diatur coram te grata, hac mea postulatio Domine: & juxta verbum promissionis tuae ab omni me malo libera. 171 Ex imo pectore labia mea promant laudem tui, cum tu me interiori lumine, ac ductu me docueris juxta praecepta tua. 172 Loquatur lingua mea de verbis tuis: quia omnia mandata tua juxta sunt. 173 Fiat operatio omnipotentiae tuae ad salvandum me: quia prae omnibus aliis elegi mihi sectanda mandata tua. 174 Desideravi valde salutem illam, quae a te solo praestatur Domine: & lex tua est omnis mea meditatio atque oblectatio. 175 Vivat tibi anima mea, & te laudet: tuaque jura a me servata auxilientur mihi. 176 Aberravi plane a via recta mandatorum tuorum, quasi ovis perditus, quae aberrans ad gregem per se redire non potest: verum require tu me servum tuum, & in viam me rectam reduc; quia quamvis peccaverim, mandatorum tamen tuorum non sum oblitus.

O R A T I O N E S.

1 **I**ntroeat, Domine, oratio nostra in conspectu majestatis tuae: & sicut nos ab erroribus pristinis ut oves perditas revocasti; ita fac, ut justificationum tuarum edocti praeconio, mereamur ad plenam pietatis tuae gratiam pervenire. Per Dominum nostrum &c.

* al. bonita-
tis.
* al. filios.

2 **P**alma totius * beatitudinis Deus; qui * fideles tuos, ut in lege tua ambulent, testimonio tua scrutentur, mandata custodiant, salubris provisor informas: concede nobis, justificationes tuas toto corde quaerere, eloquia tua intelligere, mirabilia tua praedicare: ut, qui haecenus quasi perditae oves erravimus, tuis piis humeris restituti paradiso gloriemur. Qui vivis & regnas cum Deo Patre in unitate Spiritus Sancti Deus per omnia saecula saeculorum. Amen.

Comment.
hujus Ps. Im.
tom. 7. S. Hieronymi.

3 **T**E, Domine, supplices deprecamur, ut judiciorum tuorum factores, mandatorum custodes, testimoniorumque scrutatores effecti; reperta perditae ove, industriam benigni Pastoris restituta Ecclesiastico ovili, sacris tuis humeris reportati, sanctorum Angelorum mereamur consortiis gloriari. Tibi gloria cum aeterno Patre & Spiritu Sancto in cuncta saecula saeculorum. Amen.

CXIX.

Canticum graduum.

Sensus my-
sticus.

Cantica graduum, cantica ascensionum sunt: unde in Græco significantius dicitur, ὁδὸν τῶν ἀναβαθμῶν, quod tantum ad superna tendunt: veluti si aliquis in foveam ceciderit, & ponatur scala unde ascendendi capiat facultatem. In foveam itaque captivitatis cum populus Israeliticus devenisset, cum tribularetur, clamavit ad Dominum, & exauditus est; in patriamque rediit: ita ut, urbe Temploque restaurato, diceret: Ecce nunc benedicite Dominum omnes servi Domini, qui statis in domo Domini. Quo exemplo, qui in peccati foveam cecidit, gradibus humilitatis, quibus superna repetat, opus habet. Qui bene Gradus quindecim vel in Psalterio descripti, vel in templo Salomonis compositi esse perhibentur, ut significant, nos per hebdomadam Legis, & octiduum Dominicae Resurrectionis ad superna posse resurgere: nec alias principem mundi evadere, nisi requies animae post carnem, quasi in septima aetate; & resurrectio carnis in finem, quasi in octavo, creatur. Propter hos quindecim Gradus, id est utriusque Testamenti scientiam, aqua diluvii, quae concava vallium, & planitiem campestrum in immensum exceperat, altissimos montes quindecim cubitis transcendisse narratur: quia fides Ecclesia, quae Baptismi undâ sacrat, cum gentiles mores facile superat; tamen philosophorum summa ingenia, virtutis culmine devincit: quia

quia & in hoc saeculo recte vivere; & in futuro vitam animae perpetuam cum corporis resurrectione credere, sperare, & diligere novit.

Per totum psalmum Propheta loquitur. In prima parte clamat ad Dominum, ut liberetur à labiis iniquis & à lingua dolosa: Ad Dominum, dum tribularer. Secundà, vehementer affigitur; quia in hac vita diutius commorans, aliena vitia sustinendo, malorum permixtione praegravatur: Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est.

Eusebius Caesariensis. De incolatu.

* Cardin. Thomaf. Sub persona David canitur, quando Saulis persecutionibus exulabat. Aliter, vox Christi ad Patrem de Judeis.

Pfalt. Syr. Anonymus: Canticum primum ascensionis, erat populus detentus in Babel, ut liberetur; ac proinde nos oramus, ut liberemur a daemonibus. vers. 15.

Pfalt. Arab. vers. 8.

Feria II. ad Vesperum.

S. Hier. Quindecim graduum Psalmi per quosdam profectus nos ad summam perducunt, ut in atriis Domini possimus dicere: Ecce nunc benedicite Dominum omnes servi Domini in atriis domus Dei ejus.

PSALMUS AD PRECANDUM.

Propheta.

AD DOMINUM, CUM TRIBULARER CLAMAVI, ET EXAUDIVIT ME.

- † 2 Domine libera animam meam à labiis iniquis
- 3 & à linguâ dolosâ.
- † 4 Quid detur tibi, aut quid apponatur tibi ad linguam dolosam?
- † 5 Sagittae potentis acutae
- 6 cum carbonibus desolatoriis.
- † 7 Heu mihi! quia incolatus meus prolongatus est:
- 8 habitavi cum habitantibus Cedar:
- 9 multum incola fuit anima mea.
- † 10 Cum his qui oderunt pacem, eram pacificus:
- 11 cum loquebar illis, impugnabant me & gratis:

*. 10. 11. Sic distinguitur apud Apollinariū.

I Canticum pro ascensionibus, sive profectio- nibus populi a captivitate & exilio ad patriam Je- rusalem. PROPHETA. 1 Cum in captivitatis tri- bulatione essem, clamavi ad Dominum: qui & exau- divit me. 2 Domine libera animam meam ab inimici oppressoris mei verbis injustis & mendacibus, 3 & a doloso sermone. 4 Ecquid emolumenti dandum est ti- bi; quidve supplicii afferendum est tibi ob linguam tuam fraudulentam, popule Babyloniae, qui me in ser- vitutem redeigisti? 5 Acuta planè sagittæ ab omni- potente Deo tibi dandæ sunt & infigendæ, 6 una cum ignitis carbonibus, cuncta vastantibus ac desolantibus. 7 Heu me miserum! quia peregrinatio hæc mea longè ab Jerusalem in longum tempus protracta est: 8 diu habitavi exsul in tentoriis, ut habitare solent Cedareni in Arabia: 9 multoque tempore peregrinata est ani- ma mea. 10 Erga istos odientes pacem eram ego pa- cificus: 11 at cum dicerem illis verba pacata, ipsi & contrario gratis & sine causa mecum semper bella- bant.

I. Gradus: Af- flictio.

O R A T I O N E S.

MSS. * al propu- gnator.

1 **T**ribulationum nostrarum optime * mitigator, Deus; libera animas fidelium à labiis de- trahentium iniquorum: ut adjutoriis spiritualibus praeunitae, nullis impugnationi- bus adgraventur. Per Dominum.

Brev. Moz- rab. fol. 199.

2 **A**d te Dominum, dum tribulamur clamamus: ut nos à labiis iniquis liberes, & à lin- gua dolosâ tutes: nec blandientibus iniquitatem nos humiliter; nec recessum à verita- te suadentibus, ad sensum nostrum incurves. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.

fol. 199.

3 **M**ultum peregrinantem animam nostram in tabernaculis Cedar, tu Christe, lux vera justitiae, peccatorum nostrorum tenebris exue; & sanctae claritatis tuae luce per- funde: ut & in hoc mundo cum odientibus pacem pacifici, & in futuro saeculo cum filiis Jerusalem, sanctâ confoederante concordia, mereamur esse beati. R. Amen. Per mise- ricordiam tuam Deus &c.

fol. 211.

4 **C**hriste Dei Patris individua proles, qui, adsumpto homine, laqueos iniquae linguae, perpeffus es; tu Ecclesiam tuam ab omnium passionum inlecebris libera; à nocibili- tate labiorum detrahentium inlaesam conserva: quatenus à rugientibus ministris, scilicet diabolicae potestatis, exempta, tibimet caelesti in curiâ inhaereat gloriosa. (R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.)

Sensus my- sticus.

Primò in tribulatione positus Propheta, ad exemplum Publicani illius, qui transo petiore oculos elevare non audebat ad caelum; liberari se petit à labiis iniquis & à lingua dolosa. Nunc autem respirans ad secundum gradum, oculos levavit ad montes, ad intercessores utique Sanctos; quorum suffragio munera superna mereretur. Hoc enim ex persona sua loquitur Propheta; qui tamen & ipse Mons erat, & patriarcha mirabilis; sed ideo per istos gradus competenter ascendisse se retulit, ut nobis ignorantibus, caelestium virtutum genera distinctâ narratione monstraret.

CXX.

Canticum graduum.

B E D A.

Propheta (ut diximus) ad caelestem Jerusalem conscendens; primo membro ad Sanctorum merita elevarse se dicit oculos, ut eorum precibus adjuvaretur; ne mens illius hostili impugnationi succumberet: Levavi oculos meos. Secundo ordine indubitanter sibi promittit, quod se integre noverat postulasse; docens, ut quotiens bona fixo corde petimus, concedi nobis sine dubitatione credamus: Dominus custodit te, (Dominus protectio tua,) & reliqua.

Eusebius Caesariensis. Reditus a Babylone, & a dispersione.

S. Athanasius. Psalmus gratiarum actionis.

* *Cardin. Thomas. Prædicatio, vel institutio supplicationis, quæ populo in Babylone posito conveniat. Aliter, Psalmi graduum dicuntur, quia in ascensu Templi canebantur singuli Psalmi per singulos gradus. Aliter, vox Ecclesiæ ad Apostolos.*

Pfalt. Syr. Anonymus: Ex Psalmis ascensionis Babel, & promissiones bonorum. vers. 10.

Pfalt. Arab. vers. 10.

Feria II. ad Vesperum.

S. Hier. Iste Psalmus secundam ascensionem continet, cujus titulus est: Canticum graduum; plures enim sunt significantes ascensum nostrum, qui fit in corde ad Deum a convulle plorationis, idest ab humilitate contributionis.

PSALMUS AD IMPRECANDUM BENEDICTIONEM.

Propheta.

I LEVAVI OCULOS MEOS IN MONTES, UNDE VENIET AUXILIUM MIHI

ψ. 2. II. Paralip. XX. 17.

† 2 Auxilium meum à Domino, 3 qui fecit caelum & terram.

† 4 Non det in commotionem pedem tuum: 5 neque dormitet qui custodit te.

† 6 ecce non dormitabit neque dormiet qui custodit Israël.

ψ. 7. 8. Sic distinguitur apud Apollinariū. ψ. 8. Psal. XV. 8. CVIII. 11.

† 7 Dominus custodit te: 8 Dominus protectio tua, super manum dexteram tuam.

† 9 Per diem sol non uret te: 10 neque luna per noctem.

† 11 Dominus custodit te ab omni malo: 12 custodiat animam tuam & Dominus:

† 13 Dominus custodiat introitum tuum & exitum tuum,

14 ex hoc nunc, & usque in saeculum.

II Canticum pro ascensionibus sive profectio- nibus populi a captivitate & exilio ad patriam Jeru- salem. **PROPHETA.** 1 In exilio constitutus, le- vavi oculos meos versus montes Jerusalem, ut vide- rem unde mihi auxilium veniret ad redeundum illuc. 2 Auxilium istud mihi veniet a Domino, 3 factore calis & terræ. 4 Qui Deus in profectioe tua ad Je- rusalem, o Israel, non permittat pedem tuum incidere in vacillationem & prolapsionem: 5 nec dormitantis more te negligat Deus custos tui. 6 ecce enim non dor- mitabit umquam neque dormiet, qui custodit Israelem. 7 Dominus te custodit: 8 Dominus te protegit instar umbraculi, semper assistens ad manum dexteram tuam. 9 Ideo non te sol interdiu aduret ardore; 10 nec te luna noctu percutiet nimio humore. 11 Dominus in- isto te itinere custodiat ab omni malo: 12 custodiat sanè animam tuam Dominus. 13 Dominus custodiat exitum tuum de terra exilii tui, & accessum & in- troitum tuum in patriam tuam Jerusalem, 14 jam ab hoc tempore & in aeternum usque.

II. Gradus: Pro- spectus ad Deum,

O R A T I O.

MSS.

Protege plebem tuam, non dormitans neque dormiens, Domine Deus, protector Israel: & ne uramur per diem, tu nos ab scandalis hujus mundi defende. Per Dominum no- strum Jesum Christum.

CXXI.

Canticum Graduum.

B E D A.

Sensus my- sticus.

Audivimus Gradum; intelligamus ad altiora conscensum: sed iste ascensus firmus est; qui Domino custodiente servatur. Ecce jam sublevaratur Propheta tertio gradu, secundis altior factus: & de ipsa letitia principium psalmi sumpsisse declaratur. In primâ parte gaudet se Propheta commotum, ad supernam Jerusalem esse venturum: ubi jam Sancti securâ prosperi- tate consunt; & cum Domino, misericordia ipsius largiente, judicabunt: Laetatus sum, & reliqua. Secundâ, loquitur ad cives Jerusalem, optans eis abundantiam pacis; quam se dicit charitate fratrum, & Domini amore prædicasse: Rogate quæ ad pacem, & reliqua.

Eusebius Caesariensis. Bonarum rerum latus nuncius.

S. Athanasius. Psalmus gratiarum actionis.

* *Cardin. Thomas. Quia in priore Psalmo audierat, Dominus custodiat introitum tuum, & exitum tuum; nunc pro- pterea letatum se esse dicit, quod sibi in domo Dei introitus sit repromissum. Aliter, vox Ecclesiæ ad Apostolos.*

Pfalt. Syr. Davidis ex Psalmis ascensionis. cum præcepit Cyrus, ut ascenderet captivitas: spiritualiter verò promissio bo- norum, vers. 19.

Pfalt. Arab. vers. 15.

Feria III. ad Vesperum.

S. Hier. Iste Psalmus tertius est ascensionis gradus, vocem hominis continens: cujus conversatio habetur in Calis.

PSALMUS AD MEDITANDUM.

Propheta.

I LAETATUS SUM IN HIS QUAE DICTA SUNT MIHI; 2 in domum Domini ibimus:

flantes

III. Canticum pro ascensionibus sive profectio- nibus populi a captivitate & exilio ad patriam Jerusa- lem. **PROPHETA.** 1 Laetatus sum in iis, quæ mihi dicta sunt a Prophetis dicentibus, 2 quod ab hoc exilio libe- rati,

III. Gradus: La- titia societa- tis sanctæ.

¶ 3.
Sic apud A-
pollinarium
& in cod. Va-
ticano.

- † 3 stantes erant pedes nostri in atriis tuis
: Jerusalem :
† 4 Jerusalem quae aedificatur ut civitas ;
5 cujus participatio ejus , in idipsum .
† 6 Illuc enim ascenderunt tribus ,
7 tribus Domini , testimonium Israël ,
8 ad confitendum nomini Domini :
† 9 quia illic federunt sedes in iudicio ,
10 sedes ÷ super : domum David .
† 11 Rogate ÷ quae ad : pacem ÷ sunt : Je-
rusalem .
12 ÷ Et : abundantia diligentibus te :
† 13 fiat pax in virtute tua ;
14 ÷ & : abundantia in turribus tuis .
† 15 Propter fratres meos & proximos
meos ,
16 loquebar pacem de te :
† 17 propter domum Domini Dei nostri
quaesivi bona tibi .

rati , citò ibimus ad domum Domini in Jerusalem : 3
ubi in atriis tuis jam olim consistebant pedes nostri , o
Jerusalem . 4 Hæc est Jerusalem , quæ rursus est re-
dificanda veluti civitas , 5 cujus participatio atque
consociatio in suis civibus sit coadunata simul ut olim
erat . 6 Ad eam enim urbem olim ascendebant omnes
Israeliticæ tribus , 7 tribus scilicet dicatæ Domino ,
juxta divinam contestationem & præceptum datum Is-
rael , illuc ascendendi , 8 tum ut profiterentur religio-
nem suam erga nomen & majestatem Domini ; 9 tum
etiam quia illic constituta erant solia & tribunalia ad
exercendum iudicium , 10 solia , inquam , super do-
mum & regnum Davidis . 11 Optate ergo a Domino
ea , quæ ad pacem tranquillitatem & quietem faciunt
Jerusalem . 12 Itaque bene sit , & bonorum abun-
dantia adsit iis qui te diligunt , o Jerusalem . 13 sit
& pax & prosperitas in munitione exercitus tui , &
in antemurali & ambitu murorum tuorum : 14 rerum-
que abundantia sit in turribus & propugnaculis tuis .
15 Caterum propter fratres meos & proximos amicos
meos , 16 ejusmodi pacem & tranquillitatem dice-
bam & optabam pro te , o Jerusalem : 17 & prop-
ter templum Domini Dei nostri , quod in te redifican-
dum est , quaesivi & optavi bona , quæ tibi Jerusalem
sancta prodesse .

O R A T I O .

MSS.

Ambulantibus in atriis domus tuæ , omnipotens Deus , pacis abundantiam largiri di-
gnare ; ut , dum te totâ aviditate cordium confitemur , bona tua in caelestibus capia-
mus . Per Dominum nostrum .

CXXII.

Canticum graduum .

B E D A .

Sensus my-
sticus .

Qui prius oculos ad montes levavit , nunc ad ipsum Dominum lumina sui cordis erexit .
Propheta metuens amittere quod tenebat ; & cautus ex ipsa parte , qua creverat ; primâ parte perseverantiam precum de-
votus exsequitur ; ut suscepta munera divino præmio contineret : Ad te levavi oculos meos . Secundâ Dominum deprecatur ,
ut donet ei misericordiam ; quia instigatione diaboli ab insultantibus multa patiebatur adversa : ut quem consortio suo macu-
lare non poterant , saltem superbis despectionibus macularent : Miserere nostri Domine , miserere nostri .

Eusebius Cæsariensis . Orationis .

S. Athanasius . Psalmus in sola interpellatione .

* Cardin. Thomas . Ex communi omnium persona , qui in captivitatem ducti sunt canitur , libertatem reversionis a Do-
mino postulantium . Aliter , vox Christi ad Patrem .

Psalt. Syr. Davidis : ex Psalmis ascensionis , diciturque ex persona Zorobabel principis captivorum , & oratio supplica-
tionis . vers. 10 .

Psalt. Arab. vers. 8 .

Feria III. ad
Vesperum .

S. Hier. Iste Psalmus quartum canticorum graduum pandit ascensum , in quo vir ille fidelis , qui dudum ad montes su-
stollens oculos , nunc proficiens jam in ascensu ad ipsum Celorum habitatorem eos erigit , dicens :

PSALMUS AD PRECANDUM .

Propheta .

- 1 **A**D TE LEVAVI oculos meos ,
2 qui habitas in caelis .
† 3 Ecce sicut oculi fervorum in manibus
dominorum suorum ;
† 4 sicut oculi ancillae in manibus domi-
nae suae :
5 ita oculi nostri ad Dominum Deum
nostrum ,
6 donec misereatur nostri .
† 7 Miserere nostri Dñe , miserere nostri :
8 quia multum repleti sumus despectione ;
† 9 ÷ quia : multum repleta est anima nostra :
10 opproprium abundantibus ,
11 & despectio superbis .

IV Canticum pro ascensionibus sive profectio-
nibus populi a captivitate & exilio ad patriam Jeru-
salem . PROPHETA . 1 Ad te levavi oculos & cor-
poris & mentis meæ , ut ex hoc me exilio liberet , 2 ad
te , inquam , qui gloriosum in cælo habes habitaculum .
3 Ecce quemadmodum oculi fervorum intenti sunt ad
manus dominorum suorum , ut ab eis victum ac defen-
sionem habeant ; 4 & quemadmodum oculi ancillæ in-
tenti sunt ad manus suæ dominae , ut necessaria consequa-
tur : 5 sic oculi nostri intenti sunt ad te Domine Deus
noster , 6 donec miserearis nostri . 7 Miserere ergo
nostri Domine , miserere nostri : 8 quia multum admo-
dum in hoc exilio repleti sumus contemptione & despi-
cientiâ ; 9 nam semper magis ac magis est repleta de-
spectione anima nostra : 10 & jamdiu fuimus ludi-
brio & probro his inimicis nostris , qui divitiis abun-
dant : 11 multoque tempore fuimus despectui hisce
superbis , nos nihili æstimantibus .

IV.
Gradus : In-
vocatio .

ORA-

- 1 **C**aelorum habitator Deus, ad te levamus oculos nostros, precantes; ut confutatis opprobriis superbiorum, misericordiam nobis solitam clementer indulgeas. Per Dominum nostrum Jesum Christum.
- Brev. Moza-
rab. fol. 42.
72. 94. 103.
111.
* al. caelestia
& terrae &c.
- 2 **A**d te, Domine, oculos nostros erigimus; quem * in caelestibus habitare, & terrae machinam virtute continere fatemur. miserere igitur nostri Domine, miserere; & peccatis nostris, pro quibus te metuimus, parce: ut contemptum nostrum pietate clementi respicias; & à delicti opprobrio dexterâ nos tuae virtutis eripias. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*
- fol. 90. 100.
125. 128.
- 3 **S**icut fervorum in manibus dominorum suorum sunt oculi; ita nostri ad te, Domine: quousque & peccantibus noxam dimittas, & vapulantium plagas minuas; impertiasque alimenta egenis; & medelam tribue vulneratis. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.
- fol. 155. 168.
- 4 **M**iserere nobis, Domine; expectationi nostrae quaesitum auxilium tribue: ut, qui superbiorum repleti sumus contemptu, defensionis tuae muniamur auxilio. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus &c.

CXXIII.

Canticum Graduum.

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Quia Gradus istos & una tantum Ecclesia, & innumerabilia ejus membra viritum conscendunt: modò in eis Psalmista singulari, modò numero loquitur plurali.

Memores sancti Confessores, quot pericula, Domino miserante, velut impetum torrentis evaserint; primo capite fatentur, se de tot arumnis solâ Dei misericordiâ liberatos: Nisi quia Dominus, & reliqua. Secundo, gratias agunt, quia non sunt decepti à persecutoribus; sed versa vice, contritis ipsorum insidiis, erepti: Benedictus Dominus qui non dedit nos.

Eusebius Caesariensis. Gratiarum actionis.

S. Athanasius. Psalmus gratiarum actionis.

* Gardin. Thomas. Etiam sub persona populi jam liberati cantatur, agentis gratias, cum enumeratione malorum, quae à Babilone pertulerant. Aliter, vox Apostolorum.

Psalt. Syr. Anonymus. Gratiarum actio. Ascensus. vers. 15.

Psalt. Arab. vers. 13.

Feria III. ad
Vesperum.

S. Hier. Isle Psalmus, quintus ascensionis est gradus, edocens virum illum fidelem proficere, qui per elevationem spiritualium oculorum ad Caelorum habitatorem, evincens omnes Diabolicae immisionis insidias, ita exorditur, dicens:

P S A L M U S A D M E D I T A N D U M.

Propheta.

ψ. 10.
Sic apud A-
pollinarium
& in alio co-
dice Vatic.

- 1 **N**ISI + QUIA: DOMINUS
ERAT IN NOBIS:
2 dicat nunc Israël:
3 nisi + quia: Dominus erat in nobis:
† 4 cum exsurgerent homines in nos,
5 fortè vivos deglutissent nos.
† 6 Cum irasceretur furor eorum in nos,
7 forsitan aqua absorbuisset nos.
† 8 Torrentem pertransivit anima nostra:
9 forsitan pertransisset anima nostra
aquam intolerabilem.
† 10 Benedictus Dominus, qui non dedit
nos in captionem dentibus eorum.
† 11 Anima nostra sicut passer erepta est
12 de laqueo venantium.
† 13 laqueus contritus est; & nos liberati
sumus.
† 14 Adjutorium nostrum in nomine Dñi,
15 qui fecit caelum & terram.

V. Canticum pro ascensionibus sive profectio-
nibus populi a captivitate & exilio ad patriam Jeru-
salem. PROPHETA. 1 Nisi Dominus adfuisset no-
bis, 2 dicat sancte Israël, 3 nisi Dominus adfuisset
nobis auxilio suo; 4 cum insurgerent isti homines
contra nos; 5 viventes adhuc & crudos nos jam
forsitan absorbuissent belluino more. 6 Et cum ipsi
furenter irascerentur contra nos, 7 tamquam inun-
dantes aquae jam forsitan nos submersissent. 8 Cum
per tumidum torrentem malorum transiret anima
nostra; 9 forsitan tunc transisset anima nostra per
aquam impermeabilem; cujus nos impetum & vim
sustinere & evadere non possemus. 10 Benedictione
& laude dignus est Dominus; qui nos non tradidit in
praedam eorum dentibus. 11 Anima enim nostra quasi
passerculus & avis erepta est, 12 de laqueo & insidiis
horum hostium, venatorum instar nos persequentium.
13 eorum enim laqueus jam disfractus est; & nos de
manu & vi illorum liberati sumus. 14 Quà tamen
in re auxilium nostrum fuit in nomine & potentia
Domini, 15 qui calum terramque creavit.

V.
Gradus:
Gratiarum
actio.

ORATIONES.

- MSS. 1 **C**onclude, Domine, hiantia ora malorum; qui saevis obrectationum dentibus nos vorare nituntur: ut, qui de nostra virtute diffidimus, nominis tui adiutorio muniamur. Per Dominum nostrum Jesum Christum.
- Brev. Moza- 2 **E**sto in nobis Domine Deus Israël: & malorum infestationem, ne deglutiamur, à rab. fol. 45. nobis repelle; nocivamque iracundiam, ne absorbeamur, comprime: sicque in nobis 105. torrens tuae voluptatis redundet, ut vitiorum torrentem anima nostra se sine discrimine pertransisse exultet: neque inimicorum dentibus lanienur; sed ereptos nos de venantium laqueis gratulemur. & tu adiutor noster heredita nos in possessione aeternâ; qui, coope-
rante Verbo tuo, Sanctoque Spiritu, fecisti caelum & terram. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*
- fol. 111. 114. 3 **A**djutorium nostrum in nomine tuo est, Domine. da nobis odisse mundi inlecebram; & venantium voluptatum praecavere muscipulam: ut ipse insidiantem perimas; ipse confidentem munias atque defendas. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*
- fol. 277. 4 **C**onverte, Domine, laqueos, quos nobis hi, qui animas nostras venari conantur, op-
ponunt: & adversantium nos insidias adiutorii tui opitulatione conturba: quia, nisi tu in nobis fueris, tam nos potest contraria virtus deglutire, quàm absorbere. esto servorum tuorum & custos & praevis: ut spiritualium nequitiarum muscipulas non incurrat: ut volatûs, quibus ad te venire nituntur, totâ alacritate exerceant. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

CXXIV.

Canticum graduum.

B E D A.

Sexto Gradu clamat nobis Propheta in Domino confidendum; ne laboremus in cassum.

Primâ commonitione propter populum fidelem confirmat, dicens, nullatenus commoveri posse, qui in Domino sunt confisi; reddens causam, quare peccatores supra sortem justorum non permittat excrecere: Qui confidunt in Domino. Secundo pre-
catur, ut rectis prosperitas; pravis vindicta proveniat: Benefac Domine bonis.

Eusebius Caesariensis. De restitutione in pristinum statum.

S. Athanasius. Psalmus, describens vitam virtute bonâ præditam.

* Cardin. Thomas. Ex persona eorum canitur, qui de captivitate redeunt, impugnatores suos, hoc est finitimas gen-
tes Deo adjuvante presserunt. Aliter, vox Ecclesiae.

Psalt. Syr. Ex Psalmis ascensionis: Anonymus. vers. 14.

Psalt. Arab. vers. 8.

S. Hier. Iste Psalmus, sextus habetur in canticis graduum, qui ex voce Propheta nos hortatur, ut, relictis secularibus
causis, in Deum tantum omnem confidentiam habeamus; dicens:

PSALMUS AD MEDITANDUM.

- Propheta. 1 **Q**UI CONFIDUNT IN DOMI-
NO, SICUT MONS SION:
2 non commovebitur in aeter-
num, qui habitat in: Jerusalem.
† 3 Montes in circuitu ejus:
4 & Dominus in circuitu populi sui
5 ex hoc nunc, & usque in saeculum.
† 6 Quia non relinquet Dominus virgam
peccatorum
7 super sortem justorum:
8 ut non extendant justî ad iniquitatem
manus suas.
† 9 Benefac Domine bonis & rectis corde.
† 10 Declinantes autem in obligationes,
11 adducet Dominus cum operantibus ini-
quitatem:
12 pax super Israël.

† 9. Sic apud A-
pollinarium.

† 12. Pf. CXXVII.
6. Galat. VI.
16.

VI. Canticum pro ascensionibus sive profectio-
nibus populi a captivitate & exilio ad patriam Jeru-
salem. PROPHETA. 1 Qui confidunt in Domino,
hi erunt firmi atque securi in Jerusalem, sicut ipsius
mons Sion: 2 nec concutietur ultra in aeternum, qui
habitaverit in Jerusalem. 3 Quemadmodum enim cir-
cum eam urbem sunt montes; ita & Dominus prote-
ctor erit circum populum suum 4 ab hoc tempore &
in aeternum usque. 5 Non enim permittet Dominus
virgam & sceptrum tyrannicum peccatorum diu dese-
vire 6 in ea loca, quæ divina sorte data sunt justis;
7 ne fortè justî desperatione vel pravorum exemplo
mittant & ipsi manus suas ad perpetrandas iniquita-
tes. 8 Benefac, queso, Domine bonis, & iis, qui recto
proboque sunt animo. 9 Qui autem defleunt in ob-
liquationes & contorsiones ad bonos ligandos & ob-
strangulandos; 10 hos Dominus abducet in aeternum
supplicium und cum iis, qui, quod iniquum est, faciunt:
11 quibus sublati, pax erit atque felicitas in Is-
rael.

VI.
Gradus Con-
fidentia.

ORA-

- 1 **R** Epelle Domine nequitias insurgentium malorum à sorte justorum : ut ; qui in te toto corde confidunt , nullis tentationum imbribus quatiantur . Per Dominum nostrum Jesum Christum .
- Brev. Moza- 2 **B** Eenefac , Domine , bonis & rectis corde : regimen salutaris impende ; atque in tuae rab. fol. 111. plebis custodiâ semper vigila ; & malignantium rabiem tuâ dexterâ fraena . *R. Amen .* Per misericordiam tuam Deus noster : qui es benedictus & vivis , & omnia regis in saecula saeculorum . *R. Amen .*
- fol. 143. 3 **C** Oncede nobis , Domine , sic in te firmiter confidere ; ne possit nos turbo inimici commovere : in monte Sion fidem nostram statue ; & in circuitu populi jugiter adesse dignare ; ne redemptorum numerositas concupiscat ad iniquitatem manus extendere : ac sic mundi delectamenta respuant ; ut obligationes noxias tuâ in virtute disrumpant ; tuamque bonitatem sacrâ donatione suscipiant . *R. Amen .* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

CXXV.

Canticum graduum .

B E D A .

Sensus my-
sticus .

Fest captivitatem omnium peccatorum , vocës beatorum ascendentium ad supernam Jerusalem quam suaviter offeruntur , ut in itinere arduo positi , sancto se carmine consolentur .

Sanctissimi viri , divinâ miseratione liberati , primâ parte psalmi gratias agunt ; quâ de obnoxietate scvissima peccatorum in tantam gratiam sunt recepti ; ut inter Gentes probarentur esse laudabiles : In convertendo . Secundâ deprecantur , ut captivitas eorum commutetur in gaudium ; subjungentes mirabilem veramque sententiam ; quia Qui seminant in lacrymis , in gaudio metent : Convertite Domine , & reliqua .

Eusebius Cæsariensis . De expectatione futurorum .

S. Athanasius . Psalmus gratiarum actionis .

* *Cardin. Thomas . In captivorum personam canitur , supplicantium pro libertate , atque dicentium , quanta bona & quanta clara laudatio absolutionem talem secutura sit . Aliter , convertente Domino captivitatem Sion , hoc est Hierosolymorum , quæ primâ domum redierat , facti sumus sicut desolati , non dicit consolati ; nondum est enim plena lætitia cæteris in captivitate positis . Aliter , vox Apostolorum de impiis Judæis .*

Psalt. Syr. Ex Psalmis ascensionis ; Anonymus . dicitur de Agæo & Zacharia , qui ascenderunt e Babel unâ cum captivitate . Spiritualiter verd expectatio bonorum futurorum , vers. 13 .

Psalt. Arab. vers. 10 .

Feria III. ad
Vesperum .

S. Hier. Isle Psalmus septimus graduum profert canticum , vel ascensum , in quo fidelis anima adversus criminum captivitatem in Dominum exultat , & dicit .

P S A L M U S A D M E D I T A N D U M .

Propheta .

V. 11.
Jere. XXXI.
9.

- 1 **I** N CONVERTENDO DOMI-
NUS CAPTIVITATEM SION ,
2 facti sumus sicut consolati .
† 3 Tunc repletum est gaudio os nostrum ,
4 & lingua nostra exultatione .
† 5 Tunc dicent inter Gentes ;
6 *Magnificavit Dominus facere cum eis .*
† 7 *Magnificavit Dominus facere nobiscû :*
8 facti sumus lætantes .
† 9 Convertite Domine captivitatem nostram ,
10 sicut torrens in austro .
† 11 Qui seminant in lacrymis , in exultatione metent .
† 12 euntes ibant , & flebant
13 mittentes semina sua .
† 14 venientes autem : venient cum exultatione ,
15 portantes manipulos suos .

VII. Canticum pro ascensionibus sive professionibus populi a captivitate & exilio ad patriam Jerusalem . PROPHETA . 1 *Quando Dominus faciet , ut revertamur in patriam nos , qui e Sion abducti fuimus in captivitatem ; 2 tunc facti erimus tamquam adeo consolati , ut præ lætitia videamur nobis somnare reditum nostrum veriùs , quàm illum revera fieri . 3 Eo tempore os nostrum impletum erit risu verbisque gaudii ; 4 & lingua nostra impleta erit divinâ laude exultanter . 5 Tunc post reditum nostrum in patriam de nobis inter Gentes infideles dicetur : 6 Magnificè certè se gessit Dominus cum istis . 7 Planè magnificè , & nos respondebimus , erga nos se Dominus gessit ; 8 factique sumus lætantes . 9 Reduc ergo Domine nos captivos in patriam tam celerrimè ; 10 quàm celerrimè reducitur in terram siccam torrens , flante austro . 11 Qui serunt cum lacrymis & mœrore , hi cum exultatione & gaudio metent . 12 hi ambulantes ibant & præ labore & arumna flebant , 13 dum jactarent in terram semina sua : 14 sed vice versâ redeuntes venient in domos suas cum exultatione & lætitiâ , 15 reportantes manipulos frugum suarum : eruntque in messe hilares , qui in semente fuerant tristes .*

VII.
Gradus : Patientia , & expectatio liberationis .

ORATIONES.

1 **C**onsole, Domine, populum tuum : & libera nos à captivitate pessima vitiorum : ut quod hic in lacrymis serimus, te retribuente cum gaudio metamus. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit & regat Deus in unitate Spiritus Sancti per omnia saecula saeculorum. *Amen.*

Brev. Moza.
rab. fol. 45.
114. 125.

2 **C**onverte, Domine, captivitatem nostram, ab inlecebrofis inimici seductionibus redimendo : & reple consolatione indulgentiae, quos desolatos prospicis ob admissionem nequitiae : da nobis, quaesumus, contriti cordis humilitatem quaerere ; & inquinamenta, quae nos polluant, fluentis lacrymarum abluere : sic etiam confessionis remedia seramus in lacrymis, ut indulgentiae fructus metamus in gaudiis. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster : qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

fol. 122.

3 **R**eple, Domine, gaudio os nostrum ; & linguam nostram exultatione locupleta : ut, qui in lacrymis seminamus verbum vitae, metamus in gaudio fructum justitiae. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus *Ec.*

Comment.
hujus Psalm.
T. 7. S. Hieronymi.

4 **I**n tribulatione clamantes, elevamus mentis oculos ad te auxiliatorem Deum : ut eruas nos à saevis dentibus invidorum ; auferas à nobis sceptrum dominationis iniquae : ut, solitâ miseratione largitâ, dum à captivitate vitiorum absolvimur, caelestis Jerusalem aedificio, tamquam vivi lapides, connectamur.

CXXVI.

Canticum graduum Salomonis.

B E D A.

Sensus mysticus.

Ideo psalmus iste Salomonis titulo praenotatur, ut ipse fabricator Templi doceat, se nihil valere ad aedificationem ejus sine Domini auxilio. Mystice autem Salomon, qui Pacificus interpretatur, Christum significat : de quo Apostolus ait : Ipse est enim pax nostra, qui fecit utraque unum : id est Circumcisionem & Praputium unâ fide conjunxit. Unde rectissime propter distinctionem Testamentorum, Salomonis nomen & hic post septem Gradus in capite otio reliquorum, & supra post septuaginta psalmos in capite octuaginta sequentium constat annotatum.

Exsultans Propheta, quod novi Testamenti gratiam praevideret in spiritu ; ne cui de tanto munere praesumptio pernicio-
sa surriperet, Primo ingressu docet, ne quis propriis viribus aliquid boni applicet ; cum omnia in divina potestate sint posita ; nec praecurrere velit tempus, Domini ordinatione dispositum : Nisi Dominus aedificaverit domum. Secundo modo, de ipso Domino, deque ejus Apostolis loquitur, vel quicumque ejus mandata perficiunt : Ecce haereditas Domini.

Eusebius Caesariensis. De aedificatione Ecclesiae.

S. Athanasius. Psalmus in narratione.

* Cardin. Thomas. Carmen hoc, licet Salomonis personae, constituentis domum Domini, congruat ; Propheta tamen & secundae aedificationi aptandum est, quam adnuebantur reversi de Babylone ; quia utraque cassa esse, nisi Deo custode & praeside, videretur. Aliter, vox Christi ad futuram Ecclesiam.

Psalm. Syr. Ex Psalmis ascensionis, dictus a Davide de Salomone. dicitur quoque de Ageo, & Zacharia ; qui urgebant struendam Templi. vers. 14.

Feria IV. ad Vesperum.

Psalm. Arab. vers. 13.

S. Hier. Ideo Psalmus iste Salomonis titulo praenotatur, ut ipse fabricator Templi doceat se non valere aedificationem ejus consummare, nisi Domini auxilio.

PSALMUS AD MEDITANDUM.

Propheta.

1 **N**ISI DOMINUS AEDIFICAVIT DOMUM ;

2 in vanum laboraverunt qui aedificant eam.

† 3 Nisi Dominus custodierit civitatem ;

4 frustra vigilat qui custodit eam.

† 5 Vanum est vobis ante lucem surgere :

6 ÷ surgite : postquam federitis,

7 qui manducatis panem doloris.

† 8 Cum dederit dilectis suis somnum ;

9 ecce hereditas Domini, filii,

10 merces fructus ventris.

VIII Canticum pro ascensionibus sive professionibus populi a captivitate & exilio ad patriam, Jerusalem : aptum & congruens Salomoni, qui domum tum Dei tum suam aedificavit. PROPHETA.

VIII.
Gradus : Dei
Gratia & Fa-
vor.

1 Nisi Dominus adjutorio suo construxerit aliquam domum, vel aliquam ampliaverit familiam ; 2 in vanum certe laboraverint qui eam construere conantur vel ampliare. 3 Nisi Dominus tuitione sua custodierit civitatem aliquam atque rempublicam ; 4 in vanum vigilat qui custodit eam. 5 Deo non juvante, vanum est vobis quod diluculo vigilatis ad aedificandam domum, custodiendamque civitatem. 6 Festinanter sanè surgite postquam noctu paululum quieveritis vos, 7 qui cum dolore & erumna panem comeditis in laborando pro vestra domo vel civitate : sed hac nihil vobis proderunt, nisi sua vos gratia Dominus adjuverit. 8 E contrario autem etiam, tum cum dederit ille dilectis suis somnum & quietem sine ulla eorum solitudine & anxietate, 9 tunc praeter quoque humanam spem dantur illis a Domino hereditas & filii, 10 & mer-

Sicut

Bbb

ces

- † 11 Sicut sagittae in manu potentis;
12 ita filii excussorum.
† 13 Beatus vir qui implevit desiderium
suum ex ipsis:
14 non confundetur cum loquetur inimi-
cis suis: in porta.

ces & premium ex fructu ventris facundi ad amplian-
dam domum & familiam. 11 Et quemadmodum sagittae
in manu alicujus viri robusti, virum ipsum adversus
hostes defendunt: 12 sic filii isti parentum, quos Deus di-
lexerit, expediti & prompti ipsos parentes, si concussi
fuerint & vexati, defendent ab iis, qui illos concusserint
& exagitaverint. 13 Felix sanè, qui impleverit dese-
derium suum talibus filiis, quos optaverat: 14 quia eo-
rum ope tutus, non pudebit, cum loquetur & discepta-
bit cum inimicis suis in porta civitatis & in foro.

O R A T I O N E S.

MSS.

- 1 **D** Omorum spiritualium aedificator Deus, ut nos custodias deprecamur, imple in te
desiderium nostrum; & Electis tuis nos adjuuge pro meritis. Per Dominum no-
strum Jesum Christum.
2 **D** Omorum spiritualium aedificator Deus, ut nos custodias, deprecamur; &, ut nos
Electis tuis adjuungere digneris, imple amore tuo desiderium & voluntatem no-
stram. Per.

CXXVII.

Canticum graduum.

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Quàm sit magnificus novus Gradus, numerus ipse declarat; qui, trina triplicatione protentus, sanctum nobis Trinitatis
culmen ostendit. Merito ergo & in tali Gradu, & ubique Timor Domini nobis commendatur; quibus custos necessarius com-
probatur.

Primo membro Propheta sub quibusdam allusionibus enumerat bona timentium Dominum; ut animos devotorum ec-
clesiæ præmiis calore succendat: Beati omnes qui timent Dominum. Secundo, benedicit eos, ut gaudia aeterna recipiant; ne
quis hunc timorem suavisimum pertimescat: Benedicat tibi Dominus ex Sion, & reliqua.

Eusebius Caesariensis. Vocatio Gentium.

S. Athanasius. Psalmus, beatitudinem proclamans.

* Cardin. Thomas. Reversos de Babilone docet fudere debere virtutibus, quando irremunerata talis non possit esse devo-
tio. Aliter, Propheta de Christo ad Ecclesiam dicit.

Psalm. Syr Ex Psalmis ascensionis; Anonymus: dicitur de Zorobabel principe Judæ, & sollicitationis adificiis. Innuit
etiam in eo vocationem gentium. vers. 14.

Feria IV. ad
Vesperum.

Psalm. Arab. vers. 10.

S. Hier. Iste Psalmus in nono ascensionis gradu vel cantico timorem dilectionemque Dominicam insinuat, dicens:

P S A L M U S A D M E D I T A N D U M.

Propheta.

v. 3.
Isai. III. 10.

- 1 **B**EATI OMNES QUI TIMENT
DOMINUM,
2 qui ambulant in viis ejus.
† 3 Labores manuum tuarum: quia:
manducabis;
4 beatus es, & benè tibi erit.
† 5 Uxor tua sicut vitis abundans
6 in lateribus domus tuæ.
† 7 Filii tui sicut novellae olivarum
8 in circuitu mensæ tuæ.
† 9 Ecce sic benedicetur homo qui timet
Dominum.
† 10 Benedicat tibi Dominus ex Sion:
11 & videas bona Jerusalem
12 omnibus diebus vitæ tuæ:
† 13 & videas filios filiorum tuorum,
14 pacem super Israël.

IX Canticum pro ascensionibus sive profectio-
nibus populi a captivitate & exilio ad patriam Jeru-
salem. PROPHETA. 1 Beati & felices omnes ii,
qui timent offendere Dominum; 2 qui quidem in
cursu vitæ suæ incedunt per vias mandatorum Do-
mini. 3 Quoniam autem tu, qui Deum times, co-
medes parta laboribus manuum tuarum; 4 idcirco
beatus es, & benè tibi erit. 5 Uxor tua facunda
similis viti fructifera erit 6 intra latera domus tuæ;
7 filiique tui virentes & vegeti, similes novellis plan-
tulis olearum, 8 aderunt tibi circum mensam tuam.
9 Ecce enim homo, qui timet Dominum, hoc modo
benedicetur. 10 Beneficentia sua tibi benedicat Do-
minus, qui colitur in Sion, 11 videasque bona fe-
licitatemque Jerusalem, ad quam nunc pergis, 12 re-
liquis diebus omnibus vitæ tuæ; 13 & videas filios
filiorum tuorum; 14 & pacem videas super totum
Israel.

IX.
Gradus, Ti-
mor & Obe-
dientia Do-
mini.v. 14.
Ps. CXXIV.
Galat. VI. 16.

O R A T I O N E S.

- 1 **T**imentibus nomen tuum, Domine, beatitudinem largire perpetuam: ut talis nobis
actio, talisque sit vita, quæ celsum de bonis fructibus meritum reportet ad sydera,
Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Deus,

Brev. Moza-
rab. fol. 45.
101. 112.

DEus, qui timentes te, beatos Prophetali voce pronuncias; da in nobis tui timoris obsequia beneplacita; ut ex hoc in viis tuis ambulare nos facias. sitque, te gubernante, labor noster tuis oculis placitus; cujus fructus tempore remunerationis efficiatur suavissimus: ac sic labor ipse de charitate studeatur, ut apud te fruges ejus in beatitudine recon-
dantur. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

CXXVIII.

Canticum graduum.

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Quia laborantes in vinca Domini, denario regni remunerantur aeterni, in decimo Gradu tolerantia passionum suade-
tur; cum crebra Ecclesie commemoratur afflictio.

In prima positione Propbeta monet Israel, ut dicat, quot certamina vel insidias a suis pertulerit hostibus; ne quis fi-
delium de propriis possit desperare pressuris: Saepe expugnaverunt me. Secunda, inimicis Ecclesie per parabolas imprecatur,
quod eis in judicio futuro noverat esse venturum: Confundantur & convertantur retrorsum.

Eusebius Caesariensis. Victoria militie Dei. (al.) Passiones Christi.

S. Athanasius. Psalmus gratiarum actionis.

Cardin. Thomas. Docet, reversuros de Babylone & meminisse veterum honorum, & pro felicitate presenti gratias re-
ferre; ex persona ergo revertentium formatur oratio. Aliter, vox Ecclesie.

Pfalt. Syr. Ex Psalmis ascensionis; Anonymus: de angustia populi. quod autem ad nos, innuit nobis victoriam atque
triumphum cultorum. vers. 13.

Pfalt. Arab. numerus vers. 13.

Feria IV. ad
Vesperum.

S. Hier. Iste Psalmus decimum nobis profert vel canticum vel ascensum; qui, ex voce prophetica inchoans, docet incessan-
ter resistere nequitii impugnantibus, ne nos expugnent.

PSALMUS AD MEDITANDUM.

Propbeta.

- 1 **S**AEPE EXPUGNAVERUNT
ME A JUVENTUTE MEA;
- 2 dicat nunc Israel:
- † 3 saepe expugnaverunt me a juventute
mea:
- 4 etenim non potuerunt mihi.
- † 5 Supra dorsum meum fabricaverunt
peccatores:
- 6 prolongaverunt iniquitatem suam.
- † 7 Dominus justus concidit cervices pec-
catorum.
- 8 Confundantur & convertantur retror-
sum omnes qui oderunt Sion.
- † 9 Fiant sicut foenum tectorum,
- 10 quod priusquam evellatur, exaruit:
- † 11 de quo non implevit manum suam qui
metit;
- 12 & sinum suum, qui manipulos colligit:
- † 13 & non dixerunt qui praeteribant: Be-
nedictio Domini super vos:
- 14 benediximus vobis in nomine Domini.

X Canticum pro ascensionibus sive profectio-
nibus populi a captivitate & exilio ad patriam Jeru-
salem. PROPHEA. 1 Sapius quidem oppugna-
verunt & infestaverunt me a juventute mea; 2 ita
nunc dicat Israel: 3 sapius quidem expugnaverunt me
a juventute mea Babylonii; 4 sed non prevaluerunt
mihi, ut me funditus exscinderent. 5 Peccatores isti
multa & gravia onera fabricaverunt supra dorsum
meum: 6 & in longum protraxerunt iniquitatem
suam, qua me affligebant. 7 sed justus Dominus sem-
per consuevit confringere cervices peccatorum. 8 Ita-
que pudore perfundantur, spe sua frustrati, & aver-
tantur & repellantur retrorsum omnes, qui oderunt
Sion. 9 Fiant similes herbae, quae in tectis nascitur, 10
quae statim ut viruerit, antequam inde vellatur, jam
aruit: 11 de qua herba infrugifera manum suam num-
quam implevit bonarum segetum messor; 12 & de
qua nec sinum suum unquam implevit, qui manipulos
frugum colligit; 13 & pro qua herba nullo tempore
transeuntes dicere potuerunt, ut in agris & segetibus
ad messores frugum dici solet: Benedictio & benefi-
centia Domini veniat super vos, messores: 14 vel,
bene precati sumus vobis, o messores, Domini auxi-
lio implorato.

X.
Gradus: To-
lerantia Pas-
sionum.

O R A T I O N E S.

MSS.
* al. omni-
bus impu-
gnantium.

Brev. Moza-
rab. fol. 94.
246.

* al. convi-
via.

- 1 **A**B* omnium impugnationum nequitii Ecclesiam tuam, Domine, dexterarum tuarum prote-
ctione defende: ut inimicis retrorsum conversis; sacris a te benedictionibus replea-
tur. Per Dominum nostrum Jesum Christum.
- 2 **D**omine Jesu Christe, qui pro nostrae salutis remedio impiorum sustinuisti * commer-
cia; auxilii tui ope nos protege adversus impugnantium mala: ac, ne dorsum no-
strum delicti comprimat sarcina; impone humeris nostris praeceptis Euangelicis onera sua-
via: per quae peccati fabricam destruas; & compagibus sacris nos virtutum meritis con-
struas. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia
regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

fol. 170. 208.
* al. expu-
gnant.

* al. dedica-
tione.

Ecce, Domine, supra Ecclesiae tuae dorsum iniquitas onerosa peccantium fabricata est superborum; cum incorrigibiles moribus, membra tua atrociter * premunt. da ergo, quaesumus, nobis, ita tolerantiae virtute fulciri; ut eos, quos in dorso animae nostrae sanandos portamus, salubriter nobiscum ad caeleste stabulum reportemus: quò, uno ac singulari denario cum illis accepto, & nos * praedicatione mereamur percipere lucrum, & ipsi de obedientia capiant nobiscum praemium sempiternum. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Ec.*

CXXIX.

Canticum graduum.

B E D A.

Sensus my-
sticus.
* el. peccata
ad integrum
cavere.

In Gradu undecimo collocatus Propheta, poenitentiae se satisfactione prostermit: quia nec sanctus quisque in carne constitutus, * peccato ad integrum carere potest. Sed & hoc dicendum. quia omne peccatum quasi undenarium est; quia Eccalogi perfectionem transgreditur.

Clamat Propheta ad Dominum, ut de peccatorum profundo liberetur benevolentia boni Judicis de calamitatibus indicatis. nec mora, ad gratulationis gaudia venit: ut agnoscerent poenitentes, quantà gratia suscipiantur, quibus tam velox medicina praestatur: De profundis clamavi. (& A custodia matutina.)

Eusebius Caesariensis. Narratio Martyrum.

S. Athanasius. Psalmus in sola interpellatione.

* Cardin. Thomas. Sub persona de Babilone canitur, illorum videlicet, qui ibi meritis eminebant. Aliter, legendus ad lectionem Jonae Prophetae.

Psal. Syr. Ex Psalmis ascensionis: dicitur de Nebe Sacerdote, & innuit in eo precationem Martyrum. vers. 16.

Psal. Arab. vers. 10.

Feria IV. ad
Vesperum.

S. Hier. Iste Psalmus undecimum nobis ascensionis gradum pandit, & canticum; qui fidelis anima conatum ad altiora tendentem praefert, dum se in profundo quasi immersum queritur, nos ad intelligenda caelestia provocat, dicens:

VI. PSALMUS POENITENTIALIS AD PRECANDUM.

Propheta.

* r.

Pl. LXVIII.

3. Thren. III.

55.

* 3. 4. 5.

Sic distingui-

tur apud A-

pollinarium.

* 4.

Pl. CXLII. 3.

* 7.

Sic apud A-

pollinarium.

* 14.

Sic apud A-

pollinarium.

DE PROFUNDIS CLAMAVI
AD TE, DOMINE:

† 2 Domine exaudi vocem meam.

† 3 Fiant aures tuae intendentes in vocem
deprecationis meae.

† 4 Si iniquitates observaveris Domine;

† 5 Domine, quis sustinebit?

† 6 Quia apud te propitiatio est,

† 7 & propter legem tuam, sustinui te
Domine.

† 8 Sustinuit anima mea in verbo ejus:

† 9 speravit anima mea in Domino.

† 10 A custodia matutina usque ad noctem,

† 11 speret Israel in Domino:

† 12 quia apud Dominum misericordia;

† 13 & copiosa apud eum redemptio:

† 14 & ipse redimet Israel ex omnibus ini-
quitatibus ejus.

XI. Canticum pro ascensionibus sive profectio-
nibus populi a captivitate & exilio ad patriam Jeru-
salem. PROPHETA. 1 Ex abyssu profunda malo-
rum ad te magno animi conatu clamavi, teque invo-
cavi Domine: 2 exaudi ergo Domine vocem hanc meam.
3 Aures tue sint, quaeso, attenta ad vocem hanc de-
precationis meae peccatoris. 4 Si iniquitates hominum
observare volueris, ut punias, Domine: 5 o Domine,
ecquis in conspectu tuo subsistet impune? 6 Quoniam
autem apud te est propitiatio, & es tu placabilis ini-
quitatibus nostris; 7 & ob legis tuae promissiones, pec-
catoribus ad te conversis factus, ego patienter exspe-
ctavi te mihi placandum Domine. 8 Patienter exspe-
ctavi veniam & reconciliationem anima mea, confissa
in verbo promissionis ejus: 9 speravit anima mea in
Domino. 10 A vigilia matutina, cum diluculo evigi-
lamus, ad noctem usque donec obdormiamus, 11 per-
petud indefinenterque speret Israel in Domino: 12
quia misericordia est apud Dominum; 13 & copiosa
redemptio ac liberatio ab adversis nostris apud eum est;
14 etenim ipse redimet Israel ex omnibus iniqui-
tatibus ejus; quibus antea tenebatur in miserrima
servitute captivus.

XI.
Gradus: Pec-
catorum de-
testatio.

O R A T I O N E S.

MSS.

1 **I**ntendat, quaesumus Domine, pietatis tuae aures in orationem supplicum; quia apud te est propitiatio peccatorum: ut non observes iniquitates nostras; sed impertias nobis misericordias tuas. *Per Ec.*

Brev. Moza-
rab. fol. 94.

2 **P**ateant aures tuae, Domine, orationibus nostris; quibus a nobis congrui clamoris sup-
plicatio dirigatur: quò & dignanter audiant, & in rebus petitis clementer respondeant.
& quia apud te multae sunt miserationes, rogamus te Deus; ne nos juxta multitudinem ini-
quitatum nostrarum condemnes; sed confitentes ac revertentes ad te, copiosâ miseratione
vivifices: ut clamorem nostrum ad te de profundis accipias, & exemptos nos a munda-
nis, in atriis tuis in gaudio perpetuae delectationis adsumas. (*R. Amen.* Per misericor-
diam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum.
R. Amen.

CXXX.

Canticum graduum. : David:

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Post labores penitentiae Propheta suavia canticorum nobis alimenta transmittit; totum videlicet hunc psalmum de mansuetudine atque humilitate decantans: ut quos labor praemissa confessionis affligerat, gloriosae devotionis dulcedo reficiat. Primo ordine Propheta, exemplo suo humilitatem & mansuetudinem docens populum utique Christianum, penam sibi gravissimam ponit, si mandata Domini non cum summa humilitate susciperet: Domine non est exaltatum cor meum. Secundo, conversus hortatur Israel jugiter sperare in Domino; quatenus tali spe roboratus, cunctas saeculi adversitates tolerare praevaleret: Speret Israel in Domino.

Eusebius Caesariensis. De animi humilitate.

S. Athanasius. Psalmus in sola interpellatione.

* Cardin. Thomas. Hic quoque Psalmus, suam Sanctorum in captivitate degentium personam cantatur. Aliter, vox Ecclesiae regnantis.

Psalt. Syr. Davidis; ex Psalmis ascensionis, diciturque de Jesu filio Ioseph, Sacerdote summo: & de humilitate. ver. 5.

Psalt. Arab. vers. 8.

Feria IV. ad
Vesperum.

S. Hier. Isse Psalmus duodecimus in hac ascensione vel cantici vel gradus habetur, qui nos ex persona Prophetae humilitatem, quam Christus in carne gestaturus erat, edocet, dicens:

PSALMUS AD HUMILITER DE SE SENTIENDUM.

Propheta.

DOMINE NON EST EXAL-
TUM COR MEUM:

2 neque elati sunt oculi mei:

† 3 neque ambulavi in magnis,

4 neque in mirabilibus super me.

† 5 Si non humiliter sentiebam (sed exal-
tavi animam meam)

† 6 sicut ablactatus, est super matre sua:

7 ita retributio in anima mea.

† 8 Speret Israel in Domino

9 ex hoc nunc, & usque in saeculum.

† 6.
Matt. XVIII.
3. I. Corinth.
XIV. 20.

XII. Canticum pro ascensionibus sive profectio-
nibus populi a captivitate & exilio ad patriam Jeru-
salem, inspiratum Davidi. PROPHETA. 1 Do-
mine, non se superbe extulit cor meum; 2 neque se
fastuose in altum elevaverunt oculi mei: 3 & non
arroganter aggressus sum & incesi per magnificentias
& res ac negotia majora, quae essent supra vires meas:
4 nec aggressus sum incedere perscrutando per admi-
rabilia, quae transcenderent captum meum. 5 Si hu-
mitem demissumque animum non habebam; sed extuli
superbe animum meum; 6 si, inquam, humilem de-
missumque animum non habebam, sicut animo humili
& non elato ablactatus infans, apud matrem suam est:
7 sic, ut mea mereretur superbia, condignum suppli-
cium retribuatur animae meae. 8 Speret Israel in Do-
mino 9 ab hoc tempore & in aeternum usque.

XII.
Gradus: Hu-
militas.

O R A T I O N E S.

MSS.

NE permittas nos exaltari in superbiis saeculi, omnipotens Pater: sed qui mitis es & hu-
milis corde, doce nos humilibus tibi placitis moribus consentire. (Qui vivis & re-
gnas cum Deo Patre in unitate Spiritus Sancti Deus per omnia saecula saeculorum.)

Brev. Moza-
rab. fol. 41.
101.

EXalta cornu nostrum, Domine, fidei Catholicae merito; &, ne maculetur mens super-
biae morbo, gressus nostros super mundi hujus latitudinem tribue ambulare: ne no-
xii incidamus in compedes; sed humiliter sentiendo, ad plenitudinem spei nobis condones
properare. (R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, &
omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.)

CXXXI.

Canticum graduum.

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Hic Gradus Incarnationis Dominicae sacramenta describit: dignum enim fuerat, ut post duodenarium Apostolorum nume-
rum, quasi caput omnium ipse tertius decimus adveniret: neque enim illo humilis, qui hactenus clamaverat de profundis,
subito se in tantam laudem potuisset erigere. sed David hoc loco Christus intelligendus est.

Primam parte Propheta verba Christi refert; quibus Patri promiserit requiem se non aliis sumere, nisi verae religionis
affectum humanis cordibus infudisset: Memento Domine David. Secundam dicit, esse cognitum, quod veraciter fuerat a Chri-
sto pollicitum, preces suas adjiciens, ut quantocius mundum salvaturus adveniret: Ecce audivimus eam. Tertia, promissio-
nem a Patre illi factam perhibet esse complendam; ut fructus uteri virginis thronum regni sedit aeternum: quatenus Ecclesiam
ejus benedicat; pauperes pascat; Sacerdotes glorificet; & potestatem ejus producat; inimicos ejus induat confusione; super
eum floreat sanctificatio aeterna iustitia: (Juravit Dominus David veritatem &c.)

Eusebius Caesariensis. Oratio Davidis, & apparitio Christi.

S. Athanasius. Psalmus in oratione.

* Cardin. Thomas. Idem argumentum est praesentis, & octuagesimi octavi Psalmi; praedicens quippe Propheta, quae cir-
ca populum in Babylone gesta sunt, inducit ipsum populum, velut commonentem Deum, quantam beatus David curam religio-
nis, & divini cultus habuerit; quantumque studium pro Templi aedificatione suscepit; qualiterque illum vicissim Deus re-
mune-

muneraturum se dixerit promissionibus, ad gentem ejus directis; vel ad eos, qui erant ex ejus genere regnaturi: & quia promissionum talium illi tendebant intentione, ut esset in illa tam imperii, quam populi communis utilitatis, idcirco hujusmodi Propheta Psalmos instituit, quibus spem populi nutriet, & credant manentem promissionem; saltem propter fidem, captivitatem esse laxandam: ut & populus solo patrio, & David posterius à viro instituantur imperio. Aliter; Propheta ad Patrem de Christo dicit.

Pfalt. Syr. Ex Psalmis ascensionis; Anonymus: cum vellent extruere domum Domino Sabaoth: & oratio Davidis: & revelatio Christi. vers. 37.

Feria V. ad Vesperum.

Pfalt. Arab. vers. 32.

S. Hier. Isse Psalmus habetur in Canticiis tredecimus graduum, qui per ascensionem profectum de adventu Filii Dei ex voce prophetica nos edocet, dicens:

PSALMUS AD PRECANDUM.

Propheta.
II. Reg. VII.
v. 1. 3. 4.
Sic apud Apollinarium.

MEMENTO DOMINE DAVID
ET OMNIS MANSUETUDINIS EJUS;

† 2 sicut juravit Domino, votum vovit Deo Jacob:

† 3 Si introiero in tabernaculum domus meae;

4 si ascendero in lectum strati mei;

† 5 si dederò somnum oculis meis;

6 & palpebris meis dormitationem,

† 7 & requiem temporibus meis:

8 donec inveniam locum Domino,

9 tabernaculum Deo Jacob.

† 10 Ecce audivimus eam in Ephrata:

11 invenimus eam in campis sylvae.

† 12 Introibimus in tabernaculum ejus:

13 adorabimus in loco, ubi steterunt pedes ejus.

† 14 Surge Domine in requiem tuam,

15 tu & arca sanctificationis tuae.

† 16 Sacerdotes tui induantur justitiam;

17 & sancti tui exsultent.

† 18 Propter David servum tuum,

19 non avertas faciem Christi tui.

† 20 Juravit Dominus David veritatem;

21 & non frustrabitur eam:

22 De fructu ventris tui ponam super sedem tuam.

† 23 Si custodierint filii tui testamentum meum,

24 & testimonia mea haec quae docebo eos:

† 25 & filii eorum usque in saeculum sedebunt super sedem tuam.

† 26 Quoniam elegit Dominus Sion;

27 elegit eam in habitationem sibi:

† 28 Haec requies mea in saeculum & saeculi:

29 hic habitabo, quoniam elegi eam.

† 30 Viduam ejus benedicens benedicam:

31 pauperes ejus saturabo panibus.

† 32 Sacerdotes ejus induam salutare:

33 & sancti ejus exsultatione exsultabunt:

† 34 Illuc producam cornu David:

35 paravi lucernam Christo meo.

XIII. Canticum pro ascensionibus sive professionibus populi a captivitate & exilio ad patriam, Jerusalem. PROPHETA. 1 Domine memento Davidis & totius mansuetudinis ejus in omni afflictione sua: 2 memento etiam, quemadmodum de ea domo tua sancta, ad quam reaedificandam advenimus, juraverit ille tibi, & votum voverit tibi Deo, quem Jacobi progenies colit, hoc nempe juramento & voto dicens: 3 Male sit mihi, si intravero in habitaculum domus meae; 4 vel si ascendero in lectum strati mei ad quiescendum; 5 aut si concessero somnum oculis meis, 6 & dormitationem palpebris meis; 7 & quietem temporibus capitis meis: 8 donec inveniam locum pro reponenda ibi Arca Domini, 9 nempe locum aptum ad construendum habitaculum Deo Jacobi. 10 Ecce jam nos audiveramus, cum adhuc in Babylonia, essemus captivitate, eam ipsam sanctam domum, licet nunc destructam, esse in hac Euphratæ regione non longe à Bethlehém: 11 & invenimus eam esse in campis sylvestis & sylvestribus Jerusalem, ad quam pervenimus. 12 Hic autem reaedificato templo, intrabimus in novum habitaculum Dei: 13 & prostrati adorabimus in loco, ubi steterat Arca, quæ erat veluti scabellum pedum ejus. 14 Surge itaque, ut ita dicamus, Domine, & veni in novum hoc domicilium tuum quietum & stabile, in quo perpetuo requiescas. 15 Veni, quasumus, huc tu & Arca, quam tibi sanctificasti; ad cujus olim praesentiam sæpe fortitudinem tuam monstrasti: quæ à Jeremia occultata captivitatis tempore, adhuc abscondita latet. 16 Sacerdotes tui, hic iterum ministraturi, a te induantur justitia & probitate morum, ut justè sanctæque tibi ministrent: 17 & tibi sanctificati & sacrati Levitæ ceterique pii fideles hic te laudent letantes in bonis. 18 Ob amorem tuum erga Davidem fidelem servum tuum, tuæque promissa illi facta, 19 ne averteris nunc faciem ejusdem uncti tui, quem tui christi matris unctione in regem consecrasti; populi tui quod minus restituas iterum regnum Judæ & Israelis, stabiliter mansurum in perpetuum. 20 Jurasti enim, Domine, Davidi juramentum verum, 21 quod nec irritum facies, dicens ei: 22 De fructu & prole ventris tui Messiam, qui ex stirpe tua nascetur, ponam super regium, thronum tuum, ut regnet in æternum. 23 Sed & si filii posterius tui custodierint pactum de servanda lege mea, 24 & observaverint præcepta illa testantia voluntatem meam, quæ ego docuero eos; 25 etiam ipsi procul dubio, & ipsorum filii secundum carnem, usque in saeculum sedebunt Reges super thronum tuum, regnantes in Israel atque Judæa majestate regali. 26 Quoniam autem Dominus elegit Sion, 27 eamque prælegit, ut in ea sibi habeat constructum habitaculum: 28 idcirco de ea dixit: Hic est locus, in quo stabiliter requiescam: 29 hic habitaculum habebō, quia illam ego prælegi. 30 Ejusdem urbis Sion viduas beneficentiâ meâ benedicendo benedicam, annonâ suppeditatâ largissimè: 31 ejusque pauperes panibus saturabo. 32 Ejusdem civitatis Sacerdotes induam justitiâ ac probitate morum, & ipsis, & aliis admodum salutare: 33 faciamque, ut sanctificati Levitæ ceterique pii fideles exsultanter exsultent in laude mei. 34 Ibi in Sion oriri faciam, floridumque efficiam robur & regnum Davidis: 35 eique, qui a me unctus fuit in Regem, præparavi atque promisi, me ibi daturum lucernam

XIII.
Gradus: Desiderium adventus Christi.

v. 13.
Ps. XCVIII.
5.
v. 14. &c.
II. Paralip.
VI. 41. 42.

v. 20.
Psalmus
LXXXVIII.
4. 5. 36. Act.
II. 30.
v. 22. &c.
II. Reg. VII.
12. III. Reg.
VIII. 25. II.
Paralip. VI.
16.

DEUS.
v. 28.
Ecclesiastici
XXXVI. 15.

v. 34.
Ezechiel.
XXIX. 21.
Luc. I. 69.

v. 35.
III. Reg. XI.
36. XV. 4. IV.
Reg. VIII. 19

† 36 Inimicos ejus induam confusione:
37 super ipsum autem effloreat sanctificatio
mea.

nam splendentem, & numquam deficientem posteritatis & regni, cujus non erit finis. 36 Et inimicos quidem ejusdem Uncti mei totos perfundam turpi pudore: 37 super ipsum autem effloreat regium illud sanctumque diadema ejus, quo ego eum a reliquis segregavi, mihi que sacravi.

O R A T I O N E S.

- 1 **I**N omni ingressu nostro memor esto nostri, omnipotens Deus: & indue nos sacerdotali iustitiâ; ut induci mereamur in tabernacula sempiterna. Per &c.
- 2 **V**espertinis laudibus jam praemissis, Domine, paramus lucernam Christo tuo, Domino ac Deo nostro: ut fructu iustitiae repleamur ad gratiam; & verbum vitae contineamus ad gloriam. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*
- 3 **S**ancte Domine, in cujus amore, martyris tui Romani piâ confessione laetamur: oramus te, quaesumus; ut, qui propter David servum tuum, Christi tui faciem non avertis, propter nos famulos tuos Sanctorum tuorum suffragia non retardes. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.
- 4 **E**xsurge Domine; & corda nostra tibi praeparentur in requiem: sitque in singulis Arcae tuae sanctificatio, meditatioque sanctitatis & operum nostrorum, lucerna Christus Dominus noster: ut, haec eo praeparante, fructu iustitiae repleamur ad gratiam, & verbo eundem vitae contineamur ad gloriam. Per eundem.

Brev. Moz-
rab. fol. 26.
In Vigilia
Nativitatis
Domini ad
Vesperum.
fol. 414.
De Sancto
Martyre.

Apud Alcu-
num col. 240

CXXXII.

Canticum graduum: David:

B E D A.

Post illam praecedentis psalmi sanctissimam praedicationem, in decimo quarto Gradu jam positus, Propheta populis beatam praedicat unitatem: ut, qui se Christiana religione constringunt, in una charitatis convenientia perseverent.

Hic psalmus, sicut & centesimus decimus sextus, divisionem non recipit: & rectè, quia & ille omnes gentes populosque ad unius Domini laudes; & iste ad unitatem fraternae dilectionis hortatur: Ecce quàm bonum & quàm jucundum.

Eusebius Caesariensis. De populo perfecto.

S. Athanasius. Psalmus, describens vitam virtute bonâ praeditam.

Cardin. Thom. Praedicat Propheta, duas & decem Tribus, quae prius semper dissidebant; post captivitatem in unam iudicandas esse concordiam. Aliter, vox Ecclesiae.

Feria V. ad
Vesperum.

Psalt. Syr. Davidis, ex Psalmis ascensus: dicitur de Mose & de Abarone, degentibus in Tabernaculo in domo Domini; & innuit in eo populum perfectum. vers. 8.

Psalt. Arab. vers. 7.

PSALMUS AD MEDITANDUM.

Propheta.

- 1 **E**CCE QUAM BONUM ET
QUAM JUCUNDUM,
2 habitare fratres in unum.
- † 3 Sicut unguentum in capite, quod descendit in barbam
4 barbam Aaron;
† 5 quod descendit in oram vestimenti ejus.
6 sicut ros Hermon, qui descendit in montem Sion.
- † 7 Quoniam illic mandavit Dominus benedictionem,
8 & : vitam usque in saeculum.

XIV Canticum pro ascensionibus sive professionibus populi a captivitate & exilio ad patriam, Jerusalem, inspiratum Davidi. PROPHETA. 1 Ecce quid tam bonum & tam decorum atque jucundum, 2 quàm nos fratres, a Babylone reverbos, cohabitare jam tandem pariter & unanimes in una eademque civitate Jerusalem? 3 Jucundum est hoc, sicut suavissimum & odoratissimum erat oleum unctionis, quod effundebatur super caput, quodque defluebat in barbam, 4 in barbam, inquam, Aaronis summi Sacerdotis; 5 quodque largè defluebat in superiorem vestimenti ejus oram, quae ad collum adstringebatur: 6 & bonum est hoc, nos cohabitare pariter, sicut utilis est ros, qui descendit in Hermon & in montana Sion. 7 Nam Dominus mandavit, ut ibi in concordi fratrum cohabitatione sit benedictio & beneficentia sua, 8 & vita usque in aeternum.

XIV.
Gradus:
Concordia &
Charitas.

O R A T I O N E S.

- 1 **I**Nfunde, Domine, in Ecclesiam tuam charitatem nostrae fraternitatis & pacis: ut, rore unguenti spiritualis aspersi, benedictionis tuae gratiâ jucundemur. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Chri-

MSS.

Christe Domine, cuius sacrum nomen unguento effuso sapientiae comparavit odorem :
da, quaesumus, unguentum verticis tui in barbam decoris populi tui, te profundente,
descendere; ac in ipsam vestimenti oram, quae praesentis vitae induitur, pervenire. Qui
vivis.

CXXXIII.

Canticum graduum.

B E D A.

Post monita mutuae dilectionis, nunc consequenter suadet, ut felix adunatio in laudes Domini flagrantissimo charitatis
studio concitetur.

Primâ parte invitat Propheta ad benedicendum Dominum; ubi plurali numero praedictam plebem alloquitur: Ecce
nunc benedicite. Deinde populum singulariter benedicit; quia sancta unitas decus est ac virtus Ecclesiae: Benedicat tibi Do-
minus ex Sion.

Libet referre, quemadmodum usque ad supernam Jerusalem Gradus isti pervenerint. Primo siquidem gradu, saeculi de-
signat horrorem; post quem ad virtutum omnium studia festinatur. Secundo, virtus divinae defensionis exponitur; cui nihil
obviare posse monstratur. Tertio, gaudium magnum esse dicitur, in Ecclesia Domini pura mente versari. Quarto, inter
quaslibet angustias, docet, constanter de Domino praesumendum, donec miseratus exaudiat. Quinto, monet ut liberati à
periculis, non nobis aliquid, sed omnia Domini virtutibus applicemus. Sexto, montibus solidissimis comparatur confidencia
fidelissimi Christiani. Septimo, dicitur quam copiosos fructus metant, in lacrymis seminantes. Octavo, nil permanere dicitur,
quod voluntate propria unusquisque fuerit operatus; sed illa tantum esse firmissima, quae auctore Domino construuntur.
Nono, timore Domini pronuntiatur homo beatus fieri; & universi illi praesentia concedi. Decimo, infundit patientiam
devotis, quam per Ecclesiae verba commendat. Undecimo, de profundis clamat ad Dominum, ut in liberandis hominibus,
quanta sit divinitatis potentia, sentiatur. Duodecimo, virtus mansuetudinis & humilitatis ostenditur. Tertiodecimo, san-
ctae Incarnationis promissio, & dictorum veritas apprehatur. Quartodecimo, fratribus spiritualibus adunatio predicatur,
supra quos benedictio Domini & aeterna vita provenire monstratur. Quintodecimo, in laudibus Domini perfecta illa chari-
tas excitatur; supra quam nihil majus dici, nec gloriosius potest inveniri; sicut Apostolus testatur, quia Deus charitas est.
Continet hic numerus & hoc sacramentum, ut cum quinque sensus corporei, per quos fragilis humanitas contrahit omne pecca-
tum, beata & individua Trinitatis fuerint virtute superati; ad quintumdecimum Gradualium Psalmorum nos culmen
educat.

Eusebius Caesariensis. Populi venturi (al. optantis.)

* Cardin. Thomaf. Quasi post reditum, ediscata jam domu, studium libertatis. Aliter, vox Ecclesiae in futuro.

Psalt. Syr. Davidis; de Sacerdotibus, quos constituerat ad incumbendum ministerio Domini noctibus: Spiritualiter autem

Quotidie ad
Completorium.

documentum vitae. vers. 8.

Psalt. Arab. vers. 5.

PSALMUS HORTATORIUS AD LAUDANDUM DEUM.

Propheta.

ECCE ÷ NUNC: BENEDICI-
TE DOMINUM OMNES
SERVI DOMINI,

† 2 Qui statis in domo Domini,
3 ÷ in atriis domus Dei nostri:
† 4 in noctibus extollite manus vestras in
Sancta:
5 & benedicite Dominum.
† 6 Benedicat te Dominus ex Sion,
7 qui fecit caelum & terram.

XV. Canticum pro ascensionibus & profectio-
nibus populi a captivitate & exilio ad patriam Jeru-
salem. PROPHETA. 1 Ecce nunc demum tandem,
soluta captivitate, & peregrinatione confecta, Do-
mino benedicite omnes servi Domini. 2 Vos qui no-
ctu consistitis in domo Domini, 3 & in atriis ejusdem
domus Dei nostri; 4 noctibus quoque elevate manus
vestras versus ea sanctae Dei domus loca, quae appel-
lantur Sancta: 5 & sic Domino benedicite & gratias
agite. 6 O Israel beneficentia sua benedicat tibi Do-
minus; qui in Sion colitur; 7 & qui caelum fecit ac
terram.

XV.
Gradus: Affi-
dua laus Dei.

O R A T I O N E S.

Benedicentes te omnes servi tui, Domine, deprecamur: ut nos mundi hujus nocte con-
tectos, inluminare digneris; quatenus, dum manus nostras in bonis operibus eleva-
mus, benedictionem à te largissimam consequamur. Per Dominum nostrum.

Brev. Moza-
rab. fol. 66.
81.130.256.

IN noctibus manus nostras ad te extollimus Domine, ut nos in Ecclesia tua fixos statuas;
ac dum mundialibus imprimimur sarcinis, nostrâ laudari te actione concedas. R. Amen.
Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula
saeculorum. R. Amen.

Apud Alcui-
num col. 241.

Praesta, Domine, ut cunctis gradibus perfectionis ascensis, in virtutum culmine te laude-
mus: & stantes in domo tua atque in atriis tuis manus nostras ad te benedicendum,
diebus ac noctibus extendamus, benedictione à te perceptâ caeli ac terrae Domino & Sal-
vatore. Per &c.

CXXXIV.

Alleluia.

B E D A.

Post Gradualium pulcherrimam constructionem, quam ad culmen usque perpetuae felicitatis evertit; congruè nimis ponitur Alleluia: ut laudibus Domini sancta perfruatur Ecclesia; si cui tale munus cognoscitur esse prae paratum.

Per totum psalmum Propheta loquitur. Primo ingressu propter nominis ejus potentiam, laudes Domino dicit esse solvendas; quia fecit quae voluit, in Caelo, & in terra; magnalia ipsius diversa commemorans: Laudate nomen Domini. Secundo, quoniam veritatis perfecta laus est destruere falsitatem; idolorum cultores sub irrisione redarguit: Simulacra gentium, & reliqua. Tertio, diversos Ordines admonet, ut Dominum laudare non desinant: Domus Israël benedicite Domino.

Eusebius Caesariensis. Doctrina ad inducendum.

S. Athanasius. Psalmus laudem denuncians.

* Cardin. Thomaf. Reversis de Babilone precipitur, ut tam pro ultione hostium, quam pro defensione sui gratias referant Redemptori; qui illes multiplici solationum genere semper conservet. Aliter, vox Ecclesiae operantibus, quia increpat idola.

Pfalt. Syr. Anonymus. Spirituali sensu dicitur de anima somniantem hymnos cum cognitione vigilante in unione cum Trinitate; & innuit in eo conversionem populi Christiani ad fidem. vers. 45.

Feria V. ad
Vesperum.

Pfalt. Arab. vers. 45.

S. Hier. Denis quinque cantica graduum psalmis in benedictione concludens, ex voce prophetica nos admonet, dicens:

PSALMUS HORTATORIUS AD LAUDANDUM DEUM.

Propheta.

1 LAUDATE NOMEN DOMINI,

2 laudate servi Dominum.

† 3 Qui statis in domo Domini,

4 in atriis domus Dei nostri,

† 5 laudate Dominum quia bonus Dñus:

6 psallite nomini ejus quoniam suave:

† 7 quoniam Jacob elegit sibi Dominus,

8 Israël in possessionem sibi.

† 9 Quia ego cognovi quod magnus est: Dominus:

10 & Deus noster, prae omnibus diis.

† 11 Omnia quae & cumque: voluit Dominus, fecit

12 in caelo & in terra,

13 in mari & in omnibus abyssis.

† 14 Educens nubes ab extremo terrae:

15 fulgura in pluviam fecit.

† 16 qui producit ventos de thesauris suis.

17 Qui percussit primogenita Aegypti,

18 ab homine usque ad pecus.

† 19 & : misit signa & prodigia

20 in medio tui Aegypte

21 in Pharaonem & in omnes servos ejus:

† 22 Qui percussit gentes multas:

23 & occidit reges fortes,

† 24 Schon regem Amorrhæorum.

25 & Og regem Basan,

26 & omnia regna Chanaan.

† 27 & dedit terram eorum, hereditatem;

28 hereditatem Israël populo suo.

† 29 Domine nomen tuum in aeternum:

30 Domine memoriale tuum in generationem & generationem:

† 31 Quia judicabit Dominus populum suum.

32 & in servis suis deprecabitur.

† 33 Simulacra Gentium, argentum & aurum, opera manuum hominum:

† 34 os habent, & non loquentur:

35 oculos habent, & non videbunt:

† 36 aures habent, & non audient:

37 neque enim est spiritus in ore ipsorum.

Simi-

ALLELU Cum jubilo & lætitia laudate IA, Deum. PROPHETA. 1 Laudate nomen Domini, 2 laudate, inquam, Dominum vos servi ejus. 3 Qui consistitis in sancta domo Domini, 4 & in atriis ejusdem domus Dei nostri, 5 laudate Dominum, quia bonus & benignus est Dominus: 6 & psallite nomini ejus, quia id pulchrum est atque suave: 7 & quia Dominus elegit sibi populum ex Jacob, 8 Israellem scilicet in peculiarem suam possessionem. 9 Ad laudandum Deum vos omnes invito; quia ego cognovi, quod magnus sit Dominus: 10 & quod Deus noster magnus sit super omnes vanos & falsos deos Gentium. 11 Dominus hic noster omnia quaecumque voluit facere, fecit 12 & in caelo & in terra, 13 & in mari & in cunctis abyssis. 14 Hic est enim, qui coram oculis nostris ascendere facit nubes ab extrema parte terrae, quam conspiciamus; 15 & ut ex aqueis nubibus ignea fulgura und cum multa pluvia simul emittantur, efficit: 16 ac de suis occultis reconditoriis ventos educit, quorum veras causas & loca, unde veniant, nescit homo. 17 Hic in gratiam Israelis percussit primogenita in Aegypto, omnia pariter tam primogenita 18 hominum, quam primogenita pecudum: 19 & emisit admiranda signa & portenta 20 intra te, ò Aegypto, 21 contra Pharaonem & contra omnes servos ejus. 22 Hic est, qui percussit gentes multas; 23 earumque reges robustos interfecit, 24 ut Schon Regem Amorrhæorum, 25 & Og Regem Basanitidis, 26 & omnia regna ac reges Chanaanorum: 27 quorum terram dedit hereditario possidendam, 28 hereditario, inquam, possidendam, dedit populo suo Israelitico. 29 O Domine nomen tuum celebrabitur in omne saeculum: 30 & recordatio tui in omnes perpetua semper erit ætates saeculi. 31 quia tu Domine jus dices populo tuo, vindicans eum ab injuria hostium suorum; 32 & erga servos tuos exorabilis eris atque placabilis. 33 Non sic sunt dii Gentilium: nam idola illorum sunt merum argentum & aurum inanime, & opera fabricata manibus hominum, 34 quæ habent quidem os; sed numquam loquentur: 35 habent oculos; sed numquam videbunt: 36 habent aures; sed numquam audient; 37 sed nec est status respirationis in ore ipsorum.

Ccc

His

- † 38 Similes illis fiant qui faciunt ea ,
 39 & omnes qui confidunt in eis .
 † 40 Domus Israël benedicite Domino :
 41 domus Aaron benedicite Domino :
 † 42 domus Levi benedicite Domino :
 43 qui timetis Dominum benedicite Dño.
 † 44 Benedictus Dominus ex Sion ,
 45 qui habitat in Jerusalem .

38 His similes evadant qui ea faciunt, 39 & omnes, qui confidunt in eis. 40 Vos autem domus & familia Israël benedicite Domino: 41 Sacerdotalis familia Aaronis benedicite Domino: 42 Levitica familia Levi benedicite Domino: 43 & quotquot timetis offendere Dominum, benedicite eidem Domino. 44 Dignus est benedictione ac laude Dominus, laudandusque est semper a Sione; 45 qui peculiaribus sua praesentiae signis inhabitat & protegit Jerusalem.

O R A T I O N E S.

1 **S**uavitatis eximiae Deus, quem omnis terra pro dulcedinis benignitate conlaudat; rogamus; ut, ablato à nobis vanae superstitionis errore, tuis voluntatibus connectamur. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Brev. Mozarab. fol. 43.
 127. 148.

2 **D**omine, qui educens nubes ab extremo terrae, orbem universum sanctis replesti doctoribus; fulgura in pluviam converte misericors: ut praeceptis tuis, quibus famulos tuos, ut corrigas, terres; benedicendo reficias: tuâque repletos gratiâ uberius benedicas. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

fol. 45. 122.
 151.

3 **L**audamus te Domine, quia benignus ac suavis es: praesta itaque, ut dum in tua laudatione insistimus, vel à mundi nos illecebris advoces, vel perfectorum societati adglomeres. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 46.

4 **L**audamus te Domine, quia benignus & magnus es: cujus magnitudinem & bonitatem & mirabilia testantur, & opera. magnus es igitur Domine, te ex nihilo tam stupenda tamque multiplicia creare; benignus autem, dum pereuntem mundum Christi tui sanguine reparas: magnus, dum ex mortuis cadavera suscitās; benignus, cum excitatis vitam interminabilem donas. tribue omnipotens Deus nobis supplicibus tuis, & tantae magnitudinis intelligere potestatem, & benignitatis tuae suscipere pacem. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

CXXXV.

Alleluia.

B E D A.

Sensus my-
 sticus.

Iterum nobis Alleluia dicendum est; gratiâ quidem semper novum, sed assiduâ expositione notissimum. Huic psalmus subiectus est, qui per versus unius fines misericordiam Domini sapius inculcat: nec immeritò; nam clementia est ejus omne quod vivimus; misericordia, quod valemus.

Per universum psalmum Propheta loquitur. Primâ parte magnificentiam Domini, & totius orbis conditionem declarat: Confitemini Domino. Secundâ, miracula refert, quae fecerat in Aegypto, & in gente Judaeorum: Qui percussit Aegyptum. Tertiâ, descendit ad Christianos, beneficia Domini consequenter enumerans: Et dedit terram eorum (hereditatem.)

Eusebius Caesariensis. Gratiarum actio perfecta redemptorum.

S. Athanasius, Psalmus cum confessione.

* Cardin. Thomas. Ut supra. Vox Apostolorum ad Synagogas.

Feria V. ad
 Vesperum.

Psalt. Syr. Anonymus: dicitur de Mose, & Israël, laudantibus Dominum de his, qui liberati fuerunt: deque liberatione animarum a gehenna ex Pharaone diabolo per Christum Salvatorem nostrum Redemptorem earum. vers. 56.

Psalt. Arab. vers. 28.

S. Hier. Ipse Psalmus Domini misericordias, in diversis necessitatibus humano generi praestitas, pandit, dicens:

PSALMUS HORTATORIUS AD LAUDANDUM DEUM.

Propheta.

- 1 **C**ONFITEMINI DOMINO
 QUONIAM Bonus ;
 2 quoniam in aeternū misericordia ejus.
 † 3 Confitemini Deo deorum ;
 4 quoniam in aeternū misericordia ejus.
 † 5 Confitemini Domino dominorum ;
 6 quoniam in aeternū misericordia ejus.
 † 7 Qui facit mirabilia magna solus ;
 8 quoniam in aeternū misericordia ejus.
 † 9 Qui fecit caelos in intellectu ;
 10 quoniam in aeternū misericordia ejus.

† 9.
 Genes. I. 1.

Qui-

ALLELU Cum júbilo & lætitia laudate, IA Deum. PROPHETA. 1 Fatemini Domino dignas laudes; eo quod sit bonus atque beneficus; 2 & eo quod in æternum duratura sit misericordia ejus. 3 Fatemini debitas laudes Deo eorum qui dii appellantur, licet non sint; 4 eo quod in æternum duratura sit misericordia ejus. 5 Fatemini laudes Domino omnium dominorum & principum terræ; 6 eo quod in æternum duratura sit misericordia ejus. 7 Fatemini laudes ei, qui solus facit magna mirabilia. 8 eo quod in æternum duratura sit misericordia ejus. 9 Fatemini laudes ei, qui sapientiâ suâ fecit caelos; 10 eo quod in æternum duratura sit misericordia ejus.

Fate-

† 11 Qui firmavit terram super aquas;
 12 quoniam in aeternū misericordia ejus:
 † 13 Qui fecit luminaria magna;
 14 quoniam in aeternū misericordia ejus:
 15 solem in potestatem diei;
 16 quoniam in aeternū misericordia ejus:
 † 17 lunam & stellas in potestatem noctis;
 18 quoniam in aeternū misericordia ejus.
 † 19 Qui percussit Aegyptum cum primoge-
 nitis eorum;
 20 quoniam in aeternū misericordia ejus.
 † 21 Qui eduxit Israël de medio eorum;
 22 quoniam in aeternū misericordia ejus:
 † 23 in manu potenti & brachio excelsō;
 24 quoniam in aeternū misericordia ejus.
 † 25 Qui divisit mare Rubrum in divisiones;
 26 quoniam in aeternū misericordia ejus:
 † 27 & eduxit Israël per medium ejus;
 28 quoniam in aeternū misericordia ejus.
 † 29 & excussit Pharaonem & virtutem ejus
 in mari Rubro;
 30 quoniam in aeternū misericordia ejus.
 † 31 Qui traduxit populū suum per desertū;
 32 quoniam in aeternū misericordia ejus.
 † 33 Qui percussit reges magnos;
 34 quoniam in aeternū misericordia ejus.
 † 35 & occidit reges fortes;
 36 quoniam in aeternū misericordia ejus:
 † 37 Schon regem Amorrhaeorum;
 38 quoniam in aeternū misericordia ejus:
 † 39 & Og regem Basan;
 40 quoniam in aeternū misericordia ejus.
 † 41 & dedit terram eorum, haereditatem;
 42 quoniam in aeternū misericordia ejus.
 † 43 hereditatem Israël servo suo;
 44 quoniam in aeternū misericordia ejus.
 † 45 Quia in humilitate nostra memor fuit
 nostri;
 46 quoniam in aeternū misericordia ejus.
 † 47 & redemit nos ab inimicis nostris;
 48 quoniam in aeternū misericordia ejus.
 † 49 Qui dat escam omni carni;
 50 quoniam in aeternū misericordia ejus.
 † 51 Confitemini Deo caeli;
 52 quoniam in aeternū misericordia ejus.
 † 53 ÷ Confitemini Domino dominorum:
 54 ÷ quoniam in aeternū misericordia ejus:

11 Fatemini laudes ei, qui firmam stabilemque fecit ter-
 ram super fluidas aquas abyssi; 12 eo quod in aeternum du-
 ratura sit misericordia ejus. 13 Fatemini laudes ei, qui
 solus fecit luminaria magna; 14 eo quod in aeternum du-
 ratura sit misericordia ejus. 15 solem nimirum, quem fe-
 cit, ut potestatem haberet praesentia sua diem faciendi
 super orbem; 16 eo quod in aeternum duratura sit mi-
 sericordia ejus, 17 & lunam ac stellas, quas fecit,
 ut potestatem haberent praesentia sua illustrandi, no-
 ctis; 18 eo quod in aeternum duratura sit misericor-
 dia ejus. 19 Fatemini laudes ei, qui admirandis fla-
 gellis percussit Aegyptum, interfecit quoque omnibus
 primogenitis Aegyptiorum; 20 eo quod in aeternum
 duratura sit misericordia ejus. 21 Fatemini laudes ei,
 qui & Israelem illinc eduxit de medio eorum; 22 eo
 quod in aeternum duratura sit misericordia ejus; 23
 qui, inquam, eduxit ipsos manu & vi sua valida, &
 brachio & robore suo excelsō; 24 eo quod in aeter-
 num duratura sit misericordia ejus. 25 Fatemini
 laudes ei, qui divisit mare Rubrum in partes & se-
 ctiones hinc atque hinc; 26 eo quod in aeternum du-
 ratura sit misericordia ejus; 27 quique traduxit Is-
 raelem sicco pede per medium ipsum mare Rubrum,
 divisa aqua; 28 eo quod in aeternum duratura sit mi-
 sericordia ejus; 29 quique in idem mare Rubrum
 excussit & praecipitavit Pharaonem & exercitum
 ejus; 30 eo quod in aeternum duratura sit misericor-
 dia ejus. 31 Fatemini laudes ei, qui conduxit popu-
 lum suum per desertum; 32 eo quod in aeternum du-
 ratura sit misericordia ejus. 33 Fatemini laudes ei,
 qui magnos reges percussit; 34 eo quod in aeternum
 duratura sit misericordia ejus; 35 & ei, qui reges po-
 tentes occidit; 36 eo quod in aeternum duratura sit
 misericordia ejus; 37 Schonem nempe regem Amor-
 raeorum; 38 eo quod in aeternum duratura sit miseri-
 cordia ejus; 39 & Oggum quoque regem Basanitidis;
 40 eo quod in aeternum duratura sit misericordia ejus;
 41 & ei, qui terram ipsorum in hereditariam possessio-
 nem dedit; 42 eo quod in aeternum duratura sit mise-
 ricordia ejus, 43 in hereditariam, inquam, posses-
 sionem dedit populo Israelitico servo suo; 44 eo quod
 in aeternum duratura sit misericordia ejus. 45 Fate-
 mini laudes Domino, quia in nostra humiliatione atque
 depreffione memorem se esse nostri ostendit; 46 eo quod
 in aeternum duratura sit misericordia ejus; 47 nos-
 que redemit & eripuit ab inimicis nostris & a tribu-
 lationibus nostris; 48 eo quod in aeternum duratura
 sit misericordia ejus. 49 Fatemini laudes ei, qui dat
 cibum omni animanti; 50 eo quod in aeternum duratu-
 ra sit misericordia ejus. 51 Fatemini laudes Deo crea-
 tori caeli; 52 eo quod in aeternum duratura sit mise-
 ricordia ejus. 53 Fatemini semper dignas, quantum
 potestis, laudes Domino omnium dominorum ac princi-
 pum terrae; 54 eo quod in aeternum duratura sit mise-
 ricordia ejus.

O R A T I O N E S.

1 **M**emor humilitatis nostrae, miserere nobis, omnipotens Deus: & qui quondam pa-
 tribus nostris terram adversariorum in hereditatem donasti, nos à peccatis liberos
 cum tua hereditate constitue. Per &c.

2 **D**omine, qui fecisti luminaria magna solus; in sapientia lunam & stellas in potestatem
 noctis; educ nos de jugo nequitiae spiritualis in manu forti & brachio extenso: ac
 disleca quaecumque cursu in nostro opponuntur obstacula: ut quia tu es Dominus domi-
 nantium, custosque nostrarum manens animarum. *R. Amen.* Per misericordiam tuam
 Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

Tibi, Domine, confitemur, qui caelos intellectu fecisti; & eruditos sublimas sapientiâ: qui fundasti terram super aquam; & supra saeculum labile erexisti Ecclesiam tuam; fac, ut nos fluida mundi delectamenta non obruant, sed virtutes acceptae ad superna sustollant. *R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.*

CXXXVI.

÷ Psalmus David Jeremiae.

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Tripliciter hic psalmus intelligi potest: Et de captivitate, qua populo accidit Judaeorum, quando in Babylonem translati sunt, & ibi variis modis ludificati: Et de peccatoribus, qui de Ecclesia ejeti, traduntur in diaboli potestatem: Et de superiore captivitate, qua in primis nostri generis parentibus, de Paradisi gaudiis in convallem lacrymarum devoluti sumus.

Populus Hebraeorum primâ sectione calamitates suas, quas erat in Babylonem passurus, enumerat; subjungens, inter quoslibet saeculi hujus angustias numquam se Jerusalem ullatenus oblivisci; quamvis evertendam esse constaret: Super flumina, & reliqua. Secundâ, ad Dominum verba convertit; ut memor sit insultantium Ecclesiae; beatos asserens eos, qui de corde suo incipientes malas cogitationes abjiciunt: Memento Domine filiorum Edom.

Eusebius Caesariensis. Sanctorum voces in captivitate existentium.

S. Athanasius. Psalmus in narratione.

* Cardin. Thomas. Captivitas Babylonica prophetatur. Aliter, vox Ecclesiae.

Psalt. Syr. Davidis. Verba Sanctorum, qui captivi ducti sunt in Babel. vers. 16.

Psalt. Arab. vers. 15.

Feria V. ad
Vesperum.

S. Hier. Iste Psalmus, ex voce prophetica prolatus, docet mentes hominum a peccatis capi in exemplum illius terrena Hierusalem, qua a gentibus educta in captivitatem desiebat: dicant ergo animae, quae post multos errores convertuntur ad Dominum:

PSALMUS AD MEDITANDUM.

Propheta.

- 1 **S**UPER FLUMINA BABYLO-
NIS
- 2 illic sedimus & flevimus,
- 3 cum recordaremur Sion.
- † 4 In salicibus in medio ejus suspendimus
organa nostra.
- † 5 Quia illic interrogaverunt nos qui cap-
tivos duxerunt nos, verba cantio-
num;
- † 6 & qui abduxerunt nos, hymnum:
- 7 *Cantate nobis de canticis Sion.*
- † 8 Quomodo cantabimus canticum Do-
mini in terra aliena?
- † 9 Si oblitus fuero tui Jerusalem, oblivio-
ni detur dextera mea.
- † 10 adhaereat lingua mea faucibus meis, si
non meminero tui:
- † 11 si non proposuero Jerusalem in princi-
pio laetitiae meae.
- † 12 Memento Domine filiorum Edom,
in die Jerusalem
- † 13 qui dicunt: *Exinanite exinanite usque
ad fundamentum in ea.*
- † 14 Filia Babylonis misera,
- 15 beatus qui retribuet tibi retributionem
tuam, quam retribuisti nobis.
- † 16 beatus qui tenebit & allidet parvulos
tuos ad petram.

ψ. 16.
Isai. XIII.
16.

Psalmus Davidi inspiratus, aptus & congruens temporibus Jeremiae Prophetae. **PROPHETA.** 1 *Juxta flumina Euphratem & Tigrim, & alia terrae Chaldaee & Babyloniae, 2 ibi nostri ob exilii nostri diuturnitatem sedebamus & plorabamus, 3 cum recordaremur Sion patrie nostrae. 4 Eo captivitatis tempore ad salices fluminum intra eandem terram Babyloniam suspendimus neglectas citharas, & reliqua musica instrumenta nostra. 5 Porro, quando ibi Babylonii ipsi, qui captivos nos duxerant, a nobis petebant, ut verba canticorum caneremus; 6 quique nos abduxerant a Sion, petebant a nobis hymni cantum, 7 dicentes: Canite nobis canticum aliquod de canticis Domini, olim consueta in templo vestro montis Sion; 8 nos eis respondebamus: Et quomodo cantabimus laudem Domini canticum in terra hac extranea & aliena a vero Dei cultu ac religione? 9 Si tui oblitus fuero, o Jerusalem, in perpetuam quoque oblivione mibi sit dextera mea, ut numquam pulset musicum quodlibet instrumentum: 10 agglutinetur potius lingua mea, gutturi meo, ne leta carmina decantem, si amiseram memoriam tui; 11 & si non te proposuero Jerusalem in primo ordine, ac veluti in principali exordio omnis laetitiae meae. 12 Memento Domine Idumaeorum, posterorum Edom, quomodo in die destructionis Jerusalem 13 ipsi dicerent Babyloniis destructoribus: Evacuate, evacuate civitatem istam, ac destruite, quousque deveniatis etiam ad fundamenta ipsa omnium aedificiorum, quae in ea sunt urbe. 14 O infelix & misera civitas & regio Babylonia; nunc quidem praedatrix, sed citò diripienda a Regibus Persarum atque Medorum! 15 felix, qui tibi vicissim redditurus est retributionem illam condignè tibi debitam, quam consimiliter tu nobis antè reddidisti. 16 felix utique, qui parvulos tuos Babylonicos apprehendet, & conquassando allidet ad petram; sic justo Dei judicio puniente peccata tua.*

O R A T I O N E S.

MSS.

- 1 **C**aptivitatum nostrarum potentissime absolutor, Deus, concede nobis, laudes tuas spiritali canere concentu: ut, quos onus noxae à te facit exules, allevatio potentis dexterae caelestes restituat cives. *Per &c.*

* al. caeli.

Brev. Moza-
rab. fol. 115.

2 **P**eregrinantis Ecclesiae tuae, Domine, memor esto: ac, dum super flumina Babylonis deflentes sedemus, praetereuntis saeculi impetu non trahamur: sed à praesentis vitae liberati contagio, ad Jerusalem supernam nostram erigatur intentio. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

fol. 151.

3 **R**edemptor noster, Domine, amove captivitatem nostram; ad quam nos adversarius sibi malè consentientes addixit: & qui super Confusionis flumina flendo humiliati confedimus, te à tentationibus eripiente, surgamus: nec nos labilis voluptas trahat in precipitium; sed lacrymarum humilitas deducat ad caelum. *R. Amen.* Per misericordiam &c.

CXXXVII.

÷ *Ipsi: David.*

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Ipsi David, ipsi Domino Christo significat: ad quem psalmi istius refertur universa confessio. Per totum psalmum universalis loquitur Ecclesia. Primà narratione beneficia Domini sibi attributa collaudat; postulans in futuris patientiam; ut adversa mundi, ejus possint munere sustineri: Confitebor tibi Domine. Secundà, deprecatur, ut reges terrae Domino confiteantur excelsi; quoniam in omnibus majestatis suae miracula dignatur ostendere; orans, ne peccatores conversos despiciat, quos creare dignatus est: Confiteantur tibi Domine omnes reges.

Eusebius Caesariensis. Gratiarum actio cum prophetia. (al. Gratiarum actio redemptorum.)

(S. Athanasius. Psalmus cum confessione.)

* *Cardin. Thomas. Praecedens Psalmus querelas captivati in Babilone; hic votum redeuntis populi continet: quantasque gratulationes in terra propria Deo reddere voluerit, exponit. Aliter, vox Christi ad Patrem.*

Feria VI. ad
Vesperum.

Psalm. Syr. Compositus a Davide: gratiarum actio cum prophetia. vers. 21.

Psalm. Arab. vers. 20.

PSALMUS AD GRATIAS AGENDAS.

Propheta.

1 **C**ONFITEBOR TIBI DOMINE
IN TOTO CORDE MEO;

2 ÷ quoniam audisti verba oris mei:

† 3 in conspectu Angelorum psallam tibi;

4 adorabo ad templum sanctum tuum;

5 & confitebor nomini tuo,

† 6 super misericordia tua & veritate tua:

7 quoniam magnificasti super: omne:
nomen sanctum tuum.

† 8 In ÷ quacunque die invocavero ÷ te:
exaudi me:

9 multiplicabis in anima mea virtutem.

† 10 Confiteantur tibi Domine omnes reges
terrae;

11 quia audierunt ÷ omnia: verba oris tui:

† 12 & cantent in viis Domini;

13 quoniam magna ÷ est: gloria Domini:

† 14 quoniam excelsus Dominus, & humi-
lia respicit;

15 & alta à longe cognoscit.

† 16 Si ambulavero in medio tribulationis,
vivificabis me:

17 ÷ &: super iram inimicorum meorum
extendisti manum tuam;

18 & salvum me fecit dextera tua.

† 19 Dominus retribuet pro me.

20 Dominus misericordia tua in saeculum;

21 opera manuum tuarum ne despicias.

Psalmus Davidi inspiratus. PROPHETA. 1 Fatebor tibi Domine debitas laudes, gratiarumque actiones ex toto animo meo: 2 eo quod exaudiveris omnia verba precum, quae ore meo a te fueram precat- tus: 3 & coram Angelis tuis psalmos tibi cantabo: 4 & incurvatus adorabo versus templum tuum san- ctum: 5 meamque laudis tuae confessionem offeram nu- mini tuo, 6 propter misericordiam tuam & fidelita- tem tuam in implendis promissis: 7 nam sic erga omnia misericors & fidelis, magnum & praeclarum reddidisti nomen sanctum tuum. 8 In quacunque te die invocavero, citò me exaudi: 9 multamque curam habe de me, intus maxime in anima mea per operatio- nem potentiae tuae. 10 Profiteantur tibi Domine tuas laudes omnes reges terrae, 11 eo quod audiaverint im- pleta esse verba promissionum, quae ore tuo promiseras: 12 & catent de mirabilibus viis & consiliis & factis Domini, 13 quod magna sit gloria Domini: 14 & quod Dominus sit excelsus; & tamen humilia benigno oculo respiciat; 15 & elata atque superba veluti de longinquo cognoscat, tamquam a suo favore remota. 16 Si versabor in media tribulatione, tu me Domine vivifica, & incolumem serva: 17 semper enim alias contra iracundiam inimicorum meorum extendisti ma- num tuam, ut illos compesceres; 18 meque salvavit defensatrix dextera tua. 19 Dominus rependet vicem inimicis meis pro me. 20 Domine misericordia tua in eternum permanet: 21 nos ergo, opera manibus omni- potentiae tuae condita, ne quaso, despicias neque dese- ras in afflictione & angustia.

ORATIONES.

MSS.

1 **M**ultiplica, Domine, virtutem tuam in animabus supplicum: ut, dum te in templo san- cto tuo jugiter adoramus, in conspectu tuo cum sanctis Angelis gloriemur. Per Do- minum nostrum Jesum Christum. Si am-

SI ambulavero in medio tribulationis nostrae, Domine vivifica nos: & super iram inimicorum meorum emitte manum tuam: & libera nos dexterâ tuâ, qui vicisti mundum per crucis tuae invictissimum signum: ut per te ab aëreis hujus mundi potestatibus insigniter liberati, triumphantes & ovantes petamus intima caeli. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis, in saecula saeculorum. *R. Amen.*

DEus, qui beatissimi N. confessionem acceptans, ita omnia verba oris ejus plenissime exaudisti, ut participem cum efficeres regni tui, qui in conspectu Angelorum tibi psalleret: accipe nunc per eum confessionis nostrae votum, qui illum perduxisti ad praemium: & qui illum per confessionem voluisti esse beatum, nos post lapsus, quibus in hoc mundo decidimus, demum ad aeternam coronandos pertrahas patriam. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

CXXXVIII.

In finem, Psalmus David.

B E D A.

Sensus my-
sticus.

In finem, In Christum dicit: ex cujus persona totus est psalmus iste cantatus.

In primâ parte Dominus de pausatione & resurrectione sua loquitur Patri; omnes cogitationes suas illi dicens esse notissimas: Domine probasti me, & reliqua. Secundâ, potentiam Paternae divinitatis exponit: quia in id, quod homo est, nullo leco, nulla longinquitate ab ejus se possit abscondere notitiâ: addens quod ab utero matris suae ipso protegente reservatus est; qui mundi vitia sanctitate gloriosa superavit: Quò ibo? & reliqua. Tertiâ, se laudaturum à parte, qua subiectus est Patri, Dominum profitetur; cujus opera in eo sunt, & mirabilia esse jam cognita sunt: Confitebor tibi quia terribiliter magnificatus. Quartâ confirmatum asserit beatorum omnium principatum: jubens à se impios obstinatosque discedere; qui tamen nulla erant poenitudinis humilitate salvandi: Mihi autem nimis, & reliqua.

Eusebius Caesariensis. Interpellatio justî cum Theologia (hoc est doctrina de Deo, al.) cum confessione.

S. Athanasius. Psalmus in interpellatione & oratione (al. addit, & deprecatione) & gratiarum actione.

* Cardin. Thomas. Ex persona populi fidelis intelligentis. Domini potentiam: & quod nulla etiam secreta majestatem ejus fallere possunt, Psalmus iste componitur. Aliter, vox Petri Apostoli poenitentis.

Psalt. Syr. Davidis: cum clamabat, & exprobrabat ei, quod rebellasset, cuidam, qui vocabatur Samai filius Gari, dicens: defundens sanguinem. Spirituali verò sensu Theologia, & oratio cum petitione. vers. 46.

Feria VI. ad
Vesperum.

Psalt. Arab. Perfectio: Psalmus Davidis de dispersione, vers. 46.

P S A L M U S A D M E D I T A N D U M.

Propheta.

DOMINE PROBASTI ME, ET
COGNOVISTI ÷ ME:

2 tu cognovisti sessionem meam & resurrectionem meam:

† 3 intellexisti cogitationes meas de longe:

4 semitam meam & funiculum meum investigasti:

† 5 & omnes vias meas praevidisti:

6 quia non est sermo in lingua mea.

† 7 Ecce Domine ÷ tu: cognovisti omnia novissima & antiqua:

8 ÷ tu: formasti me; & posuisti super me manum tuam.

† 9 Mirabilis facta est scientia ÷ tua: ex me:

10 confortata est ÷ & non potero ad eam.

† 11 Quò ibo à spiritu tuo?

12 & quò a facie tua fugiam?

ψ. 13. 14.
Amos. IX. 2.

† 13 Si ascendero in caelum, tu illic es:

14 si descendero in infernum, ades.

† 15 Si sumpsero pennas ÷ meas: diluculo;

16 ÷ & habitavero in extremis maris;

† 17 etenim illuc manus tua deducet me:

18 & tenebit me dextera tua.

† 19 Et dixi, *Forſitan tenebrae conculcabunt me:*

20 & nox, illuminatio mea in deliciis meis.

ψ. 21.
Job XXXIV.
22.

† 21 ÷ quia: tenebrae non obscurabuntur à te; & nox

In perpetuum decantandus psalmus, Davidi inspiratus. **PROPHETA.** 1 Domine, tu me totum exploratum & cognitum habes; 2 tu nosti omnes actiones, quas ego suscipio sive sedens sive exurgens & stans; 3 immo & cogitationes ipsas meas longè, antequàm fiant, jam tu ab eterno intellexisti: 4 & semitam omnem & incessum meum, totamque mansionem meam intra funiculum & mensuram hereditatis meae, & flum & seriem totius vite meae pervestigata habes & explorata: 5 omnesque vias actionum mearum tu longè antè vidisti. 6 quare bene nosti, quòd non sit sermo dolosus vel injustus in lingua mea. 7 Ecce Domine tu nosti omnia, tum novissima tum antiqua; 8 tu me formasti; & super me posuisti manum tuam, ut me conservares atque protegeres. 9 Admirabilis facta est prae me & supra caput meum cognitio & notitia tui vel ex ipso opificio formatione atque structura mei: 10 quæ tui cognitio excelsior est ac fortior capiti meo; nec ad eam pertingere potero, ut plenè comprehendam. 11 Quò abibo a te, qui spiritus es immensus omnia replens? 12 & a praesentia tua, cum ubique adsis, quò fugiam? 13 Si enim ascendero in caelum, tu ibi es: 14 & si descendero in infernum, tu ibi ades. 15 Si accepero alas meas in regionibus ad orientem, ubi primùm diluculascit; 16 & inde celerrimè advolavero & habitavero in extremis partibus maris Oceani ad occidentem: 17 etiam illuc manus tua in eo me itinere deducet; 18 meque ibi retinebit dextera tua. 19 Quòd si dixero, Saltem me tenebrae noctis operient & oppriment, ne a te videar: 20 etiam ipsa nox tibi est lux, & lucida ostensio mei und cum meis omnibus voluptatibus, quas, in tenebris licet, mei sensus acciperent. 21 nam tenebrae non erunt tenebrae

cosa

- 22 & nox sicut dies illuminabitur :
 23 sicut tenebrae ejus , ita & lumen ejus .
 † 24 quia tu possedisti renes meos :
 25 suscepisti me de utero matris meae .
 † 26 Confitebor tibi quia terribiliter magni-
 ficatus es :
 27 mirabilia opera tua , & anima mea co-
 gnoscit nimis .
 † 28 Non est occultatum os meum à te ,
 quod fecisti in occulto ;
 29 & substantia mea in inferioribus terrae :
 † 30 imperfectum meum viderunt oculi tui .
 31 Et in libro tuo omnes scribentur :
 32 dies formabuntur , & nemo in eis .
 † 33 Mihi autem nimis honorificati sunt
 amici tui Deus :
 34 nimis confortatus est principatus eo-
 rum .
 † 35 dinumerabo eos , & super arenam mul-
 tiplicabuntur .
 36 Exsurrexi , & adhuc sum tecum :
 † 37 si occideris Deus peccatores .
 38 Viri sanguinum declinate à me :
 † 39 quia dicitis in cogitatione .
 40 Accipient in vanitate civitates tuas .
 † 41 Nonne qui oderunt te Domine , ode-
 ram ?
 42 & super inimicos tuos tabescebam ?
 † 43 perfecto odio oderam illos :
 44 & inimici facti sunt mihi .
 † 45 Proba me Deus ; & scito cor meum :
 46 interroga me ; & cognosce semitas
 meas :
 † 47 & vide si via iniquitatis in me est :
 48 & deduc me in via aeterna .

cosa & obscure coram te : 22 & nox quasi esset dies ,
 erit tibi lucida : 23 sicut tenebrae noctis , ita & lux
 diei nullo discrimine consimiliter sunt perspicua tibi .
 24 Tu enim in tua potestate & notitia habuisti omnes
 intimos affectus meos & passiones meas : 25 meque
 adjuvandum excepisti jam inde a tempore , quo eram in
 utero matris meae . 26 Tibi igitur confitebor , quod ter-
 ribiliter magnus & mirabilis fueris in formatione mei :
 27 opera tua profecto mirabilia sunt , hominumque
 superant opinionem : id , quod ita esse , & anima ipsa mea
 valde cognoscit . 28 Non est tibi occultatum ne unum
 quidem ex ossibus meis , quae mihi fecisti in abdito ven-
 tris matris meae : 29 nec occultata est tibi substantia
 mea , cum adhuc esset in maternis visceribus tamquam
 in imis locis terrae sepulta : 30 oculi enim tui viderunt
 corpusculum meum , cum adhuc informe esset & imper-
 fectum in utero genitricis meae . 31 Ad hunc item mo-
 dum omnes homines scripti erunt in libro notitiae tuae :
 32 qui licet innumeri per dies singulos formentur ; ne-
 mo tamen ex eis erit , qui non in tuo libro scribatur .
 33 Inter quos homines a me praecipue honorati sunt
 amici & familiares tui Deus : 34 valde enim a te ro-
 boratus est principatus & dignitas ipsorum : 35 quos
 item si enumerare voluero , etiam plusquam arenam
 multi erunt . 36 Evigilavi a somno calamitatum , qui-
 bus oppressus jacebam penè mortuus : & ecce adhuc te-
 cum sum inter vivos te laudantes ; inter quos semper
 tecum ero : 37 si tutamen Deus interfeceris peccato-
 res , qui mihi vitam conantur eripere . 38 Discedite
 a me viri sanguinarii & homicidae ; 39 quia in mali-
 gna cogitatione versamini contra me . 40 Hi certe , nisi
 tu eos Domine exterminaveris , accepturi sunt sibi ci-
 vitates tuas , ut vanitate inslent animos suos . 41 An
 non jure merito odivi odientes te Domine ? 42 & an
 non & contra inimicos tuos justà indignatione tabesce-
 bam & consumebar ? 43 odio perfecto & maximo ode-
 ram illos , odiendo peccata , sed diligendo naturam :
 44 & ob hanc justam causam ipsi injustè inimici facti
 sunt mihi . 45 Examina me Deus , & cognosce ani-
 mum meum : 46 scrutare me , gressusque omnes meo-
 rum actionum & cogitationum cognosce : 47 & vide ,
 an in me sit via vivendi prava & iniqua : 48 & tu
 deduc me per viam rectam in hoc saeculo , per quam me
 educas ad beatam sempiterna saecula .

O R A T I O N E S .

- 1 **C**Aeli * terraeque prospector Deus ; quo moriente inluminata sunt tartara ; quo
 resurgente Sanctorum est multitudo gavisa ; quo ascendente Angelorum exulta-
 vit caterva : precamur tantae gloriae excellentem virtutem ; ut , directi in via aeterna , illo
 tueamur brachio , quo honorabiles amici tui tecum gloriantur in caelo . Qui cum Patre
 & Spiritu Sancto vivis & regnas Deus per omnia saecula saeculorum . Amen .
 2 **H**onorati sunt amici tui Christe ; dum in omnem terram exiret sonus eorum ; non quo
 mundiali municipatum in terrenis exercerent ; sed quo praedicandi potestate orbem
 implerent ; & in faciendis virtutibus principarentur ; dum & in Petro virtus ostensa , & in
 Paulo scientia clara tumentem mundi potentiam miti jugo tuo substernendam humiliat : an-
 nue precibus nostris ; ut , beneficia , quibus principati sunt mundo , numquam desint à popu-
 lo Christiano : sed interminabili illo affectu dulcedinis , quo se in hac vita positi invicem
 dilexerunt , & votis & precibus supplicantium adesse dignentur . R. Amen . Per misericor-
 diam tuam Deus noster : qui es benedictus & vivis , & omnia regis in saecula saeculorum .
 R. Amen .

CXXXIX.

In finem : Psalmus David .

B E D A .

Finis legis est Christus ad justitiam omni credenti : qui nobis in hoc psalmo quasi praconis voce , (Judex) terribilis ,
 omnipotens , pius , & nimium desiderabilis advenire praedicatur .

Per

Y. 25.
Job. X. 11.

Y. 28.
Eccl. XI. 5.

Y. 45.
Ps. XXV. 2.

* al. terrae
aërisque pro-
spector .

Brev. Moza-
rab. fol. 376.
De SS. Apo-
stolis Petro
& Paulo .

Sensus my-
sticus .

Per totum psalmum sancta Ecclesia loquitur. Primo membro deprecatur, ut ab iniquo diabolo eam liberare dignetur: qui multis fraudibus devotionem populi fidelis conatur evertere: Eripe me Domine ab homine malo. Secundo postulat, ne tentatori nequissimo tradatur: quam jam constat acerbis periculis, ipso protegente, liberatam: (Dixi Domino: Deus meus es tu,) & reliqua. Tertio, in iudicio futuro vindictam super eos dicit esse venturam, qui pauperes ejus insanis motibus persequuntur: Caput circuitus eorum.

Eusebius Caesariensis. Vox ejus, qui secundum Deum decertat.

S. Athanasius. Psalmus in interpellatione & oratione & deprecatione.

* Cardin. Thomas. Ezechias contra Assyrios orat, ne videlicet exterorum vi vel fraude superetur. Aliter, vox Christi est.

Feria VI. ad Vesperum.

Pfalt. Syr. Dicitur a Davide, cum jaculatus est in eum Saul hostem ad eum occidendum, at ferit parietem. Spiritualiter autem, verba ejus, qui Deo inhaeret, decertatque cum Osoribus suis. vers. 26.

Pfalt. Arab. vers. 37.

P S A L M U S A D P R E C A N D U M.

Propheta.

1 **E**RIPE ME DOMINE AB HOMINE MALO;

2 à viro iniquo eripe me:

† 3 qui cogitaverunt iniquitates in corde;

4 totā die constituebant praelia;

† 5 acuerunt linguas suas sicut serpentis:

6 venenum aspidum sub labiis eorum.

D I A P S A L M A.

† 7 Custodi me Dñe de manu peccatoris;

8 & ab hominibus iniquis eripe me:

† 9 qui cogitaverunt supplantare gressus meos

10 absconderunt superbi laqueum mihi:

† 11 & funes extenderunt in laqueum:

12 juxta iter, scandalum posuerunt mihi.

D I A P S A L M A.

† 13 Dixi Domino: Deus meus es tu:

14 exaudi Dñe vocem deprecationis meae.

† 15 Domine Domine, virtus salutis meae,

16 obumbrasti & super caput meum in die belli.

† 17 Ne tradas me Domine à desiderio & meo: peccatori:

18 cogitaverunt contra me; ne derelinquas me, ne forte exaltentur.

D I A P S A L M A.

† 19 Caput circuitus eorum,

20 labor labiorum ipsorum operiet eos:

† 21 cadent super eos carbones:

22 in ignem deicies eos:

23 in miseriis non subsistent.

† 24 Vir linguosus non dirigetur in terra:

25 virum injustum mala capient in interitu.

† 26 cognovi quia faciet Dñus judiciū inopis,

27 & : vindictam pauperum.

† 28 Verumtamen justī confitebuntur nomini tuo:

29 & : habitabunt recti cum vultu tuo.

In perpetuum decantandus psalmus, David. inspiratus. PROPHETA. 1 Exime me Domine ex manu & vi hominis maligni; 2 & a viro injusto & violento libera me: 3 qui animo suo cogitaverunt res injustas; 4 & tota die rixarum praelia disponebant & instruebant: 5 qui linguam suam exacerunt instar serpentis venenati: 6 sub quorum verbis latebat velus aspidum venenum. * 7 Custodi me Domine de manu & vi hujusmodi peccatoris: 8 & è viris injustis exime me: 9 qui cogitaverunt veluti subiecto suo pede intercipere & propellere ad lapsum gressus meos. 10 istiusmodi enim superbi homines occultè posuerunt laqueum & insidias ut me comprehendant: 11 & funes tetenderunt ad illaqueandos pedes meos: 12 & juxta semitam, qua iter facturus sum, offendiculum posuerunt mihi, ut in illud impingam & corruam. * Sed ego inter has insidias, dixi tibi Domine: Tu es Deus meus: 14 benignis ergo auribus audi Domine vocem hujus deprecationis meae. 15 Domine, à cujus fortitudine pendet salus mea; 16 tu semper aliàs posuisti umbraculum & tegmen tuæ defensionis super caput meum in die, quo erat praelium contra me. 17 Propter hoc desiderium meum de obtinenda à te salute mea, ne quæso me nunc tradas Domine cupiditatibus peccatoris: 18 cogitaverunt enim hujusmodi impii mala adversus me: neque me deserās, ne quando se extollant superbè, ac de me a se oppresso glorientur. * 19 Præcipuum illud caput circuitionis eorum me circumdantium & oppugnantium, 20 nempe vexatio mei per eorum labia, maledica atque mendacia, id rei non me certè, sed eos ipsos operiet & obruet; 21 & carbones igniti calidius decident super eos adhuc vivos in terra: 22 eosque tu Deus in ignem deicies: 23 & in miseriis & foveis coniecti, non amplius subsistent, ut inde consurgant. 24 Planè vir linguax & maledicus non bene dirigetur & prosperabitur in terra: 25 mala enim venabuntur & capient tandem virum injustum, ut eum ad interitum pertrahant & exitium. 26 novi enim, quod Dominus facturus est judicium in causa inopis oppressi, 27 & vindictam in causa pauperum. 28 At contra justī laudis confessionem gratiarumque actiones nomini tuo Domine deferent: 29 & viri recti habitabunt & permanebunt cum benigno respectu vultus tui.

* Pausatio aut immutatio musicae cantilene inter psallendum.

* Pausatio &c.

* Pausatio &c.

O R A T I O N E S.

MSS.

1 **V**irtus salutis nostrae Deus, defende Ecclesiam tuam à dissidentium veneno mortifero; ut à te obumbrati, numquam obligemur à laqueis inimici. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

2 **C**ustos omnium fidelium Deus, tuere nos ab insidiis iniquorum: ut justificati confitemur nomini sancto tuo; & habitemus recti in conspectu tuo. Per Dominum nostrum Jesum Christum &c.

Brev. Mozarab. fol. 177. De Passione Domini.

3 **E**ripe me Domine ab homine malo; qui traditus es pro scelere alieno: ut passio tua à futuris nos eripiat tormentis; quae in derisum facta est ab impiis. R. Amen. Per misericor-

sericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

fol. 187. 4 **D**omine Deus virtus salutis nostrae, obumbra caput nostrum in diebus belli: ne insidiis quatiatur inimici; nec latentia sub invidorum labiis hauriamus venena. & quia tu facis iudicium inopis, & vindictam pauperis; contemptum nostrae abjectionis, bonitatis tuae compensa divitiis. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 201. De Passione Domini. 5 **E**ripe, Domine, gregem populi tui à laqueis viri iniqui: ut, passionis tuae circumfulti praesidio, nec hominem inimicum simplicitas Christiana incurrat; nec linguae dolosae in causis fidei, jacula pertimescat. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 206. 6 **C**ustodi nos, Domine, de manu peccatoris; & libera ab hominibus iniquis: ut, quia tu es protector, te in munere capiamus in gloriam sempiternam. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

CXL.

Psalmus David.

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Supplicat Propheta, ut inter actus istos mundanos à diversis liberetur erroribus. Prima sectione Dominum rogat, ut ejus audiat oratio; subiungens à quibus se maxime liberari velit erroribus; Domine clamavi ad te. Secunda, eligit se à iusto argui: quam à peccatore laudari; supplicans, ut custodiatur à laqueis peccatorum; quia nullam se communionem cum eis habere testatur: Corripiet me iustus.

Eusebius Caesariensis. Oratio ejus, qui secundum Deum perfectus est.

S. Athanasius. Psalmus in interpellatione & oratione & deprecatione.

* *Cardin. Thomas. Sub persona Ezechiae canitur, penitentiam exercentis; ne contra iram Assyriorum raperetur in iram. Aliter, vox Ecclesiae contra hereticos, sicut & supra.*

Feria VI. ad
Vesperum.

Psalt. Syr. Davidis, cum meditaretur mysterium vespertinum: & oratio perfecti in Deo. vers. 21.

Psalt. Arab. vers. 23.

PSALMUS VESPERTINUS AD PRECANDUM.

Propheta.

1 **D**OMINE CLAMAVI AD TE,
EXAUDI ME:

2 intende voci meae,

3 cum clamavero ad te.

† 4 Dirigatur oratio mea sicut incensum,
in conspectu tuo:

† 5 elevatio manuum mearum, sacrifici-
um vespertinum.

† 6 Pone Domine custodiam ori meo;

† 7 & ostium circumstantiae labiis meis.

† 8 Non declines cor meum in verba mali-
tiae,

9 ad excusandas excusationes in peccatis,

† 10 cum hominibus operantibus iniquita-
tem:

11 & non communicabo cum electis co-
rum.

† 12 Corripiet me iustus in misericordia, &
increpabit me:

13 oleum & autem: peccatoris non im-
pinguet caput meum:

† 14 quoniam adhuc & ostium: oratio mea in
beneplacitis eorum.

15 Absorpti sunt juncti petrae, iudices co-
rum:

† 16 audient verba mea, quoniam potuerunt.

17 Sicut crassitudo terrae erupta est super
terram;

† 18 dissipata sunt ossa nostra secus infernū.

Quia

Psalmus Davidi inspiratus. PROPHETA.

Ad te Domine clamorem dedi, ut mihi succurras; festi-
nans exaudi me: 2 attende ad vocem hanc deprecation-
nis meae, 3 cum ad te vehementi affectu clamaverim, 4
Oratio haec mea, recta & grata sit coram te, sicut sus-
sumentum crematorum aromatatum, quod tibi singulis die-
bus mane vespereque solet offerri in templo: 5 & pre-
catio mea, quam elevatis ad caelum manibus fundo, re-
cta & accepta tibi sit, sicut sacrificium ex farina,
quod cum libamine vini, & agno vespere tibi offertur in
eodem templo quotidie. 6 Appone Domine custodiam
ori meo; 7 & ostium circumstans & muniens pone cir-
cum labia mea, ne quid temere imprudenterque laquan-
tur. 8 Ne relinquo cor meum flecti & declinare ad
proferenda verba malitiosa, 9 ut protegam pretextus,
& excusationes adhibeam pro excusandis peccatis meis
10 instar eorum hominum, qui id quod iniquum est fa-
ciunt cum obstinatione: 11 cum quibus & nullam com-
munionem & participationem habeo nec in iis rebus
ipsis, quas ad suas jocunditates atque delicias ipsi sele-
gerint. 12 Erudiat me plane, atque corripiat iustus cum
misericordia & sine iracundia, meque redarguat: 13 at,
suave licet & odoratum, oleum peccatoris non jungat
caput meum; neque suis me blanditiis demulceat ac se-
ducat. 14 nam & oratio haec mea ad te fit etiam pro
malitiis eorum, in quibus sibi placent; ut vel ab eis ipsi
convertantur, vel ut ego certe in illas non incidam. 15
Juxta similitudinem petrae demersae in profundum nul-
lo relicto vestigio, sic iudices & potentes eorumdem ini-
quorum, nisi convertantur, absorpti erunt ab inferno: 16
& tunc malo suo intelligent, quod verba precum mea-
rum jocunda fuerint, plurimumque valuerint apud te;
cum me liberaveris oppressum injuste; & injustos ipsos
persecutores meos aeterno supplicio damnaveris. 17 Sic-
ut crassa gleba terrae aratro agricolae discissa & dispul-
sa est super terrae superficiem: 18 sic irruentibus in nos

D d d

per-

394 P S A L M U S CXL.

Y. 21.
Ps. CXXXIX
6.

- 19 Quia ad te Domine Domine oculi mei,
20 in te speravi; non auferas animam
meam.
† 21 Custodi me à laqueo quem statuerunt
mihi,
22 & à scandalis operantium iniquita-
tem.
† 23 Cadent in retiaculo ejus peccatores:
24 singulariter sum ego donec trans-
eam.

persecutoribus dispersa sunt ossa & robora nostra juxta
sepulchrum & infernum, tam vicina morte, ut alterum
pedem habeamus in sepulchro. 19 Quoniam autem ad te
Domine Domine respiciunt oculi mei, 20 & in te spera-
vi; tu vicissim ne perire sinas animam vitamque meam.
21 Custodi me à laqueo, quem insidiosè persecutores isti
posuerunt, ut me irretitum comprehenderent: 22 & cu-
stodi me ab offendiculis paratis ab hisce operantibus id
quod est iniquum; ne in ea ego fortè incurram & cor-
ruam. 23 Cadent tandem peccatores ipsi in rete quisque
suum quod adversum me tetenderant; 24 & ego interim
seorsum ab illis solitarius degam; quousque eorum insi-
dias, divina me protègente gratià, illesus pertranscam.

O R A T I O N E S.

MSS.
Brev. Moza-
rab. fol. 255.
Die festo ad
Vesperum.

fol. 52.

- 1 **P**one, Domine, custodiam ori nostro, ne inania proferamus: ut, misericordià tuà corre-
pti, ab omnibus iniquitatum scandalis protegatur. Per &c.
2 **I**mmolantes tibi, Domine Deus noster, in die sanctae solemnitatis vespertinam hostiam lau-
dis, oramus; ut inclines misericordiae tuae aurem ad vota populi supplicantis. fiat in
conspectu tuo oratio supplicum, suavitatis incensum; elevatio manuum mearum, sacrifici-
um vespertinum. Proficiat haec, Domine, famulis tuis ad firmam protectionem: ut omni
horà omni tempore nos per munus misericordiae tuae & in diurnis actibus protegas; &
in nocturno sopore custodias. (R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es
benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.)
3 **D**eus, cujus nomen à solis ortu usque ad occasum laudabile est: sicut incensum in con-
spectu tuo nostra dirigatur oratio; tibi quoque elevatio manuum nostrarum, sacrificium
vespertinum, impleat solemnitatem. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

CXLI.

* I. Reg.
XXIV.

Intellectus, David: cum esset in * spelunca oratio.

B E D A.

Sensus my-
sticus.

David, ob Saulis insidias profugus, cum in spelunca lateret, oravit: quod Dominum Christum in corpore ante Passionem
suam significabat esse faciendum. Nam, cum huic orationi intellectus praeimitur, significatur, intellexisse David inter angu-
stias & fugae suae latebras, quid Dominus esset & Judaicae persecutionis exponens: Voce mea ad Dominum
clamavi. Secundà, liberari se de carcere inferni deprecatur, quoniam omnium Sanctorum fides in ejus resurrectione pendebat.

Clamavi ad te Domine; dixi, Tu es spes mea.
Eusebius Caesariensis. Vox ejus, qui secundum Deum oppugnatur (* al. decertat.)
S. Athanasius. Psalmus in oratione.

Feria VI. ad
Vesperum.

* Cardin. Thomas. Titulus manifestus est de David: potest & ab Ezechia obfesso dicitur accipi.
Psalt. Syr. Davidis, de fame, quae duravit tribus annis ob scelus Saulis. Spiritualiter autem, verba agonistarum. Pe-
titio, & oratio promovens nos ad Deum. vers. 25.
Psalt. Arab. vers. 13.

P S A L M U S A D P R E C A N D U M.

Propheta.

- 1 **V**OCE MEA AD DOMINUM
CLAMAVI:
2 voce meà ad Dominum deprecatus sum.
† 3 effundo in conspectu ejus orationem meam;
4 & tribulationem meam ante ipsum
pronuncio,
† 5 in deficiendo ex me spiritum meum.
6 Et tu cognovisti semitas meas.
† 7 In via hac quā ambulabam, absconde-
runt laqueum mihi;
8 considerabam ad dexteram, & videbā:
9 & non erat qui cognosceret me.
† 10 periit fuga à me:
11 & non est qui requirat animam meam.
† 12 Clamavi ad te Domine:
13 & dixi; Tu es spes mea,

Y. 5. & 6.
Sic distin-
git cod. Ale-
xandrinus &
Apollinar.;
in cod. autem
Vatic. unico
Y. conjungū-
tur.

Y. 7.
Ps. CXXXIX
6.

Y. 11.
Ps. XXX. 13.
13. LXXXVII.
9. 19.

Psalmus, intelligentiæ & eruditionis plenus, in-
spiratus Davidi, quæ est oratio ipsius, quando late-
bat in spelunca, quò fugerat metu Saulis Regis.
PROPHETA. 1 Voce mea magno animi clamore ad
Dominum modò clamavi: 2 meaque voce a Domino
deprecatus sum. 3 pergam effundere coram illo, pre-
cem meam; 4 eique meam tribulationem & angustiam
exponere, 5 cum jam per summum marem & an-
xietatem penè me defecerit anima mea. 6 Et quidem
Domine tu bene nosti vias, incessus, actusque omnes
vitæ meæ. 7 In hac ipsa via, qua ego modo ibam fu-
giens persecutores meos, ubi ipsi occultum laqueum &
insidias posuerant contra me; 8 in ea, inquam, via &
fugiebam & simul considerabam ad dexteram, & re-
spiciebam ad sinistram, num aliquis amicus me profu-
gum exciperet: 9 sed nullus erat, qui me agnosceret.
10 praeclusum est jam mihi omne effugium: 11 & non
est aliquis, qui exquirat salvare animam vitamque
meam. 12 In his desperatis rebus ad te Domine vehe-
menti animi clamore clamavi; 13 & dixi: Tu solus
es spe-

por-

Ps. XV. 1.
LXXII. 16.
CXVIII. 17.
Threni III.
24. Ps. XXVI.
13.

Ps. 20.
In cod. Vat.
additur, Do-
mine.

14 *portio mea in terra viventium.*
† 15 Intende ad deprecationem meam:
16 quia humiliatus sum nimis.
† 17 Libera me à persequentibus me:
18 quia confortati sunt super me.
† 19 Educ de custodia animam meam,
20 ad confitendum nomini tuo:
21 me expectant. iusti donec retribuas
mihi.

es spes mea: in te solo ego spero: 14 tu es qui mi-
hi das sortem & partem, ut adhuc maneam in terra,
cum viventibus; tuque eris mihi tota veluti portio
hæreditaria, quam desideranter cupio & expecto
in illa superna terra beatè viventium. 15 Attende
ergo ad deprecationem hanc meam: 16 quia nimium
valde depressus sum, viribusque attenuatus. 17 Libe-
ra me ab his persecutoribus meis; 18 nam corrob-
rati sunt, supra quam sint vires meæ. 19 Ab istius-
modi carcere & spelunca, ubi obsessus lateo, educ ani-
mam meam, 20 ut laudes gratiarumque actiones pro-
fiteatur divine majestati tue, Domine: 21 exitum enim
rerum mearum in hac grandi persecutione homines iusti
ac prohi suspensi expectant; quoadusque, versa jam
vice, post hæc præsentia mala tribuas bona mihi, quem
admodum in te spero.

ORATIONES.

MSS.
* al. majesta-
tem.
* al. spei no-
stræ.
Brev. Maza-
rab. fol. 174.

fol. 168.
De Passione
Domini.

fol. 399.
De S. Johan-
ne Baptista.

Comment.
huius Psalm.
T. 7. S. Hie-
ronymi.

1 **D**Eprecantes, Domine, voce humili * pietatem tuam exposcimus; ut adjuti à te * spe no-
strâ, portionem cum Electis tuis in terra viventium fortiamur. Per &c.
2 **E**ffundentibus nobis in conspectu tuo orationem nostram, Domine, misericors adjutor
assiste: esto nostra protectio, qui es nostra redemptio. sensus nostros sub tuâ beni-
gnitate dirige; & semitas nostras placidâ discretione cognosce: ut inter absconditos in hac
viâ tuâ, quâ gradimur, laqueos, ita tui desiderio percurramus, ut in placitam tibi partem
fidei vestigio occurramus. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.
3 **E**Duc, Domine, de tribulatione animam nostram: qui sputa pro nobis perpeffus (es) &
flagella: ut, mundi hujus educti de carcere, triumphos crucis tue debitâ post nostrum
obitum præcinamus cum laude. (R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.)
4 **E**Duc, Domine, de carcere animas nostras; qui sputa pro nobis perpeffus es & flagella:
ut precibus iusti hujus Johannis Baptistæ & Martyris tui, ex hoc mundo educti de car-
cere, triumphos crucis tue debita post nostrum obitum tibi præconia cum Sanctis omni-
bus præconemus cum laude assiduâ. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.
5 **T**E Domine) humiliter deprecamur ac petimus; ut, susceptâ voce clamoris nostri, edu-
ctos ex inferni carcere, illuc nos jubeas transferri de morte, ubi pendent Latroni
præparasti locum lucidum, ac quietem. Quia tibi est honor & gloria cum Patre & Spiritu
Sancto in sæcula sæculorum. Amen.

CXLII.

II. Reg. XVII

Psalmus David. ✠ quando persequabatur eum Absalom filius ejus:

Sensus my-
sticus.

B E D A.

Historia quidem hæc, Regum lectiōe notissima est, David à filio persecutum. quæ similitudo, ut quidam volunt, ad
omnem porrigitur Christianum: qui, peccatis scilicet, tamquam à filiis propriis in mundi istius acerbitate vexatur: sed
contra hæc penitudo remedialis, quam hic psalmus continet, apponitur.

Quamvis Propheta multos penitentiae psalmos scripserit; tamen, quantum compunctione cordis afficitur, tantum salu-
briter examinatus, divinis mundior apparet conspectibus. Primâ itaque deprecatione rogat Dominum Christum, ne cum
seruo suo velit inire iudicium; sed perturbationi suæ misericordiam ipsius supplicat subvenire: Domine exaudi, & reli-
qua. Secundâ, velociter se pervenire petit ad veniam: ut deductus in viam veritatis, ab inimicorum liberetur insidiis: Ve-
lociter exaudi me Domine.

Eusebius Casariensis. Oratio confitentis (al. confessionis.)

S. Athanasius. Psalmus in interpellatione, & oratione, & deprecatione.

* Cardin. Thomaf. Titulus apertus est, a David contra Absalom agi: potest & ab Ezechia contra Sennacherib dictum
intelligi.

Psalt. Syr. Davidis, de Idumæis, qui venerant adversus eum: & oratio ejus, qui gratias refert omni horû pro molestiis.

vers. 32.

Psalt. Arab. vers. 28.

Feria VI. ad
Matutinum.

S. Hier. Iste Psalmus vocem continet illius, qui pro humana redemptione seipsum exinanivit, accipiens formam servi,
ut nos erueret a servitute.

VII. PSALMUS POENITENTIALIS AD PRECANDUM.

Propheta.

1 **D**OMINE EXAUDI ORATIO-
NEM MEAM:
2 auribus percipe obsecrationem meam
in veritate tua:

exau-

Psalmus Davidi inspiratus, quando persequ-
batur eum Absalom filius suus. PROPHETA. 1
Domine exaudi orationem hanc meam: 2 & benignis
auribus percipe deprecationem hanc meam per verita-
tem & fidelitatem tuam in servandis promissis:

D d d 2

meque

- † 3 exaudi me in tua justitia .
 † 4 Et non intres in iudicium cū servo tuo :
 5 quia non justificabitur in conspectu tuo
 omnis vivens .
 † 6 Quia persecutus est inimicus animam
 meam ;
 7 humiliavit in terra vitam meam ;
 † 8 collocavit me in obscuris sicut mortuos
 saeculi ;
 9 & anxius est super me spiritus meus ;
 10 in me turbatum est cor meum :
 11 memor fui dierum antiquorum ;
 † 12 meditatus sum in omnibus operibus tuis ;
 13 in factis manuum tuarum meditabar .
 † 14 expandi manus meas ad te :
 15 anima mea , sicut terra sine aqua , tibi .
 D I A P S A L M A .
 † 16 Velociter exaudi me Domine :
 17 defecit spiritus meus .
 † 18 Non avertas faciem tuam à me :
 19 & similis ero descendentibus in lacum .
 † 20 Auditam fac mihi manè misericordiam
 tuam :
 21 quia in te speravi .
 † 22 Notam fac mihi viam in qua ambulem :
 23 quia ad te levavi animam meam .
 † 24 Eripe me de inimicis meis Domine :
 25 ad te confugi .
 26 Doce me facere voluntatem tuam ,
 quia Deus meus es : tu .
 † 27 Spiritus tuus bonus deducet me in ter-
 ram rectam :
 28 propter nomen tuum Domine vivifica-
 bis me in aequitate tua .
 † 29 Educes de tribulatione animam meam :
 30 & in misericordia tua disperdes inimi-
 cos meos .
 † 31 & perdes omnes qui tribulant animam
 meam :
 32 quoniam ego servus tuus sum .

† 4.
 Ps. CXXIX.

3.
 † 5.
 Job IV. 17.
 IX. 2. XV. 14.
 XXV. 4.
 Rom. III. 20.
 Galat. II. 16.

† 11.
 Psal. LXXVI.

6.
 † 12.
 Ps. LXXVI.

† 19.
 Ps. XXVII. 1.

† 22.
 Psalm. V. 9.
 XXIV. 4.
 LXXXV. 11.
 CXXXVIII.

3 meque precantem exaudi per justitiam tuam ; quia per
 summam justitiam tuam ea peccatoribus exhibes, quae per
 summam misericordiam tuam illis promittis . 4 Sed ne,
 queso, venias in summum jus cum servo tuo, summo
 rigore mecum agens in iudicio tuo : 5 nullus enim vi-
 vens in carne mortali, coram te justus erit, remota mi-
 sericordia tua : omnes enim homines peccaverunt &
 peccant ; & indigent gratia tua . 6 Quoniam autem
 inimicus hic meus persecutus est animam meam, ut eam
 amittam ; 7 & confregit ac depressit in terram vitam
 meam, ita ut jam penè extincta jaceat ; 8 & ha-
 bitare me fecit in tenebrosissimis latebris, instar jam
 olim mortuorum ab exordio saeculi ; 9 meusque spiri-
 tus grandi tadio in me anxius est ; 10 & cor meum
 intra me turbidis animi motibus, ac cogitationibus
 anxii perturbatum est : 11 idcirco inter tot adversa
 memoratus sum dierum antiquorum ; 12 & medita-
 tus sum de omnibus operibus tuis ; 13 & de iis, quae a
 manibus tuis facta fuerant, meditabar ; quomodo nimi-
 rum praeis semper temporibus misericorditer adfueris
 iis, qui tuam in suis angustiis misericordiam implora-
 bant . 14 unde & ego quoque, in spem bonam erectus,
 ecce nunc ad te Domine expandi supplices manus meas :
 15 nam anima mea coram te est mæsta arida & sitiens
 opem tuam, quasi terra sine aqua, quae sicca & squal-
 lens expectat humorem . * 16 Cirò exaudi me Domine ;
 17 quia ego jam animo defeci . 18 Ne, queso, velut ira-
 tus benignum vultum tuum deflektas a me : 19 alioqui
 similis ero iis, qui descendunt in locum sepulchri & in-
 ferni . 20 Fac me audire & sentire hoc manè atque
 citissime misericordiam erga me tuam ; 21 quia in te
 speravi & confido . 22 Illustratione tua notam fac mi-
 hi viam bonam & tutam, per quam ire debeam ; 23 quia
 ad te sublevavi affectus omnes animæ meae . 24 Exime
 me e manibus horum inimicorum meorum Domine ; 25
 quia ad te confugi . 26 Doce me intus illustrando ac de-
 lectando, ut faciam id omne, quod voluntas tua vult ut
 faciam ; quia tu es Deus meus, cui obedire debeo ac de-
 servire . 27 Spiritus tuus bonus & sanctus me dedu-
 cat per viam & terram planam & rectam, rectaque
 ducentem ad te : 28 & ad gloriam nominis divina ma-
 jestatis tuae fac, ut ego vivam in ea justitia & probita-
 te vitæ, quam tu jubes & donas . 29 Educ ab hac, &
 omni alia tribulatione & angustia animam meam : 30
 & pro tua erga me misericordia dissipa & extermina e
 finibus meis hos inimicos meos : 31 & perde omnes
 tribulantes me ; ut peccare, & majora inde supplicia
 mereri desinant : 32 quia ego servus tuus sum cum con-
 ditione tum voluntate : & te Domine decet servos tuos
 ab omni malo defendere .

* Pausatio
 aut immuta-
 tio musica
 cantilene in-
 ter psallendū .

O R A T I O N E S.

MS.

1 **D**eus, qui matutinam sacrae resurrectionis tuae auditam fecisti jocunditatem ; cū ex
 inferno rediens, replesti terram gaudiis, quam reliqueras in obscuris ; rogamus po-
 tentiae tuae ineffabilem majestatem ; ut, sicut tunc catervam Apostolicam gaudere sacra fe-
 cisti in anastasi, ita hanc Ecclesiam, tuam misericordiam expansis manibus flagitantem,
 splendore caelestis jubaris inlustrare digneris . Qui cum Patre & Spiritu Sancto vivis & re-
 gnas Deus per omnia saecula saeculorum .

Brev. Moza-
 rab. fol. 250.

2 **S**piritus Sanctus bonus, Domine, deducat nos in viam rectam : ut in nobis malitiam su-
 peret ; & in cunctis divinitate redundet . (R. Amen . Per misericordiam tuam Deus
 noster : qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum . R. Amen .

CXLIII.

÷ Psalmus: David ÷ adversus Goliath:

B E D A.

Sensus my-
sticus.

Bellum istud Davidicum ad designandum certamen est Domini Christi præmissum: ut, sicut iste gloriam Goliath, qui Revelatus sive Transmigrans interpretatur, saxei teli dimicatione prostravit; ita per petram, quod est Christus Dominus, fortitudo diabolica vinceretur.

Post interfecionem Goliath, in primâ parte Propheta Domino gratias agit, peracti belli discrimine se (fuisse) liberatum; deprecans, ut citò Domini declaratur adventus; per quem diabolus victus est, & spiritualis Israel liberatus: Benedictus Dominus Deus meus. Secundâ, & in novo & in veteri Testamento Propheta se Domino psallere promittit, liberatus à pessimis inimicis: qui beatitudinem suam in sæculi istius felicitate posuerunt; illos solum beatos esse definiens, quorum est Dominus Deus eorum: Deus canticum novum.

Notandum autem, quod interfecione Goliath memoratâ, quasi terminus quidam mundanis est rebus appositus. neque enim post hunc, aut aliquid de Ecclesie laboribus, aut de amaritudine sæculi, aut de tribulatione pœnitentium, aut de Antichristi abominatione narratur: sed reliqui septem (Psalmi) in magnum mysterium divinis præconiis aptati, ecclesiæ gaudium videntur esse plenissimi.

Ensebius Cæsariensis. Gratiarum actio ejus, qui consecutus est victoriam.

(S. Athanasius. Psalmus gratiarum actionis.)

* Cardin. Thomaf. Hunc quoque Psalmum ipse titulus exponit: nec minus etiam Ezechie gratiarum actio præten ditur, de obsidione, & de infirmitate salvati. Aliter, vox Ecclesie adversus Diabolum, & satellites ejus.

Psalt. Syr. Davidis; cum interfecit Asaph fratrem Goliath: & gratiarum actio ejus, qui victoriam est consequutus. ver. 38.

Psalt. Arab. ver. 34.

Sabbato ad
Vesperum.

P S A L M U S A D G R A T I A S A G E N D A S.

Propheta.

BENEDICTUS DOMINUS DEUS
MEUS, QUI DOCET MA-
NUS MEAS AD PRAELIUM,

2 ÷ &: digitos meos ad bellum.

† 3 Misericordia mea & refugium meum,
4 susceptor meus & liberator meus;

† 5 protector meus, & in ipso speravi:
6 qui subdit populum meum sub me.

† 7 Domine, quid est homo quia innotui-
sti ei?

8 ÷ aut: filius hominis, quia reputas eum?

† 9 Homo vanitati similis factus est:

† 10 dies ejus sicut umbra praetereunt.

† 11 Dñe inclina caelos tuos, & descende:

† 12 tange montes, & fumigabunt.

† 13 Fulgura coruscatione, & dissipabis eos:

† 14 emitte sagittas tuas, & conturbabis eos.

† 15 Emitte manum tuam de alto:

† 16 eripe me & libera me de aquis multis,

† 17 de manu filiorum alienorum:

† 18 quorum os locutum est vanitatem;

† 19 & dextera eorum, dextera iniquitatis.

† 20 Deus canticum novum cantabo tibi:

† 21 in psalterio decachordo psallam tibi,

† 22 qui das salutem regibus;

† 23 qui redemisti David servum tuum de
gladio maligno.

† 24 Eripe me * & erue me de manu filio-
rum alienorum:

† 25 quorum os locutum est vanitatem;

† 26 & dextera eorum, dextera iniquitatis:

† 27 quorum filii sicut novellae plantatio-
nes, in juventute sua:

† 28 filiae eorum compositae, circumorna-
tae ut similitudo templi.

† 29 promptuaria eorum plena, eructantia
ex hoc in illud:

† 30 oves eorum foetidae, abundantes in
egressibus suis:

boves

Psalmus Davidi inspiratus pro pugna, quæ ab ipso cum Goliath gigante Philisthæo commissa est. **PROPHETA.** 1 Benedictione & laude dignus est Dominus, fortis ille Deus meus: qui docet manus meas artem praeliandi; 2 digitosque meos docet rationem bellandi. 3 Ipse est, qui miseretur mei: & ad quem semper ego confugio; 4 qui me a re quavis adversa ad se confugientem excipit; & qui me a malo liberat; ad se confugientem excipit; & qui me a malo liberat; 5 suoque me scuto protegit: & in quo ego speravi: 6 quique in hoc singulari certamine & populum ipsum meum mihi subjicit, dum mihi dat de hoc Philisthæo victoriam, a cujus conspectu reliqua gens mea expavescit. 7 Domine, ecquid est homo, quod ei dederis tam magnam notitiam tuam, ut in omnipotentia tua confisus, contra opinionem omnium aggrediatur hoc praelium? 8 quidve est filius hominis, quod tanti eum æstimas, ut per ipsum facias hoc tam grande miraculum? 9 Homo enim vapor & inanitati, ipsique nihilo assimilatus est, 10 & dies vite ejus, quasi umbra quæ citò evanescit, pertranseunt. 11 Inflece igitur nunc Domine celos tuos ad terram usque; ac descende in auxilium mei: 12 percute fulminibus hos montes, ut deslagantes fument: 13 fulgura fulgur tuum, & hos dissipa Philisthæos: 14 & emitte sagittas tuas, eosque conturba. 15 Emitte ex alto caelo manum operationemque potentia tua; 16 & exime me & libera me de hoc confusu hostilium exercituum, qui quasi multitudo aque terram hanc inundant & obruunt; 17 & de manu & vi hominum, qui a te vero Deo alienos animos habent: 18 quorum lingua vanè locuta est, jactans frustra victoriam, quam non sunt reportaturi: 19 & quorum dextera, dextera injusta est, injustè belligerando nobiscum. 20 O Deus, pro hac victoriâ, quam a te expecto, novum tibi canticum cantabo; 21 & cum sono psalterii, decem cordis constantis, psallam tibi: 22 qui es is, qui salutem das regibus; 23 quique me servum tuum Davidem eruis de gladio pessimo Goliath. 24 Libera me, quæso, & exime me de manu & potestate hominum, a cultu tuo alienatorum: 25 quorum lingua vanè locuta est de victoriis suis: 26 & quorum dextera, dextera est injusta, injustè nobiscum pugnando: 27 quorum filii in sua juventute florent, sicut novellae plantæ constabiles atque robustæ; 28 quorum filiae pulchræ eleganterque compositæ & circumquaque ornatae sunt ad similitudinem alicujus templi perornati: 29 quorum cellæ penariae plenae sunt multigenæ annona, quam præ redundatâ effundunt ex una cella in aliam: 30 quorum oves permultis foetibus sunt secunde, multiplicantes partus suos passim per ipsum

Job VII. 17.
Ps. VIII. 5.
Hebr. II. 6.

Job. VIII. 9.
XIV. 2. Ps. CI
12.

Ps. XVII. 10.
Ps. CIII. 32.

Ps. XVII. 17.

Ps. XXXII. 3.

Ps. XXIII. & 24.

Sic distinguitur in cod.

Alexandrino & apud Apollinarium.

In Vat. autem.

(Qui redemisti David servum tuum.)

(De gladio maligno eripe me: & erue me de manu filiorum alienorum.)

- 31 boves eorum crassae:
 † 32 non est ruina maceriae neque trans-
 itus;
 33 neque clamor in plateis eorum.
 † 34 Beatum & dixerunt: populum cui haec
 sunt:
 35 beatus populus, cujus Dominus Deus
 ejus.

† 35.
 Ps. XXXII.
 12.

rum vicos & compita, exitusque viarum: 31 quorum
 boves pingues sunt; 32 & in quorum urbibus non est
 ruina vel ruptura murorum; neque illac hostium trans-
 itus habetur & excussio; 33 neque luctuosus clamor
 auditur in plateis urbium & in suburbanis eorum. 34
 Vulgo mundani homines dixerunt felicem atque bea-
 tum esse ejusmodi populum, cui talia adsunt tempora-
 ria bona: 35 at falluntur, nam ille tantum felix est
 atque beatus populus, cui Deus suus, quem colit, est
 Dominus totius mundi conditor atque gubernator: qui
 populum suum secretis malis omnibus, cumulata bo-
 norum complexione verissime facit esse in secula sem-
 piterna beatum.

O R A T I O N E S.

- 1 **D**oce nos, Domine, spiritualibus armis, noxialibus culpis resistere: ne, vanitati munda-
 nae subjecti, à tui juris dominatione pellamur. Per &c.
 2 **D**ux & doctor victoriae nostrae Deus, concede nobis tales fieri, ut valeamus resistere
 & superare omnes adversarios nostros: & mitte manum tuam de alto ad protegen-
 dum nos inter hujus saeculi tempestates: ut magnificemus nomen sanctum tuum, dicentes,
 Beatus populus, cujus Dominus Deus ejus. Per &c.
 3 **D**omine, qui beatissimum Clementem Martyrem tuum de malignorum consilio liberas
 eruens illum de aquis multis; & victorem efficiens in passionibus universis: libera
 nos de manu filiorum alienorum; ut insidiantibus inimicis vita nostra laedenda non pateat:
 nec illorum proceritas saeva de ruinae nostrae casibus hilarescat: sed gladio verbi tui accin-
 cti, & hic adversa superemus intrepidi, & post ad te mereamur pervenire illaesi & beati.
 R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis
 in saecula saeculorum. R. Amen.

Brev. Moza-
 rab. fol. 418.
 De S. Clemen-
 te PP. & M.

CXLIV.

Laudatio ipsi David.

B E D A.

Sensus my-
 sticus.

Quaeri potest, quare titulus hic singulariter contineat Laudatio ipsi David; cum in omnibus psalmis ipsius David, haec
 est Domini Christi gloria praedicetur: Sed hic ideo distinctior clariorque posita est; quia completis omnibus, quibus humana
 ignorantia fuerat instruenda; nunc ad sola Domini praecipitur vacare praconia. quae laudes propter futuri saeculi Sabba-
 tum (ut reor) septenario psalmorum numero sunt comprehensae: Beati, enim ait, qui habitant in domo tua Domine, in
 saeculum saeculi laudabunt te. Et hic autem psalmus Hebraei Alphabeti ordinem per versuum capita custodit. in quo ta-
 men notandum, quia Nun littera in Hebraeis voluminibus non habetur: sed à LXX. Interpretibus addita, continet hunc
 versum: Fidelis Dominus in omnibus verbis suis, & sanctus in universis operibus suis.

Laudatio Christi, quae à Propheta est, tribus narrationibus explicatur. Primà est laudis ejus infinita promissio: Exal-
 tabo te Deus meus rex. Secundà dicit, laudationem Domini novem modis esse peragendam: Generatio & generatio, &c. re-
 liqua. Tertià parte, quae in secunda de praconio Christi breviter proposuit, paulò latius atque evidentius explanat; in
 fine commonens ab omni carne Dominum debere laudari: Misericors & misericors Dominus, &c. reliqua. Primà ergo divisio
 continet praedicti Alphabeti litteras tres: secunda, quatuor: tertia, quatuordecim.

Eusebius Caesariensis. Hymnus cum Theologia (id est, cum doctrina de Deo.)

* Cardin. Thomaf. Ex persona canitur populi de captivitate liberati; admirantis Dei potentiam, & agentis gratias be-
 neficiis ejus, qui omnibus in tribulatione positis subvenire solet. Aliter; vox Ecclesiae ad Christum.

Psalt. Syr. Davidis laudatio cum Theologia. vers. 42.

Sabbato ad
 Vesperum.

Psalt. Arab. vers. 47.

S. Hier. Iste Psalmus ex voce prophetica, Dei continet laudem, sicut ipse ad eum eloquens, ait:

P S A L M U S A D L A U D A N D U M D E U M.

Propheta.
 Aleph.

Beth.

Gimel.

Daleth.

- 1 **E**XALTABO TE DEUS MEUS
 REX:
 2 & benedicam nomini tuo in saeculum,
 3 & in saeculum & saeculi:
 † 4 per singulos dies benedicam tibi:
 5 & laudabo nomen tuum in saeculum,
 6 & in saeculum & saeculi:
 † 7 Magnus Dominus & laudabilis nimis:
 8 & magnitudinis ejus non est finis.
 † 9 Generatio & generatio laudabit opera
 tua:

& po-

Divina laudatio inspirata Davidi. PROPHE-
 TA. 1 Excelsum te esse praedicabo, mi Deus & mi
 Rex: 2 & laudibus benedicam majestati tuae in sa-
 culum usque, 3 & in omnia saecula. 4 in omni
 die benedicam tibi: 5 & majestatem tuam laudabo
 in saeculum usque, 6 & in omnia saecula. 7 Ma-
 gnus est Dominus, & valde laudandus: 8 & im-
 pervestigabilis magnitudinis ejus nullus est termi-
 nus. 9 Omnia saecula etatesque hominum laudent
 opera tua Domine;

† 2. 3.
 Sic distin-
 guitur in
 Codice Ale-
 xandrino &
 apud Apol-
 linarium: In
 cod. Vatican.
 unico versu
 conjungun-
 tur.

† 5. 6.
 Sic distingui-
 tur in cod.
 Alexandrino
 & apud Apol-
 linarium.

& po-

He. 10 & potentiam tuam pronuntiabunt.
† 11 magnificentiam gloriae sanctitatis tuae loquentur:
12 & mirabilia tua narrabunt:
Vau. † 13 & virtutem terribilium tuorum dicent:
14 & magnitudinem tuam narrabunt:
Zain. † 15 memoriam abundantiae suavitatis tuae eructabunt:
16 & iustitiā tuā exultabunt.
Heth. † 17 Miserator & misericors Dominus,
18 patiens & multum misericors.
Theth. † 19 suavis Dominus universis:
20 & miserationes ejus super omnia opera ejus.
Jod. † 21 Confiteantur tibi Dñe omnia opera tua:
22 & sancti tui benedicant tibi:
Caph. † 23 gloriam regni tui dicent:
24 & potentiam tuam loquentur;
Lamed. † 25 ut notā faciāt filiis hominū potētiā tuā,
26 & gloriam magnificentiae regni tui.
Mem. † 27 Regnū tuū, regnum omniū saeculorū:
28 & dominatio tua, in omni generatione & generationem.
(Nun.) † 29 ÷ Fidelis Dñs in omnibus verbis suis:
30 ÷ & sanctus in omnibus operibus suis:
Samech. † 31 Allevat Dominus omnes qui corruunt:
32 & erigit omnes elisos.
Ain. † 33 Oculi omnium in te sperant Domine:
34 & tu das escam illorum in tempore opportuno.
Phe. † 35 Aperis ÷ tu: manum tuam, & imple omne animal benedictione.
Sade. † 36 Justus Dominus in omnibus viis suis:
37 & sanctus in omnibus operibus suis.
Coph. † 38 Prope est Dñs ñnibus invocantibus eū,
39 ÷ omnibus invocantibus eum: in veritate.
Res. † 40 Voluntatem timentium se faciet:
41 & deprecationem eorum exaudiet;
& salvos faciet eos.
Sin. † 42 Custodit Dominus omnes diligentes se:
43 & omnes peccatores disperdet.
Thau. † 44 Laudationem Dñi loquetur os meum.
45 & benedicat omnis caro nomini sancto ejus,
46 in saeculum & in saeculum ÷ saeculi:

10 & potentiam tuam annuncient: 11 de magnifica gloria & maiestate sanctitatis tuae loquantur; 12 & admirandas res tuas enarrent: 13 & vim fortitudinemque terribilium judiciorum operumque tuorum crebris sermonibus commemorent; 14 & magnitudinem tuam, quantum possunt, enarrent: 15 multae benignitatis & suavitatis tuae memoriam sermonibus suis eructent & expromant; 16 & de iustitia tua leti, ipsam laudent exultanter. 17 Dominus clemens est ac misericors, 18 & mitis & tardus ad puniendum, multumque misericors. 19 benignus est Dominus erga omnes: 20 & miserationes ejus ad omnia se effundunt opera ipsius. 21 Ideo Domine jure merito debitas tibi laudes profiteantur omnia opera tua: 22 & Sancti tui suis tibi laudibus benedicant: 23 quā gloriosum sit regnum tuum, dicant: 24 & de tua omnipotentia loquantur; 25 ut & scire faciant filios Adam potentiam tuam, 26 & magnificam gloriam regni tui. 27 Regnum tuum, Domine, regnum est aeternum, nullis saeculis coarctatum: 28 & dominium tuum per omnes generationes, & mundi aetates & status immutabile durat. 29 Fidelis est Dominus in servandis verbis sive promissionum sive comminationum suarum: 30 & sanctus & irreprehensibilis est in omnibus operibus suis. 31 Dominus sublevat & suffulcit omnes, qui in miseria corruunt; 32 erigitque cunctos labefactos & jacentes in erumnis. 33 Omnium oculi in te sperantes respiciunt Domine; 34 tuque das eis escam in suo tempore opportuno. 35 tu enim aperis manum tuam, & per beneficentiam tuam omne animans replet refectioe. 36 Justus est Dominus in omnibus viis, quas tenet in gubernatione totius mundi; 37 & sanctus & misericors est in omnibus operibus suis. 38 Prope adest Dominus ad auxiliandum omnibus, qui invocant eum, 39 omnibus, inquam, qui eum invocant cum veritate & animi sinceritate, sic ut verè respondeat animus ori. 40 Qui efficiet quicquid salutariter voluerint, qui ipsum timent: 41 & deprecationem eorum exaudiet; eosque salvabit. 42 Dominus custodit omnes verè diligentes ipsum: 43 exterminabit autem peccatores. 44 Laudem Domini semper loquatur os meum: 45 omnisque homo benedicat nomini ipsius sancto 46 in saeculum usque & ad omnia saecula.

Y. 17.
Exod. xxxiv.
6. Num. XIV.
18. Ps. lxxxv.
15. Cii. 8.

Y. 31.
Ps. CXLV. 8.
Y. 33.
Ps. CIII. 27.
Y. 34.
Ps. CXXXV.
25.

O R A T I O N E S.

MSS. 1 **R**egnator omnium saeculorum Domine, qui spiritalem cibum omni animae opportuno ministras in in tempore; concede nobis, te perpetualiter benedicere, tuamque potentiam cum Electis tuis fiducialiter exaltare. Per Dominum nostrum Jesum Christum.
2 **P**rope esto Domine omnibus invocantibus te in veritate: imple devotionem timentium te; & deprecationem eorum exaudi: ut, salvi à te facti, diligamus te; & benedicamus nomen sanctum tuum. Per &c.
3 **P**rope esto Domine invocantibus te; ac voluntatem timentium imple: erige, quique corruunt; & elisos sustenta: ut, qui praecipites in mortem cadimus; sospites te erigente surgamus. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.

Brev. Moza-
rab. fol. 122.
152.

Domi-

fol. 232.

4 **D**omine Jesu Christe, verus Deus verusque homo; qui non mutaris, sed es sanctus in omnibus operibus tuis; incredulitatem à nobis dubiae mentis averte; & cor nostrum gratiae tuae muneribus reple: ut tu, Deus verus credaris & cognoscaris; qui salvator omnium, miraculis & virtutibus approbaris. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 322.
De SS. Mar-
tyribus.

5 **C**onfidentes tibi Domine in omnibus operibus tuis, te benedicent in Sanctis: te quæsumus, ut nos Martyrum tuorum N. N. intercessione sanctifices; & perfectione coronas. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

CXLV.

Alleluia. ÷ Aggae & Zachariae:

B E D A.

Memoriam Dominicae laudis, quam precedente titulo Latine posuerat, nunc ad cumulum ejusdem laudis, Hebraei Alleluia voluit augmentare vocabulo.

Cupiens Propheta laudes Domini ex toto corde cantare, primo ingressu dicit, in hominibus minime confidendum; ne aliquid ab eo peteretur tepidè, si & alius crederetur posse præstare: Lauda anima mea Dominum. Secundo pronunciat, totam spem in omnipotente Domino reponendam: & cum sit iste Dominus, ex factis suis pulcherrimè definitur; ut Gentilitas, tam frequenti ratione convicia, errores suos fidei devotione relinquat: Beatus cujus Deus Jacob.

Eusebius Caesariensis. Hymnus cum Theologia (hoc est, cum doctrina de Deo.)

S. Athanasius Psalmus, laudem denuncians.

* Gardin. Thomaf. Populus de Babylone salvatus beneficia in se Dei ab initio commemorat. Aliter, vox Christi ad populum.

Sabbato ad matutino: & precatio, atque laudatio cum Theologia. vers. 23.

Pfalt. Arab. vers. 20.

S. Hier. Iste Psalmus, ex nomine duorum Prophetarum praescriptus, ex unius voce loquitur, dicens:

P S A L M U S A D L A U D A N D U M D E U M.

Propheta.

1 **L**AUDA ANIMA MEA DOMINUM.

v. 2.

Ps. CIII. 33.

2 laudabo Dominum in vita mea:

v. 4.

Ps. LXI. 11.

CXVII. 8. 5.

v. 5. 8.

Eccle. XII. 7.

† 4 Nolite confidere in principibus, in filiis hominū, in quibus non est salus:

† 5 exhibit spiritus ejus:

6 & revertetur in terram suam:

7 in illa die peribunt ÷ omnes: cogitationes eorum.

† 8 Beatus, cujus Deus Jacob adjutor ejus;

9 spes ejus in Domino Deo ipsius:

v. 10.

Act. XIV. 14.

Apocal. XIV.

7.

v. 12.

Ps. CII. 6.

† 11 qui custodit veritatem in saeculum:

12 facit judicium injuriam patientibus:

13 dat escam esurientibus.

v. 14.

Ps. CXVII. 7.

CVI. 14.

† 14 Dominus solvit compeditos:

15 Dominus illuminat caecos:

† 16 Dominus erigit elisos:

17 Dominus diligit justos:

v. 18. 19.

Deut. X. 18.

Ps. LXVII. 6.

† 18 Dominus custodit advenas:

19 pupillum & viduam suscipiet:

20 & vias Peccatorum disperdet.

v. 21.

Exod. XV. 28.

21 Regnabit Dñs in saecula Deus tuus Sion,

22 in generationem & generationem.

ALLELU Cum júbilo & lætitia laudate, IA Deum. Psalmus aptus temporibus Aggae & Zachariae Prophetarum in restauratione Jerusalem post captivitatem Babyloniam. PROPHETA. 1 Anima mea lauda Dominum. 2 equidem Dominum laudabo in vita mea; 3 & cantabo in honorem Dei mei, quandiu sum. 4 Nolite fiduciam certā cum spe collocare in principibus, & in ceteris omnibus filiis Adam; in quibus non est facultas atque potestas vos salvandi: 5 spiritus enim & anima hominis post breve tempus ab eo egredietur; 6 & homo ipse quantum ad suum corpus revertetur & convertetur in terram, de qua ab initio formatus est: 7 & in isto die mortis peribunt & abibunt in fumum omnes ipsius cogitationes, consilia atque proposita, quæ habuerat in vita sua. 8 Ille autem verè felix atque beatus, cujus adjutor non fuerit homo mortalis, sed immortalis Deus Jacobi; 9 & cujus spes fuerit non in homine fragili, sed in Domino Deo suo: 10 qui potentia sua calum terramque creavit, & mare & omnia quæ in eis sunt: 11 qui fidelitatem servat in promissis in sempiternum; 12 qui facit judicium sustinentibus injuriam atque calumniam, eos vindicans ab oppressoribus: 13 & esurientibus dat escam. 14 Dominus solvit vinctos compedibus: 15 Dominus dat lucem cæcis oculis, & sapientiam cæcis cordibus. 16 Dominus erigit collapsos: 17 Dominus diligit justos: 18 Dominus custodit advenas & peregrinos, suorum solatio destitutos: 19 ipse pupillum & viduam & oppressos sub suam excipiet tuitionem: 20 & vias vivendi, consilia & acta peccatorum delebit è terra. 21 In æternum regnabit Dominus Deus ille tuus o Sion, 22 in omnes, inquam, ætates & sæcula regnabit.

O R A T I O N E S.

MSS.

1 **G**loriose omnipotens Deus, in quem Beatorum animae totam spei confidentiam ponunt; concede nobis, ut adjutorio tuo inluminati, valeamus te jugiter mente purā diligere. Per &c.

L aūs,

2 **L**Aus & jubilatio nostra, Deus, absolve nos à vinculis peccatorum: ut, qui frequenter delinquentes cecidimus, te miserante poenitentes erigamur. Per &c.

Brev. Moza-
rab. fol. 127.

3 **D**omine, qui erigis elisos, & solvis compeditos, atque illuminas caecos: nos quoque erige cum lapsus inclinant; & solve, cum peccata circumligant; atque illumina, cum nos ignorantiae caligo circumdat: ut anima nostra te semper laudet; & vita nostra fideli devotione sit humilis: & quia tui muneris est quod sumus, tibi serviat omne quod vivimus. *R.* Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus &c.

fol. 152.

4 **D**omine, qui solus verbi potentiâ compeditos; & (per) madidum humi collyrium sacro sputamine circumlitum illuminas caecos: solve rogamus nostrorum vincula peccaminum; & oppositum nobis disrumpere interitum: elisos alleva: & caecitatem mentium nostrarum legis tuae doctrinâ perlustra: ac, sicut in te justum dirigis; & miserando ad veniam suscipis, & pupillum viduamque pius protector intendis; ita nosmet in hac peregrinatione custodias: ut ad aeternitatis dulcedinem (post) concessa crimina intromittas. *R.* Amen. Per &c.

CXLVI.

Alleluia.

B E D A.

Verba tituli sui subsequens textus exponit: Alleluia siquidem significat, Laudate Dominum. Denique quinta Editio psalmi hujus initium ita posuit, Laudate Ia, id est Dominum: quia Ia unum ex decem nominibus Dei intelligitur. Quae Hieronymus, ad Marcellam scribens, ita commemorat. Primum nomen est El, id est Fortis. Deinde Elohim & Elohe; quod utrumque dicitur Deus: unde geminatum frequenter invenitur; ut est Deus Deus meus quare me dereliquisti? & Deus Deus ad te de luce vigilo; & his similia. Quartum Sabaoth; quod est Exercituum. Quintum Helion; quem nos Excelsus dicimus. Sextum Eser eheie: quod in Exodo legitur, QUI EST misit me. Septimum Adonai, quem nos Dominum generaliter appellamus. Octavum Ia; quod Deo tantum applicatur; & in Allelu-ia extrema syllaba sonat. Nonum tetragrammaton; quod ineffabile nuncupatur. Decimum Saddai; id est Robustum & sufficientem ad omnia perpetranda.

Primo modo hortatur Propheta populum devotum, laudare Dominum; qui humiles erigit, & superbiorum colla, concidit; Laudate Dominum. Secundo, alacriter Domino dicit esse psallendum; qui supplicantibus beneficia profutura concedit; quoniam qui de suis viribus praesumunt, ei placere non possunt: (Praecinite Domino in confessione.)

Eusebius Caesariensis. Hymnus cum Theologia (hec est, cum doctrina de Deo.)

S. Atanasius. Psalmus, laudem denuncians.

* Cardin. Thomaf. Populus liberatus ad laudandum Deum hortatur. Aliter, vox Ecclesiae, & Apostolorum ad novellum populum.

Psalm. Syr. Agei, & Zachariae de Zorobabel, & Jesu Sacerdote, atque Ezra, qui sollicitabant aedificium Hierusalem. Nobis autem laudatio cum Theologia. vers. 24.

Sabbato ad
Vesperum.

Psalm. Arab. vers. 24.

S. Hier. Psalmus iste, ut caelestem civitatis laudemus aedificatorem nos admonet, dicens:

PSALMUS HORTATORIUS AD LAUDANDUM DEUM.

Propheta.
v. 1.
Ps. XCI. 2.

1 **L**AUDATE DOMINUM QUONIAM BONUS EST psalmus:

2 Deo nostro sit jucunda: decoraque: laudatio.

† 3 Aedificans Jerusalem Dominus:
4 dispersiones Israëlis congregabit.

v. 4.
Deut. XXX.
3.

† 5 qui sanat contritos corde:

6 & alligat contritiones eorum.

v. 7. 8.
Isai. XL. 26.

† 7 qui numerat multitudinem stellarum:
8 & omnibus eis nomina vocat.

† 9 Magnus Dominus noster:

10 & magna, virtus ejus:

11 & sapientiae ejus non est numerus.

† 12 Suscipiens mansuetos Dominus:

13 humilians autem: peccatores usque ad terram.

† 14 Praecinite Domino in confessione:

15 psallite Deo nostro in cithara:

† 16 qui operit caelum nubibus:

17 & parat terrae pluviam:

v. 17. &c.
Ps. CIII. 13.
14.

† 18 qui: producit in montibus foenum,

19 & herbam servituti hominum:

ALLELU Cum júbilo & lætitia laudate, IA Deum. PROPHETA. 1 Laudate Dominum; quia bonum & justum est ei psallere: 2 sit autem Deo nostro jucunda & pulchra, grata atque accepta, omnis nostra laudatio. 3 Dominus hic noster regificaturus est Jerusalem: 4 & dispersos & expulsos inde israelitas iterum est congregaturus in unum. 5 ipse est, qui sanat eos, qui dolore disruptum & contusum habent cor: 6 eorumque confractiões & plagas fasciis devincit & circumligat. 7 ipse est, qui totam multitudinem stellarum in numero habet; 8 easque nominatim vocat, illarum naturas & proprietates distinctè cognoscens. 9 Magnus est Dominus noster: 10 & magna est fortitudo ejus: 11 & eorum, quae sua ipse sapientia intelligit & cognoscit, nullus est finitus numerus. 12 Dominus est, qui sublevat mansuetos: 13 & qui elatos peccatores deprimit usque ad terram. 14 Inchoate igitur cantum in confessione laudis in honorem Domini: 15 & cum citharæ sono canite psalmos in honorem Dei nostri: 16 qui caelum cooperit nubibus: 17 & ex illis nubibus apparat & præbet terræ pluviam: 18 qui exoriri facit in montibus herbam, 19 & olus, ut inserviat usui hominum.

qui

Rec

qui

Ps. 20.
Ps. GIII. 27.
28. CXXXV.
25. CXLIV.
15.
Ps. 21.
Job. xxxviii.
41.
Ps. 22.
Ps. XXXII.
16. 17. Pro-
verb. XXI.
31. Osee I. 7.

† 20 qui dat jumentis escam ipsorum,
21 & pullis corvorum invocantibus eum.
22 Non in fortitudine equi voluntatem
habebit:
23 nec in tibiis viri beneplacitum erit ei.
24 beneplacitū est Dño super timentes eū,
25 & in eis: qui sperant super miseri-
cordia ejus.

20 qui & dat pecoribus escam ipsorum, 21 & ipsis et-
jam pullis corvorum, neglectis a patre & matre, & per
nidum in omnes se partes vertentibus, eo quod non ha-
beant cibos, atque crocitantibus, & ita quodammodo
invocantibus Deum, ut nutriantur. 22 Cui Deo volun-
tas & oblectatio non erit in fortitudine equi: 23 neque
in robustis viri tibiis placebitur ei. 24 placebitur au-
tem Domino in iis, qui ipsum offendere timent, 25 & in
omnibus, qui sperant in misericordia ipsius, expectantes
miserationes ejus.

O R A T I O N E S.

MSS.

1 **A** Edificator caelestis Jerusalem Deus, qui multitudinem stellarum & concludis numero,
& nominatim singulas vocas; sana, quaesumus, contritos corde; & dispersos congrega,
atque nos innumerabili sapientiā tuā locupleta. Per &c.

Brev. Moza-
rab. fol. 128.
152.

2 **D**eus, qui sanas contritos corde; plagae nostrae medelam impende: & qui stellarum
numeras multitudinem; nos ad vitam praedestinati adjuuge: ut beneplacitum tibi
sit in nobis; & in salute nos aeternā jubeas exaltari. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam
Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *Rx. Amen.*

CXLVII.

Alleluia.

B E D A.

Ad consuetum quidem Alleluia revertimur: sed hoc nullatenus repetere fastidimus: cuius verbi tantus honor est, ut
cum sit in Hebraea lingua reconditum; nullo tamen constet alieno sermone translatum: sed quicquid est deditum Divinita-
ti, dignitatem huius nominis pia devotione veneratur:

Sensus my-
sticus.

Primo capite Propheta Jerusalem, id est supernam alloquitur civitatem; ut, secuta jam reddita in civibus suis,
Dominum jugi debeat exultatione laudare: Lauda Jerusalem Dominum. Secundo, mysticis allocutionibus latius enu-
merat, quanta populo suo pius miserator induleris: Qui emittit eloquium suum. Psalmi isti laudationis David ita dispo-
siti sunt, ut prius de praeceptis divini praconit: post de mundi perversitate fugienda loquantur: tertio de congregatione
Ecclesiae diceretur: quarto, qui nunc finitus est, collecta Jerusalem praecipit laudes Domini celebrare; quae de mundi istius
d versis periculis liberata, in aeterna requie noscitur esse constituta. Quapropter choro illi sanctissimo, & de mundi parti-
bus aggregato, trina subnequit exultatione gaudendum: ut in opere sanctissimo, Trinitatis gratia ubique fulgeret.

Eusebius Caesariensis. Hymnus cum Theologia, (hoc est, cum doctrina de Deo.)

S. Athanasius. Psalmus, laudem denuncians.

✱ Cardin. Thomaf. A speciali gratiarum actione pro reditu ad generalem Dei laudem convertitur. Aliter, Christi
vox ad Ecclesiam.

Sabbato ad
Vesperum.

Pfalt. Syr. Agai, & Zachariae, cum urgerent complementum Templi Hierosolymitani: & laus cum Theologia.

vers. 18.

Pfalt. Arab. vers. 18.

PSALMUS HORTATORIUS AD LAUDANDUM DEUM.

Propheta.

1 **L**AUDA JERUSALEM DOMI-
NUM;
2 lauda Deum tuum Sion:
† 3 quoniam confortavit seras portarū tuarū;
4 benedixit filiis tuis in te:
† 5 qui posuit fines tuos pacem:
6 & adipe frumenti satiat te:
† 7 qui emittit eloquium suum terrae;
8 velociter currit sermo ejus:
† 9 qui dat nivem sicut lanam;
10 nebulam sicut cinerem spargit;
† 11 mittit crySTALLUM suam sicut bucellas.
12 ante faciē frigoris ejus quis sustinebit?
† 13 emittet verbū suum, & liquefaciet ea:
14 flabit spiritus ejus, & fluent aquae.
† 15 qui annunciat verbum suum Jacob;
16 justitias & judicia sua, Israël.
† 17 non fecit taliter omni nationi:
18 & judicia sua non manifestavit eis:

Alleluia.

ALLELU cum iubilo & laetitia laudate, IA
Deum. PROPHETA. 1 Collauda Dominum, d Je-
rusalem; 2 lauda Deum tuum, d Sion: 3 quia ipse
roboravit veſtes portarum in manibus tuis, ne hostis
possit irrumperere: 4 & civibus tuis, qui intra te sunt,
benedixit: 5 qui ditionis tue terminos effecit paca-
tos: 6 & medulla & flore optimi tritici te saturat:
7 qui emittit jussum suum in terram; 8 & statim
usque ad celeritatem currit & adimpletur jussum ejus:
9 qui ex uno aquae elemento modò dat nivem, quasi la-
nae flocculos decidentem; 10 modò nebulam & prui-
nam spargit quasi diffusum cinerem; 11 & modò pro-
jicit glaciem suam indurata quasi frustra panis. 12
porrò autem ad praesentiam frigoris illius glaciei quis
dii posset subsistere? 13 ipse tamen Deus rursus dabit
jussum suum; & liquefaciet ea, nivem, pruinas, &
omnia congelata: 14 nam ejusdem Dei ventus calidus
spirabit; & fluent aquae, quae prius concreta erant &
congelata. 15 qui speciatim annunciat verbum legis
suae Jacobo: 16 & justitiae praecepta & jura sua ei-
dem Israeli annunciat. 17 nec enim egit ad hunc mo-
dum cum ulla alia gente: 18 neque jura sua divina
Gentibus aliis voce vel scriptura declaravit unquam.

ALLELU laudate, IA Deum.

ORA-

O R A T I O N E S.

MSS. 1 **C**onforta Domine portas Ecclesiae tuae; & pone terminos ejus pacem: eique adipem spiritualis tritici dignanter adtribue. Per &c.

Brev. Moza- 2 **D**omine, qui posuisti Jerusalem terminum pacis; credenti populo pacis tuae tribue plenitudinem: ipsa nos immortalitate regat; ipsa in aeterna vitâ possideat. satiat-
rab. fol. 152. turus itaque nos Domine ex adipe frumenti, tribue, ut cum hoc, quod nunc cer-
nimus in aenigmate, in omni te perfruamur perspicuâ veritate. *R. Amen.* Per misericor-
diam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum.
R. Amen.

Comment.
hujus Psalm.
Tom. 7. 8.
Hieronymi.
Osee VII. 4.
6. sec. LXX.

3 **O** Ramus te Domine, ut nostra duritia mollescat, & nostra peccata purgentur: ut effi-
ciamur quasi ignis; ut & frigus diaboli quodcumque est in cordibus nostris, expel-
latur; & caleamus Spiritu Sancto: est quippe & malus calor: *Omnes adulterantes, quasi*
clibanus corda eorum: sed ille calor calore Spiritûs Sancti expellitur. Cui sit gloria in saecu-
la saeculorum. *Amen.*

CXLVIII.

Alleluia.

B E D A.

*Propheta per paucarum commemorationem omnes creaturas ad Domini laudes hortatur; rationales & intellectu-
les, per se; intellectu autem vel sensu carentes, per illas utique, quae opera Domini sapientissimâ consideratione collaudant.
Prima parte caelestia hortatur ad laudes: Laudate Dominum de caelis. Secundâ, allegoricis allusionibus terrena com-
monet, ut Dominum devotâ mente concelebrent; unam causam probabilem utrisque subjungens; quia dignum est, ut crea-
tura suam laudet. Authorem: Laudate Dominum de terra.*

Eusebius Caesariensis. Hymnus cum Theologia, (hoc est, cum doctrina de Deo.)

S. Athanasius. Psalmus, laudem denuncians.

* *Cardin. Thomas. Omnis mundi creatura ad laudandum Deum convocatur. Aliter, vox Apostolorum ad po-
pulum.*

Quotidie ad **Dominum Sabaoth Alsadai. vers. 31.**

Matutinum. **Psalm. Arab. vers. 29.**

L A U D E S.

Propheta.

L AUDATE DOMINUM DE
CAELIS:

2 laudate eum in excelsis:

† 3 laudate eum omnes Angeli ejus;

4 laudate eum omnes virtutes ejus;

† 5 laudate eum sol & luna;

6 laudate eum omnes stellae & : lumen;

† 7 laudate eum caeli caelorum,

8 & aquae omnes quae super caelos sunt.

9 laudent nomen Domini:

† 10 quia & ipse dixit, & facta sunt:

11 ipse mandavit, & creata sunt:

† 12 statuit ea in aeternum,

13 & in saeculum & saeculi:

14 praeceptum posuit, & non praeteribit.

† 15 Laudate Dominum de terra;

16 dracones, & omnes abyssi;

† 17 ignis, grando, nix, glacies, spiritus
procellarum,

18 quae faciunt verbum ejus;

† 19 montes & omnes colles,

20 ligna fructifera & omnes cedri;

† 21 bestiae & universa pecora,

22 serpentes, & volucres pennatae.

† 23 Reges terrae & omnes populi,

ALLELUI Cum lætitia & jubilo laudate, **IA**
Deum. **PROPHETA.** 1 *Ecce laudate Dominum*
de celites: 2 *laudate eum, de superi, qui estis in excelsis:*
3 *laudate eum omnes Angeli ejus:* 4 *laudate eum,*
omnes exercitus celestium spirituum ejus: 5 *tacitis*
vocibus prædicate nostris oculis ac mentibus laudem,
ejus sol & luna: 6 *prædicate nobis laudem ejus stel-*
le omnes luminosae, & quodvis aliud in fulgoribus ac
meteoris lumen: 7 *prædicate nobis laudem ejus, de*
caeli supremi, qui celos inferiores ambitu vestro con-
cluditis: 8 *& aquae omnes, quae supra orbem estis caeli*
stellati. 9 *hec omnia prædicent nobis divinum numen*
majestatemque Domini: 10 *nam ipse jussit; & solo*
ipsius jussu facta sunt omnia: 11 *& ipse mandavit;*
& sola ipsius voluntate sine labore externoque admi-
niculo creata sunt universa. 12 *qui & ea constituit,*
ut in aeternum permaneant; 13 *& in omnia secula:*
14 *& de ipsorum omnium naturâ motu ac statu præ-*
ceptum dedit: quod & nunquam præteribit, sed sem-
per implebitur. 15 *Non caelestia modò, verum etiam*
terrestria, & terra prædicate nobis laudem Domini: 16
& ex aquis vos dracones marini, & maria omnia,
altissima ac profundissima; 17 *ignis fulgurum fulmi-*
numque, & grando, & nix, & glacies, & ventus
quoque procellosus, 18 *quae exequimini jussu ejus;* 19
montes & omnes colles, 20 *arbores fructiferae, &*
universa cedri; 21 *fera, & universa jumenta,* 22 *ani-*
mantia, quae serpitis, ac pennigeræ aves, quae volitatis.
23 *Reges terræ, & omnes populi,*

prin-

Ecc 2

prin-

404 P S A L M U S CXLVIII.

- 24 principes & omnes iudices terrae,
† 25 juvenes & virgines,
26 senes cum junioribus,
27 laudent nomen Domini:
28 quia exaltatum est nomen ejus solius.
† 29 Confessio ejus super caelum & terram:
30 & exaltavit cornu populi sui.
† 31 Hymnus omnibus Sanctis ejus,
32 filiis Israël, populo appropinquanti sibi.

24 principes & universi iudices terrae, 25 juvenes calibes ac virgines, 26 senes pariter & adolescentiores ac pueri; 27 hi omnes, quantum possunt, gloriosè laudent divinum numen majestatemque Domini. 28 quia ipsius solius nomen super omnia creata est elevatum, & cuncta superat. 29 Sit & confessio laudum ejus in caelo & terra, in caliculis atque terrigenis, 30 ob eam etiam causam, quòd & ipse exaltaverit robur & vires populi sui. 31 Itaque perpetuus meritò hymnus & laus Dei semper adsit omnibus servis ejus piè sanctèque viventibus, 32 ac filiis Israël, toti nempe populo, qui religioso cultu adheret ipsi Deo. ALLELU Cum lætitia & jubilo laudate, IA Deum.

Alleluia.

O R A T I O N E S.

* al. sedium.
* al. praecepisti custodire, te adjuvante à nobis ferventur.
Brev. Mozarab. fol. 223.
345.
Ad Vesperum

fol. 231.

Comment. hujus Psalmi. T. 7. S. Hieronymi.

- 1 **E**Xcelsarum * aedium supereminens & excelsa potestas, Deus; concede famulis tuis; ut, sicut cuncta quae cernimus, te jubente creata sunt; ita * quae praecipis, te custode ferventur. Per &c.
2 **L**audant te, Domine, omnes Angeli tui; dum à te se creatos agnoscunt: & cunctam creaturam caelestem atque terrenam te opifice subsistere ac disponi non ambigunt. Dona ergo mentibus nostris, in omnibus operibus tuis tibi gloriam dare; & te solem justitiae, perpetuo nobis fulgore clarescere lumen: quatenus nocturnas tenebras tuâ semper valeamus inluminatione vitare. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.
3 **T**E in excelsis, Domine, laudent omnes Angeli ac Virtutes: tibi de terra det laudem omne, quod à te authore sumit originem: & qui supernorum conlaudaris officiis, terrestrium semper delecteris obsequiis. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

B E N E D I C T I O.

- 4 **C**hristus Dominus nos dignetur tradere in regnum Deo Patri; & conformes efficere claritati corporis sui: ut jam non ei locali & transitorio cantu, sed perpetuo & immobili caelestis stationis hymno, jugi modulatione canamus. Quia ipsi est cum aeterno Patre & Spiritu Sancto honor & gloria in saecula saeculorum. Amen.

CXLIX.

Alleluia.

B E D A.

Sensus mysticus.
* Psal. CIV.

Hoc nomen in usu habere omnimodis commonemur, quando & Novo Veterique Testamento decenter aptatur: Veteri, ubi * Egypti miracula, & maris Rubri beneficia describuntur; Novo, in presenti psalmo, quo canticum novum Domino cantare jubemur.

* Prima positione Propheta canticum novum Christo Domino diversis modis dicit esse cantandum; qui de toto orbe terrarum universalem Jerusalem suâ pietate construxit: Cantate Domino canticum novum, & reliqua. Secundâ, gaudia Sanctorum virtutesque describens, vindictam peccantium, gloriam dicit esse justorum; Exultabunt Sancti in gloria.

In precedente psalmo ad praecordia Domini omnes hortatus est creaturas: hâc autem distinctiis propriisque significavit, Israël novum canticum debere cantare, & de proprio Domino letum fieri; qui cum fecit de Gentium multitudine congregari. Commemoratur & potestas, quae Sanctis est in illa judicatione tribuenda; ut virtus Domini in eorum gloria possit agnosci.

Eusebius Caesariensis. Hymnus cum prophetia, (al. cum Theologia.)

S. Athanasius. Psalmus hortatorius cum cantico.

Cardin. Thomaf. Reversi de Babilone gratias agere jubentur, quia obssentes sibi finitimas gentes, Deo adjuvante, devicerint. Aliter, vox Christi ad fideles de futuro, & de resurrectione.

Psalt. Syr. De templo novo: & Psalmus iste anonymus est; laudatio cum Theologia. vers. 18.

Psalt. Arab. vers. 8.

Quotidie ad Matutinum.

L A U D E S.

Propheta.
v. 1.
Ps. XXXII.
3. XCV. 1.
XCVII. 1.

- 1 **C**ANTATE DOMINO CANTICUM NOVUM.
2 Laus ejus in ecclesia Sanctorum;
† 3 laetetur Israël in eo qui fecit eum;
4 & filii Sion exsultent in rege suo;
† 5 laudent nomen ejus in choro;
6 in tympano & psalterio psallant ei:
† 7 quia beneplacitum est Dño in populo suo;
+ &:

ALLELU Cum lætitia & jubilo laudate, IA Deum. PROPHETA. 1 Novum in honorem Domini cantate canticum. 2 Sit ejus perpetua laus in congregatione piè sanctèque viventium: 3 laetetur Israeliticus populus in Deo factore suo; 4 & filii & ciues Sion exsultent de Domino rege suo; 5 laudentque eum in cœtu canentium ad tibiam; 6 tympano & citharâ catent ei: 7 quia complacet sibi Dominus in populo suo; eique bene vult beneficentiâ suâ;

& quia

8 + & : exaltabit mansuetos in salutem.

† 9 Exsultabunt Sancti in gloria :

10 laetabuntur in cubilibus suis.

† 11 exaltationes Dei in gutture eorum,

12 & gladii ancipites in manibus eorum,

† 13 ad faciendam vindictam in nationibus,

14 increpationes in populis;

† 15 ad alligandos reges eorum in compedibus,

16 & nobiles eorum in manicis ferreis;

† 17 ut faciant in eis iudicium conscriptum.

18 Gloria + haec : est omnibus Sanctis ejus.

Alleluia.

8 & quia exaltabit ac glorificabit mansuetos & humiles in aeterna salute. 9 Tunc exsultanter gloriabuntur Sancti in gloria aeterna: 10 & exsultabunt letitia in quietis mansionibus suis: 11 hymni & laudes, quibus excelsum esse Deum pradicatur, erunt in gutture ipsorum; 12 & gladii ex utraque parte acuti erunt in manibus ipsorum, 13 ut faciant vindictam in gentibus, Dei inimicis, 14 & castigationes meritas in populis, illi rebellibus; 15 ut alligent compedibus reges illorum, 16 & nobiles & inclytos eorum ferreis vinculis manuum devinciant; 17 ut nimirum tamquam assessores iudicis supremi faciant in illis iudicium a Deo praescriptum, & scriptum in divinis scripturis: quando scilicet Dominus veniet cum Sanctis millibus suis, ut faciat iudicium adversus omnes, & redarguat omnes impios de factis omnibus, quae impie patrarunt; deque omnibus duris, quae locuti sunt adversus eum impii peccatores. 18 Haec plane gloria, atque decor est omnium Sanctorum Dei. ALLELUIA Cum laetitia & jubilo laudate, IA Deum.

ORATIONES.

1 **A**uthor totius bonitatis Deus: qui omnem mansuetudinem te humiliter confitentem exaltas; praesta, ut sicut Sanctos exsultare facis in gloria, ita praesentem Ecclesiam custodire digneris ab hujus saeculi delectationibus impollutam. Per &c.

2 **T**ibi Domine in Ecclesia Sanctorum cantamus; tibi que gratiam praeconamus: tribue nobis, laudes tuas promere; in quo coaeternum nos credimus praemium obtinere. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *Rx. Amen.*

3 **D**ecantet tibi Ecclesia tua, Domine, novum canticum in choro fideliter; teque crebra meditatione in tympanis concinat confidenter. Tu itaque clemens tribue, ut sic tibi beneplaceat in populis, quemadmodum gloriosè jocundaris in Angelis: & quomodo te in matutinis diversitas redemptorum concelebrat, sic tibi in lumine placitum famulatum sui officii repraesentet. Da igitur populo tuo, omnipotens Deus, tibi affatim complacere; laudemque tuam plenà sanctitate proferre. sicque nos facias hujus diei momenta transcurrere, ne gressus ad te properantium adversarius suus valeat in compede praepedire: ut quos mercatus es sanguine, salvastique per crucem, & sublevasti per fidem; resuscites in virtute; & ad caelum provehas inenarrabili majestate. quique te nunc moesto lumine suspectant è terris, & gemebundis cordibus prosequuntur ab imis; dexterâ tuâ adtrahantur in supernis: & gloriae amicti stolis, te in hymno novo glorificent perenni jocunditate cum Sanctis. (*Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.)

4 **L**aus tua, Domine, in Ecclesiis Sanctorum personet; & fidelium pectora in te semper exsultent: meritò Sanctorum laetentur in gaudio fideles populi: quique verò laudem in tuo honore depromimus, cum Sanctis tuis omnibus promissa gaudia impetremus. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

5 **E**xultationes tuae, Domine, in faucibus famuli tui Sebastiani martyris; dum in te gloriantur, in te quoque laetatur: ut, qui pro Domino mirificus exstitit triumphator, pro servis existat magnificus intercessor. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

6 **C**haritas inclyta, spes certa, fides integra, Domine Deus noster; praesta, ut, dum tibi novum canticum decantamus, veteris malitiae à fermento purgemur: ut, dum in tua laude gloriamur, peccatorum nostrorum onere non premamur: atque ita, suffragantibus sanctis tuis Sebastiano & ejus comitibus martyribus, potentiam tuam pio concinamus affectu, ut clementiae tuae assiduum mereamur adipisci praesidium. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

CL.

Alleluia:

B E D A

Admonetur civitas Dei, ut, de mundi ambitu congregata, Domino laudes & ore decantet & animo. Psalmus iste, levatus ad illam concordem Sanctorum omnium unitatem, divisionem habere non debuit; quia finem totius operis perduxit ad virtutem inseparabilis Trinitatis. Intentio verò ejus ipsa est, ut Dominus de Sanctorum congregatione laudetur: Laudate Dominum in Sanctis ejus.

Eusebius Caesariensis. Generalis adhortatio ad hymnum. (al. Adhortatio ad generalem hymnum. al. Adhortatio ad hymnum cum Theologia.)

S. Athanasius. Psalmus, laudem denuncians. (item, gloriationis in Domino.)

* Cardin. Thomaf. Hortatur Propheta tam posteros, quam praesentes, ut psallendi insistant officiis. Aliter, Christi vox, post saeculum devictum in regno suo latantis. Amen.

Pfalt. Syr. Anonymus: hortatio ad laudem generalem eorum, quae per spiritum scripta sunt atque signata. vers. 11.

S. Hier. Isse Psalmus tertii quinquagenarii continet Sacramentum, idest quod primus per Baptismum, & poenitentiam ad innocentiam nos regenerat bonum; secundus post iudicium fructum innocentiae comprehendit; tertius, expletam divinae civitatis edificationem, & consummatam omnium sanctorum spe, ad aeternam gratulationem laudationemque nos exhortatur.

Quotidie ad Matutinam.

L A U D E S.

Propheta.

LAUDATE DOMINUM IN SANCTIS EJUS;

2 laudate eum in firmamento virtutis ejus;

† 3 laudate eum in virtutibus ejus:

4 laudate eum secundum multitudinem magnitudinis ejus.

† 5 Laudate eum in sono tubae:

6 laudate eum in psalterio & cithara:

† 7 laudate eum in tympano & choro:

8 laudate eum in chordis & organo:

† 9 laudate eum in cymbalis ÷ benè: sonantibus:

10 laudate eum in cymbalis jubilationis.

11 Omnis spiritus laudet Dominum.

Alleluia.

ALLELU Cum lætitia & júbilo laudate, IA Deum. PROPHETA. 1 Laudate Dominum vos cælitæ, qui estis in istis locis sanctis ipsius: 2 laudate eum ÷ superi, qui estis in firmamento cæli stellati, in quo relucet potentia ejusdem Dei. 3 laudate eum ob potentias & fortissima facta ipsius: 4 laudate eum pro viribus vestris, prout decet multitudinem illam & immensitatem magnitudinis ejus. 5 Laudate eum & vos terrigenæ clangore tubæ cornæ: 6 laudate eum sono nablæ & citharæ: 7 laudate eum sono tympani & chori (tibiæ vel fistulæ): 8 laudate eum pulsatione fidium & organi: 9 laudate eum cymbalis benè sonantibus: 10 laudate eum cymbalis resonantibus ac jubilantibus. 11 Omnis denique spiratio ac respiratio, & quidquid spirat & respirat, laudet Dominum.

ALLELU Cum júbilo & lætitia laudate, IA Deum, omnis entitatis & essentiae fontem.

O R A T I O N E S.

* al. nunc flatibus, nunc fidibus. al. nunc fidelibus præceptis jubet exerceri.

Brev. Mozarab. fol. 107.

HArmoniae nostrae suavissimum melos, Deus, qui nostri pectoris modulamina * nunc flatibus, nunc fletibus præcipis exerceri; præsta, ut dum illa spiritali affectu concinimus; perpetualibus choris inserti, te cum Sanctis omnibus conlaudemus. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: qui tecum vivit & regnat Deus in unitate Spiritus Sancti per omnia saecula saeculorum. Amen.

DEus, qui ineffabilibus Angelorum studiis celebrandus, humanis etiam cultibus delectaris: non quod nostri in aliquo indigeas; sed ut locum in nobis exercendae bonitatis invenias; qui usum tuae laudis fructum vis esse laudationis: exaudi preces nostras; & præsta, ut sit tuba tua, fidei nostrae clara confessio; sint cymbala tua, labia nostra, & consona interioris atque exterioris officia: sint citharæ tuae, animae nostrae: ac misericordiae tuae laudem largatâ modulatione permulceant. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.

fol. 65.

Quam tibi, Domine, creatura tua offerat laudem? numquid humanis laudibus aliquid proficis, aut eges quidpiam, ut terrenorum laudibus delecteris? qui tam laudabilis laudabiliter conlaudaris in Sanctis; tantisque acclamaris præconiis * legis? Sed ideo partem laudis delectaris accipere; quia plenam laudationem etiam * laudatoribus nostris conferre. Da ergo Domine dignum in nobis, quod dignè conlauderis à nobis. te Potentatus caelestis militiae indefinenter conlaudet: & magnitudinem tuam confessionis magnitudo concelebrat. te in tubis præconia jubilent Prophetarum: (&) psalmodum cantica, citharæque depromat dulcedo. te in tympanis personet perfectio sanctitatis: teque virginum vasa sacra circumdant in thronis. te omnium corda crebrâ meditatione permulceant: & in * specialibus organis dulci fragore perfridant. ut cuncta creatura tua, in cymbalis labiorum fide tinniens, jugi motu clamitet: teque omnis spiritus debitâ laudatione perfultet: & in te omnis creatura redempta, beatitudine perfectâ tripudiet. (R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.)

* for. ab eis. * for. laudationibus nostris confers.

* for. spiritualibus.

Comment. hujus Psalmi. T. 7. S. Hieronymi.

B E N E D I C T I O.

Christus Dominus) nobis præstare dignetur, ut in hoc saeculo factores legis effecti, in hujus vitae agone probati, & fideles inventi; spiritualibus ditati fructibus, his mereamur adjungi concinentibus. Ipsi gloria & imperium cum aeterno Patre & Spiritu Sancto, & in cuncta saecula saeculorum. Amen.

In fine ad Psalterium Syriacum.

Completi sunt Psalmi centum quinquaginta; Libri verò quinque; Gradus quindécim; Laudes sexaginta; Versus autem quatuor millia octingenti triginta duo. Sunt nonnulli, qui addiderunt duodecim alios; nos haud egemus illis: & Deo laus in perpetuum.

Psalt. Arab. Finis quinque Librorum: quorum primus terminatur (psalmo) Quadragésimo: Secundus terminatur Septuagésimo: Tertius terminatur Octuagésimo: Quartus terminatur Centésimo quinto: Quintus ultimo Absoluti sunt Psalmi, gloriosissimo Deo juvante, rectèque disponente.

Ex Psalmis III. L. & LVI. conjunctis in principio Matutini ritus veteri secundum regulam S. Isidori Episcopi Hispalensis.

A D H O R T A T I O.

Brev. Mozarab. fol. 19.

Verbum, ante saecula ineffabiliter Patris ore prolatum, & in fine temporum hominem pro nobis ex virgine ortum, humili prece poscamus: ut invocationem nostram de monte sancto suo placatus exaudiat; ejusque benedictio pectora credentium repleat: at sicut incerta secretorum sapientiae manifestans, ad se agnoscendum corda excitat nostra; ita Catholicam plebem alarum suarum protectione defendat: eisque, cum Judex venerit, existat placabilis; pro quibus redimendis in carne apparuit humilis. *R. Amen.* Per misericordiam ipsius Dei nostri: qui est benedictus & vivit, & omnia regit in saecula saeculorum. *R. Amen.*

O R A T I O N E S.

fol. 8.

1 **C**lementissime Domine, qui es animarum perpetua salus, & valida debiliū virtus; libera nos de viris sanguinum; & a telis hostium defende clypeo tuo: mitte nobis de caelis invictum auxilium; & conculcantes nos redige in opprobrium: quatenus ad officium matutinum liberi consurgamus; & vota nostra tuo sancto nomini fideliter impendamus. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

fol. 66. 153.

2 **O**mnipotens Domine, cui in caelestibus rite offertur summa ab Angelis gloria; tribue, ut in te sit gloriatio nostra; perveniatque ad te humilis confessio populorum: & de quibus te peccando offendimus, ad fructum indulgentiae te propitio redeamus: ut miserando errata ignoscas, & ad promerendum te inclyta virtute subvenias. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 38. 154.

3 **D**ilcote à nobis, Unigenite ingeni Patris, somnum corporis; & clemens placatus nostris parce piaculis: ut in te redemptorum copia piis frequentetur vigiliis; tuisque habeatur digna obtutibus sacris: & quod nunc serit ignobilis carnis fragilitas, divinitatis tuae dono surgat in gloria. Tu igitur Domine cunctis in te confidentibus juvamen largum impende; & ad supernam patriam alarum tuarum obumbratione nos attrahe. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 63. 158.

202.

4 **D**omine Deus, apud quem confidentes medelam salutis inveniunt; dele piaculorum vulnera de cordibus hominum; & ostende super nos clementiae tuae clarissimum vultum; tuumque clamoribus supplicum inclina sanctum auditum. effunde mentibus nostris tuae gratiae donum: & concede postulantibus remedium quaesitum: ac qui ad impendendum debitum nostrae servitutis consurgimus; effunde benedictionis & salutis abundantiam super populum tuum: ac dele misericors scelus contractum; & fac nos esse liberos à reatu facinorum: audi gemitus poenitentium; largire indulgentiae fructum; & clamoribus pulsantium fidelium concede singulis suffragium postulatum. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 68.

5 **D**omine Deus, cui ad impendendum debitum nostrae servitutis consurgimus; effunde benedictionis & salutis abundantiam super populum tuum: dele misericors scelus contractum, & fac nos esse liberos à reatu facinorum. audi gemitus poenitentium; & largire indulgentiae fructum: & clamoribus pulsatus fidelium, concede singulis remedium postulatum. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 69. 177.

6 **S**usceptor noster Domine exalta caput nostrum in gloria, & locupleta nos in tua misericordia: lava intima cordis nostri ab injustitia; & à peccati inquinamento purifica: mitte de caelo, & erue nos à conculcantis opprobrio: ut alacres ad hoc tuum recurramus altarium; & matutinum sacrificium tibi offeramus in templo. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 71. 373.

* al. infirma;

virtute nos

dexteræ tuæ

7 **A**d te Domine clamorem nostrae vocis emittimus; tibi que, ut nos de monte sancto tuo exaudias, supplicamus: & quia tu nosti subjectionis nostrae infirmam virtutem, nos dexterâ tuâ corrobora: dele mala nocentia; & ad sequendum te corda excita nostra: nam quia salvari per se non confidit humana fragilitas; eripiat animas nostras emissa de caelo misericordia tua. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 80.

8 **D**ilcote à nobis Unigenite ingeni Patris somnum corporis; & clemens placatus nostris parce piaculis: ut modò redemptorum copia piis frequenter vigiliis, tuisque digna habeatur obtutibus sacris: & quod nunc serit ignobilis carnis fragilitas, divinitatis tuae dono surgat in gloria. tu igitur Domine cunctis in te confidentibus juvamen largius impende; & ad supernam patriam alarum tuarum obum-

fol. 2. 105.

obumbratione nos attrahe. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

9 **D**omine Jesu Christe, qui credentes in te redimendo suscipis, & exaltando glorificas; plebem tuam ab injustitia & à peccatorum vinculo libera: veritatis & sapientiae tuae munere corda eorum locupleta; mentesque sanctifica: ut, sicut in caelo cum Sanctis regnat gloria, sic & in nobis maneat salus & benedictio tua. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 255.

10 **M**ulti dicunt animae nostrae, in te Domine non esse salutem: quos tuâ Deus fortitudine conterere; tuâque virtute hostium millia ad nihilum redige: atque nos ab injustitiae sordibus lava; & à peccatorum nostrorum facinore munda: ut paratum sit cor nostrum tuae resurrectionis canere psalmum; & inlaesum persolvere votum ad officium matutinum. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

EXPLICIUNT PSALMI DAVID.

*Habent * versus quinque millia.*

DEO GRATIAS.

A M E N.

* Ita Cod. Vatic. 4226. alii Codices eundem numerum habent hac notâ V.

CLI.

Cod. Oratorii B. VI.

Hic Psalmus propriè scriptus David, & extra numerum: cum pugnavit cum Goliath.

Hic Psalmus in Hebraeis codicibus non habetur; sed ne à LXX. quidem

Interpretibus additus est: & idcirco repudiandus.

Codd. Orat. B. VI. & Vatic. 84.

Puillus eram inter fratres meos;
& adolescentior in domo patris mei;
pascebam oves patris mei.

† Manus meae fecerunt organum:
& digiti mei aptaverunt psalterium.

† Et quis adnunciavit Domino meo?
Ipse, Dominus ipse omnium * exaudivit.

† Ipse misit Angelum suum;
& tulit me de ovibus patris mei:
& unxit me * in misericordia unctionis suae.

† Fratres mei boni & magni:
& non fuit beneplacitum in eis Domino.

† Exivi obviam alienigenae:
& maledixit me in simulacris suis.

† Ego autem evaginato ab eo ipsius gladio,
amputavi caput ejus, & abstuli opprobrium à filiis Israël.

* Codex Vat. exauditor.

* Codex Vat. unctione misericordiae suae.

CANTICA

* QUÆ PSALLIT

ECCLÉSIA ROMANA

SECUNDUM UTRAMQUE EDITIONEM

ET VETEREM EX LXX. INTERPRETIBUS;

ET VOLGATAM EX B. HIERONYMO PRESBYTERO.

* Regula
S. Benedicti
cap. 13.

CANTICUM MOYSI

IN EXODO.

HRabanus
Maurus Ar-
chiepiscopus
Moguntinus.

Multa quidem Cantica fieri legimus in Scripturis divinis: horum tamen omnium primum istud est Canticum; quod Aegyptiis & Pharaone submerso, populus Dei post victoriam cecinit. Moris quippe Sanctorum est, ubi adversarius vincitur, tamquam qui sciant non sua virtute, sed Dei gratia victoriam partam, hymnum Deo gratulationis offerre. Accipiunt tamen hymnum cantantes, etiam tympana in manibus: sicut de Maria sorore Moysi & Aaron refertur. Et tu ergo si mare Rubrum transieris; si Aegyptios submergi videris, & extingui Pharaonem, atque in abyssi profundum praecipitari; potes hymnum cantare Deo; potes vocem gratulationis emittere & dicere: Cantemus Domino: gloriose enim honorificatus est: equum & ascensorem projecit in mare. Melius autem & dignius hac dicis, si habueris tympanum in manu tua, idest, si carnem tuam crucifixeris cum vitiis & concupiscentiis; & si mortificaveris membra tua, quae sunt supra terram.

Educto per medium maris Rubri Israelitico populo, Aegyptiisque in eodem mari submersis; editum a se hoc praesens carmen Moyses cum filiis Israel; ac seorsim Maria prophetissa cum mulieribus, Domino cecinerunt; ut scribitur Exodi, 15. cap. In quo primum quidem Moyses, praemissa ad canendum Deo adhortatione, & exultatione in Deo, decantat admirabilem illam populi Israelitici liberationem; & ex adverso persequentium Aegyptiorum interitum. Deinde vero, tunc adhuc futuram, in terram promissionis introductionem partim orat, partim prophetat: idque nunc per verba futuri temporis, nunc per verba praeteriti temporis: sic de futuris adhuc loquens prophetico more, quasi jam praeterita forent. Cum autem & Eductio Israelis de Aegypto per mare Rubrum, figura fuerit, teste Paulo, liberationis nostrae de potestate diaboli per sanguinem ac baptismum Christi; & introductio ejusdem populi in terram promissam, typus fuerit ejus, quem expectamus, in regionem caelestem introitus; oportet secundum allegoricum sensum, Canticum hoc accipere ut vocem Ecclesiae Christianae; sic de liberatione obtenta per sanguinem Christi, & extensionem manuum ejus in cruce, gloriantis in Deo; ut & promissam caelestis regni hereditatem assequi confidenter tum sibi promittat, tum oret: sunt enim & in hoc Canticum, quae perfectae & verae non nisi Ecclesia Christiana conveniunt: ut quae dicuntur de habitaculo Dei firmissimo & monte hereditatis ejus.

Cornelius
Jansenius
Episcopus
Gadavensis.

Feria V. ad
Matutinum.

Feria V. ad
Matutinum.

V E T U S.

V U L G A T A.

Propheta.
Ex Psalterio
Romano,

C ANTEMUS DOMINO, GLORIOSE ENIM HONORIFICATUS EST:

- equum & ascensorem projecit in mare.
- † Adjutor & protector:
factus est mihi in salutem.
- † Hic Deus meus; & honorificabo eum.
Deus patris mei; & exaltabo eum.
- † Dominus conterens bella:
Dominus nomen est ei.
- † Currus Pharaonis, & exercitum ejus projecit in mare.
- † electos ascensores ternos stantes, demersit in Rubrum mare.
- † pelagus cooperuit eos:
devenerunt in profundum tamquam lapis.
- † Dextera tua Domine glorificata est in virtute:
dextera manus tua Domine confregit inimicos.
- † & per multitudinem majestatis tuae contrivisti adversarios.

Misi-

(a) **C** ANTEMUS (b) DOMINO, GLORIOSE ENIM (c) MAGNIFICATUS EST: Propheta.

- equum & ascensorem dejecit in mare.
- † Fortitudo mea & laus mea Dominus:
& factus est mihi in salutem.
- † Ille Deus meus; & glorificabo eum:
Deus patris mei; & exaltabo eum.
- † Dominus quasi vir pugnator:
Omnipotens, (d) nomen ejus.
- Currus Pharaonis & exercitum ejus projecit in mare.
- † electi principes ejus submersi sunt in mari Rubro:
abyssi operuerunt eos:
descenderunt in profundum quasi lapis.
- † Dextera tua Domine (e) magnificata est in fortitudine:
dextera tua Domine percussit inimicum.
- & in multitudine gloriae tuae (f) deposuisti adversarios tuos.

Misi-

(a) CANTEMUS, sic etiam Chald. & LXX. at Hebr. Cantabo. (b) DOMINO, idest ad Domini laudem. (c) MAGNIFICATUS EST, idest magnum se ostendit. Hebr. Magnificando magnificatus est, seu, gloriose glorificatus est. (d) OMNIPOTENS, Hebr. Iehova, quod Dominus solet verti; cum potius significet illum Qui est. LXX. Dominus. (e) MAGNIFICATA EST IN FORTITUDINE, idest ex fortiter actis ostensa magna. (f) DEPOSUIT. Alii, Diruisti. C hald. Confregisti.

Vetus.

† Misisti iram tuam; & comedit eos tamquam stipulam:

& per spiritum iracundiae tuae divisa est aqua.

† gelaverunt tamquam murus aquae: gelaverunt fluctus in medio maris.

† Dixit inimicus: *Persequens comprehendam;**partibor spolia; replebo animam meam: interficiam gladio meo: dominabitur manus mea.*

† Misisti spiritum tuum; & cooperuit eos mare:

merferunt tamquam plumbum in aquam validissimam.

† Quis similis tibi in diis Domine?

quis similis tibi, gloriosus in sanctis, mirabilis in majestatibus, faciens prodigia?

† Extendisti dexteram tuam; & devoravit eos terra.

Gubernasti iustitiâ tuâ populum tuum hunc quem liberaisti:

† exhortatus es in virtute tua, & in refectione sanctâ tuâ.

† Audierunt gentes & iratae sunt:

dolores comprehenderunt inhabitantes Philisthiim.

† tunc festinaverunt duces Edom & principes Moabitarum:

apprehendit eos timor.

† tabuerunt omnes inhabitantes Chanaan. Decidat super eos timor & tremor magnitudinis brachii tui.

† fiant tamquam lapis donec transeat populus tuus Domine:

usquedum pertranseat populus tuus hic, quem acquisisti.

† Induc & planta eos in montes hereditatis tuae,

in praeparato habitaculo tuo, quod praeparasti Domine,

† sanctimonium tuum Domine, quod praeparaverunt manus tuae Domine,

qui regnas in aeternum & in saeculum & adhuc.

† Quia introivit equitatus Pharaonis cum quadrigis & ascensoribus in mare;

& induxit super eos Dominus aquas maris.

† filii autem Israël ambulaverunt per siccum per medium mare.

† *Misisti iram tuam; quae devoravit eos sicut stipulam:**& in (a) spiritu furoris tui (b) congregatae sunt aquae.*† *stetit (c) unda fluens:**congregatae sunt abyssi in medio mari.*† *Dixit inimicus: Persequar & comprehendam:**dividam spolia; (d) implebitur anima mea.*† *evaginabo gladium meum:**interficiet eos manus mea.*† *Flavit (e) spiritus tuus; & operuit eos mare:**submersi sunt quasi plumbum in aquis vehementibus.*† *Quis similis tui (f) in fortibus Domine?**quis similis tui, magnificus in sanctitate, terribilis (g) atque laudabilis, faciens mirabilia?*† *Extendisti manum tuam:**& devoravit eos (h) terra.**Dux fuisti in misericordiâ tuâ**populo quem redemisti:*† *& (i) portasti eum in fortitudine tua**ad (k) habitaculum sanctum tuum.*† *Ascenderunt (l) populi & (m) irati sunt:**dolores obtinuerunt habitatores Philisthiim.*† *tunc conturbati sunt principes Edom:**robustos Moab obtinuit tremor:**obriguerunt omnes habitatores Chanaan.*† *Irruat super eos formido & pavor,**in magnitudine brachii tui.**fiant immobiles quasi lapis,**donec pertranseat populus tuus Domine;**donec pertranseat populus tuus iste quem possedisti.*† *Introduces eos, & plantabis in monte hereditatis tuae,**firmissimo habitaculo tuo, quod operatus es Domine,*† *sanctuarium tuum Domine, quod (n) firmaverunt manus tuae.**Dominus regnabit (o) in aeternum & ultra.*† *Ingressus est enim (p) eques Pharaonis cum curribus & equitibus ejus in mare:**& reduxit super eos Dominus aquas maris.*† *filii autem Israël ambulaverunt per siccum in medio ejus.*

Sum-

Fff 2

Sum-

(a) SPIRITU FURORIS, idest furore, vel vento à furore, idest irâ vehementi emissio. (b) CONGREGATAE, scilicet contra Ægyptios. (c) STETIT &c. Hebr. Steterunt aquae, sicut acervus. (d) IMPLEBITUR, scilicet voluptate, quasi dicat, capiam ex eorum nece voluptatem. (e) SPIRITUS TUUS, idest ventus à te missus. (f) IN FORTIBUS, LXX. & alii, In diis. (g) ATQUE LAUDABILIS, Hebr. laudibus. (h) TERRA, scilicet demersi in profundum. Augustinus tamen in Exodum quæstione 54. Terram, idest aquam interpretatur; dividitur enim (inquit) mundus in cælum & terram: sic & Deus dicitur, cælum & terram fecisse. (i) PORTASTI, pro, portabis, idest deduxit. (k) HABITACULUM, scilicet tabernaculum, vel templum. (l) ASCENDERUNT &c. Praeterita pro Futuris, quasi dicat, tentabunt resistere. Hebr. Audierunt, pro, audient. (m) IRATI, idest indignati. (n) FIRMAVERUNT, pro, firmabunt; Chald. & LXX. Paraverunt. (o) IN AETERNUM ET ULTRA, idest per totum saeculum praefens, & per futurum. Hebr. In saeculum & in aeternum. (p) EQUES, legendum equus, idest equitatus, seu equi.

Vetus.
* Cod. vetu-
stissimus Va-
ticanus olim
Reginae Sve-
tia.

* *Sumpsit autem Maria Prophetis, soror
Aaron tympanum in manu sua: &
exierunt postea omnes mulieres cum
tympanis & choris. Præcedebat au-
tem eas Maria dicens.*

Cantemus Domino, gloriosè enim hono-
rificatus est:

equum & ascensorem projecit in mare.

Sumpsit ergo Maria Prophetissa soror

Vulgata.

Aaron tympanum in manu sua: egres-
sæque sunt omnes mulieres post eam
cum tympanis & choris. Quibus præ-
cinebat dicens:

Cantemus Domino, gloriosè enim magnifi-
catus est:

equum & ascensorem ejus dejecit(a) in mare.

(a) IN MARE; intellige cautasse etiam reliqua Cantici.

O R A T I O N E S.

Sacramenta-
rium Gelasia-
num.

1 **D**eus, qui primis temporibus impleta miracula Novi Testamenti lucè reſeraſti, quòd
mare Rubrum, forma ſacri Fontis exſiſteret; & liberata plebs ab Aegyptiâ ſervitu-
te, Chriſtiani populi ſacramenta præferret: da, ut omnes Gentes, Iſraëlis privilegium me-
rito Fidei conſecutæ, Spiritus tui participatione regenerentur, Per Dominum &c. in vni-
tate ejusdem Spiritus Sancti &c.

Sacr. Gela-
ſianum.

2 **D**eus, cujus antiqua miracula etiam noſtris ſæculis coruſcare ſentimus, dum quod uni
populo, à perſecutione Aegyptiâ liberando, dexterae tuae potentiâ contuliſti, id in
ſalutem Gentium per aquam regenerationis operaris: præſta, ut & in Abrahae filios & in
Iſraëliticam dignitatem, totius Mundi tranſeat plenitudo. Per Dominum.

Sacr. Grego-
rianum.

3 **D**eus, cujus antiqua miracula in præſenti quoque ſæculo coruſcare ſentimus: præſta,
quaſumus, ut ſicut priorem populum ab Aegyptiis liberaſti, hoc ad ſalutem Gentium
per aquas Baptiſmatis opereris. Per.

Brev. Ambro-
ſianum die
Dominico.

4 **D**eus, qui populum tuum ex Aegypto tenebrarum, diris operibus aggravatum, Moyſe
famulo tuo liberare dignatus es: nos quoque ſervulos tuos, de hujus caligine liberatos,
promiſſam Patribus Requiem introire permittas. Per Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum
Filium tuum: qui tecum vivit & regnat unà cum Sancto Spiritu in ſaecula ſaeculorum.
Amen.

MSS.

5 **I**neſſabile robur Trinitas Deus, qui ſperantes in te ab hoſtibus tutare ſolitus es: conce-
de propitius, ut qui ſemel in ſacro Baptiſmate crimina noſtra cum Pharaone demerſi-
mus, ad ea ulterius non revertamur; ſed te in præparato habitaculo Eccleſiae tuae jugiter
glorificemus. Qui vivis & regnas in ſaecula ſaeculorum. *Amen.*

Brev. Moza-
rab. fol. 225.

6 **A**djuſor & protector noſter Domine, tuam, quaſumus, ad ſalvandos nos oppone poten-
tiam: tu es enim Deus noſter, qui honorificaris ex debito; & exaltaris ex merito:
quique, dum conteris bella, nomen quod tibi ſolum eſt, in virtutibus pandis, vel in mira-
bilibus innotescis; projice curruſ Pharaonis & exercitum ejus in mari: ut qui terga ſequun-
tur noſtra, ipſo impetu, quo nos perſequuntur, mergantur. nos quoque ne cum eis im-
mergas (in) profundum aut pelagum patefactum. *Rx. Amen.* Per miſericordiam tuam
Deus noſter: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in ſaecula ſaeculorum. *Rx. Amen.*

fol. 226.

7 **R**epelle à nobis Domine mortiferam perniciem impij Pharaonis: ut comminuto jugo
ſervitutis Aegyptiae, ſerviamus tibi in gaudio libertatis aeternae. *Rx. Amen.* Per
miſericordiam tuam Deus noſter &c.

fol. 228.

8 **L**aetatur ecce, Domine, Jeruſalem fidelis in victoriâ crucis & potentiâ Salvatoris: fac er-
go, ut & diligentes eam in ejus pace conſiſtant; & recedentes ab ea ad ejus ample-
xum quandoque perveniant: ut abluti luſtu, de reſurrectionis aeternae gaudiis recreati, in
ejus pace mereamur ſine fine conſtitui. *Rx. Amen.* Per miſericordiam tuam Deus no-
ſter &c.

fol. 233.

* leg. ternos
ſtatores.
* adde, & ope-
rum. Vide
Origenem,
hom. 6. in Exo-
dum.

9 **G**lorificetur dextera tua Domine; quae inimicos animae noſtrae vitaeque confringat;
& per multitudinem majestatis tuae adhuc conterat: & * terrenos conſtructores co-
gitationum malarum ſermonumque * demergat. *Rx. Amen.* Per miſericordiam tuam
Deus &c.

fol. 234.

10 **M**emorare Domine, quemadmodum liberaſti patres noſtros, dum perſequerentur il-
los inimici; exaltaſti dexteram tuam in adverſarios eorum: tu enim es Deus noſter,
qui & honorificaris ex debito, & exaltaris ex merito. da ergo nobis, ut nos, qui per hujus
ſaeculi pelagum ambulamus, nullis undarum mundialium tuſſionibus frangamur.
Rx. Amen. Per miſericordiam tuam Deus noſter &c.

Can-

fol. 224.

I Cantabimus tibi Domine; & cum omni laude cantabimus: quia equum & ascensorem projecisti in mare: ita diabolus cum exercitibus suis suffocet eadem virtute. Quis similis tibi in diis Domine? quis similis tibi? gloriosus in sanctis, mirabilis in maiestatis; faciens prodigia, cunctis gentibus & populis praedicanda. *R. Amen.* Per misericordiam tuam &c.

* Ita Codd.
Vat. 2. & 84.

*CANTICUM DEUTERONOMII

*CANTICUM MOYSI

A D F I L I O S I S R A E L.

Deuteron.
XXXII.

* Ita Codd.
Vat. 98. &
5729.

Cornelius
Janfenius E-
piscopus Gā-
davenfis.

HRabanus
Maurus Ar-
chiepiscopus
Moguntinus.

*Legitur in Deuteronomio, quod Moyses, postquam conscripsit verba Legis in volumine atque complevit, locutus sit, audiente universo coetu Israël, verba carminis hujus; & ad finem usque compleverit. Unde conjici datur, Carmen istud, quod in testimonium filiis Israel Moyses decantavit, non simplicem tantummodò historiam sonare, sed spiritali intelligentiā plenissimum esse. partim enim secundum historiam, Israelitarum pro beneficiis opulentissimè sibi a Domino conlatis, exprobrat perfidiam: partim per allegoriam, de mysteriis caelestibus sanctam Dei instruit Ecclesiam: partim autem ad honestatem morum unumquemque fidelium provocat per tropologiam. Unde sobrium lectorem decet, ut in Historia servet Scripturae veritatem; in Allegoria verò consideret mysteriorum caelestium rationem; & in Tropologia bonarum disciplinarum ediscat utilitatem: quatenus, tripartita hac distinctione edoctus, ad illam caelestem theoriam, hoc est, ad inspectionem secretarum rerum, & ad contemplationis divinae provehatur sublimitatem. Necnon & illud diligenter inspiciendum est, quod dicitur loqui Moyses verba carminis, & ad finem usque complexisse: si fortè hoc admoneat, ut qui ore Deum laudare studet, operibus non contradicat: * non est enim pulchra laudatio in ore peccatoris. Ideo ipse Dominus in Evangelio ait: * Qui solverit unum de mandatis istis minimis, & docuerit sic homines; minimus vocabitur in regno caelorum: qui autem fecerit, & docuerit; hic magnus vocabitur in regno caelorum. Principium autem hujus Carminis tale est.*

*Eccli.XV.9.

* Matth. V.
19.

Morti proximus Moyses, praevidens ex Dei revelatione futuram, post mortem suam, Israelis a vero Deo defectionem; & mala ob eam a Deo illis inferenda; ex ejusdem praecepto Canticum, quod habetur Deuteronomii 32. conscripsit: & docuit filios Israel, ut esset illis futuris temporibus in testimonium propriae iniquitatis, & justitiae divinae. In hoc itaque, primum caelis & terrae testes advocatis, ac Dei perfectione commendata, statim ad increpationem perversae generationis convertitur; in memoriam illi revocans singularem & varia Dei beneficia illi exhibita: post quae tamen, deliciis dissoluti filii Israel, derelicto Deo suo, ad alienos falsosque deos defecerunt. Propter quod Deo eis irato, suaeque protectione ipsos destituyente; variis malis traditos esse canit: promittens tamen etiam subsequitur Dei erga ipsos misericordiam; & de hostibus eorum sumendam vindictam: ubi, calamitatibus suis admoniti, ad Deum conversi fuerint. Canuntur autem hic pleraque per praeteritum, quae eo tempore, quo Canticum hoc scribebatur, adhuc futura erant: nam cum Dominus, Canticum istud vellet Israelitis esse pro testimonio, quod illis responderet, postquam propter peccata invenissent eos mala multa & afflictiones; necesse erat, ea, quae futura erant, quasi jam peracta essent, describere. Aptè autem divus Paulus ex hoc Cantico ad Romanos decimo capite citat: Ego ad aemulationem vos adducam in non gentem, in gentem insipientem; in iram vos mittam. pro quo hic legimus: Ego provocabo eos &c. Quamquam enim istud in Judaëis frequenter & ante Christi adventum adimpletum sit; cum propter idololatriæ crimen coacti sunt servire & subesse diversis Gentibus: maxime tamen in eis tunc impletum est, quando propter incredulitatem eorum, Gentes apud Deum praelatae sunt: cujus ipsi prius soli reputabantur populus. In ejusdem quoque Epistolae capite 15. illud ex hoc Cantico secundum translationem Septuaginta citat: Laetamini Gentes cum plebe ejus: pro quo nos legimus: Laudate Gentes populum ejus; nimirum quod in verbis illis Cantici, quibus in fine promittitur ad litteram liberatio populi Dei a violentia hostium suorum, intelligeret in mystico sensu promitti liberationem futuram per Christum, Gentibus cum Israelitico populo communem.

Sabbato ad
Matutinum.

Sabbato ad
Matutinum.
Ex Psalterio
Roman. edit.
anno 1593. &
1663.
Propheta.

V E T U S.

V U L G A T A.

ATTENDE CAELUM, ET LO-
QUAR:

audiat terra verba ex ore meo:

expe-

(a) **A**UDITE (b) CAELI QUAE LO-
QUOR:

audiat (c) terra verba oris mei:

con-

Propheta.

(a) AUDITE, scilicet, ut testes sitis. (b) CAELI, idest caeli incolae. (c) TERRA, idest, homines.

Vetus.

† exspectetur sicut pluvia eloquium meum;
 & descendant sicut ros verba mea;
 † sicut imber super gramen;
 & sicut nix super foenum:
 quia nomen Domini invocabo.
 † Date magnitudinem Deo nostro.
 Deus, vera opera ejus:
 & omnes viae ejus, judicia.
 † Deus fidelis; & non est iniquitas in eo:
 justus & sanctus Dominus.
 † Peccaverunt non ei filii, maculati.
 Natio prava & perversa, haec Domino
 retribuisti?
 † sic plebs fatua, & non sapiens?
 nonne hic ipse tuus pater, possedit te;
 fecit te; & creavit te?
 † In mente habete dies saeculi:
 intelligite annos nationis nationum.
 † interroga patrem tuum; & annuntiabit
 tibi:
 seniores tuos; & dicent tibi.
 † Cum divideret Excelsus gentes,
 quemadmodum dispersit filios Adae.
 † statuit terminos gentium,
 secundum numerum Angelorum Dei.
 † Et facta est pars Domini populus ejus Ja-
 cob:
 funiculus hereditatis ejus, Israël.
 † Sufficientem eum sibi, fecit in eremo, in
 siti caloris,
 ubi non erat aqua.
 † circumduxit eum, & erudivit eum:
 & custodivit eum sicut pupillam oculi:
 † sicut aquila tegit nidum suum;
 & super pullos suos confidet;
 † expandit alas suas, & accepit eos;
 & suscepit eos super scapulas suas.
 † Dominus solus ducebat eos:
 & non erat cum eis deus alienus.
 † Adduxit eos in fortitudinem terrae:
 cibavit eos nascentiis agrorum.
 † Suxerunt mel de petra;
 & oleum de firma petra;
 † butyrum boum, & lac ovium,
 cum adipe agnorum & arietum,
 filiorum taurorum & hircorum,
 cum adipe renum tritici, & sanguine uvae.
 † Bibit vinum & māducavit Jacob, & satiatus est:
 & recal-

† concresecat (a) ut pluvia doctrina mea:
 fluat ut (b) ros eloquium meum;
 † quasi imber super herbam;
 & quasi stillae super gramina:
 quia nomen Domini invocabo.
 † Date (c) magnificentiam Deo nostro.
 Dei perfecta sunt opera;
 & omnes viae ejus (d) judicia.
 † Deus (e) fidelis & absque ulli iniquitate,
 justus & rectus.
 Peccaverunt ei & (f) non filii ejus (g) in
 sordibus,
 † generatio prava atque perversa.
 Haec enim reddis Domino popule stulte & in-
 sapiens?
 † numquid non ipse est pater tuus; qui (h) pos-
 sedit te;
 & (i) fecit & (k) creavit te?
 † Memento dierum antiquorum:
 cogita generationes singulas.
 † interroga patrem tuum; & annuntiabit tibi:
 majores tuos, & (l) dicent tibi.
 † Quando dividebat Altissimus gentes;
 quando (m) separabat filios (n) Adam:
 † constituit terminos (o) populorum,
 juxta (p) numerum (q) filiorum Israël.
 † Pars autem Domini, populus ejus:
 Jacob (r) funiculus hereditatis ejus.
 † Invenit eum in terra desertā,
 in loco horroris & vastae solitudinis.
 † circumduxit eum, & docuit:
 & custodivit quasi pupillam oculi sui:
 † sicut aquila provocans ad volandum pullos
 suos,
 & super eos volitans;
 † expandit alas suas; & assumpsit (s) eum;
 atque portavit (t) in humeris suis.
 † Dominus (u) solus dux ejus fuit:
 & non erat cum eo deus alienus.
 † Constituit eum super (x) excelsam terram,
 ut comederet fructus agrorum;
 † ut sugeret mel de (y) petra,
 oleumque de saxo durissimo,
 † butyrum de armento, & lac de ovibus,
 cum adipe agnorum, & arietum (z) filiorum Basan,
 † & hircos cum medulla tritici;
 & sanguinem uvae biberet meracissimum.
 † Incrassatus est (a) dilectus, & recalcitravit:
 incras-

Vulgata.

(a) UT PLUVIA, idest more pluviae; quasi dicat, corda auditorum irriget & foecundet. Hebr. Stillabit, ut pluvia. LXX. Exspectetur ut pluvia. Chald. Suavis sit ut pluvia. (b) ROS, scilicet, qui terram foecundare solet. (c) MAGNIFICENTIAM, idest gloriam. (d) JUDICIA, idest justae. (e) FIDELIS, idest, verax in promissis. (f) NON FILII, scilicet non se gerentes, ut filios decebat. (g) IN SORDIBUS, scilicet se contaminantes. LXX. vituperabiles. Chald. servierunt idolis. (h) POSSEDDIT, scilicet ut peculium. (i) FECIT, scilicet corpus. (k) CREAVIT, scilicet animam. (l) DICENT, scilicet Dei opera & beneficia. (m) SEPARABAT, scilicet in varias regiones. (n) ADAM, id est hominis. Chald. hominum. (o) POPULORUM, scilicet habitantium terram promissionis. (p) JUXTA NUMERUM &c. quasi dicat, quantum sufficeret Hebraeis, tantum illis dedit habitandum. (q) FILIORUM ISRAEL, LXX. Angelorum Dei. (r) FUNICULUS, idest portio; funibus enim dividebatur hereditas. (s) EUM, pro, eos, scilicet pullos; de aquila enim loquitur. (t) IN HUMERIS. Hebr. super alas. Chald. in fortitudine pennarum. (u) SOLUS DUX EJUS FUIT. Chald. collocabit eos seorsum in saeculo illo, quod ipse renovaturus est. (x) EXCELSAM, idest montosam, seu excellentem fertilitate soli & amenitate. Chald. fortem. (y) PETRA, idest saxosis locis; quasi dicat, etiam rupes abundant melle & oleo. (z) FILIORUM BASAN, idest pinguium, ut quos alit Basan regio fertilissima. (a) DILECTUS, forte, directus; nam Hebr. rectus. Chald. Israel.

Vetus.	& recalcitravit dilectus. † Pinguis factus est & increpavit & dilata- tus est: & dereliquit Deum qui fecit eum; & recessit a Deo salutari suo.	<i>incrassatus, impinguatus, dilatatus,</i> † dereliquit Deum factorem suum; & recessit a Deo (a) salutari suo. † Provocaverunt (b) eum in diis alienis: & in (c) abominationibus ad iracundiam concitaverunt.	Vulgata.
DEUS.	† EXACERBAVERUNT ME in alienis: in abominationibus suis concitaverunt me.	† Immolaverunt daemoniis & non (d) Deo, diis quos ignorabant:	
Propheta.	† SACRIFICAVERTUNT daemoneis & non Deo, diis quos non noverunt: novi recentisque venerunt; quos nesciebant patres eorum. † Deum qui te genuit dereliquisti: & oblitus es Deum alentem te. † Vidit Dominus; & zelatus est: & exacerbatus est propter iram filiorum suorum & filiarum: † & dixit: Avertam faciem meam ab eis: & ostendam quid erit eis in novissimo: † quia generatio prava & perversa, filii, in quibus non est fides in ipsis. † Ipsi in zelo compulerunt me, & non in Deo; in iram concitaverunt me in idolis suis: † & ego in zelo expellam eos, & non in gen- te; in gente insipiente irritabo eos. † Quia ignis exarsit ab ira mea: & ardebit usque ad inferos deorsum. † comedet terram & nascentias agrorum: & concremabit fundamenta montium. † Congeram in ipsis mala: & sagittas meas consummabo in eis. † tabescentes fame, & esca erunt avium, & extensio dorsi insanabilis. † dentes bestiarum immittam in eos, cum furore trahentium super terram. † a foris sine filiis privabit eos gladius: & in promptuariis timor: † juvenis cum virgine; lactens cum stabilito sene. † Dixi, dispergam eos: privabo autem ex hominibus memoriam eorum. † Nisi propter iram inimicorum, ne longo tempore sint super terram: † ne consentiant adversarii ejus; & dicant; Manus nostra excelsa, & non Deus fecit haec omnia. † QUIA GENS PERDITA consilio est: & non est in eis disciplina.	† Immolaverunt daemoneis & non (d) Deo, diis quos ignorabant: † novi recentisque (e) venerunt; quos non coluerunt patres eorum. † Deum qui te genuit (f) dereliquisti: & oblitus es Domini creatoris tui. † Vidit Dominus; & ad iracundiam conci- tatus est: quia provocaverunt eum filii sui & filiae: † & ait: Abscondam (g) faciem meam ab eis: & considerabo (h) novissima eorum: † generatio enim perversa est, & infideles filii. † Ipsi me provocaverunt in eo qui non erat Deus, & irritaverunt in vanitatibus suis; † & ego (i) provocabo eos in eo qui non est populus: & in gente stultâ irritabo illos. † Ignis (k) succensus est in furore meo: & ardebit usque ad (l) inferni (m) no- vissima: † devorabitque terram cum germine suo: & montium fundamenta comburet. † Congregabo super eos mala; & (n) sagittas meas (o) complebo in eis. † consumentur fame: & devorabunt eos aves (p) morfu amarissi- mo. † dentes bestiarum immittam in eos, cum furore (q) trahentium super terram atque serpentium. † foris (r) vastabit eos gladius, & (f) intus pavor, juvenem simul ac virginem, lactentem cum homine sene. † Dixi, (t) Ubi nam sunt? cessare faciâ ex hominibus memoriâ eorû. † Sed propter iram inimicorum distuli: ne fortè superbirent hostes eorum; † & dicerent: Manus nostra excelsa, & non Dominus fecit haec omnia. GENS ABSQUE CONSILIO EST & sine prudentia.	Propheta.

Non

Utinam

(a) SALUTARI. LXX. *salvatore*. Chald. *redemptore*. (b) PROVOCaverunt, scilicet ad indignationem. (c) ABO-
 MINATIONIBUS, idest idolis. (d) DEO, scilicet, vero; quasi dicat, iis qui non sunt veri Dii. (e) VENERUNT,
 idest exorti sunt, vel reperti ad colendum. (f) DERELIQUISTI, sic etiam LXX. at Hebr. *oblitus es*. (g) FACIEM,
 Chald. *majestatem*. (h) NOVISSIMA, quasi dicat, quid eis tandem sim facturus. Chald. *notum est coram me, quid erit*
in novissimis eorum. (i) PROVOCABO &c. quasi dicat, faciam, ut Gentium felicitate conspectâ, invidiant, vel in-
 dignentur. (k) SUCCENSUS EST, pro, succendetur. (l) INFERNI Hyperbole, quasi dicat, omnia consumet.
 (m) NOVISSIMA, idest inferiora. Hebr. & Chald. *usque ad infernum inferiorem*. ut plane hic videatur significari inferni
 ignis, quo damnati cruciantur. (n) SAGITTAS, Chald. *plagas*. (o) COMPLEBO, idest consumam; quasi dicat, omnes
 in eos mittam. (p) MORSU AMARISSIMO. LXX. *morsu immedicabili*. Chald. *vexatione spirituum malignorum*.
 (q) CUM FURORE TRAHENTIUM, Hebr. *cum veneno serpentium terra*, seu in terra. (r) VASTABIT. Hebr.
 Chald. & LXX. *filiis orbabit*. (f) INTUS, idest intra domum. (t) UBI NAM SUNT? Hebr. *exterminabo eos*. Chald.
consummabo eos, idest perdam. LXX. *dispergam eos*.

Vetus.

† Non sapuerunt intelligere haec :
percipient in futuro tempore .
† Quomodo persequetur unus mille ;
& duo transmovebunt dena millia ?
† nisi quia Dominus subdidit eos ;
& Deus tradidit illos ?
† Quia non est Deus noster sicut dii illorum :
inimici autem nostri , insensati .
† Ex vineâ enim Sodomorum , vitis eorum :
& propago eorum ex Gomorrha .
† uva eorum , uva fellis :
& botrus amaritudinis ipsis .
† furor draconum , vinum eorum ,
& furor aspidum insanabilis .
DEUS. † NONNE HAEC OMNIA congregata
sunt apud me ;
& signata in thesauris meis ?
† In die ultionis reddam illis ,
in tempore quo lapsus fuerit pes eorum :
† quia prope est dies perditionis eorum ;
& haec sunt parata vobis .
Propheta. † QUIA JUDICABIT DOMINUS popu-
lum suum :
& in servis suis consolabitur .
† Vidit enim eos fatigatos & defectos ,
in abductione & dissolutos :
† & dixit : Nunc ubi sunt dii illorum ;
in quibus confidebant in ipsis ?
† Quorum adipem sacrificiorum edebatis ;
& bibebatis vinum libationis eorum :
† exsurgant nunc , & adjuvent vos ;
& fiant vobis protectores .
† Videte videte quoniam ego sum Deus :
& non est alius praeter me .
† Ego occidam ; & vivere faciam :
percutiam ; & ego sanabo :
& non est qui eripiat de manibus meis .
† Quia tollam in caelum manum meam ;
& jurabo per dexteram meam :
& dicam : Vivo ego in aeternum .
† Quia exacuam velut fulgur gladium meum :
& aget iudicium manus mea :
† & retribuam iudicium de inimicis :
& his , qui oderunt me , reddam .
† Inebriabo sagittas meas in sanguine ;
& gladius meus manducabit carnes ;
† a sanguine vulneratorum ,
& captivitate , a capite principum inimi-
corum .

Laeta-

Utinam saperent & intelligerent ;
ac novissima providerent .

† Quomodo persequatur unus (a) mille ;
& duo fugent (b) decem millia ?
† nonne ideo , quia Deus suus vendidit eos ;
& Dominus conclusit illos ?
† Non enim est Deus noster ut dii eorum :
& inimici nostri sunt (c) iudices .
† De vinea Sodomorum , vinea eorum ,
& de (d) suburbanis Gomorrhæ .
† uva eorum , uva (e) fellis ;
& botri amarissimi .
† fel draconum vinum eorum ,
& venenum aspidum insanabile .
† NONNE HAEC (f) CONDITA
SUNT apud me ;
& signata in (g) thesauris meis ?
† Mea est ultio : & ego retribuam in tempore ;
ut labatur pes eorum .
† Juxta est dies perditionis :
& adesse festinant (h) tempora .
† JUDICABIT (i) DOMINUS populum
suum :
& in servis suis (k) miserebitur .
† Videbit quod infirmata sit (l) manus ;
& (m) clausi quoque defecerunt ;
residuique consumpti sunt :
† & dicet : Ubi sunt dii (n) eorum ;
in quibus habebant fiduciam ?
† De quorum victimis comedebant adipem ;
& bibebant vinum libaminum :
† surgant , & opitulentur vobis ;
& in necessitate vos protegant .
† Videte quod ego sum (o) solus ;
& non sit alius Deus praeter me .
† Ego occidam ; & ego vivere faciam :
percutiam ; & ego sanabo .
& non est qui de manu mea possit eruere .
† Levabo (p) ad caelum manum meam ;
& dicam : Vivo ego in aeternum .
† Si acuero ut fulgur gladium meum ;
& (q) arripuerit iudicium manus mea ;
† reddam ultionem hostibus meis ;
& his qui oderunt me , retribuam .
† Inebriabo sagittas meas sanguine ;
& gladius meus devorabit carnes ;
† de (r) cruore occisorum ,
& de (s) captivitate nudati inimicorum
capitis .

DEUS.

Propheta.

Lau-

(a) MILLE , idest multos . (b) DECEM MILLIA , idest multo plures . (c) JUDICES , quasi dicat , satis advertunt Deum nostrum esse potentiorum suis diis . (d) SUBURBANIS , scilicet agris . (e) FELLIS , Hebr. *veneni* : sic infra proximè . (f) CONDITA , idest reposita ; quasi dicat , parata illis mala . (g) THESAURIS , idest occultis dispositionibus : Aug. contra Advers. Legis . (h) TEMPORA , idest perditionis eorum . (i) JUDICABIT , idest puniet , scilicet impios . (k) MISEREBITUR , LXX. *consolabitur* . Chald. *servorum suorum ultionem ulciscetur* ; quasi dicat , cum ad iudicandum steterit , tum ulciscetur suorum hostes . (l) MANUS , idest potentia , scilicet hostium , vel impiorum . (m) CLAUSI , idest arcium , vel urbium custodes , aut qui se in tuta loca incluserant . (n) EORUM , scilicet hostium , vel impiorum Judaeorum . (o) SOLUS , scilicet verus Deus . Hebr. & Chald. *quod ego , ego sum* , scilicet solus Deus . (p) LEVABO , scilicet jurans . (q) ARRIPUERIT , &c. quasi dicat , si coepero facere iudicium . (r) DE CRUORE , scilicet inebriabo . (s) CAPTIVITATE , idest captivis : quasi dicat , sumens de captis hostibus poenas , qui nudo capite abduci solent , & etiam radi . Chald. *Auferam coronas de capite hostium* .

- Vetus.* † Laetamini caeli simul cum eo :
 & adorent eum omnes Angeli Dei . † *Laudate (a) Gentes populum (b) ejus :*
 † Laetamini Gentes simul cum populo ejus;
 & confirment eum omnes filii Dei : *quia sanguinem servorum suorum ulciscetur:*
 † quia sanguis filiorum ejus defendetur ; † *& vindictam tetricet in hostes eorum :*
 † & defendet & retribuet judiciū de inimicis;
 & his qui oderunt reddet :
 † & emundabit Dominus terram populi sui . *& propitius erit terrae populi sui .*

(a) LAUDATE , &c. LXX. Laetamini caeli cum ipso : & adorent eum omnes Angeli Dei . Laetamini gentes cum populo ejus [quod citatur Rom. 15.] & roborentur in ipso omnes filii Dei . (b) EJUS , scilicet Dei .

O R A T I O N E S .

*Sacr. Gelasia-
num .*

1 **D**eus , celsitudo humilium , & fortitudo rectorum , qui per Sanctum Moysen puerum tuum ita erudire populos tuos , sacri Carminis tui decantatione voluisti ; ut illa Legis iteratio , fieret etiam nostra directio : excita in omnem justificatarum Gentium plenitudinem , potentiam tuam ; & da laetitiam , mitigando terrorem : ut , omnium peccatis tua remissione deletis , quod denunciatum est in ultionem , transeat in salutem . Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum : qui tecum vivit & regnat Deus in unitate Spiritus Sancti per omnia saecula saeculorum . *Amen .*

*Sacramenta-
rium Gela-
sianum .
* al. gloria-
tio .*

2 **D**eus , * glorificatio fidelium , & vita justorum , qui per Moysen famulum tuum nos quoque modulatione sacri Carminis erudisti , in universis Gentibus misericordiae tuae munus operare , tribuendo beatitudinem , auferendo terrorem : ut quod praenunciatum est ad supplicium , in remedium transferatur aeternum . Per Dominum nostrum Jesum Christum &c.

*Sacr. Grego-
rianum .*

3 **D**eus , qui nobis per Prophetarum ora praecepisti temporalia relinquere , atque ad aeterna festinare ; da famulis tuis , ut quae à te iussa cognovimus , implere caelesti inspiratione valeamus . Per .

*Pfalt. Card.
Chiffi scri-
ptum ad ini-
tium saeculi
XI.*

4 **N**omen tuum Domine invocantes , suppliciter deprecamur ; ut , sicut patres nostros in deserto , remigio divinae tuitionis , aquilarum more protegere dignatus es ; ita nos quoque in hujus saeculi aerumna degentes , à malis omnibus custodire non desinas . Per .

*Brev. Moza-
rab. fol. 39.
81.*

5 * **M**ontes cantent nobis , & terra audiat ; sicut Moyse famulo tuo in confessionem misericordiae Domini nostri Jesu Christi Filii tui , sicut ros super terram , & sicut imber super gramen , & sicut nix supra foenum : quae nos * insensibiliter ab arte impietatis emundet illic , ubi peccatorum nostrorum numerositas nullā possit satisfactione pensari . Tu autem Domine , qui es caecorum lumen , errantium via , resurrectio mortuorum , respectu clementiae tuae , conscientiae nostrae tenebras inlumina ; peccantes ad poenitentiam (revoca ;) poenitentibus veniam * promptā in te semper * miseratione largire . *Rx. Amen .* Per misericordiam tuam Deus noster : qui es benedictus & vivis , & omnia regis in saecula saeculorum . *Rx. Amen .*

** al. Montes
cantate nobis
& terra Moy-
se .*

** al. insensi-
bili arte .*

** al. prom-
ptamque .*

** al. misera-
tionem .*

6 **D**escendat , Domine , ut pluvia eloquium tuum ; & sicut ros , verba tua super nos effundantur : ut , ubertim tuā miseratione rigati , tibi magnitudinem demus ; cujus opera bona esse cognoscimus : omnes viae tuae , judicia ; & iniquitas procul est à rectitudine tuā . proinde nos , qui proclives ad malum sumus , à tua gubernatione , etiam cum tui obliviscimur , non defraudemur : ut & si serviliter facinore * sciscitamus , lenitate paternā à te corrigi sentiamus . *Rx. Amen .* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 65.

7 **D**eus fidelis , in quo nulla est iniquitas : tu justus & sanctus & Dominus : qui si nostris operibus providè irritaris ; non tamen , ut peccavimus , vindictam exerces ; nec condignā retributione praevaricantes corripis : admones terrore ; & adloqueris pietate : ut & justitiam teneas ; & misericordiam non omittas . porta ergo nos alis tuis ut * pupillos ; & protege ac filios tuos : quò nos & in fortitudinem terrae deducas ; & plenitudine virtutum ac frugum enutrias . *Rx. Amen .* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

** for. pullos .*

fol. 178.

8 **F**ac nos , Domine Deus noster , portionem esse funiculo hereditatis tuae : ut sufficientiā ignis caloris tui , in terra sitienti corporis * nostri , à te , qui es spes & satietas nostra , refici mereamur . *Rx. Amen .* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

** ibi , tui .*

fol. 154.

9 **T**u es Domine Deus ; & non est alius praeter te : qui percutis & sanas ; & sanando consolidas : fac nos in aeternum tecum sine fine vivere : ut de manu tuā non pereamus , cum ad judicium veneris gloriosus . *Rx. Amen .* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

HRabanus
Maurus Ar-
chiepiscopus
Moguntinus.

Igitur Canticum, quod in lib. Regum prophético spiritu Anna mater beati Samuelis Propheta proferebat; & sub titulo Orationis prænotatum est, multa sacramenta de Christo & Ecclesiâ ejus continet: quia ipsius munere hæc prophetizando præfigebatur, cujus ope totius Ecclesiæ subsistit fortitudo; & amplificatur multitudo; & confirmatur stabilitas. Sed quæritur, cur Scriptura dicat, Annam orando hoc carmen proferre: cum magis in ea prædicatio futurorum, quam postulatio alicujus rei inveniat: sic enim scriptum est: Et oravit Anna, & ait: Exultavit cor meum in Domino; & exaltatum est cornu meum in Deo meo. Non enim invenitur orare in hoc Canticum, nisi per duo verba tantum, ut dicit: Laetata sum in salutari tuo: & aliud est: Quia non est Deus præter te. Apostolus autem dicit: Orate sine intermissione. Illi enim, qui in divino versatur officio, omnia gesta ejus dictaque pro Oratione reputantur: quia justus cum sine intermissione, quæ justa sunt, agit; per hoc sine intermissione justus orabit. & in psalmis dicit: Elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum. Elevat manus ille, qui elevat actus suos.

Liberata divino beneficio a sterilitatis opprobrio, Anna sancti Samuelis mater, Canticum hoc gratulatorium Deo cecinit, ut scribitur 1. Regum, 2. capite. In quo primum quidem de data sibi a Deo post longam sterilitatem fecunditate gloriatur, Deo soli opus hoc ascribens: tum occasione mutationis admirandæ in se factæ, generatim canit Deum suâ omnipotentia omnia pro suo arbitrio commutare: ac postremum prophético spiritu vaticinatur de aquitate justitiæ & novissimi judicii Dei, regni que Christi, super omnes sublimandi. Est autem Canticum istud multum simile cantico Deiparæ Virginis: sicut etiam simili occasione utrumque decantatum est ab utraque. idemque huic sanctæ mulieri accidisse, licet advertere, quod Elizabeth matri Baptistæ Joannis: sicut enim Elizabeth post conceptum futuri propheta, prophetissa effecta est; ita & ipsa, cujus hoc est præsens carmen. Jam dubium non est, quin sicut Paulo attestante, in Agar & Sara uxoribus Abrahamæ typus fuerit Synagoga Judaica & Christiana Ecclesiæ; ita quoque in duabus uxoribus Elcana, Anna scilicet, & hujus amula Phænenna. Proinde rectè secundum allegoricum sensum accipitur istud Canticum esse gratulatio Ecclesiæ Gentium a sterilitatis opprobrio, & insultatione Synagoga veteris, jam liberatæ. præter res enim, circa Annam & Phænnam gestas, etiam nominum etymologia typo convenit: Anna enim gratiam; Phænenna autem Margaritam significat rubei coloris: cui præfertur Sponsa Christi in Threnis, cum dicuntur Nazaraei ejus, rubicundiores antiquo ebore. ubi pro ebore antiquo, ponitur פנין Paninnan, hoc est, Margaritis rubeis, his forsitan qui rubini dicuntur vulgò.

Cornelius
Janfenius E-
piscopus Gã-
davenfis.

Feria IV. ad
Matutinum.

Ex Psalterio
Ambrosiano.

V E T U S.

CONFIRMATUM EST COR
MEUM IN DOMINO.

- & exaltatum est cornu meum in Deo meo.
† Dilatatum est os meum super inimicos
meos:
laetata sum in salute tua.
† Quoniam non est sanctus quomodo Dñs:
& non est justus quomodo Deus noster:
& non est sanctus præter te.
† Nolite gloriari superbè; & nolite loqui
excelsa:
& non exeat verbum magnū ex ore vestro.
† quoniam Deus scientiæ, Dominus,
& Deus qui præparat voluntates suas.
† Arcum potentium infirmavit Dominus:
& infirmos præcinxit virtute.
† pleni panibus, minorati sunt:

& esu-

V U L G A T A.

EXULTAVIT COR MEUM (a)
IN DOMINO:

- & exaltatū est (b) cornu meum in Deo meo.
† dilatatum (c) est os meum super inimicos
meos;
quia laetata sum in (d) salutari tuo.
† Non est sanctus, ut est Dominus:
neque enim est alius extra te:
& non est fortis sicut Deus noster.
† Nolite multiplicare loqui (e) sublimia, glo-
riantes.
† recedant vetera de ore vestro:
quia (f) Deus scientiarum, Dominus est;
& (g) ipsi præparantur cogitationes.
† Arcus fortium superatus est:
& infirmi accincti sunt robore.
† repleti prius, pro panibus se locaverunt:
& fa-

Feria IV. ad
Matutinum.

(a) IN DOMINO, idest Domini beneficio. (b) CORNU, idest robur, seu gloria. (c) DILATATUM &c. quasi dicat, habeo jam quod respondeam exprobrantibus sterilitatem. (d) SALUTARI TUO, idest salute à te data. (e) SUBLIMIA, idest superba. (f) DEUS SCIENTIARUM, atque ideo arbiter conscientiarum, August. 17. de Civit. Chald. Deus, qui novit omnia. (g) IPSI PRÆPARANTUR, &c. quasi dicat, quidquid cogitavit facere, exsequitur: vel, ab ipso hominum cogitationes diriguntur. LXX. Deus præparat adinventiones suas. Hebr. Ipsi directi sunt opera; quasi dicat, cogitata sua & opera præparat, & dirigit sapientissimè.

Vetus.

& esurientes transierunt terram.
† sterilis peperit septem :
& foetosa in filiis , infirmata est .
† Dominus mortificat , & vivificat :
deducit ad inferos , & reducit .
† Dominus pauperes & divites facit :
humiliat , & exaltat .
† Suscitāt a terra pauperem ;
& de stercore erigit inopem :
† & sedere facit eum cum potentibus plebis :
& sedem gloriae possidere facit eum .
† Dans votum oranti :
& benedicens annos iusti :
† quia non in virtute suā potens est vir :
Dominus infirmum facit adversarium ejus .
Dominus sanctus .
† Non gloriatur sapiens in sapientia sua :
neque gloriatur potens in virtute sua :
neque gloriatur dives in divitiis suis .
† sed in hoc gloriatur qui gloriatur ,
scire & intelligere Dominum ,
& facere iudicium & iustitiam super ter-
ram .
† Dominus ascendit in caelos , & tonuit :
& ipse iudicabit extrema terrae ; quia ju-
stus est :
† dans virtutem Regibus nostris ;
& exaltabit cornu Christi sui .

Et famelici saturati sunt :

† donec (a) sterilis peperit (b) plurimos :
& quae multos habebat filios (c) infirmata est .
† Dominus mortificat , & vivificat :
deducit ad (d) inferos , & reducit .
† Dominus pauperem facit , & ditat :
humiliat , & subleuat .
† Suscitāt de pulvere egenum :
& de (e) stercore elevat (f) pauperem :
† ut sedeat cum principibus ;
& solium gloriae (g) teneat .
† Domini enim sunt (h) cardines terrae :
& posuit super eos Orbem .
† Pedes (i) Sanctorum suorum servabit :
& impii in tenebris (k) conticescent :
quia non in fortitudine sua roborabitur vir .
† Dominum formidabunt adversarii ejus :
& super ipsos (l) in caelis tonabit .
† Dominus iudicabit (m) fines terrae :
& dabit (n) imperium (o) Regi suo :
& sublimabit cornu (p) Christi sui .

(a) DONEC STERILIS &c. pro, adeout sterilis pepererit &c. (b) PLURIMOS, Hebr. septem, idest multos. (c) INFIRMATA, idest liberis orbatā. (d) INFEROS, idest sepulchrum; repetitio praecedentis. (e) STER-
CORE, idest statu fordido. (f) PAUPEREM, idest Christum de persecutoribus Judaeis; August. 17. de Civit. (g) TENEAT. Hic LXX. addunt, Praebens votum oranti, idest orantem exaudiens [dato scilicet eo quod optat] &
benedixit [pro benedicens] annos iusti. Dominus sanctus. &. Non gloriatur prudens in prudentia sua &c. & non habent
illud: Domini enim sunt cardines &c. (h) CARDINES, idest columnae seu sustentacula, scilicet terra ipsa, quae est
velut mundi fundamentum, vel ipsius terrae fundamenta, [ut vocat Scriptura] scilicet partes in medio solidiores,
quibus reliquae nituntur, & forte saxae. (i) PEDES SANCTORUM &c. Chald. Corpus servorum suorum iustorum
custodivit à gehenna; & impii transgressores verbi sui in gehennam in tenebris iudicabuntur, ad ostendendum, quod in
nemine sit fortitudo puritatis ad diem iudicii. (k) CONTICESCENT, scilicet cessabunt à pravis huius vitae operi-
bus. (l) IN CAELIS, pro, de caelis, quasi dicat, è caelo interimet. (m) FINES TERRAE, pro, etiam fines terrae:
quasi dicat, omnem terram. August. 17. de Civit. cap. 4. Unumquemque ita iudicabit, ut in fine vitae inventus
fuerit. (n) IMPERIUM. Hebr. Chald. & LXX. fortitudinem. (o) REGI, scilicet Messiae. (p) CORNU, idest
gloriam. Chald. regnum. (q) CHRISTI SUI, Hebr. & Chald. Messiae sui.

ORATIONES.

MSS.

- 1 **D**eus, cui in sanctitate nemo comparabilis, in fortitudine nullus aequalis; qui solus ha-
bes potestatem humiliandi & exaltandi; visibiles & invisibiles inimicos tuā virtute
coerce: ut cor nostrum in tua scientia satis abundet, & in te semper exsultet. Per.
- 2 **D**eus, cujus iudicio Synagogae foecunditas infirmata est; & Ecclesiae sterilitas foecun-
data; nostrae mentis sterilitatem tuā ubertate foecunda; ut tibi bonorum (operum)
fructus parere non omitteremus. Per.
- 3 **D**omine Deus scientiarum ac sapientiae immensae: tu praeparas ad inventiones tuas, ut
infirmes arcus potentium; & infirmos * ardore succingas: dum in se fidentes dejicis;
& in te sperantes attollis: dum plenos attenuas panibus; & esurientes sufficientiā reple:
qui scientiā tumentes excludis; & humiliter sapientes nec magniloquio fidere, nec superbe
de tuis muneribus gloriari (jubes:) sed ita esse studiosos doctrinā, ut tibi demus gloriam:
nobis autem reservemus obedientiam. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster:
qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.
- 4 **C**hriste Dei filius, qui ascendens in caelum, triumphator tonas; da nobis, ut te semper
in veritate videntes, visionis tuae gratiā fruamur: & qui, devictā morte, Paternam
ascendendo repetis sedem; tu da virtutem regibus nostris; (&) exalta tuae gloriae maje-
statem. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus &c.

Cod. Cardin.
Chiffi scri-
ptus ad ini-
tium XI. sa-
culi.
Brev. Moza-
rab. fol. 67.
* for. vigore.

fol. 236.
De Ascensio-
ne Domini.

CANTICUM AESAIAE.

HRabanus
Maurus Ar-
chiepiscopus
Moguntinus.

Esaias Propheta, postquam de Incarnatione Domini, & de convocatione Ecclesiae, atque destru-
tione idololatriæ mysticis disputaret eloquiis, ita ut de flore virgæ de radice Jesse ascendente, super
quem septemplex Spiritus gratia requiesceret, primum narraret: postea de concordia & cohabitatione
bestiarum cum pecudibus; hoc est, divitum cum pauperibus, & ferocium atque superbiorum cum
mansuetis & humilibus concordiam in Ecclesia prædicaret; & signum Crucis undique Gentes convo-
care ad unitatem fidei testaretur: ad extremum desolationem fluminis Aegypti, hoc est, errorem
Gentium, qui in tenebris infidelitatis habitabant, dissolvendum esse manifestavit. sicque Ecclesiae ple-
bem sive animam fidelem ad laudandum Deum provocat: quatenus ejus gratia hoc deputet, quod ab
inimicis liberata, & a filiis iræ separata, filia reconciliationis & misericordiae sit effecta.

Cornelius
Jansenius E-
piscopus Gā-
daensis.

Canticum, quod legitur Isaia 12. capite, ut ex superiori cap. 11. in quo de Christo aperta est pro-
phetia, constat; ad Christi tempora pertinet. In hoc itaque Propheta primum sub persona totius
Ecclesiae Christi, gratias agit de salute per Christum in plenitudine temporis allatā, & irā Dei ab
humano genere ablātā: ac deinde sub sua persona prophetat spiritualium abundantiam charisma-
tum tempore gratiae futuram; mutuaque fidelium ad prædicandam per universum orbem Dei be-
nignitatem exhortationem.

Feria II. ad
Matutinum.

Propheta.

CONFITEBOR (a) TIBI DOMINE;
QUONIAM IRATUS ES MIHI:
conversus (b) est furor tuus, & (c) conso-
latus es me.

- † Ecce Deus (d) Salvator meus:
fiducialiter (e) agam, & non timebo.
† quia (f) fortitudo mea & (g) laus mea
Dominus;
& factus est mihi in salutem.
† Haurietis (h) aquas in gaudio de (i) fontibus (k) Salvatoris:
& dicetis in illa die:

Confitemini (l) Domino; & invocate nomen
ejus.

- † Notas facite in populis (m) ad inventiones
ejus:
mementote quoniam (n) excelsum est no-
men ejus.
† Cantate (o) Domino quoniam (p) magni-
ficè fecit:
(q) annunciate (r) hoc in universa terra.
† Exsulta & lauda (s) habitatio Sion:
quia magnus in medio tui (t) Sanctus Israël.

(a) CONFITEBOR, idest benedicam seu laudabo. (b) CONVERSUS, scilicet in misericordiam. Chald. & LXX. *aversus*. CONSOLATUS, scilicet super incarnationem seu redemptionem. Chald. & LXX. *miseratus*. (d) SALVATOR, scilicet Jesus. (e) FIDUCIALITER AGAM. Chald. & LXX. *confidam in eo*. (f) FORTITUDO, LXX. *gloria*. (g) LAUS MEA, idest quem laudem. (h) AQUAS. Chald. *doctrinam novam*. (i) FONTIBUS, scil. Apostolis seu Evangeliiis. (k) SALVATORIS, scil. Jesu. (l) CONFITEMINI, idest benedicite; scilicet laudando, gratias agendo. (m) ADINVENTIONES, idest consilia. Chald. *opera*, LXX. *gloriosa*, scilicet consilia, seu opera. (n) EXCELSUM; Chald. *forte*. LXX. *exaltatum*. (o) CANTATE DOMINO, LXX. *laudate nomen Domini*. (p) MAGNIFICE. Chald. *magnalia*; LXX. *excelsa*. (q) ANNUNCIATE HOC; Chald. *manifestum est hoc*. (r) HOC. LXX. *hoc*. (s) HABITATIO, Chald. *congregatio*. LXX. *habitor*. (t) SANCTUS, scilicet Christus, qui sanctus sanctorum, suosque sanctificat.

O R A T I O.

MSS.

FUrorem tuae indignationis, quem justè meremur, Salvator omnium Deus, propitiatus
averte: & præsta, ut, confessionis tibi canticum fiducialiter decantantes; caelestem
habitantibus Sion in perpetuum nos sociari gaudeamus. Per.

ORATIO EZECHIAE REGIS JUDAE (a) SCRIPTURA EZECHIAE REGIS JUDAE

QUANDO LANGUIT, ET SURREXIT
DE INFIRMITATE SUA.

CUM AEGROTASSET, ET CONVA-
LUISSET DE INFIRMITATE SUA.

HRabanus
Maurus Ar-
chiepiscopus
Moguntinus.

Canticum, quod sub Ezechiae nomine præ-
notatur; quod aliqui Interpretum Scripturam,
alii Orationem nominant; videtur mihi melius,
Gratiarum actionis vocabulo prænotari: sic enim
scriptum est in Propheta: Scriptura Ezechiae
regis Judae: cum aegrotasset, & convaluisset de
infirmirate sua. Septuaginta verò ita posuerunt:
Oratio Ezechiae regis Judae: quando languit, &
surrexit de infirmitate sua. * Manifestum est
enim

* Ex S. Hie-
ronymo lib.
XI. in Esai.

Canticum, quod Isaia 38. inscribitur regi
Ezechiae, carmen est gratiarum actionis: quod
pro receptā a Deo sanitate, & vitæ prolongatio-
ne Deo Rex cecinit: quemadmodum patet ex titu-
lo, qui sic habet: Scriptura Ezechiae regis Ju-
dae: cum aegrotasset, & convaluisset de infir-
mitate sua. Itaque in hoc Carmine primum qui-
dem commemorat mentis suæ amaritudinem & tri-
stitionem, in qua erat, cum premeret languor; &
per

Cornelius
Jansenius E-
piscopus Gā-
davenfis.

(a) SCRIPTURA. LXX. Oratio, scilicet conscripta fuit.

enim, quod post redditam sanitatem, de infirmitate consurgens, ista conscripserit: ex quo non Oratio est; sed Gratiarum actio pro beneficio, quod acceperat. Potest enim hoc Canticum bene convenire his, qui post longam aegritudinem animarum resipiscunt a diaboli laqueis, & de peccatorum gravitate sanantur; & student se virtutibus sacris recuperare; & laudes Dei non solum voce, sed etiam corde & actu pronunciare.

per Isaiam audisset nuncium instantis mortis in etate adhuc florenti, nempe 39. annorum: morbi que sui gravitatem mirè exaggerat. Tum deinde Dei erga se misericordiam prædicat; ob quam se omnibus vitæ suæ diebus Deum celebraturum profiteretur. Quoniam autem corporalis infirmitas umbra quædam est spiritualis infirmitatis, quam ex peccato contrahit anima; rectissime, secundum allegoricum sensum, Carmen istud accommodatur ei, qui cum prius animæ suæ infirmitatem, æternæque mortis, quam horrebat, interitum deplangebat; jam se Dei gratiâ sanatum, & ab æternæ mortis damnatione liberatum gaudet, perpetuam gratiarum actionem pollicens.

Feria III. ad
Matutinum.

Feria III. ad
Matutinum.

V E T U S V U L G A T A .

Propheta.
Ex Codice
vetustissimo
Vaticano,
olim Regine
Svetiæ.

Propheta.

E GO DIXI IN ALTITUDINE DIERUM MEORUM:

Ibo in portas inferni:

† relinquam annos meos reliquos.

† Dixi; Jam non videbo salutare Dei super terram:

† nec videbo ultra hominem de cognatione mea.

† Dereliqui reliquum vitæ meæ.

† exiit & abiit a me, sicut qui destruit tabernaculum stabilitum.

† Spiritus meus apud me factus est sicut lanifica proximans demere telam.

† In die illâ traditus sum usque ad manè: tamquam leo sic ossa mea conteruit: a die enim usque ad noctem traditus sum.

† Ut hirundo ita clamabo:

& sicut columba sic meditabor:

† defecerunt enim oculi mei videre altitudinem caeli, ad Dominum:

qui misertus est mihi;

& abstulit dolorem animæ meæ.

† Domine, de ipso enim nunciatum est tibi, resuscitasti spiritum meum; & consolatus vixi.

liberasti animam meam ne periret:

& projecisti post me omnia peccata mea.

† Non enim qui in inferno sunt, laudabunt te: neque qui mortui sunt, benedicent te:

neque

E GO (a) DIXI IN DIMIDIO DIERUM MEORUM:

Vadam ad portas inferi.

† Quæsi (b) residuum annorum meorum: dixi; Non videbo (c) Dominum Deum in terra viventium:

† non aspiciam hominem ultra,

& habitatorem (d) quietis.

† Generatio (e) mea ablata est;

& (f) convoluta est à me quasi tabernaculū pastorum.

† præcisa est velut à texente vitæ meæ:

dum adhuc (g) ordier, (h) succidit me.

De mane usque ad vespertinam finies me:

† sperabam usque (i) ad manè:

quasi leo sic (k) contrivit omnia ossa mea.

† de mane usque ad vespertinam finies me.

Sicut pullus hirundinis sic (l) clamabo:

meditabor (m) ut columba.

† Attenuati sunt oculi mei,

suspicientes (n) in excelsum.

† Domine vim patior:

responde (o) pro me.

† Quid dicam? aut quid respondebit mihi, cum ipse (p) fecerit?

† Recogitabo tibi omnes annos meos

in amaritudine animæ meæ.

† Domine (q) si sic vivitur, & in talibus vitæ spiritus mei;

corripies me, & vivificabis me:

ecce in pace amaritudo mea amarissima.

† Tu autem eruisti animam meam ut non periret:

projecisti post tergum tuum omnia peccata mea.

† Quia non (r) infernus confitebitur tibi; neque mors laudabit te.

non

(a) DIXI, scilicet cum ægotarem. (b) QUÆSIVI, idest optavi. LXX. relinquam. (c) DOMINUM, idest Domini templum vel opera. (d) QUIETIS, idest cum quiete. (e) GENERATIO, idest vitæ: sic enim vocatur vitæ unius tempus: vel quasi dicat, filiis careo. LXX. defeci a cognatione mea. (f) CONVOLUTA, idest sublata. LXX. recessit. (g) ORDIER, idest texer. (h) SUCCIDIT, scilicet textor Deus. (i) AD MANE, idest diutius, scilicet me victurum. (k) CONTRIVIT, scilicet Deus, vel morbus. (l) CLAMABO, pro clamo vel clamabam. (m) MEDITABOR, idest gemo vel gemebam. (n) IN EXCELSUM, scilicet ad Deum. (o) RESPONDE, quasi dicat, defende me. Hebr. & Complut. sponde, Chald. fac quod oro. (p) FECERIT, scilicet quæ patior. (q) SI SIC &c. quasi dicat, Si talis est humanæ vitæ conditio, ut corripias idest castiges & vivifices; ecce amara est. (r) INFERNUS, quasi dicat, mortui. Chald. qui habitant in inferno.

Vetus.

neque sperabunt qui in inferno sunt, misericordiam tuam.

non expectabunt qui descendunt(a) in lacum, veritatem (b) tuam.

Vulgata;

† qui vivunt benedicent te, quemadmodum & ego.

† vivens, vivens ipse confitebitur tibi; sicut & ego hodie.

* Aliter apud LXX.

† Pater * filii notam facit veritatem tuam. Domine psalmos nostros contabimus, cunctis diebus vitae nostrae, in domo Domini.

Pater filiis notam faciet (c) veritatem tuam. † Domine saluum me fac: & psalmos nostros cantabimus cunctis diebus vitae nostrae, in domo Domini.

(a) LACUM. Chald. lacum perditionis. (b) VERITATEM TUAM, idest tuarum promissionum impletionem: LXX. misericordiam tuam: Chald. salutare tuum. (c) VERITATEM. LXX. iustitiam.

ORATIONES.

MSS.

1 **C**orripe nos Domine, quaesumus, in tua misericordia; qui non mortem peccatoris, sed vitam semper inquiris: ut psalmos nostros jugiter in domo tua canentes, ab inferi porta, te protegente, erui mereamur. Per.

Brev. Mozarab. fol. 70. 384. * al. pone, post tergum tuum.

2 **E**ripe Domine animas nostras; ut non pereamus in interitu: nostrorum omnium facinora peccatorum * post tergum projice tuum; ut non dejiciamur perdit in infernum; sed à te vivificati, hic fateamur; & veritatem tuam expectantes, psalmos nostros in domum tuam jugiter decantemus. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.

fol. 208.

3 **R**ecordare Domine Jesu Christe, quoniam passus es in conspectu inimicorum tuorum; dum te innocentem invenissent in fictionibus eorum; sed quia nos ab inimicis nostris infestamur, praesta, ut responsio nostra apud te vera inveniat. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

* Ita Codex Vat. 82.

ORATIO * ABACUM PROPHETAE

ORATIO HABACUC PROPHETAE

CUM CANTICO.

(a) PRO IGNORANTIIS.

HRabanus Maurus Archiepiscopus Moguntinus.

Legimus in sextodecimo Psalmo Oratio David, & in LXXXIX. Oratio Moyfi hominis Dei: & in CI. Oratio pauperis, cum anxius fuerit (&) coram Domino effuderit precem suam; & sicubi alibi nomen Orationis infertur. Attamen nullo loco cum Cantico legitur: & nescio, an decens sit orare cum cantico: nisi fortè juxta Septuaginta, orare dicimus Prophetam pro adventu Christi; & hoc ipsum cum delectatione & psalmis & Cantico prophetare: ut in eo, quod oratio est, deprecetur Patrem; & in eo, quod Canticum, Patris qui misertus Filium, & Filii qui venerit, laus dicatur. Sed melius juxta Hebraicam veritatem legitur; Oratio Habacuc Prophetæ pro ignorantibus. Contemplatus enim Propheta statum saeculi praesentis, viderat pacem peccatorum, & afflictiones proborum; viderat impios abundare divitiis, & innocentes quotidianis subjectos esse flagellis; viderat in loco judicii impietatem, & in loco justitiae iniquitatem; viderat lacrymas innocentum, & consolatorem neminem; nec posse resistere calumniatorum violentiae, cunctorum auxilio destitutos: sciensque, quod hac & innumera nequaquam absque divina provisione potuissent accidere, turbabatur animo: & intimo ex corde graviter suspirans, exclamavit ad Dominum: * Usquequo

* Habac. I.

Canticum Habacuc Prophetæ, præter alia hoc maxime obscurum facit, quod quæ in eo recensentur, promiscue per verba futuri & præteriti temporis describuntur; ut dubium sit, præterita ne, an futura retexat. Verum, dum pleraque manifestè nimis de præteritis operibus, a Deo olim pro salute populi sui præstitis, Prophetam loqui ad litteram declarant; magis consentaneum, ut (sicut familiare est lingua Hebraeae) omnia futura, quæ a versu 4. (hic 7.) usque ad versum 19. (hic 40.) occurrunt, accipiantur pro præteritis. Quamquam & ideo quis rectè dixerit promiscue in illis versibus posita verba futura & præterita; quod sic narret præterita, ut sub eis & futura vaticinari velit. quæ vel pro liberatione Israelitici populi de captivitate Babylonica; vel pro liberatione humani generis de potestate diaboli, erant peragenda. Propheta, enim postquam primo suæ prophetiae capite fututam Judæorum per Chaldaeos devastationem prophetasset; atque ob eam divinæ justitiae rationem admiratus fuisset, quod videret justiore populum a pejore opprimendum; & deinde secundo capite intellexisset, suo aliquando tempore Dei populum ab impiorum oppressione liberandum; impios autem Chaldaeos perdendos: tandem hoc suo Cantico primum orat Deum, ut post irrogatam populo suo ultionem peccatis debitam, soli-

Cornelius Jansenius Episcopus Gandavensis.

(a) PRO IGNORANTIIS, idest peccatis: sic etiam peccata vocantur Psalm. 14. est enim peccatum, error quidam. vel, pro peccatis per ignorantiam commissis. Orat igitur hic pro populi Judaici peccatis; ne scilicet Dei promissa impediant, praesertim de Christo venturo.

quo Domine clamabo, & non exaudies? vociferabor ad te, vim patiens, & non salvabis? & iterum: Mundi sunt oculi tui ne videas malum: & respicere ad iniquitatem non potes, quare non respicis super iniqua agentes? & taces devorante impio justiore se? & facies homines quasi pisces maris, quasi reptile non habens principem. Verum inter hæc reduxit ex templo ad memoriam dispensationem Dominica Incarnationis ac Passionis, quæ in spiritu prophetia cognoverat: intellexitque acrius multo, quam oporteret, questum fuisse de afflictionibus in hac vita Sanctorum; quibus æterna esset promissa requies in futuro: cum nec ipse Dei Filius in carne apparens, sine pœna crucis esset exiturus de mundo: qui de Spiritu Sancto ac Virgine matre nasciturus, & absque omni peccato erat victurus in mundo: & pro ignorantibus suis faciens orationem Domino, sic incipit.

solitam promissamque misericordiam exhibeat. Cujus misericordiae ut certiore fidem faciat, recenset prisca miracula Dei, quæ pro Israelis salute olim in mari Rubro, in monte Sinai, in terra promissionis sub ducibus Mose, Josue, & Judicibus populi designavit. Deinde post prædictam terræ Judaicæ desolationem, etiam subsequituram reductionem Israelis ad terram suam vaticinatur. Cum autem, & quæ in populo Israelitico ante tempora Habacuc facta sunt, dum is & ex Ægypto educeretur, & in promissam terram induceretur & habitaret, & similiter liberatio e captivitate Babylonica; omnia, inquam, hæc figura tunc fuerint eorum, quæ pro nostra salute per Christum patranda erant: oportet, in his omnibus secundum tropologicum sensum intelligere, Prophetam & prophetare & orare futuram per Christum in prodigiis multis humani generis redemptionem, post diutinam illius sub potestate diaboli captivitatem: quemadmodum & illud de promissione adventus Christi ad redimendum nos, maxime intelligendum esse, ex Paulo constat, quod secundo capite dicitur; Scribe visum, & explana eum super tabulas; ut percurrat qui legerit eum: quia adhuc visus procul, & apparebit in finem; & non mentietur, si moram fecerit, expecta illum; quia veniens veniet, & non tardabit. Ecce qui incredulus est, non erit recta anima ejus in semetipso: justus autem in fide sua vivet. Quod autem Titulus habet; Oratio Habacuc pro ignorantibus, significat, Prophetam pro peccatis per errorem commissis a se & populo suo, hanc ad Deum fuisse orationem.

*Hebr.X.37.

Feria VI. ad Matutinum.

Ex Psalterio Roman. edit. anno 1593. & 1663. Propheta.

V E T U S.

DOMINUS AUDIVI AUDITUM TUUM, ET TIMUI:

consideravi opera tua, & expavi.

† In medio duorum animalium innotesceris: dum appropinquaverint anni, cognosceris: dum advenerit tempus, ostenderis.

† In eo dum conturbata fuerit anima mea; in ira, misericordiae memor eris.

† Deus a * Libano veniet:

& Sanctus de monte umbroso & condenso.

D I A P S A L M A.

† Operuit caelos majestas ejus: & laude ejus plena est terra:

† Splendor ejus sicut lumen erit. cornua sunt in manibus ejus:

ibi

V U L G A T A.

DOMINE AUDIVI (a) AUDITIONEM TUAM;

& (b) timui.

† Domine, (c) opus tuum

in (d) medio annorum (e) vivifica illud.

† in (f) medio annorum (g) notum facies:

cum iratus fueris, (h) misericordiae recordaberis.

† Deus ab (i) Austro veniet:

& Sanctus de monte (k) Pharan.

S E M P E R.

† Operuit (l) caelos gloria ejus.

& (m) laudis ejus plena est terra.

† Splendor (n) ejus ut (o) lux erit.

cornua (p) in manibus ejus:

ibi

Feria VI. ad Matutinum.

Propheta.

(a) AUDITIONEM, idest nuncium, scilicet quod supra ei de Christo revelatum. *auditis*, pro re audita, more Scripturæ: quasi dicat, quod me audire fecisti, te revelante. (b) TIMUI, idest obstupui; LXX. addunt: Domine consideravi opera tua, & obstupui, seu expavi, scilicet admiratione tantæ bonitatis & potentiae (c) OPUS, scilicet redemptionis humanæ. (d) IN MEDIO ANNORUM, idest intra annos; quasi dicat, tempore a te præscripto. (e) VIVIFICA, idest effice; suscita: LXX. in medio duorum animalium cognoscetis, idest duorum Testamentorum, quæ in se vitam continent; vel populi Gentilis & Judaici; vel asini & bovis in præsepio. (f) IN MEDIO ANNORUM; LXX. cum appropinquaverint anni. (g) NOTUM FACIES, scilicet te; vel demonstrabis quod promissisti; LXX. cognoscetis. (h) MISERICORDIAE, scilicet exhibendæ; quasi dicat, exhibebis promissam misericordiam. (i) AUSTRUM, idest Bethlehem, quæ ad Austrum, vel de Idumæa: quod Deuteron. 33. dicitur de Seir, quasi dicat: Ille veniet, qui olim se ostendit in Seir & Pharan; vide Deuteron. 33. (k) PHARAN; LXX. umbroso. Hic additur Hebr. Selah, & LXX. Diapsalma. (l) OPERUIT &c. quasi dicat; veniet is, cujus gloria caelos implet & superat. (m) LAUDIS, idest operum laude dignorum, seu perpetuo celebrandorum. (n) SPLENDOR, scilicet doctrinæ & miraculorum. (o) LUX, scilicet solis: quasi dicat, maximus. (p) CORNUA, idest vires, vel Crux, in cujus cornibus confixus, & per quam fortissime vicit.

Vetus.

† ibi confirmata est virtus gloriæ ejus;
& posuit charitatem firmā fortitudinis suæ.
† Ante faciē ejus ibit verbū; & exhibet in cāpis.
Pedes ejus steterunt; & mota est terra.

† Aspexit, & defluerunt gentes:
confracti sunt montes vehementer:
& defluerunt colles æternales.
Itinera * æternitatis ejus prae laboribus
vidi.

* Sic distin-
guitur in
Cod. MS. &
apud S. Au-
gustinum lib.
XVIII. cap.
32. de Civi-
tate Dei.

† tabernacula * Aethiopum expavescent,
tabernacula terræ Madian.
† Numquid in fluminibus ira tua Domine?
aut in fluminibus furor tuus?
aut in mari impetus tuus?
† Quoniam ascendens ascendes super equos
tuos:

& aequitatus tuus sanitas.
† tendens extendes arcum tuum
super sceptrā. dicit Dominus.

D I A P S A L M A.

† Fluminibus scindetur terra.
Videbunt te, & dolebunt populi.
† Aspergens aquas in itineribus suis:
dedit abyssus vocem suam ab altitudine
phantasiæ suæ:
† elevatus est sol:
& luna stetit in ordine suo.
† In lumine jacula tua ibunt,
in splendore fulgoris armorum tuorum.
† In comminatione tua minorabis terram:
& in furore tuo detrahes gentes.
† Existi in salutem populi tui,
ut salvos facias Christos tuos.
† Misisti in capita inimicorum mortem:

exci-

Vulgata.

† ibi (a) ascondita est (b) fortitudo ejus.

Ante faciē ejus (c) ibit mors:

† & egredietur (d) diabolus ante pedes ejus.
† Stetit (e); & mensus est terram.
Aspexit; (f) & (g) dissolvit gentes:
† & contriti sunt (h) montes saeculi.
incurvati (i) sunt (k) colles mundi
† ab (l) itineribus æternitatis ejus.
Pro (m) iniquitate vidi (n) tentoria (o)
Aethiopiae:

† turbabuntur (p) pelles terræ (q) Madian.
Numquid (r) in fluminibus iratus es Domine?
aut in (s) fluminibus furor tuus?
† vel in mari indignatio tua?
Qui (t) ascendes super equos tuos:
& quadrigae tuae (u) salvatio.
† Suscitans (x) suscitabis (y) arcum tuum,
(z) juramenta (aa) tribubus quae (bb) locu-
tus es.

S E M P E R.

† (cc) Fluvios (dd) scindes terræ.
Viderunt (ee) te, & doluerunt (ff) montes:
† gurgēs (gg) aquarum (hh) transiit.
† dedit (ii) abyssus (kk) vocem suam:
(ll) altitudo (mm) manus suas levavit.
† sol, (nn) & luna steterunt in habitaculo
suo.
In luce sagittarum tuarum (oo) ibunt,
in splendore fulgurantis hastæ tuæ.
† In (pp) fremitu consulcabis (qq) terram:
& in furore (rr) obstupescies gentes.
† Egressus (ss) es in salutem populi tui,
in salutem cum Christo tuo;
† Percussisti (tt) caput de (uu) domo impii:

denuda-

(o) IBI, scilicet in Cruce, ubi infirmus videbatur. (b) FORTITUDO; hanc vocavit cornua. fortè duo, quia fortis, & Deus & homo. (c) IBIT, idest discedet victa, seu fugiet, scilicet mortem moriendo destruxit. (d) DIABOLUS, scilicet victus, juxta illud: *Nunc princeps hujus mundi ejicietur foras* (e) STETIT; praterita pro futuris: quasi dicat, stabit more victorum, qui subactam bello terram dividunt: scilicet distribuet Apostolos & prædicatores per orbem. (f) ASPEXIT, scilicet misericorditer. (g) DISSOLVIT, pro, solvit, scilicet a peccatis: vel quasi dicat, liquefecit seu peremit; scilicet, interficiens peccata, seu veterem hominem, & renovans per gratiam. (h) MONTES SAECULI, idest qui in mundo similes montibus antiquis, scilicet reges & principes; nam & ii etiam fidei se subdiderunt, velut veritatis vi prostrati (i) INCURVATI, idest humiliati. (k) COLLES, idest potentes. Vide Isaia 40. (l) AB ITINERIBUS & cat. id est ob adventum æterni Dei in mundum. (m) PRO INIQUITATE, idest ob iniquitatem. (n) TENTORIA, scilicet everfa. (o) AETHIOPIAE, pro, Aethiopum, idest peccatorum, peccatis deformium; LXX. *Aethiopum*. (p) PELLE, idest tabernacula: è pellibus enim fiebant; LXX. *tabernacula*. (q) MADIAN, est Madian pars Aethiopiae, ut patet Num. 12. & 2. Paralip. 14. est ergo repetitio. (r) IN FLUMINIBUS, pro, in flumina, scilicet tantum: quasi dicat: Numquid solum ostendes potentiam tuam in siccando Jordanem & mare Rubrum, veluti ascensā quadrigā ad servandum tuos? (s) AUT IN FLUMINIBUS, scilicet Aegypti conversis in sanguinem olim: vel alludit ad id quod dicitur Lucā 21. & Apoc. 8. & 16. de mari & fluviis. (t) QUI ASCENDES, pro, cum ascenderis, vel ascenderes olim. (u) SALVATIO, scilicet populi tui. (x) SUSCITANS & c. pro, omnino parabis. (y) ARCUM, idest potentiam velut arcum, scilicet contra fidei hostes. (z) JURAMENTA, pro, & juramenta: scilicet suscitabis, idest implebis promissa: vel quasi dicat, secundum juramenta. (aa) TRIBUBUS, idest, genti Israelitica. (bb) LOCUTUS ES, idest fecisti loquendo cum Patribus, ut Abraham, Isaac, Jacob, David & c. vide Genes. 22. Michæ ultimo, Psalm. 88. & 131. (cc) FLUVIOS, idest populos. (dd) SCINDES, scilicet sistendo impetum, ut olim in Jordane fecisti: quasi dicat, reprimas vim hostium Ecclesiæ. (ee) TE, idest tuam potentiam. (ff) MONTES, idest mundi potentes. Quidam ad diem judicii referunt, juxta ea quæ dicuntur Luc. 21. & Apocalip. 16. (gg) GURGES AQUARUM, idest servos Dei persequentium impetus more aquæ inundantis. (hh) TRANSIIT, pro, transibit, idest cessabit, te scilicet reprimente. (ii) ABYSSUS, idest copia aquarum, scilicet persecutorum. (kk) VOCEM, idest strepitum, ut solent aquæ furibundæ; quasi dicat, vehementer persequuntur impii fideles. (ll) ALTITUDO, idest profunditas, scilicet abyssi. (mm) MANUS SUAS, idest aquarum vim velut manus, scilicet persecutores vires suas contra Dei servos. Quidam hæc referunt ad laudes Dei decantatas, per abyssum idest homines, & altitudinem idest Angelos, celebrantes scilicet Christi victorias. (nn) SOL ET LUNA, scilicet tempore Josue olim: itemque in die Judicii, cum scilicet cessabit motus cælorum. (oo) IBUNT, idest fugient, scilicet hostes tui, sagittis fulgentibus terri. vide Sap. 5. Apoc. 16. seu pectus, in infernum detrudentur tuis percussione veluti sagittarum ictibus & hastæ. (pp) FREMITU, idest indignatione. (qq) TERRAM, idest terrenos homines. (rr) OBSTUPEFACIES, scilicet attonitos reddens suppliciiis: vel alludit ad illud Luc. 21. *Arescentibus hominibus præ timore* & c. (ss) EGRESSUS ES, praterita pro futuris. (tt) CAPUT, scilicet Antichristum. (uu) DOMO IMPII, idest familiā diaboli; vel impii, pro, impiorum.

Vetus.

excitasti vincula usque ad cervices.

† denudasti (a) fundamentum ejus (b) usque ad collum.

Vulgata.

IN FINEM.

- † Praecidisti in alienatione capita potentium:
movebuntur in ea gentes.
† adaperient lora sua,
sicut pauper edens in occulto.
† Misisti in mare equos tuos,
turbantes aquas multas.
† Custodivi; & expavit venter meus
a voce orationis labiorum meorum;
† & introivit tremor in ossa mea.
& subtus me turbata est virtus mea.
† Requiescam in die tribulationis meae;
ut ascendam ad populum transmigrationis
meae.
† quoniam ficus non afferet fructum:
& non erit generatio in vineis.
† mentietur opus olivae:
& campi non facient escas.
† defecerunt ab esca oves:
& non erunt in praesepio boves.
† Ego autem in Domino gloriabor:
gaudebo in Deo JESU meo.
† Domine Deus virtus mea, constitue pedes
meos in consummatione;
& super excelsa statue me:
ut vincam in claritate ipsius.

SEMPER.

- † (c) Maledixisti (d) sceptris ejus,
capiti (e) bellatorum ejus,
venientibus ut turbo ad (f) dispergendū (g) me.
† exultatio (h) eorum
sicut ejus qui devorat pauperem in abscondito.
† Viam (i) fecisti in mari equis tuis,
in luto aquarum multarum.
† Audivi (k); & conturbatus est (l) venter meus:
a (m) voce contremuerunt labia mea.
† Ingredietur (n) putredo in ossibus meis;
& subter me scateat:
† ut (o) requiescam in die (p) tribulationis;
ut ascendam ad populum (q) accinctum
nostrum.
† ficus (r) enim non florebit:
& non erit germen in vineis.
† mentietur (i) opus olivae:
& arva non afferent cibum.
† abscindetur (t) de ovili pecus:
& non erit armentum in praesepibus.
† Ego autem in Domina gaudebo:
& exultabo in Deo (u) JESU meo.
† Deus Dominus fortitudo mea:
& ponet pedes meos (x) quasi cervorum:
† & super (y) excelsa * mea deducet me * Victor
in psalmis canentem.

(a) DENUASTI & cetera; quasi dicat, prorsus domum evertisti usque ad fundamenta. (b) USQUE AD COLLUM, scilicet evertisti; quasi dicat, ut cum quis mergitur aquis totus & obruitur; sic penitus delevisti: vel, usque ad conculationem colli, quod solent victores facere. Hic iterum Hebr. additur *Selach*; LXX. *In finem*, idest perpetuo. vide supra. (c) MALEDIXISTI, scilicet destruendo. Dei dicere, facere est. (d) SCEPTRIS EJUS, idest potentiae, seu regno diaboli vel peccati. (e) CAPITI, pro, capitibus, idest ducibus. (f) DISPERGENDUM, idest perdendum. (g) ME: Loquitur in persona populi Dei. (h) EXULTATIO EORUM, scilicet tanta erat venientium. (i) FECISTI, pro, facies; quasi dicat, incedes tu per medias calamitates, inde tuos eripiens. (k) AUDIVI, scilicet, Dei terribile judicium de malis. (l) VENTER, idest interiora seu viscera. (m) A VOCE, pro, ad vocem, scilicet tuam mihi revelantem haec: vel quasi dicat, ita ut vocem edere non possem praeter timore. (n) INGREDIATUR &c. quasi dicat, mala mihi hujus vitae potius eveniant dum vivo, quam illa supplicia patiar parata impiis. (o) UT REQUIESCAM, pro, modo ut requiescam, Hieron. 2. cont. Pelag. (p) TRIBULATIONIS, scilicet damnationum, vel judicii ultimi. (q) ACCINCTUM, scilicet fortitudine: quasi dicat, fortem & victorem, scilicet cum Christo regnantem. (r) FICUS ENIM &c. per haec significatur magna bonorum spiritualium penuria futura tempore Antichristi. (s) MENTIETUR, idest fallit operantem, scilicet non secuto fructu: vel, opus vocat fructum, qui fallere dicitur, dum non provenit expectatus. (t) ABSCINDETUR, idest peribit vel deficit. (u) JESU, LXX. *Salvatore*; Chald. *redemptore*. (x) QUASI CERVO- RUM, idest agiles. (y) EXCELSA, scilicet cales. * MEA, scilicet caelum patria iustorum. * VICTOR, scilicet Christus, vel potius *victori*, ut legit Hieron. quasi dicat, Christi victoriam carmine seu cantu celebrantem, & pro victoria mihi data gratias agentem.

ORATIONES.

Cod. Cardin.
Christi scri-
ptus ad ini-
tium XI. sae-
culi.
Missale Mo-
zar. in Para-
sceve, & Brev.
fol. 221.

- 1 **D**omine Jesu Christe, qui in substantia nostrae mortalitatis ostendi voluisti; & pro no-
bis patiens, Crucis cornua subire non recusasti: praesta, quaesumus, ut tuae divinita-
tis fieri participes, & in te semper gloriari atque gaudere, mereamur. Qui vivis.
- 2 **U**nigenite Filius Dei Patris, de quo ante tam innumeros annos Propheta cantavit hunc
versum; *In medio duorum animalium cognoscēris*: cognitus planē es non solum inter
duos latrones pendens in ligno, vel duorum Testamentorum in medio: verum etiam fugā
solis, occasu diei, concussione terrarum; Tu Christe descendisti ad inferos; & Sanctos se-
pulchra laxarunt: pietatem ergo tuam quaesumus; ut intelligere possimus, quantum nobis
resurgens praestiteris in regno, qui nos moriens suscitasti cum gloria de inferno.
(R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia re-
gis in saecula saeculorum. R. Amen.)

* Cod. Vatic.
84.* HYMNUS TRIUM
PUERORUM.HRabanus
Maurus, Ar-
chiepiscopus
Moguntinus.

Hymnum trium Puerorum, quem Danielis Propheta liber continet, in Hebræo non habetur; sicut Interpres noster beatus videlicet Hieronymus testatur: sed ex LXX. vel aliorum Interpretum editione additus est. ubi & antè narratur, quòd Angelus Domini descenderit cum Azaria & sociis ejus in fornacem; & excusserit flammam ignis de fornace; & fecerit medium fornacis quasi ventum roris flantem; & non tetigerit eos omnino ignis; neque contristaverit, nec quicquam molestiae intulerit. Potest & hic Angelus Domini, qui descendit cum tribus pueris in caminum ignis ardentis, & eos protexit ab ardore flammarum; typicè significare Dominum Salvatorem: quem Propheta magni consilii Angelum nominavit: eo quòd suæ & Paternæ adnunciator est voluntatis. Hic quoque descendit in hunc mundum: ubi Rex Confusionis, id est Diabolus, fornacem, hoc est corda iniquorum, igne cupiditatis atque luxuriæ inflamat: ut flatu Spiritus Sancti per gratiam suam electos suos ab hoc igne servet illesos: quatenus ejus laudibus intenti, pro ereptione sua gratias referant liberatori suo. De quo subditur: Tunc hi tres quasi ex uno ore laudabant & glorificabant & benedicebant Dominum in fornace, dicentes. Isti ergo tres viri, qui quasi ex uno ore laudabant & glorificabant & benedicebant Dominum, significant Electos Dei: qui in sanctæ Trinitatis fide solidati, unum Deum Patrem & Filium & Spiritum Sanctum adorant, colunt, & prædicant. laudant quidem eum rectâ credulitate: glorificant verâ confessione, & benedicunt bonâ operatione. Unde etiam concorditer dicunt: Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum; & laudabilis & gloriosus & superexaltatus in sæcula.

Dominica ad
Matutinum.
Ex Psalterio
Romano.

V E T U S.

B ENEDICITE OMNIA OPERA
DOMINI, DOMINUM.

- † Benedicite caeli Dominum.
benedicite Angeli Domini Dominum.
- † benedicite aquae quae super caelos sunt
Dominum.
benedicite omnes virtutes Domini Domi-
num.
- † benedicite sol & luna Dominum.
benedicite stellae caeli Dominum.
- † benedicite imber & ros Dominum.
benedicite omnes spiritus Dominum.
- † benedicite ignis & aestus Dominum.
benedicite noctes & dies Dominum.
- † benedicite tenebrae & lumen Dominum.
benedicite frigus & cauma Dominum.
- † benedicite pruina & nives Dominum.

bene-

* BENEDICTIONES TRIUM
PUERORUM.* Ita Cod.
Vatic. 5729.

Canticum, quod Danielis tertio tres pueri in ardentem fornacem missi, uno ore decantasse scribuntur; similis omnino est argumenti cum Psalmo CXLVIII. Siquidem etiam in isto præmulta de Dei benignitate lætitia mentis, tres adolescentes omnem creaturam ad creatoris laudem provocant; a caelestibus per media, quæ in aere giguntur, ad inferiora descendentes: per singula, quæ vel in terra vel in aquis sunt discurrentes; donec tandem ad hominem deveniant: ubi peculiariter Dei populum & Sanctos, nominatim quoque se ipsos ad laudem adhortantur ejus, qui sua benignitate in eis mirabilia operatus erat. Hoc autem Canticum, etsi in Hebræo non invenitur apud Danielelem; sicut nec historia Susannæ, & Belis, Draconisque; Ecclesia tamen Christiana tam apud Græcos quàm apud Latinos, ex Theodotionis translatione hæc publicè in templis cantanda & legenda suscepit. Neque tamen apud Græcos, neque apud Latinos eadem omnino formâ decantatur, quæ apud Danielelem descriptum legitur. nam omissis aliquot versibus in principio, apud utrosque incipitur ab eo versu: Benedicite omnia opera &c. Deinde apud Latinos quidem pars illa, Laudate & superexaltate eum in sæcula, quæ apud Danielelem toties repetitur, quoties verbum Benedicite; in principio tantum & in fine canitur, duobus semper versibus in unum conjunctis; & in fine additum est: Benedicamus Patrem & Filium &c. Apud Græcos verò iis creaturis, quæ in duobus versibus ad laudem Dei invitantur, in unum versum conjunctis sub verbo Benedicite semel posito: tùm deinde additur semper: Laudate & superexaltate eum in sæcula. & in fine additur: Benedicite Apostoli Prophetæ & Martyres Domini Domino: laudate & superexaltate eum in sæcula. Benedicamus Patrem &c. Et nunc & semper & in sæcula sæculorum. Amen. Laudemus benedicamus adoremus Dominum; laudantes & superexaltantes eum in sæcula.

Cornelius
Janfenius
Episcopus
Gandavenfis.Dominica ad
Matutinum.

V U L G A T A.

B ENEDICITE OMNIA OPERA
DOMINI DOMINO:

- laudate & superexaltate eum in sæcula.
- † Benedicite Angeli Domini Domino.
benedicite caeli Domino.
- † benedicite aquae omnes quæ super caelos
sunt Domino.
benedicite omnes virtutes Domini Do-
mino.
- † benedicite sol & luna Domino.
benedicite stellae caeli Domino.
- † benedicite omnis imber & ros Domino.
benedicite omnes spiritus Dei Domino.
- † benedicite ignis & aestus Domino.
benedicite frigus & aestus Domino.
- † benedicite rores & pruina Domino.
benedicite gelu & frigus Domino.
- † benedicite glacies & nives Domino.
benedicite noctes & dies Domino.
- † benedicite lux & tenebrae Domino.

bene-

Propheta.

CANTICUM TRIUM PUERORUM.

427

Vetus.

benedicite fulgura & nubes Dominum.
Benedicat terra Dominum.
† benedicite montes & colles Dominum.
benedicite omnia nascentia terrae Dominū.
† benedicite maria & flumina Dominum.
benedicite fontes Dominum.
† benedicite cete & omnia quae moventur
in aquis, Dominum.
benedicite volucres caeli Dominum.
† benedicite bestiae & universa pecora Do-
minum.

Benedicat Israël Dominum.
† benedicite Sacerdotes Domini Dominum.
benedicite servi Domini Dominum.
† benedicite spiritus & animae iustorum Do-
minum.
benedicite sancti & humiles corde Domi-
num.
† benedicite Anania, Azaria, Misaël, Do-
minum.
Benedicamus Patrem & Filium cum San-
cto Spiritu:
laudemus & superexaltemus eum in sae-
cula.
† Benedictus es in firmamento caeli;
& laudabilis & gloriosus & superexaltatus
in saecula.

benedicite fulgura & nubes Domino.
† *Benedicat terra Dominum:*
laudet & superexaltet eum in saecula.
† *benedicite montes & colles Domino.*
benedicite universa germinantia in terra
Domino.
† *benedicite fontes Domino.*
benedicite maria & flumina Domino.
† *benedicite cete & omnia quae moventur in*
aquis, Domino.
benedicite omnes volucres caeli Domino.
† *benedicite omnes bestiae & pecora Domino.*
benedicite filii hominum Domino.
† *Benedicat Israël Dominum:*
laudet & superexaltet eum in saecula.
† *benedicite Sacerdotes Domini Domino.*
benedicite servi Domini Domino.
† *benedicite spiritus & animae iustorum Do-*
mino.
benedicite sancti & humiles corde Domino.
† *benedicite Anania, Azaria, Misaël Do-*
mino:
laudate & superexaltate eum in saecula.
† *Benedicamus Patrem & Filium cum San-*
cto Spiritu:
laudemus & superexaltemus eum in saecula.
† *Benedictus es Domine in firmamento caeli;*
& laudabilis & gloriosus & superexalta-
tus in saecula.

Vulgata.

O R A T I O N E S.

Cod. Vat. 84.

1 **D**eus, quem omnia opera benedicunt, quem caeli glorificant, Angelorum multitudo conlaudant; quaesumus te; ut sicut tres pueros de camino ignis non solum inlaesos, sed etiam tuis laudibus conclamantes liberaisti; ita nos peccatorum nexibus obvolutos, velut de voragine ignis eripias: ut dum te Deum Patrem benedictione laudamus, criminum flammis, operumque carnalium incendia superantes, hymnum tibi debitum jure meritoque reddamus. Per.

Cod. Cardin.

Chisii scri-
ptus ad ini-
tium saeculi
XI.

Brev. Moza-
rab. fol. 53.

2 **D**eus, à quo cuncta creata benedici desiderant, & ipse nullius horum indiges benedictione; suscipe propitius nostri pectoris hymnum: & concede, ut liberati à morte perpetuâ, quandoque te in paradisi beatitudine cum Sanctis omnibus sine fine glorificemus. Qui trinus & unus Deus vivis & regnas per immortalia saecula saeculorum.

3 **D**omine Deus patrum nostrorum; laudabilis enim & superexaltatus in saecula tu es. rectè ergo tuae gloriae nomen benedicetur in aeternum; & vel in magnis vel in modicis tu creator, tu opifex sapientissimus declamaris: ideo quaesumus; (ut) qui te orando pro universitatis conditione Dominum benedicimus, benedictae sanctitatis illustratione laetemur. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

fol. 64.

4 **D**omine Deus, qui super Cherubim sedens, laude magnificaris creaturae subjectae: ut dum magna condideris, incomparabiliter tu magnificentissimus aestimeris: tibi ad nutum obtemperant cuncta, quae te auctore subsistunt; & hoc illis est in honore, quod sunt à te condita & sunt subjecta. proinde ita proficere praesta, ut dum labia in tuis benedictionibus pandimus, benedictionem caelestis gratiae impetremus. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

428
CANTICUM S. MARIAE
MATRIS DOMINI.

HRabanus
Maurus Ar-
chiepiscopus
Moguntinus.
*Eccli. III. 30

*Beatissima Virgo Maria, postquam se caelesti partu gravidam cognovit, nequaquam se de donis caelestibus, quasi se haec essent, extulit: sed ut magis magisque donis esset apta divinis, in custodiam humilitatis mentis suae gressum fixit; memor Scripturae praeipientis: * Quanto magnus es, humilia te in omnibus. Moxque, ut Angelus qui divinum ei partum nuntiabat, ad caelestia rediit, surgit, ad montana conscendit; gestansque in utero Deum, servorum Dei habitacula petiit, ac requirit alloquia. In cujus adventu Elisabeth, salutationem Matris Domini audiens, mox de ea prophetavit; & Matrem Domini ad se venisse testata est: quam benedictam inter mulieres esse, & benedictum fructum ventris ejus pronuntiavit. insuper & ad vocem ejus narravit, infantem in utero suo exsultasse, Spiritu Sancto repletum. Haec quoque audiens Maria, non se jactanter inani gloria extulit; sed magis per humilitatem tota intentione animi gratias Deo retulit, dicens:*

Quotidie ad
Vesperum.

MAGNIFICAT (a) ANIMA MEA
DOMINUM:
† & (b) exsultavit (c) spiritus meus in Deo
(d) salutare meo:
† quia respexit (e) humilitatem ancillae suae.
Ecce enim ex (f) hoc beatam me dicent
omnes (g) generationes:
† quia fecit mihi magna qui potens est:
& (h) sanctum nomen ejus:
† & misericordia ejus (i) a progenie in pro-
genies (k) timentibus eum.
† Fecit (l) potentiam in (m) brachio suo;
dispersit (n) superbos (o) mente cordis sui.
† deposuit potentes de (p) sede:
& exaltavit humiles.
† esurientes (q) implevit bonis:
& (r) divites (s) dimisit inanes.
† (t) Suscepit (u) Israël (x) puerum suum;
recordatus (y) misericordiae suae
† (sicut locutus est ad patres nostros)
Abraham (z) & (aa) semini ejus (bb) in saecula

(a) MAGNIFICAT, idest laudibus affert, seu magnopere praedicat. (b) EXSULTAVIT, pro, exultat. (c) SPIRITUS, idest anima. repetitio more Hebraeo: quasi dicat, anima mea. quanta quanta est. (d) SALUTARI, idest salvatore. (e) HUMILITATEM, Graece ταπεινωσις idest parvitatem seu abjectionem. (f) HOC, scilicet tempore. (g) GENERATIONES, idest aetates seu gentes, scilicet fideles. (h) SANGTUM, scilicet venerandum & colendum. (i) A. PROGENIE &c. quasi dicat, per omnes aetates subvenit. (k) TIMENTIBUS, idest colentibus religiosè. Debetur Dei potentiae & sanctitati timor & reverentia. (l) FECIT, praeterita pro praesentibus. (m) BRACHIO, idest virtute. (n) DISPERSIT, idest perdidit: (o) MENTE CORDIS, quasi dicat, elatos animo & arrogantes. (p) SEDE, idest dignitate seu potentia (q) ESURIENTES, scilicet justitiam, vel pauperes. (r) DIVITES, scilicet in oculis suis, idest superbos; ut sit repetitio. vel confidentes in divitiis. (s) DIMISIT, scilicet à se; quasi dicat, privavit divitiis seu bonis, quibus gloriabantur. (t) SUSCEPIT, scilicet succurrendo. (u) ISRAEL Accusativus est. (x) PUERUM, idest fetum, scilicet se colentem. (y) RECORDATUS, idest se memorem declarando. (z) ABRAHAM. Dativus est, qui regitur à misericordia scilicet promissae. (aa) SEMINI, idest posteris. (bb) IN SAECULA, idest in perpetuum, conjungendum cum misericordiae, vel semini.

O R A T I O N E S.

MS.

1 **O**mnipotens sempiterne Deus, qui terrenis corporibus Unigeniti Filii tui per venerabilem ac gloriosam semper Virginem Mariam ineffabile mysterium conjungere voluisti: petimus immensam clementiam tuam, ut remissionem omnium peccatorum nostrorum, quam in ejus veneratione deprecamur, te propitiante consequi mereamur. Per eundem Dominum.

Cod. Cardin.
Chiffi scri-
ptus ad ini-
tium XI. sa-
culi.
Brev. Moza-
rab. fol. 361.

2 **O**mnipotens sempiterne Deus, qui Ecclesiam tuam in Abrahae semine, in omnibus Gentibus hereditariam esse fecisti: concede propitius, ut te anima nostra sedulè magnificet; & spiritus noster in tuo salutare semper exsultet. Per.

3 **M**agnificat ecce te, Domine, redemptorem nostrum beatæ Genitricis voce omnis conventus Ecclesiae: quia respexisti humilitatem Ancillae tuae, cum te & Virgo sancta concepit; & Ecclesia credendo cognovit: cum de illa prodideris; & istam redimeres: cum illam beatam dicunt omnes gentes; in ista beatificentur populorum omnium nationes. suscipe ergo Domine Israël populum tuum, memor misericordiae tuae; qui locutus es patribus nostris: ut complementum sit divinae promissionis, totius mundi redemptio singularis. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.

Cod. Palat.
30. in Vatic.

CANTICUM ZACHARIAE

PATRIS S. JOHANNIS.

HRabanus
Maurus Ar-
chiepiscopus
Moguntinus.

*Zacharias pater beati Johannis Baptista, licet propter dubietatem mentis diu fuisset expers elo-
quio; munere tamen non est privatus divino: sed edito puero, cujus nomen tacendo conscripserat,
gratia Sancti Spiritus illustratus, quid futurum esset in Dei populo, prophetando pronuntiavit, dicens:*

Quotidie ad
Matutinum.

BENEDICTUS (a) DOMINUS
DEUS (b) ISRAEL:
quia visitavit & (c) fecit redemptionem
plebis (d) suae;
† & erexit (e) cornu salutis nobis
in (f) domo David (g) pueri sui:
† sicut (h) locutus est per os sanctorum
qui a saeculo (i) sunt Prophetarum ejus;
† salutem (k) ex inimicis nostris,
& de manu omnium qui oderunt nos:
† ad faciendam misericordiam (l) cum pa-
tribus nostris,
& (m) memorari (n) testamenti sui sancti:
† jusjurandum (o), quod juravit ad Abra-
ham patrem nostrum,
daturum se nobis,
† ut sine timore de manu inimicorum no-
strorum liberati,
serviamus illi
† in sanctitate (p) & justitia coram ipso,
omnibus diebus nostris.
† Et tu puer, *Propheta Altissimi* vocaberis:
praeibis enim ante faciem Domini (q) pa-
rare vias ejus;
† ad dandam (r) scientiam salutis plebi ejus,
in (s) remissionem peccatorum eorum,
† per viscera (t) misericordiae Dei nostri.
in (u) quibus visitavit nos (x) ORIENS
(y) ex alto,
† illuminare (z) his qui in tenebris & in (aa)
umbra mortis (bb) sedent;
ad dirigendos (cc) pedes nostros in viam
(dd) pacis.

(a) BENEDICTUS, scilicet sit, idest laudetur seu praedicetur. (b) ISRAEL, idest quem Israel colit. (c) FECIT REDEMPTIONEM, idest misit redemptionem. (d) PLEBIS, idest populo. (e) CORNU, idest robur, quasi dicat, fortem salutem dedit, vel fortem Ducem, qui servet. (f) DOMO, idest familia. (g) PUERI, idest servi. (h) LOCUTUS EST, idest promisit, seu praedixit. (i) SUNT, pro, fuerunt. (k) SALUTEM, scilicet se daturum, nempe servaturum. (l) CUM PATRIBUS, pro, patribus, scilicet promissam. (m) MEMORARI, idest, ad declarandum se memorem. (n) TESTAMENTI, idest pacti. (o) JUSJURANDUM, pro juris jurandi. vel subintellige, implendum. (p) ET JUSTITIA, explicatio praecedentis: *justitia* enim sanctitas, & *justi* sancti. (q) PARARE, idest, ad parandum. (r) SCIENTIAM, idest cognitionem. (s) REMISSIONEM, scilicet per Christum obtinendam. (t) MISERICORDIAE, scilicet quae peccata remittuntur, & salus seu justitia prima datur non meritis: gratis enim justificamur. (u) IN QUIBUS, idest per quae. (x) ORIENS; nomen est substantivum, significans Messiam. vide Zachar. 6. (y) EX ALTO, idest caelo, jungit cum *visitavit*. (z) ILLUMINARE, idest ad illuminandum. (aa) UMBRA MORTIS. Repetitio: est enim id epitheton tenebrarum, quod mortis imaginem referant. (bb) SEDENT, idest manent. (cc) PEDES, idest affectus. (dd) PACIS, idest in pacem ducentem, seu pacificam.

O R A T I O N E S.

Ms. 1 **O**mnipotens sempiterne Deus, qui beatissimum Praecursores tuum Johannem Baptistam ad praeparandas Unigeniti tui vias nasci jussisti: praesta, quaesumus; ut intercessionis ejus auxilium tribuas; & ad implenda mandata praepares voluntates. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum.

Cod. Cardin.
Chisii scri-
ptus ad ini-
tium XI. sa-
culi.
Brev. Moza-
rab. fol. 374.

2 **U**t tibi Domine in sanctitate & justitia servire gaudeamus; expulsis, quaesumus, de cordibus nostris peccatorum tenebris & umbrâ mortis, pedes nostros in viam pacis propitius dirige: & ab omnibus iniquitatum scandalis indefinenter custodi. Per.

3 **C**hriste Dei Filius, qui sanctificatum tibi Johannem Praecursores tuum, prophetam tibi eligis; praeparans tibi viam in principio viarum tuarum; & per te puerum illum ante te boni nuncium destinas; concede nobis fursus semper corda habere: ut Verbum, quod Vox adhuc tenta praedicavit in utero, peccatores indultae pietatis munificet dono. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

CANTICUM SIMEONIS JUSTI.

HRabanus
Maurus Ar-
chiepiscopus
Moguntinus.

Quotidie ad
Completorium.

Narrat Evangelista Lucas, quod cum parentes Jesu Domini nostri ipsum puerum inducerent in Hierusalem ad templum Domini, ut facerent secundum Legem pro eo, & offerrent hostias secundum quod scriptum est in Lege Domini; deinde quod acceperit eum justus Simeon in ulnas suas, & benedixerit illum, prophetizans de ipso. Magna quidem Domini potentia; sed non minor claret humilitas, ut qui caelo terraque non capitur, grandaevis hominis gestetur totus in ulnis. Sed & tropice accipit Simeon Christum, veteranus infantem; ut doceat nos exuere veterem hominem, qui corrumpitur cum actibus ejus, & renovato spiritu mentis nostrae, induere eum, qui secundum Deum creatus est in justitia & sanctitate & veritate: hoc est, deponentes mendacium, loqui veritatem, & cetera, quae ad novi hominis statum pertinent, ore corde & opere perficere. Accipit senior justus secundum legem, & timoratus puerum Jesum in ulnas suas: ut significet justitiam operum, quae ex lege erant; quis enim nesciat opere per manus & brachia solere figurari? humilia quidem salutaris fidei Evangelica gratia mutanda accipit senior infantem Christum; ut insinuet hoc saeculum quasi senio jam & longeva aetate defessum, ad innocentiam & (ut ita dixerim) infantiam Christianae conversationis rediturum; & sicut aquila, juventutem illius esse renovandam.

NUNC DIMITTIS SERVUM [†] quod parasti ante faciem omnium popu-
TUUM, DOMINE, [†] lumen ad revelationem Gentium,
secundum verbum tuum, in pace: & gloriam plebis tuae Israël.
[†] quia viderunt oculi mei Salutare tuum.

O R A T I O N E S.

1 **P**erfice in nobis, quaesumus, Domine gratiam tuam; qui justus Simeonis expectatio-
nem implesti. ut sicut ille mortem non vidit, priusquam Christum Dominum videre
mereretur; ita & nos vitam obtineamus aeternam. Per eundem.

Brev. Moza-
rab. fol. 38.
346.
* al. eorum-
met creden-
tium.

2 **O**mnipotens Pater, & Domine Deus, largire credenti tuo populo pacem: ut in templo
tuo videamus Salutare tuum; quem Simeon justus ulnis suis accepit: ut qui lumen ad
revelationem Gentium exstitit, indultor criminum * sibi met credentium sentiatur.
R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis
in saecula saeculorum. *R. Amen.*

fol. 36. 346.

3 **B**eatam Domine illam justus tui Simeonis vocem fac in nobis pari diligentia personare: ut
quia vidimus & credimus Salutare tuum; in pace, cum jusseris, dimittamur: non
quod à te dimissos finis vitae accipiat; sed, per te absolutos à debito, in fine pax sempiterna
possideat. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus &c.

fol. 37.

4 **N**otum factum est Salutare, Domine virtutum; factum est, praedictum Prophetarum
praeconio; visumque populorum aspectu; dum Simeon ulnis gestavit senex, quod
Vates cecinerunt priores: pro quo & promissa & inchoata cognoscitur prophetia; ut re-
quiesceret in pace, dum aspiceret pacem: & Jesus Dominus lumen in revelationem Gen-
tium, & gloriam plebis tuae Israël, & promissus prodiret, & prodiens appareret: lumen-
que ejus proveniret in saeculo, quos caecitas oppresserat tenebrarum in mundo. praesta
proinde precibus Ecclesiae tuae, ut quos mirabilia haec fecisti agnoscere, ad te facias in
pace pervenire. (*R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.)

fol. 346.

5 **F**ac nos, Domine, ut Salutare tuum, quem oculis fidei vidimus, placabilem in judicio
sentiamus: ut qui ad revelationem praeparatus est Gentium, non ad punitionem, sed
ad salvationem se judicem ingerat redemptorum. *R. Amen.* Per misericordiam tuam &c.
Deus noster: qui es benedictus &c.

fol. 346.

6 **O**mnipotens Deus Pater & Domine, largire credenti tuo populo pacem: ut qui Saluta-
re tuum vidimus, visione gratiae tuae muneremur. ut qui lumen ad revelationem
exstitit Gentium, indultor criminum ipse met credentium sentiatur. *R. Amen.* Per mise-
ricordiam tuam Deus noster &c.

ALIA CANTICA.

431

CANTICUM DEBBORAE ET BARAC

Cap. V.

in libro Judicum.

Debbora prophetissa & Barach adversus Sisaram Principem exercitus Fabin Regis Chanaan dimicantes: terroreque divinitus immisso, exercitum unum cum Sisara fugantes; quem profugum infixit clavo tempore ejus Jabel mulier occidit; hac pro ingenti victoria Domino cecinerunt.

- Q**UI SPONTE OBTULISTIS DE ISRAEL ANIMAS VESTRAS AD PERICULUM, benedicite Domino.
- † Audite reges, auribus percipite principes: ego sum, ego sum, quae Domino canam; psallam Domino Deo Israël.
- † Domine cum exires de Seir, & transires per regiones Edom;
- † terra mota est, caelique ac nubes (a) distillaverunt aquis:
- † montes (b) fluxerunt a facie Domini; & Sinai a facie Domini Dei Israël.
- † In diebus Samgar filii Anath, in diebus (c) Jabel (d) quieverunt semitae: & qui ingrediebantur per eas, ambulaverunt per calles devios.
- † (e) cessaverunt (f) fortes in Israël & quieverunt; donec surgeret Debbóra, surgeret mater in Israël.
- † Nova (g) bella elegit Dominus: & portas hostium ipse subvertit.
- † clypeus & hasta (h) si apparuerint in quadraginta millibus Israël: cor meum diligit principes Israël.
- † Qui propriam voluntate obtulistis vos discrimini, benedicite Domino.
- † Qui ascenditis super (i) nitentes asinos, & (k) sedetis in iudicio, & (l) ambulatis in via, loquimini. Ubi collisi sunt currus, & hostium suffocatus est exercitus:
- † ibi narrentur justitiae Domini; & clementia (m) in fortes Israël.
- † Tunc descendit populus Domini (n) ad portas:
- & obtinuit principatum.
- † Surge, surge Debbóra, surge, surge & loquere canticum. Surge Barac; & apprehende captivos tuos fili Abinoem.
- † Salvatae sunt reliquiae populi: Dominus in fortibus dimicavit.
- † ex Ephraim delevit eos (o) in Amalec: & post eum (p) ex Benjamin * in populos tuos o Amalec.
- † De Machir principes descenderunt, & de Zabulon qui exercitum ducerent ad bellandum.
- † duces Issachar fuere cum Debbóra; & Barac vestigia sunt secuti: qui quasi in praeceptis ac barathrum se discrimini dedit.
- † Diviso contra se (q) Ruben, magnanimorum reperta est contentio.
- † Quare habitas inter duos (r) terminos, ut audias (s) sibilos gregum?
- † Diviso contra se Ruben, magnanimorum reperta est contentio.
- † Galaad trans Jordanem quiescebat: & Dan vacabat navibus:
- † Aser habitabat in littore maris; & in portibus morabatur.
- † Zabulon verò & Nephtali obtulerunt animas suas morti in regione Merome.
- † Venerunt reges, & pugnauerunt: pugnauerunt reges Chanaan in Thanac juxta aquas Mageddo: & tamen nihil tulere praedantes.
- † De caelo dimicatum est contra eos:
- † stellae (t) manentes in ordine & cursu suo, adversus Sisaram pugnauerunt.
- † Torrens Cison traxit cadavera eorum, torrens

(a) DISTILLAVERT, sc. prae timore sudantes; quasi dicat, totus orbis tremebat. (b) FLUXERUNT, repetitio; videtur autem per montes & caelos, Principes intelligere. (c) JAHEL, de qua lib. Judic. c. 4. & inf. (d) QUIEVERUNT &c. quasi dicat, qui iter faciebat, non audebat prae timore ire via regia. (e) CESSAVERT. Chald. desclat sunt: LXX. desecerunt. (f) FORTES, Hebr. Pagn. Chald. urbes. LXX. habitantes. (g) NOVA BELLA &c. quasi dicat; inusitata & mirabilia; Hebr. Cum elegit (sc. Israel) deos novos, tunc bellum in portis scil. habuit. (h) SI APPARUERINT, quasi dicat, nemo audebat arma sumere. (i) NITENTES, Hebr. candiditas. (k) SEDETIS IN JUDICIO, Chald. super iudicium; LXX. in iudicio, quasi dicat, qui praestis iudiciis. vel, qui equitatis commodè. (l) AMBULATIS, idest iter facitis. (m) IN FORTES, idest in exercitu fortium Israelitarum. (n) AD PORTAS, quasi dicat, ad egrediendum ex urbibus intrepidè. (o) IN AMALEC, idest Amalecitas. (p) EX BENIAMIN, scilicet fuit etiam victoria. (q) RUBEN, scilicet dum vult ipse etiam opem ferre, orta est discordia. (r) TERMINOS, scilicet inde hostium, hinc Israelitarum. Alii, caulas. (s) SIBILOS, quasi dicat, ut inter pecora maneat, nec adjuves fratres tuos in bello? (t) STELLAE, pro, caeleste auxilium, seu Angeli.

- torrens (a) Cadumim, torrens Cifon.
- † Conculca anima mea robustos:
ungulae equorum ceciderunt;
fugientibus impetu,
& per praeceps ruentibus fortissimis hostiū.
- † *Maledicite terrae Meroz:*
dixit (b) Angelus Domini:
maledicite habitatoribus ejus:
quia non venerunt ad auxilium Domini,
in adjutorium fortissimorum ejus.
- † Benedicta inter mulieres Jahel uxor Ha-
bèr Cinaei:
& benedicatur in tabernaculo suo.
- † Aquam petenti lac dedit:
& in phiala (c) principum obtulit (d) bu-
tyrum.
- † sinistram manum misit ad clavum;
& dexteram ad fabrorum malleos:
percussitque Sisaram;
quaerens in capite vulneri locum,
& tempus validè perforans.
- † Inter pedes ejus ruit:

- defecit & mortuus est.
volvebatur ante pedes ejus:
& jacebat exanimis & miserabilis.
- † Per fenestram respiciens, ululabat mater
ejus;
& de coenaculo loquebatur:
- † *Cur moratur regredi currus ejus?*
quare tardaverunt pedes quadrigarum
illius?
- † Una sapientior caeteris uxoribus ejus,
haec focui verba respondit:
- † *Forsitan nunc dividit spolia:*
& pulcherrima feminarum eligitur ei.
- † *vestes diversorum colorum Sisarae traduntur*
in praedam:
& suppellex varia ad ornanda colla congeri-
tur.
- † Sic (e) pereant omnes inimici tui Domine:
qui autem diligunt te,
sicut sol in ortu suo (f) splendet, ita ruti-
lent.

(a) CADUMIM, quasi dicat, antiquissimus. Quidam tamen putant nomen esse proprium alterius torrentis. (b) ANGELUS, scilicet loquens per me. (c) PRINCIPUM, quasi dicat, pulchra. (d) BUTYRUM, pro lac. (e) PEREANT, scilicet ut Sisara. (f) SPLENDET, scilicet & subinde fit lucidior.

O R A T I O.

Brev. Moza-
rab. fol. 377.
De SS. Apo-
stolis.

* ibi, facis
atque.

Christe Dei Filius, qui praecedentibus Prophetis, novae gratiae filios introducis; dum Apostolos Prophetis, quasi filios patribus, succedere facis; qui propria voluntate animas suas offerunt: quorum fors utique inter Sanctos inventa; quia praedicatio Apostolorum, praecedentium Prophetarum est vaticinio roborata: te poscimus & rogamus, ut qui utro-
rumque Testamentorum radiis dispositione mirifica ordinasti, quò in veritatis ostensione
dignè * atque pulcherrimè veteribus nova succederent; fac nos ipsis Apostolis tuis heredes
semper exsistere: ut quia per illos suscepimus fidem; cum his etiam habeamus te semper
hereditatem. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, &
omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

CANTICUM ESAIAE PROPHETAE
DE VINEA DOMINI.

Esaie V. 1.

Ex S. Hieron. in Esaia. *Esaia Propbeta de tribu Juda, cantat dilecto populo suo carmen lamentabile atque lugubre; quod Christus Patruelis suus, hoc est ex eadem secum tribu generatus, vinea sua Israel composuit. Itaque Jerusalem plangitur: & sermone Prophetico illius ruina cantatur. Quae omnia possunt & ad animae humanae referri statum: quae à Deo plantata in bonum, non uvae attulerit, sed labruscas.*

V E T U S.

*Cantabo nunc dilecto canticum Dilecti vi-
neae meae.*

VINEA FACTA EST DILECTO IN
CORNU ET IN LOCO UBERI.

Et maceriâ circumdedi,

& cir-

V U L G A T A.

Cantabo dilecto meo (a) canticum
Patruelis (b) mei (c) vineae suae.

VINEA FACTA EST dilecto meo, Propbeta.
in (d) cornu (e) filio olei.

† *& sepivit eam: & lapides (f) elegit ex illa:*
& plan-

(a) CANTICUM, scilicet moestum. (b) PATRUELIS; Chaldaeus, & LXX. dilecti, quasi dicat, canticum ipsius, seu de ipso, nempe de vinea sua, ut statim additur. (c) VINEAE SUAE, pro, de vinea sua. (d) CORNU, idest colle excelsus; Chald. monte excelsus. (e) FILIO OLEI, idest pingui, Chald. in terrâ pingui; LXX. in loco pingui. (f) ELEGIT, pro, eiecit: quasi dicat, purgavit eam lapidibus, vel lapidum materiâ cinnit, ut LXX. interpretantur.

<i>Vetus .</i>	& circumfodi & plantavi vineam forec , † & aedificavi turrin in medio ejus : & torcular fodi in ea . & sustinui ut faceret uvas ; fecit autem spinas . † Et nunc homo Juda & qui habitatis (in Jerusalem ,) judicate inter me & vineam meam . † Quid faciam vineae meae , quod adhuc ei non fecerim ? quam sustinui ut faceret uvas , fecit autem spinas . † Et nunc ecce ego annuncio vobis quae facturus sum vineae meae . Auferam maceriam ejus ; & erit in direptionem . & destruiam parietes ejus , & erit in conculationem . † & derelinquam vineam meam : & non putabitur neque fodietur : & ascēdēt in eā sicut in agrū incultū spinarum : & nubibus mandabo ne pluant super eam pluviam . † Vineam enim Domini Sabaoth , domus est Israël : & homo Juda , novellum dilectum . † Sustinui ut faceret iudicium : fecit autem iniquitatem , & non iustitiam , sed clamorem .	& plantavit eam (a) electam . † & aedificavit (b) turrin in medio ejus : & (c) torcular extruxit in ea . † & expectavit ut faceret (d) uvas ; & fecit (e) labruscas . † NUNC ERGO habitatores Jerusalem & viri Juda , judicate inter me & vineam meam . † Quid est quod debui ultra facere vineae meae , & non feci ei ? † an (f) quod expectavi ut faceret uvas ; & fecit labruscas ? † Et nunc ostendam vobis quid ego faciam vineae meae . Auferam (g) sepem ejus ; & erit in direptionem : diruam (h) maceriam ejus ; & erit in conculationem † & ponam eam desertam : non putabitur & non fodietur : & ascendent vepres & spinarum : & (i) nubibus mandabo ne (k) pluant super eam imbrem . † Vineam enim Domini exercituum , domus Israël est : & vir Juda , (l) germen ejus delectabile . & expectavi ut faceret (m) iudicium ; & ecce iniquitas : & iustitiam ; & ecce (n) clamor .	<i>Vulgata .</i>
----------------	---	--	------------------

DEUS.

(a) ELECTAM, idest electis vitibus . (b) TURRIM ; Chald. sanctuarium . (c) TORCULAR ; Chald. altare . (d) UVAS ; Chald. opera bona . (e) LABRUSCAS ; Chald. opera iniqua . (f) AN QUOD ; Hebr. cur ? quasi dicat , Dignum ne fuit ? (g) SEPTEM EJUS ; Chald. maiestatem meam . (h) MACERIAM ; Chald. domum sanctuarii . (i) NUBIBUS ; Chald. Prophetis . (k) PLUANT SUPER EAM IMBREM ; Chald. prophetizent super eos prophetiam . (l) GERMIN EJUS DELECTABILE ; Chald. plantatio letitiae ejus , idest ei jucunda ; LXX. novella plantatio dilecta . (m) JUDICIUM , idest quod iustum est . (n) CLAMOR , scilicet oppressorum : vel quasi dicat , clamant ad me iniustitiae ; Chald. multiplicans peccata .

ORATIONES.

Sacram. Ge-
lasianum in
Paschate .

1 **D**eus , qui in omnibus Ecclesiae tuae filiis , sanctorum prophetarum voce manifestasti , in omni loco dominationis tuae satorem te bonorum seminum , & electorum palmitum esse cultorem : tribue populis tuis , qui & vinearum apud te nomine censentur & segetum ; ut spinarum & tribulorum squalore refecato , digna efficiantur fruge foecundi .
Per .

Idem in Pen-
tecoste .

2 **O**mnipotens , sempiterna Deus , qui per unicum Filium tuum , Ecclesiae tuae demonstrasti te esse cultorem , omnem palmitem , fructum in eodem Christo tuo (qui vera vitis est) efferentem , clementer excolens , ut fructus afferat ampliores : fidelibus tuis , quos velut vineam ex Aegypto per fontem Baptismi * pertulisti , nullae peccatorum spinarum praevalcant : ut , Spiritus tui sanctificatione muniti , perpetua fruge ditentur . Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum ; qui tecum vivit & regnat Deus in unitate ejusdem Spiritus Sancti , per omnia saecula saeculorum .

* al. trans-
tulisti .Brev. Moza-
rab. fol. 131 .

3 **D**omine , qui Israëliticam vineam pro fructibus repulisti spinarum ; amplia Ecclesiam tuam in latione virtutum : ut maceriam , quam illi detecti sunt , praeceptorum nos ambias : & turrin regni , torcularque altaris , quod illis imminuis , nobis impertias : ut , imbre nubium in pluviam rupta , flammarum debitas vepres non exhibeamus ; sed fruges caelestes benignus & in nobis nutrias , & ex nobis accipias . *R. Amen .* Per misericordiam tuam Deus noster : qui es benedictus & vivis , & omnia regis in saecula saeculorum . *R. Amen .*

ALIUD CANTICUM ESAIAE PROPHETAE:

Canticum istud, quod in terra confessionis & laudis Sancti canunt, de Domino Salvatore loquitur; cujus adventu caelestis Urbis aperta sunt portae; vetus est idololatriae error ablatum, pax servata, superbi humiliati; atque pedibus pauperis, gressibusque egenorum, Christi videlicet & Apostolorum, sunt conculcati.

V E T U S.

ECCCE CIVITAS VIRTUS ET SAL-
VATIO NOSTRA.

pone murum, & circa murum munitio-
nem muri.

Propheta.
Ex Brev. Mo-
zarab. fol. 12

* Hæc tria
verba non
exstant apud
LXX.

- † * Post sceptrum viri *, aperite portas :
intret plebs custodiens justitiam,
participes qui sunt veritatis, custodientes
pacem.
† Quoniam in te speraverunt Domine usque
in aeternum.
Deus magnus & aeternus.
† Quomodo humiliasti & deduxisti eos,
qui commorabantur in altissimis !
† Civitates firmissimas dejicies ;
& deduces eas usque ad humum :
& conculcabunt eas pedes mansuetorum
& humilium.
† Directa facta est via piorum :
& praeparatum est iter sanctorum :
† viae enim Domini, iudicium.

Speravimus in nomine ejus, & in memo-
ria quam concupivit anima mea.

V U L G A T A.

URBS FORTITUDINIS NO-
STRAE SION, (a) SALVATOR.

ponetur (b) in ea murus, & antemurale.

- † Aperite (c) portas :
& ingrediatur gens justa, custodiens (d) ve-
ritatem.
† Vetus error abiit :
servabis pacem pacem ;
quia in te speravimus.
† Sperastis in Domino (e) in saeculis aeternis,
in Domino Deo forti in perpetuum.
† Quia incurvabit (f) habitantes in excelsis :
civitatem (g) sublimem humiliabit.
† humiliabit eam usque ad terram :
detrahet eam usque ad pulverem.
† Conculcabit (h) eam pes,
pedes (i) pauperis gressus egenorum,
† Semita justi recta est :
rectus callis justi ad ambulandum.
† Et (k) in semita iudiciorum tuorum, Do-
mine, (l) sustinuimus te :
nomen tuum & (m) memoriale tuum (n) in
desiderio animae.
Anima mea (o) desideravit te in nocte.

Propheta.

(a) SALVATOR ; scilicet est : quasi dicat, Christus est fortitudo nostra ; Chald. & LXX. *salus*. (b) PONETUR &c. quasi dicat, erunt tutissimi fideles in Ecclesia. (c) PORTAS, scilicet Ecclesiae vel caeli. (d) VERITATEM, scilicet Evangelium. (e) IN SAECULIS &c. pro, in saecula aeterna, idest in perpetuum. potest autem conjungi cum *sperastis*, vel cum *Domino*. (f) HABITANTES &c. idest, superbos, vel Ierosolymitanos. (g) CIVITATEM, scilicet Jerusalem, vel Romam, vel mundum. (h) CONCULCABIT, idest subjiciet, vel contemnet. (i) PAUPERIS, scilicet Christi & Apostolorum. (k) IN SEMITA &c. quasi dicat, dum nos punis, vel in rectitudine, seu justitia. (l) SUSTINUI-
MUS, idest exspectavimus, scilicet ut opem ferres, seu liberares. (m) MEMORIALE TUUM, idest tui memoria, vel tuam nostri memoriam. (n) IN DESIDERIO ANIMAE pro, desideravimus. (o) DESIDERAVIT ; LXX. *conspicit ad*. (p) TE ; Chald. *orare te*.

O R A T I O.

Brev. Moza-
rab. fol. 235.

URbs fortitudinis nostrae, salvationes tuae muro nos protege ; nosque & intrinsecus
ab hoste defende : ut, intra extraque tua protectione muniti, in tua pace atque quiete
mereamur jugiter permanere. *Rx. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster : qui es be-
nedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *Rx. Amen.*

Esaia XXVI.
9.

ALIUD CANTICUM ESAIAE PROPHETAE.

*Canticum istud petit, ut percutiantur impii, & pax post cuncta donetur : & sancto, dicens propter
timorem Domini parturire & parere spiritum salutis, habitatoresque terrae corrumpere, quia salutes
non fecerunt in terra ; mortuorum resurrectionem aperte pronunciat.*

V E T U S.

DE NOCTE VIGILAT SPIRITUS
MEUS AD TE DEUS:

- † quia lux est praecepta tua super terram.
† Justitiam discite qui habitatis terram :

cessa-

V U L G A T A.

DE MANE VIGILABO AD
TE.

Cum (a) feceris judicia tua in terra ;
justitiam discant habitatores orbis.

Mise-

Propheta.
Ex Psalterio
Ambrosiano
sub S. Carolo.

Propheta.
* Hinc inci-
pit hoc Can-
ticum in
Cod. vetustis.
simo Vatic.
olim Reginae
Svetiae.

(a) CUM FECERIS &c. idest cum punieris peccatores, LXX. *quia lux praecepta tua super terram.*

Vetus.

cessavit enim impius.
† Omnis, qui non didicerit iustitiam super
terram, veritatem non faciet.
† Tollatur impius,
ne videat maiestatem Domini.
† Dñe Deus excelsū est brachiū tuū, & nescierūt:
dū autē adveneris, scientes confundentur.
† Zelus apprehendet populum ineruditum:
& nunc ignis adversarios consumit.
† Domine Deus noster pacem da nobis:
omnia enim reddidisti nobis.
† Domine Deus noster posside nos:
Domine praeter te alium nescimus:
nomen tuum nominamus.
† Mortui autem vitam non videbunt:
neque medici suscitabunt.
† Ideo superinduxisti & perdidisti & sustulisti
omnem masculum eorum.
† Adde illis mala Domine:
adde mala omnibus gloriosis terrae.
† Domine in tribulatione memor fui tui:
in tribulatione modicā, eruditio tua est
nobis.
† & sicut parturiens proxima ut pareret, in
dolore suo exclamavit:
ita facti sumus in dilecto tuo.
† propter timorem tuum Domine
in utero accepimus & dolumus & peperimus
spiritum salutis tuae;
quem * fecisti super terram.
† Nō cadēs, sed cadēt qui inhabitāt super terrā:
exsurgent mortui; & resurgent qui in
monumentis sunt:
& laetabuntur qui sunt super terram.
† ros enim qui abs te est, sanitas est illis:
terra verò impiorum peribit.
† Ambula populus meus; & intra in recessus
tuos:
† claude ostium tuum; & absconde te post
illud aliquantulum,
donec transeat ira Domini.

* al. facimus.

† Misereamur (a) impio:
& non discet iustitiam.
† In (b) terra sanctorum iniqua gessit:
& non videbit gloriam Domini.
† Dñe (c) exaltetur manus tua; & (d) non videāt
videant, & confundantur (e) zelantes populi:
& ignis hostes tuos devoret.
† Domine dabis pacem nobis:
omnia enim opera nostra operatus es nobis.
† Domine Deus noster, (f) possederunt nos
(g) domini absque te:
tantum (h) in te recordemur nominis tui.
† Morientes (i) non (k) vivant:
gigantes (l) non (m) resurgant.
† Propterea visitasti & contrivisti eos:
& perdidisti omnem memoriam eorum.
† indulgisti genti (n) Domine, indulgisti genti:
numquid (o) glorificatus es?
elongasti (p) omnes terminos terrae.
† Domine, in angustia requisierunt te:
in tribulatione (q) murmuris, doctrina tua
(r) eis.
† Sicut quae concipit cum appropinquaverit ad
partum.
dolens clamat in doloribus suis;
sic facti sumus (s) a facie tua Domine.
† Concepimus & quasi parturivimus & pe-
perimus spiritum.
salutes (t) non fecimus in terra:
ideo non (u) ceciderunt habitatores terrae.
Vivēt mortui (x) tui, & interfecti (y) mei resurgēt.
† Expergiscimini & laudate qui habitatis in
(z) pulvere.
Quia ros (aa) lucis, (bb) ros tuus;
& terram (cc) gigantum detrahes in ruinam.
† Vade populus meus, intra (dd) in cubacula
tua:
claude ostia tua super te.
† abscondere modicum ad momentum,
donec pertranseat (ee) indignatio.
† Ecce enim Dñus (ff) egredietur de loco suo,
ut visitet iniquitatē habitatoris terrae contra eū.
& (gg) revelabit terra (hh) sanguinem suum:
& non operiet ultra interfectos suos.

(a) MISEREAMUR, scilicet expectando ad poenitentiam. Vox Dei. (b) IN TERRA SANCTORUM &c. quasi dicat, habitans inter justos; LXX. tollatur impius, ne videat gloriam Domini. (c) EXALTETUR &c. quasi dicat, ostende tuam potentiam, vel puni. (d) NON VIDEANT, scilicet ad salutem, sed confusionem. (e) ZELANTES, idest invidentes, scilicet Judæi salutem Gentium; vel, zelantes non secundum scientiam. (f) POSSEDERUNT &c. LXX. posside nos Domine: extra te alium non scimus: invocamus nomen tuum. (g) DOMINI, scilicet Daemon, Mundus & Caro. (h) IN TE, scilicet confidimus. (i) MORIENTES, scilicet in peccatis. (k) VIVANT, pro, vivent, scilicet cum iustis. (l) GIGANTES, idest tyranni, seu oppressores aliorum. (m) RESURGANT, pro, resurgent, scilicet ad vitam aeternam. vide Psalm. I. (n) INDULGISTI, scilicet remittendo peccata, vel non puniendo. (o) GLORIFICATUS ES? scilicet ab Ingratis. (p) ELONGASTI, idest produxisti; quasi dicat, dilatasti Ecclesiam. (q) MURMURIS, idest ingemiscence; Chald. tacite; LXX. parva. (r) EIS, scilicet adhibetur; vel, prodest. (s) A FACIE TUA; Chald. quia peccavimus coram te; LXX. propter timorem tuum. (t) SALUTES, idest opera salutis. (u) CECIDERUNT, idest Deo se humiliaverunt; vel ideo a nobis superari non potuerunt. (x) TUI, idest propter te, vel in gratia tua. (y) MEI. Vox Dei. (z) PULVERE, idest humilitate, vel quasi dicat, sepulti. (aa) LUCIS, idest matutinus; LXX. sanitatis ipsis est. (bb) ROS TUUS idest gratia vel auxilium. (cc) GIGANTUM, idest improborum, seu violentorum. (dd) IN CUBICULA, idest sepulchra, Hieron. epistola 61. & Tertullianus lib. de resurrectione carnis. (ee) INDIGNATIO, scilicet Dei. vide locum similem Job 14. (ff) EGREDIETUR, scilicet ad puniendum: quasi dicat, manifestabit suam potentiam. (gg) REVELABIT, idest manifestabit. (hh) SANGUINEM &c. Chald. sanguinem innocentem super se effusum, quasi dicat, apparebunt peccatores, & punientur a Deo.

Brev. Moza-
rab. fol. 71.
106.

I DE nocte vigilantem ad te spiritum nostrum, luce Deus decorâ praeceptorum tuorum illustra: & in tempestate requirentium te, vigil tu lux adesto meridiana. nullae nos tenebrae te sequentes impedian; nec iniustitiae amor nostra à te vestigia retrahat: sed valeamus iustitiam discere, te auctorem iustitiae proficienti postulamus aviditate: ac dum te visu perpeti amplecti concupiscimus, tuae quoque sapientiae amplexibus perenniter haereamus. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. *R. Amen.*

fol. 249.

2 PONE Domine Spiritum tuum in nos; ut parturiamus spiritum salutis, quem fecisti super terram: ut, ipso nobiscum in aeternum manente, nullis poenis cruciemur in futuro examine. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster &c.

CANTICUM JONAE PROPHETAE.

Jonae II. 3.

Jonas missus in mare, & à ceto magna deglutitus, postquam in ejus utero sospitem esse se sentit, non desperans de Domini misericordia, ad Dominum Deum suum orat: desideransque, in profundo maris positus, videre templum Domini; spiritu Prophetali alibi est, & alibi contemplatur. Porro, sicut Jonæ in mare demersio, passionem indicat Salvatoris; ita & oratio illius typus est Dominicae orationis.

V E T U S.

V U L G A T A.

Propheta.
Ex Psalterio
Ambrosiano.

CLAMAVI AD DOMINUM DEUM
MEUM in tribulatione mea:

† & exaudivit de vêtre inferni clamorē meū.

Et exaudisti vocem meam.

† Projecisti me in altitudinem cordis
maris:

& flumina me circumdederunt.

† omnes altitudines tuae & fluctus tui super
me transierunt.

† & ego dixi: *Expulsus sum ab oculis
tuis:*

*forſitan adjiciam, ut respiciam ad templum
sanctum tuum.*

† *Circumfusa est mihi aqua usque ad animam
meam:*

*abyſſus circumivit me * postremo.*

† *ingressum est caput meum in scissuris mon-
tium:*

*descendi in terram, cujus vestes sunt conti-
nentes aeterni.*

† *Et ascendat de corruptione vita mea ad te
Domine Deus meus.*

† In hoc quod defecit anima mea a me, Do-
mini memoratus sum:

† & veniat oratio mea ad templum sanctum
tuum.

Obfer-

Propheta.

CLAMAVI(a) DE TRIBULATIO-
NE MEA AD DOMINUM:

† & exaudivit me.

De ventre (b) inferi clamavi;

& (c) exaudisti vocem meam.

† *Et projecisti me in profundum in (d) corde
maris:*

& (e) flumen circumdedit me.

omnes (f) gurgites tui & fluctus tui super
me transierunt.

† & (g) ego dixi: Abiectus sum à conspectu
oculorum tuorum:

verumtamen rursus (h) videbo templum
sanctum tuum.

† Circumdederunt me aquae usque ad (i) ani-
mam:

abyſſus vallavit me; pelagus operuit caput
meum:

† ad (k) extrema montium descendi:
terrae (l) vectes concluderunt me (m) in
aeternum.

& (n) sublevabis de corruptione vitam
meam Domine Deus meus.

† *Cum angustiaretur in me anima mea,*

Domini recordatus sum;

*ut (o) veniat ad te oratio mea ad (p) templum
sanctum tuum.*

Qui

* postrema.
ideſt, novissi-
ma; ut apud
S. Ambrosiū
in Iſaia XLIII.

(a) CLAMAVI, ſcilicet cum projecer in mare. (b) Inferi, ideſt ceti: qui velut ſepulchrum erat, vel ut infernus: ſcilicet profundum quiddam & tenebroſum atque horribile; Chald. *de infima abyſſo*. (c) EXAUDISTI, ſcilicet ſentiebat ſe nihil lædi; & ſperabat ſe inde liberandum. (d) CORDE, ideſt medio. (e) FLUMEN, ideſt aquæ copia, ſeu fluctus; LXX. *flumina*. (f) GURGITES, ideſt aquarum copia; Chald. *tempeſtates*; LXX. *elevationes*; vide Pſalm. 41. ubi eadem prorsus verba, quæ hic & in Hebr. & in LXX. (g) EGO DIXI &c. quaſi dicat, putabam me a te dereliſtum. (h) VIDEBO, ideſt ſpero me viſurum. (i) ANIMAM, ideſt animæ ſeu vitæ periculum; Chald. *mortem*. vide ſimilem phraſim Pſalm. 68. (k) EXTREMA; Chald. *radices*; LXX. *ſciſſuras*, ſcilicet cavernas, quæ ſunt ad montium radices prope mare. (l) VECTES, pro, velut vectes; quaſi dicat, ita eram concludus, ut qui vectibus clauditur. (m) IN AETER- NUM; quaſi dicat, niſi Dei potentiâ numquam inde exire poſſem, ſcilicet ex illis ſcopulorum cavernis; LXX. *aeterni*; quaſi dicat, fortiffimi. (n) ET, pro, tamen. (o) UT VENIAT; pro, ut veniret; LXX. & *veniat*; Chald. & *venit*. (p) TEMPLUM, ſcilicet cœlum, vel templum Jerofolymitanum, ubi Deus ſolebat exaudire; quòque ſe Jonas animo videtur convertiſſe, dum oraret.

Vetus.

Observantes vana & falsa, misericordiam
suam dereliquerunt:
† ego autem cum voce confessionis & suppli-
cationis immolabo tibi:
† quaecumque vovi, reddam tibi salvatori
meo Domino.

† Qui (a) custodiunt vanitates frustra,
misericordiam (b) suam derelinquunt.
† ego autem (c) in voce laudis (d) immolabo
tibi:
quaecumque vovi, reddam pro salute Do-
mino.

Vulgata.

(a) CUSTODIUNT VANITATES, idest colunt idola. (b) MISERICORDIAM SUAM, scilicet Deum, a quo
misericordia cuique exspectanda est. (c) IN VOCE LAUDIS, idest laudando te. (d) IMMOLABO, scilicet hostias.

O R A T I O.

Brev. Moza-
rab. fol. 191.

Salvator noster & Domine, fac nos votum tibi ex corde puro vovere: ut infatigabili
cursu tua servantes praecepta, patienter adversa cuncta toleremus praesentia.
R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis
in saecula saeculorum. R. Amen.

*Itacod.vetu-
stissimus Vat.
olim Reginae
Svetiae.

*CANTICUM HIEREMIAE.

ORATIO HIEREMIAE PROPHETAE. Thren. IV.

*Propheta vastationem urbis Jerusalem, & casum populi Iudaeorum historialiter deplorat: & spi-
ritualiter ruinam animarum fidelium, & vastationem, quam passae sunt a nequitia spiritualibus,
flebiliter commemorat. Ad extremum vero ipsius Domini opem & misericordiam subvenire afflictis, hu-
militer deprecatur.*

V E T U S.

V U L G A T A.

Propheta.
Ex eodem
cod. & Brev.
Mozarab. fol.
123.**M**EMENTO DOMINE QUID FA-
CTUM SIT NOBIS:

aspice & vide opprobrium nostrum.

- † Hereditas nostra conversa est alienis;
domus nostrae peregrinis.
† Orphani facti sumus, velut non habentes
patres:
matres nostrae sicut viduae.
† Aquas nostras in pecuniâ bibimus:
& ligna nostra in cōmutatione accepimus.
† In cervices nostras curvati sumus:
laboravimus, requiem non accepimus.
† Aegyptus dedit manus Assiriis,
in satietate ipsis.
† Patres nostri peccaverunt, & non sunt:
nos autem iniquitates eorum exsolvimus.
† Servi dominati sunt nobis:
& non est qui redimat de manibus eorum.
† In animabus nostris adquisivimus panem
nostrum,
a facie gladii & solitudinis.
† Pellis nostra ut elibanus livida facta est
a facie plagarum famis.
† Mulieres in Sion humiliatae sunt:
& virgines in civitatibus Juda.
† Principes in manibus eorum suspensi sunt:
& fa-

RECORDARE DOMINE QUID
ACCIDERIT NOBIS:

intuere & respice (a) opprobrium nostrum.

- † Hereditas nostra versa est ad alienos;
domus nostrae ad extraneos.
† Pupilli (b) facti sumus absque patre:
matres nostrae quasi viduae.
† Aquam (c) nostram pecuniâ bibimus:
ligna nostra pretio comparavimus.
† Cervicibus nostris (d) minabamur:
lassis non dabatur requies.
† A Egypto (e) dedimus manum & Assyriis,
ut saturaremur pane.
† Patres nostri peccaverunt, & non sunt:
& nos (f) iniquitates eorum portavimus.
† Servi dominati sunt nostri:
non fuit qui redimeret de manu eorum.
† In (h) animabus nostris afferebamus panem
nobis
a (i) facie gladii in deserto.
† Pellis nostra quasi clibanus exusta est
a (k) facie tempestatum famis.
† Mulieres in Sion (l) humiliaverunt;
& virgines (f) in civitatibus Juda.
† Principes (m) manu suspensi sunt:
facies

(a) OPPROBRIUM; scilicet quo afficimur a Gentibus. (b) PUPILLI; pro veluti pupilli. (c) NOSTRAM, idest nobis neces-
sariam, vel aliâ nostram, sed captam ab hostibus. (d) MINABAMUR, pro trahebamur. (e) DEDIMUS MANUM,
scilicet supplicantes, vel foedus facientes. (f) INIQUITATES, idest iniquitatum poenam. (g) SERVI, scilicet olim
nostri, ut Idumaei, Moabitarum &c. (h) IN ANIMABUS NOSTRIS, idest cum vitae nostrae periculo. (i) A FACIE GLA-
DII, idest propter hostes gladiis insequentes. (k) A FACIE &c. idest ob calamitosam famem. (l) HUMILIAVE-
RUNT, scilicet violantes. (m) MANU, scilicet hostium.

& faciem seniorum non glorificaverunt.
† Potentes molis molebant;
& juvenes ligno confixi sunt.
† Senes ad portas defecerunt;
& electi a psalmis suis cessaverunt.
† Dissolutum est gaudium cordis nostri:
conversus est in luctum chorus noster.
† Cecidit corona capitis nostri.
Vae nunc nobis quoniam peccavimus.
† Propter hoc factum est in dolore cor nostrum:
propter hoc excaecati sunt oculi nostri su-
per montem Sion;
† quia exterminatus est;
vulpes transierunt per eum.
† Tu autem Domine in aeternum habitas:
sedes tua, in saeculum saeculi.
† Ut quid in contemptu oblivisceris nostri?
derelinques nos in longitudine dierum?
† Converte nos Deus ad te, & convertemur:
innova dies nostros sicut antea:
† quia repellens repulisti nos a te;
& iratus es nobis nimis valde.

facies senum non erubuerunt.
† *Adolescentibus (a) impudicè abusi sunt:*
& *pueri (b) in ligno corruerunt.*
† *Senes defecerunt de (c) portis:*
juvenes, de choro psallentium.
† *Defecit gaudium cordis nostri:*
versus est in luctum (d) chorus noster.
† *Cecidit (e) corona capitis nostri.*
Vae nobis quia peccavimus.
† *Propterea moestum factum est cor nostrum;*
ideo (f) contenebrati sunt oculi nostri,
† *propter (g) montem Sion quia disperit;*
vulpes ambulaverunt in eo.
† *Tu autem Domine in aeternum permanebis:*
soliū tuū, in generationem & generationem.
† *Quare in perpetuum oblivisceris nostri?*
derelinques nos in longitudine dierum?
† *Converte (h) nos Dñe ad te, & convertemur:*
innova dies nostros (i) sicut à principio.
† *Sed projiciens repulisti nos;*
iratus es contra nos (k) vehementer.

(a) IMPUDICE ABUSI SUNT; Hebr. & Chald. *molere fecerunt*, scilicet in pistrino. (b) IN LIGNO, idest sub ligno-
rum pondere, quæ ferre cogeantur, autvolvendo molam manubrio: Chald. *in patibulo*. (c) PORTIS, idest judi-
ciis, quæ in portis urbium fiebant. (d) CHORUS, scilicet psallentium. (e) Corona, idest Diadema, scilicet re-
gnum. (f) CONTENEBRATI, scilicet præ fletu. (g) MONTEM, scilicet ubi templum, quasi dicat, ob dirutum
templum. (h) CONVERTE NOS. Necessitas gratiæ Dei. (i) SICUT A PRINCIPIO, idest ut olim felices erant.
(k) VEHEMENTER; quasi dicat, sufficere posset jam tanta punitio peccatorum nostrorum.

CANTICUM AZARIAE

IN DANIELE PROPHETA.

Azarias in captivitate Babylonis, ligatus missus in fornacem, stans in medio flammæ, hæc orat.
*Quæ Fideles, quando diversis premuntur angustiis, ex toto cordis loquuntur affectu, quidquid eis acci-
derit, justè se sustinere.*

V E T U S.

V U L G A T A.

BENEDICTUS DOMINE DEUS
PATRUM NOSTRORUM:
& laudabile est & gloriosum nomen tuum
in saecula.
† quoniam justus es in omnibus quæ fecisti
nobis:
& omnia opera tua (vera:)
& rectæ, viæ tuæ: & omnia judicia tua,
veritas.
† & judicia veritatis fecisti;
secundum omnia quæ induxisti nobis,
& super civitatem sanctam patrum nostro-
rum Jerusalem:
† quoniam in veritate & iudicio induxisti
haec omnia propter peccata nostra.
Quo-

BENEDICTUS ES DOMINE DE-
US PATRUM NOSTRORUM:
& laudabile & gloriosum nomen tuum in
saecula.
† quia justus es in omnibus quæ fecisti no-
bis:
& universa opera tua, vera:
& viæ tuæ, rectæ; & omnia judicia
tua, (a) vera.
† judicia enim (b) vera fecisti,
juxta (c) omnia quæ induxisti super nos,
& super civitatem sanctam patrum nostro-
rum Jerusalem.
† Quia (d) in veritate & in iudicio,
induxisti omnia hæc propter peccata nostra.
pecca-

(a) VERA, idest perfecta. (b) VERA, idest iusta. (c) JUXTA OMNIA, idest in omnibus. (d) IN VERITATE ET
IN JUDICIO, idest iusto iudicio.

Vetus.

† Quoniam peccavimus,
 & iniquè egimus discedere a te.
 † & multum peccavimus in omnibus:
 & mandatis tuis non obedivimus:
 neque conservavimus neque fecimus sicut
 praecepisti nobis ut benè nobis
 esset.
 † & omnia quaecumque nobis fecisti,
 & omnia quae induxisti nobis, in vero ju-
 dicio fecisti:
 & tradidisti nos in manus inimicorum ini-
 quorum,
 inimicissimorum, apostatarum,
 † & regno iniquo & nequissimo prae omni
 terra.
 Et nunc non est nobis aperire os:
 † confusio & exprobatio facta est servis tuis,
 & colentibus te.
 † Et ne tradas nos in finem,
 propter nomen tuum.
 & ne avertas misericordiam tuam a nobis,
 † propter Abraham dilectum tuum,
 & Isaac servum tuum,
 & Israël sanctum tuum:
 † quibus locutus es adimplere semen eorum
 sicut stellas caeli,
 & sicut arenam, quae est ad oram maris.
 † Quoniam Domine minorati sumus prae
 omnibus gentibus:
 & sumus humiles in omnem terram hodie
 propter peccata nostra:
 † & non est in hoc tempore princeps
 & propheta & dux,
 † neque holocaustumata neque sacrificium,
 neque incensum,
 † neque locus ad sacrificandum in conspectu
 tuo, & invenire misericordiam.
 † Sed in animâ contribulatâ
 & spiritu humiliationis accipiamur.
 † Quasi in holocaustis arietum & taurorum,
 & multitudine agnorum pinguium:
 † sic fiat sacrificiū nostrū ī cōspectu tuo hodie
 & perficere subsequentes te:
 † quoniam non est confusio his qui confi-
 dunt in te.
 Et nunc exsequimur in toto corde
 & timemus te; & inquirimus faciem
 tuam.
 Ne confundas nos:
 † & fac nobiscum secundum majestatem
 tuam,
 & secundum multitudinem miserationum
 tuarum.

& li-

† peccavimus (a) enim & iniquè egimus re-
 cedentes à te:
 † & deliquimus in omnibus:
 & praecepta tua non audivimus nec obser-
 vavimus:
 nec fecimus sicut praeceperas nobis ut bene
 nobis esset.
 † Omnia ergo quae induxisti super nos,
 & universa quae fecisti nobis, in vero ju-
 dicio fecisti:
 & tradidisti nos in manibus inimicorum no-
 strorum iniquorum,
 & pessimorum praevaricatorumque,
 & regi injusto & pessimo (b) ultra omnem
 terram.
 † Et nunc non possumus aperire os:
 confusio (c) & (d) opprobrium facti sumus
 servis tuis & his qui colunt te.
 † Ne quaesumus (e) tradas nos (f) in perpetuū,
 propter nomen tuum.
 & ne dissipas (g) testamentum tuum,
 neque auferas misericordiam tuam à nobis,
 † propter Abraham dilectum tuum,
 & Isaac servum tuum,
 & Israël sanctum tuum:
 quibus locutus es, pollicens
 qd multiplicares semē eorū sicut stellas caeli,
 & sicut arenam quae est in littore maris.
 † Quia Domine imminuti sumus plusquam
 omnes gentes:
 sumusque (h) humiles in universa terra ho-
 die propter peccata nostra.
 † & non est in tempore hoc princeps,
 & dux & propheta,
 † neque holocaustum neque sacrificium,
 neque oblatio neque incensum.
 † neque locus (i) primitiarum coram te;
 ut possimus invenire misericordiam tuam.
 Sed in animo contrito,
 & spiritu humilitatis suscipiamur.
 † Sicut in holocausto arietum & taurorum,
 & sicut in millibus agnorum pinguium:
 † sic fiat sacrificium nostrum in conspectu tuo
 hodie ut placeat tibi:
 † quoniam non est confusio confidentibus
 in te.
 † Et nunc sequimur te in toto corde:
 & timemus te; & quaerimus faciem
 tuam.
 Ne confundas nos.
 † sed fac nobiscum juxta mansuetudinem
 tuam,
 & secundum multitudinem misericordiae
 tuae.

Vulgata.

& erue

(a) PECCAVIMUS. Loquitur in persona populi secundum Hieron. (b) ULTRA OMNEM TERRAM, idest om-
 nium regum terra; vel in omni terra. (c) CONFUSIO; scilicet pudet illos nostri. (d) OPPROBRIUM, scilicet
 exprobantur eis nostra peccata. (e) TRADAS scil. gentibus, vel calamitati. (f) IN PERPETUUM, Gracè, in
 finem, quod Hebraicâ phrasi idem significat. (g) TESTAMENTUM, idest pactum. (h) HUMILES, idest abjecti.
 (i) PRIMITIARUM, scilicet offerendarum.

† & libera nos secundum mirabilia tua:
 & da gloriam nomini tuo Domine.
 † Confundantur omnes qui ostendunt servis
 tuis mala:
 & confundantur ab omnipotentia tua:
 & virtus eorum conteratur:
 & cognoscant quoniam tu es Dñe Deus solus
 in omni orbe terrarum.

† & erue nos in mirabilibus tuis:
 & da gloriam nomini tuo Domine.
 † Et confundantur omnes qui (a) ostendunt
 servis tuis mala:
 confundantur (b) in omni potentia tua:
 & robur eorum conteratur:
 & sciant quia tu es Dominus Deus solus,
 & gloriosus super orbem terrarum.

(a) OSTENDUNT &c. idest affligunt servos tuos. (b) IN OMNI POTENTIA, idest per omnipotentiam.

Ex cod. ve-
 tustissimo
 Vatic. olim
 Reginae Sve-
 tie.

INCIPIUNT BENEDICTIONES

TRIVM PUERORVM.

*Angelus autem Domini simul descen-
 dit cum eis, qui erant cum Azaria,
 in fornacem: & fecit medium fornaci-
 cis, ut spiritum roris sibilantem. &
 non tetigit eos omnino ignis neque con-
 tristavit, neque molestus fuit eis.
 Tunc ibi tres pueri, sicut ex uno ore lau-
 dabant & benedicebant Dominum in for-
 nace, dicentes:*

BENEDICTUS ES DOMINE DEUS
PATRUM NOSTRORUM:

& laudabilis & superexaltatus in sae-
 cula.

† Benedictum nomen gloriae tuae quod est
 sanctum:

& laudabilis & superexaltatus in sae-
 cula.

† Benedictus es in templo sancto gloriae tuae:
 & laudabilis & superexaltatus in sae-
 cula.

† Benedictus es qui vides abyssos; sedes su-
 per Cherubim:

& laudabilis & superexaltatus in sae-
 cula.

† Benedictus es super sedem regni tui:
 & laudabilis & superexaltatus in saecula.

† Benedictus es in firmamento caeli:
 & laudabilis & superexaltatus in saecula.

Benedicite omnia opera Domini Dño:
 hymnum dicite & superexaltate eum
 in saecula.

† Benedicite caeli Domino:
 hymnū dicite & superexaltate eū in saecula.

† Benedicite Angeli Domini Domino:
 hymnū dicite & superexaltate eū in saecula.

† Benedicite aquae omnes quae super caelos
 sunt Domino:

hymnū dicite & superexaltate eū in saecula.

† Benedicite omnes virtutes Domini Dño:
 hymnū dicite & superexaltate eū in saecula.

† Benedicite sol & luna Dominum:
 hymnū dicite & superexaltate eū in saecula.

Bene-

HYMNUS TRIUM PUERORVM.

Angelus autem Domini descendit cum
 Azaria & sociis ejus in fornacem:
 & excussit flammam ignis de fornace:
 & fecit medium fornacis quasi ventum
 * roris flantem.

& non tetigit eos omnino ignis neque con-
 tristavit;

nec quidquam molestiae intulit.

Tunc hi tres quasi ex uno ore laudabant,
 & glorificabant & benedicebant Deum in
 fornace, dicentes:

BENEDICTUS ES DOMINE
DEUS PATRUM nostrorum:

& laudabilis & gloriosus & superexaltatus
 in saecula.

† Et benedictum nomen * gloriae tuae san-
 ctum:

& laudabile & superexaltatum in omnibus
 saeculis.

† Benedictus es in templo sancto gloriae tuae:
 & superlaudabilis & supergloriosus in
 saecula.

† Benedictus es in throno regni tui:
 & superlaudabilis & superexaltatus in
 saecula.

† Benedictus es qui intueris abyssos; & sedes
 super Cherubim:

& laudabilis & superexaltatus in saecula.

† Benedictus es in firmamento caeli;
 & laudabilis & gloriosus in saecula.

Benedicite omnia opera Domini Domino:
 laudate & superexaltate eum in
 saecula.

† Benedicite Angeli Domini Domino:
 laudate & superexaltate eum in saecula.

† Benedicite caeli Domino:
 laudate & superexaltate eum in saecula.

† Benedicite aquae omnes quae super caelos
 sunt Domino:

laudate & superexaltate eum in saecula.

† Benedicite omnes virtutes Domini Domino:
 laudate & superexaltate eum in saecula.

† Benedicite sol & luna Domino:
 laudate & superexaltate eum in saecula.

Bene-

* pro, rosci-
 dum.

* idest, glo-
 riosum.

BENEDICTIONES TRIUM PUERORUM.

441

Vetus.

Vulgata.

- † Benedicite stellae caeli Domino :
hymnū dicite & superexaltate eū in saecula.
- † Benedicite imber & ros Domino :
hymnū dicite & superexaltate eū in saecula.
- † Benedicite omnes spiritus Domino :
hymnū dicite & superexaltate eū in saecula.
- † Benedicite ignis & aestus Domino :
hymnū dicite & superexaltate eū in saecula.
- † Benedicite noctes & dies Domino :
hymnū dicite & superexaltate eū in saecula.
- † Benedicite tenebrae & lumen Domino :
hymnū dicite & superexaltate eū in saecula.
- † Benedicite frigus & aestus Domino :
hymnū dicite & superexaltate eū in saecula.
- † Benedicite pruina & nives Domino :
hymnū dicite & superexaltate eū in saecula.
- † Benedicite fulgura & nubes Domino :
hymnū dicite & superexaltate eū in saecula.
- † Benedicat terra Domino :
hymnū dicat & superexaltet eū in saecula.
- † Benedicite montes & colles Domino :
hymnū dicite & superexaltate eū in saecula.
- † Benedicite omnia nascentia in terra, Do-
mino :
hymnū dicite & superexaltate eū in saecula.
- † Benedicite maria & flumina Domino :
hymnū dicite & superexaltate eū in saecula.
- † Benedicite fontes Domino :
hymnū dicite & superexaltate eū in saecula.
- † Benedicite caeli & omnia quae moventur
in aquis Domino :
hymnū dicite & superexaltate eū in saecula.
- † Benedicite volucres caeli Domino :
hymnū dicite & superexaltate eū in saecula.
- † Benedicite bestiae & iumenta Dominum :
hymnū dicite & superexaltate eū in saecula.
- † Benedicite filii hominum Dominum :
hymnū dicite & superexaltate eū in saecula.
- † Benedicat Israël Domino :
hymnū dicat & superexaltet eū in saecula.
- † Benedicite Sacerdotes Domini Domino :
hymnū dicite & superexaltate eū in saecula.
- † Benedicite servi Domini Domino :
hymnū dicite & superexaltate eū in saecula.
- † Benedicite spiritus & animae iustorum Do-
mino :
hymnū dicite & superexaltate eū in saecula.
- † Benedicite humiles corde Domino :
hymnū dicite & superexaltate eū in saecula.
- † Benedicite Ananias, Azarias, Misahēl Dño:
hymnū dicite & superexaltate eū in saecula.
- † Benedicimus Patrem & Filium & Sanctum
Spiritus :
hymnum dicimus & superexaltamus eum
in saecula.

Finunt Benedictiones trium Puerorum.

- † Benedicite stellae caeli Domino :
laudate & superexaltate eum in saecula.
- † Benedicite omnis imber & ros Domino :
laudate & superexaltate eum in saecula.
- † Benedicite omnes spiritus Dei Domino :
laudate & superexaltate eum in saecula.
- † Benedicite ignis & aestus Domino :
laudate & superexaltate eum in saecula.
- † Benedicite frigus & aestus Domino :
laudate & superexaltate eum in saecula.
- † Benedicite rores & pruina Domino :
laudate & superexaltate eum in saecula.
- † Benedicite gelu & frigus Domino :
laudate & superexaltate eum in saecula.
- † Benedicite glacies & nives Domino :
laudate & superexaltate eum in saecula.
- † Benedicite noctes & dies Domino :
laudate & superexaltate eum in saecula.
- † Benedicite lux & tenebrae Domino :
laudate & superexaltate eum in saecula.
- † Benedicite fulgura & nubes Domino :
laudate & superexaltate eum in saecula.
- † Benedicat terra Dominum :
laudet & superexaltet eum in saecula.
- † Benedicite montes & colles Domino :
laudate & superexaltate eum in saecula.
- † Benedicite universa germinantia in terra
Domino :
laudate & superexaltate eum in saecula.
- † Benedicite fontes Domino :
laudate & superexaltate eum in saecula.
- † Benedicite maria & flumina Domino :
laudate & superexaltate eum in saecula.
- † Benedicite cete & omnia quae moventur in
aquis Domino :
laudate & superexaltate eum in saecula.
- † Benedicite omnes volucres caeli Domino :
laudate & superexaltate eum in saecula.
- † Benedicite omnes bestiae & pecora Domino :
laudate & superexaltate eum in saecula.
- † Benedicite filii hominum Domino :
laudate & superexaltate eum in saecula.
- † Benedicat Israël Dominum :
laudet & superexaltet eum in saecula.
- † Benedicite Sacerdotes Domini Domino :
laudate & superexaltate eum in saecula.
- † Benedicite servi Domini Domino :
laudate & superexaltate eum in saecula.
- † Benedicite spiritus & animae iustorum Do-
mino :
laudate & superexaltate eum in saecula.
- † Benedicite sancti & humiles corde Domino :
laudate & superexaltate eum in saecula.
- † Benedicite Anania, Azaria, Misahēl Dño:
laudate & superexaltate eum in saecula.
- † Benedicimus Patrem & Filium & Sanctum
Spiritus :
laudamus & superexaltamus eum in
saecula.

K k k

ORA-

Sacramentarium Gelasianum in junio mensis IV.

1 **D**eus, cujus adorandae potentiae majestatis, flammae saevientis incendium sanctis tribus Pueris in splendorem demutatum est animarum; Ecclesiae tuae similibus adesto remediis: ut de gravioribus mundi hujus adversitatibus propitiatione caelesti populus tuus erectus exsultet. Per.

Sacramentarium Gregorianum. Brev. Ambrosianum ad Matutinam Dominicam.

2 **D**eus, qui tribus Pueris mitigasti flammam ignium: concede propitius, ut nos famulos tuos non exurat flamma vitiorum. Per Dominum.

3 **D**eus, qui tribus Pueris in camino ignis positus, quartus adesse dignatus es; cui facillimum est ignium temperare naturas, & extinguere flammarum impetus: eandem Domine ad protegendas & liberandas animas nostras extende virtutem. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: qui tecum vivit & regnat una cum Sancto Spiritu in saecula saeculorum.

Breviar. Ambrosianum. In Nativitate Domini.

4 **I**nsonuit, Domine, benedictio Trinitatis de camino ignis psallentibus de nativitate tua; & ideo petimus misericordiam tuam: ut, sicut illos eripuisti de camino ignis ardentis, ita & nos eripere digneris ab incendio peccatorum. Qui vivis & regnas cum Deo Patre una cum Sancto Spiritu in saecula saeculorum.

Apud Alcuinum columnam 193.

5 **D**eus, per quem fides ignem non sentit, & infidelitas sine igne exurit: qui beatissimos tres Pueros fide armatos, coniectos in camino ignis, laeto vultu omni ex parte inlaesos hymnum tibi canere fecisti: obsecramus, ut pari dignatione, fide & devotione nos armare, & timoris tui vigore implere digneris, ut, a camino vitiorum liberati, hymnum dicere, & exaltare nomen tuum in perpetuum mereamur. Per.

Brev. Mozarab. fol. 352.

6 **D**eus, qui ministerio descendens e caelo Angeli tui, trium puerorum flammam mirifice dispersisti: ut vim naturae suae in illis urens ignis amitteret, qui tuis obtutibus placuissent: redde nos a concrematione vitiorum extraneos: a diaboli laqueis facito esse nos liberos: & tuis nos Martyribus post transitum ad sociam coronandos. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus noster: qui es benedictus & vivis, & omnia regis in saecula saeculorum. R. Amen.

fol. 405. De SS. Martyribus.

7 **A**naniam, Azariam, & Misael, tres illi pueri Babylonico igne probati, magnam spem istis Domine Martyribus praebuerunt; quibus exemplum praebuit eorum veneranda victoria. (ex) illis quidem ignis aufugit ne morerentur; in istis admissus est ut coronarentur: dum & in illis, necdum tempore passionis apto, poenalis ignis non potuit corpora sacra contingere; & in istis tempore accepto, quo Christo moriente via paradisi aperta consisteret, adplicata igni tunc corpora extingueret; quando jam beatis aperta paradisi janua esset. Benedicimus ergo Deum, qui & illos liberaisti a flammis: qui & pro liberandis illis ignes spargis; & pro adsumendis istis ignes admittis. da ergo nobis utrorumque exemplis atque suffragiis, ut sic liberemur a vitiorum carnalium igne; ut ignis eloquiorum tuorum concremati dulcedine, ad te mereamur pervenire in pace. R. Amen. Per misericordiam tuam Deus.

Cap. XVI.

CANTICUM JUDITH.

Judith ob victoriam, de Nabuchodonosor Rege Assyriorum obtentam, postquam ebrii Holofernis principis militiae caput abscidit, Bethulique muro suspendit, hoc Canticum laudis Domino cantavit.

V E T U S.

V U L G A T A

INCIPITE DOMINO IN TYMPANIS:

cantate & in cymbalis imponite ei psalmum novum:

exultate & invocate nomen ejus.

† Deus qui conteret bella;

Dominus nomen est illi.

† Qui ponit castra sua in medio populi sui;

ut eripiat nos de manibus persequentium nos.

Assyr

INCIPITE (a) DOMINO in tympanis:

cantate Domino in cymbalis:

modulamini illi psalmum (b) novum;

exaltate & invocate nomen ejus.

† Dominus conterens bella:

Dominus nomen est illi.

† Qui posuit castra sua in medio populi sui;

ut eriperet nos de manu omnium inimicorum nostrorum.

Venit

(a) INCIPITE, scilicet cantare. (b) NOVUM, scilicet pro novo insignique beneficio.

<i>Vetus.</i>	<i>Affyr de montibus ab Aquilone venit cum milibus exercitus sui:</i>	<i>† Venit Assur ex montibus ab Aquilone in multitudine fortitudinis suae:</i>	<i>Vulgata.</i>
<i>†</i>	<i>cujus multitudo occupavit torrentes;</i>	<i>cujus multitudo obturavit torrentes:</i>	
	<i>& equi eorum operuerunt valles.</i>	<i>Et equi eorum cooperuerunt (a) valles.</i>	
<i>†</i>	<i>dixit enim se incensurum fines meos;</i>	<i>† dixit se incensurum fines meos,</i>	
	<i>& juvenes meos occisurum gladio;</i>	<i>& juvenes meos occisurum gladio;</i>	
<i>†</i>	<i>infantes meos adducere in praedam;</i>	<i>infantes meos dare in praedam,</i>	
	<i>& virgines in captivitate.</i>	<i>Et virgines, in captivitatem.</i>	
<i>†</i>	<i>Dominus autem nocuit eum:</i>	<i>† Dominus autem omnipotens (b) nocuit eum,</i>	
	<i>& tradidit eum in manus feminae: confundit eum.</i>	<i>& tradidit eum in manus feminae; Et (c) confodit eum.</i>	
<i>†</i>	<i>non enim cecidit potens eorum a juvenibus:</i>	<i>† non enim cecidit potens eorum (d) a juvenibus:</i>	
	<i>nec filii tela percusserunt eum:</i>	<i>nec filii (e) Titan percusserunt eum:</i>	
<i>†</i>	<i>nec excelsi gigantes imposuerunt se illi,</i>	<i>nec excelsi gigantes opposuerunt se illi.</i>	
	<i>sed Judith filia Meraris</i>	<i>sed Judith filia Merari,</i>	
	<i>specie faciei suae dissolvit illum.</i>	<i>in specie faciei suae (f) dissolvit eum.</i>	
<i>†</i>	<i>Exiit enim se veste viduitatis suae,</i>	<i>† Exiit enim se vestimento viduitatis:</i>	
	<i>in exultatione doloris Israel.</i>	<i>& induit se vestimento laetitiae,</i>	
<i>†</i>	<i>unxit faciem suam unguento:</i>	<i>in (g) exultatione filiorum Israel.</i>	
	<i>& conligavit cincinnos suos mitra.</i>	<i>† unxit faciem suam unguento:</i>	
<i>†</i>	<i>accepit stolam novam ad decipiendum illum:</i>	<i>Et colligavit cincinnos suos mitra.</i>	
	<i>pulchritudo ejus captivam fecit animam ejus.</i>	<i>accepit stolam (h) novam ad decipiendum illum.</i>	
<i>†</i>	<i>Horruerunt Persae constantiam ejus;</i>	<i>† sandalia ejus rapuerunt oculos ejus:</i>	
	<i>& Medi audaciam ejus.</i>	<i>pulchritudo ejus captivam fecit animam ejus.</i>	
<i>†</i>	<i>Tunc turbata sunt omnia castra Assur;</i>	<i>Amputavit pugione cervicem ejus.</i>	
	<i>& ululaverunt humiles mei:</i>	<i>† Horruerunt Persae constantiam ejus:</i>	
<i>†</i>	<i>& exaltaverunt aegrotantes in siti, vocem suam:</i>	<i>Et Medi, audaciam ejus.</i>	
	<i>& exclamaverunt, & conversa est aqua.</i>	<i>† Tunc ululaverunt castra Assyriorum, quando (i) apparuerunt humiles mei, arescentes in siti.</i>	
<i>†</i>	<i>filii puellarum compunxerunt eum:</i>	<i>† filii puellarum compunxerunt eos:</i>	
	<i>& sicut pueros fugientes occiderunt eos.</i>	<i>Et sicut pueros fugientes occiderunt eos.</i>	
	<i>perierunt in praelio a facie Domini.</i>	<i>perierunt in praelio a facie Domini Dei mei.</i>	
<i>†</i>	<i>Hymnum dicamus Domino:</i>	<i>† Hymnum cantemus Domino:</i>	
	<i>hymnum novum cantemus Domino.</i>	<i>hymnum novum cantemus Deo nostro.</i>	
<i>†</i>	<i>Adonai Domine magnus es tu:</i>	<i>† Adonai Domine,</i>	
	<i>& praeclarus in virtute tua:</i>	<i>magnus es tu & praeclarus in virtute tua:</i>	
<i>†</i>	<i>quem superare nemo potest.</i>	<i>& quem superare nemo potest.</i>	
	<i>Tibi servit omnis creatura tua:</i>	<i>† Tibi serviat omnis creatura tua:</i>	
<i>†</i>	<i>quia dixisti, & facta sunt:</i>	<i>quia dixisti, Et facta sunt:</i>	
	<i>misisti spiritum tuum, & renovata sunt:</i>	<i>misisti spiritum tuum, (k) Et creata sunt:</i>	
	<i>& non est qui resistat voci tuae.</i>	<i>Et non est qui resistat voci tuae.</i>	
<i>†</i>	<i>Montes a fundamento movebuntur cum aquis:</i>	<i>† Montes a fundamentis movebuntur cum aquis:</i>	
	<i>petrae autem sicut cera liquefcunt a facie tua.</i>	<i>petrae sicut cera liquefcunt ante faciem tuam.</i>	
<i>†</i>	<i>Quia minimum est omne sacrificium in odorem suavitatis:</i>		
<i>†</i>	<i>& minimus omnis aries ad holocaustum.</i>		
	<i>qui autem timet Dominum, magnus erit apud illum per omnia.</i>	<i>† Qui autem timent te,</i>	
<i>†</i>	<i>Vae genti insurgenti super genus meum:</i>	<i>magni erunt apud te per omnia.</i>	
	<i>Domi-</i>	<i>† Vae genti insurgenti (l) super genus meum:</i>	
		<i>Kkk 2</i>	<i>Domi-</i>

(a) VALLES, Græcè colles. (b) NOCUI, pro, percussit, seu ultus est. (c) CONFODIT, Complut. confudit. (d) A JUVENIBUS, idest juvenum operâ seu viribus. (e) TITAN, Græcè, Titanum. (f) DISSOLVIT, idest dissipavit. (g) IN EXSULTATIONE, Græcè in exaltationem. (h) NOVAM, Græcè lineam. (i) APPARUERUNT, scilicet persequentes ipsos. (k) ET CREATA SUNT, Græcè, Et aedificavit. (l) SUPER, idest contra.

Vetus.

Dominus autem omnipotens vindicavit in illis :

† in die judicii vindicabit illos ,
† dare ignem & vermes in carnes eorum :
& urentur ut sentiant in sempiternum .

Dominus enim omnipotens vindicabit in eis : Vulgata.

in die judicii visitabit illos .

† *dabit enim ignem & vermes in carnes eorum ;
ut (a) urantur & sentiant usque in sempiternum .*

(o) URANTUR ET SENTIANT, Græcè, *ſeant ſentientes* .

ORATIO MANASSAE REGIS JUDA,

cùm captus teneretur in Babilone.

DOMINE OMNIPOTENS, DEUS PATRUM NOSTRORUM, ABRAHAM ET ISAAC ET JACOB, ET SEMINIS EORUM JUSTI :

qui fecisti caelum & terram cum omni ornatu eorum : qui ligasti mare verbo praecepti tui :

qui conclusisti abyssum ; & signasti eam terribili & laudabili nomine tuo :

quem omnia pavent & tremunt a vultu virtutis tuae .

quia importabilis est magnificentia gloriae tuae ; & insustentabilis ira comminationis tuae super peccatores : immensa verò & investigabilis misericordia promissionis tuae .

quoniam tu es Dominus, altissimus, benignus, longanimis, & multum misericors, & poenitens super malitias hominum .

Tu Domine secundum multitudinem bonitatis tuae promisti poenitentiam & remissionem iis, qui peccaverunt tibi : & multitudine miserationum tuarum decrevisti poenitentiam peccatoribus, in salutem .

Tu igitur Domine Deus justorum, non posuisti poenitentiam justis Abraham & Isaac & Jacob, iis qui tibi non peccaverunt :

sed posuisti poenitentiam propter me peccatorem : quoniam peccavi super numerum arenae maris .

Multiplicatae sunt iniquitates meae Domine ; multiplicatae sunt iniquitates meae : & non sum dignus intueri & aspicere altitudinem caeli, prae multitudine iniquitatum mearum .

incurvatus sum multo vinculo ferreo, ut non possim attollere caput meum ; & non est respiratio mihi :

quia excitavi iracundiam tuam ; & malum coram te feci : non feci voluntatem tuam ; & mandata tua non custodivi : statui abominaciones ; & multiplicavi offensiones .

Et nunc flecto genu cordis mei, precans a te bonitatem .

Peccavi Domine, peccavi : & iniquitates meas agnosco .

Quare peto rogans te : remitte mihi Domine, remitte mihi : & ne simul perdas me cum iniquitatibus meis : neque in aeternum iratus reserves mala mihi : neque damnes me in infima terrae loca :

quia tu es Deus, Deus, inquam, poenitentium ; & in me ostendes omnem bonitatem tuam : quia indignum salvabis me secundum magnam misericordiam tuam : & laudabo te semper omnibus diebus vitae meae :

quoniam te laudat omnis virtus caelorum ; & tibi est gloria in saecula saeculorum. Amen.

* Hæc Oratio Manasse non est in Canone Divinarum Scripturarum: exstat autem Græcè in cod. Bibliorum Alexandrino in Anglia inter XIV. Odas five Cantica post Psalmos, & in Psalmorum codd. Græcis Vatic. 341. & 342. & in Horologio Græcorum in officio Apodipni five Completorii .

ORATIONES DE ALIIS CANTICIS,

usitatis in ritu Mozarabo.

Cap. XII.
fol. 81.

I *Canticum Genesis* . Egrederere de terra tua & de cognatione tua &c.

TE Domine inspirante atque vocante, terrenum conversationis deserentes abjiciamus : ut, spretis carnalibus vitiis, mundanisque affectibus ac voluptatibus abdicatis, ad promissa caelestia festinemus ; & politicam hereditatem à te supernae patriae capiamus . *R. Amen* . Per misericordiam tuam Deus noster &c.

Can-

- Cap. XXVII. 2 *Canticum Genesis*. Ecce odor filii mei, sicut odor agri pleni. *usque*. Et incurventur ante te filii matris tuae. *tum subditur ex cap. xxviii.* 3. Deus autem omnipotens. *usque*. Ut possideas terram peregrinationis tuae.
- fol. 94. **T**uam Deus omnipotens clementiam deprecamur: ut membris Christi tui Domini nostri dono tui muneris copulati, ejusque bonus odor effecti, tuis benedictionibus ditemur ut filii; in ejus semper maneamus regno à Domino subjugati. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Sc.*
- Cap. XXXII. 3 *Canticum Genesis*. Deus patris mei Abraham. *usque*. Quae prae multitudine numerari non potest.
- fol. 241. **D**omus tuae dignitas ac sublimitas, tuâ nobis gratiâ revelante, pateat; quatenus eam verè, ut caeli portam elevatam sursum, humili intuitu contemplantes, cum omni reverentia veneremur; ac votorum meorum in ea tibi ex donis tuis munera offeramus. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Sc.*
- Cap. XLIX. 4 *Canticum Genesis*. Vocavit Jacob filios suos, & ait eis: Congregamini, ut annunciem, quae ventura sunt vobis. *usque*. Benjamin, lupus rapax, mane comedet praedam; & nocte dividet spolia.
- fol. 28. **T**E Christe Domine catulum leonis domui Juda affuisse cognovimus: quem totis praecordiis postulamus; ut qui apparuisti in carne, de manu fortis capiens praedam; ad judicium veniens, misericordiam praeroges fidelibus repromissam. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Sc.*
- fol. 122. **A**ppareat, quaesumus, Domine mentibus nostris agnitio tuae divinitatis; quae benedictionis habere gratiam praebat nobis: ut proficiamus & crescamus jugiter in bonis, multiplicibus incrementis. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Sc.*
- Cap. XXIV 5 *Canticum Numerorum*. De Aran adduxit me Balac rex Moabitarum de montibus Orientis. *usque*. Fiant novissima mea horum similia. *mox sequitur*. Sta Balac, & ausculta: audi fili Saphor. *usque*. Non accubabit, donec devoret praedam & occisorum sanguinem.
- fol. 43. **T**u es Domine Stella veritatis oriens ex Jacob, homoque confurgens ex Israël; & novo sydere ostenderis Deus; & praesepio positus, Deus & homo, unus crederis Christus. propter magnam ergo misericordiam tuam, visionis tuae horum proroga gratiam: ut appareat in nos lucis tuae radiabile signum, quod expellat omnes tenebras vitiorum; & qui visionis tuae desiderio anhelamus, visionis tuae proemio consolemur. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Sc.*
- Cap. IX. 6 *Canticum Deuteronomii*. Domine Domine rex deorum caelorum, ne disperdas populum tuum. Et in brachio tuo extento.
- fol. 102. 238. **U**niversae carnis spiritus fortissime ac misericors Deus, propitiare, quaesumus, universitati Ecclesiae tuae; & dimitte peccata omnium: aufer, quaesumus, à nobis iniquitates & scelera nostra; tuaeque nos benedictionis & pacis infusione locupleta. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Sc.*
- Cap. xxxiii 7 *Canticum Deuteronomii*. Dominus de Sina venit; & de Seir ortus est nobis. *usque*. Negabunt te inimici tui; & tu eorum colla calcabis.
- fol. 321. **V**enisse te Dominum cum Sanctorum millibus (&) venturum, Prophetarum vaticiniis audientes, exposcimus: ut qui te ad redemptionem mundi venisse jam credimus, venturum quoque ad judicium purgatis cordibus praestolemur: ut, quia in manu tua Sanctorum multitudo consistit, in remedio pietatis tuae reditus à te peccantium cumuletur: qualiter adpropinquantes pedibus tuis, satiemur semper doctrinâ intimae visionis. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Sc.*
- Lib. I. XXIX. 8 *Canticum Paralipomenon*. Benedictus es Domine Deus Israël patris nostri ab aeterno in aeternum. *usque*. Et semper in venerationem tui mens ista permaneat.
- fol. 126. **T**e amplissimae largitatis Dominum deprecamur: ut donorum caelestium copiam de manu tua accipiamus; quam tibi ob constituendam domum tuam in nostris cordibus praeparemus: tibi que votis simplicibus, quae tua sunt, offeramus; ac nomen tuum inclytum multimodâ confessione laudemus. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Sc.*
- Cap. III. 9 *Canticum Job*. Pereat dies, in qua natus sum. *usque*. Nonne quievi? & venit super me indignatio.
- fol. 114. **Q**uamdiu sumus Domine in hujus vitae exilio, nec aut maliciae nequitia vigeat, nec nostrae virtutis robur enervet, aut praecipitatae irae turbulenta commotio tranquillitatem nostrae mentis obscurat, aut candorem munditiae carnalium voluptatum delectatio caenosa commaculet; sed futuri judicii praestolatio ab omnibus inquinamentis ac sordibus nos emundet. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Sc.*
- Cap. VI. 3. 10 *Canticum Job*. Verba mea dolore sunt plena; quia sagittae Domini in me sunt. *usque*. Et necessarii quoque mei recesserunt à me.
- fol. 161. **Q**uis det, ut veniat petitio Ecclesiae tuae Christe; nisi tu, qui optimus liberator es? ut qui pro egenis & pauper effectuses, donis caelestibus eam in futuro munifices. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Sc.*
- Cap. XVI. 8. 11 *Canticum Job*. Nunc ecce oppressit me dolor meus. *usque*. Conscius meus in excelsis.
- fol. 171. **J**esu Domine, qui dolorem Ecclesiae tuae, quod ad nihilum redacta sunt ossa ejus, pius gubernator intelligis; dum alios extra eam tentationum foeditas necat: concede nobis; ut, quia tu solus pro nobis tentatus es, passus es; tu nos à tentationibus & à passionibus nostris solus ipse eripias: quod testimonium nostrum intra tuam Ecclesiam ita sit utile, ut mereamur tibi sine fine placere. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Sc.*
- Cap. XIX. 7. 12 *Canticum Job*. Ecce clamo vim patiens; & nemo audit. *usque*. Reposita est haec spes mea in sinu meo; & hereditas mea in Deo meo.
- fol. 188. **C**redimus Domine, in carne ista, quâ tegimur, te videre; & oculis nostris te conspicere in gloria, quâ judicaturus es saeculum: fac ergo, nos oculos interiores habere apertos: ut cognoscamus te in gloria sempiterna. *R. Amen.* Per misericordiam tuam Deus noster *Sc.*

Cap. XV. 15.

13

Canticum Jeremiae. Tu scis Domine: recordare mei. *usque*. Et redimam te de manu for-

fol. 195.

Recordare nostri Domine; & tuere nos ab his, qui persequuntur nos; qui pro nobis sustinisti opprobrium crucis: ut in quo tu (passus es) pro nobis, in eo nos & hic & in aeternum gratulemur felices. *R. Amen*. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

Cap. XVII. 14.

14

Canticum Jeremiae. Sana me Domine, & sanabor. *usque*. Et duplici contritione contere eos.

fol. 157.

Confundantur omnes Domine, qui persequuntur in nos sanctum nomen tuum; & non confundamur nos, qui veneramur & credimus & passionis tuae injuriam, & resurrectionis tuae potentiam. praevaleat ergo virtus gloriae tuae, quae & persequentes à pravitate deterreat, & credentes in aeternum tibi laetabundos conjungat. *R. Amen*. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 164.

Adesto nobis Domine quasi bellator fortis: ut, te in nobis pugnante, omnis vigor nos impugnantis adversae corruat fortitudinis: & in sopore suae confessionis nostris labentibus inimicis, ereptos nos sibi vendicet tuae ut * potentiae majestatis. *R. Amen*. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 180.

Sana nos Domine, & sanabimur: confundantur omnes, qui persequuntur in nos nomen sanctum tuum; & non confundamur nos, qui veneramur & credimus passionis tuae potentiam. praevaleat ergo virtus gloriae tuae; ut credentes in aeternum tibi laetabundos conjungat. *R. Amen*. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

Cap. XX. 15.

15

Canticum Jeremiae. Seducisti me Domine, & seductus sum. *usque*. Tibi enim revelavi causam meam.

fol. 167.

Deus, cujus animam leonum voracitas nequivit absumere; in eo, quod justitia in te inventa, eorum videbatur rabiem effugare * eunte Angelo tuo, qui os Leonis illius, qui per mundum rugiens currit, quaerens quem devoret, concludat; atque animas nostras ejus persuasione atque dominatu dirigat. *R. Amen*. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 184.

Fac nos, Domine Deus noster, ut nec in derisu inimicorum nostrorum, nec subsannatione adversantium nos fatigemur: sed tu, qui es defensio nostra, à contradictione improborum nos libera. *R. Amen*. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 212.

Redemptor humani generis, Domine Deus bellator & fortis; qui torcular, in quo calcator es, conculare dignosceris; dum & à morte surgis; & eos, qui te persecuti sunt, corruentes, infirmantes ostendis: praebe nobis in tuis passionibus & hilariter amarescere, & opulentiùs conlaetari: ut, dum infideles perfidia cruciat, fideles conversio ab iniquitate absolvat. *R. Amen*. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 235.

Deus probator juste, qui revelatam tibi causam Filii tui, passionis utique suae injuriam, in infidelibus puniturus agnoscis; videamus, quae sumus, ultionem de inimicis ejus: ita ut aut resipiscentes ab infidelitate ipsi se poenitendo ulciscantur; aut perdurantes in perfidia, per ejus puniantur justitiam, cujus contemnunt misericordiam manifestam. *R. Amen*. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

Cap. II.

16

Canticum Ecclesiastici. Confitebor tibi Domine rex. *usque*. Dabit vobis mercedem vestram in tempore suo.

fol. 387.

De S. Anna.

Domine Jesu Christe laudabilis nimis & magne, te implorantes exquirimus: te quaerentes exposcimus, interventu gloriosae beatae Annae matris Mariae Virginis genitricis tuae: fac nobiscum misericordiam propter nomen tuum: & in quibus à te peccando recessimus, confessione humili maneamus: & pietate, quâ redemisti captivos, & misericordiâ (quâ) adjuvasti oppressos; ipsâ nunc, quae gessimus, dilue; atque in parte dexteræ tuae, quos redemisti statue. *R. Amen*. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

fol. 384.

De S. M. Magdalena.

Ineffabilis bonitatis auctor & Domine, qui beatissimae Mariae Magdalena linguae impletes confessione, & cordis remuneras charitatem: dona nobis ejus meritis, ut tuum confitentes nomen in terris, pacem habeamus in diebus nostris. *R. Amen*. Per misericordiam tuam Deus noster &c.

* Ex Breviar.
Ambros. an-
no 1539. &
1557. ubi
post Cantica
ponitur pro
Matutino
quotidie.

* LAUS ANGELORUM

(sive Hymnus Matutinus.)

Gloria in excelsis Deo: & in terra pax,
hominibus bonae voluntatis.Laudamus te, hymnum dicimus tibi, bene-
dicimus te, adoramus te, glorificamus te,
gratias agimus tibi, propter magnam glo-
riam tuam,Domine Deus Rex caelestis, Deus Pater om-
nipotens,

Jesu Christe, Sancte Spiritus.

Domine Deus Filius Patris.

Agnus Dei qui tollis peccata mundi, suscipe
deprecationem nostram.Qui sedes ad dexteram Patris, miserere no-
bis: miserere nobis: subveni nobis: dirige
nos: conserva nos: munda nos: pacifica
nos: libera nos ab inimicis, a tentationi-
bus,

Exstat huic assimilis hymnus Matutinus in libro VII. Constit. Apostolicarum cap. 48. & in cod. Bibliorum vetustis-
simo Alexandrino, & passim in libris divinorum officiorum Graeci ritus. qui hymnus, ut in Matutino officio diceretur,
praescripserunt S. Athanasius, vel alius quispiam antiquus Pater lib. de Virginitate, & S. Aurelianus Episc. Arelatensis in
regula ad Virgines.

Arriani.

bus, ab haereticis, ab Arrianis, a schismaticis, a barbaris.

Quia tu solus sanctus, tu solus Dominus, tu solus altissimus,

Jesu Christe, in gloria Dei Patris, cum Sancto Spiritu, in saecula saeculorum. Amen.

Per singulos dies benedicimus te: laudamus nomen tuum in aeternum & in saeculum saeculi.

Dignare Domine die isto sine peccatis nos custodire. benedictus es Domine; doce me justificationes tuas.

Vide humilitatem meam & laborem meum: & dimitte omnia peccata mea.

Eruent labia mea hymnum, hymnum Deo nostro.

Vivet anima mea & laudabit te: & judicia tua adjuvabunt me.

Erravi sicut ovis quae perierat: require servum tuum; quia mandata tua non sum oblitus.

Cito anticipet nos misericordia tua Domine: quia pauperes facti sumus nimis. adjuva nos Deus salutaris noster.

Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum, & laudabilis & gloriosus in saecula saeculorum. Amen.

sequitur.

Gloria & honor Deo Patri & Filio & Spiritui Sancto: sicut erat in principio nunc & semper & per omnia saecula saeculorum. Amen.

O R A T I O.

Sacram. Gallicanum Mabillonii pag. 282.

Deus, cui merito & in excelsis & in terra (ab) utriusque loci incolis gloria decantatur; qui pacem tuam, non in malevolis, sed in hominibus bonae voluntatis esse testaris: te orantes laudamus; tibi que agentes gratias, supplicamus: ut qui in te suscipiens mundi peccata, purgata delesti; suscipias ex dono tuo tibi placita; & amputes prava desideria nostra: simulque praesta, ut praesentem diem te protegente sine peccato transigere mereamur. (Quis vivis & regnas cum Deo Patre.)

B E A T I T U D I N E S.

Matth. V. In Psalterio Græco vetustissimo majoribus litteris scripto Bibl. Vatic. n. 341. Cantica & Hymnum Matutinum hæ Beatitudines immediate sequuntur.

Beati pauperes spiritu: quoniam ipsorum est regnum caelorum.

Beati mites: quoniam ipsi possidebunt terram.

Beati qui lugent: quoniam ipsi consolabuntur.

Beati qui esuriunt & sitiunt justitiam: quoniam ipsi saturabuntur.

Beati misericordes: quoniam ipsi misericordiam consequentur.

Beati mundo corde: quoniam ipsi Deum videbunt.

Beati pacifici: quoniam filii Dei vocabuntur. Beati qui persecutionem patiuntur propter justitiam: quoniam ipsorum est regnum caelorum.

Beati estis, cum maledixerint vobis, & persecuti vos fuerint; & dixerint omne malum adversum vos mentientes, propter me:

gaudete & exultate: quoniam merces vestra copiosa est in caelis.

* H Y M N U S I N H O N O R E M

Sanctae Trinitatis.

* Cod. Vatic. 52. 83.

Ex Psalterio Romano.

TE Deum laudamus; te Dominum confitemur; te aeternum Patrem omnis terra veneratur. Tibi omnes Angeli, tibi caeli & universae Potestates, Tibi Cherubim & Seraphim incessabili voce proclamant:

Sanctus, Sanctus, Sanctus Dñus Deus Sabaoth. Pleni sunt caeli & terra majestatis gloriae tuae. Te gloriosus Apostolorum chorus; te Prophetarum laudabilis numerus; te Martyrum candidatus laudat exercitus. Te per orbem terrarum sancta confitetur Ecclesia, Patrem

Cod. vetustissimus Vatic. olim Reginae Svetiae, in quo alii gemini hymni S. Ambrosii, licet sine illius nomine continentur: Incipit hymnus ad Matutina dicendus die Dominico. Cod. Vatic. 5729. Bibliorum S. Hieronymi: Hymnus ad Matutinum diebus Dominicis. Vatic. 84. Hymnus SS. Ambrosii & Augustini. Vatic. 98. Hymnus ad Matutinum diebus Dominicis: quem S. Ambrosius & S. Augustinus condiderunt. Palat. 39. quem S. Augustinus & S. Ambrosius invicem condiderunt. Breviar. Monasticum Vatic. 4928. scriptum circa annum 1166. Ym. S. Abundii. for. leg. Ambrusii. Cod. Basilicae Vatic. n. xi. Ymnum S. Sisebuti. Cod. Palat. 30. in Vatic. Hymnus sanctorum Patrum.

Patrem immensae majestatis,
venerandum tuum verum & unicum Filium,
Sanctum quoque Paraclitum Spiritum.

Tu Rex gloriae Christe:

tu Patris sempiternus es filius:

* Cod. Regi-
nae Suetiae,
suscepisti.

tu ad liberandum * suscepturus hominem,
non horruisti Virginis uterum:

tu devicto mortis aculeo, aperuisti creden-
tibus regna caelorum:

tu ad dexteram Dei sedes in gloria Patris:

judex crederis esse venturus.

* Idem, gloria
munerare.
al. in gloria
numerari.

Te ergo quaesumus; famulis tuis subveni,
quos pretioso sanguine redemisti:

aeternam fac cum Sanctis tuis * gloriam munerari.

Salvum fac populum tuum Domine; & be-
nedic hereditati tuae:

*

* & rege eos: & extolle illos usque in aeternum.

Per singulos dies benedicimus te:

& laudamus nomen tuum in aeternum & in
saeculum saeculi.

Dignare Domine, die isto sine peccato nos
custodire.

Miserere nostri Domine; miserere nostri.

Fiat, Domine, misericordia tua super nos;
sicut speravimus in te.

In te Domine speravi, non confundar in
aeternum.

TE decet laus,
te decet hymnus;

tibi gloria Deo

Patri & Filio

cum Sancto Spiritu

in saecula saeculorum.

Amen.

Sic distingui-
tur in codice
Diaconiae S.
Mariae in via
Lata, & in
cod. Chisiano
ad initium
saeculi XI.

O R A T I O.

Cod. Vatic.
84. & existat
in Sacramen-
to Gelasiano
Sabbato heb.
1. Quadrage-
simae.

DEus, qui nos gloriosis remediis, in terris adhuc positos, jam caelestium rerum facis
esse consortes. tu, quaesumus, in ista, quam vivimus, nos vitam gubernas: ut ad illam,
in qua ipse es, lucem perducas. Per.

* Cod. vetustiss. Vatic. olim Reginae Suetiae. Et rege illos, & extolle illos in saeculum saeculi. Benedictus es Domine
Deus patrum nostrorum: & laudabile & gloriosum nomen tuum in saecula. Dignare Domine die ista sine peccato nos custodi-
re. Miserere nobis Domine, miserere nobis. Explicit.

* H Y M N U S A N G E L O R U M.

Sic distingui-
tur hic hym-
nus in codice
Alexandrin.

GLoria in excelsis Deo:
& in terra pax,
hominibus bonae voluntatis.
Laudamus te,
benedicimus te,
adoramus te,
glorificamus te,
gratias agimus tibi,
propter magnam gloriam tuam,
Domine Deus Rex caelestis
Deus Pater omnipotens,
Domine Fili unigenite
Jesu Christe.
Domine Deus,

agnus Dei,
filius Patris,
qui tollis peccata mundi,
miserere nobis.
Qui tollis peccata mundi,
suscipe deprecationem nostram.
Qui sedes ad dexteram Patris,
miserere nobis.
Quoniam tu solus sanctus,
tu solus Dominus,
tu solus altissimus,
Jesu Christe,
cum Sancto Spiritu,
in gloria Dei Patris. Amen.

O R A T I O.

Sacramenta-
Gallicanum
Mabillonii
pag. 282.

DEus, quem merito & Angeli in caelis, & homines in terra, debito famulatu con-
laudant: cujus sanctum nomen super omne nomen exaltatum fideles exultatione
concelebrant: praesta nobis famulis tuis, effectu tibi bonorum operum propinquare; te-
que vitam simul & voce laudare; tuamque misericordiam rectis actibus impetrare: ut uni-
versus hic populus, qui Angelos tuos aequiparare confitendo, sectari quoque studeat imi-
tando. (Per.)

* Cod. Vatic. 5729. Bibliorum S. Hieronymi. Hymnus S. Ylari. ad Missam. Fortè hic primus hymnum hunc Latinum
fecit, primusque ex Oriente in Occidentem invexit.

* HYMNUS SERAPHICUS.

INCIPIT ORATIO DOMINICA

secundum Mattheum.

Cap. VI.

Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus
Deus Sabaoth.
Pleni sunt caeli & terra gloria tua.
Hosanna in excelsis.
Benedictus Qui venit in nomine Domini.
Hosanna in excelsis.

Pater noster qui es in caelis,
sanctificetur nomen tuum:
adveniat regnum tuum;
fiat voluntas tua sicut in caelo & in terra.
Panem nostrum * quotidianum da nobis ho-

* supersub-
stantialem.

die.
& dimitte nobis debita nostra; sicut & nos di-
mittimus debitoribus nostris.
& ne nos inducas in tentationem:
sed libera nos a malo. Amen.

* HYMNUS GLORIFICATIONIS.

Gloria Patri & Filio & Spiritui Sancto,
sicut erat in principio & nunc & sem-
per & in saecula saeculorum. Amen.

HYMNUS TRISAGIUS.

Secundum Lucam.

Cap. XI.

Hagios ho Theos,
Sanctus Deus:
Hagios ischyros,
Sanctus fortis;
AgiOS athanatos eleison himas.
Sanctus immortalis miserere nobis.

Pater, sanctificetur nomen tuum:
adveniat regnum tuum.
Panem nostrum quotidianum da nobis hodie.
& dimitte nobis peccata nostra: siquidem &
ipsi dimittimus omni debenti nobis.
& ne nos inducas in tentationem.

INCIPIT SYMBOLUM APOSTOLORUM.

Credo in Deum Patrem omnipotentem, creatorem caeli & terrae. Et in Jesum Christum,
Filium ejus unicum, Dominum nostrum: qui conceptus est de Spiritu Sancto, natus ex
Maria Virgine; passus sub Pontio Pilato, crucifixus, mortuus, & sepultus; descendit ad in-
feros; tertia die resurrexit a mortuis; ascendit ad caelos; sedet ad dexteram Dei Patris omni-
potentis: inde venturus est judicare vivos & mortuos. Credo in Spiritum Sanctum. Sanctam
Ecclesiam Catholicam, Sanctorum communionem, remissionem peccatorum, carnis resurrectio-
nem, vitam aeternam. Amen.

SYMBOLUM APUD NICAENAM

trecentorum decem & octo Patrum.

Credimus in unum Deum Patrem omnipotentem, creatorem visibilium & invisibilium. Et
in unum Dominum nostrum Jesum Christum, Filium Dei, natum ex Patre unigenitum,
hoc est, ex substantia Patris, Deum ex Deo, lumen ex lumine, Deum verum ex Deo vero, na-
tum non creatum, unius substantiae cum Patre (quod Graeci dicunt Homousion:) per quem
omnia facta sunt, sive quae in caelo, sive quae in terra: qui propter nos homines & propter no-
stram salutem descendit, & incarnatus est, homo factus est: passus est: & resurrexit tertia die:
ascendit in caelos, sedet ad dexteram Patris; iterum venturus cum gloria judicare vivos & mor-
tuos. Et in Spiritum Sanctum. Eos autem qui dicunt: Erat aliquando, quando non erat: &
Priusquam nasceretur, non erat: & quia ex non exstantibus factus est: aut ex alia substantia,
vel essentia dicunt esse; aut convertibilem aut mutabilem Filium Dei; hos anathematizat Catho-
lica & Apostolica Ecclesia.

SYMBOLUM APUD CONSTANTINOPOLIM

centum quinquaginta Patrum.

Credimus in unum Patrem omnipotentem, visibilium omnium & invisibilium factorem. Et
in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum, natum ex Patre ante
omnia saecula, Deum verum de Deo vero, natum non factum, consubstantialem Patri: per
quem omnia facta sunt, sive quae in caelo, sive quae in terra: qui propter nos homines & sa-
lutem

* Amalarius
de ordine
Antiphonarii
cap. I.

Ex Concilio
Lateranensi
S. Martini
Papae secre-
tario IV.

Ex eodem
Concilio.

lumen nostram descendit e caelo; & incarnatus est de Spiritu Sancto & Maria Virgine, & humanatus est: & crucifixus est pro nobis sub Pontio Pilato: & passus est: sepultus est: & resurrexit tertiâ die: ascendit in caelos: & sedet ad dexteram Patris; iterum venturus cum gloria judicare vivos & mortuos: cujus regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum & vivificantem, ex Patre procedentem, cum Patre & Filio coadorandum & conglorificandum: qui locutus est per sanctos Prophetas. In unam catholicam & Apostolicam Ecclesiam. Confitemur unum Baptisma in remissionem peccatorum. Exspectamus resurrectionem mortuorum, & vitam futuri saeculi. Amen.

SYMBOLUM

quod ad Missarum solemnities cantatur.

Credo in unum Deum Patrem omnipotentem, factorem caeli & terrae, visibilium omnium & invisibilium. Et in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum, & ex Patre natum ante omnia saecula, Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero, genitum non factum, consubstantialem Patri: per quem omnia facta sunt: qui propter nos homines & propter nostram salutem descendit de caelis; & incarnatus est de Spiritu Sancto ex Maria Virgine, & homo factus est: Crucifixus etiam pro nobis, sub Pontio Pilato passus, & sepultus est: & resurrexit tertiâ die secundum Scripturas: & ascendit in caelum; sedet ad dexteram Patris: & iterum venturus est cum gloria judicare vivos & mortuos: cujus regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum & vivificantem; qui ex Patre Filioque procedit; qui cum Patre & Filio simul adoratur & conglorificatur: qui locutus est per Prophetas. Et unam sanctam Catholicam & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum Baptisma in remissionem peccatorum. & expecto resurrectionem mortuorum, & vitam venturi saeculi. Amen.

INCIPIT FIDES CATHOLICA

*S. Athanasii Episcopi. **

Ex Psalterio
Rom. anno
1593.

* Aliqui cod.
addunt, Ale-
xandrinus, vel,
Alexandriae.
cod. Basilica
Vaticana n.
xi. Ab Atha-
nasio edita.

Quicumque vult salvus esse, ante omnia opus est, ut teneat Catholicam Fidem: quam nisi quisque integram inviolatamque servaverit, absque dubio in aeternum peribit.

Fides autem Catholica haec est, ut unum Deum in Trinitate, & Trinitatem in unitate veneremur:

neque confundentes personas, neque substantiam separantes.

alia est enim persona Patris, alia Filii, alia Spiritus Sancti:

sed Patris & Filii & Spiritus Sancti una est Divinitas, aequalis gloria, coaeterna maiestas.

Qualis Pater, talis Filius, talis Spiritus Sanctus.

increated Pater, increatus Filius, increatus Spiritus Sanctus:

immensus Pater, immensus Filius, immensus Spiritus Sanctus:

aeternus Pater, aeternus Filius, aeternus Spiritus Sanctus.

& tamen non tres aeterni, sed unus aeternus. sicut non tres increati, nec tres immensi, sed unus increatus, & unus immensus.

Similiter omnipotens Pater, omnipotens Filius, omnipotens Spiritus Sanctus:

& tamen non tres omnipotentes, sed unus omnipotens.

Ita Deus Pater, Deus Filius, Deus Spiritus Sanctus:

& tamen non tres Dii, sed unus est Deus.

Ita Dominus Pater, Dominus Filius, Dominus Spiritus Sanctus.

& tamen non tres Domini, sed unus est Dominus.

quia sicut singillatim unamquamque personam

Omissis nonnullorum conjecturis ac divinationibus de auctore hujus Symboli; ex longa praescriptione multorum saeculorum, & inscriptionibus veterum codd. diligentius videndum, num hac plenior explicatio Nicanae fidei sit velut Hypomnesticon quoddam sive commonitorium, ad Catholicorum instructionem contra varias haereses, & Graecae & Latinae primò confectum, de iis quae de Trinitate & Incarnatione, tum voce disputata, tum scripto decreta sunt in Concilio Alexandrino sub Juliano Augusto, praesidente S. Athanasio, praesentibusque ex Latinis S. Eusebio Episcopo Vercellensi, ac duobus Diaconis Luciferi Episc. insulae Sardiniae. Certè quae Rufinus Libro X. historiae Eccles. cap. 29. & epistola ipsa ejusdem Concilii apud S. Athanasium episc. ad Antiochenos scribunt, si considerentur attentius, verbatimque expendantur; penè totum Symbolum hocce summatim repraesentare videntur.

nam, Deum ac Dominum confiteri Christianâ veritate compellimur: ita tres Deos aut tres Dominos dicere, Catholicâ religione prohibemur.

Pater à nullo est factus, nec creatus, nec genitus.

Filius à Patre solo est, non factus, nec creatus, sed genitus.

Spiritus Sanctus à Patre & Filio, non factus, nec creatus, nec genitus, sed procedens.

Unus ergo Pater, non tres Patres: unus Filius, non tres Filii: unus Spiritus Sanctus, non tres Spiritus Sancti.

& in hac Trinitate nihil prius aut posterius, nihil majus aut minus: sed totae tres personae coaeternae sibi sunt & coaequales.

ita ut per omnia (sicut jam suprâ dictum est) & unitas in Trinitate, & Trinitas in unitate veneranda sit.

Qui vult ergo salvus esse, ita de Trinitate sentiat.

Sed necessarium est ad aeternam salutem, ut Incarnationem quoque Domini nostri Jesu Christi fideliter credat.

Est ergo Fides recta, ut credamus, & confiteamur, quia Dominus noster Jesus Christus Dei Filius, Deus & homo est.

Deus est, ex substantia Patris ante saecula

genitus: & homo est, ex substantia matris in saeculo natus:

perfectus Deus, perfectus homo ex anima rationali & humana carne subsistens;

aequalis Patri secundum Divinitatem, minor Patre secundum humanitatem.

Qui licet Deus sit & homo, non duo tamen, sed unus est Christus.

unus autem non conversione Divinitatis in carnem, sed assumptione humanitatis in Deum;

unus omnino non confusione substantiae, sed unitate personae:

nam sicut anima rationalis & caro, unus est homo: ita Deus & homo, unus est Christus.

Qui passus est pro salute nostra: descendit ad inferos: tertiâ die resurrexit à mortuis.

ascendit ad caelos: sedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis: inde venturus est judicare vivos & mortuos.

Ad cujus adventum omnes homines resurgere habent cum corporibus suis; & redditori sunt de factis propriis rationem.

& qui bona egerunt, ibunt in vitam aeternam: qui verò mala, in ignem aeternum.

Haec est Fides Catholica; quam nisi quisque fideliter firmiterque crediderit, salvus esse non poterit.

O R A T I O.

Cod. Vatic.
84.

Omnipotens sempiterne Deus, fac orthodoxam Fidem intemeratâ semper cordis credulitate, orisque professione servare; ac congruâ eidem nitidos actione, tuae perenniter claritatis visione laetari. Per Dominum nostrum.

O R A T I O.

Ex antiquis
Psalteriis, te-
ste Ratherio
Episc. Veronen-
si in Itinerario.

Salva nos omnipotens Deus: & per merita & intercessionem sanctae Dei Genitricis Mariae omniumque Sanctorum, esto nobis propitius & clemens: concessâque veniâ peccatorum, da nobis deinceps velle posse & perficere quae tibi placent, & nobis expediunt. Da nobis in tribulatione solatium, in persecutione auxilium, in omni tentatione virtutem. Da nobis de praeteritis veniam, de praesentibus quoque malis emendationem; atque de futuris largiri nobis dignare custodiam. Per.

D E O G R A T I A S.

I N D E X.

Septem Psalmi Poenitentiales.

- I.** *Psalmus* vi. Domine ne in furore tuo arguas me. pag. 165
- II.** *Psalmus* xxxi. Beati quorum remissae sunt iniquitates. 207
- III.** *Psalmus* xxxvii. Domine ne in furore tuo arguas me. 220
- IV.** *Psalmus* l. Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam. 240
- V.** *Psalmus* ci. Domine exaudi orationem meam. 326
- VI.** *Psalmus* cxxxix. De profundis clamavi ad te Domine. 380
- VII.** *Psalmus* cxlii. Domine exaudi orationem meam. 395

Quindecim Psalmi Graduales.

A *Psalmus* cxix. Ad Dominum cum tribularer clamavi, & exaudivit me. pag. 371
usque ad *Psalmum* ipsum cxxxiii. Ecce nunc benedicite Dominum omnes servi Domini. 384

Vinginti Psalmi Alleluiatici.

- I.** *Psalmus* civ. Confitemini Domino; & invocate nomen ejus. pag. 332
- II.** *Psalmus* cv. Confitemini Domino quoniam bonus. 335
- III.** *Psalmus* cvi. Confitemini Domino quoniam bonus. 338
- IV.** *Psalmus* cx. Confitebor tibi Domine in toto corde meo. 345
- V.** *Psalmus* cxl. Beatus vir qui timet Dominum. 346
- VI.** *Psalmus* cxii. Laudate pueri Dominum. 348
- VII.** *Psalmus* cxiii. In exitu Israël de Aegypto. 349
- VIII.** *Psalmus* cxiv. Dilexi quoniam exaudiet Dominus vocem orationis meae. 351
- IX.** *Psalmus* cxv. Credidi propter quod locutus sum. 351
- X.** *Psalmus* cxvi. Laudate Dominum omnes gentes. 353
- XI.** *Psalmus* cxvii. Confitemini Domino quoniam bonus. 353
- XII.** *Psalmus* cxviii. Beati immaculati in via. 355
- XIII.** *Psalmus* cxxxiv. Laudate nomen Domini. 385
- XIV.** *Psalmus* cxxxv. Confitemini Domino quoniam bonus. 386
- XV.** *Psalmus* cxlv. Lauda anima mea Dominum. 400
- XVI.** *Psalmus* cxlvi. Laudate Dominum quoniam bonus est psalmus. 401

- XVII.** *Psalmus* cxlvii. Lauda Jerusalem Dominum. 402
- XVIII.** *Psalmus* cxlviii. Laudate Dominum de caelis. 403
- XIX.** *Psalmus* cxlix. Cantate Domino canticum novum. 404
- XX.** *Psalmus* cl. Laudate Dominum in sanctis ejus. 406
- * *Psalmus Matutinus* lxii. Deus Deus meus ad te de luce vigilo. 260
- * *Psalmus Vespertinus* cxl. Domine clamavi ad te, exaudi me. 393
- Oratio de *Psalmis* III. L. LVI. conjunctis. 407
- † *Psalmus extra numerum* cli. 408
- Canticum Moysi in Exodo.* 410
- Canticum Moysi in Deuteronomio.* 413
- Canticum Debborae & Barac in libro Judicum.* 431
- Canticum Annae matris S. Samuelis.* 418
- Canticum Esaiae Prophetae de Vinea Domini.* 432
- Canticum Esaiae Prophetae. Confitebor tibi Domine.* 420
- Item *Canticum Esaiae Prophetae. Ecce civitas. sive, Urbs fortitudinis.* 434
- Aliud Canticum Esaiae Prophetae: De nocte vigilat. sive, De mane vigilabo.* 434
- Oratio sive Scriptura *Ezechiae Regis Judae.* 421
- Canticum Jonae Prophetae.* 436
- Oratio *Habacuc Prophetae.* 422
- Canticum Judith.* 442
- † Oratio *Manassae Regis Juda.* 444
- Oratio *Hieremiae Prophetae.* 437
- Canticum Azariae in Daniele Propheta.* 438
- Benedictiones trium puerorum.* 426. & 440
- Canticum sanctae Mariae Matris Domini.* 428
- Canticum S. Zachariae patris S. Joannis.* 429
- Canticum S. Simeonis.* 430
- Orationes de aliis XVI. Canticis. 444
- Hymnus Matutinus.* 446
- Beatitudines.* 447
- Hymnus in honorem S. Trinitatis. Te Deum laudamus.* *ibid.*
- Hymnus Angelorum.* 448
- Hymnus Seraphicus.* 449
- Hymnus glorificationis.* *ibid.*
- Hymnus trisagius.* *ibid.*
- Oratio Dominica. *ibid.*
- Symbolum Apostolorum.* *ibid.*
- Symbolum Nicaenum.* *ibid.*
- Symbolum Constantinopolitanum.* *ibid.*
- Symbolum Missae.* 450
- Fides Catholica sancti Athanasi Episcopi.* *ibid.*
- Oratio ex antiquis *Psalteriis.* 451

I N C I P I U N T EXORDIA PSALMORUM.

A

A D Dominum cū tribularer clamavi.	
<i>Psalmus CXIX.</i>	<i>pagina 371</i>
Ad te Domine clamabo . XXVII.	200
Ad te Domine levavi animam meam . XXIV.	195
Ad te levavi oculos . CXXII.	373
Afferte Domino filii . XXVIII.	201
Attendite popule meus . LXXVII.	287
Audite haec omnes gentes . XLVIII.	237

B

B Eati immaculati . CXVIII.	355
Beati omnes qui timent Dominum . CXXVII.	378
Beati quorum remissae . XXXI.	207
Beatus qui intelligit . XL.	225
Beatus vir qui non abiit . I.	157
Beatus vir , qui timet Dominum . CXI.	346
Benedicam Dominum . XXXIII.	211
Benedic anima mea . <i>primus</i> . CII.	328
Benedic anima mea . <i>secundus</i> . CIII.	330
Benedictus Dominus Deus meus . CXLIII.	397
Benedixisti Domine . LXXXIV.	301
Bonum est confiteri . XCI.	314

C

C Aeli enarrant . XVIII.	186
Cantate Domino . <i>primus</i> . XCV.	319
Cantate Domino . <i>secundus</i> . XCVII.	322
Cantate Domino . <i>tertius</i> . CXLIX.	404
Confitebimur tibi . LXXIV.	283
Confitebor tibi . <i>primus</i> . IX.	170
Confitebor tibi . <i>secundus</i> . CX.	345
Confitebor tibi . <i>tertius</i> . CXXXVII.	389
Confitemini Domino & invocate . <i>primus</i> . CIV.	332
Confitemini . <i>secundus</i> . CV.	335
Confitemini . <i>tertius</i> . CVI.	338
Confitemini . <i>quartus</i> . CXVII.	353
Confitemini . <i>quintus</i> . CXXXV.	386
Conserve me . XV.	178
Credidi , propter quod . CXV.	351
Cū invocarem . IV.	162

D

D E profundis . CXXIX.	380
Deus auribus nostris . XLIII.	129

Deus deorum Dominus . XLIX.	239
Deus Deus meus ad te . LXII.	260
Deus Deus meus respice in me . XXI.	190
Deus in adiutorium . LXIX.	273
Deus in nomine tuo . LIII.	247
Deus iudicium tuum . LXXI.	277
Deus laudem meam . CVIII.	342
Deus misereatur . LXVI.	266
Deus noster refugium . XLV.	233
Deus quis similis erit . LXXXII.	298
Deus repulisti nos , & dextruxisti . LIX.	256
Deus stetit in synagoga . LXXXI.	297
Deus venerunt gentes . LXXXVIII.	292
Deus ultionum Dominus . XCIII.	316
Dilexi quoniam exaudiet . CXIV.	351
Diligam te Domine . XVII.	182
Dixi custodiam . XXXVIII.	222
Dixit Dominus . CIX.	344
Dixit iniustus . XXXV.	216
Dixit insipiens . <i>primus</i> . XIII.	176
Dixit insipiens . <i>secundus</i> . LII.	246
Domine clamavi . CXL.	393
Domine Deus meus in te speravi . VII.	167
Domine Deus salutis meae . LXXXVII.	306
Domine Dominus noster . VIII.	168
Domine exaudi orationem . <i>primus</i> . CI.	326
Domine exaudi orationem . <i>secundus</i> . CXLII.	395
Domine in virtute tua . XX.	188
Domine ne in furore . <i>primus</i> . VI.	165
Domine ne in furore . <i>secundus</i> . XXXVII.	220
Domine non est exaltatum . CXXX.	381
Domine probasti . CXXXVIII.	390
Domine quid multiplicati . III.	160
Domine quis habitabit . XVI.	177
Domine refugium factus es nobis . LXXXIX.	311
Domini est terra & plenitudo ejus . XXIII.	194
Dominus illuminatio . XXVI.	198
Dominus regit me . XXII.	193
Dominus regnavit , decorem . XCII.	315
Dominus regnavit , exultet . XCVI.	320
Dominus regnavit , irascatur . XCVIII.	323

E

E Cce nunc benedicite . CXXXIII.	384
Ecce quā bonum . CXXXII.	383
Eripe me de inimicis . LVIII.	254
Eripe me Domine . CXXXIX.	392
Eruclavit cor meum . XLIV.	231
Exaltabo te Deus . CXLIV.	398
Exaltabo te Domine . XXIX.	203
Exaudiat te Dominus . XIX.	187
Exaudi Deus deprecationem . LX.	257

Exau-

Exaudi Deus orationem . <i>primus</i> . LIV.	248
Exaudi Deus orationem . <i>secundus</i> . LXIII.	261
Exaudi Domine iustitiam . XVI.	180
Exspectans expectavi Dominum . XXXIX.	223
Exultate Deo adiutori . LXXX.	295
Exultate iusti in Domino . XXXII.	209
Exsurgat Deus , & dissipentur . LXVII.	267

F

Fundamenta eius in montibus . LXXXVI.	305
---------------------------------------	-----

I

Inclina Domine aurem tuam . LXXXV.	303
In convertendo Dominus . CXXV.	376
In Domino confido . X.	173
In exitu Israël . CXIII.	349
In te Domine speravi . <i>primus</i> . XXX.	205
In te Domine speravi . <i>secundus</i> . LXX.	274
Jubilare Deo . <i>primus</i> . LXV.	264
Jubilare Deo . <i>secundus</i> . XCIX.	324
Judica Domine nocentes . XXXIV.	213
Judica me Deus & discerne causam . XLII.	228
Judica me Domine quoniam ego . XXV.	197

L

Lætatus sum . CXXI.	372
Lauda anima mea . CXLV.	400
Lauda Jerusalem . CXLVII.	402
Laudate Dominum de caelis . CXLVIII.	403
Laudate Dominum in sanctis eius . CL.	406
Laudate Dominum omnes gentes . CXVI.	353
Laudate Dominum , quoniam bonus . CXLVI.	401
Laudate nomen Domini . CXXXIV.	385
Laudate pueri Dominum . CXII.	348
Levavi oculos meos . CXX.	372

M

Magnus Dominus . XLVII.	235
Memento Domine David . CXXXI.	382
Miserere mei Deus , miserere mei . LVI.	251
Miserere mei Deus , quoniam conculcavit . LV.	250
Miserere mei Deus secundum magnam . L.	240
Misericordiam & iudicium cantabo . C.	325
Misericordias Domini . LXXXVIII.	308

N

Nisi Dominus aedificaverit . CXXVI.	377
Nisi quia Dominus . CXXIII.	374
Noli aemulari . XXXVI.	217
Nonne Deo subiecta . LXI.	258
Notus in Judea . LXXV.	284

O

Omnes gentes plaudite manibus . XLVI.	234
---------------------------------------	-----

P

Paratum cor meum . CVII.	340
† Pusillus eram . <i>extra ordinem</i> .	408

Q

Quàm bonus Israël . LXXII.	279
Quàm dilecta tabernacula . LXXXIII.	300
Quare fremuerunt . II.	158
Quemadmodum desiderat cervus . XLI.	227
Qui confidunt in Domino . CXXIV.	375
Quid gloriaris in malitia . LI.	244
Qui habitat in adiutorio . XC.	312
Qui regis Israël . LXXIX.	293

S

Saepe expugnaverunt . CXXVIII.	379
Salvum me fac Deus . LXVIII.	270
Salvum me fac Domine . XI.	174
Si verè utique . LVII.	253
Super flumina Babylonis . CXXXVI.	388

T

Te decet hymnus . LXIV.	262
-------------------------	-----

V

Venite exultemus Domino . XCIV.	318
Verba mea auribus . V.	163
Voce mea ad Dominum clamavi . LXXVI.	285
Voce mea ad Dominum . CXLI.	394
Usquequò Domine oblivisceris . XII.	175
Ut quid Deus repulisti in finem . LXXIII.	281

EXORDIA CANTICORUM.

A

Ego dixi in dimidio .
Exultavit cor meum .421
418**A**ttende caelum .
Audite caeli .pag. 413
ibid.

I

B

Incipite Domino .

442

Benedicite omnia .
Benedictus Domine .
Benedictus es Domine .
Benedictus es Domine .
Benedictus es Domine .426. 440
438
ibid.
440
ibid.

M

Magnificat anima mea .
Memento Domine .428
437

C

N

Nunc dimittis .

430

Cantemus Domino .
Clamavi ad Dominum .
Clamavi de tribulatione .
Confirmatum est cor meum .
Confitebor tibi Domine .410
436
ibid.
418
420

Q

Qui spontè obtulistis .

431

D

R

Recordare Domine .

437

De mane vigilabo .
De nocte vigilat .
Domine audivi . *ibi* : DOMINUS . *mendum* .
Domine omnipotens .434
ibid.
423
444

V

Vinea facta est Dilecto .
Urbs fortitudinis .432
434

E

Ecce civitas .
Ego dixi in altitudine .434
421*Explicit Psalterium Ven. Cardinalis Tomasii .*

EXORDIA CANTICORUM

431
432

A

433

B

M

438
439

M

N

440

N

Q

441

Q

R

442

R

V

443
444

V

E

E
Ego dixi in altitudine
Cae civitas

Explicit Placitum Vae Cardinalis Tomasi

Insignis Epistola E^mi, ac R^mi Principis Dominici Sanct. Rom. Eccl. Presbyteri Cardinalis Passionei, quam dedit ad Abbates, & Visitatores Congregationis Helveto-Benedictinæ, cū ipse Præsul, & Ahrchiepiscopus Ephesus apud Helvetios Nuntium Apostolicum ageret. Præit rarissimæ Editioni secundæ Psalterii Thomasiæ ad usum Monachorum ejusdem Congregationis adornatæ Typis Monasterii Einsidlensis, Anno Domini MDCCXXVII.

*Dominicus Archiepiscopus Ephesus Charissimis in Christo Filiis Abbatibus
& Visitoribus Congregationis Helveto-Benedictinæ
Salutem æternam.*

ETSI ubicumque nobis, licet immeritis, in gerendis S. Apostolicæ Sedis negotiis versari contigit, omnibus planè testatam fecerimus egregiam nostram de præclarissimæ Familiæ vestræ commodis, atque rationibus benemerendi voluntatem, neque ullum unquam erga vos amoris ac benevolentia indicium à nobis desiderari passi sumus; attamen ut nullo non officiorum genere, ne dum vos complecti, verum etiam res vestras augere & confirmare videamur, nonnulla vobis significare decrevimus, quæ maximè conducere putamus Congregationis vestræ incremento; cujus Institutum à Majoribus vestris, post illam temporum acerbicatem, quæ tot Helvetiæ partes à sinu Catholicæ communionis avulsit, fortiter susceptum, & auctoritate Apostolicâ confirmatum, vestris diuturnis curis & laboribus in magnum Religionis præsidium mirificè in dies propagatur; & cū nulla sanè res sit, quæ majoribus egeat consiliis, jure postulare videtur fautorem & socium cogitationum vestrarum Apostolicæ Sedis Legatum; sui enim muneris esse quis ambiget, ea præcipuè loca summâ quâ pollet Auctoritate, fovere, in quibus, tamquam in munitissimis Christianæ militiæ castris, homines fidei lorica induiti bellum gerunt adversus Satanæ, mundi, atque carnis insidias & incitamenta?

Hæc diū multumque animo revolventes eò nos curas omnes intendere debere arbitrati sumus, ut qui monasticam vitam amplectuntur, & in Regulæ tirocinio sese exercent, habeant unde ritè instituantur in obeundo opere Dei, & rectam præcipuè psallendi doctrinam addiscant, cum divinum hoc munus præ cæteris, quibus in arctissimæ vitæ curriculo diu noctuque vacare tenentur intimo cordis affectu ac jugi debeat meditatione persolveri. Hinc Magistri Regula nihil eorum prætermittens, quæ ad altissimum perfectionis gradum assequendum conducere possunt, jure & merito illos adhortatur: *Ita ad psallendum stare, ut mens voci concordet*: Cujus Regulæ gravissima verba veteris novique Testamenti oraculis comprobata, adeò majorum vestrorum animos inflammaverunt, ut nihil in hac vita reliquum sibi facerent, quam hymnis & canticis Dei potentiam & gloriam extollere; ac divinarum laudum modulatione humanum istud & longè miserrimum mulcebant exilium, & positi extra hominum lucem in sylvis, & latebris quò tamquam ad aras, è sæculi fluctibus erepti confugiebant, mirum quantis perfundebantur deliciis; Creatoris enim majestatem laudando, timore corripiebantur, maxima ejus beneficia recensendo, amore desflagrabant; animæ vulneribus medebantur misericordiam expolcendo, & hostium insidiis occurrebant annuntiando justitiam; orientem solem psalmis excipiebant, recedentem prosequiebantur; æternæ illius lucis, quæ interitum nescit, ortum sollicitè deprecantes & alternantibus choris vices cælestis Jerusalem, in qua perpetuum est canticum, referebant in terris. Nihil hic dicimus, quod non illustria omnium sæculorum monumenta nos antea docuerint, at instar omnium apud vos erunt quæ in celeberrimo Luxoviensi Cænobio de laude perenni à Beato Columbano profecta referuntur, qui è Britannicis finibus Christo duce, cum sociis egressus, primus in has horas monasticam vivendi formam invexit, easque Evangelicæ veritatis luce undequaque perfudit.

Cap. XIX.

Sicut verò ratio reddenda esset, undenam tantum antiquorum studium erga Psalterium, unde tot vigiliæ in hac statione excubantium, unde talis tantusque labor, ut illud totum mente perciperent & memoriâ custodirent? Hoc nimirum ex eo peti debet, quod psallebant sapienter, id est, *intelligenter & eruditè*, ut legunt S. Augustinus, & S. Hieronymus: optimè siquidem noverant in libro psalmorum velut in locupletissimo sacrarum Scripturarum thesauro, contineri summum & excellentissimum Religionis nostræ opus, nempe Dei laudem, orationem, Christi Mysteria, gratiæ divitias, Ecclesiæ natalia, iniquorum poenas, & omnibus bonis affluentes, æternumque mansuras Sanctorum delicias. Etenim quis nostrum, tam Deo vacuus, usque adeo res divinas fastidiret, & terrenas amaret, ut psalmorum suavitatem curarum æstus non sedaret & cordis duritiem non deliniret? Quis tam ferreus, tot tantisque Spiritus Sancti gemitibus invitatus ad veniam, compunctionis lacrymas cohiberet?

Vobis ergo nihil omninò mirum videbitur antiquos Patres strenuè una die hoc munus implevisse, quod modo per hebdomadam, & utinam non oscitanter, persolvimus. Quæ Regulæ verba de totius Psalterii recitatione non tam vobis, quam nobis ac Clericis omnibus animo penitus infigi vehementissimè optaremus; facili enim negotio tunc in divinis laudibus persolvendis incenderemur

Cap. XVIII.

In Epist. ad Ephesios c. 5. v. 19.

In Psalm. XVIII.

In Proemio enarrationis

Psalm. CXVIII.

In Psalm. XVIII.

In Psalm. XXX.

In Serm. de quadam psallendi consuetudine in die Epiphaniae.

amore, si (monente Apostolo) loquentes nobismet ipsis in psalmis, hymnis, & canticis psallere-
mus Domino Spiritu & mente: sed veremur maximè, ne plerique nostrum cantent veluti merula,
psittaci, corvi, pica, & hujusmodi volucres; ut non minus festivè, quam verè, & pro more
sapienter, plebem suam Hipponensem Augustinus arguebat; cujus saluti & rectæ institutioni
sollicitus excubans amantissimus Pater totus desudabat in psalmorum explanatione, ne Con-
ventus (inquit) Ecclesiastici, in quibus recitabantur, eorum intelligentia fraudarentur: illud ad-
dens: scienter cantare naturæ hominum divina voluntate concessum esse; unde ut canentium mentes
permoveret, & in ipsorum animis pios erga Deum excitaret affectus, qui psalmorum verbis
responderent, & intimam eorum vim assequerentur, ita paternè eos admonebat: Si orat psal-
mus, orate; si gemit, gemite; & si gratulatur, gaudete; & si sperat, sperate; & si timet, time-
te: qui enim non attendit, quid in ipsis verbis intelligi debeat, aures ejus accipiunt transitorium cibum,
sed ad animam ejus non pervenit verbum Dei; quam affectuum veritatem, virtutes psalmorum ap-
pellabat; neque aptius potuisse eorum naturam definiri, ii omnes uno ore consentient, qui
ejus Sanctissimi Patris enarrationes ad populum habitas perlustrabunt, in quibus hanc ipsi ratio-
nem propositam fuisse animadvertent, ut omnia ibi referret, quæ in alendo Christi grege, &
ad vitam sanctè pièque formandam opportuniore videbantur, nunc temporum vitia exagitando,
modò disciplinam morum ad æternam scripturæ regulam retrahendo.

Minimè tamen ignoramus, recentioribus nonnullis uni litteræ semper addictis, minus pro-
bari sensus morales & allegoricos, eosque tamquam piorum hominum excogitationes in con-
cionis argumentum effictas ab iis repudiari; sed hujusmodi interpretandi modum minus for-
tasse insectarentur, si diligentius attenderent, veteres Ecclesiæ Patres, & quidem illos Epi-
scopali præditos dignitate, quibus scilicet erudiendæ plebis onus incumberebat, omnem curam
& operam maximè contulisse ad explicandam morum doctrinam psalmis comprehensam; &
eo sapius illos in hoc argumento versatos fuisse, quo frequentior erat psalmorum usus, sive
publicus, sive privatus; nemo enim nescit, qui antiquos Ecclesiæ ritus callet, plebem Chri-
stianam in solemni divini Sacrificii celebratione, præeunte in Ambone Lectore, totos olim
psalmos recitasse, qui cum inde facilius præ cæteris Scripturæ libris memoriæ mandarentur,
ne nuda tantum verba, quæ ad medenda animæ vulnera parum profuissent, psallentium men-
tibus inhærent, modo sensus morales, modo allegorici ab Ecclesiasticis tractatoribus ex-
promebantur, ut Christifideles ea recolendo, quæ sub veteri Lege in nube contigerant, aper-
te collegerent in nova, omnia jam pridem summa Dei bonitate ad suam ipsorum doctrinam
scripta fuisse.

Quantam verò vim haberent in psalmis enucleandis hujusmodi ad populum enarrationes,
cujus saluti unicè consulebatur, etsi innumera, dum vobis hæc scribimus, occurrant exempla,
minimè prætereundum est illud S. Fulgentii Ruspensis Episcopi adeò rei nostræ consonum,
qui (teste Ferrando Diacono in ejus vita) B. Augustini exponentis tricesimum sextum Psalmum
lectione commonitus, edere suum statuit votum, & monasticum Institutum amplexus,
sæculo renuntiavit.

Hæc tamen non ita accipi volumus, ut illa explanandi ratione rejecta, quam veteres Theo-
logi historicam appellabant, & nos vulgò litteralem vocamus, moralem alteram & allegori-
cam medendis animarum vulneribus maximè accomodatam, tantum adhibeamus: immò verò
illud intelligendi genus prius assequi debemus, quod ab apertiore orationis argumento non
recedit, & simplicem ac usitatam verborum significationem & vim nobis exhibet; nam qui
fieri posset, ut ad abditam in verbis sapientiam penetraremus, nisi nobis vulgaris intelligendi
ratio pateret? Ob hanc maximè causam, ut rudioribus facilis aperiretur via ad psalmos
intelligendos, eosque piè sanctèque recitandos, brevissimam explanationem, & quodammodo
grammaticam exaravit immortalis memoriæ vir Josephus Maria Thomasius, doctrinæ præ-
stantiâ, morum sanctimoniâ, & austerissimâ vivendi normâ clarissimus & spectatissimus,
qui summo genere natus, adolescens adhuc jure prioris ætatis abdicato, humanisque re-
bus valere jussis, Clericorum Regularium Institutum amplexus est, & totum se in veteres
chartas, sacrasque litteras abdens ex uberrimis Patrum fontibus, & ex venerandæ Antiqui-
tatis manuscriptis codicibus, studia, vigilias, elucubrationesque suas in proximi utilitatem,
& in Ecclesiæ præsidium derivavit, donec tandem ob profundam christianamque animi de-
missionem, sibi uni invisus, omnibus verò propter admirabilem incredibiliū virtutum fa-
mam, undequaque probatus, secundi Ordinis post Pontificem in Romana Ecclesia à Clemen-
te XI. Presbyter renunciatus, dignitatem, quam nonnisi indictâ contumaciæ poenâ, invitus
suscepit, brevi mensium spatio in perniciem sæculi nostri cum beatissima morte commutavit,
quam nos mortem omnibus bonis acerbam, & universæ Ecclesiæ luctuosissimam, quoties
consideramus, (id autem fit ferè quotidie) toties iram in nos Dei optimi maximi perhor-
rescimus.

Hæc breviter perstrinximus, ne cui vestrum mirum videatur post tot egregios summorum
virorum in psalterium labores, hanc nos vobis explanationem de meliori nota commendare:
Thomasius quippe in scientia Sanctorum optimè versatus, idemque græcè & hebraicè do-
ctissimus, ne psallentium mentibus, quas Spiritu Sancto impleri vehementer optabat, negotium
facefferent tropi atque figuræ tum orationis tum verborum, in eo totus incubuit, ut Idiotismi,
sive proprietates peculiæ linguæ græcæ, vel hebraicæ apertis usitatisque vocabulis & lo-
cutionibus latinis redderentur, & vis sub schemate, vel Idiotismo latens, remotis involu-
cris ac integumentis illicò conspiceretur; in quo sanè cum nullus ipsi brevis explanator oc-
curreret, qui votis suis responderet, hoc solus abundè præstitit stylo simplici & vel hebetio-
ribus

ribus ingeniis accommodato, additis, ubi opus erat, historici veteris Testamenti narrationibus, ad quas sæpe refertur intentio Psalmistæ.

Hanc igitur vobis editionem tamquam pignus amoris nostri mittere decrevimus, non aliâ planè ratione, quàm quòd nobis vix quidquam magis conducere videatur optimæ Monachorum Institutioni, qui nullo labore psallendi intelligentiam ex hoc opere sibi comparabunt, & præstò illis erit, undè difficultates, quibus impediri possunt, facilè expediant, quò demum flagrantius orent, & in opere Dei alacrius perseverent. Hæc litteralis explanatio attentè percepta & memoriæ diligenter commendata, inanes sonos & vacuas voces præterfluere non finet, sed ipsorum cordibus illabens Spiritus, qui habet omnem vocis scientiam, mira suavitate eo afficiet, amplissimos variorum sensum sinus aperiet, & abditos misteriorum fontes referabit; nam parum prodesset, Filii charissimi, extorris populi juxta flumina Babylonis durissimas vices deslere, & antiquas Sedes repetentis lætitiæ hymnis excipere, nisi tunc nobis imago succurreret vitæ hujus longè amarissimæ, in qua à Patria cælesti exulamur, & animo non perciperemus ingens illud æternumque gaudium nobis propositum, cum ad ejus felicissimos fines perveniremus. Parum Davidis patientiam, calamitates, pericula, gemitus, angores & metus commemorare, si minus vulnera nostra sanare possent quæ ille adhibuit remedia, & si, quod ipse lacrymis, jejuniis, & precibus iter ad Deum tam latè nobis aperuit, aliò converteremur. Frustra ejus Regnum, licet hostium multitudine ac potentiâ oppugnatum perpetuum fore profiteremur, nisi hanc Imperii æternitatem extenderemus ad Christum, contraquem Reges terræ irritò fremuerunt conatu, nec in illos dominaretur; & si excidium Templi, divinæ legis violatio, bonorum calamitates, & impiorum pax ac prosperitas terrent, & (quod maximè debent) nos commovent, quo tandem animo hæc tam occultissima Dei judicia excipiemus? Hærebimusne tantùm Prophetæ dictis, qui populares suos insolentiâ inimicorum lassatos ac metu fractos ad præsidium divinæ Providentiæ, quæ vindictam retribuit ni tempore, nutantes erexit, nec oculos convertemus ad omnium ætatum peccatores & impios, quorum superbia licet semper ascendat, semper etiam mortis æternæ poena multabitur? Cum ergo tot tantisque doctrinis Liber Psalmorum redundet, danda opera est, ut qui assidui in diurnis laudibus versantur, habeant unde tantam affectuum ubertatem affluentius hauriant, quod ipsis benè feliciterque eveniet, si communibus Congregationis vestræ sumptibus, & maximâ, quâ poterit diligentia, iterum typis hæc nunquam satis laudata Editio & Pontificiis oraculis comprobata committatur, caveatisque imposterum auctoritate vestra, ut hujus exemplar singulis, qui militiæ vestræ dant nomen, suppeditetur, nec facilè ab eorum manibus illud excidere patiamini. Pluribus rem agere supervacaneum est, cum ad procurandam eorum utilitatem ardentem erectosque minimè hortatione nostrâ vos indigere cognoscamus, & sponte vestrâ alacrius effectum iri brevi confidimus, quod modo, ne ut muneris nostri Apostolici minus memores aliquando apud Deum postulemur, paternè vobis suademus.

Cæterum, ut egregiæ venerabilis Thomasi voluntati, nobis pro benevolo, quo semper fuit in nos animo, jampridem benè perspectæ, morem geramus, in lucem iterum producendam extimavimus insignem commentationem, & inventu difficillimam, quam de rectè instituendis Theologicis studiis publico bono conscripsit, & qua vir doctissimus jam penè intermortuam in quorundam animis, & ab antiquorum semitis inclinatam veram hujusmodi studiorum rationem excitare curavit gravissimo Josephi vestri Cardinalis de Aguirre testimonio confirmatus quem cum manibus pedibusque in eandem ire sententiam lætus non semel audisset, & alio se prorsus modo, si repuerasceret, studia instituturum, in animum induxit suum litteris mandare, quæ in evolvendis diurnâ nocturnâque manu veterum Patrum scriptis diu animo agitaverat, & assidua meditatione complexus erat, & quâ erat præditus humilitate, cum ipse præ cæteris tanto operi, quod designaverat, planè sufficeret, alterum Ordinis vestri lumen Joannem Mabillonium, qui cum arcia ipsi intercedebat morum atque studiorum conjunctio, obsecravit ut illud abolveret, quod tamen Mabillonius, in conscribendis Annalibus tunc temporis occupatissimus, præstare non potuit, quamquam nos (Parisiis per eam tempestatem agentes) magnos ipsi stimulos addere non prætermisimus; Thomasi tamen animum non abiecit, sed dies noctesque Ecclesiæ commodis excubans, manum ipse operi admovit; at vix tertio volumine vulgato eum dignitatis, ad quam fuerat evectus, publica munera illud intermittere coegerunt; cujus quidem nullum inde fructum capere potuissimus, nisi (edito prius hoc specimine, quod vobis dono mittimus) ad allequendum totius operis propositum facilem nobis viam patefecisset: immò ne hoc loco reticeamus, quæ ipsi in hujusmodi studiis rectè inchoandis mens erat, Cardinalis Hadriani opusculum de vera Philosophia ex quatuor Ecclesiæ Doctoribus conscriptum impensè laudabat, quod si à pulvere, situque multo, ubi temporum iniquitate modo jacet, aliquando (quod maximè optabat) in lucem revocaretur, sperabat fore, ut esset tutus quidam veluti aditus ad Theologiæ sacrarium, fontesque cæteros divinarum litterarum penitissimos recludendos, id quod omnes facilè intelligent, qui Thomasi consilio adducti, hunc libellum planè egregium ad usus suos adjungent; in eo quippe Auctor ex purissimis illis summorum virorum commentariis mira quadam solertia depromptis & connexis inter se, aptatisque sententiis nobis perspicuè constituit, quænam sit vera & princeps Philosophia, quinam humanæ rationis fines, quæ leges, & qui tandem Christianorum discendi & studendi modus; quod utinam iter aggrederentur ii omnes, qui effectis ad ingenii libidinem quæstionibus, *Ecclesiasticam simplicitatem* (ut S. Hieronymi verbis utamur) *inter Philosophorum spineta concludunt*.

In Prolog. Regule,
Regulæ cap. ult.

Date interim operam, Filii Carissimi, ut qui sæculo abdicato, curæ vestræ informandos se tradunt, optimis instituuntur disciplinis, quarum summam frustra alibi quærent, quàm in addiscenda divinæ legis scientia, ad quam toti se debent referre: tunc observentur ora loquentium iniqua, & palam traducentium eos, quos per summam injuriam, ideò putant mundo valedixisse, ut ab eo omnium oculis remoti, & in monasteriorum angulis delitescerent, facilius indulgeant otio & tempori. Satis exemplorum vobis præbuerunt præclarissima à Majoribus vestris rerum gestarum monumenta, quorum memoria tunc nobis repetenda foret, cum laudatissimi mores vestri eorum sanctimoniam minus exprimerent; sed de vestra pietate confidimus, ut quidquid magnum, quidquid amplum ad Monasticæ disciplinæ incrementum conferre poterit, id à vobis pari animi magnitudine repræsentabitur. Scitis, Ecclesiam Dei sibi semper viros fortes, & metu vacuos poposcisse, quorum ope magis indigere in hoc indulgentissimo sæculo nemo non videt; cum universum terrarum orbem adeo publica iniquitas pervaserit, ut Christi oraculis moniti multorum charitate refrigescere ex omnibus mundi plagis jam spectare possimus adventantem diem iræ, quem nimium diu patiens Deus in sinu misericordiæ continuit. Levate ergo capita vestra, intendite oculos in legem digito Dei vobis perscriptam: & liceat nobis, dum Epistolam absolvimus, commemorare novissima verba Sanctissimi Patris vestri, qui in antiquorum exemplis tota mente defixus, aliquid de veteris disciplinæ rigore sibi remisisse videbatur, quum suis, posterisque eorum *nihil asperum, & nihil grave* constitueret; nam Patrum collationes, vitam, & Intuita animo repetens, ita conscribendæ Regulæ finem faciens testatus est -- *nobis desidiis & male viventibus atque negligentibus rubor confusionis est*.

Hæc si pro pietate vestra, quam dignis laudibus nunquam satis commendabimus, accuratius consideraveritis, id evincetis, ut quemadmodum sapientissimum Legislatorem ad convellendam discipulorum desidiam, & acuendos inflammandosque eorum animos impulit admirabilis Antiquorum austeritas, sic vos moveat ad asserenda Regulæ jura nimia Recentiorum quorundam indulgentia; quod facilius, etiam præstabitis si in eam statim cogitationem vos adduxeritis, mirum nempe & incredibile videri, desidiam notam illis eo tempore inustam fuisse, qui ne à recto tramite deflecterent pro virili contendebant, cum ætate nostra tot simulationum involucris humanæ naturæ imbecillitatem prætexendo, id unum fortasse à multis efficitur (quod dictum horrendum est) ut, Majorum exemplis æterna nocte sepultis, hæc minima inchoationis Regula absque ullo confusionis rubore negligatur.

Opto vos, filii charissimi, semper in Domino proficere, bene valere, & nostri meminisse in orationibus vestris. Datum Altorffii Helvetiorum, Idibus Augusti MDCCXXVII.

VENERABILIS VIRI

JOSEPHI MARIÆ CARD. THOMASII

De privato Ecclesiasticorum Officiorum
Breviario extra Chorum.

Mar. XIII. 35.
Luc. XVIII. 1.
XXI. 36.

Vid. S. Cyprianum
in ep. 1. ad 66.

Num. VIII. 18.

I. Timoth. II. 1.

Matth. VII. 21.

I. Tim. III. 13.

ETSI Christiani omnes juxta Christi Domini mandata orare semper debeant sine intermissione; Sacerdotes tamen, & Clerici tanto id crebrius ac studiosius præ cæteris facere debent, quanto peculiarius ex reliquo Christiano populo vocati sunt in sortem Domini, ut illi in Sanctuario deserviant, ac pro universo populo Christiano jugiter orent, instar Levitarum veteris Testamenti, de quibus Dominus per Moysem dixit: *Tuli Levitas præ cunctis primogenitis filiorum Israel, tradidique eos dono Aaron, & filiis ejus de medio populi, ut SERVIANT MIHI in Tabernaculo Fæderis, ET ORENT PRO EIS*. Hinc Apostolus Timotheum, quem Ephesiorum ordinaverat Episcopum, de Sacerdotali, & Ecclesiastica instruens disciplina, *Obsecro*, inquit, *primum omnium fieri obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones pro omnibus hominibus*. Et meritò sane, ut qui peccata populi comedunt, hoc est, fructus & dona à fidelibus oblata pro remissione peccatorum suorum; & ipsi vicissim pro eis orent, eosque in lege Domini instruant, docentes eos servare quæcumque Dominus mandavit nobis; quia non omnis, qui Christianus est, & Christo dicet: *Domine Domine*, intrabit in Regnum cælorum; sed qui fecerit voluntatem Patris ejus, ipse intrabit in Regnum cælorum. Quæ Dei voluntas cum in Legalibus, Prophetis, Evangelicis, & Apostolicis Scripturis innotescat, earum lectioni incumbere Clericis necesse est, ut cognoscant quæ Deus jubet & prohibet, & quæ sit via quæ ducit ad vitam, & quæ ducit ad perditionem. Unde Apostolus Paulus Timotheo Episcopo hoc maximè munus inculcat, scribens = *Attende LECTIONI, EXHORTATIONI, & DOCTRINÆ*, *Hæc meditare; in his esto: ut profectus tuus manifestus sit omnibus: Attende TIBI, & DOCTRINÆ: insta in illis. Hoc enim faciens, & te ipsum salvum facies, & eos qui te audiunt*.

Ex duplici hoc Clericorum munere orandi scilicet omni tempore non tantum pro se, sed & pro aliis, ac docendi semetipsos & alios, Ecclesiasticum nocturnum ac diurnum, certis-
que

que noctis & diei horis assignatum fluxit officium ; quo saltem utrique muneri utcumque satisfaceret . Constat namque Canonicum Officium ex obsecrationibus , orationibus , postulationibus , gratiarum actionibus , ac lectionibus divinæ Scripturæ , ex quibus Psalmi fermè omnes ad quatuor illa Capita , *Obsecrationes* nempe , *Orationes* , *Postulationes* , & *gratiarum Actiones* revocantur , ut testantur Eusebius Cæsariensis Episcopus in *psalm. 24.* , & S. Athanasius in Ep. ad Marcellinum . Ob quam causam tam frequens fuit olim Psalmus in ore Christianorum , ut *vox Ecclesiæ* sit appellatus à Beato Ambrosio . Ab exordiis Christianæ fidei ab Apostolis id didicit Ecclesia , Paulo teste cum scribit = *Implemini Spiritu Sancto , loquentes vobis metipsis in Psalmis , hymnis , & canticis spiritualibus ; cantantes , & psallentes in cordibus vestris Domino , & rursus = Verbum Christi habitet in vobis abundanter in omni sapientia , docentes & commonentes vosmetipsos Psalmis , hymnis , & canticis spiritualibus , in gratia cantantes in cordibus vestris Deo .* Est profecto Psalterium commune promptuarium & veluti formularium quoddam orandi , quod explicatius atque diffusius varias pro varietate causarum expromit formas Orationum , quarum postea Christus Dominus compendium tradidit in sua Oratione , quam idcirco *Dominicam* nuncupamus : ut verissimè propterea scripserit Innocentius Papa III. *Inter omnes Orationum species ; post Orationem Dominicam præminet Psalmodia . Si quis speciales Psalmos subtiliter investiget , perfectam in eis orandi formam inveniet ad Divinæ propitiationis gratiam obtinendam .*

S. Ambrosius lib. VI. de Sacramentis cap. 5. num. 25. = *Psalmorum David , licet unus libellus , habens eas virtutes orationis quas , supra diximus , (idest orationes , obsecrationes , postulationes , gratiarum actiones) tamen plerumque & in uno Psalmo omnes istæ orationis partes inveniuntur .*

Hoc Ecclesiasticum Officium à principio nascentis Ecclesiæ convenientibus omnibus fidelibus in unum antelucano maximè , ac vespertino tempore publicè . persolvebatur , additis quibusdam specialibus precationibus pro diversis statibus hominum atque necessitatibus , & pro energumenis , Cathecumenis , poenitentibus &c. quæ monente Diacono , populoque respondente *Kyrie eleison* , moxque orante Antistite , peragebantur ; ut latè habemus in Constitutionibus , quæ dicuntur Apostolicæ , & nobis disciplinam exhibent trium priorum sæculorum Ecclesiæ Christianæ . Ejusmodi Ecclesiastico Officio paulatim alia quoque adjecta sunt Sæculo IV. , & V. hymni videlicet à Scriptoribus Ecclesiasticis confecti , antiphonæ , ac responsoria ; quin et ipsamet Psalmodia , quæ primis Sæculis *Responsorio cantu* , ut dicebant , hoc est cantore præcinente versiculos , & populo eisdem repetente in usu fuerat , variè usurpari coepit , vel alternantibus psallentium choris , vel cunctis una voce cantantibus , vel uno solo Psalmum totum canente ; quæ omnia ad minuendum populi laborem , tediumque vitandum , & ad excitandam hac varietate attentionem animi , ac repellendas evagationes mentis piè sanctèque introducta sunt , ut indicat S. Augustinus , & apertè docet S. Basilii Magnus = *Ut ilis etiam , ait ipse , meo quidem judicio hæc in orationibus & psalmorum decantationibus , quæ certis temporibus fiunt , diversitas est , atque varietas , ob eam causam , quod in perpetua similitudine , animo nescio quomodo satietas plerumque oboritur atque fastidium , eaque re aliud agens ad futiles cogitationes aberrat : in vicissitudine autem varietateque cum Psalmodia , tum singularum horarum rationis , & studium ipsum renovatur , & attentio instauratur .*

Cæterum , cum Ecclesiasticum Officium aliqua de causa non dicebatur publicè , sed privatim , tunc ex folis constabat Psalmis , Lectionibus , & Orationibus , precationibus scilicet brevibus cum gehuflexione , quales sunt ; quas *jaculatorias* solemus nuncupare , & Oratione Dominica præcipuè . De primis tribus Sæculis res in aperto est ex Constitutionibus Apostolicis ; inquit enim de Christianis = *Quod si neque in Domo , neque in Ecclesia congregari possunt (propter infideles scilicet) UNUSQUISQUE APUD SE PSALLAT , LEGAT , ORET , vel duo , aut tres simul .*

De proximis subsecutis Sæculis idem ostenditur ex Libro S. Athanasii , vel saltem vetusti Patris de *Virginitate* , & ex pluribus Epistolis S. Hieronymi , quibus ad Psalmos , & Sacra Scripturæ lectionem hortatur , ut statutis Canonicis horis persolvantur .

Sæculo VII. vel VIII. in cap. 5. quæ ipsis &c. dist. 38. quod Correctores Romani dicunt reperiri apud Bedam , licet S. Augustino illud adscribat Gratianus , inter Libros Sacerdotum nulla fit mentio pro Ecclesiastico Officio privato , nisi Psalterii tantummodo ; cum reliqui Libri , ad Missam , & publicum potius pertineant Officium . Ad Sæculum usque VIII. Responsorialia , & Antiphonaria , cum Missæ , tum publici Officii separatim in propriis Codicibus scripta circumferebantur , non permixta cum Psalmis , & Lectionibus , quemadmodum hodiè continentur in Breviariis ; ut colligitur ex illius ætatis Scriptoribus Ecclesiasticis : quinimmo tam rara tunc erant hujusmodi Antiphonaria , ut Gregorius Papa III. nec unum habuerit Antiphonarium , quod mitteret Ludovico Imperatori , illud ab Urbe petenti , Amalario teste in Prologo Libri de ordine Antiphonarii . Qui igitur fieri poterat ut singuli Sacerdotes & Clerici tunc temporis haberent Antiphonaria , ac Responsorialia nocturna atque diurna , quæ , uti diximus , separatim Codicibus eo tempore scribebantur ; cum nec Romanus ipse Pontifex Antiphonarium superfluum habuerit , quod daret Imperatori ? Basilicæ igitur , & Ecclesiæ singulæ suum habebant Antiphonarium ad usum Chori , non quisque Clericorum domi retinebat ad privatum Officium ; cum ad hoc ipsum satis esset habere Psalterium , si forte Scripturam Sanctam non haberet ,

Ex his quæ hætenus dicta sunt , apparet Ecclesiasticum Officium privatum , diversum olim fuisse à publico , quod in Ecclesiæ conventu , & Choro cantabatur . Hinc , si videretur

Præfat. in Psalm. num. 9.

Ephef. V. 18.

Coloss. III. 16.

In Proemio Comment. in VII. Psalm. Poenitentiales .

Constitut. lib. VIII. c. 35. & 36.

Eusebius hist. Eccl. lib. II. c. 17.

S. Basilii in Ep. ad Clericos Neo-cæsarienses .

Lib. VIII. Confess. cap. 7. In regulis fufius disput. cap. 37.

Lib. VIII. cap. 34.

Amalarius in Prologo Libri de ordine Antiphonarii .

Lib. 1. de Becl. Offi-
ciis c. 7. & 8.

Contuli cum Exem-
plis autogr.

S. Benedictus in re-
gula cap. 18.

Theodorus Lector in
Eclogis ex lib. 1.

Regist. Lib. III.
Ep. 45. Lib. VIII.
Ep. 34. Lib. XII.
Ep. 6.

Luc. XXI, 36.
1. Timoth. II. 8.
Cap. VI. 7.

* NOTA.

Institutio hujus
privati Ecclesiasti-
corum Officiorum
Breviarii extra
Chorum licet pia
videatur, nunc
temporis tamen non
expediret.

Comment. de dictis
& factis Alphonfi
Regis lib. II. n. 17.

Homil. XVIII. in
Acta Apostol. in
parte morali &c.

De Officiis publicis
celebrandis a Scho-
laribus in Ecclesia
(Rurali) vide
Cap. Presbyter. I.
de celebr. Missar.
De Vespertinis hym-
nis & orationibus
in Oratorio Rurali
solitis cantari a
mulieribus S. Au-
gustin. Lib. XXI.
de Civit. Dei cap. 8.
num. 7.

Ration. divin. offic.
Lib. III. cap. 14.
num. 17.

Ex ant. ejusmodi
exempla in actis
solum Martyrum
praesertim Romano-
rum.
Auct. quast. vet. &

Summo Pontifici, ipsum privatum Officium revocari posset ad pristinam normam, constan-
tem ex Psalmis & Lectionibus Sacrae Scripturae, remotis Antiphonis, & Responsoriis, quae
ut eorundem nomina demonstrant, coetum canentium requirunt. Est enim Antiphona, ut
scribit S. Isidorus, quae duobus Choris alternatim concinentibus cantatur; Responsorium vero
hoc nomine vocatur, quod uno canente, chorus consonando respondeat. Porro, si Officium hoc
privatum à Summo Pontifice reduceretur ad pristinum, commendabile esset non ab antiquitate
solum Ecclesiastica, ut supra est dictum, & à facilitate, & minimo labore ordinandi Of-
ficia quotidiana, verum & à maximis commodis, quae inde resultarent, quorum hic aliqua
indicabuntur.

I. Quia in hoc novo, imò veteri renovato Breviario dicitur semel in hebdomada to-
tum Psalterium, dispositum per ferias hebdomadae; prout antiquitus dispositum est à Romana
Ecclesia, & eodem fermè modo nunc habetur in nostris Breviariis. Cum enim legamus
SS. Patres unoquoque die hoc strenuè implese, quid mirum, si nos tepidi Septimana saltem
integra illud persolvamus? Legimus Gennadium Patriarcham Constantinopolitanum Sae-
culo V. neminem ordinasse in Clero, qui Psalterium non sciret memoriter, & Saeculo VI.
nullus ad Episcopatum admittebatur, qui antea non fuisset assiduus in publici Officii choro,
quod *Opus Dei* appellabant, Psalmosque memoria non teneret, ut ex S. Gregorio Magno
discimus: id quod diù postea ipsemet servavit S. Gregorius PP. III. qui Psalmos omnes
memoria retinebat.

Hoc illorum temporum disciplinae caput pro magno momento erat ob eam causam, ut
nimirum Clerici omni tempore, ut Christus jubet, & in omni loco, ut vult Apostolus, orarent
etiam sine libro, sola recordatione, & memoria Psalmorum, sicque illud implerent, quod scriptum
est in Deuteronomio: *Meditaberis in eis sedens in Domo tua, & ambulans in itinere, dormiens,
atque consurgens.* Ut igitur quantum fieri potest Psalmus sit in ore Clericorum omni tem-
pore, & loco, si non memoriter addiscitur Psalterium, frequentius saltem, idest se-
mel in hebdomada est repetendum, ut de frequentiori usu crescat expeditior promptiorque
orationis affectus.

* II. Utilitas hujusmodi Breviarii privati ex cognitione majori proveniet Sanctarum Scrip-
turarum, quam Sacerdotes, & Clerici inertes, velint nolint, ex obligatione recitandi Of-
ficii consequuntur: in eo namque leguntur Sancta quatuor Evangelia, immo totum novum
Testamentum, Libri Sapientiales integri, & ex reliquo Testamento Veteri praecipuae histo-
riae, creationis Mundi, Diluvii, vocationis Abraham, Moyse, plagarum Aegypti, & exitus
inde Israelis, Josue, Davidis, Templi, & Captivitatis Babilonicae; & ex Prophetis partes
praecipuae ad mores informandos pertinentes = *Absurdum siquidem est* (sunt verba Concilii
Toletani VIII. an. 653.) *eos qui ceteros simpliciores, & Laicos habent docere, quibus & di-
sciplina, & vitae debent esse veluti quoddam speculum, ad alicujus ordinis, vel dignitatis pro-
moveri statum, qui legem Dei ignorant, nec literarum saltem mediocritate sunt insigniti.* Certè
non tam laudabile est Clericos peritos esse in Divinis Scripturis, quam turpe eas ignorare,
illudque negligere, quod Dominus praecepit Josue: *Non recedat volumen legis hujus ab ore
tuo: sed meditaberis in eo diebus, ac noctibus, ut custodias, & facias omnia, quae scripta sunt
in eo: tunc diriges viam tuam, & intelliges eam.* Infiniti laboris esset huc afferre cuncta
quae SS. Patres dixerunt, summo cum studio urgentes hanc Sanctam Lectionem Christianis
omnibus & viris & mulieribus, nedum Clericis. Recentioris temporis doctissimus Author
hanc materiam concludat Aeneas Sylvius, postea Pius Papa II. qui ita scribit = *Pudeat
Italiae Sacerdotes, quos ne semel quidem novam legem constat legisse: apud Taboritas vix mulierculam
invenias, quae de novo Testamento, & veteri respondere nesciat.*

III. Utilitas esset, quod hoc privatum Breviarium posset etiam deservire Oratoriis Con-
fraternitatum Laicorum, & Ecclesiis ruralibus, quae inopes & vacuae à Clericis, qui can-
tare possint Antiphonas, & Responsoria, hac via Divinas laudes haberent saltem diebus
festis, Parocho, & Scholaribus pueris cantantibus Psalmos. Id quod B. Joannes Cryostomus
urgebat, nimirum ut matutina, & vespertina officia in Ecclesiis ruralibus quotidie celebra-
rentur à Presbytero, & Laicis, qui commorabantur in Villis.

Restat ut aliquid hic breviter summamque dicatur de dispositione ejusmodi Bre-
viarii.

Psalmi cum Canticis semper iidem dicuntur, prout dispositi sunt per ferias Hebdomadae,
tantummodo celeberrimis diebus Natalis, Epiphaniae, Paschae &c. exceptis, in quibus ex an-
tiquo more proprii Psalmi recitabuntur.

Oratio Dominica in singulis horis dicitur, ommissis ceteris collectis; id, quod ex anti-
quissimo Ecclesiae ritu Lateranensis Basilica servabat. In Ecclesia Lateranensi, (inquit Duran-
dus), in omnibus horis LOCO ORATIONIS alta voce pronuntiatur Oratio Dominica, quae in
novo Testamento prima Oratio fuit. Nam & in primitiva Ecclesia sic fiebat. Et revera oratio-
nes illae, quas Collectas appellamus, primis Saeculis in usu tantum erant pluribus simul fide-
libus congregatis, quibus tacite orantibus, mox Sacerdos veluti colligens singulorum ora-
tiones, brevem alta voce precem fundebat, quam adstantes confirmabant dicendo, Amen.
Quae Orationes, siue Collectae adeo solis Sacerdotibus reservatae erant, ut nec Diaconis eas
dicere liceret.

Lectiones tres tantum quotidie dicuntur ad nocturnum, desumptae ex Sacra Scriptura,
quarum III. semper erit de S. Evangelio hoc modo.

A prima Dominica Adventus, usque ad Septuagesimam in primis duabus Lectionibus lege-

legetur ex Isaia, & aliis Prophetis, in tertiis Lectionibus Evangelium S. Lucae, itaut totum legatur. Ita tamen, ut si tempus congruum fuerit, usque ad Septuagesimam repetantur ex eodem Evangelio Lectiones illae, quae doctrinam, & instructiones Domini continent. At diebus Natalis, & Epiphaniae propriae Lectiones assignabuntur.

A Septuagesima usque ad Dominicam Palmarum, legetur de Genesi, Exodo, Levitico, Numeris, Deuteronomio, Josue, & Judicibus. In tertiis Lectionibus legetur totum Evangelium S. Marci.

In majori hebdomada, legentur Lamentationes Jeremiae Prophetae, & in ultimo Quadrado Passio Domini secundum quatuor Evangelistas.

In Paschate, inchoabuntur ex antiquissimo ritu Ecclesiae Actus Apostolorum, & Evangelium S. Joannis, & in tertiis Lectionibus per illam hebdomadam legetur de Resurrectione Domini secundum quatuor Evangelistas; itaut per hanc hebdomadam legantur duae Lectiones Evangelicae.

De Actibus Apostolorum sic loquitur S. Augustinus *Serm. 315. num. 1. = Actus Apostolorum, liber est de Canone Scripturarum Ipse liber incipit legi a Dominico Paschae, sicut se consuetudo habet Ecclesiae.* In vetusto Ordine Romano MS. Monasterii S. Galli, de nocte Sancta Paschatis sic habetur: *Prima lectio de Actibus Apostolorum.*

De Evangelio S. Joannis, quod incipiebat legi in Paschate, videndus S. Augustinus in *Serm. 119. 120. & 121. Tomo V.* item Typicum, & libri Liturgici Graecorum. De Evangeliiis item de Resurrectione Domini in hebdomada Paschali agit S. Augustinus in pluribus Sermonibus per eos dies habitis.

Ab octavis Paschae, usque ad octavas Pentecostes, de Actibus Apostolorum, Epistolis Catholicis, & Apocalypsi, & in tertiis Lectionibus Evangelium S. Joannis, quod totum legetur, sicuti & superiores Libri novi Testamenti.

Ab octavis Pentecostes, per tres aut quatuor hebdomadas legetur de Libris Regum, vel Paralipomenon, deinde, usque ad Dominicam XX. vel XXIII. post Pentecosten, prima Lectio erit ex Libris Sapientialibus, de Parabolis scilicet Ecclesiaste, Sapientia, & Ecclesiastico; secunda Lectio de Epistolis S. Pauli, ac tertia de Evangelio Sancti Matthaei: itaut Libri Sapientiales, Epistolae S. Pauli, & Evangelium Sancti Matthaei plene legantur.

A Dominica XXI. vel XXIII. post Pentecosten, usque ad Adventum, quia incertus est numerus Hebdomadarum, in primis duabus Lectionibus legetur de Job, Tobia, Judith, & in tertiis Lectionibus repetentur Lectiones ex Evangelio S. Matthaei, maxime de Sermone Domini in monte, in quo Sermone continetur summa perfectionis Christianae.

Præter Lectiones nocturni Officii, erit & sua Lectio brevior in Vesperis, in quibus, per septem Hebdomadae dies, septem illae Epistolae ex Apocalypsi legentur, quae scriptae sunt jubente Domino Angelis Ecclesiarum Ephesi, Smyrnae, Pergami, Tyatirae, Sardis, Philadelphiae, & Laodiciae, celebrioribus tamen festis habentibus suas proprias Lectiones Vespertinas.

Hæc summam prælibata sunt, quae clariora evadent, cum particulatim Lectiones distributæ fuerint per singulos dies.

Hoc est Votum Congregationi Rituum a V. Thomasio oblatum.

APPENDIX EDITORIS.

* (1) **G**regorius Præsul, meritis & nomine dignus,
Unde genus ducit summum conscendit honorem.
Tradidit hic * tantum Populis, normamque canendi;
Quod Domino laudes referant noctuque dieque.
Hic vitam scribens hominum moresque bonorum,
Isdem gestorum mala non tacuit manifesta.
Omnia sed post hæc, senior plenusque dierum
Transiit ad Dominum felix, feliciter ipse.
Et quid te per plura morer * fastigia lector?
Quod docuit fieri, fecit & ipse prior.
* Erfridus ovans Domino, Petroque dicavit,
Exiguum quod cernis opus, spectator amate.

* (1) Ex Cod. Regio Vaticano signato num. 1709. qui scriptus videtur Sac. VIII.

* lege, cantum.

* Fortè legendum, fastidia.

* En Scripor, qui se prodit.

* (2) **G**regorius Papa in generali Synodo residens dixit: in die Resurrectionis, usque in Sabbatum in Albis, & in die Pentecostes, usque in Sabbatum ejusdem hebdomadae tres Psalmos tantum ad Nocturnos, tresque Lectiones antico more canimus ac legimus. Omnibus diebus aliis, per totum annum, si festivitas est, novem Psalmos, & novem lectiones dicimus. Aliis autem diebus, duodecim Psalmos, & tres lectiones recitamus. In diebus Dominicis, decem & octo Psalmos, excepto die Paschae, & Pentecostes, & novem lectiones celebramus. Illi autem, qui in diebus cotidianis tres Psalmos, & tres lectiones videntur agere, non ex regula Sanctorum Patrum, sed ex fastidio comprobantur facere. Romani autem diverso modo agere coeperunt, maxi-

* (2) Ex Codice Vaticano. 5776. X. Saculi pag. 57.

maximè à tempore quo Teutonicis regimen nostræ Ecclesiæ concessum est . Nos autem , & Ordinem Romanum investigantes , & anticum morem nostræ Ecclesiæ * concessum est , statui-
mus fieri , sicut superius prænotavimus , anticos imitantes Patres .

* Hic Prologus in
Flores Psalmodum
prodit ex Codice
Vatic. sign. num. 34.
cujus pag. 465. &
sequentibus varian-
tes lectiones damus.

* *Incipit Prologus Prudentii Episcopi de
Flores Psalmodum. (a)*

*Codex, opusculum,

CUM quædam nobilis Matrona in Civitatibus , vel Oppidis à pluribus fuisset oppressa , atque ex accidentibus variis tribulationibus (ut plerique noverunt) adisset angustata , nimis-
que tædiis afflicta ; direxit ad me , rogans obnixè , ut aliquid ex laude Psalmodum ad consola-
tionem compassionis suæ brevissimis scriptitarem versiculis . Quod ego , non solum illius condolens
petitioni , verum etiam ad omnes , qui per diversas peragantur Provincias , montesque , ac
valles , necnon & qui per flumina discurrunt Maris , timentes periclitari , ut ait Scriptura :
*periculis in flumine , periculis in mari , periculis in civitate , periculis latronum , periculis in solitudi-
ne , &c.* cupientes eripi , & à Deo gubernatore salvari , hoc * Opusculo parvitas meæ , ve-
luti ex immanissimo prato , summatim breviatimque studui *Psalmodum* carpere *Flores* . Et licet
sint plures , imitantes Sanctorum Patrum exempla , (quod experimento didicimus) qui omni
videlicet die in divinis laudibus totum complent Psalterium ; tamen hi , qui hoc petunt Opus ,
& qui in diversis sunt periculis constituti , nec totum queunt explere Psalterium , etiam nec
Horis valent psallere Canonicis , hos non pigeat in corde & ore revolvì versiculos , remotis cunctis ,
in quibus ex parte Judæorum , vel cæterorum perfidorum , apertissime lucideque patuli manent ver-
siculi , ut Psalmus continet Secundus , vel Tertius , Quintus , Tertius-decimus , Vigésimus-
primus , necnon & Tricesimus-quartus , Tricesimus-quintus , & Tricesimus-sexus , vel , *Quid
gloriaris* , seu Sexagesimus-septimus , Sexagesimus-octavus , & Sexagesimus-nonus , atque , *Deus
laudem meam* , vel cæteri , qui licet in suis sunt congrui sensibus , tamen in his non pertinent
flagitari anxietatibus . Sed , ne quis totum (quod absit) perdat in rebus præoccupatus activis ,
hos , dum vacat , & potest , non tardet orando recitare Psalmodum versiculos . In his , ut
scriptum est , totum pro parte , & partem pro toto , potest , juvante Domino Christo , centum-
quingenta perficere Psalmos ; & , ne immemor sit , ternis , quaternisque Horarum temporibus
septies in die Deo omnipotenti persolvens efficiat laudes ; ut idem Beatus David ait : *Septies in
in die laudem dixi tibi Deus* , & cætera . Sed jam coeptum adgrediar Opus , inferens primum
cum ultimo ita : *Beatus Vir , qui in lege Domini meditatur die ac nocte* , & cujus spiritus in excelsis
laudat Dominum de cœlis ; nam *omnis spiritus laudat Dominum* . Tu autem , hujus negotii uti-
litas receptor , receptrixque , inchoa primum , & ora cum David , ita dicendo : *Deus in adju-
torium meum intende* tribus vicibus , cum *Gloria Patri* : atque deinceps , ut permixtum insertum-
que repereris , ora , recitando ; & Flores cum jubilo fidenter carpe , Davidica Psalmata canen-
do , à primo incipiens Psalmo , ita :

O R A T I O .

UScipere digneris Domine Deus omnipotens hos versiculos consecratos , quos supplex decan-
tare ego cupio in honorem nominis tui , pro me misero indigno peccatore , & pro omnibus
facinoribus meis , sive actis , sive factis , dictis , cogitationibus , iniquis concupiscentiis , sive
omnibus negligentis meis magnis , ac minimis : ut hi versiculi proficiant mihi ad vitam æter-
nam , & ad remissionem omnium peccatorum , & ad spatium benè vivendi , & ad veram &
condignam poenitentiam agendam . Amen .

(a) Primus Codex Regio-Vaticanus 334. decimi Seculi , ex quo hi Flores Psalmodum Prudentii nunc eduntur in lu-
cem , privas nos omni generis , & dignitatis ejus testimonio :
Aliter verò Codex melioris notæ , qui scriptus item videtur
eodem Seculo decimo , quique à nobis summa fide collatus est
ad eam pag. 465. & sequentium , hanc exhibet Præfatio-
nem , ex qua Prudentium Episcopum teno ; quamvis ipsa Epi-
scopalem Sedem suo non exprimat nomine . Scriptor nescio
quis , sed admodum recens , in fronte prioris Codicis senten-
tiam attulit commentitiam ; putavitque , vel Aurelium Pru-
dentium , vel alium S. Hieronymi æqualem Flores conte-
xuisse . Sed hæc opinio nullo modo probari potest ; & Versio
ipsa contrarium probat maximè . Ego Prudentium illu-
stro . Est autem Galindo Episcopus Tricassinus , natione His-
panus ut habetur in Annalibus Bertinianis . Intimus fuit
Hincmaro , à quo etiam consultus in abstrusis Sacra Scri-

ptura locis explicandis , tanquam perspicax Divina scientie
interpres . Invenire mihi datum est etiam in Codice Vaticano
numeralis nota 191. aliud Opus anecdotum ejusdem Pruden-
tii , quod indolem hominis prodit . Titulus ejus hic est —
Hæc Prudentius Episcopus Tricassensis tam de Veteri , quàm
de Novo collegit Testamento , & ad Sacros Ordines properan-
tes memorie commendare præcepit , quæ & Præcepta dicuntur .
In Genesi : dixit Dominus ad Noe &c. Est Florilegium loco-
rum Veteris ac Novi Testamenti , ad imbuendos in fide & mo-
ribus eos , qui ordinandi sunt homines accomodatum , ad in-
star Florum Psalmodum . Hos habet in fine versiculos , qui
etatem Cod. statuunt , ac figunt :

Hludovicus Caesar factus coronante Stephano .
Hac in Sede Papa magno tunc Eusebio Pontifex
Fundamenta renovavit cuncta loci istius ,
Urbis jura sibi subdens Præsul auxilium omnia .

F L O R E S

P S A L M O R U M

* P R U D E N T I I .

*Episc. Thre-
censis.
Ex Codice
Regio-Vati-
cano 334. X.
saeculi.

- I. **D**OMINE (a) Rex altissime, fili Dei vi-
vi, fac me fociare inter viros bea-
tos, qui in lege tua meditantur
die ac nocte.
- II. Et dignum esse cum omnibus, qui con-
fidunt in te.
- III. Tu es (b) enim gloria mea, tu susceptor
meus, tu exalta caput meum, & exaudi
me de Monte sancto tuo; ne timeam in-
fidias malignantium, ac circumdantium
me. Exurge, saluum me fac, quia tu es
salus & benedictio Populorum tuorum.
- IV. Te invoco, exaudi me; & in tribulatione mea
dilata me; (c) Miserere mihi Domine, &
da laetitiam in corde meo, ut in pace va-
leam quiescere constitutus.
- V. Tu es enim Rex meus & Deus meus; in-
tellige clamorem meum, & auribus per-
cipe verba mea. Ad te oro mane & sem-
per, exaudi vocem meam, quia in multi-
tudine misericordiae tuae spero. Deduc
me (d) in iustitia tua, & dirige in con-
spectu tuo viam meam. Laeter cum eis
qui sperant in te: & glorier cum omni-
bus qui diligunt nomen tuum, quoniam
tu benedicis & coronas iustum.
- VI. Domine ne in furore tuo arguas me, ne-
que in ira tua corripas me. (e) Miserere
mihi, quia infirmus sum, & anima mea
turbata est valde. (f) Eripe illam, & sal-
vam eam fac propter misericordiam
tuam.
- VII. Ne, quod absit, leo rugiens rapiat illam,
dum non est (g) qui eam redimat, nec
salvet, nisi tu, qui salvos facis rectos
corde. Tu iustus Iudex, tu fortis, tu
patiens, tu mitis & misericors.
- VIII. Tu mirabilis, & in universa Terra mira-
bile est nomen tuum, Domine Deus no-
ster.
- IX. Te confiteor, te laudo, teque magnifico,
qui sedes super thronum; qui iudicas
orbem terrae in aequitate, & populos in
iustitia. Tu (h) es refugium pauperum, tu
virtus debilium, tu tribulantium ac maerē-
tium consolator. Tu solus laborem & do-
lorem consideras, nec derelinquis quae-
rentes te. Vide humilitatem meam (i)
Domine, & erue me (k) de inimicorum
meorum, ut annuntiem in Jerusalem
laudationes tuas, (l) in portis Syon mise-
rationes tuas; & (m) tu regnas in aeter-
num & in saeculum saeculi; tu desiderium
exaudis pauperum, & deprecationes eo-
rum audit auris tua.
- X. In te enim confido, (n) quia tu es virtus, qui
iustificas, diligis; aequitatemque videt
vultus tuus, & oculi tui (o) super filios
hominum.
- XI. Sed tu Domine salva me, & a generatione
prava, quae in circuitu (p) ambulant, ser-
va me, & custodi in perpetuum.
- XII. Ne obliviscaris me in finem, & ne exal-
tentur inimici mei super me. Respice, &
exaudi me (q) Deus meus: inlumina ocu-
los meos, ne obdormiam in morte: non
praevalcant super me inimici mei, quia in
misericordia tua semper sperabo, atque
in salutare tuo (r) exaltans cantabo; &
qui bona tribuis mihi, psallam altissimo
nomini tuo.
- XIII. In te exultem, & laeter (s) Domine,
in quo exultat Jacob, & Israhel lac-
tatur.
- XIV. Domine fac me * ingredi sine macula; ut
loquendo veritatem, & operando iusti-
tiam, merear habitare (t) in habitaculo
tuo, & requiescere in monte sancto tuo,
ita ut non movear in aeternum.
- XV. Conserva me Domine, quoniam speravi
in te. Tu es Deus meus, & pars here-
ditatis meae: tribue mihi intellectum:
(u) non derelinquas animam meam in in-
ferno; ne, quod absit, videam corruptio-
nem; sed mihi notas fac vias vitae, &
vias iustitiae. (x) Adimplebis me laetitia
N n n & exul-

Variantes lectiones Codicis Vaticani signati num. 84. qui scriptum videtur circa X. saeculum.

(a) Domine Jesu Christe Rex altissime, filius benedicti Patris, fac me fociari. (b) Tu enim es. (c) Miserere mei, & da laetitiam cordi meo. (d) In tuam iustitiam. (e) Miserere mei. (f) Eripe illam; salvam. (g) Qui redimat eam, nec salvet. (h) Es, *deest in Cod.* (i) *Deest*, Domine. (k) De manu inimicorum. (l) Et in por-
tis. (m) *Deest*, et. (n) Quia tu es iustus, & iustitias diligis. (o) Super filios respiciunt hominum. (p) Am-
bulat. (q) Domine Deus meus. (r) Exultans. (s) *Deest*: Domine. (t) In tabernaculo tuo. (u) Nec de-
relinquas. (x) Adimple.

& exultatione spiritali in dextera tua usque in finem.

- xvi. Exaudi me (a) Domine in tua iustitia, intende (b) deprecationem meam, & auribus percipe orationem meam. Inclina aurem tuam, & exaudi verba mea: perfice gressus meos in semitis tuis, ut non moveantur vestigia mea: (c) & qui facis sperantes in te, mirifica misericordias tuas in me: custodi me (d) Domine ut pupillam oculi, ita ut sub umbra alarum tuarum sim protectus, tuoque munimine septus, sanctorumque Angelorum custodia circumdatus. Ut cum apparuerit gloria tua, protegat me dextera tua.
- xvii. Tu fortitudo mea & firmamentum meum: Tu refugium meum & liberator meus; te diligo, (e) & in te spero, qui es cornu salutis meae, & susceptor meus (f) Domine: laudans invoco te, (g) & ab inimicis meis salva me. Tu enim humiles salvas, & oculos superbiorum humilias. Tu accende lucernam meam Domine, (h) & illumina tenebras meas Deus meus. A temptatione (i) enim mea per te merear eripi; quia tu es liberator meus, & susceptor meus Domine, & protector omnium sperantium in te. (k) Disciplinam tuam doce me: perfice gressus meos, ut non infirmentur. praecinge me virtute; (l) supplanta in me gentes in me subtus me, & odientes me disperde; atque ut lutum platearum dele illos. Tu es benedictus Deus meus, & virtus salutis meae. Te confiteor, te magnifico, & nomini tuo (m) psallo, qui facis misericordiam David Christo tuo, & semini ejus usque in saeculum.
- xviii. Timor tuus Domine sanctus permanet semper; judicia enim tua vera, super aurum desiderabiliora, & super mel dulciora: custodientibus illa, retributio multa. Servus namque tuus custodiet (n) illam, Deus. Ab occultis meis munda me, (o) Domine; & ab alienis parce servo tuo, quia tu es adjutor meus, (p) Deus & Redemptor meus.
- xix. Exaudi me, & in die tribulationis protege me. Mitte mihi auxilium de Sancto, & de Syon tuere me. Tribue mihi secundum (q) cor tuum, & omne consilium tuum confirmet. Laeter in salutari tuo, & in

nomine tuo magnificer. Tu enim Rex altissime Christe saluum fac regem, & exaudi me, & populum tuum (r) in die, quando invocaverimus te.

- xx. In virtute namque tua laetatur Rex, & in misericordia tua sperat. (s) Nec moveatur ab inimicis suis; sed dextera tua inveniat & conterat omnes, qui oderunt eum, & resistunt illi. (t) Tu autem exaltare in virtute tua.
- xxi. Deus meus & laus Israhel, in te speraverunt patres nostri, (u) & liberaisti eos: ad te clamaverunt, & salvi facti sunt. (x) Sed ego spero in te, salva me; quia tu es Deus meus & (y) spes mea. Ad defensionem meam conspice, & ex ore leonis libera animam meam. Vota mea reddam in conspectu timentium te, & in medio Ecclesiae laudem te Domine.
- xxii. Tu me rege, & anima mea tibi vivat: quod si ambulavero in medio tribulationis, mecum sis, & misericordia tua (z) me praeveniat modò, & subsequatur omnibus diebus vitae meae.
- xxiii. Tuum est regnum; & tu dominator Gentium. (aa) Tua est terra & plenitudo ejus, tu virtutum & Rex gloriae, Deus Israhel.
- xxiv. In te confido, & ad te Dñe animam meam levo. Tu qui (bb) diligis mansuetos in iudicio, dirige me in veritate tua, & evelle de laqueo pedes meos. Respice in me, & miserere mei; custodi animam meam, & erue me, quoniam semper spero in te.
- xxv. Redime me, & miserere mei, ut in ecclesiis benedicam te Domine rex Israhel.
- xxvi. Tu illuminatio mea, tu salus mea, tu protector meus, Domine. Ne tradas me in manus insurgentium vel tribulantium me; sed exalta caput meum super inimicos meos.
- xxvii. Salva (cc) me, qui salvas gentium nationes:
- xxviii. Et benedicis populo tuo in pace.
- xxix. Suscipe me: ne dilates inimicos meos super me; a descendentibus in lacum salva me, & de inferno erue animam meam, quia in aeternum confitebor tibi.
- xxx. In te spero, & ad te clamo: inclina aurem tuam, & libera me; quoniam tu es protector meus; in manus etenim tuas commendo spiritum meum Deus: a persequentibus me saluum me fac. Viriliter agam, & confortetur cor meum cum omni-

(a) Deest: Domine. (b) Deprecationi meae. (c) Et qui salvos facis. (d) Deest: Domine. (e) In te spero. (f) Deest: Domine. (g) Ab inimicis: *omisso*, et. (h) Et tu illumina. (i) Etenim. (k) Disciplina tua doceat me. (l) Supplanta insurgentes in me subtus me. (m) Psallam. (n) Illa. (o) Deest: Domine. (p) Deest: Deus. (q) Cor meum, & omne consilium meum in bono confirma. (r) In die, qua. (s) Ne moveatur. (t) Tu autem Rex exaltare. (u) Et tu liberaisti eos. (x) Sed & ego. (y) Et spes mea a juventute mea. Ad defensionem meam aspice. (z) Me nunc praeveniat. (aa) Et tua est terra. (bb) Dirigis. (cc) Ne tradas me, Domine, cum peccatoribus; & cum operantibus iniquitatem ne perdas me. Salva me.

omnibus, qui sperant in te Domine.
 xxxi. Sed beatus ille, cuius remissae sunt iniquitates, & cuius tecta sunt peccata, & in cuius (a) spiritus non est dolus; delicta mea tibi agnita sunt, & iniustitiae meae (b) te latere non possunt. Idcirco obsecro, ut eruas me a circumdantibus me; quoniam tu es (c) exaltatio mea. Laeter in te & glorier cum omnibus, quos misericordia tua circumdat, & (d) cum omnibus his, qui recto sunt corde.

xxxii. Te (e) decet laudatio Domine, & in te gaudent omnes iusti; quia (f) rectum verbum tuum, & omnia opera tua misericordia & veritas & iudicium. Verbo tuo caeli firmati sunt, & misericordia tua plena est terra: consilium tuum manet in aeternum; & de praeparato habitaculo tuo respicis (g) super omnes filios hominum sperantium in te. (h) Fiat misericordia tua Domine super me, & super omnes, qui confidunt, & qui sperant in te.

xxxiii. Benedicam te Domine in omni tempore, laus tua in ore meo sit semper. Laudet te anima mea & magnificet: exquiram te; de omnibus tribulationibus meis eripe me: accedam ad te & illuminer. Inmitte (i) Angelos sanctos in circuitu mihi, & erue me. Tu (k) suavis & mitis his, qui invocant te. Inquirentes te non deficient omni bono, nec est inopia timen- tibus te. Oculi tui super iustos, & aures tuae ad preces eorum: his, qui tribulato sunt corde. Tu humiles (l) spiritum salvas; nec derelinquis omnes qui sperant in te.

xxxiv. Tu (m) iudica nocentes me, tu expugna (n) impugnantes, & exurge in adiutorium mihi. Dic animae meae: salus tua ego sum. (o) Anima autem mea exultet in te, (p) & delectetur super salutari tuo (q). Confitebor te in Ecclesia magna, & in populo gravi laudem te. (r) Tu Deus meus & Dominus meus in causa mea.

xxxv. Tu fons vitae, inebrier ab ubertate domus tuae, & a lumine tuo illuminer. Non veniat mihi pes superbiae; * nec manus peccatorum (s) non moveat me. Sed pietas tua mihi succurrat & custodiat; misericordia tua me praeveniat modò, & subsequatur omnibus diebus vitae meae.

xxxvi. Non (t) possunt stare, qui operantur ini-

quitatem, sed (u) arescunt ut foenum, (x) & ut olera herbarum citò (y) decidunt. Ego autem delecter in te, & sim subditus tibi in multitudine pacis. Declinem a malo, & faciam bonum. Os nante meum meditetur sapientiam; & lingua mea rectum loquatur (z) iudicium. Custodi innocentiam meam Domine, qui es salus iustorum, & tribulantium protector. Adjuva me, & libera me; (aa) a peccatoribus scerne me, & salva me cum omnibus, qui sperant in te.

xxxvii. Domine, sit sanitas in carne mea & in anima mea; & sit pax ossibus meis. Ante te est omne desiderium meum, & gemitus meus a te non est absconditus. Obsecro, ut non me derelinquas Deus, nec discedas à me; sed in adiutorium meum intende semper.

xxxviii. Custodi vias meas, (bb) nec derelinquam in lingua mea. Pone custodiam ori meo; & auribus percipe lacrimas meas. Advena enim sum, & peregrinus, sicut omnes patres mei.

xxxix. Tu es expectatio mea, & te sustineo. Educ me (cc) de laqueo miseriae & de luto fecis. Dirige gressus meos; & ne * elongeris à me miserationes tuas. Suscipiat me pietas tua; & sollicitus esto mei, (dd) Deus meus.

xl. In die malà libera me, (ee) vivifica me, & conserva me. Infirmus sum, sana me. Peccavi in te, miserere mei, & resuscita me. Suscipe me, & confirma me in conspectu tuo in aeternum, qui es benedictus Deus a saeculo & in saeculum: (ff) fiat fiat: Gloria Patri.

xli. Nam sicut cervus desiderat aquas, ita anima mea desiderat te (gg) Deum meum. Quare oblitus es mei, (hh) & quare incedo; affligit me inimicus meus. Sed ego spero in te, quoniam adhuc confitebor tibi, salutare vultus mei Deus meus.

xlII. Iudica me (ii) Domine, ab homine iniquo & doloso eripe me. Lux tua & veritas tua me deducant in montem sanctum tuum, & in tabernacula tua, & ad Altare tuum Domine Deus meus.

xlIII. Patres nostri nobis annuntiaverunt, & auribus nostris audivimus opus, quod operatus es in diebus antiquis. Tu es ipse Rex meus & Deus meus, & qui man-

N n n 2

das

(a) Spiritu. (b) Tibi latere. (c) Exaltatio mea. (d) Cum omnibus, qui. (e) Tibi decet laudatio, &. (f) Rectum est verbum. (g) Super filios: *omisso*, omnes. (h) Fiat ergo misericordia. (i) Angelos tuos in. (k) Suavis. (l) Spiritu. (m) Tu iudica Domine nocentes. (n) Impugnantes me. (o) Anima mea. (p) Et delectet. (q) Confitear. (r) Tu es Deus. (s) Moveat: *omisso*, non. (t) Non possint. (u) Arescant. (x) Et velut olera. (y) Decidant. (z) Iudicium tuum. (aa) Et a peccatoribus. (bb) Ne delinquam. (cc) De lacu. (dd) Deus: *omisso*, meus. (ee) Et vivifica me. (ff) Fiat, fiat, fiat: *omisso*, Gloria Patri. (gg) Te: *omisso*, Deum meum. (hh) Et quare tristis incedo: dum affligit. (ii) Deest: Domine.

- das salutem Jacob. Salva me ex affligentibus me. Te laudo tota die, & (a) nomine tuo confiteor in saeculum, & semper. Humiliata est in pulvere anima mea, venter meus adhaesit in terra. Sed tu, Domine, exurge, adjuva me, redime me, & libera me propter nomen tuum.
- XLIV. Eruget cor meum verbum bonum. Tu speciosus prae filiis hominum, & benedictus in aeternum. Sedes tua in saeculum; & virga aequitatis, virga regni tui. Diligis iustitiam, & odis iniquitatem: propterea populi confitebuntur tibi in aeternum & in saeculum saeculi, Domine Deus noster.
- XLV. Tu refugium & virtus, adjutor in tribulationibus, quae invenerunt nos nimis. Tu Dominus virtutum, susceptor noster, Deus Jacob, fortis Israel; (b) miserere mei.
- XLVI. Tibi omnes gentes* plaudent manibus, & exultant in voce jubilationis. Tu terribilis & gloriosus super omnem terram.
- XLVII. Magnus & excelsus & laudabilis valde. tu Deus noster hic & in aeternum rege nos in saecula.
- XLVIII. Audi me Rex altissime Pater, & miserere mei. Os meum loquatur sapientiam, & meditatio cordis mei prudentiam.
- XLIX. Tu Deus deorum, Rex regum, & Dominus (c) dominantium, manifestus venies in iudicio, miserere mei. Tibi* immolem sacrificium laudis, & tibi reddam altissimo vota mea.
- L. Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam; & secundum multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam. Peccavi, & malum coram te feci, miserere mei. Cor mundum crea in me Deus, & spiritum rectum innova in me. Spiritum Sanctum tuum ne auferas a me, & spiritu (d) principalis confirma me. Tu Deus salutis meae, tu labia mea (e) aperi, ut os meum annuntiet laudem tuam.
- LI. Tibi sicut oliva in Domo tua fructificem, Dñe; (f) quia in misericordia tua semper spero, (g) & expecto nomen tuum, quoniam bonum est in conspectu Sanctorum tuorum.
- LII. Tu de Caelo prospicis super filios hominum; & vide, si est intelligens, aut requirens te Dominum Deum nostrum.
- Tu Deus, in quo exultat Jacob, & laetatur Israel; (b) miserere mei.
- LIII. In nomine tuo salvum me fac Deus, & in virtute tua libera me. Exaudi orationem meam, & auribus percipe verba oris mei. Adjuva me, quoniam susceptor es animae meae.
- LIV. Exaudi (i) orationem meam, & ne despicias deprecationem meam. Intende in me, & (k) miserere mei. (l) Vespere, mane, & meridie narrem & annuntiem laudem tuam. Audi orationem meam Domine, (m) quoniam in te spero semper.
- LV. Miserere mei, (n) quia conculcant me inimici mei; (o) quoniam tota die bellant adversum me, & calcaneum meum observant. Sed tu Deus, vita mea, pone lacrimas meas in conspectu tuo. In quacunque die (p) invoco te, exaudi me; quoniam Deus meus es. Eripe animam meam de morte, & pedes meos (q) à lapsu. Reddam laudationes tibi, & placeam coram te in lumine viventium.
- LVI. In te confidit anima mea Deus, & in umbra alarum tuarum spero. Miserere mei; te invoco altissimum (r) Dominum, qui benefacis mihi. Libera me, & da in opprobrium conculcantes me. Paratum cor meum Deus, cantabo & psallam tibi in gentibus. Magnificata est usque ad caelos misericordia tua, (s) veritas tua usque ad Caelos, & super omnem terram gloria tua.
- LVII. Sed tu, qui iustus es, fac me rectam (t) loquere in omnibus iustitiam; & laetari cum his, qui eam iuste diligunt in te.
- LVIII. De inimicis meis eripe me; & ab insurgentibus in me libera me; atque de viris sanguinum salva me. Exurge in occursum meum Deus, & misericordia tua praeveniat me; quia tu es susceptor meus & protector meus in die tribulationis meae.
- LIX. Da mihi auxilium de tribulatione, & misertus esto mei (u) Deus meus. In te faciam virtutem, & tu ad nichilum redige tribulantes me.
- IX. Exaudi orationem meam, & intende voci deprecationis meae. Sis mihi (x) turris fortitudo mea a facie inimici, & fac me habitare in tabernaculo tuo. Timeam nomen tuum Domine; & tibi reddam vota mea de die in diem.
- IXI. Tibi sit subiecta anima mea; tu es enim Deus

(a) Et nomini tuo confitear. (b) Deest; miserere mei. (c) Dominantium; a solis ortu & occasu laudabile nomen tuum. manifestus. (d) Principali. (e) Aperies. (f) Quoniam. (g) Et expectabo. (h) Deest; miserere mei. (i) Exaudi Deus orationem meam, & ne despicias. (k) Miserere mei Domine. (l) Vespere & mane. (m) Quia. (n) Quoniam. (o) Tota die: *omisso*, quoniam. (p) Invocavero. (q) De lapsu, ut reddam. (r) Altissimum Deum. (s) Et usque ad nubes tua veritas &. (t) Loqui. (u) Deus, *omisso*, meus. (x) Turris fortitudinis a facie.

- Deus meus, salvator meus, adjutor meus, spes mea, & patientia mea in aeternum; Et tu reddes unicuique secundum opera sua.
- LXII.** Ad te de luce vigilo Deus, (a) & te sitit anima mea. (b) Labia mea laudant te, (c) in nomine tuo levo manus meas; in matutinis meditor, & meditabor in te. Et in velamento alarum tuarum exultabo, & exulto semper, quia factus es adjutor meus.
- LXIII.** Exaudi me (d) Deus, cum deprecor te; prorege me a conventu malignantium; & a timore inimici (e) eripe animam meam.
- LXIV.** Tibi laus, tibi honor, te decet hymnus in Syon, & tibi (f) reddam votum Jerusalem. Tu es spes (g) omnium finium terrae, & ad te omnis veniet caro. Clamabuntque iusti, & hymnum dicent tibi in saecula.
- LXV.** Tibi (h) jubilat omnis terra, tibi (i) psallit, te adorat, & in te gloriatur. Te adoro, te magnifico, te benedico, qui non * amovis orationem meam & misericordiam tuam à me.
- LXVI.** Benedic me Deus: illumina vultum tuum super me, & miserere mei. Te confiteor, quem (k) omnis confitentur (l) tribus populi, & quem omnes fines metuunt terrae.
- LXVII.** In te epulantur iusti, & delectantur in lactitia; (m) & tu eos habitare facis unanimiter in Domo tua. Tu fac prosperum iter meum Deus salutaris meus; (n) & tu cor firma in me bonum, hoc, quod pro tua misericordia operaris in omnes; & da mihi virtutem, qui das fortitudinem (o) plebis tuae, benedictus Deus.
- LXVIII.** Salva me Deus, & de limo profundi erue me. Tu enim scis insipientiam meam, & delicta mea a te non sunt abscondita. In multitudine misericordiae tuae exaudi me, quoniam tribulor, valde pauper sum, inops, & dolens: salus tua Deus suscipiat me. Te laudo & magnifico, quem caeli & terra laudant, & glorificant semper. (p) Tu salvam fac Syon: & qui diligunt nomen sanctum tuum, habitant in ea.
- LXIX.** In adiutorium meum intende, (q) & adjuvandum me festina. Egens sum: Deus adjuva me, ne moreris.
- LXX.** In te spero, non confundar in aeternum.
- LXXI.** Libera me & eripe me. Inclina aurem tuam, & salva me. Firmamentum meum, & refugium meum tu es Domine Deus meus; & spes mea à juventute mea. Mirabilia tua pronuntiem semper; & usque (r) in senectâ non me derelinquas piissime Pater. Exultent labia mea, cum cantabero tibi; & anima mea, quam redemisti (s) Domine. Sed & lingua mea gaudeat, dum tota die meditatur iustitiam tuam Deus.
- LXXII.** Quam bonus tu Deus his, qui recto sunt corde, & qui inter innocentes manus suas lavant. Tu tene manum (z) dextera mea. In voluntate tua deduc me, & cum gloria suscipe me, Rex altissime Deus. In te pono spem meam, & tibi adhaereo; quia tu es pars mea Deus in aeternum.
- LXXIII.** Quod si irascitur furor tuus, memor esto super oves pascuae tuae, & super congregationem, quam possedisti ab initio. Tu Rex noster ante saecula, (aa) & ante saecula nomen tuum permanet in saeculum. Tuus est dies, & tua est nox, (bb) sol, aurora; & tu operaris salutem in medio terrae. Non tradas, obsecro, bestiis animam meam, & non me obliviscaris in finem.
- LXXIV.** Te confiteor Deus, tuumque (cc) sanctissimum nomen invoco, & annuntio semper. Tu confringis cornua peccatorum, & exaltas caput iustorum.
- LXXV.** Tu in Judea notus, in Israhel (dd) & in omnem terram magnum nomen tuum, & in Syon habitatio tua. Tu terribilis (ee) es mitis, & tu salvas omnes mansuetos terrae. Quis resistet tibi, dum omnis cogitatio hominis confitebitur tibi? Tu (ff) auferes spiritum principum & regum terrae. Miserere mei.
- LXXVI.** Vocem meam audi. Ad te clamo: intende mihi, & exaudi me. (gg) Scio enim, quia non

(a) Et in te sitit. (b) Et labia. (c) Et in nomine. (d) Deest: Deus. (e) Deus eripe. (f) Redditur. (g) Omnium terrae: *omisso*, finium. (h) Jubilet. (i) Psallat. (k) Omnes. (l) Deest: Tribus. (m) Et tu es, qui habitare facis unanimes. (n) Et tu confirma. (o) Plebi. (p) Tu salvam facis. (q) Et ad adjuvandum. (r) In senectam. (s) Deest: Domine. (t) Rectum est, & misericordiae tuae magnae. (u) Calumniatores. (x) Adorant omnes reges, omnesque. (y) Terra repleatur maiestate tua. Amen. fiat, fiat. (z) Dextera meam. (aa) Et ante solem nomen tuum. (bb) Sol & aurora. (cc) Sanctum nomen. (dd) Et in omni terra. (ee) Es, & mitis. (ff) Auferes. (gg) Scio quia: *omisso*, enim.

- non ero deceptus exquirendo te . Quis Deus magnus, sicut tu, qui facis mirabilia? Anticipent oculi mei, ut mediter in nocte vigilas, & (a) in adinventionibus tuis exerceam semper.
- LXXVII. Attendat omnis populus (b) legem meam; & tu inclina aurem tuam ad preces & ad verba oris eorum . Ego autem aperiam in parabolis os meum, loquar propositiones (c) ab initio saeculi . Tu percussisti petram in heremo, & fluxerunt tanquam flumina (d) aquae, torrentesque inundaverunt . Adaquasti populum tuum velut ex gurgitis abyssi, & nec sic in lege tua ambulare voluerunt . Panem caeli dedisti eis, & testimonia tua non costodierunt . (e) Conversi sunt in arcum pravum, & in rem amarissimam . Sed tu, qui elegisti David servum tuum, & (f) sustulisti eum de gregibus ovium, elige me in misericordia tua : pascere me (g) in innocentiam cordis mei, & deduc me in intellectus (h) manuum tuarum Domine Deus, ductor Israhel .
- LXXVIII. Ne memineris iniquitatum (i) mearum: sed anticipent me multae misericordiae tuae, quia pauper factus sum nimis . Adjuva me, & propter gloriam nominis tui libera me, & salva (k) me Deus . Esto propitius peccatis meis Deus . Populus tuus, (l) & oves gregis tuae confitebimur tibi (m) in saeculum; & * annuntiavimus laudem tuam in generatione & generatione .
- LXXIX. Sed tu, qui sedes super Cherubim, & regis Israhel, excita potentiam tuam, & salva nos . Respice (n) de Caelo, & salva & visita nos; quia nomen tuum (o) invocabimus . Ostende faciem tuam, & miserere nostri Deus .
- LXXX. In te (p) exultent iusti, & tibi * jubilent Sancti, cujus praeceptum in Israhel est, & iudicium in Jacob . In tribulatione invoco te: exaudi me, & libera me. (q) Dilata os tuum, & imple illud misericordiae consolationis tuae .
- LXXXI. Tu succurris egeno, & pupillo: humilem iustificas, & pauperem de manu (r) peccatorum liberas; & tu in omnibus gentibus (s) hereditaberis Deus .
- LXXXII. Sed quis similis tibi? Scio quia nomen tibi Dominus: & tu solus altissimus super omnem terram .
- LXXXIII. Quam dilecta & quam amabilia sunt (t) tabernacula tua, & Altaria tua Rex Israhel . Concupiscit & deficit anima mea delectans intrare (u) in illa . Cor meum & caro mea exultant (x) in Deum vivum & verum . Nam beati, qui habitant in Domo tua Domine: in saecula saeculorum laudabunt te . Etenim (y) elegisti magis habitare in ea, quam in tabernaculis peccatorum . (z) Sed tu Deus Jacob exaudi orationem meam, & miserere mei . Tu enim diligis veritatem, & das gratiam his, qui in innocentiam ambulant, & qui sperant in te Deus Israhel .
- LXXXIV. Tu benedicis terram: tu remittis iniquitatem (aa) plebis tuae: & tu mitigas omnem iram indignationis tuae . Averte etiam & mitiga iram tuam a me, atque conversus (bb) vivifica me Deus .
- LXXXV. Inclina aurem tuam, & exaudi me: custodi animam meam, (cc) salvum me fac; quoniam ad te clamo, & te invoco tota die . Tu suavis (dd) & mitis, & multae misericordiae . Nullus similis tui, & non est secundum opera tua . Tu es enim Deus solus, misericors, patiens, & verax . Respice in me, & miserere mei . Fac mecum signum (ee) in bonum . Adjuva me, (ff) & consolamur me Deus meus .
- LXXXVI. Fundamenta etenim tua in montibus sanctis: & tu diligis portas Syon super omnia tabernacula Jacob . Tu gloriosus, & civitas tua magna Jerusalem, atque Syon . Tu verus homo natus in ea, & tu Altissimus fundator aeternus deducens me in ea; miserere mei .
- LXXXVII. Tu (gg) solus, & Deus salutis meae, nocte & die clamo coram te . Inclina aurem tuam ad precem meam, ut intret in (hh) conspectu tuo orationem meam . Pauper sum, inops a juventute mea, (ii) & humiliatus sum nimis . Elongatus sum ab amicis & proximis, consolator pius; & oratio mea praeveniat te .
- LXXXVIII. Nam (kk) misericordias tuas in aeternum (ll) semper cantabo . Veritatem tuam in ore meo pronuntiabo: caeli confitebuntur mirabilia tua, & in Ecclesiis (mm) Sanctorum veritatem tuam . Tu potens Dominus, & nullus similis tui . Tui sunt caeli, & tua est terra; & tu dominator maris & fluctuum

(a) Et adinventionibus tuis exercear semper . (b) Legem tuam Domine; & . (c) Ab initio: *omisso*, saeculi . (d) Aquas . (e) Et conversi sunt . (f) Sustulisti . (g) In innocentia . (h) Manuum mearum . (i) Mearum, Deus, sed . (k) Salva me: *omisso*, Deus . (l) Et oves pascuae tuae . (m) In saecula, & annuntiamus . (n) De caelo, & visita nos . (o) Invocavimus . (p) Exultant . (q) Dilata os meum . (r) Peccatoris . (s) Hereditas Deus . (t) Tabernacula: *omisso*, tua . (u) In ea . (x) In te Deum vivum & verum . Quam beati . (y) Elegi . (z) Sed tu Deus Jacob . (aa) Plebi tuae . (bb) Vivifica me, Deus meus . (cc) Et salvum . (dd) Et mitis, & misericordiae tuae . nullus similis tibi . (ee) In bono . (ff) Et consolare . (gg) Tu salus, & Deus . (hh) In conspectum tuum oratio mea . (ii) Et humiliatus nimis, elongatus ab amicis proximis; consolare me, consolator pius . (kk) Nam & misericordias . (ll) Deest, semper . (mm) Sanctorum tuorum .

(a) fluctuum. Brachium tuum fortissimum nimis: iustitia & iudicium praeparatio sedis tuae. Manus etenim tua auxiliatur mihi, & brachium tuum (b) confortetur me. Nihil (c) proficiat inimicus, & filius iniquitatis non possit nocere mihi. De manu namque (d) inferni erue animam meam; quoniam non est homo, qui vivat, & non gustet mortem. Tu constituisti filios hominum, & omnes terminos terrae; & tu benedictus Deus in aeternum. (e) Fiat, fiat. Gloria Patri.

lxxxix. Tu refugium semper factus es nobis, & virtus a generatione (f) & generationem: a saeculo & in saeculum tu es Deus. Convertere aliquantulum, & placabilis esto super servos tuos. Sit (g) spendor tuus Domine super nos; & opera manuum nostrarum dirige atque confirma, (h) Pater piissime.

xc. Tu es enim susceptor meus & refugium meum, Deus meus. Spero in te, protege me; & de laqueis venantium libera me. In tribulatione clamo ad te, erue me. Reple me in misericordia tua, & ostende mihi Salutare tuum, Christe.

xc. Etenim bonum est confiteri te, & psallere nomini tuo, Altissime. In misericordia tua exulto, & opera manuum tuarum magnifico. Veritatem tuam annuntio semper, (i) quia tu Altissimus in aeternum Domine.

xc. Tu rectus Dominus, & tu regnas in aeternum. Tu indutus fortitudine, & praecinctus virtute: & tu mirabilis in excelsis. Domui tuae, (k) Domine, decet sanctitudo. Testimonia tua magna, & credibilia nimis (l) in longitudinem dierum. Altissime Rex (m) miserere mei.

xc. Exaltare qui iudicas (n) terra Deus, & qui ultor es, & liberator Israhel. Redde retributionem superbis, & da gratiam humilibus. Erudi me, (o) & de lege tua miserere mei. Non me repellas nec derelinquas. Sed secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo consolationes tuae laetificent animam meam.

xc. Tu es enim Dominus salutaris noster, & Rex magnus super omnes Deos. In manu etenim tua sunt omnes fines terrae. Tu Deus noster, nos populus tuus &

oves pascuae tuae. Confiteor tibi in saeculum, miserere mei; & fac me introire in requiem tuam, gloriosissime Deus.

xcv. Magnus (p) enim es tu, & laudabilis nimis, (q) Christe: (r) terribilis super omnes deos. In te omnis terra exultat, & tibi cantat canticum novum, teque benedicit, (s) nomini tuo psallit, Altissime.

xcvi. Gaudent campi, (t) exultat terra, laetantur insulae multae; quoniam tu (u) Deus altissimus es super omnem terram, nimisque exaltatus super omnes gentes. Qui custodis animas Sanctorum tuorum, custodi me, & de manu peccatoris libera me.

xcvii. Salva me, (x) dexteram meam & brachium meum conforta. Tibi jubilat omnis terra, cantat, exultat, & psallit. (y) Tu ergo, qui iudicas orbem terrae in iustitia, & populos in aequitate, (z) miserere mei.

xcviii. Confiteor (aa) nomini tuo magno, terribili, & sancto. Invoco te, exaudi me Deus meus, & propitius esto mihi; quoniam sanctus es tu (bb) Domine Deus noster.

xcix. Intrem in conspectu tuo (cc) Domine in exultatione, & serviam tibi in laetitia. Laudem te, quoniam suavis es, & in aeternum misericordia tua magna.

c. Misericordiam & iudicium (dd) cantabo tibi Domine; psallam & intelligam, & (ee) in innocentia cordis ambulem: facientes praevaricationes odiam: non adhaereat mihi cor pravum, (ff) nec lingua dolosa.

ci. Domine miserere mei. (gg) Exaudi orationem meam: & clamor meus ad te perveniat. (hh) Ne avertas faciem tuam a me; sed in quacumque die tribulans, (ii) invocabo te, velociter exaudi me. (kk) Dies enim velut umbra declinant, & ego sicut foenum aresco. Tu orationes humilium respicis, & audis gemitum pauperum. (ll) Laus tua in Syon, & laus nomen tuum in Ierusalem. Opera manuum tuarum sunt caeli; & terram tu fundasti: tu autem in aeternum ipse es, (mm) Domine Deus meus.

cii. Te benedicit anima mea; & omnia, quae intra me sunt, nomen tuum glorificant (nn) sanctissimum. Propitiare iniquitatibus meis, & sana omnes infirmitates meas.

Reple

(a) Ac fluctuum. (b) Confortet me. (c) Nihil in me proficiat. (d) Inferi. (e) Fiat fiat fiat: *omisso*, Gloria Patri. (f) Et generatione. (g) Spendore tuus Deus. (h) Pater: *omisso*, piissime. (i) Quoniam tu doce me, non. (p) Etenim. (q) *Deest*, Christe. (r) Tu terribilis. (s) Ac nomini tuo psallit altissimo. (t) Et exultat. (u) Dominus altissimus: *omisso*, es. (x) Dextera tua, &. (y) Tu iudicas orbem terrae. (z) *Deest*, miserere mei. (aa) Confiteor nomini tuo magno, quoniam terribile est, & sanctum. (bb) Dominus Deus noster. (cc) *Deest*, Domine. (dd) Cantem, psallam: *omisso*, tibi Domine. (ee) In innocentiam: *omisso ante*, &. (ff) Nec lingua maligna. (gg) Et exaudi. (hh) Faciem tuam non avertas a me. (ii) Invocabero. (kk) Dies mei velut. (ll) Laudem tuam in Syon, & nomen tuum annunciem in Hierusalem. Opera. (mm) Domine: *omisso*, Deus meus. (nn) Sanctum.

- Reple in bonis desiderium meum, & corona me in misericordia & pietate tua. Tu longanimis, & multum misericors. Non irascis in perpetuum, nec in aeternum minas; sed (a) corroboras super timentes te miserationes tuas. Misericordia tua ab aeterno super his, qui servant testamentum tuum, & qui memores sunt mandatorum tuorum ad faciendum semper. (b) In omni etenim benedictiones tuae; miserere mei.
- cxiii.** Domine Deus meus magnificatus es vehementer, & benedictum nomen tuum. (c) Rigas montes, & educis panem de terra. Magnificata etenim sunt opera tua nimis, repleta est terra possessione tuâ. Ego autem cantabo tibi in vita mea, & psallam semper. Sit gloria tua Domine in saeculum. Jocundum sit eloquium meum ad laudandum nomen tuum, & laeter in operibus tuis, altissime Deus.
- cxiv.** Laetetur cor confitentium te, & quaerentium faciem tuam. Ego verò semper annuntiem opera tua. Tu es enim (d) omnium, & in universa terra judicia tua. Fac me custodire justificationes tuas, & legem tuam exquirere semper.
- cxv.** Te confiteor, te laudo; quoniam bonus es, & in saeculum misericordia tua. Visita me in salutari tuo, (e) ut laudem te cum electis tuis, & laeter cum hereditate tua. Sana me propter nomen tuum, & redime me de manu inimici. Salvos nos fac Deus, & mecum omnes quaerentes te salva. Congrega nos de nationibus, ut confiteamur nomini tuo sancto, & gloriemur in laude tua Deus. Benedictus tu a saeculo & usque in saeculum; & dicit omnis populus: (f) fiat, fiat. Gloria Patri.
- cxvi.** Tu semper bonus, (g) semper pius, qui sublevas animam inanem, & animam esurientem satias bonis; qui audis clamantes ad te, cum tribulantur; atque de necessitatibus eorum liberas eos. Sed tu Deus mitte verbum tuum, (h) & sana me; atque de interitu erue animam meam. (i) In Ecclesia plebis annuntiem te, & sacrificium (k) laude sacrificem tibi. Eripe me de inopia, & inter oves patrisfamilias constitue me.
- cxvii.** Paratum sit cor meum Deus: (l) ad cantandum nomini tuo exurgam diluculo.
- Confitear te in populis, & psallam tibi in nationibus. Scio enim, quia super caelos est misericordia tua, & super omnem terram gloria tua. Exaudi me, & da mihi auxilium de tribulatione. In te faciam virtutem, & tu ad nichilum deduc inimicos meos Deus meus.
- cxviii.** Fac mecum misericordiam: libera me, (m) quoniam egens sum & pauper, & cor meum conturbatum est intra me. Adjuva me, & a persequentibus libera animam meam, piissime Deus.
- cxix.** Tu principium, & ante luciferum genitus: Tu splendor Sanctorum: Tu sacerdos summus, & Pontifex in aeternum, Christe, (n) miserere mei.
- cx.** Te toto confiteor corde (o) Deum meum, quia (p) miserator es, & das escam timentibus te. Sanctum & terribile nomen tuum: & laudatio tua manet in saeculum saeculi.
- cxli.** Beatus, (q) qui timet in te: in aeternum non coramovebitur, & * ob auditione mala non timebit.
- cxlii.** Sit nomen tuum, Deus, benedictum in saecula. A solis ortu & occasu laudabile nomen tuum. Excelsus super omnes gentes & super caelos gloria tua. Tu in altis habitas. Te laudant pueri, & mundi corde. (r) Tu respicis in terra. Tu susceptor inopum, & rector es pauperum. Tu me fac habitare in aula sancta tua, (s) & in domo matris Israhel.
- cxliii.** Tu (t) in exitu Israhel ex Egypto multa fecisti signa & mirabilia. A facie etenim tuâ mota est terra. Mare vidit, & fugit: (u) Jordanis conversus est retrorsum. Tu liberaisti populum tuum. Tu domum Israhel, tu domum Aaron & Levi: & tu memor omnium nostrorum. Tu benedixisti omnes timentes te, (x) pusillos cum majoribus: & tu ex hoc nunc & usque in saeculum benedictus Dominus Deus in aeternum: (y) miserere mei.
- cxliv.** Inclina aurem tuam michi, & exaudi orationem meam. Libera animam meam de periculo mortis, Deus meus, & de inferno erue me; placeamque tibi in regione vivorum, Christe.
- cxv.** Servus tuus sum, & filius ancillae tuae. Vota mea tibi reddam, & in atriis tuis habitem, Domine.
- cxvi.** Te (z) laudo, & te benedico, quem omnes gentes

(a) Corroboras. (b) In omni etenim loco dominationes tuae: *omisso*, miserere mei. (c) Rigas. (d) Omnium Dominus, &. (e) Ut laudem cum. (f) Fiat, fiat, fiat: *omisso*, Gloria patri. (g) Semper pius, ac misericors, qui. (h) Et sana me, & de inferni faucibus erue animam meam, quia. (i) In Ecclesia plebis tuae. (k) Laudis. (l) Et ad cantandum. (m) Quia egens sum. (n) *Deest*, Miserere mei. (o) *Deest*, Deum meum. (p) Qui misericors es, & miserator. (q) Beatus enim qui timet te. (r) Tu respicis in caelo & in terra. tu susceptor inopum, & rector pauperum. (s) In Domo matris filiorum laetantis. (t) In exitu: *omisso*, tu. (u) Jordanes. (x) Pusillis. (y) *Deest*, Miserere mei. (z) Te collaudo.

gentes confitentur; tribus, & linguae adorant. Veritas tua manet in aeternum, & in saeculum saeculi misericordia tua.

cxvii. In tribulatione mea invoco te, exaudi me in latitudine; fortitudo mea & laudatio mea, tu factus es mihi in salutem. Castiga me, & morti non tradas me in perpetuum. (a) Domine Deus meus es tu, & confiteor; quoniam exaudisti me, & (b) consolatus es me.

cxviii. Utinam (c) dirigantur viae meae ad custodiendas justificationes tuas. Confitebor tibi in directione cordis, ne repellas me a mandatis tuis. Domine doce me justificationes tuas. Revela oculos meos, & considerabo mirabilia de lege tua. Incola ego sum in terra, non abscondas a me mandata tua; Sed doce me justificationes tuas, & confirma me in verbis tuis. Viam iniquitatis amove a me, & de lege tua miserere mei. Da michi intellectum, & sectabor legem tuam. Deduc me in semitam mandatorum.

Inclina cor meum in testimonia tua, & non in avaritiam. Averte oculos meos, ne videant vanitatem; in via tua vivifica me. Statue servo tuo eloquium tuum in timore tuo; & in veritate tua vivifica me.

Et veniat super me misericordia tua, Domine; salutare tuum secundum eloquium tuum. Et ne auferas de ore meo verbum veritatis usque quaque, quia in iudiciis tuis semper speravi.

Memor esto verbi tui servo tuo, in quo michi spem dedisti; quia eloquium tuum vivificavit me. Deprecatus sum faciem tuam in toto corde meo, miserere mei secundum eloquium tuum. Misericordia tua, Domine, plena est terra, justificationes tuas doce me.

Bonitatem, * & disciplina, & * scientia doce me, quia mandatis tuis credidi. Bonus es tu Domine, & in bonitate tua doce me justificationes tuas.

Manus tuae Domine fecerunt me, & plasmaverunt me, da michi intellectum, ut discam mandata tua.

Fiat misericordia tua, ut consoletur me, secundum eloquium tuum servo tuo. Veniant mihi miserationes tuae, & vivam. Fiat cor immaculatum in justificationibus tuis, ut non confundar.

Omnia mandata tua, veritas; iniqui persecuti sunt me, adjuva me. Secundum misericordiam tuam vivifica me, ut custodiam testimonia oris tui. Tuus sum ego, saluum me fac; vivifica me secundum verbum tuum. Voluntaria oris mei beneplacita fac Domine, & judicia tua doce me.

Suscipe me secundum eloquium tuum, & vivam: & ne confundas me ab expectatione mea.

Confige timore tuo carnes meas Domine; a iudiciis enim tuis timui. Non tradas calumniantibus me. Suscipe servum tuum in bonum, ut non calumnientur michi superbi. Fac cum servo tuo secundum misericordiam tuam; & justificationes tuas doce me.

Servus tuus sum ego; da mihi intellectum, ut sciam testimonia tua. Aspice in me, & tu miserere mei secundum iudicium diligentium nomen tuum. Gressus meos dirige secundum eloquium tuum, ut non * dominantur mei omnis iniustitia. Redime me a calumniis hominum, ut custodiam mandata tua. Faciem tuam illumina super servum tuum, & doce me justificationes tuas. Tribulatio & angustiae invenerunt me; intellectum da michi, & vivam.

Clamavi ad te, & saluum me fac, ut custodiam mandata tua. Vocem meam audi secundum misericordiam tuam Domine, & secundum iudicium tuum vivifica me. Multi, qui persecuntur me & tribulant me.

Vide humilitatem meam, & eripe me. Iudica iudicium meum, & redime me: propter eloquium tuum vivifica me.

Misericordiae tuae, multae Domine: secundum iudicium tuum vivifica me, Domine. In misericordia tua vivifica me, quia omnes viae meae in conspectu tuo.

Appropinquet deprecatio mea in conspectu tuo, Domine: juxta eloquium tuum da michi intellectum. Intret postulatio mea in conspectu tuo: secundum eloquium tuum eripe me. Fiat manus tua, ut salvet me, quoniam mandata tua elegi. Vivat anima mea, ut laudet te; & judicia tua adjuvabunt me. Erravi sicut ovis, quae perierat; quaere servum tuum Domine, quia mandata tua non sum oblitus.

O o o

Ad

(a) Deus meus es tu: *omisso*, Domine; & te confiteor. (b) Et consolatus es me misericorditer.

(c) Beati immaculati in via, qui ambulant in lege Domini: beati qui scrutantur. — Iste psalmus & in prosperis & in adversis ab omnibus semper totus est canendus; nec est clausula vel versus, in quo non contineatur via, vel lex, aut testimonia Domini, atque praecepta, sive justificationum eloquia, iudicia, ac semita, misericordia, vel timor, necnon & mandata Dei, sive disciplina, (ut quid dicam) super aurum & argentum concupiscibilis, pretiosior lapide, dulcius melle; & omnibus, digna petentibus, reperitur esse congruus.

- cxix. Ad te Domine, cum tribulor, clamo; exaudi me, & libera me. (a) Eripe me a labiis iniquis & a lingua dolosa: cum his, qui oderunt pacem, sum pacificus; & quos diligo, dignè diligar ab eis.
- cxix. Auxilium (b) a te peto, qui non dormis neque dormitas, custos Israhel. Custodi me ab omni malo: custodi animam meam in esitu suo; quia tu es protectio & consolatio mea, Domine Deus.
- cxix. Laetatus sum in his, quae dicta sunt mihi de te, & audio, vel sentio per te: in virtute tua semper pax, & in turribus tuis habundantia, (c) & plenitudo in Deo: exquiro bona tua.
- cxix. Ad te (d) levo oculos meos, qui habitas in caelis: (e) miserere mihi Domine, miserere mihi: ad te respiciunt & intendunt semper.
- cxix. Ne me, obsecro, des in captionem inimicis meis. (f) Qui fecisti caelum & terram, sis adjutor (g) meus, ubicumque sum; vel in omnibus, (h) ad quae iero, locis.
- cxix. Qui (i) confidunt in te, Domine, non moventur in aeternum. Tu benefacis bonis & rectis corde. Da semper laetitiam & pacem tuam super Israhel; & omnes, qui diligunt te, pax multa (k) praecedet.
- cxix. Os meum repleatur gaudio, & lingua mea exultatione; semque consolatus, convertendo ad te: (l) in lacrimis feminem, in exultatione (m) metam.
- cxix. Ante lucem (n) surgam; & mane & semper in praeceptis tuis (o) vigilem, Domine.
- cxix. Beati sunt omnes, qui timent te (p) Christe; & qui ambulant in viis tuis, bene sit illis. (q) Pax ergo tua sit super nos, & super omnes quaerentes misericordiam tuam.
- cxix. A juventute mea me expugnant inimici mei; prolongetur iniquitas eorum, ne possint insidiando nocere mihi. Benedictio, salus, & defensio tua (r) sit super me, & super omnes, qui diligunt te, Deus noster.
- cxix. De (s) profundis clamo ad te Domine; Domine exaudi vocem meam. Fiant aures tuae intendentes in orationem servi tui. Quia misericordia tua magna est; & redemptio copiosa nimis.
- cxix. Domine, non exaltetur cor meum in superbia vel elatione; sed humiliter sentiam,
- quaerendo & inveniando misericordiam tuam, clementissime Pater. In te spero, in quo sperat Israhel, & cunctus catholicus Ordo. (t) Pax ergo tua sit super nos, Deus.
- cxix. Sacerdotes (u) tui induantur iustitiâ, & Sancti tui exultent. Super me quoque servum tuum (x) effloreat pietas & sanctificatio tua, Christe.
- cxix. Sicut (y) unguentum in capite, quod descendit in barbam, barbam Aaron; atque in ora vestimenti ejus: vel sicut ros Hermon, (z) quod descendit in Syon, sic descendat super me & super cunctam plebem catholicam salus & benedictio tua, (aa) Christe.
- cxix. Diebus & noctibus tibi serviam; & ad benedicendum tibi manus valeam extendere meas, Deus Israhel. Tu es semper benedictus, qui fecisti caelum & terram.
- cxix. Tu semper pius, semper bonus, (bb) & laudabilis, ac magnus prae omnibus diis; nomen tuum in aeternum, & memoriale tuum (cc) in generatione.
- cxix. Te confiteor, & in te confido; & te confitentur omnes nationes terrae, quoniam bonus es tu, & in aeternum misericordia tua magna nimis. Qui fecisti mirabiles res, Solem, Lunam, Stellas, Caelum, Terram, Mareque, (dd) Domine, miserere mei. Et qui das escam omni carni, memor esto humilitatis meae. (ee) Confitear te Deum Caeli, & Dominum dominorum; quoniam bonus, quoniam in aeternum misericordia tua.
- cxix. Tibi resonent organa nostra, tibi cantemus hymnum novum, & in te jubilemus omnes voces cantionum.
- cxix. Confiteor te in toto corde meo, quoniam audisti verba oris mei. In conspectu Angelorum psallam tibi, & (ff) confiteor nomini tuo (gg) altissimo. In quacumque die invocavero te, exaudi me, & multiplica in anima mea virtutem. Extende manum tuam, & salvum me (hh) faciet dextera tua. Opera manuum tuarum ne despicias, Deus.
- cxix. Tu probas renes & corda; (ii) & tu intelligis omnes cogitationes à longe, novissima & antiqua. Tu formasti me, & posuisti super

(a) Erue me. (b) Auxilium a te peto; custodi me, quia tu es protectio mea, & consolatio mea, Domine Deus meus. (c) Et plenitudo, ideo exquiro. (d) Et ad te levo. (e) Miserere mei Domine, miserere mei; quia oculi mei ad te respiciunt. (f) Meis, sed qui fecisti. (g) Meus adjutor, ubicumque sum. (h) In quibus iero. (i) Nam qui confidunt in te, non. (k) Praecedat. (l) Et in lacrimis. (m) Metam. Sis mihi adjutor ubi sum, & semper in omnibus locis. (n) Surgam mane, & praeceptis. (o) Vigilem semper: *omisso*, Domine. (p) *Deest*, Christe. (q) Pax semper super Israhel, &. (r) Super me sit semper, & in omnes qui diligunt te Rex Israhel. (s) De profundis clamo ad te, exaudi me, & intende voci deprecationis meae: Misericordia tua magna, &. (t) Pax semper super Israhel, Deus. (u) Sed & sacerdotes tui. (x) Refloreat. (y) Et sicut. (z) Qui descendit in montem Syon. (aa) *Deest*, Christe. (bb) Et suavis, & tu laudabilis. (cc) In generatione, & generatione. (dd) *Deest*, Domine. (ee) Confitemur. (ff) Confitear. (gg) Altissime. (hh) Faciat. (ii) Et intelligis cogitationes: *omisso*, omnes.

- super me manum tuam . Proba me , & scito cor meum . Tu enim scis vias meas : & tu intelligis cogitationes meas à longe .
- cxix. Tu me eripe (a) ab omnibus malis Deus , & a viris iniquis libera me (b) Deus . Deus meus es tu , exaudi vocem deprecationis meae .
- cxl. Intende voci meae , dum clamavero ad te ; exaudi me , & miserere mei . Pone ori meo custodiam , & ostium circumstantiae labiis meis . Non declines cor meum in verba malitiae ; nec oleum peccatoris inpinguet caput meum . Custodi me a laqueis , & a scandalis operantium iniquitatem .
- cxli. Ad te vox mea clamat ; in conspectu tuo effundo orationem meam ; (c) tibi pronuntio : Tu es Deus meus , spes mea , & portio mea in terrâ viventium . Intende (d) ad deprecationem meam ; & a persequentibus me libera me . Educ de carcere animam meam , ut confitear nomini tuo magno .
- cxlii. Exaudi orationem meam : (e) auribus percipe obsecrationem meam ; (f) ut non intres in iudicio cum servo tuo Domine , (g) atque animam pauperis tui ne obliviscaris in finem . Anxius est spiritus meus : turbatum est cor meum : ad te expando manus meas ; exaudi me , & non avertas faciem tuam a me . Demonstra mihi viam , in qua ambulem ; & doce me facere voluntatem tuam , quia Deus meus es tu . Domine , (h) spiritus tuus deducat me in viam rectam : vivifica me , & de tribulatione erue animam meam , quoniam ego servus tuus sum .
- cxliii. Misericordia mea , & refugium meum , & susceptor meus . Liberador meus , & protector meus . Tu es Deus meus . Emitte manum tuam , & de persequentibus libera animam meam .
- cxliv. Tu (i) es Deus meus Rex . Te benedico , & per singulos dies (k) laudo nomen tuum in saeculum saeculi : magnus es tu , & magnitudinis tuae non est finis . Misericors , & misericors (l) Dominus ; suavis universis , & (m) mirabilis nimis . Confiteantur te omnia opera tua : & Sancti tui benedicent tibi ; gloriam regni tui dicent , & potentiam tuam loquentur ; quoniam regnum tuum , regnum omnium saeculorum ; & dominatio tua in omni gene-

- ratione (n) & generationem . Oculi omnium in te sperant , & tu das illis escam ; atque omne animal replet * benedictionem ; prope es tu omnibus invocantibus te in veritate ; & tu custodis omnes diligentes te . Laudationem tuam Domine , loquor , laudo , adoro , magnifico , & confiteor semper , & benedico nomen tuum sanctum in aeternum , & in saeculum saeculi .
- cxlv. Tu custodis (o) veritatem ; facis iudicium injuriam patientibus ; & esurientibus das escam ; illuminas caecos , erigis elisos , diligis justos , advenas custodis , & vi-
duas suscipis ; viasque peccatorum disperdis . Te magnifico , & te in vita mea laudabo , quamdiu fuero : (p) quia tu regnas in saeculum , & regnum tuum in generatione (q) & generationem .
- cxlvi. Qui (r) fanas contritos corde , & alligas contritiones eorum ; magna (s) est virtus tua ; & sapientiae tuae non est numerus ; (t) quia suscipis mansuetos , & humilias peccatores usque ad terram . Beneplacitum (u) sis mihi cum omnibus timentibus te , & cum eis , qui sperant in misericordia tua Deus .
- cxlvii. Laudat te Jerusalem , & benedicit Syon ; (x) qui dans nivem ut lanam , & nebulam spargis ut cinerem . Qui (y) confortas seras portarum Jerusalem , atque Syon : (z) benedic omnes qui sperant in misericordia tua (aa) Domine .
- cxlviii. Laudant (bb) Dominum Deum , & caeli caelorum regem in excelsis . Te laudant Angeli , & omnes virtutes , Sol , & Luna , Stellae caeli lucidae , Reges terrae , & omnes populi , juvenes & virgines , seniores & juniores , (cc) montes , colles , & ligna , bestiae , ac serpentes , & volucres pennatae ; dracones , & omnes abyssi laudant nomen tuum Deus .
- cxlix. Laus etenim tua in Ecclesia Sanctorum : in te exultant Sancti , & laetantur in gloria . Beneplacitum est tibi in Sanctis tuis , & in omni creatura tua , fortis Israel .
- cl. In omni etenim loco dominationis tuae te benedico , te glorifico , te adoro , & cum omnibus , qui in lege tua meditantur

O o o 2

tur

(a) Ab hominibus . (b) Domine . (c) Orationem meam ; & tribulationem meam tibi pronuntio . (d) Deprecationi meae . (e) Et auribus . (f) Ne intres in iudicium . (g) Et animam . (h) Spiritus tuus bonus . (i) Tu es Deus meus , Rex meus . (k) Laudabo . (l) Deest , Dominus . (m) Miserabilis . (n) Deest , & generationem . (o) Veritatem in saeculum , facis . (p) Deest , quia . (q) Et generatione . (r) Tu fanas . (s) Est , non legitur . (t) Deest , quia . (u) Sit . (x) Das : omisso , qui . (y) Confortas : omisso , qui . (z) Et benedicis . (aa) Deus . (bb) Laudant te Dominum Deum caeli . (cc) Montes & colles cedri & lingua .

tur die ac nocte, adhaerere & (a) sociare
desidero: & te laudo, quem omnis spiri-
tus in excelsis laudat Dominum de caelis.

Tibi laus, tibi honor, tibi gloria, Deo
Patri, & Filio, & Spiritui Sancto, qui sine
fine regnas in saecula saeculorum. Amen.

(a) Et sociari delector atque desidero: & te laudo in terris, quem &c. Amen. — Incipiunt orationes ad adorandam Cru-
cem, sive ad deprecanda suffragia omnium Sanctorum.

INCIPIT LETANIA.

Christe, audi nos. III.
Sancta Maria, or.
Sancta Dei Genitrix, or.
Sancta Mater Domini, or.
Sancta Regina Caelorum, or.
Sancte Michahel, or.
Sancte Gabrihel, or.
Sancte Raphahel, or.
Sancte Johannes Baptista, or.
Omnes Sancti Patriarchae & Prophetae, or.
Sancte Petre, or.
Sancte Paule, or.
Sancte Andrea, or.
Sancte Jacobe, or.
Sancte Johannes, or.
Sancte Thoma, or.
Sancte Jacobe, or.
Sancte Philippe, or.
Sancte Bartholomaeae, or.
Sancte Mathaeae, or.
Sancte Symon, or.
Sancte Taddaeae, or.
Sancte Mathia, or.
Sancte Barnaba, or.
Sancte Marce, or.
Sancte Lucan, or.
Omnes Sancti Apostoli & Euangelistae, or.
Omnes Sancti Innocentes, or.
Omnes Sancti Continentes, or.
Omnes Sancti Discipuli Domini, or.
Sancte Stephane, or.
Sancte Line, or.
Sancte Clete, or.
Sancte Clemens, or.
Sancte Xiste, or.
Sancte Corneli, or.
Sancte Cypriane, or.
Sancte Laurenti, or.
Sancte Vincenti, or.
Sancte Grisogone, or.
Sancti Johannes & Paule, or.
Sancti Cosmas & Damiane, or.
Sancti septem Fratres, or.
Sancti XII. Fratres, or.
Sancti XL. Martyres, or.
Omnes Sancti Martyres, or.
Sancte Silvester, or.
Sancte Ylarie, or.

Sancte Herasme, or.
Sancte Martine, or.
Sancte Hieronyme, or.
Sancte Ambrosi, or.
Sancte Augustine, or.
Sancte Gregori, or.
Sancte Ysidore, or.
Sancte Leo, or.
Sancte Germane, or.
Sancte Nicolae, or.
Sancte Blasie, or.
Omnes Sancti Pontifices & Confessores, or.
Sancte Benedicte, or.
Sancte Maure, or.
Sancte Placide, or.
Sancte Romane, or.
Sancte Paule, or.
Sancte Antoni, or.
Sancte * Dominice, or.
Omnes Sancti Monachi & Heremitae, or.
Sancta Felicitas, or.
Sancta Perpetua, or.
Sancta Agatha, or.
Sancta Lucia, or.
Sancta Agnes, or.
Sancta Caecilia, or.
Sancta Anastasia, or.
Sancta Eugenia, or.
Sancta Eulalia, or.
Sancta Innocentia, or.
Sancta Eufrosina, or.
Sancta Resti . . . or.
Sancta Scolastica, or.
Omnes Sancti Dei, or.
Filius Dei, Te rogamus audi nos.
Redemptor mundi, Te.
Salvator mundi, Te.
Per Genitricem, & Nativitatem tuam, Te.
Per Crucem & passionem tuam, Te.
Per mortem & resurrectionem tuam, Te.
Per ascensionem, & Sanctos tuos, Te.
Per adventum Spiritus Sancti, Te.
Ut veniam nobis dones, Te.
Ut misericordiam nobis dones, Te.
Ut locum refrigerii nobis dones, Te.
Ut consortium Sanctorum nobis do-
nes, Te.
Ut vitam aeternam nobis dones, Te.
Ut fru-

Ut fructum dones, Te.
 Ut populo Christianorum victoriam dones, Te.
 Ut gentem paganam humilies, Te.
 Ut ubique Christianos protegas, & super infideles exaltes, Te.
 Ut congruam salutem Christianorum vict. dones, Te.
 Ut Congregationem nostram in Sancta religione conservare digneris, Te rogamus.
 Ut Ecclesiam tuam regere & defensare digneris, Te.
 Ut locum istum exaltare & defensare digneris, Te.
 Ut omnes inimicos Sanctae Ecclesiae tuae humiliare & comprimere digneris, Te.
 Ut ab hostibus visibilibus & invisibilibus nos defendas, Te.
 Ut pluviam dones, Te.
 Ut caeli serenitatem dones, Te.
 Ut nobis parcas, Te.
 Ut nobis indulgeas, Te.
 Ut nos exaudire digneris, Te.
 Nos peccatores, Te.
 Propitius esto; Parce nobis, Domine.
 Propitius esto: libera nos, Domine.
 Ab ira tua: libera nos, Domine.
 A furore tuo: libera nos, Domine.
 A fame & peste: libera nos, Domine.
 A mala gente: libera nos, Domine.
 Ab aquis multis: libera nos, Domine.
 Ab inimicis nostris: libera nos, Domine.
 A poenis inferni: libera nos, Domine.
 A potestate diaboli: libera nos, Domine.
 Ab insidiis ejus: libera nos, Domine.
 A dampnatione aeterna: libera nos, Domine.
 A poena sempiterna: libera nos, Domine.
 A mala morte: libera nos, Domine.
 A peccatis nostris: libera nos, Domine.
 A tribulatione & angustia: libera nos, Dñe.
 Ab omni malo: libera nos, Domine.
 Ab omni peccato: libera nos, Domine.
 In die Judicii: libera nos, Domine.
 Peccatores, te rogamus, audi nos.
 Christe, audi nos. III. vicibus.
 Kyrie eleyson. Christe *Leyson.
 Kyrie eleyson. Pater noster.

O R A T I O.

Domine Deus omnipotens, pius & misericors, te adoro, te deprecor, exaudi me peccatorem, & miserere mei. Suscipe orationem meam, omnem postulationem; & sensus spirituales, quos habent isti, quos ego decantavi Psalmos, sint tibi acceptabiles; intercedant coram te pro peccatis & delictis meis, pro salute animae meae, pro remissione omnium peccatorum

meorum; ut veniam & indulgentiam merear invenire in conspectu tuo de omnibus peccatis meis, quibuscumque cogitavi, loquutus fui contra tua praecepta, de operibus malis, sciens, & nesciens. Miserere mihi, Deus, & exaudi me. Scio Deus Jesu Christe, quia tu exaudisti sanctos & electos tuos ab initio Mundi. Exaudi me peccatorem, & miserere mei. Repelle a me omnes cogitationes pessimas, & malas concupiscentias. Repelle a me omnes invidias, omnes detractones, omne verbum otiosum, & vanam conversationem. Da mihi custodiam de sanitate animae meae, & remissionem omnium peccatorum meorum; ut tua praecepta custodiam, & amplius non revertar ad peccata mea, Per.

O R A T I O.

Omnipotens & misericors Deus, clementiam tuam suppliciter deprecor, ut me famulum tuum tibi fideliter servire concedas: & perseverantiam in bonis operibus, & felicem consummationem mihi largire digneris; & hunc Psalterium, quod in conspectu tuo cantavi, ad salutem & ad remedium animae meae proficiat sempiternum, Per.

Dominator Domine Deus omnipotens, qui mirabiliter cuncta condidisti, & tuâ dispositione creasti omnia; per quam jussisti, condicione propagandae sobolis, ex viro & feminam esse: & praecepisti dilectionem & honorem circa patrem & matrem exhibere; exaudi me, misericors, clamantem ad te pro genitore meo ill. quem utrumque ex tua providentia mihi humillimo praeparare dignatus es: seu & fratribus meis, atque sororibus meis, omniumque parentelâ, qui mihi peccatori ex carnis consanguinitate conjuncti sunt, tam vivis, quam & defunctis, quorum nomina & merita tibi Domino Deo universorum cognita sunt; ut protegas eos, atque ab omni malo defendas, & in via salutis eos disponas; & ne dies eorum ante finiri finas, quam per veram confessionem, veramque emendationem, suorum, & omnium delictorum peccata dimittas: ut carne exutos caelesti participatione dignos efficias. Exaudi me etiam miserrimum, clementissime Deus, supplicantem ad te pro animabus famulorum famularumque tuarum ill. qui nobis suas largiti sunt eleemosynas, & quorum nomina apud nos scripta sunt, & qui se in nostris commendaverunt orationibus: ut eis tuâ misericordiâ beneficia impendas; & in loco tibi placentium collocare digneris, Salvator Mundi.

CON-

CONFESSIO SOLI DEO.

Confiteor tibi, Domine, omnia peccata mea, quaecumque feci omnibus diebus vitae meae. Deus creasti omnia; tu nosti omnia peccata mea. Indulge, & miserere mei; & quia nimis peccavi, Domine, miserere mei. Per intercessionem omnium Angelorum, atque Archangelorum miserere mei. Per intercessionem Patriarcharum & Prophetarum miserere mei. Per intercessionem Apostolorum, Martyrum, & Confessorum, ac Virginum, te deprecor Domine, miserere mei. Domine, etsi in te peccavi, tamen non te dereliqui; deos alienos non adoravi: miserere mei, Domine. Veniam peto a te pro omnibus culpis meis, pius Deus, Sanctus fortis, Sanctus & immortalis, misericors Deus, clementissime Pater.

Adjuva me humilem & peccatorem famulum tuum. Da mihi cor, quod te timeat: sensum, qui te intellegat: oculos, qui te videant: aures, quae te audiant: nares, quae odorem tuum sentiant. Domine, mollifica cor meum durum & lapideum, qui sum cinis mortuus. Salva me Domine vigilantem, custodi me dormientem, ut dormiam in pace, & vigilem in Christo. Amen. Te deprecor, Domine; ut omnes, qui bona mihi volunt aut faciunt, reddas illis in aeternum; & si qui mihi mala volunt aut faciunt, Domine, da illis indulgentiam. Misericors Deus, da mihi famulo tuo remissionem omnium peccatorum meorum, & finem perfectum; & perduc me in viam salutis tuae perhennem. Amen.

O R A T I O.

Deus, justorum gloria, & misericordia peccatorum; qui dixisti: *Nolo mortem peccatoris, sed ut convertatur & vivat*: suscipe me, piissime Pater, poenitentem famulum tuum, quia tibi confiteor omnia delicta mea, quaecumque peccavi coram te, & coram sanctis Angelis tuis in cogitatione, in verbo, in opere, in omnibus simul vitiis & peccatis, sive in superbia & elatione, unde me gravissimè reor esse pollutum, & in omnibus peccatis, quae nascuntur ex ea.

In inobedientia, in praesumptione iniqua, atque in pertinacia, & contentione; vel etiam in arrogantia, & obstinatione.

Sive in gula, in qua me super mensuram occupatum aestimo, & in universis vitiis, quae generantur ex ea. In inho-

nesta laetitia, in scurrilitate & risu, in vaniloquio, in immunditia cordis simul & corporis, in instabilitate mentis, in libidine & ebrietate; in comestatione non modica; in fornicatione quoque multis modis me pollutum esse sentio, & in cunctis sceleribus, quae * pululantur ex ea; in cecitate mentis; in visu malo & noxio, in auditu malo ac turpiloquio, in gustu inmoderato, in odoratu scelesto, in tactu nequissimo, in consensu delectationis malignae, in inmenso amore propriae voluntatis, in periculo vitae, in lascivia & petulantia, in incontinentia mali desiderii, in odio mandatorum tuorum, in consilio iniquitatis, in negligentia atque in inconsideratione vitae futurae; in avaritia quoque superhabundanter * spero me esse demersum, & in tota serie criminum, quae procedunt ex ea: in invidia & dolo & in furtu & rapina, in perjurio atque mendacio, in inquietudine mentis, in injusto iudicio vel fraude, in veritatis contemptu, in oblivione beatitudinis sempiternae, in obduratione mentis.

Deinde in ira & iracundia nimium me esse arbitror depravatum, & in omnibus delictis, ex ejus radice surgentibus; in tumore mentis, in rixa & dissentione, in contumelia, in jurgandi & ulciscendi amore, in odio, in impatientia, in maledictionibus & blasphemis, in indignatione iniqua, in recordatione injuriae meae; in accidia etiam * spero me nimium obnoxium esse, & in omnium labe facinorum ex ejus fomite prorumpentium; in somnolentia & boni operis pigritia, in inconstantia, in pravatione mentis, in trepidatione laborandi, in tedio cordis, in murmuratione atque detractione, in tristitia, injusta, ab antiquo in me hoste inmissa, & in ejus semine valde sum obvolutus; in malignitate animi, in asperitate linguae, in amaritudine verborum, in rancore animi, in pusillanimitate; in cenodoxiae namque vitio, & in omnibus malis, quae prodeunt ex ea, valde me depravatum esse arbitror; in jactantia, in arrogantia, in indignatione proximorum, in discordia, & hypocrisi, & innumeris peccatis: Insuper etiam multis, in afflictione & angustia constitutis, per gratiam tuam subvenire potui, multosque de tribulatione & angustia liberare;

Sed, meis peccatis tardantibus, minus hoc egi, quàm debui; & saepe sciens malum, persilui: & bonum loqui neglexi. Unde me nunc reum esse gravissimè sentio, meque reum esse confiteor. Sed tu, Domine, qui omnia nosti, etiam ante quam fiant, tibi patefacio omnia facinora cordis mei;

tuam

tuam misericordiam humiliter invoco; & omnia quaecumque peccavi coram te, & de quibuscumque me accusat conscientia, seu quae confessus sum, atque per negligentiam vel oblivionem detegi in cogitatu, in verbo, & opere, vel negligentia mea; haec omnia oblivioni imperpetuum tradas tu Deus infinitae misericordiae; qui omnibus invocantibus te in veritate subveniri soles. Te supplici mente deosco, ut ex his omnibus mihi in huius vitae spatio locum poenitentiae, compunctionemque per omnia dignam, uberem etiam lacrymarum fontem, quò deffeam peccata multa, quae commiseram, largire digneris. Nam si quae sunt de supra nominatis, quibus non sum pollutus, tuae est, Domine, pietatis defensio: malum verò semper a me factum scio, sive ab incautione mea, vel etiam ignorantia. Tuum tamen Domine plasma sum; tuoque sacratissimo sanguine redempti me. Miserere mihi, & gemitum fructiferum tribue, ne iterum lugenda committam. Tu, Domine piissime, omnium bonorum largitor, tribue mihi Contra spiritum superbiae, humilitatem veram, per quam universa mala superbiae valeam evincere: Contra gulam & concupiscentiam malam, continentiam dignam: Contra immunditiam fornicationis cordis & corporis, castitatem, & totius pravae delectationis mortificationem, jejuniis vel orationi instantiam, atque vigiliarum consuetudinem sanctam; ita ut omnia valeam temptamenta diaboli per misericordiam gratiae tuae superare: Contra avaritiam, tibi placitam largitatem; vires & scientiam superandi omnia, quae nascuntur ex ea: Contra irae impetum, patientiam, ac temperantiam animi; ita ut omnia, quae procedunt ex ea, extinguantur in me: Contra accidiam, boni operis perseverantiam, & studium sancti certaminis ad implendum in omnibus voluntatem tuam, quantum tuae sit donum pietatis in me: Contra tristitiam, gaudium mihi Domine tribue spirituale, per quod omnia vitiorum mala penitus evellantur: Contra vanam gloriam, plenissimam fidem, spem firmam, & caritatem perfectam; ut te toto corde, tota mente, tota etiam merear virtute diligere.

Hic quoque omnium peccatorum remissionem pleniter percipere, & in futuro vitam aeternam, atque laetitiam possidere; quod ipse praestare digneris, qui cum Patre & Spiritu Sancto vivis & regnas in saecula saeculorum. Amen.

CONFESSIO SANCTI HIERONYMI.

EGo te, Domine Jesu Christe, verè credo, verè confiteor, quia verè redempti me: verè, quia vivificasti me; verum, quia salvasti me. Tu fortior forti, Tu victor in praelio, Tu praepparator vitae, Tu resurrectio mortuorum. Tuum sum vas; tu meus es figulus. Rogo te, Domine, ut vacua, Spiritu Sancto impleas: plena, conserves. Te in Patre credimus, Patrem in te similiter confiteor; non in personarum unione, sed in substantiae deitate. Munda me, Domine, vas tuum; & sanctifica quod fecisti: de malitia evacua, & imple de gratia. Praesta mihi, Domine, ut fraternam semper teneam caritatem, mali obliviscar, aliena non requiram. Te creaturarum omnium, qui solus & verus es, semper fatear Creatorem; qui mortificas & vivificas, deducis ad inferos & reducis, in Trinitate sempiterna permanens in saecula saeculorum. Amen.

O R A T I O.

DEprecor misericordiam & pietatem tuam, Domine Jesu Christe, Filius Dei vivi. Scio, quia pius & misericors es, clemens & benignus, & multae miserationis. Te adoro, Te invoco, Te precor; quia tu exaudisti Sanctos tuos, & electos ab initio mundi usque in finem. Tu etiam exaudi me indignum peccatorem, ad te orantem & deprecantem. Suscipe igitur orationem, & omnem postulationem meam, omnemque sensum spirituale, & has preces & obsecrationes, quas coram te suppliciter exoro; ut sint acceptabiles ante conspectum tuum, & intercedant coram te pro peccatis meis maximis, & minimis, & pro salute animae meae, et pro remissione peccatorum meorum; ut veniam merear coram te de omnibus peccatis meis, quaecumque feci contra tua praecepta, & contra animam meam. Da mihi per tuam magnam misericordiam in hac vita, antequam moriar, veram agere poenitentiam, veramque indulgentiam.

Ve mihi peccatori, quia nimis peccavi graviter contra tua praecepta, & contra animam meam.

Peccavi in cogitationibus pessimis; nec non peccavi in malis concupiscentiis. Peccavi in multis operibus malis, in sacrilegiis, in furtis, in perjuriis, in luxuriis multis et malis, et falsis testimoniis. Ego miser peccavi in maledictionibus, & detractionibus, atque pollutionibus, et in multis

tis ebrietatibus, in vomitu, et otiosis verbis: peccavi in mendacio, in invidia in odio, in iracundia, et in murmure: peccavi in cibo et potu, in fomno, in loquutione, in superbia, et inani gloria, in homicidio, et avaritia, atque indignatione. Ego miser et infelix, semper inobediens fui, et desidiosus, et fragilis nimis, ac negligens de operibus Dei, et de mea promissione. Ve mihi, quia multos detraxi, multos despexi, multos odivi, & omnem viam bonam; & multa mala commisi, multa scandala feci, multa mala loquutus fui, & multa verba otiosa contra praecepta tua, Domine, & contra animam meam loquutus sum: multa sunt peccata mea, quae non possunt enumerari; multa crimina mea; & multa scelera; & multae negligentiae meae: & ideo anxio, gemo, consilium quaero; plenumque invenio in te, Deus meus, quia dixisti: *In quacumque die conversus fuerit peccator ab impietate sua, vita vivet, & non morietur.* Et ideo, Deus, propitius esto mihi peccatori: Domine Deus meus, tibi confiteor peccata mea inmensa: Tu misere mei Pater de caelis: parce peccatis meis: da mihi veniam & indulgentiam perpetuam propter magnam misericordiam tuam.

Concede etiam omnibus, qui mihi mala volunt aut faciunt, veram poenitentiam & veram indulgentiam de illorum peccatis. Domine, adjuva me, & libera me de potestate diaboli, & de poenis inferni. Domine, tu me creasti, tu me redemisti, tua creatura sum, in manibus tuis sum, & quomodo tu vis, fiat de me; non mea voluntas fiat, sed tua.

Succurre mihi, pius Pater & misericors, custodi me ab omni opere malo; & amplius non revertar ad peccata mea mala, & maxima atque pessima. Repelle a me omne mendacium, omnem iracundiam & omnem invidiam, & omnes cogitationes pessimas, et malas concupiscentias, omnes detractiones, omne verbum odiosum, omnem indignationem & iram, & blasphemiam, & omnem pigritiam, & omnem tepiditatem, & omnem concupiscentiam gulae; & da mihi veram devotionem, veram humilitatem, & veram patientiam. Da etiam mihi compunctionem cordis, & fontem lacrimarum; et da certamen bonum, ut vincam diabolum pugnantem et dimicantem contra me; ut possim accipere salutem animae meae. In manus tuas, Domine, commendo spiritum & animam & corpus meum, & omnem vitam meam, et omnes actus meos: quomodo tu vis, sic fiat de me.

Non derelinquas me Domine Deus meus; ne discedas a me, sed indulge, &

miserere mei. Delicta juventutis meae, & ignorantias meas ne memineris, Domine. Domine adjutor meus, & Redemptor meus. In adiutorium meum, Domine Deus salutis meae. Amen.

CONFESSIO AD SACERDOTE M.

EGo confiteor tibi, Domine Pater caeli & terrae, coram hoc Altario tuo sancto, & istius loci Reliquiis, & coram hoc Sacerdote tuo, omnia peccata mea, quaecumque feci a juventute mea usque hodie, sive in cogitationibus, sive mala voluntate, seu opere: de omnibus peccatis meis, quaecumque feci contra voluntatem & legem christianam, & contra sanctam regulam, & contra omnia praecepta divina: & omnia, quicquid mihi pietas divina ad memoriam reducit, de cogitationibus sive sermonibus turpibus vel otiosis sive immundis, quae ego contra praecepta divina feci. Confiteor tibi, Domine Jesu Christe, & tibi Pater ill. omnia vitia cordis, & corporis mei, quae ego peccator peccavi coram te, & coram Angelis tuis. Peccavi per superbiam & elationem: peccavi per odium & detractionem: peccavi, quia falsè loquutus sum: peccavi per jurgia & mendacia: peccavi, quia loquutus sum nimis, & per verba ad risum moventia: peccavi per rixas, et discordias: peccavi per vanam et inanem gloriam: peccavi per furtum & rapinam: peccavi per stultiloquium & scurrilitatem: peccavi per murmurationes & dissimulationes: peccavi per sacrilegium et homicidium: peccavi per adulterium et fornicationes: peccavi per luxuriam et libidinem et incestum: peccavi per omnes actus turpissimos, et sordidas cogitationes, et pollutiones, vigilando atque dormiendo, sicut equus et mulus, in quibus non est intellectus. Miser, ego peccavi per concupiscentias mulierum, et macchatus sum in corde et corpore meo cum sororibus et * cum sanguineis meis; cum velatis, et ancillis Dei. Peccavi per illusiones nocturnas; et peccavi cum manu mea, et suscitavi semen meum, et pollutus sum volens, et sordide introivi in sanctam Ecclesiam. Miser & infelix, ego non timui iudicium Dei, sed praesumpsi ad Altare, cum dignus non essem, quia cum sordidis cogitationibus & operibus pollutus adsistebam ibi, et discordiam cum fratribus meis habebam. Peccavi per gulam et crapulam, et ebrietatem usque ad vomitum: peccavi per accidiam & otiositatem et somnolentiam et pigritiam et iactantiam cordis et corporis mei; et inobediens fui fratribus meis: per blas-

blasphemias; et murmurationes peccavi: sine causa iratus fui adversus fratres meos, et deformavi et despexi eos; et dixi, racha, et fatue; et scandalizavi unum de pusillis.

Fraudavi res Ecclesiae vel Monasterii: invasi res proximi mei.

Peccavi per concupiscentiam hujus mundi: plus quaesivi, ut placerem hominibus, quam Deo, sicut ypocrita egi; et quod nolui mihi fieri, alteri feci; malum pro malo reddidi; pacem falsam fratribus dedi, & in corde dolo tenebam. Dilectionem Dei & proximi, & caritatem cum fratribus meis non habui, sicut debui. Peccavi, quia simulavi me esse justum propter cupiditatem & vanam gloriam, ut hominibus placerem. Infelix ego, quia gaudium de interitu inimi- ci habui, & adversus filium Matris meae posui scandalum; peccavi per votum promissum & non solutum; peccavi per suavitatem mentis meae, & per desiderium carnis meae; peccavi per crimina confessa, & iterum multiplicata; peccavi, quia paravi fratribus meis foveam, & seminavi discordiam & rixas inter fratres meos; peccavi per contentiones et emulationes & animositates; peccavi per dissensiones et susurrationes et seditiones & amaritudines, et iram, et indignationes, et clamorem; peccavi, quia injuste judicavi, et accusavi etiam homines, *condempnavi per accusationibus meis, et flagellavi sine causa, et per iram, et vanam gloriam; peccavi, quia propter cupiditatem hujus saeculi juravi, et honorem Sacerdotalem praesumpsi recipere, cum dignus non essem. Miser ego, perjuravi, quia non implevi, sicut promisi. Peccavi nimis in conspectu Domini, quia dissipavi substantiam meam cum meretricibus, vivendo luxuriose; peccavi, quia invidiam et odium habui adversus fratres meos; et accusavi eos, et dixi super eos falsum testimonium: peccavi, quia loquutus sum cum proximo meo pacem, et mala erant in corde meo; peccavi, quia opus Dei neglegenter feci, et circa Altaria tua vel sacrificia, multam neglegentiam habui; peccavi per somnia vana, et auguria, et divinationes; peccavi, quia corpus et sanguinem Domini indigne accepi, et per ebrietatem rejeci. Miser ego, peccavi per vanam gloriam, et per turpiloquium, per dilectionem pessimam, vigiliis Deo displicitis, et nimium inutilibus: peccavi ego, et alios peccare feci, quia malis meis exemplis vel suasionibus multae animae perierunt. Miser ego, peccavi per quinque sensus corporis mei, in visu, auditu, gustu, odoratu, et tactu; in cogitatione, in locutione, in actione. In istis causis, et multis

aliis peccavi. Peccavi, quia quae non debui cogitare, cogitavi; et quae non debui loqui, loquutus sum; et quae debui loqui, non sum loquutus. Peccavi, quia quae non debui facere, feci; et quae facere debui, non feci. Mea culpa haec omnia commisi, et alias plures, quae cogitare, nec memorare, nec numerare possum. Quod volens aut nolens, aut sciens aut nesciens, contra voluntatem Dei feci aut neglexi, Deo facio confessionem, et tibi Pater ill. et veniam inde peto, et culpabilem me recognosco: et supplico tibi, Dei Sacerdos, ut de his omnibus sis mihi testis in diem judicii; ne gaudeat de me inimicus meus: et digne pro me Dei misericordiam deprecare, ut donet mihi veniam et indulgentiam (&) omnium peccatorum meorum remissionem.

RESPONDEAT SACERDOS.

Flli mi, Testis sit tibi Christus filius Dei vivi, qui totum mundum redemit, qui dignatus est dicere: *Qui me confessus fuerit coram hominibus, confitebor & ego eum coram Patre meo, qui in caelis est:* * Misereatur sit tibi omnipotens Deus: donet tibi Dominus veram humilitatem, veram sapientiam, sobrietatem, & tolerantiam, bonam fidem, & bonam perseverantiam. Indulgeat tibi Dominus omnia peccata tua, praeterita, praesentia & futura; liberet te ab omni malo; conservet te in omni opere bono; perducatur te Dominus pariter nobiscum in vitam aeternam, & ad consortium electorum suorum. Amen.

Suppliciter vos, & devote precamur, o gloriosissima mundi Domina semper Virgo Maria: Princepsque Angelici ordinis eminentissime Michael, simulque Cherubim, Throni quoque, & Seraphim, & cuncta beatorum Spirituum agmina: & te Prophetarum maxime Johannes Baptista, sed & cuncti admirabiles Patriarchae, & venerabiles Prophetae:

Sancti etiam Apostoli, & gloriosi Martyres, beati Confessores, & sacrae Virgines, universi Ordines & Chori Sanctorum, ferte nobis, & cunctis parentibus nostris, nec non & omnibus fidelibus christianis vivis, sive de hac luce subtractis, precatu vestro auxilium, ut viventes hic valeamus per vestra incedere sine errore vestigia, & defuncti refrigerium mereantur delictorum; & in perpetuum omnes pariter vestro mereamur aggregari collegio.

ORATIO GENERALIS.

L Argire digneris, Domine, per tuam sanctam clementiam ac misericordiam, concordiam Sacerdotibus, Regibus terrae tranquillitatem. Oro, Domine, pro universa Ecclesia tua catholica, pro viris & foeminis, ac omnibus Rectoribus, qui pro tuo sancto Nomine laborant; ut perseverantiam * bonis operibus obtineant. Praesta, Domine, Virginibus castitatem; Deo dedicatis sive devotis continentiam; Conjugatis sanctimoniam; Poenitentibus indulgentiam; Viduis vel Orphanis sustentationem; Pauperibus protectionem; Peregrinantibus reditum; Litigantibus pacem; Lugentibus consolationem; Defunctis veniam; Navigantibus portum: optimis, ut in bonitate consistant; bonis & mediocribus, ut meliores fiant; prave agentibus & delinquentibus seu negligentibus, ut cito se corrigant. Et quia inter omnes & per tua omnia me nimium peccatorem considero, Tu clementissime qui omnibus misereris, non me patiaris a tua misericordia fieri alienum; sed qui * indutiam vivendi praestas, corrigendi devotionem concedas. Excita in me mentem, quae te requirat, te desideret, te, qui es super omnes, prae omnibus amet, te timeat, te illuminante illuminetur, tuam faciat voluntatem. Praecipue deprecor, ut hos, qui mei memoriam in eorum orationibus agunt, & qui se indignis meis precibus commendaverunt, et qui mihi aliquod caritatis officium vel pietatis impenderunt, seu et illos, qui consanguinitatis ac pietatis affectu mihi propinqui sunt, tam eos, qui nunc consistunt in corpore, quam illos qui exuti sunt, in finem misericorditer gubernare digneris, ne pereant: et illos visitare jubeas, et absolvas; nec non, et illud magnopere supplico, ut, cum mortis meae dies advenerit, tu ipse, qui judicas, contra accusatorem fias meus defensor. qui vivis.

C O N F E S S I O.

Confiteor tibi Domine, Pater caeli et terrae, tibi que bone et benignissime Jesu, una cum Spiritu Sancto, coram Sanctis Angelis, et omnibus Electis tuis, quia ab ipsa penè hora qua natus sum super terram, deditus sum in omnibus malis; et peccavi graviter in conspectu divinae Majestatis tuae omnibus horis & momentis, omnibus ingeniis, quibus excogitare potui; in superbia matre omnium vitiorum, in perjuriis, in sacrilegiis, in

furtis, in maledictione, in falsitate, in gula et crapula, in commensationibus et ebrietatibus, in libidine et pollutionibus, in inmunditia et fornicatione, in luxuria multa, in * cogitationis pravis et iniquis, in spiritu blasphemiae. Sanctam regulam, quam me servaturum spondi, momentis singulis violo; praecepta seniorum meorum in omnibus postpono. Saepè rebellis et contradictor, saepè murmurosus existo: sacras laudes tuas tibi neglegenter reddidi: has etiam propter pigritiam et desidiam, meam saepius ex toto dimisi: saepè fratribus sine causa iratus sum. Plura sunt et alia mea peccata, quae propter caecitatem cordis mei recordari non valeo. Hoc autem unum scio et confiteor, quia plus peccavi, quam Sodoma; plus deliqui, quam Gomorra. Plus etiam sunt Domine scelera mea, quam totius Mundi. Sed ultimum, & super omne malum est, Domine Deus, de tua pietate diffidere, de tua incomprehensibili misericordia desperare; de qua, te adjuvante, numquam desperavi, nec desperabo in aeternum. Sed per ipsam me spero salvari & liberari de manu diaboli, & a morte perpetua. Nam misericordia tua, Deus, major est quam mea possit iniquitas; quantumque enim sint peccata & scelera mea, citius per misericordiam tuam deleta fieri possunt. Tua namque misericordia nullum habet terminum; & ideo te Domine deprecor in omni misericordia tua, ut auferatur furor tuus a me scelestissimo, cane impudico, omni malitia & nequitia pleno. Deprecor te etiam, plasmator meus Domine, ut non antea me de hoc saeculo exire praecipias, quam me facias ad veram poenitentiam & emendationem pervenire de omnibus peccatis & vitiis meis; & facias me tuam pleniter gratiam invenire propter sanctissimum nomen tuum. Obsecro te etiam, clementissime Domine, ut me liberare digneris ab his tribus plagis, idest ab ictu fulminis, ab invasione immundi spiritus, & a morte subitanea. Confiteor, Domine, quia non solum haec pati dignus sum; sed majora horum, propter infinita scelera mea perpeti mereor. Attamen, ne ista eveniant, ideo specialiter rogo, ut secundum Psalmistae vocem: *Ne quando rapiat ut leo ille saevissimus animam meam, dum non est qui redimat, neque qui salvum faciat.* Scio enim, Domine, quia jam post mortem non est poenitentiae locus, & ideo his tribus praedictis interimi plagis timeo; ne me inparatum aliquando mors inveniat, & tradat poenis perpetuis. Tu enim, Domine, neminem vis perire; sed omnes misericordia tua expectat, † ut salvet me Dominus &

† Hic aliqui desiderantur, ad complementum hujus Orationis, & initium alterius, quae erat ad Sanctum Petrum: utramque in unam confusam ab amanuensi.

Magi-

Magister tuus, sicut respexit te; & eruat me de profundo vitiorum, qui te liberavit de profundo aquarum: depellat a me omne, quod odit in me; & inferat in me, unde semper placeam illi. qui vivit &c.

ORATIO AD SANCTUM PAULUM.

BEate Paule, vas electionis, quem Dominus Christus de caelo vocare dignatus est; obsecro te per illius misericordiam, qui te ad tantam celsitudinem perduxit, intercede pro me, ut adjuvet & salvet me Dominus Deus noster. Donet mihi timorem suum, spem, & amorem; auferat a me fermentum malitiae & nequitiae; donet mihi continuo celebrare Pascha suum in azimis sinceritatis & veritatis. qui &c.

ORATIO AD SANCTUM ANDREAM.

Obscuro te, beate Andrea Apostole & Martyr Christi, postula Dominum Deum tuum pro me; ut ipse, qui donavit * triduo sufferentiam in Cruce, tribuat mihi geminum * effectum ferre Crucem suam, & faciat me saltem in extremo agmine suo sequi vestigia sua; qui vivit &c.

AD SANCTUM JOHANNEM

ORATIO.

SAncte Johannes Apostole electe Dei, tu dilexisti Dominum plurimum, tu super pectus ejus recubivisti, purum doctrinarum fontem potasti: Tu es gloriosus inter choros Virginum, qui sequuntur Agnum quocumque jerit, & ego, miser peccator & fragilis, obsecro, ut intercedas pro me ad Dominum nostrum Jesum Christum. qui vivit &c.

ORATIO AD OMNES APOSTOLOS.

Lumina mundi, Apostoli Domini mei Jesu Christi, beate Petre, Paule, Andreas, Jacobe, Johannes, Thoma, Jacobe, Philippe, Bartholomee, Mattheae, Symon, Taddae, Mathia, Barnaba, Marce, Lucan, cum omnibus Discipulis Discipulabusque Domini mei Jesu Christi, orate pro me, ut abstrahat me Dominus a mundo, sicut abstraxit vos; & donet mihi sequi vestigia sua, vel in extremo agmine vestro. qui vivit &c.

ORATIO AD SANCTUM MARTINUM.

Beatissime Martine Confessor & Sacerdos Christi, postula pro me, obsecro, Dominum Deum tuum, ut expulsis a me cunctis vitiis, donet mihi placere sibi in omnibus; et tribuat mihi pacem horum, et omnium servorum suorum, favente Domino nostro Jesu Christo. qui vivit &c.

ORATIO AD SANCTUM NICOLAUM.

SAncte Nycolaë beatissime pater, te nobis dedit Dominus patronum, te pastorem, te intercessorem: Tu es beatus, tu mitis, tu misericors, tu pacificus, tu omni beatitudine repletus: Tu desiderasti Christum; tu es cum Christo in societate omnium Sanctorum: Et ego miser peccator & fragilis, peccavi in omnibus vitiis; peccavi in desideriis meis malè vivendo. Adjuva me apud Dominum Jesum Christum cum omnibus Sanctis, ut habeam emendationem & remissionem peccatorum; ut possim Domini misericordiam consequi, & veniam pro sceleribus meis; & regnum valeam intrare caelorum: ut non peream in aeternum; non veniam in morte secunda, neque in terra oblivionis propter * nequitia, & peccata, quae malè commisi ego peccator & fragilis. Intercede pro me ad Dominum Jesum Christum, qui &c.

AD OMNES CONFESSORES.

Obscuro vos, beatissimi Confessores Christi, atque Doctores, Hieronyme, Ambrosi, Augustine, Gregori, Cypriane, Corneli, Martine, Basili, Nicola, Ysidore, Germane, Maure, Severine, Johannes, Blasie, Dominice; dignamini intercedere pro me peccatore, ut concedat mihi Dominus servare quae docuistis: & in vestro me faciat consortio gratulari. qui vivit &c.

ORATIO AD SANCTUM STEPHANUM.

Obscuro te, beatissime Stephane, levita & protomartyr Christi, ora pro me ad Dominum Jesum Christum, pro cuius confessione primus suscepisti martyrium; ut, sicut donavit tibi patientiam inter ictus lapidum portare, & pro persecutoribus intercedere; concedat mihi, saltem

* Supple, tibi.

* Fortè: affectum ferendi.

inter verba esse patientem, & ex caritate pro fraternis exorare delictis; ut & ipse, tuis meritis consequar misericordiam Christi. Amen.

ORATIO AD SANCTUM LAURENTIUM.

Obscuro te, gloriosissime & invictissime Martyr Sancte Laurenti, ut pro me contagiis pleno ad Deum sedulas digneris fundere preces: ut, qui torrentibus flammis, persecutoribus saevientibus, totaque artuum compage crudeliter exestuantibus, de hostibus triumphos, de poena gloriam, de crudelitate coronam tibi contulit Deus; pro me quoque scelestissimo sedule eundem Dominum & Deum piis intercessionibus deprecari ne cesses; ut, tuis adjutus orationum suffragiis, omnium iniquitatum facinoribus prorsus queam carere; purisque spiritualibus pennis, fulgentibus operibus, ad gaudia superna caelestium prae-miorum, carnali solutus nexu, ovans & exultans, rapido cursu scandere possim. Amen.

ORATIO AD SANCTUM BENEDICTUM.

Obscuro te, beate Benedicte dilecte Dei, intercede cum sanctissima sorore tua Scolastica pro omni hac sancta tua Congregatione, & pro omnibus sub tuo magisterio militantibus, simul & pro omni populo christiano. Intercede etiam pro me misero servo tuo; ut purget Dominus cor meum, & actus meos a cunctis vitiis; & cuncta servare mihi tribuat, quae praecepit; & custodire sanctae regulae tuae tramitem, quam me servaturum spondi, adjuvante ipso; qui vivit.

ORATIO AD SANCTUM MAURUM.

Obscuro te, beatissime Maure Pater sancte, custos tuorum, & semper visitator famulorum, ut pro me misero, & peccatore intervenire digneris; quatinus, tuis adjutus meritis, faciat me Dominus cunctis carere vitiis, & habundare omnibus sanctis virtutibus; & ad gaudia promissa pervenire sempiterna: ubi cum Sanctis omnibus merear sine fine laetari. Amen.

ORATIO AD OMNES SANCTOS.

Domina mea gloriosa semper Virgo Maria, & immaculata Domini mei

Jesu Christi genetrix, dignare intercedere pro me indignissimo peccatore ad illum, cui meruisti effici sancti templum corporis. Sancti Angeli, Sancti Arcangeli, Sancti Throni, Sanctae Dominationes, Sancti Principatus, Sanctae Potestates, Sanctae Virtutes, Sancti Cherubim, Sancti Seraphim, Sancte Johannes Baptista, Sancti Patriarchae, Sancti Prophetae, Sancti Apostoli, Sancti Martyres, Sancti Evangelistae, Sancti Doctores, Sancti Confessores, Sancti Sacerdotes, Sancti Levitae, Sancti Monachi, Sanctae Virgines et Ancillae Christi, Sancti Innocentes, et Justorum animae, et omnes Sancti Dei, Angelicae, et humanae naturae; per illum vos suppliciter rogo, de cujus contemplatione gaudetis, et societate; ut, in quantum volitis, pro me misero, atque in omnibus culpabili et negligente, supplicare Dominum dignemini; ut de faucibus diaboli, et de morte perpetua, atque a confusione sempiterna merear liberari. Et sicut Mulieri peccatrici, et Latroni fecit misericordiam; ita et mihi facere dignetur. Amen.

ORATIO AD SANCTAM TRINITATEM.

Auxiliatrix esto mihi Trinitas sancta Dei. Salvator omnium, respice, & miserere mei; exaudi me sancta Trinitas. Tu es Deus meus vivus & verus; tu es Pater meus sanctus; tu es Deus meus pius; tu es Rex meus magnus; tu es Judex meus justus; tu es magister meus unus; tu es adjutor meus oportunus; tu es medicus meus potentissimus; tu es dilectus meus pulcherrimus; tu es panis meus vivus; tu es sacerdos meus in aeternum; tu es dux meus ad patriam; tu es lux mea vera; tu es dulcedo mea sancta; tu es via mea recta; tu es sapientia mea praeclara; tu es simplicitas mea pura; tu es unitas mea catholica; tu es confortia mea pacifica; tu es custodia mea tuta; tu es portio mea bona; tu es salus mea sempiterna; tu es misericordia mea magna; tu es patientia mea robustissima; tu es vita mea immaculata; tu es redemptio mea facta; tu es spes mea futura; tu es castitas mea perfecta; tu es resurrectio mea beata: tu es vita mea perpetua; tu es patientia mea sincera; tu es castitas mea inviolata; tu es continentia mea firma; tu es memoria mea mirabilis. Te deprecor, supplico, obsecro, & imploro, ut per Te ambulem, ad Te perveniam, & in Te requiescam: exaudi & miserere mei; qui vivis &c.

A D V I C.

AD caeli clara non sum dignus Sydera
 Levare meos infelices oculos,
 Gravi depressos peccatorum pondere:
 Parce Redemptor.
 Bonum neglexi facere, quod debui:
 Probrosa gessi sine fine crimina:
 Scelus patravi nullo clauso termino:
 Subveni Christe.
 Cunctae, quae falsi maris sunt in litore
 Arenae, mixtae purpuratis conculis,
 Non meis possunt coequari vicis
 Fateor malis.
 Doleo multis peccatorum jaculis
 Confossus, artus venus libidinis
 Intorsit laeta spicula mortiferum
 Fellis abunda.
 Effundit demum de pharetra flammeas
 Sagittas, meum super vulnus vulnera
 Infecit statim cupido turpissima
 Fronte rugosa.
 Factus sum vilis, cinctus super ylia,
 Venit latenter gladius superbiae,
 Cordis infixit mucronem sub medio,
 Manu cruentâ.
 Genus serpentis affuit invidiae,
 Veneni portans pocula pestifera,
 Dedit in sitim; mortis auctrix effudit
 Sordida lues.
 Horrida vultu facula discordiae,
 Ignè succensa de inferni sulphure,
 Medio meo posuit sub pectore;
 Coxit amarè.
 Inter has quoque pennas gerens plumeas,
 Inanis cursim transvolavit gloria;
 Quae me ventosa nitebatur subito
 Fraude perire.
 Kanendo venit fistulâ ingluvies,
 Bonam praesentis inrogavit temporis;
 Extendit ventrem, temulentum reddidit;
 Miscuit risus.
 Lugere modò me permitte, Deus,
 Mala, quae gessi reus ab infantia;
 Lacrimas mihi tua donet gratia
 Cordis ab imo.
 Meis, ut puto, vitiis tartarea
 Tormenta multis non valent sufficere;
 Nisi succurrat, Christe, tua pietas
 Misero mihi.
 Nullum peccatum super terrae faciem
 Poteest, aut scelus inveniri quoppiam,
 A quorum non sum inquinatus faecibus
 Infelix ego.
 Ortus, occasus, aquilo, septem trio,
 Caelum, terraque, mare, fontes, flumina,
 Montes, & colles, campi, mixtaque rosulis
 Lilia flete.
 Plangite mecum astra rutilantia:

Mecum mugite bestiae silvicolae;
 Dicite: tu es miser, qui sub impio
 Crimine gemis.
 Quis me de manu Cociti flammivomi
 Erui potest, nisi Patris unica
 Proles, qui mundum pretioso sanguine
 Jure redemit?
 Redemptor Mundi, unica spes omnium,
 Aequalis Patri, sanctoque Spiritui,
 Trinus & unus Deus invisibilis,
 Mihi succurre.
 Si me subtili pensas sub libramine,
 Spes mihi nulla remanet fiduciae;
 Sed tuâ, rogo, salva me potentiâ,
 O Fili Dei.
 Tolle peccatum; dilue facinora;
 Ablue sordes; donaque charismata;
 Instaura meum clementer pectusculum
 Munere tuo.
 Veniam peto non meis pro meritis;
 Sursus de tua certus sum clementia,
 Qui bona reis pietate solita
 Gratis impendis.
 Christe, te semper rectâ fide labiis
 Confessus, corde credidi orthodoxo;
 Haereticorum dogma nefas respui
 Pectore puro.
 Ymno fideli modulando gutture
 Arrium sperno, latrantem Sobellium,
 Assensi numquam grunnienti Symonis
 Fraude susurrâ.
 Zelum pro Christi zelatus sum nomine:
 Nam sancta mater latè me catholica
 Tempus per omne nutrit Ecclesia
 Ubere sacro.
 Gloria sancte *Trinitas uncae,
 Sit Deo Patri, Genito, Paraclito:
 Laus meo sonet in hore per saecula
 Domini semper. Amen.

* Fertasse:
 Sanctae Tri-
 nitati.

O R A T I O.

OMnipotens sempiternè Deus, mise-
 rere famulo tuo ill. & dirige eum se-
 cundum tuam clementiam in viam salutis
 aeternae; ut, te donante, tibi placita cu-
 pias, & tota virtute perficiat. per &c.

O R A T I O.

Absolve, quaesumus Domine, delicta
 famuli tui ill. & a peccatorum suo-
 rum nexibus, quae pro sua fragilitate con-
 traxit, tua benignitate liberetur. per &c.

O R A T I O.

DEus, qui diligentibus te facis cuncta
 prodesse: da cordibus nostris invio-
 labilem caritatis effectum; ut desideria de
 tua

tuâ inspiratione concepta, nullâ possint temptatione mutari. per &c.

O R A T I O.

AUfer a nobis, Domine, spiritum superbiae, cui resistis; & da nobis cor contritum & humiliatum, quod non despicias: & in anima contrita & spiritu humilitatis conversantes, sic fiat obsequium nostrae servitutis, ut a te suscipiatur, & placeat tibi. per &c.

O R A T I O.

OMnium Sanctorum intercessionibus, quaesumus, Domine, tua gratia nos protegat, & christianis omnibus viventibus atque defunctis, seu qui sua hîc obtulerunt, vel servierunt, aut fuerunt rectores, misericordiam tuam ubique praetende: ut viventes, ab omnibus inpugnationibus defensi, tua opitulatione salventur; & defuncti, remissionem mereantur suorum omnium accipere peccatorum. per &c.

O R A T I O.

DEus, a quo sancta desideria, recta consilia, & iusta sunt opera; da servis tuis illam, quam mundus dare non potest, pacem: ut, & corda nostra mandatis tuis dedita; (&) tempora, hostium sublatâ formidine, tuâ sint protectione tranquilla. per &c.

O R A T I O.

Domine, adjutor & protector noster, refloreat caro nostra vigore pudicitiae, vel sanctimoniae novitate; ereptaque de manu tartari, in resurrectionis gaudio jubeas praesentari. per &c.

* B E N E D I C T I O

IN RAMIS PALMARUM.

OMnipotens sempiterne redemptor, qui de caelis ad terram descendere, & ad passionem * voluntate tua venire dignatus es, ut humanum genus tuo precioso sanguine liberares; adesto Ecclesiae tuae votis, & supplicationibus nostris: tu enim Domine mansuetus, mansueti animalis aselli terga insidens, ad passionem redemptionis nostrae spontaneus advenisti; cum tibi rami arborci, occurrentibus discipu-

lorum turbis, certatim sternerentur in via, & triumphantibus palmis cum voce laudis occurrerent plurimorum catervae, resurgentes pariter, & dicentes: Osanna Filio David: benedictus, qui venit in nomine Domini. Tibi in monte Oliveti olivarum ramis via constrata est: tu quondam Noe in archa super undas diluvii gubernasti, & columbae ministerio per olivae ramum pacem terris redditam nuntiare voluisti: sicut & Jacob Patriarcha in ministerium gloriae tuae erigens lapidem, ex hujus arboris ramis oleum benedictionis in cacumen tituli infudit: unde unxisti Reges, & Prophetas tuos. Tu enim es Christus Dei: tibi competit fructus unctionis & pacis, in cujus ineffabilem laudem Psalmista cecinit dicens: *Unxit te Deus, Deus tuus, oleo exultationis prae participibus tuis*. Quapropter supplices te, Domine, deprecamur, ut benedicas hos ramos palmarum olivarum, quos tui famuli in suis suscipientes manibus, in occursum tui properare, teque benedicere & glorificare desiderant. Ecce Jerusalem sedens super asinam Rex mansuetus advenisti; adveni, ergo rogamus, & nobis; & in medium nostri consiste, ut te advenire in nostris cordibus sentiamus. Et qui nos tunc reparasti per Crucem, iterum lapsos repara per eandem beatificam passionem. Oris nostri confessionem, ac jejunii humilitationem libens suscipe; & fructum nos viriditatis habere concede; quatinus, tuis imbribus irrigati, mereamur tibi suavium fructuum ubertate placere: & sicut illi tibi processerunt obviam, cum arboreis frondibus egressi; ita nos, te redeunte in secundo adventu cum palmis victoriae laeti mereamur occurrere, Salvator Mundi, qui cum Patre, & Spiritu Sancto vivis & regnas per omnia saecula saeculorum. Amen.

* A N T I P H O N A

AD PROCESSIONEM

*In Purificatione Sanctae Mariae
& Sancti Symeonis.*

Congregamini omnes, & videte virtutem, qualem dedit Dominus Matri suae.

Ant. Ave gratia plena, Dei Genitrix Virgo; ex te enim ortus est Sol iustitiae, illuminans quae in tenebris sunt. Laetare tu Senior iuste, suscipiens in ulnis liberatorem animarum nostrarum, donantem nobis & resurrectionem.

Ant. Adorna thalamum tuum Syon, & susci-

* Hac benedictio scripta est circa XII. saeculū a recentiori manu. Cetera, quae sequuntur, ab antiquiori amanuensi, qui Psalterium Prudentii exaravit.
* Cod. voluntatis tuae.

* Sequentia, ut diximus, scripta sunt in Codice prima manu, antiquis notis musicalibus.

* Cod. Maria.

* Cod. porta.

fuscipe regem Christum; amplectere* Mariam, quae est caelestis porta; ipsa enim
* portat regem gloriae novi luminis: subsistit virgo, adducens in manibus filium ante luciferum; quem accipiens Symeon in ulnis suis, praedicavit populis Dominum eum esse vitae & mortis, & Salvatorem mundi.

Ant. (a) O Virgo, Dei alma porta, Mundi redempti vita, conservatorum spes, posce tuum Natum, de sede almi Patris* descensum tuum in uterum: * illuminata es illustrantem te; o Virgo, libera a peccatis renatos per hunc, quem ulnis Symeon tenens dignus, prophetante impletus est sermone; atque nunc clara lux in nos (tuum ora Natum) splendeat.

Prosa. Responsum accepit Symeon:

Prosa. Justus senex atque timoratus, ab Spiritu Sancto.

Prosa. Ex utroque Procedens promissit, non visurum se mortem, nisi videret Christum Dominum:

Prosa. Filium atque Regis aeterni. Et cum inducerent Puerum in Templo;

Prosa. Affuit senex quoque Symeon. Accepit eum in ulnas suas.

Prosa. Collaudatque lactantem puerum: Et benedixit eum, & dixit:

Prosa. Quem expectavi, modò video. Nunc dimittis Domine servum tuum in pace.

Prosa. Te quia vidi, pax erit mihi: gratias ago; in manibus teneo Christum.

Ant. Hodie beata.

DOMINICA

IN RAMIS PALMARUM.

Prosa. Ante sex dies Paschae venit Hiesus Bethania, ubi Lazarum resuscitavit a mortuis; & dixit discipulis suis: desiderio desideravi manducare vobiscum, antequam patiar.

¶ Magister dicit: tempus meum prope est: apud te facio Pascha cum discipulis meis; & dixit.

ANTIPHONA AD PROCESSIONEM.

Collegerunt Pontifices & Pharisei concilium, & dicebant: quid facimus, quia hic homo multa signa facit? si dimittimus eum sic, omnes credent in eum. Ne fortè ve.

Prosa. Timebant verò nequam Judaei; dicebant ad invicem: Venient Romani, & tollent nostrum locum, & gentes.

¶ Unus autem ex ipsis, Cayphas nomine, cum esset Pontifex anni illius prophetavit dicens: expedit vobis, ut unus moriatur homo pro populo, & non tota gens pereat.

Prosa. Christus moriturus, ut salvaret suum populum. Ab illo ergo die cogitaverunt, (ut) interficerent eum, dicentes: Ne fortè.

Ant. Cum appropinquaret Dominus Hierosolymam, misit duos ex discipulis suis, dicens: Ite in Castellum, quod est contra vos; invenietis pullum asinae alligatum, super quem nullus hominum sedit. Solvite, & adducite mihi. Si quis vos interrogaverit, dicite, opus Domini est. Solventes, adduxerunt ad Jesum: imposuerunt ibi vestimenta, & sedit super eum. Alii expandebant vestimenta sua in via; alii ramos de arboribus sternebant; & qui sequebantur, clamabant: Osanna; benedictus, qui venit in nomine Domini: benedictum regnum patris nostri David: Osanna in excelsis: miserere nobis Fili David.

Ant. Caeperunt omnes turbae descendendum gaudentes laudare Deum voce magna super omnibus, quas viderant, virtutibus, dicentes: Benedictus, qui venit Rex in nomine Domini: pax in terra, & gloria in excelsis.

Ant. Cum audisset populus, quia Hiesus venit Hierosolymam, acceperunt ramos palmarum, exierunt ei obviam, & clamabant, dicentes: Hic est salus nostra, & redemptio Israhel: Hic est, qui venturus erat in salutem populi. Quantum est iste, cui throni & dominationes occurrunt? Noli timere filia Syon: ecce Rex tuus venit tibi sedens super pulum asinae, sicut scriptum est. Salve Rex fabricator mundi, qui venisti redimere nos.

Ant. Ante sex dies sollemnitatis Paschae venit Dominus in civitatem Jerusalem, & occurrerunt ei pueri in manibus portantes ramos palmarum; & clamabant voce magna, dicentes: Osanna in excelsis. Benedictus, qui venisti in multitudine misericordiae: Osanna in excelsis.

Ant. O Rex noster fili David, redemptor mundi, quem Prophetae praedixerunt Salvatorem Domini Israhel esse venturum: te enim ad salutarem victimam Patrem

(a) Amanuensis mendosissime in Codice sic. O virgo Dei alma porta mundi redempti vitam conservatorum spes posce tuum natum de sede almi Patris descensum tuumque uterum: illuminata es illustrantem te o Virgo libera a peccatis renatos nunc ulnis quem Symeon senex dignus prophetante impletus est sermo atque nunc clara lux in nos tuum oratore splendeat.

* Cod. a veri-
gine.

Pater misit in mundum quem expe-
ctabant omnes sancti * ab origine mundi;
& nunc Osanna filio David: benedictus,
qui venit in nomine Domini: Osanna in
excelsis.

Ant. Occurrunt turbae cum floribus &
palmis Redemptori obviam;
Et victori triumphanti digna dant ob-
sequia:

Filium Dei ore gentes praedicant,
Et in laude Christi voces tonant per nu-
bila.

Osanna.

Ant. Cum turba plurima essent cum Hie-
su, acceperunt ramos palmarum, & di-
xerunt: Benedictus, qui venit in nomine
Domini: Osanna in excelsis.

* Cod. am-
bulem.

Ant. Via iustorum recta facta est; iter San-
ctorum praeparatum est, ut * ambulent
de virtute in virtutem. Ibi videbitur Deus
deorum in Syon; Dominus dominan-
tium, & Rex regum in milibus milium
de caelo descendens; prophetantibus
Prophetis, ut gentium insulae laudes di-
vinas cum floribus palmarum fulgenti-
bus cantent Domino, & dicant: Osanna
Fili David: benedictus, qui venit in no-
mine Domini Rex Israhel.

* Cod. cani-
tur versos.

Horum au-
thorem di-
cunt Theodu-
phum Episc.
Aurelianens.

*Item canuntur * versus.*

Gloria, laus, & honor, tibi sit Rex Chri-
ste Redemptor,
Cui puerile decus prompsit Osanna pium.
Gloria.

Israhel es tu Rex, Davidis & inclyta proles,
Nominis qui in Domini Rex benedicte
venis. Gloria.

* Cod. coeli-
tus.

Coetus in excelsis te laudat * caelicus omnis;
Et mortalis homo, cuncta creata simul.
Gloria.

Plebs hebreæ tibi cum palmis obvia venit:
Cum prece, voto, hymnis assumus ecce tibi.
Gloria.

Hi tibi passuro solvebant munia laudis:
Nos tibi regnanti pangimus ecce melos.
Gloria.

Hi placuere tibi; placeat devotio nostra,
Rex pie, Rex clemens, cui bona cuncta
placent.

* Cod. fan-
guine. Edit.
sanguinis al-
mi.

Fecerat hebreos, hos gloria * sanguinis Agni;
Gloria.

Nos facit hebreos transitus ecce pius.
Gloria.

Inclyta terrenis transiit ad ethera victis.
Gloria.

* Cod. nos pie
alma tetri.

Virtus a vitiis * expiet alma tetri.
Gloria.

Nequitia sumus pueri, virtute vegeti.
Gloria.

Quod tenere patres, da, teneamus iter
Gloria.

Degeneresque patrum ne simus ab arce
piorum,

Nos tua post illos gratia sancta trahat.
Gloria.

* Sis pius ascensor, tuus & nos sumus asel-
lus.

* Cod. Si pius
ascensor tu,
& nos sumus
asellus.

Tecum nos capiat Urbs veneranda * Deus.
Vestis apostolicae rutilo fulgore tegamur.
Gloria.

* Edit. Dei.

* Te bene docente nostra caterva vebat.
Gloria.

Edit. Te be-
ne docta ut
eā nostra ca-
terva vebat.

Arbore de legis caedamus dogmata
quaedam,

Quae doceant Christo te resonare Deum.
Gloria.

IN LETANIA MAIORE IN T.

Exurge, Domine; adjuva nos: & libera
nos propter nomen tuum.

Prosa. Exurge, quare.

Kyrie eleison.

ψ. Domine, miserere. Kyrie.

ψ. Peccavimus; miserere. Kyrie.

ψ. Quia pius es, miserere. Kyrie.

ψ. Servi tui te rogamus, miserere. Kyrie.
al. Kyrie eleison.

ψ. Domine, miserere.

ψ. Peccavimus, miserere. Kyrie.

ψ. Quia pius es, miserere. Kyrie. Servi
tui te rogamus, miserere nobis, Do-
mine. al. Kyrie eleison; Christe eleison;
Kyrie eleison. al. Kyrie eleison; Chri-
ste eleison; Kyrie eleison. al. Kyrie
eleison; Christe eleison; Kyrie eleison.

ITEM ANTIPHONA AD PROCESSIONEM.

Ego sum Deus patrum vestrorum, dicit
Dominus: videns vidi afflictionem po-
puli mei; & gemitum ejus audivi, & * de-
scendo liberare eos. Alleluia. alleluia.

Cod. descen-
dit.

Ant. Populus Syon, convertimini ad Domi-
num Deum * vestrum; & dicite ei: Po-
tens es, Domine, dimittere peccata no-
stra, ut non inveniant nos iniquitates
nostrae, Deus noster. Aëva, aëva.

Edit. : non
strum.

Ant. Exclamemus omnes ad Dominum,
dicentes; peccavimus tibi, Domine;
patientiam habe in nobis, & erue nos a
malis, quae cotidie accrescunt super nos.
Aëva.

Ant. Parce, Domine, parce populo tuo,
quem redemisti Christe sanguine tuo, ut
non in aeternum irascaris nobis. Aëva,
aëva.

Ant. Multa sunt, Domine, peccata nostra:
tibi

tibi peccavimus Patientia Israhel. Libera nos Domine in tempore angustiae nostrae.

Ant. Peccavimus, Domine; & tu iratus es nobis: & non est qui effugiat manum tuam: set supplicamus, ut veniat super nos misericordia tua: qui Ninivae pepercisti, miserere nobis.

Ant. Confitemini Domino filii Israhel, quia non est alius Deus praeter eum. Ipse liberabit nos propter misericordiam suam. Aspicite quae fecit nobiscum, & enarremus omnia mirabilia ejus. Aëva.

Ant. Domine Deus noster, qui cum patribus nostris mirabilia magna fecisti; & nostris glorificare temporibus, qui misisti manum tuam de alto, & liberaisti eos. Aëva.

Ant. Redime Domine de interitu vitam nostram; & non secundum peccata nostra retribuas nobis; quia tu scis figmentum nostrum. Recordare, quia pulvis sumus. Aëva. aëva,

Ant. Pro pace Regum & Principum.

* Cod. adora-
mus.

INvocamus te, Domine Deus clementissime, * & oramus te, ut nobis aëris temperiem dones, caelique serenitatem, & fructus terrae largire digneris, Largitor bone. Tu es verus pastor noster; nos agni & filii tui, quamvis miserrimi: miserere nostri Deus misericordissime. Per suffragia omnium Sanctorum, atque Angelorum tuorum, supplicamus te Rex omnipotens, paganorum jugum dissipando concute, arma illorum confringe, & * virtutem contere; Jesu Christe Domine Redemptor noster, arma invictissima nostra. Reminiscere Redemptor magne, quoniam redemisti nos piissime pretiosissimo sanguine tuo, Creator Angelorum, Restaurator hominum, spes & misericordia peccatorum, nunc & in sempiterna saecula. Amen.

Ant. In tribulatione clamamus ad te, Domine: noli nos perdere, pro quibus dignatus es de caelis descendere: subveni, & libera nos in tempore angustiae.

Ant. Rogamus te Domine Deus, quia peccavimus tibi: veniam petimus, quam non meremur. Manum tuam porrige lapsis, qui Latroni confitenti paradisi januas aperuisti. Vita nostra in dolore suspirat, & in opere non emendat: * si expectas, non corrigimur; & si vindicas, non duramus. Manum.

* Cod. si ex-
pectat, non
corripimur.

Ant. Peccavimus, Domine, peccavimus tibi: parce peccatis nostris, & salva nos:

qui gubernasti Noe super undas diluvii, exaudi nos: & Jonam de abyssu, verbo revocasti; libera nos: qui Petro mergenti manum porrexisti, auxiliare nobis Christe Filius Dei.

Ant. Exaudi nos Domine, qui exaudisti Jonam de ventre coeti. Exaudi nos clamantes, qui exaudisti David prostratum & jacentem in cilicio, clamantes & dicentes: parce, parce; & defende plasma * tuum, Deus noster.

* Cod. tua.

Ant. Libera Domine populum tuum de manu mortis; & civitatem istam protegat dextera tua: ut viventes benedicamus te, Domine Deus noster.

Ant. Deprecamur te, Domine, in omni misericordia tua, ut auferatur furor tuus & ira tua a civitate ista, & domo sancta tua, quoniam peccavimus.

Ant. Nec * observavimus neque fecimus, quae praecepisti nobis, ut bene nobis * esset: peccavimus, Domine; miserere nobis.

* Cod. obser-
vavimus.

* Cod. esse.

Ant. Iniquitates nostrae, Domine, multiplicatae sunt super capita nostra; delicta nostra creverunt usque ad caelum. Parce, Domine, & inclina super nos misericordiam tuam.

Ant. Terribile est, Christe, judicium tuum; ubi Cherubim & Seraphim contremescunt; ubi Angeli tremunt, qui non peccaverunt; ubi Justii terrentur, qui placuerunt coram te Domine, * illic splendore tuo satiantur. Libera Salvator, libera populum tuum de morte aeterna. Quem deprecemur, qui te mitiget omnium Domine, nisi ministros tuos, misericors, Michaël principem Angelorum, Gabriel nuntium Virginum, Angelorum chorum? Justorum Animae intercedite pro nobis, dicentes: miserere Deus tuae plasmae; tuam imaginem ne despicias, Domine.

* Editt. apud
Thom. in lib.
antiq. Miss.
pag. 263. illi
splendorem
tuum satian-
tur.

Rx. Domine Deus, qui con.

Rx. Domine Rex omnipotens.

Rx. Tua est potentia.

Rx. Aspice, Domine.

Rx. Angustiae mihi.

Rx. Emendemus in.

Rx. Scindite.

Rx. Peccante.

Rx. Dominator.

Rx. Exaud. Dominus.

Rx. Refulsit.

Rx. Domine Rex.

Rx. Aspice Deus.

Rx. A facie fu.

Rx. Absconditam.

Rx. Qui cognos.

Rx. Adonai.

Q q q

Rx. Con-

Rx. Congrega.
 Rx. Tu Deus universorum.
 Rx. Super muros.
 Rx. Senti pēt.
 Rx. In jejunio.
 Rx. Afflicti p.
 Rx. Impetum.
 Rx. Da pacem, Domine.
 Rx. Muro tuo inexpugnabili.
 Rx. Civitatem istam.
 Rx. Paradisi Porta.
 Rx. Tribularer, * si nesciret.
 Rx. Aperi caelos tuos, Domine.
 Rx. Domine Rex omnipotens.
 Rx. Congregatae sunt gentes.
 Rx. Extende, Domine.
 Rx. Sustinuimus pacem.
 Rx. Qui caelorum. ēti abscondite hl.
 Rx. Peccata mea, Domine.

* Cod. sci.

A N T I P H O N A.

TImor & tremor venit in Niniven civitatem magnam, per quem scelerae plebi * indicitur jejunium: & luctuosa plebs induitur cilico. Contigit autem & regem nobilem de solio suo descendere, ut esset humilior cunctis lugentibus: & praedicavit per universum regnum: Omnes viri, & sexus foemineus non gustent quicquam; bos & pecora non * pascantur herbis terrae; pueri & vituli non sugant matris ubera: sed clament ad Deum in fortitudine ternis diebus, ne patiantur ut Sodoma. Et tu Deus omnipotens, misericors & miserator, & misertus * es miseris. Nos sumus opera tua, quos dedisti Filio tuo in hereditatem tuam: noli claudere aurem tuam ad preces nostras; sed subleva clemens afflictionem populi. Illud recale, quod pollicitus * es, dicens: Convertimini ad me, & ego convertar ad vos, Aëva.

* Cod. induitur jejunio.

* Cod. pascant.

* Cod. est.

* Cod. est.

* Edit. vincula dissolvat. Vide antiqu. lib. Misser. Thoma. si pag. 243.

Ant. Oremus, dilectissimi nobis, Deum Patrem omnipotentem, ut cunctis mundum purget erroribus; morbos auferat; famem depellat; aperiat carceres; * famem dissolvat; peregrinantibus reditum; infirmantibus sanitatem; navigantibus portum salutis indulgeat: & pacem tribuat in diebus nostris, insurgentesque repellat inimicos; & de manu inferni liberet nos propter nomen suum.

Ant. Petite, & dabitur vobis; quaerite, & invenietis; pulsate, & aperietur vobis. Aëva.

Ant. Omnis, qui petit, accipit; & qui quaerit, invenit: pulsanti aperietur.

Ant. Clementissime exaudi Domine populum tuum.

Ant. Vos cum sitis mali, nostis bona data dare filiis vestris: quanto magis Pater vester de caelo dabit spiritum bonum petentibus se?

Ant. In tribulationibus exaudi nos: mitte nobis de caelo auxilium, quia multa mala circumdederunt nos: libera nos Domine Deus noster.

Ant. Oportet, nos mundum contempnere, ut possimus sequi Christum Dominum, ne perdamus vitam perpetuam propter vanam hujus mundi gloriam. Te laudamus, Domine omnipotens, qui sedes super Cherubim & Seraphim, exaudi nos: te laudant Angeli & Archangeli; te venerantur Prophetae & Apostoli: te adoramus, te deprecamur magnum Redemptorem, quem Pater misit ovibus Pastorem. Te laudamus, Deus noster.

Ant. Salvator noster, Domine, noli nos perdere, pro quibus ipse in Cruce dignatus es ascendere. Subveni, & libera nos in tempore angustiae.

Ant. Aruerunt montes, siccaverunt flumina, terra denegat flores, fient animalia: Tu, qui pius es, Domine, dona terrae pluviam.

Ant. Peccavimus, Domine, peccavimus, & peccata nostra cognoscimus: clementissime Deus, dona nobis pluviam.

Ant. Domine, ne taceas, neque quiescas; quia dixerunt inimici nostri: disperdamus eos de gente, & non memorabitur nomen eorum amplius. Tu autem, Domine, pone illos sicut stipulam ante faciem ventis, ut sciant quia tu es Deus noster.

Ant. Exaudi Deus deprecationem nostram, & propitius esto populo tuo; & converte tribulationem nostram * in gaudium, ut viventes benedicamus te, Domine Deus noster.

* Cod. in gaudio.

Ant. Miserere, Domine, plebis tuae, super quam invocatur nomen tuum; ut sciant omnes, qui habitant terram, quia tu es Deus populorum tuorum.

Antiphona ad pluviam postulandum.

Recordare, Domine, quid acciderit nobis: intueri, & respice, quia exaruerunt omnia; sed da pluviam super terram: ne in perpetuum obliviscaris nostri, Domine Deus noster.

Ant. Ubi sunt misericordiae tuae antiquae Domine, sicut jurasti David in veritate tua? memor esto, Domine, & da nobis pluviam.

Ant. Exaudi, Domine, populum tuum confitentem nomini tuo: & dimitte peccata

cata fervorum tuorum, & da nobis pluviam.

* Cod. Pluvia voluntaria & necessaria.

Ant. * Pluviam voluntariam & necessariam dona Deus hereditati tuae.

Ant. Qui respicis in terram, Domine, & facis eam tremere ante te; dona nobis pluviam roris, ut satietur terra pinguedine.

* Cod. prostratos.
* Cod. arida.

Ant. Exaudi, Domine, populum tuum toto tibi corde * prostratum, & irriga terram pluvia salutis tuae, ut * aridam restauret dextera tua, Domine Deus noster.

Ant. Domine Rex omnipotens, creator omnium rerum, aperi fontem pietatis tuae; & infunde * terrae pluviam supernae benedictionis.

* Cod. terra pluvia.

Ant. Respice cuncta, quia tua sunt, Domine; & da faciem roris super terram.

I T E M * V E R S U S.

* Hymnus S. Ambrosii Episcopi Mediol.

(a) *Hic hymnus innum-
ris solacis
scaturit in Cod.
quos de medio
tulimus, emen-
davimusque,
ut alibi in
hoc Codice: ne
lectori fasti-
dium crearet.*

(b) *Cod. Tur-
ba.*

(c) *Edit. Tel-
lus dura sitit,
nescia roris.*

(d) *Cod. fer-
vens.*

(e) *Cod. fe-
runt vestiae.*

S Qualent (a) arva soli pulvere multo;
Pallet ficcus ager, (b) terra fatiscit,

Nullus ruris honos, nulla venustas,
Quando nulla viret gratia florum.

ψ. (c) Tellus dura siti nescit aratrum;
Fons jam nescit aquas; flumina cursûs;
Herbas nescit humus, nescit aratrum;
Magno rupta patet turpis hiatus.

ψ. (d) Fervet sole dies, igneus ardor
Ipsas urit aves; frondea rami
Fessis tecta negant; pulvis arenae
Sicco despuitur ore vianis.

ψ. Ventis ora (d) ferae, bestia ventis,
Captantesque viri flamina venti;
Ventis & volucres ora recludunt,
Hac mulcere sitim fraude volentes.

ψ. Foetus cerva suos, pignora cerva,
Foetus cerva siti fessa recusat,
Foetus cerva pios moesta relinquit,
Quaesitam quoniam non vehit herbam.

ψ. Venerunt juvenes, pocula noti
Quaerentes putei; lymphaque fugit:
Et vasis vacuis tecta revisunt,
Fletus, heu! proprios ore bibentes.

ψ. Bos praesepe suum linquit inane;
Pratorumque volens carpere gramen,
Nudam versat humum; sic pecus omne,
Fraudatum, moriens labitur, herbis.

ψ. Radices nemorum rustica plebes
Explorat, misero curva labore,
Solarique famem cortice quaerit,
Nec succos teneros arida praestat.

* Edit. fove-
to.

* Cod. Quod.

* Edit. iusti
supplicii vin-
cla resolvens.

ψ. Hanc peccata famem nostra merentur;
Sed mercede propria Christe * faveto.

Quò * culpa gravior, gratia major,
Iustis * suppliciiis vincla resolvat.

ψ. Jam caelum referes, arvaque laxes
Foecundo placidus imbre, rogamus:
Heliae meritis, impia saecula
Donasti pluviam: nos quoque dones.

ψ. Aeternae Genitor gloria Christo
Semper cum Genito sit tibi, sancto
Compar Spiritui, qui Deus unus
Pollens perpetuis inclyte saeculis. Amen.

* Cod. Aeter-
ni Genitor
gloria Chri-
sti.

Antiphona pro serenitate.

N On nos demergat, Domine, tempe-
stas aquae; neque absorbeat nos pro-
fundum; neque urgeat super nos puteus
os suum. Mitte manum tuam de alto, &
libera nos de aquis multis.

Ant. Inundaverunt aquae, Domine, super
capita nostra: invocamus nomen tuum
de lacu novissimo: ne avertas faciem
tuam a singultu nostro, & clamoribus.

Ant. Non in justificationibus nostris pro-
sternimus preces ante faciem tuam, Do-
mine; sed in miserationibus tuis multis.
Placare Domine, & vide tribulationem
nostram.

Ant. * Ascendens Jesus.

* Cod. Ascen-
dentem.

Ant. Respice cuncta, quia tua sunt, Do-
mine; & da faciem roris super terram:
abstolle pluviam Deus noster.

ψ. Aufer a nobis, Domine, iniquitates
nostras; ut mereamur puris mentibus in-
troire ad Sancta Sanctorum.

Ant. Exaudi, exaudi, exaudi Domine pre-
ces nostras. Sancta Maria ora pro nobis.

Ant. Miserere, miserere, miserere Do-
mine populo tuo: ne in aeternum irasca-
ris nobis.

I T E M A L I I V E R S U S.

* Hujus
hymni au-
ctor creditur
S. Ambr. Ep.
Mediolan.

* Cod. conti-
nuo.

O bduxere polum nubila caeli;
Absconduntque diem, sole fugato,
Noctes * continuas sydere nudas,
Et lunae viduas carpimus olim.

ψ. Aether dira micat, igne * coruscat:
Concussoque tremit cardine mundus:
Caeli porta tonat; ruptaque credas
* Axis aetherei vincla resolvi.

* Editi, igne
corusco.

* Cod. faxis
aethereis.

Obdux. &c.

* Et crescunt pluviis aequora ponti;
Nec fines proprios jam freta norunt:
Terrarum medio * ruptat & unda:
Errabunda secatur arva carina.

* Edit. Excre-
scunt.

* Edit. flu-
ctuat unda.

ψ. Portus nauta suos, littora nauta,
Secessusque suos nauta requirit;
* Hospes nauta satis vitibus hospes;
Messis nauta super navigat hospes.

* Cod. opes;
& ita infra

ψ. Flentes agricolae culta relinquunt,
Spectant naufragium triste laboris;
Messis laeta natat: semina, census,
Nati, tecta, pecus, arvaque migrant.

ψ. Cernas alta domus culmina ferri;
* Et mutata locis limina poni;
* Moestas inter aves ludere pisces;
Pisces in tremulis ludere tectis.

* Edit. muta-
tisque locis.
* Cod. messis.

* Edit. addit :
Eversos vi-
deas arbore
nidos ,
Pullis cum
teneris per
freta duci ,
Nec matrem
exilio po-
nere curas ,
Majoresque
metu coge-
re foetus .
(a) Cod. fene-
stra .
(b) Cod. navi-
gium tuta .
(c) Cod. terræ .
(d) Edit. Jam
nunc missa
&c .
(e) Cod. orbis .
(f) Cod. cla-
ment, dicat .

ψ. * Spectat turba, virum turba (a) fenestris;
Spectat foeminei turba pudoris,
Deploratque famem turba precantum;
Victum (b) navigiis nauta ministrat.
ψ. Deus parce tuam morte redemptis;
Prior diluvium pertulit aetas,
Ut mundaret aqua crimina terrae;
Sed mundata tuo sanguine (c) terra est.
ψ. Ramum (d) missa ferens ore columba
Ramus paci ferae munus olivae,
Exutas liquido flumine terras,
Laeto significet lapsa volatu. Obdux. &c.
Ant. Qui caelos aperuisti, & mundum visi-
tasti, tibi tremunt (e) orbes terrae: & om-
nis creatura (f) clamat, dicens: Sanctus,
Sanctus, Sanctus. Michael, & Gabriel,
Raphael, & Seraphim, qui portastis
thronum Invisibilis: vos pro nobis inter-
cedite, quia gravis ira venit super nos.
Domine, miserere nobis.

Antiphona in Domo.

Pax huic domui, & omnibus habitan-
tibus in ea. Pax egredientibus, & re-
gredientibus. Aëva.

Ant. Ingredimini benedicti Domini, quia
praeparata est habitatio vestra; pax in
caelo, pax in terra. Aëva. aëva.

* Cod. misti-
cae.

Ant. Qui Cherubim * mystice imitatur;
& vice Trinitatis ter sanctum hymnum
decantamus, omnem nunc secure depo-
namus sollicitudinem, sicuti Regem om-
nium suscipientes, * cui invisibiliter An-
gelorum officio ministratur. aëva.

* Cod. cum.

Ant. ad Regem suscipiendum.

Sit Dominus Deus tuus benedictus, cui
complacuit, ut daret tibi sedem hono-
ris: & benedicat tibi in aeternum Deus
tuus. aëva. aëva. aëva. aëva.

Ant. Benedictus Deus patrum tuorum, fa-
ciens misericordiam cum domo patris
tui: & Dominus Deus tecum: atque om-
nes * inimici sub pedibus tuis: & stabi-
liat regnum tuum in pace; ut per te no-
men ejus sanctum magnificetur in saecu-
la. aëva.

* Cod. inimi-
cos.

Antiphona ad Pontificem suscipiendum.

Desideravimus * faciem tuam videre
cum gaudio; ideo * suscepimus cum
desiderio: atque Dominum petimus, ut
honorem tuum stabiliat longa per saecu-
la. aëva. aëva. aëva. aëva. aëva.

Ant. Super Pastorem nostrum, Domine,
quaesumus, benedictio copiosa descendat,
fides sancta succrescat, redemptio sem-
piterna firmetur. aëva.

* Haec anti-
ph. extat in
antiq. libr.
missarum Ven.
Card. Tho-
masii pag. 241
& habet, de-
sideramus.
* Cod. suscipi-
mus.

ψ. Et usque in saeculum saeculi permaneat
nomen tuum.

Ant. Redemptor mundi, conserva Episco-
patum tuum: ipse enim, qui Ezechiae
regi ter quinos annos auxit ad vitam, au-
geat tempora tua; & videant oculi tui pa-
cem in diebus tuis. aëva.

Ant. Benedictus * tu in Civitate, benedi-
ctus ubique, benedictus populus tuus.

Ant. Domine Deus noster, dona virtu-
tem, & victoriam da imperio nostro.

* Cod. bene-
dicta tu in
civitate, be-
nedicta ubi-
que.

Antiphona super Mensa.

Tibi, Christe, referimus gratias, qui
nos de divinis muneribus * satias: ex
mensa, plena donis tuis omnibus, nos
sumentes, te laudamus Domine: de quo
edentes, laudes tibi dicimus, nunc &
semper, per omnia saecula. aëva. aëva.
aëva. aëva. Aëva. aëva.

* Cod. satiat.

Ant. Deo gratias. Semper Domine tibi
gratias, qui nos de tuis donis satias; sa-
tiati de donis, Domine, memor sumus
Sanctorum tuorum: te laudamus; te be-
nedicimus, Deus noster. aëva. aëva. aëva.

*Antiphonae dominicales, & ad
Processionem.*

Signum Salutis pone Domine, in domi-
bus istis; ut non * permittas introire
angelum percutientem in domibus, in
quibus habitamus: pone signum tuum.
Pastor optime, & protege nos; & non
erit in nobis plaga nocens. aëva.

* Haec anti-
phona in an-
tiq. libr. Mis-
sarum Ven.
Thomasii, pag.
242. inscribi-
tur: In do-
mo.

Ant. Deus de caelis, qui es pius, Deus da
benedictionem super hanc domum; ut
qui in ea habitant, corporis sanitatem
accipiant, & vitam aeternam possideant.
Dextera Dei Patris benedicat & salvet,
protegat & defendat ab omni malo po-
pulum hunc convenientem: det eis in
praesenti saeculo corporis sanitatem, &
post hujus saeculi finem vitam sempiter-
nam. aëva. aëva.

* Fortè: per-
mittat.

Ant. Sicut pastor portat ovem perditam ad
gregem suum, sic porto & complector
vos, dicit Dominus. Ego feci, & ego fe-
ram: ego creavi, & ego sustinui, & ego re-
demi vos. Ego dimittam peccata vestra.
Sanctus, Sanctus, Sanctus Israel.

Ant. O gloriosa Genitrix Virgo semper
Maria, quae Dominum meruisti portare,
& Regem Angelorum sola Virgo lacta-
re: nostri quaesumus pia memorare,
& pro nobis Christum deprecare; ut tuis
sulti patrociniis, ad caelestia regna me-
reamur pervenire. aëva. aëva.

Ant. Dei Genitrix, quae Archangeli gau-
dium

dium suscepisti, & Deum in utero portasti: Sanctum, quem videre, ut est, non praesumunt Angeli: Cherubin, & Seraphin multiluminibus incessabili eum voce glorificant: quem tu portasti, ipsum deprecare; donare nobis magnam misericordiam, deprecare.

Ant. In templo tuo, Dei Genetrix Virgo, manus expandimus ad supplicationem: intercede pro nobis Mater Christi Dei nostri.

Ant. Sub tuis visceribus confugimus Dei Genetrix; nostras deprecationes ne despicias in necessitate; sed a periculis libera nos semper, Virgo benedicta.

Ant. O Maria, Jesse Virgo, Caeli Regina, maris Stella; plenitudo temporis ecce jam venit; jam Florem olim promissum protulisti. Ergo precamur, o Domina, ut qui te meruimus confiteri Christi Matrem, sentiamus & piam: & * singulari merito nunc nobis tu facias placabilem; & dies istos, tuae sanctae virginittis * partui dicatos, bene nobis ipse propter te o benignissima ditabit; quò temporalis sollemnitas nos ad aeternam introducat laetitiam.

Ant. O quàm casta Mater, & Virga fecunda Maria, quae sine ulla contaminatione concepit, & sine dolore genuit Salvatorem. O quàm casta mater, quae nullam novit maculam; Deum portare meruit. O beatum ventrem Mariae, quae tantum nobile protulit, ut diceret * & chorus caelestium: Gloria in excelsis Deo, & in terra pax.

Ant. O beata infantia, per quam nostri generis reparata est vita. O gratissimi delectabilesque vagitus, per quos aeternos ploratus evasimus. O felices panni, quibus peccatorum sordes extersimus. O praesepe splendidum, in quo non solum jacuit foenum animalium, sed cibus inventus est Angelorum.

Antiphona in Adventu Domini.

Venite omnes, & exultemus in conspectu Domini; quia prope est dies, in quo Natalem ejus celebremus; ut in illo die, mundo corde ad altare Domini perveniamus: quia promittitur Filius * Virgini per visitationem Spiritus Sancti. O beata infantia, per quam generis nostri vita est reparata; quia tamquam sponsus de thalamo Mariae, Christus processit ex utero. O Virgo super Virgines benedicta; sic paries filium, ut & virginittis non patiaris detrimentum.

Ant. Prophetavit Esaias, & dixit: Vidi spe-

ciem hominis, quasi filium Dei, sedentem in sede: thronum ejus speciosum; & stabat in circuitu ejus turba Angelica: vidi quasi * Virginem in throno stantem; & dixit mihi unus de ministris: Haec conceptura est Salvatorem Mundi. aëva. aëva.

Ant. Ecce jam venit plenitudo temporis, in quo Virgo, nesciens virum, * pariet filium, editum ex Patre ante luciferum; in quo bos & asinus cernunt Dominum in praesepio positum; & Maria lactat, a quo alitur Mundus. Ideo, Mundi Domina & Angelorum Regina, pro nobis miseris, * quem genuisti, implora; ut per temporalem ejus adventum, laetum eum in futuro suscipere mereamur. aëva.

Antiphona in Quadragesima.

Christe, pater misericordiarum, qui tempus acceptabile reis indulges, reminiscere miserationum tuarum; & quos nunc usque toleras, ad poenitentiam compunge. Peccavimus, Domine, in omnem justitiam tuam; & iniquitates nostrae abstulerunt nos; & tu iratus es, & avertisti faciem tuam; & possederunt nos Domine absque te. Sed respice; tu Pater noster es, & nos lutum: ne irascaris fatis; neque * multitudinem miserationum tuarum super nos contineas ultra; sed parce, placare, adtende; & fac nobis juxta multitudinem benignitatis tuae, * in die bona, quam tu fecisti. O fons David patens, in ablutione menstruatae ne confundamur in nobis, sed laetemur in te.

Ant. Cum federit Filius hominis in sede majestatis suae, & coeperit judicare saeculum per ignem, & assistent ante eum omnes chori Angelorum, & congregabuntur ante eum omnes gentes; tunc dicet his, qui a dextris ejus sunt: Venite benedicti Patris mei, possidete praeparatum vobis regnum a constitutione mundi: & ibunt impii in supplicium sempiternum; Justi autem in vitam aeternam; & regnabunt cum Deo in saecula.

Ant. Cum venerimus ante conspectum Domini in die judicii, ubi assistunt milia milium, & deces centena milia Angelorum, Archangelorum, Cherubim, & Seraphim: ibi Sanctorum chori circumstabunt, Patriarcharum, Prophetarum, Apostolorum, & Martyrum, & omnia agmina Sanctorum: ibi manifestabuntur abscondita cordium nostrorum. Sed tu, Deus piissime Pater, transfer a nobis illud damnationis judicium, quo

* Cod. singularis.

* Cod. partum.

* Cod. sed.

* Cod. Virginitis per visitatione.

* Cod. virgo.

* Cod. pariat

Cod. quae genuisti, implorant.

* Cod. multitudine viscerum tuorum.

* Cod. ut in die.

quo sine fine punientur opera delinquentium : & concede cum Electis tuis possidere aeternitatis regnum .

Ant. Sanctus Deus , qui sedes super Cherubim , solus invisibilis : Sanctus fortis , qui Dei Genitricis orationem suscepisti : Sanctus immortalis , tu solus immaculatus . Salvator , miserere nobis . aëva . aëva .

Ant. Sedit Angelus ad sepulchrum Domini stolâ claritatis coopertus . Videntes eum Mulieres , nimio terrore perterritae astiterunt a longe . Tunc locutus est Angelus , & dixit eis : Nolite metuere ; dico vobis , quia illum , quem quaeritis mortuum , jam vivit , & vita hominum cum eo surrexit . aëva .

Ant. Ego sum Alpha & Omega , primus & novissimus , initium & finis : qui ante mundi principium , & in saeculum saeculi vivo in aeternum . Manus * meas , quae vos fecerunt , clavis confixerunt : propter vos flagellis caesus sum , spinis coronatus sum , aquam petii pendens , & acetum * porrigebat , in escam meam fel dederunt , & in latus * lancea : mortuus , & sepultus sum ; resurrexi ; vobiscum sum : Videte , quia ego ipse sum , & non est Deus praeter me . aëva .

Ant. * Dicant nunc Judaei , quomodo milites custodientes sepulchrum perdiderunt regem , * ac lapidem positionis ; quare non servaverunt petram iustitiae : aut sepultum reddant , aut resurgentem adorent nobiscum , dicentes : aëva . aëva .

Ant. Maria vidit Angelum indutum splendore , quem cum lacrymis interrogat de Christo Salvatore : Ubi est meus Dominus , & Filius Excelsi , quem Judas per osculum ? * ut agnus crucifixum . Lapis revolutus est ab ore monumenti : non est hic ; surrexit , sicut dixit . aëva . aëva . aëva . aëva . aëva .

Ant. Postquam resurrexit a mortis vinculis Dominus noster , ostendit * ei vulnus pretiosi lateris ; fixuras clavorum , & omnia recentissima passionis signa monstrabat , dicens : Videte manus meas & pedes , quia ego ipse sum , qui mortuus fueram ; & , calcato tyranni imperio , resurrexi . Sic enim oportebat Christum pati , & resurgere a mortuis die tertia , & praedicari in nomine ejus remissionem omnium peccatorum . * Aeluia .

Antiphona in Sancta Pascha .

Vidi † aquam egredientem de templo a latere dextro . aëva . & omnes , ad quos pervenit aqua ista , salvi facti sunt : & * dicent . aëva . aëva .

Ant. In die resurrectionis meae , dicit Dominus . aëva . congregabo gentes , & colligam regna , & effundam super vos aquam mundam .

Ant. Hierusalem civitas sancta , ornamentis martyrum decorata , cujus plateae sonant laudes de die * in die .

Venite adoremus , & procidamus ante Deum , qui fecit nos ; quia ipse est Dominus noster , qui semetipsum obtulit pro nobis Deo Patri sacrificium in odorem suavitatis : affixus namque est in patibulo Crucis ; redemit nos a peccatis . Referamus ergo illi gratias , quia eruit nos a morte perpetua , & transduxit nos * ad laetitiae sempiterna gaudia . aëva .

* Cod. ad laetitiam .

Antiphona ad Processionem in Civitate , quum in ea vadit per Ecclesiam .

Deus , qui es benedictus in saecula saeculorum , suscipe preces Archangelorum , & orationes Sanctae Mariae . Libera populum ad te clamantem ; mitte nobis auxilium de caelo . Sanctus Deus , Sanctus fortis , Sanctus & immortalis : qui tollis peccata mundi , miserere nobis .

Ant. Archangelorum virtutes , & chori Angelorum supplicant te amatorem hominum : genus humanum ne dereliquas ; & Civitatem istam , desertam (ne) ostendas nobis ; sed cessa (ab) irâ desuper venturâ , qui castigas , & iterum sanas . Sanctus Deus , Sanctus fortis , Sanctus immortalis , trinum Sanctum nomen , salva nos .

Ant. Dominus omnipotens benedicat nos , crescere nos faciat atque multiplicet . Sicut ros Hermon , qui descendit in montem Syon , sic descendat super nos

Antiphona in Caritate .

Caritas est summum bonum , amplum donum ; in qua pendet totus ordo praeceptorum ; per quam vetus , atque nova lex impletur ; * per quam Deus , ac proximus diligitur ; per quam caelorum regnum adipiscitur . Illa namque manet , quae latet , & quae patet in divinis sermonibus . - Cari . In qua qui manet , in Deo manet , & Deus in eo . - Cari .

Ant. Deus beatitudo , auge in nobis fidem , auge spem , caritatem dona : in quo & a quo & per quem beata sunt , quaecumque beata sunt , omnia : o beata Trinitas .

* Cod. per quod .

Anti-

* Cod. meae .

* Cod. ad lapidem .

* Deest aliquid .

* Fortè , eis .

† Supple lector ex nostro Codice hiatum huius antiphonae in libr. antiq. Missarum . Ven. Card. Thomasi pag. 289. col. 2. * Edit. & dicunt .

Antiphonae Dominicales.

Declarator bone, dispensator omnium, qui poenitenti culpas dimittis: pax in terra, & gloria in excelsis. aëva.

Ant. Omnipotens Deus, moestorum consolatio, laborantium fortitudo, perveniant ad te preces de quacumque tribulatione clamantium; ut omnes sibi in necessitatibus suis misericordiam tuam gaudeant affuisse.

Ant. Omnipotens Deus, supplices te rogamus & petimus, ut intercessio Archangelorum sit pro nobis ad Dominum, Michaëlis, & Gabrielis, pariterque & Raphaëlis: ut digni offeramus Domino hostias ad Altare; & appareamus ante Salvatorem per intercessionem novem ordinum Angelorum, Throni, & Dominationum, Principatum, & Potestatum, & Virtutumque, Cherubim, & Seraphim; ut ipsi intercedant pro nobis, qui non cessant clamare semper: Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus exercituum. Rex Israhel, qui regnas sine fine, dignare famulos tuos hodie exaudire. aëva.

Ant. O pietatis Deus, qui mundum universum tuâ potentiâ regis, te laudamus cuncti; Qui hunc locum in honore Sanctorum consecrasti tuorum, atque tuis servitiis opportunum fecisti, & gentem advenientem gaudiis laetificasti. Hic gratia namque Salvatoris mundi, * rectis corde * condonetur. Hic felicissima Dei Genitrix, chorique Angelorum * dant opem petentibus; hic Apostolorum gloria; hic victoriae Martyrum, * coronaeque Confessorum, & suffragia Monachorum, castitas quoque virginalis, nobis atque cunctis piè postulantibus relaxent delicta * per aevum. aëva.

Antiphona in Pascha ad processiones.

Cum descendisset Dominus ad infernum, portarum inferni veſtes ferreos confregit; tartari fremebant, dicentes: Unde est iste tam fortis, tam splendidus, tam praeclarus? Prophetæ cecinerunt, dicentes: Iste est ille, de quo prophetatum est, dicentes: tollite portas, principes, * vestras; & elevamini portae aeternales, & * introibit Rex gloriae. Dominus fortis & potens in praelio alligavit * diabolum tartari; & daemones fremebant, & increpabant, dicentes: O princeps noster diabole, ut quid hic istum adducere voluisti, & om-

nes obnoxios perdidisti: illas tuas divitias, quas acquisisti post Paradisi amissionem, ecce nunc perdidisti per Crucem. Tu illum * suspendens in ligno, ecce quanta damna sustines in inferno: periit omnis laetitia tua; in luctu conversa sunt gaudia tua. * aëluia.

* Cod. suspendentem in lignum.

* Sic.

Dominica post Ascensum.

Longo contritus carcere Filius Dei, Dominus noster resurrexit a mortuis. aëva. aëva. Ostendens Apostolis dira clavorum signa in membris suis, dixit: Pax vobiscum. aëva. aëva. Quia ego vici Mundum, & surrexi. aëva. aëva. Et vos testificate mundo * & resurrectionem meam. aëva. aëva. Haec cum dixisset his verbis, illis intuentibus, apertis sibi * caelis, ferebatur in nube, * & confedit in throno Regni. alleluia, aëva. aëva. aëva.

* Cod. caeli.

* Cod. confedet.

Antiphona in Pentecoste.

Hodie, fratres dilectissimi, post ascensum Salvatoris ad Patris dexteram, Sanctum suum in mundum Spiritum promissum misit discipulis suis. Aëva, aëva, aëva. Quia * summum Dei procedens majestate, Apostolorum invisibiliter penetravit pectora. aëva. aëva. aëva. Novum etenim in eis sanctificationis exhibuit signum. aëluia. ut in ore eorum omnium genera nascerentur linguarum. aëva. aëva. aëva; ut euntes in mundum universum docerent Evangelium regni Dei. aëva. Per quem te deprecamur Domine, ut redemptum atque tibi credentem populum custodias, noxias subtrahas, pacem concedas: tuâ virtute firmetur, tuâ misericordiâ sublevetur in aeterna saecula: quò tibi, Trinitas Sancta, mereamur incessabiliter canere cum Sanctis tuis gloriam. aëva. aëva. aëva.

* Cod. suis.

* Fortè legendum: Qui (nempe Spiritus Sanctus) a summa Dei procedens majestate.

Antiphona Sancti Johannis.

Johannes est nomen ejus: & multi in nativitate ejus gaudebunt; erit enim magnus coram Domino; & ipse praeibit ante illum in spiritu & virtute Heliae.

Antiphona in Sanctum Laurentium.

O Beate Laurenti, per te nostris * luminis reddita est gratia. O Sancte Laurenti, per te Christo decoratur nostra oratio, per quem nobis omnibus reddita est

* Lege, luminibus.

* Cod. recti.

* Scilicet, donetur.

* Lege, dent.

* Cod. victorias... corone, nasque.

* Cod. vestris.

* Cod. introivit.

* Cod. diabolus tartaris.

est gratia. O sanctissime, qui carnificum subisti vulnera, ne tuus populus adiret ad tartara. O felix Martyr, cardis ferreis laceratus pro Christi nomine, lampadum ardentium fervore adustus, carceris obscuritate retrusus. Haec videntes non sufficiunt? O quam speciosam duxisti vitam, ad cuius tumultum cuncti laesi sanantur, coeci lumine restituuntur, claudi gressibus, daemones effugantur, leprosi mundantur; omnes * devoti veniunt, qui post * (voti) vota resolvunt. Socius inventus * es Angelorum; quesumus, ut pro hac tua plebe omni tempore intercessor existas. aëva.

* Cod. devotis venient.
* Voti, abundat.
* Cod. est.

Antiphona Sanctae Mariae.

GAUDE Dei Genetrix Virgo: Salve sancta Parens, quae protoplasti delicta curasti. Tu paradysum patefecisti: Tu maledictionem in benedictionem mutasti: Tu stella splendida matutina; Tu illuminatrix sydus maris. Ideo piissima Domina, Angelorum Regina, * precare Filium & Dominum tuum pro commissis tibi famulis, te postulantibus in sempiternum.

* Cod. preclara.

Antiphona in omnium Sanctorum.

* Melius: habent.

* Leg. clamant.

Isti sunt Sancti, qui * habebant loricas igneas, & jacinthineas; & mittunt coronas suas ante thronum Domini; & ferviunt ei die ac nocte in templo ejus propter verbum; & * clamabunt voce magna, dicentes: Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus omnipotens: nunc vindica sanguinem nostrum Deus; qui habitant in terris; Et datae sunt eis stolae albae. aëluia. Et audivi vocem Angelorum in circuitu throni; & quatuor animalia ceciderunt in conspectu throni; & factae sunt voces magnae in caelo, dicentes: Factum est regnum Domini nostri Jesu Christi; & regnabunt in saecula saeculorum. Et adoraverunt eum, dicentes: Sanctus, Sanctus, Sanctus Deus Sabaoth. Gratias agimus tibi, Domine Deus omnipotens, qui es & qui eras, & qui accepisti virtutem magnam, & regnasti: habitantes terram gaudebunt super eam, & jocundabuntur. Benedictio, & claritas, & sapientia, & fortitudo Deo nostro. aëva.

* Cod. Dominicale.

*Antiphona * Dominicalis.*

DEUS, amator bonorum, dirige viam nostram, & omnium nostrorum cum societate sanctorum Angelorum, & omnium Electorum. Adsit magnus Raphaël

dux itineri nostro, ut procul sit a nobis mala & diabolica calliditas. Petimus inmensam Clementiam * tuam, ut comite-
tur nobiscum benignitas: sit nobis in-
pugnabilis clipeus eundi & redeundi: &
ab omni incommoditate mentis & corporis nos protegere tua dignetur dextera.
Ant. Dimitte nobis Domine debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris: & ne nos inducas in tentationem; sed libera nos ab omni malo.

* Cod. ut tuam.

Antiphona in dedicatione Ecclesiae.

Benedic Domine Domum istam, & omnes habitantes in ea; quia tu Domine dixisti: Pax huic Domui. Benedic Domine timentes te, * pusillos cum majoribus: benedicti vos a Domino, qui fecit caelum & terram.

* Cod. pusillis.

Ant. Annuntiate inter gentes gloriam ejus. aëva. quoniam magnus est Dominus. aëva. gaudebunt campi, & omnia quae in eis sunt. aëluia.

Ant. Ecce populus custodiens iudicium, & faciens veritatem. In te speraverunt, Domine: usque in aeternum via iustorum recta facta est, & iter Sanctorum praeparatum est.

* Ope nostri Codicis suppleatur lacuna Antiphonarii Carnutensis, editi a Ven. Card. Thom. in libr. Antiq. Misfarum 64. pag. 292. col. 2.

Ant. Sitientes venimus ad limina Sanctorum: satiati sumus dulcedine eorum: exaudi nos Christe propter merita illorum: & gloriemur tecum in regno caelorum. Haec est Domus Dei magna & terribilis, ornata auro mundo, * ex lapidibus pretiosis: Angelorum custodia * muros ejus. Hic gloria & claritas Dei, * ut omnes, qui ingrediuntur in eam, (&) oraverint, tu in caelo exaudies Domine, peccatorum vinculis absolutos. aë.

* Fortè, et

* Leg. muri.
* Lege, et.

Ant. De Jerusalem exeunt reliquiae, explanatio de monte Syon; propterea protectio erit huic Civitati; & salvabitur propter David famulum ejus. aëva.

Antiphona de Confessore.

O Beatum Virum, atque * omni sacrum laude censendum! Hic etenim omnium Patriarcharum exempla secutus est. Fuit fidelis, ut Abraham: credulus, ut Isaac: benedictus, ut Jacob: munitus, ut Melchisedech: providus, ut Joseph: rapax, ut Benjamin. Fuit mansuetus, ut Moyses: sacerdotalis, ut Aaron: innocens, ut Heli: liber, ut Samuhel: misericors, ut David: sapiens, ut Salomon: apostolicus, ut Petrus: amabilis, ut Johannes: * sanctus, ut Paulus: videns, ut Stephanus: fervens, ut Apollo. Haec omnia in se habuit, & fideliter custodivit.

* Cos. omnium.

* Cod. cantus.

INCI-

I N C I P I T

EXPLANATIO
ORATIONIS DOMINICAE.

* En Cod.
Reg. Alexan-
drino Vati-
cano signato
n. 231. qui
scriptus vi-
detur IX. vel
X. saeculo,
pag. 181.

* Pro clau-
dentes, ve-
terum more.

* Cod. carna-
les sensum.

* Cod. sapien-
tia.

* Cod. multo
loquio.

* Cod. cogi-
tationes.

* Cod. do-
cuisset.

Dominus & Salvator noster cle-
mentissimus suorum eruditor, do-
cturus Discipulos quid orarent,
praemisit docendo eos quomodo orarent,
dicens: *Vos autem cum oratis*, (inquit)
introite in cubicula vestra. Quae sunt ista
cubicula? nisi ipsa corda, quae in Psalmo
etiam significantur, ubi dicitur: *Quae di-
citis in cordibus vestris*, & *in cubilibus ve-
stris compungimini*: Et * *Claudentes ostia*,
orate Patrem vestrum in abscondito. Pa-
rum est intrare in cubicula, si ostium pa-
teat inportunis. Per quod ostium ea quae
foris sunt, inprobè se immergunt, & inte-
riora nostra appetunt. Foris autem dixi-
mus esse omnia temporalia & visibilia, quae
per ostium, idest * carnalem sensum, cogi-
tationes nostras penetrant, & turbâ vano-
rum fantasmatum orantibus obstrepunt.
Claudendum est ergo ostium, idest carnali
sensui resistendum, ut oratio spiritalis di-
rigatur ad Patrem; quae fit in intimis cor-
dis, ubi oratur Pater in abscondito: *Et Pa-
ter*, inquit, *vester, qui videt in abscondito*,
reddet vobis. Et hoc tali clausulâ terminan-
dum fuit; non enim hoc monet nunc ut
oremus, sed quomodo oremus. De corde
itaque mundando praecipit; quod non
mundat, nisi una & simplex intentio solo
& puro amore * sapientiae. *Orantes autem*,
ait, *nolite multum loqui, sicut ethnici*; pu-
tant enim quod in * multiloquio suo exau-
diantur. Et revera omne multiloquium a
gentilibus venit, qui exercendae linguae
potius, quam mundando animo dant ope-
ram; arbitantes, sicut hominem iudicem
verbis adduci ad sententiam, ita etiam
Deum multiloquio flectendum. Nolite ita-
que adsimilari eis; *Scit enim Pater vester*,
quid vobis necessarium sit, antequam petatis
ab eo. Quibus verbis docemur, non verbis
nos agere debere apud Deum, ut inpe-
tremus quod volumus; sed rebus, quas
animo gerimus, & intentione * cogitatio-
nis, cum dilectione purâ, & supplici affectu;
sed res ipsas verbis nos * docuisse Dominum
nostrum, quibus memoriae mandatis, eas
ad tempus orandi recordaremur. Sed rur-
sum quaeri potest, si rebus si verbis
orandum sit, quid opus sit ipsâ oratione,

si Deus jam novit quid nobis necessarium
sit? nisi quia ipsa orationis intentio cor no-
strum serenat & purgat, capaciusque effi-
cit ad excipienda divina * munera, quae spi-
ritualiter nobis infunduntur. Non enim
ambitione precum nos exaudit Deus, qui
semper paratus est dare suam lucem nobis,
non visibilem, sed intelligibilem & spiri-
talem; sed nos non semper parati sumus ac-
cipere, cum inclinamur in alia, & rerum
temporalium cupiditate tenebramur. Fit
ergo in oratione conversio cordis ad eum,
qui semper dare paratus est, si nos capia-
mus quod dederit. Sed jam consideran-
dum est, quae nos orare ille praecipit, per
quem & discimus & consequimur, quod
oramus. *Sic itaque orate vos*, inquit. *Pa-
ter noster, qui es in Caelis* & reliqua. Cum
in omni deprecatione benivolentia conci-
lianda sit ejus quem deprecamur, deinde
dicendum quid deprecamur; laude illius,
* ad quem oratio dirigetur, solet benivo-
lentia conciliari, & hoc in orationis princi-
pio poni solet; in quo Dominus noster ni-
hil aliud nos dicere iussit, nisi: *Pater noster*,
qui es in Caelis. Et quoniam, quod voca-
mur ad aeternam hereditatem, ut simus
Christi coheredes, & in adoptionem fi-
liorum veniamus, non est meritorum no-
strorum, sed gratiae Dei; eandem ipsam
gratiam in orationis principio ponimus,
cum dicimus, *Pater noster*, quo nomine
& caritas excitatur; quid enim carius
* filiis debet esse quam pater, & sup-
plex affectus, cum homines dicunt Deo
Pater noster; & quaedam impetrandi prae-
sumptio, quae petituri sumus cum prius
quam aliquid peteremus, tam magnum do-
num accipimus, ut sinamur dicere *Pater*
noster Deo? Quid enim jam non det filiis
petentibus, cum hoc ipsum ante dederit
ut filii essent? Postremò quanta cura ani-
mum tangit, ut qui dicit *Pater noster*,
tanto Patre non sit indignus; & gratiâ mi-
sericordiae ipsius, qui hoc a nobis exigit, ut
pater noster * nullo sit; quod hoc sumptu
de sola bona voluntate comparari potest?
Admonentur etiam hîc divites, vel genere
nobiles * secundum saeculum, cum Christia-
ni facti fuerint, non superbire adversus pau-
peres,

* Cod. nu-
mera.

* Cod. at.

* Cod. filius.

* Fortè legen-
dum: nullus
sit.

* Cod. secūd.
scilicet.

peres, & ignobiles; quoniam simul dicunt Deo: *Pater noster*. Quod non possunt vere ac pie dicere, nisi se fratres esse cognoscant. Utatur ergo voce novi Testamenti populus novus, ad aeternam hereditatem vocatus, & dicat: *Pater noster, qui es in Caelis*, idest in sanctis & iustis; non enim spatium locorum continetur Deus; sed quemadmodum terra appellatus est peccator, cum ei dictum est: *Terra es, & in terram ibis*; sic caelum iustus est contrario dici potest; iustis enim dicitur: *Templum enim Dei sanctum est, quod estis vos*. Quapropter si in Templo suo habitat Deus, & Sancti templum ejus sunt, recte dicitur: *Qui es in Caelis*, qui es in Sanctis. Et adcommo-datissima ista similitudo est, ut spiritaliter tantum interesse * videatur inter iustos, & peccatores, quantum corporaliter inter Caelum, & Terram. Cujus rei significandae gratia, cum adorationem facimus, ad Orientem convertimur, unde Caelum surgit, & lumen oritur; non tamquam ibi sit * & Deus, quasi ceteras Mundi partes deseruerit qui ubique praesens est, non locorum spatiis, sed majestatis potentia: sed ut admoneatur animus ad naturam excellentiorem se convertere, idest ad Deum; cum ipsum corpus ejus, quod terrenum est, ad corpus excellentius, idest ad corpus caeleste convertitur. Recte ergo intelligitur quod dictum est: *Pater noster, qui es in Caelis*, in cordibus iustorum esse dictum, tamquam in Templo sancto suo. Simul etiam, ut qui orat, in se quoque ipso velit habitare quem invocatur; & cum hoc affectat, teneat iustitiam: quo * munere invitatur * ad inhabitandum animum Deus. Itaque videamus quae sint petenda. Dictum est enim, qui sit qui petitur, & ubi habitat. Primum autem omnium, quae petentur, hoc est: *Sacrificetur Nomen tuum*. quod non sic petitur, quasi non sit Sanctum Dei nomen; sed ut Sanctum habeatur ab hominibus; id est ita illis innotescat Deus, ut non existiment aliquid Sanctius, quod magis offendere timeant: neque enim, quia dictum est: *Notus in Iudaea Deus; in Israel magnum nomen ejus*, sic intelligendum est, quasi alibi minor sit Deus, alibi major; sed ibi magnum est nomen ejus, ubi pro suae majestatis magnitudine nominatur. Ita ibi dicitur Sanctum nomen ejus, ubi cum veneratione, & offensionis timore nominantur. Ad hoc pertinet illud, quod in Psalmo dicimus de eo: *cum Sancto Sanctus eris* & cetera: Et quod in Evangelio * glorificari dicitur Pater bonis Sanctorum operibus. Deinde sequitur: *Adveniat Regnum tuum*, idest manifestetur hominibus, non quasi

Deus non regnet nunc in terra, semperque regnaverit; sed quemadmodum praesens lux, absens est caecis, & eis qui oculos claudunt; ita Dei regnum, quamvis nunquam discedat de terris, tamen absens est ignorantibus. Nulli autem licebit ignorare Dei regnum, cum ejus Unigenitus non solum intelligibiliter, sed etiam visibiliter in homine Dominico de caelo venerit iudicaturus vivos & mortuos. Post quod iudicium, idest, cum discretio & separatio iustorum ab iniustis facta fuerit, ita inhabitabit iustos Deus, ut non opus sit quemquam doceri per hominem; sed sint omnes, ut scriptum est, docibiles Deo. Deinde beata vita omni ex parte perficietur in Sanctis in aeternum, sicut nunc caelestes Angeli sanctissimi atque beatissimi, solo Deo illustrante, sapientes & beati sunt; quia & hoc promisit Dominus suis, * in resurrectione erunt, inquit, sicut Angeli in Caelis. Et ideo, post illam petitionem qua dicimus, *Adveniat Regnum tuum*, sequitur: *Fiat voluntas tua sicut in Caelo, & in Terra*: idest, sicut in Angelis, qui sunt in caelis (sit) voluntas tua, ut omnino tibi adhaereant, teque perfruantur, nullo errore obnubilante sapientiam eorum, nullam miseriam impediens beatitudinem eorum; ita fiat in Sanctis tuis qui in terra sunt, & de terra, quod ad corpus attinet, facti sunt. Et quamvis in caelestem habitationem atque immutationem; tamen de terra adsumendi sunt. Item: *Fiat voluntas tua*, recte intelligitur, obediatur praeceptis tuis, sicut in Caelo & in Terra, id est, sicut ab Angelis, ita ab hominibus. Nam fieri voluntatem Dei, cum obtemperatur praeceptis ejus, ipse Dominus dicit, cum ait: *Meus est cibus, ut faciam voluntatem ejus qui me misit*; Et saepe: *Non veni facere voluntatem meam, sed ejus qui me misit*. Est etiam ille intellectus, *Fiat voluntas tua sicut in Caelo, & in Terra*; sicut in Sanctis & Iustis, ita etiam in peccatoribus: quod adhuc duobus modis accipi potest, sive ut oremus etiam pro inimicis nostris; quid enim aliud sunt habendi, contra quorum voluntatem Christianum & catholicum nomen augetur? ut ita dictum sit, *fiat voluntas tua, sicut in caelo, & in terra*, tamquam si diceretur: faciant voluntatem tuam sicut iusti, ita etiam & peccatores, ut a te convertantur; sive ita, *fiat voluntas tua, sicut in Caelo & in terra*, ut sua cuique tribuantur; quod sit extremo iudicio, ut iustis praemium, peccatoribus damnatio retribuatur, cum agni ab hedis separabuntur. Ille etiam non absurdus, immo etiam & fidei & spei nostrae convenientissimus intellectus est, ut caelum,

* Cod. vi-
deantur.

* Et, abundat.

* Cod. munere.
* Cod. &.

* Cod. glorificare.

* Cod. in resurrectione.

* Cod. car-
nem autem
lege &c.

Caelum & Terram accipiamus spiritum & carnem; & quod dicit Apostolus: *Mente servo legi Dei; carne autem legi peccati.*

Videamus factam voluntatem Dei in mente, idest in spiritu: *velle* (inquit Apostolus) *adjacet mihi; perficere autem bonum non invenio.* Oramus ergo, ut fiat voluntas Dei sicut in Caelo & in Terra, idest ut, quemadmodum spiritus non resistit Deo sequens & faciens voluntatem ejus, ita & corpus non resistat spiritui. Nec illud a veritate abhorret, ut accipiamus *Fiat voluntas tua sicut in caelo & in terra*, sicut in ipso Domino nostro Jesu Christo, ita & in Ecclesia; tamquam in viro qui patris voluntatem implevit, ita & in foemina quae illi desponsata est; caelum enim & terra convenienter intelligitur quasi vir & foemina; quoniam terra, caelo foecundante, fructifera est. Quarta petitio est: *Panem nostrum quotidianum da nobis hodie.* Quotidianum panem accipiamus, spiritualem; praecepta scilicet divina, quae quotidie oportet meditari & operari: nam de ipsis Dominus dicit: *Operamini escam, quae non corrumpitur.* Quotidianus autem iste cibus nunc dicitur, quamdiu vita ista temporalis per dies decedentes succedentesque peragitur. Et revera, quamdiu nunc in superiora nunc in inferiora, id est nunc in spiritalia nunc in carnalia animi affectus; tamquam ei, qui aliquando pascitur cibo aliquando famem patitur, quotidie panis necessarius est, cor efficiatur esuriens; & relabens, erigatur. *Da nobis hodie* autem dictum est: quamdiu dicitur hodie, id est in hac temporali vita; sic enim cibo spiritali post hanc vitam saturabimur in aeternum, ut non tunc dicatur quotidianus panis; quia ibi temporalis volubilitas, quae diebus dies succedere facit, (undè appellatur *quotidie*) nulla erit. Si quis autem etiam illa, quae de victu corporis

Fortè legendum, necessaria.

* Cod. visibilem.

* Cod. illud.

* Cod. scilicet, Herodis.

necessario, vel sacramento Dominici Corporis istam sententiam vult accipere, oportet, ut conjuncta accipiantur omnia tria; ut scilicet panem quotidianum simul petamus, & necessarium corpori, & Sacramentum * visibile & invisibile Verbi Dei. *Et dimitte nobis debita vestra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.* Dubita, peccata dicit. Manifestum est vel * illo quod ait idem Dominus: *Non exies, donec reddas novissimum quadrantem;* vel illo quod debitor appellavit, qui ei nuntiati sunt extincti vel ruinâ turris, vel quorum sanguinem * Herodes sacrificio miscuit. Dixit enim, putare homines, quod illi ultra modum debitorum essent, idest peccatores; & addit: *Amen dico vobis, nisi poenitentiam egeritis, similiter moriemini.* Non hîc ergo quisque urgetur pec-

cuniam dimittere debitoribus; sed quaecumque in eum alius peccaverit. Nam pecuniam dimittere, illo potius jubemur praecepto, quod superius dictum est: *Si quis tibi tunicam tollere voluerit, & iudicio, & reliqua.* Nec ibi necesse est omni pecuniario debitori dimittere debitum; sed ei qui reddere noluerit in tantum ut velit etiam litigare; servum autem Domini, ut ait Apostolus, non oportet litigare. Intelligitur etiam in ista quinta petitione, qua dicimus *Dimittere* & reliqua, non (de) pecuniâ quidem * dici, sed de hominibus, quae in nos quisque peccat. Namque * in te, inquit, tibi pecuniam debitam, cum habeat unde reddere, recusat reddere: quod peccatum si non * dimiseris, non poteris dicere: *Dimitte nobis sicut & nos dimittimus.* Illud sanè tractari potest, ut quod dicimus *dimitte nobis* & reliqua, tunc vincamur contra istam regulam fecisse, si eis non dimittimus, qui veniam petunt; quia & nobis veniam petentibus a benignissimo Patre dimitti volumus. Fatendum est, omnia peccata dimittenda esse quae in nos admittuntur, si volumus nobis a Patre dimitti, quae dimittimus. Sexta petitio est: *Et ne nos inferas in temptationem.* Nonnulli codices habent, *inducas*, quod tantundem valere arbitror; nam ex uno graeco, quod dictum est, *ΕΙΣΤΡΑΦΕΙΝ*, utrumque translatum est. Multi autem in precando ita dicunt: *Ne nos patiaris induci in temptationem;* exponentes videlicet quomodo dictum sit *inducas*; non enim per se ipsum inducit Deus, sed induci patitur cum, quem suo auxilio deseruerit ordine occultissimo; ac meritis causis, etiam saepè manifestis, dignum judicat Ille, quem deserat, & in temptationem induci * sinat. Aliud est autem induci in temptationem, aliud tentari; Nam sine tentatione probatus esse nullus potest, sive sibi ipsi, sicut scriptum est: *Qui non est tentatus, qualia scit?* sive aliis, sicut Apostolus ait: *Et temptationem vestram in carne mea non sprevestis;* hinc enim eos * firmos ipse cognovit, quod ejus tribulationibus, quae Apostolo secundum carnem acciderant, non sunt caritate deflexi; nam Deo notissimus est ante omnes temptationes, qui scit omnia antequam fiant. Quod itaque scriptum est: *Tentat vos Dominus Deus vester, ut sciat si diligitis eum;* * illâ in locutione positum est *ut sciat*, pro eo quod est ut scire vos faciat: sicut diem laetum dicimus, quod laetos faciat; & frigus pigrum, quod pigros facit; & innumerabilia hujusmodi. Non ergo hîc oratur, ut non tentemur, sed ut non inferamur in temptationem; tamquam si quispiam,

* Cod. dicit.

* Hic cubat error.

* Cod. de-
miseritis.

* Cod. finet.

* Cod. firmo.

* Cod. illam.

* Cod. con-
tingatur.

cui necesse est igne examinari, non orat ut igne non * contingatur; sed ut non exuratur. Vasa enim figuli probat fornax, & homines justos temptatio tribulationis. Joseph ergo temptatus est inlecebrâ stupri; sed non est inlatus in tentationem. Susanna tentata est; nec ipsa inducta vel inlata in tentationem: multique alii utriusque sexûs. Sed Job maximè; cujus ò admirabilem stabilitatem in Domino Deo suo! Fiunt igitur tentationes per Sathanan, non potestate ejus, sed permissu Domini, ad homines, aut pro suis peccatis puniendos, aut pro Dei misericordiâ probandos & exercendos; & interest plurimum, in qualem quisque tentationem incidat. Non enim in talem incidit Judas qui vendidit Dominum, in qualem incidit Petrus, cum territus Dominum negavit. Sunt etiam humane temptationes, credo, cum bono quisque animo, secundum humanam tamen fragilitatem, in aliquo consilio labitur, aut inritatur in fratrem studio corrigendi, paulo tamen amplius quam Christiana tranquillitas postulat, de quibus Apostolus dicit: *Tentatio vos non adprehendat, nisi humana*; cum idem dicat: *Fidelis Deus, qui vos non * sinet tentari supra quàm potestis ferre; sed faciet eum tentatione etiam exitum, ut possitis tolerare*: in qua sententia satis ostendit, non id nobis orandum esse, ut non tentemur; sed ne in tentationem inducamur. Inducimur enim, si tales inciderint, quas ferre non possumus. Sed cum tentationes periculosae, in quas inferriatque incidere perniciosum est, aut prosperis rebus temporalibus, aut adversis oriantur; nemo frangitur adversarum molestiâ, qui prosperarum delectatione non capitur. Ultima & septi-

* Cod. finat.

* Cod. indu-
cimur.

ma petitio est: *Sed libera nos a malo*. Orandum est enim, ut non solum non inducamur in malum quo caremus, quod sexto loco petitur; sed ab illo etiam liberemur, quò jam inducti sumus. Quod cum factum fuerit, nihil remanebit formidolosum; nec omnino metuenda erit ulla tentatio. Quod tamen in hac vita, quamdiu istam mortalitatem circumferimus, in quam serpentinâ persuasionem inducti sumus, non sperandum est posse fieri; sed tamen aliquando futurum sperandum est; & haec est spes, quae non videtur. Tria in aeternum manebunt; nam & sanctificatio Dei sempiterna erit: & regni ejus nullus est finis: & perfectae nostrae beatitudini aeterna vita promittitur; permanebunt ergo ista tria consummata atque cumulata in illâ vitâ, quae nobis promittitur. Reliqua verò quattuor quae petimus, ad temporalem istam vitam pertinere mihi videntur: quod primum est, *Panem nostrum quotidianum da nobis hodie*. Hoc ipso enim quod dictus est quotidianus panis, sive spiritalis significetur, sive (in) Sacramento, aut in victu; iste visibilis ad hoc tempus pertinet, quod appellavit *hodie*: & peccata nunc nobis dimittuntur, & nunc dimittimus; quae harum quattuor reliquarum secunda petitio est; tunc autem nulla erit venia peccatorum, quia nulla peccata: & temptationes temporalem istam vitam infestant; non autem erunt, cum perfectum erit, quod dictum est, *Abcondes eos in abdito vultus tui*: & malum, a quo liberari optamus, & ipsa liberatio a malo, ad hanc utique vitam pertinet, quam & justitiâ Dei mortalem meruimus, & unde ipsius misericordiâ liberamur. Amen.

I N C I P I T

EXPLANATIO
SYMBOLI APOSTOLICI.

* En eodem
Codice Reg.
Alexandrino
Vaticano si-
gnato n. 231.
pag. 142.

QUando beatum legimus Paulum Apostolum dixisse fidelibus : *Vos autem estis filii lucis, & filii Dei; non estis noctis, neque tenebrarum; & iterum : Fuiſtis aliquando tenebrae, nunc autem lux in Domino*; nulli licet ignorare, per infidelitatem nos fuiſſe filios tenebrarum & noctis; & per Fidem filios lucis effectos, & filios diei: vel potius ipſi eſſe coepimus lux in Domino per Fidem, qui antea eramus tenebrae in nobis per incredulitatem. Ergo, qui tantum beneficium per Fidem adepti ſumus, ut per eam eriperemur de potestate tenebrarum, & transferremur in regnum Filii claritatis Dei; debemus ſummopere in ejuſdem Fidei virtute de die in diem proficere, & cum * Apostolo a Domino petere, ut dignetur nobis adaugere fidem: quoniam per eam a dominio diaboli unusquisque eripitur, & regno Christi ſociatur: per ipſam diabolo reſiſtitur, & Deo propinquatur: per ipſam, qui erant filii diaboli & filii mortis, efficiuntur filii Dei & filii reſurrectionis. Cum haec ergo ita abſque ulla dubitatione ſint, quis in tantum erit ſtultus, & ſalutis ſuae contrarius, ut non omni intentione pietatis, & affectu puritatis quaerat nunc cognoscere in Fide, quod viſurus eſt poſt in Specie? Quid enim reprehensibilius eſſe poteſt, quam quemquam profeſſionem ſuam ignorare? cum Apostolus omnibus fidelibus praecipiat: *Eſtote (inquit) parati ad ſatisfactionem omni poſcenti rationem vos de fide veſtra*. Quod ſi indecens eſt rationem fidei quaerenti a nobis non poſſe ore reſpondere; quanto erit inconvenientius, quid unusquisque noſtrorum corde credere debeat, ignorare?

Sed quod fidelium profeſſio per totam divinorum librorum ſeriem partim in enigmatibus * involuta, partim rebus myſticis figurata, partim vero apertis ſermonibus eſt prolata; nec poſſunt omnes homines Scripturam divinitus inſpiratam, quae utilis eſt ſecundum Apostolum ad docendum ad corrigendum ad erudiendum in juſtitia, in tantum addiſcere, ut hoc, quod ſequitur, in omnibus impleatur; ideſt ut perfectus ſit homo Dei, ad omnia

inſtructus; ſaltim verba Apoſtolici Symboli ita unusquisque totius ſtudii diligentiâ meditare humiliter, & cognoscere veraciter, & intellegere ſatagat, ut profeſſionis ſuae ex toto ignarus non inveniatur. Praeſertim, cum huius Symboli verba ita ſint pauca, ut nullus omnino excuſari poſſit, quin ea memoriter tenere voleat, niſi forte quipſiam ita ſit pecudeus, ut expers rationis merito iudicetur. De hoc namque Symbolo, quod dicitur Apoſtolicum, ita auctoritas Eccleſiaſtica tradit. -- Sancti igitur Apoſtoli, cum adhuc in unum Hieroſolymis conſiſterent, diviſuri ſe ad praedicandum * circumquaque Euangelium Chriſti, hoc Symbolum Spiritus Sancti auctoritate ediderunt, confeſſionem Fidei mirabili brevitate invicem conferentes; & inde appellatum Symbolum, ideſt collationem, vel pactum; quia eum inter ſe ad invicem contulerunt; & ut indicium eſſet * diviſis per diverſas Mundi partes praedicatoribus, ut ille verum Euangelium praedicare crederetur, qui hoc Symbolum, nihil augens vel demens, traderet auditoribus. -- In eo Symbolo totius ſacramenta Fidei idcirco tam brevi ſermone ſignata ſunt, ut nulli ſexui, nulli aetati, nulli capacitati eſſet difficilis ad tenendum. De hoc etiam Symbolo, vel Dominica Oratione, dictum per Eſaiam creditur: *Consummationem & abbreviationem audivi a Domino Deo exercituum ſuper univerſam terram*: quae conſummatio, ideſt perfectio, & abbreviatio de tam * ſublimibus rebus, hominis ingenio fieri nullatenus poterat; ſed facta eſt virtute Creatoris, ut ſancti (ut dictum eſt) Praedictores per univerſum Mundum uniformem Fidei tenorem Eccleſiae auribus traderent, & omni ad Fidem venienti facilis eſſet ad memoriae commendandum. Sed jam quid ejuſdem textus Symboli dicat, in quantum Dominus donare dignatus eſt, advertamus. Cum enim credamus Deum, & credamus Deo, credamusque in Deum; primo diſcernenda ſunt haec tria, & perſpiciendum quid commune ſit, quid ſpeciale, quid ſoli debeamus congruè Deo. Cum enim dicimus: *Credo Deum*, quid ſubaudiendum eſt, niſi credo, Deum eſſe? Et utique non ſolum

* Leg. Apo-
ſtolis.
Luc. 17. 15.

* Cod. cir-
cum aque.

* Cod. divi-
ſis per diverſas
mundi par-
tes.

* Cod. ſubli-
mis.

* Cod. invo-
luta.

* Cod. onde
inestabili.

* Cod. dicis.

* Cod. in
suam quali-
tatem.

solum Deum credimus esse; sed credimus etiam & ea quae fecit esse, sive sint spiritalia & invisibilia, sive corporea & visibilia. Nisi forte * de ineffabili incommutabilitate Dei sermo est; nam ad comparationem incommutabilis illius Essentiae, ea quae mutabilia condita sunt, sunt tamquam non sint. Sic ille solus esse dicitur, sicut ad Moysen ipse de se loquitur: *Ego (inquit) sum qui sum*; Et: * *dices filiis Israel; qui est misit me ad vos*; Et Psalmista: *Tu autem idem ipse es: caeli (inquit) peribunt*; Et beatus Job: *Ipse enim solus est*. Nam si non conparetur creatura Creatori, unamquamque rem * in sua qualitate credimus esse: & tunc non solum Deum esse credimus; sed credimus esse quoque caelestes virtutes, quia ab eo conditae sunt: credimus quoque esse & inferna; caelum namque & terram non credimus, sed novimus; quoniam fides argumentum est sperandarum substantia rerum non apparentium. Hic ergo primus modus non de solo Deo dici potest, sed & de rebus ab eo factis; & tunc demum non erit speciale soli congruens Deo. Secundo namque modo, cum dicimus, *Credo Deo*, quid est aliud, nisi credo ea quae loquitur Deus? Credimus namque ea quae dicit Veritas; credimus & ea, quae dicuntur a veracibus, idest verè sapientibus, quae de veritate loquuntur. Ergo neque hic modus erit specialis, qui soli competat Deo. Tertio quoque modo, quod dicimus, *Credo in Deum*, de nullo alio similiter dicere possumus, neque de ulla re congruè umquam dici poterit. Hic ergo erit specialis modus, qui de solo summo & vero Deo dicatur. Et quid est credere in Deum? aut quis credit in Deum? nisi cui Fides ita est certa, ut scientia; cui Fides intellectum aperit; qui intelligit, non solum quia est, sed quia diligendus & colendus est; & quod faciendum intelligit, facit; hoc est diligit Deum ita, ut non possit, idest nolit omnino peccare, ne forte offendat eum, quia & diligit. Et tali Fide credere Deum hoc est nasci a Deo. Et de huiusmodi fidelibus loquitur Johannes Apostolus, dicens: *Qui natus est ex Deo, non peccat; quia generatio Dei conservat eum*. Generationem Dei dixit nativitatem ex Deo; & nasci est ex Deo hac fide renasci per Deum, idest ut credendo cognoscas, cognoscendo diligas, diligendo inoffensè ei adhaereas, idest ut fidem & intellectum tuum dilectione monstres, & dilectionem ad obedientiam patefacias. Illi autem, qui voluntate peccant, etsi fide confitentur Deum, factis tamen, secundum Apostolum, negant: quos etiam incredibiles dicit. Et haec non idcirco di-

cimus, ut eos, qui verè fideles sunt, sine peccato esse credamus, sed sine voluntate peccandi. Nam, etsi non voluntate, tamen subreptione aliqua, aut infirmitate, aut oblivione peccant utique; & propterea certà fide ad Deum quotidie clamant: *Dimitte nobis debita nostra*: & quotidie confidenter dicunt: *Credo in Deum*, idest Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctum. Quam credulitatem nulli alii debemus, quia nullus alius est Deus. *Credo igitur in Deum Patrem omnipotentem*; Cum enim dico *Deum*, nomen confiteor essentiae, quia Deus nomen est essentiae, totius videlicet Trinitatis Naturae, non unius tantum Personae: Cum autem adjungo *Patrem omnipotentem*, specialem denuntio Patris personam. Nam, cum de Deo loquimur, illa nomina, quae ad substantiam ejus pertinent, aequalia sunt & communia Patri, & Filio, & Spiritui Sancto; illa verò, quae Personas designant, relativa dicuntur, & proprietates tantum indicant Personarum. Ergo, cum dicimus *Credo in Deum*, cum Deus nomen sit substantiae, totius videlicet Trinitatis vocabulum, quoniam tota Trinitas unius est substantiae, de tota Trinitate dictum accipiamus: quia necesse est, ut cum indiscretæ maiestatis * Deitate differentia quoque * ostendatur Personarum. Ideo adjungimus *Patrem omnipotentem*; Pater namque relativum est nomen, ac differentia, vel proprietas personae; quia qui genuit, non est Filius, sed Pater; sicut, qui genitus est, non est Pater, sed Filius: & haec est nominis relatio, ut ex nomine Patris intelligatur Filius; quia non est pater, nisi habeat filium; sicut ex nomine filii intelligitur pater, quoniam non potest esse filius, nisi qui genitus est a patre. Cum enim tota Trinitas sit * & Deus omnipotens, non tamen tota Trinitas est Pater; nisi forte ad * creaturam referatur, cujus est Trinitas Deus Pater. In illa tamen summa Trinitate solus ille qui genuit Filium, est Pater, de quo id dicitur *Creatorem Caeli & Terrae*: quod, licet de tota Trinitate dici possit, quia Trinitas, sicut unus est Deus, ita unus creator, & unus gubernator, & rector; in hoc tamen loco idcirco propriè Patri adsignatur creatio Caeli & Terrae, quia usus est Scripturae dicere, Deum Patrem omnia fecisse, sed per Filium cuncta fecisse; sicut in capite Geneseos de Patre Scriptura testatur: *In principio fecit Deus Caelum & Terram*: De Filio quoque in Evangelio: *Omnia per ipsum facta sunt*. Unde in hoc Symbolo solertissimè singula sunt verba pensanda, ut quicquid de Patre substantialiter dicitur, similiter intelligatur de

* Cod. Dei ta-
disse.

* Cod. osten-
duntur.

* Et. abun-
dare videtur.

* Cod. crea-
turas refe-
rantur.

de Filio, & Spiritu Sancto; quicquid verò personaliter, soli adsignetur Patri. Similiter etiam, quicquid de Filio dicitur, si de substantiâ, vel essentiâ dicitur, similiter quoque de Patre intelligatur; si de personâ, soli tribuatur Filio. Simili quoque modo de Spiritu Sancto intelligendum est. Sequitur: *Et in Jesum Christum, Filium ejus unicum, Dominum nostrum*. Subauditur *Credo*. Nullum hâc locum calumniae haeretica reperiet rabies; quia dicit de Filio: Dominus est; non (Deus) est. Quoniam, secundum superscriptam rationem, in nullum credere oportet, nisi in Deum. Deus ergo est Filius absque ambiguo, quia & in illum credimus, sicut & in Patrem. Nam, cum initio hujus Symboli profiteamur, *Credo in Deum Patrem omnipotentem*; & in consequentibus adjungamus, *Et in Jesum Christum, Filium ejus unicum, Dominum nostrum*, unam nos credulitatem Patri, & Filio exhibere confitemur. Et quia eos unâ fide credimus, unum procul dubio Deum praedicamus: & sicut illorum est una substantia, sic nostrae confessionis una credulitas. Credimus in Patrem, & Filium, non aliâ credulitate in Patrem, & aliâ in Filium; quia non est alius Deus Pater, & alius Filius. Alius utique est in personâ, non est alius in substantiâ. Illa quippe conjunctio, quam interponimus, dicentes: *Et in Jesum Christum, Filium ejus*, ad distinctionem pertinet Personae, non ad divisionem Naturae; ac si dicamus: *Credo in Patrem, Credo & in Filium*, quia alia est persona Patris, & alia Filii; una tamen ac indifferens est nostra credulitas, quia indivisa & inseparabilis est Patris, & Filii Deitas. Sciendum quoque, Jesum nomen esse hebraicum; transferri tamen in latino eloquio Salutarem sive Salvatorem. Sed quia non solâ appellatione, sed essentialiter Salvator est, habet hoc commune cum Patre: quia non solus Filius salvat; sed salvat Pater, salvat Spiritus Sanctus; & non est alia salus Patris, alia Filii, alia Spiritus Sancti; sed eadem salus est Patris, quae & Filii, eademque Spiritus Sancti. Neque alios salvat Pater, alios Filius, alios Spiritus Sanctus; sed eosdem, quos salvat Pater, eosdem Filius, eosdemque Spiritus Sanctus. Sed idcirco in hoc loco solus Filius dicitur Jesus, quia * solus missus est a Patre, & Spiritu Sancto pro salute mundi. Sed tamen non solus operatus est mundi salutem; quia, licet solus sit missus, non tamen solus operatur. Missio enim ejus est personalis, operatio verò substantialis: &, sicut jam supra dictum est, quod personale est, non communicatur alteri personae; quod verò substantiale est, indifferens & com-

mune est totius Trinitatis. Christus autem graeco appellatur vocabulo, quod in latino exprimitur, Unctus. Unctum autem eum oleo laetitiae, idest Spiritu sancto, constat, in adsumpta carne, non in adsumptis Verbi Divinitate. Et idcirco hoc vocabulum non habet commune cum Patre, & Spiritu Sancto, sed solius speciale est Filii; & hoc, ut dictum est, propter carnem. Sed tamen, quia carnis, & Verbi una est Persona, Christus est etiam secundum carnem, Christus secundum animam, Christus secundum divinitatem; sicut dicimus, Christum descendisse ad inferos, Christum jacuisse in sepulchro; & * Apostolus ait: *Ne-*

* Cod. Apostolos.

que tentemus Christum, sicut quidam eorum tentaverunt; idest quidam ex eis, qui per Moysen ex Egypto ducti sunt, quo tempore necdum erat Christus, nisi secundum sempiternam Divinitatem.

Filium ejus unicum. Cum dicit, *unicum*, procul dubio nativitatem ejus ex substantiâ Patris sempiternam nos intelligere facit: quam nativitatem non communicat cum ceteris filiis Dei. Dicuntur enim sancti Angeli filii Dei, dicuntur & sancti Homines; sed isti, per ejus gratiam adoptati, non de ejus substantiâ editi. Unicus verò, non gratis adoptatus, sed genuinâ nativitate ex ejus substantia est Filius: ac per hoc non potest esse minor Patre; quia cum sit figura, imago substantiae, & sapientia Patris, non potest Pater imaginis, figurae, & sapientiae suae esse major. *Dominum nostrum*. Non solus Filius Dominus est noster, sed & Pater, & Spiritus Sanctus; sicut non solus Pater est Deus, sed & Filius, & Spiritus Sanctus: neque alia dominatio Filii, & alia Patris; sic nec alia Deitas Patris, nec alia Filii: sed Deitas & Dominatio una est Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Crebro tamen in divinis litteris in *Dei* vocabulo Pater, in *Domini* solet intelligi Filius. *Qui conceptus est de Spiritu Sancto, natus ex Virgine Maria*. Conceptus quippe de Spiritu Sancto, hoc est gratiâ vel virtute Sancti Spiritus. Non enim credimus (sicut quidam sceleratissimi & nefandissimi ausi sunt dicere) Spiritum Sanctum in utero Virginis fuisse pro semine; tamquam hoc egerit Spiritus Sanctus in conceptione Dominicae carnis, quod agit semen paternum in conceptione ceterorum hominum: sed potentiâ Spiritus Sancti carnem Christi * creatam. Merito autem quaeritur (cum opera totius Trinitatis sint inseparabilia) cur conceptionem carnis Dominicae solus operatus esse dicitur Spiritus Sanctus. Sed quia sanctificatio fit per Spiritum; & idem Spiritus, sicut est Deus, * ita sit etiam do-

* Idest genitum.

* Cod. ut.

* Vid. Jesus, & Salvator.

num Dei; idcirco Spiritus Sanctus dicitur carnem in utero Virginis creasse, ut intelligamus, sanctificatione divinae gratiae per donum Spiritus Sancti ita creatam Christi carnem, ut & divinum esset opus, & in unitate personae unici Filii Dei absque ulla originalis peccati sorde ita sit adsumpta, ut ex ipsa conceptione sanctificationis, & Dei Verbo substantialiter unita, nullum posset deinceps recipere peccatum; & in tantum sanctificata & divina caro facta, ut non solum ipse peccatum habere non posset, verum etiam in aliis peccata purgare efficacissime possit. Nam ceteri homines ad hoc sanctificantur, ut peccatis careant; Homo tamen Dominicus ad hoc sanctificatur, ut, peccatum nullo modo recipiens, peccatores ex potentia Divinitatis suae iustificaret. Natus namque est de Spiritu Sancto, & Virgine Maria; sed de Spiritu Sancto non sic natus, tamquam eum habeat patrem; de Virgine verò Maria sic natus, ut eam haberet Matrem: de Spiritu Sancto natus, ab Spiritu Sancto secundum hominem natus est, ut non de Spiritu Sancto substantiam habeat; de Matre verò natus, ex ejus substantia accepit carnis substantiam, hoc est de corpore Virginis traxit proprium corpus; ut, sicut divinitate erat consubstantialis Patri, sic per humanam generationem fieret consubstantialis Matri, ut incomprehensibilis & invisibilis, haberet in quo videretur & comprehenderetur. *Passus sub Pontio Pilato*. Sicut (ad) veritatem fidei pertinet, ut credamus eum de infirmitate nobis medicinam procurasse, idest sua passione nos non solum a passionibus peccatorum, sed etiam a passionibus poenarum liberasse; ita & ad veritatem pertinet historiae quod dicitur: *Passus sub Pontio Pilato*; sicut necessarium est ut credamus, quod pro nostra fuerit salute passus; sic congruum est ut noverimus, quando fuerit passus: quoniam, sicut Evangelium indicat, natus est Dominus tempore Caesaris Augusti, idest Octaviani, cum Judaeis regnaret Herodes; passus est tempore Tiberii Caesaris, cum Judaeam procuraret Pilatus. Constatque hunc Pilatum hominem Romanum a Principe Romano, videlicet Tiberio, ad procurationem Judaeae paucis tempore antequam Dominus pateretur, missum; & vocatum Pontium a quadam Insula Romana, Urbi vicina, ubi natus fuisse fertur. Sub hoc itaque praeside passus est Dominus multas & diversas * acerbae mortis injurias, ut nos ineffabilibus honoribus suavissimae ditaret vitae. *Crucifixus, mortuus, & sepultus*. Sacramenta Crucis Mortis & Sepulturae ejus ita sunt inexplicabilia, ut

nullius linguae laudibus, sed nec sensu cuiusquam possint dignè explicari. Hoc tamen convenit in Crucis contemplatione nos cogitare, quia ideo Dominus inter ceteras mortes ligni suspensionem praelegit, ut per hanc restauraret primam ligni transgressionem; ut, sicut in Adam per ligni delectationem, humani generis facta dejectio; ita in Christo per ligni asperitatem fieret ejus erectio. De compositione autem ejusdem Crucis, ad aedificationem pertinentia, multa utiliter dicuntur: unde nunc aliquid tentare longum est. Sed tamen breviter aliquid dicere commodum est propter sacratissimi Symboli necessariam meditationem. Senserunt namque sancti Doctores, quod illa verba Apostoli ubi ait: *In caritate radicati atque fundati, ut possitis comprehendere cum omnibus Sanctis, quae sit longitudo, latitudo, sublimitas, & profundum*, ad Crucis compositionem mirabiliter & veraciter aptentur. Latitudo enim Crucis est in transverso ligno, ubi figuntur manus; longitudo * vel illud rectum lignum, in quo totum corpus extenditur; sublimitas quoque Crucis est hoc quod super transversum lignum eminet, cui caput adjungitur; profundum quoque ejus est hoc quod terrae infixum. Et quia Apostolus mortuos nos esse dicit cum Christo, & vetus homo noster simul confixus Cruci cum illo, ut evacuetur corpus peccati, ut ultra non serviamus peccato; attendendum omnino, quomodo ista quatuor, idest latitudo, longitudo, sublimitas, atque profundum nostrae crucifixioni convenient. Solet namque gaudium atque hilaritas mentis per latitudinem significari, per manus quoque significantur opera nostra; & quia manus Crucifixi in latitudine Crucis, idest transverso ligno figuntur, hoc significat, quia bona opera nostra tunc fiunt Deo acceptabilia, si cum hilaritate fiant. Et quae sunt illa opera? nisi ea, de quibus homini dicitur: *Tolle crucem tuam, & sequere me*; Et iterum: *Qui autem sunt Christi, carnem suam crucifixerunt*? Crucifigitur autem caro, cum mortificantur membra nostra super terram; fornicatio, immunditia, * luxuria, avaritia, & cetera hujusmodi. Omnia enim bona, quae nunc agimus, tamquam clavis praeceptorum in Dei timore confixi, hilariter & cum caritate faciamus, ut cum Apostolo dicere possimus: *Non solum autem, sed & gloriamur in tribulationibus*. Neque murmuremus difficultatibus, ne perdamus in cruce latitudinem hilaritatis; sed simus spe gaudentes. Per longitudinem quoque, in qua totum corpus extenditur, patientia atque

* Cod. acer-
vae.

* *Legi, si pla-*
cet, verò.

* *Cod. luxu-*
ria.

atque tolerantia significatur : unde longanimes dicuntur , qui tolerant ; & pertinet ad perseverantiam . Per sublimitatem verò , cui caput adjungitur , significatur expectatio retributionis , sed sublimi iustitiâ Dei , qui reddet unicuique secundum opera sua ; his quidem , qui secundum patientiam boni operis , gloriam & honorem , & incorruptionem , * parentibus vitam aeternam . Profundum autem , quod terrae infixum est , secretum sacramenti praefigurat ; & pertinet ad occultam gratiam , ex qua invisibiliter operantur ; sicut ipsa profunditas , terrae infixa , non apparet ; sed tamen superiora , quae apparent , per ipsam continentur . Igitur cum Crucem Christi quis tollit , ut sequatur eum , teneat latitudinem caritatis , longitudinem perseverantiae ; habeat etiam sublimitatem , ut ea , quae cum caritate hilariter ac perseveranter agit , ad supernum finem referat ; ut in actibus suis nulla alia intentio se interferat ; sed fiat , sicut scriptum est , *Inclinavi cor meum ad faciendas iustificationes tuas propter aeternam retributionem* . Teneat quoque profundum , ut sciat , quia omnia quae benè agit , quod perseverat , & hoc quod propter supernam intentionem facit , per occultam gratiam Deus per illum & in illo agit . Haec de compositione Crucis ; nam de *factu ejus* , alia est figura . Significat enim *factus Crucis* universitatem potestatis Christi , de qua ipse ait : *Data est mihi omnis potestas in caelo , & in terra* ; Et Apostolus dicit : *In nomine Jesu omne genuflectitur , caelestium , terrestrium , & infernorum* . In qua universitate , & in sublimibus Caput nostrum elatum est , ubi ei ministratur ab Angelis ; & inferna ei subiecta sunt , & media ; ea scilicet quae infra caelos ac terram sunt , quasi extensis brachiis potestatis suae , gubernat , regit , & moderatur . Est etiam qualitas Crucis ita , ut si eam non erectam , sed planam , & aequali tenore libratam teneas , quatuor tibi plagas Mundi monstrare videatur ; tamquam eos , quibus mundus crucifixus est , & ipsi mundo , a Solis Ortu & Occasu , ab Aquilone & Mari , a Deo eligi & vocari . De mortis verò ejus mysterio omnes hoc cognoscunt fideles , quia ideo immortalis mortuus est , ut mortales ad immortalitatem reduceret ; & ut spolia , quae diabolus de Paradiso fraudulenter abstraxerat , non per potentiam , sed per iustitiam ab eo eriperet : per iustitiam scilicet , ut diabolus eos , quos per peccatum sibi subdiderat , quibusque peccantibus meritò dominabatur , iuste amitteret ; cum iniuste unum sine peccato , & innocentem occidisset . Sepulturae quoque mysterium , quod actum est in Capite ,

agitur etiam figuratè in Corpore ejus , quod est Ecclesia . Nam , sicut Dominus sextâ die laboravit in passione ; sic Ecclesia a sexta die , aetate Mundi , laborat in erumnis & periculis vitae praesentis : & sicut ille septima die , hoc est * sabbato , quievit in sepulchro ; sic Sanctorum animae post molestias vitae praesentis excipiuntur ab illa requie , quae interposita est inter labores hujus vitae , & ultimam corporum resurrectionem , tamquam post sextam aetatis diem sabbatizantes , hoc est requiescentes in solis animabus ; expectantes etiam octavam resurrectionis diem , quando , receptis corporibus , finitâ mutabilitate temporum , in incommutabili * lege animae cum suis corporibus sine ullo deinceps mortis timore ad visionem sublevabuntur Divinitatis ; sicut Christus resurgens a mortuis , jam non moritur . Hoc igitur triduum sacratissimum Crucifixi , Sepulti , Suscitati , unum , quod significat Crux , in praesenti agimus vita ; biduum autem , quod significat Sepultura , & Resurrectio , fide ac spe agimus ; quia ea nondum videmus , nondum tenemus . Sicut enim Dominus propterea crucifixus est , ut sepeliretur , & resurgeret ; ita nos ea , quae in praesenti vita agimus , sic in necessariis * deputamus , ut per ea veniamus ad illa , quae per se ipsa petenda sunt , & concupiscenda ; idest ad illam requiem animarum , quam suspirabat Paulus , dicens : *Cupio dissolvi , & esse cum Christo* ; & exinde ad illam perfectissimam renovationem , quando , absorta morte in victoriâ novissimâ , inimicâ morte destructâ , inmutati erimus , & aequales Angelis facti . Unde Dominus : *Erunt* , inquit , *Angeli Dei* ; quod significat Dominicae Resurrectionis clarificatio .

Descendit ad inferna , ut Sanctos , qui per prima mortis debita * libit , in se liberaret . *Tertiâ die resurrexit a mortuis* , ut nobis ipse illam vitam ostenderet , quae futura est post generalem hominum resurrectionem . Resurrectio tamen Christi ibi extitit , ubi & mors , hoc est in sola carne . *Ascendit ad caelos* , hoc est , adsumptam carnem ad Regnum caelestis habitationis sublevavit ; ut ipse , qui in terris mala nostra pertulit , in caelestibus bona sua possideret . *Sedet ad dexteram Patris* ; hoc est regnat in beatitudine Patris ; Sedere enim , regnare est ; sicut Apostolus exponit , dicens : *Oportet illum regnare , donec ponat omnes inimicos suos scabellum sub pedibus suis* . Dexterâ quippe Patris , aeterna est beatitudo ; sicut sinistra ejus , aeterna miseria . *Inde venturus judicare vivos & mortuos* ; Vivos , dicitur , eos , quos in hoc saeculo viventes in suo adventu invenerit ; mortuos autem , qui ante

* Cod. sabbatum .

* Cod. lece .

* Cod. deputantur .

* Obscurum nobis hic locus est .

eius ultimum adventum de hac vita disces-
ferint. *Credo in Spiritum Sanctum*, simili-
ter ut in Patrem, & in Filium. Deus ergo
est Spiritus Sanctus; quoniam in nullum
aliud credere debemus nisi in Deum, &
Fides una est; quia credimus in unum Deum,
Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctum:
qui Spiritus Sanctus consubstantialis est eis,
a quibus procedit, hoc est Patri & Fi-
lio; quia sicut non potest aliud esse Gene-
rans, & aliud Generatus; sed hoc est Ge-
nitus, quod Generans, Deus: sic aliud non
potest esse procedens Spiritus, & aliud ip-
se, a quo procedit, Deus; sed hoc quod
ipse est, hoc etiam ab eo procedit, id est
de Deo Deus nascitur, de Deo Deus proce-
dit: & non alius Deus genitor, alius Deus
genitus, aliusque procedens; sed Generans,
Genitus, Procedens, unus est Deus; hoc est
Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus. *San-
ctam Ecclesiam catholicam*: Subauditur
Credo; non enim dicitur, *Credo in sanctam
Ecclesiam*; sed, *Credo sanctam Ecclesiam*,
hoc est, non in eam credo, sicut in Deum;
sed in ea credo esse Deum, & illam in Deo.
Credo scilicet eam domum esse Dei, habi-
taculum Dei; sed non, quae contineat
Deum, sed quae contineatur a Deo: &
hoc est quod dixi, eam esse in Deo. Ec-
clesia quippe graeco vocabulo, vertitur in
latino, Evocatio vel Collectio, & subaudi-
tur fidelium: Catholica verò interpreta-
tur Universalis, eo quod a solis ortu & oc-
casu, ab aquilone & mari laudet nomen
Domini; & a finibus terrae clamat ad Do-
minum; cum certe sit * toto orbe terrarum
diffusa. *Remissionem omnium peccatorum*,
hoc est *Credo omnium*, scilicet & origi-
narium & actualium, peccatorum remissio-
nem fieri per baptismum, tamen in sola
Ecclesia Christi, * quae & domus est ei,
extra quam nullam fas est credere remissio-
nem, nullam justitiam. Quolibet enim
quis modo ab Ecclesia Christi discedat, nul-
lam deinceps consequetur peccatorum re-
missionem, nullam operabitur justitiam;
quoniam extra Ecclesiam positus, Sacramen-
ta Ecclesiastica non solum haud valent ad
salutem, sed potius ad perniciem. *Carnis*

resurrectionem: Subauditur *Credo*, carnis
utique, non animae; quoniam anima, li-
cet pro peccatis suis moriatur, id est a sua
vita, quae Deus est, deferatur; tamen sub-
stantialiter vivit, & non moritur: & quia
in substantia sua non moritur, idcirco
substantiae suae non eget * resurrectione:
sed in sola, ut dictum est, carne homo re-
surret, quia in carne moritur; & eadem,
quae moritur caro, eadem etiam resurret:
sed ita immortalis effecta, atque spiritalis,
ut deinceps mori non possit, neque ullam
sentire corruptionem: eritque homo post re-
surrectionem, & ejusdem naturae, & alterius
qualitatis; secundum illam Apostoli disputa-
tionem, ubi ait: *Seminatur corpus animale,
resurget corpus spiritale*, & cetera. *Et vi-
tam aeternam*: Subauditur *Credo*. Quaeren-
dum est, cum Justis futura sit vita aeterna,
& impiis mors aeterna, quare in Symboli
professione non confiteamur mortem aeter-
nam nos credere, sicut vitam aeternam?
Sed sciendum est, quia ex contrariis con-
trariè intelligere in promptu est. * In pro-
fessionem * ejus hujus fidei, fidelium causa
inserta est. Illi verò, qui sunt alieni a fide,
erunt extorres & de causa fidelium, hoc est
vitâ aeternâ. Cum enim confiteamur san-
ctam Ecclesiam, remissionemque peccato-
rum, ac vitam aeternam, quid hîc & con-
trariis de impiis sentiendum est? nisi quia,
qui non communicant sanctitati Ecclesiae,
remanent in inmundiciis suis: qui non parti-
cipantur ei in remissione peccatorum, ma-
nent in detentione peccatorum: & tunc de-
mum, quia non erunt possessores vitae aeter-
nae, erunt perpeffores mortis aeternae; a
qua morte hac Fide eripiuntur verè fideles,
non illi, qui etsi verbis dicunt se nosse Deum,
factis autem negant. Restat quidem hujus
Symboli conclusio, id est *Amen*, quod est
verbum hebraicum, transferturque in lati-
num, *verè* sive *fideliter*; & cum per totum
textum Symboli aut apertè dicimus, aut ta-
citè subaudiri facimus, *Credo*; ad ultimum-
que concludimus, *Amen*; quid aliud intel-
ligi datur, nisi verè *Credo* quod in Symbolo
recitavi; fideliter credo quae in Symbolo
continentur? *Amen*.

* Cod. resur-
rectionem.

* Fortè legen-
dum, In pro-
fessione enim
hujus.

* Cod. tota.

* Fortè, quae
est domus
Dei, & ex-
tra &c.

EXPLANATIO SYMBOLI SANCTI ATHANASII.

Ex eodem
Codice Reg.
Alexandrino
Bibliotheca
Vaticana, fi-
gnato n. 231.
pag. 252.

* Cod. quod-
que.

Cod. saltem.

* Cod. intel-
legere, con-
stante ubi-
que.

* Cod. plebis.

* Lege, tra-
ctorum.

* Cod. jubat.

* Cod. tanta
fluctibus &
vexata.

Injunxistis mihi illud Fidei Opusculum, quod passim in Ecclesiis recitatur, quodque a Presbyteris nostris usitatus quam caetera Opuscula meditatur, sanctorum Patrum sententiis, quasi exponendo, dilatarem, consulentes Parrochiae nostrae Presbyteris, qui sufficienter habere libros nullo modo possunt; sed vix, & cum labore, sibi Psalterium, Lectionarium, vel Missalem adquirunt, per quos divina Sacramenta vel Officia agere queant. Et quia cum inopia librorum plerisque neque studium legendi, aut discendi suffragatur; idcirco vultis, ut * saltem hanc Fidei Expositionem meditare cogantur, ut aliquando amplius de Deo possint sapere & * intelligere: quia maxima omnium ista perniciēs est, quod Sacerdotes, qui * plebes Dei docere debuerant, ipsi Deum ignorare inveniuntur. Nam, sicut laico blasphemia, ita Sacerdoti voluntaria Dei ignoratio in sacrilegium deputatur. Hoc namque Opusculum, non quidem est altis sermonibus obscurum, nec latiniosis sententiis arduum; cum penē plebejo conscriptum sit sermone; sed tamen, si adiunguntur ei pro locis necessariis * tractorum fidei verba, plurimum * iuvat ad fidei notitiam. Traditur enim, quod a beatissimo Athanasio Alexandrinae Ecclesiae Antistite sit editum. Ita namque semper eum vidi praetitulatum, etiam in veteribus Codicibus. Et puto, quod idcirco tam plano & brevi sermone tunc traditum fuerit, ut omnibus Catholicis, etiam minus eruditis, tutamentum defensionis praestaret adversus illam tempestatem, quam ventus contrarius, hoc est diabolus, excitavit per Arrium, qua tempestate navicula, idest Christi Ecclesia, in medio mari, videlicet Mundo, diu * tota a fluctibus est vexata, sed non soluta, aut submersa; quia ille imperavit vento, & mari, qui se eidem Ecclesiae promisit usque ad finem saeculi adfuturum. Quicumque ergo de huius maris fluctibus salvari desiderat, & in profundum abyssi, aeternam videlicet perditionem, demergi paveat, teneat integrē & inviolabiliter Fidei veritatem: Ita enim incipitur ipsum opusculum:

Quicumque vult salvus esse, ante omnia

*opus est, ut teneat Catholicam Fidem; quam nisi quisque integram inviolatamque servaverit, absque dubio in aeternum peribit. Quod dicitur in capite eorum versuum, hoc repetitur in fine; nam hoc est in aeternum perire, quod salvum non esse; & hoc est salvum esse, quod non perire. Sed quid * est, quod* * Cod. quidē *integram & inviolatam servandam admonet Fidem, nisi quia nihil de illa est aufe- rendum, nihil mutandum; sicut in fine li- bri Apocalypsis terribiliter contestatum est? Demunt namque & violant, id est minuunt & corrumpunt sacramenta Fidei haeretici & schismatici; & idcirco ejicit illos foras Ecclesia, & excludit a se, ut ipsa sine maculā inveniat, & rugā. Sicut enim Deus veracitas est; ita ea, quae apostolica Ec- clesia de Deo docuit, vera sunt. Si aliquid horum deprefferis aut * mutaveris, intrat* * Cod. muta- *putredo de veneno serpentis, nascitur ver- mis mendaciorum, & nihil integrum re- manebit; quia ubi fuerit corruptio falsi- tatis, non ibi erit integritas veritatis. Opor- tunum namque mihi videtur paucis admo- nendum, quae illa sit Fides, quae salvat, quae in aeternum perire non finit. * Nempe,* * Cod. Nam- *non est illa, qua daemones credunt & con- tremescunt, non tamen diligunt aut spe- rant quod credunt; sed illa potius est, quae per dilectionem operatur; * illa videlicet di- lectione, de qua Dominus ait: Qui diligit* * Lege, illa *me, sermones meos servat; quam dile- ctionem quisquis adeptus fuerit, sen- tit procul dubio, quantum & quale bonum sit Deus. Quod etiam ex hoc evidenter ostenditur, quia nulli ab eo recedenti bene est. A quo enim habet homo ut sit, ab eo habet ut bene sit: & hoc est bonum hominis, ut summae & * incommutabili* * Cod. incom- *bonae adhaereat Naturae. Quod si noluerit, bono se privat illo, cujus participatione ef- se ipse poterat bonus; & magnum malum est ei, bonum non esse, propter quod etiam per justitiam Dei cruciatus consequi- tur. Quid enim tam iniquum, quam ut bene sit ei, qui voluntarie deserit summum Bonum? Sed hoc malum, quod sit dese- rendo summum Bonum, idcirco plerique non sentiunt, quia inferius amant tempo- rale bonum. Sed divina justitia est, ut qui*

voluntate deserit Deum, cum dolore amittat quod amat praeter eum, & ab hoc dolore Fides non liberet eum. *Fides* namque alio nomine dicitur *Credulitas*; nam apud Graecos fides & credulitas uno dicitur nomine. *Catholica* graecum nomen est: interpretatur autem latino eloquio, *universalis*; quia toto Mundo diffusa Ecclesia, & toto tempore, hanc tenet fidem, & tenuit; neque umquam, aut tempore mutata est, aut locis variata. Nam haereticorum fides non potest dici catholica; quia non est publica, sed privata; nec ubique tenetur, nec semper fuisse monstratur.

Sequitur: *Fides autem Catholica haec est, ut unum Deum in Trinitate, & Trinitatem in unitate veneremur*. Unitas in Deitate, Trinitas est in Personis. Veneremur ergo unitatem Deitatis in Trinitate Personarum,* (& Trinitatem Personarum) in unitate Deitatis: in qua Trinitate, tanta est substantiae unitas, ut aequalitatem teneat, pluralitatem non recipiat; tanta Personarum distinctio, ut unione non permisceantur. Tres Personae, unius sunt essentiae sive naturae, unius virtutis, unius operationis, unius beatitudinis, atque unius potestatis; ut Trina sit Unitas, & Una sit Trinitas; ita ut & unusquisque eorum verus perfectusque sit Deus, videlicet ex plenitudine Divinitatis. Nihil minus in singulis, nihil amplius intelligatur in tribus. Nec hujus Trinitatis tertia pars est unus, nec major pars duo quam unus. Ita tota Deitas sui perfectione aequalis est, ut, exceptis vocabulis, quae proprietatem indicant Personarum, quidquid de una Persona dixeris, de tribus dignissime possit intelligi: & non majus sit in tribus, quam in singulis; nec minus in singulis, quam in tribus: Velut si de tribus hominibus dicas, quod sint immortales, ego non intelligo plus posse vivere simul tres, quam singulos; nec minus singulos, quam totos tres: quoniam trium una est immortalitas: aut, si aequaliter sint sapientes, non plus sapiunt simul, quam singuli; sed tanta est in unoquoque sapientia, quanta in tribus. Si haec ergo in creatura invenitur, ubi non est una anima aut unum corpus, nisi forte per dilectionem & fidem; quanto magis in Creatore, in Patre scilicet, & Filio, & Spiritu Sancto, cui est aeterna & incommutabilis unitas, qui est indifferens Trinitas, Unus, unum lumen, unumque principium?

Sequitur: *Neque confundentes Personas, neque Substantiam separantes*. Sicut enim confutantes Arrium, unam eandemque dicimus Trinitatis esse substantiam, & unum in tribus Personis fatemur Deum;

ita impietatem Sabellii* & declinantes, tres Personas sub proprietate distinguimus. Sabellius, quia intellexit, unam esse Trinitatis substantiam, ideo confundens Personas, ipsum sibi Patrem, ipsum sibi Filium, ipsum Spiritum Sanctum esse dicebat. Nos tamen, non nomina tantum, sed etiam nominum proprietates, id est Personas confitemur: nec Pater, Filii, aut Spiritus Sancti Personam aliquando excludit: nec rursus Filius, aut Spiritus Sanctus, Patris nomen personamque recipit; sed Pater, semper Pater; Filius, semper Filius; Spiritus Sanctus, semper Spiritus Sanctus. Arrius verò, quia cognovit tres Personas, idcirco & tres asseruit divinas substantias. Sed nos confitemur, quia Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus substantiâ vnum sunt, Personis ac nominibus distinguuntur.

Sequitur: *Alia est enim Persona Patris, alia Filii, alia Spiritus Sancti; Sed Patris, & Filii, & Spiritus Sancti una est divinitas, aequalis gloria, & coaeterna majestas*. Aequalis gloria; quia non est major in gloria Pater, quam Filius, aut Spiritus Sanctus; non minor est gloria Spiritus Sancti, quam Patris, aut Filii. Coaeterna majestas; quia non est anterior Pater Filio, aut Spiritu Sancto; non est posterior Spiritus Sanctus Patre, aut Filio. Sciendum tamen est, quia Personas dicere, necessitas fecit disputationis contra haereticos; nam in Scripturis divinis dictum non invenitur. Doctores tamen licentè hoc adsumpserunt, non quia Scriptura dicit; sed quia Scriptura non contradicit. Nam cum dixeris, tres sunt; & mox interrogatus fueris, quid sunt tres? nihil omnino respondendum restat, nisi Personae: nam aliud,* quod respondeas, nihil habebis; quia non potes dicere, tres dii, aut tres substantiae, aut aliquid hujusmodi, quod absit. Dicta autem persona, quasi per se una; eo quod per se sit. Dicitur etiam subsistentia, eo quod* ipsa subsistat. Nam, quod nos dicimus personas, Graeci dicunt *hypostases*, quod interpretratur in latino, *subsistentias*; & quod apud nos dicitur *substantia*, apud illos dicitur *usia*: & quidem in latina lingua quasi unum videtur esse, substantia, & subsistentia. In Alexandrino tamen Concilio, ubi hoc primum tractatum fuit, ita definitum est, ut substantia ipsam rei alicujus naturam rationemque, qua constat, designet; subsistentia autem uniuscujusque personae, hoc ipsum quod extat & subsistit, ostendat. *Alia est enim Persona Patris, alia Filii, alia Spiritus Sancti*; quia alius est in persona Pater, alius in persona Filius, alius in persona Spiritus Sanctus: non est alius in Deitate,

* Verba, & Trinitatem Personarum, uncinis clausa, supplevimus, ut sententia ab antiquario tractata, sibi constaret.

* Et, abundat.

* Cod. quid.

* Cod. ipse.

te, non est alius in gloria. Alius est Pater, & alius Filius; quia non est ipse Pater, qui Filius. Non est tamen aliud Pater, & aliud Filius; quia hoc est Pater, quod Filius. Adtendendum quoque diligenter quod dicitur: non est ipse Pater, qui Filius; sed ipsum est Pater, quod Filius: Pater enim Genitor est, non Genitus; Filius Genitus est, non Genitor; Spiritus Sanctus non est Genitor, quia non est Pater; non est Genitus, quia non est Filius; sed procedens est, quia Spiritus est. Hoc est tamen Filius, quod Pater; quia Deus, quia creator, quia omnipotens; & caetera nomina, quae substantialia sunt, non personalia totius Trinitatis, aequalia sunt. Sciendum quoque summopere est, quod Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus inseparabiles sunt, etiam in Personis; quia sicut ubique est Pater, ita ubique Filius, & Spiritus Sanctus. Neque alium locum occupat Pater, alium Filius, alium Spiritus Sanctus. Non enim Mundum inter se in tres partes diviserunt, quas singulas singuli implerent; quasi non haberent, ubi essent Filius aut Spiritus Sanctus in Mundo, si totum occupasset Pater. Non ita: sed habet vera, incorporea, immutabilisque Divinitas. Non enim corpora sunt, quorum amplius sit in tribus, quam in singulis magnitudo; nec loca suis molibus tenent, ut distantibus spatiis simul esse non possint. Si enim anima in corpore constituta, non solum nullas angustias sentit, verum etiam quandam latitudinem invenit incorporealium locorum, * & spiritualium gaudiorum; cum sit, quod ait Apostolus, *nescitis, quoniam corpora vestra, templum in vobis Spiritus Sancti est, quem habetis a Deo*. Nec dicimus, nisi stultissime, non potest habere locum in nostro corpore Spiritus Sanctus, eo quod totum nostra anima impleverit; quanto stultius dicitur, ullis angustis alicubi impediri Trinitatem, ut Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus ubique simul esse non possint? Inseparabile est etiam opus Trinitatis, quia quaelibet Persona, sicut sine aliis Personis esse non potest, ita sine aliis non operatur, & nihil seorsum agit inseparabilis Caritas.

Sequitur: *Qualis Pater, talis Filius, talis Spiritus Sanctus*. Sciendum est omnino, quod qualitas de Deo proprie non dicitur; nam de illis decem speciebus Categoriarum haec sunt, quibus caret Deus; idest qualitate, quantitate, situ, habitu, loco, tempore, & passione. Non tamen caret substantia, aut relatione; quia Pater & Filius relativa sunt nomina unius substantiae. Itaque absque illis speciebus intelliga-

mus nos Deum, quantum possumus; sine qualitate bonum, sine quantitate magnum, sine indigentia creatorem, sine situ praesentem, sine habitu omnia continentem, sine loco ubique totum, sine tempore sempiternum; sine ulla sui mutatione mutabilia facientem, nihilque patientem. Unam autem de his speciebus, idest actionem, ideo praetermissi, quia actio Creatoris longe dissimilis est ab actu creaturae: nam creatura sine motu & labore nihil potest agere; actio vero Creatoris sine motu & labore sola fit ejus voluntate. Hoc tamen, quod dicitur, qualis Pater, talis Filius, talis & Spiritus Sanctus, propter necessitatem contra haereticos usurpatum est, qui dissimilem Deo Patri Filium asserbant, dissimilemque Spiritum Sanctum. Nos tamen dinoscamus, quid sit in creatura substantiae qualitas, quid in Creatore sine qualitate substantia. Proinde si de Deo dicamus, aeternus, immortalis, incorruptibilis, immutabilis, vivus, sapiens, & speciosus, justus, bonus, beatus, spiritus; horum omnium, quod novissimum posui, idest spiritus, quasi tantummodo videtur significare substantiam; caetera vero qualitates substantiae ejus. Sed non ita est in illa ineffabili simplici Nature; quicquid enim secundum qualitatem illic dici videtur, secundum substantiam vel essentiam est intelligendum. Absit enim, ut Spiritus secundum substantiam dicatur Deus, & bonus secundum qualitatem; sed utrumque secundum substantiam: sicut secundum substantiam sapientia dicitur Deus.

Sequitur: *Increatus Pater, increatus Filius, increatus & Spiritus Sanctus*. Nihil in Trinitate creatum; quia tota Trinitas unus est Creator. Omnis itaque substantia, quae Deus non est, creatura est: & quae creatura non est, Deus est. Nulla igitur differentia est in Deitate Trinitatis; quoniam, quod Deo minus est, Deus non est.

Sequitur: *Inmensus Pater, inmensus Filius, inmensus & Spiritus Sanctus*. Inmensus est Deus Trinitas, quia nulla ratione, nulla extimatione metiri valet. Mundo non capitur. Sic replet mundum, ut ipse contineat mundum, non contineatur à mundo. Est enim mundo superior, inferior, exterior, & interior. Regendo, superior; portando, inferior; circumdando, exterior; replendo, interior. Sic est per cuncta diffusus, ut non sit qualitas mundi; Sed substantia creatrix mundi. Sine labore regens, sine onere continens mundum: non tamen per spacia locorum, quasi male diffusus; non, ut in dimidia mundi parte sit dimidius, & in alia dimidia dimidius,

* Cod. sed
miro ineffa-
bile mundo
quae sit.

dus, atque ita per totum totus. Non sic: sed in solo caelo totus, & in sola terra totus; & in parte totus, & per cuncta totus; & nullo contentus loco, sed in se ipso ubique totus. Ita Pater, ita Filius, ita Spiritus Sanctus unus Deus Trinitas: * Sed miro ineffabili modo cum sit ubique totus per Divinitatis praesentiam, non est ubique per habitationis gratiam; & cum quosdam peccantes deserit, eisdem tamen ipsis adest per iudicium, quibus deesse cernitur per adiumentum. Unde non dicimus: Pater noster, qui es ubique; cum procul dubio verum sit; sed: Pater noster, qui es in caelis; in sanctis videlicet Angelis, & sanctis Hominibus esse dicitur, non solum per praesentiam suae immensitatis, verum etiam per gratiam suae inhabitationis. Et propterea, cum supra dicerem, ubique esse Deum, addendum putavi, in se ipso. Est namque ubique, quia nusquam est absens; in se ipso autem, quia non continetur eis, quibus praesens est, tamquam sine his esse non possit. Nam spatia locorum tolle corporibus, nusquam erunt; & quia nusquam erunt, nec erunt. Iterum, tolle ipsa corpora qualitatibus corporum, non erit ubi sint; & ideo necesse est ut non sint. Deus autem, qui corporali loco non continetur, in se ipso est ubique, scilicet per cuncta diffusus; sed non ita diffusus, sicut aqua, sicut aer, sicut etiam ipsa lux; quae in minori loco, minora sunt, & in majori, majora. Deus autem, cujus immensitas atque magnitudo non est molis, sed virtutis, sic est etiam in quolibet uno homine, sicut per * cuncta rerum machina totus.

* Lege, eun-
dam rerum
machinam.

Sequitur: *Aeternus Pater, aeternus Filius, aeternus & Spiritus Sanctus*. In Deitate Trinitatis, quod est esse, perpetuum est; quia natura, initio carens, incremento non indigens, sicut non incipitur, ita nec fine terminatur. Ibi quippe est, ubi nec expectatur quod veniat, neque percurrit quod debeat recordari; sed est unum, quod semper esse est. Quod si nos & Angeli cum initio videre incipimus Deum, esse tamen hunc sine initio videmus. Ubi sic semper sine fine esse est, ut numquam se animus tendat ad sequentia, in qua nulla pars suae longitudinis praeterit, ut pars alia succedat: in qua omne quod est, animus videt, & tardum non esse, & longum esse. Et haec quidem per fidem novimus; qualiter tamen sit haec ipsa aeternitas, sine praeterito, ante saecula; sine futuro, post saecula; sine mora, longa; sine praestolatione, perpetua, adhuc non videmus.

Sequitur: *Et tamen non tres aeterni, sed unus aeternus; sicut non tres increati, nec tres immensi, sed unus increatus,*

& unus immensus. Ideo non sunt tres aeterni, sed unus; quia sicut unius naturae est Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus; sic una est eorum increatio, & immensitas, atque aeternitas.

Sequitur: *Similiter omnipotens Pater, omnipotens Filius, omnipotens & Spiritus Sanctus; & tamen non tres omnipotentes, sed unus omnipotens*. Omnipotens dicit, quia omnia potest; sicut scriptum est: *Apud Deum autem omnia possibilia sunt*; vel quia omnia quae sunt, ut sint, potestate illius tenentur, ne concidant. Solent autem plerique, aut quasi * adulando Deo, superflua de omnipotentia ejus loqui, aut non necessaria vera docere; cum cimum, aut muscarum, vel culicum multitudinem ad curam Dei pertinere ajunt, & notitiam: & propter illud, quod in Euangelio dicitur: unum de duobus aut quinque passeribus non cadere in terram sine Deo, aut foenum agri vestire; audent praedicare, quod non solum genera, sed & numerum vermium noverit Deus, * qui ex corruptione corporum, aut viventium aut mortuorum, lignorumque aut aquarum corruptionibus vivificantur. Aliqui dicunt, quia non omnia potest Deus, quippe qui sibi mortem concedere nequit, nec mutari possit a bono. Sed qui ista dicere vel audire delectantur, intelligant adtentissime, Deum simplicis esse naturae, ita ut non sit in Deo aliud esse, aliud habere; nec est ejus aliud velle, & aliud posse; sed hoc est velle, quod posse. Omnia ergo, quae vult, potest; & quod potest, vult; quoniam sic potens est, ut dispositionem suam servet, & nullo modo sua statuta convellat. Nec major est voluntas quam potentia ejus, sed neque minor: sed utraque tanta est, quanta & ille; quia Deus hoc est quod habet: aeternitatem quippe habet, sed ipse est aeternitas sua; lucem habet, sed lux sua ipse est. Nam in creatura nulla verè simplex substantia est, cui non est hoc esse, quod nosse; potest enim esse, nec nosse. At illa Divina, non potest; quia id ipsum est, quod habet: ac per hoc non sic habet scientiam, ut illi sit scientia, qua * sit aliud essentia, qua est; sed utrumque unum: quamvis non utrumque dicendum sit, quod verissime simplex & unum est.

* Codex, adolando.

* Cod. quod.

* Cod. Scit aliud essentia.

Sequitur: *Ita Deus Pater, Deus Filius, Deus & Spiritus Sanctus: Dominus Pater, Dominus Filius, & Spiritus Sanctus; & tamen non tres dii, aut tres domini, sed unus Deus, & unus Dominus*. De unitate Deitatis, & dominationis Sanctae Trinitatis jam sufficienter dictum est. Sed tamen sciendum est, quod Deus dicatur ad se, Dominus ad creaturas, quibus domi-

dominatur: Deus, quia solus colendus est; Dominus, quia solus timendus: Deus religiosorum; Dominus verò fervorum.

Sequitur: *Quia sicut singillatim unamquamque personam Deum ac Dominum confiteri christiana veritate compellimur; ita tres deos, aut tres dominos dicere catholica religione prohibemur.* Singillatim, hoc est viritim vel singulariter; quia singulus Pater, Deus & Dominus est: singulus Filius, Deus & Dominus est: singulus Spiritus Sanctus, Deus & Dominus est. Ita nos dicere fides christiana cogit; quia, nisi ita dixerimus, christiani esse non possumus. Et tamen alium Deum aut Dominum dicere Patrem, alium Deum aut Dominum dicere Filium, alium * Deum aut Dominum dicere Spiritum Sanctum, prohibet nos catholica religio; quia, si ita dixerimus, nec catholici nec religiosi esse poterimus; sed ut christiani simus atque catholici, dicamus, vel potius credamus, & Patrem Deum, & Filium Deum, & Spiritum Sanctum Deum; & simul, non tres Deos, sed unum Deum, qui substantiâ & naturâ sit veraciter unus.

Sequitur: *Pater à nullo est factus, nec creatus, nec genitus: Filius à Patre solo est, non factus, aut creatus, sed genitus: Spiritus Sanctus à Patre & Filio, non factus, aut creatus, nec genitus, sed procedens.* Quod factus aut creatus, nec Pater sit, nec Filius, nec Spiritus Sanctus, jam supra dictum est; sed & de Patre, quod non sit genitus, quia non est filius, sed genitor tantum, quia pater est, jam praemissum est. Nunc vero attendendum omnino quod dicitur: Filius à Patre solo est genitus; Spiritus autem Sanctus ab utroque, id est à Patre & Filio procedens. Spiritus amborum est, Patris scilicet & Filii; Filius autem solius est Patris. Et haec est causa, quae distinguit, quid differat inter nativitatem Filii, & processionem Spiritus Sancti. Filius sic est de Patre, quomodo natus, non quomodo datus: Spiritus verò Sanctus sic est de Patre simul & Filio, quomodo datus, non quomodo natus, hoc est donum amborum. Itaque Filius nascendo, procedit; Spiritus verò Sanctus procedendo, non nascitur, ne sint duo Filii.

Sequitur: *Unus ergo Pater, non tres patres; unus Filius, non tres filii; unus Spiritus Sanctus, non tres spiritus sancti.* Haec sunt illa relativa nomina, vel appellativa, in quibus Trinitas invenitur: non enim sic dicitur unus Pater, aut unus Filius, sicut dicitur unus inmensus, aut unus aeternus, aut unus Deus; quia illa nomina sunt substantiae, hoc est unitatis; * ista verò, Pater videlicet, Filius Verbum, & Spiritus

Sanctus, nomina sunt Personarum, hoc est Trinitatis; & ideo relativa sunt nomina: quia Pater * ad alium refertur, hoc est ad Filium; non enim sibi ipsi est Pater, sed alteri, hoc est Filio; similiter Filius ad Patrem refertur: sed & Spiritus Sanctus, vel Donum cum dicitur, refertur ad Patrem & Filium, à quibus procedit vel datur. Nam illa nomina substantialia, hoc est, Deus, dominus, aeternus, & caetera (de quibus jam satis scriptum est) in quacumque Persona dicantur, non referuntur ad alium, sed * ad se ipsam. Nam, etsi Apostolus dicat Christum Dei virtutem, & Dei sapientiam; tamen non ita est relativum in eo virtus & sapientia, sicut est quod dicitur, Verbum, aut Filius. Virtus enim, & Sapientia in Deo substantia est; Verbum autem, aut imago, aut filius, relativum. Quod si Pater, qui genuit sapientiam, & ex ea sit sapiens, neque hoc est illi esse quod sapere; qualitas ejus erit filius, non * proles ejus; & non ibi erit jam summa simplicitas: sed absit, ut ita sit. Ergo & Pater ipse Sapientia est, & ita dicitur Filius Sapientia Patris, quomodo dicitur lumen Patris, id est ut quemadmodum lumen de lumine, & utrumque, unum lumen; sic intelligatur sapientia de sapientia, & utrumque una sapientia. Pater igitur & Filius simul una essentia, & una magnitudo, & una virtus, & una sapientia; sed non Pater, & Filius simul ambo, unum Verbum; quia non simul ambo, unus Filius. Verbum enim relativè, sapientia essentialiter intelligitur. Sapientia ergo Filius de Sapientia Patre, sicut lumen de lumine, & Deus de Deo; ut singulus Pater, lumen; & singulus Filius, lumen; & singulus Pater, Deus; & singulus Filius, Deus: ergo, & singulus Pater, sapientia; & singulus Filius, sapientia: sicut utrumque simul, unum lumen, & unus Deus; sic utrumque, una sapientia. Sed Filius, factus est nobis sapientia à Deo, de qua cum aliquid in Scripturis dicitur, Filius nobis insinuat: Spiritus quoque Sanctus Sapientia, & simul non tres sapientiae, sed una sapientia, Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus.

Sequitur: *Sed in hac Trinitate, nihil prius, aut posterius; nihil majus, aut minus.* Haec Trinitas unus est Deus, & quia unus est, non potest esse diversus; quia una natura non potest se ipsa esse prior aut posterior, major aut minor. Non est Pater prior Filio, neque major: non est Spiritus Sanctus posterior Patre, aut Filio, vel minor.

Sequitur: *Sed totae tres Personae coaeternae sibi sunt, & coaequales; ita ut per omnia,*

* Supplevi-
mus, ad.

* Lege, ad se
ipsa.

* Cod. prolis.

* Supplevi-
mus, Deum.

* Cod. itq.

nia, sicut jam supra dictum est, & Trinitas in unitate, & unitas in Trinitate veneranda sit. Quicumque ergo vult salvus esse, ita de Trinitate sentiat. Et haec jam dicta sunt.

Sequitur: Sed necessarium est ad aeternam salutem, ut incarnationem quoque Domini nostri Jesu Christi fideliter credat. Sicut fideliter credenda est Divinitas regnantis, ita fideliter credenda est Humanitas salvantis; quia * aequalis periculi est, de mysterio Incarnationis pravè sentire, ut de Divinitatis archano malè intelligere. Nihil enim justius quàm ut salvus non sit, qui salutis mysterio derogare non timuerit. Sciendum fanè, quòd aliam significationem habeat * Jesus, aliam Christus, cum sit unus Salvator. Jesus tamen proprium nomen est illi, sicut propria nomina sunt Helias, aut Abraham; Christus autem Sacramenti nomen est, quomodo si dicatur Propheta, aut dicatur Patriarcha. Jesus quoque nomen hebraeum, interpretatur in latino Salutaris, sive Salvator; Christus autem graecè * dicitur, quod transfertur in latino Unctus, ab unctione, idest chrisma, & hebraicè dicitur Messias.

Sequitur: Est ergo fides recta, ut credamus, & confiteamur, quia Dominus noster Jesus Christus, Deus pariter, & homo est.

Hoc enim est illud Sacramentum ab initio ex vulva dispositum, ut semen Abrahae Mundi conditor adprehenderet, quatenus in se ipso nostrae probaret primitias naturae, ut Deus homo fieret; ut in singularitate Personae copulans utramque

* naturam, mediator Dei & hominum, hominibus appareret; & his, propter quos venerat redimendos, ipse unus * esset Deus & Legifer, Rex & Magister, Redemptor & Redemptio, Sacerdos & Oblatio, Veritas & Via, Sapientia & Doctor: qualiter & sequentibus exempla vivendi monstraret; & suo generi, idest hominibus, homo ipse factus per gratiam consuleret, quibus suffragari * justitiam nullatenus valebat; ut cum ille in homine mortem vinceret, natura in eo humani generis triumpharet. In illo enim nostra portio, quia nostra caro & sanguis; & * ubi regnat nostra portio, nos quoque glorificemur. Quamvis igitur peccator, de hac communione gratiae non desperet; quia etsi peccata nos prohibent, substantia nos requirit; si delicta propria excludunt, naturae communio non repellit. Nullum enim majus donum praestare posset Deus hominibus, quàm ut Verbum suum, per quod condidit omnia, faceret illis Caput, & illos ei tamquam membra coaptaret; ut esset filius Dei, & filius hominis; unus Deus cum Patre, unus homo cum hominibus.

Sequitur: Deus est ex substantia Patris ante saecula genitus, homo est ex substantia Matris in saeculo natus; perfectus Deus, perfectus homo, ex anima rationali, & humana carne subsistens. Ingressus est igitur Filius Dei uterum Virginis, ut iterum nasceretur, ante jam genitus; qui suscepit totum hominem, quia jam habebat à Patre plenissimam deitatem: non dissimilis Patri, cum nascitur ex aeterno perpetuus; non dissimilis homini, cum ex matre nascitur moriturus. Consubstantialis Patri secundum divinitatem, consubstantialis Matri secundum cognatam nobis infirmitatem; quia essentialiter natus est de Patre, & essentialiter conceptus natusque de Matre, ut esset unius naturae cum Patre, & unius naturae cum Virgine. Et idcirco perfectus Deus, quia non est dissimilis Deo Patri; perfectus quoque homo, quia similis homini matri: quae Mater ita illum, salvà virginitate, concepit: verus enim Deus, verus factus est homo; quia omnia nostra suscepit, quae in nobis ipse creavit, idest carnem, & animam rationalem. Propterea confitemur perfectum cum Deum, & perfectum hominem.

Sequitur: Aequalis est Patri secundum divinitatem; minor est Patre secundum humanitatem. Ideo aequalis, & minor; quia Deus, & homo; quia sempiternus, & temporalis; ut incomprehensibilis comprehendi posset, & immortalis haberet in quo moreretur.

Sequitur: Quia licet Deus sit, & homo; non duo tamen, sed unus est Christus. Non est alter Christus in deitate, & alter in humanitate; quia non sunt duae personae, sed una. Deus enim Verbum non accepit personam hominis, sed naturam; & persona divinitatis accepit substantiam carnis, ut in singularitate Personae tota humanitas suscepta unus Christus sit, & unus Filius Dei, atque hominis. Nam, sicut tres Personas sanctae Trinitatis credimus in unitate naturae, ita credimus duas Christi naturas in unitate Personae: in uno etiam Christo, sicut duas credimus naturas, ita duas naturales voluntates, & duas naturales operationes, indivisè, inconvertibiliter, inseparabiliter, inconfusè; & has duas voluntates, non contrarias; sed sequentem humanam ejus voluntatem, & non resistantem vel reluctantem, sed potius subiectam divinae ejus atque omnipotenti voluntati. Sicut enim ejus caro, Dei Verbi dicitur, & est; ita & naturalis carnis ejus voluntas, propria Dei Verbi dicitur, & est. Quemadmodum enim sanctissima adque immaculata animata ejus caro Dei facta * non est perempta, sed proprio sui statu, & est. ratio-

* Cod. elis.

* Cod. Christus.

* Cod. dicitur.

* Cod. naturae.

* Cod. esse.

* Supple, per.

* Cod. ut ibi.

* Cod. habet.

ratione permanfit; ita & humana ejus voluntas, Dei facta est. Nam Salvator, sicut humanam naturam propterea suscepit, ut salvaret; ideo & humanam voluntatem vel operationem suscipiendo, salvavit.

Sequitur: *Unus autem, non conversione divinitatis in carnem, sed adsumptione humanitatis in Deum.* Conversio, mutatio dicitur; non enim conversa, idest mutata divinitas in carnem; sed, manens quod erat, suscepit carnem. Humanitas quoque adsumpta est in Deum, non consumpta: sicut enim Deus non mutatur miseratione, ita homo non confumitur dignitate. Homo Deo accessit, Deus a se non recessit: adquevit esse quod non erat; non defuit esse quod erat.

Sequitur: *Unus omnino, non confusione substantiae, sed unitate personae.* Confusio dicitur permixtio; sicut solent duo liquores ita misceri, ut neutrum fervet integritatem suam. In Christo ergo non sunt permixtae substantiae; quia servat utraque cum alterius communione proprietatem suam in singularitate personae.

Sequitur: *Nam sicut anima rationalis & caro, unus est homo; ita Deus & homo, unus est Christus.* Sicut in quolibet homine non est una persona animae, & alia carnis; sed ex anima & carne unus est homo: ita in Christo non sunt duae personae, sed una divina, quae incarnata est. Nam, sicut hominis personam gestat anima, (non enim corpus mortuum dicitur persona, sicut nec lapis, aut lignum;) ita Christi personam gestat Divinitas adsumptrix humanitatis. Propter quod in utraque substantia dicitur & creditur unicus & unigenitus Filius Deus. Unde & Verbum, propter carnem homo est; & caro, propter Verbum Deus est.

Sequitur: *Qui passus est pro salute nostra.* Passus est, sed in sola adsumpta substantia; licet enim juxta naturam suam expers passionis extiterit, pro nobis tamen carne passus est; quia erat in crucifixo proprio corpore impassibiliter Dei Verbum, ad se referens passiones. Gratiâ verò Dei pro omnibus gustavit mortem, tradens ei proprium corpus; quamvis naturaliter * ipse vita sit, & resurrectio mortuorum.

Sequitur: *Descendit ad inferna: ut morte, ineffabili potentiâ, proculcatâ, expoliaret infernum. Tertiâ die resurrexit a mortuis: ut primogenitus ex mortuis fieret primitiae dormientium, & faceret viam humanae naturae ad incorruptionis recursum.*

Sequitur: *Ascendit ad caelos; sedet ad dexteram Patris.* Propterea humiliatus est

Deus in homine, ut homo exaltaretur in Deo: & unus Christus, qui inclinatur in adsumptis, adsumpta * glorificaret in propriis; dum & affici non dedignatur injuriis, & ad aequalitatem recurrit Genitoris. *Sedet ad dexteram Patris;* idest regnat in beatitudine superna; sedere enim regnare est. dextera verò Patris, beatitudo est sempiterna.

Sequitur: *Inde venturus judicare vivos & mortuos.* Inde, hoc est à dexterâ Patris venturus est, quia visionem humanitatis omnibus praesentaturus; ut in judicio sit conspicuus in ea forma, qua judicatus est. Quaerendum autem, quomodo intelligatur, quod ipse Dominus ait in Euangelio: *Ego non judicabo; sed verbam, quod locutus sum vobis, judicabit vos:* cum in alio loco dixerit: *Pater non judicat quemquam, sed omne* judicium dedit Filio?* Ita enim intelligendum est: Ego non judicabo ex potestate humanâ, sed judicabo ex potestate Verbi. Quapropter filius hominis judicaturus est; nec tamen ex humana potestate, sed ex ea qua Filius Dei est. Et rursus: Filius judicaturus est; nec tamen in ea forma apparens in qua Deus est, sed in ea qua filius hominis est. Ita quoque dicitur: *Pater non judicat quemquam,* ac si diceretur, Patrem nemo videbit in judicio, sed omnes Filium, quia filius hominis est, ut sit in judicio conspicuus bonis, & malis. Nam invisibiliter tota Trinitas judicabit vivos & mortuos; idest eos quos dies Judicii vivos invenerit, & eos qui jam antea obierant.

Sequitur: *Ad cuius adventum omnes homines resurgere habent cum corporibus suis; & reddaturi sunt de factis propriis rationem.* Adveniente Domino, resuscitantur mortui cum corporibus suis, ut unusquisque in eo corpore, quo bona vel mala gessit, reddat rationem gestorum suorum; & in eo corpore, per quod operatus est, recipiat retributionem factorum suorum.

Sequitur: *Et qui bona egerunt, ibunt in vitam aeternam.* Tunc enim humana substantia ad Conditoris sui similitudinem sublimabitur: & omnia ei bona, quae, naturaliter accepta, per peccata corruerat, reparabuntur in melius; idest intellectus sine errore, memoria sine oblivione, * cogitatio sine pervagatione, caritas sine simulatione, sensus sine offensione, incolumitas sine debilitate, salus sine dolore, vita sine morte, facultas sine impedimento, saturitas sine fastidio, & tota sanitas sine morbo.

Sequitur: *Qui verò mala egerunt, ibunt in ignem aeternum.* Multi egerunt mala, qui non exhibunt in ignem aeternum, quia

* Cod. glorificasset.

* Cod. Judicio.

* Cod. Ipsa; & forte appellat ad gratiam, quae paullo ante in recto melius sonat, pro Christo scilicet.

* Cod. cogitatio.

* Cod. pen-
tudinem.

quia ante mortem suam veram * poenitudinem de peccatis suis gesserunt : sed hoc de illis dicitur, qui mala egerunt, & in malis perseveraverunt, & non emendaverunt. Aeternus verò est ignis, qui eis aeternos exhibet cruciatûs, quia numquam finietur, nec eos desinet * cruciari.

* Cod. Cru-
ciari.

Sequitur: *Haec est Fides catholica, quam nisi quisque fideliter firmiterque crediderit,*

salvus esse non poterit. Fideliter credamus, ut in fide non erremus; firmiter credamus, ut de creditis non dubitemus, si volumus ad aeternam salutem pervenire; ubi cum Angelis Deum laudantes, de illius laude vivamus, de illius laude & nos gloriemur: Qui vivit & regnat per infinita semper saecula saeculorum. Amen.

* Ita Codem.

EXPOSITIO * ATHANASII DE FIDE.

* Dicitur.

QUICUMQUE vult salvus esse, ante omnia opus est, ut teneat Catholicam Fidem. Hic beatus Athanasius liberum arbitrium posuit, sicut * dicit in Psalmo: *Quis est homo, qui vult vitam?* Et iterum in Evangelio ipsa Veritas dicit: *Qui vult post me venire.* Similiter & hic: *Quicumque vult salvus esse.* Non dicit, velis aut non, salvus eris; sed, *Quicumque vult*; quia Deus omnipotens nullum hominem invitum aut coactum trahit ad fidem; nisi qui sua propria voluntate vult venire ad fidem. Sed, *Quicumque vult salvus esse* in corpore vel in anima, illi necesse est, ut teneat catholicam fidem; quia ante omne opus necesse est ut fides praecedat. Ante omnem inchoationem, ante omne principium unicuique opus est, ut teneat Catholicam fidem, dicente Apostolo: *Sine fide impossibile est placere Deo.* Unde & Abacuc Propheta ait: *Iustus autem ex fide vivit.* Catholica, graecus sermo est; latinè interpretatur, Generalis, sive Universalis. Generalis, pertinet ad omnes homines; Universalis, quia per universum Orbem est diffusa. Fides est credulitas; quia veraciter credimus id, quod nequaquam videre valemus. Unde Apostolus dicit: *Fides est sperandarum substantiarum rerum, argumentum non apparentium.* Dicitur namque fides, eo quod sit inter Deum, & hominem. Istam fidem, istam credulitatem, ante omnia, nobis est opus, tenere; quia fides fundamentum est omnium virtutum; & prius aedificemus fidem, quae est fundamentum; & super eam caeteras virtutes.

Quam nisi quisque integram inviolatamque servaverit, absque dubio in aeternum peribit. Quam idest quam fidem, quisque idest unusquisque, integram idest plenam & perfectam; ut eam non scindat per haeresim, neque ab ullo schismate corrumpat, inviolatam idest ut eam non violet malè docendo

atque praedicando. Et si eam non custodierit integram & inviolatam, absque dubio in aeterna damnatione peribit.

Fides autem Catholica haec est, ut unum Deum in Trinitate, & Trinitatem in unitate veneremur. Nunc manifestat, quid est Fides, vel qualiter unusquisque eam credere debeat; ut unum Deum in Trinitate, & Trinitatem in unitate veneremur. Debemus Deum credere, Trinum & Unum: Unum in substantia, & Trinum in personis. Nec propter Trinitatem debemus dimittere Unitatem: nec propter Unitatem debemus dimittere Trinitatem; ut ipsum, quem colimus Unum, veneremur & Trinum. Unum propter unitatem substantiae, Trinum propter Personarum vocabula veneremur, idest adoremus, atque colamus.

Neque confundentes personas, neque substantiam separantes. Confundere est * commiscere. Quia non debemus tantum unam Personam credere, sicut Sabellius haereticus adferebat: sed tres, idest Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctum: Nec substantiam separare, ut Arrius haereticus adfirmabat; dicebat enim, quod sicut erant tres personae, ita fuissent & tres substantiae. Patrem adferebat maiorem Filio, Filium minorem Patre, Spiritum Sanctum ministrum eorum dicebat. Substantia dicitur, eo, quod ex semetipsa subsistit. Substantia verò commune est nomen omnium rerum, quae sunt caelum, sol, luna, terra, arboresque, homines etiam substantiae dicuntur. Deus igitur substantia est, & summa substantia, & prima, & omnium substantiarum causa; quia omnium rerum creator est. Essentia igitur proprie de Deo dicitur, quia semper est quod est, quia incommutabilis est.

* Cod. Com-
misceri.

Alia est enim Persona Patris, alia Filii, alia Spiritus Sancti. Hic contra Sabellium sunt Personae divisa; qui adferit esse

esse unam : quia Pater in sua persona non est Filius, sed tantum Pater ; & Filius in sua persona non est Pater, sed tantum Filius; nec Spiritus Sanctus ex utroque procedens. Persona dicta est eo, quod per se sonat.

Sed Patris, & Filii, & Spiritus Sancti una est divinitas, hoc est una substantia, *aequalis gloria, coaeterna majestas* : idest coaequalis, sine initio & fine, & gloria & potestas.

Qualis Pater, talis Filius, talis Spiritus Sanctus. Quia, sicut Pater est aeternus, vel omnipotens, seu invisibilis, similiter est & Filius, & Spiritus Sanctus.

Increatus Pater, In praepositio est in hoc loco, pro non posita : *Increatus Pater*, idest non creatus; quia ipse est omnium creator, & à nullo creatus; Ipse est omnium factor & à nullo factus. *Increatus Filius, increatus Spiritus Sanctus*. Increatus Filius, non creatura, sicut Arrius dicebat; quia simul omnia creavit cum Patre : similiter & Spiritus Sanctus.

Immensus Pater, immensus Filius, immensus Spiritus Sanctus. Immensus, quia ejus magnitudinem vel quantitatem nullus mensurare potest : qui caelo est excelsior, terrâ profundior, & latior mari : & est incircumscriptus, incorporeus, inlocalis, ubique totus, & non est locus ubi non sit; sicut dicit in Psalmo : *Si ascendero in caelum, tu illic es; si descendero ad infernum, ades. Et si iero ad extrema maris, ibi me dextera tua tenebit*. Ipse est intra omnia, & non conclusus. Similiter & Filius, qui attingit à fine usque ad finem fortiter; de quo scriptum est : *Verbo Domini caeli firmati sunt*. Pari modo & Spiritus Sanctus; unde dicitur : *Spiritus Domini replevit Orbem Terrarum*.

Aeternus Pater &c. Hic aeternus pro sempiterno debemus intellegere. Aeternus dicitur Deus Pater, quia sine initio & fine constat. Similiter *Filius & Spiritus Sanctus*; quia, sicut numquam non Pater, ita numquam non Filius, ac Spiritus Sanctus.

Et tamen non tres aeterni, sed unus aeternus : idest in substantia. *Sicut non tres increati, nec tres immensi; sed unus increatus, & unus immensus* : quia unus est Deus in substantia.

Similiter omnipotens Pater, omnipotens Filius, omnipotens & Spiritus Sanctus. Omnipotens dicitur, quia omnia potest; non a * petiendo quod vult; sed a faciendo omnia quaecumque vult, & nihil illi impossibile est. Omnipotens & Filius; quia quicquid potest Pater, potest & Filius : nihilo minus & Spiritus Sanctus.

Et tamen non tres omnipotentes, sed unus omnipotens, idest in substantia.

Ista nomina, Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, quae saepe dicimus, relativa sunt; quia alia ad alia referuntur : sicut v. g. servus ad dominum, dominus ad servum; magister ad discipulum, discipulus ad magistrum; pater ad filium, filius ad patrem. Quia nullus, pater dicitur, nisi habeat Filium, cujus sit pater; & nullus, filius, nisi habeat patrem, cujus sit filius : quia si non habuisset filium, numquam habuisset nomen patris. Similiter Spiritus Sanctus, non a se, sed alicujus Spiritus est. Est & aliquod vocabulum, ubi Spiritus Sanctus relativè dicitur; quomodo donum donatoris, & donator doni. Donatorem dico esse Patrem, donum verò Spiritum Sanctum. Donum refertur ad donatorem, & donator ad donum. Ecce qua ratione Spiritus Sanctus relativè dicitur.

Ita Deus Pater, Deus Filius, Deus Spiritus Sanctus. Deus proprium est nomen Trinitatis, pertinens ad Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctum; translatum ex graeca appellatione. Nam Deus, grece theos; phebos dicitur, idest timor. Unde * tractatum est Deus, quod eum colentibus fit timor. Proprium nomen est Patris, quia solus est Pater : & proprium nomen est Filii, quia solus Filius a solo Patre : & proprium nomen est Spiritus Sancti, quia ab utroque procedit. Deus est Pater, quia ipse est fons & origo deitatis : similiter Filius Deus, hoc non a semetipso, quia non est a se, sed a solo Patre est genitus : pari modo & Spiritus Sanctus, non a se est Deus, sed a Patre & Filio est procedens.

Et tamen non tres dii, sed unus est Deus; sicut scriptum est : *Audi Israhel; Dominus Deus tuus, Deus unus est*.

Ita Dominus Pater, Dominus Filius, Dominus & Spiritus Sanctus. Dominus dicitur a dominatione, eo quod creaturam suam dominetur, regat, atque gubernet. Similiter & Filius, & Spiritus Sanctus.

Et tamen non tres domini, sed unus est Dominus; idest in substantia.

Quia sicut singillatim unamquamque Personam, Deum & Dominum confiteri christianâ veritate compellimur. Singillatim, idest distinctè, vel separatim. De Patre si quis te interrogaverit; quid est in persona? responde : Deus, & Dominus. Si autem de Filio: similiter Deus, & Dominus. Si verò de Spiritu Sancto, indubitanter responde : plenum Deum, & Dominum esse. *Compellimur*, * cogimur, vel admo-

* Fortè, Tractum est.

* Supplevi-
mus, Filius,
ut sensus
praesert.

* Cod. Coga-
mur.

Ita tres deos ac dominos dicere, catholica religione prohibemur. Prohibemur, idest vetamur.

Pater a nullo est factus, nec creatus, nec genitus. Pater a nullo est factus, quia ipse est omnium factor: Nec creatus, sed creator: Nec genitus, sed genitor. Pater enim graecè, latinè genitor dicitur.

*Filius à Patre solo est, non factus, nec creatus; sed genitus. Filius a Patre solo est, non factus, quia ipse est omnium factor simul cum Patre: nec creatus, quia ipse est omnium creator: sed genitus, solus a solo Patre. Et unaquaeque Persona habet proprium, quod non habet alia. Proprium habet in persona Pater, quia solus est Pater: & proprium habet in persona Filius, quia solus a solo Patre est genitus. Sed habet aliquid proprium Filius, quod non habet Pater, nec Spiritus Sanctus: habet aeternitatem cum Patre & Spiritu Sancto; & habet in tempore nativitatem de matre, quam non habet Pater, nec Spiritus Sanctus; quia non suscepit Pater carnem in sua persona, nec Spiritus Sanctus, sed tantum Filius; ut nobis in se ostenderet duas habere naturas, unam ante omnia saecula, qua genitus est ex Patre, & de qua dicit Esaias: *Generationem ejus quis enarrabit?* alteram in tempore, qua natus est ex Matre; de qua dicit Paulus Apostolus: *Cum autem venit plenitudo temporis, misit Deus Filium suum, natum ex muliere, factum sub lege; in quo complacuit plenitudinem divinitatis habitare corporaliter.* De Patre, sine initio & sine fine; de Matre, initium habens, & nullo concluditur fine.*

Spiritus Sanctus a Patre & Filio, non factus, nec creatus, nec genitus; sed procedens. Proprium habet Spiritus Sanctus, quia non est Pater, & Filius; sed Spiritus, & procedens a Patre & Filio. Audis, quia iste ab ambobus, Filius ab uno, Pater a nullo? ac per hoc aperte demonstrantur proprietates eorum. Ideo igitur Spiritus Dei, Sanctus vocatur, quia Patris & Filii Sanctitas est. Nam cum sit Pater, Spiritus; & Filius, Spiritus; & Pater, Sanctus; & Filius, Sanctus; propriè tamen ipse vocatur Spiritus Sanctus.

Unus ergo Pater, non tres patres; unus Filius, non tres filii; unus Spiritus Sanctus, non tres spiritus sancti. Unus Pater, quia solus sibi unicum genuit Filium; & unus Filius, quia singulariter ab uno Patre progenitus est; unus Spiritus Sanctus, quia a Patre & Filio unicus procedit.

Et in hac Trinitate, nihil prius, aut posterius; nihil majus, aut minus. Nihil prius aut posterius; quia nullus anterior, nullus

posterior, nullus inferior, nullus superior.

Sed totae tres Personae coaeternae sibi sunt & coaequales: Ita ut per omnia, sicut jam supra dictum est, & Trinitas in Unitate, & Unitas in Trinitate veneranda sit. Debemus colere & adorare Trinitatem in Unitate, & Unitatem in Trinitate.

Qui vult ergo salvus esse, ita de Trinitate sentiat. Hic rogat & ammonet, ut unusquisque doctor memoriter eam teneat, & firmiter credat, & alios praedicando doceat.

*Sed necessarium est ad aeternam salutem, ut incarnationem quoque Domini nostri Jesu Christi. * Neceffe est nobis, ut, sicut superius diximus, ita credamus. Si verò aeternam salutem volumus habere, idest cum Christo sine fine regnare, necesse est, ut in incarnationem Domini nostri Jesu Christi credamus fideliter. Quomodo fideliter? non adoptivum, sed proprium Dei Filium, sicut dicit Apostolus: *Proprio Filio suo non pepercit Deus; Sed pro nobis omnibus tradidit illum.**

* Supple: fideliter credat.

*Est ergo fides recta, ut credamus & confiteamur, quia Dominus noster Jesus Christus, Dei Filius, Deus & homo est. Modo incohatur enarrare, secundum humanitatem Christi quid sit fides recta, ut ipsam humanitatem Christi credamus corde, & confiteamur ore; sicut dicit Apostolus: *Corde enim creditur ad justitiam, ore autem confessio fit ad salutem.* Deus & homo, unus est verus Dei Filius; quia secundum divinitatem nihil minus quam Deus Pater; secundum humanitatem nihil minus (extra peccatum) quam homo.*

*Deus est ex substantia Patris ante saecula genitus. Ex substantia Patris, idest ex aequalitate naturae: ante saecula genitus, idest ante omnem creaturam; sicut dicit in Psalmo: *Ex utero ante luciferum genui te;* ex utero, ex mea substantia; ante luciferum, ante omnem creaturam. Et homo ex substantia matris in saeculo natus, idest totus homo cum corpore & anima, in omnia similis nobis absque peccato: ex substantia matris, idest aequalitate naturae matris: in saeculo natus, idest in his temporibus, non aliunde nisi de semine mulieris sine coitu viri carnem suscepit; unde Salomon dicit: *Sapientia aedificavit sibi domum,* hoc est Christus aedificabit sibi carnem de beata Maria; & alibi legitur: *Qui factus est ei ex semine David secundum carnem.**

Perfectus Deus, perfectus homo. Perfectus dicitur, idest plenus; quia nihil indiguit: perfectus homo, quia nihil minus habuit (extra peccatum) quam homo. Ex anima rationali, Christus veram animam habuit, ubi sapientia crescere potuisset; sicut

ut

ut dicit in Euangelio : *Iesus proficiebat sapientiâ & aetate*, sapientiâ in anima, aetate in corpore. *Et humana carne subsistens*. Quia humus terra dicitur, de humanitate carnem assumpsit.

Aequalis Patri secundum divinitatem; secundum illud : Ego & Pater unum sumus. Minor Patre secundum humanitatem, juxta quod dicit : *Pater major me est* : & in quo homo est, minor est à Divinitate.

Qui licet Deus sit & homo, non duo tamen, sed unus est Christus. Ideo sic conjungi voluit Dei Filius cum humana natura, ut ex his duabus substantiis fieret una persona.

Unus autem non conversione divinitatis in carne, sed assumptione humanitatis in Deo. Non quod illa Divinitas, quae est Filius Dei, se convertisset in humanitatem, ut hoc quod erat divinum, fieret humanum; sed, assumendo nostram naturam, sic est unus effectus, ut non amitteret quod erat; sed assumeret quod non erat. Assumpsit humanitatem, & non amisit divinitatem.

Unus omnino non confusione substantiae, sed unitate personae. Non in eo naturarum commixtio est, ut vel divinitas mutaretur in naturam humanitatis, vel humanitas converteretur in naturam divinitatis; sed utrique naturae sua manet proprietas in perpetuum. Tanta tamen conjunctio est naturarum, ut idem, qui aeternaliter ex Deo Patre genitus est, homo sit verus; & ille, qui natus est temporaliter ex Virgine, Deus sit verus. Homo, propter suscipientem Deum Deus verus; Deus Dei filius propter *suscipientem hominem homo verus. Personam quippe Filii Dei non ex duabus personis unitam, sed ex duabus naturis existere credimus. De duabus personis compositum, ut nefas, vitamus.

Nam sicut anima rationalis & caro unus est homo, ita Deus & homo unus est Christus; sicut enim ex carne & anima unum dicimus hominem; & unusquisque habet duos homines in se, unum carnalem, & alium spiritalem; unum visibilem, alium invisibilem; unum mortalem, alium immortalem.

Qui passus est pro salute nostra. In quo passus? in quo videbatur, in quo homo erat, in quo crucifixus, in quo mortuus, in quo sepultus, in quo resurrexit; quia divinitas impassibilis est. Sed in conjunctione personae Filius Dei dicitur passus, & in vera natura filius hominis est passus.

Descendit ad inferos; idest anima cum Verbo; quia postquam humanitas assumpta est divinitate, non est separata a Verbo. Sed ipsa anima a corpore separata est; quia si non esset separata, corpus non

esset *mori: & iste descensus ad solam animam pertinet.

Resurrexit a mortuis, ut nobis exemplum resurrectionis ostenderet, sicut Propheta ait: Post duos dies suscitabit nos, & tertia die resurgemus, & in conspectu ejus vivemus.

Ascendit ad Caelos, idest ipsa humanitas quae fuit passa; sicut Angeli dixerunt: Viri Galilaei, quid statis aspicientes in Caelum? sic veniet, quemadmodum vidistis eum euntem in Caelum. Quia secundum divinitatem ad nullum potest ascendere locum; sed ubique totus est.

Sedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis. Dexteram autem Dei, non carnalem, non corporalem, sicut humana habet natura; sed in hoc loco gloriam Dei convenit accipere; ac si aperte dicat: Regnat in gloria Dei; & sedere pro regnare dicit.

Inde venturus est judicare vivos & mortuos. Venturus est in eadem forma, in qua crucifixus, in qua mortuus, in qua sepultus est, & in qua resurrexit. Non in eadem tamen humilitate, in qua antea fuit; sed in gloria & majestate; & ideo in ipsa forma, ut videat Herodes & Pilatus quem judicaverunt, ut videant Judaei quem tradiderunt, ut videant milites quem crucifixerunt, ut videant impii quem negaverunt. Vivos, quos ejus adventus invenerit in corpore viventes: mortuos, qui mortui erunt ab initio usque in illum diem. Vel aliter. Vivos, idest sanctos: mortuos, idest peccatores.

Ad cujus adventum omnes homines, resurgere habent cum corporibus suis. In adventu Christi unusquisque, sive iusti sive peccatores resurgere habent cum corporibus suis.

Et reddituri sunt de factis propriis rationem: reddere autem rationem, non fabulo verborum, sed recordatione omnium quae fecit, sive bonum, sive malum. Et secundum hoc unusquisque recipere debet, boni bona, mali verò mala.

Et qui bona egerunt, ibunt in vitam aeternam: in vitam aeternam, quia semper erunt boni sine fine in gloria regnaturi. Et qui mala in ignem aeternum; quia semper erit malis sine fine poena inferni, & sine ulla misericordia cum corpore & anima, non consumpturi, sed semper arsure, & numquam deficient.

Haec est Fides Catholica. Sicut superius diximus, ista est Fides Catholica. hinc rogat & ammonet, ut unusquisque Sacerdos hoc sciat & praedicet. *Quam* idest quam Fidem: *quisque* idest aliquis: *fideliter*, ut de ea non dubitet: *firmiter*, ut nullus à tua Fide te removere possit nullo schismate, vel haeresi. & si ita non credideris, salvus esse non poteris.

INCI-

INCIPIUNT ORATIONES AD ADORANDAM CRUCEM;

Sive ad deprecanda suffragia omnium Sanctorum.

DOMINUM Deum adoremus, qui suspensus est pro nobis in Cruce. Ad te Domine clamabo, & ad Deum meum deprecabor; quae utilitas in sanguine meo, dum descendo in corruptionem? usque confitebor tibi.

O R A T I O.

ET in te refugium petimus, Jesu unigenite Fili Dei vivi, qui suscipis preces Archangelorum, & orationes Sanctae Mariae, exaudi me, & libera me ab ira tua & ab omni tribulatione, & angustia praesentis vitae ac futurae, ad te clamantem: Mitte mihi auxilium de Sancto.

Sanctus Deus, Sanctus fortis, Sanctus & immortalis.

Ecce Crucem Domini; fugite omnes partes adversae: Vicit Leo de tribu Juda radix David.

O R A T I O.

Memento Domine famulorum famularumque tuarum, quos effusione proprii cruoris redemisti, & ad te clamantium voces propitiatus exaudi. qui vivis.

Domine labia mea. Deus in adjutorium meum.

O R A T I O.

Tua nos, Domine, circumda protectione, & signaculo Sanctae Crucis muni nos contra hostes.

Salve Rex aeternae gloriae, majestatis, & pietatis; fabricator mundi, qui venisti redimere nos.

Psalmus. Deus in nomine tuo salvum me fac. *Totum.*

O R A T I O.

ECce lignum Crucis, in quo Salus mundi pependit: venite adoremus. Salva nos Christe Salvator per virtutem Crucis, qui salvasti Petrum in mari: misere re nobis.

Psalmus. Laudate Dominum omnes Gentes. *Capit.* Beati immaculati.

O R A T I O.

PEccata mea Domine sicut sagittae infixae sunt in me; sed antequam vulnera generent in me, sana me Domine medicamento poenitentiae, Deus.

Cap. In quo corrig.

O R A T I O.

Rex omnium regum, gaudium Angelorum, Deus, Salusque sempiterna omnium in te credentium & in te sperantium, per virtutem Sanctae Crucis miserere michi, & dimitte omnia peccata mea. O Sapientia, quae ex ore Altissimi prodisti, attingens à fine usque ad finem fortiter, suaviter disponensque omnia: veni ad docendum nos viam prudentiae. Per sanctam & venerabilem Crucem tuam, & per merita Sanctae Mariae Virginis, miserere mihi famulo tuo, & omnibus benefactoribus meis.

Psalm. Laudate Dominum omnes Gentes.

Cap. Retribue servo tuo.

O R A T I O.

PEccantem me cottidie, & non me poenitentem, timor mortis conturbat me; quia in inferno nulla est redemptio: miserere mei Deus, & salva me.

Cap. Adhaesit pavimento.

O R A T I O.

O Adonay, & Dux domus Israhel, qui Moyse in igne flammae rubi apparuisti, & ei in Syna legem dedisti: per virtutem Sanctae Crucis, & per intercessionem Sancti Michaelis, & Sancti Gabrielis, & Sancti Raphaelis, & omnium Angelorum atque Archangelorum, miserere mihi peccatori, & omnibus benefactoribus meis.

Psalm. Laudate Dominum omnes Gentes.

Cap. Legem pone mihi, Domine.

O R A T I O.

PEccavi super numerum arenae maris, & multiplicata sunt peccata mea, & non

non sum dignus videre altitudinem caeli prae multitudine iniquitatis meae; quoniam irritavi iram tuam; & malum coram te feci.

Cap. Et veniat super me.

O R A T I O.

O Domine, qui omne genus humanum in ligno sanctae Crucis de diabolicae servitutis iugo liberaſti; libera me ex omnibus angustis mundi, & da mihi peccatori veniam delictorum meorum, ut commissam defleam, & postmodum flenda non admittam; & cum mihi extremus dies finisque vitae advenerit, emundatum delictis omnibus me Angelus sanctitatis suscipiat per omnium Sanctorum tuorum merita.

Psal. Laudate Dominum.

Capit. Memento verbi tui.

O R A T I O.

Memor esto mei Domine, quia iniquitates meae multiplicatae sunt super caput meum; delicta mea creverunt usque ad caelos: parce Domine, & patientiam habe in me, & erue me a malis, quae cottidie ad crescunt super me, & ne perdas me cum iniquitatibus meis; sed parce servo tuo, quem redemisti Christo sanguine tuo; nec in aeternum irascaris michi, quia multa sunt peccata mea: tibi peccavi, libera me per virtutem sanctae Crucis in tempore angustiae meae; & supplico te Pater, ut veniat super me misericordia tua.

Cap. Portio mea, Domine.

O R A T I O.

O Radix Jesse, qui stas in signum populorum, super quem continebunt reges os suum, quem gentes deprecabuntur: veni ad liberandum nos, jam noli tardare.

Per virtutem sanctae Crucis, & per merita Sanctorum Patriarcharum, ac Prophetarum, atque sanctorum Martyrum, Innocentium, quorum sanguis pro te, o Redemptor Mundi, effusus est: miserere mihi peccatori, & omnibus benefactoribus meis.

Psalms. Laudate Dominum omnes Gentes.

Cap. Bonitatem fecisti.

O R A T I O.

Pater, peccavi in caelum & coram te, jam non sum dignus vocari filius tuus: per sanctam & ineffabilem pietatem tuam miserere mei.

Cap. Manus tuae fecerunt.

O R A T I O.

O Clavis David, & Sceptrum domus Israel, qui aperis & nemo claudit, claudis & nemo aperit: veni, & educ victos de domo carceris, sedentes in tenebris & umbrâ mortis. Tua nos Christe circumda protectione, & in aeternum non segreſtes te a nobis.

Psalms. Laudate Dominum.

Cap. Defecit in salutari tuo.

O R A T I O.

Anima mea in angustis posita, & spiritu aestuans, clamat ad te Domine. O Jesu benigne precor te, secundum actum meum noli me judicare, nihil dignum in conspectu tuo egi; ideo deprecor majestatem tuam, ut tu Deus deleas iniquitatem meam. Per intercessionem omnium Sanctorum tuorum exaudi me Pater, & miserere mei.

Cap. In aeternum, Domine.

O R A T I O.

O Oriens splendor lucis aeternae, & Sol justitiae, veni, & illumina me spiritu gratiae tuae. Per virtutem sanctae Crucis, & per merita sancti Johannis Baptistae, & beati Petri principis Apostolorum, quem de mundo elegisti, & tradidisti ei claves regni caelorum, & per merita omnium Apostolorum & Evangelistarum, miserere michi peccatori, & omnibus Christianis.

Psalms. Laudate Dominum.

Cap. Quomodo dilexi.

O R A T I O.

Domine Rex omnipotens in ditione tua cuncta sunt posita, & non est qui possit resistere voluntati tuae: libera me propter nomen sanctum tuum, & da mihi locum poenitentiae.

Cap. Lucerna pedibus mei.

O R A T I O.

O Rex gentium, & desideratus earum, lapisque angularis, qui facis utraque unum; veni salva hominem, quem de limbo formasti. Per virtutem sanctae Crucis, & per merita sancti Stephani protomartyris, & sancti Laurentii, & sancti Georgii, & sancti Blasii, & sancti Savini, & Sanctorum Martyrum Senesii & Theopontii, & omnium Sanctorum

Mar-

Martyrum, quorum sanguis pro te, o Redemptor mundi effusus est, & per merita Sancti Silvestri Confessoris tui, & Sancti Martini, & Sancti Benedicti pii patroni nostri, & Sancti Nicolai, & omnium Sanctorum Confessorum, & Monachorum, & Heremitarum, miserere mihi peccatori, & omnibus Christianis.

Psal. Laudate Dominum omnes.

Cap. Iniquos odio habui.

O R A T I O.

A Spice Domine de sede sancta tua, & cogita de nobis: inclina Deus meus aurem tuam, & audi: aperi oculos tuos, & vide tribulationem meam.

Cap. Feci iudicium.

O R A T I O.

O Emmanuhel Rex & Legifer noster, expectatio gentium, & savor earum; veni ad salvandum nos Domine Deus noster. Per merita Sanctae Mariae Magdalenae, & Sanctae Scolasticae, & Sanctae Agathae, & Sanctae Agnae, & Sanctae Ceciliae, & Sanctae Anastasiae, & Sanctae Fuscae, & omnium Sanctarum Virginum, ac Viduarum, atque Continentium, miserere mihi peccatori, & omnibus Christianis. Christus suam Crucem erexit, infernum confregit; accinctus est potentia, surrexit die tertia.

Psal. Laudate Dominum omnes Gentes.

Cap. Mirabilia testimonia.

O R A T I O.

Congregati sunt inimici mei adversum me, & gloriantur in virtute sua; contere fortitudinem illorum Domine, & disperge illos; ut cognoscant, quia non est alius qui pugnet pro nobis, nisi tu Deus noster.

Cap. Justus es Domine.

O R A T I O.

O Rex gloriae, Domine virtutum, qui triumphator mortis & diaboli, solus ascendisti super omnes caelos; ne derelinquas me orphanum. Rex aeternae gloriae, Rex misericordiae, Rex majestatis & pietatis; sed mitte promissum Patris in corde meo Spiritum veritatis & timoris tui; & repelle de corde meo superbiam, & odium, invidiam, impatientiam, inobedientiam, luxuriam, avaritiam, discordiam, vanam gloriam, jactantiam, fal-

sum testimonium, & zelum amaritudinis, & spiritum fornicationis, & omnia machinamenta antiqui hostis, & fantasmata ejus.

Psal. Laudate Dominum.

Cap. Clamavi.

O R A T I O.

A Peri Domine oculos tuos, & vide afflictionem meam: circumdederunt me gentes ad puniendum; sed tu Domine, extende brachium tuum, & libera me ab inimicis meis.

O R A T I O.

Domine Deus meus erue me de manibus inimicorum meorum visibilium & invisibilium; & de cogitationibus immundis libera me; & de omnibus hujus saeculi vanitatibus eripe me: quatenus, te miserante, te donante, te largiente, aeternorum flammis tormentorum evadere valeam, atque beatitudinem sempiternam dignus accipere merear.

Cap. Vide humilitatem.

O R A T I O.

TE Salvatorem & Redemptorem mundi suppliciter quaeso, ne patiaris perire animam meam; sed per merita omnium Sanctorum tuorum miserere mihi peccatori, & dimitte mihi omnia delicta mea; & adjuva me peccatorem in infirmitate corporis mei & animae meae laborantem, & in hora exitus mei, & in praesenti vita; ut tibi laudem & gloriam in hoc saeculo & in futuro referre merear, qui me miserum creasti.

Psal. Laudate Dominum omnes Gentes.

Cap. Principes persecuti sunt.

O R A T I O.

Domine Deus, qui conteris bella; adjutor & protector esto mihi, confringe omnes inimicos meos. Confirma cor meum Deus in timore tuo, quia non est alius Deus praeter te.

Cap. Appropinquet oratio.

O R A T I O.

Sancta Maria, Dei Genitrix, te deprecor cum omnibus Sanctis & cum omni Virgineo choro deprecare pro me ante Dei thronum, ut liberet me Dominus de omnibus angustiis meis. Virgo virginum Dei

Dei Genitrix Maria, Mater Domini mei Jesu Christi, Regina Angelorum, & totius Mundi oraculum aeternum, claritas caelorum, quae nec primam similem visa es, nec habere sequentem.

Per pretiosum sanguinem Filii tui, quem in pretium nostrae salutis effudit, & per sanctam Crucem ejus, in qua pro salute humani generis pati dignatus est, & per suffragia omnium Sanctorum, adjuva me peccatorem, in infirmitate corporis mei & animae meae laborantem. Omnium foeminarum sacratissima Virgo Dei Genitrix, quae Mundi Salvatorem & Redemptorem de tuo sancto & intemerato virginali utero edidisti; per illius sanctissimum amorem, & per merita omnium Sanctorum, intercede pro me, & pro animabus omnium fidelium vivorum ac defunctorum ad Filium tuum unigenitum, qui est saeculi vita, & redemptio nostra, & omne gaudium & refugium nostrum in omni tribulatione & angustia, quae circumdederunt nos, & omnis consolatio nostra. Sit crucifixo Domino decus, & imperium, honor, & potestas, &

gratiarum actio in saecula saeculorum. Amen.

O R A T I O.

Deus iudex justus, qui ab hominibus judicatus te in maiestate venturum praedixisti ad iudicandum vivos & mortuos; noli me Domine in illo tremendo die, damnabili iudicio condemnare: sed suppliciter exoro, ut relaxentur ante te merita peccatorum meorum; & cum veneris in iudicium Deus, secundum largifluam misericordiam tuam, omnium facinorum meorum michi veniam tribue; ut cum tuis Sanctis, tuae adunatis dexteræ, illic felicissime tuae vocis merear audire sonitum: Venite benedicti Patris mei; percipite regnum, quod vobis paratum est ab origine mundi: & tunc introduc me in thalamum regni tui, ubi Sancti tui Domine sine fine requiescunt, & ubi epulantur tecum omnes Sancti tui, Domine Jesu Christe, qui cum Patre &c.

INCIPIUNT ORATIONES SUPER SEPTEM PSALMOS POENITENTIALES.

In primis. Deus in adiutorium meum intende: Domine ad adjuvandum me festina. Gloria. &, Alleluia.

O R A T I O

Omnipotens sempiterne Deus, tibi summo Pontifici, & aeterno Sacerdoti, Domino meo Jesu Christo, confiteor peccata mea, quia debitor sum non tantum decem milium talentorum criminum meorum, sed totius vitae meae rationem tibi debeo; quia in omnibus mandatis tuis nullum praeceptum invenio, in quo non me putem, sermone, visu, auditu, gustu, & opere, gressu, cogitatione, loquutione, & delectatione, ac etiam consensu, deliquisse: & ideo obsecro te, ut secundum promissionem tuam dimittas mihi confitentem, & poenitentiam agentem, omnia debita peccatorum, & delicta juventutis, & ignorantiae meae ne memineris Domine, sed ab occultis meis, atque meae mortalitatis incognitis delictis atque peccatis munda me, & ab alienis parce

michi servo tuo Deus meus, & Domine meus, Jesu Christe. Amen.

Propter nomen tuum Domine eripe me de luto, ut non inhaeream; libera me ex odientibus me, & de profundo aquarum. Non me demergat tempestas aquae; neque absorbeat me profundum; neque urgeat super me puteus os suum. Exaudi me Domine, quoniam benigna est misericordia tua, & secundum multitudinem miserationum tuarum respice in me.

Psalmus. Domine, ne in ira tua. Heu mihi Domine, quia peccavi nimis in vita mea: quid faciam miser? ubi fugiam, nisi ad te Deus meus? Misere mei, dum veneris in novissimo die.

Pater noster.

Deus, propitius esto mihi peccatori.

C O N F E S S I O.

Tibi confiteor peccata mea, aeternae Pontifex, & sanctorum Minister, & veri Tabernaculi Sacerdos; qui semel in anno huius tabernaculi solus in mystica

Sancta intraſti, & ſanctum atque immaculatum agnum proprii corporis tui hoſtiam dediſti pro peccatis meis, & nunc ſedes in dexteram Dei Patris, ſemper vivens & interpellans pro delictis meis. Tibi ergo confiteor, quia debitor ſum tibi non tantum decem milium talentorum criminum meorum, ſed totius vitae meae rationem tibi debeo; quia in omni vita mea nullum mandatum tuum perfecte a me cuſtoditum ſcio, in quo ego vel ſermone, vel viſu, vel auditu, vel guſtu, vel opere, vel cogitatione, vel etiam conſenſu non deliquerim. Sed ego nunc praevenio faciem tuam in confeſſione, & in conſpectu Angelorum, & omnium Sanctorum tuorum, confiteor tibi peccata mea; & veniam pro delictis meis poſtulo; teque obſecro, ut me tempore accepto exaudias, & ut in his diebus ſalutis adjuves me, ut modò poſſim perfecte intellegere peccata mea, & tibi aeterno Judici confiteri, & per id veniam mereri omnium delictorum meorum; quatenus ad remedium iudicii tui liber & ſecurus ab omnibus accuſationibus inimici pervenire merear per te Deum & Dominum meum Jeſum Chriſtum, qui cum Patre &c.

Pſalm. Beati, quorum &c.

Heu mihi Domine. *ut ſupra.*

Pater noſter.

Deus, propitius.

O R A T I O

Domine Deus omnipotens, Trinitas Sancta, & inſeparabilis Unitas, Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus; mea culpa Domine veniam peto, & precor, & quaero, & ſupplico, & genua flecto, & cervicem curvo, & confiteor peccata mea, quia peccavi graviter in lege, quam tradidiſti mihi, & in praeceptis tuis, quae commiſiſti mihi. Peccavi in verbo, in cogitatione, in locutione, in facto, in voluptate, in grefſu, in viſu, in auditu, in odoratu, & in tactu, & in opere. Peccavi in furto, in fornicatione, in falſo teſtimonio, in perjurio, in homicidio, in ſacrilegio, & de omni culpa ſum coinquinatus, & de octo vitiis, quae habeo in me, tam de facto quam de cogitatione, non tam de voluntate quam & de opere. Peccavi Domine, peccavi; parce peccatis meis, propitiare, & ſalva me. Qui gubernavi Noe ſuper undas diluvii, exaudi me. Qui Jonam de abyſſo revocaſti, libera me. Qui Petro mergenti manum porrexisti, auxiliare mihi Jeſu Chriſte.

Qui feciſti mirabilia cum patribus noſtris, & meis propitiare temporibus. Emitte manum tuam de alto, eripe me & libera me de anguſtia & anxietate iſta, quam nunc patior. Peccavi Domine, peccavi, inique egi, iniquitatem feci, dereliqui vias tuas, receſſi a mandatis tuis; habe me conſitentem reum, quia pius es; & ne retribuas iniquitatem, dum pietatem tuam cognoſco. Precor te Domine, ſpatium ad poenitentiam agendam tribue mihi. Non permittas me temptari majori temptatione, quam mea fragilitas poteſt ſuſtinere; & agam poenitentiam dignam ac fructuoſam, ut in illa vita beata merear requiem habere, & regnum Dei poſſidere.

Precor te Domine, ut non permittas me de iſta vita exire, antequam in hoc ſaeculo, aut per poenitentiam, aut per eleemoſynam juſtam, aut per tribulationem qualemcumque viſ, facias me eſſe diremptum de meis culpis, & de meis negligentis. Precor te Domine, ut facias, me perſeverantiam bonam habere uſque in finem. Amen.

Pſalm. Domine, ne in ira tua. II.

Heu mihi.

Pater noſter.

Deus, propitius.

O R A T I O

Da mihi, Domine, peccatori confeſſionem, quae tibi ſit placita. Da, ut in corde meo abundant inenarrabiles gemitus, qui aures poſſint pulſare tuas. Da mentis intentionem, qua ſuſcipiam profundam bonitatem tuam in humilitate cordis. Ipſum da mihi petere, quod te audire delectat. Ipſum animae meae inſere, ut jugis delectatio mea ipſe ſis. Da mihi, Domine, lacrimas ex tuo affectu, quae peccatorum meorum poſſit diſſolvere vincula.

Audi me Deus meus, audi lumen oculorum meorum, audi quae peto, & da quae petam ut audias. Si deſpicias, pereor; ſi proſpexeris, vivo; ſi juſtitiam meam quaeris, mortuus feteo; ſi tua miſericordiam me reſpexeris, mortuum ſuſcitas de ſepulchro. Quid non mali ego corruptibilis creatura? qui non boni tu Creator, & creaturae fortiffimus innovator operatus es? Cecidi de manu tua vitio meo; potens es artifex tibi placitum figurare iterum. Corripe in miſericordia, & ne in ira corripas me. Quod odis in me, longe fac a me; & continentiae ac caſtitaſis ſpiritum inſere in me. Vitia omnia mortifica

tifica in me, & animam meam vivifica in te: & hoc mihi da petere, ut petendo non offendam; hoc praeſta, quod meam non deneget medicinam. Cura egrotum; & cum curas, ſic contine, ne dimittas. Spes mea, fortitudo mea, miſericordia mea, pietas ſempiterna, qui ſeras & qui es & qui venturus es, Omnipotens.

Pſalm. Miſerere mei Deus ſecundum.
Heu mihi Domine.
Pater noſter.
Deus, propitius eſto mihi peccatori.

O R A T I O

DA mihi, Domine, conpunctionem cordis, & lacrimas oculis mei, ut defleam diebus ac noctibus omnes dies vitae meae negligentias meas cum humilitate cordis & caritate: appropinquet oratio mea in conſpectu tuo. Domine, ſi iratus fueris adverſus me, quem adiutorem quaero? aut quis miſerebitur infirmitatibus meis? Memento, quod Chananeam, & Publicanum vocaſti ad poenitentiam, & Petrum lacrimantem ſuſcepisti; ſic & precem meam ſuſcipe miſericors Deus, Salvator meus.

Pſalm. Domine exaudi. I.
Heu mihi Domine.
Pater noſter.
Deus, propitius.

O R A T I O

SUſcipe, piſſime Pater, per nomen dilecti filii tui Jeſu Chriſti Salvatoris noſtri confeſſionem meam, unica ſpes mea: Domine Deus meus miſerere mei, quia libidine, triſtitia, ira, accidia, ſomnolentia, negligentia, cupiditate, invidia, malitia, odio, detractio, perjurio, falſitate, mendacio, vanagloria, levitate, ac ſuperbia perditus ſum; & omni mala cogitatione, loquutione, actione, atque omnibus ſenſibus extinctus & perditus ſum. Tu qui juſtificas impios, & vivificas mortuos, juſtifica me, & reſuscita me, Domine Deus meus. Amen.

Pſalm. De profundis.
Heu mihi, Domine.
Pater noſter.
Deus, propitius eſto mihi peccatori.

O R A T I O

Domine Deus deſtrue quicquid in me ſupplantat adverſarius, & eradica; ut deſtructis iniquitatibus, in os meum & cor meum, intellectum, & opus bonum

inferas, ut opere & veritate tibi ſoli Deo ſerviam, & intellegam mandata tua, & te ipſum requiram. Amen.

Pſalm. Domine exaudi. II.
Heu mihi, Domine.
Pater noſter.
Deus, propitius.

O R A T I O

Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis huius? Gratia Dei per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum. Deo gratias. Sana animam meam Deus. Ego dixi, Domine, quia peccavi. Pater noſter. Deus, propitius.

O R A T I O

Domine Jeſu Chriſte, contere ſathanan ſub pedibus meis velociter. Chriſte Fili Dei vivi, concede michi caritatem, humilitatem, patientiam, perſeverantiam, bonam, finem perfectum, caſtitem, ſobrietatem, manſuetudinem, obedientiam, concordiam cum omnibus hominibus, & qui mihi mala inferre moliuntur; ut poſſim contra hoſtem inviſibilem vincere per caritatis vinculum omnia peccata mea. Pater piſſime, vince omnia peccata mea donando indulgentiam; & de hoc, quod neglegenter die noctuque egi, per tuam miſericordiam & clementiam praeſta mihi veram emendationem & remiſſionem peccatorum, & ad regnum gloriae tuae me perducere digneris. Qui vivis.

Imnus trium Puerorum. Benedicite omnia opera Domini Domino.

O R A T I O

TE ſumma Deitas, ò beata Trinitas, unaque, poſcimus, ut culpas abluas, noxia ſubtrahas, des pacem famulis, nos quoque gloriam per cuncta tibi ſaecula. Amen.

A L I A.

Deus, qui es unus & verus, qui ſolus juſtus es, in quo omnia, per quem omnia facta ſunt; exaudi me orantem, ſicut exaudiſti Jonam de ventre coeti. Exaudi me Domine, ſicut exaudiſti tres Pueros de camino ignis. Exaudi me, ſicut exaudiſti Suſannam, & liberaſti eam de manibus duorum iniquorum. Exaudi me, ſicut exaudiſti Petrum in mari,

Paulum in vinculis. Parce animae meae. Parce peccatis meis. Parce factis meis, atque criminibus. Visita infirmum: sana aegrotum: cura languentem. Da cor quod te timeat, sensum qui te intellegat, oculos qui te videant: da sapientiam, da omne quod scis ad utilitatem pertinere animae meae. Tribue mihi famulo tuo, ut in praeceptis tuis die ac nocte ambulem, & praecepta tua te auxiliante custodiam, & ne commune aut coinquinatum quid in sensu meo inimicus inferat; sed omnia quaecumque sunt bona facta, quaecumque pudica, quaecumque amabilia, quaecumque bonae famae, si qua laus, si qua virtus & disciplina, haec me cum omnibus Sanctis sapere & custodire praecipias. Christe in manibus tuis commendo animam meam, carnem meam; ut michi in mente intellegentiam, in carne disciplinam largire digneris, & ne me perire permittas. Quis similis tui regnator omnium saeculorum Domine, qui spiritalem cibum omni animae opportuno ministras in tempore? Concede ergo, quaesumus, nobis, ut te perpetualiter benedicere, tuamque potentiam cum Electis tuis fiducialiter exaltare valeamus. Amen.

Te Deum laudamus.

Te decet laus, te decet ymnus, tibi gloria Deo Patri & Filio cum Sancto Spiritu in saecula saeculorum. Amen.

O R A T I O

Tibi ago laudes & gratias, Domine Deus meus, misericordia mea, qui me ad tuam cognitionem perducere, & ipsa crimina baptismatis ablutione relaxasti, & inter adoptionis tuae filios aggregare dignatus es. Tibi ago laudes & gratias, qui me, ab ipsis rudimentis infantiae usque ad hanc horam ad multa defluentem vitia, ad emendationem expectas. Te laudo & glorifico, qui me saepissime de multis tribulationibus & angustiis, calamitatibus & miseriis liberasti: qui me hactenus de aeternis suppliciis, & de temporalibus huius vitae cruciatibus exemisti. Te laudo & glorifico, qui mihi sospitatem membrorum, tranquillitatem temporum, affectum & caritatem fraternam donasti. Siqua etiam in me sunt dona, tua pietate conserva. Quaeso, Domine Deus, inaeestimabilem suavitatis tuae clementiam, ut inchoata in me bona perficias; quicquid in me tibi displicet, repellas; a cunctis me, quae supersunt, tribulationibus, ac diver-

sis malis eripias: cogitationes meas, loquutiones pariter, & actus in tua voluntate dirigas: inter adversa me, & prospera gradientem semper & ubique custodias: & ad tuae visionis desiderata gaudia quandoque perducas. Amen.

Gloria in excelsis Deo.

Ymnus, & laudem, & gloriam, & honorem, & gratiarum actionem tibi semper refero Deus, & Domine meus; quia tu creator & conditor meus meam creaturam in te ipso suscipere dignatus es, ut ego nunc tanto maiorem spem in infirmitatibus meis habeam, quanto recorder etiam magis, quod meae naturae advocatum & intercessorem habeam te apud Deum Patrem omnipotentem. Amen.

Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus, qui es, qui eras, & qui venturus es. Gloria, & benedictio sit tibi sedenti super thronum, viventi in saecula saeculorum. Amen.

Repleatur os meum laude tua, ut possim cantare. Gaudebunt labia mea, dum cantavero tibi, & anima mea, quam redemisti Domine. Adjutor meus tibi psallam, quia tu Deus susceptor meus, Deus meus misericordia mea.

Quicumque vult salvus esse. Sanctus Deus, Sanctus fortis, Sanctus & immortalis.

O R A T I O

Domine Deus omnipotens, aeternae, & ineffabilis, sine fine atque initio, quem unum in Trinitate, & trinum in Unitate confiteor; te solum adoro, te laudo, te benedico, teque glorifico, tibi, misericors & clemens, gratias refero; qui me, exutum nocte perfidiae & erroris, participem fieri tribuisti gratiae tuae: perfice, quaeso Domine, caeptum in me opus misericordiae tuae, & dona michi semper cogitare, loqui, & agere, quae placita sunt tibi; & gratuita me ubique pietate custodiens, fac, me indignum & miserum ad tuam pervenire visionem. Amen. Credo in unum Deum.

O R A T I O

Salva me Domine Rex aeternae gloriae, qui potens es salvare. Da mihi, & velle, & operari, & perficere, quae tibi placent, & mihi expediunt. Da in perturbatione & tribulatione auxilium, in persecutione solatium, & in omni tempore temptationis virtutem. Tribue de praeteritis peccatis veniam, de praesentibus emen-

emendationem, & de futuris digneris largire custodiam.

& dux meus esto, Domine Deus meus.
In his verbis, mox ut Ecclesiam ingredieris, age gratias Deo, ita dicendo.

O R A T I O

Domine Jesu Christe, redemptor omnium fidelium, qui es refugium pauperum, consolatio tribulantium; per magnam misericordiam tuam & clementiam sis mihi consolatio in omnibus angustiis meis, quia non habeo in alio spem nisi in te & in Sanctorum tuorum meritis. Amen.

O R A T I O

Deus meus, tu es refugium meum & virtus, adjutor in tribulationibus, quae invenerunt nos nimis. Propterea clamo ad te ex toto corde meo, exaudi me; & omnia, quae ego indignus precor, clementiam tuae pietatis adipisci merear: ut quicquid est quod mea infelicitas a te petere non sapit aut non praesumit, id pro tua pietate ac benignitate tribue mihi servo tuo; quoniam tu es consolatio & protectio & gubernatio vitae meae. Amen.

I T E M O R A T I O

Deus omnipotens, ineffabilis bonitas, inaeestimabilis majestas, non secundum meritum meum, sed secundum misericordiam tuam auditu placido has meas suscipe preces.

A L I A O R A T I O

Immense & misericors Deus, Pater omnipotens, qui per os David electi tui carmina nos dulcissima docuisti, & petitionibus effectum mirabiliter declarasti; concede mihi indigno famulo tuo hujus capacitatis spiritu repleti: ut sicut ille per hujus carmina modulationis gratiam tuam consolationis percepit, & peccatorum indulgentiam promeruit; ita clementissime Pater in hac hora dignanter respicias, & quicquid.....

.....
Adjutorium nostrum in nomine Domini:
Qui fecit caelum & terram.

Symbolum Apostolorum.

Et. Benedicite omnia opera Domini Domino.

Te Deum laudamus.

Te decet laus: *In hoc Versu surge.*

Propter nomen tuum, Domine, Firmamentum meum, & refugium meum,

O R A T I O

Gratias tibi ago, omnipotens Pater, qui me dignatus es in hac nocte custodire; deprecor clementiam tuam piissime Domine, ut concedas mihi diem venturum sic peragere in tuo sancto servitio cum humilitate & discretione, qualiter tibi complaceat servitus mea: & praesta mihi, hodie cum summa patientia tibi gratum exhibere servitium. Inmitte Domine, quaeso, Angelum tuum in circuitu meo, & eripe me ab impiis & immundis spiritibus, qui in circuitu ambulant, ut viam mandatorum tuorum absque omni errorum scandalo inoffenso pedecurrere valeam.

Post haec Sanctam adora Trinitatem.

Tribue mihi Domine semper cogitare, loqui, & operari, quae rectae sunt; ut semper, quae placita sunt, secundum voluntatem tuam perficere valeam, ut merear invenire gratiam & misericordiam tuam; & fac me mundo corde, & recto spiritu, ac casto corpore ita orare, Domine Jesu Christe, quemadmodum tu orare docuisti.

Pater noster.

Psal. Miserere mei Deus.

Oratio ad personam Patris.

Domine Deus Pater omnipotens.

Reliqua, ut supra.

Gloria in excelsis.

Pater noster.

Psal. Inclina Domine.

Oratio ad personam Filii.

Domine Jesu Christe Fili Dei vivi.

Reliqua, ut supra in omni Dominica.

Pater noster.

Psal. Domine exaudi. II.

Oratio ad personam Spiritus Sancti.

Domine Sancte Spiritus, qui aequalis & coaeternus.

Reliqua, ut supra, in Symbolum Apostolorum.

Ora-

Oratio ad honorem Sanctissimae Trinitatis.

Domine Deus omnipotens, aeternae, & ineffabilis, sine fine atque initio, quem unum in Trinitate, & trinum in Unitate confitemur; te solum adoro, te laudo, te benedico, teque glorifico, tibi misericors & clemens gratias refero, qui me, exutum nocte perfidiae & erroris, participem fieri tribuisti gratiae tuae: perface, quaeso Domine, coeptum in me opus misericordiae tuae; dona mihi semper cogitare, loqui, & agere, quae placita sunt tibi; & gratuita me ubique pietate custodiens, fac me indignum & miserum ad tuam pervenire visionem. per &c.

Oratio ad honorem S. Mariae Virginis.

Sancta Maria misericordissima, & excellentissima Angelorum Domina, Virgo gloriosa, quae verbum Dei incarnatum genuisti; scio, quod immeritus sum tantis pollutus fordibus, tantis miseriis repletus, respicere ac deprecari magnitudinem tuam; sed certus sum, quod ideo Deus, quem genuisti, homo dignatus est fieri, ut peccatores vocaret ad poenitentiam. Auxiliare ergo mihi, sancta Dei Genitrix, quia nullum habeo solatium praeter te Domina. Illumina mentem meam de Spiritu Sancto. Obsecro te, Domina sanctissima, ut cognoscere me facias viam salutis, per quam ad eum pervenire, & placabilem atque propitium merear habere in hoc saeculo & in futuro, quem peccatis meis nefandissimis, ac sceleratissimis diuturnis miseriis offensum habeo, quem tu sancta & immaculata genuisti Virgo, qui carne affixus est sanctae Crucis venerabili ligno, & propter totius mundi redemptionem suum effudit sanguinem. Jube Domina, clausos oculos cordis mei patefieri, & converte de malo ad bonum, meumque adimple desiderum, fidens de tua sancta misericordia atque custodia. Peto te, Domina, per Deum, quem genuisti, ut denuo carnem istam sordidis pessimisque non sinas maculari operibus; quia tu sancta Dei Genitrix pro me potes haec omnia obtinere. Tu mihi Domina miserere. Tu me ab omni malo praesenti & futuro defende. Tu me ore, corde, & corpore, mente, & spiritu, dormiendo & vigilando custodi, governa, & protege diebus ac noctibus, horis atque momentis, cunctis diebus vitae meae. Te pia Domina in omnibus tribulationibus & angustiis

ac necessitatibus cunctis merear sentire corporaliter, & spiritualiter auxiliatricem. Tu mihi Domina auxiliare, meaque indignas preces non repellas. Per te merear pervenire ad veram poenitentiam. O Domina piissima: O Domina clementissima, obsecro, te da michi veram emendationem de omnibus peccatis meis, ut videre gloriam Dei possim, quam peccatores percipere non possunt. Per te glorificem Deum, peccatorum percipientem poenitentiam. O Domina, ne derelinquas me neque deseras, sed custodi me ubicumque perrexero, vel quicquid operatus fuero. Te semper merear habere praesentem & auxiliatricem; & dirige me in viam salutis, quae tibi placeat, & Filio tuo, Regi immortalis, qui salvos facit peccatores convertentes ad se. Tu Domina pia amove à me pessimas ac sordidas mentis meae cogitationes; ne postmodum praevaricator damnationis extremae luam poenas, sed miseratione tuâ ereptus requie aeternâ perfrui merear. Amen.

A L I A.

TE supplico, Virgo Sancta Mater Christi, immaculata, puerpera, grata Maria, Stella maris splendida, Regina caelorum digna, aula Dei munda, porta Christi conclusa, in mulieribus benedicta, super caelos exaltata, genitrix Christi; ut apud Dominum Deum tuum, immo apud Filium tuum, pro peccatis meis intervenire digneris. Nullus est enim in creaturis dignior te; quia ipse, qui creavit te, natus est ex te; & proinde nullum libentius, exaudit quam te. Sub tuis ergo visceribus confugio, sancta Dei Genitrix, deprecationem meam ne despicias; sed libera me sola casta & benedicta: admitte preces meas intra sacrarium exauditionis, & reporta mihi gratiam reconciliationis. Sit per te excusabile, quod per te ingero. Accipe quod offero, impetra quod rogo, excusa quod timeo; quia nec potentioris meritis invenio ad placandam iram iudicis quam te, quae meruisti Mater existere ejusdem Redemptoris, & Iudicis. Sancta Maria succurre mihi misero, jura pusillanimum, refone debilem, ora pro me, sentiam tuum levamen, qui devotè celebros tuum sanctum nomen. Sit tibi compassio super me, sit pius affectus tuus super me peregrinum; & cum te semper laetantem aspicias, fletus meos, quaeso, ad Deum ipsa admittas, eumque ut proprium Filium tuum pro me interpelles, ut

ut merear ad gaudia aeterna pervenire.
Amen.

ALIA ORATIO.

INtemerata Virgo Dei Genitrix Maria, deprecor te, ut exaudias orationem meam, & sis mihi miseratrix & adiutrix in omnibus necessitatibus meis. Deprecor te, Domina omni pietate plenissima, intercede pro me ante illius Redemptoris conspectum, quem genuisti sine concupiscentia virili: ut liberet me ab omnibus insidiis inimicorum meorum, & delectatione carnali: ut merear per te habere indulgentiam peccatorum, & defensionem ab hoste visibili, & invisibili, & custodiam vitae, & morum emendationem, & in die exitus mei veniae consolationem, & poenae aeternae liberationem: & aeternum gaudium, quod pro meis meritis nullo modo assequi possum, tuâ, o splendidissima Virgo, valeam subventionem consequi: Per ipsum unicum Filium tuum Dominum nostrum Jesum Christum: Qui cum Deo Patre.

Oratio ad Sanctum Michahel.

Sancte Michahel Archangele, qui venisti in adiutorium Populi Dei, subveni michi apud altissimum Judicem, ut mihi peccatori donet remissionem delictorum meorum propter magnam miserationum suarum clementiam.

Exaudi me invocantem te, Sancte Michahel: adjuva me, apud maiestatem Dei adorantem: interpella pro me gemescentem; & fac me castum esse ab omnibus peccatis. Insuper obsecro te, praeclarum atque decorum summae Divinitatis Ministrum, ut in novissimo die benignè suscipias animam meam in sinu tuo sanctissimo, & perducas eam in locum refrigerii, pacis, & quietis; ubi Sanctorum animae cum laetitia & inenarrabili gaudio futurum iudicium, & gloriam beatae resurrectionis expectant: Per eum qui vivit.

Oratio ad proprium Angelum.

PRecor te & suppliciter rogo, Spiritus angelici *numeri, cui communis Conditor animae & corporis mei tradidit curam; ut a luce in vesperum forti custodiâ me custodire digneris ab impiis & immundis spiritibus, qui in circuitu ambulantes rugiunt, quaerentes ut rapiant: & quia sunt ad nocendum hominibus val-

de cupidi, semper in fraude novi, mille nocendi artibus moliuntur; quaeso, tuae virtutis potentiâ refrenentur, ne aut sensum meum commoveant, aut illicitum amorem infundant; ne aut mentem meam carnali timore perterreant, aut quietudinem pacis perturbent. Equidem ego pondus infirmitatis ex lutea traxi materia, in iniquitatibus conceptus, & in delictis natus, imbecillis sensu, & corpore fragilis, omnibus bonis vacuus, malis omnibus plenus, erga bona piger, ad mala promptus. Tuae ergo virtus orationis & in terris me dirigat, & ad caelestia per contemplationem levet; ut & in terra inoffenso pede operis gradiar, & ad divinitatis gloriam mentis oculos dirigam ut, contemnens temporalia, concupiscam aeterna; & relinquens mortalem vitam, immortalem cupiam sine fine; & qui te in terris patronum habere merui, tecum perenniter gaudere merear in regno: Ipso donante, qui ante saecula, & in saeculum vivit & regnat, Deus.

Ad Sanctum Johannem Baptistam.

Beatissime Johannes Baptista, Praecursor, & Martyr Christi, Virgoque sanctissime; obtine pro me, obsecro, sacris precibus tuis, ut donet mihi Dominus congruentem abstinentiam cibi & potus, cogitationis pariter, locutionis, atque operis. Custodiat me ab omni pollutione mentis & corporis; & donet mihi, quamdiu subsisto in his fragilibus membris, semper segregatum a viciis & peccatis militare sibi. Amen.

Ad honorem Sancti Petri Apostoli.

Sanctissime Petre, Princeps Apostolorum, pastor & nutritor meus, qui potestatem habes ligandi & solvendi concessam à Magistro tuo; solve, quaeso, omnes nexûs iniquitatum mearum; & intercede pro me, ut respiciat me Dominus & Magister tuus, sicut respexit te. Eruat me de profundo viciorum, qui te liberavit de profundo aquarum. Depellat a me omne quod odit in me; & inserat in me unde semper placeam illi. Amen.

Ad honorem Sancti Pauli Apostoli.

Beatissime Paule, vas electionis, quem Dominus Jesus Christus vocare dignatus est; obsecro te per illius misericordiam, qui te ad tantam celsitudinem perduxit

* Cod. numinis.

duxit; intercede pro me, ut salvet & adjuvet me Dominus Deus tuus: donet mihi timorem, & potentiam, spem, & amorem: auferat à me fermentum malitiae & nequitiae: concedatque michi continuò celebrare Pascha suum in azimis sinceritatis & veritatis.

Ad honorem Sancti Apostoli Andreae.

Obscuro te, beatissime Andrea, Apostole & Martyr Christi; postula Dominum Deum tuum pro me; ut ipse, qui donavit biduo tibi sufferentiam in Cruce, tribuat michi gemino affectu ferre Crucem suam; & faciat me saltim in extremo agmine suo sequi vestigia sua. Amen.

Ad honorem Sancti Johannis Evangelistae.

Domine Jesu Christe, obsecro te per misericordiam & clementiam tuam, & per sanctum Johannem Evangelistam dilectum tuum, ut praestes mihi veniam delictorum meorum: aperi mihi pulsanti januam vitae; & princeps tenebrarum non occurrat michi: non veniat mihi pes superbiae, & manus extranea à te non contingat me; sed suscipe me secundum verbum tuum, & perducatur me ad convivium epularum tuarum, ubi epulantur tecum omnes amici tui. Tu es enim Jesus Christus Filius Dei vivi, qui cum Patre.

Ad honorem omnium Apostolorum.

Lumina mundi, sanctissimi Apostoli Domini mei Jesu Christi, beatissime Petre, Paule, Andrea, Jacobe, Johannes, Thoma, Jacobe, Philippe, Bartholomaeae. Matthaeae, Symon, Taddaeae, Matthia, Barnaba, Luca, Marce, cum omnibus Discipulis Discipulabusque Domini mei Jesu Christi; orate pro me, obsecro vos: ut abstrahat me Dominus a mundo, sicut abstraxit vos, & donet mihi sequi vestigia sua vel in extremo agmine vestro.

Ad Sanctum Stephanum.

Obscuro te, beatissime Stephane, Levita, & Protomartyr Christi, ora pro me apud Dominum Jesum Christum, pro cuius confessione primus suscepisti martyrium; ut sicut donavit tibi Dominus patientiam inter ictus lapidum servare, &

pro persecutoribus intercedere; ita concedat mihi saltem inter verba esse patientem, & pro fraternis exorare delictis; ut merear tuis meritis consequi misericordiam Christi. Amen.

Oratio ad honorem omnium Sanctorum Martyrum.

Obscuro vos, sanctissimi, & Deo dilectissimi Martyres, Laurenti, Apollenaris, Georgi, Sebastiane, Ypolite, Mariane, Vitalis, Senesi, & Theoponti, & omnes sancti Martyres Dei; ut qui per multa corporum vulnera caelestem adepti estis palmam, intercedere pro me misero dignemini: ut, vestris salvatus meritis a multis vulneribus animae meae, aeternam post vitae finem merear consequi requiem. Amen.

Ad honorem Sancti Silvestri.

Beatissime Silvester, Confessor Christi, pariter & Sacerdos Domini; obsecro & deprecor te, intercede pro me ad Dominum Jesum Christum; ut ipse, qui tibi virtutem contulit, omnem judaicam devincendi perfidiam, tribuat mihi inter emulorum verba esse patientem, ut superare aequanimiter valeam hostium visibilibus invisibiliumque callidas versutias: concedatque michi pacem in vita ista ad poenitentiam faciendam: donet michi in omnibus actibus meis placere sibi; ut ad ea, quae in se perseverantibus promittere dignatus est, pertingere merear, te intercedente, & ipso auxiliante: Qui vivit, & regnat in saecula saeculorum. Amen.

Ad honorem Sancti Martini.

Beatissime Martine, Confessor & Sacerdos Domini; postula pro me, obsecro, Dominum Deum tuum: ut, expulsis a me cunctis vitiis, donet michi placere sibi in omnibus; & tribuat michi pacem omnium fervorum suorum. Amen.

Ad honorem Sancti Benedicti.

Obscuro te, beatissime Benedicte, dilecte Dei; intercede pro servo tuo ill. Abbate, & omni hac Congregatione, & loco isto; & pro omni populo christiano: ut nos omnes hic congregati, sub tuo Magisterio militare * volentes, custodiamur in omni religione & sanctitate. In-

Cod. volentibus.

terce-

tercede etiam pro me servo tuo, ut purget Dominus cor meum & actus meos a cunctis vitiis. Tribuat mihi, servare cuncta quae docuisti, & custodire sanctae regulae tuae tramitem, quem me servatum sponendi; ut, meae professionis executor effectus, merear ad superna caelorum gaudia cum Sanctis perpetim viturus pervenire. Amen.

Ad honorem Sanctorum Confessorum.

O Bsecro vos, beatissimi Confessores Christi atque Doctores, Silvester, Martialis, Cypriane, Basili, Gregori, Athanasi, Eusebi, Ambrosi, Augustine, Hieronyme, Leo, Zeno, Germane, Rufine, Ysidore, Remigi, cum omnibus sanctis Confessoribus; dignamini intercedere pro me peccatore, ut concedat mihi Dominus servare quae docuistis, & in vestro me faciat consortio gratulari. Amen.

Ad honorem omnium Sanctarum Virginum.

O Bsecro vos & suppliciter deprecor, beatissimae Virgines & Martyres Domini, Agatha, Cecilia, Agnes, Lucia, Felicitas, Anastasia, Petronilla, Margarita, Christina, Justina, Scolastica, Fusca, cum omnibus sanctis Christi Virginibus, Viduis, atque Continentibus; intercedite pro me ad Dominum, ut mentem meam ab impiis & iniquis cogitationibus clementer emundet, sanctique Spiritus sui gratiam dignanter illuminet atque possideat; a daemonum quoque inquisitionibus, & fantasmarum foribus misericorditer tueatur & protegat; mundet cor meum ab omnibus sagittis & insidiis inimici; extinguat in me * omnem incendium libidinis; tribuat mihi merito atque suffragio intercessionis vestrae, in timore & amore suo cor habere perfectum, & contritum, & humiliatum; contraque omnem impietatem, & daemonum suggestionem, & iniquas cogitationes custodiam pietatis suae clausum, undique, & munitum; detque humilitatem, & tranquillitatem patientiae peccatori meo; succendat mentem meam suae caritatis stimulis, ut odio habens omnem viam iniquitatis, possim cunctis diebus vitae meae placere ei: Qui cum Patre, & Spiritu Sancto vivit, & gloriatur Deus per omnia saecula saeculorum. Amen.

Oratio ad Deum.

Domine Deus omnipotens, per intercessionem beatae semper Virginis Mariae, omniumque sanctorum tuo-

rum Angelorum, Archangelorum, Patriarcharum, Prophetarum, Innocentium, Apostolorum, Martyrum, & Confessorum, ac Virginum, atque universos gradus Sanctorum; da michi indulgentiam de omnibus peccatis meis, locum poenitentiae, & spacium vitae, & perseverantiam bonam; & ne vindictam sumas de peccatis meis, vel parentum meorum, qui coram te peccaverunt: sed tribue mihi indulgentiam delictorum meorum, & doce me facere voluntatem tuam omnibus diebus vitae meae; & concede michi locum refrigerii habere in regno tuo, quia tu es Deus benedictus in saecula saeculorum. Amen.

Oratio Sancti Gregorii Papae.

Domine exaudi orationem meam, quia jam cognosco quod tempus meum prope est. Praesta michi Domine sapientiam & intellectum; & illumina cor meum, ut cognoscam te semper omnibus diebus vitae meae, quia tu es Deus, & non est alius praeter te, nisi tu solus qui de Caelo descendisti, & illuminaisti Mariam de Spiritu Sancto. Ergo deprecor te, Domine, ut illumines cor meum, quia innumerable sunt valde peccata mea. Praesta michi Domine, ut illa merear dele-re per fidem & veritatem, & per tuum nomen mirabile; & in quacumque die invocavero te, exaudire me digneris, sicut exaudisti Tobiam, & Sarram. Effunde in me lacrimas, sicut fudisti diluvii aquas super terram; quia obduratum est cor meum quasi petra. Peto Domine, porrige michi dexteram tuam, & libera me de adversario meo, sicut liberaisti tres pueros de camino ignis, Sedrach scilicet, Misach, & Abdenago. Ergo te deprecor, Domine Deus Rex caelestis, patientiam praesta michi, & conscientiam, caritatem, humilitatem, & veritatem, timorem, & perseverantiam in bonis operibus, sicut desiderat cor meum. Quia quicquid locutus fui, aut cogitavi, vel feci, aut in juventute mea peregi, peto clamore magno in toto corde meo. Te laudo, te glorifico, te magnifico, ut cum sanctis tuis Martyribus mittere digneris sanctos Angelos tuos, ac Prophetas, & Apostolos, & Confessores, & quattuor Evangelistas. In te Domine speravi, tibi confiteor omnia peccata mea; quia non est numerus operum malorum, quae operatus sum a juventute mea. Sed tu Domine Deus meus Jesu Christe, qui me dignatus fuisti redimere precioso ac sacro Sanguine tuo, & po-

fuiſti te in ligno pro me peccatore ; non pro meis meritis, ſed pro tua miſericordia tu me eripere digneris per miſericordiam, ut non intrem in locum peſſimum, qui ſine refrigerio & ſine ſplendore & ſine dulcedine eſt & erit ſine fine ; Quia in infernum nullus conſitebitur tibi, neque mors laudabit te. Miſerere mihi Domine, & exaudi me ſperantem in te, ſicut exaudiſti Mariam & Martham, rogantes te, ut ires ad monumentum ſuſcitare Lazarum, & reſuſcitatus eſt ; ita precor te Domine, ut reſuſcites me de morte mea, ut merear eſſe ad dexteram Dei, & audire vocem tuam dicentem: Venite benediſti Patris mei ; & ſis mihi mitis ſicut fuiſti meretrici in domo Symonis ; & infunde oculis meis lacrimas, ſicut ſudiſti ejus, quando pedes tuos lauit lacrimis, & crinibus terſit, & remiſiſti eam ire in pace. Te deprecor, Domine Deus omnipotens, ut dimittas michi omnia mea peccata, ante quam moriar, ut in fine exitus mei non gaudeat de me inimicus meus ; ſed Angelus tuus bonus recipiat animam meam. Te deprecor ſancte Petre, qui tenes Regni caelorum claves, ut me ſolvas ſuper terram a peccatorum meorum nexibus, ut in caelis valeam eſſe abſolutum. Et da mihi Domine Jeſu Chriſte fortitudinem de caelo, ut poſſim vincere ac ſuperare diabolum vigilantem, & dimicantem contra me. Deprecor omnes Angelos atque Archangelos tuos, necnon Patriarchas, ac Prophetas, ſimulque omnes Apoſtolos, Martyres, Confeſſores, omneſque ſanctas Virgines tuas, ut interveniant omnes pro me miſero apud inmenſam & magnam miſericordiam tuam ; & invoco illos, qui ante te die ac nocte non ceſſant clamare dicentes: Sanctus, Sanctus, Sanctus ; ut orent pro me, ut ſuperare poſſim omnes iniquitates meas, quas commiſi a juventute mea uſque in praeſentem diem. Nunc exoro ad te Dominum Jeſum Chriſtum, ut tu miſericors digneris exaudire precem meam, qui in Trinitate perfecta vivis & regnas unus Deus per omnia ſaecula ſaeculorum. Amen.

Oratio ad Tertiam in Paraſceven.

Domine Jeſu Chriſte, qui horâ tertiâ diei ad Paſſionem Crucis pro Mundi ſalute ductus es ; te ſuppliciter deprecamur ut noſtra deleas peccata, ut & de praeteritis malis noſtris ſemper ad te inveniamus veniam, & de futuris jugiter habeamus cuſtodiam. Amen.

Ad Sextam.

Domine Jeſu Chriſte, qui dum horâ ſextâ pro redemptione Mundi Crucis aſcendiſti lignum, univerſus Mundus in tenebras converſus eſt ; illam nobis lucem in anima & corpore noſtro ſemper tribue, per quam ad aeternam vitam pervenire mereamur, Salvator Mundi.

Oratio ad Nonam.

Domine Deus Jeſus Chriſte, qui hora nona in Crucis patibulo conſitentem Latronem infra maenia Paradifi tranſire juſſiſti ; te ſupplices, conſistentes peccata noſtra, deprecamur, ut poſt obitum noſtrum Paradifi portas nobis introire gaudentes concedas. Amen.

Oratio ad Vesperum.

Gratias tibi agimus, omnipotens Deus, qui nos viventes per hujus diei curſus in hanc horam vespertinam pervenire tribuiſti ; Te ſupplices deprecamur, ut a te elevatio manuum noſtrarum ſit in conſpectu tuo acceptabile ſacrificium vespertinum. Per &c.

Ad Crucem adorandam in primis dicatur Verſus : Deus in adjutorium meum intende.

Pſalm. Jubilate Deo omnis terra, pſalmum. Gloria Patri.

Kyrie. Pater noſter.

Et ne nos.

Capit. Adoramus te, Chriſte, & benedicimus tibi, quia per Crucem tuam redemiſti Mundum.

Dominus vobiscum.

R. Et cum ſpiritu tuo.

O R E M U S.

Domine Jeſu Chriſte, Fili Dei vivi, glorioſiſſime conditor Mundi, qui cum ſis ſplendor gloriae aequalis Patri, ſanctoſque Spiritui, carnem immaculatam ſumere dignatus es ex Virgine Maria ; & innocentes ac glorioſas tuas ſanctas palmas in Crucis patibulo promiſiſti conſigere, ut clauſtra diſſipares inferni, & humanum genus liberares de morte ; miſerere mihi miſero, oppreſſo facinorum pondere, multarumque nequitiarum ſordibus lapſo. Noli me derelinquere piſſime Domine : ſed indulge, quod impiè geſſi, vel quod neglegenter feci. Exaudi me proſtratum, quaero, ante adorandam

randam gloriosissimam tuam Sanctam Crucem; ut in his diebus, & semper tibi merear assistere mundus, & placere tuis conspectibus; ut liberatus malis omnibus tuo sim semper adjutorio consolatus, Christe Salvator mundi.

Alia Oratio.

Domine Jesu Christe, qui Caelum & Terram fecisti, & totum Mundum pugillo conclusisti, genus humanum redemisti, potestatem diaboli destruxisti, totum Mundum salvasti; respice, quaeso Domine, in me miserum peccatorem; quia sic sunt peccata mea, quomodo stellae caeli, quos nullus numerare potest, nisi tu piissime Pater.

Da mihi Domine spacium ad poenitendum, & numquam iterum ad refaciendum. Quomodo fuit intentio peccandi, ita sit Domine possibilitas emendandi. Domine da michi ignem amoris tui, spem, fidem, caritatem, humilitatem, perseverantiam bonam, & dilectionem Dei, & proximi; ut possim vincere hostem invisibilem, & te verè diligere, Jesu Christe Salvator Mundi.

Alia Oratio.

Domine Jesu Christe, lux vera, aeternus amor, spes unica Mundi, aeterna gloria, coaeterna divinitas, aeterni Patris Filius, salvator Mundi, trinae majestatis coaeternus & coequalis: ideo dignatus es in terris descendere pro peccatis nostris, & Crucis patibulo suspendi, ut dissipares claustra infernorum, & genus humanum a morte liberares: miserere mei * misero peccatori, nequitiarum multarum * delibutum labe. Ne digneris me spernere, clementissime Pater; sed indulge quod impiè gessi. Inclina aurem tuam piissimam, & exaudi me prostratum coram adorandam tuam sanctissimam Crucem, ut in istis sanctis diebus mundus merear procedere ante conspectum tuum; ut, liberatus ab omnibus meis criminibus, tuo sim semper adjutorio consolatus per te, Christe Salvator mundi.

Psalm. Cantate Domino, I.

Gloria Patri.

Kyrie.

Pater noster.

Et ne nos.

Cap. Salvator Mundi, salva nos, qui per Crucem & Sanguinem redemisti nos: auxiliare nobis, te deprecamur, Deus noster.

Alia Oratio.

Domine Jesu Christe Nazarene, Rex Angelorum & Sanctorum, qui eras ante saecula in divinitatis essentia cum Deo Patre unigenitus Filius; in plenitudine autem temporis exinanitus formam fervilem corporis ex Maria virgine accipiens, in similitudinem hominum factus, & habitu inventus ut homo; verum utique hominem in vero Deo assumens, humiliatus & obediens factus usque ad mortem, mortem autem crucis: Redemisti nos tuo sancto Sanguine pretioso, Agnus immaculatus, resurgens a mortuis, ascendens in caelum, qui sedes ad dexteram Dei Patris omnipotentis, quem adorant Angeli. Et ego infelix peccator te suppliciter adoro, confitens peccata mea; & deprecor, ut sicut me participem sacramentorum mortis & redemptionis tuae per Crucem fecisti, ita per virtutem hujus sanctae Crucis omnia in me vitia & peccata extinguas & perimas; & contra omnes spirituales nequitias, & antiqui hostis insidias, ejusdem sanctae Crucis virtute invocata, victoricia tela efficias, & confurgentem me tecum in novitate spiritus & gratiae ad ea, quae sursum sunt cum Sanctis & Electis tuis in dexteram tuam positis pertingere concedas; Ipse idemque Jesu Christe, Deus immortalis, qui cum Deo Patre, & Spiritu Sancto unus Deus regnas per infinita saecula saeculorum. Amen.

A L I A.

Domine Jesu Christe, adoro te in Cruce ascendentem: deprecor, ut ipsa Crux liberet me de angelo percutiente. Domine Jesu Christe, adoro te in Cruce vulneratum: deprecor te, ut ipsa vulnera remedium sint animae meae. Domine Jesu Christe, adoro te in sepulchro positum: deprecor, ut tua mors sit mea vita. Domine Jesu Christe, adoro te descendentem ad inferos liberando captivos: deprecor te, ut non ibi me permittas introire. Domine Jesu Christe, adoro te resurgentem ab inferis, & ascendentem ad Caelos: deprecor te, miserere mei. Domine Jesu Christe, adoro te venturum judicare vivos & mortuos: deprecor te, ut in tuo adventu non intres in iudicio cum me peccatore; sed deprecor te, ut ante dimittas mihi mea peccata, quam judices: Qui vivis & regnas.

A L I A.

O bsecro te, Jesu Christe, per Crucem tuam, ut dimittas delicta mea. Pro beata Cruce, custodi caput meum. Pro benedicta Cruce, custodi oculos meos. Pro veneranda Cruce, custodi os meum. Pro sancta Cruce, custodi manus meas. Pro gloriosa Cruce, custodi genua mea. Pro honorabili Cruce, custodi pedes meos & omnia membra mea ab insidiis diaboli. Pro dedicata Cruce in corpore tuo, custodi animam meam, & libera me in novissimo die, & tribue mihi vitam aeternam. Amen.

Psalms. Cantate Domino. II. Gloria Patri.

Kyrie.

Pater noster.

Et ne nos.

Cap. Per signum sanctae Crucis de inimicis nostris libera nos Deus noster.

Alia Oratio.

Domine Jesu Christe, qui es & qui eras cum Patre, ante saecula genitus Deus ex Deo vero, conceptus ex Spiritu Sancto, & natus homo in fine saeculorum de Virgine Maria, qui obediens Patri usque ad mortem, mortem autem Crucis, liberaisti nos tuo sancto & pretioso Sanguine; & destructo mortis imperio, omnibus in te credentibus caelestis gloriae aditum refoverasti; Te Deum verum, & Dominum nostrum suppliciter exoro, sedentem ad dexteram Dei Patris omnipotentis, deprecandam infinitam & ineffabilem misericordiam tuam, ut per virtutem hujus salutaris signi Crucis, & redemptionis, redimas me miserum, & peccatorem dignum morte, ab omnibus malis praeteritis, praesentibus, & futuris; & mortifica in me omnia vitia spiritualium, & carnalium nequitiarum; & fac me resurgere tecum in virtute gloriae tuae; & quae sursum sunt, caelestia desiderare & quaerere, & ad aeternae beatitudinis gloriam fideliter pervenire: praestante tua immensa clementia, Domine Jesu Christe Deus & Dominus noster, qui cum Deo Patre, & Spiritu Sancto, in unitate essentiae deitatis, omnia creando, regis, vivificas, & gubernas per immortalia saecula saeculorum. Amen.

A L I A.

Christe, qui pro nobis Crucis & mortis patibulum subisti, ut mortis a no-

bis expelleres potestatem, & Sanguinis tui pretio nos liberares; miserere mei humilis servi tui, & veniam mihi omnium meorum tribue peccatorum; meque coram adoranda Cruce tua prostratum ab omnibus malis eripe, bonisque tuis misericorditer refice: Qui vivis.

A L I A.

Rogamus ergo te Domine suppliciter, ut signum istud sanctae Crucis sit salus credentibus in te per Passionem Crucis tuae, & signum sanctitatis tuae. Signum Dei vivi, signum salutis aeternae perducatur me ad vitam aeternam. Amen.

Alia Oratio.

Deus, qui in Cruce totum renovasti saeculum, & ovem perditam ad ovile, & ad aeternae vitae pascua reduxisti; Crucem ipsam adoramus, & sanctam resurrectionem tuam laudamus & glorificamus; ecce enim propter Crucem venit gaudium in universo Mundo. Omnis Terra adoret te & psallat tibi, psalmum dicat nomini tuo Domine. Tuam Crucem adoramus, Domine, tuam gloriosam recolimus Passionem; miserere nostri, qui passus es pro nobis. Hoc signum Crucis erit in caelo, cum Dominus ad judicandum venerit: in illo die per ipsam Sanctam Crucem possimus invenire requiem. Amen.

A L I A.

Sancta Crux salva me per eum, qui pendit in te. Crux Domini mecum. Crux mihi salus. Crux mihi vita. Crux mihi protectio & adjutorium in praesenti vita, & in futuro Judicio, per infinita saecula saeculorum. Amen.

A L I A.

Invoco Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctum; & signum sanctae Crucis sit super me, antè, retrò, ad dexteram, & sinistram meam, subtus me, & intra me, ut defendat me ab omnibus malis operibus, & de omnibus occultis insidiis diaboli, & omnium inimicorum meorum, & ad vitam aeternam perducatur, ut non dominantur mei inimici mei per te, Christe: Qui vivis.

ALIA.

A L I A.

IN nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, sanctifica me Domine signaculo sanctae Crucis, ut fiat mihi obstaculum contra saeva jacula inimicorum. Defende me Domine per Lignum sanctum, & per pretium justum Sanguinis tui, quo me redemisti. Amen.

A L I A.

Per signum sanctae Crucis de inimicis meis libera me Domine; & protege me die noctueque, ut nec diabolus, nec malus homo mihi nocere possit, Salvator Mundi.

A L I A.

Deus, qui solus habes sapientiam, tu scis omnia, quae michi peccatori expediunt; sicut tibi placet, & sicut in oculis tuae majestatis videtur, ita fiat. Amen.

A L I A.

Deus caritatis & pacis, qui pro salute Mundi Crucis patibulum sustinuisti, & sanguinem tuum pro nostra redemptione fudisti; preces meas placatus & benignus suscipe, & misericordiam tuam concede michi; ut cum de corpore meo exire me jusseris, pars iniqua in me non habeat potestatem; sed sanctus Angelus tuus inter Sanctos & Electos tuos ibi me collocet, ubi lux manet, & vita regnat perpetua in saecula saeculorum. Amen.

A L I A.

Felix Crucis lignum, in quo carnaliter Dei Filius a Judaeis exaltatus est. Salvator Mundi libera me, qui genus humanum a diaboli servitute liberaisti. Te adoro, omnipotens Deus, qui in Cruce tormentum, in quantum homo eras, pro peccatis meis subire non dedignatus es. Exurge Domine redemptor Mundi, & libera me propter nomen tuum mirabile: Qui vivis.

Alia Oratio.

Domine Jesu Christe, Fili Dei vivi, Crucem tuam pronus, te supplex, veneror & adoro, qui hodie pro salute nostri mori dignatus es: tribue michi, ut per ejus venerationem pervenire merear ad justorum resurrectionem. Amen.

A L I A.

Domine Deus, salvator mundi omnipotens, qui liberaisti humanum genus per Crucem Passionis tuae; miserere mei secundum magnam misericordiam tuam; & da michi indulgentiam, temperantiam, & tranquillitatem. Per signum sanctae Crucis libera me Deus Israhel.

A L I A.

Jesu Nazarene, Deus meus, benedicat tibi anima mea, & omnia interiora mea nomen sanctum tuum adorent; quia tu homo factus pro salute humani generis traditus es in manus peccatorum, atque indebitam poenam Crucis in tuo sancto corpore pertulisti; & ideo adoro te in Cruce ascendentem, humiliter deprecans, ut per virtutem sanctae Crucis ab omnibus impugnationibus, & insidiis diaboli liberes me, quia ego nullas habeo vires, tam* fraudulentis spiritualium nequitiarum dolis resistendi, sine tuo auxilio Deus & Dominus meus, qui es spes mea, & fiducia mea, & glorificatio mea, & omne gaudium meum, & salus mea: Qui cum Patre, & Spiritu Sancto, vivis & regnas Deus per omnia saecula saeculorum. Amen.

In nomine sanctae & individuae Trinitatis, incipiunt Rogationes ad honorem Dei, & Sanctae Dei Genitricis Mariae, & omnium Sanctorum, pro quacunque tribulatione, sive aliqua necessitate.

K Yrie * leyson
Christe leyson
Kyrie leyson
Christe audi nos
Pater de caelis Deus: miserere nobis.
Fili redemptor mundi Deus: miserere nobis.
Spiritus Sancte Deus: miserere nobis.
Sancta Trinitas unus Deus: miserere nobis.
Sancte Salvator Mundi: miserere nobis.
Sancta Maria, ora.
Sancta Dei Genitrix, ora.
Sancta Virgo Virginum, ora.
Sancte Michael, ora.
Sancte Gabriel, ora.
Sancte Raphael, ora.
Omnes Sancti Archangeli, orate.
Omnes Sancti Angeli, orate.

Ompes

- Omnes Sancti Throni, orate.
 Omnes Sanctae Dominationes, orate.
 Omnes Sancti Principatus, orate.
 Omnes Sanctae Potestates, orate.
 Omnes Sanctae Virtutes, orate.
 Omnes Sancti Cherubin, orate.
 Omnes Sancti Seraphin, orate.
 Sancte Adam, ora.
 Sancte Abel, ora.
 Sancte Noe, ora.
 Sancte Melchisedech, ora.
 Sancte Abraham, ora.
 Sancte Ysaac, ora.
 Sancte Jacob, ora.
 Sancte Job, ora.
 Sancte Moyfes, ora.
 Sancte Josue, ora.
 Sancte Samuel, ora.
 Sancte David, ora.
 Omnes Sancti Patriarchae, orate.
 Sancte Helias, ora.
 Sancte Helisae, ora.
 Sancte Esaias, ora.
 Sancte Hieremias, ora.
 Sancte Ezechiel, ora.
 Sancte Daniel, ora.
 Sancte Efdra, ora.
 Sancte Osee, ora.
 Sancte Johel, ora.
 Sancte Amos, ora.
 Sancte Abdias, ora.
 Sancte Jonas, ora.
 Sancte Micheas, ora.
 Sancte Naum, ora.
 Sancte Abbacuc, ora.
 Sancte Soffonias, ora.
 Sancte Aggae, ora.
 Sancte Zacharias, ora.
 Sancte Malachias, ora.
 Sancte Tobias, ora.
 Sancte Annanias, ora.
 Sancte Azarias, ora.
 Sancte Misahel, ora.
 Sancte Johannes, ora.
 Omnes Sancti Prophetae, orate.
 Sancte Petre, ora.
 Sancte Paule, ora.
 Sancte Andrea, ora.
 Sancte Jacobe, ora.
 Sancte Johannes, ora.
 Sancte Thoma, ora.
 Sancte Jacobe, ora.
 Sancte Philippe, ora.
 Sancte Bartholomae, ora.
 Sancte Mathae, ora.
 Sancte Symon, ora.
 Sancte Taddae, ora.
 Sancte Mathia, ora.
 Sancte Barnaba, ora.
 Sancte Luca, ora.
 Sancte Marce, ora.
 Sancte Cleophas, ora.
 Sancte Joseph, ora.
 Omnes Sancti Apostoli & Euangelistae,
 orate.
 Omnes Sancti Discipuli Domini, orate.
 Omnes Sancti Innocentes, orate.
 Sancte Stephane, ora.
 Sancte Line, ora.
 Sancte Clete, ora.
 Sancte Clemens, ora.
 Sancte Alexander, ora.
 Sancte Sixte, ora.
 Sancte Corneli, ora.
 Sancte Cypriane, ora.
 Sancte Caliste, ora.
 Sancte Urbane, ora.
 Sancte Fabiane, ora.
 Sancte Stephane, ora.
 Sancte Felix, ora.
 Sancte Gagie, ora.
 Sancte Marce, ora.
 Sancte Marcelle, ora.
 Sancte Damase, ora.
 Sancte Telephore, ora.
 Sancte Melciade, ora.
 Sancte Bonifati, ora.
 Sancte Ignati, ora.
 Sancte Laurenti, ora.
 Sancte Vincenti, ora.
 Sancte Sebastiane, ora.
 Sancte Blasi, ora.
 Sancte Valentine, ora.
 Sancte Faustine, ora.
 Sancte Jovitta, ora.
 Sancte Tiburti, ora.
 Sancte Valeriane, ora.
 Sancte Maxime, ora.
 Sancte Georgi, ora.
 Sancte Vitalis, ora.
 Sancte Meriane, ora.
 Sancte Evente, ora.
 Sancte Theodole, ora.
 Sancte Gordiane, ora.
 Sancte Epimache, ora.
 Sancte Panchrati, ora.
 Sancte Neree, ora.
 Sancte Achillee, ora.
 Sancte Victor, ora.
 Sancte Senesi, ora.
 Sancte Theoponti, ora.
 Sancte Canti, ora.
 Sancte Cantiane, ora.
 Sancte Concianille, ora.
 Sancte Marcelline, ora.
 Sancte Petre, ora.
 Sancte Procule, ora.
 Sancte Prime, ora.
 Sancte Feliciane, ora.
 Sancte Basilidis, ora.

Sancte Cyrine, ora.
 Sancte Nabor, ora.
 Sancte Vite, ora.
 Sancte Modeste, ora.
 Sancte Marce, ora.
 Sancte Marcelliane, ora.
 Sancte Gervasi, ora.
 Sancte Protasi, ora.
 Sancte Johannes, ora.
 Sancte Paule, ora.
 Sancte Proesse, ora.
 Sancte Martiniane, ora.
 Sancte Nabor, ora.
 Sancte Felix, ora.
 Sancte Ermogora, ora.
 Sancte Fortunate, ora.
 Sancte Quirice, ora.
 Sancte Apolenaris, ora.
 Sancte Nazari, ora.
 Sancte Celse, ora.
 Sancte Simplici, ora.
 Sancte Januari, ora.
 Sancte Felix, ora.
 Sancte Philippe, ora.
 Sancte Silvane, ora.
 Sancte Alexander, ora.
 Sancte Vitalis, ora.
 Sancte Martialis, ora.
 Sancte Faustine, ora.
 Sancte Abdon, ora.
 Sancte Sennen, ora.
 Sancte Felicissime, ora.
 Sancte Agapite, ora.
 Sancte Donate, ora.
 Sancte Cyriace, ora.
 Sancte Large, ora.
 Sancte Smaragde, ora.
 Sancte Firme, ora.
 Sancte Rustice, ora.
 Sancte Tiburti, ora.
 Sancte Ypolite, ora.
 Sancte Cassiane, ora.
 Sancte Agapite, ora.
 Sancte Timothee, ora.
 Sancte Simphoriane, ora.
 Sancte Alexander, ora.
 Sancte Christofore, ora.
 Sancte Hermes, ora.
 Sancte Felix, ora.
 Sancte Audacte, ora.
 Sancte Adriane, ora.
 Sancte Gorgoni, ora.
 Sancte Prote, ora.
 Sancte Jacincte, ora.
 Sancte Nicomedis, ora.
 Sancte Geminiane, ora.
 Sancte Maurici cum focis tuis, orate.
 Sancte Cosme, ora.
 Sancte Damiane, ora.
 Sancte Domnine, ora.

Sancte Dionisi, ora.
 Sancte Rustice, ora.
 Sancte Eleutheri, ora.
 Sancte Crispine, ora.
 Sancte Crispiniane, ora.
 Sancte Miniate cum focii tuis, orate.
 Sancte Cesari, ora.
 Sancte Vitalis, ora.
 Sancte Agricola, ora.
 Sancte Claudii, ora.
 Sancte Nicostrate, ora.
 Sancte Simphoriane, ora.
 Sancte Castori, ora.
 Sancte Simplici, ora.
 Sancte Theodore, ora.
 Sancte Menna, ora.
 Sancte Antonine, ora.
 Sancte Chrisogoni, ora.
 Sancte Saturnine, ora.
 Sancte Dalmati, ora.
 Sancte Chrisante, ora.
 Sancte Triphon, ora.
 Sancte Calepodi, ora.
 Sancte Tranquilline, ora.
 Sancte Savine, ora.
 Sancte Tyrse, ora.
 Sancte Genesi, ora.
 Sancte Romane, ora.
 Sancte Pantaleon, ora.
 Sancte Arnulfe, ora.
 Sancte Sifemunde, ora.
 Sancte Poliocte, ora.
 Omnes Sancti Martyres, orate.
 Sancte Silvester, ora.
 Sancte Leo, ora.
 Sancte Martine, ora.
 Sancte Ambrosii, ora.
 Sancte Nicolae, ora.
 Sancte Augustine, ora.
 Sancte Syre, ora.
 Sancte Prosper, ora.
 Sancte Eusebi, ora.
 Sancte Severe, ora.
 Sancte Zeno, ora.
 Sancte Geminiane, ora.
 Sancte Hysidore, ora.
 Sancte Gregori, ora.
 Sancte Januari, ora.
 Sancte Ylari, ora.
 Sancte Brici, ora.
 Sancte Remigie, ora.
 Sancte Germane, ora.
 Sancte Athanasi, ora.
 Sancte Vigili, ora.
 Sancte Ticiane, ora.
 Sancte Pauline, ora.
 Sancte Andrea, ora.
 Sancte Daci, ora.
 Sancte Bonifaci, ora.
 Sancte Herculane, ora.

Sancte Frigidiane, ora.	Sancta Eufrosina, ora.
Sancte Fulgenti, ora.	Sancta Febronia, ora.
Sancte Juvenale, ora.	Sancta Marina, ora.
Sancte Cassie, ora.	Sancta Brigida, ora.
Sancte Cerboni, ora.	Sancta Maria, ora.
Sancte Theophile, ora.	Sancta Helisabeth, ora.
Sancte Probe, ora.	Sancta Julitta, ora.
Sancte Hieronime, ora.	Sancta Prisca, ora.
Sancte Possidoni, ora.	Sancta Potentiana, ora.
Sancte Eusebi, ora.	Sancta Praxedis, ora.
Sancte Felix, ora.	Sancta Savina, ora.
Sancte Benedicte, ora.	Sancta Eufemia, ora.
Sancte Maure, ora.	Sancta Lucia, ora.
Sancte Columbane, ora.	Sancta Eugenia, ora.
Sancte Galle, ora.	Sancta Tecla, ora.
Sancte Majole, ora.	Sancta Columba, ora.
Sancte Paule, ora.	Sancta Martina, ora.
Sancte Antoni, ora.	Sancta Paula, ora.
Sancte Paule, ora.	Sancta Balbina, ora.
Sancte Pachomi, ora.	Sancta Juliana, ora.
Sancte Basili, ora.	Sancta Anna, ora.
Sancte Hilarion, ora.	Sancta Susanna, ora.
Sancte Apolloni, ora.	Sancta Corona, ora.
Sancte Arseni, ora.	Sancta Reparata, ora.
Sancte Serene, ora.	Sancta Mustiola, ora.
Sancte Machari, ora.	Sancta Simphorosa, ora.
Sancte Moyfes, ora.	Sancta Geretrudis, ora.
Sancte Besarion, ora.	Sancta Bruennis, ora.
Sancte Pambo, ora.	Sancta Felicula, ora.
Sancte Sifoy, ora.	Sancta Justa, ora.
Sancte Effrem, ora.	Sancta Crescentia, ora.
Sancte Elene, ora.	Sancta Rufina, ora.
Sancte Symeon, ora.	Sancta Secunda, ora.
Sancte Pabnupti, ora.	Sancta Taissi, ora.
Sancte Muti, ora.	Sancta Pellagia, ora.
Sancte Pastor, ora.	Sancta Firmina, ora.
Sancte Equiti, ora.	Omnes Sanctae Virgines, orate.
Sancte Libertine, ora.	Omnes Sancti, orate pro nobis. II.
Sancte Honorate, ora.	Propitius esto : parce nobis Domine.
Sancte Sanctule, ora.	Propitius esto : libera nos Domine.
Omnes Sancti Confessores, orate.	Ab omni malo : libera nos Domine.
Omnes Sancti Anachoritae, orate.	Ab ira tua : libera nos Domine.
Omnes Sancti Heremitae, orate.	Ab hoste maligno : libera nos Domine.
Sancta Felicitas, ora.	Ab insidiis diaboli : libera nos Domine.
Sancta Perpetua, ora.	Ab omni peccato : libera nos Domine.
Sancta Agatha, ora.	A persecutione inimici : libera nos Domine.
Sancta Agnes, ora.	A ventura ira : libera nos Domine.
Sancta Cecilia, ora.	A periculo mortis : libera nos Domine.
Sancta Lucia, ora.	A morte repentina : libera nos Domine.
Sancta Scolastica, ora.	A*fulgora & tempestate: libera nos Domine.
Sancta Anastasia, ora.	Ab imminentibus peccatorum nostrorum
Sancta Christina, ora.	periculis : libera nos Domine.
Sancta Julia, ora.	Ab indignatione tua : libera nos Domine.
Sancta Petronilla, ora.	Per adventum tuum : libera nos Domine.
Sancta Fusca, ora.	Per nativitatem tuam : libera nos Domine.
Sancta Maura, ora.	Per baptismum tuum : libera nos Domine.
Sancta Margarita, ora.	Per tentationem tuam : libera nos Domine.
Sancta Justina, ora.	Per passionem tuam : libera nos Domine.
Sancta Daria, ora.	Per Crucem tuam : libera nos Domine.
Sancta Eufraxia, ora.	Per sepulchrum tuum : libera nos Domine.

Per sanctam resurrectionem tuam: libera nos Domine.

Per ascensionem tuam: libera nos Domine.

Per sedem maiestatis tuae: libera nos Dñe.

Per adventum sancti Spiritus: libera nos Domine.

Peccatores: te rogamus, audi nos.

Ut pacem nobis dones: te rogamus, audi nos.

Ut Ecclesiam tuam regere, & defensare digneris: te rogamus, audi nos.

Ut misericordia & pietas tua nos custodiat: te rogamus, audi nos.

Ut veniam nobis dones: te rogamus, audi nos.

Ut locum poenitentiae nobis dones: te rogamus, audi nos.

Ut fructus terrae dare, & conservare digneris: te rogamus, audi nos.

Ut caeli serenitatem nobis dones: te rogamus, audi nos.

Ut aëris temperiem nobis dones: te rogamus.

Ut tempestatem à nobis repellas: te rogamus.

Ut oculos misericordiae tuae super nos reducere digneris: te rogamus, audi nos.

Ut miseras pauperum, & captivorum intueri, & relevare digneris: te rogamus, audi nos.

Ut regularibus disciplinis nos instruere digneris: te rogamus, audi nos.

Ut omnibus fidelibus defunctis requiem aeternam dones: te rogamus, audi nos.

Ut nos exaudire digneris: te rogamus, audi nos.

Fili Dei: te rogamus, audi nos. II.

Agnus Dei, qui tollis peccata Mundi: miserere nobis.

Agnus Dei, qui tollis peccata Mundi: parce nobis Domine.

Agnus Dei, qui tollis peccata Mundi: exaudi nos Domine.

Agnus Dei, qui tollis peccata Mundi: dona nobis indulgentiam.

Christe audi nos.

Kyrie leyson.

Christe leyson.

Kyrie.

Pater noster.

Psalm. Domine Deus in ad.

Cap. Et veniat super nos.

Esto nobis Domine.

Domine exaudi orationem.

Oratio ad honorem Sanctae Trinitatis.

Omnipotens sempiternus Deus, qui desti famulis tuis, in confessione verae fidei aeternae Trinitatis gloriam agnoscere, & in potentia maiestatis adorare unitatem, quae sumus, ut ejusdem fidei fir-

mitate ab omnibus semper muniamur adversis: Qui in Trinitate.

A L I A.

Domine Deus magne & metuende, Trinitas Sancta, & una Majestas, qui fecisti Caelum, & terram in fortitudine tua magna; qui creasti hominem ad imaginem & similitudinem tuam; respice ad orationem & deprecationem servi tui, qua horo in conspectu tuo. Inclina Deus meus aurem tuam ad preces famuli tui, non secundum merita mea, sed secundum magnam misericordiam tuam. Lux vera, quae illuminas omnem hominem venientem in hunc Mundum, illumina oculos cordis mei, & da michi lumen sapientiae, & intellectus, consilii, & fortitudinis, scientiae, & pietatis. Reple animam meam spiritu timoris tui, & da michi fidem rectam, & spem bonam, karitatem veram illam, quae foras mittit timorem. Aufer duritiam, malam de corde meo, & da michi cor docibile, & lumen discretionis, ut possim discernere inter bonum & malum. Prudentiam, temperantiam, fortitudinem, atque justitiam tribue michi. Da michi gratiam & adjutorium tuum, ut te toto corde amem atque diligam; & pacem fraternam, quam nobis praecepisti, inviolatam conservem.

Aperi michi Domine sensum, ut intellegam Scripturam divinam; & praesta, ut in praeceptis tuis valeam ambulare, & mandata tua custodire, & hoc semper agere quod tibi placet. Concede michi, animae & corporis castitatem servare inviolatam. Da michi continentiam, & libera me de concupiscentia carnis, & concupiscentia oculorum, & superbia vitae. Inclina cor meum Deus in testimonia tua, & non in avaritiam. Averte oculos meos, ne videant vanitatem, in via tua vivifica me. Teque supplico, Pater aeternae, in nomine unigeniti Filii tui Domini nostri; ut infundas in anima mea donum*caelestem, gratiam Spiritus Sancti, per quem diffunditur karitas in corde piorum, ut te inspirante valeam implere praecepta tua, & usque in finem in bonis operibus, in laude, & gloria tua, in sancta Ecclesia tua possim perseverare; ut in die magni adventus tui in aeternum veniam, & misericordiam, & requiem in caelesti regno tuo, te largiente, merear invenire: Praestante Domino nostro Jesu Christo Filio tuo, & potentiâ Spiritus Sancti, cum quo tibi est laus, & gloria, virtus, & potestas aeterna in saecula saeculorum. Amen.

Y y y

Ora-

Oratio Sancti Gregorii Papae.

Dominator Domine Deus omnipotens, qui es trinus & unus, Pater in Filio, & Filius in Patre cum Sancto Spiritu, qui es semper in omnibus, & eras ante omnia, & eris per omnia, Deus benedictus in saecula; commendo animam meam in manus potentiae tuae, ut custodias eam diebus ac noctibus, horis atque momentis. Miserere mei Deus Angelorum, dirige me Rex Archangelorum, custodi me per orationes Patriarcharum, per merita Prophetarum, per suffragia Apostolorum, per victorias Martyrum, per fidem Confessorum, per intercessionem Virginum, & omnium Sanctorum, qui tibi placuerunt ab initio mundi. Oret pro me Sanctus Abel, qui primus coronatus est martyrio. Oret pro me Sanctus Enoch, qui ambulavit tecum, & translatus est de hoc mundo. Oret pro me Sanctus Noe, quem servasti in diluvio propter iustitiam. Roget pro me fidelis Abraham, qui primus credidit tibi, cui reputata est fides ad iustitiam. Intercedat pro me iustus Isaac, qui fuit obediens Patri usque ad mortem in exemplum Domini nostri Jesu Christi filii tui, qui obtulit te sibi Deo Patri pro salute mundi. Postulet pro me felix Jacob, qui vidit sanctos Angelos tuos venientes in auxilium sibi. Oret pro me sanctus Moyses, cum quo locutus es Domine facie ad faciem. Subveniat michi sanctus David, quem elegisti regem secundum cor tuum Domine. Deprecetur pro me sanctus Elias Propheta, quem elevasti in curru igneo usque ad caelum. Oret pro me sanctus Heliseus, qui suscitavit mortuum post mortem. Oret pro me sanctus Esaias, cujus labia mundata sunt igne caelesti. Assistat mihi sanctus Hieremias, quem sanctificasti in utero matris suae. Postulet pro me sanctus Ezechiel Propheta, qui vidit visiones mirabiles. Deprecetur pro me electus Daniel vir desideriorum, qui solvit somnia regis, & interpretatus est, & bis liberatus est de lacu leonum: Et tres Pueri, qui liberati sunt de camino ignis ardentis, Annanias videlicet, Azarias, & Misahel: Et duodecim Prophetae Osee scilicet, Johel, Amos, Micheas, Abdias, Abbauc, Jonas, Naum, Sophonias, Aggeus, Zacharias atque Malachias, & Esdra scriba legis. Hos omnes invoco, Domine, in auxilium meum, ut apud misericordiam tuam jugiter intercedant pro me. Assistent tibi pro me omnes

Sancti Apostoli, & Evangelistae Domini nostri Jesu Christi. Interpellent pro me omnes sancti Martyres tui Domine. Intercedant pro me omnes Confessores, simulque omnes Monachi, & Heremitae. Deprecor, ut domina mea beata Virgo Maria Genitrix Domini nostri cum omnibus sanctis Virginibus, oret pro me, ut ejus meritis, & omnium sanctorum intercessionibus, omnia mea peccata in hac praesenti vita mihi dimittas, ut in futuro vel in extremo loco cum ipsis in gloriam tuam partem aliquam habere merear. Depelle, obsecro, Domine a me, suffragiis omnium Sanctorum, concupiscentiam gulae, & da mihi virtutem abstinentiae: Effuga a me spiritum fornicationis, & da mihi ardorem castitatis: Extingue in me cupiditatem avariciae, & da michi voluntariam paupertatem: Cohibe a me iracundiam, & accende in me nimiam suavitatem, & caritatem Dei, & proximi: Abscide a me tristitiam saeculi, & auge in me spiritale gaudium. Expelle a me jactantiam mentis, & tribue mihi compunctionem cordis: Minue superbiam meam, & perface in me humilitatem veram. Indignus ego sum, & infelix homo, quis me * liberavit de corpore mortis hujus peccati, nisi gratia Domini nostri Jesu Christi? Peccator ego sum, & innumerabilia sunt delicta mea, & non sum dignus vocari filius tuus prae multitudine iniquitatum mearum. Suscita in me Domine fletum: Mortifica cor meum durum & lapideum, & accende in me ignem amoris tui; quia cinis mortuus ego sum. Libera animam meam ab omnibus insidiis inimici, & conserva me in tua voluntate, quia Deus meus es tu. Tibi omnis honor & gloria in saecula saeculorum. Amen.

Confessio ad Sanctam Trinitatem.

Confiteor tibi, Domine Pater sancte, creator omnium visibilium, & invisibilium rerum, qui caritatem tuam nobis ostendere es dignatus, quando Filium tuum in hunc Mundum misisti, ut nos qui eramus servi peccati redimeres. Confiteor tibi, bone & benignissime & pie Jesu, Domine meus, lux mea, redemptio mea, qui pietatem tuam nobis ostendisti, & pro nostra redemptione formam humanam de immaculata semper Virgine Maria accepisti, & irrisiones & obprobria pro nobis sustinuisti, & tuum pretiosum sanguinem pro peccatis nostris fudisti. Confiteor tibi, Spiritus Sancte, Deus meus, * purificator

* Cod. Purificatorem, & illuminatorem, & reconciliatorem.

& illuminator, & reconciliator, qui es caritas sancta, qui interpellas pro nobis gemitibus inenarrabilibus, qui de immundis mundos facis, de peccatoribus justos, de publicanis sanctos. Confiteor tres Personas & unam Deitatem, unam majestatem, & unam potestatem omnia regentem, omnia continentem; sine quo nihil, extra quem nullum, qui intra omnia es, & extra omnia, coram sanctis Angelis, Archangelis, Patriarchis, Prophetis, Apostolis, Martyribus, Confessoribus, Virginibus, Monachis, & omnibus perfectis & justis. Et ego miser & indignus, & impius, & peccator, in peccatis sum natus, & in peccatis post baptismum usque in hac hora sum conversatus. Confiteor & veniam peto, quia peccavi in superbia, in inani gloria, in invidia, in ira, in avaritia, in tristitia, in ventris ingluvie, in luxuria: & in omni genere superbiae, & aperte & occulte, & spiritali & carnali: in omni genere inanis gloriae, tam in actione, quam in locutione: in omni genere invidiae, tam in spiritali re, quamque & in carnali. In omni genere iracundiae, & contra justos, & injustos, in omni genere avaritiae, tam honoris quam etiam, & pecuniae. In omni genere tristitiae tam in acquirendis, quamque & in amissis, in omni genere ventris ingluvie, tam in cupiditate sumendi, quamque & in deliciosis cibis appetendis: in omni genere luxuriae & coinquinationis, tam in factis, quamque & in cogitationibus: in verbis otiosis, superfluis, contumeliosis, suspiciosus, murmuriosis, & in omni malo linguae, contra sanctos & justos, & contra omnes Dei creaturas; abominando, detrahendo, contempnendo, maledicendo, pro nihilo habendo; in susurratione, in cachinatione, in falsitate, contra omnes inponendo, per malum ingenium & callide omnes decipiendo; per quinque sensus corporis, quicquid contra Deum fuit, perpetrare non timui, per visum, auditum, gustum, odoratum, & tactum; per istos perpetravi omne genus homicidii, perjurii, furti, & voluntati diaboli consensu, & in peccatis subditus illi fui. De omnibus vitiis & peccatis, quantum humana natura contra Deum, faciendo, loquendo, cogitando, concupiscendo, peccare potest, super omnes ego miser peccavi in cogitationibus pessimis, in meditationibus, in

suspitionibus falsis, in consensu malo, & in consilio iniquo, in Ecclesia superbe intrando, superbe sedendo, superbe loquendo; vasa sancta & ministerium sanctum non digne nec legitime custodivi, sed polluto corde & corpore scienter indignus accepi, adtrectavi, & portavi; & meam orationem, & sacrificium neglegenter in conspectu Dei attuli. Et quoniam in his, & in omnibus peccatis me ipsum perdendo consensu, & perpetravi; ideo coram te Trinitas sancta & Unitas benedicta, qui omnia nosti & intellegis cogitationes & operationes, antequam fiant, confiteor, & veniam peto in puram & veram confessionem, coram omnibus Angelis, & omnibus Sanctis tuis, & coram Sancti istius Reliquiis, & Sacerdotibus tuis ad emendandum quantum ipse facis. Es tu Deus, qui non vis mortem peccatoris, sed ut convertatur & vivat; parce, & remitte, & dele omnia peccata mea pro te, & propter nomen sanctum tuum, antequam moriar: ut cum anima mea adsumpta erit de corpore meo, non michi occurrat potestas tenebrarum: sed salva me impium gratia, & misericordia tua, induc me in Paradisum, ubi exultant Angeli, & omnes Perfecti & Sancti tui: propter misericordiam tuam, quia multis non merentibus peccata dimisisti pie Deus, indulge & dimitte michi omnia peccata mea in hoc saeculo, & perduc me ad vitam aeternam. Amen.

Hic Codex habet aliam Confessionem similem, & penè eandem dedimus supra, fol. 480.

Oratio pro Peccatis.

DA, quaesumus omnipotens Deus, nostrorum nobis veniam peccatorum; quatenus quicquid carnali delectatione, vel animi nostri cogitatione, atque vanâ hujus saeculi ambitione contra tuorum rectitudinem praeceptorum perfecimus, in hac praesenti vita veniam accipere mereamur. per &c.

Oratio pro pluribus Penitentibus.

** Cod. pro plures Penitentes.*

Omnipotens & misericors Deus, qui peccatorum indulgentiam in confessione celere posuisti; succurre lapsis, miserere confitentibus: ut, quos delictorum catena constringit, magnitudo tuae pietatis absolvat. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium.

L A U S D E O.

I N D E X

ORATIONUM DE TEMPORE

CODICIS VERONENSIS.

ADVENTUS DOMINI.

I N Sabbato ad Vesperum ante Dominicam I. <i>Prima, Tertia, Quarta, Pag. 1. Prima, Secunda. Pag. 2</i>	
In Sabbato II. Adventus. <i>Quarta, Sexta, Septima, Octava.</i>	2
In Sabbato III. <i>Secunda, Quarta, Quinta, Sexta, Septima.</i>	3
In Sabbato IV. <i>Nona. Secunda, Tertia, Quarta, Quinta.</i>	3
In Sabbato V. <i>Septima, pag. 4. Prima, Secunda, Tertia, Quarta.</i>	4
	5

IN MATUTINIS ADVENTUS.

XV. Kal. Decemb. <i>Sexta, Septima, Octava, & Prima.</i>	5
XIII. Kal. Decem. <i>Prima, Secunda, Tertia.</i>	6
XII. Kal. Decem. <i>Quarta, Quinta, Sexta.</i>	7
XI. Kal. Decem. <i>Septima, Octava, Nona.</i>	7
X. Kal. Decemb. In Festo S. Romani M. de eodem Sancto, <i>Secunda, Quarta, pag. 6. De Adventu Domini, Sexta, Septima, Octava. Ibidem. Decima, pag. 7. Secunda, Tertia, Quarta, Quinta, Sexta.</i>	8
VIII. Kal. Decem. <i>Octava, Nona, pag. 8. Prima.</i>	9
VII. Kal. Decem. <i>Secunda, Tertia, Quarta, Quinta.</i>	9
V. Kal. Decem. <i>Sexta, Septima, Octava.</i>	9
IV. Kal. Decem. <i>Nona, Decima, pag. 9. Prima.</i>	10
III. Kal. Decem. in die S. Saturnini. <i>Secunda, Quarta, Quinta, Sexta, Septima, Octava.</i>	10
Kal. Decem. <i>Quinta, Sexta, Septima.</i>	12
IV. Nonas Decem. <i>Octava, Nona, Decima.</i>	12
III. Nonas Decem. <i>Prima, Secunda, Tertia.</i>	13
Pridie Nonas Decem. <i>Quarta, Quinta, Sexta.</i>	13
Nonis Decem. <i>Septima, Octava, Nona.</i>	13
VIII. Idus Decem. <i>Prima, Secunda, Tertia.</i>	14
VI. Idus Decem. <i>Quarta, Quinta, Sexta.</i>	14
V. Idus Decem. <i>Septima, Octava, Nona.</i>	14
IV. Idus Decem. <i>Sexta, Septima, Octava.</i>	18
III. Idus Decem. <i>Octava, Nona, pag. 22. Prima.</i>	23
II. Idus Decem. <i>Secunda, Tertia, Quarta.</i>	23
Idibus Decem. <i>Quinta, Sexta, Septima.</i>	23
XVIII. Kal. Jan. <i>Octava, Nona, Decima.</i>	23
XVII. Kal. Jan. <i>Prima, Secunda, Tertia.</i>	24
XVI. Kal. Jan. <i>Quarta, Quinta, Sexta.</i>	24
XV. Kal. Jan. De festivitate S. Mariæ Virginis. <i>Vi-</i> <i>de in Festis SS.</i>	
XIII. fortè XIV. Kal. Jan. <i>Septima, Prima, Secunda.</i>	29
XIII. Kal. Jan. <i>Tertia, Quarta, Quinta.</i>	30
XI. Kal. Jan. <i>Sexta, Septima, Octava.</i>	30
X. Kal. Jan. <i>Nona, pag. 30. Prima, Secunda.</i>	31
VIII. Kal. Jan. <i>Tertia, Quarta, Quinta.</i>	31

Pro unaquaque Feria usque ad Nativit. Dom. a <i>Sexta</i>	31
usque ad <i>Tertiam</i> pag.	34
In die Nativitatis Domini, a <i>Quinta.</i>	34
usque ad <i>Primam.</i>	39
In octava Nativ. Domini, a <i>Tertia</i>	44
usque ad <i>Septimam.</i>	46
De initio anni, <i>Prima, Secunda, Tertia, Quarta.</i>	47
In die Apparitionis Domini, <i>Sexta, Quarta, pag.</i>	47
usque ad <i>Octavam.</i>	51
In Carnes tollendas, a <i>Quinta, pag.</i>	63
usque ad <i>Sextam.</i>	65

IN QUADRAGESIMA.

Ad Vesperum Sabbati ante Domin. I. <i>Prima.</i>	66
Die Dominico I. <i>Tertia, Quarta, Quinta, Sexta.</i>	66
Ad Vesperum Sabb. ante Domin. II. <i>Octava.</i>	66
Die Dominico II. <i>Secunda, Tertia, Quarta, Quinta.</i>	67
Ad Vesp. Sabb. vicesimæ diei, <i>Septima. pag.</i>	77
<i>Prima, Secunda, Tertia, Quarta, Quinta.</i>	68
Pro reliquis Feriis usque ad Sabbatum Palmarum, a <i>Septima, pag. 68. usque ad Quintam.</i>	90
Ad Sabb. in Ramos Palmarum, <i>Septima.</i>	90
Die in Ramos Palmarum, a <i>Nona, pag.</i>	90
usque ad <i>Septimam.</i>	91
Feria II. Majoris Hebdomadæ, a <i>Prima, pag.</i>	92
usque ad <i>Sextam.</i>	93
Feria III. ejusdem Hebdom. ab <i>Octava, pag.</i>	93
usque ad <i>Quartam.</i>	95
Feria IV. ejusd. a <i>Sexta, pag. 95. usq. ad Secundam.</i>	97
In Coena Domini, a <i>Quarta, pag. 97. ad Secundam.</i>	99
In Parasceve post Indulgentias, <i>Quarta,</i>	99
Ad Poenitentes, <i>Quinta.</i>	99
In Sabbato S. ad benedicendam Lucernam in Sacrario, <i>Sexta, 99. Ad benedicendum Cereum, ibi; & sequuntur aliæ usque ad Primam, pag.</i>	103
De Resurrectione Domini usque ad Ascensionem pro qualibet die uniuscujusque hebdomadæ, a <i>Secunda, pag. 103. usque ad Primam.</i>	107
In Octava Paschæ, <i>Quarta, Quinta, Sexta, Septima.</i>	107
In Domin. I. post Octavam Pasch. <i>Prima, Secunda, Tertia.</i>	108
In Domin. II. <i>Quarta, Quinta, Sexta.</i>	108
In Domin. III. <i>Septima, Octava, pag.</i>	108
<i>Prima.</i>	109
In Domin. IV. <i>Secunda, Tertia, Quarta.</i>	109
Aliæ juxta Antiphonas usque ad Ascensionem Domini, a <i>Quinta, pag. 109. usque ad Quartam.</i>	113
De Cruce, a <i>Quinta usque ad Nonam.</i>	113
In Ascensione Domini, a <i>Secunda,</i>	114
usque ad <i>Secundam.</i>	116
In Pentecoste, a <i>Quarta, pag. 116. usque ad Secundam.</i>	119

INDEX ORATIONUM DE SANCTIS.

S anctorum Adriani & Nataliæ M. <i>a Quarta</i> 119	ss. Juliani & Basilissæ, <i>Prima</i> .	52	
<i>ad Sextam</i> .	120	ss. Justæ & Rufinæ <i>a Sexta,</i>	125
s. Andreæ Apost. <i>Secunda, Quarta, Quinta,</i>		<i>ad Secundam</i> .	128
<i>Sexta, Septima, Octava, Nona, pag.</i>	11	ss. Justi & Pastoris MM. <i>Prima</i> .	130
<i>Prima, Secunda, Tertia, pag.</i>	12	s. Laurentii M. <i>Tertia, Quinta, Sexta,</i>	130
s. Columbæ V. & M. <i>a Quarta,</i>	43	<i>Prima, Secunda</i> .	131
<i>ad Primam</i> .	44	s. Leocadiæ Martyris, <i>a Decima,</i>	14
ss. Cosmæ & Damiani Mm. <i>Sexta</i> .	133	<i>ad Quartam</i> .	18
s. Cypriani Ep. & M. <i>Tertia</i> .	132	s. Mariæ Virginis Genitricis Dei, <i>a Septima,</i>	24
s. Eugeniæ V. & M. <i>Secunda</i> .	42	<i>usque ad Quintam</i> .	29
s. Eulaliæ Virg. & Martyr. <i>a Prima,</i>	19	s. Martini Ep. & Conf. <i>a Prima,</i>	135
<i>usque ad Sextam</i> .	22	<i>ad Tertiam</i> .	136
s. Felicis Martyr. <i>a Sexta</i>	127	ss. Petri & Pauli App. <i>a Secunda, pag.</i>	124
<i>ad Quartam pag. 129. & inde unâ cum Mac-</i>		<i>ad Quartam</i> .	125
<i>chabeis ad finem paginae</i> .	129	s. Petri de Cathedra <i>a Prima,</i>	62
ss. Fructuosi & Socc. MM. <i>a Prima,</i>	55	<i>ad Tertiam</i> .	66
<i>usque ad Octavam</i> .	58	s. Romani Martyris, <i>Secunda, Quarta</i> .	6
ss. Innocentium, <i>a Tertia,</i>	52	s. Saturnini Ep. <i>Secunda, Quarta, Quinta, Se-</i>	
<i>usque ad Nonam</i> .	54	<i>xta</i> .	10
s. Johan. Baptistæ in Nativit. <i>ab Octava,</i>	120	s. Stephani Protomartyr. <i>a Tertia,</i>	39
<i>ad Primam</i> .	124	<i>ad Septimam</i> .	41
s. Jo. Baptistæ in Decollatione, <i>a Quinta,</i>	132	s. Vincentii Martyr. <i>a Secunda,</i>	58
<i>ad Quartam</i> .	133	<i>usque ad Sextam</i> .	61
s. Johannis Ap. & Euang. <i>a Quarta,</i>	42	Oratio Matutina, <i>Quinta</i> .	136
<i>ad Secundam</i> .	43	Pro Defunctis, <i>Sexta, & Septima</i> .	136
s. Ippoliti M. <i>a Quarta, pag. 131. ad Primam</i> .	132	Pro remissione culparum, <i>per totum</i> .	134

INDEX BENEDICTIONUM DE TEMPORE.

I n primo Sabbato ante Dom. I. Advent. <i>Secunda</i> .	1	In Circumcis. Dom. <i>Quarta pag. 44. Sexta, & Octava</i> .	46
Dom. I. <i>Tertia</i> .	2	De Initio anni. <i>Quinta</i> .	47
In secundo Sabb. <i>Quinta</i> .	2	In Apparitione Domini, <i>Septima,</i>	47
Dom. II. <i>Prima</i> .	3	<i>Septima, & Nona</i> .	51
In Tertio Sabb. <i>Tertia</i> .	3	In Carnes tollendas, <i>Sexta,</i>	63
Dom. III. <i>Octava</i> .	3	<i>Secunda, Quinta, & Septima</i> .	65
In Quarto Sabb. <i>Prima</i> .	4	In Hebdomada I. Quadragesimæ, <i>Secunda, Septima</i> .	66
Dom. IV. <i>Sexta</i> .	4	In Hebdom. II. <i>Prima, Sexta</i> .	67
In Quinto Sabb. <i>Octava</i> .	4	In vicesima die Quadrag. <i>Octava, pag. 67. Sexta</i> .	68
Dom. V. <i>Quinta</i> .	5	De Traditione; fortè in Hebdom. Passion. Fe-	
X. Kal. Decemb. <i>Prima, Septima</i> .	8	<i>ria II. Secunda, Quarta, Sexta</i> .	86
Ultim. Hebdom. Adventûs Domin. <i>Septima</i> .	31	Feria III. <i>Octava, pag. 86. Prima, Tertia</i> .	87
Feria II. <i>Prima, & Tertia</i> .	32	Feria IV. <i>Quinta, Septima, pag. 87. Prima</i> .	88
Feria III. <i>Quinta, & Septima</i> .	32	Feria V. <i>Tertia, Quinta, Septima</i> .	88
Feria IV. <i>Prima, & Tertia</i> .	33	Feria VI. <i>Nona, pag. 88. Secunda, Quarta</i> .	89
Feria V. <i>Quinta, & Septima</i> .	33	Sabbato. <i>Sexta, Octava, pag. 89. Prima, Sexta</i> .	90
Feria VI. <i>Nona, pag. 33. & Secunda</i> .	34	Sabbato in Ramos Palm. <i>Octava</i> .	90
Sabbato, <i>Quarta</i> .	34	In Ramis Palmar. <i>Octava</i> .	91
In Nativitate Domini, <i>Sexta</i> .	43	Feria II. Major. Hebdom. <i>Quinta,</i>	92
<i>Octava, pag. 38. Secunda</i> .	39	<i>Secunda, Septima</i> .	93
		Feria	

Feria III. <i>Tertia</i> , <i>Octava</i> , pag. 94. <i>Quinta</i> .	95	Feria III. <i>Septima</i> , pag. 104. <i>Secunda</i> .	105
Feria IV. <i>Decima</i> , pag. 95. <i>Quinta</i> , <i>Prima Tertia</i> .	96	Feria IV. <i>Quarta</i> , <i>Sexta</i> .	105
In Coena Domini. <i>Quinta</i> , pag. 98. <i>Tertia</i> .	97	Feria V. <i>Octava</i> , pag. 105. <i>Secunda</i> .	106
De Resurrectione Dom. <i>Sexta</i> , pag. 103. <i>Prima</i> .	99	Feria VI. <i>Quinta</i> , <i>Sexta</i> .	106
Feria II. <i>Tertia</i> , <i>Quinta</i> .	104	Sabb. <i>Octava</i> , pag. 106. <i>Secunda</i> .	107
		In Octava Paschæ. <i>Septima</i> .	107

INDEX BENEDICTIONUM IN FESTIS SANCTORUM.

S anctorum Adriani & Nataliæ MM.	119	s. Ippoliti M. <i>Secunda</i> .	132
<i>Quinta</i> , <i>Septima</i> .	120	ss. Juliani & Basilissæ, <i>Secunda</i> .	52
s. Andreæ Apost. <i>Tertia</i> , pag. 11. <i>Quarta</i> .	12	ss. Justæ & Rufinæ MM. <i>Septima</i> , pag. 125. <i>Tertia</i> .	127
s. Columbæ V. & M. <i>Quinta</i> , pag. 43. <i>Secunda</i> .	44	ss. Justi & Pastoris MM. <i>Secunda</i> .	130
ss. Cosmæ & Damiani, <i>Septima</i> .	133	s. Laurentii M. <i>Quarta</i> , pag. 130. <i>Tertia</i> .	131
s. Cypriani Ep. & M. <i>Quarta</i> .	132	s. Leocadiæ, <i>Secunda</i> , pag. 15. <i>Quinta</i> .	18
s. Eugenæ V. & M. <i>Tertia</i> .	43	s. Mariæ Virg. Genit. Dei. <i>Octava</i> ,	24
s. Eulaliæ Virg. & Mart. <i>Secunda</i> , pag. 19. <i>Septima</i> .	22	<i>Quarta</i> , & <i>Sexta</i> .	29
s. Felicis M. <i>Septima</i> , pag. 127. <i>Nona</i> .	129	s. Martini Ep. & Conf. <i>Secunda</i> , pag. 135. <i>Quarta</i> .	136
ss. Fructuosi, & Soc. MM. <i>Secunda</i> .	55	ss. Petri & Pauli App. <i>Quinta</i> .	125
<i>Prima</i> .	58	s. Petri Cathedra, <i>Secunda</i> , pag. 62. <i>Quarta</i> .	63
ss. Innocentium, <i>Quarta</i> pag. 52. <i>Decima</i> .	54	s. Romani Martyris. <i>Tertia</i> , <i>Quinta</i> .	6
s. Joh. Bapt. in Nativit. <i>Secunda</i> .	121	s. Saturnini Ep. <i>Tertia</i> , pag. 10. & <i>Prima</i> .	11
s. Joh. Bapt. in Decoll. <i>Sexta</i> , 122. <i>Quinta</i> .	133	s. Stephani Protomart. <i>Quarta</i> , pag. 39. <i>Prima</i> .	43
s. Johannis A. & E. <i>Quinta</i> , pag. 42. <i>Tertia</i> .	43	s. Vincentii M. <i>Tertia</i> , pag. 58. <i>Septima</i> .	61

INDEX PSALMORUM,

De quibus collectæ sunt Orationes Cod. Veronensis.

E x Psalmo I. Orat. <i>Octava</i> , Pag. 113. Or. <i>Prima</i> , pag. 136.	<i>Ex XII</i> . Or. <i>Sexta</i> , & <i>Octava</i> , p. 71. Or. <i>Sexta</i> . p. 134
<i>Ex II</i> . Or. <i>Tertia</i> . pag. 35. Or. <i>Septima</i> , pag. 68. Or. <i>Tertia</i> , p. 69. Or. <i>Tertia</i> , pag. 86.	<i>Ex XIII</i> . Or. <i>Nona</i> , pag. 71.
<i>Ex III</i> . Or. <i>Prima</i> , pag. 25. Or. <i>Quinta</i> , pag. 44. Or. <i>Nona</i> , pag. 90. Or. <i>Quarta</i> , pag. 97. Or. <i>Nona</i> , pag. 134.	<i>Ex XIV</i> . Or. <i>Septima</i> , pag. 71.
<i>Ex IV</i> . Or. <i>Prima</i> , pag. 70.	<i>Ex XV</i> . Or. <i>Tertia</i> , pag. 72.
<i>Ex V</i> . Or. <i>Quinta</i> , pag. 67. Or. <i>Prima</i> , <i>Quarta</i> , <i>Quinta</i> , pag. 69. Or. <i>Prima</i> , pag. 72.	<i>Ex XVI</i> . Or. <i>Prima</i> , pag. 68. Or. <i>Decima</i> , p. 71. Or. <i>Nona</i> , pag. 72.
<i>Ex VI</i> . Or. <i>Tertia</i> , pag. 49. Or. <i>Septima</i> , & <i>Octava</i> , pag. 69. Or. <i>Quarta</i> , pag. 70. Or. <i>Secunda</i> , pag. 71. Or. <i>Octava</i> , pag. 134.	<i>Ex XVII</i> . Or. <i>Octava</i> , p. 68. Or. <i>Quarta</i> , <i>Sexta</i> , <i>Septima</i> , p. 72. Or. <i>Prima</i> , <i>Secunda</i> , <i>Tertia</i> , pag. 73.
<i>Ex VII</i> . Or. <i>Secunda</i> , pag. 67. Or. <i>Nona</i> , pag. 69. Or. <i>Tertia</i> , <i>Quinta</i> , p. 70. Or. <i>Quinta</i> , pag. 86.	<i>Ex XIX</i> . Or. <i>Quinta</i> , pag. 75.
<i>Ex VIII</i> . Or. <i>Octava</i> , pag. 37. Or. <i>Septima</i> , pag. 54. Or. <i>Sexta</i> , & <i>Septima</i> , pag. 70.	<i>Ex XX</i> . Or. <i>Octava</i> , pag. 72. Or. <i>Quarta</i> , <i>Quinta</i> , pag. 73. Or. <i>Secunda</i> , pag. 74.
<i>Ex IX</i> . Or. <i>Prima</i> , p. 16. Or. <i>Tertia</i> , & <i>Quarta</i> , p. 67. Or. <i>Octava</i> , p. 70. Or. <i>Tertia</i> , & <i>Quarta</i> . p. 71.	<i>Ex XXI</i> . Or. <i>Secunda</i> , pag. 31. Or. <i>Septima</i> . p. 67. Or. <i>Septima</i> , <i>Octava</i> , <i>Nona</i> , pag. 73. Or. <i>Tertia</i> , <i>Quarta</i> , <i>Quinta</i> , pag. 74. Or. <i>Tertia</i> , pag. 85. Or. <i>Quinta</i> , pag. 91.
<i>Ex X</i> . Or. <i>Nona</i> , pag. 70.	<i>Ex XXIII</i> . Or. <i>Tertia</i> , pag. 91. Or. <i>Octava</i> , p. 115.
<i>Ex XI</i> . Or. <i>Decima</i> , p. 70. Or. <i>Quinta</i> , p. 71. Or. <i>Secunda</i> , p. 72. Or. <i>Septima</i> , pag. 86.	<i>Ex XXIV</i> . Or. <i>Secunda</i> , pag. 54.
	<i>Ex XXV</i> . Or. <i>Prima</i> , pag. 54. Or. <i>Sexta</i> , pag. 74.
	<i>Ex XXVI</i> . Or. <i>Secunda</i> , p. 63. Or. <i>Septima</i> , <i>Octava</i> , p. 74. Or. <i>Quinta</i> , pag. 76.
	<i>Ex XXVII</i> . Or. <i>Nona</i> , p. 74. Or. <i>Secunda</i> , pag. 75.
	<i>Ex XXIX</i> . Or. <i>Nona</i> , pag. 86.

Ex XXX.

Ex XXX. Or. Decima, pag. 74. Or. Quarta, Sexta, p. 75. Or. Secunda, pag. 87.
Ex XXXI. Or. Tertia, p. 75. Or. Septima, pag. 75.
Ex XXXII. Or. Septima, pag. 46.
Ex XXXIV. Or. Prima, pag. 74. Or. Octava, Nona, Decima, p. 75. Or. Prima, Secunda, Tertia, Quarta, Nona, p. 76. Or. Quarta, Sexta, Octava, 87. Or. Secunda, p. 88. Or. Secunda, p. 90. Or. Septima, pag. 134.
Ex XXXV. Or. Quinta, p. 16. Or. Sexta, pag. 76.
Ex XXXVI. Septima, Octava, pag. 76.
Ex XXXVII. Prima, Octava, pag. 77.
Ex XXXVIII. Secunda, Quarta, p. 77. Or. Quinta, pag. 97.
Ex XL. Quinta, Sexta, Octava, p. 77. Or. Secunda, p. 78. Or. Tertia, p. 79. Or. Septima, p. 97. Or. Prima, Octava, pag. 135.
Ex XLII. Or. Prima, p. 29. Or. Octava, p. 31. Or. Prima, Tertia, pag. 78.
Ex XLIII. Or. Quinta, p. 66. Or. Secunda, p. 68. Or. Quinta, pag. 38.
Ex XLIV. Or. Quinta, pag. 27. Or. Sexta, p. 50. Or. Octava, p. 125. Or. Secunda, Quarta, Quinta, Sexta, pag. 126.
Ex XLVII. Or. Tertia, p. 4. Or. Quarta, p. 115. Or. Tertia, pag. 126.
Ex XLIX. Or. Octava, p. 2. Or. Sexta, p. 7. Or. Tertia, p. 34. Or. Septima, pag. 90.
Ex L. Or. Secunda, pag. 25. Or. Prima, Secunda, Tertia, Quarta, pag. 134.
Ex LI. Quarta, Quinta, p. 78. Or. Prima, p. 79. Or. Secunda, pag. 98.
Ex LIV. Or. Sexta, Nona, pag. 78. Or. Quarta, Quinta, pag. 79.
Ex LV. Or. Septima, pag. 78. Or. Secunda, Sexta, Septima, Octava, p. 79. Or. Quarta, pag. 88.
Ex LVII. Tertia, p. 68. Or. Nona, pag. 81. Or. Quarta, pag. 88.
Ex LVII. Or. Nona, pag. 79. Or. Quinta, pag. 80.
Ex LVII. Or. Quarta, p. 68. Or. Prima, pag. 78. Or. Prima, Secunda, Sexta, p. 80. Or. Secunda, p. 82. Or. Tertia, p. 90. Or. Quinta, pag. 134.
Ex LIX. Sexta, pag. 88.
Ex LX. Or. Prima, pag. 63.
Ex LXIII. Or. Tertia, Nona, pag. 80. Or. Prima, p. 81. Or. Secunda, pag. 96.
Ex LXIV. Or. Prima, p. 47. Or. Secunda, pag. 129.
Ex LXV. Octava, pag. 45.
Ex LXVII. Quarta, p. 90. Or. Septima, pag. 114. Or. Septima, pag. 114.
Ex LXVIII. Or. Sexta, p. 58. Or. Quinta, pag. 59. Or. Prima, p. 31. Or. Quarta, pag. 58. Or. Septima, pag. 80. Or. Secunda, Tertia, Quarta, Sexta, p. 81. Or. Tertia, Septima, pag. 83. Or. Octava, p. 84. Or. Quarta, pag. 85.
Ex LXIX. Or. Quinta, pag. 81.
Ex LXX. Or. Septima, Octava, Decima pag. 81. Or. Prima, Tertia p. 82. Or. Sexta, pag. 97.
Ex LXXI. Or. Secunda, p. 49. Or. Octava, pag. 50.
Ex LXXII. Or. Undecima, p. 81. Or. Sexta, pag. 82.

Ex LXXIII. Or. Quarta, p. 66. Or. Septima, p. 91. Or. Quarta, p. 96.
Ex LXXV. Or. Septima, pag. 5.
Ex LXXVI. Or. Octava, pag. 88.
Ex LXXVII. Or. Decima, p. 110. Or. Septima, p. 112.
Ex LXXVIII. Or. Septima, pag. 52.
Ex LXXIX. Or. Nona, p. 2. Or. Secunda, p. 3. Or. Quinta, Septima, p. 23. Or. Octava, p. 32. Or. Secun., p. 33.
Ex LXXXI. Or. Secunda, p. 32. Or. Quinta, pag. 82. Or. Prima, pag. 89.
Ex LXXXII. Or. Tertia, p. 49. Or. Septima, Octava, p. 82. Or. Prima, p. 83. Or. Tertia, Quinta, p. 89.
Ex LXXXIV. Or. Septima, pag. 4. Or. Decima, p. 12. Or. Sexta, p. 23. Or. Quinta, p. 26. Or. Sexta, p. 27. Or. Tertia, Quarta, pag. 28. Or. Secunda, p. 32. Or. Prima, pag. 37.
Ex LXXXV. Or. Nona, p. 82. Or. Sexta, pag. 96.
Ex LXXXVI. Or. Sexta, pag. 3.
Ex LXXXVII. Quinta, p. 58. Or. Prima, pag. 75. Or. Secunda, Quarta, Octava, pag. 83.
Ex LXXXVIII. Or. Prima, pag. 40.
Ex XCII. Or. Nona, pag. 3.
Ex XCIII. Or. Sexta, Nona, pag. 83. Or. Septima, p. 89. Or. Quarta, pag. 129.
Ex XCV. Or. Prima, pag. 10.
Ex XCVI. Or. Secunda, pag. 36.
Ex XCVII. Or. Decima, pag. 9. Or. Quarta, p. 32. Or. Quarta, p. 45. Or. Quinta, 46. Or. Quarta, p. 109.
Ex XCVIII. Or. Prima, pag. 96.
Ex CI. Or. Secunda, Quarta, pag. 4. Or. Tertia, p. 7. Or. Tertia, pag. 47.
Ex CVIII. Or. Prima, Secunda, Tertia, Quarta, Quinta, p. 84. Or. Octava, pag. 92.
Ex CX. Or. Sexta, Septima, p. 15. Or. Quarta, p. 16.
Ex CXI. Or. Prima, pag. 129. Or. Tertia, Quarta, Quinta, pag. 135.
Ex CXIII. Or. Quinta, pag. 112.
Ex CXV. Or. Secunda, pag. 133.
Ex CXVII. Or. Tertia, p. 16. Or. Quinta, pag. 34.
Ex CXVIII. Or. Nona, p. 45. Or. Secunda, pag. 70. Or. Nona, p. 89. Or. Quarta, pag. 98.
Ex CXIX. Or. Prima, pag. 86.
Ex CXXV. Or. Secunda, Quinta, pag. 111.
Ex CXXVII. Or. Prima, p. 91.
Ex CXXVIII. Sexta, Septima, pag. 84.
Ex CXXXI. Tertia, pag. 66.
Ex CXXXVI. Quarta, p. 8. Or. Nona, pag. 14.
Ex CXXXVII. Or. Secunda, pag. 16.
Ex CXXXVIII. Or. Nona, p. 84. Or. Quarta, p. 100.
Ex CXXXIX. Quinta, Sexta, Septima, Octava, p. 85.
Ex CXLII. Prima, p. 85. Or. Secunda, pag. 117. Or. Sexta, pag. 136.
Ex CXLIII. Secunda, pag. 60. Or. Secunda, Nona, Decima, pag. 85.
Ex CXLIV. Or. Septima, pag. 36.
Ex CXLVII. Or. Tertia, pag. 24.
Ex Cantico B. Mariæ Virginis. Or. Prima, pag. 26.
Ex Cantico Zachariæ. Or. Septima, pag. 49.
Ex Cantico Simeonis. Or. Septima, p. 44. Or. Prima, Secunda, p. 45. Or. Quinta, pag. 46.

I N D E X

C O D I C I S V A T I C A N I.

A N T I P H O N Æ.

I N Adventu Domini.	pag.493. c.1.
pro Aëris serenitate.	p.491. c.2. n.1
pro Aëris temperie.	p.486. c.1.
pro Caritate.	p.494. c.2. n.2
pro s.Confessore.	p.496. c.2. n.2
in Dedicatione Ecclesiæ.	p.496. c.2. n.1
in Dominica in ramis Palmarum.	p.487. c.1. n.1
Dominicales.	p.495. c.1. n.1. & 496. c.1. n.3
Dominicales ad Processionem.	p.492. c.2. n.2
Dominicæ post Ascensu.	p.495. c.2. n.1
in Domo, idest pro egredientibus, & regredientibus.	p.492. c.1. n.1
in Festivitate Omnium Sanctorum.	p.496. c.1. n.1
s. Johannis Baptistæ.	p.495. c.2. n.3
s. Laurentii M.	p.495. c.2. n.4
in Letania majore.	p.488. c.2. n.1
s. Mariæ Dei Genitricis.	p.496. c.1. n.1
super Mensam.	p.492. c.2. n.1
pro Necessitate quacunque in Processione.	p.494. c.2. n.1
pro Pace Regum & Principum.	p.489. c.1.
in s.Paschâ.	p.494. c.1.
in Paschâ ad Processionem.	p.495. c.1. n.2
in Pentecoste.	p.495. c.2. n.2
ad Pluviam petendam.	p.490. c.2. & seq.
ad Pontificem suscipiendum.	p.492. c.1. n.3
ad Processionem pro Necessitate quacunque.	p.494. c.2. n.1
in Purificat. S. Mariæ V. in Process.	p.486. c.2. seq.
in Ramis Palmarum ad Processionem.	p.487. c.1. n.2
<i>cum versibus in ea cantari solitis.</i>	p.487. c.1. n.2
ad Regem suscipiendum.	p.492. c.1. n.2
pro Serenitate aëris.	p.491. c.2. n.1
Benedictio in Ramis Palmarum.	p.486. c.1. n.5

C O N F E S S I O N E S.

foli Deo.	p.478. c.1. n.1
Generalis.	p.482. c.1. n.1
s. Hieronymi.	p.479. c.2. n.1
ad Sacerdotem.	p.480. c.2.
ad ss. Trinitatem.	p.482. c.1. n.2

E X P L A N A T I O N E S.

Orationis Dominicæ.	p.497.
---------------------	--------

Symboli Apostolorum.	p.501.
Symboli S. Athanasii.	p.507. & p.514

H Y M N I.

Poenitentiae.	p.485. c.1.
ad Pluviam petendam.	p.491. c.1.
pro Serenitate.	p.491. c.2. n.2
Flores Psalmodum Prudentii.	p.465.
Formula precum Sacerdotis ante absolutionem.	p.481. c.2.
Letaniæ ad Psalmos Prudentii.	p.476. ¶
<i>cum suis Orationibus.</i>	

O R A T I O N E S.

ad s.Andream.	p.483. c.1. n.2. & p.528. c.1. n.1
ad s.Angelum proprium.	p.527. c.1. n.3
ad ss.Apostolos omnes.	p.483. c.1. n.4. & p.528. c.1. n.3
ad s.Benedictum.	p.484. c.1. n.2. & p.528. c.2. n.4
ad ss.Confessores.	p.483. c.2. n.3
ad Crucem adorandam.	p.518. & seq.
Diversæ.	p.485. c.2. & seq.
ad s.Iohan. Baptistam.	p.527. c.2. n.1
ad s.Io. Euangelist.	p.483. c.1. n.3. & p.528. c.1. n.2
ad s.Laurentium M.	p.484. c.1. n.1
ad s.Mariam D.G.	p.526. c.1. n.2. & seq.
ad s.Martinum.	p.483. c.2. n.1. & p.528. c.2. n.3
ad ss. Martyres.	p.528. c.2. n.1
ad s.Maurum.	p.484. c.1. n.3
ad s.Michaëlem.	p.527. c.1. n.2
ad s.Nicolaum.	p.483. c.2. n.2
pro Parentibus, Consanguineis, &c.	p.477. c.2. n.2
ad s.Paulum Ap.	p.483. c.1. n.1. & p.527. c.2. n.3
ad Personam Patris.	p.525. c.2. n.3
ad Personam Filii.	p.525. c.2. n.4
ad Personam Spiritus Sancti.	p.525. c.2. n.5
ad s.Petrum Ap.	p.527. c.2. n.2
post Recitationem Psalterii.	p.477. c.1. & 2. n.1
pro Remissione peccatorum.	p.521. c.2. n.1
&	p.478. c.1. n.2. & p.479. c.2. n.2
ad Sanctos omnes.	p.484. c.1. n.4
ad Septem Psalmos Poenitentiales.	p.521. & seq.
ad s.Silvestrum.	p.528. c.2. n.2
ad s.Stephanum Protomart.	p.483. c.2. n.4
&	p.528. c.1. n.4
ad ss.Trinitatem.	p.484. c.2. & p.526. c.1. n.1. & seq.
Versus cantari soliti in process. Palm.	p.488. c.1

F I N I S.

ERRATA

CORRIGE.

In Monito ad Lectorem.

PART E I.

Pag.1. lin.2. Clericorum Reg. Sacrae Rit.
Cong.
Pag.2. lin.6. in insignibus eorundem Bi-
bliothecis
Lin.19. praetii.
Lin.34. a Doctissimo Cl. Viro
Pag.3. lin.1. demum &
Lin.9. quod ego
Pag.7. lin.30. quod continet
Pag.8. lin.34. Praeterea
Pag.9. lin.5. etiam
Pag.17. lin.13. declaret.
Lin.19. immerito
Lin.24. ut haec gratiarum actio primo
huic
Pag.22. lin.14. Hypomnesticon
Pag.23. lin.8. conducunt
Pag.CXVII. lin.2. ex Hispanico libri
Lin.3. ab Eugenio, Roblesio, To-
letano
P.CXXXVII. l.7. quotquot etiam Sancti
Lin.8. celebres
Lin.46. sextae Hebdomadae
Pag.CXLVI. l.9. de hac Eulalia
Pag.CXLI. lin.19. Fortunatus
Lin.24. , habetur
Lin.26. recitato
Pag.CXLVIII. l.3. inter Hymno
Pag.CLIII. lin.40. de quo multis supra differui
Pag.CLIV. l.36. Turonensi
Lin.37. Missae Gallicana celebrare-
tur, atque Toletana
Pag.CLV. lin.17. Demum Aur. Prudentius
P.CLXXIII. l. penult. cum enim
Lin.ultima illa celebritas fuerit ab Ec-
clesia instituta, id factum
primitus die 22.
P.CLXXIV. l.10. Ut autem
Lin.34. Regalis
Lin.54. certe Laterculus
P.CLXXVI. lin.9. inchoatum
Lin.34. nihil in novo est immutatum.
Lin.52. ejusdem hebdomadae
Lin. eadem. vel feria illa, vel antecedens
Lin.54. sive a feria sequente
P.CLXXVII. l.2. . Numerum
Lin.24. decimas.
P.CLXXVIII. l.14. Atque
P.CLXXVIII. l.9. iterum
Lin.10. In eo
P.CLXXXII. l.41. Sequiori tamen
P.CLXXXIII. l.49. SANCTA
P.CLXXXIX. l.23. In prima Hebdomada Qua-
dragesimae

Clerico Regulari & Sacrorum Ri-
tuum Congregationis
in insigni eorundem Bibliotheca
pretii, & ita ubique.
a Doctissimo Viro
demum & cum
(quod ego
scilicet Appendicem, quae continet
Etiam
verò
declaret.
immerito
primo huic, cæteris omissis.
Hypomnesticon
conducent
ex Hispanico libro
ab Eugenio Roblesio Toletano
quotquot enim Martyres, illi &c.
Gothica celebres tunc
expungantur hæc verba.
de Eulalia
laudatus Fortunatus
habetur,
recitato
inter Hymnos
de quo paulo infra differam
Turonensi
celebrabantur Missae Gallicana, &
Toletana
III. Aurelius Prudentius
. Scilicet
Cathedrae celebritas fuit instituta, vel
potius ab Ecclesia inligata diei 22.
Porro, ut
Pastoralis
Laterculus
Romae inchoatum
nihil in recitatis orationibus Officii ve-
teris est immutatum.
expungantur hæc verba.
vel feria secunda, vel ipsam immediate
antecedens
nempe a feria secunda
, numerum
decimas
Atqui
Repones iterum:
In eo namque
Sequiori
SANCTA
In prima Hebdomada Quadragesimae.

Z z z

Lin.43.

ERRATA

Lin. 43.	(a) Dom. II.
Pag. CXCI. lin. 9.	ut Cod. Veron.
Pag. CXCII. lin. 13.	quoniam dicitur
Lin. ult.	Festum Passionis
Pag. CXCIII. l. 15.	ea die
P. CXCVI. lin. 49.	Scilicet ex primæva ætate in hac Dominica quinta etiam Mozarabes
Lin. 50.	consueverunt, servata veteri disciplina
Lin. 51.	facit Ecclesia
Lin. 54.	prescribitur
P. CXCVII. l. 9.	in Coena Domini.
Lin. 11.	Christe &
Pag. CCII. lin. 26.	accip
Pag. CCIV. lin. 19.	ipse impugnabit asserit
Lin. 24.	proferuntur
Pag. CCV. lin. 13.	cui nomen inseritur
Pag. CCVI. lin. 1.	etiam
Lin. 36.	quia mos ... infantum
P. CCVIII. lin. 16.	consentio
Lin. 41.	feria secunda
Pag. CCX. lin. 46.	illustrare
P. CCXIII. lin. 3.	quo die
Lin. 4.	Hunc legendæ
Ibidem	etiam in Ecclesia
Lin. 30.	& S. Isidorum
Lin. 37.	ut antiquo
Pag. CCXXIX. l. 62.	incenso
Pag. CCL. lin. 6.	exstant illis
P. CCLIX. l. 5.	quoniam eam

CORRIGE.

(a) Hec dicitur Dom. II.
ut in Cod. Veron.
Cur dicatur
initium Passionis
ea etiam die
Scilicet hac Dominica V. Mozarabes
coeperunt, mutata veteri disciplina, quæ primis temporibus Passionis memoriam a Dominica in Vigesima inchoabat.
facit etiam Romana Ecclesia
hac die prescribitur
expungantur.
Christe &c.
accipe
antiquum esse impugnabit asseruit
Meratus profert
quod nomen exhibet
expungatur.
quia in ea mos ... illorum
consentio.
hac feria secunda
illustrare.
quo etiam die
Hunc verò legendæ
in Ecclesia quoque
& qui S. Isidorum
de
thure
Exstant
in vivis namque tunc erat. Eam verò

P A R T E II.

Pag. I. lin. 3.	Anecdotes	expungatur.
Lin. 9.	prodit	prodit nunc primum
Pag. 137. lin. 18.	auclarium	auclarium
Pag. 465. lin. 47.	qui scriptum videtur	qui scriptus videtur
Pag. 476. lin. 4.	Incipiunt Orationes ad ado- randam Crucem, sive ad de- poscenda suffragia omnium Sanctorum.	Incipiunt Orationes ad adorandam Crucem, sive ad deposcenda suffragia omnium Sanctorum. Eas vide paulo in- fra pag. 518. & seqq. usque ad p. 539. quæ de medio.
Pag. 491. col. 1.	in nota marginali (a), quos de medio.	
Pag. 518.	Incipiunt Orationes &c.	Incipiunt Orationes &c. (a) ex Codice Vaticano signato num. 48. ex quo su- pra (pag. 465.) edidimus Variantes Le- ctiones Florum Psalmorum Prudentii Episcopi Tricassini.
Pag. 539. lin. 36.	similem, & pene eandem	ferè similem illi, quam
Pag. 540. lin. 7.	Codicis Veronensis.	Codicis Veronensis, idest Libelli Ora- tionum Gothico-Hispani.
Pag. 544. lin. 1.	Index Codicis Vaticani	Index Codicum Vaticanorum, de quibus agitur in Secunda Parte hujus Tomi.

Tomasi, Giuseppe Maria, 1649-1713

Liturgia antiqua hispanica gothica isidoriana mozarabica toletana mixta
illustrata adiectis vetustis monumentis, cum additionibus, scholiis &
variantibus lectionibus, ad vetustissimorum codicum fidem exactis
Bd.: 2

Romae (1746)

2 Liturg. 400 b-1/2

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10496447-1